

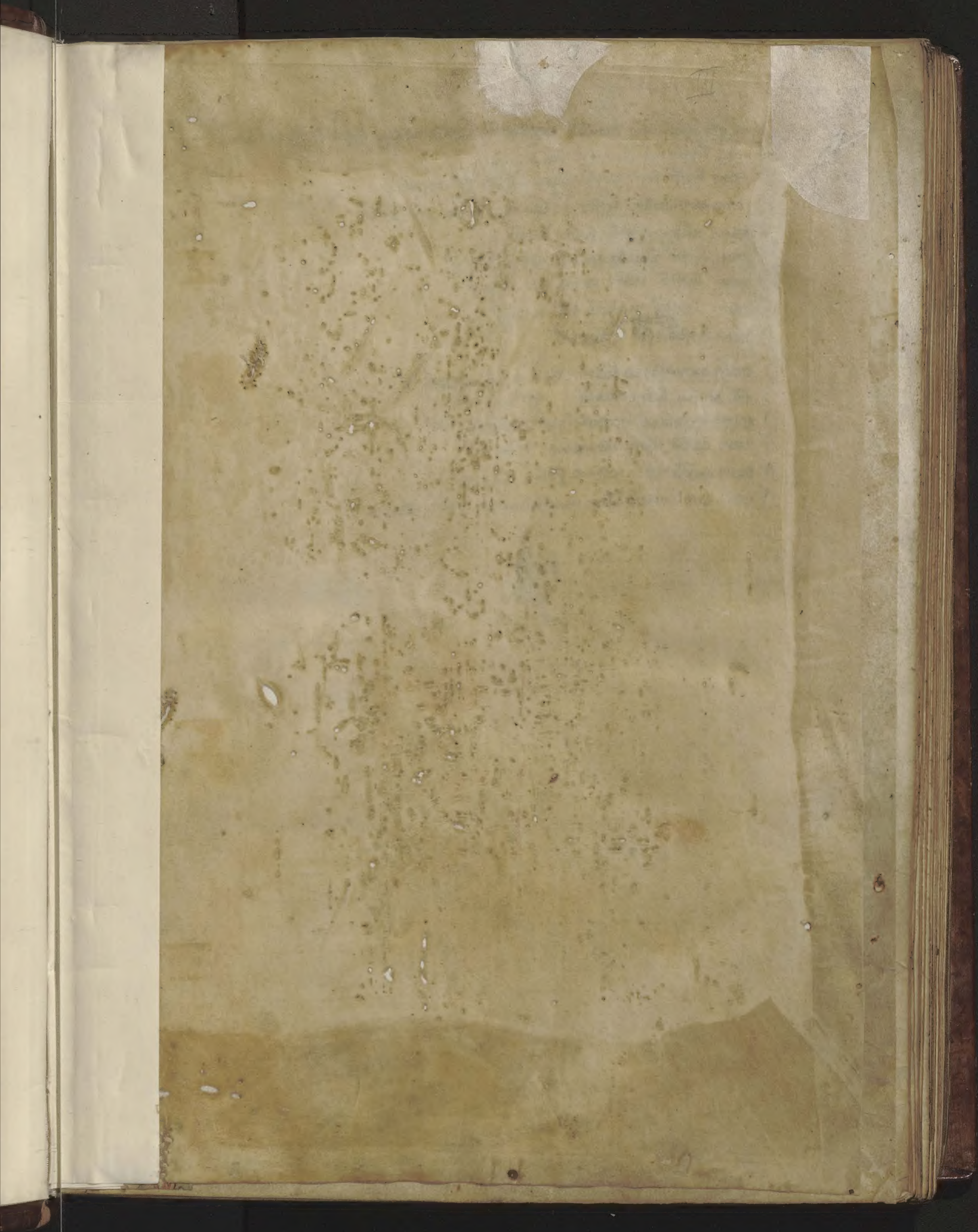
✓
Rękopis i jego oprawę wyrestaurował inżynier Jan Wyżga w r. 1934.

I Zgryzione przez korniki deski okładkowe zastąpiono grubą tekturą. Okładki i papierowe karty ochronne dano nowe. Dawne (pergaminowe) karty ochronne i myklejki ułożono na foliach na początku i na końcu rękopisu.

Wklejony przed pierwszą kartą pasek pergaminowy (z bordiurą) był przedtem ułożony na marginesie wspomnianej karty.

II

- In isto volumine continetur explanatio ^{et} expositione sue historie ^{et} librorum q^{ui} sunt
 1° mo historia genesis folio pmo
 2° tem histo^a sue explanatio exodi fo^o xxvi
 3° tem explanatio historie leuitici folio xxxviii
 4° tem histo^a histo^a folio lxxv
 5° tem histo^a danielis folio lxxv
 6° tem histo^a libri ieremie fo^o lxxv
 7° tem histo^a ^{et} iudicij fo^o lxxv
 8° tem histo^a 1° fo^o lxxv
 9° tem expositio libri ieremie fo^o lxxv
 10° fo^o expositio libri iudicij fo^o lxxv
 11° tem explanatio historie hept folio lxxv
 12° tem expositio libri danielis folio lxxv
 13° tem expositio libri ieremie folio lxxv
 14° tem explanatio libri machabeorum folio lxxv

N. Inv. 436.

1166 1167

IV

Historia Scholastica. Pars prima.

*Deus enim quoniam potest regere. Sed quod comestit
fluit comedit. Vnde dicitur ut cesset dicit*

Incipit scolastica hystoria. prefatio.

copentorie maiestatis ē in palatio tres habe
mansiones. Auditoriū. Consistoriū. in q
iura decernit. Cenaculum. in q cibaria dist
buit. Talamū. in quo qescit. Adhuc mo
dum in pator nē. i. ē. qui in pac uentis i ma
ri. mundū hē pauditorio. Consistorio. u. ad
nūtū elomā disponuntur. Un illō. celū i ter
ram ego impleo. Scdm hanc dī dī. N. dū
ē terra i. p. ē. dīam iustū. p thalamo hē. q. de
licie sē q. ibi qescit. ē cum filiis hoīum. et
scdm hanc. dī sponfus. i. anima cuiq iustū.
sponsa. Sacra scptura p cenaclo. in qua sic
suos inebriat. ut sobrios reddat. Un. Ambu
lanti in domo dī. cum o sensu. i. in sac scp
tura. to ipm sapientet. Scdm hanc. dī pat
familias. hui cenaculi sē tres pates. funda
mentū. parietes. i. dī. hystoria ē fundamētū.
ē tres sē spēs. Annalis. kalendaria. effimera.
hystoria annat ē scdm qd pannum scdm est.
kalendaria hystoria. q in uno q. in se scā ē.
i. scdm aliqd insigne. qd in uno in se scdm ē.
Effimera ē qd repente factū ē. i. uno die. i.
in parte in sis. Hac similitudine effimera
ē pīscis. q uno die nascit. i. eodē die morit.
Allegoria. parietes sup emmens. q p scdm.
alio factum significat. Topologia. tog
ma clmms suppositū. que p to qd factum
ē. qd anob facientoum sit. insinuat. Pri
ma. planior. Scda. acutior. Tercia. suauior.
A fundamēto sumam pncipiū loquendi.
imo ab ipi fundamēto pncipio. conuuant
q omīum pnceps ē atq pncipiū. **hystoria**
genesis. de creatōe epirei celū iustū. elemtoy.
i. pncipio erat ūbum. et ūbum erat pnc
apium. in q i p qd pī ē aut mundū. Mū
dus iustū. modis dī. Qnq mund dī enpy a
um celū. p sui mūdiciā. Qd enpyrē. p hy
losoph n cognou. Qnq. sūsilis mund. q

quod fuit iste fuit. Sūp q. qūp quod fuit qd

a gūl pan. alatinis oē dēm ē. Qnq. regio
sola sublunaris mūd dī. q. b sola animan
tia nob nota hē de qua pnceps hui mundi.
aciet foras. Qnq. i. hō dī mund. q. in se mū
ditōū ymaginē tenet. i. rep sūtat. Un. ad nō
omnis cāta dī ē. q. grecus mīcosmū. i. mi
norē mundū uocat. Empy rēū autē. i. sensi
lem mundū i sublunare regionē. creauit
dī. i. de nichilo fec. hominē ū cāuit. i. pla
mauit. De cātone g illoy tum in q legi
lator. In pncipio creauit dī celū i trā. Celū
i. stans i. pī. tū. i. empy rēū celū. i. angli
cam cāturā. i. naturā. Terrā autē. mātiā
omīum corpū. i. uū. elemēta. q. aliūta. i.
eleuāta. i. ylemēta. i. mundū sūsilē. q. hī
ostant. Qdam celū supiores pte mundi sen
sit intelligunt. Trā inferiores i palpabiles.
Hebrē hē dōym. ū nos hms. dī qd tā singulare
q ptale ē. i. dī. i. dī. i. iudicet. q. tī p sone
un dī. un creator. Cum autē dī moyses
creauit. tū erroret dī. Platonis. an. epī
cū. plato dī tā fuisse pncipia ab etno.
dī. ydeas. yle. Et in pncipio tēpī. de yle
mundū factū fuisse. dī. duo. mūdū i
opitē. q. de duob pncipiis. mātiā. i. i. for
ma. opat ē sine pncipio i opat sū fine.
Epīcū. duo. manet i athomos. i. in pnci
pio. nata qdā athomos. solidaū mtrā.
alios in aqm. alios in aīa. alios in ignem.
Moyses ū solū dī etnū pphauit. i. mun
dū sū pīacētiā mātiā cāturā. Creatus ē aut
in pncipio. i. filio. i. itantū ē in pncipio
sic. In pncipio cāuit dī. i. tē. in pncipio
tēpī. i. eo cū sē etnū mund i tēpī. Sic autē
sol dī etnū. sic mūd sēpternū. i. sēp etnū. i. tē
pāl etnū. Angli q. sēptm sē. Uel in pncipio
qum cāturay. cāuit celū. et. i. j. has cātas
p mōdiales fec. i. siml. i. qd siml factū ē. si
mul dī n potuit. licet. i. hīc p nōminet

celum q̄ terra: tñ scriptum ē. Initio tu dñe ē
ram fundasti: 7 opa m. t. f. celi. Si ē q̄ cito oclō
apio: statim acies mea igit solē monente. q̄
n̄ facit: nisi multa aeris spacia. q̄ sē inter
me 7 solē transuolaret. Qm̄ montaneā
tñ suolatōnē. si uelim explicare. sepe ad dā
p̄ 7 p̄. sic. p̄i tñ sit acies mea: aerē uicini.
p̄ aerem qui ē s̄ alpē. p̄ aerem q̄ ē sup̄ tñas
alias. usq; ad oceanū. p̄ aerem q̄ ē s̄ oceanū.
7 tandem tangit solem. hanc creationem
mundi p̄libatam sub opib; .vi. dierū. ex
plicat scripta. insinuans tā. cātionem dis
positionē ornatū. In p̄mo die cātionē. 7 q̄
dam dispōnē. In secōdo 7 t̄cio: dispōnē. in re
liq̄s t̄b; ornatum. *De p̄maria mūdi osi*

Terra autē erat inanis. 7 t̄. i. machi. *oe.*
na mundiat: ad huc erat inutil: im
fructuosa 7 uacua ornatu suo. Et tenebrē
rant s̄ facie. a. Ea t̄dē machinā q̄ t̄rta d̄x
erat: abissum uocat. p̄ sui ḡfusione. 7 ob
scuritate. Uñ 7 ḡt eam chaos d̄x. Qa uide
tum ē tenebre erant. q̄dam dogmatizauē
t̄ tenebras fuisse et̄nas. q̄ iam. s. cū mūdo
fieret: erant. Alij irridentes d̄m uet̄s. t.
dicunt eū p̄us casse tenebras q̄ lucē. S;
tenebre nil aliud s̄. n̄ lucis abs̄ntia. Obs
curitas q̄dē aeris adō cāta ē. 7 dicta ē teneb̄.
Vñ et in chatalogo cātarū dictum ē. b̄ndi
cite lux 7 teneb̄ d̄no. Et sp̄s d̄ni. i. sp̄s. s. d̄ns.
Vd̄m uoluntas fēbat sup̄ aquas. sic uolū
tas artificis h̄ntis p̄ oclis omne mat̄iam
dom̄ faciente: sup̄ illam fērt̄ dum q̄d. de
q̄ factū sit: disponit. P̄dictam machi
nam aquas uocat. q̄ ductilem m̄ ad op
andū crea. Iō ū sic uariant̄ ei nomina.
ne si unū elemt̄q; noīe t̄m censeret̄ illi ma
gis putaret̄ accōmoda. Hebreus h̄t p̄ s̄
fēbat in cōbebat. Vñ cubabat. Vñ s̄ra lin
gua: fouebat. sic auis oua. In q̄ 7 cum

regimine nascentis mundi notat̄ initū.
h̄t locum male intell̄t̄ plato. dictū h̄ pu
tant de aīa mundi. S; dictū ē de sp̄u cante.
de q̄ leḡr. E mitte sp̄m tuū et creabunt̄.

Ex t̄p̄ d̄s. fiat lux. 7 t̄. ē lux. i. ūbū ge
nuit: in q̄ erat ut fieret lux. *De ope*
i. tam facile ū q̄ d̄t̄ ūbū lucē uocat̄ p̄ me d̄x.
q̄dam nubē lucidam illuminat̄. sup̄io
res mundi p̄tes. claritate t̄m tenui. ut dilu
culo s̄i solet. 7 h̄ ad modū sol̄ cāgrata. p̄se
tia sui. s̄rius emis̄p̄iū 7 inferi uicissim il
luminabat. P̄ fiat: int̄t̄ cātia lucis. idō
p̄q̄ fieret. p̄f̄ta ē. cādem cātia in actu. s. cū
p̄d̄t̄ ad ē. Et uidit d̄s lucem q̄ ēē bona
i. q̄ placuerat in p̄scientia ut fieret: pla
cuit in cātia ut maneret. Vñ t̄p̄ice. uidit
tō ē uideri fecit. 7 diuisit lucem lucem
a tenebris. Hic incip̄ dispō: 7 tamen
aliq̄d dicit̄ de cātioē. q̄i. Cum luce tene
bras cāuit. tō est umb̄m ex obiectione
corp̄m in luci: et creatas diuisit. locor̄ dis
tantia. 7 qualitate. ut sc̄l̄cet n̄ q̄m si
mul. s. semp̄ ē regioē. diuisa hemis̄pia
uicissim sibi uendicarent. Intelligit̄
etiam hic angelor̄ facta diuisio. Stan
tes: lux. latentes: tenebre dicti s̄t. 7 ap
pellant̄ lucem dicit̄: a d̄ian greco. q̄d ē
claritas. Si ē lux dicit̄. q̄p̄ luit: tō ē pur
gat tenebras. Tenebr̄s d̄x noctē a noct̄o.
q̄p̄ nocet oclis n̄ uidet̄. s̄t teneb̄. q̄a teneb̄ oclor̄ n̄ ui
dit̄. Si ē t̄m dies extortum ē. a d̄yan greco: na
nox. a nictim. Et factum ē uesp̄e: 7 p̄
factum ē mane 7 sic complet̄ ē dies un
naturalis. P̄mo enim cum celo 7 t̄ra
lux ē creata. qua paulatim occidente.
t̄m ē uesp̄e p̄me diei usualis. 7 cāto mi
grante sub terras. 7 ad ortū ueniente:
factū ē mane. i. t̄minata ē nox. 7 in cho
ant̄ dies secunda. Ita p̄cedit̄ lux diei.

et sequente nocte terminata: extitit dies
unus. *De ope 1^{ae} die.*

Octa die: disposuit d^s supiora mun-
di sensibilis. Empyreum enim q^{uo}to
f^{er}m est: statim dispositu^m est et ornatu^m. i. sc^{ilicet}
angelis repletu^m. fecit g^o d^s ea die firmam^{en}-
tum in medio aquar^{um}. id est q^{ui}dam exteri-
orem mundi superficiem. ex aq^{ua} congelatis ad
inftar cristalli solidata et plucida. intra
se cetera sensibilia. continentem ad imaginem
teste q^{ui} in ouo est: et in eo fixa se^{nt} syda et dicit^{ur}
firmamentum. non t^{amen} p^{ro}p^{ter} sui soliditatem: s^{ed}
q^{uia} t^{er}minu^m est aquar^{um}. que sup^{er} ip^{su}m se^{nt} fir-
mus et int^{er}isibilis. Dicit^{ur} etiam celum.
q^{ui} celat. i. regit o^{mnia} inuisibilia. Et cu^m leg^{er}
firmamentum celi. enidiadis est: id est firma-
mentum. q^{uo} est celum. Ut cu^m d^{icitur} cetera sat. v^{nde}
et sui p^{er}amiratione. grece d^{icitur} uranon. id est
palatu^m. Vel dicit^{ur} celum. quasi casa chyos.
q^{ui} sol sub ipso pos^{it}us. ip^{su}m illustrat. hanc
t^{amen} conuolutam p^{er}amiratione. p^{ro}p^{ter} sui
mitatem ignis intelleg^{it}. Lum^{en} eni^m ignis
n^{on} h^{ab}et quo ascendat. et uoluit. ut in eliba-
no patet: ita et cetera mundi p^{er}teriora. ignis
uoluit. et hoc est ethereum celu^m. i. syda.
Est et tertium celu^m infra: q^{uo} aerium d^{icitur}.
De quo. Aues celi comedunt illud. Q^{ui}dam
q^{ui}ntum suspiciant celu^m est. sup^{er} empyreo
um: q^{ui} lucifer cu^m est et empyreo. leg^{it} d^{icitur}
se. ascendam in celu^m: et in eo dicunt in
est x^pm ho^{minem} sup^{er} angelos. q^{ui} se^{nt} in em-
pyreo. Sane firmamentum diuidit aq^{uas}
que sub ipso se^{nt}. ab aquis que sup^{er} ip^{su}m
sunt. de quib^{us} d^{icitur}. Qui regis aq^{uas}. su. et.
et sunt sic et ip^{su}m congelate ut cristallus.
ne igne solui possint. Et in modu^m nebu-
le uaporabiles. Sur^{unt} u^{bi} ibi se^{nt} d^s nouit.
nisi q^{uo} q^{ui}dam autumant. in de rorem
descende in estate. Q^{uo} aut^{em} d^{icitur} est. fi-

at firmu^m. et post. fecit d^s firmu^m. et t^{er}cio f^{er}m est firmu^m.
n^{on} sup^{er}fluit: q^{ui} sic in domo facienda. p^{ri}mo
domus fit in sc^{ilicet} artificis: et fit materialit^{er}.
cum leuigant^{ur} ligna et lapides. fit et cetera
aliter. cum leuigata in structura domus
disponunt^{ur}: ita cum dicit^{ur} fiat. ad p^{ro}scien-
tiam dei refert^{ur} factum fecit ad op^{us} in ma-
teria est: ad opus in essentia. Istud illud p^{ri}-
mo die: sedo factum est. Et cum bui^{us} diei
opus. bonum fuit ut ceteror^{um}. t^{amen} n^{on} leg^{it}
de eo. uidit d^s q^{uo} est bonum. Trad^{it} eni^m
hebrei. q^{ui} hac die ang^{elus} est f^{er}s diabolus.
Q^{ui} osentire uid^{etur}. qui in sed^o feria mi-
sam de angelis cantare consueuerunt: q^{ui}
in laudem stantiu^m angelor^{um}. S^{ed} trad^{it}
sc^{ilicet}. q^{ui} in signum f^{er}m est hoc. q^{ui} binari^{us}
infamis n^{on} est in theologia: q^{ui} p^{ri}mus ab
unitate recedit. D^s aut^{em} unitas est: et
sectione et discordiam detestatur. Possu-
mus t^{amen} dicere. q^{ui} op^{us} t^{er}cie diei. q^{ui} adhuc
est de ope sed^o diei: q^{uo} p^{ro}p^{ter} patebit. V^{nde} n^{on}
omⁿiat. n^{on} in t^{er}cia die: q^{ui} p^{ro}p^{ter} sui osumatione.

Octia die aquas sub *De p^{er}te*
firmamento congregauit d^s *diu*
in unum locu^m. que licet p^{ro}p^{ter} optineant
loca. t^{amen} q^{ui} omⁿis continuant^{ur} in uiscib^{us}
terre. in unu^m locum se^{nt} ogregat^{ur} dicit^{ur}.
Et potuit est. ut aque que totu^m aeris spa-
cium occupabant. uaporabiles: solida-
te modicu^m optineant locum. Vel t^{er}cia pau-
lulum subsedit ut eas tanq^{ui} in matre
concluder^{et}. et sic apparuit artoa. Q^{ui} lat^{us}
sub aquis. p^{ro}p^{ter} humus dicta est: s^{ed} cum ap-
paruit artoa. Ead^{em} d^{icitur} t^{er}cia: quia pedib^{us}
terre alatum. l^{et} t^{er}cia componitur elem^{entis}.
D^s solum: q^{ui} solida. D^s tell^{us}: q^{ui} tol^{er}at
labores ho^{minum}. Congregationes aquar^{um}
uocauit mare. hebreo ydiomate: q^{uo}
quaslib^{et} aq^{uas} ogregones uocat maria.

Completo g^a aquar^u ope: subdit. Et uidit
d^s: qd^o est bonum. Et addidit aliud op^{us}
illi: cum d^xe. Germinet tra. Hec de ope
g^{er}minandi t^{em}p^{or}e intelligendū ē. Et de po-
tentia. a. Potens sit g^{er}minare. P^{ro}duxit
enim de tra herbam uirentē. et facientē
sem^{en} et lignum pomiferū. faciens fructū.
scd^m g^{er}mina sua. Pater. q^uia non p^{er} moras t^{em}p^{or}e
ū. p^{ro}duxit terra plantas suas. Et statim in
maturitate uiridi: in qua et herbe semi-
nib^{us} et arbores pomis onuste s^{un}t. **N**o-
tandum ē. q^uia d^{eu}m ē: uirentem. Q^uidam
d^{ic}ūt. mundum in uere factū: q^uia uiror
illius t^{em}p^{or}is ē. et fructificatio. Alii. q^uia leg^{it}
lignum faciens fructum. et ad d^{ic}tū. her-
bam h^{ab}entem sem^{en}: factum dicunt in
augusto. sub leone. S^{ed} in martio factū.
dogmatizat eccl^{esia}. **N**ota cum p^{ri}mo
ait. facientē sem^{en}. et addit. h^{ab}ens unum q^uo
semitem: q^uia sem^{en}is p^{er} d^{eu}m. dum adhuc ē
in sementi uo. Semen u^{el} sem^{en}tum cū se-
minat. Seminum u^{el} cum seminat^{ur}.
Distingit t^{em}p^{or}e aliter. Sementis: frugū
et arborū. Sem^{en}: a^{li}alū. seminum: q^uo
rei g^{er}minū. Hec nos moueat. q^uia in dis-
positioe elem^{en}torū uidetur aer n^{on} disposit^{us}.
q^uia n^{on} est notatus. S^{ed} disposit^{us} est: cum
liberab^{at} aquis. notam nob^{is} formam ac-
cepit. *De ope q^uite d^{ic}it.*

Quarto die: que disposuit cepit
ornare. Et sicut disposuit: sic et or-
natum a sup^{er}iorib^{us} inchoauit. fecit
enī ea die luminaria. solē et lunā et stel-
las. Et dicit sol: q^uia
sol lucet. i. nullū
cū eo. Luna: lumi-
nū una. i. p^{ri}ma. ut
unadice^{re}. l. una sab-
batorū dicit^{ur}.
Et sicut d^{ic}it^{ur}.
q^uia illis q^uia infra
unū sū. i. g^{er}minis
motib^{us} agē^{ti}. Plante
enī: quia terre herē^{re}.
ad disponē^{ti} t^{em}p^{or}e q^uia ma-
gis spectant^{ur}.

Sol et luna d^{ic}ūt magna luminaria: in
duob^{us} et ex duob^{us}. t^{em}p^{or}e non solum p^{er} q^uantita-
te luminis. s^{ed} et corp^{or}is. et n^{on} t^{em}p^{or}e comp^{ar}atioe stel-
larū. s^{ed} et scd^m se. quia sol dicit^{ur} octies maior
tra: luna etiam maior tra dicit^{ur}. Lunam
et stellas uoluit illuminare noctē: ne nox
sū lumine. nimis e^{ss}et in decora. et ut ope-
rantes in nocte. **M**axime sceleris ethiopi-
e: barenosis. i. modicē
impuls^{us} u^{el} inuenta
in n^{on}ā m^uū uestigia com-
planat.
q^uia lucē solis ferre non possunt. Et t^{em}p^{or}e: noc-
te pascuntur. Hec sup^{er}fluit sol: licet nu-
bes lucida uicē ei ager. q^uia illa tenuē et
insufficientē lucem habebat. et forte n^{on}
nisi sup^{er}iora illuminabat. sic nec stelle
in. De illa autē nube tradit^{ur}. q^uia u^{el} redie-
rit in matiam un^ā facta sū^{nt}. ut stella
que apparuit magis et colūba in qua
uisus ē sp^{irit}us sc^{ilicet}: uel q^uia solem s^{ep} comita-
tur uel q^uia de ea factum ē corp^{us} solare. Hec
t^{em}p^{or}e ad decorem et ad usum luminis uo-
luit ea e^{ss}e. s^{ed} et ut e^{ss}ent in signa et t^{em}p^{or}a. et
dies et annos. ut scilicet signa sint sepe-
nitatis et tempestatis. et ut ex ipsis fierent
signa. xii. maiora et quedā signa minora.
plūra his. Q^uia d^{ic}ūt signa l^{it}era: tum
q^uia magna diligentia signauit. ut cōfide-
rauit ea antiquitas. tum q^uia adhuc sig-
nant et cōfidant ea hoīes ad designatiōe
t^{em}p^{or}is. Hec dicendū est. ut geneatici s^{op}
niant: q^uia posita sint in signa euentu-
um et opum n^{ost}rorū. aut q^uia stat^{im} uite n^{ost}re
signent et modent. q^uia docent ex p^{ri}ncipiis
que apotelesmata uocant. Non enim
scd^m d^{ic}ūm ē de celo. his q^uia alieni s^{un}t a pat^{re}
q^uia in celis ē. Q^uia autē seq^uit^{ur}. in t^{em}p^{or}a: n^{on} est
putandū. q^uia t^{em}p^{or}a p^{er} ea incipent e^{ss}e t^{em}p^{or}a. q^uia

capunt cum mundo: s. q. p. ea sunt. iiii.
q. xorum distinctiones. Sol quoq. descen-
dit ad cap. cornum: solsticiu hyemale
facit. Ascendens ad canceru: estiuale. Int
utiq. pari ab utiq. distantia: eq. noctia
facit. Vel e. ibi en diact sint. s. in signa 7
t. p. a. i. in signa t. p. rum. In dies dr. p. l. a. t. i.
q. dies multipli dr. de die. s. n. h. s. l. a. t. i. p. a. q.
o. x. i. i. i. h. o. r. a. y. 7 de die usuali. Pontur
etiam dies p. t. p. r. e. n. d. e. t. i. m. i. n. a. t. o. 7 i. g. n. o. t. o.
nobut ibi. In die illa stillabit mont. d. u. l. e.
In annos 7 p. l. a. t. i. d. e. m. e. q. etiam annus
multipli dr. s. e. c. h. o. c. d. i. c. i. t. q. d. a. p. d. d. u. i. c. t.
s. a. n. a. t. i. o. n. e. s. s. e. u. t. i. q. d. u. i. s. e. a. n. n. o. y. d. i. s. t. i. n.
t. i. o. n. e. s. m. a. i. o. r. u. 7 m. i. n. o. y. l. e. p. l. a. n. e. t. t. a. n.
n. o. s. s. u. o. s. h. n. t. s. s. e. d. i. m. e. u. s. u. m. e. c. c. l. i. e. d. n. i. s.
s. E. s. t. e. n. i. m. a. n. n. u. l. u. n. a. r. i. s. h. n. t. t. r. e. c. e. n. t. o. s.
q. n. q. u. a. g. i. n. t. a. q. u. o. d. d. i. e. s. E. s. t. 7 s. o. l. a. r. i. s. c. o. s.
t. a. n. t. e. x. d. i. e. b. t. r. e. c. e. n. t. i. s. s. e. x. a. g. i. n. t. a. q. n. q. 7
q. d. n. t. e. i. s. e. x. h. o. n. s. E. s. t. b. i. s. s. e. x. a. g. i. n. t. i. s. e. x. t. r. e. c. e. n.
t. i. s. s. e. x. a. g. i. n. t. a. s. e. x. E. s. t. e. m. b. o. l. i. s. m. a. l. i. s. q. t. r. e. c. e. n.
t. o. s. o. c. t. a. g. i. n. t. a. d. i. e. s. e. x. t. r. e. d. i. t. h. n. t. t. r. e. d. e. c. i. l. u. n. a.
t. i. o. n. e. s. D. i. c. i. t. a. u. t. e. a. n. n. u. l. a. b. a. n. q. d. e. s. t. c. i. r.
c. u. m. q. i. n. s. e. r. e. u. o. l. u. i. t. U. n. e. t. a. n. t. i. q. u. o. r. e. s.
a. n. t. e. u. s. u. m. l. i. t. t. e. r. a. y. a. n. n. u. l. i. f. i. g. u. r. a. b. a. n. t.
s. u. b. s. p. e. c. i. e. s. e. r. p. e. n. t. i. s. c. u. i. u. s. c. a. u. d. a. i. n. o. s. t. i.
r. e. u. o. l. u. e. b. a. t. f. a. c. t. a. g. l. u. m. i. n. a. r. i. a. p. o. s. u. i. t.
d. s. u. t. l. u. c. c. a. n. t. i. n. f. i. r. m. a. n. t. o. c. e. l. i. 7 i. l. l. u. m. i.
n. e. n. t. t. e. r. r. a. s. i. n. s. e. m. p. 7 d. i. u. i. d. a. n. t. l. u. c. e. a. c.
t. e. n. e. b. r. a. s. Q. d. a. u. t. e. m. l. u. n. a. i. n. p. l. e. n. i. l. u. n. i. o.
f. a. c. t. a. s. i. t. e. x. a. l. i. a. p. p. e. n. d. i. t. c. i. s. t. o. n. e. q. u. e. h. e. t.
7 l. u. m. i. n. a. r. e. m. i. n. i. i. n. i. n. c. h. o. a. t. i. o. e. n. o. c. t. i. s.
I. n. p. n. c. i. p. i. o. e. n. i. m. n. o. c. t. i. s. n. o. r. t. u. r. l. u. n. a. n.
p. a. n. s. i. l. e. n. o. s. i. d. e. s. t. r. o. t. u. n. d. a. D. e. d. i. e. q. u. i. t. t. e.
u. i. n. t. o. d. i. e. d. s. o. r. n. a. u. i. t. d. i. e. i.

acris 7 aq. m. uolatilia dant aeri: na
talia aq. s. 7 utraq. ex aq. s. orta s. e. facit
enim transit eaque in aera. tenuando:
et aeris in aqua spissando. Pisces uocau

moyses reptalia. q. impetu quodam toto se
rapiunt. ut serpentes: n. ferunt pedib. ut
tere. Nota q. ex hoc q. d. e. m. e. s. t. u. o. l. a. t. i. l. e. s. i. r.
t. r. a. m. e. r. r. a. u. i. t. p. l. a. t. o. q. d. e. s. c. e. n. d. e. n. s. i. n. e. g. y. p.
t. u. m. l. i. b. r. o. s. m. o. y. s. i. s. l. e. g. i. t. 7 p. u. t. a. u. i. t. m. o. y.
s. e. n. s. e. n. s. i. s. s. e. u. o. l. a. t. i. l. i. a. e. e. o. r. n. a. t. u. a. e. r. i. s. t. a. n.
t. e. a. t. e. r. r. a. m. O. r. n. a. t. u. m. u. a. e. r. i. s. s. u. p. i. o. n. i. s. t. a.
l. o. d. e. m. o. n. e. s. 7 t. a. c. o. d. e. m. o. n. e. s. s. s. n. i. t. a. e. B. o.
n. i. e. n. i. m. d. e. m. o. n. e. s. u. t. d. e. m. e. s. t. s. u. n. t. i. n.
e. m. p. i. r. o. M. a. l. i. u. i. n. h. e. a. e. r. e. m. c. a. l. i. g. i. n. o. s. u.
d. e. t. r. u. s. i. s. t. e. a. d. p. e. n. a. m. n. a. d. e. i. o. r. n. a. t. u. m.
S. e. r. a. u. i. t. q. d. s. i. p. l. a. m. a. u. i. t. e. t. e. g. n. d. i. a. l. e.
t. e. n. e. t. r. u. m. e. 7 i. n. d. e. c. l. i. n. a. b. i. l. e. D. e. c. l. i. n. a. t.
t. i. n. e. t. u. s. c. e. n. l. e. o. i. m. n. e. a. n. i. m. a. u. i. u. e. n. t. e. m.
a. t. q. m. o. t. a. b. i. l. e. m. q. i. n. p. o. y. t. a. n. t. a. q. u. e. M. o.
t. a. b. i. l. e. s. a. u. t. e. m. d. n. r. a. i. e. p. i. s. c. i. u. m. 7 a. u. i. u. r. r.
p. e. c. t. u. a. i. e. h. o. i. s. I. l. l. e. e. n. i. m. m. o. u. e. n. t. d. e. e. t.
a. d. n. o. n. e. t. i. s. t. a. n. t. q. p. p. e. c. t. u. a. e. d. e. q. f. o. r. s. a. n.
a. i. a. s. n. h. n. t. i. p. m. a. a. l. u. o. c. a. u. i. t. a. i. a. m. i. u. i.
u. e. n. s. U. n. i. g. e. n. t. i. u. i. u. d. u. n. t. a. i. a. l. i. a. p. r. o. a. 7
s. y. c. h. e. a. Z. o. a. i. u. i. u. e. n. t. i. a. b. r. u. t. a. s. c. i. t. S. i. c. h. e. a.
a. i. a. t. a. i. a. s. i. c. h. e. q. d. e. a. i. a. r. o. a. l. i. s. E. t. d. i. c. i. t. u. r.
c. r. e. a. t. u. m. m. o. t. a. b. i. l. e. Aug. u. i. d. e. u. e. l. l. e. q. d.
q. d. e. a. t. u. e. s. t. s. i. c. u. t. m. o. p. i. s. c. e. s. a. i. a. s. h. n. t. d. i. c.
u. e. r. e. t. u. r. d. e. u. i. t. a. a. d. e. n. i. m. c. o. s. h. n. t. m. e. m. o. r. i. a.
m. o. r. t. e. q. d. n. h. o. m. o. d. i. c. e. n. i. m. f. o. n. t. e. e. t. i. n.
q. s. i. c. c. r. e. a. t. u. s. e. u. t. n. b. u. l. l. e. n. s. i. r. e. g. i. o. e. p. l. e.
m. o. r. e. t. s. u. e. l. l. e. t. I. l. n. u. m. p. i. s. c. i. b. q. c. u. m.
l. a. u. e. r. o. e. a. t. a. s. u. n. t. u. h. o. i. b. s. s. u. p. g. r. a. d. i. e. n. t. i.
u. l. i. n. e. s. u. m. c. e. d. a. n. t. b. s. g. r. e. g. a. t. i. e. u. n. t. 7 r. e. d. e.
a. l. i. i. s. u. e. l. s. e. n. i. o. d. e. f. i. u. n. t. 7 s. t. a. n. t. c. u. s. t. a. n. t. i. b.
c. i. a. n. t. h. i. s. b. n. d. p. a. r. e. s. p. e. c. t. a. n. t. u. t. a. l. i. q. d.
d. s. d. i. c. e. n. s. C. r. e. s. c. i. t. e. c. i. s. i. a. g. a. n. t. q. s. i. c. a. l.
7 m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. m. i. n. i. s. s. u. e. u. e. r. u. n. t.

Sexta die: ornauit d. s. i. c. e. a. t. a. m.
ram. P. o. y. x. i. t. 7 t. a. t. a. g. e. n. e. r. a. a. n. i.
m. a. n. t. i. u. m. I. u. n. t. a. r. e. p. t. a. l. i. a. b. e. s. t. i. a. s. S. c. i. e. n.
t. u. m. d. s. h. o. i. e. m. p. p. e. c. c. a. t. u. m. c. a. s. u. r. u. i. n.
p. e. n. a. m. a. d. r. e. m. e. d. i. u. l. a. b. o. r. i. s. d. e. d. i. t. e. n. i. m.

Querit de quidam minutis aiantibz. que uel ex cadauibz t ex humoribz nasci solent: si t̃ orta fuint. Quoy: s̃t sex g̃na. Quedam enī exalationibz hñt et: ut bibiones ex uino. Papilionet: ex aq̃. Quedam ex corruptioē humoroy: ut tūmē in cistñis. Quedam ex cadauibz. ut apes ex uñtis t̃ iuuenis: scarabei t̃ scabrone ex eq̃s. Quedam ex corruptioē lignoy: ut teredones. Quedā ex corruptione herbay: ut tinē ex oleribz. Quedā ex corruptioē fructuū: ut gurguliones ex fab. De his dicit̃ q̃ que sine corruptioē nascunt̃. ũ illa que exalationibz: t̃ facta s̃t. Que ũ ex corruptionibz: p̃ p̃ctm ex rebz corrupti orti sunt. ¶ q̃ quoq; de nociuis aiantibz: si c̃ata sunt nociua. Vel p̃mo mitia: p̃ facta sunt hoī nociua. Dicit̃ q̃ p̃t f̃ta sunt nociua: t̃bz de causis. Ppter hoīs punctionē. correctionem. instructio- nem. Punitur homo enī cum ledit̃ h̃s: t̃ cum timet ledi: q̃ timor maxia pena est. Corrigit̃ h̃s: cum scit ista sibi acci- disse p peccato suo. Instruit̃. ad mirā- do opa dei: magis ammirans opa for- micarū. qm̃ oñā cameloy. Vel cū uidet̃ hec minima s̃ posse nocere: recordatur fragilitatis sue t̃ hūiliat̃. S̃z dñt q̃ q̃- dam aīalia. ledunt̃ ñ alia. que in pu- niuntur. nec corrigunt̃. ul̃ instruunt̃. S̃z t̃ in his instruitur hō p̃ exēplum.

Deum subditur De creatione ho-
mīnū. De creatione hoīū. sic. faciamus homīnē.
hominē. et. Et loquitur pater ad filium
et spm scm. Vel est quasi cōmunis vox
tūm psonarū. faciamus et nrā. factus ē
autē homo ad imaginē dei. qntum ad
animā. s. imago dei ē. in essentia et rōne
ei. q. sps ei est rōalis ut dōs. Similitudo
in uirtutibz. q. bona. iusta. sapiens. cū
imagine ptn sit homo. q. illam hē. et per-
cans. Similitudine ū. sepe pūat. Mas-
culum et feminā. creauit eos. hoc qntū
ad corp. Tñ cāssedē p animā. Eos autē
dicit pluraliter. ne androgenos si. her-
mafroditos scōs putarem. Tñ scdm corp
factus ē homo quodam ad imaginem
dei. cū os sublimē dedit. ut dīm et celestia
uideat et imitē. Un cum qstūm ēt a
quodam ppho. ad qd factus fuisset. respo-
dit. Ut oēpler celū. et celi numina. De-

dit autem d's hoi: ut p'et aliis aiantibz.
In d'z g' notatur hoi's dignitas. Primo:
q' n' solum fact' e' in g'ne suo. ut p'dicta: s'
q' imago d'i est. Secundo: quia cum deli-
beratione factus e'. In aliis siq'd opibz:
dixit facta s'e. In hoc tamq' inter se deli-
berantes p'sone: aie're. faciam'. Tercio: q'
d'nt statutus e' alatum. ut e'nt a. q'm fu-
turum mortale d's sciebat: malum tum.
in indumentum. in laboris adu'mtu'. An-
te peccatum eni' h'bas t'm i' fruct' arboru'.
Dedit d's in escam hoibz et adalibz. Q'd in
colligit: quia ante peccatu' nil noxium.
aut stile. terra p'dixit. Et nota. quia in
maxis. ut in leonibz. p'dicit homo d'nti.
ut sciat se amisisse i' minimis. ut in
muscis. i' p'dicit: ut sciat uilitate sua.
In mediis h't ad solacium: ut sciat se
h'uisse. Et b'ndixit eis d's: sic. *De m'st'*
Creata: et mul. *artio e' m'gu.*
uplicamini. Q'd q' s'n coniunctioe
eorum fieri n' potuit: patet q' d's coniu-
gium uiri et mulieris instituit. in quo
s'futant quida' heretici. dicentes concubi-
tum s'n peccato fieri n' posse. S' q'r. q're an
p'cm dante sint hoi' elcti: cum e'nt i'motati.
Q'ia illa immortalitas in qua e'at. cibis
erat sustentanda: nec erat q't illa q' futa
e'. que cibis n' egebit. Illa eni' erat: posse
n' mori. Et uidit d's cuncta que fecerat:
i' erat singula p'se bona. s' in uniu'sita-
te erant o'ia ualde bona. sic o'cs in a'ialy
est pulcor. q' sepat'. Vel om'ia erant ual-
de bona: id e' uniu'sitas bonorum erat
optima. q' que in ea etia' s'e p'se m' uasa
in otum etiam: t'm aliis s'e in utilitate.
Ipe uero: s'u' mum bonoru'. De hoie
uero ut de ceteris d'xat. n' dixit. i' ui-
dit d's q'd e'et. bo. i' l'. q' in p'imo

sciebat lapsum. Vt q' n'dum homo p'fect'
erat: donec ex eo fieret mulier. *U' i' p'legit.*
Non e' bonum: e' homine' solu'. De q'nte
o'ia p'fecti sunt sabb'i: i' s'cificatione.
celi i' terra. Concto e' hic op'm: sic. Q'ia creaty.
dispositi. ornati: g' p'fecti: q' in senario
facti. qui p'm p'fect' numantibz occurrit.
q' ex partibz suis aggregatis reddit eand'
sumam. q'd in monadibz numis n' inue-
niel: n' in isto. s' n' in deca di. b'. p'artel illa
nisi in uiginti octo. Et co. sua numi
pleuit deus opus suum die d'nt: q' q'ly
septimo q'd fecit. Aliatransla assignauit
tio h't sexto. Et tunc nulla e' q'atit i' eo
obiectio. S' hebraica uita' licet. u. senari' m'ly
h't septimo. Et ideo q'r. si ex uno i' u. s'it a
op'le e' finale q'ppiam op'i ex u. i' u. t'm q'ca e'
face: quom' u'm est. q'd se sit pars. q'ng' aut
quintur. Requirit d's die m'ly. dici n' potest.
v'ly: i' l'. Verum e' q'd diem septimu' fecit.
et ip'm etiam b'ndixit i' p' requieuit. Vt
op'leuit. i. op'leu' ostendit. cum nich' in
eo fecit: tunc req'uit ab op'ibz nouis.
Huc enim post fecit: cui t'e n' fecisset ma-
teriam. ut corp'm: t' similitudine. ut a'ia-
rum. Non enim q'i cessus dicit' quieuit
se: s' q' cessauit. sic in ysaia d't. q'd sera-
phim req'em non habebant. dice. scs. scs.
scs. to e' non cessabant. Vel quieuit ab
ope: i' n' in op'ibz: to: n' eger op'ibz suis.
i' e' d'cm: q'i negatiu'. Vel req'uit ab ope.
in se ip'o. i. a mutabilitate op'm. e' i' m-
mutabilitas apparuit. Nam stabit
manens: dat cuncta mou'i. Q'd autē
dixit. ab om'i ope q'd patrarat. innuit
e' op' q'd n'dum fecerat: a quo n' quies-
cit. Tria eni' opa fecerat. Creauit. dispo-
suit. ornauit. Q'cum op' p'pagatiois:
n' desinit op'ri. Q'ntum faciet: cum

peringer se: et cū hēns ministrabit. Vbi
cū p̄cipē: quiescet. Et bñ dīx diei septu-
mo: i. sc̄ificauit eū. i. sc̄m et celebrē cum
eē uoluit. Sēp enī ab aliquibz nationi-
bz ante legē i. dicit sabbm fuisse obser-
uatum. huius obseruantia in lege i. sc̄ifi-
cationē: dīx ibi. Mēnto: ut diē sabb̄i
sc̄ificet. *Ep̄ilog?*

Itē sunt gnationes celi i. t. Quidam hic
tminant opa: vi. dīx. Quidā ibi. Cogno-
uit adam uxorem suā. Alii ibi. Hic ē lib-
generationis adē. Prēmīssio autē q̄o dy-
bium ē: lītē insistam. Quia sc̄ationē ma-
ris i. femine simul dīxat. quē tñ sūnt
facta n̄ sunt: ut explicet q̄o sub breuita-
tate incluserat. repetit et de reliqz. Sc̄a-
tionē enī. hoc nom̄: pot̄ accipi actiue.
i. opationē dei. uel passiue. i. gnata. Hec
ē p̄teritundum q̄o ait. fecit omē ūgultū
aūq̄ oritur intra i. hēbam p̄usq̄m germi-
naret: cum sup̄ius dīxerit ūgultum q̄
cto factum. statī ad ultum: i. h̄ns fructū.
i. hēbam ortā: etiam ferentē sem̄. ad q̄o dī.
duos fuisse modos opationis diuine. ut
dēm est: materialē sc̄it. i. ēēntialē. fecit
ḡ ea materialit̄: p̄usq̄m oriēt̄ i. gen-
minarent ēēntialiter. Ut aliter: q̄o in-
nuit seq̄ns littera. cum dī. Non enim
pluerat d̄s sup̄ terram. fecit equidē
illa tunc

p̄ facta i. ēēn-
tialit̄. p̄us-
q̄m oriēt̄
tur. i. ḡmi-
narent ut
in faciuēt.
cum pau-
latim bñ-
ficio uolūt in

Vicissim p̄ parat: diūtas. Sic
ēdī. iordanis aū sub m̄sione
irrigasse totā pentapoli. uiciss-
sc̄it sic i. de q̄bz dā fontibz dīē
auḡ. q̄ mira uicissitudine totā
q̄ndā irrigant regionē. ne si ū-
m̄ totā trā ē fontē irrigatā dīē
dilunū fuisse dicam. Ut q̄ leḡ
i. bonz i. h̄ns: multitudinē in-
nuit: ut i. dīx locut̄ ē a.

fusi. i. labore hominum adhibito. ad or-
tum et maturitatē pueniunt. Tē enī
fontis irrigabat trā: ut nihil egyptū.
De formatioē p̄thoplasti i. catione

om̄auit ḡ dñs homi- anime.
nem delimo trē. Hic p̄mo uocat
dñm. dñm: q̄ tunc p̄mo h̄nt seruū p̄
recapitulationē: de utriusq̄ hōis forma-
tione diffusius agit. Et p̄us: de uirō. Et
q̄ due sunt hōis partes: de utroq̄ agit. Ad
carnem enim spectat: q̄o dī. Formauit
homīnē: delimo trē. ad aīam: i. inspi-
rauit. i. c. d. Corpus fecit dētra: aīam
de nichilo. Alia translo b̄t. Insufflauit:
ul̄ sufflauit. Qd non incongruū est
deo ut quidam putauit: cum fauces.
i. sp̄m non h̄at. Dicit enim inspi-
rauit. i. sp̄m fecit. Sic i. insufflauit. i. flatum
i. animam fecit. Vñ: in ysaia. Omne
flatum ego feci. Qd autē dī. in facie: p̄
synedochē a patre totū intelliḡ. Totū
enim homīnē aīa uit. i. faciem. tanq̄
partem digniorē. q̄ sensuū capacē. so-
lam noīa uit. Sāto autē aīam. i. sp̄m
dñm uite uocat: q̄ p̄ eā homo spirat. i.
uiuit. Et p̄ dicit. aīam uiuentē in se.
i. in p̄petuitate uite i. motabilē: ut
animam pecud̄. hunc locū n̄ sane in-
tellex̄ plato. dīcēs dñm aīāscasse. i. anglos
corp̄ formasse: ibi. Dñi deoz quoz
opifex patq̄ ego. Qd autē quidā asse-
runt. aīam de diuina ēēntia factam.
stare n̄ pot̄: q̄ t̄ nullo m̄ peccare pos-
set. Alii distinguunt inter spiraculū
uite. i. aīam: dicentes spiraculū uite
sp̄m sc̄m. q̄m etiam hominē t̄ datū
asserit i. ad p̄phandū: q̄ndo dīx̄.
hoc n̄t os ex ossibz meis. Alii aliter
distinguunt: spiraculū uocantes q̄n-

dam spm corpeum in corpore aialif. q
etiam qnq; sensus opat in eo. qui etiam
paulatim extinguit i eo: dum morit
aial in aliqua parte corpis ad huc sen
titur spc ille. cum in alia extinct' sit.
factus e autem homo in uirili etate.
mortalis. i. in mortat. i. potens mori. i.
potius non mori. i. p'us formato aia cor
pori infusa. Sz qrit utr in ipo corpore
dum infundetur creata. t' ex' tata sit:
i. datum sit ei natalit. uelle in corpori.
Quicqd' ita illam actū sit. de p' creati
dicit. qd' in ipsis corpib; dum infun
dunt. creantur. *De paradiso i lignis*

lantauiat autem dñs eius.
ds paradysum uolup. a pncipi
o. Qñ queret aliqs. Remansit homo
in loco ubi fact' e. in agro. s. damasco
no. Non. ubi g' trāslatus e. In padoy
sum. qm dñs die t'cio plantauiat. i. o.
plantis aptauiat padoysum. herbis. s.
et carbonib; a pncipio t'ationis. s. cum
apparuit artoa i g'minare t'ram fecit.
Vel a pncipio. i. a prima orbis parte.
Uñ alia trāstō h't. paradysum in edē.
adonentem. Eden. hebraice. latine de
lice. Ergo tō est. padoysum uolupta
ti. qd' padoysum in eden. i. est in deli
ciis. i. a pncipio. tō est. qd' adonente.
Est autem loc' amēnissim'. longo t're
i maris tractu a nra habitabili secret'.
ad eo edē ut usq; ad lunare globum
attingat. Vñ et aque diluuij. illuc
n pueniunt. Est etiam padoysus. celū
empyreum. i. dñs spūal'. qz regio e spū
um. Dicit' e spūaliter padoysus. ui
tateata. ul' ecclia. Produxq; dñs in pa
dyso de humo diuersa ligna. qb; de
lectaret homo uidendo i sustentaret

edendo. Proxit qd'. i. est pcul in altū
dixit. Uel p'oxit. i. e p' homine eduxit.
In medio quoy. tanqm digniora posuit.
lignum uite i lignum scientie boni et
mali. Dñm est autem lignū uite. ab effec
tu qm hūit n'it. ut comestum sepi. ppe
tua soliditate. hominē firmaret. ita ut
nulla infirmitate. ut senio. ut anxie
tate in deterius. ul' in occasū laberet. Lig
num ū scie boni i mali dñm e. ex eo qd'
secutum e ei comestione. Prius enī nes
ciebat homo. qd' eēt malū. qz nō exptus.
Bonū dñs. sanitatem i firmitatē. Ma
lum ū. egitudinē et imbecillitatē. que
nondum senserat. Eognoiat quid ea
p'sciam. qz ex uno contrarioy cognosci
tur reliquū. s. non p' expientia. Vt me
dicus dum san' e nouū morbos. s. cum
egrotat. magis noscit. qz nouit et sen
tit. sicut de puero delicate nutritio
dñs qz nescit qd' sit malū. imo nondū
nouit. qntū sit bonū. Vel malū dñs in
obedientia. bonum obedientia. qz p'
comestione nouit. qntum bonū erat
obedientie. i. qntum malū in obedi
entia. Plato n' putans hoc posse cōueni
re i bonib; utiq; hoc de hōie dñm est
mauit. qz uiuit i e sciens bonū i ma
lum. i. dixit ipm uocatum lignū. i. cor
peum. ad diffām spūum qui i uis
uunt i sciunt bonū i malum. In me
dio ū positum tradidit. qz homo e qñ
medius int' creatorē sup se positū i sen
sibilia sub se posita. Disctam ū illius
hominis fuisse t'ationem a t'ationib;
hōium reliquoy dixit. p' illa duo ad
dita. i. uite i scie boni i mali. Sic enī
in samya figura. prius e trunc' integer.
et p' in sumo biuium. sic homo m' in

¶ *Plato.*

¶ *pmis etatibz. qñ tñ uiuit. ñ utensui ribz*
ad intelligentiã datis. S; cum uenit ad
annos discionis. tunc discit inter bo-
num et malum. et tñ sunt pmum bona
ei opa. ut mala. S; ñ ita tñ est in adam
immo cum uita data ē ei scientia boni
et mali. qñ. fact' est homo corpore. sub-
ditus deo. ppositus aiantibz et similibz.
et scit bonum et malum. *De. iiii. flu*

Et font. ut *fluuiis. iiii. mibz paradisi.*
egrediebatur ad irrigandū pady si.
i. ligna pady si. font pot intelligi. ut a
byssus. i. matre omnium aquarū. ut
p fontes. p sylem sim. Irrigare autē pos-
tum ē. p ministrare humore. Dicitur
enī terra cūmiacens humectari a flumi-
nibz ptractiones. xij. stadiis. aut. xvi.
Qui font diuiditur in. iiii. flumina.
Vñ dñs ē phisō scdm ysidoy. qui agas-
garo rege indie dictus ē gangel. et in
tñ p hyson scdm ysidoy. catrua. qñ
x. flumina recipit. Vel mutatio ons.
qñ mutatur a facie quā hñ in para-
dyso. Mutat' ē scdm diuisa locatibz
mod. In colore. qñ alibi clar'. alibi obscu-
rus. alibi turbidus. In qñtitate. qñ
alibi paruus. alibi diffusus. In sen-
su. qñ alibi calid'. alibi frigid'. Hic exi-
it tram euilath. i. indiam. et trahit
aureas arenas. Alius dñs ē gyon. qñ et
milus. et sonat hyat' terre. et tñ qñ tñ
dus est. hic exiit ethyopia. Alij duo.
pmis nōibz uocantur. Tygris. et euphra-
tes. Tygis. aial est uelocissimū. et roeo flu-
uius ille. a sui uelocitate tigris equo-
catus ē. hic uadit ad assyrios. Dicit io-
sephus. qñ tygris dñ diglat. qñ sonat
acutum. ut angustū. Et uadit. frugi-
fer uel fructuosus. de quo p quas tñ si-

ret regiones. qñ notum tacuit moyses. qñ
ē in caldea. uñ uenerat abraham. Hec
quatuor ut dixim flumina. ab eod' for-
te manant. et sepant. et tñ quedā eoy
inter se conmiscunt. et tñ sepant. Sepe
etiam absorbent a tra. et tñ in pñbz locis
mergt. Inde ē. qñ de ortu eoy uaria legū-
tur. Dñ enim gangel nasci in locis cau-
casi montis. Nilus ñ pcul ab athalan-
te. Tigris et euphrates. ex armenia. *De p-*
hibitoē et pcepto edulij.

Ult g' dñs hominē de loco formati-
onis sue. in pady sum. ut oparet
ibi. ñ tñ laborando et ex necessitate. s; de-
lectando. et sic dñs custodiret illū. homi-
nem scit. Vñ utiq; refert ad hominem. ut
scit hō custodiret pady sum. et oparet
ut dñm est. Quidam codices ñ hñt il-
lum. et tunc ē sensus. et custodiret. i. con-
sideraret opus suum. ut qñ faceret in tra
p agriculturam. obseruaret in sep disciplina-
nam. ut sicut tra suo cultor. sic ipse ob-
temperet suo cator. Pcepit qñ ei dicens.
et. Ut homo sciret se ē sub dñō. pcep-
tum accepit a dñō. Omis autē iussio.
ē in duobz. In pceptione. et pñbitione.
Et ideo utroq; usus ē dñs. Pcepit. ex
omī ligno pady si comedere. Pñbuit.
de ligno scientie boni et mali ne come-
das. Idatum ē uiro. ut p uirum etiā
ad mulierē tñsiret. Vel forte ē pccu-
patio. qñ facta muliere. utq; simul da-
tum ē. Subdit autem penā. si contēp-
nēt. Quacūq; die comedis. morte mo-
rieris. i. aie. et necessitate mortis habeb.

Vñ alia *De dñs translationis semel dñs. an-*
translationē dñi. annis. cc. xliij. et
habet pla *poul' ptolemy philadelphu. hñ. int-*
mus. Mo *pñs flouet. pñtensionē dñi* *ff.*

taleris. annis. gxiij. aquila pmi mtpres.
 Septua. ex hebreo ingtum floruit: adriano
 ginta. regnante. Deu p annos. lxi. m mto
 plura. regnante: theodotio. Deu p annos
 liter po. xix. sub seuer: symal. Deu p annos
 nunt. octo. qnta editio ierosolimis est in
 Quacq. uenta. Queq. aucto ei ignoratur
 die come. uulgata vt. Deu p annos. xxiij.
 dicit. mo. sub alexandro: onigenes conuert
 te mon. hix: cum asterisco: obelo. pta tntu
 emm. lit. sine his. hui omnes de hebreo
 fdeo cre. ingtum tntutunt. Qui autem
 vntur a. degto in latinu: ples. In pmutua. h.
 quibus. ecclia. scioli utusq. lingue. degto
 dam. utq. in latinum tntferbant sermonē.
 dcm. et. hix ultimo: de hebreo in latinu. Cui
 hic poc. editio: nē hix. seruat a nobis.
 cupatum. facta ē hec uisio: p aliqm crea
 turam subiectam: sic et nobis p pphat. et
 angelos. De impositione nominum a
 mai a n t i o s.

per quoq. dō. Non ē bonum: ho
 minem solum ē. Faciam ei ad per
 andos liberos ad uirum. qd sit sile illi.
 Silia enim: de silibz naturaliter nascit.
 Sz ne uidetur adē supflua mulieris. for
 matio putantz sibi in aiantibz ē simile.
 Deo aduix dō ad adam omia terre aian
 tia. acris. in quibz intelligenda sē et
 aque aiantia. A parte: totū accipe. Vel
 unūsa sē terre. q. etiam que de aquis.
 aliqd hnt terre in se. Vel potius pisces p
 ab hoibz sunt cogniti. inde nominati.
 qd pater: q. equiuocantur aiant. tix. tre.
 q. similes his dēph h sē. fecit autem ut
 omia sunt co nutu uenirent: quo oia
 cānt. Ut forte factū ē: p angelos. ad dux
 autē p duobz: ut et imponeret eis homo
 noia. in quo scirent eum sibi pē. i. sciret

adam. nullum sile sibi ex eis. i. imposuit
 eis noia adam loqf ling hebreā. que sola
 fuit ab initio. qd in ppenditur. q. noia
 que leguntur usq. ad diuisionē lingu
 arum. heba sē. i. in uento sibi sibi. misit
 dō soporem in adam. sicut nō sompnū.
 s. extasim. in qua editur supne mtfuit
 se curie. Un et euigilans pphauit de
 iunctione. i. et ecclie. i. de diluuiio futo.
 et de iudicio pignē ibid cognouit. et
 libis suis postea indicauit. De somno
 ade. i. formatione mul. de costa uiri.

Vm q. obdormisset. tulit
 vñs unam de costis ei. carnem. i.
 et os. i. edificauit ministio angloy. il
 lam in mulierē. de carne carne. de osse
 ossa faciens. i. statuit eā aī adam. qui
 ait. Hoc nunc os ex ossibz meis: et caro
 de carne mea. Hoc ad ubium. nē: uide
 os traxit in errorem. ut dicant aliam
 pri factam. de qua dcm est masculin. i.
 feminam cānt eos. i. nunc. sciam. Qi
 dicit adam. Prior mulier facta de limo
 mecum. i. hec nē de carne mea. Et iose
 phus dicit mulierē extra formatā. in
 paradiso cum uiro translata. sic dices.
 Et in hunc ortum introdux dō adam.
 et ei uxorem. papiens plantationis eos
 hnt sollicitudinem. i. de dualz uxorbz
 ade interminabiles fingunt genealo
 gias. Sz ex ipso textu conueniunt. uident.
 in quo sēp singularitē fit sermo de ei
 uxore. Nota qd de formatione mulie
 ris agendo: de corpore tñ dcm est. Vñ
 quidam id tactum ē uoluerūt de aīa.
 ut daretur intelligi. sic traductā aīa
 mulieris. de aīa uiri. sic carnē de car
 ne. Augustin. etā hēstare uidet. qd sen
 tiendum sit de anima. an ex traduce

lit. an ex nichilo. Si id ipm qd tactum
ē de anima. potē contra eos est. Si enim
mulieris aīa fuit extraduce. alit facta
ē qm aīa uiri que de nichilo. Et si alit
fiebat. taceri n debuit. ne sic facta pu-
taretur. ut iam audieram de aīa uiri.
Itaq; tacendo innuit. n alit putan-
dum factum ē. qm didiceram pū.
Et imposuit adā. *De nōib; mul-*
etiam uxori sue nōm. erit.
tanqm dñs ei. Et ait. hec uocabitur
uirago. i. a uiro acta. Et est sūptum
nōm a uiri nōie. ut matia de matia
sūpta ē. Etiam de nōiatio in hebreo. h
ē. Is enim uir dñr. uñ de nominat ista.
ut a uir. uirago. hoc nōm. pūm illius
mulieris fuit. nunc omīum ē cōe. Et
ei in copatum ē uirgo. Vgines enī dīcū-
tur qm dū sūt in integritate natiuitati
sue. fracte. dñr mulieris. Sicut hoc no-
men adam. fuit pūm illi hōi. nunc ū
cōe. i. adam sonat. rubñs ut rubea trā
spīa factus ē. Talis ē enim ut ait. ūgo tel-
lus. i. ūa. Uel rubea. tō ē aīata. qz sedes aīe
in sanguine ē. Uel rubā scdm qd futū-
erat. i. sanguinea. tō ē peccatū. Sanguis
enim nōie. sepe designatur pēc. ut
ibi. Vestimētum concreatū sanguine. Et
sanguis. i. sanguinē tetigit. Imposu-
it ei. i. aliud nōm eua. scit p peccatum.
qd sonat uita. eo qd futura ēēt mat omī-
um uiuentū. Tñ hic qz n legi imposu-
it. s. infra p maledictiones. forte qz plan-
gens hominis miseriā. dñr eam eua. qz
alludñs euulatu parvulor. Hatus enī
reuerit mascul; euulando dicit. a. Mulier
ū. e. a. d. Omīs dicit. e. ta. qz nāscitur
ab eua. *De ppheta adē.*
composito nōie. statim pphauit dicens.

Qm obrem. scit qz de uiriliter. ē. relinqt
sepe homo patrē et matrē. ppter uxōē suā.
et adhibet uxori sue. tanquā portuncle
sue. Uel ob hanc rem. demonstrādo uxōē.
dixit. s. ppter hanc mulierē. relinqt
hō. i. ē. i. hoc fit cotidie auris. l. maxime
intelligendum ē. relinquet sēp. i. n iun-
getur eis in matrimonio. hic. due. in lege.
xj. in euangelio ples psona mouentur
a coniugio. hoc ē ppter hoc. s. coniugiu. re-
lin. hō. pa. i. ma. qz relinqt cohabitare cor-
paliter. ul spūaliter. qz maior ē zel. in uxō-
rem qm amor filior. in parentes. n dico
parentum in filios. humor enī ascendit
de truncō ad ramos. s. n redit. i. idō ibi nōz
dixit. ppter hoc relinqt parentes filios. Et
erunt duo in carne una. i. uiuent am-
bo in uno corpore carnali. ul erunt duo
in carne puerigigēda. Non enī ex san-
guine uno. s. ex sanguinib; con creatur
paruuli caro. Ut licet sint duo plures.
erunt tñ in coniugio una caro. qz uen-
ter potestātē habet sue carnis. *De tñ*
Erat autem utq; nū *añ peccati.*
dus. nā erubescabant. Nichil
putabant uelandū. qz nich senserat
refrenandum. Sic nā erubescim. si qz
uidit capē. i. manus. i. pedes nros. In or-
dinatus enī in bñm mot. ipa facit
pudenda. Sic et pūz suidantur pu-
denda eoz. n erubescit. quia bñficio
etatis motum erubescibile n dum sen-
serunt. qui pudūdus ē. qz in ordinat.
In ordinatus. qz n peccato sñ fit n raro.
spe plis excusatus. Hec tñ cum excusari
potest a peccato. rubore carere pot. Vñ
scs zacharias. cum scām elizabet cog-
nosceret ad gignendū scām pcursorem
dñi. tñ uidi nollet. Et hic qz. dam ui-

sum ē dñi p̄cepisse utq; de abstīnētia pomi
licet p̄occupatum sit. *De suggestioe de*
expens erat callidior *201-115.*
cunctis aīantib; t̄re. et n̄lī et inci-
denter: q; plenius erat demone. Lucifer
enim deiecit a p̄adyso sp̄uum. inuidit
hōi. qd̄ ēē in p̄adyso corpop; scienſi fa-
ceret cum cñs gredi. qd̄ ille eiceret. Tūq;
uero de p̄hendi a uiro. mulierē min; p-
uidam i cēra in uicium flecti. aggress^{us}
ē. hoc p̄serpentē. q; t̄ serpentis erat erect^{us}
ut homo. s; in maledictioe p̄stratus ē. i
ut tract^{us}: phareas ad huc erectus incedit.
Elegit etiam quoddā gen; serpentis ut
atq; beca. uirginem uultū hñs: quia
filiā libib; applaudē. i mouit ad loq; nōū
lingm̄ ei. tñ nescientis: sicut p̄fanati
cos. i eneguminos loq; nescientes. Et
ait. Eū p̄cepit uob; dñs. ut non come-
deretis de omī ligno p̄adyſi. id; ut come-
deretis de ligno. s; non de omī. Querit.
ut ex responsione oīem inueniat
dicendi: ad qd̄ uenāt. et sic fām est. Cū
enim q; dubitando dixit mulier. ne
forte monam; q; dubitans. ad qm̄lib;
partem defacili festatur. securus de in-
petratione. ait. Nequaquā monemini.
Immo dñs nolens uos silarī ei in scīa. et
scienſ qd̄ cum comeditis ex ligno hoc.
eritis sicut dñi. scientes bonum et mā-
lum: q; inuidus p̄hibuit ielata mu-
lier. uolns simulari deo: acquieuit.

De esu pomi: i statu post pecca-

viditq; mulier *201-115.*
Viditq; mulier
p̄us. qd̄ lignum ēē pulchrum
uisu. i. mundum. i ex odore ul tactu
notat qd̄ ad uelendū suauē. comedit.
deditq; uiro. forte p̄monens ubi p
suasibilib; que tñ sit legis lator. bre

uitatis causa: qui et ei facile ad quieuit.
quia cum creder prius mulierē statim
mortuam. iuxta ūbum dñi. i uidisset
n̄ fuisse mortuam. dictū hoc a dñō est
mauit tñ ad terrorē. i comedit. Et ap-
ti sunt ocl; eoy. i. uisuale qd̄ p̄cepunt
qd̄ n̄ ante: disconuenientia. s. nudita-
tis. Vel n̄ de oclis corpiſ intelligendū
ē. cum dictum sit. uidit mulier lig-
num: i. ē. Non enim accessant ad lig-
num q; palpones: s; oculos eoy dicim;
concupiscētia. et cognitionē eius.
Erant enim concupiscētie natura-
les motus in eis s; p̄p̄si et clausi: ut
in p̄uſ usq; ad p̄b̄tate. Et r̄uuli tā
qm̄ tunc apti sunt: et cepunt moū
et diffūdi. Quos cum p̄uſ in se ēē non
sensissent: tunc cepti sūt. i agnōūunt
eos. Et sicut inobedientes fuerūt suo
supiori: sic et m̄bra cepunt moū
suum sup̄i. i. rōnem. Et p̄mum mo-
tum concupiscētie contrariū rōni:
sensit in genitalib; i sua contra se
moueri uidentes: erubuerūt. Vñ et
illa: pudenda dēa sūt. Ecce quid m̄b;
ad nutum hominis stant. aut mo-
uentur. Pudenda: non. Quia ū hec
ē porta p̄paginis. i inobedientia men-
briū: q; signum inobedientie
parentum. scriptū ē: in porta. Et cog-
nouerūt se nudos: tōē disconuenire
pudēda: tōē erubuerūt uidi puden-
da. Tñ iosephus tradit. sciam cognō-
cendi se nudos: i intelligendi confu-
sionem suā. h̄uisse ex esu ligni. q; h̄
effēn̄ n̄līter h̄itis: dicens. Illa nāq;
plantatio: causa acuminis erat et
intellect^{us}. *De maledictioe* *201-115.*
permanet *201-115.*

Tunc fecit sibi p̄romata. i. succinc-
tona. q̄i braccas breues. ut campe-
stria. Hec sine ea de folijs ficuum. q̄ de
succo eoy si terrant. caro hoīs inuncta.
statim ibi sentit uoluptatis prurigi-
nem: ut q̄i p̄ hoc ostēsum sit. q̄ pruri-
ginem uoluptatis iam in carne sen-
suerant. hinc quidā dicunt. ficū fuis-
se arborē phibitam. Et audierit uo-
cem dñi deambulantis: ut ex ip̄o suo
motu. iam uidetur eos argūe. q̄ nos
stetant in p̄cepto. Loquebatur autem
p̄ subiectam creatam: eis. Et absconde-
runt se a facie dñi in medio lignorū. Vo-
cauitq̄ dñs uirum. scit cui dedit p̄cep-
tum: et increpando n̄ ignorando. ait.
Adam ubi es? Q̄i. Vide: in qua miseria
es. Qui ait. Abscondi me: q̄ nudus es.
Sustulit r̄spo. q̄i displicet. nūq̄ qui talis
fuerat factus. Et ait dñs. Quis hoc indica-
uit t̄. nisi q̄ de ligno comedit. Ille ū nō
hūiliter ostēns. s̄ peccatum in uxore re-
torq̄ns immo et in ip̄m mulieris datore:
ait. Mulier quā dedisti m̄ sociam. de-
m̄. de. h. 7. co. Et ad mulierem ait. Q̄r h̄
fecisti? Hec ipsa se accusauit: s̄ obliq̄ū
peccatum in serpente. Tacite ū in aucto-
rem serpentis. Serp̄ns uero n̄ interrogat.
q̄ p̄ se hoc n̄ fecit: s̄ diabolus p̄ eum. Et
maledicens eis: cepit a serpente. ordi-
nē seruans: et congruum maledictionū
nūm. Serpens enim. i. p̄us. i. plus p̄ca-
uit: q̄ in tribz. Mulier p̄. et minus eo:
s̄ plus uiro. q̄ in duobz. Homo postre-
mo: et minus. quia in uno. Serpens
inuidit. m̄tus ē. decept. h̄is t̄bz: reddi-
te s̄ tres maledictiones. Quia inuidit
hoīs excellentie: dictum est ei. S̄ pectus
tuum ḡdieris. Quia m̄tus ē: punitus:

more. Terram comedet om̄ibz diebz uite
tue. Immo abstulit ei uocē: et posuit ei
uenenum in ore. Quia decept. accepit hoc.
Inimicitias ponā inter te et mut. hinc
innuitur. q̄d eua penituit. Ipsa cont̄t
caput tuum: q̄d n̄ l̄ter seruat serp̄ns.
q̄i sedem uite. Et tu in si diabolus calcaneo
illius: maxie. Et ita sicut natale odium
ē. inter equos et gr̄fes. lupos et canes. sic
inter hominē et serpentem. Sicut enī
uenenum serpentis hoīem: sic spiritus
hoīs ieiun. punit serpentē. Et quia
adhuc nudi erant: serp̄ns in hoīem ti-
met nudum et fugit. In uestitum: in si-
lit. In duobz peccauit mulier. Supbi-
uit: hūiliauit eam dicens. Sub uir po-
testate eris uiolenta: ut etiā t̄ ubi bz. uul-
neribz te affligat. in defloratione: nē
quid subdita uiro. condicio ē. I amo-
re: cui p̄us subiecta fuit. s̄ amore. I q̄
in fructu peccauit: in fructu suo pu-
nita ē. Unde dictū ē ei. In dolore par-
ies. Q̄d dē est ei. in dolore: maledictio
ē. Pariet. b̄ndictio ē. Maledicta enim
sit. Et ita in puniendo. n̄ est oblitus
misereri d̄s. q̄d etiam malis maledic-
tionibz hoīum notandum ē. Adam
quia in solo esu peccauit: in labore q̄-
rendi sibi edulū punitus ē. sic. Male-
dicta terra in. o. r. scit p̄ ope tuo. i. p̄ pec-
cato. p̄ quo factum ē. ut terra que p̄
bonos et ubi fructus sponte. faciebat.
deinceps raros. nec s̄ hoīs labore: q̄n-
q̄ p̄ fructibz spinas et tribulos. Et ad-
didit. Et comedet h̄bas t̄re. q̄i. Etiam
in hoc par eris uiro. Terre autē ma-
ledix. q̄ de fructu terre t̄nsgressio fac-
ta ē: et n̄ aquis. J̄n est. q̄d comedit d̄s
piscem. S̄ n̄ leḡ comedisse carnē de c̄a

¶ uentū
comedit.
Q̄a s̄bi
uit.

iuuentium maledicta: nisi forte de ag-
no paschali. p pcepto legis. Ad dicit g de
labore. In sudore uultus tui. ue. pa. tuo.
donec reueraris in terrā. i. donec mona-
ris: qz terra es: i. in terrā ibis. Pulchre
dictum ē: ibis. Qz. Qui in eod statu sit
tasset. donec tñsires in meli. si uelles. in
de miseria in miseriā ibis. more fluenti
aque. Et tunc adam plangens miseriā
postitatis: uocauit uxore suam. eiam:
ut dictum est. *De electione hominum de
paradyso et de rüpheia ignea.*

Et quoqz dñs ad e et uxore eius. tum-
cas pellicias. i. de pellibz mortuorū
aialium: ut signum sue mortalitatis
scē ferrent. Et ait. Ecce adam qñ unus ex
nob factus ē. Yronia ē. q. Voluit ē ut
dñs. Sz in euidenti ē in. qz non ē. Nec ē
uox dñi insultantis. s. nos a supbia
corrigentis. i. ē uox trinitatis. Vel ē uox
dñi: ad angelos. i. ē uox plangentis. q.
Pater quia factus ē a me. ut ēē qñ unus
ex nobis: si stetit. Hunc quoqz ne-
mi. ma. Esu. deli. uite. i. co. iuuat in
eternum. Apophopetis ē. a. uidet. i. caue-
ret eate eū.

*Electione p morū parentū rep-
sentat ecclesia: in capite ieiunij.*
Dura uidet. *cū eiat ex se penitentes. Quidā
discrepantia: cū eiat ex se penitentes. Quidā
que penis cū eiat ex se penitentes. Quidā
pdictis. pe. cū eiat ex se penitentes. Quidā
nā electio. cū eiat ex se penitentes. Quidā
nis ad id. cū eiat ex se penitentes. Quidā
Sz eē ē. hic. cū eiat ex se penitentes. Quidā
enī penam. cū eiat ex se penitentes. Quidā
qm dēat. cū eiat ex se penitentes. Quidā
miscediter. cū eiat ex se penitentes. Quidā
tempauit. cū eiat ex se penitentes. Quidā
ut uerum. cū eiat ex se penitentes. Quidā
te co appare. cū eiat ex se penitentes. Quidā*

at. Cū irat. *Malicia tra: in ope tuo.*
fuis. mise. *Itemo dicit eis. aut: qz non dñs
ricordie si ob mutatum erat nomen eue.*
luniscris. Quia enim uicturi erant in
miseria: qñto ēē uita diuturnior. tan-
to miserabilior. Si g gustasset de ligno
uite: diutius uiuentel. diutius miseri ēē.
Non ē mirum. si etiā p peccatum. p esū
ligni illi diutius uixissent. cum ad huc
sint quedam in sule uiuentiū. in qbz
nullus moritur: sit etiā lanugo in folijs
arborū apito seret: cū esu uita ptelet. Et
tiam alexander scpsit aristoteli. de sacer-
dotibz arborū solis et lune: qd esu pomorū
longissimā agant uitā. Et sicut dixerat.
Emisit cum dñs de paradyso uoluptatis. u.
ope. ter. de quas. assumptus ē in agrum
damascenum. de quo suptrū fuit. in q
cayn abel suum frēm interfecit. iuxta qm:
adā et eua seputa sē in spelūca duplici.
Et collocauit ante paradyso uot. che. et
flā. gla. atqz uer. ut angelus arēt dia-
bolum. ignis. hoīem. Vel ministio
angelorū posuit ignē ibi. qui intēdu-
det paradyso in gssum. qui noīe gladii.
non cuiuslibet. s. usatilis dicitur. i. ut
biqz secantis. qz pena fuit homini: in
utraqz sui parte puniri. Vel dñs ē uer-
sabilis. i. aptus ad usandum. i. tollen-
dum: cum dñs uellet. Ablatus enī fuit
ad tempus: in tñtibz helya i enoch.
Penitus ū non: donec in mte x fuit
extinctus. Si qñ. qd consumebat ille
ignis: potē dici. qd quedā spēs ignis ē.
sicut in uita beati nicholai leg. cui si
manum adhibes ardore sentis. s. non
patis ad uisionē: nec eget matia qm
consumat. Et tal. urit spm. Item. si
qñ. qñ p misit dñs hominē peccare. ut

temptau. cum sciret lapsum a de multis
in hunc modum: dñs qñtū ad pñsent at
net opus. qñ sic uoluit. Si querit cur uo
luit. insipida ē qñ. querē causam uolū
tatis diuine. cū ipa sit sūma causa oī
um causarum. *De generationibz a de.*

Adam cognouit uxore suam: s; n
in paradiso: s; iam reus i aeternus.
Breuiter legislator gnationes a de tñsit.
festinā ad tēpa abrahā patris hebreoy. et
ples subiacet a de filios et filias. S; metho
dus marcy orauit dum ē in carce. et
reuelatū ē ei a spū. de pñcipio et fine
mundi: qñ et orauit et scriptum licet si
pñter reliqñ. dicens: qñ uirgines egñ
sunt de paradiso. et anno uite adam. xx.
natus ē caym et soror ei calmana. et si. h.
factus ē adam. qñ in etate. xxx. annorū.
tñ fuit unius diei et anni. et pñduorum
annoy. et pñterum. et sic de ceteris. Et po
uit ante caym multos genuisse: qñ ta
cuerent hic. Post alios. xx. annos.
natus ē abel. et soror ei delbona. Anno
uite adam. lxxx. ca. *loc in quo luxur*
yn occidit abel. et luxur *ca: dicit uallus*
runt cū adā et eua. c. a. *lacimay: uir bebn*
nis. Tunc natus ē seth. xxx. anno
pñe ciliadis. Inchoat enim methodi
scila. pñ. c. annos a de et uocat scilm: u
nam ciliadem. Et cōsonant in hoc.
lxxx. qui dicit adam. c. xxx. annoy. c.
tum genuit seth. S; tñ in bebo ē. c. xxx.
S; redeam ad bunitatem genesis. Con
cepit eua et peperit caym: qñ in pñtā pos
sō. Rsumq; peperit abel. qñ sonat luct.
lmeror. siue uapor: qñ cito tñsitus.
Tanqñ noīe pñbatum fuit: qñ de ipō
futurū erat. Tñ scilm iosephū. in pñ
nich hoc: qñ n reliquit semen sup tñā.

Abel fuit pastor: et cayn agricola. Cum
enim ēēt malignissimī: ut auaricie sue
consuleret terram primū coluit. *De oblati*

Sost multos dies obtulerunt *omibz fñm.*
do munia. cayn de frugibz tñe.
abel scilm iosephum lac et pñmogñta
agnorū. Moyses ait. de ady pñbz eorū
et de pñguionibz gregis etiā obtulit.
Credidit adam in spū docuisse filios: ut
offerrent decimas dñi et pñmicias. Et res
pñxit dñs ad abel. et ad munera ei. Ad ca
yn uero et ad munia ei: n respexit. Qua
si placuit deo abel: et pñ ipō placuit oblo
ei. Quod quomō cognitum fuit: alia
tñslatio apt. Inflāmauit dñs sup
abel et sup munia ei. Ignis enī de celo.
oblonem ei incendit: ut leg hētye fac
tum: in carmelo. et in leuitico: sub mo
yse. Munia uero cayn. ex auaricia ho
minis nata: dñi n placuerūt. Itaq; ē ca
yn. et concidit uultū eius pñre uicundi
a: minorem sibi pñlatum uident. In
crepans g dñs cayn: ait. Qñ iratus es?
Nonne si bñ egñs recipies. pñmum. s.
ame? Vel pñcipies: posuit theodotio.
acceptabile erit munus tuum. Si au
tem male: statim insonibz peccatū a de
rit. i. pñsto et inuoluntate: pñ qñ ingñ
ē ad op. S; qñ tñ libi arbitū ei. sub te. i. in
potestate tua. erit appetitū eius. s. pecca
ti: et dñabis illius. si uolūis. Alia tñsla
tio hē. Qñ concidit uultū tuus. Hōne
si recte offās et recte n diuidas. peccatū?
Quiesce. ad te cōfissio ei: pñci. si commiss.
et tu si uis dñabis illius. Recte obtulit
qñ deo: qñ creaturā creatori. s; n recte di
uiserant qñ se qui melior oblatio ē. dia
bolo. Vel non recte diuisit: qñ meliora
sibi retinuit. spicasū attrita. s. et corosa

secus suā: deo obtulit. **De morte abel**
nunciat itaq; cayn frī suo: dixit ei. Egredia
mur foras in campū. Et tūc am̄ dicit ier: q;
hoc supflue in libz samaritanoy et nroy rep
perit. Non enī loq; d; dicit ad eum: s; intelli
gendum ē qd dicit auerba dñi: inēpanit
S; r; surrex̄ ad ūsus abel: et intēc̄ eum: et ad
eū dñs. Vbi ē abel fr̄ tuus? Non ignorant: s;
inēpando in p̄pans fr̄icidū. Qui cū uellet
occultare sc̄m: dixit dñs. Vox sanguinis fr̄is tui:
clamat ad me de t̄ra: i. notonū ē qd fecisti. q;
effusio sanguinis hoc indicat. nec eger accu
satorē. qd in euidenti ē. Inde ē qd in ecclia i si
nemo accuset p sanguinis effusione in sac̄ loco
suspecti trāunt in t̄am: q; sanguinis clamat.
Qd si negauit: iudicio di gannant. Hē
g; maledict̄ sup t̄ra: uag; et pfug;. Qd ite
maledict̄ qd si adam: q; sciens iste penā p̄
me p̄uaricōis: t̄n fr̄icidū addidit. Tūc g; ca
yn. net bestie cum deuorarent. si egderetur
ab hoibz. Si manet cum eis. p p̄cō suo occi
det eū: dāpnans se et despans aīe. Maior ē
iniquitas mea: qm̄ ut ueniā merer. Om̄s q;
inuenit me: occidet me. Et timore hoc dixit.
Uloptando dixit. Q. Vt nā occidat me. Dixit;
et dñs. Nequa q; ita fiet. H̄c t̄o. s; moueris. S;
om̄s qui occidit cayn. supplendū ē. libabit
eū a labore et miseria et t̄a additur imp̄l̄t. Sep
tuplum puniet. i. punitio fiet de eo dū ui
uet in pena: usq; ad septimū lamech. Qd
sonat t̄n t̄oni. H̄c. Ois qui occidit cayn:
vii. uindicta ex soluet. Tradunt quidā. pe
nam ei durasse. usq; ad. vii. ei gñationem:
q; vii. peccata omisit. H̄o recte diuisit. fr̄
inuidit dolo se agit uocans in agrū. occi
dit. p̄cāt̄ negauit. despauit. penitentiā
dampnat̄ n̄ egit. Ut qui occidit cayn: sep
tuplū puniet. i. pl̄q; ip̄e cayn: p p̄b̄itōe
homicidij. q; n̄dū facta fuerat cayn. Et
posuit dñs signum in cayn t̄mo —

rem. s. capitis. ut sic sciret a dño punitus
et cōicac̄ et indignū miseria. n̄ in t̄ficaret. Et
egressus a facie dñi: habitauit ad plagā ori
entalem eden: i. deliciaz n̄ t̄n in deliciis.
s; ūsus t̄ram deliciaz. Sicut enī cayn rep̄ sen
joseph ait. I multa t̄ta ecclia. ex cōicando sa
pagis t̄ram cum gumariol. p̄cipue cū
uxore sua calmana candet extinguit: q; i
collocatur in loco ille t̄sti: i. t̄a fr̄m ex
qui narra non cu t̄n t̄r. i. s;
pat. quo ei i filij nati s̄t. Ier̄ t̄n dñe. n̄ est
terra naida. ut uulg; n̄m putat: s; habi
tauit in t̄ra nod. i. instabilis et uag;. qd so
nat nod: et dicit cayn nod. **De gñatione abel**
agnouit cayn uxore suā. cayn.
que peperit enoc: et fecit ciuitatē et dixit
eā ex noīe filij sui enoc. Hic patet. qd iam
multa hoīes erant et si n̄ dicitur eoz gñatio:
quos suocauit cayn ad urbē. quorū auxilio
eā fecit. Et ait ioseph. q; rapinis et uolen
tia opes gregariis: suos ad latrocinia inui
tabat: et simplicitatē uite hoīum ad in su
suray et pondum ad inuentionē p̄muta
uit et ad calliditatē et corruptionē p̄duxit.
Terminos t̄re p̄m̄ posuit. ciuitates mura
uit et t̄m̄s quos sedebat: ob securitatē suā
in urbibz colleg;. Porro enoc genuit irath.
qui mauiael. q; matu sael. q; lamech. q;
septimū ab adā et pessimū: q; primū biga
mā in d̄ixit et sit ad uultum f̄c̄i d̄i legē
natē et d̄i decretū. In p̄ma enī creatione:
unica unico f̄c̄a est mulier et dñs posuit
decūat. Et duo in carne una. Accepit;
duas uxores: adā et sellā. Geniq; ada: iabel.
qui ad inuenit portatilia pastoz t̄n to
ria ad imutanda pascua et gges ordina
uit et caractibz distingit. Sep̄uitq; scdm
gñā greges ouium. a gges; hedoz et f
qualitatē. ūm̄ colores a grege sparsi

uellis. et secundum etatem. ut anniculos a matio-
ribus. et missuras certis temporibus faciendas intel-
lexit. Homini fratri eius iubal. patet canentium
in cythara et organo. Non instrumentorum
quod. que longe post inuenta fuerunt. sed in-
uentor fuit musice. et sonantiarum. ut
labor pastoralis qui in deliciis uteretur. Et quod
audierat adam perhasse de duobus iudiciis.
ne periret artem inuenta scripsit eam in duobus
columnis. in qualibet totam. Una mar-
morea. altera latericia. quare alta non dilu-
eretur diluuium. alta non solueretur incendio.
Marmorea dicitur iosephus adhuc esse intra sy-
rica. Sella genuit tubalcayn. qui ferri
artem primum inuenit. res bellicas decem
excutit. sculpturas operum in metallis. in
libidine octidit fabricauit. Quod fabrican-
te. iubal de quo dictum est. sono malleorum
delectatus. exponit eis eorum proportionem et
consonantias quod ex eis nascuntur excogitauit.
Quoniam in uentione greci pythagore adhibuit
fabulose. sic ex opere fructum excogitauit
operari in metallis. Cum enim fructus in cen-
dissent in paschuis. uene metallorum fluxe-
re in riuulos. et sublata lamina. figura
loco in quibus iacuerant. referebant. Soro-
r uero tubalcayn. noema. Lamech autem sec-
undum iosephum res diuinas sapienter sciens.
uidens cayn pene subiacere. suero debi-
maioris penam. proinde hoc mulieribus suis.
sic. Quoniam occidi uirum in uulnere meum. et
adulescentem in liuore meo. septuplum
dabit ultio de cayn. de lamech uero. xxxv.
Lamech uero uir sagittarius. dum uiuendo
caliginem octidit incurrit. Et huius ado-
lescentem ducit. dum excutit uenationem.
per delectationem tamen et usum pelli. quod non erat
usus carnis. ante diluuium. casu inter-
fecit cayn infructuosa estimans feram.

Quoniam quod ad iudicium uiuentis digens sagit-
tam interfecit. iratus illi. cum artu ad mortem
iubauit eum. Occidit ergo cayn in uulnere. ad-
ulescentem in liuore uulneris. Vel utrumque
occidat in uulnere et liuore suum. id est in damp-
natione sua. Et ideo cum per cayn esset pu-
nitum septuplum. ut diximus. suum puni-
tum est septuagies. vii. id est. xxxv. ante egressum
de lamech in diluuium perierit. Vel hoc numero
maioritatem pene tamen notat. Idem breuius. ita.
Mulieres sue sepe male tractabat eum. Unde
sepe iratus dicebat eis. se pati hoc. pro duplici
homicidio egerat. Tamen trebat eas. subdando
penam. a. d. Cur me uultis interficere? Gra-
uius punietur. qui me interficit. quam qui
cayn. *De seth et generatione.*

Cognouit quod adam adhuc uxorem. que
 peperit filium et uocauit eum seth. Dicit
strabo. pro montem abel uouisse adam. non ult
uxorem suam se cogniturum. sed deo iubente per
angelum fregit uotum. ut de filius de eo nas-
ceretur. Tamen iosephus dicit. quod abel exancto et
cayn effugato. adam de perditione filiorum
cogitabat. et uehementer cum amoris genera-
tionis angebat. Hanc cogitationem pro-
pagationis. potuit uocare strabo. pro ceptum
domini. quod iusserat. Crescite et multiplicamini.
Sed et seth natus est filius. quoniam uocauit
eum. quod sonat homo. uel uir. quod rationalis et for-
tis. quia cepit inuocare nomen domini. forte
inuenit uerba deprecationis. ad inuocandum
dominum. Sed plique hebreorum arbitrantur. quod ima-
gines ad honorem dei excogitauit. et erra-
uit. Vel forte ad excitandam pigritiam
memorie dei. effigiauit dominum. ut non fit.

ic ē u. Epilogus interserit.

Ber generationis ade. Repetit de ge-
neratione ade. ut integrum ordinem gene-
alogiarum persequatur. Unde quidam incipiunt

ab adam pma etatem. Alij a seth. Quibz as-
sentit methodi. Id hoc dicit: qd deabel nullus
nat est: et generatio cayn tota pnt in diluuij.
Vixit autem adam. cxxx. annis: et genuit seth
ad imaginem et similitudinem suam. Ipse ad
imaginem dei. reliqui ad imaginem eius: qd fere
id est. forte moyses. c. annos luculade pntisit:
qz ut dixi. lxx. et methodi. et ioseph. cxxx.
annos eu fuisse scribunt. cum genuit seth.
Iste genuit enoch. qd caman. qui malaleel. qd
red. qd enoch. qd matulale. qd lamech. qd noe.
Sicut g in gnatione cayn. septim fuit pessi-
mus lamech ita in gnatione seth. vij fuit
optimi. enoch. Et constituit illud in pady su
uoluptatis ad opes. ut in fine tpm cu heya
couertat corda pnt in filios. Iudq in cam h
translationis attribuunt poq septenario. q
scitatu ei: qz plz legunt sciores eo. qz nullus
translatu e. In tm eni auunt dm omia sub
septenario disposuisse. qd i dnt cum vij.
celos casse. et cuiq nom suum datu. et vij.
tras. quas dauid fundamta montium uo-
cat. De annis matulale: diuise se opinionone.
Scdm putatione. lxx. uixit annos xiiii. p
diluium. Sz n leg fuisse in archa: nec transla-
tus. ut enoch. Quidam dnt. qd mortuus
fuit ante diluium. vij. annis. Ier assit qd
eod anno in quo fuit diluium. qd i diligns
oputatio annoy ei scdm genetim. mani-
festat. Tn omi in nro annoy uite ei ouen-
unt. qz uixit annis nngentis sexaginta no-
uem tm. Porro noe fuit decim ab adam:
in quo pma etas tminata e. ita qd ipse in
ea fuit. hui etatis annos. lxx. pont duo mi-
lia. ducentos. xliij. Ier n plene duo mi-
lia. Methodi: duo milia. Ipse th p aliades
scia disponit: nec apponit annos si supsit.
ideo nichil certu denumero annoy tra-
didit. *De diluuij.*

Noe uero cum quingentoy eet annoy. genu-
it sen. cham. et iaphet. Moyses uero dic-
tur de diluuij. pntisit cam eius: dicens.
Cum cepissent hoies multiplicari sup tra.
uidunt filij di. i. filij seth religiosi. filias
hoium. i. de stirpe cayn: et uicti et cupiscen-
tia acceperunt eas uxores: et nati sunt in gy-
gantes. Tpi quid qn tm fuit hoc. ut sub
noe. l. ante. l. multum t parum ante: n de-
timnatur. Ioseph aut dnt. qd usq ad sep-
timam gnatione boni pmaneret filij se-
th: p ad mala pgressi se. recedentes a sollemp-
nitatibz patris. Et ob hoc: dm et se irrita-
uunt. Nam multi angeli di mulieribz
coeuntes: inuorios filios genuerunt. Qp
sfidentia fortitudinis: gygantes agtis
uicti se. Methodi cam diluium. hoium. l.
peccata. diffusus ex se qur dicens: qd qn-
gentesimo anno p me aliadis. filij cayn
abutebant uxory: fm suorū nimis for-
nicationibz. Sexcentesimo: mulieres in ue-
samā use supgresse uiris utebant. Mor-
tuo adam. seth sepauit cognatione suā
a cognatione cayn. qui redierat ad natale
solum. Nam i pater uiuens phibuit:
nemiscitur. Et habitauit seth in qda
monte: primo padyso. Cayn. habitauit
in campo ubi frem occidat. qngentesi-
mo anno scde aliadis: exarsit hoies in
altitrum coeuntes. Septingentesimo:
anno scde aliadis. filij seth concupierunt
filias cayn: et omi se gygantes. Et in cep-
ta tta aliade: inundauit diluium.
Sic ordinat methodi. Potuit i ee. ut in
cubi demoni genuerint gygantes: a
magnitudine corporoy sic dictos denoia-
tos: a geos qd e terra. Sz i imantatq cor-
porum: respondebat imantatq aionum.
Post diluium tm: nati se alij gygantes

in hebron. Et p̄fuerit in thani ciuitate egyp-
ti: aq̄ r̄ytanet dicti s̄t. de quorum stirpe
fuit enachim: cui filij inhabitauit in he-
bron. De q̄bz ortus ē golias: et q̄dam alij.
Iracq̄ d̄s p̄c̄is hoīum: d̄x̄. Penitet me
fecisse hoīem. Q̄i. faciam q̄d solet facere
homo: penitens op̄is sui. Delet enī q̄d fe-
cerat. Et ē sensus. Delebo hoīem: q̄m fece-
ram. Non enī p̄manebit sp̄s n̄s in hoīe
in ēt̄num: q̄ caro ē. Non p̄mā eum
ētnaliter ut diablm. q̄ fragilis ē: s̄ h̄
reddam q̄d meret̄. Et t̄n p̄usq̄m dispoā
eum: dabo et p̄s penitudinis si uoluit̄.
Et eq̄: dies illi. ad penitendū. s̄. cxx. anno-
rum. Non enī intelligendum ē de sp̄u
hominis: s̄ de dī indignatione. Hec ē
t̄m n̄ iste humane uite post diluuiū:
cum p̄ inueniat̄ homo ampli uixisse.
Et d̄xit d̄ns hoc ante annos. xx. q̄m in-
cipet fieri archa. ut dicit ier̄: que f̄t̄a leḡ.
c. annis. Vel scdm̄ strabū eo anno d̄xit:
q̄d cepit archa f̄i. S̄z q̄ in malicia p̄c̄ia
uūnt: ante p̄f̄xū terminū. s̄. ē. anno
delet̄ s̄t. Tam̄ iosephus dicit: h̄ ē t̄m n̄
uite hoīum statutū. Q̄d autem d̄r d̄s ta-
ctus dolore cord̄ int̄n̄s̄: forte nich̄ aliud
ē q̄m q̄d hoīes latebat q̄ntitas uine of-
fense. Ut ant̄p̄ospat̄ est. *De archa.*
oe uero erat p̄fectus in gnationibz
suis. q. Non illius p̄fectionis q̄ est
in patria: s̄ scdm̄ modum gnationis
sue. s̄. t̄rene. Et d̄x̄ d̄ns ad noe. finis
uniūse carnis corā me uenit: p̄ter
eos qui in archam erant saluādi. disp-
dam eos cum t̄ra: i. cū fertilitate t̄re. Tra-
dunt enī uigorē t̄rre: et fecunditatem
longe inferiorē p̄ diluuiū: un̄ esus car-
nium hoī concessus ē. cum antea fruc-
tibz t̄re uictaret. De archa.

Et noe iuxta p̄ceptum d̄ni archā
de lignis leuigatis. i. politis. ut qua-
dratis. At littera: uel bituminata. longi-
tudine. ccc. cubitoz. latitudine. l. altitu-
dine. xxx. ad modū. s̄. humani corp̄is. in
quo longitudo. s̄. i. est maior latitudine.
et decies maior altitudine. Est autē longi-
tudo a planta: usq̄: ad it̄icē. Latitudo a
t̄r lateris ad it̄em. Altitudo: a dorso ad
uentrē. q̄d t̄n multa de corp̄e x̄ t̄n d̄m ē
uolunt: q̄ sic leḡ in ysidoro. humani
corp̄is instar ostendit: in quo x̄ apparu-
it. fuit ḡ hec archa in fundam̄to qua-
drata. s̄. in forma. altera parte longiori.
ab angul̄ conscēdens in arctum. donec
incubito sūmitas ē p̄ficeretur.
Bitumine int̄ et ext̄. Q̄i agricole locat̄ ē
linita ē. q̄d ē glu. d̄ns. ūf̄at̄. s̄. nauē in-
ten feruentissimū. s̄. aconū. s̄. ad conūte-
q̄ ligna lita non dem̄. v̄l forte ab ant̄clo:
dissoluiunt̄. aliq̄m. q̄ undiq̄ clausa.
ul̄ arce. nec materia bituminata: potest
solui s̄i menstruo. In lacubz uidē sup-
natans colligit̄. In syria lūm̄ est: a t̄ra
estuant̄. facta s̄t in ea cenaclā et trise-
ga. i. distinctiones: d̄cē atrica. Dicit ali-
a t̄nslo. bicamerata et tricamerata. ha-
buerit enī. s̄. camera. q̄s auḡ. i. p̄ter
sentinā dicit ibi fuisse. dicens sup̄ ta-
bulatum sentine. fuisse eam bicame-
ratam. Una cameray: erat stercoraria.
Alta apothecaria: et sup̄ hanc mansio-
nem erat alia t̄m̄erata. Laterales ca-
mere erant: una im̄itū. alta im̄itū
aīalium. Medea: hoīum et auium et
hūit ostium: ū bicamerata et camera-
ta iungebant̄. Alij ū has. s̄. cam̄as in
altitudine sola dispon̄t: in florem q̄
et sentina. stercoraria uicentes. scdm̄

sup illā apothecariam. etiam imitū aīa-
lium et serpentium. Et ubi hec uingunt.
ostium ponunt. Qrtā. mitum. Sup mā.
hoīum et auīū. Josephus tñ dicit. archam
quorū camera habentem. forte steruaria.
ut sentinam n̄ includens. fecit in ea noe
fenestrā. qm̄ hebrei cistālinā fuisse dicit.
que in hebreo uocat mīdianum. a syma-
cho diluctm. Dicit rabanus. cubitos archę
geometricos. Alio qñ. tanta cape n̄ ualēt.
continet enī cubitos geometricos. vi.
nros. lxx. ppe enim cubit. pedē et dimidi-
um h̄t. *De ingressu in archa.*

Confecta g archa. dixit dñs ad noe.
Ingredieris archam tuam et filii tui. uxores
tuas et uxores filiorū tuorū. In his. vii. reser-
uatum ē seminarium gñis hūani et ser-
uum uiros. sororū mulieres nōiure dñs.
cum de ingressu loqr̄t. Ac si dicit. Tpe
afflictionis uacandū est ab amplexibz.
et exundis aīantibz uniusc carnīs. bi-
na inducti in archā. i. obinata. i. masculi-
num et feminā. De imundis. y. aīalibz
fuerit ibi tam duo. scdm gen suū. De
mundis ū. vi. Immunda uocat ea
moyses. scdm tps. suū. que. i. lxx uocat
imunda. et dīdita s̄ imunda. q̄ n̄
ūlter clui hominū n̄ erant apta. Id̄ dñs
n̄l̄t. q̄ nulla adhuc ad edendū cessā.
Tolle q̄ oībz exatū. que mandī possit.
ū sint tā. qm̄ illi in cubū. S̄ q̄ de mū-
tis aīantibz. ut̄ introducta sint ad hūc
nūm. Dicit aug. q̄ que n̄ gñant de co-
mū n̄ fuit necē ē in archa. que. i. de
pulue. ut puluē. et de hūoribz. et corrup-
tionibz nascunt. Qd̄ autē gñata tñ in-
troducta sint. innuit cū adit. scd̄ ge-
nū suū. l. ingne suo. Qr̄. i. si n̄ tñ gñes
si oē mandata ibi aliqua fuerit. q̄ n̄ cū.

tas alendoy. q̄ uelcunt carnibz. coegit
se includi. Dicit aug. posse ē p̄ter carnes
alimta cōia magis cum q̄ carnibz uelcūt.
fici b̄. et castanea uelci possit. p̄cipue cū oībz
uelci cogit famel. forte n̄dum ē aīalia car-
nibz uelcebant. sic nec homines. *Qñ ingre-*

ctusq; noe cuncta ē in archam.

que dñs i p̄cepit. d. anno uite sue
ingressus ē noe in archā. cum oībz que dīxat
ei dñs. q̄ et mutū diuino et angloy minis-
o adducta s̄ in se scd̄. die. xvi. q̄ ab hebis
ysan dī. a latinis mai. a macedonibz dioz.
Moyses autē in legitimis. nisan. i. aplē.
p̄mū ostendit. scdm iosephū. In tracti-
bz ū aīalia gubnatōe. t̄p̄m dēta et usu-
alem ordinē in sū seruauit. Dicit ioseph.
q̄ ab adā usq; ad h̄ tps. fuerit anni. ii.
milia. sexcenti qñ q̄ginta sex. Qd̄ in sacis
lucis septū. integritate signatū est. *De*

ingressu noe. rupta s̄ cataclismo.

fontes abyssi. i. aque que in uiscibz t̄re s̄.
et cataclite celz. i. fenestre celz apte s̄. i. nu-
bes. Cataclite. p̄ s̄ meat mli. cum p̄. y.
ostia sepat. l. loca eiusd. q̄ cataclite dñr.
Abusuē. q̄libet aq̄ meat. initialē. Et
pluit s̄ t̄rā. x. dies et noctibz. et deuata
archa. in sublimē fēbat. Sup om̄s mon-
tes exiit aqua. aliorū cubitis. xv. ut ab-
lueret sordes aeris. usq; quo ascendāt
opa hoīum. usq; ad eund locū ascendet
ignis iudicij. ob aīis purgationē. S̄ nōi
uidit opa hoīum tñ ascendē potuisse.
cū olimp̄ usq; ad liquidū aera euadat.
s̄ q̄ l̄tē inscripte in puluē. p̄ annū rep-
te s̄ l̄tē immobiles. ū p̄ nimia aeris tra-
ritate. nec ē aues uiuē q̄unt. nec p̄bi as-
cendentes absq; spongiis plenis aq̄. ali-
qñtulum ibi manē potuerit. quas na-
ribz apponentes. c̄ssiorē in aerē exhebāt.

Et cum intrasset noe. clausit ostiū
d's. et bituminauit extrius. et mortua
ē oīs anima uiuent. s'c' terrā. et obtinuerūt
aque trās. ita exaltare. cl. dieb'. ab illa. t.
die. q' ingressus ē noe. p't dies. cl. cepunt
aque minui in se. S'c' ita q'do xxvii. die
m'sis. requieuit archa sup montes arme
nie. Illic arthe reliquias usq; n't: pui
ntiales ostend't. hui' diluuii. et arche ut ait
ioseph' memoriam faciunt: q' barbaroy
historias s'c'pser't. De quo berofus calce
fic ait. D'r nauis ei que in armenia ue
nit ita montem condicū adhuc q'do am
pars ē. et q'do am bitumē ex m' tolli: quo
magis hoīes ad expiationē utunt'. Me
minit ei d' ier' egiptius: q' antiquitatē
s'c'pser't. Manasses damascen' de eis d' sit
ait. Est sup numadā exelsus mons in
armenia. qui baris appell'r. in quo mul
tos fugientes. sermo ē diluuii. t'p'e liba
tos. et q'ndam in archā simul deuectū. et ē.
Decimo tand' m'se p'ma die m'sis: appa
ruerūt cūmina montū. Cumq; m'sis
fent. xl. dies: apuit noe fenestrā. et emi
sit coruū. qui n' reuertebat': forte m'cept'p
ad q's. Vel inueniens sup nātas cadauer
in aquis: ille d' est eo. Tam' ioseph' ait.
qd' cuncta replens in undantia: regre
sus ē ad noe. Emisit q; p' eum colūbam.
Que cum n' inuenisset. ū requiesceret pes
ei: reūsa ē ad noe. S; n'ne cacumina
montium. iā erant nudata: forte nos
dum siccata: et sic in palude requiescer' n'
potuit. sicut n' in aqua. Vel p' recapit

tulationē pot̃ prius intelligi s̃m̃ q̃d̃ p̃ea
dictum. Post dies .xij. it̃m̃ emisit eā. q̃
uēsp̃e rediit. feren framū oliue uirentē.
p̃ alios .xij. emisit eā. que n̄ est ult̃ reū
sa ad eum. Ig̃it̃. dē. p̃mo anno. p̃mo m̃
se. p̃ma die m̃sis. apuit noe tectū arche.
uindit q̃d̃ exsiccata ēēt sup̃ficiēs t̃re. e
grediendi exspectabat d̃m̃ p̃ceptum.

ense scdo. *De egressu noe: 7 de m.*
 uicesima septima die m̄sis: dixit
 dñs ad noe. Egredere de archa. tu et ux-
 tua: filii tui 7 uxores filioꝝ tuorꝝ. Con-
 iuncti iubentur exire: q̄ disiuncti intra-
 uant. Ac si diceret eis. H̄c redit t̄ps am-
 plexandꝝ: ut multiplicemini s̄ t̄ram.
 Mox enī subiungit. Crescite 7 multipli-
 camini. Et egressus ē noe. cum uniūsis
 q̄ erant cum eo: ead̄ die qua ingressus
 fuit. reuoluto anno. Ingressus ē aut̄ xvij.
 luna m̄sis scdꝝ. licet alia h̄at m̄sto. xvij.
 7 egressus ē xx. iij. luna ead̄ die. Q̄a q̄ta ē
 luna hodie. si xi. addas: tota dicit̄ ead̄ die
 reuoluto anno. Si hodie p̄ma: ead̄ die
 seq̄nta anno. xij. H̄ec moueat te q̄o dixi
 egressum. xx. iij: cū liber dicat. xx. iij.
 potuit enī ē. q̄o uesp̄a. vi. 7 x̄. lune.
 egressus sit. iam imminente. xx. iij. Me-
 dia ū t̄psa: quolibet nomine extremorꝝ
 sepe nominant̄. Ut cum dñs crucifixus
 fuit int̄ iij. 7 vi. quidā euangelista
 dicit hora tertia. alius. vi. vel potius. f.
 noia. vi. dieꝝ. si m̄tia feria ē luna. xvij.
 reuoluto anno: in ead̄ t̄tia fr̄a erit. lu-
 na. xx. vii. q̄ p̄p̄t dieꝝ punam diē des-
 cendit in martyrologio. Vbi causa. kl̄e
 ianuarij s̄ in dñica. 7 luna. vii. reuo-
 luto anno in kl̄ndis ianuarij. reua
 luna erit. xx. iii. s̄. kl̄nde erit scd̄a fr̄a. ḡ
 die dñica ante ktas. erit luna. xx. vii. 7

Aug⁹ tñ dicit: p recapitulationē hoc ēē dic-
tum. Adhuc enī uiuente patre. cū ēē centū
quadraginta qñq; annorū. abra septuagin-
ta qñq; egressus ē de aram. relinqñs sibi pa-
trem et frēm. et in itinere dum iret in mesopo-
tamiā dñm locutū ē. et dixisse. Egdere de tñ-
tua. n̄ qñ iam egressus ēē. Et animū reuer-
ti ad eam habebat. Q. d. Qui egressus ē corpore.
egde mte. Ierx. dicit uerū ēē hebreorū tradi-
tionem. qui annos ibi ponunt. Ierx. cum
genuit abram et mortuo patre. egressū abram
de aram et pñm et annorū ē. qñ moyses
dicit. Et annos ei dicitur putatos ab illo tñp.
qđ dñi auxilio euasit ignē chaldeorū. ut eo
reputetur temp⁹ etatis. ex quo confessus ē do-
minū. spñent ydola chaldeorū. Ecce dicit
ioseph. iam recidebat uita hoīnū paulatim.
declinans usq; ad moysē. in quo tñmum
uitę qñ statuat dñs firmavit. Centum
enī et uinginta annorū. moyses mortuus
ē. *De aduentu abra mtra chanaan.*

Tulit g Abram sara. loth. et aīas quā
fecerat in aram. id ē. aīantia que ibi
adquisierant et intrauit tñm chanaan.
et uenit ad sychem. que corrupte sychar
sepe leg⁹. et ad uallem illustrem que penta-
polis dicebat⁹ tñc a qñq; urbib; sodomo-
rum. Hunc mare sal. uel mortuū dñ. qđ
in eo nīch. ingi pot⁹ habens aīam. Uel lacū
aspala. i. bitumini. qđ *Hē dñ mare chabli.*
dicitur iudaicum. *aut suau. ibi multum*
uel uallis salina. *peccatum ē et multum*
Apparuit q; ei dñs. *aluminis ibi reptura*
et dixit ei. Semini tuo dabo tñm hanc. Et
edificauit ibi altare dñi. ubi apparuerat
ei. In deo sic ait ioseph. Primū pñpñt de-
um tñtore unum et cunctorum pñnū-
are. et hoīū opinionēs quas cñ de deo ha-
bebant. innouare. et mutare pualuit.

Hec autem comiebat p tñe passionē. et ma-
ris. et ea que contingunt circa solem et lunam. et
ex omib; que ita celum sepe eueniunt. De eodē
meminit berossus dicens. Post diluuiū de-
cima gñatione fuit apđ caldōs uir in celestib;
reb; expertus. In tñs grediens abram. tetendit
tabnactm inter bethel et hai. Et edificauit
ibi tñm altare dñi. Et pñxit abram uadit sub
pñgrediens ad mīdiem. Quo uir. subactē
moyses. uel buttatē causa. uel qđ notum
habitauit autē in damasco. Uñ et nōm ei
usq; nunc in ciuitate damascena habetur
in glā et uir ostenditur qui ab eo dñr habi-
tatio abram. Vñ nicholaus damascen⁹. ha-
bram regnauit in damasco ueniens ad
uenā cum exercitu. de tñā que sup babylō-
nem dñr caldōrum. *De descensu abra in
egyptum. et editu ei. s. d. ca.*

Acta ē fames magna in tñā. canaan
et descendit abram in egyptum. Ti-
mensq; libidinem egyptiorū. ne cum ppter
speciem mulieris occideret. sororem suam
dixit eā ēē et sublata ē mulier ualde pulc⁹
in domum pharaonis. Abram uero bene-
uolū ē ppter eam. Dñs uero delictum regis
impediuit. ne tangeret eā. egritudine et
tumultu causarū. Cūq; p salutē regis sac-
ficarent sacerdotes pñam dei hoc accidisse
significauit. qđ uxori pñm inuiriā
inferre uoluisset. Vocauitq; pharo abram.
et dixit ei. Cur n̄ indicasti qđ uxor tua ēē?
Ecce coniux tua. Accipe eam. et uade. Et p-
cepit rex uirū. ut deducēnt eum. Et rat-
enī diues ualde in auro et argento. in ser-
uis et ancillis. et iuuenis. Arismetia sane.
et que de astrologia ē egyptiis tradidit. an-
te eis ignota. Aquib; pñt pueniunt ad gēos.
Reuēsusq; ē abram ad locū. ubi fixerat tab-
nactm. inter bethel et hai. Partitq; ē tñā

cum loth. dum pastores eorū inter se rixaren-
tur p̄ paschuis. optionem eq̄a concessit loth.
Et eleuans oculos loth. uidit regionē iordanis
congruam sibi moraturus ē in oppidis sodomo-
rum. Abram ū descendit ad conuallē mā-
bre. iuxta hebron. et habitauit ibi. fecit q̄
ibi altare dño. hebron ciuitas ē que caria-
tarbe dicitur. i. ciuitas. iiii. Arbe enī. iiii. caria-
th ciuitas. Ibi enī sepultus est adam maxi-
mus. abraā. ysaac. et iacob. cum uxoribz suis.
Manbre uero et anel. et escol. fr̄s erant. et
sedati sūt abre. A p̄mogenito eorū uallis cog-
nominata erat. Habitabat autē ibi abrahā.
circa quercū t̄ terebin-
tum. cuius radices
apparent adhuc.
quam p̄o nocte
iosephus uocauit
dicent. habitabat
abram circa illic
que uocat ogigi.
Ibi p̄misit d̄s ei.
q̄d omnē terram circumstantē quatuor
partes orbis daret ei et semini eius. De uit-
tona abre et occurrū melchisedec.

actum ē autem in illo tēpore. ut
amraphel rex sennāār. i. babiloni.
et cetera. Jam tūc p̄cesserat libido dñāndi.
q̄d quēq; ciuitas regulum habebat. quorū
plimi. alicui maiori regi seruebant. Tan
dem om̄s subditi erant monarcho assyri
orum. Sane q̄nq; ciuitates sodomorū. sodo
ma et gomorra. adama. et sebois. bala que
regeor. q̄nq; reges habebant. Has subiuga
uāt sibi codolaomoz rex elamitarū. i. tēbu
tarias i. fecerat. et xii. annis seruierant ei
in tributo. Tertiodecimo. noluerunt sibi
dare. P̄ iñ q̄rtodecimo anno. codolaomoz
assumens sibi tres reges. babilonis et pon.

Joseph^{us} in fine libri sui.
Potentissim^{us} Chananeorum.
qui lingua patria iustus rex
appellatus ē: p^{ri}mus dō sacer
dotium exhibuit: et sanum

etiam mini-
mum quid
tolle: exceptis
que comedisti
iuuenes: et par-

ty: trium frum qui uenerant cum eo. Hic
melchisedec a iure hebrei fuisse sem. filium
noe: et uixisse usque ad ysaac: totumque proge-
nitum a noe usque ad aaron sacerdotem fuisse.
qui in communibus oblationibus populo be-
nedicebant: et habebant progeniem: de
quibus post explicabitur. *De ortu iubelei.*

Ab hac uisitatione tradunt iubeleum in-
itum habuisse: per hac remissio est cap-
ta uox. Iobeleum remissio: uel inicitum. Inde
iubelei remissio: uel inicitum. Ob hoc
autem institutus est quinquagesimus: quia tunc
erat loth ut dicunt quidam. quinquaginta
annorum. Uel et erat quinquagesimus annus
ex quo locutus erat dominus abrahe in uia. uel
ex quo egressus erat de charran. Vel abraham per
astrorum in quibus etiam secundum quosdam zoro-
astrem magice artis inuentore institui-
tus. Houerat quid quod impietate acri-
que fuit ex eleuatis uel depressis planetis
semper usque ad quinquaginta annos ad tepe-
em redeunt: et quod uidetur fieri in astris: uo-
luit imitari in terris. *De factio abre
post pmissionem heredis.*

ut in factis locutus est dominus ad abraham.
Preceptor tuus sum: et in oculis tuis mag-
namini. Et dixit abraham. Quid dabis mihi?
Ego uadam absque: ubi: et damasco filium
duer percuratoris mei. erit heres meus: quod d.
Quod in de pmissione tunc. cum uelit heres?
Ab hoc damasco aiunt damascum con-
uitam et denotatam: et ibi cum reg-
nasse. Et dixit dominus ad eum. Non erit
hic heres tuus: sed qui egredietur de uero tuo.

Eredit abraham deo: et reputatum est ei ad ius-
ticiam. Et quod in spatum promittebat: quod fuit
abraham signum. unde sciret hoc fieri. non ex dif-
fidentia: sed sperando: et modum querendo. Et hinc
maxime. mos inoleuit iudeis: signa querere.
Et ait dominus. Sume in crastino caprum: et
uaccae: et arietem. queque trima: et aurum: et
columba. quod d. Immolabis in hoc: et ostendam
tibi signum. Qui tollens hec animalia diuisit per
medium: partes autem se alterius posuit. Aues
autem non diuisit. Et dum expectaret preceptum
domini. de modo immolandi: descendunt uo-
lucres super cadauera: et abigebat eas abraham.
Cumque sol occubisset: sopor irruit super
abraham: et horror magnus. qui fuit pars sig-
ni: et dictum est ad eum. Scito per noscens: quod
pergrinum futurum sit semini tuo in terra non
tua: et subicient eos extranei seruitori: et af-
fligent quadringentis annis. Tu autem
ibis prius ad patres tuos. Generatione autem
quarta: reuertentur huc. quod d. Ne expectes te
in regnaturum in terra hac: et seminum per-
te. Te enim prius mortuo: post quadring-
entos annos implebitur promissio mea.
Hec est intelligendum. quod tot annis serui-
erunt in egipto. Et hic numerus in illa
afflictione completus est: quia secundum ysidorum.
ab illo tempore computantur. quo ista abre
promittuntur. Augustinus: ab ysaac nato com-
putat. quia dictum est semini tuo: et ab an-
no natiuitatis ysaac. usque ad annum
egressionis de egipto: numerat quadring-
entos quinquaginta: sed scriptura subtrahit quinquaginta: et
legit littera sic. Seminum pergrinum
erit: quadringentis annis. Siue enim
in terra chanaan. siue in egipto. pergrin-
um fuit: donec habuit hereditatem ex
promissione dei. Illud autem inpositum.
subicient eos: et affligent: non refert ad

quadringentos annos. Quod autem dictum est
in quarta generatione eos redituros: secundum eum
sacerdotalem intelligendum est. Levi enim
genuit caath. Qui genuit aaron. qui genuit
moyses. qui cum aaron egressus est. Hec dicat quatuor generationes. personarum. scilicet suc-
cessionem: ut tot sint generationes. quotiens
legitur ibi. genuit. Quod alia littera habet. quanta
generatione: secundum tribum regna est. Judas
enim genuit phares. qui genuit esrom. qui
genuit aran. qui amminadab. qui genuit
naalon. qui cum patre egressus est. Et facta est
caligo. et apparuit ignis. quasi dybani. transi-
ent inter diuisiones illas. et consumens eas.
Ecce signum. Et annos terre diffiniunt eis
domus a rino corula. flumine egypti. usque ad
euphratem. et populos eius nominauit.

De fuga agar et ortu ysmachis.
sarah non habebat liberos: et dixit abrahe. Ingre-
dere ad ancillam meam agar. si forte ex illa sus-
cipiam filios. Et ingressus est ad eam. Que cum
concepisset. despexit dominam suam. et abram
dissimulabat. Et ait sarah. Inique agis
contra me. Iudicet deus inter me et te. Cui
abram. Ecce ancilla tua. in manu tua:
utere ea ut libet. Affligente autem eam sa-
rah: illa misit fugam. uolens redire in pa-
triam: quia egyptia erat. Et inuenit eam
angelus domini dum sitaret. et uiam ignoraret.
soluagam: iuxta puteum qui est in uia. in
deserto sur. Qui dixit ad eam. Vnde uenis. et
quo uadis. Et illa. A facie domine mee sarah:
ego fugio. Cui angelus. Reverte ad dominam
tuam: et humiliare sub ea. Et rursum.
Concepisti. et paries filium: et uocabis no-
men eius ysmach. Huius primo legi nomen pre-
dictum a domino: quod primum est. Manus eius
contra omnes. et manus omnium contra eum:
et e regione fratrum suorum figet tentoria. Quod

tamen non de ipso legi. sed de filio dicitur. Tamen
de genere ipsius. hoc predictum est: quia sarra cen-
ti sedibus incertis. gentes quibus desertum ex la-
tere iungitur impugnant: et ab omnibus
impugnant. Hoc autem precipue futurum erat
secundum methodium: quando. in principibus de-
gentis ysmach. quos etiam filios uine uocat.
forte per uesania. tanquam ebrios. lozeb. et zeb. et
zebe. et salmana. egressi sunt de solitudine. et
filios israel. qui uicibus per gedon. retrusi sunt
in solitudine de qua poterant. Quod uero legi
in genesi. hic erit ferus homo: hebreus habet
phara. quod sonat onager. Propter hoc ut dicit
methodius. dictum est. Onagri et caprea
deserto omnem bestiam supergrediuntur rabie.
et mansuetorum numerus contemetur ab eis. Dicit
enim de filius ysmach. et obanebit orbem terre
per. viii. ebdomadas annorum. et uocabitur iter
eorum. iter angustie. quia patrem illorum ysmach
el. uocauit dominus onagrum. In sacris locis
interficiunt sacerdotes. ibidem cum mulie-
ribus dormiunt ad sepulchra sanctorum religa-
bunt iumenta. Et hoc per nequitiam sanctorum
qui tunc erunt: de quibus dicit. In nouissimis
diebus erunt homines. se se amantes. et. et tunc
implebitur: quod dictum est per ezechielem. Fili
bois. uoca bestias agri. et exhortare illas.
dicens. Congregamini uenite: eo quod
factum magni immolo uobis. Manduca-
te carnes fornicum: et bibite sanguinem ex-
cessorum. Cumque loqueretur dominus cum agar.
pertransiit in turbine: et ipsa uidit poste-
riora dei: et ait. Uidei posteriora uidentis me.
Et appellauit puteum uiuentis et uide-
tis. quia uidit eam dominus. et qui reddidat uitam
sumentis: ostendendo puteum. Adhuc pute-
us agar ostendit: inter cael et barath. Que cum redisset. peperit filium: et uoca-
uit eum ysmachem. Abrahā autem erat octo

ginta sex annorum: cum natus est ysmael. De
pacto circumcisionis et de mutatione

Postquam nomen abre et sarai.

Undecentum. i. xx. annorum et cepit:
apparuit ei dominus dicens. Multiplicabo sem-
tuum: et tu custodies pactum meum. hoc scilicet.
Circumcidetur ex vobis: et c. Sed antequam pac-
tum exponat: nomen ei mutat. Dicebat enim
abram: ex abba et ram. quasi abbaram. i.
pater excelsus: et addita est a littera: et dictus
est abram. quasi abbaam. quod sonat multum.
subauditur gentium. Hebrei tamen dicunt.
quod de nomine suo tetragramaton. e. litteram
addidit deus abrae: que tamen sonat. a. joyoma
enim eorum est scribere. a. et sonare. e. et est conuer-
so. R. autem superaddita est: causa euphonie.
Et quia tempe circumcisionis mutatum est
ei nomen: cum circumcidunt. imponunt
hebrei nomina. Volens itaque dominus quasi quodam
caractere populum suum ab aliis discernere: in-
dixit eis circumcisionem fieri. Circumcidetur ex
vobis omne masculinum: et circumcidetur carne
ipsum vestrum. Infans octo diebus circumcidetur
tam in natis quam in emptis. Cui caro circum-
cisa non fuerit: peribit anima illa de populo suo. Quod
cultello fieret: non est preceptum. Quod autem fie-
ret lapideo: post dicemus. Notandum. quod
servus primo dictus est a servando. Victor
enim victos hostes. quos ad vitam servabat:
servusos dicebant. Uerna vero. vel in natis. ut
uternaquila: qui nutritus est domi. Empta
vero: qui in propria persona emptus est. Originarius:
qui et servus glebe: sicut colonus. Dixitque dominus
ad abram. Non ultra vocabis uxorem tuam
sarai: sed saram. Qui dicunt mutationem
nominis facere. sic facta. quod cum prius per duo. r. scri-
beretur. modo per unam t. consonantem. Et
cum diceretur sarai. i. princeps mea: et quasi
unus gentis: dicta est sara. i. princeps abso-

lute. quasi omnium gentium princeps futura. Et
attendite quod quantum ad nos: videtur. i. littera
subtrahitur: et nulla addita. Sed apud hebreos ad-
ditur. a. et scribitur p. e. Quidam quod sarath he-
braice septem sonat: erraverunt. putantes eam
primo septem vocari. Et ait dominus. Ex illa dabo
tibi filium: et vocabis nomen eius ysaac. Ecce
vidit abram in faciem: et risit pro gaudio.
dicens applaudendo. Putas ne centenari-
o nascitur filius: et sara nonagenaria pa-
riet? Et ait dominus. Sara pariet tibi filium: et vo-
cabis. i. e. ysaac. quod interpretatur risus: sicut
suus patris. Ecce scitis: a domino predictum est nomen. Ad-
huc de duobus legitur hoc in veteri testamento: de
sansonie et iosia. et in nouo de duobus christi.
ihesu et iohanne. Etiam multiplicationem ysmae-
lis: ei promissit dominus. Et cum finis esset sermo
domini: circumcidit se abram et ysmael.
et omne familiam suam sexus masculini. Ab-
ham tunc erat nonaginta novem annorum:
et ysmael tredecim. **De tribus angelis suscep-**
tis ab abraham.
Apparuit ei dominus in conuivio ab abraham.
Quallie manbre. Cumque decessisset oculos:
vidit tres viros. Et occurrens: unum ex eis
adoravit. Dicit iosephus tres angelos in spe-
cie humana missos: ut unus nuntiaret
abrae de filio suo. duo subirent sodo-
mam. Eusebius vero ait. Primo omnium
prophetarum abrae verbum dei. cum in figura ap-
paruisse humana. uocationem gentium
pollucet: et sic apparuit ei filius. quoniam ado-
rauit. Sed quia nusquam legitur pater apparuisse
se in subiecta creatura: dicitur quod duo angeli
apparuerunt in designatione duorum pro-
num moysi et helye: quorum alter primum
peruenit aduentum. alter peruenit secundum.
Quis et rogauit abraham. ut diuerteret ad
eum: et paululum comedendo confortaret.
Qui assensit. festinans abraham precepit

sare: ut de tribz latil simile. facit panes sub
cineribus. Ipse tulit utculū de armento opa-
mū. tulit q; butyrum et lac: et utculū assa-
tum et posuit coram eis. Veri simile ē. qđ p-
ut hoies edidit. quibz genia parauit: p-
angelos dei et compbavit. De cubo qm
sumpserunt potest dici. qđ in mastican-
do genamtuū sit: sicut aqua calore ignis.
Abraham stabat iuxta eos. Sara uero erat
post hostiū tabnaci. Et dixit angelus. Reu-
tens ueniā ad te: tempore isto. i. eodē die. re-
uoluto anno: et habebit sara filiū. Quo
audito: risit sara. Erant enī ambo senes:
et desiderant sare fieri muliebna. i. men-
strua. Quibz deficientibz: defuit uis pari-
endi. Si atē iuuenis ē: nō erat impossi-
bile ex sene et iuuenē plenē fieri. S; ambo
erant: p uetē etatē. Ad hoc etiā ipsa: sterit
erat. Risit g; qđ dubitauit: dicens. Postq;
cōsenui: et dñs meus uetū est. uoluptati
opam dabo. Dixit dñs ad abrahā. Qre
risit sara. Numqđ qđqđm deo ē difficile?
Hegauit sara se risisse: pterrita. Ecce qua
intentione quisq; risit. dñdicare potu-
it: qui corda nouit. *De duobz anglis des-*

 centendibz i sodomā.
recesserunt uiri: dirigerē oculos
contra sodomā: et abrahā gradie-
batur simul. Et dixit dñs. Nos
potō celare abrahe que gesturus sum. Et
ait ad illum. Uamoz sodomoz et gomoz
re uenī ad me. Pētm cum clamore. ē cul-
pa cū libtate: cum. i. qđ palam: et ad libi-
tum suū peccat. Pētm illorū fuit supbi-
a uite: et habundantia panis: ppter quā
usq; ad innoīabilem libidinem prupuit.
Et addidit. Descendam: et uidebo utrū
clamorē qui uenī ad me. ope compleūit.
Qui oīa nouit: hoc in exemplū nobis

reliq̃t. Qđ dicit. Mala hominū non ante
credite: qm pbeat. Inde ē qđ iudex soli si-
bi cimen notū: punire nō potest. Inde eti-
am dictū ē. Nemo te condempnauit:
nec ego te condempnabo. Abraham uero
memor: loth fr̃s sui. ad p̃m qñs ad do-
minū: ait. Numqđ pdes iustū cum ip̃o?
Non ē hoc tuum: qui iudicas om̃ē ter-
ram. Si fuīnt qñ quaginta iusti ibi. nō
ne partes poplō ppter eos? Et ait dñs. Di-
mitā om̃i poplō: ppter eos. Tunc abrahā
qđ paulatim descendens: ait. Si fuīnt
quadraginta qñq;? Item Si quodra-
ginta? Et si triginta? Qđ si uiginti?
Qđ si decem? Et ait dñs. Non delebo eō:
ppter decē. Abiit dñs. i. nō apparuit: post-
quam cessauit loq̃ ei. Et ille reuēsus ē in locū
suū. Veneruntq; illi duo angli qui fuānt
cum dño. Calū scdm quosdā sodomam uig-
pe. sedente loth in foribz ciuitatis: expecta-
te alicui hospitiū aduentū. Qui occurrent
eis. adorauit: petens ut diūterent in domū
suam. Quos renitentes: cōpulsit oppido.
Ingressisq; illis: fecit conuiuiū. Locit azi-
ma: et comedunt. Tunc uiri ciuitatis a
puero usq; ad senem uallauerē domū:
et dixerē loth. Coucunos illos huc: ut cog-
noscam̃ eos. Qui ait. Habeo duas filias: q̃
ndum cognouerē uirum. Abutami-
eis. ut libet: tm̃ his nich mali faciatis. qđ
ingressi sūt sub umbra culminis mei. Qđ
enī fidelū erat: ab om̃i iniuria hospitiū
suos defendere. Qđ autē dixit. p̃urbatio
animi fuit: nō consiliū. Consilium sane ē.
ut faciat quis leuius: ne ipse cōmittat g-
uius. Nullo autē modo debet quis leuius
facere mortale: ne alius cōmittat g-
ui. At illi noluerē: et uim faciebant loth uehem-
tissime. Et ecce angli introduxerē loth: et

clausurunt ostium. Illos uero percussit cecitas. non per uocationem uisus. sed a consilio. quoniam latine audivimus dicere possumus. que facit non uideri. non omnia. sed que non est opus. qua percussit qui querebant helyseu cum esset cum eis. et discipuli domini cuncti in emanus. Forte hoc in quibus querimus. quod in manu tenemus. Et operuntur angeli ad loth. Omnes tuos educ de urbe hac. Odebimus enim locum istum. Et ingressus loth ad generos suos ait. Surgite et egredimini. quod debeat dominus civitatem istam. Non est credendum ut ait ieremias his qui dicunt alias filias a predictis uirginibus habuisse loth. habentes uiros. que cum uiris submisce sunt. sed generos uocat. futuros generos. Unde hebraice uirtus habet. Et gressus est loth ad sponsos. qui noluerunt egredi. consuetudinem habent ubi loth esse dicentes.

De destructione sodomorum.

Mane dissimulante loth genere. apprehensum cum cum uxore sua et filiabus suis. statuerunt angeli extra civitatem dicentes. Ne respicias retro. sed in monte saluum te fac. Quod ex turbatione nondum plene credens domino ait. Non possum in monte saluari. ne forte apprehendat me malum et moriar. Forte senex montium frigora et laborem uie. phorcebat. Sed hic est ciuitas parua. ad quam fugere sufficio. ut saluet in ea. Et ait dominus. Non subitam urbem per qua loquutus es. Et idcirco. quia dixit parua. uocatum est nomen urbis segor. id est parua. Tradunt hebrei. hanc urbem primo dictam balam. id est salutem. et in ysaia uirtutem continentem. quod tertio terre motu absorpta sit post submissionem quatuor aliarum ciuitatum. in quibus palme. Quoniam diu gressus loth in ea. peperit ei dominus. Sed ut dicit ieremias loth timens consuetum ei terreremotum. egressus man-

sit in monte. Igilso itaque loth de sodomis. pluit dominus super ciuitates illas. sulphure et igne. Pluit dominus a seipso ens in terra. a se enit in celo. iudicans ab impante. Pluit autem hec. ut terra in eternum areseat. sine spe tamen germinandi. ita gressus puniuit istos. quoniam primos peccatores diluuii. Licet enim illi in suam credent. tamen qui naturaliter peccabant. et uniuersos subit. etiam paruulos per patris parentum. In quo perisum est illis. ne diu uiuentes. sequantur exempla patrum. Et est aliquod bonum homini reum non esse qui gloriosus non est. Prodest enim pauperem non esse. qui reus esse non potest. Et respiciens uxor loth. uersa est in statu salis. Quoniam ioseph dicit se uidisse. et hac terram manere. Versa est ergo regio in lacum salis. sum et steris. Lacus hic. uideam diuilem. qui dicitur. vit et arabiam. que olim mare mortuum. fuit illa solitudo in uia. um. quia nec pisces. nec aues. in eo uiuunt. Dicit ioseph. quod minima esset in aliis. Halitus autem gressus in uem non patitur. cum iacta. referunt. Non nec ullam maiorem. uel pascan. quosdam uictis. tiam sustinet. per terga manibus. uisus in non quod bitumine. atque per. et omnes tanquam illustrat. nam uisus spiritus sursum repulsi. de ore carens uita. super fluitabat. Et in profundum mergitur. Si quid uiuum aliqua arte immeriseris. super exaltat. Lucerna ardens super natat. et in da mergitur. Multas locis migras glebas bituminis uomit. Et idcirco lacus alphas. ut alphas dicitur. Dicit etiam. quod poma nata in arboribus circumpositas. usque ad matritatem coloris sunt uiuidi. Natura si in cidas. facillas inter inuenies. Unde ut ait ioseph. fabule terre sodomitice fidem

10
xiii d

hnt. Dicit etiam uallus salinaru. forte hic ibi
sal. uel lapides salis: circa inueniuntur. De
oth autem est *incestu loth*.

sus de segoz. mansit in monte in spelunca:
et due filie ei cum eo. Didicant autem filie loth
consumationem mundi futura pignem:
et suspicant se tale aliquo factum quale in
dieb; noe. i. ad repandum gen humanu se
seruatas et supstret cum patre. Joco consili
um iniecit: et mesticiam patris in gremio uino
molliens. singule uice uirgines singulis nocti
bus suscepunt ab ignorante conceptu. nec rep
tuerunt. Hoc tñ desup appungunt hebrei.
qñ in edibile. quia nata reru non patit con
quempiā nescientē. Ut dicit nescisse filiam
fuisse: putans fuisse uxore suam. Dicit qñ
impossibile: in defloratione fieri conceptu.
Ob hoc antepit: dicit se filiu uirginis. Pe
pitq; maior filia filium: et uocauit eum
moab. patre moabitaru. Minor pepit fili
um et uocauit eum ammon: patre amo
nitarum. Moab: ex patre. hoc noie: mat
apte publicauit incestum patris. Amoz:
fili pph mei. Hec aliqñtulu igit. Qi. filius
et uiuiscā: de pto meo. Dicit ieronimū fi
lias posse excusari. qñ edidit ge. Sedo in
nu humanum defecisse: et pie suauo abdu
tas possitatis. impietate incestu se sepulta loth
excusauit. Sed hoc patre n excusat: sed infide
litas ei. causa fuit incest. De eod urant stra
bo: loth in excusabilis ē. Primū: qñ anglo
ñ credidit se posse saluari in segoz. De iñ:
qñ inebriat est. Et fuit pccm: causa pccī.

De pegrinatione abime apud abime
roset vs lech regē gerare.

Abraham de conualle manbre in
fram australē: et pegrinatus ē in geraris.
inter cales unde fluxerit aque contradic
tionis et sur. loco sororis hñs saram: simi

lia pomb; simulans p amore. Misit autē
abimelech rex gerare et tulit eā. In quo uis
forme illius miranda notat: que non age
naria: adhuc amari potat. Sed in egitudine
cecidit rex di uolūtate: ne eam tangere. ut
ait ioseph. In fine tñ hui capitulo. alia pe
na notat. Hec. i. qñ dñs conduxerat omne
uulnā domi abimelech ppter sara: ne qñ
feminum in domo ei in tñm conceper. Me
dicis autē desperantib; soporat audiuit
a dño: hec sibi ppter uxore pegrini infer
ri. Et pcepit ei ut redderet uiro uxorem. qñ
ppha erat: et ille oraret p eo et uiueret.
Statim surgens uocauit seruos suos. Vo
cauit et abraham: et dixit ei. Qd fecisti no
bis? Qd uidisti ut hoc faceres? Et ait abrahā.
Cogitauit ne timor dñi non ēet in isto loco:
et interficerent me p uxore mea. Alias autē:
et uere soror mea ē. filia patris. Hic disti
gue sui. i. patris sequitur mei. i. qñ ē meus.
sub audi fr. Vel filia patris mei et n ma
tris mee. Qd ē. Hec p mīa est: et cognata.
ex parte frī mei. et n ex parte sororis. n
alia tñslo. Soror mea ē: a patre suo et non
a matre. Sic enim dicebat cognatos frās.
sic et cognatas sorores. hñm u aran. p rem
suum uocauit: qñ senior eo fuerat: sedm
usu loqñdi. quo maiores natu p res uo
camus. minores filios. Et qñ dignior et
maior affectio solet ēē p pinguos sedm
uiros qñ mulieres: p pinguā suā p ui
rum. digniori noie uocauit. sorore. i.
poti qñ nepit. Vel finit eam filiam pñs
ē. nec tñ mentitus ē. sic nec dñs cum
ficer se longi ab me. p seram cū dñō ui
bente credit hoc dixisse: et ita relator fuit
ūboz dñi: ut helys celauit se n agnos
centib;. Quidam tñ dicunt: thare mor
tua matre abrae et mortuo aran. Dixisse

uxorem filii: et genuisse sarā. Vñ et hic
dicit filia thare scdm carnē: et sup filia arā.
scdm suscitatio nē seminis: qz solū mascu-
lum reliquerat. Orauit autē abrahā p eo.
et sanāt est: et uxor et ancille ei pepunt.
Et dedit abimelech abrae munera. et trā
ad habitandū. ad opionem suā. Sare autē
dix. Ecce dedi frī tuo p mille argenteos.
hoc erit tū in uelam oclor. corā omībz qui
tecum sūt. i. in memoriā uicundie: qm
indatio dephāsa est. Vñ subdit exponen-
do. ip to ē. quoz p pñs: mēto te depre-
bensam. Ut elegans ē rrisio. Hoc erit in
ue. o. i. in pparationem funis. e. d. Anus g:
et uicina funeri: et mēta est tñ. et de cepi-
sti. Habeg hē t: in expensafunis. qd
magnis expensafieri solebat: magis ea
uidet. Ut ad p. epla emenda: ut regas fa-
ciem. ne amens. De ortu ysaac et ceteris

usitauit dñs agar cum filio.

Visitauit dñs agar cum filio. sarā. concepta: et peperit filiū. et cir-
cūcidit eum abrahā octaua die. Et an post
totū dies: iudei eum cito uel. arabes uero.
post triduum annos: qz eo tēpore ysmāel gē-
as illi auctor. circūcisus fuit. Et uocauit
eū ysaac. id ē risū. qz risū fēcit dñs parē-
tibz ei. i. gaudiū inopinatū. Erunt pu-
er: et tūis ablactat ē. Et fecit pat gnde
conuuiū in die illa. qā eadie filiū pmo
accessit ad mēsam pñs. Dumq: simul lu-
dent ysmāel et ysaac. maior ledebat mino-
rem: et intellexit mater in ludo psecutionē.
qz. i. patre mortuo uellet dñari maior
minor. Vñ ut hēbi tradit: coquebat eum
ad orare luteas ymagines. quas fecerat.
Qd cum displicuisset mat: dixit ad abra-
ham. Ecce ancillā: et filiū ei. Duxit hoc
accepit abrahā: et dissimulabat. Sz dixit
ei dñs. Audi uocē sare. Q tollens panē et

utrem aque: imposuit scaple agar. et tradi-
dit ei puerum. Eūq: confūpta ē aqua in de-
serto. et puer defecit sit. abiectit mat puerū
sub arbore: et sedit pcul. qñtū aut iacē pot.
ne uideret filium morientē: et fleu. Et grau-
diuit dñs uocē pueri: et fleu mñs p puo.
Et dixit angel mat. Surge: tolle puerū. Et
apuit oclor ei dñs: et uidit puteū: deditq: pu-
ero bibe. Et implens uicē abut. Creuit pu-
er: et morat ē in solitudine p baran. Et hñ
ē uir sagittari: et accepit ei mat uxore de tra-
egipta. De qua nati sūt ei. xij. filij: pñcipet
tribui suay. Quoz appllatione. oppida.
pagi et tribus. celebntur. Habanoth pmo-
genit. A quo pars arabie. que ē ab eufra-
te usq: ad mare rubrum: nabathen dicit.
Cedar: scds. A quo cedar: que ē in deserto.
Duma. scet. a q duma regio. Thema. non.
a q theman que ē ad austrū. Ethima ul-
timū. a quo cedema. que ē ad orientem.

Eo tempore. De putto iura amen
uidens abimelech abrahā. et
multiplicatū: timuit eū. et uenit ad eū
cum phicol pñcipe exercit sui: et ait. Ju-
ra mē p dñm: ne nocas mē. et possis meis: s.
semp facias mē iuxta misericordiam qm feci
t. Et dixit eis abrahā ad puteū. qm osten-
derat dñs agar. q fodat abrahā. antragar
cietam. i. serui abimelech astutant illum
abrae: et facerāt illū in solitudine: p gregibz
ad aqñdis. qui longē a mansione ei. in
solitudine pascebant. Et restatur ei abi-
melech puteū. Sz in testimoniū qd ipse fo-
derat puteū. et ablatū restatur ei abime-
lech: dedit regi. vñ. agnas. Et dixit puteū
bersabē. id ē: puteū septimū. Sabē enī he-
braice: vñ. sonat. Et ibid pculserāt am-
bo fcs. Vñ etiam bersabē dictū putant:
i. puteū iuramēti. Sabē enim hebraice: iu-

mentum dicitur. Iosephus tamen interpretatur Bersabee: fe-
dus putri. Aputto uero: circumstantis regio. etiam
dicta est Bersabee. Plantarumque abam circa pu-
trum nemus: et fuit ibi colonus multas dies:
non habitator. Dicit enim stephanus in actibus apostolorum:
quia non accepit ibi hereditatem: nec spatium pedis.

De immolatione arietis per ysaac

Post hec dum habitaret in Bersabee: et
ysaac ut dicit iosephus uiginti quinque
annorum esset: dixit dominus illi. Tolle filium tuum
unigenitum quem diligis ysaac: et uade in terra
uisionis: et offer eum mihi in holocaustum. super
unum montem quem monstrabo tibi. Terram
uisionis dicitur. illam partem uidetur. que est in mon-
tanis. quia ripa a longe: et de illa etiam longe
uidi potest. quia ab ysaia uallis uisionis dicitur. In
summitate uero montium uidetur. montis
erat eminentior. dicitur mons moria. quem mon-
strauit deus abrahe. ad immolandum filium.
In hoc tradit hebrei. templum per semetipsum: et altare
semetipsum in loco quo abraha altare fecit: et ubi an-
gelum reponentem gladium uidit. in aera
ornata ierusalem. Unde dicit ysaia. Erat mons d.
d. in uertice montium. Ad eum fluent omnes gentes. De
quo et dominus precepit iudeis. ne immolarent
in omni loco. nisi in monte quem ostenderet eis
deus. Abraha ergo de nocte consurgens. neminem
quod facturus erat indicans. strauit asinum.
ducentis sedibus duos iuuenes: et filium: et uixit
inter duos dies. Tercio die eleuatis oculis:
uidit locum procul. Hinc probatur illi erras-
se. qui dixerit eum non habitasse inter be-
thel et hai. Locum enim ille non distat a mon-
te moria: propter unum diem. Et accepisset lig-
na et ignem. relictis infra iuuenibus cum asi-
no: cum filio ascendit solus. Cui filius. Ecce
inquit ignis et ligna. ubi est uictima? Cui
pater. Deus prouidebit in uictima. Et statuit
ara: et lignis dispositis: ignem adhibuit.

Revertitur autem iosephus uerba patris ad puerum.
dicens: quod sicut ex uoluntate dei ingressus
fuit mundum mirabiliter. ita et ex dei uolun-
tate necesse erat ei egredi mirabiliter: quoniam dominus
quid iudicasset dignum. non egrediente. non bel-
lo. non aliqua passione humana. uita finire:
sed cum orationibus et sacrificiis aiam ipsi ad se uoca-
re: et quod suscitaret eum ob implendas promis-
siones. Et sic ysaac libens accessit ad aram: et
morte. De hoc alium dicit. Indubitata
aio mactare filium uoluit: laudando in os-
tancia offendi: et in fide suscitandi filii.
Arrepto autem gladio ut filium immolaret:
clamauit ad euangelum. Non extendas
manum in puerum: nunc cognoui quod time-
as dominum. Non enim sanguinem pueri sciebat
dominus: sed ut sciret quantum abraha timeat dominum.
Et uidit abraha per tergum arietem inter uersus
herentem cornibus: quoniam operuit per filio. He-
brei habent: in uirgulis sabet. herentem cornibus.
Et est sabet: genus uirgula. Hic errauit
eusebius: dicens sabet. hircum erectum ad carpen-
das frondes. Dicit ergo arietem sabet: id est: qui hircum
erectum. Et dicit eum rabaan. non nouiter
factum: sed aliunde ab angelo allatum. Et
uocauit nomen loci. dominus uidet: et usque ho-
die quod probum dicitur uidet in arto posi-
tis: in monte dominus uidebit. Quia. Sicut res-
pexit ysaac in monte: sic uideat nos in
hac angustia. Diem autem libationis ysa-
ac. dicunt hebrei: per maiorem diem septembris.
Unde in ea sollempnitant: et clangunt cor-
nibus in memoriam arietis: et iurauit dominus
per seipsum de semine multiplicando ex ysa-
ac: et de terra danda semini eius. Altera die redi-
it abraha: et reuersus est in Bersabee. Hun-
tatumque est ei: quod melcha genuisset na-
chor fratris suo filios octo. Per mox genitum huius.
de cuius stirpe descendit iob. sic scriptum est.

uir erat in terra huius. nomen iob: et bux huius ei.
Ex cuius genere balaam. qui secundum hebreos dicitur in
iob belubuzitel. Errant ergo: qui dicunt
iob de genere esau. Quod enim in fine libri ei est.
quod de syro sermone translatum sit: et quod ipse quam
est ab esau: in hebreo non habet. De conu-
bina uero roma: suscepit nachor filios quatuor.

Reliquit autem *De morte sara.*
Abraham ad conuallem manbre: et mor-
tua est sara. cum esset centum uingenti septem anno-
rum: et sepulta est in hebron in spelunca du-
plici. quam emittit abraham. quatuordecim siclis
argenti ab effron. supplicanti: pro eo et herede.
et pro populo terre. Erat autem spelunca duplex. ru-
pes. naturaliter uel artificialiter duas speluncas
habet: quam emittit abraham in sepulchrum generis suo.
In superiori: sepeliebatur uir. In inferiori: mu-
lieres. Tunc ad am et eua: iam ibi sepulta erant.
Hec petauit abraham emendo. nec ille uen-
dendo. si nec hodie quod emittit agrum ut fa-
ciat amittum: nisi forte quod sepulti erant in
pythoplasti. Ieremias dicit. effron reprehenden-
dum: et id nomen ei mutatum. pro effron effra.

De legatione eliezer in mesopotamiam.

Erat autem abraham senex: *miam.*
et dixit ad eliezer procuratorem domus
sue. Pone manum tuam sub femore meo: et
iura me in per dominum celi et terre. quod non accipies filio
meo ysaac uxorem de filiabus gentium inter
quas habito. sed: ibis ad cognationem meam:
et inde accipies ei uxorem. Si tamen ex illis noluerit
aliqua sequi te: non tenebis iuramentum. Ju-
rauitque seruis ponens manum sub femo-
re ei. Tradunt hebrei: quod in sanctificatione. et
in circumcissione iurauit. Sed quod sub
femore. dicitur cum iurasse in semine abe.
et christo: quam ex se nasciturum sciebat. Unde et dixit.
Iura me in per dominum celi et terre. Quod autem sub femo-
re ponit manum uoluit: innuit carnem et

super omni substantiam. Tulit ergo eliezer decem camelos.
et abiit: ex omnibus bonis domini sui portans secum.
maxime que rara essent nouit in terra ad quam ibat.
Peruenitque mesopotamiam. ad charran urbem
nachor. multo quod est tempore et labore ut
dicit iosephus: quod in hyeme in mesopotami-
a est terra profunditas. In estate: aqua defectio. In
salsis: latrones. fecit autem camelos accum-
bere iuxta puteum ante urbem. In potos
noluit introducere. Cum autem uespere egredientur
mulieres ad hauriendum aquam: orauit dominum.
ut inter illas inueniret uxorem domini sui. si ali-
qua gentis illi domino suo debebat: et cognos-
ceretur ita. ut aliis negantibus aquam ei pos-
set centesima pars preberi. Et ecce rebecca batuel filia.
descendit et impleuit artem ydria. alius quod au-
tentibus se a pagno. aquam prebuit: et adie-
cit. Quia camelis tuis aquam haurias. Et hauri-
stam aquam effundens in canalibus: potum
dedit camelis. Ille autem tacite intuenti eam.
ut esset ydonta domino quod fuerat ab ea et filia esset:
et si esset ei locus in domo patris ad manendum.
Accepto uero quod erat filia batuel filii nachor
et melche. sororis laban: praecepit maures au-
reas et armillas: et dedit ei. Eucurritque pu-
ella in domo mariti: nuntiatis que audierat.
Egressusque laban: introduxit uirum in hos-
pitium: et destruxit camelos. deditque paleas
et fenu. et lauit pedes hospitum: et apposuit eis
panem. Noluit autem eliezer comedere. do-
nec loqueretur sermones pro quibus uenerat. Cum
ergo dixisset se seruum abrahe fratris domini sui: et com-
dasset abraham in multis. et posuit eis petiti-
onem abrahe et iuramentum quod ipse fecerat: et o-
rationem suam ad puteum. ad domino gratias.
Responduntque laban et bathuel. Ad domino egres-
sus est sermo. scilicet abrahe et oratio tua. Non possu-
mus autem placatum ei quicquam loqui. Et ecce re-
becca coram te est. Tolle eam. et sit uxor domini tui.

S; notandum. qđ ioseph dicit. bathucl iam
defunctum ē. 7 uirginē in custodia mris et
frit ē. 7 de morte pñs pōpisse puellā queren-
ti ad puteum. cui ēet filia. Et nam moyses ui-
det hutusq; uelle. eam nec ē hūisse pñm. ē
sup dicit. Cucurrit puella. in domū mris.
forte noie pñs. uocatur hic mater. qđ man-
uatum pñs de filia tradenda qđ ei reliqrat.
decidens ut exposuit. Potuit enī fieri. ut eā
tradendā grā suo delegasset. Audiens het
puer abraē. adorauit dñm. qui dirigat itē
suum. Et protulit uasa aurea 7 argentea 7
uestes. dāns rebecca. mñ quoq; ei. 7 fr̄ eius
munia. Surgens autē mane. puer petiit di-
mitti. pñtendens morā qm̄ fecat in uia. 7 dñm
senectutē. Cūq; rogassent. ut salū edies ma-
nē apd eos. noluit. Et dixerunt. Vocemus
ḡ puellā. et queram̄ cui uoluntatē. Que
suscitantib; si uellet ire. ait. Vado. Et hic
pñmo consensus mulieris leḡ requisit. et
exinde p iure habitū est. ut requiratur.
Et dimiserit eam. *De aduentu rebecca*

Eo tēpore ysaac habitabat ad ysaac.
in gerara. 7 forte deambulabat p uia
que ducit ad puteum uiuentis. et uidetis.
Egressus enī erat ad meditantē in agro. forte
de mora serui. Alia litta hē. ad exercitandū.
forte laborans in agro. Vquippiā opus ad de-
ducendū agens. Rebecca ū uis. o ysaac. et
cogito qđ uir ei ēet descendit de camelo.
et tollens teristrū uel pallium albū. opuit.
et complicit se. Est autē teristrum. genus
arabici uestim̄ti mulieris. Ysaac ū intro-
duxit eam in tabernaculū mris sue. et intm̄
dilexit eam. ut dolorem qui ex morte ma-
tris acciderat. temperaret. *De morte abrahe:*
p̄ susceptā sololcin de chetura.

Abraam aliam dixit uxore. cethurā.
Aliunt hebrei cethurā. nom̄ appellatm̄.

qđ interpretat copulata. Dicunt enī hanc
fuisse agar. qđ de concubina. mortua sara tñ
fuit in uxore. de non copulata. in copulata.
ne senex nouis nuptiis lasciuisset arguat.
Ioseph autem dicit qđ anteqm̄ misisset p
uxore filij. duxat eam. Et hec. genuit eli-
boi. vi. Juuenis enim. de senex parere pot.
Et sepauit eos abraā dum uiuēt. ab ysaac.
ad orientalem plagam 7 cuncta que posse-
dat. dedit ysaac. Aliis ū. largit̄ munia. filij
tñ cethure. a nomine libere. se dixerunt sa-
racenos. Opauit autē pñmo traconitidem.
et semcem 7 arabiam. usq; ad terminos ma-
ris rubri. Refert ioseph. qđ ex uno eorum
natus ē affter. qui castra sua fixit in libiā.
qm̄ posteri ei inhabitantes. ab illo affricā
denominauerūt. Dicit qđ cledem ppham.
qui et matib; dictus ē. hy stonam iudeoy
sc̄pisse. sicut et moyses sc̄p̄it. qm̄ refert
dixisse. ab uno filioy. cethure noie surm.
syriam uocatam. Ab alio ū qui dictus est
affterā. affricam dictā. Eui descendenti in
lybiam. hailes auxilium tulit. 7 filiam
ipsius noie cetham dixit hailes uxore. 7 ex
ea genuit dodorā. cuius filius fuit phoroj.
fuerunt autē dies abraē. c. lxx. anni. 7
mortuus ē. et congregatus ad pplm̄ suum
in sinu intm̄. 7 sepeluerunt eū ysmāel et
ysaac. in spelunca duplici. cum uxore sua.

Anno. xi. abē. *De ortu regnorum.*
mortuus ē nimus. cui uxori semira-
mis ut p̄ eum regnare posset filio p̄po
quem suscepit ex nimmo nupsit. 7 ex eo fi-
lium genuit. que et babylonā amplia-
uit. Anno abraē. lxx. sc̄a est ei repm̄i-
tio. Anno ei. lxxx. natus ē ei ysmāel.
Anno ei. ē. natus est ei ysaac. cxxx. m̄. mor-
tua ē sara. Exortum ē autē regnum assy-
rioy. anno. xxx. serut. pau abraē sub

belo: et cucurrit usque ad annū .xv. oīe regi
iude. p annos mille. cc. et duos. p reges trigin-
ta septem. usque ad sardanapallū. q̄ primus
pulumaria ad inuenit. Postque tñlatū
ē regnum ad medos. Regnū uero sicionoy.
ab anno uicesimo q̄rto nachorai abrae
eorum ē. sub egialeo. et cucurrit usque in
annū .xv. hēi saēdotes et iudicis isrl per
annos nongentos septuaginta et unū. et p
reges triginta et unū. usque ad reuippū. p
qm̄ iudicauit sicionā saēdotes carni.
.xv. Sicionia autē est regio. q̄ p̄us appia. p
peloponensis dicta ē. Dinastia p̄e dī p̄mat
qui durat ap̄d aliquā puincia de eligendo
impatore siue alio p̄ncipatu. q̄ maior ē in
illa puincia. ubi ḡa. q̄ndā eligebant in sa-
onia impatores. et durauit aliquādiu ibi. et
dein in franconia. dein in bauaria. nē in
sueua. Hec tñ p̄ncipaliores puinciae teuto-
nicē sūt. licet multe sint alie adiacentes. Et
sic dictum ē in istis. ita intelligendū ē et
in aliis. Usque ad abram u. iam suānt in
egypto. x. dinastie. Dinastia. egypti sum-
mā potestātē dicit. Anacuitate abrae. di-
nastia. x. obtinuerit thebei. xv. pastores
reges. sic uocati. xviii. diapolitani. qui et
phaones. p reges. xvi. Variate sūt autē dina-
stie. degeneribz quoydam regū ad alia
sepe tñseunt. usque ad cambisē filiū cyri.
sub quo p̄se p̄mo impaūunt egypto.

De morte ysaac.

mael. c. xxx. et annos. et mortuus
ē. Tradunt illum hebi dissentiā mortuū
fuisse. Corā cunctis frībz suis. i. corā fili-
is suis ad huc uiuentibz. obiit. Habitauit
autē postitas ei ab euila. usque sur. Est autē
euila. india. ab euila nepote noe. sic dicta.
Sur autē est solitudo. inter carod et ba-
rath. extendens desertū usque ad mare ru-

brum. et egyptu continua. **De labore rebecca**
Ocyaac p̄sequit in partu geminoy.
hystona et redit. Ysaac .xl. annorū erat.
cum duxit rebecca uxorem. que inuenta est
stilis longo t̄pi. Sciens autē ysaac patri suo
stām p̄missionē seminis multiplicandi p
ipm̄. oīaū dñm ut q̄d p̄misit implet. et co-
cept mulier h̄is in utero duos. S. cū uicina
ēt partui. collidebant in utero ei paruuli.
Lxx. posuerit. iudebant. et calcitrabant. A
quila. confringebant. Summa ē. in sup-
ficie terebant. in similitudinē nauis. legitimo
pondē carentis. Mouebant enī mixti pue-
ri. ut uicissimātē p̄ri altero uideret posse
p̄durat oīa. Non p̄ scilicet uti materni.
quasi uir geminō capientis. intelligendū
ē hoc accidisse. ut q̄bzdam uisum ē. s. tñ
exuoluntate dī. iam demonstrantis in
nō natis. q̄d futurū erat in aduitis. p̄mo
genturā. L. qm̄ alter h̄uit p naturā. celsis-
se alā p̄ ḡm. In postis etiam eoy futam dis-
sensionē. iam tñ figurabat. Et redit etiam
iam in utero sc̄ificat fuisse iacob. et in hoc
motu p̄figuratū. q̄ n̄ ēēt consensus xpi
ad behai. mater ū grauit afflicta. nollet
concepisse et t̄re despans de partu. p̄gē
ut consulēt dñm. tñ nec loc̄ consulēdi
dñm nec mod̄. nec p̄ quos consulēt. ad huc
lagit instructū. forte ad montē mona. ū
abraā altare dñō fuerat iure. et imolans
hostis. substratis pellibz earz. incubans.
p sompniū accepit oracim. forte more ḡn-
tium quē uiderat in parentibz. spēm lau-
ri. quā tripodē dicit. capiti supposuit. et
ramis arboris. q̄ agn̄ castus dicit. in cu-
buit. ut in sionē capitis phantasticas
dormiens n̄ sentiret. Et ad huc uiuen-
tem melchisedec consuluit. Quoq̄; aū
in fecit. respon sū accepit a dñō. Due ḡn

vel in uero tuo sunt. i. patres duarum gentium.
 que inter se p[ro]uident. et pugnab[un]t. s[ed] ma
 ior seruet minor. Q[uod] de paruulo neq[ue]m
 dictum e[st]. cum maior sep[er] p[ro]fuit minor. s[ed]
 de p[ro]p[ri]is. Ydumei enim qui de esau. futi[er]at
 tributarij dauid qui de iacob. Nisi forte in
 telligatur esau fuisse iacob. dum p[er]secutus
 e[st] eum. ut lima confert ferro. fornice auro.
 flagellu[m] g[ra]t[is]. Cum g[er] duos pepisset. q[ui] p[ro]
 gressus e[st] rufus erat. et t[er] in modu[m] pell[is] his
 pidus. et dictus e[st] ob hoc seyr. hebrei enim.
 seron capillaturam dicunt. dictus e[st] aut[em]
 p[ro]p[ri]o no[m]i[n]e esau. i. fortis. p[ro]p[ri]us alter egrediens.
 planta fr[atr]is manu tenebat. q[ui] retrahere uo
 lens fr[atr]em a p[ri]mogenitura. et ob hoc dict[us]
 iacob. i. supplantator. Sexagenari[us] erat ysa
 ac. q[ui]n nati s[un]t ei paruuli. v[er]uebat g[er] abraa.
 et adhuc annos. x. sup[er]uixit. Abraam p[re]
 ter centu[m] annos quos iam uixerat nato
 ysaac. lxx. annis leg[is] postea uixisse. Itaq[ue]
 sexagenario ysaac. restabant adhuc abra
 e. x. anni ad uit[am]. Hoc id dixim[us]. q[ui] ioseph
 sic ait. Porro p[ro]p[ri]o morte abrae concepit uxor
 ysaac. et. morte eius forte appellans. q[ui]n do
 iam penit[er] effeto corpore g[ra]t[is] redierit. Ipe
 eni[m] g[er]tus lute. n[on] e[st] dictum p[er] recapitula
 tionem indicat. **Incidentia.**

Porro eod[em] anno quo nati s[un]t gemini
 ysaac. regnu[m] anguioy exortum e[st]. sub
 inacho p[re]i[st]idit. p[ri]mo rege. Lucurrit au[tem]
 usq[ue] ad annu[m] xii. delboze et barach uidi
 cum isrl. Durauit aut[em] usq[ue] ad uitam
 acrisu[m]. p[er] reges quatuordecim annos q[ui]n
 g[er]tos quadraginta q[ui]tuor. P[er] seculu[m] cu[m]
 n[on] sponte interfecisset acrisu[m]. t[ame]n timens re
 liquit argos. et t[ra]nsiit regnu[m] apud misce
 nas. Si legis in hystoria regnum hoc p[er]
 cessisse ab inacho usq[ue] ad stelenu[m]. intel
 lige postea de g[ra]t[is] inachi usq[ue] t[er] regnas

se. et datum regnu[m] danao. qui n[on] erat de
 g[ra]t[is] regio. **De uenditione primogenito**

Porro cum adoleuisset **rum esau.**
 filij ysaac. f[ra]t[er] e[st] esau uenator. et iacob
 agricola et pastor in tab[er]nachis habitabat.
 Pater diligebat esau. tum q[ui]a p[ri]mogenitus
 erat tu[m] q[ui]a de uenatione ei libenter uelceba
 tur. Mater u[ero] diligebat iacob. tu[m] p[ro]p[ri]a simp[li]
 citate. tum p[ro]p[ri]a inspiratione. f[ra]t[er] esau
 cum coxisset iacob pulmentum len
 ticlae. esau lassus rediit ab agro. et ait. Da
 m[en] de coctione hac rufa. q[ui]a oppido lassus
 sum. e. d. Esurio. nec p[ro]p[ri]a lassitudine suffici
 o m[en] pulmentum parare. Cui dixit iacob.
 Uende m[en] p[ri]mogenita tua. Esau paru[m]p[er]
 d[omi]ni p[ri]mogenita se morit[ur] n[on] comedet in
 instanti putans. dedit ei p[ri]mogenita pe
 dulo lentis. et iurauit tale uenditionem
 se rata[m] habiturum. et q[ui]a lentila fulua est.
 hebraice aut[em] f[ra]t[er] uinum edom d[icitur]. et tunc
 uocat[ur] e[st] edom. a quo postea regio. dicta e[st]
 ydumea. f[ra]t[er] aut[em] p[ri]mogenita q[uam]
 dignitates. quas h[ab]uerit p[ri]mogenita in cog
 nationib[us] suis. usq[ue] ad aaron. habebat
 eni[m] p[ri]mogenit[us] ueste[m] speciale[m]. qua[m] in due
 batur t[ame]n in sacrificio offerendo. et receptu[m]
 finale[m] b[e]n[e]dictione[m] a patre. ipse in sollem
 nitatib[us] in 2 uini b[e]n[e]dicebat iuniorib[us]
 et in his duplam cibor[um] portionem reci
 piebat. Tradunt eti[am] q[ui]n diuisione[m] heredi
 tatis. similiter in duplu[m] recipet. **De des**
ta aut[em] censu ysaac in gerara.
 fame. dum uellet ysaac ire in egypt[um].
 et p[ro]p[ri]o d[omi]ni remansit in geraris.
 et ob amicitiam abrae. recept[us] e[st] ab abi
 melech. et ad exemplu[m] p[ri]s dixit de uxore
 sua. soror mea e[st]. forte p[ro]p[ri]a pluri. p[er] recapitulan
 mos dies uidit abimelech. o[mn]e[m] h[ab]itu[m] uid
 per fenestram ysaac. iocan. f. s. y. uidet uia

tem cum uxore ^{secm abimelech. l. p. p. d. d. a}
sua. Et accersit ^{uenditionem.}
ait. Quare imposuisti nob? Et hic impo-
nere ubum absolutu. i. impostura. id e do-
lum face. Et est. Qre nos decepti. Cur
natus es sororem tuam et? Potuisti sup
nos gnde inducere malu. si quis cogno-
uisset uxore tua. libam a uiro reputans.
Et ait ad pplm suum. Q' tenet hois hui
uxore morte monat. Seminauit ysaac in
tra illa. i. inuenit centuplu estimatu. i.
estimauit scdm qd recordabat. de semine
olim iacto. se centuplum recepisse. Hec
de una specie hoc et potuit. s. forte in omi
ghe opu centuplatus e. Nn alia tñslo bñ.
Inuenit in illo anno centuplu. Ob hoc
palestinim uidentel ei puteos quos fodat
pat ei obstruxerit. replentes humo. Etiam
abimelech timens eu. dix ei. Redde ano
b. q. potentior nob sis es. Et rediens ysa-
ac. uenit in agrum. q. dñ pbara. i. con-
ualt. Et habitauit iuxta alieu. p que tor-
rens q. doc. influabat. i. erudauit ibi pu-
teos. quos olim ibi fodat pat ei. s. co mor-
tuo. obstruxerant eos philisti. Et cum
inuenisset aqua uiua. uirga se pasto-
res gerat ad usus eum. dicentel. Hic e
aqua. Et ob hoc uocauit puteu dñon. ro-
e calupniam. ul uirgu. Et rediens in.
fodit aliu puteu. i. p illo q. uirga se. i.
ob hoc uocauit eu sathanā. i. contrariu.
i. inimicis. i. trusq. puteu ut dñ io-
seph op. impietm reliquit. nolens con-
tende cum indigenis. expectans bone
uoluntatis eoy ratione i. licentia. Pter
tusq. in. fodit terciu puteum. p q. n. co-
tendunt. Ob hoc uocauit eu rob ooth.
i. latitudinem. q. dilatat. creuerat se
terra. i. ex illo loco descendit in b. labet. i.

apparuit ei dñs in ipsa nocte. p. mittens ei
que et p. misat p. ei. Et edificauit alta-
re. in uocauitq. ibi nom dñi. i. p. cepit seru-
fuit. ut ibi fodent puteu. N. simile e. qd
erudauit puteu abrae.

Eo tempore uenit ad eu abimelech. i.
phicol dix multu. i. iurantes. in e
se bñ. firmatiunt. Eod die redierit ad y-
saac pueri. nummantes de puteo qm fo-
dant. qd inuenissent aqm. i. appellauit eu
b. labet. i. puteu sacietatis. i. habundantie.
et impostu e nom h. urbi usq. in hodi-
ernum die. Et nota qd in modico uocis
stridulo et in scriptura h. nom differt a
noie qd abraa olim imposuit. Sabee e-
num p. sim hebreu scriptum. septimu. i.
iuramentu sonat. i. asp. uis stridet. Scp-
tum u. p. lima grecu. sacietate signifi-
cat. i. mollius sonat. *In adēa.*

Eo tempore phoroneus filius in achi-
et niobel. p. m. g. t. e. leges dedit. et
sub iudice causas agi instituit. locuq.
iudicis destinatu. a noie suo foru appel-
lauit. Sonor ipsius ysis. in egyptu na-
uigauit. et quosda litteras apices tra-
didit egyptiis. De agnitione etia multa
eos docuit. N. cu io diceret. ysis ab eis
dicta e. qd lingua eoy tra sonat. i. ob hoc
p. morte. in numeru deoy in egypto re-
cepta e. fili cuā phoronei. q. ap. is. dict. est.
eod tempore in egyptu nauigauit. qm
qdam uiru ysidis fuisse tradt. i. simili-
ter ab egyptiis dñficatus e. i. serapis noia-
tus. *De uxore elau.*

Elau uo quadragenarius. dixit
uxores. uidit et bethsamar. fili
as potentu uiroiu i. cananeos. semet-
ipm dñm faciens in potestate uoy. Q.
cumq. ambe offendissent ysaac et rebe-

cañol: licet nollet ysaac punitales sue mis-
ceri gñatōi: tñ mēl sile dēcurt **De bñdictioē**
enut ysaac: et unde n̄ potat iacob.
Et dixit ad esau. fac mē cibos de uena-
tione et comedā. ut bñdicat t̄ aīa mea. an-
teq̄m monar. Egresso esau ad uenandū. d̄p̄
rebecca ad iacob. Sic et sic audiui p̄m tu-
um loq̄ntē cum esau fr̄e tuo. Affer ḡ mē ci-
to duos edos optimos. ut faciam p̄r̄i tuos.
escas q̄bz uescat libent̄. ut bñdicat t̄ p̄ esa-
u. Abiit ille et attulit. deditq̄ m̄r̄i. Que-
cum passer cibos: induit iacob uestibz
esau ualde bonis. q̄bz utebant̄ p̄mogeni-
ti ut dixim̄. Timebat ū iacob. ne dephens̄
ap̄r̄e suscipet maledictionē p̄ bñdictioē.
p̄o mat̄ pelliclā shedoy manibz et col-
lo ei circumdedit. ut similitudo mē pilosifris
exprimeret. In aliis enī qm̄ simillim̄ erat.
tanq̄m gemelli. Accepto s̄q; cibos iacob in-
tulit pat̄r̄. dicens. Ego sum esau. Comede
de uenatione mea: ut bñdicat mē aīa tu-
a. Eui ysaac. Accede ad me ut tangā te: et
p̄bem ut̄r tu sis esau. an n̄. Quo palpatō.
ait. Vox iacob ē: s̄ manus s̄ esau. Eū
autē comediisset et haussisset unū. oīdā
tūl̄ ē filiū et bñdixit ei. dicens. Det t̄ d̄s de
vire celi et de pinguedine t̄re. ha. fr̄. u. et
olei. h̄s t̄bz solet om̄is t̄re fertilitas intel-
ligi. p̄ fr̄umtum. cibz. p̄ unū. potus.
p̄ oleū. pulm̄ta et addit. Seruiant t̄
et t̄bz p̄populi. Eto d̄n̄s fr̄m tuoy. Qui
maledixit t̄. sit ille maledict̄: et q̄ bñdixit
t̄ bñdictioibz repleat̄. Nota. q̄ tria que
in bñdictioē p̄missa s̄. habundantia.
potentia. p̄mogenitura. p̄sentis s̄ t̄po-
ris. Quartū uero. s̄ bñdictio. fut̄i ē. Et id
in bñditionibz sacerdotū nr̄oy solet di-
ci. Bñdict̄ ē autē iacob scdm̄ liba. n̄ scdm̄
intentionē pat̄r̄ sicut ep̄s ordinat alit̄

qm̄ putat ē suum. et ē ordinat̄. Vt sermo-
nem impleat pater. et egresso iacob uenit
esau. cibos inferens p̄r̄i. petens ab eo bñdic-
tionem. Expat̄ ysaac uehement̄ et in hac
extasi uidit in sp̄u a d̄no factum ē. hoc. et
significationē pie fraudis intellexit. et n̄
irascens. s̄ confirmans qd̄ fecit. ait. Fr̄e
tuus uenit fraudulent̄ et accepit bñdicti-
onē tuam: et erit benedict̄. Eui esau. Iuste
uocat̄ est iacob. En alt̄a uice me supplan-
tauit: et ē bñdixit. p̄us p̄mogenita
sodo bñdictionem surripient̄. Cumq; et
ipse a patre bñdicti postularet et pat̄r̄ hesi-
tanti in quo ei bñdiceret. uehement̄ in-
staret. mot̄ ysaac ait. In pinguedine
et in r̄. celi desup̄. erit bñdictio tua. Et
ita fuit. Ioumea enī paschualis ē. Et ad
uidit: depositis ei p̄phetant̄. Vires gladio.
et bellicosus eris: et fr̄i tuo serui es: cum. s̄
idumea t̄ra ē tributaria domui isrl̄. s̄
ueniet t̄p̄. cū extitit uirgū ei. de t̄ra
cibz ei. h̄ ip̄letū ē. cū rebellauerit ioumea.
ne ēat sub iuda. **De sono iacob cū fuger̄ in mē**
derat ḡ esau iacob et dixit in cor-
de suo. uenient dies luctus. et
moris p̄r̄is mei. ut occidā iacob. Hun-
tata sunt hec rebecca. Eodē sp̄u seruit re-
becca cogitationes esau. quo intimauiat
iacob fraudare fr̄em. Excusatur ḡ iacob
de m̄dato in p̄r̄em et dolo in fr̄em. p̄us-
sionem mat̄r̄. mater ū p̄miliare consi-
lium sp̄i s̄c̄i. que ait ad iacob. fuge ad
laban fr̄em meū et esto ibi. donec q̄ escat
indignatio fr̄is tui. Qd̄ ne absq; licenti-
a p̄r̄is facit. ait rebecca uiro suo. Si acce-
pit iacob uxore de filiabz her̄: nolo ui-
uere. Et aduocans ysaac iacob. bñdixit
ei et p̄cepit ei. ut ir̄et in mesopotamiā
accipe sibi uxore de filiabz laban. Hi

dens autē elau. qd offendisset prēm suū p
nuptiis alienigenarū: uir ad ymaelē patrū
suū. accipies sibi uxore filiam ei malech so
rorem nabaioth uterinā. absq; his qual pū
habebat. Ig̃ egressus iacob de bethel: p̃gebat
aran. p̃chananeā ūter faciens. timuit in
colas tē: q̃ ut ait ioseph. cananei erant in
deuon ysaac. p̃orib; bellis ei ualde grauiat
maxie cum cariathia opisset. ita qm̃ p̃q
pue laboraūat. Timuit g̃ iacob ap̃d aliqm̃
punctuū m̃tr̃: et sub diuo iacebat. Cum
autē uenisset iuxta luzam: uespe supposit
capiti suo lapidē: et obdormiuit. et uidit e
rectā scalam in sompnis a terris. celos atq;
gentē: et angelos descendentes et ascendentes
p̃eam. Ioseph dicit. Uidit descendentes p̃
eam figas honestiorē naturam h̃ntes qm̃
hoies: et dñm in n̄pū scale dicente sibi. Ego
sum d̃s abraam et ysaac. trā hanc dabo t̃i
seminio tuo. B̄dicent̃ m̃tr̃ om̃s t̃b; t̃r̃: et
in semine tuo. Ego custodiam in hoc t̃ne
re: et reducā te m̃tram hanc. Ordine p̃po
stero usus ē dñs. Prius enī in p̃pā p̃sōa ia
cob custodiuit: post sub ioseph dedit semi
ni ei terrā illam. In fine t̃p̃m. in xp̃o qui
de iacob. benedixit s̃c̃ trib; t̃r̃. E uigilans
iacob ait: Se dñs est in loco isto: et ego ne
ciebam. Terribilis ē locus iste: et domus dī
hic et porta celi p̃p̃hauit de lege et t̃plo et pas
sione x̃i. que interea illa futura erant. Ter
ribilis enī l̃x. dom̃ dī. templū. passio xp̃i.
ap̃no porte celi et lapidē quē supposituat ca
piti suo: erexit ibi m̃titulū. i. in com̃
dabilem memoriā hui uisionis. Et liba
uit sup̃ illum oleū dñō. uouens dñm q̃
apparuerat ei. semp̃ iēt in dñm et lapidē.
i. locum lapidis s̃p̃ sibi honorabilē et in
reditu decimas et hostias se ibi oblaturū. et
urbem p̃ximā etiam honorandā dēuit.

uocans eam bethel. i. domum dī. ut scdm̃ io
sephū. hostiam dī. Prius enī ieb; a iebuseis.
qui eam condiderant. uocabat: post luzā. i.
lux. et amigdāl. q̃ cum p̃mo ibi fundam̃ta
iactē. r̃oxy amigdalina inuenta ē. Vl
forte copia hui g̃m̃ sarboy: ibi ē. De duab;
Uocandisq; in me uxorib; iacob.
Sopotamiam longo t̃p̃e. puenit in
charan et uenit ad puteū in agro. optum
lapide g̃ndi. iuxta quē tres greges accuba
bant. Eūq; dixisset pastorib; ut ad aquas
greges et ad pastū reducēt: accepit mons ibi
et non amoūi lapidē. donec om̃s greges cō
uenirent. neclit̃ particlātū greges ad aquē.
Cumq; p̃cunctaret de laban: ualeat in qui
unt pastores. Et ecce rachel filia ei cum gre
ge suo. Que cum uenisset: amouit iacob
lapidem ab ore putei. Patet. q̃ n̄ solū si
uit iacob. Et ad aquas gregem ei et indi
cans se consobrinum ei. osculatus ē eam. Q̃
ritauit hec patri. Q̃ occurrent: dixit iacob
in domum suā. Et audita causa fuge dixit
ei. os meū et caro mea ei: et t̃oco secure lateb
ap̃d me. Tandē curam gregū: cum h̃r̃e dē
uit. Post mēse uero dedit iacob optionē
m̃cedis p̃ seruitio pastoralis. l. habebat autē
laban filias duas. h̃am lippis oculis et rachel
uenusto aspectu. qm̃ diligens iacob. ait.
Seruiam t̃ septē annis p̃ rachel. Seruiuit
g̃ p̃ rachel. vii. annis: et uidebant ei pau
ci dies p̃re amoñs magnitudine. Hec uic
tum ē parui: q̃ desideranti aīo ipsa ueloci
tas tarda ē: s̃. dictum ē pauci. q̃ uidebat
ei rem tam amabilē paucis emisse. Lon
ge enim p̃t̃ib; annis seruisset p̃ ea: p̃usq;
ea careret. Uel dicit uocat laborē dierum:
q̃ uidebat ei parui. q̃a laborē leuigabat
amor. Completo septennio: fecit laban
nuptias g̃no suo. Uespe autē facto. sub

introduxerunt eam: dantes filie ancillam nocte
zelpham. Jacob uero ut dicit iosephus per ebrieta-
tem et nocte hic commixit: die facta apud la-
bande iniusticia querebat. Qui dandam
necessitati ueniam postulauit. moni ibi esse
asserens. maiores ante tradito nuptias:
sed per alios septem annos. sedaturum ei rachel
lauit causam prelati tempus. dicens se
non libenter filiam ad chanaan eos missurum:
cum etiam de sorore penitentiam ageret quod eam
illuc direxisset. Ioseph uero dicit errare illos. qui
dixerunt per septem alios annos rachel tradita.
sed per septem dies conuiuioy. quos qui perturbare
supra inducta alia sponsa falsum erat. Quibus
finitis. iacob optatis portus nuptiis: amo-
rem sequentis prioris protulit: seruientis per ra-
chel alius. vi. annis. *De quatuor filiis he.*

Dixit autem apud *filios ancillay.*
uulnam hic. sorore sterilitata: ut a-
more uiri. fecunditate consequeret. Quod
peperit filium: et ait. vidit dominus humilitatem me-
am. i. uilitatem erga uirum: et ideo uocauit
filium ruben. i. uisionis filium. Rursus pe-
perit alium: et ait. audiuit me dominus huius temp-
tu. Et ideo dictus est symeon: i. audito. Pe-
perit tertium: et ait. Copulabitur mihi uir meus:
quod addidi ei filios. Et ob hoc dictus est leui: i. ad-
admo. Firmator sacietatis. secundum iose-
phum. Peperit quartum: et ait. Confitebor
domino. Et ob hoc dictus est iudas: i. confessio.
Cessauitque parere. Per in rachel inuidit sorori:
et ait ad iacob. Dami liberos. Alioquin mo-
riar. Qui ait. Numquid ego sum deus? Et illa.
Sine de me: saltem de ancilla mea. Et dedit
ei balam in coniugium non in uxorem: sed ut ei
iungeret. Peperit balam filium: et dixit rachel.
Iudicauit me dominus: i. equauit me sorori.
Et ob hoc dictus est ioseph. dan: i. iudicium.
Peperit et alium: et ait rachel. Compata sunt

sorori: et inualui. Et ob hoc dictus est neptali:
i. compatio. Volatatio. Lia quod tradidit uero
zelpham. Que peperit filium: et ait lia. felicitas.
Et dictus est puer gad: i. felicitas. Peperit etiam
alium: et ait lia. Beatam me dicent mu-
lieres. Et dictus est puer aser: i. beatus. *In de-*
uicibus: factum est diluuium par-
tiare in achaja. sub ogige rege: qui
urbem que uocabatur acta in nouans. de-
usum noiauit. Tunc etiam apud lacum tcom-
dem. uirgo apparuit: quoniam greci minerva
operit. Hec prelati artes ad inuenit: et maxi-
me lanticiu. Eadem dicta est pallas. a pal-
lene in sula tracie. in qua nutrita est: et a
pallante gigante quoniam interfecit. Tradit
autem. cum per diluuium illud cyclades. i. insu-
le longo tempore ob umbrata fuissent: adque
rarestentibus prima inter eas deos sole illumi-
nata est: ideo deos dicta: quod sonat mani-
festum. De reliquis filiis he et ortu ioseph.

Ruben tempore messis tri-
ta. i. iam collectis ordei. uel forte tri-
collectiones a metendo. i. colligendo. mes-
sis dicitur. Messis pomorum que prima. messis
triticea. que secunda: messis uindemiay quod
tertia. Hoc in quoniam tempore ab agro regressus
ruben: tulit mandragoras et dedit matri
sue. Cuius sum desiderans rachel. dixit he.
Dami mandragoras. Opinante enim
quodam. hoc genus pomi in esca superum:
filiis fecunditate parare. Quod augustinus fal-
sum esse dicit. Cum enim mandragora ui-
disset: occasione huius loci naturam omnem et ui-
ci. assit diligenter se perscrutatum et nichil ta-
le repperisse in ea. Et ait lia. parumne te
uidet. quod abstulisti mihi uirum meum. nisi
et mandragoras simul tulisti. Rachel
mitigans iram sororis: ait. Dormiat tecum
hac nocte per mandragoras. Et occurrit

11
lia rediunt. iacob de agro: qđ cum mēde
conduxisset significans. Et concep nocte
illa: et peperit qđntum filium. Tunc. Ds dedit
mēcedē. qđ dedit ancillā mētam uiro me-
o. Et deo uocauit puerū ysaac: qđ sonat
mercedē. Atar enim mēce. P eo ē sic uoca-
uit eū: qđ mandogon ēmerat uiri mētorū.
Rursū ha concepit sexū filiiū: et peperit.
ait. Mēcū habitabit maritē meū: qđ ge-
nuit ei sex liberos. Et ob hoc uocauit pue-
rum zabulon: i. habitaculū. In libro tñ
nōiūm hebōum: uiolētē flux noctis in
tēp. Postqđm peperit filiā. nōie dinam. Retor-
datus ē dñs rachelis: et apuit uulua eius.
Que peperit filiū: dicens. Adorā mē dñs fili-
um atām. Et ob hoc dictus ē puer ioseph: i.
agumentum. **De diūsi coloribus uirgis**
intra g' annis. xliij. serui et fecib:
cū p uxoris suis: iacob dixit socero
suo. Da mē liberos meos: et uxores: ut reūtar ad
tēram meā. Et ait laban. Inueniam grām
in conspectu tuo: ut adhuc mē seruias. viij.
annis et construe mēcedē qđm dēnt. Scio
enim qđ pp't te bñ dixit mē dñs. Et ait iacob.
Iustum ē. ut aliqñ p uideam domui meē.
Si fecis qđ postulo: adhuc pasca pecora tu-
a. Separa greges uarios: et sparso uelle: et
trade in manu filioy tuoy. Unicolores
ūtrade mē: qđ ex unicolorib: uariū na-
tum sūt. sit mēce mea: qđ unus coloris.
tūū. Respondet mē cras iusticia mea:
i. in futuro. e. d. Tūm factū nātā. ut
alba ex albis. nigra ex nigris nascant
meum iusticia mea. dum dñs p labore me-
o qđ sibi iustū uidebit: reddet mē contra
naturā. Gratū habuit hoc laban: et sepa-
uit omīs diūsi coloris: et dedit filiis suis
in custodia. Unicolores ū: tradidit iacob.
et sepauit iter tēū dierū int iacob et fili-

os suos. nequis ex uicinitate pconis nascetur
dolis: ita dictum planū ē. nō qđ in textu
leg. qđ laban unicolorē gregē tradidit in
manu filioy suoy: qđ uidetur contrā
ei qđ dixim. Potē dici. tradidit in manu fili-
oy suoy. i. nepotū suoy filioy. i. iacob qui
sub pat' opihones erant. Ut p anticipatio-
nem dñm ē. i. unicolorē gregē p nātū sub
custodia iacob. dedit filiis suis: cum diūsi
colore p uis dato. Jer' quoq; dicit. usq; ad
tēp suum: locū hunc confusū fuisse. Iacob
autē. nouā nātē strophā mētat: contra na-
turā. nātali arte pugnauit. Tulit enim
uirgas uirides populeas. quas. h'x. stracas
uocant et imgdalinas: et plataninas. quas
p loca discormicant. uarium uirgarū fecit co-
lorem. forte tres erant canales: et tres uirgas
tū eius d' longitudinis cum canalib: tulit.
cuiq; canali suā ūgam imponens. forte
p'les erant in canalib: uirge. Obseruabat
g' iacob tēp. quo pecora ascendebant: et in
teruore dixerunt ad potandū a uida p'get.
in ipsa auiditate potandi faciebat oues
et cap's ascendi. ut tales fec' conciperent. q'les
umb's arietū et hyrcōū sup se ascendētiq;
um. in aquay speculo uidebant. Ex uirgē
enī positis ibi: uariis erat umbray color.
Hec autē omīs fetus diūsi colores fiēt: et de
p'hendēt dol'. sic tēpauit iacob p'mo tēp
cum ascendebant oues. qđ ūm fec' melio-
res sunt. ponebat uirgas. ut in conspec-
tu eay cōciperent. In serotina ū ad missura
i. in ea que fiebant in p'ximitate ueris.
dēiores sunt fec'. qđ in tarde appetentib:
comū: min' uiget nātā: et ideo tē non ap-
ponebat ūgas: et ita que serotina erant:
fca sunt laban: et q' p'mi tēp'is iacob. Ut
forte serotina ad missura dicta ē in autūp-
no. qđ nātā ouū mēopotamie et italie.

eadē tradit. ita ut bis in anno pariant. Vñ
poeta. Bis grande feci. Qd autē dicitur ut in u-
gis conciperent: dicitur ier. uim hebi ubi nisi
circum exprimi n̄ posse. Significat enī to-
tus corporis extremā concussione: interuore
coris extremo. Hec mirz simile cōspēcte ima-
gini sobolē s̄. in extremo uoluptatis: cum h̄
ipm in equarū gregib; ap̄ hispanos s̄ dicitur
ier. i q̄ nullianus matronā accusatā qd
ethiopē peperisset: ex imagine conspecta hoc
accidisse argumētans ostendisset. i in libri
ypocratis scriptum repperit. qñ dā punien-
dam. qz pulcherrimū peperisset utriq; parē-
ti gñ quoq; eoz tota dissimilē: nisi mo-
nuisset ypoc̄s querē. ne forte talis pictura
ēet in cubiculo. Dicitur est ḡ iacob: ut mo-
dum. Postq̄m autē audiuit ūba filioz
laban dicentū tulit iacob nra: et de facti-
tate p̄ns nri fact' est inditus. enā faciem
laban aīadūit. qd n̄ ēet erga se sic heri i
nudi terti. maxie dicente sibi dño. Reuer-
te et ero tecū: misit et uocauit liam i
rachel in agrū. ubi pascebat gregem i ait.
facies p̄nsuri non ē meū. Scis qz icum
uenit me i mutauit mcedē meam decē
uicib; Septuaginta dicunt. decē annis.
s̄ intelligēdum ē. q̄. decem circūuoluti-
onib; que denaria mutatio: in sex annis
fā ē. Dic enim ioseph. qd omē tps q̄ fuit
cum laban: uiginti annoz fuit. Holu-
it enim iacob terciā septimanā annoz
complē sub illo: p̄ ei neq̄tia. Videns enī
laban plēs nasci diūsi colores: aiebat. De-
inceps unicolores sint mcestua. Itē cum
uidebat unicolores multiplicari: im-
mutabat mcedē. Et addidit iacob. Ds
tulit substantiā p̄nsuri i dedit m̄: qui
in somnis ostendebat m̄. quales ēnt fr̄
nascituri. Q̄ et dicit m̄. Surge: egredē

de tabac. Respondunt ha et rachel. Q̄
alienas reputauit nos pat̄. Hūq̄ q̄cqm̄
residui habebim̄. de facultatib; et hedi-
tate ei: fac quecuq; p̄cepit dñs. *Defuga
iacob: et feda mīto cum laban.*

Surgens ḡ iacob cū uxorz et libis
abiit. Tulit qz omne subam i g-
gel i quicq̄ in mesopotamia acq̄sie-
rat. Deduxit i iacob ut ait ioseph me-
ditate gregis. nesciente laban: q̄ eo tpe
ad tendendas oues ierat. Rachel etiā nes-
ciente uiro ydola p̄nsu p̄reiosa. fura-
ta ē: et secum tulit. n̄ ad colendū. qz docē-
te uiro sciebat n̄ colenda: s̄ si comp̄hen-
dentur tpe consequente. ut ad h̄ fugiendo
ueniā impetrarent. Iuit iacob añ. et tñs
misso ē montē galaad i nunciatū est
laban die tñio. qd fugisset iacob. Qui assūp-
tis filiis et cognatis suis insecutus ē cum.
Vñ dieb; Tam ioseph dicit. laban post
p̄mum diem cognoscentis discessum iacob
et filiarū: p̄secut' eos i in colle p̄cul collo-
catos inuenit eos. Post diei. qz si tercio die
cognouit. ē p̄ p̄mum. Vel poti post pri-
mum diē d̄ cognouisse. qz ē egressus
nuntius tercia die uenit ad eū. i pascebat
filij greges qui separati erant a iacob. itine-
diez trium ut p̄dictum ē. Uidit autē la-
ban in sompnis dñm dicentē i. Caue ne
q̄cqm̄ aspe loquaris a iacob. Qui cōsurgēs
ait ad iacob. Q̄re me ignorante fugisti?
Et cur furat' es dōs meos. confob̄nus es
gener. i coeplator: hoc facē n̄ debueras.
R̄dit iacob. Timui ne filias tuas uiolent
auterres m̄: que tñ n̄ tam me qm̄ filios
secunt'. Qd autē furti me arguis: ap̄ qm̄
cumq; inuenieris deos tuos necet coram
fr̄ib; nris. Ingressus qz laban tabnac̄la he-
i anallay: non inuenit. Cumq; intra-

ret tabernaculum rachelis: illa subter stramina
camelis abscondit ydola et sedit et querens
patitur. Hec nascitur dñs nŕ. qđ neqđ ei al-
surgere. qđ iuxta consuetudinem feminarum.
nŕ accidit mŕ. et sic deusa ē sollicitudo qren-
tis. Itaq; iacob impauit ei qđ p diligen-
tissimio. xx. annorū nŕ meruerat ut ipse omē
supellectile suā scrutaret. Et ait laban.
Ora que hŕ: mea sunt. S; qđ facit filius et pŕ
nepotib; meis. Veni et ineam fed. Tulit
q; iacob lapidē et erexit eum in titulum
fedis: et ait frīb; suis. Afferte lapides. Qui
congregantes fecerūt tumulum: et come-
derunt sup eum. Et dixit laban. Tumul-
us iste sit fedis nŕi testis. ne ego tñscam illū
pŕgens contē. malū ē cogitans. ne tu
tñscas ad me nocens. ne afflixeris filias
meas. ne uxores alias sup eas induxeris. Et
ob hoc dixit iacob. ling; sua collē galatō
i. a. uis testimonii. Gal. ii. a. uis aad. te-
stimoniū. Laban ū syra ling; uocauit
eum. Gar. sed uerba Laban autē de nocte
consurgens: bñdixit eis. reuertens in locum
suū. Porro ioseph dñe eos colūpnā in
monte statuisse sub schemate are. forte
aduum nŕiauit colūpnā. **De munī pre-**
acob abiit tñe quo missis elau.
cepat. fuitq; ei obuiam multitudo an-
gelorū et ob hoc uocauit locum illū mana-
im. i. castra: qđ ibi uidit angelos. qđ pa-
tos defendē eum a frē quē timebat. Misit
autē ab illo loco nuntios ad frēm: qđ ex-
plorarent frīs aīum. Qđ reuēsi. nŕciauunt
elau succurrere pacificum: cum qua-
dringentis uiris. Timuit g; iacob. nŕ de
pmissione angelorū diffidens. s. more
hōiū perturbat; et diuisit pplm qui
secum erat. in duas turmas. Ancillas et
libos eay in pŕnturma. In scđa: libas.

et filios eay. tñ ita qđ in extremitate ei po-
suit rachel et ioseph. tan qđm cariores. S; nŕ
et quidā errauerūt. putantes tñam turmā
rachel et ioseph hūisse. Sic autē diuisit. ū
si ueniret elau ad nocendū et pŕntem pŕ-
teret turmā: reliqua fugiens saluaretur.
Sepauit autē ibid; dehis que habebat.
munera frī suo. queq; pulciora et rariora:
diuisorū animalia gñm. Misit etiā ea p
diuisos nuntios. spaciū ponens int; gregē
et gregē. ut ex frequentia munerū sese sub-
sequantur: multa ē putarent; munerib;
si qđ indignationis ēet adhuc in elau.
placaret. Precesserūt g; munera. Ipse adhuc
erat in manaim. Consurgensq; ante di-
lucim: tradidit uxores et filios. cum omīb;
ad se pŕntib; p uadū iaboc. Ioseph dicit.
qđ torrentis nŕie iaboc tñsuerūt. In genesi
legit. cum orasset iacob timens frēm: di-
xisse. In baclo meo tñsiui iordanē ist; et
nŕ cum duab; turmis regredior. forte ior-
danis dñt quē tñsiuit. Et qđ ibi calcu-
los et torrentis: dicebat uadū iaboc. forte aū
uicio septoris. p iacob legit iaboc et ex tñ-
situ illo sortitū ē hoc nomē uadū iacob.
Seclo milario a iordane. in finib; ydu-
mē: iaboc qđ transiuit iacob. **De lucta**
iacob cum anglo: et mutatioe nominis.
Cum autē pcedent turme: solus
in ripa fluminis remansit ut
oraret. Et ecce uir luctabat cum eo usq;
mane. Qđ tetigit latū nŕuū femoris ei: et
emarcuit. Un et iacob pposuit. se dein-
ceps nŕ comesturū neruū: et ro ipm po-
steritas ei obseruat. Cumq; ascenderet
aurora: dixit uir ad eum. Dimitte me.
Qđ respondit. Non dimittā te: nŕ bñdi-
xisti mŕ. Viro autē querenti nomē ei: ait
se uocari iacob. Hec uaq; in qđ ille.

Apellabitur nomen tuum iacob: et israel. Quia si
contra deum fortis fuisti: quanto magis contra
homines preualebis: Et ita benedixit. I. ei mu-
tando nomen et confortando ne timeret fra-
trem. Quod enim contra deum staret inuincit: factum
ei in signum. quia inuictus staret contra fratrem.
Ioseph dicit: hoc nomen israel. habet sonare.
reluctante angelum sacrum. In libro autem
nominum hebreorum interpretatur uir uidens
deum. Is enim uir et nomen dei est. uero uidens
ut dicitur: mens uidens deum. hanc autem in-
pretationem dicit ieronimus non tam uere: quia
uolenter facta est. Illam ioseph dicit se
in hebreo non uenisse. Et illud nomen sona-
re dicit: princeps cum deo. Sic enim an-
gelum interpretatum fuisse asserit. Si con-
tra deum princeps et fortis fuisti: et cetera. Uoca-
uit itaque iacob locum illum phanuel: id est
facies dei. Et ait. Vidi deum facie ad faciem.
et salua facta est anima mea: id est ualde
terrata plurimum confortata. Eumque trans-
gressus est phanuel: orans et ei solus claudi-
cabat. **De occurſu elau. et emptione a**

leuanis auri in sichem.

tem oculos: uidit elau et cum eo
quadringentos uiros. Et procedens utra-
que turma quam fecerat: adorauit primum in te-
ram septies. Currens autem elau amplexa-
tus est eum: et de osculans eum fleuit. Et quoniam
cuius essent mulieres et paruuli: cum
accepisset peruenire ad iacob accessit et de-
osculatus est eos. Cumque nollet elau munera
promissa retinere dicens se plurimum ha-
bundare: ait iacob. Si ueni gratiam coram
domino meo: accipe munusculum de manu
mea. Sic uidit faciem tuam quam uideri uul-
tum dei: id est alicuius potentissimi. Non
enim aut credebat illum deum: aut in-
tantam propiusse adulationem. Reus

est quod elau de illo in sir: uillam. id est quam de
nomine suo dixerat sic. Iacob autem inde
procedens fixit tabernacula in loco: quoniam
ob hoc dixit socoth. id est tabernacula. De quo
dicit ieronimus. Socoth est usque hodie cum
transiordanem in parte sicopoleos:
ubi gedcon transierat iordanem cum
locutus est ad uiros socoth. Sed mirum est
quod dixit transiordanem cum iacob ita dictus
sit transisse iordanem. cum esset in socoth. forte
trans iordanem dixit: respectu mesopotamie.
de qua redibat iacob. Vel potius nondum transie-
rat iordanem: sed iaboc. Cum autem dixit super
iordanem istum. non presentem monstrauit:
sed notum terminum iudee indicauit. Abi-
itque de socoth in salem urbem. id est sichimorum:
id est in sichem. A sichem enim: sichimorum. id est sichimorum
te dicti sunt. Et forte binomia erat. Ut ut tra-
dunt hebrei moyses tam tunc tantum
uocauit salem. id est consummatam et perfectam:
quod ibi femur claudicans iacob sanatum
sit. Porro iacob emittit iuxta oppidum. par-
tem agri. ab amor rege sichimorum et filiis
ei. centum agnis: habitauitque ibi. Et
erecto altari: inuocauit fortissimum deum israel.

De morte sichimitarum.

Egressa est autem dina ut ui-
deret mulieres regionis illius: quia ut ait
ioseph sichimorum sollempnitatem habere so-
la transiit ad urbem. emptura ornata
mulierum puinnaliu. Quoniam uidens sichem
filius regis: ad amauit eam et rapuit et ui-
oppressit uirginem et agglutinata est anima ei
cum ea. Et ait pater. Accipe in puellam hanc
conjugem. Et illi quoque rege cum filio ad iacob:
filii iacob ueniebant de agro et irati filii
erunt. Regi autem querenti uicariam eorum
amicitiam et societatem et ut mutua contra-
herent coniugia: et sichem offensa multa et

pmittenti amphiora: respondunt in dolo.
Siliatim ē apud nos: sedari in circumcisio. Si
circumcedamini: et erim populus unus. Placu-
it oblo emori et filio ei: nec distulit adulescentis.
qui statim adimplet: et intinet urbem p sua-
serunt populo: et tunc si se omis. Et ecce die tū-
a. qm gūssim est dolor uulnerū: symeon et
leui arreptis gladiis confidunt urbē ingres-
sū. Et interficiunt omne masculinū in ea: tulerūt
de domo syche. sororem suā. Ecce uero frs irru-
erunt sup occisos: et depoplati sunt urbē: par-
uulosq; et uxores captiuas duxerunt. Ioseph tū-
dicat. Cū ēēt festiuat: et sicut in te regē et epul-
uerūt: in ciuitate pmissi custodiri assistentē.
dominatus iur fecit. Q agnito: dixit iacob.
Symeon et leui: turbastis me: et odio sum se-
cūstis habitaculo: et hui. P auent me: et
debeor ego: et domū mea. Dñs autem confor-
tans eum: ait ad illū. Surge et ascende in
bethel: et habita ibi: et fac altare. u apparuit.
Et p sctificauos. Iacob g uocata domo dñi
purgaret suos: inuenit deos laban ut ait
ioseph. neq; enim sciebat. ad qd rachel celat-
set eos in tra sub arbore: et ait suis. Abiite
deos alienos: et munda mini: et ascenda mi-
in bethel. De syche enī attulante et ydola.
et in aures: et ornamenta ydolorū. Aparte totū.
Q omnia effudit iacob sub terebintū: que
ē p urbē syche. Trauunt qdam qd ca tulit
dauid in ierlm: et stauit in matiam tem-
pli. qd facit disposuit. P qd. tñ di in ua-
sit finitimos: ne psequerent iacob. Q pfect-
uenit in bethel. Et edificauit sibi altare dño.
opulit ei iuxta id qd p uouerat. Et tñ
mortua ē debora uxor rebecca: et sepulta
iuxta bethel. sub terebinto: et uocatu ē no-
men loci: quere flet. Et nota qd hū uidet.
qd querit et tēbint. sint idem. Apparuitq;
ei dñs dñs. iat. Non uocabis ult iacob.

Et iurauit nom tuū. Et appellauit eum isrl. Et
ce pater. qd sup: nom pmissit tñ. Hic autem
imposuit. **De morte rachel in partu benia-**
min. gressus inde iacob uenit uno tēpōe mī.
ad terram que dicitur ephrata. i. beth-
leem. Et ē anticipatio. Post enī dñs ē ephrata.
ab uxore caleph: q ibi sepulta ē. Ibiq; cum
parturiret rachel: et p uideri. tñ p epul-
filium. Et gressus autē anima p dolore parit.
monens uocauit filiū bennoni. i. filiū do-
loris. Pat u cū cecidit eum. uocauit benia-
min. i. filiū dexte. Sepulta ē g rachel in uia
a q dicitur bethleē. et sola int cognatos hono-
rem sepulchre habere si meruit habere. Et
q iacob gressus sup sepulchrū ei: qui ap-
paruit usq; in p sentem diē. Et gressus inde:
fuit tabernaculum tñs tñm ad ek. i. tñm gregis.
hunc locū dñt hebi. u edificatu: et tñm
p. et dñm qñ quodā uacatimo tūrti gregis.
i. gregatōis fuit ad tñm. S. iere ait
locum et iuxta bethleem. u anglos greges
in ortu dñi cū. Et iacob greges paut:
nom in loco relinquent. Et umq; habita-
ret ibi. ruben dormiuit cū bala et cubi-
na pñs. Qd nñ n latuit iacob. **De morte**
isaac et rebecca.
Cū enī ysaac et rebecca domi-
ad ysaac pñm suum in ciuitate
hebron: et iam mortuā inuenit mrem. Hec
muta enī p ad uentum ei. completi sē di-
ei ysaac. chxx. annos. Et scdm ioseph.
chxx. appositū ē populo suo: plenū diē.
Et sepeliet cū filiis ei esau et iacob: in spe-
lunca duplici. Hic tñminat pñm liber io-
sephi. Porro mortuo pñe ditati sē esau
et iacob. ita qd eos tra n capet: et redit e-
sau ad montana q dñm sāt. et dñs: tra-
ydum ea ab edom. que p uosra dicebat.
Enumerant enī moyses. xij. reges tñe il-
li a pmo usq; ad utamū qm uidet potu

ut ait. Et regnauit p̄ bale iobal fili ar̄ de
boira. Et h̄c dicit quidā fuisse iob p̄nepotem
esau. S̄ h̄c contradiunt: ut sup̄ d̄m̄ est.
Videt̄ etiam in gen̄si. q̄d̄ ead̄ tra. añ esau etiā
d̄c̄a fuit seyr. Enum̄at̄ enī filiis esau: enūm̄
at p̄ncipes horreor̄ qui fuānt in tra añ esau.
de q̄b̄ hic in op̄ sic. Isti filij seyr horrey.
habita. Sub monte seyr: damasc̄. In pou-
tores seyr: it̄. mea ē terra m̄ascena. Nam et
horreos enī esau: habitauit damascum.
expulit esau. Theman: metropol̄ ydum̄e.
ut leḡ in pal̄. uñ eliphas themanites: i. suedā:
pomenō. Q̄dā uñ baldad suethel. Boira: in
tū dicit h̄enu. timbus ydum̄e et arabie.
meratos reges. Libanus diuidit coumeam
qui fuer̄ in et phenmam. in radice on
edō. añ q̄m̄ fi. uñ albana et farfar flum̄is
uñ isrl̄ h̄uñ. flum̄es sc̄ damascor̄.
sent regem. I. saul: et dicunt hanc enūatio-
nem ē appositā ab eldra. q̄ scire potuit eā. In
enūatione uñ istorū. leḡ de ana filio sebeon. cui
filia duxit esau. q̄d̄ inuenit aquas calidas in
solitudine: dū pascebat asinas p̄ris sui. hebum
ūbumē. Inuenit iāmī. De quo anteq̄. uarie
disputant hebrei. Dicit quidā iāmī: maria:
q̄ lacum in heremo inuenit. Alii putant.
aquas calidas lingua punica. q̄ affinis est
hebreē hoc noīe dici: quas ḡn̄i thermae uocāt.
Alii dūt cum onagros asinab̄ amiscuisse:
ut in uelocet asini nascer̄: qui uocantur
iāmī. Alii dūt iāmī associationē. q̄ p̄m̄ eq̄s
asinis fecit ascendi: ut muli nascerent̄. Et
notandū q̄ in recapitulatione filiorū esau.
ponit moyses alia nomina uxor̄ ei. ab illis
q̄ añ posuit. Dicit ē ioseph. q̄d̄ amalech fili
esau natalis de scubina. habitauit in par-
te ydum̄e. q̄ gabolitis dicebat: et dixit eam
amalechit̄. h̄i uñ p̄termisit. tñ secundū
ē ad ḡnationē iacob. *Incidema.*

o tempore p̄methē f̄ athlantis. p̄m̄ d̄s
ē fuisse hoīes. tum q̄ de rudib̄ doctos
fuit. tū q̄ fuisse leḡ imagines. hoīum q̄s
arte quodā ambulare fecit. Inuenit ē p̄m̄
anulū. s̄ ferreū. i. inclusit gemmā. Vñ etiā
ungl̄m̄ uocauit. q̄ sic unguis carne. sic
ḡma metallo circūdat̄. Tradidit autē. ut
in q̄to digito q̄m̄ medicū uocant. poner̄
ad ornatū. digniorē hunc reliq̄s dicens.
q̄ ab eo usq̄ ad cor quedā uena p̄tingit.
D̄r̄ i ea tempestate titolēm in nauī in q̄
p̄ict̄ erat draco in greciā uenisse. i. amplias
se agriculturam. ēēret uñ p̄r̄t̄ instrumenta
arandi. i. in surari ḡn̄um ad inuenit. tū
p̄ in arconis segetes ponent̄. i. totam pac̄
uos nuabat. Vñ i grecis dēmētra d̄c̄a ē. Tē
i telebin es uicti exules rodū d̄didunt.
oseph cum *De uenditioe ioseph.* Ca. 1.
r̄h̄ ēēt annorū. pascebat gregē p̄ris sui.
Sciendū q̄d̄ añ morte ysaac. xii. annis uen-
ditus ē ioseph. q̄d̄ p̄bat̄ sic. Sexagenarius
erat ysaac. cum nat̄ ē iacob. i. cxxx. anno-
rum mortuus ē. 6. cxx. annor̄ fuit iacob:
in morte p̄ris. In uenditioe aut̄ filij. totū.
annor̄ fuit. Cū enī uenit ad ioseph in egip-
tum. cxxx. annor̄ erat. S̄z in t̄ descensū
ei in egiptum et uenditioe ioseph. super-
runt. xxi. annis. Ioseph enī. xvi. annor̄
erat cum uendit̄ ē in egiptū. i. xxx. vii.
q̄n uenit ad eū pater. Rediit ḡ moyses:
ad id q̄d̄ p̄misit. Dum ḡ rediret iacob
de mesopotamia. i. n̄dum uenisset ad
p̄r̄m ad huc uiuente rachel sc̄dm̄ iose-
phum. f̄c̄a ē uenditio in hunc modū. ioseph
Odant̄ eum fr̄s. q̄ a p̄r̄e plus cūctis ama-
bat̄. tum q̄ in senectute genuat̄ eum.
tū q̄ p̄r̄antior corpe. i. sapientior cūctis erat.
Accusauitq̄ ap̄d̄ p̄r̄m fr̄es cūmine pessi-
mo: l̄ de odio in ip̄m. l̄ de cotu cū bru-

do sanguinem ei. caro enim et sanguis noster est. Et
uendiderunt eum madianitis: xxx. argentis.
Eodem uocat madianitas: quod et ysmabelitas.
Madian enim de cetâ filius abrahe: et ysmael de agar.
Et filios de duobus uxoris legem separasse abraham:
ab inuicem. Separati prius: postea reuerterent in unum.
et facti sunt unus populus. retinentes utriusque parentis no-
men. sicut uia est hebreorum opinio. quod ueritatem ager
et annam unam fuisse: et ita forte non quod separati fu-
erunt. Reuersus autem ruben ad cisternam: non in-
uenit puerum. Et cecidit in temptum: scissis ue-
stibus euulabat. Sed accepto quo uiuere: querit.
Eulerunt autem ioseph et cuncta in sanguine he-
breorum: et miserunt quodam qui ferrent ad patrem.
et dicerent. Hanc inuenimus. Vide: si filius tuus
est. Cum cum agnouisset pater: ait. f. p. x.
de. f. m. ioseph. Scissisque uestibus: et in duc-
ticio: luxit filium multo tempore. Cong-
gatisque filiis. ut lenirent dolorem patris: no-
lunt eos audire. sed dicebat. Iugens descen-
dam ad filium meum: in infernum. Erat enim
tunc in inferno quodam locus bonorum. longe
semita a locis penalis: quod ob quendam et separatio-
nem ab aliis. sinus dicitur. sicut sinus maris
domini. Et dicitur: si non habzabe: quod et abrahâ
ibi erat in sustentatione. usque ad mortem christi.
De ingressu ioseph in egiptum.
Ad madianites uendiderunt ioseph in e-
gipto: pharaonis eunucho. magistro
militie pharaonis. Alii dicunt. archimache-
re. id est principi eorum. Machera enim uerba dicit
et securis eorum: a machere quod occidit. Haec
abhorrentia uero. quod apud plures nationes da-
piter principis honorabilior est et princeps
militum. Hunc ioseph uocat petrefactum: scilicet ie-
romum. non bene translatum nomen et assit. habu-
erit uxorem et liberos: quod et ioseph filiam ip-
sius duxit uxorem. nec de eunuchis regis
fuit: quod paruuli castrabant. Sed tractus be-

De ingressu ioseph in egiptum.
Adianxit u uendidit ioseph in egipto: pharaonis eunucho. magistro militie pharaonis. Alii dunt. archimache u. i. pncipi cocoy. Machera eni coqna dicitur securis cocoy: a machere qd. occide. Hec abhorrata uero. q. apud pler nationes d. ppter pncipis honorabilior e. i. pnceps militu. hunc ioseph uocat petefre: s. i. romu. n. b. n. t. statum nom. et assit. h. habuerit uxore et libos: q. ioseph filia ipsius duxit uxore. nec de eunuchis regis fuit: q. paruuli castrabant. Extraxit be

bi. qđ uident ioseph eleganter emittit eum: ut
ei miscetur. Dñs autē custodiens ioseph. il-
lum adeo in frigiditate ut incepti impotens
fuit coire: tanqđm eunuchus ēē. ita qđ uidi-
tes eum ierophanta arescēde more suo cū
pontificē helyopolēos cāuunt: et honoratio-
erāt: qđm anā in pñcipatu. **Qđ uidas ge-**

Eo tñ anteqđm nunt phares et zará de tha-
uendit ēē ioseph. qđ bñt intertum ē mar-
precapulationē: discedens iudas a frīb-
suis. iuit ad uirū qđ olla mītē noīe hīrā.
et accepit ibi uxore noīe sue. filiā cananē.
qđ peperit ei pñmogenitū. her. Deñ onam.
pñ: sela. Dedit autē iudas her pñmogenito
uxore: noīe thamar. Fuit autē her neqđm:
i. abutens uasculo uxoris. Et occis: a dño
i. inuentus ē mortuus in thoro: iuxta uxo-
rē. Et dixit iudas ad onam. ut ingrederet ad
eā. ut suscitaret semē frī. In qđ patet qđ am
in lege pñ sc̃pta: qđ aū eam se obseruata. Qđ
indignans frī nasci filios: fundebat semē
in terram. i. in uulū uxore cognosce satage-
bat. Et percussit eū dñs. Remisitq; iudas
thamar ut esset uidua in domo patris sui:
donec ēssēt sela. Qđ ad ulto: timuit eū da-
re thamar: et dissimulabat. Mortua ē autē
sue: uxor iude. Qđ solo bene accepta pñ luc-
tum: ibat ad tondendas oues cū hyra
opilioe suo. Qđ audiens thamar. deposi-
tis uestib; uiduitatis. assūpsit theristū:
sedetq; in bivio tñmīl. qđ ducit in thannā.
hebum sonat: in oculos sedet. Sic enī uo-
cant biviū. ū diligenti debet inspicere in-
ator: quo gradiat. Quā cum uidisset
iudas. suspicatus est eā de sē: i. scortū. Cui
dixit. Sine me: ut coeam tecū. Qđ ait. Qđ
dabis mē? Et ille. Mittā ē bedū de grege.
Et illa. Patiar qđ uis: si dedit mē arra-
bonē. Et dedit ei anulum et armillam.

et bacm qđm gebat. p arra. do unū g̃ scu-
bitum. ocep mulier geminos: et abiit recep-
tis tñm uiduitatis uestib;. Qđ istaq; euidas
hedū: p pastore. Qđ cum uenisset: et n̄ inue-
nisset eā: rediit ad uidā frī pignerb;. Pñ
tres m̄ sel aū. dñm ē iude. fornicata ē tha-
mar. Vter ei intumuit. Qđ ait. Prouerte eā:
ut oburat. Que cum duceret ad penam.
misit socero suo pignera: dicens. De uirō
cui bñ sunt: ocepī. Qđ ait. Iustior me ē: qđ
n̄ tradidi eam sda filio meo. her fecit: nepi-
ter semē filij mei. At tñ ultra n̄ cognouit eā
iudas. Instante ū partu: apparuit duo in
utero. Et in ipsa effusioe unū prulit manū:
in qua ligauit obstetrix cocinū. Et ait.
H̄ egrediet pñ. Illoq; retrahente manū: e-
gressus ē alter. Dixitq; mater. Qñ pñ te dū-
sa ē atē tuo macheria. Et ob hoc uocauit
eū phares. Materā dixit m̄ bpanā secun-
day. I secundinay. qua inuoluit puer
in uulū: qđ diuidit in partu: et sequitur puerū.
Pñea egressus ē alter cum cocino: et dictus ē
zará. i. oriens: qđ pñ apparuit. ut qđ pñm
iustit ex eo nati sēt. ut leg̃ in palipomenon.
Tñ sup regū in pñcipio. iii. libry. legit. Ob-
stetrix in geneti cocinū ligauit: in manu
phares. Qđ ab eo qđ pariet diuiserat: no-
m̄ phares forte sortit: forte p cocinū tulit
de manu zará. et alligauit phary: ut de
similib; gemellis pñmogenitū distinguere-
tur. **De incarceratione ioseph.**
O tñ ioseph ductus est in egiptum. Emittit
qđ cū pñtaphar. fuitq; dñs cū illo. domū
qđ dñs sui creditā sibi gubnabat. Bene-
dixitq; dñs domui egipti: pñt ioseph. Qđ
tñ aliud de omib; n̄ nouerat: n̄ panē qđ
uescebatur. Fm̄ ē aū qđ dñs sua oculos
iniecit in ioseph: et ait. Dormi meū.
Qđ dicit. Dñs sua tradidit mē dñs meus

per te. Quomodo ergo possum hoc facere immo
et peccare in domino meo. Accidit autem ut ait
ioseph: ut publica festiuitas instaret: cum
et mulieres inter debent. Tunc illa egredi
nem simulavit uiro: captans ob hoc solitu
dinem et silentium. ut exoraret ioseph. Et app
hensa lacrima pallii ioseph: ait illi. Dormi
mecum. Qui rati. relicto pallio in manu eius.
egressus est foras. Illa temptata sedolens in
anguinum fidi reuertit pallium ostendere
marito reuertit: dicens. Ingressus es ad me
seruus hebreus: ut illuderes mihi. Ille nimis cre
dulus coniugi: unctum ioseph. Et per tindi
dit in carcerem regis. fuit autem dominus cum illo:
et dedit illi gratiam in conspectu domini carceris.
Quia carcerem et unctos: in custodia eius posuit.

De expositione sompni pueri et
cadit autem ut pueri pistoris.
regis et pistor: in eundem carcerem mit
tuntur. Ioseph ministrabat eis. Vidimusque
ambo sompni: nocte una. Quis cum ma
ne uideret ioseph tristis: sciscitavit ab eis
causam doloris. Cumque accepisset per somp
nio dolere: ait. Referte mihi que uideris. Ad
quod si dominus est interpretatio. Erant propositi pui
lari. Vnde etiam coram me uide et in ea tres
furores oculos. I. unum fundunt palmites.
Alii ponunt. tria flagella et tres paginas:
quod idem est. Et paulatim crevit gemmas: et
post flores. uuas maturescit. Puerbaque u
uas in calice pharaonis quoniam tenebat: dabatque
potum pharaoni. Et ait ioseph. Deus dedit in
bonum hominibus: usum uini. Unum et ipsi libat.
Soluti littere et tristitias: et bona est ei uisio.
Tres autem paginas: tres dies per quos res
tueret et pharaoni in gratiam peruenire. Quomodo
mei cum bene fuerit: ut suggeras regi. ut
educat me. quod de terra hebreorum furto sub
latum suum et innocentem in lacum missum suum. Erant

pistor. Vidi quod heremum in canistrum farine sup
caput meum: et in supiori me portare cibos qui
unt autem pistora: auesque comedere ex eo. Iose
ph autem duo: plena panibus. Tercium: ob somno
uariis: cibis: qualia solent regibus mini
strari. Quod heremum. in canistrum condidit: et panem
sedolens. Et potuit esse. quod etiam in supiori esset
panes facti. super quos essent panes pharaonis: de quibus
edebat pharaoni. Et ait ioseph. Malle me in
terram esse bonorum. Tres autem uide dies se. per quos
pharaoni suspendet te in cruce: et comedent
aues carnes tuas. Exiit dies tertius: natali
dierum pharaonis. Et inter epulas reuertit per
cerne: restituit ei. Pistorum uero: suspendit.
Obliuio est pistora: interpretis sui. De
sublimatione ioseph. per expositionem somni

Duos annos in pharaonis.
dit pharaoni somnium. Putabat se stare
super flumen: de quo ascendebant septem bo
ues crasse. obesius carnibus. et plenius. qui ob e
sum educatis: et alie. et. tangebant de
flumine summa stete magis: et deuorabant
porcos. Expositus pharaoni: rursum obdormiuit: et
uidit alius somnium. Septem spicae ple
ne pullulabant in culmo uno: alieque
tondem iuxta onebantur tenuis et percussae
uredine et deuorabant porcos. Tunc pharaoni
uocauit uectores et sapientes egipti. nec
erat qui interpretaretur. Et recordatus: puerum
ioseph: et ei suggere ad regem impium e
ductum de carcere ioseph: et tunc dunt. Vnde
et enim et gule: in carcerem omni patiuntur. Et
ueste mutata: oblatum est regi. Regis app
hensa manu eius dextera: ait. Videri somnia:
nec unquam differere quicquid sit. Harrauitque
quod uidit. Et ait ioseph. Somnium regis
unum est. et. unius significationis. Quod fac
tur est deus: ostendit pharaoni. Et septem anni ueni
ent fertilitatis magne: in unius facia

egypti. Quod sequentur alii. u. tante stilitatis.
ut obliuioni de cuncta re habundantia.
Ad id sane spectant boues agtoles. et spice.
Et somni repetitio. firmitatis est indicium. Quod
autem iuxta flumen uidisti. hoc est fertilitatis et
stilitatis. ex flumine maxime onet. Neque
uideat rex uirum. qui quantum parit fructum
in septem annos fertilitatis congregat
in horrea regis. ut seruet ad usus futuri
tam parata. Pharaonem uero miratur in ioseph.
Et somni solutionem et stilitatis discretionem. dis
pensationemque. reuoluit ei. dicens quod spiritus
diplenus est. Ecce iam ter insinuatur. spiritus
tuus. primo ibi. Spiritus dicitur super aquas. Secundo
ibi. Non permanebit spiritus meus in hominibus istis.
Tercio. hic. Tunc ergo pharaonem de manu sua
et dedit in manu eius. et collo torquem
aureum ei posuit. et fecit eum secundum in regno.
Ascenditque currum regis ioseph. clamante
per conem. ut omnes coram eo flecterent genua. sicut
coram rege. Hebraice tamen tradit. per conem non clama
re ad geminationem. sed ab re. quod sona parit te
nerum. Abba enim pater. Reba dicitur tenerum.
Quod. Et si etate tener. tamen sapia pater.
Et ait rex. ad ioseph. Ego sum pharaon. Iura
mentum est. et sensus. Si uisum est me esse pharaonem.
sic uisum est quod dicam. Absque tuo imperio
non mouebit quisquam manum aut pedem
in egipto. id est non egredietur quisquam hinc. sine
nutu tuo. neque publicus fungetur officio.
Et uocauit eum lingua egiptiaca. phanach
phanach. id est saluator mundi. Quod grece pon
tiphanet dicitur. hebraice tamen sonat. abscon
ditum inuentum. Et dedit ei asenec filiam
phutiphar dominum sui uirginem. Triginta
annorum erat ioseph. quando stetit coram pharaone.
Hancque se ad duo filios. primum ueniret fa
mel. Vocauitque filium primogenitum manas
sem. quod est obliuio. dicens. Obluisci me

fecit deus laborum meorum. et domus patris mei.
Secundum uocauit ephraim. quod est fructificatio.
dicent. Cresce me fecit deus. in terra paupertatis
meae. **De ingressu filii ioseph in egiptum in**
oseph collegit granum. vii. beniamin.
annis. Quibus cunctis. ueniunt anni ino
pie. Et clamauit pharaon ad pharaonem. alimenta pe
tent. Quibus ille respondit. Ita ad ioseph. Apertis
ioseph horrea. et uendidit egiptis. Alii
etiam puuitie ueniebant in egiptum. ut
emere escas. Pecunia uero tradebat archari
is regis. Audient autem iacob quod esset uen
dendum in egipto. misit illuc. x. filios
suos. beniamin domum reuocato. Qui ingressi
sunt terram egipti. ueniunt ad ioseph. nec ag
nouerunt eum. Cumque adorassent eum. et
agnouisset eos. duxit loquens eis. dicens.
Ueni uenistis. Quod dicitur. De terra chanaan. ad
emendas escas. Et ille. exploratores estis.
ut uideatis infirmitatem terrae. ex diuerso ueni
stis. Tullius. Non est ita dicitur. sed seruati. omnes
sunt filii uiri unius. Minus cum patre nostro
est. alii non sunt. super. Quod ait. hoc est quod locutus sum.
Exploratores estis. Impossibile est enim. ut
in ydote tales filios esset. cum et regibus talis
filiorum copia ualde sit difficilis. Per salutem
pharaonis non egrediemini hinc omnes. donec
ueniat fructus uirginum. Mittite unum ex
uobis. qui adducat eum. Timebat enim. ne
forsitan et in illum aliquis deliquisset.
Tradiditque eos uinctos custodie. tribus diebus.
Tercio autem die. eduxit eos. Et retinens sym
eonem. ligansque illis praesentibus. alios abi
re permisit. Quod querunt ad inuicem.
Quid hoc patrum. quod pecuniam in frum
entum. nescientes quod intelligeret eos. ioseph.
quod per interpretem loquatur eis. Iussitque io
seph ministris suis. ut implerent saccos
eorum. et reponerent singulorum pecunias

in sacculis suis: datus sup cibariis in uia. De

v illi p reditu eor ad patrem.

fatis: ueneruntq; ad patrem suum in terra chanaan. Et dixerunt ei omnia: que accidant eis in uia. Cumq; frumenta effunderent singuli: inueniunt in ore saccorum ligatas pecunias. Et ait q; omnibus: dicit pater. Absq; libris fecistis me. Ioseph n̄ ē sup. symeon tunc in uinctis. beniamin auferatis. In me h̄ mala rediit. Et ait ruben. Trade eum mihi. Duo filios meos interfice: n̄ restitua eum ē. At ille. Hos descendet filiis meis uobiscum. Intra m̄ superas ab fame eos p̄mebat. Et dicit iacob: ad filios. Redimini in egyptum: ut ematis paxallū escorū. Et ait iudas. Si uis p̄m mittere nobiscum abini. Alioqn̄: n̄ mihi. Ego suscipio puerū. De manu mea: regre eū. Et illum rediit: et rē p̄cā omni tēpore. Et ait isrl̄. Si sic necesse ē: facite qd̄ uultis. Sumite de optimis fructibus terre uobiscum. modici refine: melis: et stragat: et stactel: et abinti: et amigdalay. et ferte uis munerum: pecuniāq; qm̄ retulistis reportate: et alia ad emendos cibos. Ds̄ autē faciat uobis uirū placabilem: et remittat uos cum fr̄s. Resinadē qd̄ libi gummi. liq̄dū lardum: a reu gto. qd̄ ē manare latine. Et p̄ma p̄ciosior ē terebintina: qm̄ forte exponendo subdit. Et tēbina. Seta ē. lentisana: que uenit de chio in siula. Tercia: pinea. forte: balsamū sic uocauit. Ioseph. h̄ in p̄cipio munerū. unguenta balsami posuit: et resinā tacuit. Tyraē dicit qd̄am speciem refine. Ier̄ dicit in hebreo ē netota: qd̄ sonat gñalitē tyriana: et in siara p̄domo netota: qd̄am cōstuleret domū tyriana. De m̄c̄u sup̄a. Et v̄b filij iacob de e. cū i. et m̄c̄u. cendunt in egyptū: et steterunt coram ioseph. Qui p̄cepit dispensatorū suo ut in tēluat

eos. pareatq; omniū. q; secū erant comessuri. Illi autē se introductos p̄ pecunia qm̄ retulerant: dicebant dispensatori se eandē retulisse: et eis nescientib; repositā fuisse etā in sacculis. Q; ait. Pax uobis. Ds̄ ur̄ dedit uobis eam. pecuniā qm̄ dedistis mihi: ego habeo. Eduxitq; ad eos symeon: parabant q; mura. donec ingredietur ioseph miche. Cui ingressus: optulerunt munera. Et ad orauit in terram. Et cēpto qd̄ salū ē pater. b̄ndicitoq; beniamin: omota fuit cā et ingressus cubitū: fleuit. Lotaq; facie eḡssit: conuinit se: et ait. Ponite panes. Sed autē ioseph seorsum tanq̄m alienigena: et egypti seorsum. ut indignē: et fr̄s seorsum. ut aduenire. P̄phanum enī putant egypti deum cum heb̄is. forte. p̄dispari cultu. Disposuitq; ioseph fr̄s solum ordinē etatis eorū: sicut in domo p̄is sedere consueuerant. Datisq; q; partibus: mirabant qd̄ pars beniamin. et partibus excederet. Ioseph t̄m ait. Beniamin duplicibus partibus honorabat. Sicutq; autē stare pot. si. fuerit ciborū impositio: nec: et de qualibet duplum dedit. Biberitq; et inebriati sicut eo: et saciati cibo: et ydionia heb̄um. Precepitq; ioseph dispensatori suo. ut implet saccos: et pecunias eorum reponeret ut p̄: et cyphū suū argentum in sacco iunioris reponeret. t̄m q; est ita. Ortoq; mane: dimissi sūt. Tē dispensator uidente ioseph insecutus ē: eos. Et apprehensis: ait. Pessimā rem fecistis. Cyphū furati estis: in quo bibit dñs m̄s: et in q̄ augurari solet. At illi dixerunt. Ap̄o qm̄ cūq; inuentū fuit. qd̄ q̄rit. monat: et nos erim̄ serui dñi tui. Ille scrutatus: inq̄piens a maiori usq; ad minorem: inuenit cyphū in sacco beniamin. Illi autē redierunt ad ioseph. Q; ait. an ignoratis

qd n sit simil m. inaugurandi scia. Forte
ioco dcm e. nec e imputandū. Judas u ph
mū supplicabat. ut ipm meliorē p pūo in
seruū retineret. qz in suā cum frōe recepat
a patre. *Qm ioseph indicauit se fratri*
non potat ultra se cohibere bus.
ioseph. Et electis salis foras. cū fletu
clamauit. ita qd qui exierant audiret.
ego sum ioseph. nolite timē. P salute urā
misi medūsañ uos. Biennū famis iā
tūsit. ad huc. v. anni restant. qbz nec
arari potat nec meti. qd ex nimia fluuij
inundatioē credit accidisse. Et ad iā. fe
stinate. i nciatē pī meo glām meā. ad
ducite eum ad me. i pasca uos i pecora
urā. ne monamini i habitabit in tra
gessen. En oclū urī uident. qd os meū lo
quat ad uos. i. ūm eē qd loquor. Oselat
qz ioseph omīs frēs suos. fleuitqz sup sin
gulos. Auditiqz. ūbum in aula regis.
Gauiusqz pho. dix ad ioseph. Dic frīb
tuis. Tollite plaustra de egipto. ad sub
uentionē iugū i paruuloy. Oīa urā
adducite uobcū. Dabo uob oīa bona
egipti. et medullā frē comedetis. frīqz
ē ita. Beniamin ū. ccc. argenteos. i. f.
stolas optimas. Deditqz ioseph singulis
binas stolas. Stola dīa telon. qd ē lon
gum. qd talaris. Totidqz misit pī. ad
dens ei asinos. x. qz sub uehent ex omīb
bonis egipti. Et pīascentibz. ait. Ne uā
camini in uia. Qz cū uenissent ad pīem.
dixunt. Ioseph uiuit. et duābīt in egip
to. Iacob. qd de sompno gū euigilans. n
credebat eis. Cūqz uidisset unūsa qz mi
serat. ait. Suffic m. si filius mīs ioseph
uiuit. Qī. Depena l glā non mutū ci
ro. si uiuit. Vādā i uidebo eū. pūsqm
monaz. *De descensu isrl in egiptum.*

Ista aptat isrl cum omīb que habebat.
uenit ad puteū iuramti. Et mactatis uic
timis deo. audiuit dcm p uisionē noctis
dicentē. Solitum ē descendē in egiptū.
faciāqz te ibi. in gentē magnā. i n reducā
te. Ioseph qz. ponet manū suā. sup oclōs
tuos. Surgens g de puteo iuramti. uenit
in egiptū cum omī semine suo. Cūcte
aīe que ingisse sē cum eo. i egisse de femore
ei. non qd aīe sint ex trāduce. i. a parte
totum intelligi. fuerit. Lxx. vi. pīet ipm.
i ioseph cum duobz filiis. qui erant in e
gipto. fuerit g omīs simul. lxx. tū lxx.
tūstulāt. Et lucas similē. in actibz
aploy. Sz p pōccupationē dcm eē. ierē
assit. et enūatos cum eis. filios filioy
ioseph. qz illi duo facturi erant tū. Lu
cas quroē scribīs actus aplos gentibz.
n fuit ausus mutare ūbū. Lxx. qz cor
uigebat auctoritas mī gē. Ipse ū. ad hē
ei signot. Ipī etiā. lxx. in dextero nō mo
translātunt qd isrl ingress est. cū aīabz.
lxx. Nota hīs nūari ber et onā filios iude.
qui tū mortui sē in trā chanaān. forte
in loco defūtoy nūant ducanille ia
cob. si tamen et ille intrauerit. Vē mo
re scripture sūmam numeri posuit.
qm uis parum desit. Item nota si di
uina numerat. lxx. sē preter iacob.
Fili enī hē. xxxiij. filij zelphe. xvi.
filij rachel. xiiij. filij bala. viij. Nota
qd cum ioseph nō uim hēet. n duos.
restat ut beniamin hēet. x. Sz in lib
n legunt. n. ix. forte in cio scptoy. i.
nōia scpta sē p uno. Vñ magis hugo
asbel tūum. in asa i belū diuisit. Sz
n uidet posse stare. qz in nūis cū fa
miliē tūum nūantur uictis madi
antis legi sic. Asbel. a quo familia

albetariū Sz
mīphim du
ost nūda su
pasbel asbel
occurrit pī
ad ioseph
curru. occur
ad urbē hero
gessen. post u
quorū legio
s chēbe. ūn d
fuerit ex ea. v
roet egiptij.
finibz urit
bi cogentibz
que dca ē rā
qd sonat in
one utiqz. Sz
qz ioseph at
et nūciab
not ē pastor
opus urī. i.
pīes nri. hē
sum ab egi
qz detestan
um. qz ne
ut hamon
frīn suoy. i.
ram ngr. Qz
ouum. ad
trā chanaān
seruos tuos
pari uolu
tūm facit.
egypci tēp
in pīdūm
aliay. rā
bz. stentē

asbelitarū. S; in hebraica uitate. ros et
mūphim duo sūt noīa: que apō nos iūta
ose iuncta sunt. q; forte ioseph posuit
pasbel asbela: id diuinit sic. *Ad ioseph
occurrit pīz mīdūx cum ad regem.*

Dixit autē iacob uidā
ad ioseph: ut occurreret ei. Quincto
curru: occurrit ei. ingressen: Alū hñt
ad urbē herōū: in terra ramesse. q; tunc
gressen. post tabat dēa: a qua thebeq;
quorū legiom p̄fuit b̄s mauric̄. Alie
s̄ thebe: uñ thebani. P̄tea cum reges
fuer̄ ex ea: uicta ē urbs heroum. q; he
roes egypti. eī debebant custodiā. In
finib; terre illi postea edificauit be
bi to gentib; egypti: urbē tabnackoy.
que dēa ē ramesse: p̄ paḡ arscnortel dēa.
q; sonat sū s̄cu. sic dicta qn sū disci
one uterq; s̄c̄ cepit impare egypto. Dixit
q; ioseph ad omnē domū p̄ns sui. Ibo
et nunciabo p̄honi uenisse uos: et ui
ros eī pastores. Cumq; dixit uob. q; ē
opus ur̄m: dicitis. Pastores sum: nos i
p̄res nr̄i. Hec dicitis: ut habitetis sc̄or
sum ab egypti in opuma trā gessen:
q; detestant̄ egypti om̄s pastores ou
um. q; nec comedunt eas. s; colunt
ut hamonē. Inq; ioseph ad regē: q̄mō
fr̄m suoy. i. sup̄ mos. uos statuit co
ram regē. Q; cum dixissent se pastores
ouum: ad didunt. Non ē herba in
trā chanaan: petimq; ut uibeas nos
seruos tuos eī in trā gessen. Hec. y.
separi uolum̄. s; cōem p̄ns puidn̄
nam fac̄. *Sed querit: qm̄
egypti tēpore in opie habundabat
in paschuis.* **U**nis q; egypt̄ oī nām
aliay regionū. cum habundat frugi
bz. sterit ē in paschuis: et egūso.

Durior enī mora fluminis sup̄ trā: q; pa
colendi impedit. V̄lata exinguit. paschy
a autē nutrit. P̄tea introduit ioseph pa
trē ad regē: b̄ndixitq; regi. Inq; s̄cu: arege
de dieb; annoy suoy: ait. Dies p̄gnati
onis uite meē: centū ginta annoy sūt
parui et mali: nec puenit usq; ad dies
p̄m meoy. P̄gnationis dixit: q; s̄cu ui
tam hanc p̄nolatu hñt. Mali dixit: q; s̄cu
sapientia accusator ē sui. Q; aū dixit par
ui: dēminauit dicens. Hec pueniunt.
i. ē. Dedit q; ioseph fr̄ib; suis possessionē:
in opumo solo ramesses. Dicit ioseph.
gressit ei p̄ho. ut in heliopolitana urbe
ūsarent. Ille enim paschua pastores eī
habuerant. sciens gratiā ē egypti. sepa
ri ale pastores: et nil qd̄ eoy eī dedisse
istis. fuit ad tritorium heliopolcos sp̄et
tabat. terra gessen. *De canone q̄ntē par
uū uoluit famel in egypti s̄cu iūta
to. cūq; defecisset p̄cipuum emptorib; to.
sustenta uir eoy ioseph anno illo p̄ mu
tatioē pecoy sequenti anno cū it̄m fame
pirent: emit omnē terrā egypti ioseph
p̄ alim̄tis. i. subiecit eā s̄c̄tati p̄honi
p̄ter terrā sac̄dotum qm̄ dēclant̄ eis re
ges: q; b; statuta cybaria ex bonis publi
cis debebant. i. id ē sunt compulsi uen
dere: possessiones suas. Circa finem ū s̄c̄lita
tis: ait ioseph ad populos. E uos i pe
cora ur̄a et trā: in manu p̄honi s̄c̄.
Ecce uob reddo trā: ram i pecora. i.
dabo semina: et cole trā. Qn
tam partē dabitis regi: q̄tuor reli
quas p̄mitto uob in sem̄tē et in cibos.
Q; dñunt. Sal̄ nr̄a: in ma nu
tua ē. Ex tunc usq; n̄t: q̄nta pa
rs soluit regib; . Et s̄c̄m ē: quasi in
legem. De uiramento s̄c̄tē ioseph pa*

Abitauit ergo israel in terra egypti. Auctusque
nummis: et uixit in ea decessit et septem an-
nis. factusque est dies sui: centum quadraginta
septem annorum. Cumque uideret diem obitus sui
imminere: uocauit ioseph et fecit ut poneret
manum sub femore suo: et iurasset quod sepeliret
eum in sepulchro maiorum suorum. Quod abraham
um dixit: et intransendo dixit: uxor mea fuerat
rachel. quod se excusans quod non sepeliret eam: uxor
ipse uolebat sepeliri. Cura fuit scilicet sepeliri
in terra: in qua sciebant christum resurrecturum:
ut cum eo resurgerent. Distat enim habraam
monium a caluaria: fere. xxx. milibus. Cumque
iurasset ioseph. uisusque est israel ad lectuli ca-
put. quod erat ad orientem: et adorauit dominum.
Quidam uero dicunt hunc. ad oraui super caput
iuge eius: ut in capite iuge sue. Et utique sta-
re potest. Potuit enim senex hunc iugem. ut in
hac etate si solet: et in iure super eam adora-
uit. Vel scriptum quod fecerat ioseph: israel su-
cepit. donec iurasset. Cumque iurasset
in iure super caput suum non reddere iuge: ad-
orauit dominum. Non enim credendum est dicen-
tibus quod adorauit sceptrum ioseph. **De**
benedictione effraim et manasse.
trum nuntiatus est ioseph. quod egrotaret
patrem eius. Assumptusque duobus filiis suis: ire
pergit. Audient senex uenisse filium. et for-
tatusest: et sedit in lecto. Vidensque cum
ioseph duos ait. Quod sunt isti? Clare enim
uidere non poterat. Et ait ioseph. Isti sunt
filii mei: quos dedi mihi dominus in hoc lo-
co. Et ait iacob. Isti duo mei erunt.
Sicut ruben et symeon deputabuntur
mihi: et quodque tribum faciet. Reliquosque ge-
nitus: nomina fratrum suorum uocabunt
in possessionibus suis. Applicuit autem
ioseph manassem ad dexteram patris.
et ephraim ad sinistram: adorans et

petens ut benediceret eis. Iacob uero in spiritu can-
cellauit manum: in minor dexteram supponens.
Quod ioseph grauiter accepit: ait. Non ita
ouenit pater. Ait enim: est primogenitus. Et u-
le. Scio filii mei: scio. Et ille quidem erit in
populis: sed minor maior erit: et semini ei dabo
ingratum. Hoc in heroboam impletum est.
qui primus impauit. x. tribubus: et fuit ephra-
im. Ait ad ephraim. Ite benedicti israel:
et dicit in publicum. Faciat dominus: sicut ephraim
et manasse. Et ad ambos ait. Dominus primus nostrorum
benedicat prouidentis: et inuocet nomen me-
um super eos: et nomen abraam et ysaac et iacob
in multitudine super terram. Et ait ad io-
seph. Dominus reducat uos in terram uestram. Dominus
propter fratres tuos sicut in manu: quoniam tui in gladio
rartu meo. de manu amorrei. Sane eme-
rat eam. c. agniti: a rege amor. Sed cum pater
sicut in manu debuit auferri: potestati
ue tam sepe oba: nunt. **De benedictionibus**
duo uocauit autem. xii. tribuum. **De ruben.**
iacob filios suos: et ait. ut. Cong-
gammur ut antem uobis que uentura
sunt in nouissimis diebus. Ad terram: de duni-
sione terra de statu tribuum futuro proha-
uit. Aptissime uero. de uis: et aduentu.
Ruben primogenitus **De ruben.**
nisi. fortitudo mea. i. que genuit
in etate robusta. principium doloris mei.
i. sollicitudinis mee circa meos filios.
Ubi alii hunc. capitulum libris meis pon-
indomus. maior impio. supple. et de-
bueras. Effusus est sicut aqua: i. in
uile libidine. Non citas: quod ascen-
disti cubile patris tui. Ac si dicit. Lege
primogeniture honor est par aliis debe-
batur: et dupliciter in possessione: sed sicut
fiat est per crimine tuo. parem esse ceteris. Non
ergo super excesses sicut aqua bulliens
ita distinge. Effusus. Sicut aqua non dicitur quod as-
cendisti cubile patris tui.

sup agredtur: ut sicut flumini inundant.

Symeon et leui uasa iniquitatis. qz De sy
infurore suo occidunt uiros. s. sy meo: le
chinitas: et suffocant muru in uolu
tate sua. Hic apit: qz cont uoluntate ipsi
tan fuit istud. Alij hnt. subnuauunt
tauru. qd quoda de filio regis q rapuerat
dina intelligunt: qdam de x. quda de
tauris ipsis p silempsi dan putant. Ju
sulum coy n ueniat aia mea. Hoc pla
ne: de x. De symeon eni sebe. de leui sacdo
tes: quoz cohio x. occisus e. Diuidat eos
in iacob: et dispoa in isrl. ad luttam: leui
forte n hnt in tra: s. ad mixt alit. uicu
los hnt ad alenda pectora. symeon simi
liter. qz modic erat. forte n hnt: s. recept
e in sortem iude. De iuda.

Equit de iuda: u pphat de regno
futuro in iuda: et plane de xpo. Ju
da et laudabunt frs tui. Hoc fcm: qn
alit hesitantibz. pmut p moysen int
uit mare rubru. u et regnu pmut. Ma
nus tua in ceruicibz inimicoru tuoz:
et adorabunt te filij patz tui. Hic notat
regem futm. Catulus leonis: iudas. hic
de capite regni. Dauid eni minim frim:
elect: in regem. Ad poam fili mi ascen
disti: qz pmo ddp timos hostes hnt. req
ciscnt accubisti ut leo: et q i leona: post
ea in pace regnauit: et maxime tunc erat.
Qs suscitabit illu ad pphandiu: Qs. Spe
solus q directus e in dauid. Vel de suc
cessione salomonis dici pot. Non aut
ret sceptru de iuda. i. rex: et dux de femo
ribz ei. donec ueniat qui mittere e a
pse: s. x. Usq: ad tnmigratione baby
lonis: fuerit reges de iuda. Exin duces
usq: ad britanu: et tan fuerit reges. Cir
ca tpra x. defecerit usq: et regnu he

rod el alienigena. Et ipe erit expectati
o gentium: salus. s. ex optata. n solum
iudeis. s. et gentibz. Tand oit sermo
nem ad filium iuda. de illo xpo mittere
do: sic. O fili mi. ille erit ligans ad uine
am pullu suu: et ad uite asinam sua: i.
gentile et iudm sibi q uis e associabit.
Lauabit in uino stola sua: et in sangui
ne uue palliu suum: i. carne sua pas
sionis sanguine cruentabit. Pulchry
ores oculi eius uino. i. apli: et dentes illi.
i. p dicatores. lacte candidiores. Hebus:
omnia de iuda sic. Non aut. scp. de iuda. i.
qdam dnu. qd. s. pni intrauit mare ru
bri: q pni optulit fcd tabna clo: i. hmoi: do
na ueniret q. mit. e. hebre hnt. donec ueni
at sylo. i. usq: ad saulem unctu in sylo. Pt
tn redit ad iudam: qz eripuit ioseph a
mambz frim suoz. Erre expectatio genti
um: i. tribui. Vn dnt. Judas ascendet p
uob in plium. Ligans ad uite pul: et ad
umea. asu: i. tanta erit copia uini. qd
in una uite onerabz asinu: et ob hoc i ru
bicundos dy oculos. qz sic apparet in olis
bibentiu. In candore denti: copia ou
um et lactis notat: qz lac comestiu appa
ret in denti. De zabulo.

Zabulon in litore maris habitabit.
in statione nauu. pungens usq:
ad sydonem. Ad luttam. tribz hec. maris
ma possedit. De ysachar.

Isachar a sinu foras. ut osscul. i. uir ag
cola. accubans in tnmis. qz medit
anea possedit. int maritima et montes.
et uidit requiem qd eet bona. i. tram fecu
dam. Vn seqt. Et tnm qd optima. Et sup
posuit humer suu ad portandu: qz in
uehendis tncabz ad mare. que infimibz
suis habundabant laborauit. fcs qz est

tributis feruent. i. nauib; ferentib; tributa. h
hebrei methapontex ponunt: dicentes q
nocte et die studendo laborauit: et omib;
ei seruiert: qm magis dona ferentes. *De dan.*

Dan iudicabit populum suum: sicut iacob dicit
isrl. fiat dan coluber in uia. cernit
in semita: mordens ungulas equi. ut cecidat
ascensor ei retro. hoc in san sone ad imple
tum e. Qm diceret. Licet dan sit minima
tribus: tñ de ea surget iudex in isrl: sicut iacob
dicit. Quomodo colub uias obseruabit. ne
aliis hostib; liceat uagari p iudea de ppla
do. ut p: et supbia philistinum retro cede
faciet. Sz qmuis tantu sit: n tñ erit x. vñ
subdit. Eam p illu: salutare tuu expec
tabo dñe. Exponit hoc de antix. qm uen
turu de dan asserit: qmtra scos moris pesti
fere p dicationis et cornu potestatis ar
mabit. Multo qm ascendebant ad
culm iherosol. deiciet retro: et ueniet sal
uator ad iudicu. expectat. Alij referunt h
ad iuda. q equu. i. carne x. i. ascensore ei. i.
aiam. moris portionis deiecit in mor
tem: tñ saluator expectat resurget. Sz
iudas: edit fuisse de ysacac. *De gad.*

Gad accinct. i. latruncis. phabi ante
cu: et ipse accinget retrorsum. Gad
cum ruben et dimidia tribu manasse.
relictis uxorib; et liberis ultra iordanem
in finib; suis. armat pcedebat isrl in tra
pmissionis. i. post. xiii. annos pñ reuer
tent. plium gentiu uicinay ad usus suos
qs reliqrat inuenit: et fortit dimitans.
hostes stravit. *De aser.*

Aser pinguis panis ei: et pbebit de
lucis regib;. fertil eni fuit hui po
tessio: et delicias affluens. *De neptalim.*
eptalim ceruus emissus: et dans e
loga pulcritudinis. P uelocitate cer

ui. signat uelocitas terre ubi oris: que pali
u p coqs fruct parit. Alii bñt. ager irri
guus: qm sup lacu genefareth iordane ir
rigatur. Laque calide ibi sñ. Commotatio
nem u eloquoy. ad monte thabor. q in
finib; ei: refert: qm cu pphie incoluerit. Vl
q de pñis ei frugib; offerebat in pascha:
uñ fiebat laus dñi. que e eloquum pulcru
dis. Tñ ad xpm et apostol. uerū refert: qm ibi
maxime docuit. *De ioseph.*

Ioseph accitens ioseph. filii accitens:
tute. i. dignitate. filie discurre
it p muru. h notat. qm ioseph tñ seun
te p egyptum. mulieret ascendeat muros:
ut uident ei pulcritudine. Exaspauit
eum et uingatis: in uinduntq; illi. bñtes
iacta. hoc de trib; ei: qui iactis in uindie ar
mati sñ cont eum. Sed et in forti arc ei. i.
in dño: et io dissoluta sunt cula brachioy
et manu ei. p manū potentis iacob: i. dñs.
qui e potentia iacob: soluit uincta qbi
ligauit eum frs. Pastor egissus e. isrl la
pis. qm de eo iheroboam q fortit regit isrl. i.
x. trib; ut pastor tot familie pñs in egypto.
Iherus bñt. inde pastoru lapide in isrl.
pñt in datione ei bñdixit ei sic. Dñs pñs
tui: erit ad iutor tuus. Omne bñdixit ei
bñdictionib; celi de sñ. bñdictionib; ubum
et uulue. Ordo gñsus: qm pceptioe et
nutritione ponit. Optat ei uox celi.
fertilite terre: ubertatem lactis. fecundi
tatem pecoroy. Bñdictiones pñs tñ for
tate sñ bñdictionib; pñm ei: donec ue
niet delictum collu etnoy. hic ad lre
tam nich e expositu. forte sic intelli
potest. Leg in numis. Inclinati sñ sco
puli arnon: et gestierit scopli. ar. i. impso.
Montes exultauunt ut. a. 7. col. sic. ag.
.o. Et hic dicit: delictum collu. h et

eniam in lupum rapax. mane co-
medat pro domo: et uespere diuidet
spolia. Quodam refertur hic ad iherosolimam quod fuit
in sorte beniamin. quod dicitur lupus in pax. quod sa-
guine prophetarum et christi fudit. et mane egessio-
nis de egipto pro domo. id est lege quod exorta a deo
accepta. et adhuc eam comedit: scilicet in uespere
mundi diuidet spiritum uiuificantem
a litia occidente. Hebrei ad altare quod
fuit in iherosolima refertur. Quod dicitur lupus rapax.
propter ignis uoracitatem: in quo mane
sacerdotes ponebant uictimam ad ado-
lendum. Vespere ipsi intulerunt se partes suas
quod de sacrificiis eos attingebant: diuide-
bant. Scilicet uerum de paulo intelligitur. quod fu-
it debeniamin. qui primo fideles persequi

De locutus iacob. collegit pedes
suos sup lectulū. 7 obiit. 7 apposuit
ead p̄lin suum. i. ad angelos. certa spe.
tandē re. Notum quid ē. q̄ appositus ē
ad abraā et ysaac. s̄. tam pauci. dici p̄p̄s
n̄ possunt. Joseph ū p̄cepit medicis. ut
condirent eū aromatibz. Et custodiē
eū egiptij. x̄ diebz. Nos enī erat et̄ni
corum. in condita seruare corpa. ix. di
ebz. 7 singlis diebz plangē. 7 fouē ea a
qua calida. ut sciret̄ uti aīa egressa.
an sopita foret. Condita ū. xl. diebz
seruabant. Hebreis mos erat. in con
dita seruare. v. u. diebz. condita. xxx.
diebz. seruauunt ḡ et ipsi iacob. die
bz. xxx. Et ita sub amboy custodia.
t̄nser̄ dies. lxx. fideles m̄. q̄ mortuos.
suos fidei 7 fratibz ḡditos aunt. xxx. di
ebz eos plangē. i. speciales missas sub
nūo tot diebz p̄ ip̄is celebrant. Q̄dam
t̄nā diem maxime celeb̄nt. p̄ sp̄u. aīa. et
corpe. Alii septimā. q̄ t̄nseunt mortui
ad septimā quiesc̄. t̄ p̄ septenario aīe
7 corpi. Significauit aū ioseph p̄ honz
p̄ intercessores q̄ iurauit p̄ de sepulcra.
& accepta licentia ā p̄hone. comitat̄ fr̄ibz
suis. multis senibz egipti. deculit p̄rem
ad sepeliendū in hebron. S̄ timētes bel
la. deuiaūnt ā recto itinē. Vener̄ t̄q̄
ad arā ad ad. ū postea p̄p̄s murmāns
q̄ d̄m. diuino igne cōsumpt̄ ē. Et
placēt̄ ibi. v. u. diebz. Et ob hoc in
digene d̄m̄nt locū illum. plantū

egypti. Tandem redeuntel ad uia transitu iorda-
ne: sepeliet eum in spelunca duplici. Rediit
q; ioseph in egyptum cu fratribz suis: i uniu-
erso comitatu. *De morte ioseph.*

Omnis u frs eius ne mortuo pre me-
mor fieret iniurie eoz: dixerunt ei.
Pater tuus adhuc uiuent: mandauit ut h
uba t dicem. Obsecro: obliuiscaris scdm
fcm tuoz. Nosq; orauit: ut pntuo dimit-
tas iniquitate hanc. Iam orauit ne pni-
uiterram. flauitq; ioseph: i ait. Nolite
time. I solat: eos. Vixitq; ex. annos. et
uidit filios ephraim usq; in tiam gna-
tionem. Etiam de machir filio manasse.
nati s: filii ingenibz ioseph. Aitq; frs
suis. Ds adhuc uisitabit uos: i reducet
ad tra p qua iurauit pntibz nris. Asportate
ossa ma uob cu. Eiq; adiuuasset eos sup
hoc mortuus e. & condit aromatibz: re-
aditus e in loco in egypto: nec ptea moe.
donec ingssi sunt filii isrl de egypto. Alij
frs scdm iosephu. quisq; in obitu suo de-
ferebat: et sepeliebat in hebron: i post
translati s: in sychem. *Explanatio gro*

Hystoria sequit di.
grochi. n alia qd apdic-
ta: s: ead pmanata. S:
pnt fastidii tollendy.
e in. particiones dis-
tineta: quaz quelibet.

ppum libri sortita e uocabulum. Etia
hee qnq; distinde sunt ab hebreis. p
qn quaginta quatuor thomos. quoz
xiiij. pcessunt in genesi. h aut scda par-
ticio. gte dr grod. latine gnt. Odoz eni
grece iter. l uia dr. Agit eni de gntu
isrl de egypto. hebraice dr heslemoth.
a pncipio lib. Isonat h s: noia: sic no
a pncipijs suis palmos noiam s.

Sun de seruitute filioz isrl. *ca p*
rexit g rex nouus in egypto: longo
tempe p mortem ioseph. Ab illo eni sub
quo fuit. qui ppo noie dcs: nepheres. oc-
taui regnaui amonophis. sub quo natus
e moyses. Regno au tnsiato ad alia do-
mum. rex ille ob hoc qd nouus ignoraui
bnticia ioseph. que contulit egypto: i o-
diebat isrl. maxime ut ait ioseph. qm
uidunt eis egypti pntitatem ingenij.
i laboris industriam: i affluentia opij.
i sobot nobilitate. & ait rex ad pplm su-
um. Pops isrl fere totus e nob. Sapi-
enter oppmanum cum. ne mltiplicat. l ipe
cont nos insurgat. ul ad dat hostibz nris.
et grediebat lib. Imposuit g eis gues an-
garias opm. qbz fracti. n uacarent am-
plexibz: i magros opm pferit eis hebre-
os. i magris opm pferit egyptos. ut
duri affligent eos. Coxunt g latet. ex
qbz edificauunt regi ciuitates tabna-
cloz. phytou i ramessse. Ciuitates qd p-
erat: s: n erat tabnacloz. Erant quid
infimibz egypti: i deo mutauit eas pho.
ut i poneret armatos. qd in tabnactis
semp exubantes. nequis posset ingdi
ut egredi. s: regis nutu. Vl tabnacloz
i paupm p: i ope illoz ulas ditauit:
t alia litta postionu. i. s. fise reponeret.
Aliud eti op. n ta gue qm seruire im-
posuit eis. ut lutu plattay: i sordes ui-
coz cophinis exportarent. De quo le-
git. Man ei in cophino seruerit. Ta-
um i op scdm iosephu ad didit ut
flumiu p multas diuinationes diui-
dent: i circumdaret ciuitates fossati.
ne eas inundare flumiu ualer. Etiam
qdngentos annos. in his miseris ex-
penderit: i. ppleuunt. Qnto magis au

opprebant: tantomagis deo auctore mul-
tiplicabant. *De induita obstetrici.*

Quod uidens pharo. alium excogitauit
dolum: et precepit obstetrices: hebreorum
seprore et phue. que preerant multitudi-
ni obstetrices. ut masculos hebreorum in obstetrice
cando interficerent: et ab oculis et fide matrem.
feminas autem reseruarent: tunc quia fragilis sexus
non est nisi potestas: et libidini egyptiorum deserviret:
tunc quia quidam sacrorum scriba regi preceperat
eo tempore masculum in israhel nasciturum. qui regnum
egypti humiliaret: et virtute uniuersos discen-
deret. Tunc ueritatem obstetrices dominum: et seruauere-
runt mares. Quia cum a rege redarguerentur:
uirtute respondentes. Hebraice: obstetrices dicitur
hinc sciencia: et postquam ueniam ad eas
parauit. Et quia timuerunt dominum: edificauit illi
domos: et locupletauit eas. cum essent pau-
peres. ut fecundauit eas. cum essent stiles.
augustinus dicit. obstetrices uenialiter peccasse.
66. uidetur uelle: quod mortaliter. Dicit enim.
quod in eis benignitatis eorum. potuit in eis
nam uita retribui. sed pro culpa in datus. uirtute
nam compensatione declinata est. *De sub-*
uidens mercedem paruulorum.

g pharo dolos sibi non preceperat: apte ag-
gressus est eos. precipiens ut quicquid masculini sexus
nascitur in israhel. in flumen precipitaret: et mul-
tuo tempore submersi periret. pro quo peto edictum deus
egyptios tradidisse in hoc errore. ut apud
perdo collent. Erat autem apud ut ait plinius.
qui et testatur se uidisse eum. quodam tau-
rus quod ex impuro egrediebatur de flumine.
ne. hinc in humo dicitur signum candidum
instar lune conuolare. ad quoniam cum statim
efflueret egypti omni genere mulierum psal-
lentes. laudabat in acria: et super eos tanquam
psallens steterat: et ad motum et stationem
ipsius. ipsi intra mouebantur et stabant.

et eadem die euangelicebat. Dicit tamen quidam. quod
in festo serapis annuatim emgebatur. Unde
et ipsum serapim. id est serapioscratum: autumant
uocatum. Alii tamen per decem uel semel apparere dicitur.
Alii uero in tempore. sacerdos heliopoleos. in ui-
sti. si: ut quod diuinitus iusticia indicaret sac-
dotum. Per omni genus fluminis: puniuit deus
in errore fluminis. *De ortu et educatione*

Egressus: post hec uir moysi.
leuita nomine amram qui accepit uxorem
tribularem. iocabeth. qui uolebat accedere
ad uxorem per edictum. malens carere libris. quam
necem perire. Cum deus per somnium astitit. ut
ait ioseph. dicens: nec timeat uxorem agnosce:
quia puer quem timebant egyptii nasciturus
esset ex ea. et de sacerdotio aaron: ei signauit.
Tandem cepit mulier: et peperit filium sub si-
lentio: eo quod non multum ei dolores par-
tuum instarent. Et uidens puerum elegantem: abs-
condit eum in tribus mensebus. Cumque celare non pos-
set. super sitis in cellam scyrpae. in modum fisci
et sacce. rotunda. uimine plecta: et limine
eius bitumine ac pice: et ponens in eum in fan-
tulum in carchedo ripe eum exposuit. ne im-
petu fluminis raperetur. Stante percul sorore
paruuli maria: et expectante in exitu ex
miris precepto. ecce descendit thermuth
filia pharois: ut lauaret in flumine. Quod
uidens aliuolum: et affertis iubens uidit
paruulum uagientem. Et miserta est eius: di-
cens. de infantibus hebreorum est hic. Sic enim
deus eum uenustauit: ut et ab hostibus dig-
nus alimentum haberet. Et cum egyptie ples ad-
mouissent ei uerba ad lactandum: faciem
adhibebat. Et ait maria. Vis inquit ad du-
cam hebream: Forte uerba gentis sue secutur.
Ex precepto ergo thermuth abiens in re paru-
uli tanquam alienam ad duxit: et accessit
ad uerba eius puer. Suscepit ergo a thermuth a-

lendum pūm: et ablata tātū reddidit filie
phōm. Que: ad optauit eum in filium.
Et dō: moysis. Egiptū enī. moys aquā:
ū saluatū dñt. Quem dū quādā die ter-
muh obtulisset phōm. ut et ipē eum
ad optaret. admirans rex pūi uenusta-
tem. coronā qm̄ forte gestabat. capiti
illī imposuit. Erat autē in ea hamonis
ymago fabrefcā. Pueraū coronā pietre
intram: et fregit. Sacerdos autē helyopole-
os a latē regis surgens: exclamauit. Hic ē
puer: qm̄ nob̄ dñs occidendū monstra-
uit. ut decet: timorē carē ualeam. Et
uoluit irruere in eū. S; auxilio regis
libat ē: et p̄suasione edam sapientis. q̄
p̄ ignorantia hoc ē fēm apūo asseruit.
In cuius rei approbationē. cū puera alla-
tas pūo obtulisset: puer eas ori suo ap-
posuit. et lingue sue summitatē igne cor-
rupit. Vñ i hebi. impeditionis lingue
eū fuisse autumant. Tante ū pulcritu-
dinis fuit. ut ait ioseph. nulls adeo se-
uer ē. qui ei aspectui n̄ hereret: mul-
tiq; dū cernēnt eū p̄plattas ferri: occu-
pationes in q̄b; studebant. desererent.

De uxore moysi ethiopissa.

Cū est autē. cum ad ule ēēt moy-
ses. ethyopes uastauunt egyp-
tum: usq; ad mēphim et mare. Quo-
cā ūsi ad diuinationē egyp̄ti: ac-
cepunt responsū ut auxiliatore uten-
tur hebo. Et uix obtinuerūt ātmurhe.
ut ceterū qm̄ paruant. moysen p̄fi-
cēt ducē: p̄stis sacra m̄tis. ne
ei nocēt. Erat autē moyses uir belli-
cos; et p̄tissimū. Qui fluminis iter tan-
q̄ longi p̄termittēs p̄tram dux ēti-
tum inuē uiuon. ut in p̄stos ethyo-
pes p̄ueniret: s; p̄lota plena serpenti-

by iter faciens. tulit in archis papyris sē
plaustra ybices. cyconias. s. egiptiacas.
natalitē infestas serp̄tib; que rostris
p̄postiora imiso aluū purgant. Castra
q; metatur. p̄ferebat eas. ut serpentes
fugarent et deuorarent: et ita tūc p̄no-
dem tñsibat ēti. Tandē p̄uentos ethio-
pes expugnās. induxit eos fugientes
in ciuitatē saba regiā. quā p̄ cambr-
ses a nocte sororis sue meroen denoia-
uit. Quā q; in expugnabilis erat cū
diutū obsidisset: oclōs suos inietit in
eum tarbis filia. regis ethyopū. et ex-
dicto tradidit ei ciuitatē. si duceret eā
uxorē. et ita fēm ē. In est qd̄ maria et a-
a iurgati sūt ad ūsus moysi sen: p̄ uxore
ei ethiopissa. Dum autē redire uoluisset:
n̄ ad quieuit uxor. P̄m̄ tanq̄m uir pi-
tus astroz. duas ymagines sculpsit.
ingem̄tis huius efficacitē: ut altā memo-
riā. altā obliuionem offerret. Lūq; pa-
rib; anulū eas inseruisset. atq; s. ob-
liuionis anulū uxori dedit. alē ipē
tulit: ut sic pari amore. sic parib; a-
nulis insignirent. Cepit ḡ mulier.
amoris uiri obliuisci: et tandē libe in
egiptum regressus ē. **De fuga moysi.**
Et dieb; illis ēst i affinitate iethio.
sus moyses ad fr̄s suos intrā gessen. ui-
dit afflictionē eoz: et p̄fectum op̄is e-
giptū p̄ueniēte quendā de hebreis et
secreto p̄cussum egyp̄tū abscondit:
in sabulo. Et egressus alio die: uidit
duos hebreos rixantes. Et dū argueret
eū qui fecerat iniuriā: ē dicit. Q̄ te o-
stiauit sup̄ nos? Hum me occide uis. sic
heri occidisti egyp̄tū. Mirat; moyses.
quom̄ palam fēm ē uerbū hoc et timy-
te: p̄ferta cum audisset phō ubū hoc.

et quereret eum occide. Qui fugiens per desertum.
uenit in terram madian: et ab eo inopia ut
ait ioseph. uirtute tolantie superabat. Et ue
nit ad ciuitatem madian. Et mare rubrum.
sic notata a quodam filio abrahe de cethura.
sed itaq; iuxta puteum. Erant autem sacerdotes ma
dian. i. p'maq; qui antea q'd sacerdotes dicebant.
madian. s. u. filie. q'd dicebat raguel agnoscia
tus iethro. cognoscit uis g'neus: q' ueniant
ut baurerent aqua gregibus suis. Officiu
alendorum g'gu. erat tñ i mulierum: maxime
in regione iugoditay. Sup' uenientes
autem pastores: reppulsi sunt eas. Q's phibuit
moyses ab iniuria iugmū: et ad aquas
greges eay. Que maturi solito redeunt:
regauunt p'tem nebulificū p'g'm rebu
uone puaret. Vocatq; moyses: iurauit
q'd habitaret cū eo. Et accepit uxore: fili
am ei sepphoram. Q's peperit a gerson. q'd
sonat ad uena: eo q'd in exilio genuit cū.
Peperitq; aliam. que dixit elieser. i. di mei ad
uitorum. Deditq; ei socer omne curā gre
gum suoy: in q'bz omni antiquis barba
ris erat possessio. *De uisione rubi*

Quando mortuus ē rex egypti: et clama
uerunt filii israel ad dñm. Et recordat
ē fecit: q'd pepigerat p'nibz eoy. Moyses autē
pascabat greges ouium in deserto. Cumq;
minasset gregē ad interiora deserti. uenit
ad montē dei syna: qui et in quadā par
te sui dñs est orib. Et apparuit ei dñs in
flāma ignis: in medio rubi. Ignis autē
uiriditate rubi depascbat: innox. Erat
autē mons ad pasturas gregū: i. h. his ha
bundant. q' pastores illuc ascendē no
p'sumebant. tñ q' mons excelsus erat.
tñ q' opinio erat. dñm ibi habitare. Et
ait moyses. Vadam: i. uidebo uisionē
hanc magnā. Et uocauit eum dñs de

rubo: et ait. Moyses: moyses. Q' r' dicit. At
sum. Tōñs. Tolle calciamta tua. Loq' enī
in quo stas: tra scā ē. Et ait. Ego sū d's abra
am: i. d's ysaac: i. d's iacob. Vident uidiat
fluctuonē populi mei in egypto: et descen
di ut libem eū: i. deducā eū in terrā fluentē
lac: i. melle. ad loca chananq; ethi. amor
rei. phicea. euai. i. eubula. Et omni autē g'neus
septime. i. g'gelei. tacuit: et fere uq; tace
tur. n̄ in deuto nomio. S; ueni: mittā
te ad phronē. ut educat poplū meū de
egyptio. Et dixit ei moyses. Q's ego sū. ut
cā ad phronē? Et dñs. Ego ero tecū. Et
hoc habebis signū: q'd miseri te. Cum
eduxis poplū de egypto: immolab' dō sup
montē istū. Q' tñ uidebit q'd ego sū te
cū: et eduxit. Hec tñ tñmant hic u
sum. q'd miseri te. Et ait moyses. Si
dixit filii israel. q' ē qui misit te. q'd ē
nom' ei? Cui dñs. Ego sū q' sū. Q' uo
cor. qui sū. Et dices eis. Q' ē. misit me
ad uos. dices. i. D's ab' d's ysaac. d's iacob.
misit me ad uos. Hoc nom' m̄ ē in etnū.
Q' a hū testel: uiuunt in etnū. Ioseph
dicit. Dixit ei suā appellationē. q' am hoīes
p' n̄ audierant: nā m̄ fas ē dīcē. vade g'
ga seniores isrl: i. dices eis q'd apparuit
in rubo: et misit te ad libandū eum. Et i
g'chient tecum ad regē egypti: i. dices ad
eū. D's hebreoy uocauit nos. Ibi m̄ uia tri
um diey in solitudine: ut imolemus
dō nro. Scio tñ q'd n̄ dimittet uos: n̄ p'
manū ualidā. & p'cutiā egypti: in mi
rabilibz meis. Hec gabriel uacui. s; po
stulabitis ab egyptiis cellas eis uis.
uasa p'ciola: i. uestes: et spoliabitis egypt
tum. Dñs hebrei postulasse ut dono
darent: s; ueruit ē q'd mutuo. Excusa
tur autē p' p'ceptū dñi. *De signis dñs
i moysi.*

Dixit moyses. Non credent in. Cunctis.
Quod. quod tenes in manu tua. Respondit.
Virga. Et ait. Pice eam. in terram. Et pice.
Tusa est in colubru. et expavit moyses. ita u.
fugeret. Et dixit dñs. apprehende caudā ei. & ē
tenuisset. Tusa est in uigā. In ebreo enī. colu-
ber feminini gñis ē. Et ait. hoc signū fa-
cies. ut edant ē. Et adiecit. Mitte manum
tuā in sinū tuū. Et misit et ita ē lepra. al-
bida instar nivi. Itē. Retrahe manū
in sinū. Et retraxit et protulit. et erat similis car-
ni reliq. & itē. Sinusq. his duobz signis
credent. sume aq̄m fluminis et funde
sup̄ terram aridā. et uidebunt in sanguine. Et ait
moyses. Obsecro dñe mitte aliu. Hāc ipe-
dimentis lingue fīs sū. ex quo locut⁹ est ad
seruū tuū. nec et eloquent sū ab heri et nu-
di terti. Et dñs. Qs fecit os. Qs mutū et
surdū. Qs uidentē aut cecū. Nonne
ego. Age g. docebo te. et eris terti. At ille.
Obsecro dñe. mitte qm̄ missus es. Et dñs
q̄ turbat⁹. ait. Aaron fr̄ tuus eloq̄nt est.
et ip̄e egrediet⁹ in ocellum tuū gaudens.
Pone uerba mea in ore ei. et ostendā uob
quod agere debeatis. Et gam suum. in qua
factur⁹ et signa. Venit g. moyses ad ieth-
ro. et ait. Revertar ad fr̄s meos in egyptū.
ut uideā suuuant. Cui iethro uade
in pace. Morā aū facienti. itē dixit dñs.
Uade in egyptū. Mortui sūt q̄ querebant
aīam tuā. ph̄ro. s. et complacet ei. Vt pla-
te ponit p̄ singulari. si solus ph̄ro q̄re-
bat. **De reuertu moysi in egyptū. et di-**

Ult g. moyses missioe uxoris.
uxorē et libos. et imponens sup̄
asinū pfectus ē. Cūq. ēēt in itinē in
diuisione. ut comederet. occurrit ei dñs.
i. angel⁹ euaginato gladio. et uolebat
eū occidē. moysen. s. q̄ uxorē duce-

bat et filios et uoluntate di. Assent enī
impedimento. ut p̄m. q̄ in cūcis erat.
Altm̄ forte iā cūcidat moyses. Non enī
credendū ē. it. q̄ dñs altm̄ remansisse
cū iethro. cū sup̄ ait. libos. Tūlit ilico
sepphora acutissimā petra et cūcidit
ip̄uū filiū suū. tetigitq. pedes ei. et ait.
Sponsus sanguinū tuū in es. & dimisit
eum p̄qm̄ dixat hoc. ut ait auo. loc⁹ il-
te buntate obscur⁹. Ubi g. ait. tetigit pe-
des ei. intelligendū ē. sanguis tetigit pe-
des p̄m. ut angel⁹. Vñ uata. ait uirō.
Es nē in uir sanguinū. Id ē. an ex
iugio tuo tū scilicet teneor agere. ut tū-
dam sanguinē filiū meū. & recessit ip̄a
ab eo. et angel⁹. hebre ita. Et tetigit pe-
des ei. i. sepphora moysi. Idignans enī.
ip̄uū iecit ad pedes moysi. et ait. Gener
sanguinū tuū in es. i. tu gener p̄is me
io fīs ei. ut cēt in. i. carni mee in filio.
ad sanguinē. i. ad mortē. Vñ sanguis
mī effusus ē. ad placandū anglm̄. q̄
t mortē minabatur. Et dimisit angl⁹
moysen. Qd inhebo patet. Tñ hebreus
h̄t. Relaxauit eū angl⁹. qm̄ p̄. s. usq. ad
mortē artabat. Et hīc uolē mortē cūcidē
di petm̄ cultell. hūisse p̄ncipiū. ut a
iosue. in galgat. En. uñ nos h̄m̄ petm̄.
hebre h̄t acie. Et dicit acutissimā acie.
nouaciam. Vñ et uidei nouacis excedit.
fabulant⁹ tñ qdam hebr. usq. ad dō. cō-
cisionē fr̄am et p̄t. S. q̄ in dīcīendo
goliā. ferrū lonce et galee cecidit lapidi
iacto. quāi dant ei locū. deinceps cecidit
lapis ferro in circūcisione. **De p̄mo in**
uit itaq. ḡssu ad pharaonem.
Moyses solus. tenens uigam in
manu. intrauitq. aaron dñs iubū
te desertū synai. et occurrit moysi in

montem di. Dixitque ei moyses uerba domini. et
signa que mandauerat. Veneruntque simul.
et congregauerunt seniores israel. Locutusque est eis
aaron omnia uerba domini. et fecit signa coram eis. et
crediderunt. Post hoc cum senibus israel ingressi sunt
ad pharaonem. et dixerunt ad eum. Hec dicit dominus
israel. Dimitte populum meum. ut sacrificet in
in deserto. Tulle. Nescio dominum. et israel non
dimittam. Et illi. Ibi uiam trui diebus in so-
litudine. ut sacrificemus deo nostro. in quo
nec contrarietas. nec duplicitas in telli-
genda est. Eo enim forsitan ordine populus edu-
ceretur. si pharaon populum dimisisset. Tunc moy-
ses secundum iosephum memorauit ei. quanta
fecerat egyptiis opprobria ab ethiopiis. et
memorauit labores et pericula que per eum tulerat.
et quod pharaon non acceptat. dignam retributionem.
pariterque que transigerant in sinu. exposuit.
Quoniam rex deridens. seruum suum fugiuum uo-
cauit. et per seditionem deum. reducere eum. Tunc autem
rex seruus fuit. Quia populus. Quanto maior erit.
si desiderat ei requiem ab opibus. et precepit ne
ult darent eis paleas. ad faciendos lateres. qui
omnino luto miscerantur. ut solidiores
essent lateres. ut postea lateres eis coquerent. plig-
noy penuria in egypto. *De afflictione*
Opprimebantur ergo hebrei opibus filii israel.
by: nocte colligendo paleas et die
faciendo lateres. Quod non nisi latrum exagabat ab
eis. qui et per flagellatorem se magister de fili-
is israel. qui perant fratribus suis operantibus.
a perfectis pharaonis. Magistrat enim opum
hebrei erant. perfecti uero magistri. egyptii.
Veneruntque populi filii israel ad pharaonem.
et dixerunt. Eum inique agis contra seruos tuos.
Quia ait. Vacat otio. et id dicitur. Eamque
sacrificemus domino. Itaque opamini. paleas nos
dabunt uobis. Cumque agerent. occurreret
moyses et aaron. et dixit ad eos. Videat

dominus in uiam uiam in nos. iudicet. quoniam fere-
re fecistis nos. i. abhominabiles reddidistis coram
pharaone. Et ait moyses. ad dominum. Cur mi-
sisti me. ut affligeret populum istum. Cui dominus. Per
manu robusta eiciam eos. Et adiecit. Ego
sum qui apparui abraam. et ysaac. et iacob.
in domino omnipotenti. i. qui sum deus omnipotens. et
nomen meum adonay non indicaui eis. i. forti-
tudinem et potentiam ad quas pertinet hoc no-
men. i. pietatem et sapientiam ad quas pertinet he-
ly-theloy. Vel non indicaui. sicut est. Appa-
ruit enim deus abrahe. s. moysi locutus est facie
ad faciem. Et item. In ducam uos intra super
quam leuaui manum meam. i. iurauit. ut dare
ea primum ueris. Ego dominus. Qui. Ita uim est hoc.
si ego sum dominus. Et est iuramentum spiritus. Nar-
rauit moyses haec omnia filiis israel. nec acceperunt.
propter angustias spiritus. Consummat autem
hic hystoria principes domorum per famili-
as suas. de tribu enim. i. ruben. symeon. le-
ui. Iosabab. de solo leui dicere sufficit.
filius leui fuerit gerson. caath et merari.
Ex quibus. tres familie leuitarum diriga-
te sunt. Glorite. caath. merari. filii
caath. amram. et ysuar. filii ysuar. chore.
filius amram de iocabeth. aaron moyses.
et maria. Accepit autem aaron uxorem he-
lisabeth filiam ammadab. sororem naaso.
que peperit ei nadab et abiu. Eleazar et
ithamar. Eleazar accepit uxorem de fili-
abus phanuel. que peperit ei phynees.
Iste est moyses et aaron. quibus locutus est dominus
in terra egypti. Hoc addidit esdras. ut
quidam dicit. Et moyses de se. tanquam
de alio locutus est. *De mutatioe uigay*
in locum. dominus ad moysem in colubros.
sen. Loquere ad pharaonem omnia que loquor
tibi. et ne timeas eum. Ecce constitui te
dominus pharaonis. i. potentem in ipso. et intra

et facit signa ad modum dei. Aaron erit propheta
tuus. i. plocator. Non tamen moyses dicitur: ut
aaron propheta. Ingressi sunt moyses et aaron: ad
pharaonem. Moyses erat octoginta annorum.
et aaron octoginta annorum: quoniam locuti sunt ad
pharaonem. Tulit ergo aaron virgam moysi et ie-
cit eam in terra contra pharaonem: et versa est in co-
lubum. Vocavitque pharaon maleficos et fecerunt si-
militer. Praecentes singuli virgas suas que
versae sunt in dracones. Sed devoravit virga
aaron virgas eorum. Et sciendum: quod magi oculos
spectantium deludebant. Vel scilicet animas.
demoniis discurrebant per mundum: et subito
semina rerum de quibus hic agitur afferunt. **De pla-**

is duratum est cor pharaonis. **De aqua in**
flumine. nec audiunt eos. Et ait dominus ad moy-
sen. Egredere in occursum pharaonis. cum egre-
diatur ad aquas: et dicet. In hoc sciet: quod dominus
sum. Percutiam virga aquam fluminis: et ver-
tetur in sanguinem. Pisces morientur: et affligetur
terra egypti. Et factum est ita. **De aqua in**

flumine. et percussit aaron aquam sanguine.
fluminis: et versa est in sanguinem. Et
fuit sanguis in omni terra egypti. in flu-
vius. rivis. et paludibus: forte non in omnibus.
Sed in his quae manabant de nilo: et in vasis
domorum. tam ligneis quam saxeis. Foderuntque pu-
teos egypti per circuitum fluminis: et inve-
nerunt sanguinem. feceruntque similiter magi
israel et manabres. Idcirco. quod allata est aqua
de terra iessen. quam non percussit dominus pla-
gis propter filios israel qui habitabant in ea.
Tamen iosephus dicit. quod hec non potabilis
erat: fluvius enim mutatus. egyptiis vero non
solum colore. sed etiam sapore amaro cruo-
re preterebar. Unde posci videtur. quod alibi
quoniam in nilo: aqua fuit in egipto et hic
est prima plaga. qua percussit dominus egyptum.
septem diebus. De qua dicit iosephus. quod

pharaon timens per eam et helitans: hebreos abire
permisit. Cumque malum fuisset relevatum: sen-
tentiam permutavit. **De ranis.** **De**
serpente. tamen locutus est dominus ad moysen. Ingressus est autem pho-
raon et si noluerit persequi. dimittit dicens aaron
ut extendat manum super flumina. rivus.
et paludes. et fecit sic. Et ascenderunt ranae:
et operuerunt terram egipti. Et ut dicit iosephus:
orte. in brevi moriebantur: et putrescentibus
cadaveribus. fecerunt nimis noxam. exalabat ex
aqua. imo quedam quasi domesticae. domos
intrantes. sepe in cubis et potibus et lectis in-
veniebantur. fecerunt autem malefici sibi. Sed
autem tanta grana ranarum. Unde fluviale et vo-
cale. Aliud minimum: quod et calamitum dicitur.
Quod si percutiat in os canis: obmutescit. Et
cum magnus: venenosus: quod rubeta
dicitur: et vulgo crassantium. Dixit ergo pharaon ad eum.
Date dominum. ut auferantur ranae a nobis: et
dimittam persequi. Et clamavit moyses ad
dominum: et mortuae sunt. Vidensque pharaon. quod
data esset requies: non dimisit eos. **De**

serpente. **De**
serpente. dixit dominus ad moysen. Mitti-
bit. **De**
serpente. Dixit aaron. Exi de virga et parte pul-
verem terrae: et sint scyniphes in omni terra
egipti. Et factum est ita. Sed autem scyniphes.
mulier a deo subtilis: ut visum non accite-
rent effugiant. et corpus cum in se inveni-
at ab opere terbrant stimulo. fecerunt male-
fici similiter. ut educerent scyniphes: et non
potuerunt. Dicuntque pharaon. Dignus dei est
hic: i. spiritus dei. Sic enim per dextam filius:
sic per digitum. spiritus solet accipi. Augustinus
querit. quare in hoc defecerunt: non in primo.
Vel secundo. Et dicit hoc factum. ad notandum
quod et si philosophi buerunt notitiam patris
et filii: non tamen spiritus sancti. ut plato qui dog-
matizavit de togaton et noyn. Hec tam
signa: facta sunt per manum aaron. Quod secun-

aur: ul' a dño tñ. l' p moysen. De musca t

Egredere ad phonē: et dices qd sino-

luerit dimitte pplm meū. mīcā in om-
nē terrā egypti omē genū muscarū: et faciā
in die illa mirabilē terrā gessen. q̄ habe-
bit tñquillitatē. Et fcm est ita. & uenit
musca grauissima in omne tñam egypti.
Lo cō ē. i. multitudo muscarū: et ex p̄tī
dñm ē: qm si plurali diceret p quo. h̄c.
posuerit cynomia. i. musca canina: qd
in p̄sō leg. tē uocauit eol p̄ho rait.
Itē: sacrificat deo uirō: intra hac. Q̄ dyc-
runt. Non possum. Abhoiatiōne e-
gyptiorū imolabim. Si mactauim q̄ co-
lunt egypti corā eis: lapidibz nos ob-
ruent. Taurū enī adorabant in hono-
re ap̄is. uaccā: p̄ yside. ouem p̄ amone.
Un abhoiabile erat eis. occidi h̄. l' come-
di. Et ait p̄ho. Itē in desertū: uerū lon-
gī neabeatis. Rogate p me. Oraū mo-
yses: et recessit musca. Et itē cor p̄hois
induratum ē. P̄his duabz plagis. dicit
ioseph. qd innumera multitudo pedi-
cloz egyptiū pulli lau. ex mīonibz: ebul-
liens: quos neq; lauac̄. nec medicamēto
rū ungūis eximare potant. Multas
enī plagis p̄ter decē famosas: credibi-
le ē p̄cussos egyptios. **De morte p̄cto**

Uenit dñs moysi. Dic tum.

Ophon. Si retinuerit pplm me-
um: erat inducā pestē graue: et mori-
ent oīa aīantia egypti. nec q̄cqm de-
his q̄ possidet isrl. moriet. Et mortu-
a sūt aīantia egypti. q̄. i. erant in do-
mibz: q̄ que in paschuis. p̄ gñdine
p̄iet. V̄l forte determinatū ē. q̄
in multo tēporis in tuallo forte hec
fca n̄ sūt: et potuerit aliū h̄re iterum

aīantia. Phac. i. dicit ioseph. q̄ bestias
multigenis. quaz aspectibz null' occur-
rit. dñs regionē eoz impleuit: q̄bz r̄pi
sumebant: et tra agtōlis nudabat. Et
ingrauatū ē cor p̄hois: et noluit
dimittere pplū. **De ulcibz et uescis**
tñ dñs ad moysen. et aaron. Tollite
cincl de camino: et aspgat illos moyses
in celum corā phone: et erit in hōibz
et in iumentis ulcē et uescie. in omī tra e-
gypti. Et fcm ē ita. Et potant et male-
fici stare corā phone p̄t uulnē que e-
rant in eis: ex mīon corruptionē ueni-
entia. **De grandine.**

Erat q̄ dñs ad moysen. Dic p̄ho-
ni. h̄ dicit dñs. Jācō posuite ut
ostendā in te fortitudinē meā: et nari-
tur nom meū in omī tra. Enpluā hac
ip̄a hora erat grandinē: q̄t n̄ fuit in
fuit in egypto usq; in diem hanc. nec
in partibz y p̄bois. Congrega q̄ h̄s
in agro. Hōies enī iumenta fons inuen-
ta: gñdine morient. Quamut de ser-
uis p̄hois dñm: confugere fecit ser-
uos et iumenta in domos. Extenditq;
moyses ugam in celū: et edixit dñs toni-
trua. gñdine et fulgā: et igni mixta pa-
rit ferebant. Et p̄cussit gñdo cuncta
q̄ fuānt in agi: et herbā et ligatū regi-
onis: fregit. Ordai lesū ē. q̄ iā ui-
rens erat: et linū q̄ iā folliculos gmi-
narat. Triticū ū et far. qd ē gñ genus.
triticū grossi: q̄ sūt lesa. q̄ serotina sūt.
nec adhuc iurentia. q̄a in spicā n̄d
p̄dierant. Et uocauit eos p̄ho: et ait.
P̄cavi et nē. Orate dñm p me: et di-
mittā uos. Eḡssusq; moyses ex urbe.
tendit manū ad dñm: et cessauit tē-
pestas. nec et stillauit pluuia sup tra.

Et ingratum ē cor pharaonis. **De locusta.**

Extra: dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonem et facia signa q̄ narres filiis israel: ut sciatis q̄ ego sū dñs. Et ingressi: dixerunt regi. Hec dicit dñs. Ecce ego inducā cras locustā in fines tuos: ut comedat q̄d residuum ē graminis. Et ego moysen: dixerunt serui pharaonis ad eū. Visque patiemur hoc scandalum? Di- **ci** q̄ mittite homines: q̄ per egyptū. Et reuocatis illis: dixit pho. Q̄ nā sunt qui tui sūt ad sacrificandū? Et ait moyses. Viri et mulieres. senes et paruuli: cū ouibz et armentis. Et respondit. Cui dubium ē q̄d pessime cogitatis? Non fiet ita: s̄ ut iri tū. Huius enim petisti. Et ceteris q̄ conspectu ei. Et extendit moyses manū: super terrā egypti. Et induit dñs austrū: die illa et nocte. Quia leuauit locustas et sederunt innumerabiles in cūctis finibz egypti: et deuorauit omne uirens in lignis et herbis. Dicit autem locusta. q̄ longa asta: q̄ longiora h̄t rectura. festināq̄ pho. uocauit eos: et ait. Precamini dñm ur̄m: et in uos. Orate pro tollenda peste hac: etiā hac uice. Et egit moyses: orauit dñm et flauit uentus ab occidente: et proiecit locustas in mare rubi. Et indurauit dñs cor pharaonis: nec dimisit israel. **De tenebris.**

Extenditq̄ moyses manū in celū. Et facte sunt tenebre palpabiles: uel nec uidē nec moui localit̄ possent egypti. Multa et mirabiliter compulsi sūt mori. Et cumq̄ aū erat israel: lux erat: et uocauit eos: pho et ait. Ite uiuati. Quos tū et armenta: remaneant. Et ait moyses. Haec remanebit ex eis ungula: p̄sertim cū ad huc ignorem. q̄d debeat immolari. Et ait pho. Caue ne ult̄ uide-

as faciem meā: et moriaris. **De diebus egypti.**

būt q̄ moyses ad fratres suos: et ait dñs ad eū. Adhuc una plaga tangā pharaonem: et dimittet uos. Notandum q̄ p̄ter fuerit plaga in egypto. q̄m de ceteris enumerat exod. S̄ n̄ fuerit forte adeo graues: et id tacerent. Vñ et q̄da dies egypti ad dñm: q̄ in his passa ē egyptus. quorum duos tū in singulis in his: notamus ad memoriam: cū p̄ter forte fuerit. Haec est edendū. q̄ egypti licet astroz p̄m. dependunt dies nefastos hos. in inchoatione operis et terminis. **Incidentia.**

Nota et q̄d quidā egyptiorum tunc egyptum perierunt: egredi sūt. ut cyclops. q̄ ingressus grā. urbē et didit quā uocauit athenas: que postea dicitur athenae. Q̄ q̄da grecorum diada: q̄dam orcomenā dixerunt. qui dñs ē diffusus: et nom̄ egypti. q̄ latine dicitur q̄ dicitur. Et uiciorum. Et p̄ter peritatem statit. uel purum inmensitate. Et per pericia utriusque lingue quā huius. grece et egyptie. sub quo primo nata ē in arce oliua. Creditur etiā eadē tēpestate egressus dyonisi bachus. qui et argos condidit: et usum uinee grecis dedit. Dicit et diuini in tessalia sc̄m sub deucalioe et incendii sub phetonte. circa tēpe moysi: et sub eo hercules anteū uicit. Eriodoni filius uulcani curru et troilus primi quatorum gam uinxisse ferunt. Egiptus que p̄ mesaraia per aera. ab egipto rege submisso. egiptus dicitur: Lacedemon filius semeles. Lacedemonia condidit xanthus trophaleus. epidauros dicitur et corinthus q̄ p̄ uisephi la. ysis sc̄m q̄dam: ex beleno epaphus genuit. q̄ in phim condidit. cū in sc̄da egipto regnaret. Sane determinant dñs plagam que restabat: ait. Ingredere

egyptum et monet omne primogenitum. ap-
mogenito phionis. usque ad primogenitum
ancille que ad molam et primogenita pecorum.
Apud uos uero. nec mutet carnis. et petitis
uasa preciosa ab egyptiis. et dabunt uobis.
De diebus azimorum et agno paschali.
terum dixit dominus ad moysen. Mensis iste
erit uobis primus. in mensibus anni. hic est ap-
lunatio apostoli. qui in martio sepe inchoat.
hic dicitur ab hebreis nisan. apud egyptios
parmu. apud macedones xanthic. Vo-
luit quippe dominus iudeos a ceteris nationibus
differre. sic religione et caractere cum ceteris
omnis. ita et temporis ratione. Romani enim
ex traditione nume pompilii. primum ponti-
fiamurum. quod in capite solis ascendit. per sol-
stium hyemale. Arabes inchoant.
annum per solstitium estiuum. Congruen-
tius uidetur inchoare ab hebreis. in mar-
tio. in quo et mundus oritur legitur. In apostoli
gymnasia. differre a nobis. In tem-
porali. ueniunt nobiscum. Et ad ierit dominus.
Decima die mensis huius tollit dominus queque
agnum. et si non potuit agnum. saltem hircum. Quod
si non sufficit numerus domus ad esum agni.
assumet de domo uicina domui sue.
iuxta numerum animarum. quod per decimam lunam inuenit.
sufficiant. et erit quod agni qui tolleret signum
masculis anniculis. hic habet aliquod eternum. Sic
lunam. et unum annum. enim dicitur luna quarta
si non macula. non die quarta. decima
quidem uellit. et quod fuit prima die mundi
corporis. quod in undecima. tante mun-
leuitico decem. dum decima. et annus qui
nat. si ceteri fuerint. dam. quod decem capi-
tractum. et et erat. et in es. unius
sumptus de grege. a. c. 1. 33.
ge seruabitur eum in domo. usque ad
quintam decimam diem. et immolabit eum

omnis multitudo. queque domus. sui. ad uel-
pam. et tangetis eum fasciculis ysaie. utique po-
stem. et supellex sanguine. perbo uel egypti-
edentes carnes nocte illa ad uis. que decem
fas igni. nec coctum quod de eo plagis ubera
aqua amittit. et semicoctum. ta non cessat. lo-
et festinatione. et azimorum panem lo sanguine
lactucis agilibus. quod amari agni uisita.
tudo. amaritudine seru filios israel dimisit.
tatis memoraret in sempiternum Caput cum
intestinis et pedibus uorabitur. Si quod residuum fuerit.
igni comburetis. quod ut ait iosephus. cremare
sursum ferri sonat. et eleuatio ignis. de-
uatione eis ab pestis que uastauit egyptum
signauit. Hec comederit in circuncisus.
De modo et comedendi. ait. Retinet uos
accingetis. calciamenta habebitis in pedibus.
tenentes baculos in manibus. os non frangetis.
nec de carnibus foras mittetis. et comedetis
festinant. Est enim phasce. et transiit dominus.
Dicta est autem nox illa per tria transiit. quod in
eandem angelus per egyptum partem primogenita
ab hoste usque ad per et transiit super
testa hebreorum. lita sanguine. et aggressus
est israel iter transiendi. ab egypto. Itaque
ait dominus. Diem hunc sollemne habebitis.
et in monumentum in generationibus uestris.
cultui sempiterno. Septem diebus azima co-
medetis. Prima dies erit sancta et uenabit. Si
militer et septima. Hic opus facietis in
eis. exceptis his que ad uescendum pertinent.
Pater quod modis diebus opus poterant. Ex
his et pater quod sabbatum erat sollemne quod
festo quod ad oculum. in quo nec ad uel-
cendum licet operari. Non potuit esse quod mu-
lieres in ipso die sollemni pasche potu-
erit parare unguenta ad unguendum
dominum. quod sabbato non licuisset. In ieremias
de festo in prima die apostoli legitur et in iud:

qđ n̄ hic. Et eg̃ssu filij isrl: fecerit sic p̄parat
dñs moy si. zaaron. i. gregati s̄ q̄rtade
cimaluna. in finibz egypti. t̄ca ramesse.
Tam̄ ioseph dicit eos gregatos decima
luna: et uix expectasse quartadecimā.

actū p̄mogenitoꝝ.

E autem noctis medio: percussit dñs
om̄e p̄mogenitū egypti. Hec erat do
m̄ in qua n̄ iacet mortuus: dñs forte
ita p̄curante. n̄ fuisse domū absq;
p̄mogenito. Compulsq; p̄ho: dñs moy
si p̄ncipos. ut egredieret cū om̄ibz suis.
Immo et egypti urgebant eos exire.
Tulit g̃ p̄p̄s farinā com̄p̄sa sup̄ burnō.
ligatā in palliis. et petierit uasa ab egypti
iis. uestiq; p̄limā. et spoliauerit egypti
os ex p̄cepto dñi. tū p̄ m̄cede laboris
qua fraudati erant: tū ut in fieret ta
bnaclm̄. et erant q̄i sexcenta milia. ui
roy peditum. absq; paruul. et uulgo
famulantū eis in m̄abili. et dixerunt
secū dñi ḡn̄is aiantia: multa nimis.

Em̄ est De genu isrl de egypto.

Aū qđ n̄lul p̄ter solitum ad huc
mundabat t̄cam: in qua erat sepul
crum ioseph. Tenebant aū ex uiramento
asportare ossa ei. Tē moy ses sc̄p̄sit in la
mina aurea nom̄ dñi i t̄gramaton. q̄
supposita aque sup̄ natauit usq; dñ
ueniens stetit sup̄ ū erat sepulchrū. et
effodientes: sustulunt ossa. Q̄ subla
ta: legunt eis p̄phasse. forte de difficultate.

Uniū. Tñ bebi tradē. qđ ouis ex impulsio
astitit iuxta eos: qđ locuta ē ad eos. Ob
q̄m rem dixerunt eam sc̄i multo tēpore
p̄ desertū: et di x̄unt eā ouem ioseph.
De q̄ ibi. Q̄ deducis uelut ouē ioseph. et
egressu eoy t̄remotu t̄b: multa tēpla
egypti cū ydolis suis corruerūt. habita

tio autē filioꝝ isrl in egypto: fuit quadri
gentoꝝ t̄ginta annoꝝ. S; nocte egypti: in
telligit: om̄is incolae eoy. qđ in cēp̄ a p̄o
missioē abrahe. f̄ca in uia mesopotamie.
Aqua usq; ad legē datā. tot anni fluxe
runt. Solis enī centū. xl. iiii. annis sex
uuit isrl in egypto: p̄ morte ioseph. Q̄
bz expletis. ead̄ die eg̃ssa: ois multitudo
de t̄ra egypti. qđ i mirabilē a d̄eo sc̄m
ē. l. forte ead̄ die qua exiit abraā ad p̄g
namdum. Et nota qđ h̄ d̄r. qđ die eg̃ressi
s̄. et infra. m̄m̄tore diei hui in qua eg̃s
si estis de egypto. p̄ma die. l. azimoy. et
sup̄ legē d̄m̄ eis. Nullus eg̃rediat̄ ostiū
dom̄ sue: usq; mane. Et statim legē hic.
Hoc ista obseruabit: dñi. qđ edux̄ eos
de t̄ra egypti. forte intelligendū: et nocte
eductos: et ad mane eg̃rediendū. ab
egypti nocte cōpulsos. P̄fectiq; i d̄e m̄
messe in socoth: s̄ t̄c̄mbā dictione cereꝝ.
nec sunt secuti dñr nocte educti.
eos egypti. sepelientes mortuos suos.
Multa i egyptioꝝ flebant: penitentes
qđ eis fuant tam crudelē. Coxertq;
farinā quā tulant de egypto. feceritq;
sub cūcios panes azimos. ex modico
t̄m̄ tepore coagulatos: hisq; usi s̄ t̄ri
ginta diebz. Non enī uis̄ suffecerūt. qđ
tulant de egypto: licet sub necessitate
custodirentur. nec eis ad sacietatē uel
cerent. **De sc̄ificatione p̄mogenito**

rum.

Exq; dñs ad moysen. Sc̄ifi
ca m̄ om̄e p̄mogenitū masculinū
qđ ap̄t uulua. tam de hoibz q̄m de
uim̄tis: qđ percussit p̄mogenita egypti.
in libatione eoy. et qđ solos masculos p̄
hoc uoluit sc̄i ficari: dicit pot. n̄ p̄
cussos n̄ masculos. forte qđ p̄moḡnta eo
rū a percussore angelo libauit. et h̄ m̄

sua erant. Voluitq; ut deinceps sua eēnt:
oīa. Vt q; ex omī fructu pmo: honoran-
dus ē dñs. Primogēti g de filiis leui offe-
bant: et seruebant iugit dñō. Pmo-
geniti alioy offebant: i qnq; syclis re-
dimebant. Primogeniti pecoy. apta
ad immolandū: oblata erant sacerdoti.
Immundoy ū: n oblata quedā redi-
mebant. ut pmo genitiū asini muta-
bat oue. que p eo offebat. qdam nec i
redēpta occidebant. ut pmo genitiū ca-
ni. Et adiecit dñs. Cum introduxerit
te dñs in terram pmissā: intimab' her
filiis tuis. seruanda ritū sempiterno.
Eritq; hoc q; signū in manu tua. i q;
appendū qd ob recordationē ante oculos
tuos: ut. s. hui' libationis memoria. n
aliter uenerit in oblivionē. qm q ma-
nu genuit. l' aū oculos appendunt. Qd
pharysei ad lictam obseruantes: in
cartis her scēbant: i decalogū simul.
et eas sinistris circumligabant brachiis.
i int oculos appendebant. quas dñs in cū-
gēdio phylactia uocat. a phylaxe. i cho-
rat. **De deserto egypti.**
gēti cū emississet phō p p'm: n eduxit eos
p palestina. s. in inā egypto. p' antiq;
molestiā i odium p'm. ne insurgeret
phylisti adūsus eos. s. i cūduxit eos p
desertū qd i iusta mare rubi. cum pro
mandato dñi iubentis ut duceret
p'ls ad montē synā ad imolandū s.
cum si penitentes egypti uellent eos
psequi. gēti molestiā sustinēnt inanis.
Armatisq; ascendunt filij isrl' de tra
egypti. multa. s. supellechli muniti.
Tū alia t'latio hē: qnta g'natione
ascendunt filij isrl'. Moyses enī a io-
cob qnt' fuit. Vt p' bñ uide a phares

usq; ad salmon fuit g'nationes. Hebrē
hē. qnta g'na: as. s. isrl'. Pfecti q; de sochor.
ueniunt in ethan. Eritas erat tunc de-
serta. in capite solitudinis. q a iosepho
licus dī. ū i babylonē postea fiam dicit.

De du

ni catu colūpne i tineris.

Dñs aut ut dixit ēēt in nū: pcedebat eos
i p diem in colūpna nubis. cont' seruo-
rem sol' i p noctē in columpna ignis
et tenebras i ut i a serpentib; puidēt.
Pcepitq; dñs. ut reūsi aliqui tūū ūsus
egypti: cast' metarēt in regione phy-
airoth. que ē inter magdalū i mare.
cont' beelsephon. Est aū magdalū i
ciuitas in sinio egypti. ad quā uideq;
tēpore ieremie infecto godalia pmo
fugerit i posuerit cast' sup mare rubi.
hui' maris aqua n ē rubea. s. omīs
tra circumstanti rubi. ex qua uiciat
gurgel i infect'. Ūā minū a ciuitati
mum exerpit. Qd i ad eū influ-
tib; ē: in hē colorē cadit. Ob hoc ibi
gemme rubre inueniunt. que ha-
mo inuolute i int harenas attrite.
tre colorē hnt i maris. Hoc mare:
in duos sinus diuidit. Q' ab oriente
ē. phicus appellat: q p se hora ei in ha-
bitant. Alit' arabic dī. s. in nos dici-
mus. rubi. bebrē hē cannosū q can-
ne in litorib; habundant. Sane i
bi coartati sē filij isrl'. Ex una parte
erant montes asprini i immeabi-
les: ex altā mare. **De dulcoratione**
immutatūq; ē cor phonis aq' rū marath.
Tulitq; trecentos currus p'os i trecentos
ab egyptiis i in secutus ē eos. Lqtes
q; duxit quinquaginta milia i ducē-
ta milia pedum armator. Leuantesq;

oculos hebrei. uident egyptios post se: et
timuerunt ualde. Neque enim fuge facultate
habebant. nec pugnare poterant. quia iher-
miserant: nec ibi morari propter ciborum
penuriam. Cumque plurimum arguerent moy-
sen: dixit ei. Nolite timere. Hec fecit dominus:
ut hodie uideatis magnalia eius. Ipse pug-
nabit pro uobis: et uos tacebitis. Egyptios
quos uideatis nunc: non uidebitis in se-
pternum. In hebreo plani est. Non ui-
debitis ut non uideatis uiuos. Coraui
moysen ad dominum. Qui dixit. Quid clamas ad
me? Leua uirgam: et extende manum tuam
super mare: et uide illud. ut per siccum ingre-
diantur filii israel. Tollensque se angelus qui
precedebat eos: stetit protergum inter egyptios
et israel. Erat nubes tenebrosa egyptiis:
lucida hebreis. Cumque extendisset moy-
ses manum: flauit uentus uehementer: et uent
aquam in siccum. Et diuisum est mare in
duodecim diuisiones: ut quicquid ibi par-
mas suas incederet. Et ad uocans moy-
ses singulas tribus secundum ordinem natiuita-
tis sue: hortabatur eos. ut ipsum peritum
sequerentur. Cumque timuissent intrare.
ruben. symeon. et leui: uocans primum ag-
gressus est iter pro eum. Unde et ibi mittit reg-
num. Perfecti sunt ergo per medium maris: et erat
aqua. quasi murus: a dextera eorum et leua. Quod
uidentes egyptii: uelanos iudicabant
eos. Sed cum uiderent illos abire: ingres-
si sunt pro eis. Jamque uenerat uigilia matu-
tina: et respexit dominus super egyptios per co-
lupnam ignis et nubis: intolerabiles
nubes et gressus tonitruorum. conuersionesque
lampantes: iniecit super eos. Unde terri-
ti dixunt. Fugiamus israel: dominus enim
pugnat pro eis. filii autem israel secundum iose-
phum: ad contrariam partem perueniunt terram.

hebrei uero tradunt. quod cum uenissent ad extre-
mum montis positi in mare: per longam
maris uiam eos obliquasse: et circueundo
montem. ad idem locum egypti rediisse. Quod
probant: sic. Natura maris est: ut quod per-
in eo. ad primum locum eiat. Cum ergo ma-
ne iacerent egyptii mortui in litore: pa-
ter quod id erat locus. ex altera parte montis.
Non enim in spacio noctis fere equo noctat.
nec illi. nec hi extra ad medium mare trans-
currissent: quia spaciosus est ibi. Cumque sic
perturbaretur egyptii: moysen iubente
domino extendit manum suam super mare: et
reuerse sunt aque ad primum locum: et operire
egyptios. nec unus quidem superstit ex
eis. Et tulit israel arma mortuorum: moy-
sesque canticum domino proposuit exámetro
carmine. Canticum domino. et est. Quod quod prius
legimus canticum: canticum dicitur canticorum. Hec
discrepandum esse dicit iosephus: cum alex-
andro macedoni: et exercitum eius darianum
insequenti. mare paphlagoni diuisum
fuisse legit. deo uolente qui per eum regnum
plurimum delere uoluit. Moratur autem israel
iuxta locum maris septem diebus: et cum hym-
norum instrumentis musicalibus singulis die-
bus ueniebant ad locum: et cantabant
domino canticum moysi: uiri seorsum et mu-
lieres seorsum. In cuius rei memoria: sep-
tem paschalis diebus cantando rediunt
ad fontes. Et terminatur hic liber iose-
phi scriptus. *De dulcoratione aquarum ma-*
rath. **P**ost hec egressi sunt in desertum
rath. cum sur. Tamen hebrei habent: in deserto
ethan. Dominus enim: quod propter mare fuerit.
in deserto ethan. Propter mare: in deserto
sur. Propter helum: in deserto sin. Ambula-
uuntque tribus diebus per solitudinem. nec ibi
uenerunt aquam donec uenerunt in ma-

11
rath: u aquam inuentā. p amaritudine
n potant bibe. Un et locū illum dixerunt
marath: ab hac amaritudine. t potū pro
amaritudine animi. Amme qor eni est
qstir. si n inuenit potū: qm si inuentū
gustare n possit. Dñs aū ostendit lignū
moysi. Qd cum inuissent in aq̃s: dulco
rate sē. forte lignū illud: talis efficacie erat.
et forte miraculose fctm est: ut in solitu
dine in q̃ n erat lignū. inueniret lig
nū. Hebrē dicit. qd illd lignū naturalit
amarissimū erat: et ut mirabilior inno
tescet uis diuina: amarū additū ama
ro. dulcedine opatum ē. Joseph uelle. in
det qd aque uicium hoc contraxant.
qd in ore semp fuant: scdm illd. Et ui
cū capuit: in moucant aque. Dicit. 14.
fuisse ibi puteū modicū. Sumens aū
ūgam moyses qm habebat in p̃sentia.
scidit eam p̃mediū. in longitudine
mationē faciens: et iecit in puteū. Et p̃ce
pit foras: ut haurirent aq̃m. et plimā
prius effundent: ut ultima que rema
nēt. frequentibz infusionibz exercitata et pur
gata. fieret potabilis. Ibi enā dedit eis
iudicia. n̄dum tñ in re: s̄ daturū se p̃mi
sit. si obedire sibi uellent. **De fontibz: et**

Post haec uenit **palmis helim.** **Ca. 15.**
runt in helim: u erat duodeci
fontes: et septuaginta p̃alme. Et dicit
ioseph. qd modica aqua erat in fontibz.
ut qd ex ea modicū manibz sumere
tur. cenosum ēet et inutile. P̃p̃ hoc et
palme. n̄ multū eminebant a t̄a. qd
n̄ sufficiebat humor ad aglutinandā
humū. Ex inuenerūt in desertū sin.
qd: int̄ helim et synai. u p̃les fecerūt
mansiones: que in num̄is exponēt.
De coturnicibz et manna.

Quinto decimo die mensis sc̄di. trice
simo. i. ab exitu eorū de egypto. q̄ndo
sc̄dm pascha celebrabat: defecerūt eis uic
tualia q̄tulant de egypto. et dixerunt. Vg
nam mortui essem in egypto. qm sedeba
m sup ollas carnum: et comedebam pa
nes in saturitate. Cūq; orasset moyses
ad dñm: dixit ad eos. Audiuit dñs mur
murationes uas̄s cont̄ eum: et dabit uo
bis uespere carnes: et mane panes. in sa
turitate. fctm qd ē uesp̄e et ascendens cot
nux de sinu arabico. u p̃cipue nutritur.
t̄nsenso medio mari: opuit castra: et ad
libitū p̃p̃li capiebat. Et aū cot̄. nux aus
regia: qm ioseph origiā uo — car.
gr̄a orto gomenā. nos ū uul — go cur
leum dñs. a currendo. Ma — ne ū
cum oraret moyses. ros descendens illi
nit: et manibz ei. quē p̃us ymbre susp̄
catus ē. S; cum gustass: sensit mellis
dulcedinē: et panē p̃missū datū intel
lēt: et iacuit ros p̃ circuitū castrorū: et erat
gnum minutū. qd sem̄ conandri. al
bum in modū pruinē: et qd pilo t̄nsū.
Qd uidētes filij isrl. dixerunt. Man hu.
i. qd hoc. Un et deinceps manna dñm
ē: qd quidā in declinabile putant. Alij
in prima declinatioē. aliū in t̄ia po
nunt. sicut et pascha pasche. t paschat̄s.
Et ait moyses. Hic ē panis: dat̄ uob a
dño. Colligite uob gomor: p̃ singula
capita: et colligēt alij plus. aliū min̄: et
mensi sē ad mensurā gomor. Hec qui
p̃ colligerat. hūit amplū: nec q̄ minus
pauerat. repperit min̄. forte enī in acūis
collecta ponebant: et reddebāt singul
gomor: qd ioseph assariū uocat: et ē de
cima p̃s eph̄. S; forte q̄ntūcūq; quis
colligēt. ueniens ad p̃a n̄ inueniebat

in li gomor. Ut p miraculū fān ē. ut eda-
cibz sufficer gomor. qd ab aliis etiā comede-
bat. Colligebant aū mane. qd cū incalescer
sol hq̄ fiebat. qd miraculosum erat. cū ad ig-
nem durū fiebat. Terebant aū illd in pul-
uē. et aglutinatu. in panes formabant.
Cui sapor erat dulcissimus. p q̄ dēm ē. si-
mile cū melle. Et alibi dī sapor panis ole-
atq. Qd ū dī. qd sapiebant unicuiq̄ in ore.
qd desiderabat. n̄ multū. autenticū. Dicit
iōseph. qd hacten̄ rigat locus ille umbriz.
Dicitq. moyses ad pplm. Nichil relinq̄t
ex eo. usq. mane. qd am tñ reseruauunt.
iscate bat ūmibz. i. p̄p̄tuit. Prece-
pitq. moyses. ut die sexta colligēt
cibos duplices. qd sabbato n̄ inue-
niebat in agro. tñ seruatu in diem
sabb. n̄ corrūpebat. Tñ quidā putant.
net i die sexta collegisse qm̄q. n̄ unū
gomor. s. illud p miraculū multiplica-
bat. ut duobz sufficer diebz. hoc inde
colligentes. qd infra leg. p̄t hoc t̄bit
uob dñs cibos duplices. die sexto. Dīq.
dñs moysi Imple gomor ex eo. ū cū
todiat in futuras retro gnationes. i. in
p̄futuras. ad sui memorā retro haben-
dam. Et fecit moyses iuxta ūbū dñi. et
posuit illd āaron in urna aurea. in ta-
bnaclō reseruandū. Aunt hebi. eos p̄-
mo hūisse parū tabnaclū. in quo
dñm s̄ulebant. De quo dī infra. Tol-
lent moyses tabnaclm. et tendit extra
castr̄ p̄cul. v. p̄ p̄lem̄ de futuro tab.
dēm ē. Hoc cibo atq. sunt filii isrl. x.
annis. usq. tangēt fines t̄re chanaā.
o t̄. *De aqua data in raphidim.*
p̄fecta. oīs multitudo de deserto sin.
p mansiones suas iuxta sermonē dñi.
i uenit in raphidim. n̄ qd ūbo distan-

guet it dñs māsiōne. s. indicio nub̄ stāt.
q̄ seuntē sep̄ seq̄bāt. ea stāt. castr̄ metabāt.
i oīs defuit eis aq. et murmurauerūt cont̄
moysen. Qat ad dñm. Qd faciā p̄p̄o hy-
re. Ad hoc pusillū. et lapidabit me. et
dñs ad eū. Sume de senionibz isrl. i uade
ad petm̄ oreb. i p̄ciet eā ūga. Parē mo-
tis h̄na. sic dēa. Alia ē. alibi. p̄t oreb. oēa
sic p̄ oreb. qui occisus ē in ea. fōnq. ē ita.
Et egressē fē aque. et bibit p̄p̄s. i uocauit
moyses nom̄ loci temptatio. qd t̄ptauit
dñm dicentes. Est ne dñs in nob. an n̄. Alie
p̄ fuerit aque traditionis. *De pugna. c.*
gressus ē autē. a *amalech.*
malech ut pugnaret ad ūsus isrl
in raphidim. Scribit aut. Amalech fuit
fili ysmahel. a quo amalechite. q. i ysmā-
helite. Ipsi s̄ saraceni. hos dicit ioseph
pugnaces. in habitantes goboth. i petm̄.
i a circūstantibz. adductos ad bellū ad ūsus
hebos. Cont̄ legū in genesi. qd eliphaz p̄-
mogenit̄ esau. genuit de scubina. ama-
lech. Idem sup̄ regū. ū fili doeth roumey.
nuntians dñm mortē saul. ait. amalechi-
tes sum. forte duo fuerūt equinoq. et ex h̄
duo p̄. Uenit aū moyses ih̄m de t̄bu epha-
im. uir bellicosū. ad dimicandū c̄ hos-
tes. Cui et paucos tradidit armatos. p̄li-
mos ad castrorū custodiā retinuit. Ip̄e aū
ascendit in montē. h̄ns ūgam dī in ma-
nu. Ascenduntq. cū eo āaron. i ur. uir
marie. Tam̄ scdm̄ palipomenon. fuit fi-
li caleph. i marie. auus beledē. Cumq.
eleuasset moyses manū ad dñm. uince-
bat isrl. Si aū paululū remississet. uin-
cebat amalech. Quo compto āaron et
ur. supposuerūt ei lapidem. et ex utroq. par-
te manū ei sustentabant. Erant enī gūg.
p labore orandi. In hūz rei figa. sacerdos

manus eleuat in missa: et in figura xpi oras
ut in cruce. Et remisit moyses manū. usq;
ad solis occasum. fugatiq; ioseph amalech.
in ore gladij. et ait dñs moysi. Scribe hoc in
libro ob monumentū. Adhuc enī debeo me-
monā amalech de sub celo. qđ in dieb; saul
impletum ē. & edificauit moys. altare: et
uocauit illud. dñs gratatio mea. **De substi-**
tutione magnati: ad filiū iethro.

Egressus ē autē iethro cognatus moysi.
obuiam ei: in desertū. Tulitq; secum
sefforā: et duos filios ei. Cumq; intrasset
tabernaculū moysi: narrauit ei moyses sig-
na. que fecerat p eis dñs: et unū suū laborem
suum inierat. & aggratulan; illi iethro: ait. Be-
nedictus dñs qui eripuit pplū suū de
tra egypti. Et cognoui. qđ magnū ē dñs:
sup os deorū. Obtulit g iethro hostias dño:
et comediunt cum eo moyses et aaron: et se-
mores israel coram dño. Auđ. tñ n̄ uult gen-
tilem immolasse dño. s; moysen: scđma
liam tñstatiōē que ē. Sumpsit iethro ho-
stias de oblatis a moysē. Sūpsit ab eo: et co-
medit. forte ita sacrificauit moyses iuxta
monitū. sicut p̄ceperat dñs. Dicit enī iose-
ph iethro uenisse circa montē. ū in rubo
multas uidit moyses uisiones. Altera die
sedit moyses ut iudicaret pplū quia
sistebat ei de mane usq; ad uespam. Qđ
attendens iethro: ait. Stulto labore ūsume-
ris. Ultra uires tuas ē negotiū. Si audi-
ūba mea: et erit dñs tecū. Esto poplō in
his que sūt ad dñm: et cerimonas tuas
et mōs ostendas eis. Ad decisionē ū cau-
ūs elige uiros potentes. et mentes dñm.
amantes ueritatē. detestantes auaritiā.
Et nota qđ in his quatuor que dicit
ūdāda in eligendo iudice. — poten-
tiā. qđ quid p̄mū ualeat. si tā illa seq̄r.

Alioqñ ad dñm oleū tamino: et gladiū uene-
no. Tñ alia mōdo h̄t: sapientes. qđ forte potē-
tes uocat ad iudicandū. et addidit. Constitue
ex electis quosdā tribunos. i. cuiq; tribui unū
pone. qđ tribui tribuni hebreice. grece. chiliarē.
latine millenarij. Non qđ in tribu. tñ centē
mille. s; certū nūm posuit p̄m̄cto. ut p
multitudine copiosa: nūm posuit sup re-
mū. forte qđ iam p̄ncipes habebant. queq;
tribū suū: sub p̄ncipe uoluit ē millenari-
os. qui tñ p̄scent mille. sub millenarijs
aū monuit constitui decē et haūthartos.
i. centenarios. et centuriones. sub centūq;
ue. duos pentacūartos. i. qñquagenā-
rios. sub qñquagenario quinq; decanō.
Otra ḡ l̄re. int̄ decem. stabant ad iudici-
um decani. cui facile erat l̄res paucorū di-
rimere. si n̄ potant dñstine. ascendebāt
ad qñquagenariū et sic usq; ad m̄sen.
qđ tñ tantū erat. maior tñ reseruabāt
moysi. ipsi minora iudicantes. In hunc
modū ecclia romana uocauit p̄mos
in partē sollicitudinis. p̄m̄tes. archie-
pos. ep̄os. archidiaconos. archip̄r̄bos. et
minores sacer- . . . dotes. leuora p̄cā et
quedā gr̄uora. occulta. iudicant. gr̄o-
ra ū et apta: referūt ad ep̄m. Acquitur
moyses. Et ex erubuit moyses. uir dō
plenū. filiū gentilis. dimisitq; cognā-
tum suū. Hebreus: ubiq; ponit socer.
Iethrus ē ieth: terram suam. **De puen-**
ense tu: ad montē synai.

Et tertio egressionis de egipto. i.
iunio. die hac. in kalis. i. iunij: uene-
runt ad montē synai. fixerq; tento-
ria. ē regione montis. xl. septima die
i. a phase. In exponendo tñ sc̄ptas.
xxx. dies p̄ m̄se ponim. qđ mediam int̄
lunare et solare m̄ses eligēdo uiam.

Lunares enim inter cetera inueniuntur
quidam: ut si non. Solares uero plures: hunc nu-
merum excedit. Aphase quidem. xx. restabat
dies primi mensis: fluxerunt postea. xxx. sed
mensis. Restat ergo. quod prima dies unius. qua-
dragesima septima fuit. Sequenti die di-
luculo: ascendit moyses in montem ad dominum.
Quid dixit ei. Dices domui iacob. Uidistis que
fecim uobis. Hec ad maiorem: ut et loqui uobis. Si ergo
custodieritis pactum meum. eritis mihi in pecu-
lum: de cunctis populis. Quamcumque retulisset
moyses populo: respondit. Cuncta que locutus es dis-
faciemus. Cumque redisset moyses ad dominum:
ait ei dominus. Veni ad te in caligine: ut
audiat me populus loquens ad te. Vade. sanctifica
populum hodie et cras: et lauet se et uestimenta
sua: uacent ab aplexibus: et sint parati in
die. et constitues terminos per circuitum montis. quod
quod si fuerit. et ita ergo motum mouet.
manum non tanget eum. sed lapidabit. aut ia-
ctus est in fodit. siue iumentum. siue homo. Verba
ergo ait. ioseph. et hi duobus diebus iunxit
ad. Spulenti: et ornamenti detenter.
ad uenerat dies tertius: et ante solis ortum
cepunt audiri tonitrua. et ac micare
fulgura. et nubes densa operuit montem.
et clangor buccine pretepebat. fumabat
mons. quod non descendat in igne et humi
ferebat quod deformate et mons tremuit ut
auunt hebrei. timuit populus. et moysen i-
ra dei posse putabant. tandem lectus ap-
paruit moyses et serenus aer cum eo re-
uersus est inter eos. Tunc eis. Hodie non audi-
etis filium amram et iocabeth. sed illud quod per
uobis percussit egyptum. qui per mare iter dedit.
qui ab uero de celo. potum de petra concessit.
per quem adam de fructibus terre comedit. noe
ex imbribus erectus est. abraam canaam ob-
tinuit. ysaac natus de senibus. iacob ple-

De datione
legis libro
ter.

ditatus ioseph sublimatus. fiant ergo uerba hec
uobis amabilia quam filii. uel uxores. et eduxit
populum in occursum domini. ad radicem montis.
Ascendit autem domino iubente moyses et aaron: uel
terminos. sacerdotum. maiores et populus non transi-
erit. Locutusque est dominus. ita ut nullum uox esset.
ergo et sic quadragesimo die dedit eis legem. 20.
libro tamen: in figura quod datur erat spiritum sanctum
die quadragesimo. **Explicatio decalogi**
Non habebis deos alienos contra me: et cetera. Quod non habet decem precepta
dedit. omnes sancti assensum: et in distinctione cor-
distinctione. Primum enim secundum auctorem: diuidit ori-
genes in duo. et duo ultima. et auctorem: colligit
in unum. Cuius sententia iosephus. Preterea dicit augustinus.
tria fuisse in una tabula: et septem in alia.
iosephus uero et beatus. in uicem: forte quia auctorem. uo-
luntate peruenit ad dilectionem dei. et uero. ad dilectionem
proximi. per dignitatem potius quam per scripturam
dixit ea esse primum et secundum tabule. sicut dicit con-
suetudinem homines primum de assensu et secundum. Quod cumque uero
in distinguant. idem est sensus. Non habebis
deos alienos contra me. et me solum habebis
dominum. et ponit non habebis. per non habebis. impa-
tue: secundum ydionoma hebreum. Non enim
assensum: cum quodque butrimus. Non facies et
sculptile: uel ydolum. Aha littera. quod nichil est
in mundo. et nullum rei naturalis representa-
tuum. ut uiperam fiebat agnino capite. cauda
arietina. anubis capite canino. nec om-
nem similitudinem que est in celo. et in terra.
et in aquis. uel sub terra. Quod. Nec facias et
per deo simulacrum solis et lune. neque hominis
aut iumentum et hominis. nec draconis. et rep-
tilis cuiuslibet: quod colebat diuersus hominum
error. Non coles: non etiam ad orabis ea. Sole
enim. est inter ad orare. Ad orare autem est: si non
aio. saltem per metum. et ad ulando regibus ad
orare. Preterea ad incultandam custodiam

dicti et discipuli ad didit incident. Ego sum
vultus tuus. fortis et zelotes. visitans peccata patris
in filios. in terram et quanta generationem eorum qui
odiant me et faciunt mihi in malis. huius quod dili-
git me et custodiunt precepta mea. Zelus dicitur
inuidia. dicitur etiam amor. scilicet per amoris viam ad
uxorem. per quo sustinere neque alius accessum
ad eam. In hoc modum dicit dominus. Ego sum zelo-
tes. id est non patiar te fornicari per deos alienos. Quod
ad didit se visitare peccata patris. in filiis autem beati
quod. Non est bonum hic sermo. ut per peccatum alius
quis puniat et dicit. uere. testis non est datus a
deo. Non enim sic est crudelis deus. Sed erunt in
hinc multas apparet. quod etiam in hoc nomine. visi-
tant. inuit. expectant enim. visitant inhi-
mos. Et ipse ex mansuetudine peccantem non
statim punit. sed expectat usque in quarta ge-
neratione. quoniam. scilicet prescienti uiuere et si
corripit patrem. et filii ipsi non imitabuntur.
parit. Alioquin. quod post longam expectatio-
nem iusti punit. et de temporalis pena tamen in-
telligendum est. sic de achab et iherem. in postis
iudicium sumptum legimus. et per ex primi
seculi iustas iudicant. Graui enim puni-
unt peccantes. si filios uideant et puniri et
iusti per expectatione. Origenes tamen hic in-
telligit per prescienti demonum. per postis coadiu-
tores. quos quicquid in peccando nobis adiungi-
mus. utpote primo inuitat diabolus in
cor uide. ecce pater. post accessit ad principem
ut et ipsi in hoc peccarent. ecce filii. per ab
illis accepit cohortem et ministros. ecce tertia.
et quarta generatio. Dominus autem non visitat hic peccata
patrum. qui reseruant igni eterno. in tamen se-
pe punit homines. *Secundum preceptum.*

Non assumes nomen domini dei tui in uanum
et ne falsis. nec superflue. nec dolose
iurabis per nomen dei. nec honorem eius quantum
in te est euanesce facias prout de eo semen-
do.

Memorandum de sententia. in preceptum de sabbato.

Memorandum de sententia. in preceptum de sabbato.
ut ut diem sabbati sanctum. id est sanctum et feria-
tum habeas. Non facies omne opus tuum et filius
tuus et filia tua et seruus et ancilla. nec iumentum
tuum. nec ad uenam quod est in portis tuis. id est. tectum.
in domo est seruient. quod dicitur qui eum die septi-
mo. et nos diem septimum seruamus. et si non habet
quoniam illi. Nam et nos. sic ait. Quartus sermo.
seruandas septimanas. cum ab omni foris
ope cessatur. preceptum de ope seruuli domini in-
telligendum. *unum preceptum.*

Honora patrem tuum et matrem tuam. dup-
plici honore. reuerendo. et notitia in-
miserendo. In his autem que sequuntur. fere in omnibus
a parte totum intelligitur. Unde dominus docens totum
intelligenda. impleuit legem. *secundum preceptum.*

Non occides. et manus. ut in te. et
sensum. nec uolentiam manu inferes
in hominem. nec subtrahes auxilium uite. cui
potest et debes dare. Iudex quodam. non occidit.

Non mechaberis. *secundum preceptum.* scilicet.
non commisceris alii. excepto fidei
matrimonium. *unum preceptum.*

Non furtum facies. nec etiam rapies a
non est primum. *unum preceptum.* uena.
tuum falsis. testis. dicitur. huius prohibet omne
indatum. licet quodam male sensum. dominum
tacite accessisse mendatum quod perdest. si nul-

Non concupis. *secundum preceptum.* uobis.
et domum patris tui. Secundum autem. hic p-
hibet concupiscentiam rei alienae immobilis.

Non desiderabilis. *Decimum preceptum.*
uxorem eius. non seruum. non ancillam. non bo-
uem. non asinum. nec omnia que illius sunt.
Hic autem prohibet concupiscentiam rei mobilis.
Secundum origenem. unum est preceptum. De altari-

ut debet autem populus uocet et faciente.
lampades. et uocem buccine. et mo-
tem fumigantem. et stantem paul. dixit

moysi. Loq̃re tu nob: et audiem. Non loq̃
tur nob dñs: ne forte monam. Sicut g̃
ppl̃s de longe et moyses accessit ad caligi-
nem et q̃ erat dñs. cui dñs ait. Altare de tra faciet
m̃. forte añ ostructione altaris portabilis: uo-
lunt hoc h̃. Et illd portatile erat de tra: sic
infra dicem. Qd si altare lapideu feceris
m̃: ñ edificabis illd de sectis lapidib. Si
eleuauit cutu sup eo: polluet. Qd. Nolo
qd cum instrumto effusionis sanguinũ:
edificet m̃ scdm. Inde et nos unũ lapidis
altare ostruim. forte p̃hibuit: ne se al-
tare hostie occideretur. et addidit. Non
ascendes p̃ grad ad altare meũ: ne reue-
letur turpitudō tua. forte ñ dũ utebar
antiq̃ feminalibz. *De iudiciis.*

Danceps addidit dñs iudicia qdã:
ad t̃minandas lites. Nos quib ñ
oia: s; congrua p̃sequem. Si em̃s ser-
uũ hebum. qui iam. s. seruũ ñ sit: sex an-
nis seruet t̃ ñ iubilũ intuenit: septimo
egrediet liber et gratis. cũ quali ueste in-
trauit. Si h̃m̃ uxore: cũ uxore et libis ex-
at. Si dñs dedit ei uxore: mulier cũ filiis
q̃s fecit. erit dñi. Qd si elegit seruus ma-
rie in seruitute: offet eũ dñs dñi. sacer-
dotibz p̃sentabit. et applicabit ad ostiũ
tabnac̃i: et p̃torabit aure ei subula. in
signum p̃petue seruitutis: et erit seruus
in sc̃m. i. dum uiuet: ut usq; ad iubilũ.
Ib̃ intelligẽdum ẽ de ancilla.

Iquis uen didit filiam suã in fa-
lam. ñ i ancilla. s. in concubinam.
quã g̃m̃ mortet dñe. s. i. anno ñ egre-
dit sicut ancilla. s. si p̃cio. qz em̃ eam
h̃uiliat. dotẽ. uestes. et nuptias. i. ui-
rum: ei p̃uidebit. p̃ p̃cio pudicitie. Qd
si añ annũ. s. i. displicuerit ei: uendẽ
di eã alij. ñ habebit potestatem. nec p̃ciũ

pudicitie negabit. Qd si m̃m̃ agnouit
eam. sibi. i. in uxore dixit: scdm qd dicit
maria catonis: iuxta legẽ uxore faciet ei.
nec si libello repudiij egrediet. Si uũ s.
s; filio eam em̃t: in modũ p̃dẽm faciet
ei p̃ filio. sic p̃se. Si tria ista ñ fecit. i. si ñ
ip̃e eam h̃uiliat si agnouit. ñ eam
agnouit. nec filio eam accepit: more
ancillaz g̃m̃ egrediet. et absq; p̃cio i. dato.
De eo q̃ nolens hominẽ occidebat

Si occidit hominẽ uolens: monat.
Si uũ nolens: confugiet ad unã de
sex ciuitatibz refugij: et ibi saluabit aĩam
suã ne occidat a p̃ximis occisi et erit ibi
donec p̃iudices ciuitatis ei. p̃p̃m̃ q̃s mor-
tui reconciet. ul usq; ad mortẽ suũ sac-
dotis. et em̃ reddet securũ ad p̃a. P̃ induit
am uũ occidens: et ab altari euellatur. qd
de ioab sc̃m leg̃. Instar g̃ h̃az ciuitatũ.
nos h̃m̃s loca deo dicata. maiorẽ tamen
imunitatẽ p̃ant: qm̃ ille. Saluat em̃
in eis etiã uolens homicida: et quilibet
fugitiuus. si quidã exceptionẽ faciat.
Si em̃ p̃ homicidio sc̃m in ecclia. t̃ furto.
ul h̃m̃o. sfugiat ad eccliam: dñe eum
in debet exch̃i et puniri. Addit et dñs p̃
cepta rationis. iubens reddi aĩam pro
aĩã. oculũ pro oculo. dentẽ pro dente. uulñ
pro uulnere. luore pro luore. ad uisionẽ
pro uisione. *De boue corrupta.*

Si uos corrupta. seruũ occidit: la-
pidibz obruet. nec carnes ei come-
dentur. dñs aut̃ bouis xxx solidos argen-
ti dño serui reddet. Auunt hebi. sic est
matũ p̃ciũ serui. qz xxx. generationes
egresse s̃t de eham. quẽ noe seruauit
ad dixit. *De decimis et p̃miciis.*

Ecim̃as et p̃micias ne tardauis of-
ferre. et agnũ uel hediũ. s. i. dieb

dimittet cum matre sua. die. sin. l. deinceps
potit reddere. **Quare dicebant an requiescitio**

exānī seminabit terrā tuā. nisi remissionē.

et aggregab fruges ei. .ij. anno eā req
eēt faciet. uñ i dicebat annū requiescitiois. t

7 annū remissionis. q. in eo nulli licebat
exigē debitum aliqd. n. eo tūmato 7 si qd

in eo anno exptat frugibz ut annis succ
uñt in ea: comedent pauperes ppli 7 qd resi
duū fuit paupibz: comedent bestie ag.

Ita faciet in uinea 7 in oliueto tuo. Dum
hoc obf uatū fuit. ut ait iof. in anno .vi.

in tū habundabant segretes. qd sufficie
bant ad usum septimi 7 octauū 7 ad sēntē.

ad didicē 7 de dō p apuit sollemnitatibz an
ni. in qbz uoluit iappare oē masculinū. s.

ū uatū: de quibz infra dicit. **Ad hēd nō**

Non coques edum quat in lacte mris.
in lacte mris sue. qd iof. exponit sic.

Non comedet eum infra octauū diem: q.
ad huc nō differt a lacte. Sū deē exponit sic.

Ne occidas xpm: in die ceptiois sue. q. tū
tūgū sē. Dies ū ceptionis uocat lac mris:

q. exē in mte pat lactis matia. hēbul hē:
nō coques sepatū: in lacte mris sue. 7 ē sen

sus. Sepatū a carne pa a carne parentū. i.
qd p carnalē gnationē conceptū 7 edūzē:

nō comedet coctū cum lacte. ut cū aliq lacteo.
caseo. s. ut butyro. qd dēm ē ppē auet. q. n

de carne. s. de ouis sepatē. quas in lacte
coctas. ut cū lacte comedē. Hec id de lacte

mris phibitū dñt. qd in alio lacte liceat
coqre: s. q. lac illō paratū posseo ueniri

cum aīali. p h phibuit de omī lacte. Quā
tā de his que dño offerunt. dēm intelli

gē. q. Non offeras hedū ul agnū. infra
octauū diem: q. nclū est esibilis. nec dif

ferit a lacte mris. qd 7 sup dīxat de pmitis
agnorū 7 decimis. In fine ū iudicioy

ad didicē dñs. Si scis h. occidā omne pplm
ad qm ingredieris 7 pmitā. scabrones 7 ues

pas. q. fugabunt eos. i. tiores nō sū. paula
tim ū etiam eos. ne redigat tū in solitudi

ne 7 crescant oē bestie. ponāq: tinnos tu
os a mari rubro ab oriente. usq: ad mare

palestinū. qd tūrenū dē 7 ab occidente.
7 a deserto. qd ē p bethleē. qd incipit p te

cuam usq: ad flumē. s. eufraten. q. tota re
gio: q. dōq: dicta ē iudea. **De fede firma**

uico aspersione sanguinis utuloy.

Ent g moy. 7 narrauit plebi. iudi
cia dñi. 7 dīxunt oī. una uoce. Oīa

q locutus ē dñs faciem. et audiemus.
Qd pposit 7 in ordinatā te dēm: p

signauit futuros tñs. gressores 7
in hoc ūbo mīdacet. Sēpsitq: moy.

uniūsol sermones dñi. pter de calogū 7
mane 9 surgens edificauit altare dño.

7 .xij. titulos p .xij. tē. s. t. forsan .xij. al
taria. quos titulos dicit. t. potū unū ex

.xij. lapidibz 7 in singulis: singla noīa
filioy isrl sēpsit. q. titulos tēuū. misitq:

iuuenes. s. nadab 7 abiy. qui futurū erat
sacerdotes 7 imolauunt dño pacifica:

utulos .xij. Tulitq: moy. mediā partem
sanguinis 7 misit in crateras. uasa. s.

uiminea cū ansis. a cratin qd ē contēxē
dēa. reliquū sanguinis: fudit sup al

tare. Legitq: uolum fēdis audiente pplō:
qui dīxunt. omīa que locut: dñs face

mus. Ipē ū supūz sanguinē respit in
pplm: 7 ait. hic ē sanguis fēdis qd pepi

git dñs uobcum. Ac si dīcet. Sic pibit
uita ei 7 sanguis ei fundēt: qui uiola

bit fedus hoc. i. pactū inter uos 7 dñm. Sa
ne hoc signū ad gfirmationē fēdis hūc

it a gentilibz: q. portā fēdis fēde lamān
tel. sic firmabant fēde lamandū fēdis

Inviolatorē. Tñ aliud signum fecit tribu
huius uidet ex se. i. effusione aque. qm fec
iosue et samuel. q sic aqua tota fundit. ita
q nuch ea ex remanet in uase. qñ aliq li
quores. et etiā ipa pte sua interā. sic penit
cū sua stirpe puer q solueret fec. **De pmo**
oc fco. ascensu moysi in montem.
ascendit. moy. et aaron. nadab et abis.
et h. de senioribz isrl. scdm pceptū dñi
usq; ad tñmos montis. et uidit dñm et sub
pedibz ei qñ op saphirinū et qñ celū cum se
renū ē. tñ nec sup eos q erant in castris
manū suā misit. i. n abscondit se
ab eis. s. ui. dentel maiestate dñi. et
ñ ipm. leti epulabant. tñ uocauit
dñs moysē. et datur ei tabulas lapi
deas. in septas decalogo. Et assupto
tñ iosue. tñ sui tñmos. dicens senioribz.
Exspectate hic. s. in castris. usq; ad tñ
nos. si qd qñis natū fuit. referat illd
ad aarō rur. Opuntq; nubes montē. tñ
q; dimisso iosue. in quadā planitie moy
tis. sol ascendit moyses ad caliginem.
Septimo aū die uocauit eū dñs de medi
o caliginis. Ingressusq; moyses medium
nebule. fuit cum dñō. xl. diebz. et xl. noc
tibz. n comedens nec bibens. **De tabna**

rat dñs ad eū. elo faciendo.
Sume pñmas. i. pñosa queq; applo
isrl. s. ab eo tñ qui ult obtulit. aurū. s.
et argentū. et el. iacinctū et purpurā. coc
cūq; bis tinctū. i. sericū iacinctū. i. ppu
ri. et cocine coloris. et bissum. qd est gñs
lumi egypti. molle et candidū. pillos qñ
capraz. et pelles arietū rubricatas. quas
parthicas dñs. qz parthi sic colorari eas
ex cognauerūt. et pelles. iacinctinas et lig
na sethim. Est aū sethim nom mon
tis. et regionis. et arboris. que similis est

albe spine in folijs. et leuissimū lignum.
imputabile. et in emabile. oleū q; ad lūm
naria. aromata in unguenta. et thima
mata boni odoris. et lapides onichinos.
et q; sardonios et gemas. et faciant in scūa
rium ut habitē in medio eoz. ne sit eis
labor recurrē ad montē hunc. Iuxta simi
tudine tabnach. qd ostēda ē. faciet illd
ita. **De schemate arche.**

Archam delignis sethim facies. que
hebraice dñ heron. Et nota qd
moy. hoc ordine narrat. pmo debis q
fuerit in tabnaclo. scdo de tabnaclo. scio de
ato. Jo se. u. et ont. Ille scdm ordinē pñm.
Iste ē collocacionis. Longitudo arche. habe
batq; duos cubitos et semissē. latitudo cubi
tum et semissē. altitū. similis cubitū et di
midium. et intellig cubitū humanū. n geo
metriē. qd apparet in altari laterali. in
fra q dñ ē archa. Etā ioseph uocat hic cu
bitum. duos palmos. Et dñ archa n hūisse
pedes. et deaurata ē int et foris. auro puris
simo. facta q; ē sup corona aurea. ad mo
dum. s. labū qd in mñs. et scataris fieri so
let. p utrūq; latus longitudinis. erant
bini circuli aurei. totū lignū penetrantes.
et p eos uerter delignis sethim deaurati mit
tebant. qbz archa ferebat. nec unq; extra
hebant. in qua p. posita ē testificatio. i. ta
bule in qbz scptū erat testamētum. tñ qñ
ibi reposita. testimonia dici possēt posita
ē ibi urna aurea. plena manna. in testifi
cationē qd panes dedisset eis de celo. Tabu
le. in testificationē. qd legem nlem sopitā
in cordibz. suscitauit in scpto. Virga aa
ron. in testimoniū qd omīs potestas a dñō
deo ē. Deutonomus. in testimoniū
pach qd dixerant. oīa q dñr nob dñs fa
ciemus. Ob hoc. dñā ē archa test. ul test

monii: et ob hoc etiam dñm ē tab'naculū testimo-
nii. et idē etiam qd cause p fontibz ei agebant.

Am ē i sup archam p'p'iatorū De p aureū. i. tabula p'p'iatorū et cherubim.
aurea. eidem longitudinis et latitudinis
cui et archa: ut archam regere sufficeret.
de spissitudine ei nō legit. hēc dicebat ora-
culū: qd dñs de loco illo responsa dabat.

Responsū autē diuinū: oraculū dñi. qd ora-
tibz dat. Dicebat etiam p'p'iatorū. qd ex
iñ loqñs dñs p'p'iatorū p'p'io. i. qd die p'p'ia-
torū dicebant glām dñi sep ibi descēden-
te.

Ex utraqz ū parte oraculū. i. in duobz
angulis anterioribz. positi sūt duo cherubim
aurei et productiles. i. nō fissiles: s. consio-
nibz mallei p'ducti. Sē autē ut ait ioseph
aīalia uolacilia. hīc figura quea nullo
hōmī ē inspecta. Hec dñx moy. scindē
sele conspexisse figurata. cherubim unū:

altm respicebat. ūliscū uultibz in p'p'ia-
torū. duabz quoqz et aliis expanfis.
et mutuo se tangētibz uelabant oracu-
lum. alas ex opposito extendebant a pa-
riete ad parietem. **De mīsa et coronis.**

te qd ait dñs. facies i mensa de lignis se-
thim. habentē duos cubitos longitudi-
nis et in latitudine cubitū et in altitudi-
ne cubitū et semisse. spissitudine taceret.
et in aurabz eam ex omī parte. auro puris-
simo. Erat autē ut dicit iose. hīc mīsa p'p'ime
uelut deffica. habent. uñ. pedes. qui
dñr eius altitudo. eratqz ex medietate par-
tis inferioris rotundi et ornati. pars

superior: opus quadriguli erat. In singulz
pedibz erat anulus aureū. sinisqz erat in
pede. ū anulus mīserat. manulū ū uetēs
deauratqz. qbz ferebat mīsa. Erat autē labiū
in ea p'curtū sūt et in archa et labio affixa
erat aurea corona. alta digital. uñ. ita qd

medietas ei sup mīsam eminebat. ne sup-
posita cadent ex ea. Altera medietas infus
pendebat ad decorem et erat corona hīc mī-
ra silis. i. interpolata celatū et plano. Erant
autē ut aiunt hebi. celature ille qd imagi-
nes sūt. quorū reges futuri erant in ierlm.
a dō usqz ad sedechiam. Tū ioseph uidet
uelle. nō fuisse in ea alio labiū: nō hanc

coronam mītrasilem. i. reticulatā. Hūc
ū supposita erat alia corona: minor ista.
Sed quanta et quomō supposita. ^{ut sūt in an-}
et an plana. uel mītrasilis: nō ^{scilicet.}
nescimus. tñ aureola uocat. ^{de mītrasilem}

hebi dñt et hanc p'p'ice additā. ^{surgit bac p'p'ali}
ad p'figurandā diuisionē reg. qd ioseph dñt
mī: in duo regna. fuit enī regnum isrl
populosius regno iuda: s. tñ minus dig-
num et id aureola supposita erat et tñ mi-
nor. Mensa hīc ponebat in tab'naculo ad
aquilonē: nō longe ab adito. **De panibz**

Et ponebant sup p'p'ositionis.
eam. xii. panes azimi de simila
mundi ualde et ponebant sem altē sec.
et stabant singuli dedubz decimis eph.

qñ iose. duos assarios uocat et singulis
supponebat patena aurea et sup patenā
pugill' thuris. iose. dicit phialas aureas
suppositas. plenas thure. hīc uoluculo sab-
batz recentes et calidi imponebant mīse.

et erant ibi imoz usqz ad sabb'm seqñs.
tunc illis sublati et toto thure incenso
sup altare: non cū alio thure substitu-
ebant. Sublatos ū soli sacerdotes come-
debant. uñ sacerdotes dicebant. vñ iō.
qd ut ait ioseph dñs p'cepit. qd soli sacdo-
tes panes illos formarent et coqrent. et
ponerent in mīsa et tollerent. Ipsi tñ non
obseruauerunt hoc. Dicebant etiam pa-
nes p'p'ositionis: qd p'positi erant corā

regū et p'p'hi
et tñ ibi
imagines

pe

vin

dnō in memoriam sempiternam xii. tbuū li-
hoꝝ israel. l. porro positi. i. longo tpe posi-
ti. l. p. totam septimanā. l. in eternū p suc-
cessionē ponendi. **De uasis libaminū.**

Recepit quoq; dñs parari ex auro
purissimo. iiii. gñā uasoz. ad offe-
renda libamina. i. ab offerentib; sacerdotib; ali-
bando. i. gustando. dñā. i. a sacerdotib; dñō.
alibando. i. fundendo. i. poni ea sup mē-
sam. l. acetabula. phialas. thuribula.
cyatol. In his uinū qd̄ debebat offerri p-
uidebat. i. p̄gustabat. ut dignū ēēt offer-
ri. an n̄. S; qd̄ i colore in sapore uinū
di. nō scit. dñs qd̄ uirē phiale erant.
uinū i ab hyalim qd̄ grece dñr uirē sic uo-
cabant. in imo anguste. in supiori par-
te ample. in qbz color i sapor potat ag-
nosci. quas hebrei scutellas dñt. Etati
ū minores i angustiores erant i aures.
cum qbz fūdebat uinum sup altare
p hostie libamto. In thuribulis que i
mortarioladicebant. thus p̄cognoſce-
bat. i. offerebat. Similit̄ i acetabul
acetū. S; qd̄ n̄ qm̄ raro alit̄ occurrit de
oblacione acetū. qdam dñt acceptabu-
la. ū. l. p̄uidebant a sacerdotib; q̄ debe-
bant offerri. ut accepta. i. uonea ēēt.
an n̄. p̄tea subdividit acceptabula
inta in phialas. in qbz uinū. i. thuri-
bla. in qbz thus. i. similia. i. granū. i.
i. sal. i. ciatol. in qbz oleū. Sumebant
enim sacerdotē p̄us. de his que offerenda
erant portumctas. quas in huiusmodi
ualis ponebant. ad p̄gustandū q̄lib-
bando de singulis. q̄ libamina dixit
moys offēda. i. de offēdis sumda

Recepit q; **De candelabro.**
dñs fieri candelabz ex auro pu-
rissimo. ductile. tñ iose. fusile dicit.

cui hastile basi infixū erat. i. ferreū. sup-
uestitū calamis aureis. s. gemculat. ad
modum canne. V. aū capita calamoꝝ int̄
se iungebant. capita habebant tūmā
ad inuicē. in modū cyphi. qm̄ cippam
dñt. Iungebant aū. tanq̄ duo cyphi. qe-
rant in modum nucis. i. ex fundo cuiq;
cyphi p̄cedebant flores recurui. q̄liba.
i. in ipso fundo int̄ cyphū i liba. erat
spula uolubil. sic in capitib; cathedraꝝ
subst̄ spule uolubiles. Ita cū in hastili
ēēt qnq; calami in b̄t modū copulati.
i. erant ibi iuncture. quas qq; habe-
bat q̄ cyphos duos iunctos i spulas simul.
i. liba. i. hoc ē qd̄ moysel dicit. in hastili fu-
isse. i. cytol. in modū nucis. tñ hebrei n̄
dicit cytol. s. dicit ingellatas rotundita-
tes. i. ingello distinctas. Ex hoc hastili
p̄cedebant celatib; brachia hinc. i. ta-
inde. ferrea. quoz unūq; super-
uestitū i. erat calamis aureis. ad
modum hastilis. i. in iuncturis coibant
capita calamoꝝ. q̄ cyphi in modū nu-
cis. cū spulis i libis. Et q̄ in uno quoq;
tres cyphos dicit moys. fuisse. uidet̄ unū
qd̄q; i. calamos hūisse. Tñ uidet̄ qbz
dam. spulas n̄ fuisse in fundo cyphoz
ut dñm ē. i. i media plantae cuiq; cala-
mi. spulas n̄ fuisse in fundo cyphoz ut
dñm ē. i. i media plantae cuiq; calami. spulas
uolubiles suppositas. Sic erat candelabz ex
ferro. calamis aureis sup induto fcm. si fu-
sile fuit. Si ductile. simpliciter ex auro
fuit. i. malleis mirabili artificio in hanc
formā pductū. Erat aū ut dicit iose. ex
lxx. partib; compositū. in una base ere-
rum. sit. In hastili et brachiis. erant ca-
lami. xxi. n̄ integ. s. ex duab; partib;. In
medio ū partes iungebant. erat

spula supposita. ne iunctura uideret et puta
 retur calamus unus et ita erant calami xxx.
 cum totidem spulis. lxxij. Quinq; partes in
 basi. vii. lampadum sedes. Quotiq; uero mo
 do scintillaret. in summo habebat. vii. capita
 equalia. sup que ponebant. vii. lucerne
 auree. Infusoria etiam. vii. ex auro erant. quib;
 oleum lucis infundebat. Erantq; ibi forci
 pes ex auro dictae emunctoria. ad emungen
 da et exanguenda lignia uel luminaria.
 Etiam uascula ex auro erant ad exanguen
 dum in aqua quae emungebant. ne res red
 derent odore. dicta exunctoria. Omne por
 tus ei cum uasis suis. habuit talentum au
 ri. i. aurum. ad pondus sciarum. Tria enim habe
 bant talenta. minus quinquaginta librarum.
 quod erat misticorum. medietas. lxx. quod erat cunij.
 maximum. cxx. quod erat sciarum. Tria iose.
 dicit. ipsum habuisse in nas. c. quas habet an
 thares dicit. Graecalingua interpretatur. talen
 tum si cupat. Positum autem erat ad austrum
 et insam. non recte quod est. oblique. **De parie**
receptis quoque dominus tabernaculi.
fieri tabernaculum in hunc modum. Taber
 naculum erat domus dei dicata. quadrata et ob
 longa. tribus clausa parietibus. aquilonarij.
 meridiano. occidentali. Lib patebat intro
 itus ab oriente. ut sole oriente. radius ei il
 lustraret. Longitudo erat. xxx. cubitorum. la
 titudo x. altitudo x. In latere meridiano e
 rant tabule de lignis scythim stantes. xx.
 quarum unaquaeque in longitudine habebat
 cubitos x. In spissitudine. digitos. vii.
 In latitudine. cubitos et semisse. Jungebant
 tur autem in mutuo in castro. ne rimula ibi
 esset. aut planities parietis in equalis et e
 rant in aurate ex utraque parte. suppositae
 uero singule duabus basibus argenteis pforatis.
 In quibus foraminibus cardines aurei finitte

bantur. in utroque angulo tabule emment.
 sicut etiam fieri solet. Tria autem. uidetur uelle.
 quod una basis esset sub tabula. et altera super. per
 epistilio. s. latius est. quod dicitur ut bina bases
 singulae tabulae per duos angulos subiciantur.
 Vnde autem tabule suspense a terra super bases. an
 inter bases ad terram pungent. non legitur. Eo
 dem schemate fides est parietis aquilonarij.
 ad orientem uero erant. vii. tabule. portiones si
 miles aliis. et eodem in stantes in basibus. Sed
 cum non implent. non. x. cubitos. dimidius
 cubitus ex utraque parte uacuius patebat et ideo
 tabula uno cubito lata. facta est per medietatem.
 et fides est due tabule semicubitales. quae
 utriusque appositae. parietem occidentis alius du
 obus paginauerunt. quae in singule. duabus
 basibus innitebantur. Hae uero uentorum impul
 su. et qualibet alia causa parietes current.
 singule tabule anulos habebant. et au
 reos. per ordinem uelut quib; radii. **De**
cohyos. per quos uentis de lignis scythim
aurati. singulis. vii. cubitorum. immitt
bantur. capite unius uentis in capite alii.
in modum coci. ut ex plumbis sic ungeret.
 quoniam unus uentis immisit longitudinis uide
 tur. sicut in baculo cambuce pontificali e
 burneo si solet. Hoc sane planum est. nisi
 dominus adidisset. quod. vii. uentis essent in latere
 ad aquilonem et totidem ad austrum et totidem
 ad occidentem. quod minus. et grui uideretur. Cum
 enim quilibet uentis. vii. erat cubitorum. per
 tensi in latere uno. xxx. cubitos tamen. et an ge
 bant. Itaque quoniam cubiti latius illi. rema
 rebant in tactu. In occidentali uero latere. duo
 tamen sufficiebant. Sed qui dicit de tribus uenti
 bus superfluum. unum super ad orientem. vii. uentibus
 in latere septentrionali et alium in australi.
 et sic quod uult deest adimpletum. Tercium set
 tum in duos. quod positi erant in duobus an

Am

In summo pariet
 uel immisit. tabula
 ta firmata. et tunc
 bant. Erant autem
 uentis

gulis parietū. ut recuruati iuncturas angu-
lorū parietū colligarent. sicut iuncture an-
guloꝝ i sēuū. strapū ligari solent. Et hī ex
littera comā sūpōt. Quia g̃ in littera est. q̃n-
q; uetres iuncti p̃medias tabulas a sūmo
usq; ad sūmū. de altitudine parietis intel-
ligi pōt. Erat g̃ iuxta sūmitatē parietis
sūp̃mā. unū ordo uetū extensū in longū
p̃ totū parietē. et iuxta sūmitatē inferiōrē
alius ordo in eundē modū. et in media pla-
nitie tres ordines. ut q̃d dēm ē. uetres
fuisse in uno latē. pōt ad nūm ordinū
q̃m uetū referat. Erant itaq; in una q̃
q; tabula. anū. et in quo libet duoy
parietū uetres. xxx. q; v. ordinū q̃libet.
v. uetres habebat. In latē occidentali. x.
uetres. vni p̃ singulos ordines. Sunt q̃
dicant. n̄ om̄s uetres eidem q̃ntitatē fuis-
se. Et q̃libet uetū. v. qui erant in
magnis latib; erant. vi. cubitoꝝ.

Et ita. v. sufficiebant ad t̃mēdū.
xxx. cubitoꝝ. Et. v. uetres. q̃ ad occi-
dentē erant. singlū duoy erant
cubitoꝝ. S; iose. loq̃ns de his uetrib; ait.
Uno quoq; h̄ntē magnitudinē cubi-
toꝝ quinq; *De distinctioe tab. et de utiq;*

Tabernaculum h̄. in celo.
duas partes distinctū erat. Poste-
rior pars ad occidentē. x. cubitis p̃tende-
bat. et ita quadra erat. in longū. s; in
latum et in altū. x. cubitoꝝ. Hec pars. a
driam uocabat. l̄ sc̄m sc̄i. l̄ sc̄iarū sc̄ia-
rū. l̄ sc̄a sc̄oꝝ. Antior pars ad orientē. xx.
cubitis p̃tendeat. q̃ cōmunis erat sac-
dotib; et her. dicebatur sc̄m. l̄ sc̄a. l̄ sc̄ia-
rium. Respectu hui; posterior dicebatur
sc̄m sc̄i quasi sc̄m secretum sc̄i. ut d̄r
sc̄m sc̄i. ut sc̄m sc̄i. i. sc̄us sc̄o. ut d̄r d̄ns
d̄noꝝ. et rex regū. Ad alterutras ū partes

sepandas. posite erant in medio. iiii. colum-
ne de lignis setim deaurate. capita h̄ntes
aurea. et bases argentee. T̄n iose. dicit. iiii.
fuisse tabulas. ad modū aliarū operas. eq̃-
liter a se inuicem distantes. Int̄ q̃s. et ang̃
n̄ patebant ingressus. S; capita ū colum-
narū. supposita erant duo uetres. x. cubi-
toꝝ. a pariete in parietē p̃tēsi. in q̃b; p̃cu-
los aureos immisū dependebat uetū.
ante. iiii. colūpnas extensū. quadrū ex
om̄i parte. s; x. cubitoꝝ. ut ex om̄i. parte
p̃hiber̄ aspectum int̄ioꝝ. Erat aut̄ uelum
de bysso rectora. q̃d ē genus lini candi-
dissimū et molliissimū. et de iacinto et pur-
pura et cocco b̄stincto. i. de filis sericis. ia-
cintini et purpurei et cocinei coloris. ope
plumario compositū. i. ope acū picto
pluma enī lingua q̃dam acū d̄r. Hoc
g̃n̄s ueli uulgo bustratū q̃i b̄stratum
d̄r. p̃mo enī fit tela. cui cum acū ope
manualy sup̄sternunt diuise picturaz
ones. S; qui d̄nt opus plumariū. a si-
mili auū. q̃b; sup̄addita ē plumaz ua-
rietas. Idē opus d̄r etiam polimitū. a poli q̃
ē multū. p̃ multitudine picturaz. Erat aut̄
hoc uelū. pulc̄ uarietate cōtextū. ex unūsis
ut ait florib; iose. q̃s g̃n̄it̄ b̄m̄. et aliis
picturis quas pōt̄nt interserere pictores. p̃
aīaliū format. In ingressū ū tabernaculi.
columnne erant de lignis setim deaurate.
capita h̄ntes aurea. bases ū enee. Sup̄ q̃s
duo uetres. uel unus. x. cubitoꝝ p̃tende-
tur a pariete in parietē in utroq; capite sui
utroq; parietis inserti. ad modū turris in do-
mo. a quo dependebat aliud uelū p̃tēdū
aureos insertū. ad modū p̃ons operis. s; iose.
usq; ad medietatē colūpnaz. Depen-
debat. regens eas p̄. x. cubitoꝝ. reliq; v. usq;
ad t̄ram ad ingressū sacerdotū patebant.

Sup hoc u dicit alia corina lancea suppo-
sitam. usq ad tram ptingent. fimbry cam
panulos ducentibz et rebentibz. ut in di-
ebz festis reducta pber aspectu tabnachz in
aliis diebz supducta phibet aspectu. pa-
pue cum nubili uidet. Textus eni fortis e-
rat et facile labore sustinebat. Cui in ingi-
tu apli. simile dicit fuisse appensa. Erat
au in intion scuario archa. cum his que
in ea reposita dym: et cu his q erant ei se-
posita. In antion u candelabru ad austru.
insa ad aquilonem in medio ante uelu. n
longe ab adito. attare aureu q iose. thuri-
bulu aureu uocat. de quo post dicitur. De

Corum tabnach. **corinis et sagis.**
u cameratu. s. planu. ad modu pale-
stine fuit. uiz. opuntis aptatu. p m u opunt-
tum. corine. x. q i uela ul tentoria. l q nq
tabnachin uocant. que erant fte de. m.
p dictis colonibz ope plumario. Longitudo
corine unius. erat. x. et. m. cubitoz. la-
tudo. uiz. quaz q nq. mutuo iungebant.
et q nq. simili. ut q i due corine ex quibus
i uinctis redderent. Iungebant au ansut
iacinchin. q in uno q late corinaz dispo-
sue. alta et altam ueniebant. bime anulo
aureo colligabant. sic ad ornatu coll. fibu-
le auree ut argente uimq. bona capiti so-
lent colligare. Dicit t iose. anulil aureis
i uinctis eas fuisse iunctas. Scdm opunt-
tum. erant sagaglicina. q i uela. et capla-
na. ul capillaria. q nq. uocant. que de pit-
capz. quos capillos q nq. dms. ad differen-
tia lane ouu. fca erant. de qbz i ultima fuit.
un i illa saga ciliatna dicta se. q p aspi-
te saga dicebant. un i quosda pannos
aspos. sagas dms. l forte ex quadrata. sa-
ga dea se. un i militare pallu agall in-
uentum q quadrum erat. sagu dcm

et. Qd t i q ex aspo habet panno. et aeris int-
piem: potuit dici sagu. Erant au saga b. xi.
Longitudo sagi uni. habebat cubitos. xxx.
latitudo. uiz. et erant. s. i mutuo iuncta. ut
q i unu sagu iuncta. Iungebant au anut e-
ras inferas ansut. et se ueniebant. et t au
singule corine. l saga. i unu ita copula-
rent. an. corine i sute filo. in sepabilit
in una corina iuncte erant et alie. s. simi-
liter. et ad tegendu tabnachin hec due mag-
ne corine tm anul i ansut iungent. no i
ducat.

Ouom uero ex his tegebat tabnacu-
lum: p uideam. Scdm beda pten-
debant decem corine i copulata p tnsu su.
totu opientes tabnachin. et descendentes
p latera: uno cubito distabant ex omni
parte a terra. et q simul iuncte. xl. cubitos
implebant. longitudine tabnaculi que
erat. xxx. cubitoz. tegebant. et. s. cubitoz de-
pendebant iuxta lat occidentale. alij. s.
descendebant ante opturam q erat ad
orientem: t i ne in composita pendent
utrobiz corine. t i s gredientes duo mag-
na latera tabernaculi: usq in mediu
apture habebant. ibiq. mutuo iunge-
bant et simili in lat occidentis. et ita ex
omni parte. tabnaculu tectum erat cor-
inis. uno t i cubito dea tra ex omni par-
te n uelato. Supponebant saga simili-
ter: p tnsu su. s. q erant. xxx. cubitoz.
p lata descendebant usq ad terra. et ita
cubitum corinis n uelatu. ipsa uela-
bant. Et q ex tnsu so. xliiij. cubitos
habebant. cu erant. xi. simul iuncta. et
unum qd q erat. iij. cubitoz. longi-
tudine tabnach. xxx. cubitis tegebant.
de. xliiij. que superant. viij. descende-
bant ad orientem. et. s. ad occidentem.

facere. et a
lia. vi. q i
i unu sagu

xlviij

Partes uero sagorum que fuerant pendentes iuxta
duo latera magna usque ad terram ex utraque
parte reducebantur ad tegendum introitum
orientalem. Sed quod uero cubiti ex utraque parte
ueniebant in spacio uero introitus. et tunc erant
superfuerat sagum sagorum. Vel forte in summa
te cuiusque duo cubiti retroplicati fuerant.
instar horarum uestimentorum et ex equo ueni
entia saga de latibus in medio introitus co
pulabantur in eodem loco in quo et cortine
et similiter in latere occidentis. Propter huius
modi super futuram replicationem sagorum
dicitur. beeda. primo dixisse dominum moysi. sex
tum sagum in fronte tecti duplices. id est dimi
dium sagum quod excedit cortinas introi
tus. superius et replicabitur. et per plani ad dicitur.
Quod superius in sagis. id est unum sagum quod ampli
us est ex medietate eius operiet tabernaculi postiora
et latere occidentis. Dupplicabantur autem ita ut
impleti uentorum possent sustinere et scilicet
hanc dispositionem. tabernaculum ex omni parte
tegebatur sagis usque ad terram et nichil ex eo
uidebatur et tentorium quod erat in introitu pre
ciosum. in ualibus ibi erat et cum sacerdos in
traebat tabernaculum. et necesse erat ac tolle
re saga et cortinas ut subintrarent. et si
in medio iungebantur uncinis tanquam
ad introitum eorum dissoluebantur.

Alia est iosephus alter.
phi. dispositio. cuius ostendit origenes.
et uidetur probabilior. Aut enim. x.
cortinas in introitu iunctas. ut dominus est a tro
te tabernaculi super introitum extendi per trans
uersum et tegere totum tabernaculum et descen
dere iuxta latere occidentis usque ad terram in
introitum uero si regi aliqua parte cortinarum
cum ipsum habet uelut. similiter et de sagis
totum dicitur operiri tabernaculum. excepto
introitu. Sed quod duo cubiti sagorum super se

coram ex utraque parte. dicitur eos replicari
sub cortina. ne uenerint introitus inter saga et cor
tinas. totum operietur opintum. per quo et
dominus putat. et sexum sagum in fronte tecti
duplices. Sed et b. speciosa et preciosa plurimum
pars exterioris tabernaculi non uidebatur. nec
illud continetur quod circa tabernaculum deflue
bat. fructa ergo tanta sancta uidebantur. Quod circa
forte ex omni parte cortine et saga funibus ex
tendebantur. circa tabernaculum. et paxillis erant
colligabantur funes. quod et paxillos habuisse ta
bernaculum. infra moyses dicitur et in modum
tecti dependentis circumquaque attollebantur.
ut et tabernaculum undique uideri posset et cir
cui ab ingredientibus sub coram. *De pel*

Iuocumque uero in libro suppositis.
h duo opintia disposita fuissent. de
reliquis duobus non est quod. Sane tertium erat opi
mentum de pellibus arietum rubricatis. que
superiora tamen tegit. ad latera non descende
bant funibus et paxillis erant affixis terre cir
cumligate. Quartum quod opintum. meun
dem modum erat suppositum. de pellibus arie
tum iactantibus. supposita uero erant duo
h. propter estum et umbram diffusionem. Mul
tos itaque ut ait iosephus. stupor habebat alon
ge aspicientes. Nam coloris eius in nullo
putabant differre a celo. *Quod figurabatur*
et hac ratione tabernaculi. predicta.
pater dominus et non hominem sic disposuisse. quod
ut ait iosephus. singula horum ad formam rerum
sanctam repperit. si quis absque inuidia uelit
h ostendere. Abditum enim quod soli pontifici
priuum erat. figurabat celum. deo et angelis
attributum. Scuarium uero quod induplo erat.
terram et mare cunctis generabilibus. siue ulla
pars communis erat sacerdotibus. Cortine te
lum sydereum. Saga. aquas que sunt firma
mentum. Pelle rubricata. celum empyreum.

De altari holo-
cautorum.

inserbant. de quibz dependens craticula era.
imodum retis fca. usq; ad mediũ altaris in
tus descendebat. sc. quã cremanda in odore
dño ponebant. que ignis p oculos craticule
ascendens de arula sumebat. ita u angu
los infiores. iiii. erant anuli erei. in qbz ue
tes imponebant de lignis scilicet optimis ere.
ad deportand altare. De hoc tñ altari et cra
ticula ei. ambiguitas ē. n̄ solum int̄ nos.
uerz etiã inter hebreos: p̄cipue cū hebraica
ũtas. a nr̄a tr̄sione n̄ tñ disc̄pare uideatur.
Hos quidē. sic h̄m̄s. facies craticulam in mo
dum retis encam: p̄. iiii. angulos. erunt. iiii.
anuli erei. q̄s pones sub arulã altaris. Eratq;
craticula. usq; ad altaris mediũ. Hebr̄ ē.
sich̄. facies ei michar. facturã retis enci.
sup rete. iiii. anulos encos. idabis illam. fũ
dum are de subē. eratq; rete usq; ad altaris
mediũ. Joseph̄ aũ sic. Eui suberat craticula.
in modũ retis fca. Suscipiebat enĩ tra
ignē qui de craticula ferebat: q̄ bases n̄ e
rant ei subiecte. Cassiodorus tñ senator in
pictura qm̄ fecit. cuius in exp̄one psalmo
rum meminit. iiii. pedes in utq; altari fec̄.
Pm̄ uidet quibz n̄ supponi craticule co
nes assandas. s. fuisse q̄ uas qdã. in quo
sedet altare: c̄parietum altitud. altare
ambiens usq; ad mediũ altaris eleuata ē.
Icuius angul̄ sursum. iiii. anuli pendebat.
p quos uetibz insertis altare ip̄i insidens
portaret. Altare enĩ n̄ leḡ alios anulos h̄u
se. s. ut̄ separatũ ē hoc uas reticlatũ ab alta
ri. ita ut amouĩ posset altare ab eo cū uel
lent. i supponi. an de ip̄o altari ope fusi
ita fabricatũ ē. ut q̄ appositũ uidet. am
biguum ē. Sup arulã ũ altaris. quã in
medio ei positã dñe p fenestram abomen
te struem lignoz imponi. et sup ligna
carnes imponi assandas. Vt n̄ erat ibz

arula. s. sup craticulā suppositam fiebat ignis.
qđ uideatur iose. uelle. in p̄dictis lib. Alii uideat.
nec opuntium. nec fūdum. ipm hūisse. s. par.
etiam repli. terra. s. qđ dñs dixit. Altare de t̄.
ra. facietis m̄. In cuius area sup̄iori fiebat ignis.
ū cremanda imponebant. et de craticula alta.
ri supposita. idem sentiunt. Arulā ū sup qm̄
craticula posita leg. hebē aratumclām uocat.
et sulcū. qm̄ in medio parietū altaris fuisse
dicit. usq; ad qm̄ locū altitudo craticule p̄g.
gebat. **De situ altaris. et uasis ei.**

Sostium erat altare aū tabnaclm̄ sub.
dius. n̄ directe ante introitū. s. aliqn̄
to ad m̄diem descendens. ita ut aū ipm̄
imolantes. stantes ad aquilonē. ipm̄ tab.
naclm̄ usq; ad scā scōy m̄spice possent. Et
qđ stabant ad aquilonē. et m̄diem. qñq;
leg. col. sacrificasse ad aquilonē. qñq; ad m̄.
diem. Erantq; in usus ei lebetes ad colligē.
dos cinis cum habundoabant. et deportan.
dos. qm̄ locū sctum et mundū reponerant.
et forcpes ad em̄dandū ignē altaris. et fusi.
nule. quas gēte aragras dñs. qđ in de cal.
dariis coctae carnes p̄ferebant. et bacilla. qđ
uacilla. ad uehendū. qbz p̄uine ab hoc
altari. ad al.
tare thymi.
amaris defē.
bant. p̄et.
cacabos et ol.
las ad carne.
coqndas. qđ
tū iuxta al.
tare n̄ coq.
bant. Oia ū.
enea erant.
Hebē uero.
ut h̄t. facies eius ollas. et ei palas. et ei pelues.
et ei uncinos. et ei ignium receptacula.

Erat autem atriuū circa. **De atriū et tab.**
tabernaculum. in latē. **tabernaculum.**
meridiano. et cubitoꝝ. et in aquilonari. et.
In orientali. s. l. et condē. in occidentali. et sic
quadrū erat. s. in forma altā. parte longi.
on. Erant qđ in latē australi. xx. columnne.
altē. cubitoꝝ. capita hūtel argentea cū
celaturis. cum basib; enes. spacio. et cu.
bitoꝝ. int̄ se distantes. s. quas anuli sin.
gulis in erant. p̄ungebantq; funes ab
anulis usq; ad capita paxilloꝝ. qđ erant
magnitudine cubiti. et p̄ singulas colūp.
nas in t̄ram ualide fixi. ut atum imobi.
le custodirent. Corona ū de bisso mollissi.
ma. et cubitoꝝ. in longū. et. in latū. p̄ co.
lumnas dependebat. a capite usq; ad ba.
sem diffusa. ut nich a pariete differre
uideret. nisi forte p̄ aeris int̄p̄ie. qñq;
fumb; et paxillis retro traheret. ut sub
ea tanqm̄ sub tecto popl; reciperet. In eundē
modum latus aquilonis. xx. columnas et
coronam habebat diffusam. Ab occidū
te ū. columnne et corona cubitoꝝ. l. atriū
cingebat. In inḡssu ū ad orientē. m̄. colū.
ne hinc. et. m̄. m̄. stabant et corone iuxta
has diffuse. nich a p̄onib; differentes. In me.
dio ū latas ei. m̄. erant columnne. in mo.
dum portay. qbz appensum erat uelū de
m̄. p̄ciosis colorib; rectum ope pluma.
rio. qđ ad inḡssum legissum de facili at.
tollit et poni potat. Notandū tñ in lon.
gionib; latib; fuisse colūpnas. xxi. inter
quas erant. xx. apture. et cubitoꝝ. et in du.
ob; m̄monib; .x. s. p̄t angulares. qđ o.
munel erant duob; latib; dñt ibi. xx.
hic ū decto. **De lucul.**

Recipe etiam dñs offerri a filiis isrl̄
oleū oliuay purissimū. p̄lo qđ ton.
sum. hoc enī purius ē qm̄ nucēū ut line.

nam. Vmramū ul' rafaminū: ut ſēp arderet
ex eo lucerna in tab'naculo testimoniū. qm̄ ac-
cendebant aaron et filij ei vespere: et usq; ma-
ne lucebant sup candelabryū. ^{lucē} lucē co-
ram dño. in die ſi tñm, lucē papyrē erat.

Incendala ſi quā mergū dicimus: aurea.

De cōmuni veltib; ſacerdotum. **CA.**

Item locutus ē dñs ad moysen. Applica frēm
tuū aaron ad te. cū filiis suis. de medio fili-
orum israel. ut ſacerdotio fungant̄ in facies
q̄ uestē ſcām fr̄ tuo. in qua ſcificat̄ in mi-
nistret. Deluſ ſane uestib; q̄ ſuſe agit
hiſtoria: ad euidentiā ḡruo ordine p̄ſeq̄-
mur. Quorū erant uestes. tam ſacerdotib;
minorib; quos cananeos uocabant: qm̄
p̄ncipi ſacerdotū. quem arabarchū appella-
bant: omnes: et p̄ illas: alie. iij. q̄b; ſolus
arabarchus. i. p̄ncipſ ſacerdotū utebat̄. q̄b;
ſcđm hunc ordinē induebant̄. Purifica-
tis p̄ manib; et pedib; aqua: ſacerdos in-
ducebat manachasim. q̄d ſtrictorū ſo-
nar. q̄d ḡte brace. latine. feminalia dici
pōt. eratq; de byſſo retorta ^{textū} in ḡthē
tib; q̄ p̄ p̄m pedib; aſcendebat usq; ad
lūbos ibiq; ſonare ſtagebat̄: et usq; ad genua
tñm descendebat. Et tñm pontifex. q̄ iugem
h̄t ḡmentiam. tñm ſandalus pedes t̄git.
Acti dicit̄ q̄. quilor̄: n̄ in digite n̄ ut pedē
lauit. Sedō. byſſina ſindone duplici uesti-
ebatur. q̄d tethomone. i. lineū dicebat̄. qm̄
nos lineā ſtrictā. ſive camīſiā dñs. t̄ ſubu-
culā. qm̄ moysēs abaneth appellauit. ſ; p̄
ababylonis diſcentes hebrei hemiſaneā
dixerūt. Et aū descendit usq; ad talos. et
decet̄ corpi coaptata. ſ; manicas brachia
ualde ſtringent. naſtulis hinc inde ſup
humōs capicūm ſtringentib;. Tercio
cingebat̄ baltheo. lato q̄i digiti. iij. ſic re-
ticulato. ut q̄i pellit uipea qm̄ eltate ḡruit

uideatur. ^{textū} ſlorib; cōcineis. purpureis. et
iacinctis. Stant̄ ſ; tñm byſſinum erat. ſu-
mens inuicem cingendi a pectore. Circum-
duct̄ latib; tñm aū umbilicūm redibat: ibi
q̄ modice ſtringebat̄: et usq; ad tibias de pen-
debat ad decorem: dum ſacerdos nichil opat̄.
Cum ſcificabat: ne impediret pendentes
ſummitates ſup laui humerū reflectebat
unde et forte diaconū q̄ndoc; caſulam plica-
tam. etiam humero ſupponit. q̄to ſimpli-
t̄ tyaram geſtabat in capite. acydarū pon-
tificali p̄ſimū differentē. erat enī in modū
parui calamauq; et caſtidis modice. medie-
tatem it̄ciſ excedens. dicebatq; manephe.
h̄nt uſas. q̄i in uoluntate ſepi neſcebant̄.
ne facile laberet̄. h̄nt deſup aliud uelam̄
byſſinū. usq; ad inferiora barbe descen-
dens. celans pulles ligaturas: et totā caput
ſupficiem aptatūq; p̄fecte. ne laborante
rueret ſacerdote. **De pontificalib; in-**

up b̄p̄is. iij. uestib; dumentis.
Inducebat̄ arabarchus. Quorū p̄ma:
tunica erat iacinctina. podis et ipodis dō:
i. talaris. quam hebreus methur dicit. erat
q; de duab; incisionib; ſcā. ſcā ſup hu-
meros et p̄ latera. in modū dāmatice ſcā.
manicas eidem coloris aſſutas h̄nt. caput
um n̄ ḡt̄iſ ſo ſup ſcapulas. ſ; in longū
ſectionē habebat a pectore usq; ad medi-
as ſcapulas. Cui aptare. ne aū et r̄e tur-
piter appareret. aſſuta erat ſcā q̄ ſup ſca-
pulas hinc in naſtulis aſſingebat̄. Et ha-
bebat aū p̄ ſimbryſ. i. xij. tintinnabu-
la aurea. q̄b; erant mixti totoē naſtu-
ly. q̄i mala pumica. et iacincti et purpura
et cōſo byſſincto. ita ut poſt tintinnaby-
la. malogranatū. q̄i in ſcalari impoſita.
ut audiret̄ ſonū cū ſacerdos ingrederet̄ et
egrediet̄ ſcuarū. et n̄ moreretur. Sup hanc

tunicam uideatur uelle ioseph accingi ponti-
cem angulo p̄ dicto. quo alij sacerdotes sup
lineā tunicam. Alij n̄ uim ipsū accingi
dñt. s. sup ephor. ut sup om̄ia induita
ad ultimū angere. fuerit q̄ dicerent. duas
zonas hūisse pontificis. p̄mā ad modū sacer-
dotum. scđam sup ephor. que due tñ. pro
uno habebant induito. Scđa uestis. erat
ephor. similis sup humalibz grecor. dep̄dic-
tis. iij. coloribz auroq; contextū. in manica.
ad modū colobij. descendens usq; ad renes
ā deo ut sup cingi posset. supiorē partē tu-
nicæ iunctine tegens. inferiorē relinqns
intactā. hore ū laterum. uncinis i anut
aureis iungebant. apturam hñs in pecto-
re quadā ad magnitudinē palmi. in qua
logion insertat. In cui parte supiori. sup
utruq; humum. infibulati erant auro
duo lapides onichini. sardonice scđm
iose. in q̄bz erant sculpta noīa filiorū isrl̄
p̄umalibz lictis. lingua hebreā. iuxta or-
dinem natiuitatis eorū. i. noīa seniorū.
in humero dextro. i. minorū in sinistro.
ob recordationē filiorū isrl̄. Habebat aū
capitū ex tñsūso. sup humos. foralibz do lo-
ris contextum. Qd̄ legitur samuelē ex dñm
duos ephor. alio erat. i. p̄e ephor
dicebat. i. erat lineā istud ū. mira pul-
tudine ūmclatum. Tercū erat ornā-
tum. qd̄ hebreē essin. ḡtus logion. latū
rationale dicit. quad̄ngulū i duplex.
ne ponde gemmaz rumpet. mensurā
palmi hñs. s. apturā sup humerat im-
ple sufficiens. ex p̄dictis. iij. coloribz ran-
to contextū. eod̄ scemate quorū sup humale.
erantq; in eo. xij. lapides. auro firmiter
inclusi. p. iij. ordines. terni singulis.
In p̄mo ordine. sardius. topazius. sma-
ragd̄. scđo. carbuncus. saphir̄. iaspis.

Intercio. liguri. achates. amethyst. In q̄rto.
ciolitus. onichini. berillus. In q̄bz erant sculp-
ta noīa xij. filiorū isrl̄ iuxta ordinē natiui-
tatis sue. singula in singulis. ut gestaret
sacerdos memoriale filius isrl̄. i. filiorū isrl̄ in
humis i in pectore. ob recordationē tñm.
quorū unus. p̄ls ēet memor. ipe ū du-
orū. ut. s. p̄ls uidit noīa patrū suorū. sata-
get ne a uirtute p̄or degnaret. sacerdos ū
uitam i fidem patriarcharū meminisset
imitari. meminisset i p̄lm ex his p̄m-
orum. sacrificiis i orationibz deo iudicare.
Applabat i rōnale iudiciū. q̄ sc̄pta erat
in eo hec duo noīa. iudiciū. uirtas. ut doct̄
na i uirtas. Sane ū nos hñs. ponet in ra-
tionali iudiciū. iudiciū i uirtatē. hebreē
h̄t. p̄urim i thumī. unde i sortis in q̄bz
iudiciū uirtas solet inquiri. p̄urim dñt.
Tradit̄ autem in medio rationali fuisse la-
pidem quadrū. magnitudinē duorū di-
gitorū. in quo. s. coloris mutationē p̄pen-
debant ut̄ dñm placatū h̄rent. an offen-
sū. Ioseph dicit. sardonice qui in dextro
humero gerebat. cum sacrificiū pontificis
dō placebat. tanto splendore mirare. qd̄
i p̄cul positis radii ei appareret. Eḡsurus ū
ad p̄lum. si d̄s cū eis ēet. tamē fulgor in
lapidibz rationali apparebat. ut om̄i fie-
ret multitudinē manifestū. eorū auxilio
dñm ad ēē. i. ob hoc. rationale iudiciū noz
cupari. Asserit etiā ioseph. hunc. i. fulgo-
rem sardonice i rationali. cessasse annis
ducentis. anteqm sc̄pisset. i. hec. cū d̄s
molestē ferret tñsgressionē legis. Erant
i in. iij. similitudinibz rationalis. iij. anu-
li auri. quorū duobz sup̄mis inserte e-
rant due cathene auree. sibi inuicē co-
hentes. i. obligate. ad modū x. lictē sibi
in medio iuncte. Ut pot̄ facturā exp̄i-

mit chathene: in qua machis macle coheret.
De quo hebreus h't: p'lxat ope p'lxo. Iose.
dicit: phistulas uementes. Iuxta catodeu: so-
nat tinnitatus: i. ad q'ntitate spaci. in q' p-
tendebant scas. que sursum ferebant usq' ad
scapulas pontificis. sup' quas inserebant du-
obz uncinis aureis. sup' humerali firmiter
insemit. duobz u' inferioribz anul' assute e-
rant due uittae iacinctine. q' circa lata duc-
te. duobz anul' aureis int' scapulas inse-
bant. qui sub utroq' sardonice in ephor-
fix stabant. ut utq' ligatura ephor ex lo-
gion sibi inuicem firmit' cohererent. Et hoc
dicit ioseph. zonā ex. iiii. coloribz i. auro
9sertā. ex utroq' latere ē ductam i. tūm re-
uolutā an' pect'. in utq' summitate infra
pendente. hūit' ex aureis fistul' fimbrias
muro decore cōpositas. **De thara. l. mitta**

Clamum erat ornamētum p'ntificis.
capitis. q'd' mūm' l' yara ul' mū' l'
infula dicitur pot': speciali cydaris. Eratq;
yara. ad modū p'dictē scā. q' mūm' e-
rat sacerdotibz. Sup' quā iuxta erat alia
tota iacinctina. q' cū dabat auro iculo.
ibz ordinibz f'it. sup' quos ab occipite sta-
bant flores aurei. plantaginis similes.
a tempore ad temp'. A fronte u' sup'. sta-
bat flos aure'. simit herbe. q'm g'it m' q'da
mos dicunt. magnitudine digiti unius.
Insuper u' plantae yare. ex omi par-
te mēcuru usq' ad summitatē ei. que in
acutissimum deficiebat cacum. paricla-
tum p' loca erant aurea malognata cū
spinosi exintatibz suis fabrefcā. S' r'
frontē u' pendebat lamina aurea. q'm
petali dnt. ad modū dimidie lune scā.
q' articulationē sursum h'nt. in medio anu-
lum aureū. uncino aureo inserebat.
q' yare insest erat. in qua sculptū erat

aq'ho adonay. i. sc'm d'ni. nom. l. tetragrama-
ton. q'd' ineffabile d'r. n' q' dici n' possit.
s. q' rem ineffabile figt. q'd' h'nt l'nt' tēbi-
tur. h'e. ioch. eth. uau. que sonant. p'n-
cipium uite passionis iste. Qd' ē. P' passi-
onem hui' quē p'figurat iste sacerdos: re-
uincit' uita in adam p'dita. Hec u' cū
moueret pontifex. moueret i lamina
scā: sursum ligabat' uitta iacinctina
p'p'icia: celante uncinū i anulū. q' cir-
cūducta capiti. i. ligata in occipite: de-
pendentes summitates s' humum utruq;
diffundebat. **De tpo uestiu**

Si uestibz ornat' pontifex. imaginē
totius orbis sup' se p'ferebat. femi-
nalia tū i linea stricta. q' b'issima erat:
tām figurabant. Baltei u' q'ntē erant:
circūuolutionē oceanī. Tunica iacinc-
tina: ipso colore aerem p'ferebat. P' tintin-
nabula. sonit' contrituum: p' malognata
chouiscationes signabant. Ephor uero:
sui uarietate celū syderū. q'd' aurū co-
loribz int'g'it erat significat q'd' color
uitalis p'nterat uniu'sa. duo sardonice:
solē i lunā. l. duo emis'ia. xii. gēne p'x-
toales. xii. signa in zodiaco. Pulchre
q'd' in medio erat: app'at'at' rōnale. Rō-
ne enī cuncta f' plena i trena b'ent cele-
stibz. imo rō trenaoy i t'mpy. frigoris i
caloris i duplex int' utraq; temp'ies. de
celi cursu i rōne descendit. cydaris. ce-
lum empyreū. lamina supposita:
d'ni omibz p'fidentem. **De altari in cen**

Post uestiū p'ponē. locut' f' i loco q'.
ē d'nt ad moy'se. de m' p'secrationis
aaron i filioy ei. q'd' usq' ad ipam p'sec-
tionem distulim: de altario aureo p'se-
quentes. f' m' erat hoc altare de lignis
sethim. h'nt cubitū longitudinis i alte-

rum latitudinis. i. quadry. et duos cubitos in
altitudine. uestitusque erat auro purissimo.
cornua huius et candelabra aurea. et candelas. et a-
nulos. et uestes auro. instar pontificis. et
si arula huius an candelas caperet. et
um est. Iosephus autem dicit. quod per angulos singu-
los coronas. i. habebat. ex auro purissimo.
quod singulariter forte in modo dicitur. ita.
faciesque ei coronam auream per gremium. hoc
altare dicebatur incensum. et thymiamatis. quia
singulis diebus. mane et uespere ad assuman-
dum iuge sacrificium super illud. incendebatur
thymiana sacrificium domino. fuerit etiam quod dicitur.
mane solui. incensum. i. thurs supponi. uel-
pe uero per dignitate sacrificium uespertini thymi-
ama. Etiam uero hoc altare erat intra sancta
sanctorum. an in scinario cum candelabro et mensa.
sancti uidentur dubitare. Nec est putandum in
dubium uenisse quoniam erat in scinario. cum hebre-
us hoc dicat. et Iosephus plane. prima et posi-
tio tabernaculi sancti a moysen inuirt. non quia
paulus ad hebreos. thuribulum aureum ponit
inter sancta sanctorum. Potuit sane esse. quod in templo
et omnia amplata fuerit et multiplicata. per
altare aureum quod erat gratia uelut. ad quod bis
in die necesse erat ingredi. erat super additum
thuribulum in abdito. in quo sumus sac-
dos priuas et thymiana quod secum ferebat
ad oleret. quoniam ad interiora attingebat ipsum
penetrare. **De compositione thymiana.**

O et sponne uero thymiamatis. et.
sancti. locutus est dominus ad moysen. dicens.
Sume et aromata. stacten et onicha. gal-
banum boni odoris et thurs lucidissimum.
equat pondus est omnia. et in tenuissimum
puluerem mundes omnia. Onicha. fertur esse
ostreola paruula suaue redolens mag-
nitudine humani unguis. unum et onichadit
quod onyx gratia. unguis dicitur. Stacten. est gum-

mi. quod fuit demirra. quod et mirra dicitur. Galba-
num uero. succus. ferule. et nascitur in syria opti-
mum. cartilaginofum. i. et mirum lignosum
cui odore fugantur serpentes. ferula quod quod
feniculum. in gargano nascitur. cui succus
est uilior. Thurs uero lucidissimum optimum. quod
masclem dicitur. quia instar humani testiculi uolui-
tum est. Dicitur et libanum. a libano monte. ara-
bie. in quo nascitur arbor thuris. ad acenis
qualitate proplexo et intorto uimine. Ex his
uero. fiebat puluis thymiamatis sancti. Prohi-
buitque dominus tale fieri et ponere in usus bonum.
Quod si quis simile faceret. ut odore eius frueretur.
purer de populo suis. Non est quod odor thuris
benedicti. si datur in ecclesia. sponso et spon-
se. Item. quod oblato thure benedicto super alta-
re. si descendat thuribulum ad clericos in
choro. et ad laicos. aliud thurs sancti benedictione
apponendum est. et hominibus ostendendum.

De effectibus sancti unctionis.

Unguentum et sanctum. de uero. fiebat aro-
matibus. Aroma uero dicitur quodlibet pig-
mentum. quod odore suo aera inficit. Unde a-
roma. quod acrioma. Sumebantur quidem
quingenti sicli uirgultorum. per me. i. per apue
mirre. Et emirra arbor. quod gratia sumrna
dicitur. cubitorum. quod est in arabia. cui uirgul-
ta arabes gaudet. ut melius pullulent. et fru-
ctificent. Ex quorum odore intolerabiles et
trahunt morbos. non fumos thoracis occu-
rerent. Cinamomum. sicli ducenti quinquaginta.
et calamum totidem. cassia uero quingenta.
et cinamomum. uirgultum in die. et ethiopie.
duorum cubitorum. uero quod cinamomum. quia
in modum canne subtile habet calamos. et
replicatos. quod fracti. spiritum uisibile
reddunt. Calamum uero species aromatica. iuxta
libanum. cassia in aquosis nascitur. crescit
in immensum. odorem reddit. et redacta

in puluerem: cum oleo oliuay. sub m. luna hui
ficiabant. ope unguentarij. Tocebat scm un
dionis olei. l. unguentum scm. de cui usu: lo
co suo dicens. Josephus et balsamum apponi
dicit. **De labio eneo.** **CA. 21.**

ocutq; e dñs tñm ad moysen. facies et
labium enei cum basi sua. uas. l. lauato
um. qd i litter dñ. qd erat int tabnaclm
altare holocaustoy. in quo missa aqua
lauabant sacerdotes man suas et pedes. ueste
scil accepturi ut sacrificarent. similiter ingre
ssuri tabnaclm et egressi qd dñ scm de spe
ctis mulierum concubantiu ad ingessum ta
bnacli. forte de sedib; speculoy enei. scm fu
it. ut postea scd. in cunctu labij supm cum
posita fuerit specula. in qbz sacerdos inde po
deret. si inspiat. t in ueste ut in facie. macula
brer abluendam. **De redemptioe nume**

temq; dñs ad moysen. ratorum.

Connuabif filios isrl dabitq; quisq; pñ
paia sua. nescit in eis plaga. dimidiu scilq;
uxta m. sura scuarj. Sicut aut. xx. ob. hñ.
d. xx. annis. i. sup; dabit. Ab eo eni tempe
ad nom familie thibant. Ducl n addet.
et paup n minuet. Iñ pecunia. ad usus ta
bnacli reponet. Hoc in dñ uindica
tum e. qd aliter fecit qm dñ uislerat. **De cle**

thoe artificum et darioe tabular.

ocaut et dñs ex noie. i. notatum ele
git hui opus sumos artifices. befeleel
filiu hui. de tñ uide. et hoohab sociu.
l. mñ pñ filium achisamech. de tñ
dan. qd impleuit spū dñ. i. scia. ad excogi
tandū in omi ope fabrefaciendo. plectis
q; hui sermonib; dedit moysi duas ta
bulas lapideas. scptas digito dñ. Hora qd
et palipomenon n uidit befeleel hñse n
duos annos ad pñ. **De uulso flanti.**

Uidens pñs qd moyses morā faceret. dixit

ad aaron. Fac deos nob qui pcedant nos. qd
pñ enim ignorat qd accidit. Excusant se
hebi. dicentes qd heloy n tñ deos. l. et dños
sonat. et dñt col petisse duces tñis. aaron
u i hui restituit. in dignat pñs. spuer
in faciem hui. spiritus ut traxit eum suffo
cauit. tñ tñis aaron. ait. Tollite in aure
uxoy et liberoy. et asserite ad me hoc erat qd
pñs uis et cari habebant. putant qd osule
tel sue auaricie nolent asserre. Quas cū
accepisset. formauit ex eis utculū sflatilē.
ope fusorio. forte aliud n recipent. qd bo
uem adorauerant in egipto. Erat qdā.
aaron petisse in aures. in igne. i. in ope
de monis sflatū capē utculi. tñ. Qd tñ
qñq; utcul. qñq; capē utculi uocat. qd in
excusatione sui intus legē dixisse aaron
moysi. Peti illd in igne. et exsul ē utcu
lus hic. et dixit hui pñs. Hui se dñs cui isrl.
qui te eduxit de tra egipt. fecitq; aaron
altare corā eo. et in crastinum in dñ tollē
ritate. maneq; surgentes. obtulerunt
hostias. seditq; pñs manducare et bibere.
et surrexerunt iude. i. adorare. Tē ait dñs
ad moysen. Descende. qd petauit pñs
tuus. a. d. Jam si uis. Dimitte me ut de
leam eos. facia qd te in gentē magnā. luy
moyses. qd dñs quiescat ira tua. ne di
cant egiptij. callide eduxit eos ut intueret
in montib; . impotens eis dare trā qm
pñslerat. Recordare quoq; seniorū tu
orum. qbz iurasti dicens. Terrā hanc
dabo semini urō. Placatoq; dñs. des
cendit moyses. ferens tabulas scptas ex
utq; parte digito dñ. Cui occurrit io
sue. qui forte singulis diebz in occur
sum ei egrediebatur. Non enī edibile ē.
cum moysi cū ieiunasse. Erant moy
si. Uulatus pugne. ē in castis. luy mo

yles. Immo uox ē cantantiū. Et appropin-
quāt. uidit uirtutum et choros. Et uat: pie-
cit tabulas. et fracte sē. Combussitq; utru-
lum et massā redegit in puluē. qm̄ spā-
sit in aq̄m. et dedit ex eo potū filiis isrl. Cū
q; accusaret aaron q; pplm̄ audierat. ex-
cusant se aaron dīx q; sup̄ dēa sē. dicens
se timuisse pplm̄ q; prōn̄ ēra ad malū.
Uident ḡ moyses q; nudat ēēt ppls orna-
mētis. s. t. auxilio dī. et potū ydolatrā qm̄
longe aū p̄cepit. tand̄ manifestauerat.
Et forte uident s̄ indicatos a deo seclis auc-
tores p puluē bibitū. qui in barbis eoy
miraclose apparuit. stans in porta castrorū.
et ad uocant leuitas. ait. Qd̄ dñi ē. iungat
m̄. Ponat uir gladiū suū sup̄ fēm suū.
tūte p mediū castrorū. occidat quisq; ami-
cum. et frēm suū. qm̄. s. puluē signatum
inuenit. Et ceciderunt ea die q̄i tā milia.
Alia tñslo hē: xxii. Debit rōib; q; dicta
sē de uirtulo. tacet iose. tñ opimones eoy
demora moysi narrat. Alij enī dicebant
eū abestis comestum. alij a dño tñslatū.
alie sane m̄tal cum dño philosophantē.

Ltero *de p̄ce moy. et m̄m̄is dñi.*
die locutus ē moy. ad pplm̄. p̄cas-
tis. p̄m̄ maximū. Ascendam ad
dñm. si uiuio eū de p̄cari p uob. Et cum
ascendisset. ait. Obsecro dñe. aut dimit-
te eis hanc noxā. aut dele me de libro tuo
quē sc̄p̄stis. Qd̄ de impetu aī n̄ de rōne
dēn. quidā tradē. ul' ex magna confi-
dentia in dñm. p̄ impossibile dēn. q. Sic
impossibile ē ut me deleas. sic oro n̄ pos-
se fieri. qm̄ dimittas. Aūō. dicit. aconsequē-
tib; ratiocinationē debet concludi. ut. s. q;
sequit. p̄mittat. sic. Aut dele me. aut dimit-
te eis. que ponit p̄ equipollenti sua. q. Si
n̄ deleas me. dimitte eis. Disiūc̄ ta enī ū-

tiur in conuictā. destructo qd̄ aūcedit et
manente qd̄ consequit. Scribi aut̄ deleri
de libro uite dī quis duplicat. t. s. m̄ p̄sciēti-
ā. l. s. m̄ p̄sentē uisā. Cui dñs. Qd̄ p̄cauit m̄:
delebo eū. q. d. Non te. qui n̄ p̄cāsti. vade.
duc pplm̄ istum. Angls m̄s. p̄cedet te. Nō
enī ascendam tecū. q; ppls dure ceruicē ē.
ne forte dispdā te in uia. Tradit bebei. q;
p̄ dē ip̄e custodit eoy erat dem̄ cep̄ dedit eis
michaelē. custodē eoy p̄p̄m. sic cēt natio-
nes p̄pos̄ t̄ h̄nt angelos custodes delegatos.
Addidit i dñs. Semel ascendā in medio
tui. et delebo te. Et ē imminatio captiui-
tatis. babilonice ut romane. q. nota. asch-
sum dupl̄t̄ dicit. Uē ab infionib; ad supi-
ora. tab occultas ad manifesta. t. ē sen sus.

Manifestabo me t̄. malo tuo. De tñslati.
udient hoc *one p̄on̄ tabnack.*

Pp̄s. uxor. et null' in dñe est cultu
suo. Deposueritq; ornatum suū a monte
horeb. qd̄ amode deponi tabnacko intelli-
ḡ. qd̄ s̄ fecerant. ut aū ip̄m iura tractaret.
Qd̄ cum huc usq; f̄s̄at in radice montis.
ut p̄p̄inqui ēēt dño. uoluit illō dñs a se
amouē. Et tetendit illō moyses ex alta
parte castrorū. et longe a castris. Egredie-
baturq; moyses ad illud et plebs stabat
inforib; tabnackoy suoy. et adorabat pro-
cul. Descendebatq; columna nubis et loq;
loquebat̄ cum moyse. cernentib; unū
s̄is. facie ad faciē. sicut solet loq; hō ad a-
micum suū. i. manifeste. Qd̄ moyses

Orauitq; it̄m mo. *uidit postiora dñi.*
ȳsē ad dñm. Respice pplm̄ tuum.
gentē hanc. uis. ut educam pplm̄. Iudi-
ca m̄. q; missus es meē. Dixitq; d̄s. Facies mea.
p̄cedet te. Ecce iam manus impetrauit
moys. Plus notat̄ in facie. qm̄ in ange-
lo. S; q; in facie intellexit moy. aliquem

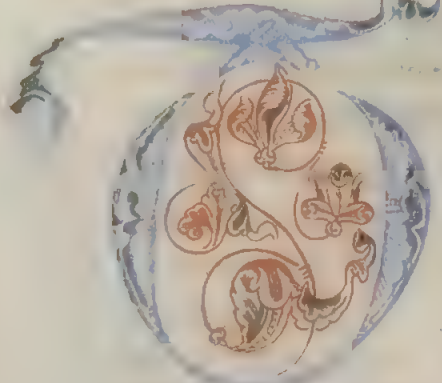
qm̄ similitudinē dō. p̄mitti: addidit. Si tu ip̄e
n̄ p̄cedet: nē educat nos de loco isto. Eui
dñs. Et ūbum qđ locutus est: faciā. Te ip̄m
noui ex noīe: i. p̄e: et specialit̄ in placu
istā. Vocabo in noīe dñi coram te: i. faciā
me uocari dñm et ducem ur̄m ex miraculis
que faciā: et n̄ ob aliud. n̄ qđ uolo: et mi
sereror: cui uoluerō. Eui moy. Ostēde m̄

Ostēde m̄ faciem tuā. Eui dñs. Non potui
dere facie meam. Non enī uide
bit me hō: et uiuet. Stabit in ca
uina petre: et tñsibit corā t̄gla me
a: qm̄ qđ n̄ sustinet. ponā manū
meā coram te. Euiq; p̄t̄nsiero: tol
lam manū meā et uidebis postio
ra mea. Qđ t̄one similitudinis dñm est.
Sic enī at̄go uisus hō. scit̄ qđ hō sit. s; n̄
quis hō sit: ita dñm et in sc̄m. s; qđ sit. nō sc̄
m̄. Et potuit ēē. qđ in tanta claritate p̄t̄
suerit dñs: qm̄ humane nat̄e n̄ sustinuit
seraspect̄: et opposita ē nubes moy si. de
inceps cum longius ab ēēt: potuit a mo
yse uidi. ad l̄tām. hōiq; tradit eum ui
disse postiora hōis: et in occipite quas
dam ligaturas. **De sc̄is tabulis et gl̄a**
Quāt dñs ad moy. **uult̄ moy si.**
Quāt dñs ad moy. **uult̄ moy si.**
sen. P̄cedet̄ duas tablas instar p̄
orum et sc̄bam sup̄ eas ūba que h̄uerit
tabule quas t̄egisti. In deuto nomio et
am dñs sc̄p̄tisse. In seq̄ntib; t̄m diē. sc̄be
ūba h̄et: et. Et paulop̄. fuit moy. cum
dñō. xl. dieb;: et sc̄p̄t in tablis ūba te
dit̄. Pot̄ dici. qđ auctoritatē sc̄bendi in
fuit dñō minist̄ium in moyse. Cūq;
gradisset moy. tablas: de nocte surgēs
ascendit. Et c̄t̄eunte dñō coram eo.
in turbine: p̄n̄s in trā ad orant̄.
at̄. Obsecro: ut gradiaris nob̄. aut̄as
qđ iniquitatē nr̄as: et possideas nos. Cui

dñs breuit̄ memorauit quedā. que tā p̄d̄at
de t̄b; sollemnitatib; de oblatione p̄mit̄ay.
et p̄mogenitor; et addidit ne cū gentib;
t̄e p̄missionis aliq; h̄erit participiū ut
fēt. fuitq; moy. cum dñō. xl. dieb;: et xl.
noctib;. Panē n̄ comedit et aquā n̄ bibit.
Cumq; descendisset de monte tū tabut.
apparuit facies ei cornuta: et ip̄e ignora
bat. i. radii miri splendoris ferebāt de
facie ei. qui reuēbant oculos intuentiū.
qđ gl̄am uult̄ dñi moy si appellat apt̄s.
Posuitq; uelam sup̄ faciem suā cum lo
queret̄ filiis isrl̄ et locut̄ ē eis oīa. que fu
erant t̄impata. Qm̄ aū h̄et gl̄a dura
uit̄: et uult̄ semel ē p̄t̄et hoc accidit: igno
rant̄. Trāse h̄ebi. qđ ad huc tertio ac
cendit ad dñm. ad impetratōē eis certit̄
dinē uenie: et t̄m fuit cum dñō. xl. di
eb;: et xl. noctib;. ieiunant̄. Euiq; redis
set cū certitudine uenie. erat nona
die. vii. mensis: et in c̄lano sollemnita
tem agentēs p̄ uenia data. affligunt
aīas suas: ieiunant̄. Et deinceps die
ta ē decima die m̄s̄is hui;: die p̄mit̄a
tionis. Qđ si ūm ē: p̄t̄ ē qđ et ecclia
ob hoc tres in anno p̄ponit quadra
genas. licet ob hoc institutū dicatur.
qđ tres trib; legunt̄ ieiunasse quadra
genis. moyses et helias et isrl̄. qđ fuit ūm
sit. siue n̄: post sc̄m reditū de consti
tione tabnacl̄ p̄cepit eis moyses. sc̄m
qđ a dñō acceperat. et p̄misit de observa
tione sabb̄i: ne forte in hoc ope puta
rent sibi licere opari in sabbato.

Egregi De cōpōne tabnacl̄ tabna
la om̄is multitudo op̄ū et erectioe.
ut iuxta ūbum moy si m̄te p̄missi
ma quicqđ p̄ciōsus h̄uit et cum tan
ta copia: qđ p̄puli s̄ artifices uoce p̄

conit clamare ne quisq̄m ultra offerret. fecerunt
q̄ befeleat et oolub. cuncta que i fuaire: i sic
fuant impata: i scdm iosephū onie temp̄ ad
op̄ faciendū cūsit inmensibz. i. Onie au
rum qd̄ exp̄nsū i m ope scuarū uiginti no
uem talentoy fuit. i. septingentoy triginta
sicloy ad pond̄ scuarū. fuit p̄terea. i. talen
ta argenti. ex q̄bz conflatae sunt. i. bases scu
ari. De mille aū. d. c. i. lxx. facta sūt capita
columnay. que i uesite erant argento. l.
ris i talenta. decem milia. i. cccc. sili. Optule
runt aū. ā. xx. annis et supra: d. c. iii. milia.
i. d. l. i. g. m̄se p̄mo anni scdi in p̄madie
m̄sis. exiit moy. tabnactm. opuit q̄ nu
bel tabnactm. cum lux serena ēet. ā p̄cello
sa s. lucida. ā t̄n p̄q̄ cūsit aspect̄. qualem
decebat dī p̄sentia: i ad nebulē illi eleuatio
nem deinceps mouunt castra. ad depositi
onem deposuerūt. Et dum stabat sup tab
nactm i ip̄i stabat. erat q̄ ignis in nocte.
Incipit explanatio: hystorie leuitici.

et cūa distinctio
hystorie qm̄ tēbr
moy. grece dicit
leuitic. q̄ de electi
one i m̄missio le
uitay agit. latine
offerunt. i. sacrificay
ā. q̄ de sacrificiis i

de his que offerebant ex lege tractat. hebreice
u uagetra. qd̄ sonat. uocauit aū. more he
boy qui ā p̄ncipiis libroy nominant eos.
sūt nos officia missay t euangelica. uidē
cum dñs. dñica qua cantat̄ p̄ls syon. i
legit̄. ēet signa in sole i luna. Inchoat. h.
sic. liber iste. Vocauit aū moysen dñs.
i locutus ē ei. de tabnacto fedis dicens.
hō qui optulit hostiā. si fuit holocaust
um i de arctis. masculin offeret. P̄ autē:

habet in hebo. i. a. eni. sonat. i. ietra. uoca
uit. **Primitur diuisio utilis.**

Auidendū de doctrina i traditione
sacrificoy que seq̄r. quedam p̄hibenda
sūt. in hē modum. Qm̄q̄ iudāda sūt hic.
Sacrificia que dō offerunt. p̄sone. a q̄bz offe
runt. tempa. qm̄ offeruntur. Loca. i. offerun
tur. Cause. p̄ quibz offerunt. Triplex autē
eoy que tūc offerebant. occurr̄ disc̄
o. Aut eni erat oblo de aalibz i sac
ficium dicebat. nec aū octauū diē
natiuitatis potat offerri. nec ead̄
die mat̄ et fecit ei. aut de sicca ma
teria. ut simila. pane. chure. i. p̄pe
dicebat oblatio. aut de liq̄dis. uino
et oleo. q̄ p̄pe libam̄ ut libatio dicebat. licet
his nominibz sc̄ptura qm̄q̄ indifferent u
tat. P̄sone i offentiū. due. Aia. i. synago
ga. Aia. i. alia sacerdos. alia p̄ncip̄. alia
p̄uata. de q̄bz suis locis dicit. si l̄ter de lo
cis i tempibz loco suo. Causay etiā triplex
erat differentia. Offerebant eni qm̄q̄ nōio.
qm̄q̄ sponte. qm̄q̄ casu. Hecio aū. uel ex uo
to uel ex p̄cepto. Sane ex p̄cepto. offerebant p̄
mitas frugum. uiaay. fructuū. decimas q̄
eoydem i insup aialū. P̄mo genita q̄ aia
lū i liboy. oblationes i t̄nū sollemnitatū.
i. i. in hē modū. Metā i feritum. ā qm̄
offerebant dñō. t̄n p̄mitie eoy t̄ponibz
suis offerebant sacerdota. s. nich ex his sūt
altare ponebant. Communē autē a nul
lo sacrificio sal deē debebat. i. eo dicebat
sal fedis. q̄ n̄ erat sal hoc transgredi. Por
to scdm ordinē libri a sacrificiis inchoandū
Sacrificiorū: de holocaustis. s. ē.
Salia holocausta. alia sacrificia. Et p̄
de holocaustis uideam̄. Holocausta. il
la dicebant sacrificia q̄ tota incendebantur.
Olon eni totum. cauma incendiū dī. sic

bat aut in tribus tñ. armis. pecudibus. s. tñ de
ouibus et capris. et in auiibus. s. tñ turtur et co-
lumba. de armis et pecudibus. sic. offerebat tñ
masculis et anniculis. i. unum annum. vel circa supra
annum. Uñ et agnū quū. Arctus appellat. Bos u.
sup unum annum potat offerri. ut ait io-
seph. Erat q. immactat. q. n. de macula
uelis. s. corporis. intelligendū est. i. si debile.
aut fracto in bro. aut papas hñs. aut scabi-
em. aut cetū et hñmō. offerebatq. sacerdoti p. ad
ostium atrij. ut uidet si idoneus ēē ad offēdū.
Postea ad ostium tabernaculi offerebat dñō. p.
manuū imponē sup caput. lotis p. manibz.
q. p. mare sacerdotum erant in atrio duo
maria. unum uiroy. altā mulierū. uñ et a
loco offēdi. ab hebreis hostia dicebat. Gen-
tes enī ab hostibz. uinctis hostiā et a uinctis
hostibz. uictimā consueuēre appellare. Vic-
timam u. hebrei a uinctendo dixerunt. q.
uinctū ad ducebāt aīal. Oblatam sic hostiā.
reducebāt sacerdos ad altare holocaustoy. et
stans ad aquilonē immolabat eā coram
dñō. ad lat. altaris. i. in aspectu scōy. funde-
batq. sanguinē ei circa epidinē altaris.
in circuitu. hebrei hñ parietē. iose. limbū.
forte labiū sup. eminent. detracta q. pelle
hostie que erat sacerdotis. art. instructa con-
scirobat qbz. lotis cum capite. pedibz. et
intestinis. ad olebat oīa sup altare in ho-
locaustum. et odorē suauē dñō. Hec ē cre-
dendum. q. in nidore carniū delectaretur
dñs. s. pot. in re significata. et deuotio ē
offertum. Sin aut de auiibus fieret holo-
castrū. fiebat sic. S. cum duo offerrent.
ut dñm ē. pmo hō de isrl. postea sacerdos.
qm offerret ab homine auicla tacer
histona. q. forte eos in quo et p. forte tñ
sacerdoti. Offerebat aut pull. turtur et
columbe. cui frangebāt sacerdos collū. sola

manu. Non enī licebat leuare ferrum s. aut.
et recte capite sub ascella. ungue cutē colli. et
fractum erat rumpēbat. effuso sanguine circa
expidinē altaris. ueliculā guttis et plumas p-
iciebat ad orientē. in loco secro u. anet effun-
debant. et fractisq. ascellis manu. ad olebat
eam sup altare. in holocaustū. Et erant
minora et simplia holocausta. q. uolunta-
riē fiebant. Erant enī quedam maiora. q.
dam necessitate s. que et scōra quodā m. q.
totum incendebant. et pellis et fñm. de qbz.
p. dicit. quodam m. mñ digna. q. sup alta-
re n. emabant. Hunc de sacrificiis partia-
libz. psequim. et uoluntariis. **De sacrificiis**
pacificis et salutaribz.
Pacifica. quedā salutaria. q. s. p. salu-
te danda. et data. et seruanda offerebant.
sūt et p. pace ut ad dñm. et ad hoīes. et q. ad
modū pacis fiebant. cum cuiq. q. suum
erat dabat. dñō. s. sacerdoti offerenti. fiebat
cū erat de aīalibz. de armis tñ et de pecu-
dibz. p. dictis. de auiibus u. n. Sane in m. offē-
di ab hoīe et sacerdoti. tñ fiebat cum hostia
holocausti. S. in h. erat diffra. q. hic offere-
bat masculis. et femina. et anniculis gñdiora.
immaculata tñ. pars u. hostie offerebat dñō.
pars erat sacerdotum. reliqua offentiū. de ar-
mento hec offerebant dñō. omīs ad eps. q.
ē pinguedo intestoy. pinguedo enī sup ca-
nem. aruina. et lard. dñ. que carni ad mix-
ta. p. pinguedo. q. intestinis. ad eps. et
aīa et p. ad eps. et uitaliū. i. cord. et uentis.
Ad eps. i. eptis. i. eptis. q. rectis dñm. q.
in uoluit ad modū rectis. ad eps. renū. hō
tres ad ipes. duosq. renes. i. ilia et renundos.
adolebat sacerdos s. altare. Ead. et de cap.
dñō offerebant. Si u. de ouibus erat oblo.
p. p. dicta offerebant de ea cauda integ.
qm libū uo tant. h. p. et u. erat sacerdos

ut: qui offerebat illis. Armis uero dicitur qui dicebat
separationis: et pectus quo dicitur de elevationis: et dicitur
sic dicebant. infra dicebat: cedebant in
usus sacerdotum et linguis cum faucibus ut tra-
deret. et in textu non inveni me legisse. forte
pecton ad habebant et cum pectore ab aiali
tollebant: unde sufficit nosse pectus. Ibi
uescebant: sacerdotum in domibus suis cum ux-
oribus suis et liberis et domo tota mundis cum quibus
domibus inuolabant. causa epuli et religio-
nis: pectus et armum dabant. reliqua erant
offentium et epulabantur inde coram domino.
in locis. scilicet ad hoc deputatis in ipso anno iux-
ta. Dicebat et exhibita sacerdotibus quibus alius ede-
duobus diebus. Si quo super erat in diem finis:
cremabatur. Et nota. quod nullum aial offereba-
tur in holocaustum. et in sacrificium: sed liba-
mentis. sunt. Sed de libamentis: propter ut erit infra
tractat. **De oblatione manimatorum.**
Si uero manus habet aial inuenire non po-
terat: offerebat per pacem et salutem simi-
lam farinam. scilicet. delicatissimam. fundens super
eam oleum et dicebat simula oleata. uel oleo fer-
uitata. et thus offerebat cum ea. Sacerdos autem
totum thus et pugillum plenum simile ole-
ate ad olebat super altare memoriale. et in
memoria offertur. ut. scilicet. dominus esset memori eius.
et sacerdos ad dominum. reliquum erat sacerdotum. Tra-
dunt hebrei. non semper plenum pugillum offer-
ri. sed per quantitatem similem minus poterat offerri.
in finem quo etiam impleto pugillo omnis di-
gitos poterat aperire sacerdos propter medicum et u-
lud tantillum quo remanebat inter illud di-
gitum et uolam: sufficiebat. Iosephus drag-
mam unam offertam dicit. Si uero sacrifici-
um de simula coctum offerebat: panes si-
ne fermento conspersos oleo. coctos in claba-
no et in craticula. offerebat et lagana ar-
ma. scilicet. latos panes et tenues. non conspersos. sed li-

tos oleo. Quodam tamen per lagana panem coctum
in aqua intelligunt. ut sit trium generum
panis a cocto in clabano et cocto in craticula.
Si uero coctum in sarthagine offerebat: con-
sumptum oleo et sine fermento erat et diuidebat
minutis. Ex his oblatis sacerdos ad olebat
memoriale coram domino. de panibus unum et de
frustis unum. reliquum erat aaron et filiorum
eius ad edendum cum omni domo sua: et equa
sorte diuidebat eis. In hebreo: pectus claba-
num tam ponunt. Marthelit. mabebar.
michar. Marthelit: sonat consiliat. quo sar-
thagini conuenit propter stridorem et susurr-
um fixurum. Michar: rete et cribrum. Mabe-
bar: pectus est patella. in qua coctio liquida
fit. Potest esse. in. species sacrificii. a salutaris et
pacifico. per gratiam actione. et per uictoria. scilicet. uel de
aliquo bono euentu inopinato: et potest
dici: fieri casu. cum omnia haec sacrificia in dis-
tincte sepe dicuntur pacifica et salutaria. **De**
hostiis sa hostia per peccato.
Hostias precepit dominus de hostiis per peccato
et per delictum. de autem peccatum grauius. scilicet. quo ex
indulta sunt. delictum leuius. scilicet. quo ex ignoran-
tia. Et peccatum: cum sit quo faciendum non est. de-
lictum quo delictum. et non sit quo faciendum est.
Et iuxta. per peccatum: erat diuersitas sac-
rificiorum. distinguunt autem hic quibus. uel. persone.
Sacerdos synagoga. et populus. per preceptum. anima.
Si sacerdos de per peccato sacerdotis.
qui unctus erat peccauerat. delin-
que faciens populum: faciebat que sequuntur.
ad idem est. qui unctus. non quoniam omnis in un-
ctus esset: sed ad diffinitionem illorum qui cum essent
de genere sacerdotum. propter maculam corporis nec
inungi poterant nec ministrare. Quod etiam
ad idem est. faciens populum peccare. forte
generale est: quod peccatum cuiuslibet sacerdotis. et
quo liber. trahit in exemplum. et est dominus: ad

exaggerationem peccati. Vel specialiter dñm est.
cū .i. s. cibo. ut quo alio m̄ p̄m̄ ad p̄cān
dum puocant. Vel sane sic in hebreo ha
bentur. Si sacerdos qui unctus ē p̄cāuit ad
culpā p̄p̄. i. ita uult et apte q̄m̄ de p̄p̄lo.
q̄ ualde indetent ē. Tē inq̄ offerebat p̄ pec
cato suo p̄ manus impositionē ad ostiū
tabernaculi ut uolum̄ immolaret et corā alta
ri imolabat eum hauriensq̄ de sangui
ne. inferrebat illū in tabernaculū. et intingēs
in eo digitū. asp̄gebat illum septies cont̄
uelū s̄uarii. et de eod̄ ponebat sup̄ cornū
a altaris incensū. Et egrediens: reliquū san
guinis fundebat ēca ep̄idine altaris holo
causti. et omnē ad yperem cū renibz et renun
culis adolebat sup̄ altare. sic de uittulo ho
stie pacificorū. Pellem uero et om̄s carnes cum
fimo etiā efferebat ex̄ castra in locum mu
dum. u. cū effundi solebant. et incende
bat ea sup̄ struem lignorum. **P peccō sy**

Uod si omnis turba p̄ igno
rantiam fecerat q̄d a dñi manda
tum ē: offerebant seniores p̄ ad ostiū tab.
p̄ manuū impositionē ut uolum̄ et fiebat de
h uittulo sic et de p̄on p̄ peccō sacerdotis et oran
te p̄ eis sacerdote. p̄p̄cā erat eis dñs. In duobz
t̄m̄ hic innumer diffia. int̄ p̄cām sacerdotis
et p̄p̄. q̄. i. sacerdos n̄ d̄ p̄cāre p̄ ignorant
tā. Non enī licet ei ignorare mandata
dñi. Itē q̄ n̄ legit̄ quis orare p̄ sacerdote.
q̄ si p̄cāuit fuit incantator a serpente.
quis medebit̄ ei? Ecce pater diffia inter
holocausta h̄ et p̄dicta. q̄ ex his nich erat
sacerdotum. totū em̄abat dñō. neq̄ m̄bra
istoz cum capite. pedibz et intestinis lo
tis. ponebant sup̄ altare. ḡn̄alis enī re
gula erat. q̄ de cui sanḡne inferrebat in
s̄uarium: nich ex eo licebat remanē. n̄
aliquo ex eo sup̄ altare adolebat. n̄ ad eys

cum renibz et renunculis. In modo et offerre
di in uo sacerdotum offerentia erat diffia.
De caribz enī holocaustis salutaris fie
bant. .ix. partes. quas sup̄ altare ponebat
.ix. sacerdotes. quisq̄ suā. .v. n̄ u. .iij. par
tes. simul offerebat. i. capē et pedes. recur et
intestina lota aq̄. duo uero sanguinē offere
bant. ut oī simul eēt duodecim. **P**

Si p̄cāuit p̄ncip̄ p̄cō p̄ncip̄.
qui ex charit. et tribu p̄ ignorā
tiam et p̄ intelliger̄ ap̄cām suā p̄ se ut p̄
aliū. offerebat ad ostiū tabernaculi p̄ manū
impositionē hyrcū immaculatū. quo im
molato tingebat sacerdos digitum in san
guinē. quo tangebat cornua altaris holocau
stis reliquū fundens ad basim ei et ad ole
uam ad yperem. renes et renunculos. Reliq̄ erat
sacerdotū. s. q̄ erat hostia p̄ peccō et de ei
sanguine uncta cornua altaris holocau
stis: carne ei erant s̄c̄ et s̄c̄ificabant q̄ eis
tacta erant. s. si q̄libet. imo in ḡn̄e suo.
caro carne. simila simila. panis panem.
et n̄ uelcebat̄ eis n̄ sacerdos unct. et mund.
et n̄ in loco s̄c̄ et n̄ in ead̄ die qua offerebat̄

si uestis polluerat̄ ei sanguine. abluebat̄.
ut n̄līm remanēt in ea sanguinis uel
ignis obui
relatur
ngum. Alioq̄n: urebat̄. Vas testis inq̄
coq̄bat̄ caro. statim frangebat̄. fr̄u: de
fricabat̄ et abluebat̄ aqua. **P peccato**

um aū p̄cābat p̄ igno
rantiam aīa de p̄p̄lo t̄re: offerebat
capm̄ immaculatam. eo in quo alij. Pagnā.
et fiebat de hac hostia eod̄ m̄. quo et de hyr
co p̄ncip̄. Sin aū n̄ potat manus ei
inuenire p̄c̄. offerebat duos pullos tur
turis et colūbe. quoz alē offerebat dñō
in holocaustū. alē erat sacerdotū. cui t̄h
sanguis ad furuamentum altaris holo.
distillabat̄. q̄ p̄ peccato erat. Qd̄ si nec

sunt aug². et in iudeg
comedit ad ype mun
di animalis. qd offer
ri si licet. et uoy. dam
mulay et buim. ad ype
q tolcat offerri si est. s.
hinc i uarij usus ad mo
di ad ypsu moracum.

moyses. in quo esus suffocati tñ intelligit
phibi. Tñ in tñ phibuit esum sang-
nis. qđ 7 auem ul' fēā aucupio luenamōe
captam. uoluit fuso sanguine intram 7 op-
to comedi 7 addidit. Omīs enī aīa in san-
guine ē. **De consecratioē sūmī sādōtis 7**
tñ pceptū dñs moysi. ut mīa **minor.**
aret āaron et filios ei in sādōtes. Et tunc
quidē omīs filii āaron consecrati sūt. s. n. oīs
postea de gñe ipīus. Cē enī l' claud. si gñ-
vi. l' paruo aut toto naso. si gibbosus. aut
hermos. si ugem scabiem hñs. l' impetiginē.
de semine āaron erat. n̄ potat ministrare.
nec intrare sčariū. uestebat tñ panibz q
offerebant in sčario. Tulit g̃ moy. iuxta
pceptum dñi. āaron et filios ei. uestesq
scās. 7 unctionis oleum. utrumq; quoq;
et arctos duos. 7 canistrum cū tñz gñibz an-
moy. torta. s. panis. que et colliritoa dñt. la-
gano 7 crustulo. Est autē crustulū panis.
qui fere in crustā indurat' ē. Et congrega-
uit omnē multitudinē: ad ostrū tab. In
electione enī pontificis: assensus desiderat
pleb. Tradidit aū iose. qđ aīos ppli inclina-
uit ad sādōtium āaron in hē modū. Dixit
enim qđ ipse se ipm dignū sādōtio iudi-
cāuit. tum p familiaritate quā habebat
cum dño. tumqđ plimū p pplō laborauit.
tum qđ quisq; n̄lter amīc sui ē. s. dñs dig-
nozem āaron iudicāuit. Cum g̃ placuis-
set pplō: optulit dño āaron 7 filios ei. Cūq;
lauisset eos aquis fontū. 7 āaron femi-
nalia induisset: uestiuit eū moy. 7 a-
liis uestibz quas p dñm. fundensq; sup
caput ei oleum unctionis. unxit caput
ei 7 man. ita qđ p barbam stillauit oleū
usq; in horam uestimē ei. filios aū uestiuit
linet. 7 balteis cingens imposuit eis mitras.
et man eoy oleo sctificauit. Luminē q; tab.

naulum oleo scō. cum omī supellectili sua. Lūq;
asperisset utroq; altare septies aq̄s. unxit itē.
et omīa uasa ei. labiumq; cū basi sua sc̄ificati
oleo. **De potestate offendi eis data. i. acci-**

Optuleruntq; aaron et **piendi partes sua.**
filii ei utulum p p̄cto suo. sup caput
ei manū imponentes. quē cum imolasset
moyses. cinē digitiū in sanguine. et tetigit ex
eo cornua altaris p gyrū. et fecit de eo q̄ de ui
tulo p p̄cto sacerdotis facienda p̄dixim. Op
tulerunt et arietē in holocaustum. hostiā sa
lutarem. s. et fecit sic moyses. de eo. sic de holo
caustis salutarib; fieri p̄cepit dñs. optule
runtq; p manū ip̄posito nē arietē sc̄ificā. ho
stiam. s. consecrationis ip̄oy. quē cum imo
lasset moyses. sumens de sanguine. tetigit ex
tremum auricule dextre eoy. et pollicē manū dext.
similit̄ et pedis. reliquū sanguinē fudit
sup altare p c̄utū. ad ip̄e ū omne et can
dam. tenetq; cum renundat. i. armū dext̄
sepauit. tollensq; de canistro collirioā unā.
et laganū unum. et crustulū unū. oīa simul
tradidit aaron et filiis ei. Quasi dicit. Accipi
te potestātē sumendi h̄ ap̄p. q̄dā ad offerēd
dño. quedā ad usum ur̄m. Q̄ cum tenēt
ea in manus. supposuit omib; moy. pect̄
clm. s. ū et p̄ctū dñm eleuationis uocātū ē.
q̄ omib; suppositū fuit. in signū tñ. q̄d
supior ē omīum sapia. Etiam p eleuatiōē
offerentiū. leḡ sic uocātū. In pacificis enī
et salutarib; armū. et pectus p̄us eleuabāt
offentiā coram dño. et p̄ tradebant sacerdo
tib; sic partes eis assignatas. armū ū dext̄
dicebatur sepationis. q̄ in sepatione m̄bro
rum hostie. p̄m ab ea sepabat. et q̄ in par
tem sacerdotum sepauit illū moyses. tanq̄m
cū m̄b; digniorē. Tradit enī quidā. q̄d
formatio corporis aīal in ur̄o m̄ris. ab bu
mō dext̄ in choat. Tenentes ḡ filii aaron

oīa h̄ manib; eleuauerunt ea corā dño. et tñ
dunt ea moyses. qui oīa ad oleum dño sup
altare. eo q̄d oblatio et consecrationis eēt. Assu
mensq; unguentū et de sanguine q̄ erat in
altari. ad miscens aq̄s fontū aspsit eos. et
sup uestimenta eoy. cūq; sc̄ificati eēt in h̄c
modum. reliquas carnes arietis coxerūt añ
foras tabnack. et ibi comederunt eas cū panib;
q̄ residui fiant in canistro. et q̄d sup fuit
ex eis. ignis absorpsit. In eundē modum
traxit singula q̄ dixim. moyses. s. 12. dieb;
Tū ū uestiuit eos. q̄ semel induit. s. 12. dieb;
n̄ deposuerūt uestes sc̄as. nec deato tabnack
se egressi. Quidā tñ tradit. p̄ma die oīa ut
dixim fuisse p̄secuta. s. 12. dieb; consecrationis
sequētib; oblationē cotidie r̄atā. s. ū mun
tionē. Ioseph ū dicit oīa sicut et in p̄ma
die. sequētib; fuisse p̄secuta dieb;. **De p̄ma**
oblationē sacerdotum. et igne dato
clauo aū die deī. de sublimi.
Octauo aū die deī. **de sublimi.**
traxit moyses. p̄p̄o sollempnitatē. in
qua sacerdotes et secrat̄ offerre in choatē
p se. et p p̄p̄o. In p̄cedentib; enī septē dieb;
uitam sacerdotis h̄uerat moyses. et acceptat ab
aaron et filiis ei. que a p̄p̄o postea illi erāt
accepturi. et ministrauit altari. In die oc
tauo aggr̄si sē ipsi ministrium. ad q̄d fu
erat ordinat. et moyses cessauit. et tradit q̄
dam diē h̄c octauū. fuisse diē p̄mam
anni sc̄li. quo eggr̄si sē. Et cum obicit
eis q̄d p̄ma die anni sc̄li dñm ē sup. tab
nackm erectum. auunt erectionē dñi
sumationem et consecrationis ei. P̄cepitq;
moyses. ignem t̄renū amouē ab altari. quo
usū fuerat his dieb;. q̄ eadē die apparuit eis
dñs. Congregatisq; filiis isrl̄ p̄mo optulit
aaron p p̄cto suo utulū. cui ad ypes. reneg.
et renuncios. imposuit altari. igne ū sup
posito. reliquū abussit extra castra. Imo

laure et p se hostia salutare. anet in holo
caustum imposuit altari: s. in igne deinceps
oblatum p ppo. sumptum ab eis hostias qn
q. utulum p ppo pp. hircu p ppo pnci
pis. agnu p ppo aie. boue in holocaustu.
7 arietem p pacificis. Tam in imolatione
n h tres imolasse legit. hircu p ppo pp 7
boue 7 arietem p pacificis. forte qz p ea
nauenerat: p breuitate alia tacuit. Et qz
separatim de ppo synagoge. pncipis et
aie. n agebat ut p: qdlibet triu. p ppo
pp potuit dici oblatu. Auo. tñ impbat
lucam. q dicit qnq: tñ sumpta 7 dicit
cu illis qnq: supru agnum annuclm
in holocaustis: qd sonat holocaustum
fructuosu dicebat q: holocaustis. holo
caustum ulto qd dñs aliquo signo uisi
bili ostendebat sibi grati ee. Cum aute
imposuit ex eis aaron sup altare. qado
linda erant dño: sepauit de pacificis par
tem sua. armos dexte 7 pectora 7 exten
dit manu bñdixit ppo. Et ingressi moy.
7 aaron tabernaculu 7 egssi itm: bñdixe
runt ppo. Et cum eent oblata sup al
tare: 7 etiā cum eis sacrificium iuge manu
tenu: egssus ignis a dño. deuorauit q
erant sup altare: 7 seruauit e ignis iste p
petuus usq: ad tñsmigratione babilo
nis. nec hinc deinceps igne in altari
appone alienu. **De morte nadab 7 a**
adem die nadab 7 abiu bui.
Arreptis thuribulis. igne impo
suerit alienu. de sup incensu offentes.
Egssusq: ignis a dño. l. ille q iam erat
in altari. l. alius itm ueniens de subli
mi. 7 deuorauit. i. eximat eos. Et ait
moy. ad aaron. hoc e qd dixit dñs. Sc
ficabor in his q appropinquat m: i. in his
q ministrat in apparebo s. n parcens

pccis eoz. Vocauit misabelē 7 elisapham
cognatos eoz. et ait eis. Tollite frs uos ex
tra castru. Et exportauunt eos sic erant in
duta lineis et gharis. 7 sepelierunt eos. Ita
ministr altaris sepeliuntur: in dnta uesti
mentis ministrū suū. Cum aut aaron et reli
q duo filii ei plange uellent frs suos mo
re solito: prohibuit moyses dicens. Oleum
scm: e sup uos. Nolite capita ura nuda
re. uestes nolite scinde: ne forte moriam
ur. Non exibat foras tabernacu. Tñ iose:
alt dñe. qd dum portarent hostias sup
ara qual n pcepit dñs. l. qbz pmitte uce
bant subito inflammati sunt. nec ualuit
ut qsqm eos extinguere. Iussitq: moy.
pccis eoz 7 frs. portantes corpora ex castru.
7 gruo honore sepelire. Dixitq: moy. aaron
7 filiis ei. ut tollent partes suas de hosti
is salutaribz 7 oblata p ppo. quoz san
guis n erat illatus in tabernaculu 7 come
dient ea. 7 cū quererent hircu oblatu
p ppo pncipis: excusatus inuentus e. Lūq:
sup h uat moy. arguet aaron 7 filios ei.
excusauit se aaron dicens. Qd accidit qd
uidef. Qd. Ex turbatione ai scm e hoc.
Anceps **De discretionē ciboz.**
dñs moysi 7 aaron. ut tradent fili
is ist legem de discretionē ciboz. ad lute
ram eni dñs cibos boi concessos eis att
uit: ppcc castrimargia eoz. Cui summa:
sic compendi pot. Aiahiu: alia uiuunt
in tra. alia in aquis. alia in aere. Item
que in tra: alia reptalia. q oia immun
da. alia latentia. ut talpa. q deluto nas
citur. 7 h oia immunda. alia gñentia
s. tra. 7 de his gñat e regla. Mundum
e tñ qd rumunat: 7 furore ungiam.
Depiscibz ū: gñat e regla. Piscis si mū
dus e tñ hñt sqmas et pennulas. Dea

uibz nōiatim exp̄lit: qui mūdi q̄ immūn-
di ēent. Hoc t̄m de ambz generalit̄ dīcē
ē. Volatile q̄o gradit̄ sup. uū. pedes. im-
mundū ē: n̄ crura habeat retro longio-
ra. sup. q̄ saliat. Tangens morticina eoz.
lauabit uestim̄ta sua. i. mūnō erit usq;
ad uesp̄m. i. si necē fuit. ut poter̄ q̄pp̄a
eoz. mūnū. Sup. q̄o cecidit q̄pp̄am de
morticinis eoz. polluet̄. tam uas lignēū.
qm̄ q̄o libet uestim̄tū. ad uesp̄m aqua
mundoabunt̄. uas fictile. intra q̄o cecidit.
franget̄. Libabit cūpodes quas strapas
dñs. destruēt. fontē uī. asterne. i. que
libet maria. i. sc̄ntis. n̄dum. i. semina-
tum granū. tactu eoz. n̄ polluant̄.

Ad didit quoq; *De purificatiōe pu-*
dñs legem purificatiōis: erpe.
mulierum talē. Si mulier peperit
masculū. imunda erit. vii. diebz. iuxta
dies sepiationis m̄struē. i. eīd. immundi-
tie iudicabz. cui est cū sepiat̄ a mundis.
Qñ patitur m̄struum. in t̄m. q̄ ē imūn-
da: q̄o q̄oq; tangit reddit̄ imundū. a-
bum. lectū. uestē. sedem. Uñ si licet ali-
cui communicare ei: nec in cibo. nec in lec-
to. Octauo die. i. cūq; puer. p̄. vii.
dies in quinationis manebat. xxx. iii. di-
es in sanguine purificatiōis sue: ut ita
om̄s dies purificatiōis fierent. xl. q̄ tot
diebz. dñt p̄bisq; carnē masculī formari
in ut̄o. In purificatiōe uī. xxx. tum dierū. li-
cebat ei surgē. in domo deambulare. s;
n̄ agredi. i. opari. i. tangendo n̄ pollue-
bat. i. licebat aliis communicare ei in sede.
in cibo s; n̄ in lecto. Accessit uī ad tabnact̄
atruū n̄ poter̄: n̄ expleti. xl. diebz. Si uī
pareret feminā. duplicabant̄ p̄ dies
in quinationis. i. postea dies purificatiōis.
ut simul fierent. Lxxx. q̄ tot diebz. for-

mat̄ femina in ut̄o. Expleti uī diebz. puri-
ficatiōis. offerebat p̄ filio ut p̄ filia agnū annū
cū in holocaustū. i. pullū colūbe ul' tur-
turē p̄ p̄cto suo. q̄ in libidie. i. cepat: et erat
sacerdos. Qd si n̄ poter̄ manus ei inueni-
re agnū: offerebat duos turtures. i. duos
pullos colūbe. atq; in holocaustū p̄ pu-
cro. alterum p̄ p̄cto suo. i. p̄ originali fi-
lie. q̄ filio in circūcisione dimissū erat.

Lebres t̄m: paruulos uī h̄re p̄ctm tradūt.
P̄ct̄ h̄ dicit iose. p̄mogenitū redimī.
q̄nq; tidis. *De cogitatiōe leproy.*

Legem q̄ lepre tradidit eis dñs. Sē
aū. uū. gñā lepre. In cute. in capite. in
ueste. in domo. Lep̄ cutis cognoscit̄. si
fuit in ea alba. i. pallida albedo. i. pustu-
le. i. cicatrē: maxime si fuit alba. i. subui-
sa. Ita quid: si loc̄ lepre humilior sit
carne reliqua. ul' si mutati fuerint capil-
li in candore. i. solito tenuiores. Lep̄ uī
in capite. allopicia d̄r. fluenterq; sanis
capite. si in caluitio ut reualuatiōe albz
i. rufi color inueni fuit. plaga lepre ē.
Ad dñt itaq; leproso ad sacerdotē. i. cū
arbitrō n̄ excluderet. si lep̄ nondū ei p̄-
spiciua fuerat redudebat eū in domo
vi. diebz. q̄bz expleti. si n̄ creuāt lep̄:
i. n̄ redudebat eū aliis. vi. Qd si nec
uī lep̄ creuāt. mundabat eū. i. iudica-
bat eū mundū: q̄ scabies erat. Et la-
uabat hō uestim̄ta sua. i. mūnō erat.
Cum uī p̄spiciua erat lep̄: sepabat̄ ad
arbitrium sacerdotis. i. habebat uestim̄ta
dissuta. i. facilia ad induendū. ut gñe-
dum. i. solam uestē gñisctam. ut cog-
nosceret̄ sit. i. caput nudū. ut posset
agnosci. i. os ueste contactū. ne forte fe-
torē loq̄ndo diffunderet: et habitabat
solus ex̄t̄ cast̄: ita ut a mortuo nich̄ dif-

ferre uidet. pater dicit iose. illos irrisibiles.
qui dixerit moysen lepra contagium. et simi-
lum electorum. scilicet ducem. uenisse in chana-
neam cum eis. cum ita qui in misericordia circa le-
prosum habitus sit. qui tunc maxime misericordia in-
digebat. Leprosus uero uestis laneae. et tunc. ut pett.
erat macula alba ut rufa. humilior superfi-
cie reliqua. quia corrosiua est. que cum appa-
rebat. confidabat eam sacerdos. si perspicua erat
lepra. comburebat uestis. si dubia. reclu-
debat. vii. diebus. si creuerat macula. ad iu-
dicabat lepre. si non creuerat. abluebat uestis.
et recludebat alius. vii. diebus. si adhuc du-
bia erat. rumpebat uestis a solido. Si tamen
alibi macula iterum apparebat. leprosus uolant
erat. et comburebat uestis. Si uero macula si-
mit corrosiue apparebat in domo. pro-
cipiebat sacerdos omnia de domo efferri. Con-
sidansque uallituculas in pariete. pallo-
re ut rubore deformet. et humiliores se-
ficie reliquit. claudebat ostium domus. vii.
diebus. pro quos si inueniat creuisse leprosum. ui-
debat erui lapides leprosum. et pro extra ci-
uitatem. et domum radi intus per circuitum. et
puluerem rasure spargi extra urbem in loco
imundo. et alios lapides substran in do-
mo. et tutto alio linere domum. Quod si iterum re-
dierit macula. lepra persuerans est. et destru-
etur domus. et ligna. et lapides. et puluis. ex-
tra oppidum prociatur in locum immundum.

De purificatione le-
munda bat. reuocabat proli.
ad communem habitationem. sic. ueniebat
usque ad introitum castrorum. uel oppidi. huius
secum duos passeres uiuos. quibus licetum erat
uesci. lignumque cedrum. et ysofum. et rimum-
lum. filum. et cocineum. et aquas uiue-
tes in uase fictili. et occurrenti ei sacerdos.
imolabat passerem unum. stillans san-

guinem super aquas. aliumque uiuum ligans fi-
lo cocineo cum ysofo in summitate ligni
cedrum. qui faciens aspersum tangebatur uestis
in aquis rubricatis. aspergens hominem
septies. dimittebatque passerem uiuum auo-
lare in agrum. Et uero; lauisset homo uestis
mita sua. radebat omnes pillos corporis. et lo-
tus aqua in quidiebat castra. ita duxerat
ut maneret extra propter tabernaculum. vii. di-
ebus. Iterumque die. vii. rasit omnes pillos cor-
poris. et super caluit. lotusque uestis. et corpe. die.
viii. tollebat duos agnos immaculatos. et
ouem anniculam. et u. decimas simi-
le conspice oleo. et oleum sextarium. offerebat
omnia ad ostium tabernaculi. Tunc sacerdos imola-
bat agnum unum pro delicto. et sumis de
sanguine. ponebat super extremum auricle
dextre. huius. et super pollicem manus dextre. et pe-
dis. et de oleum sextario mittens in manu
sinistram. et tangens pollicem dextrum. in eo
aspergebat septies. et. tab. Reliquum olei quod
erat in sinistra. fundebat super extremum
auricle dextre huius. et super pollicem manus.
et pedis dextre. et super sanguinem quem pro in-
fundat. et super caput eius. et rogabat sacerdos pro
eo faciens aliquam specialem orationem. in sti-
tutam ad hoc. et faciebat pro. sacrificium pro
peccato. et pro. imolabat holocaustum cum liba-
mentis suis. ponens illud in altari. Et no-
ta. quod hic prope distinguit sacrificium pro de-
licto. cui sanguine linuntur homo. et sacrificium
pro peccato. de quo ei nichil scilicet est. unde
et moys. dixit hic. qui distinguens. ita p-
tinet ad sacerdotem hostiam pro delicto. sic
et pro peccato. Cum autem distinxisset agnum pro
delicto. nec distinxit quod aliorum pro peccato. et quod
holocaustum fieret. inuit in arbitrio est
sacerdotis. de agno. et oue. ut alterum pro
peccato. alter holocaustum faceret quod uellet.

Quod si manus
in prodelicto
tur. quod ex eis
ut et agno
aut duos
alter in holo-
caustum
emendat
didit
semitis. Quod
si pro peccato
humor sem-
per corruptioni
dum reddet
uestis suam
bar. et stratu-
gebatur fran-
tangebatur
super quem
uestimenta
pro. Cum
dies pro em-
corpe in a-
die autem od-
aut duos
pro peccato. et al-
ter immu-
mulier pro
ex morbo
mulier in
sollemni
ablu. Et
pro soler
lutare of-
naturali
struam
et puri-
ter acci-
fra

Qd si manus ei hoc inuenire n̄ posset: agn̄
tū p̄dicto: olei sextarium n̄ minueba
tur. q̄ ex eis purificabat hō. ut p̄. s. po.
ue: et agno reliquo offerebat parturiturum.
aut duos pullos colubay. quoy unū p̄ p̄cto.
alter in holocaustū fiebat: et decima simi
le oleate in sacrificium. *De viro sp̄matico.*

Omn̄cept̄ ad et muliere emorossa.
didit dñs de viro patiente fluxū
seminis. Qd si indicat hunc uicio subiacē:
si p̄monita adheserit carni: et tūc sedus
humor seminis. qd licet nolens effundit:
ex corruptione. Talis immundus: immun
dum reddebat qd tangebatur. lectū suum.
uestē suam. sedem. et sagina sup̄ qd sede
bat. et straturam aſini. uas fictile qd tan
gebat frangebatur. ligneti lauabatur. Qd
tangebatur lectū eius. uestē. aut sedem. l̄
sup̄ quē ip̄e saluā iaciebat. lauabat
uestimenta sua. et erat immundus usq; ad ues
pm. Cum autē sanatus fuerat. nūciabat. vi.
dies p̄ emundationē suā et lotis uestib; et
corpe in aquis uiuentib; mundus erat.
Die autē octauo. offerebat parturitū.
aut duos pul. co. Et faciebat sacerdotes attē
p̄ p̄cto. et attē in holocaustū. Eadē lex e
rat immundicie: et purificationis de
muliere patiente fluxum sanguinis
ex morbo. Similit̄ eidem immundicie. erat
mulier menstruata: s; n̄ purificabat
sollemniter. Sufficiebat eā cum uestib;
ablui. Morbide enī immundicie: p̄
p̄cto solent accide: et idō p̄ eis et p̄ p̄cto. sa
lutare offerebat: et n̄ p̄ menstruo. qd
naturale ē. Et nota qd accedentem ad m̄
struatā. dicit huiusmodi septē dieb;
et purificationē ei accedit. qd de ignoran
ter accedente intelligendū ē: in
fra utiq; p̄m̄entū dicit. Qd dñs

ē: si fiat ex industria. Haec mirū: ē qd et legi
time cognoscente uxore. uoluit dñs la
uare uestem. et omne corp. et ē immun
dum usq; ad uesp̄m. et de uxore: eodem
m̄. *De uirula rufa et hircu ap̄ pompeio.*
teoy locutus ē et cinerib; asphionis.
dñs ad moysen. Loquere ad aarō.
ne om̄i tempore ingrediat̄ sc̄ariū qd
ē int̄ uelum. ne moriat̄. qd in nube ap
parebo sup̄ oraculū: nisi fecerit h̄ que
sc̄atur. Non intelligendū. ut quotiens
ueller intrare. facit hec et intraret: s; tñ
decima die septemb̄is p̄ tñ intratur: hec
facit. Hec dies sollemnis erat in isrl̄. et di
cebat̄ p̄p̄tationis. p̄p̄t causam p̄dictā.
ut qd agebatur ea die cinis expiationis.
sic dies iouis sc̄a. qd sc̄m t̄ma s̄ficiat: et
p̄ p̄ctis to cī anni coib; ut ignoratis: ea
die fiebat oblatio. Dicebat̄ etiam afflicti
onis. qd eo die hoīes ieiunabant et iun̄ta.
et p̄u septennet̄ agebat̄ ea die memoria
mortuoy. Dicebat̄ etiam dies expiationis. qd
ea die purificabat̄ totum tabernaculū et al
taria p̄ sanguinis effusione. a contagis
q̄ contraxant p̄ annū ex p̄ctis ministran
tium. Eadē die tollebat̄ sūm sacerdotes de p̄po.
uirulam rufam. trimā. imaculatā: que
n̄ tangerat iugū. Haec turban. si qnq; ui
tulus nōiat̄. qd in femine gūe tñ intel
ligendū ē. qd p̄ p̄ctis fragilitatis offerebat̄.
sumebatq; ab uniuersa multitudine. ii.
hircos p̄ p̄cto et arietē unū in holocaustū.
Cumq; lauaret se: induebat̄ lineis tñ. sc̄m
ritum minoroy sacerdotū. oblatiq; aīalib;.
sc̄a: qd orōne p̄p̄a p̄ se et domo sua. statue
bat duos hircos in ostio tab. mittebatq;
sontem sup̄ utiq; qua sc̄aret̄. qd dñi et qd
p̄p̄i fieret. Haec ē credendū quib; dā qui
dixunt idō mitti sontes ut sc̄aretur quis

Ann.

domino imolando et qui diabolo. mittere
dus ei in solitudine cum patris. Lex enim
imolare. non deo: non ad matrem. Sane cui fors
exerat domino: offerebat illi per peccatum populi. Et
forte hoc dicebat prope per peccatum cui fors exerat
populo reservabat vivente. Imolabat quod
utula per peccatum suo et domus sue. Tollebat quod
de sanguine hirci et utule et turibulum
plenum prius. mutuique: tollens thymama-
tis. intrabat ultra velum. cumque impone-
bat thymamatis. ut nebula et vapor opi-
ret oraculum. ne forte visus maiestate
domini moreretur. aspergebat quod septies digito.
de sanguine coram propitiatorio ad orien-
tem. Eodem numero etiam aspergebat pa-
vimentum. simili quoque aspersione septe-
na: expiabat scuarum exterius et pavimen-
tum. fundebatque de eodem sanguine super
cornu altaris aurei et aspergebat ultro
septies digito expians ita totum taberna-
culum et altare. ab imundiciis filiorum israel.
Et a cunctis pravitatibus eorum. id est a contagio
quod congererat. posuit in medio peccatum.
nullusque erat cum eo in tabernaculo. cum
ipsi expiabat. In quem modum etiam. semel
in anno lauam altaria vino. Et nota
quod hic legimus. sacerdos egredi de oraculo
ad altare. et sic patet. quod erat extra. Nec
potest dici. eum egressum ad altare coram ta-
bernaculo. cum dicatur hic ad altare quod
est coram domino. Post hanc expiationem
egrediebatur sacerdos ad hircum viventem.
ponensque utrumque manum super caput eius.
confitebatur generaliter omnes iniquitates fili-
orum israel. et imprecans eas capita eius. ponens
et ut tradere quidam cartam inscriptam
per peccatum populi. super caput eius mittebat eum
in desertum per hominem ad hoc paratum. id est
sucin etum et expeditum. Hec etiam tradit.

quorumdam parum tribuatur ad hoc par-
medicinaliter eis plene subtracta. ut sic
expiatus esset per peccatum illi anni. que per
ignorantiam et fragilitatem straxerat. quod seque-
rebat hircus. Qui quod emittitur. non reditu-
t. apompe grece. dicebat. laque emissa-
ri. Cum autem deduxerat Aaron hircum cum
hircus esset castra: rediebat ad tabernaculum. testi-
monium. depositisque uestibus lineis. in quibus
expiatur scuarum et emiserat hircum.
lauabat carnem suam in loco sancto et indu-
ebat uestibus suis. id est pontificalibus et preciosis.
et offerebat arietem in holocaustum et ad ipse
utule et hircus per peccatum. veniensque cum veni-
clis. In hoc modum pontifex evangelicus
in aspersione basilice. quam dedicat quod in
expiatione. lineis et in monibus utitur indu-
mentis et in sabbato baptismali. in conse-
cratione fontium et immersione cathedr-
um. cum. id est. transferunt peccata eorum si-
militer utitur indumentis. Cum autem huius per
actis ad administrationem accedit attra-
rit. preciosis et pontificalibus uestibus in-
fulat. Utulum autem et hircum de quorum sa-
guine facta est expiatio: ferebant extra castra.
et comburebant igni. tam pelles quam carnes
eorum et simum periebatur: sacculos in ignem
quod illa comburebat. mutatis prius uesti-
bus et resumptis propriis. lignum cedrinum. yso-
pum et cocci bistrinctum. quod hec in pu-
rificationibus valebant et tunc rediens lo-
tis uestibus et carne sua in grediebatur castra.
et mundus erat usque ad vespam. Sed et
ille sacerdos qui remanebat ad ignem
ut consumi faceret omnia usque ad cinerem.
non nisi lotis uestibus et corpore castra intra-
bat. Hec patet quod prope erant et immu-
dus erat usque ad vespam. id est. et cinis sac-
dos qui colligebat cineres referunt. nan-

dos ad aquam asphionis. n. n. lot. intra-
bat castra. et imundus erat usq. ad uespā.
Ex his cūibz fiebat aqua asphionis. qua
p totū annū purificabant immundū.
Vā difficile ē inuenire. cū hic cūis fier
ad purificandos imundos. cur illi q. cū
tractabant ut dēm ē immundi erant.
cum etiā dñs hoc sacramēt. religionem
uictima appeller. s. r. qui caprū dimise-
rat in desertū similiter immundū. de q. cū
facile ē inuenire rationē. Et ē insimile.

hos cūis fēol annuatī. ut in fit cūma.
Q. dam tñ hebi dñt eos ualuisse. r. durā-
se p. plet annos. nec fēol n. cū deficiebat.

De purificatiōe imundorū.

Il cūibz purificabant imundū.
in hunc modū. Si quis tangebāt
cadāu hoīs mortui in tabnaculo ut in a-
gro occisi. l. p. se mortui in tabnaculo
ut in agro occisi. l. p. se mortui. ul. sepul-
crū ei. immundus erat. vii. diebz. tabna-
culum in quo mortuus ē hō r. uniuersa
que ibi erant uasa. immunda erant.
vi. diebz. tollebat q. uir mundus cūis
obustionis. mittensq. sup. eos aquas
uiuas. tingebat ex eis y sopū r. aspe-
bat ex eo die tertio r. septimo. tentorū
r. omne supellectilem r. hoīs hūmōi
contagione pollutos r. lotis uestibz r. cor-
pe mundi erant. Si die tñio n. fuerat
aspsus imundus. die. vii. n. mundaba-
tur. Si quis autē sic n. expiabat. pibat
de medio ecclie. q. polluebat scūariū.
r. anima ei pibat de ist. q. pētabat.
et arcebat ab ingressu loci scī. S. r. ille
qui purificabat imundū. aqua hūi-
mōi. q. tingerat cinē. lauabat uesti-
mēta sua r. imundus erat usq. ad uespā.
De imundiciis qbz immundus erat hō

p. diem tñ. ut p. t. illusionē nocturnā.
ut q. dormierat cū uxore. non credim
hoīem his cūibz expiati. s. ad mū de
imundicia. vii. diebz. q. die tñio et septimo
legit facienda expiatio talis. de expiatiōibz
que fiebant cū muneribz oblatis. ut sup.
de lepro dēm ē r. de uiro spmatico r. mu-
liere sanguinaria. q. legit eos numerari
septē dies r. octaua purificari. tñm die
tñio r. septimo his aquis expiati.

De psonis exclusis a matrimonio.

Radidit r. dñs filiis isrl. multitudi-
nem p. ceptor. r. capiti. lādo. p. dicta
et sup. ad dendo noua. de qbz n. n. illa p.
strimmi que ad intelligentiā lectionis
facit scpturē f. nēcia. Sane p. hibuit dñs.
ne hō ad domesticā sue carnis accēder.
nec reuelaret turpitudinē eius. i. disco-
opiret r. intraret pudenda ipsi. In pō-
ri quid parentum coniugio. p. t. hōi
um raritātē. solum duas p. sonas exclu-
sit dñs a coniugio. dicens. p. t. hoc hō
relinquet p. tē r. m. tē. i. nec filius
matri. nec patri filia copulabit. Sub
lege ū. p. t. p. ceptor. que sē fere. xii. Mat.
noua. soror. neptis. amita. matertera.
uxor patrui. nur. uxor fr̄is. s. h. a. dēmi-
nationē recip. p. uigna. filia p. uigne.
ut p. uigni. soror uxoris. pauca s. t. exclu-
sit. ut multiplicarent hoīes. et replēt
terrā. In grā. p. hime excludunt. ubi o-
tinentia locū hē. Et ē h. p. hibito o. u-
gli. a fornicatione enī. omīs mulier ex-
cludit. **Cathalogus q. dā p. ceptorū.**

Corum q. cum masculo r. uirito sub
intimatione mortis p. hibuit.
ne etiam colligēt spicas r. racemos re-
manentes. nec grana deudentia. s. re-
linquent ea paupibz tē. nec opus m

cennari retine usq; mane. nec accipe p-
sonas. diligi amicum suum sic se ipm pce-
pit. in lxx. primu ponunt. somnia. au-
guria. divinationes. ob servari phibu-
it. nec agrum feri diuiso semine. nec ui-
uita diuisi gñis core. nec ueste ex duob;
tecta indui. nec comā in rotundū tondi.
nec barbā radi. nec carnes suas sup
mortuo incidi. nec figurat aliq̃s. aut
stigmata in carne sua fieri. cū q̃b; i si-
milib; ad litterā sub intelligendum ē.
scdm ritū gentiū. i maxime egyp̃tiōy.
cum q̃b; habitauant. Nam i dō mu-
lā legit hūisse. sup quā posuit. salo-
mon. i delat ad fontē gyon ad mungū-
dum. S; egyp̃tiū omī genum uenerant
monstra deoy. in honore diūsoy deoy
quos putabat talib; p̃esse. diūsa semina.
in ag. diūsa matnas in ueste sociabat.
diūso etiam annos captas. diūsis dñs
sacrabat. Un i in p̃ncipio hoy p̃cepto-
rum. dixit dñs. iuxta cōsuetudinē terre
egyp̃ti. in qua habitastis. si facietis. iux-
ta morē regionis. ad quā introducam
uos. n̄ ageris. Ad dñm i speciale p̃ceptū.
cum intrarent trā p̃missionis. ut aufer-
rent p̃putia arboy qual plantarent. q̃o
q̃i exponens. subdit. Poma q̃ gminant.
imunda est uobis. Hoc tñ. n̄ est in he-
breo. Et uidet uelle. q̃o fruct' p̃moy tñ
annoy imundus est. i abiciend'. fruct'
q̃rti anni. scs dñs eo omnis paupib;.
sed in anno q̃nto i incept. dñi sui esset
i esibiles. *De t̃b; ge neris b. s.*

Ad euentiā quoq; eoy panum.
que hic in leuitico tradunt. scien-
dum ē sacerdotē hūisse tria gñā panū.
panes. i. sacerdotales. leuiticos. laicos. Sa-
cerdotales erant. panes p̃positionis. q̃

de publico sumptu fiebant. q̃l n̄ licebat
edere. n̄ solis sacerdotib;. Panes leuitici
qui ex offertoriis. q̃b; solipe gñe tan uel-
cebantur. i qui p̃pter mactam n̄ potant
ministrare. i filia familias. s; si uxora-
ta. ut uidua. i repudiata. n̄ nēitate
rediret ad domum p̃nt. ut eet q̃i filia
familias. his n̄ uescebatur. ad uena. in-
quint. m̃cennari sacerdotis. Verna tñ.
ut empti q̃ ipsius. uesci potat. Laici. i.
ēdes. quib; quicūq; poterat uesci. *De sc*
De sc̃monia monia sacerdotis. *ay.*
quoq; sacerdotum agent dñs. p̃us
de minorib; sacerdotib; tradidit. ne co-
taminarentur in mortib; cuius suoy.
nec i p̃ncipis p̃. n̄ tñ sup patre. i ma-
tre. i filio et filia. fr̃e. i sorore uirgine.
ne. i. lauant. i. sepelirent. ut plange-
do tangēt mortuos alios. Hec tñ
aliis phibitas. i m̃d̃e uxores. s; nec
h̃re concubinas. nec in uxore ducere
scortū. nec ancillā. nec captiua. nec ui-
duam. aut repudiata. nec eas que de
carponib; pando cily. i. apothecis uena-
lib; uitam agunt. Pontificē si ad uol-
lum omīno mortuū ingredi uoluit.
Un i dñs papa nullis ex sequis interē-
dē. nec uxorem ducere. n̄ uirginem. i tñ
de p̃lo suo. S; nec parrochia dñi pape
muros urbis excedit. In cōmune n̄ p̃ce-
pit. ne sacerdos in dieb; uicis sue. cū mi-
nistrare deberet. uinū bibet. aut omē
q̃o inebnare potest. ut sciret discernē
int sc̃m et p̃phanum. mundū i im-
mundū. i docet filios isrl̃ legima q̃
locut' erat dñs. i ne sacerdos dū q̃nq; im-
mundus eet accedet etiā ad tangenda
ea. que offerebant filii isrl̃. Patet. si
sacerdos euangelic' cotidie ministrat.

assiduam debet hē mundiciā. Ad didit
q̄ dñs desollemnitatib; legalib; . S; quia
pleni de eis in nūis diffinit: et nos ibidē
de eis psequemr. **De pena blasphem.**

Ecce autē egressus fili mulieris isrl;
ut q̄ peperat de uiro egyptio. iurga-
uit cum uiro isrlita blasphemauit no-
men dñi isrl: maledicens ei. Quē moyses
reclut in carcerē: donec sup hoc confu-
lisset dñm. Q̄ ait ad moysē. Qui ma-
ledixit deo suo: om̄s qui audierint ma-
nū ponent sup caput ei. q̄i contra ipm
testificantes: et eductum extra castra lapida-
bit eum om̄s multitudo. siue ciuis fuit.
siue ad uena. **De talioe legis.**

Ubi intulit quoq; dñs de talione. ut
qui ledet hoīem. in eū modū ledet.
quo leserat eū. ut. s. reddet aīam p aīa.
oculū p. o. dentem p. d. fracturā p. frac. li-
uorem p. h. ad uisionē p. ad uisionē.

Nota q̄ talio n̄ erat in iniuriis reip; . s.
tū in lesione corporis. q̄ furta restituēbant
in duplū. ut quadruplū. dectimabatur;
talio p. nōtate. ut ledens uirū. mulier in-
iuriat; p. uinebat manū. q̄ uirilia n̄ hē.
et uir ledens p. gnantē. ut facit abortiuum
n̄dum aīatum. multabat pecunia. In-
certum ē autē ut talio extendet usq; ad
iudicē. ut circa iniuriatū tū hēet locū.
Qd̄ ū iniuriatus sū iudice posset ulatq;
forte in pōt hē. qd̄ ad ciuitatē refugū.
fugiebat homicida. n̄ uolens: ne inter-
ficret a p̄ximis oculis. **De obseruantia**

addidit etiam dñs **iubeleq.**

De obseruatione iubeleq. q̄ septima-
nam ebdomadarū annorū sequebat.
Ad cui p̄signationē. vii. annis p̄orden-
tib; ut tradit quidā. in singul' neome-
nūis dangebant tubis. et vii. dieb; q̄

tinuis ante ipm sollemnizabant dange-
tes tubis. In libro tñ leg. qd̄ dange-
bis m̄se vii. decima die. in uniuersa tra.
In hoc anno. om̄s distractiones rerū. ad
p̄stinos redibant possessores. p̄t domos q̄e-
rant in urbib; muratis. quas tñ in p̄mo
anno uenditionis uenditor redimē lic-
bat. exceptis domib; leuitay. que in quo-
cūq; eēt loco: in iubeleo redibant. So-
dē anno: requiescebat tra. debita remitte-
bantur. Sod' anno: libi serui dimitte-
bant. Nam licet eēt cōtribules: tñ eos
uoluit dñs seruitū; scemate castigare.
p̄t tñs ḡssiones legū. Iose. vii. q̄ in
iubeleo ueniebant uenditor ag. et emp-
tor et reputantes fructū et expensas in a-
grum sc̄at. fructib; expasse computat.
uenditor recipiebat agrū. Si ū exp̄se
tñscebant: hoc qd̄ dēerat recipie-
emptor et a possessioe discedebat. Hanc
oputationē tñ fieri infra annū iubele-
um. nedū in ipso. si uenditor p̄ uellet
reuocare qd̄ uendidit: Intā leuitay uel
le uidet. cū iuxta nūm annorū usq; ad
iubeleū. maior minor ue p̄cio iubeat
agrum uendi. ne uenditor ḡuaret. si
modico uendit et p̄lim annū sup esset.
usq; dum reciper qd̄ uendidit et ne ḡ-
uaret emptor. si multo emeret qd̄ in
p̄ximo amissus erat. Determinata q̄q;
reputatione fructuum et expensarū in-
fra iubeleū. addit. qd̄ si uenditor qd̄
sup erit expensarū reddere n̄ potit:
habebit emptor agrū ad iubeleū usq;. In
ip̄o enim oīs uenditio ad p̄stamū
redibat possessore. Terrā autē sic uolu-
it dñs uendi ab eis sub p̄ditione req-
piendi: q̄ sua erat et n̄ ip̄soy. Alie-
nigenas tñ seruos uoluit eos in p̄pe

num posside. De benedictionibus et ma-

Alium preceptorum ob-
lectio. **S**eruatoribus promissit dominus benedictiones
suas: dicens. Dabo uobis pluuia tem-
porum: et. u. xx. clausule promissionum inue-
niunt. transgressionibus uero longe plures in-
minat maledictiones. **De decimis et**
de decimatione animalium. quod uotum.
decimam ueniebat nascendo uel nu-
tando. sanctificabat domino. nec mutari deus. nec
mutari licebat in melius. et decimus. Simi-
liter animal quod ueniebat domino si licebat im-
mutari. Si quis quod uoueat immutaret.
et uotum immutatum erat deus. Sed distin-
guendum est: de hominum uotis. Aliqua enim
sunt ex uoto aliquod sanctificabat domino. quod a-
natematizabat. illud non poterat uen-
di a sacerdotibus. uel alienari. quique si sic
obligabantur uotum. et poterant a sacer-
dotibus uendi. determinato. id est. precio. secundum
utilitatem que ex his poterat puenire. si-
ue esset animal. siue fundus. qui tamen uoto de-
datus: si uolebat illud emere. super estimationem
per quam alii daret. ad decem quantam est
pars. Quod si statutum est: ne qui uotum
ad recipiendum quod uoueat. aspiraret.
quia penitentia ductus. ne et digniorem
se alius putaret in emptione eisdem
rei: quia eam dederat. **hystoria nume-**

uar. **hystoria**
ta hystoria distin-
ctio: dicitur uegedab
hebraice. quod so-
nat. et locutus est.
apud nos. et si
habet. Homines greci non habent. in sep-
turis. Nam grece arefmoth dicitur. latinum
est uerbum nuntius. uel nuntius. Sed dicitur quique nuntius:
pluraliter. Unde et dicitur. legitur hoc in

numis. Merito autem hoc nomine censetur. quod. u. u.
hic principaliter numerantur. id est. de omni
populo. uiri apti ad arma ferenda. primo
genitum. Leuita. qui etiam uiri numerantur.
mansiones per quos perfecti sunt. et. nec mulieres.
nec minores uiginti annorum. nec uulgo
promiscui. nec debiles ad bella: nuntiant.
ad hanc partem hystorie: sit transiit ioseph.
Moyse. postquam constitutum legum. dum sub
syna morarentur. a deo agnouit. et hebreis
scripta contulit. Cumque circa legis latio-
nem huius sufficere putaret: ad exercitum mili-
taris uia accessit. Et nuntiauit populo
capta pugnare ualentium. Moyse. dicit.
super hunc dominum locutus fuisse: dicens. Locu-
tus est dominus ad moysen in deserto syna. et
tabernaculo fecit. prima die mensis secundi. as-
pectu sancto egredietur ex egipto. et nota quod
pretermittit hic quodam. que facta fuerit in
primo mense anni secundi. id est. oblationem. xii.
principum. quam fecerunt singulis diebus
in dedicatione tabernaculi et sollemnita-
tem phase. que pro nomine dicitur pascha. in
deserto. et forte de sanctificatione leuitarum. De his
tamen infra ager: pre capitulationem.

De priorum uirorum numeris.
Quentelque ordinem libri. de his
quod moyses et aaron et duodecim principes
tribuum. ex precepto domini anno secundo. mense
secundo. die prima mensis. nuntiauerunt uirum
per tribum leui. a uicesimo anno et
super. ioseph. certum minimum ponit. id est. usque
ad quinquagesimum annum. et nuntiauerunt
per generationes et familias et domos. et nomina.
et capita singulorum. Hanc autem quique: ad in-
culcationem tamen. quidam posita tradunt.
et hic et in ioseph. Sed congrue distin-
gui possunt. Generationes uel cognationes.
uocat hic tribus ipsas. xii. familias. quod

ex ipſiſ filiſ patriarcharū p̄mo deſcenderunt.
Vbi gr̃a. In una tribu leui fuerūt. iiii. fa-
milie. Caathite. gersonite. merarite. Una
queq; familia: habebat multas domos.
in q̃b; p̄p̄i patreſſfamiliaſ erant. Qd̃ ad-
ditur. noīa ⁊ capita: in t̃iſſit̃e legendū
ē. i. caputū noīa. ſ. ſingul; hoīeſ in ead̃
domo. fuerūt autē in ſūma: ſextenta tria
milia q̃ngent; q̃nquaginta. **De exubis**

Recipit **ant̃a tabnaculū.**
⁊ dñs. ut ſemp p̄oneret taberna-
culum in medio caſtroꝝ ⁊ fili; iſrl̃ p̄-
gyrum exubarent p̄ t̃inaſ ⁊ cuneoſ.
q̃d̃ p̄ eod̃ hic accipit. Turma enī p̄p̄e xxx.
multum ē ⁊ d̃r cune. q̃i couneul. ſcil̃
multitudo. Exubare ē: hic large acci-
pitur. Exubie enī p̄p̄e dieꝝ. ungulie noc-
tiſ. t̃ne t̃b; p̄. iiii. partet tabnaculū ita t̃n
remoti: ut maximas in medio plateas h̃erēt.
eratq; ornat. q̃i ſonit̃ reꝝ uenaliū. ſingu-
liſ in ordine conſtitutiſ. Op̄ficiet etiā arcu-
um. in ſtationib; ſuiſ erant. ita ut urb;
⁊ petenter edificatē. caſt̃ eoz ſimillima
uident. Judas itaq; yſacar ⁊ zabulon:
caſtra metabant̃ ad orientē. Ruben. ſy-
meon ⁊ gaad̃: ad m̃id̃iem. Eſſraim. ben-
iamin ⁊ manaſſeſ: ad occidentē. Dan aſer.
⁊ neptalim: ad aquilonē. In t̃abnacu-
lum ſi ⁊ caſt̃. exubabant leuite in t̃ab-
naculū ſuiſ. p̄p̄inquoꝝ t̃abnaculo q̃m
caſtriſ. Et exubabant ſimilit̃: p̄. iiii. pla-
gaſ. Moꝝ ⁊ aarō cum ſuiſ: ad orientē. Re-
liqui ab hiſ: caathite ad meridiē: ſub cu-
ſtodia eleazar fili; aaron. Gersonite ad
occidentē. merarite ad ſep̄tentrionē: ⁊ erant
utq; ſub cuſtodia ythamar. **De cōmu-**
tatione p̄mogenitorū.

Repaue ſibi dñs t̃bum leui p̄ p̄mo-
genuſ que t̃ habebant ⁊ uirta le-

uitay. p̄ p̄mogenitaliū uirtoy. q̃i ⁊ mutatio-
nem facient cum ipſo. p̄mogenita enī oīa.
ſpecialit̃ ē erāt ſua. q̃ cum occidēt p̄moge-
nita egipt̃. p̄p̄at p̄mogenitali eoz. reſer-
uant eaſ. t̃. deincepſ t̃n p̄p̄e to ipm oīa p̄p̄-
mogenita eoz ſcificauit t̃ in p̄petuum ⁊
maxime q̃ p̄m̄it̃e quoy liber fructuum
deberet dñō. P̄ hiſ g̃ p̄mogenitali que t̃
habebant. tulit t̃ tribū leui ⁊ ipſe p̄mo-
genita illa h̃uit p̄ leuitiſ ⁊ uirtal eoz ⁊
ne duodenari nūſ tribuū minueret. t̃
bum manaffe q̃i p̄ leuiti� inſtituit. ſp̄ha-
um ſi p̄ ioseph. Ne aū minor aut maior
uideret nūſ leuitay. q̃m p̄mogenitorū.
⁊ ita iniqua ēēt ⁊ mutatio: ait dñs ad
moꝝen. Humera filiōſ leui. maſcōſ ab
uno ⁊ mēſe: t̃ mēſe ⁊ ſup̄. Et cū nūa-
q̃ erāt: inuent; ſc̃ uiginti duo milia.
Nota t̃iſ. ſi diligenter attendaſ in libro nu-
m̃i nūm eoz p̄familiaſ: inueniet. xxij.
milia ⁊ trecentoſ. Dic̃ hebre. q̃. trecent;
in eiſ erant p̄mogenit; ⁊ ita iam erat
dñs. Iſm̃ ait dñs ad moꝝen. Hum̃ia p̄p̄-
mogenitoſ maſcōſ a m̃ſe uno ⁊ ſup̄. et
inuent; ſc̃. xxij. Et h̃c ſi. Tulit aū moꝝ. in
p̄mo ducentoy ſep̄tuaginta t̃um q̃ ſupe-
rant. p̄ ſingla capita. ſi doſ. ad menſu-
ram ſciari; ⁊ dedit eoſ aarō ⁊ filiſ ſuiſ.
uxta ſūbum dñi. **De etate miniſtr̃i**
in t̃abnaculo: ⁊ de differentiā miniſtro
temq; ait dñs ad moꝝen. t̃. a.

Hum̃ia leuitaſ a triceſimo anno uſq;
ad quinquageſimū: ut ſeruiant m̃.
in duob; . In t̃abnaculo portando ⁊ collo-
cando: em̄it; obſeruando. ⁊ cū nūa-
q̃ erāt: inuent; ſc̃. iij. milia. q̃ngent;
oſto ginta. Lxx. t̃n dicit̃. x̃. anno.
Quē nūm annoy in ordinatione ſac̃-
dotum: noſ obſeruam̃. Iſm̃ deſerebat

tabernaculum in hē mod. qđ n̄ habebat ea qđ e-
rant ult' uelum nuda uidi. p̄mo intra-
bant sacerdotes. i. inuoluebant archā. p̄p̄i-
atorū. i. cherubin. p̄uuluelo qđ añ appen-
debat. et p̄ pallio iacinctino. Etia cande-
labr altare aureū. i. m̄sam. cum utensili-
b' suis. palliis inuoluebant. Tē mētes
caachite. p̄p̄i' humis oīa h' inuoluta de-
ferebant. Similit' altare holocausti cū
utensilib' suis. ut q̄b'dam uidē. Gersoni-
te ut breuit' dicam. deponentes tectū ta-
bernaculi. mollia ferebant. in currib' .i. cor-
tinā. saga. pelles rubricatas. i. iacinctinā.
tentoriū qđ erat añ tabernaculi. cortinas
atru. i. funes. i. uasa ministri. que ad al-
tare enei p̄tinabant. De altari holocau-
stis tacer. a quo ferebat. Pot' diq. qđ ua-
sa ei ferebant gersonite. ut in libro hē.
Ipsū altare. caachite p̄p̄i' humis. De-
rante. ut hē dicam. oīa tabernaculi iacti
qđ dura erant. tabulas. bases. uectes co-
lumpnas. paxillos. et ferebant ea cur-
rib'. E meriti leuite n̄ seruebant sic in
ope. i. posito tabernaculo sedebant custo-
des. **De qđā m̄ reddendi rem alienā.**

Sunc p̄cepit dñs ei p̄man' saēdo-
tum a castris leprosus. i. semine fluxu-
tes. Et fē m̄ est ita. Addidit quoq. de red-
ditiōe rei alienē. ut fieret cum q̄nta ca-
pit. S. qđ in exodo uidet' dñe contritum
i. ut in q̄druplū redderet. ideo huc usq.
distulimus. ut hic soluerē. Et dñs qđ
alienē rei possessio aliqñ habebat ex in-
dustria. furto. i. rapina. aliqñ p̄negli-
gentiā. aliqñ p̄ ignorantia. De re sub-
lata scienter. in exodo dñ. qđ restituat
in q̄druplū. si p̄ierat res. Qđ si extabat.
in duplum. Si uilegis. v. boues p̄ uno.
alia m̄slo ē. scdm q̄dam. i. qđ in q̄oru

plum ueri dicatur. ex ub' zachari pbat. De
sublata p̄ ignorantia. agit hic. ut reddat
caput. i. q̄nta pars desup. Vt de re fortuna
supenit' later. i. fur penitēs sp̄te stitēt. i. red-
dit. Si u' n̄ ē qui recipet. redderet dñō. i.
ēē saēdōis. P̄ p̄cō u' furtil' negligētie.
ferebat aliqua oblo scil' q̄ntatē rei. Joseph
dicit. aurū. i. argentū reddi in duplū. in
m̄ta in q̄druplū. solum bouem in q̄ntu-
plum. qđ q̄nto possidet cōs ualuit. tanto
amittitur dampnosius. **De iudicio zelo**

Addidit quoq. dñs de **zelo**.
lege zelotipie. Zelus p̄p̄e dñ. amor
uiri in uxore. p̄ quo sustinere n̄ pot. ut
ali' misceat. Vñ uir dñ. zelotes. Zelotipi-
a u' q̄nq. dñ. mechia. i. zelotipus ad uirer.
Soler qđ. zelotipia dici. sola suspitio ad-
ultrū. de qua leg' hic. in hē modū. Si sp̄e
zelotipie. citauit uirū cū uxore suam
que polluta ē. i. p̄bati n̄ pot. i. que falsa
suspitione appetit. ad ducet eā ad saēdo-
tem. i. offeret p̄ ea assariū farine ordeace.
qđ ē decima pars sagi. Non fundet oleū.
net thūs imponet. Saēdos aū statuer
ea corā dñō. i. ponet in manus ei. in ua-
se fictili aquas uiuas. i. oblonē farine. Pu-
gillum ei incendet sup altare. i. mitter
in aq. paxillū puluī de pauimento taber-
nacu. i. nudabit caput ei. scbetq. in men-
brano ut dicit iose. dñ. uocabulū. faciet
qđ eā iurare. qđ nich' nocuit uiro suo
in his que sobiciunt. Qđ si hoc uiro
n̄ sufficit. sub dec saēdos maledictio-
nes. etiam sc̄ptas in m̄brano. i. dicit.
Si polluta n̄ est. deserto uiri thoro. n̄ te
noceant aque iste amarissime. Si autē
detinasti a uiro. ingrediant' aque ma-
ledictē uentē tuū. i. ipm̄ tūmescē sag-
ant. i. putrescat fē m̄ tuū dext'. Et dicit

mulier: amē amen. Et delebit sacerdos om-
nē membram separā in aquis: et dabit ei
bibere: et tunc tollet sacerdos de manu ei sacri-
ficiū: et eleuabit illud corā dñō. et
ponet sup altare. Qd si rea erit ad ulterius
mulier: putrescet femur ei: et inter tumebit
in ydriopisim: n̄ tñ statq: s; usq: ad decē men-
ses. Qd si polluta n̄ erit: innoxia ei erit
aqua. imo sepe capiet: et pariet masculin.
in se decimo. Hec aque dicebantur scē. ppter
nom dñi dilutum in eis: et dicebantur ma-
ledicte. ppter maledicta congesta in eis: et a-
marissime ppter effectū qui qñq: sequebat.
H aut lex introducta fuit ad duriciā cordi-
eoy: sicut pmissus ē libellus repudiij. qz
p̄mpti erant ad effundendū sanguinem.
De scimonia nazareoy.

Ocur: dñs ad moysen: de lege naza-
reoy. Nazare sonat scs. ul' florent. et gmi-
nant. dicebant q: nazarey: quidā qui ex
uoto obligabant se scimoniae. usq: ad deter-
minatum tēp. et iugit ut samuel et secula-
bant se dñō: qñ sepabant a cōiuita hōiū.
sic quis in p̄m̄m ut p̄ duos ex uoto seruit
in hospitali ierlm. Scitatis eoy lex: erat
h. Omī tempore separationis sue nouacu-
la n̄ tñsibat sup caput ei. N̄ forte quidā
pingunt aplos et xpm crinatos. n̄ in re:
s; p̄ scitac. Hic qd inebriare potat bi-
bebat. n̄ edebat aliqd qd ēē ex uinea. ab
uua passa usq: ad acinū. ad n̄tīm mortu-
um ingrediebāt. Qd si mortuus ēē sub-
ito q̄spiam corā eo: polluebat caput con-
secrationis ei: et ilico radebat caput suū.
et rursum die .xij. Offerebatq: parturitū-
rum. aut. d. p. co. quoy unū sacerdos fa-
ciebat p̄ p̄cto. altm in holocaustū. diesq:
quos fiterat. p̄ infectis erant. et uoti sui
scimoniā tñm incipiebat. forte n̄ p̄ qñ

bet mortuo. s; p̄ oculo corā eo: polluebat. Et
pletis aut dieb; uotū sui. offerebat agnū annu-
clm in holocaustū. Quem anniclam p̄o
p̄cto. arctē hostiam pacificā. Et nota. qñ
ita simplr ponit ariet: qd hebrei dicunt
ad mū dñy annoy ei debere ēē. Canis-
trum q: diuioy panū azimoy. exceptis
his q: sponte offerebat: iuxta p̄fectionem
scitatis sue. Qd oblo dicebat corban. i. mu-
nus. et offerebat mulier triginta siclos
si potat. uir qñq: ginta. Sin aut. ad ar-
bitrium sacerdotis paup offerebat. Cūq: im-
molaūat hostias sacerdos: ritu suo rade-
bat nazare ad ostiū tab. ponebatq: sac-

Idos cñel ei in ignē sacrificij: et sic ad cōm
hōiū uitā reducere potat. *De bñdictioē
tñ locut: dñs sup po p̄ l. c.*
ad moysē. Aaron et filij ei inuocabūt
nom mēi sup filios isrl: et ego bñdictā
eis. Inuocabūt autē sic. Bñdicat ē dñs.
et custodiat te. dec ē pacē et ostēdat ē fa-
ciem suā. *De oblationib; .xij. dierū.*
cñ ē in dedicatioē tabnaci.

In die qua unxit moys. tabna-
culum. et sc̄ificauit illud: opertunt .xij.
p̄ncipes tribuum in altari strenatione.
ut hebs h̄t. sex plaustr̄ recta et .xij. boues.
singuli bouē unū et bim plaustrū u-
num: et data s̄ duo plaustra. gloniat.
ad ferenda oīa eoy: de q̄b; dixim. uij:
data s̄ meraritis. Postea singuli singul
dieb; obtulerūt uasa altari n̄c̄ia. .Xij.
enī dieb; sollemnitas dedicōis p̄telata
ē. P̄ma die opertit naalon de tribu iu-
da. acetabulū argenti: .xxx. siclorū.
Hebr̄ h̄t: scutellā. fialāq: argentam
.lxx. sicloy: utrumq: plenū simila.
In phiala thus ponebat. Mortariolū
quoq: aureū. x. sicloy: plenū incenso.

In hoc uase: aromata terebant. Hebreus
habet colear: quo. scilicet thuris in thuribulo po-
nebant. Bouem quoque et arietem et agnū annū
clm in holo caustū. hircū pro peccato: et in sa-
cificio pacificorum boues duos. arietes. hircos.
agnos annictos. Cuiusdam uasa.
et easdem hostias: obtulerunt alii principes.
quisque die sua. Et sic terminata est dedicatio:
xii. diebus. Patet per recapitulationem huius diei.
Octauo enim die misit primus. secundum quod littera
indit sonare: inchoata est dedicatio. Septem
enim primis diebus eisdem misit: secretum scilicet sacdo-
tis: et tabernaculum in unctis: et sancto dedicatum.
Si uero ita est: tunc secretatio sacerdotum et dedicatio
tabernaculi se decem et vii. diebus. Itaque nos
fecerunt phase eo anno tempore suo. scilicet die.
xiii. quod tunc preceptum fuit eis a domino. prima
die eidem anni. Id quidam dixerunt ut pre-
dictum. vii. dies secretationis sacerdotum
fuisse terminales primi anni: et prima die sancti
tabernaculi uncti. xii. die finitā dedicationem.
xiii. celebratū phase. Post tamen diem. hanc
oblationem. xii. dierum finem sancto mense anni
sancti: nec per recapitulationem huius diei. Quod
si legitur eadem die inchoata. qua unctum est
tabernaculum: eadem dicitur per similitudinem: quod si. vii.
die primi mensis unctum est tabernaculum. ita et vii.
die sancti mensis. inchoata est oblatio. Et sic
vi. primis diebus anni: tamen sacerdotes et tab-
ernaculum secretata sunt. Plane potest dici quod
eadem die inchoata sunt unctio sacerdotum et tab-
ernaculi: et oblatio principum: et ceteris sunt per
vi. dies. Post quod secretata est oblatio. vi. diebus. et
xiii. dies secretati sunt leuitae: et totum annum phase
terminatio. **De secretatione leuitarum. a.**
attulit enim dominus ad moysen. Tolle leuitas de me-
dio filiorum israel: et sanctificabunt eos michi. Itaque per
preceptum domini. leuitae per asperam aquam lustrati
sunt. rasique omnes pilis carnis sue. et non

includantur capilli: loti et induuntur. ste-
tunt coram domino ad ostium tabernaculi: et uoca-
ta omni multitudo. Ponentesque manus
suas super eos filii israel. obtulerunt eos aaron.
munus domino. ut seruirent in ministerio
eius. Obtuleruntque leuitae boues duos. quorum
alterum fecit aaron pro peccato. alterum in holocaustum
sanctum: et sic separati fuerunt domino: a filiis israel. Ex
in huius erunt munus suos: ea quae domini erant.
De decimis enim uiuebant: et huius erant
erant. Sacerdotum uero et erant sacrificia pro
mitte primogenita. uota. quibus omnibus uel-
cebant cum domo sua. mundi tamen. preter
oblata pro peccato. quod sacerdotes solum. per totam populi
manducabant. Nota. decimam decimarum
suarum dabant leuitae summo sacerdoti: et de me-
lioribus dabant. id est forte non huius erant mitia. quod
et tamen melius eis cesserat. et tamen duodecimam
partem bonorum terre habuerunt. in habebant de
cimam. **De his qui non possunt facere phase men-
se primo: ut faciant secundo.**
occurrit. dominus ad moysen. Anno sancto.
mense primo. hic plane determinatur:
per recapitulationem hoc diei. scilicet et de leuitis.
faciant filii israel phase tempore suo. quarta
decima die mensis huius. ad uespam. Et fece-
runt phase. Erant autem quodam immundi scilicet
anima hominis. scilicet super hominem quia anima dicitur. cui ca-
uam retigant. qui non possunt facere phase.
Et dixerunt ad moysen. Quare fraudamur. ne
ualeamus offerre in te filios israel: forte in-
dignantur: quod talis immunditia. nostra
est quique. Et respondit moyses. super hoc dominum.
Cui respondit. Homo degente uiam qui fuerit im-
mundus super anima hominis. siue in uia
paul. faciat phase mense sancto. quarta decima
die: omnem ritum phase obseruans.
Si uero non huiusmodi causis tempore suo non fe-
cit phase: exterminabitur anima eius de populo

lunt. p̄gum q̄: et aduene h̄ fuerunt ap̄d uos.
facient p̄base dñi. Si querat̄. si tñ in m̄
se scđo p̄t̄ imunditiā n̄ posset fac̄e p̄base.
q̄o fac̄e: p̄t̄ dñi q̄o tertio fac̄e. q̄ q̄o in
uno dñi ē. s̄it̄ in aliis dat̄ intelligi. Vt
forte si deinceps eo anno n̄ fac̄e: n̄ p̄t̄a
ret. **De tubis argenteis et in clangendi in eis.**
tñ locutus ē dñs ad moy. fac̄ ē duas tubas
argenteas ductiles: q̄b; uocabis multi-
tudinē. Has tubas habebant in. iij. u-
sus. Ad uocandā multitudinē ad mo-
uenda cast̄. ad bella. ad festa. Et erat ut
die iose. tuba: fistula cantatoria. p̄ene
magnitudine cubiti. calamo capator.
p̄bens in p̄ncipio latitudinē que ueni-
at ori. ad susceptionē sp̄s. que hebraice
asora d̄r. In uocatione ū multitudinis:
aliqua erat diuinitas ad conuocandum
omniē poplū: utraq; simul clangebant
simpliciter. Ad uocandos solos p̄ncipes:
semel clangebat. Qd̄ dupl̄ intelligitur:
i. una tñ. ut uno impulsu. Et n̄ ut ad-
dit iose. semel clangebant: si p̄ncipes po-
plū suū quisq; in ecclesia sua uocare uo-
lebat. ut moyses poplū p̄ ecclesia. Ad castra
uō mouenda n̄ simpl̄. s̄. concise et p̄xi
tubis clangebant: et in p̄mo sonitu mo-
uebant castra tres trib; q̄ erant ad oren-
tem. In scđo: que ad m̄diem. In t̄cio: q̄
ad occ̄tem. In q̄rto: q̄ ad aquilonē. Mo-
dus ū clangendi in bellis n̄ distinḡ. q̄
forte sic apud alias nationes fiebat ap̄d
eos. Qñ etiā habebant solenne epulū
et dies festos: et kl̄. clangebant. S̄ n̄ est
determinat̄ mod̄. Sacerdotes autē: cla-
gebant. **De recessu isrl̄. a monte synai.**
anno scđo. m̄se secundo.

uicesima die m̄sis. eleuata ē nu-
bel de tabnaculo factis: et p̄fecti s̄ de

monte dñi uia tñm die. Dñs hebr̄. q̄o
archa p̄cedebat eos t̄b; die. sup̄ qm̄ nube
stante. q̄ ad certū locum ueniebant pay-
latim. quidā ciuit̄. q̄dam tardī. S̄ melī
ē. ut de hoc tñe tñ dicam̄. qñ eḡsi s̄ de
synai. p̄cessit eos nubes. nec quieuit p̄s
diei. et noctis. uñ statim m̄murauer̄ p̄ la-
tore tñm. q̄ nec noctib; castra posuerant.
Et tunc recubuit nubes in solitudine pha-
ran. i. in p̄ma mansionē qm̄ fecer̄ in
pharan. Est enī pharan max̄ solitudo:
qm̄ in sarraceni inhabitant. Quā ḡ anno
primo m̄se tertio. p̄ma die m̄sis uenit
ad montē dñi. et ab eo d̄ eḡsi anno scđo.
uicesima die m̄sis scđi. p̄ter q̄o in hac
mansionē. q̄ et xij. sunt: sedunt tere p̄
annū. Et dicit̄ iose. q̄ p̄ annū. i. uij. dies
ibi fuer̄. q̄o difficile ē inuenire: n̄ forte
fuerit ann̄ embolismalis. **Impossibile ē quod**
p̄t̄ tñ dici. q̄ ead̄ die qua p̄ annum nat̄le.
legem accep̄ant. reuoluto i. uij. dies d̄r̄t̄.
anno legitimo recesser̄. n̄. die a pascha
cum ḡ uenissent in kale. et eḡressi: q̄ non
disiunx̄ ad montē. i. q̄rto qm̄ dies tot̄. an
die uini legem accep̄isset. in p̄cedat̄ scđm̄.
si ead̄ die quarta reuolu- q̄a n̄ḡ. i. iij. pas-
to anno recesserunt. pa- cha annū. i. an-
ter q̄o quatuor dieb; et notū. Similit̄
anno seder̄ ad montē. i. qm̄ ē ueniens
ita tertio m̄se anni legi- i. Non ḡ ab ea die
mi. die q̄rta. recesser̄. Tā qual̄ ex data ē re-
nichilominū uim ē. q̄ scđo uoluto anno n̄li-
mense scđi anni uicesi- se eḡsi. S̄ ai ue-
ma die eḡsi s̄. Trip̄t̄ enī n̄st̄ ad montē
accip̄ annus ab eis: p̄ter p̄ma luna uini.
naturalem. Ann̄ usualis reuolutas lunam
a ianuario: que h̄nt̄ cō- omib; usq; ad p̄-
munē nob̄ in tractib; mā uini lunā.
lunt. et negotiis cōib; agē q̄rta ead̄ luna s̄. c

egit. que ē in quaginta die. Quoto autē mense huius
mo die. a quinquagesima anni. quoto die egit se.
una apud. **in leg.** Et ex apud eos anni
legitimi: quo utuntur in legitimis. **quagunt.**
huius ut diximus tertio mense. et die quinta egressi sunt.
Et apud eos: annus emgens. In memoriam
enim liberationis sue ceperunt annos suos numerare.
ab exitu de egipto: sic gressu a prima olympia
de romam ab urbe condita. Jam ab incarna
tione domini. et huius anni secundo mense: uncesi
ma die egressi sunt. Jam enim annus a phase us
que in phase. unum transierat. et de secundo. scilicet a pha
se fluxerat quinquaginta dies. **g.** mensis unum
xxx. dies. et secundo iam fecerat dies **xx.** Hec autem
annorum distinctio: in multis locis est neces
saria. In hac mansionem media pars ex
it. et totus leuiticus et numerorum precepta non mo
dica descripta sunt. Dixit autem moyses secundo obab.
filiam uxoris sue. que nouerat in quibus locis per
desertum castra ponere comode poterant. pro
mittens ei de optimis que traderet eis dominus.
Sane cum eleuabat archa. dicebat moyses.
Surge domine. et dissipentur inimici tui. et tu.
que o. te. a. fa. r. cum deponeret: archa. Reuertit
domine ad multitudinem gentium israel. **De elec**
em et uoce. lxx. semonum. **Ca. xi**
autem murmuris populi contra dominum. dolentis
plaboris. et accessus ignis in ira domini. deuo
rauit extremam partem castrorum. illos. scilicet qui
longe recesserant. Orauitque moyses ad dominum.
et ab ore est ignis. et uocatum nomen loci il
li incensio. Non fuit tamen hoc nomen man
sionis. In eadem que mansionem uulgo promiscuum
quod ascendat cum eis. scilicet serui et ancil
le egiptii. et multi de israel pariter cum eis.
flagrabant desiderio carnis. Carnium
noie. non solum carnes. sed aliorum ciborum etiam
habundantiam: intelligimus. Unde nec in
querela eorum. de carnibus legitur. cum dixit.

Recordamur piscium quos comedebamus in
egypto gratias. et in mentem ueniunt nobis
cucumeres. et pepones. porrique. et cephe. et allia.
aita nostra ardua est: nichil uident oculi nostri nisi
manna. Audiuitque moyses populum fletentem. Et
intolabilis res uisa est ei. quia et ab eo escalet pete
bant. Et ait ad dominum. Cur imposuisti po
dus populo huius super me? **Quid ego?** et ge
nui multitudinem omnem hanc? Obsecro.
aut aliter prouideat: aut interficiat me. Cui
dominus. Congrega in. **lxx.** uiros de semonibus
israel. quos meliores nosti ad ostium tabernaculi. et autem
de spiritu tuo. etiamque eis. ut sustentent te
omnis populus. et populo dicet. Cras dabo uobis carnes.
usque ad mensem dierum. et usque ad nauseam. Et
de nausea large per uomitu. Prope enim est
uomitum ille: qui exorat feroce sententia. Ab
latio quod ipse moysi tradidit alius. non est
intelligenda diuisio spiritus eius per partes. uel
minutio. sed illuminatio aliorum ad regen
dum populum per quod spirituale gratiam. per quam
moyses illuminatus erat. sic de igne unius
lucis multe illuminantur secundum sui diminutionem.
Electos itaque. **lxx.** uiros dixit moyses. ad
ostium tabernaculi. preter duos qui in castris remanse
runt. non ex contemptu. sed quia se reputabant
indignos. quia unum uocabatur eliad. et alius
meldad. et erant ut bebedicti. **De** dicitur de populo. non
fuit moyses. ex matre. sed non ex matre: quia per legem
ex parte. Descenditque dominus per
nubem. et requieuit spiritus in eis. mandante moyses
qui stabant cum moyse. et per se dimisit matrem
perhabant. Et duo qui remanserant. et quamita ei erat.
serant in castris perhabuerunt. et dixit alius. de quo
nec per siluerunt. et semper de. suscepit hos duos.
incepti uocati sunt per phe. Et re. **De** dicitur de uocato. et
dixit moyses. cum illi ad castra. **De datione** **lxx.**
Ventus ergo carnum et ira dei sunt eos.
egressus a domino. arreptus transire in

insit originis coenices decubuit in cast. i. p. cu
rum cast. tunc diei uni. Volabantq; a ter
ra: altitudine cubitoꝝ duoy. Surgitq;
ppls congregauit coenices duob; dieb; i. sic
cauit eas. Q. pay. decē choros hūit. i. fuerit
hēe coenices ut tūc. n. modice q. apd nos sē.
s. ille maior. q. regie auct dñr. Quas cur
leos a currendo: uocant. Hec dñ de faceret
abus: et furor dñi percussit pplm. plaga mag
na nimis. Quod u. plaga n. detinuit hic.
s. in palmit indit. qd fuit ignis. Sepultq; ē
ibi ppls. qui carnes desidant. Vñ i. locū
ille uocatur cabroth: qd sonat. desidū se
pulture. i. sepulchra concupiscentie. **De**
lepra marie: et causa lepre

Qgressi aū de sepulchris concupiscentie
ueniunt in asseroth. Ibiq; uirga
tū maria et aaron. cont. moy sen. p. uxorē
ei ethiopissa. q. rixantes cū eo. imppauit
ei qd reginā ethiopie in uxorē duxat. uel
uictam dimiserat. i. p. q. uxorē ei sepho
ram. q. rixata fuit cū mariam. Oadiani
te enī. qñdā uocati sūt ethiopes ut legit in
palipomenon. Et indignando dixerunt.
Honne et nobis. sūt i. moy si locut: dñs.
q. dñr. Quare uult moy ses p. nob. q.
locut: ei dñs. q. uat dñs. dñr. al. Egli
mini uos tū tres ad tabnadm. Cumq; sta
rent ibi: descendit dñs in colūpna nubis.
Uocansq; aaron et mariā: ait. Si qñ fuit
int uos ppha loqr ei in uisione: uel p som
nium. i. p. enigmata et figat. Seruo ue
ro meo moy si. q. i. in oī domo mea fidelis
simus ē ore ad os loqr. Ut qd g. decipiat
tis ei. uos ei qñ participant. Et recessit
nubes. Et ecce apparuit maria leprosa.
Et ait aarō: ad moy. Obsecro dñe. ne
imponas nob hoc p. tē. Oravitq; moy.
ad dñm. Obsecro dñe: sana eam. Cū dñ.

Si pat ei spūisset in faciem ipi. tūc de
buerat salte septē dieb; rubore p. cast.
q. d. Si pater suus uilificasset eā p aliquo
emine suo. tūc debet aliquo tempore ue
reudari. Exclusa ē itaq; maria p. cast.
vñ. dieb;: nec ppls ē mot donec reuocata ē.

De xii. exploratorib;.
Caū ppls de asseroth. fuit tentoria in
deserto pharan. Non ē pharan nom mā
hōis. s. solitudinis ples mansioes tenent.
ut in catalogo mansionum manifestabi.
Oms. y. gnet mansiones ab asseroth. q.
fuit xlii. usq; ad asiongaber q. fuit tēsi
ma sōdā. P. qual omis tñsiet in anno sōd.
De asiongaber misit moy. ex p. pto dñi.
xii. uiros. singulos de singul tribub; q.
glidarent trā quā posselluri erant.
Quoy p. apu fuerit caleph fili iephone
de iuda et osee fili nun. de ephraim. Vo
cantiq; osee: iosue. huc erat ministr moy.
Iñ: quidā dñt qd dictus ē sup iosue: p.
anticipationem dñm ē. qd nē p. mūm tpo
situm ē ei. i. hoc nom. P. etiam dñi. qd
moy ses curā et salutē alioy. xi. illi misit.
Cumq; uocaret osee et iosue. q. noia salua
tōis sonant. tū p. mo h. noia ei apparuit.
cum saluatore alioy instruit. P. cepitq;
eis moy. ut glidarent q. lita ē tē et hōiū.
i. urbiū: et afferrent de fructib; tē. Erat
q. temp: q. do p. coque uue comedi possē.
Q. ascendentes explorauit trā. Et ue
nientes in ebron. uidit tres degre
enach. i. enachim. i. de semine gygan
teo. quales i. uidant in thani ciuitate
egipti. qui et aban et rānel dñi sūt. fuit
aū ebron. vñ. annis edificata. aū ur.
bern tñi. Vñ et ab hebron: scē giga
tū in egyptū descendisse credit. Desce
dentesq; ad torrentē et uallē ubumā.

Stundi: Sepa
ret. vñ. dieb;.

tulerunt de mat gnatil: et de his loci illi pal-
mitē q; cum uia abscidunt: qm p mag-
nitudine tulerunt in uerte duo uiri. Ob h
apphar est. loē ille neeleseor: i. ē torrent
voti. De murmure ppli q p xl. annos

Rēuq; pō pieto in deserto.
diei xl. uenūnt ad pplm suū in ca-
des. Decetima scda enī mansione. inte-
rim egssus erat pplē: i. morabat in xxx.
iii. Tū quidā tradē. qd de cauel mishi fē
exploratores: i. ubi eos expectauit pplē.
hanc mansionē uocat iose. quallē uix
chananeoy tūmos exstentē: et ad ha-
bitandū difficilē. Et mīdantes terram
uiri qm uidant: addidūnt. S; cultorē
fortissimos hē. urbes gūdel i muratas.
serpem enach uidim ibi. qbz nos com-
pag. q; locuste uidebam. Terra qm lūst
uim deuorat habitatores suos. Qd sic
exponit hebre. Terra infirma ē: nec hē
uiuacel hoies pot. Vel q nllz genti lice-
bat diu in ea habitare. pp frequet impug-
nationes supuenientium. Vñ ppha cū
securitatē p mādū illi tē pollicet. S ob
pbrū autēndum ab ea dicit. qd n uo-
cabū tū cultores suos deuorant. Pot tū
in mīdatione tē dī. qd adeo bona
sit ut null ex ea uelit pgnari: s; qm
ea nascit. morit in ea. Ig audient h
oīs turba: fleuit dicent. Vtinā mori
ēm in egipto. Nonne meli ē reūq;
in egiptum. qm cadam gladio i yro-
res: i. ubi nll. trahant captiui. Consi-
tuam nobis dūcē: et reūtam in egip-
tum. At u iose et caleph sciderē ue-
stīta: dicentel. Nolite rebelles ēē
dñm. i. cum mīdāē in pmissio iudica-
re: q sic panē. pplm terre hui deuora-
bim. Cūq; clamarent in eos alij. x. q

truerant pplm i oīs multitudo uellet eos
oppnne: apparuit glā dñi sup cetū fedis.
Et ait dñs ad moy. Quo usq; n edet m ppl
hic: feriā eos: i. faciā te in gentē maiore.
Cui moy. Obsec dñe: ne fiat h: ne forte
insultent ē egipti: i. dicant. Non potuit
pducē pplm intram qm pmissat. Cui dñs.
Iux uerbū tuum dimisi. At tū uiuo ego:
nllz eoy qui uident signa q feci in egip-
to. nūtiā. i. a uiginti annis i sup: i. iam
p x. uicel. i. multociens tēptauit me:
uidebit tram p q iurau pñbz eoy: pō
iose i caleph. Et qm amalechites et
chanane habitant iuxta uos: ne sup-
ueniant. uos ē mouet cast. i. redire
i solitudinē. iuxta nūm. et dīez. qbz
terrā considastis. xl. annis. recipietis i-
iquitatem uas. Locustq; moyset omīa
ūba h ad eos. Et luxat pplm nūm. Et ex-
ce mane surgentes. dñm ad moy sē.
Pāuim despanet. Pati sumū ascendē
ad loc quē pmissit dñs. Et moy: dīz ad
eos. Nolite ascendē. Non enī dñs uob ē
ē. At illi tenebrat. sū dō. i. posse unde
putantes: ascendunt. archa cū moyse
i leuitis remanēte in castris. Psecutq; ē
eos amalechites i chanane. pcutens us-
q; ad locū. q ob hoc uocatus ē horma. i.
anatha. Et rediēt ad solitudinē. **De la-
pidatioē colligentis ligna in sabbo.**

actum ē cum cēt
in solitudine. inueniūt hoīem
colligentē ligna: in sabbo. Qm reclusit
moy: donec cōsuler dñm. De quo dīz dñs.
Monat hō iste: qd cast lapidibz obrut-
ur. S o tēm est ita. Qdam putant hō
fuisse salphaar: qd ex filie d pēa dñm.
Pat nē in deserto in pō suo mortuus
ē. Iob i pcept dñs. ut p. iij. angulo

pathoy fimbriat ponent iacinctinas. ob reco-
dationē i minimoy pceptoy dñi. ad ob-
seruandū. Has magnificauit pharisei.
intm ut etiā spmas in eis ligarent. ut fir-
qnta eay punctione. ad memoriā iugem
pceptoy dñi excitarent. Quatuor autē ute-
bant uidē pathoy. et adhuc in angulo
uestis quadrate in synagogis suis hñt
fimbrias iacinctinal ob recordationē legis
de q̄o rubrum ē cōdo dare. Et autē facie-
bant. ut accūs gñtibz etiam habitu discē-
nerent. De scismate chore. dathan. et

Ecce autē abiron et plaga eoy. **Chore.** fili ysuar fr̄is amrā. cum
uidisset fr̄ueles suos honoratos. altm sa-
cerdotio. altm ducatu pp̄. inuidit. Et
murmurans ē moy et aarō. p̄p̄ces suos
secū hñt ducentos. l. de leuitis maioribz.
quos etiā dignos sacerdotio p̄ferebat. ad-
iungerat q̄ sibi dathan et abiron po-
nos rubenitay. q̄bz p̄ncipatū pp̄ debi-
dicebant. q̄ fuerunt de ruben p̄moge-
nito. Q̄bz moy. ait. Tollat q̄sq; uirū
thuriblm suū et cō hausto igne suppo-
nat thymama. et aarō uobiscū. et qm
degīt dñs. ip̄e sit sc̄s. Q̄m̄t ḡ moy si-
mane. ut uocaret dathan et abiron. Q̄
dixunt. Non uenim. Et uocata omī
multitudine. dixit moy ses ad chore et du-
centos. l. Tollite thuribla ur̄a. et ponite
thymama sup ea et stete corā dño. Iū autē
sic stantibz. descendit moy. cum senioribz
pp̄ ad dathan et abiron. ut eos uocaret.
Hā et abiron ut dixit iose. ex parte leuita
erat. Iū autē stabant. cū uxoribz et libis.
et omī familia domū sue in introitu pa-
p̄sonum suoy. parat potē ad resisten-
dum si uim inferre uellet moy. qm̄
ad obediendū. Qd̄ uidens moy. ora-

uit dñm ut in solita morte p̄rent et sic
planū fieret. qd̄ dñs ip̄m miserat. Q̄ orā-
te et flente. tremuit tra. Expauit q̄ p̄ps.
Gñd̄q; streptu pilloy tabnacula excita-
to. scissa ē terra sub pedibz eoy. Et ap̄ient
os suū deuorauit eos. cum oī suba eoy. et
descēdunt unū in infernū. i. in patulū
tre hyatū. et reducta ē terra. q̄ nich hoy
sc̄m ē uidetur. Et ex ignis eḡssus ē de
thuriblis chore et conciliū ei. tantē quantē
nā de tra placuit. et concussione fluctuū.
aut uolentia sp̄uū uisus ē unq̄m goli-
te et deuorauit eos. aarō illeto stante.

Tulitq; de altar thuribla eoy. ex p̄cepto
dñi. igne huc illucq; dispo. et p̄p̄at
ea in laminas. formansq; ex eis coronu-
las. affixit eas altari ento. ad p̄monen-
dum filios isrl. ne quis n̄ de semine
aarō accēderet ad offēdū incensum dño.
ne similia pateret. cū et sic fabricata erat.
qd̄ ibi stabant ad decorē. **De gustio e**
pp̄i: extincta per aarō n.

Et cū seq̄nt die murmurauit omīs
multitudo s̄ moy et aaron. dñs.
Uos infidēl̄s p̄p̄m dñi. Cūq; uellent
eos lapidibz obrueret. fugit ad tab. et
opuit eos nubes. apparuitq; gl̄a dñi.
Et egressus ē ignis a dño. et deuorauit
p̄p̄m. Dixitq; moy. ad aaron. Tolle thur-
ibulū et hausto igne de altari. ponēs
q̄ thymama. p̄ge cito ad p̄p̄m. ut ro-
get p̄ eis. Accedens aarō cum thuriblo.
stansq; int̄ uiuos et mortuos. orauit
dñm. et plaga cessauit. Fuit autē p̄cul-
si xiiij. milia. et h̄. **De uiga aaron**
q̄ nocte una fronduit et floruit.

Et cū nondum cessauit p̄p̄e uoce.
tumultus sup sacerdotio aaron. Di-
cebant enī. q̄ et si n̄ p̄dictos leuitas

degar dñs: potat ē. qđ aliq de aliqua
reliqz tribuū digni ēnt sacdoto: i for
te de omibz tribubz aliqz uellet dñs sac
dote. ne tanta mltz dignitat. uni do
mni: i tam paucis idē ministris. accusa
bāt qđ moy sē. de deserti inopia. eo qđ coy
negotiaret inopiā. ut semp ei uidentur
egere auxilio. Tulit g̃ moy. ex pcepto
dñi ūgat. xij. pncipiū: i scripsit in una
quaq; nomibz ul pot pncipis. in ūga
leui sēp sit nom āaron i p̃et has: trede
cim sumpsit unā seorsum. cunctas fa
miliat stinentē: in qua p̃bare: utri
de oibz tribubz uellet dñs h̃re sacerdotes.
In numis tñ leg̃ non fuisse ūgat n̄ xij.
qđ intelligitū est de singlari: excepta.
i. gñal. Quas cū posuisset in tabnacto
coram dño. sequi die regressus. inuenit
gminasse ūgā āaron i foliis dilatatis
amigdala p̃tulisse. Sane hoc tñ dō
ordinante āaron sacdotum firmissi
me possedit. Nam et in signū rebelli
um. pcepto dñs ūgā āaron seruari
in tabernacto in postm. **De reditu in**
uero cael. xl. anno.

Itaq; filij isrl longo t̃p̃ in solitu
dine. multo t̃p̃ sedere in cael barne.
et diu t̃uere montem seir: i redire
tere ad mare rubi: i t̃a finel synai: i p̃t
ta sē cadauera coy in deserto. tand̃ p̃t
multos labores i annos. xxx. viij. redi
ere ad cael unde misant explorato
res. ut in qua rediret ad eos ut dēm ē.
que ē in deserto sin. nec ē illd̃ desertum.
ad qđ ueniunt octaua mansioe ut dñs
iur. Por enim sin. scrib̃ p̃ samech: i in
t̃p̃retat rubz. i oduum. Sin ū in q̃ est
cael. i que ē et cael. scrib̃ p̃ sade: eo
interpretat mandatu. ul sē. i ē ut q̃

dam uolunt pars deserti p̃baran. In fine
g̃ tricesim nom anni. a finibz synai ue
nerunt in cael. xi. dieb; concto gradu.
q̃ntum ierant uiginti una mansioibz
tardo. ul p̃ alia uiam. Rediret g̃ filij isrl.
xl. anno in se p̃mo. in desertum sin. i
mansit p̃ls in cael. i sit. xli. mansio
nel filioy isrl. q̃bz legunt p̃fecti ab egyp
to usq; campesta moab iuxta iordanē.
t̃bz annis tñ p̃plete fuerit. duodecim ab
egypto: usq; ad montē synai. anno p̃ri
mo: et a q̃tradecima die in sil p̃mi. usq;
ad diem p̃mā in sil terti. Dein anno so
uicesima die in sil scdi. p̃fecti a syna usq;
ad cael. xx. i unā mansione expleuunt.
infra annū scdm. tñ quanto spacio an
ni n̄ ē determinatū. sūt in p̃mo. P̃xxx.
i. viij. annos p̃. errantes i p̃strat. q̃oragē
mo anno: rediret ad eandē cael. eo an
no: reliq; .ix. mansiones tñ segerunt. Qđ
si inuenit. x. hui anni fuisse mansiones:
scito qđ in h̃as t̃er numerat cael repe
ta. **De morte marie: i aq̃s traditioni.**
ortua ē maria in cael. dum qua
dragessimū ut dñs iose. compleisset
annū ex quo egyp̃i dēi q̃. in initio m̃
sil xantiq; q̃ et misan. scdm lunam. i se
p̃eliet tam in monte q̃ uocat sin. tñ
actisq; .xxx. d. h̃y flet: moy. pplm purga
uit hoc m̃. Similā t̃mā. totam rubē.
extra cast̃ ob̃uit. Et p̃sequitur hic iose.
ordinē cinerum lustratiois: q̃m dñs x.
die septimi in sil fieri p̃cepit. Et uidet
uelle: n̄ p̃mo hui modi combustionē
a moy se f̃m. Unde etiā subdidit. h̃
i: uenturos seruare p̃cepit. Et potuit
ē. qđ impedit usq; huc distulit: qđ
nec pascha in t̃m celebrasse leguntur.
Cum aū inuenerunt t̃ram p̃missionis:

secundum precepta domini. legittima sua persecuti sunt. Et
am hic dicit ioseph. antequam redirent in caedes.
eos uenisse ad finem ydumeae et misisse
nuntios ad edom: per libertatem transire per terram
suam. Quod cum prohibuisset. moyses recessit:
prodesertum iter faciens. Hystoria nam dicit:
per mortem marie misisse ad edom. Non est
liquum: ut ioseph. per anticipationem. an lib
nisi per recapitulationem hoc dixerit. Nos uero se
quentes ordine hystorie. dicit quod mortua ma
ria indiguit populo aqua. facta est seditione in
populo. et moyses et aaron orauit ambo ad do
minum. Quibus dominus ait. Tolle uirgam et congrega
ga populum ad petram: et percussa dabit uobis
aquam. Unde uirga quam producit. an alia
usus est moyses. hic dubium est. et tamen quod in nouis
legis uirgam quam erat in conspectu domini uidetur
fuisse uirga que erat in archa. Et aggrega
ta multitudo ad petram: dixit moyses. Audi
te rebelles et increduli. Numquid deperit hac
potestas uobis aquam eicere? Hic autem cum alias
fiducialiter egissent moyses et aaron. turbati
inimurante populo. diffidenter egerunt: quod domino
manifestante cognitum est. Non enim ex
ope eorum aliquo. uerbo. hoc propechi potuit.

De circumitu ydumeae.
Miser moyses nuntios de caedes. ad regem
edom. dicentes. frater tuus iacob: transi
turus per terram tuam. Non ibimus per loca cul
ta uia publica gradiemur. non declinabimus

ad dexteram. nec ad sinistram. Sibi bini aquas tuas
as. quod iustum erit dabitur. Et dixit. Non
transibitis per me. Tamen timent ne transirent.
egressus est obuiam in manu fortis. Quomodo
diutius ab eo israel: maxime quod precepit ei. Non
pugnabis aduersus fratrem tuum. Circumitque
ydumeam: egredientes de caedes. Inceduntque per
desertum arabie: et pertransgredientes archam me
topolum arabum. que nunc per dicitur: uenit ad
montem hor. qui est in finibus terre edom.

De morte aaron.
Cum locutus esset de morte aaron.
dominus ad moysen. Pergat inquit aaron
ad populum suum. Non intrabit in terram pro
missionis. eo quod incredulus fuit contra meo. Tolle
aaron et filium eius cum eo et ducet eos coram
omni populo. super montem hor. Et nudatus pa
trem stola pontificali: induet ea eleazar:
cui pontificatus per etatem accessit. Et fecit
moyses. quod precepit ei dominus. Et mortuus est
aaron: in monte hor. In deuteronomio te
statur de morte aaron. quod usque
hodie monstratur in montis sitace. Populus
uero fleuit eum: xxx. diebus. Mortuus est autem
aaron. anno egessionis. cum esset. c. xxiii. an
norum. eodem anno quo et maria. in se. et
apud hebreos dicitur sedebat. apud romanos
augustus: prima die mensis. secundum lunam.
De uictoria per uotum anathematis.

De uictoria per uotum anathematis.
Cumque audisset chananem qui habita
bat ad iudiam. uenisse illuc israel.
pugnatum cum eo: et obtinuit: et duxit ex eo
predam. Israel autem uouit domino. quod si traderet
eum dominus inimicum suum. ciuitates eius anathe
matizaret. Quod fecit: et uocauit nomen illius
horma: id est anathema. forte hic est locus. qui
super per anticipationem uocatus est horma.
Anatha dicitur. ab anatheme. id est sursum ponere.
quod est deuotare. id est uoto deuotum ab usu
nostro separare. unde. id est. res uota et reddita. sur

sum in templis ponebat. Et nota qđ olim
gñaliter ppl's sūt p mīssiois: dicit est cha-
nanē. Uñ tñc nōie gñali uocat eos: qui
erant ad mīdiem. Tunc enī. vii. p. p. p. p.
uocabant nōibz in ea: et ille ppe dicebat
chananē. qui habitabat maritimam.

Deserpente eneo: contra ignitos serpe

uos fecti de monte hor. tel.

Uenūnt in salmōna. d. cepit pplm
cede mīis et laboris. dum cūrent tñā
edom: i. mīmurauit ē moysē. Jō mīm
sit dñs in pplm: serpentel ignitos. Qđ
dicebant igniti. qđ mīmū i. uelocet e-
rant: ad modū scintillaz. Ut ut ali
tradē. tactum ueneno inflāmabant
usq; ad timorē et ruborē igneū. Roga-
ueruntq; moy: ut oraret p eis. Cui dñs
ait. fac serpentem enē: et pone in p-
rica. eminentē in medio ppli: i. qđcūq;
pulsus fuit ā serpente. respiciat eum:
et uiuet. Et scīm ē ita. Hunc semp hūe-
runt secū filiū isrl: et magnifice repoli-
tus ē in ierlm. Tandē ob cultū supsticiōis:
qm ei ppl's exhibebat: emmut eū in

puluerē rex iū iuda. De scopulis tor

ide pfecti p aliqđ tēntū gestierē.

mansiones. uenerūt ad torntem zareth.
quem tñsierunt sicut pedibz. ut mare
rubz. Quē relinqrēt castra metati sūt
ora arnon. qđ ut ait iose. flumē est. ā
montibz arabie descendens: i. p deser-
tum fluens in stagnū alphanen erum-
pit. diuidens moabitadē et armoncā.
Quidā uolunt ciuitatē ēē. que ē in de-
serto: et pminet infimibz amorreū. De
hoc tñsū isrl p terrā illam psequit
liber numerz: in hē modū. Uñ dē: in
libro belloy dñi. Sic fecit in mari ru-
bro: sic faciet in torrentibz arnon. Sco-

płi torrentium in dinati sūt. ul' gestierē:
ut requiescerēt in arnon. i. recūberent
in finibz moabitay. Hunc locum suffi-
cienter expositū nō memini me legisse.
Añs. dicit. forte fuisse librū sic uocatū
apud caldeos. unde egressus erat abraā.
ul' apđ egypcios. apđ quos sapiam dñice-
rat moy: in quo de hoc tñsū pbatum
erat. Ut aut finel mē duas gentes ibi con-
stituerēt. bello actū fuisse putant: qđ p-
magnitudinē sui. bellū dñi uocatum ē.
Qđ bellū. liber iste consēpit. Qđā dicit.
histonam totā de filiis isrl. dicit libz bello-
rum dñi. in qua frequē dē dñs p eis pug-
nasse: i. maxime dicunt hebrei in terra
illa amorreos potū manu hebreoy fuis-
se deletos: i. isti legunt dē: p dicit. qđ etiā
in hebo ita ē. Sup hoc dicit: in recitaz
onibz belloy dñi. Et legunt sic. vñ. i.
de arnon dē. i. dicitur: i. hēc memona in
libro belloy dñi. i. in histona ista cū lege-
tur ā posteris. hēc autē mentio de ea tal.
Sic fecit dñs in mari rubro. pdendo e-
gyptios: sic faciet in torrentibz arnon.
pdendos amorreos. Moyses dē fūm:
faciet. Hos dicimū pēntū: sic fecit. Qđ i
sequit. scopi in dinat sūt. i. l. sūt ambi-
gue exponit. Tradē hebi in numeram
mutitudinē amorreoy in conuallibz
torrentiū et scoploy arnon posuisse in-
sidias isrlitis. ut tñseuntes pminēt in
cautos. dñm ū latitantes oppsisse. rupi-
bz hinc iñ inclinat. ita ut labentia
scoploy extendēt in arnon. ibiq; reqes-
cēt. i. finiret. fuerēt qđ dēnt. de scbi sūt
arnon. qđ cū scopi pūpti i. altissimi sūt
in deserto. paulatī inclinant hūmili-
ando. donec reqescant. i. finiant uix
arnon. Potuit ēē. ut aliqđ scopuli

montium minorum coram israelitis inclinati sunt.
ut defacili transirent. Quod forte predictum erat
in benedictione ioseph: ibi. donec ueniret
desidium collium cernorum. Et forte de eodem
dixit deus. Montes exulta. ut ari. et. col. sicut
agnouimus. *De cantico ad puteum.*

Ex eo loco apparuit eis puteus. i. ex hoc
loco uenerunt ad alium locum. ubi mon-
strante domino fuerunt principes duces multi-
tudinis. in datione legis. i. in deo. hoc tamen
in hebreo non legitur. Et ascendit aqua de pute-
o: donec super redundaret. forte in signum.
quod ex eis pugnarent: et hostes in hoc mo-
dum supergredientes: et obruerent. Quo ui-
so: cecidit israel castrum istud. Ascendat pute-
us: et. *De morte seon regis amorreorum.*

gressus et og regis basan.

Enim populus per aliquas mansiones: pue-
nit usque in bamoth. Hec est hoc nomen ma-
nionis: sed et uall in regione moab in iugum
et phasga. i. nunc montem illum. Vel forte
mons ille adeo magnus est: quod etiam in u-
nitate phasga habet colles et ualles. In misit
israel nuncios suos ad seon regem amor-
reorum: ut et transirem per terram suam con-
cederet. Qui noluit. Immo cum exercitu egressus
est ei obviam in desertum: et pugnavit cum
israel: et percussus est more gladii. i. in insti-
tia. Ioseph dicitur primus ex eis fuisse. alio-
rumentes ad fluvium iachis et affluos. fugi-
erunt ad montem sin. i. dibalarum puen-
tos. seon occisus est. Tulitque israel omnes ciui-
tates eius: ab arnon usque iaboc. inter quas
caput regni erat esebon: et habitatum in
eis. Dicit ioseph. hanc terram inter tria flumina
sitam: quia natura in fule hincem et
opulentissimam. Arnon fuit a meridie.
iaboc a septentrione. qui in iordanem des-
cendit: cuius et nomen tradit iordanis ab

occidente. Cumque transisset israhel fluvium iaboc.
et ascenderet per uiam basan: occurrit eis og.
rex basan in edrai. quem percussit cum populo
suo. usque ad intumescere et possedere terram
eius. Tamen terra habet. quam ultra iordanem non fu-
it de terra promissa. quod patet quod moy. hanc
intravit. Perfectaque castro metatque se in castra
tribus moab: ubi transiordanem iericho sita est.

De tunc balaam: cum locuta est

Videns balac filius seor et asina.
phor qui tunc erat rex in moab. quod
fecerat amorreo: timuit et ascetos seniores
madian. qui proximi regno eius et amici erant.
consuluit quod fecerit opus eius. dicens. Populus hic
delebit nos: sicut solet bos herba usque ad
radices carpe. Misitque eorum consilio ad
balaam filium beor armoii. qui habita-
bat super fluvium ammonitarum. ut ueniret.
et malediceret populo huic. Audierant enim
quod benedictus erat. cui benedicebat. ba-
laam: et maledictus cui maledicebat. au-
dierant etiam quod israel non vincebat in artibus
et gladio. sed oratione fusa ad dominum suum. ui-
sum quod est commodum gratulationibus et orati-
onibus dimicare. Cumque uenissent ad
balaam seniores moab et madian. ferren-
tes munera diuinationis in manibus. cum
quod uis exposuissent: dixit eis balaam. Ma-
nere hic nocte: ut uideam quod mihi dixerit
deus. Dum enim se prophetam mentiebatur: u-
t in sacrificando consuleret demones. for-
te demonem qui sibi loquebatur: dominum uocauit.
Dixitque ei dominus in nocte: curam populi sui geris.
Non es cum eis. Non maledices populo: quia
benedictus est. Mane confurgens balaam:
se prohibuit a domino dixit. Rursum misit
ad eum balac uiros populi et honorationem.
multaque maiora et ampliora promisit:
si malediceret populo. quibus ait balaam. Vide

habuerit

hinc

derit in balac domum suā plenā auri: nō
pōtō mutare ūbum dñi. Obsecro mane-
te hic: etiā hac nocte. Et ait ad eum dñs
nocte. Surge uade cum eis: ita dumtaxat.
ut qđ p̄cepto ē facias. Mane strata asina:
p̄fectus ē cum eis: et uac̄ ē dñs. Stetit q; an-
gelus dñi gladio euaginato in uia: et ba-
laam. Mutauit p̄positum enī et capē ex-
p̄ditate p̄missorū: disponebat quom̄ p̄
maledicet: licet p̄hiberet dñs. Iose. uidē
uelle qđ dñs uac̄. qđ yronice dixerat ei.
Vade cū eis. Qđ qđ iste nō intellexerat: ob-
st̄it ei angelus. Cum autē asina uidisset an-
gelum. quē tñ balaam nō uidat: timens
deuiat in agrū. Qm̄ cum ūbibus rediret
sec̄ balaam ad semitā: itē stetit angelus in
angustis mactuarū. q̄b; uinēt cingebat-
tur. Timensq; asina: iuxat se parietē.
et att̄it pedem sedentis. At ille ūbera-
bat eam. Item stetit angelus in loco an-
gusto. nō nec ad dexterā nec ad sinistram
pōtāt deuiari. Timensq; asina: cecidit
sub pedibus sedentis. Qđ cum uehementius
fuisse cederet latera ei: apuit dñs os asi-
ne: et ait. Cur percutis me. ecce iā tertio.
Qđ r̄dit. Illulisti mē. Vtinā h̄rem gla-
dium ut percuterem te. Assuet̄ iste mon-
stris: ad uocē asine nō ex̄p̄at. P̄cuti apu-
te dñs oculos balaam: uiditq; angelū stā-
tem in uia cū gladio. Et adorauit eū.
Cui angelus. P̄usa ē mē: uia tua. In asi-
na declinasset: occidisset te. Cui ba-
laam. Peccauī. Et nō sc̄ia mea ē t̄ p̄-
ria: relinquit. Cui angelus. Vade. S; ca-
ue: ne aliud qm̄ p̄cepto ē loquaris.
De amolach et balaam: et eius prophe-
cia.
Qđ ḡ uac̄: occurrit ei.
Qđ balaam in extremis finibus moabitur.
Magistricus suscipiens eū: de-

dit ei munera. Cui r̄st̄at balaam: ait.
Non pōtō loq̄: nisi qđ posuerit dñs in ore
meo. Ascendunt q; parit̄: ex cella. i. faga-
montis uñ. extremam partē p̄ intue-
bant̄. Aberant autē ab exitu dñi: ita dñs.
lx. Dixitq; balaam: ad balac. Edifica hic.
sy. aras: et para totū utulos: et eidē nū
arietes. Eūq; imposuissent ambo utu-
lum et arietē sup̄ aras: dixit balaam regi.
Sta iux̄ holocaustū. Vade: si forte oc-
currat mē dñs: et qđ iussit loq̄r̄. Eūq;
abisset: posuit dñs ūba in ore ei. Qđ re-
diens coram omnib; assūpta parabola:
incepta rōne sua ut h̄e h̄eb̄t: ait. Qm̄
maledicā p̄p̄lo. cui b̄ndixit dñs: habi-
tabit solus inter gentes: et nō reputabit̄. i.
singularis erit p̄e omnib;: et inuabit.
Monat̄ aīa mea monte istorū: et hanc
nouissima mea horū filia. Constat̄
balac: ait. Qđ ē qđ agis. Dixitq; cum ad
aliū locū excessum montis phasga. uñ
aliā p̄ partem uidē posset: sedm̄ errorem
gentilium putant om̄ia loca mē et tēp̄-
b;: et dñm sic hōiem posse mutari. Eūq;
iuxta modum predictū stauissent ibi
sy. aras: et imposuissent holocaustum:
itē dñs posuit ūba in ore ei: et r̄st̄ens
ait. Non ē ydolum in iacob. nec simy-
lacrū in isrl̄: dñs d̄s ei cum eo ē. Non ē
auguriū in iacob: nec diuinitio in
isrl̄. Surge ut i. leena: et qđ leo. Non
accubabit: donec deuoret p̄dam. i. trā-
chananeorū. Tē ait balac. Jāq; dixit
eū sup̄ montē phigor. Statuasq; sy.
aris. impositasq; holocaustis p̄ singula.
nō abiit balaam sic ante. ut auguriū
quereret: s; eleuans oculos uidit isrl̄
morantē in tentoriis p̄tib; suis. Et irru-
ente in se sp̄y dī: ait loq̄ns de se. Dixit

hō cui obcurat est ocl's: audito sermonū dī.
Qm̄ pulc tabnacta tua iacob. Hebrē bē a
tūsto ongemis: cui ocl's reuelat est. Tū tōē
sensit: qd̄ dum dormiret. in sompnis in
dit h̄ que dicebat. Vñ i obcurat erat ocl's
carnis: et reuelat ocl's m̄tis. Vñ et seq̄.
Qd̄ cadit: et apuunt ocl's ei. Hebrē: plenū
h̄t. Qd̄ ponit: i. qui collocat se in lecto.
Addidit i aptam de saule pphiam: di
tens. Tolle p̄p̄ agag rex eius: et auferet
regnum illius. Qd̄ f̄m ē sauli: qd̄ p̄p̄
ut agag regi amalechitarū: i p̄ d̄regit
ūba ad p̄p̄m. Qd̄ b̄n̄ dixit ē. erit et ip̄e
benedict: qui maledixit. in maledictiōe
reputabit. Cumq; uasēt balat: d̄x̄ qd̄
in discessu suo daret ei filiū. qd̄ facit
ad ūsus p̄p̄m h̄t. Jūq; assumpta pabo
la: ait. Oriet stella ex iacob: i. surgit ū
ga. i. maria ex isrl: i. pariet ducet moab.
et uastabit om̄s filios sech. q. d. Vastabit
totum genus humanū. qd̄. i. carnale.
in bonis conct̄: et malos perdet. de sech
enī totum genus humanū est: de quo
fuit noe. filij enī ch̄am: diluuiū p̄iet
iabel tñ libi mortuus ē. Scdm̄ enī hoc
uaticinium d̄r magos uenisse in iudeā.
uisa stella: et ē extitisse ap̄ eos sc̄pta ba
laam. sup̄ hac r̄. Pph̄auit qd̄ qd̄ isrl̄ y
dum eos et amalech qui fuit p̄ncipium
gentium pugnātū ē. i. subiēt sibi. P
ph̄auit etiā qd̄ assyriū terrā suā uasta
rent: i. ḡneol̄ q̄ erant de fortissimo ḡne
i. de iethro. Addidit qd̄. Venient in ter
b̄ de italia: i. sup̄abunt assyrios. uasta
bunt qd̄ hebreos: et ad extremū ip̄i p̄ib̄t.
Monarchiam etiā hic p̄d̄x̄ romanorū:
i. in fine t̄p̄m destructionē eorū. Dicit
iose. cū pph̄asse adhuc totū orbē fūm
eoy habitacm̄ in et̄num: etiā insulas.

Et cum par pphie sit impleta: reliquum
p̄ certo implendum ē. *Qd̄ amore mulier
day iuratus ē isrl̄ beelphigor.*

Surgit balaam ut rediret in locū
suum. Cumq; infimib; madian uā
ledicet balat: i. suis: filiū dedit eis. ut ū
gines quāq; specie castitas illudī posset.
circa tentoria isrl̄ cum ḡenit̄ uenialib;
mittent. que iuuenes ad se declinantes
in t̄m allicere sibi laborarent: ut eos tras
gredi leges patas facerent: i. deos colerent
alienos. ut sic deo suo irato eis. i. ad mo
dicum t̄p̄ humiliarent: deo enī eis p̄pi
cio. nec bella. nec pestis aliqua eos corrip̄t.
f̄cūntq; ita madianite. i. tñ de moabit
uiginib; misse s̄t. s̄. paucē: qd̄ n̄at̄aliter
s̄t deformes. Eo tempore morabat isrl̄ in
sechum: i. fornicat̄ est cum filiab; moab.
que uocauer̄t eos ad sacrificia sua: i. co
mederunt idolorum: i. ad orauit deos
eay: i. iuratus ē. i. consecratus isrl̄. beel
phigor. ydolo madianitarū. idolo. i. ten
uigini. quē grecia p̄ncipum d̄x̄. i. r̄atq;
d̄n̄s: d̄xit ad moysen. Tolle amētos p̄p̄
cip̄es p̄p̄i: i. suspende eos cont̄ solem in
patibulis. ut aūtāt furor n̄s ab isrl̄. for
te qd̄ subditos n̄ corripiebant: ducet tri
buum uoluit suspendi. ul' potius p̄nci
p̄es. i. auctores huius ydolatr̄e. Vnde et
statim subdit. Dicit moy ad iudices isrl̄.
Occidat unusq; qd̄ p̄ximos suos: qui iu
rauit i beelphigor. *De zelo phinees.*

Surgit iose. qd̄ p̄ncip̄ in t̄bu syme
on zambri. filiā cuiusdam potentis
madianitarū d̄x̄at. que dicebat cōbi.
q̄ uxore iubente in quodā sollemnitate
cum aliis ducib; deo ū immolaū. Qm̄
obrem cum moy. eccl̄ā congregasset: i.
eos culparet: ū notatum tñ. qd̄ turba erat.

in caula ille coram omnibz pfectus ē se alie-
rigenā dixisse ydola colē nec tyrannicus
legibz quas ipse sibi moy. posuit. obnox-
um ē. qbz sub fig. pto legū i di gūon ser-
uitute pōm pmebat. qm egyptū. cui pū
auferebat arbitriū i discedens: coram
omni turba que fiebat ante fores tabnaclz.
intrauit tabnaclm uxoris. Quabant
aū omēs: qd mortuus n fuerat. Surgens
phineēs fili eleazari: de medio multitu-
dinis: arrepto pugione. ingressus ē p
illum in lūpanar. Et cū inuenisset coe-
untes: pforit ambos in locis genitalibz.
cessauitq; plaga. Et occisi sūt xxviii. mi-
lia forte a dño p plagam aliquā pce-
dentē: que tunc cessauit. Sz iose. uide-
tur uelle: qd plurimi uiuentis zelo phy-
neēs accensi multa milia. pph pūsserūt.

Occur^o iussio dñi de ultio i madianitā
ē dñs ad moysen. hostes uos sentiant *facienda*.
madianite. Percute eos. Hoc scē ē ptea.
cū moyses misit exercitū: pūssit ma-
dianitā. Vt forte sic pūssi fuerant fili
isrl: uoluit dñs etiam cō mulieres occi-
di. q subūterant eos. *Secūdo numer*

Ostqñ u nōxi bellatorū.
orum sanguis effusus ē: dixit
dñs ad moy. i eleazar. Humate sum-
mā filioy isrl. a uiginti annis et sup.
p domos et cognationes suas. cunctos
qui ad bella possunt pcedē. fecerūtq; ita.
Et inuenit sē sexcenta milia i mille
septingūq; i triginta. Int quos nullus
fuit eoy qui nūq fūerūt a moyse et
aaron: pter iosue et caleph. Et ait dñs.
Istis diuidet tñ. Plūbz maiorē partem
dabit: et paucioribz minorē. Qd n ē
intelligend de tribz et familiis: s; de
domibz. Terra enim aque diuisa: secū

dum lōtes data ē tribz. i quolibet tribz: lor-
te partes equales dedit familiis. Familie
ū iuxta nūm capitiū domibz diuiserunt.
i sine sorte: maiores i minores portiones.
Hūati sūt q; leuitā mense uno et sup.
triginta tria milia gñt masculinū. *De
ure successionis hereditarie.*

Omnis autē salphaath. qā n relique-
rat filium: n est nūata. Audiens
autē quinq; filie ipius. qd nūatū daret
tñ: steterunt ad ostiū tabnaclz corā moyse
et eleazaro: i tota multitudine: et dix-
runt. Pater nū mortuus ē in deserto: n
hūit mares filios. Cur tollit nōm eius
de familia? Date nobis possionem: int
cognatos nros. Quarū causam: retulit
moy. ad dñm. Q. ait. Iustam rem postu-
lant filie salphaath. Ad filios aū isrl lo-
queris. Homo si mortuus fūit absq; fi-
lio: ad filiam tñsibit hereditas. Qd si n
filiam hūit: tñsibit ad frēs ei. qd si nec
frēs hūerit: tñsibit ad patruos. qd si n
hūerit hos: ad eos qui pami sunt.

De substitutione iosue.

Orat quoq; dñs ad moy. Ascende in
montē alarim. i contemplare tñ ter-
ram qm datur sum filiis isrl: et p ibis
ad pplm tuū. Non enī intrabis eā. Cui
moyses. Puideat dñs dē spūum omīs
carnis. hoīem qui sit sup multitudinē
hanc: ne sit pps dñi sicut oues sū pasto-
re. Cui dñs. Tolle iosue: i stanti coram
eleazaro et omī multitudine impone
manus tuas sup caput ei: ut audiat eū
omīs synagoga filioy isrl. Fecitq; moy:
ut dñs impauiat. Cognouit q; unūsa
multitudo: qd iosue post mortē moy
aūcedet. Vtrum autē cō. i p ascendit
moy. ut uidet tñam: certum n est: s;

certum ē qđ ascendit: et partē terre uidē po-
tuit. Qđ si totam uidit: miraculose factū ē.

Recipe qđ **De libaminibz.**

Dñs moysi de iugi sacrificio: et de sac-
ficiis legalium sollemnitatū. S; qđ n̄ offe-
rebatur hostia sine libaminis suis: de eis
bz p̄mittendum ē. Libam. ē libamentum
erat similia oleo glutinata et uinū. que
cum hostia adolebant: ut qđ panis et ui-
num et caro dño offerrent. Cinq; ū ho-
stie: p̄sum libam determinatum erat. p
agno: simile: decima pars ephi. uini.
quarta pars hui. Erant autē ephi: et choz
mensure aridorū. hui et batuf: liqđoy.
Purtulo: de similia: tres decime. de ui-
no: media pars hui. I forte erant tres
integre decime. De t̄bz ephi. l. de uno
ephi tollebat decima p̄. itē nouē par-
tes decimabant: et tercio reliquū dec-
mabat: et sic erant tres decime unī ephi.
Pariete: de similia due decime. de uino.
tertia pars hui. Eadē erant libamina
hui. Si qđ legal p̄ agno dari. de simi-
la decimā decime: intelligendū est de
consuetā decima decimandi. qđ decimā
decimationis. ut decimā decimante.
Uel ipā decima ephi itē decimabat: et h
decima decime dabat p̄ agno. qđ dā. ut
item ē decimā decime: et decimā ephi.
qui ē decima choz. Choꝝ enim trigu-
ta modios: ephi quatuor continet.

Prius autē **De iugi sacrificio.** **ca. 27**
De iugi sacrificio uideamus. Iuge
sacrificium uel indeficiens: cotidie fie-
bat de sumptu publico. Mane offere-
bat agnus anniculus in holocaustū.
cum libaminis suis: ut tota die t̄maret
in odorē suauē dño. Quo imposito s̄
altare holocaustoy: sacerdos cum pru-

nis et thymamate: et lot. intrabat tabna-
clm: ponebatq; prunas cum thymama-
te sup altare incensū. Et h̄ uocabat: con-
sumatio sacrificij. Tunc etiā quatuor de
septē huius modificabat. In uespe simi-
liter ponebatur alius agnus in eundē
modum. et incensum cum thyma-
mate: sacerdos incendebat om̄s lucer-
nas: et sic tota nocte in altari erat odor
suauis dño. Vesp̄tū t̄n sacrificiū me-
lius erat et pinguius matutino: qđ sepe
in die. p̄t̄ illud plura imponebantur.
et inde dicebat illud grati dño qđ pin-
guis. Hos dicim̄ grati dño: qđ morte
dñi uespe t̄am figurabat. Hos agnos
quidā tradunt de sumptu tradi sacerdoti.
Ioseph ū. de publico. Qđ etiam cordia-
nā de sumptu sacerdotū oblationē de-
terminat. Offerebat enī sacerdos in diebz
uias sue assariū farine oleo myxte: et
modica decoctione durate. medietatē
mane: et medietatē m̄die sup altare.
In h̄c modum et t̄ia mane et uespe offert
dño: laudes: et completoriū. Vēl p̄ciū
p̄ma: et completorio offert p̄fessionē et
mutuo orandū. tanq̄m iuge sacrificij.
qđ sacrificium n̄m deo ē sp̄s tribulatus
et humiliatus. **De sabbato: et oblatio**

Sollemnitates legales **libz. c.**

Serant. vii. Sabbm. neomenia
phase. penthecoste. festū clangoni.
festum p̄mationis. scenophegia. Sab-
batum interpretat̄ requies: et potest
 dici festū dñi: qđ cū alia festa institu-
ta et notata sint ab aliq̄ euentu. uel
ope eoy: hoc d̄ sabbm. qđ d̄s in eo q̄-
auit. Iū ē ḡ forte qđ p̄uilegiatum est
in duobz: qđ in eo nec licet cibū pare-
re: nec ullē malle passus ire. Dicit autē h̄

uerunt hoc festum si solum azimorum dicitur
et festum nouorum: errantes. quia leguntur nisi
quandoque uocari mentem nouorum. Ab hac sec-
tadecima die. dicitur ioseph. numerari septem ebdomadas.
post quas statim erat pentecoste. Alii dicitur eas
numerari ab altera die sabbati. quod erat in di-
ebus azimorum. quia littera histone sic uidetur
sonare. Alii ab ipsa prima die azimorum. ne-
potes quam quinquaginta dies inter pascha et
pentecosten inueniantur. Tertiorum sententia
a prima die azimorum. id est pentecostis a scilicet
quingentesima. et scilicet pentecostis. In qua offe-
rebantur panes noui sicut scilicet die azimorum
grana: ita duo dies quingentesimi. leguntur
numerari. In his diebus septem. per singulos
dies offerebantur in holocaustis eadem
hostie. que et in neomenia: cum libamentis
Penthe de pentecoste. Sicut.
coste: sonat quingenta. Pentacostem
enim: quingenta. hebraice asarta. vel
pentecoste. ipsa quingena dierum. Quibus
completiis: utrumque dies dicebatur festum pen-
thecostes. id est completiuus quingenta dierum.
hiebat autem in memoriam date legis. quia quing-
gesimo die ab exitu de egipto data est. Lex
sollennitas dicebatur festum ebdomadarum.
quia supputantis ut dicitur septem ebdomadibus
ab altera die sabbati azimorum hiebat. Quod
si uolumus sequi iosephum: sabbatum dicemus
hic primam diem sollennem azimorum. Dice-
batur et festum primitiuorum. quia tunc offerebantur
de nouis frugibus duo panes duorum assa-
riorum de alphyta siccata facti scilicet iose-
phum et feruntur et id nichil ex his pone-
bat super altare: et cum eis due agne in
esum tamen sacerdotum et nichil ex his in com-
mune relinqui permittebatur. Erat et hoc
festum septem dierum: et per singulos offerebatur
eadem hostie. que et in neomenia in di-

ebz azimoy: cum libamētis suis. Tam uide-
tur uelle iose. tunc immolari utulos es.
arietes duos. agnos quatuordecim. **De**

Prima die mensis festo tubay. 29

Sis septimi duplex erat sollemnitas.
Neomenia: et festum clangoris. ul' tubay.
Vñ. Bucinate in neomenia: tuba. In qua
bucinabant cornibz pecorinis: qd ea die li-
batus ē ysaac ne imolaretur pccore substitui-
to p eo. Dicebat etiam festū septimanay.
Et sabbm mensis: qd hic mensis fere totus
erat sollemnis. Ea die p̄t oblationes neo-
menie offerebant in holocaustum. utu-
lus unus. aries unus. agni anniculi septē.
hircus p p̄co cum libamētis suis. Traditur
qd sub introductum ē auidens de cereis: ut
p ignem et imolarem ysaac paratā signa-
rent. Ite a modis moribz translatz s̄t cerei
ad decimā diem. qd p mortuis: forte p spe
resurrectionis. **De festo p̄piciationis.**

Decima die eiusdē mensis erat festum
p̄piciationis. qd redit eadē die moy-
ses ad eos: referens dñm eis placatum sup of-
fensam utuli conflatus. Eadē die iuina-
bant hoīes et iuuita a uespa usq; ad uesp̄a:

p̄ memoria n̄ dicebat et dies afflictionis.
Dicebat quoq; et dies expiationis. qd eodē
e sanguine utule ruse expiabat tabnacu-
lum et altare. ut p̄dictum ē: et fiebat eis
ad expiationē immunditoy: et ipsi expia-
bantur a pccis illius anni p emissionem
hirci a popō p̄p̄. Erat autē oblatio diei il-
lius. utulus unus. aries unus. agni anniculi
septē: hircus p p̄co cū libamētis suis.

Septima De scenophagia.

Decima die mensis eidem erat sceno-
phagia. qd sonat fixio tabnaculoy: ul'
umbraculoy in qua p septē dies sub um-
braculis habitabant in memoria qua

diaginta annoy. in qbz fuerit in deserto sub
tabnaculis. Vñ et festum tabnaculoy: die so-
let. Prelabatur autē. vii. diebz: quoy p̄ma
et ultima erant sollemnes. Octauas et dies
erat sollemnis. n̄ qd ēt de scenophagia: s̄
qd die conueniebant ad faciendā collectā.
forte in usus paupm. Et in alios usus comu-
nes. Vñ et scenophagia qñq; legit ē festū
octo diebz. S̄ patres illi: n̄ seruierunt og-
doadi. Traditur quoq; in quatuor diebz
impositis a die decima usq; ad hanc: he-
breos obseruare ieiunia. Tradit iose. qd
in his octo diebz ferebant in manibz ramis
myrti et salicis et summitates palmarum: et uit-
gulas malis p̄fic. fiebatq; de cunctis fruc-
tibz t̄r. oblatio dño. in gr̄a actione. Ob-
latio ū septem diebz: hec erat. Prima die
offerebant in holocaustū. utuli xii. a-
rietes duo. agni anniculi quatuordecim. et
hircus p p̄co. cum libamētis suis. Eadē obla-
tio et arietem agnorum et hirci. fiebat p sin-
gulas dies sequentes: s̄ de numero utulo-
rum subtrahebat unus in dies. i. in sexta.
xii. in tertia. xi. in quarta. x. in quinta. ix.
in sexta. viii. in septima. vii. In octaua q
et erat sollemnis. offerebat utulus unus. aries unus.
agni anniculi vii. et hircus p p̄co. cum liba-
mentis eoy. forte in septē diebz sc̄a ē sub-
tractio utuloy. ut in summa fierent. lxx.
in memoria quia in lxx. annis intra-
uerunt egyptum. Hec s̄ oblationes ho-
locaustoy in septē sollemnitatibz: et fie-
bant de publico: nec p̄t hec cessabat in-
desinens sacrificium. nec hostie spontaneē.
Et nota qd ille tres sollemnitates.
que septē diebz prelabant. p̄cipue diceba-
tur et sabbm qd inueniebatur in illis diebz.
dicebat sabbm sabboy. qd sabbm festoy.
Alias festiuitates adiecerunt his hebrei

propter varios euentus. sic enchiridia. et purim. a.
festum best. s. si dicitur legale. et si in lege
instituit. Nota. sollemnitates deas cerimo-

mas. a. cereis. i. luminariis. ^{radit qd sub}
uel a carne. et mense. q. est ^{conductu e a uide}
defectus quia tunc debet ^{ut de cereis. ut p. 19}
nobis sortes deficere. q. ca ^{in molauit}
rimenie. uel a carentia ^{significarent. in}
munus. i. officii ser ^{a modernis in illis}
uilibus. q. carumuni ^{sunt cerei ad den}
e. **De uotis.** 30 ^{mam diem que est}
^{p mortui. forte p}

Ad didit quoq. ^{spe resurrectionis.}
dnus de uotis mu-
lierum. Vidua. et repudiata q. equid uolu-
it. In quo. iuramento se obstringunt. im-
plebunt. filiafamilias. et uxores. tenent ex
uoto. i. iuramento. si pater. et uir exadpo-
rit. qm cito audierit. Si enim. et si statim
contulxerit. irritum se pollicitationes eorum.
Ipse uero pater portabit. si pater tacuit. et pater
contulxerit. Si uero omne uotum aut iuram-
tum. implebit. si forte de continentia.

De destructione madian et proditione.

In locutus est dnus ad moysen. 31

Isciscere filios israel de madianitis. et
sic colligeris ad populum tuum. Armavit ergo
moyses de singulis tribubus mille uiros e-
lectos. i. duodecim milia. pfectosque eis fines.
filium eleazar. d. i. scilicet. i. tribus ad da-
gendum. dedit eis. Quia pfecti. hostes in-
cerunt. q. n. q. reges eorum. et omnes uiros occi-
dunt. urbes. uiculis. et castella. flamma
combussit. Balaam quoque interfecerunt
gladio. mulieres et paruulos. et pecora
et omne suppellectile. in praedam duxerunt.
Dum autem redirent. moyses et eleazar. et
omnes principes sinagoge egressi sunt in oc-
cursum eorum extra castra. Uxoribus quoque mu-
lieribus. iratus moyses. dixit ad eos. Cur

feminas reueraastis. Nonne ipse scilicet. q. de ce-
puit filios israel. Interfice omnes que noui-
unt uiros. et omne masculinum. uirginem quoque
reuerate. fecitque ita. Et reuerate sunt uir-
ginem xxx. duo milia. Tunc ait moyses. Quia pec-
castis. etitis inmundi. Quia occidistis. et re-
tigitis mortuos. extra castra eritis septem
diebus. et purificabimini tercio et septimo
die. aspersionis aqua. Præda etiam quam tuli-
stis. purificabit. Aurum. et quicquid pignus
insere potest. igne purgabit. Quod autem ignem
sustinere non potest. aqua expiationis pur-
gabit. Dixitque dnus ad moysen. Tolle summam
eorum que capta sunt. ab homine usque ad pec-
toris diuidens partem ex equo. inter eos qui
pugnauerunt. et reliquam multitudinem.
De parte uero eorum qui pugnauerunt. septem
denariis unam aulam de quingentis. et dabis eam
eleazar. Ex media uero parte multitudi-
nis. accipies quingentum caput. et dabis
leuitis. Quo tempore. principes exercitus accesserunt
ad moysen. et dixerunt. Recensum
num pugnatorum. quod dedisti nobis. et nunc
unus quis defuit. Quomodo offimus in
donariis dnus quod in praedam auri potuimus
inuenire. phebides. armillas. annulos.
dextraria. manubrias. ut deprecemur dnum
pro nobis. Susceperunt autem moyses. et eleazar.
et intulerunt illud in tabernaculum. **De**
sorte duorum tribuum et dimidie. 32

Illi autem israel ruben et gad et dimi-
dia tribus manasse. habebant peco-
ra multa nimis. Et uidentes amonem.
et basan. et galaad. aptas pecoribus alen-
dis. rogauerunt moysen. ut terram hanc
eis traderet. Existimans autem moyses. ob ti-
more pugne et laboris hoc eos quesisse.
malignos eos appellauit. eo quod tribus in
eripina consistentibus. ipsi uellent de-

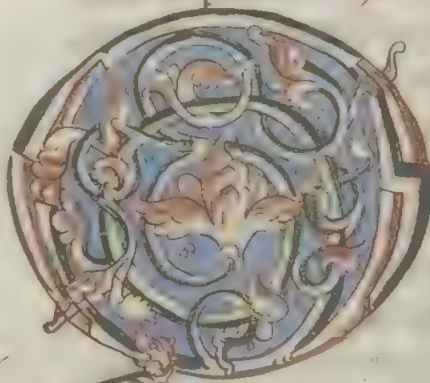
uari. Ipi u pollicem sē. qd mulieres i par-
uulos intus locis ordinarent. caulas o-
uibz i stabula uimentis fabricarent. Ipi
u armati pcederent fās suos. donec intro-
ducerent eos ad loca sua. Sub hac itaq; o-
dione. tram seon regis amorreoy. i og
regis basā suscepit. Porro filii machir.
filii manasse. obtinuerūt galaad. Iair u
filius manasse. occupauit iucos ei. i uocauit eos
auothair. i. uillas iair. **Cathalogus. d. ii. mansio-**

32 **ontur hic cathalogus mansionū. nū.**
ab exitu de egipto. fuerit aut ante
transitum maris rubri. qtuor. Ramasse.
socoth. etham. phanibroth. A mari ru-
bro. usq; ad syna. viij. Meta. bel. iam
suph. qd sonat mare rubrū. i. arpeum.
Iam enī mare. suph rubrū. i. arpeus intē-
pretat. Et potuit ē lacus arpeus. qd he-
brez qm libet cōgregationē aquarū uo-
cant mare. Post iam suph. desertū sin.
deserta. balul. raphidin. solitudo syna.
A monte syna. usq; caoel. uiginti una.
sepulcra cupiscencie. a seroth. redma. rē-
mopharet. lebna. resla. scellatha. mont
seph. arada. macteloch. taath. thare mel-
cham. mont galgao. gethebacha. Ebro-
na. a siongaber. caoel. A caoel usq; ad
campes tria moab. nouē. Mons hor. sel-
mona. phimon. oboth. iearbann. dibo-
gao. belmondeblathaim. mont abari.

33 **campes tria moab. De urbibus leuitay**
enī locutus ē dñs i subrurbanis.
ad moysen. i. distinguit tñnos tñe pro
missionis ab ortu i occasu mēdie. i. aq-
lone. Et notauit pncipes tñuū. qui tñ
sito iordane cum iosue i eleazaro. terrā
diuident. pceptis q; leuitas in omibz
tribubz. dispofos. hñe. xl. octo ciuitates
ad inhabitandū. i. a muris foris se per

circutum. terrā mille passū obtinere. in
qua suburbana ēnt. ad pecora eoy alenda.
ex qbz ciuitatibz sex essent refugū. tres ultra
iordanē. i. tres citra. de qbz in deuteronomio
dictum. **De deuteronomio tribulum.**

Accesserunt aut filii machir fi-
lii manasse ad moysen. et dixerūt. Filii
e salphaach fr̄is n̄r. nobiscum hñt sortē ex
pcepto dñi. Si g nupserint uiris altius
tribz. qd filii eoy sequūt tribum patris. mi-
nuetur hereditas n̄ra. i. sortū distributio
confundet. in iudicio. Occasione g filiaz
salphaach. h lex promulgata ē a dño p moy-
sen. Om̄s uiri ducunt uxores de tñu i cog-
natione sua. ut hereditas p maneat in fa-
miliā. ne miscant tribz. s. maneat ū
a dño separate sē. **Historia deuterono-**

34 **muta. i. m.**
ultima huius
tone distinctio.
hebraice dñr elledē-
barin. Qd sonat.
Hec sē uerba. Gre-
ce dñr deuterono-
mū. i. scdā lex.

Deuteron enī scdm. nomina lex ē. Ex hoc
noīe quidā errantes. dixerūt. duas ē le-
ges. Unā datam a dō. que in pcedentibz
libris continet. altā datam a moyse. q
in hoc libro. ad dñtes in assertionē suā
errant. qd de illa lege leg sup. Locutus
ē dñs moyse. De ista dñr. Locutus ē moy-
ses. ad om̄ē isrl. Ad hec dicebant. qd
multa hic legunt. que n̄ sup. immo
quedam qd contraria. qd n̄ fieret. si h
ēet pñctorū repetitio. Verus sciendū
ē. qd hic pentateucus. n̄ est n̄ lex una. q
i ab aplo i aliis. sepius uocat lex moy-
si. qm lex dñi. hebreus i uocat hos. v.

audine tua. Addidit quoque: cum de man-
na iteraret. Non in solo pane uiuit hō. s.
in omni uerbo qđ. p. v. o. dī. Panem uoca-
uit hic: omnē cibum hōium. Consueuit
enī sc̃pta panem p cibo ponere. Et est sens.
Nolite mirari si cibū in solū dedit uobis
dñs. qđ n̄ in solis usitatibz uita hōium
stabilita ē apđ dñm. s. solo cibo pot̄ care no-
ua: ex qbz uiuat hō. Addidit qđ: mē bñficia.
qđ p. xl. annos in deserto uestimenta eoy n̄
deficiant uetustate. nec solutaret attriti e-
rant: qđ euaserant serpentes flatu uiren-
tes circūstantia. qđ forte dixit sup ignitos.
et scorpiones: et diuina. que latine situle
dñr. qđ pumunt hōiem sitq: et adeo parue-
rūt. ut cum calcant uix uideant. cui uene-
num. añ gurgur qm̄ sentiat. nec tristi-
ciā sentit mortuū. Dē aū situla p contra-
rium. Val enī qđ situla dīr: aufert sitim.
Hec aū: affert. Sicut phareē que infert
mortē: feretrum qđ fert. l. aufert mortuū.
Uo etiā ostendit que necessitas incumbit
eis obseruandi p̃cepta dñi. in t̃ra p̃missi-
onis: addidit qđ n̄ erat terra illa sicut t̃ra
egypti. que bñficio fluminis fecundatur.
ubi p hortos aque deriuant irrigue. s. e-
rat montuosa et campestris. de celo expec-
tant pluuiā: et tō ibi plūmum colendū dē.
ut daret eis pluuiā tempibz suis. t̃p̃ pane-
am. s. in autūno l. in hieme iactis semini-
bz nutriendis: et serotina in uere ad cimen-
tum. Addidit qđ: de t̃minis t̃re p̃missio-
nis: dicens. Om̄s loci quē calcāuerit pes
uŕ. uŕ erit. a deserto qđ est in m̄die: et
bano qui ē in septentrione: et flumine
magno eufrate. qui in oriente. usq: ad
mare mediterraneū erunt termini uŕ.
hoc ē mare qđ tyrenū dīr. Addidit qđ: qđ
bñdictiones et maledictiones sc̃ptas in li-

bro. t̃nsito iordane in ingressu suo dñr. in
h̄t modum. S̃x t̃bz maiores natu. ascendit
montē garzim cum sacerdotibz et leuitis. et s̃x
minores. montē ebal e regione: et qđ in gar-
zim. om̄s bñdictiones dñr sup legis ob-
seruatores: et qđ in ebal. respondēt aŕm. p̃e
ascendēt sacerdotes et leuiti. cum aliis s̃x.
t̃bz ebal et om̄s simul om̄s maledictio-
nes imp̃tarent t̃ngl̄s s̃x. et qđ in garzim:
respondēt aŕm. Et nota qđ cum enūaret
gentes. qđ eicēnt de t̃ra p̃missionis. fere uq:
s̃x nōiat. cananeū. amorreū. feretū. rebi-
seum. euē. etheū. In hac itatione uero:
nōiat septimum. gergeseū. Itē nota qđ a
brae p̃missum ē. qđ x. g̃s delent. que tunc
reuera ibi erant. s. cum uenirent illuc fili
isrl. iam t̃res erant deleti. fili loth: et deu-
rant gigantes. fili esau: horreos. Capado-
ces: partē euēoy. *De decima sc̃da.*

Addidit qđ moyses. qđ n̄ liceret eis come-
de decimā in oppidis suis. nec p̃mo-
genita pecoy. nec p̃micias laboy. nec uo-
tua. nec sponte oblata. s. t̃m coram dño
in loco quem eligeret dñs ibi comedēnt.
cum uxore et libis. seruo et ancilla et leui-
ta qui concessant ēo. In quo p̃cepto ui-
dent̄ fraudari leuiti: qbz p̃missa debe-
bant. Proin quidā dñr hoc semel t̃m:
cum p̃mo. s. t̃m optinuerūt. Tunc enī
obtulit p̃dicta dño: et dem̄ceps reddi-
deŕt ea leuitis. S̃ hoc nich: qđ n̄ dū
dñs locum sibi elegerat. in terra. P̃m
alij dicunt qđ singul̄ annis hoc fiebat:
sic. Primā partē decime totū. ut p̃mā
gelimā grani. p̃mā amphorā uini. l.
olei: sepabat sibi qui decimā dabat le-
uitis. et illam modicā partē decimarū
ferebat secum in ierlm̄ et epulabat̄ in
de coram dño et hoc inde coniecit.

2
l. x. m.

qđ hec decima p̄cipitur poni in cartallo. qđ
uas modicum ē. nec uerā caper decimā. S;
hū de p̄mitis et p̄mogenitis. et uotuis. et
spontanis. nich dectinant. Unde uer;
or ē hic traditio hebreorum.

Singulis annis hebrei faciebant duas
decimationes bonorū suorū. p̄mā: separa-
bant leuitis. De hac: dictum ē. Desudet
elemosina in manu tua. donec inuenias
cui des. i. illum cui debes. Itē nouē reliq̄s
partes decimabant. et hanc scđm decimā
sibi reseruabant. et ex ea ter in anno cum
ascendebant in ierlm oblationes et epulā
sibi et domui sue faciebant. et leuitā con-
cellaneū. qui etiā cum ip̄is ascendat inui-
tabant. In eod̄ usus i reseruabant scđm
oīal p̄ p̄mogenitū. qđ scđm p̄mogenitū.
Et similiter p̄ p̄mitas tñdē sibi reponēbat.
qđ scđat p̄mitas. Q̄ autē amphiora his in
ist̄ t̄bz festis expendē uolebat: aliqua de
bonis suis ad huc sepabat. et cum p̄dictis
reseruabat. uouens illa dño. Preterea qđam
etiam in ist̄ sollemnitatibz p̄ter ea qđ op̄i-
mus sponte qđā expendebant. ad honore
dñi. et hec scđaria p̄cepit ferri moyses ad
locū scđm. et comedi corā dño. Tam remot;
onibz licebat ista uendē in loco suo. et fer-
re p̄cium secum. et emē sibi in ierlm qđ
desidabat aīa sua. Preterea tercio anno
duabz decimis sublat̄ ut dixim: terciā
faciebant tñm decimationē in usus pau-
p̄m. et hanc reponēbant apud se. ut ha-
berent uñ darent p̄gno. et ad uene et
pupillo et uidue eḡitibz. et etiā leuitas si
indigerent. In usus ū p̄pos. et ex hac ni-
chil imp̄ndebant. Et de hac dēm ē om-
ni p̄ctm et tribue.

Addidit quoq; qđ si etiā f̄t aut
uxor. aut filius. aut annē sp̄cia-

lis. p̄suaderet aliq̄m ad cultum ydolorū.
forte p̄t affluentiā que sequebat̄ gem-
les: non occultaret eū. s; uictum aut o-
festum p̄p̄s obrueret lapidibz. et ille cu
p̄suaserat p̄mā ponē manum suā sup
eum. Eodem modo ciuita ad ūsus ciuita-
tem insurgēt. et delet eam. si p̄suaderet re-
cedē a cultu dī. In casura etiā et calumia
sup mortuos fieri p̄hibuit. qđ ē sangui-
nem suū fundē. et capillos tondere. et sa-
crare mortuis: ut ethnici faciunt. P̄hi-
buit qđ mortuina comedi: s; addidit.
qđ illa et sibi immunda. possent dare
aut uendere p̄ḡnis et ad uenis qđ alie
nationes licite multis uescunt. que in-
t̄dicta s̄t hebreis. s; u. quoq; anno quie-
tis terre addidit moyses ne creditor ex-
ḡt debitum a debitore: hebreo dicitur.
A p̄gno potat exḡt: et ob hoc uocauit
annum illū remissionis. et eius tñ cū
erat iubileus. In iubileo enī dimittebat
debita. in hoc differebant p̄ct̄. P̄hibuit
qđ in p̄mogenitis bobz arari. et uellem p̄-
mogenitoz tondi. p̄ qđ inuit. nich te
p̄mogenitis debere sumi in usus p̄pos.
qđ leuitaz erat. qđ si maclām h̄t p̄ri-
mogenitum: potat comedi in loco suo:
s; non corā dño.

Repetens qđ moyses de festo pente-
costes: ait. Septē ebdomades nu-
merabis ē. ab ea die qua falcem in sege-
tem misisti. et celebrabis diem festum eb-
domadarū dño dō tuo. Hoc ut dicit ier;
hebrei nec ad litteram nec ad sp̄m custo-
diunt. Et enim si eodem die fieret pen-
tecosten. qđ alii tardius. alii citius metūt.
scđm statū regionū suarū. fuerunt qđ
dicerent quēq; agricolā a p̄ma die mē-
sionis sue q̄nq̄ginta dies computasse.

ddidit quoq; qd si qñq; re-
gem sibi crearent n̄ alienigenā.
s; contribulē. q̄ sū consilio pontificis.
et senoy. nich ordinaret. In ocio semp
deutō nommū legēt. uxores sibi non
multiplicaret. ne autēnt eū a recto.

Ade exercitiu p gressuro ad pugnā.
ut pmo sacerdos exercitiū ad monēt ne
timeat hostes: i sperarent tñ in dño.
ñ in armis et robore suo. deinceps qsq;
pnceps turme sue loqrēt: i dñt. Qs
ex uob formidolosus ē? Rātāt ne
paue faciat frēs suos. pterius. etiā sol

licet p negotiis impijs que reliquerat.
 retri pperet. Specticabat autē tria ne-
 gotia. quibz maxime affectus tenebatur
 humani: dicens. Qs: hō qui edifica-
 uit sibi domū nouam. n̄ dedit. ut
 uinciat eam. Reuertat: ne forte mo-
 riat in bello. et alius deducat eā. Qs est
 hō q̄ respondit uxorem. n̄ accepit eā.
 Reuertatur: ne forte moriat. et alius acci-
 piat eā. Qs: ē hō qui plantauit ui-
 neā. et necdū fecit eam cōmunē. de qua
 omibz uesci liceat. Reuertat: ne forte
 moriat. et alius ei fungat officio. Qd
 sic intelligit. Sinouella uinee
 planta. cui etiā cum nō ante q̄rtum an-
 num. In eod̄ usus fructū facit. In un-
 dus e. rat. q̄ natura preter
 temp̄ uim fecisse uidebat. nec ex eo pri-
 micias dō offerre. aut ex eo primicias
 deo offerre. aut q̄m p̄iā edē licebat. Q̄
 ū anno uindemiabat dñō. Omne enī
 fructū huius anni. deferrebat hō ad
 urbem scām. cum scda decima aliorū
 frugū ut epularet ex eis corā dñō. S. an-
 no fiebat hō dñs uinee. et uindemiabat
 i. Sexto anno ex dem cept. erat q̄i com-
 muni omibz scdm consuetudinem e-
 orum talem. Iter agentibz. licebat in-
 trare uineas. et tanq̄m de p-
 p̄iis sacian. S. ex deportare: fas n̄ erat.
 Accuindemiantes: tehis que ad co-
 tular portabant. gustare phibebant
 iocurrentes. Alia trislatio: plana est.
 Qs: hō. qui plantauit uineā. de no-
 uella ei n̄ bibit.

Adidit q̄. ne cum gentibz t̄e pro-
 missionis fed̄ inirent. s. penitus
 exarparent. in quo p̄ grauius p̄cā
 ūunt. Cum finigmis aū gentibz: pa-

ctici q̄ntum possent. et sedat̄ erāt. Eggi
 ū ad pugnā. s. in n̄lo captiuorū mulierē
 q̄s uidet pulc̄m. uirginē seu ian. nuptā.
 et uoluit eam h̄re uxorem. n̄ p̄s cubile
 ei ascendet. donec illa raserit caput. et cir-
 cūcidat ungues. et lugubre scema susci-
 pient desceat parentel. et amicos q̄s ami-
 sit in bello xxx. diebz. ut tand̄ luctu sa-
 ciata. p̄tatur ad epulas nuptiales. Tē
 liceat uiro eā humiliare. Qd si satiatus
 fuit. n̄ sedebit aīo ei. dimittat eā libā.
 Non enī licet ei. aut reuocare eā in serui-
 tutem. aut uenundare ali. Malefici q̄
 suspensum in patibulo. eod̄ die uisit de-
 poni. et cadauer eod̄ die sepeliri. q̄a male-
 dēs erat om̄s pendent in ligno. i. sufficit
 ad penā. q̄o turp̄ et maledictā suscepit
 mortē. ne ulterius pena tenderet. Abho-
 minabile q̄ dixit ap̄s dñm: si aut muli-
 er ueste uirili. aut uir ueste feminea u-
 teretur.

Adidit q̄ de
 diffia ingredientū eccliam dī. sic.
 Non intrabit eunuch̄ attēl ul' amputa-
 tū testiculū. et absolo ueretro eccliam de.
 nec manzer usq; ad decimā ḡnationē.
 Ammonites et moabites et post decimā
 ḡnationem n̄ intrabit in eccliam. Qa h̄i
 p̄p̄i p̄p̄i q̄ bebes exuntibz de egipto
 occurrerunt eis cum pane t̄m. cū scirent
 eos s̄m laborare in deserto. et conduxerunt
 ad usul eos balaam filiū beor. Potest in-
 gressus in eccliam dī. ingressus in atum
 mundorū. a quo arcebant quidā in eter-
 num. quidā ad tēpus. i. ul' usq; ad termi-
 num dierū suorū. q̄bz alibi. l' usq; ad tē-
 num successionū deq̄bz h̄ic agā. Hebrē
 uerū tradit dicens ingredi in eccliam dī.
 ē. de filiabz isrl ducē uxorem. et sic in se.

in gñe suo fieri de p̄p̄ dñi scdm hoc frust
uideret de eunuchis et p̄missum. S; neq;
si ille uellet uxore de isrl. ob pecuniam l
hereditate. l ob q̄ntalibet causam: ei n̄ licet.
forte q̄ solum maritum noiauit: n̄ exclu
debat ab ecclia spurii l nothi. Mariter
aũ p̄p̄ e de scoto nat: spurii de scubina.
p spurcia in continentie. Hoth: qui de
adulta. Videt enim cū non sit: uet̄ e de
matrimomo fili: sicut i nothas febres dñs.
que uere q̄tame aut h̄modi uidet. n̄ se
autē. Mariter ū n̄ coplabat filia: isrl.
nec fili ei etiam de legitima. nec nepos. usq;
ad decimū successorē. Hic potat intrare
eccliam. q̄ penitus extincta erat memo
ria antiqui opprobrii. Ecclia n̄ solū mar
zites. s; i spurios excludit ab ordinibz.
De hoc q̄ phibit fr̄ duo p̄dicti ppli intra
re: augustinus dicit q̄ in decima gñati
one potant. p̄p̄ ruth moabitidā que in
uituit. de q̄ booz fili salmō genuit obeh. S;
q̄ gñationē ruth nescim: ab abraā rem
p̄aneo moab. x. numeram gñationes. us
q̄ ad m̄rimoniū ruth. Qd aũ additū ē
in phibitione. m̄tinum: p̄ hoc q̄ ibid p̄
missum ē. debet exponi. i. n̄ post decimā
gñationē. l q̄ dñx. amonites i moabites.
q̄ noia s̄ masculini gñis. nec dñx. amo
nites i moabites: de uiris s̄ ē phibitio.
n̄ de mulieribz. q̄ forte nec mulieres con
currēt hebreis in deserto.

Addidit q̄. Non erit m̄t̄. nec sco
rator: in isrl. Non offeret m̄cedem
p̄stibuli. nec p̄ciū canis in domo dñi
di tui. Qa ut dñx. ioseph. m̄cedē p̄ comu
canis. uenatici. l custodis gregū n̄ licebat
offerri: q̄ ex his q̄ de stumelia p̄cedunt.
diuinitas ū delectat. Item. n̄ feniabis pe
cuniam ad usum. nec fruges. nec aliud

aliquo h̄a tuo. l alieno. S; q̄ dñm est q̄
fr̄: p̄ceptum ē. Qd de alio. p̄missio: sicut
i p̄missio fuit. q̄ sequit̄ de libello repudiij.

Via apud *de libello repudiij.*

que uxori sua n̄ inueniebat grām p̄p̄
aliquā fedilitatem. que mutatio. de pue
nunt sebebat q̄ n̄ q̄m inueniebat cum
ea. causam ob quam displicebat a mu
lier ne conueniret: et tradebat libellum
in quo sc̄pta erant h̄ mulier. ut corā sac
dotibz. legerent. i cum iurasset ūm ē q̄
sc̄pterat. licebat utq̄. alii coplar. Qd si
in gredetur mulier ad al̄m. qui t̄m da
ret ei libellum repudiij. p̄on uiro n̄ lice
bat eam recipere: q̄ abhorrabile fecerat eā
coram dñō. Modo p̄ nulla fedilitate uxori
excludit. n̄ ob solam formidōnē. nec sic
enā licet eos m̄gre ad sc̄la. uota. Tñ
quedam ecclie m̄ de nouo introduxerunt
lep̄ā: q̄ moribz. serpentis. i tagiosus.
Item qui nup̄ accepit uxore. non p̄du
citur ad bellū. nec ei q̄eq̄m n̄citatis
publice m̄ungit: ut uno anno letet
cum uxore sua. Potest aũ annus iste
intelligi nuptialis. n̄ usualis: dñx. i.
mensium t̄m. Iuxta q̄ n̄m dñx. annū
luc̄. q̄ mortuo uiro. n̄ licet uxori t̄si
re ad alium ante x. menses. q̄a forte ac
cepit de p̄mo: et posset fieri dubiū. an
uiroy ascribendū ēt pat̄. Item phibu
it q̄: ne libi ancillas ducent uxores.

*De plagis: quarū maior quadragē
tem. Si uidit iudex reum* na.
dignum plagis t̄m: p̄sternet eū corā
se. i faciet ūbari. P̄ mensura p̄ciū erit
et plagay mod̄: ita dñtaxat ut q̄ora
genariū n̄m n̄ excedant. Sic et pen
tentes excommunicatos plagis cedimus.
scdm n̄m ūsuū alicuius p̄s m̄. que

dum cedunt cantant. Iose. dicit. xl. plagis
una munda. habena publica ubandum. Iu-
bi autem hominem turpissimum erat: penam
hanc sustinere. *De suscitatioe seminis:*

tem que et modis discutiendis.

siue filii a viro sunt relicti. accipiet ea sua.
et primogenitum ex ea filium sui defuncto
adnotabit. i. filium sui defuncto. non suum uoca-
bit. et nutriet hereditatis successorem quem sus-
citauit. Quod si noluit se suscipere relicta quod
debet ex lege: impellabit mulier iudices
in porta. Et accessit eo: si accipere noluit
eam mulier coram eis tollet calciam suam de
pede eius et spuet in faciem eius et dicit domui
eius domus discutiata. obprobrium in israel.
Aliibi legitur. quod qui ductus erat ea: alius
discutiabat illam. secundum quod iohannes dicit. Non
sum dignus solue corrigiam calciam meam.
Quod forte fiebat. si prius erat alius ductus
eam: si se repudiaret. Quicquid enim nullus
ducturus erat eam: et tunc mulier discutiaba-
bat eam. Quicquid etiam si non impellente mu-
liere precebat iudicibus. se nolle habere
eam: et tunc ipse se ipsum discutiabat. In
alibi legitur. quod nolens suscitare semen
filiis: se discutiabat. Item. si mulier apphe-
dit virum alius virantis cum vi-
ro suo: abscede manu eius. nec flecteris su-
per ea iniqua aliqua. Item. Non habebis pon-
der pondus in iura. et in iura: i. maiorem
cum qua emas: i. minorem cum qua uen-
das. Hoc enim: abhominabile est deo.

Addidit quoque moyses
de quibusdam promixtionibus rerum
divinorum genus cauendis: dicens. Non seras
vineam tuam alto semine: genus. scilicet le-
guminis. ne et seminis quam sevisi. et
que nascuntur ex vinea. pariter sacrificen-
tur scilicet una decima et singulares pri-

mitias dei. tanquam de uno agro. cum de-
utque fructu. separata clauda sunt. Vel ne
hac occasione uelles primitias seminis et ui-
ni non dare: quod non simul sacrificantur. Nam
seminis primo anno: vinea quanto. fac-
ta est altera sacrificio: forte putaret sufficere
ad unius anni sacrificacionem. Alia litta-
bit: ne pariter suffocentur. Quod uidit iose-
phus: dicens hanc comunione prohibi-
tam esse quod dissilium promixtionis. natura
non letat. Item. Non arabis in boue simul
et asino. Cui sensum ponit iosephus. scilicet
tunc terram aradam et ut noceat asini quibus
bet alia animalia exclusa et intelligant. He-
brei tradunt. ob hoc dicitur: quod noluit dis-
seruii iumento. i. asino. regem iumentorum
copulari. Quatuor enim qui regna animalia.
ostendit dominus ezechiel. Hic enim: rex est omnium
animalium. Sub quo leo est. rex ferarum. Aquila:
rex avium. Bos est rex iumentorum. Quidam he-
brei puerili exponunt. quod. scilicet bos rumi-
nat. putaret asinum ipsum comedere: et fame
afficeretur et deficeret. Item. Non indueris ue-
stimento: quod ex lino lanaque contextum est.
Quia ut dicit iosephus: huiusmodi solis sacerdotibus
erat concessa. Hoc usque: a deo obseruante uidetur:
ut nec pedes. nec aliquam lanceam uestis. non si-
lus lanceo consuunt. Traditur quoque iosephus. in-
iuncta diuini generis prohibita misceri: ne in-
iuria huiusmodi transiret ad homines. ut pecudibus con-
mista. licet putarent. Quia enim in
minori prohibita dicit: ne ad maiora
promiscue fieret accessus.

Precepit quoque dominus. ut cum diceren-
tur intera promissionis deferre ama-
leth de sub celo: quod ipsi transierunt per de-
sertum plurimum nocuerunt. Extremos
scilicet agminis. i. fessos et leprosus. et semine
fluentes. eos. scilicet quibus non erat fas. ingredi

cast: interhaentes. Et subdit dñs: hic
prepto. Cave: ne oblitiscaris. Qd quia
transgressus ē saul: translatum ē regnum a
domo ei. Item. Cum intrauisset terra promissio-
nis. tolles decumdis frugibus tuis promissio-
nial: et ponet in caruallo uase. s. uimineo.
ibisq: ad locū quē dñs eligit: et tūc obla-
tione. stant ē dñs altaris grās agēs dō.
coram sacerdote. qd libauit prem tuū ia-
cob a syro. cum psequente. s. laban: et filio
ei de egypto: et tandem dedit t. terram lacte
et melle manantē. Hoc semel tūc qdā
tradit in ingressu terre: s. singulis annis
tradit iose. has grās actiones agendas.
in scenophagia. in uobis in die: et uespe co-
mane: iugiter testificanda ab eis dona-
di dicit. Itē. Qñdo transieris iordanē. edifi-
cab altare dño de lapidib: qd ferrū nō te-
nigrit: et offēs hostias dño: et tēbet sup lapi-
des omnia ūba legis hui. plane et lucide. Itē.
Postqñ enūciat moyses bñdictiones
obseruantū legem: et maledictiones tñs-
gressorū: in fine maledictionū ait. Redu-
cet te dñs cāssib: in egyptū. ibi uendit ho-
stib: tuos in seruos et ancillas: et nō erit q
emāt. In alexandriā enī ut dicit iose. mul-
ta milia iudeorū sō uendita: et uix hūerūt
emptores. In hac recapitulatione ponit
iose. ne uenenū aut mortiferū qd ullus
isrlitūq: habeat: et apd quē inuentum
fuit. monat: hoc patens qd ille contra
quē confectum probat. pateret.

acta recapitulatione tradidit mo-
yses deuteronomiū leuitas. ut repo-
neret eum in archa dñi. ut in vi. an-
no remissionis legeret unūquisq: utriusq:
seī audientib: in dieb: scenophagie. a
sumo sacerdote: in eduo ut dicit iose.
Itemq: ait moy. Ocio cōtentionē urām.

et ancem durissimā. Ad hoc me uiuente
uobū. sēp ostentose egistis dñm. qñto
mag: cum mortuis filio? Itē itē moneo
uos: ne faciatis. Itē ū qd in testimoniū h
ad monitionis dñi in hominum testimoni-
um. aut inutile ē. qd mortales sē: im-
mortalia deūta in uoco in testimonium.
Locut: q: moyses audiente unūso cetū:
ūba carminis huius. **Canticū testimo-**

Audite celi que loq: audi-
te tñ ūba oris mei. Itē. hui hunc
ūsum tñ: ad litterā exponim. Constitu-
it tñmos iuxta nūm filiorū isrl. i. scdm
nūm psonarū q intuerūt egyptū: posue-
rat dñs nationes linguarū. Hebreus sic
legit. Constituit dñs terminos ppolū.
Et terminos filiorū isrl constituit iuxta
nūm. a. d. Isrl tanqñ carū nūciat: a-
liof qd uiles. numero nō distinguit. Alia
editio hē: iuxta nūm angelorū dei.

De morte moysi. postqñ bñdixit

Locutus ē dñs ad moysen. p. lo.
eadē die. Ascende ad montē abarī.
in montē nebo. i. p illū tñsi in istū. et in-
de terrā chanaā: et moriere. Et anteq: as-
cenderet moy. bñdixit filios isrl. Bñdicti-
onem ū incepit: in hē modū. Dñs de
syna uenit: et de seyr oris ē nob. Appa-
ruit de monte phara: in dextera eius
ignea lex. Tradit hebrei. qd dñs misit
anglōs suos ad ydumeos: et hismaheli-
tal in phara: et optulit illi legem suā.
Quam cū recipe nollet. uenit ad in-
uol in syna monte. cū multis milib:
anglorū. Datis bñdictionib: singulorū
tribuum. ascendit moy. sē nebo. usq:
in tñcem ipsi: q dē phasga. Et osten-
dit ei dñs omnē terrā pmissionis. usq:
ad mare nouissimū: et partē austrālē.

et latitudinem campi iericho. q̄ alio nocte
dicta ē ciuitas palmarū. usq; segor. Mo-
ruisq; ē ibi moy. in terra moab: dñō ui-
uente. Et sepeliuit eū dñs in ualle terre
moab: et nō cognouit hō sepulchrū eius.
usq; in hodiernū diem. Qd̄ tōo sc̄m au-
tūmant hebr̄i: ne ip̄i p̄ dō moysen cole-
rent q̄ prom̄ erant ad ydolatriam. Mo-
yses. c. xx. annorū erat: q̄n mortuus est.
Hec dū tñ caligauit oculus ei: nec den-
tes ei moti sūt. Et fleuunt eū filij isrl̄: tri-
ginta diebus.

Et nō surrexit ultra p̄pha in isrl̄: sicut
moy: quē nosset dñs facie ad faciem: i.
ā deo familiarit̄. Hoc capitulū finale
ut sc̄t appositū esdras. sc̄t ab illo loco.
ascendit moyses usq; ad hūc: sc̄t ioseph
appositū. *Explicit hystoria p̄nta-
tū: i. v. librorū moysi.*

Irigorū ex partib; q̄n denarij aggrega-
tis usq; ad xx. iuxta natalem ordinē nū-
orum: et ex oib; in sūma: efficit̄ numerus
annorū moysi.

Det sc̄t uerba que locutus ē moyses
ad omnē isrl̄: i. q̄b; computat isrl̄. de
temptationib; q̄b; tēptauit dñm. Un̄
in nūm̄is. Et tēptauit me: iam p̄ x.
uicib;. Bis tēptauit me p̄ aque penuria.
De p̄ma: in exodo legitur. ait p̄ls ad
moysen. Da nob; aquā: ut bibam̄. De
scdā: legit̄ in nūm̄is. h̄ est aqua d̄dictio-
nis: i. c. has duas notauit hic: cum
dix̄. in solitudine. Bis etiā tēptauit:
in manna. Semel: cum reseruauit
in altam diem. Vñ: in exodo. Null̄
reseruet ex eo: usq; mane. Scdō: cum
collegunt in sabbo. De qua p̄: in exo-
do. Venite. Vñ. dies: et eḡsi de poplō
ut colligēte. n̄ inueniunt. Has du-

as notauit: cum ait. int̄ p̄harā et top̄hel.
et laban. P̄harā: int̄p̄tat onager. Top̄hel:
statua. laban: albū. a. d. Siluestres
et stult;: bis tēptauit dñm sup̄ albo.
Erat etiā manna ut legit̄. q̄i sc̄m con-
andri albū. Due q̄: fuerūt temptationē
carniū. De p̄ma: in exodo. Uespe come-
detis carnes: et mane saturabimini pa-
rib;. De scdā: in nūm̄is. Adhuc carnes
erant indenterib; eorū: et ecce furor dñi
accatus ē in poplū. i. c. Has duas nota-
uit: cum ait. Et asseroth q̄: et urbs iux-
ta solitudinē. in cuius territorio sc̄t: fa-
temptatio. In qua: p̄ma subintelliḡ.
Quatuor alie tēptationes fuerūt singule:
nec hoc ordine sc̄t sc̄t. S; nos p̄nuis dix̄
bina. de his singulas. quaz; una fuit
in campestr; et mare rubrū. n̄ ē cōdide-
runt moy si dicent; p̄emptos egipti.
S; potius eos subsequi nūmeret. De hac:
dñs. Patres n̄ri non intellexerūt mirabi-
lia tua. Alia notat: ubi ait. n̄ ē aurū p̄li-
mum. hebr̄e h̄t. Et aurū habundantia.
in quo aurū uitat. Alia notat: n̄ ait. xi.
dieb; de choreb: p̄ uiam montis seyr. hebr̄e
h̄t. xi. dierum iter. de choreb ad montē seyr.
Tot enī dieb;. ā loco ydoli ueniunt ad
montē. Quē cum ascendissent moyse
phibente: cananeus et amalechites p̄cul-
serūt eos usq; horma. Un̄ moyses: in deserto
nommo. Egressus amorē p̄secut̄ ē uos.
sic solent apes p̄seq;: et cecidit de seyr. usq;
horma. Ultima notat: n̄ ait. usq; caues
barne. n̄ p̄ls uoluit in egiptū redire.
Computat ḡ eos moyses de his q̄ fecerūt
in solitudine: et in campestr; et mare ru-
brū et cetera. *Incipit hystoria libri io-
seph ioseph. ā nocte auctoris sue.
centes: q̄ et ibi dñs ē. Nam ioseph et ibi:*

idem ē nom. Cognōiatul: aū a pte. ihe
naue. i. ioseph bennū. i. fili naue ul' filius
num. Qd id ē. Cognōiat autem sic ad
diffiniam ihu. fili iurach. p nepotul ihu
magni sacerdotis: q' sc'p'it ecclesiasticū. Et
nota q' scdm hebreos. hic incipit scds:
ordo uet' test. qui distinguunt uet' test.
in tres ordines. P'mum uocant legē. se
cundū: p'phas. terciū: agyographa. In
lege ponunt. v. libros moysi. In p'phas:
viii. ioseph. iudicij. Samuel. malachi.
ysaiam. ieremā. ezechiele. xii. p'phas. In
agyographis ponunt. ix. libros. uet' test.
qui sup' sūt. hii dñr agyographa. i.
scōz sc'pta. Qd nom. comune ē omibz
sacre sc'pture libris. Iq' hii. ix. n' huerunt
emissā pre ceteris. scdm quā agnoscant:
comum noie p'ter sē. Sic h' nom. sc'ptor.
gnale ē oīum scōz: tñ qdam illoz scdm
eminentiā hñt. qm aliquā. aliis noibz
censent. Dicunt aliq: apli. m'res. i. h'mōz.
In h' etiam modū. utam' ordo angloz:
cōi noie oīum n' cupat. Origenes autē
scdm g'cos. in p'mo ordine vii. ponit
libros. ad dñs p'ntat uico. ioseph. iudi
cū: et uocat ordinē illū eptaticū. ab ep
ta qd ē. vii. i. tucos. qd ē uolumē. In q'eq;
aū ordine sit liber hic: hystoria n' mu
tatur.

De ioseph.

Item ē g' p' mortem moysi. i. q' scdm
te luctu p'p' p' eo: locut' ē dñs ad
ioseph filium nū. Moyses seruul m's
mortuus ē. Surge tñ si iordanē hunc:
tu. i. oīs p'p' t'uum. Sic fuit. cū moysē:
ero et tū. Et cō que p'miserat moy
si. i. fere eis d' uerb': p'misit ei. i. eisd' t'm
nostris p'missionis des'p'it. Et no
ta q' cum dix. moyses mortuus ē. sug
gillauit erroē q' p'dā. dicentū moysē

raptū ē cū helia et enoch: qm nullū uesti
gium mortis ei relictum ē. Qd si addidit
seruul m's. destruit et alioz erroē dicen
tium moysē damnatū eternal' p'p' aq's
contradictiois. Qd si dixit surge. locutio
ē: i. n' est sens. Non enī credend' ē scdm
se. i. iacuisse: cum loq'et' ei dñs. Tē p'ce
pit ioseph poplō: p' p'cones. P'pate uob
cibaria. qm p' diem t'uum transibitis
iordanē. Qd decibariis aliis a manna.
intelligendum ē: qd in terciū diem
seruari n' potat. hoc de hūano osilio
dixit. ioseph. Hec enī cōsuerunt iorda
nem. usq; in septimū diem. Exploratores
enī q's tē misit: p' t'uum morati sūt. p't
reditum quoz: t' duo exspectant p'p' s
diminutionē aq'z. i. p'parauit sibi ciba
ria. iux' mandatū ioseph. P'misit g' dñs
ut ait aū. errare ioseph. ne deinceps sile
aliquo sū diuino osilio aggredet': p'sertim
cum dixisset dñs moysi. in electione ei.
ioseph succedet t'. P' eo si qd agē uoluit.
deazarz fulex dñm. Qd autē errauit:
pater. Ignorabat enī utq; in terciū
diē nubes attolleret': tñ cū motu n' mo
uent' cast'. Quidam tñ asserūt. hoc p' an
napationē dñm: nec mandatū ē a io
seph. donec redierit nunciū.

De explora

toribus ioseph et raab.

Duos exploratores de setim inie
richo. ipe u' utam' mouit castra. i. me
tatur ē ea spatio. lx. stadiorū a iordane.
Exploratores aū sub simulatione fa
tuitatis diligētē considāuunt urbē:
i. munimenta ei. In uespa declinauunt
ad domū raab mētrici: q' iuncta erat
muro. i. porte ciuitatis. Nunciatum
ē autē regi iericho cenantq; uiros explo
ratores ē. Q' cum misisset ad raab ut

educet eos. abscondit eos in tertia huius. quoniam
siccabat super murum. meritiens eos egredientes.
dum clauderetur porta. Dixitque nunciis. per
sequimini eos per uiam iordanis. et apprehendite.
Tunc ascendens ad uiros quos oportuerat. dixit
eis. Esau quod dominus tradet uobis terram hanc.
ex his qui audiuimus facta per uos a domino. Jurate
ergo in domino. ut quomodo ego feci uobis misericordiam.
sic et uos faciatis mihi. et cum uniuersa do-
mo patris mei. ut saluetis animas nostras. et uni-
uersa que possidemus. At illi iurauerunt. Tunc
dimisit eos mulier. per funem coactum de
fenestra domus. que habebat muro. Et ait
eis. Latete in montibus tribus diebus. donec
redeant qui uos persequuntur. Quod dixit ei. Non
tenebimus iuramentum. si non collegimus cum capi-
et ciuitas omne domum tuam tecum. et ligaueris
funem hunc in fenestra. ut hoc signo do-
mum tuam cognoscamus. Itaque per tres dies
redierunt exploratores ad iosue. narrantes
omnia que sibi acciderant. iosue uero et eleazar.
maiores populi. ratum habuerunt iuramentum
eorum. *De transitu iordanis.*

Postea tribus diebus euolutis. dixit iosue
ad populum. Sanctificamini. cras enim fa-
ciet dominus inter uos mirabilia. Dilucto uero
ait ad sacerdotes. Tollite archam. et prece-
dite populum. spacio cubito. duum milium.
ut uideri possitis ab uniuersis. Cumque
intraueritis partem iordanis. siccabitur
instar pauperculi. Cumque precederent sac-
dotes cum archa. sequebatur uniuersa mul-
titudo. paruuli et mulieres. in medio
collocatis. Precedebantque ruben et gad.
et dimidia tribus manasse. secundum quod pro-
miserant moysi. et erant xl. milia
armatorum. In palipomenon tamen legitur
quingenta milia. in qua multa uicio
septuaginta deputata sunt. Accedentes autem ad

iordanem. repperit eum inmeabilem. Plus enim
solito. tempore tritice messis excreuerat. cum per
solutionem uiui in montibus facta. tunc per
ymbres serotinum nouum datum. Cumque
intraissent sacerdotes aquam. steterunt aque
descendentes apparebant pedes. usque
ad locum qui dicitur sarchan. Infiores uero aqua
descendunt in mare mortuum. Sacerdo-
tes uero stabant in medio fluminis cum ar-
cha. donec uniuersus populus periret aluuium
pertransiret. Tunc elegit iosue xii. uiros. sin-
gulos de singulis tribubus. qui tulunt de lo-
co ubi steterant sacerdotes xii. lapides. uxo-
rum filiorum israel. in testimonium. de sicco ubi retu-
lunt in aluuium alios xii. in actum me-
moniale transierunt eorum. et sic ibi. usque in hodi-
ernum diem. Ad quos iosus credidit demonst-
rationem fecisse. cum dixit. Potens est dominus dela-
pidibus istis suscitare. si. a. Cumque trans-
fisset populus et archa per eos. reuoluit se aque
in aluuium suum. Ascenditque populus de ior-
dane. primo mense decimo die primi mensis.
tollerentesque secum xii. lapides fluminis.
castra metati sunt in galgalis. per x. stadia.
a iericho ad orientem. I. ubi stadiis a iorda-
ne. iosue uero construxit altare. de lapidibus
quos tulerant. et super illud postea sacrificauit
dominus. Et nota quod sic legitur in cronica
eusebii. secundum hebreos annus ille erat
iubileus. et erat quinquagesimus primus inter
iubileos. qui fluxissent ab initio mun-
di anni duo milia. d. i. singulis iubile-
is per quinquagenos annos deputatis.
Secundum. h. x. ubi longe presens anni fluxerat
ab initio mundi. Beda quod in cronica
suis ponens numerum annorum secundum hebrai-
cam ueritatem. probat de predicta summi annorum
vii. annos defuisse. *De circuncisione in*

Et tempore ex precepto galgal. *Ca. 4.*

71
dñi circumadit iohue pplm scdo cultes la-
pides. Tñ hebrei hō: nouacis acutis. Nec
intelligentiū ē. qđ id hō circūderetur
rōm: ē. paruuli q̄ naq̄ fūant in deserto
p. xl. annos. in circūmēsi erāt. Alii ū ex
mandato dñi. alii ū ex negligentia pa-
rentū. alii aū ex eoydē cautela: ne forte
mox circūmēsi attollerēt nubes: et necē
hērent p̄gēdū: sic p̄dicarent paruuli.

Facta ā circūsiōne: dñs dñs ad iohue. Ho-
die abstuli a uob̄ opprob̄ū egypti. i. p̄piciū.
q̄ ap̄d hebreos opprob̄ū erat inuidia genti-
ū. Ob h̄ uocātū ē: nom̄ loci galgala. i. iue-
latio. q̄i sc̄ificō: f̄ illd. sc̄ificā ē iud ea sancti-
ficō. eius. Pot̄ tñ dñs ob probrium abla-
tum ab eis. seruit̄ egypti: et labor deser-
ti. Qđ congruit: sc̄dm̄ auiam noī mē-
p̄tationē. Int̄pretat̄ enī galgala: liber-
tas. Porro mansit ppl̄s in castrorū lo-
co. donec sanaret̄. Et fecit phasē xiiii.
die ad uesp̄m: in campēstibz iericho.
Qđ nondum h̄ bis sc̄m̄ fūat. p̄mo
in finibz egypti: circa ramesse. Scdo:
ad radicē monti syua. scdo anno eḡ-
sionis. Exiit m̄m̄issum fūat cum circū-
sione: usq̄ ad t̄ram p̄missionis. Et
comederūt de fructibz t̄re die alt̄o: azi-
mos panes: et polentā eidem anni. Sit
aū polenta. grana tosta: et manibz ofri-
cata. ad modū ḡni pilḡtūsi. Et dē
polenta: q̄i polenta. Qđ dā tñ tradit.
polentā ē pulter de purgatissima
farina sc̄as: et dēam polentā q̄i pollē-
tam: a polline qđ ē purgatissima fa-
rina. Statimq̄ defecit eis manna:
quo alim̄ fūant xl. annis. **De circūsiōe**

Quod ad eam noctē iericho.

Cum ēet iohue in agro iericho
ad explorandū: uidit uirū contra

se stantem: euaginato gladio: et ait. H̄
es an adūsarioy? Q̄ dñs. Nequaq̄: ē:
p̄nceps sum exercitū dñi: et nē uenio. Et uo-
cunt eum angeli dñi capienti ciuitatē.
et qđ eā: et uniuersa illi facit anathema. Cū
q̄ aduocasset iohue p̄m̄ in t̄ra: dixit ei an-
gelus. **S**olue calciamentum de pedibz
Loc̄ enī in quo stat: sc̄s ē. Qđ intelligen-
dum ē: sc̄ificatus. Q̄ enī pollut̄ erat in
habitatione gentiū: ad p̄sentā dñi p̄ an-
gelū sc̄ificat̄ ē. Porro p̄nuditate pedū
in hūmōi loci sc̄ificat̄: in penitentibz: pot̄
notari innocentia que talibz congruit.
Eam enī hūerunt p̄mi parentes iudi.
Diluculo aū. uix̄ consiliū angeli. vii.
sacerdotes. vii. buccinis clangebant: an-
archā. Om̄isq̄ armat̄ p̄cedebat archā:
et reliquū uulḡ sequebat̄ eā. circūerūt
q̄ ciuitatē p̄mo die azimorū: semel: et
sub silentio: et redierūt in castr̄. Sic fece-
runt: vii. diebz. Die aū septimo: septu-
et eā circūerūt. Et in circuitu. vii. dñs iohue
ad pplm̄. Vociferamini: et ascendi-
te. sitq̄ ciuitas h̄anatha p̄et̄ aurū et ar-
gentū. et ferrū: qđ seruabit̄ dñs in
p̄m̄nas opm̄ nr̄orū. Sola raab cum
suis: saluabit̄. Igit̄ uocante p̄lo: et clā-
gentibz tubis: muri fundit̄ corruerūt.
et ascendit quisq̄ p̄ locū qui ē se erat: et
interfecerūt om̄ē uiuent̄ in ea: et combus-
serūt eam: et om̄ē sup̄ellectilem in ea.
intumultū dñs sempiternū. raab ū
honoratā munibz. cum om̄i domo
sua receperunt in isrl̄ in p̄petuū. Quā
p̄cedente tēpore dixit salmōn in uxore:
p̄nceps in t̄bu iuda. Tē imp̄cat̄: iohue:
dicens. Maledict̄ q̄ reedificauit
iericho. In p̄mogenito suo fundam̄-
ta illi iaciat: et in nouissimo liborū

ponat portas ei. qđ impletum ē: ut post
liquebit. *De lapidatioe achor.*

Porro achor. ul. achaim fili charm
de tribu iuda: tulit aliqđ de anathe
mate. clamide. l. coccinea. tunicam auro.
hntem scđm iosephū auri mazam. i. du
centos siclos. tunicq; totid siclos argenti.
regulamq; aureā. l. ligulā. l. sicloy. Mi
sitq; iosue viros de iericho. qui explora
rent ciuitate. hai. que ē iuxta bethel. Q
reuerteret: dixerūt. Non ascendat omīs
ppls. Sufficiunt tria milia: ad capien
dam urbē. Iosephū. dicit. xxx. Q. cū as
cendissent: terga uertentes percussit se a
uris urbē hai. i. corruerūt ex eis. xxx. i. vi
ui. Iosue ū scđit uestimenta sua. i. iacu
it pñ corā archa. usq; ad uespam. i. se
nel pñ cum eo sacris indut. Et lique
fctm ē cor pñ. Verebant enim ne timor
eoy q; inuaserat chanaanē. tñsiret in
audaciā: adeo ut impetū facerent in ip
sios.

Dixitq; dñs ad iosue
pollutus ē. Populus anathemate:
nec ero cū eo donec munde. Applica
cras pñm ad te. i. fac sortē p tribz. i. fa
milias. i. domos. i. capita: et quēq; sorz
inuenire. oburet igni cum omī suba
tua. Quo fctō: inuenit sorz tribū iude.
Deiñ familiam zare. tandō domū char
m. ad utamū caput achor. i. dñe ei io
sue. fili da glam dñs: stitendo qđ fecis.
Q. confesso: missi sūt nuntij ad tentori
um ei. Q. pfatā pecuniā reconditā in
tra: reuoluerunt ad pñm. Tollens itaq;
iosue illū. cum uniuersa domo ei. i. ui
rnis. i. uniuersa suppellectilz. duxit eū in
uallē pfundā. lapidatq; eum omīs isrl.
i. cuncta q; illius erant igne supsta sūt.
feceritq; sup eū aceruū lapidū. q; pma

net usq; in pñsentē diem. Vocatq; ē no
men loci illi: uallē achor. Hec putandū
ē. pplm neglexisse mandatum dñi: qđ p
cepit eū oburendū. Nam in sacra scđta
ignis puehenti pena accipi solet: ut ibi.
de fornace ferrea egipti. Putant tñ hebrei.
dñm pcepisse ipsum lapidari. i. alia qđ la
pidibz obrui possent: cetera qđ lapides sen
tire n̄ possent. igne cremanda.

Quare autē augustini. iosue fecisse hoc
quodā osidatione. Aut enī penituit a
chor. i. sic dignū n̄ erat igne gehennali. i.
sic noluit eū urere qđ dignū igne n̄ erat.
Iñ n̄ penituit. i. dignū erat igne etno. re
seruauit dñs penā ignis. puniuitq; eū
alio gñe pene. ne uideret bñs punitus
in id ipsum. *De incendio hai.*

Postea surrex iosue. i. omīs ppls cū eo:
ut ascenderent in hai. Et pñmisit
xxx. uiroz inter bethel. i. hai ad occiden
tem. Q. dimissis in locum insidiarū qñ
q; milibz: redierūt ad pñm qđ erat ad
aquilonē. Rex autē hai festinauit mane
egredi cū omī pñlo suo: ignorans qđ p ter
gum suū latēnt insidie. Iosue ū fugies.
cū longi pñxisset eos ab urbe: eleua
uit chypēū quē gerebat. Quo uiso sur
rexerunt qđ erant in insidiis: i. intētes
urbē succendunt eā. Q. egssit p hostes.
et iosue impetū faciente in eos: ex utq;
parte cedebant ad usariū. i. interfecerūt os
a uiro usq; ad mulierē: xii. hominum. p
dam ū sibi diuiserūt: suspendentes regē
hai in patibulo usq; ad uespam. Tē te
ponentes eū. pñcerūt in introitu ciuita
tis. i. gesto sup eū acuo lapidū: succen
dentes q; urbē. fecerūt eā tumulū scđptū
num. huc pccupat hystoria de altari
illo qđ fctm ē: int gartzim. i. ebal. sup

qđo sc̃p̃t̃ ioh̃ue deuteronomiū: et de b̃ndic
tionibz 7 maledictionibz sc̃is sup montes
illos: de q̃bz loco suo dicem̃ **De dolo gabaon**

Gabaonites ū audientes **ur̃tarum iudic**
que fecit ioh̃ue duabz urbibz: 7 qđ ex
mandato dñi nulli parit̃ habitantiū in
tra p̃missionis. nec amicitias cū eis faceret:
callide cogitauerunt inire fed̃ cum isrl̃. in
seceq; nuncios. q̃i de longinq; uenientes.
Q̃ in argum̃tum longi m̃nis. utres fere
bant: 7 sotalares uet̃es: 7 putac̃is sutos. pa
nelq; in sitcharc̃is corz duri erant: 7 mus
cidi: 7 infrustra cōmittit̃. Q̃ cum uenit
sent in galgalis dix̃unt ad isrl̃. De terra
longinqua uenim̃. que ē p̃t̃ terrā que
uobz sorte debet̃. Serui ur̃z sum̃: fed̃ m̃ite
nobiscū. Credid̃untq; eis filij isrl̃: 7 o s
dñi ū m̃trogaunt̃. Introq; cum eis fed̃.
iurauerunt eis ioh̃ue et eleazar: 7 om̃s p̃nc̃
pes multitudinis. Post iduum ū cogno
uit isrl̃ se iocumuentū ēē a gabaonitis.
Mouentesq; castra: ueñunt ut eūrent
ciuitates corz. Eg̃ssiq; s̃t̃ gabaonite: obuiā
eis. Et ait ioh̃ue. Quare imposuistis nob̃?
Q̃ dix̃unt. Timuim̃ ualde: et de filio
puidim̃ aīabz nr̃is. facite: qđo uobz bonū
et rectū uidet̃. Tunc acclamauit p̃pls. ñ
ē stādū i iuram̃to. qđo p̃ surreptionē
fām erat: p̃sertim cum dñs inhibuisset
talibz sedan. Maiores ū qui iurauerunt
p̃ religione uir̃i iurandi seruanda. et
murmure p̃p̃li sedando. sic disp̃nsaue
r̃t. ut ñ h̃rent eos socios. s; seruos aqua
rios: 7 diafnat̃iq; 7 lignarios: q̃. ligna
cedent: 7 aq̃s portarent in usus altaris.
in locū quē s̃ dñs elegisset. Quo f̃cō: re
d̃it isrl̃ in galgalis. **De .v. regibz**

Quo tempore reg̃ **suspens̃.**
nabat in ierlm̃ atomisedech: qui

int̃pretat̃ dñs iust̃. forte sic uocabant̃ reges
ierosolymoz. Nam 7 melchisedech: regē
iustum sonat. Q̃ cū audisset gabaonitas
fedatos cum isrl̃: timuit ualde. Et uoca
uit secū. ur̃. reges: 7 ascendit̃ .v. reges a
mooreoz: 7 obsecrunt gabaon. Obsessi
aū: miser̃ ad ioh̃ue: dicentes. Ascende ci
to: 7 libanos. Q̃ collecto g̃ntiū: irruit re
pente s̃t̃ hostes: 7 ūs̃ s̃t̃ in fugā p̃ descensū
berhorō. et dñs im̃isit grandinē sup eos.
7 p̃p̃s occidit g̃ndo q̃m gladi. 7 uenit aū
ioh̃ue solē descendente. ad occasū: 7 lunā
ascendente. timent̃ ne b̃nficio noctis e
uadent hostes: clamauit ad dñm. dicens.
Sol ēē gabaon stant̃: ne mouearis: 7 lu
na s̃t̃ uallē hailon. Stetitq; sol 7 lu
na spacio uñi die: nec fuit p̃tea l̃ antea
tā longa dies. Q̃nq; ū reges abscondant̃
se in spelunca urbis maceda. p̃cepitq; io
h̃ue locis: 7 ait. Volunte saxa in gentia
ad os spelūce: et apponite custodes. Nos
autē p̃sequim̃ hostes. Cels̃ itaq; ad ūsa
r̃is magna plaga: red̃it g̃nt̃ ad ioh̃ue
in maceda. ū t̃ erant cast̃. sam̃ 7 integ̃
r̃ūo. Et ait ioh̃ue. Pducite .v. reges: de
spelunca. Q̃bz eductis: dix̃ ad p̃nc̃pes
g̃ntis. Ponite pedes sup colla regū isto
rum. ne timeant̃. Sic faciet dñs: cūc
tis hostibz ur̃is. Quo f̃cō. suspendunt̃ re
ges in patibulis: depositosq; ad uesp̃a.
p̃terit̃ in speluncā in q̃ latuerant. et
posuer̃t sup os eī saxa in tumulū sēpi
ternū. ead̃q; die percussit macedā: 7 re
gem eī. in ore gladi. Postea ū uasta
uit lebna: 7 lachi. eglon q; 7 ebion: 7
tabar: 7 reus̃us ē cum om̃i isrl̃. ad lo
cum castror̃ in galgala. **De xxij. l̃ q̃n**

Quod cum q; regibz deuictis.
audisset iabin rex asor. misit

ad omnes reges circumstantes. Egredieturque rex. .iiij. reges cum finibus suis. habentes secum. .ccc. milia armatorum. et duo milia currum. Et veniunt ad aquas meron. ut pugnarent contra israel. Dixit autem dominus ad iosue. Metueas eos. crastinam enim ego te. et vulnerabo. Equos eorum subnuabis. et curru igne combures. factumque est ita. Percussuntque omnes filii israel. preceperuntque eos in ciuitatibus munitissimas se receperunt. fecerunt enim et chananeus plebem mitiones pualtoas. a die qua audierat egredii israel de egipto aduersum se. non erat enim longo tempore. et gemitu labore optinuit israel. vastauit enim uniuersa terra regionem. nullus etiam hominum parcent. aut sequi. Deditque est super modum. ex hostium preda. De altari in ebal. et de prima distributione

Uni autem annis iam tunc terre. fuerat. et transtulit iosue locum castrorum in sylo. et ibidem transtulit tabernaculum cum omni ornatu suo. pro loci oportunitate. et in processit in sychem. cum omni populo. et instituit in monte ebal altare domino. de lapidibus impositis. obtulitque super eo holocausta. et pacifica. scripsitque super illud deuteronomium. quod quodam intelligunt mandata tamen deuteronomii. posuitque mediam partem populi super montem ebal. cum sacerdotibus et leuitis. aliamque mediam in monte garizim cum sacerdotibus et leuitis. et acclamauerunt inter se alternam benedictiones et maledictiones. sicut mandauerat illi moyses. Porro ioseph tradidit maledicta et benedicta in altari. septa reliquit. Quod factum. redierit in sylo. Concessit autem iosue tribus iude. montana ad medium que iam ad quesierant. et non sorte tradidit. Ephraimque concessit montana ad

aquilonem. inter utrumque. mediam tribum manasse collocant. Huius tribus commiserunt. alii in castra manentibus. tamen quia bellicose erant. tamen quod digniores. Sciebat enim iude promissum esse regnum. et manasse et ephraim benedixisse iacob. pro beneficio eorum pro ioseph. et ipse quoque iosue effranta erat. Dedit autem ephraim. ex sorte aliorum agrum sichem. quem dedit iacob singulariter ioseph filio suo. et sepeluit in eo ossa ioseph. Jeronimus tamen testatur se uidisse in sychem sepulchrum aliorum. et patriarcharum. et edibile est quod quicquid tribum suam patarcham in suam retulit sortem. **Et non data est caleph.**

Accessit autem caleph filius iephone ad iosue. coram omni populo. et ait. Hos tamen qui locutus sit dominus de me. et de te. ad moysen. et quod iurauit tamen moyse. in reditu ab exploratione. dicens. Terra quam calcatur pes tuus. erit possessio tua in eternum. Pollicitusque est tamen dominus terram in qua inuenimus enachim. te audiente. xl. et .v. annis. ex quo locutus est dominus uerbum hoc. Hodie .lxxx. annorum sum. sic ualent. ut eo tempore ualebam. Benedixitque ei iosue. et tradidit ei herem in possessione. et quod ei contra apostolus. **Quoniam iosue diuisit sortem terram. et tamen uocauit iosue etiam tribus.** in sylo. et ait. Senus. Bonum est. ut terra quam promissum nobis dominus. sorte diuidamus. Et assumpsit de singulis tribus quos uiros industrios. ad asidendum terram. deditque eis .x. uiros metendi prout. quos propter artem uitae non lateret. mandant eis. ne secundum quantitatem terram metarent. sed secundum estimationem fertilis terre. et quod minus esset ydonea. Haec sepe plus .x. uige.

ra: qm̄ centū qd̄ in sc̄ptis redigunt terre
diuisione. Vni aut̄ circueunt sc̄ptam et est
mantel: .x. mense reuēit ad eum in
sylo. Pictisq; sortib; p̄ma sort uide eḡs
sa ē. Sc̄da: symeonit. t̄ia beniamin. .x.
sort angustissima fuit: p̄t̄ ē feralita
tem. Tutunt enī iericho et ierosolimam.
Quarta: effraim. Quinta: medietati ma
nasse. Sexta: ysachar. Septima: tabu
lonit. Octaua: aserit. Nonā: neptal.
Ultima: danit. Et notandū qd̄ sc̄dm
cessione terre p̄t̄ sc̄ptam duab; t̄ub;
et dimidie et traditionē postea sc̄ptam et
sortes .x. t̄ub; et dimidie: uarie q̄nq;
locunt auctores. Legē enī qd̄ iudas hūit
sc̄ptam sū sorte et optinuit ierlm̄: nec po
tuit in eā iebusai. Que: de concessioe
dicta ē. Alii legē: qd̄ beniamin posse
dit ierlm̄. Qd̄ de traditione dēm ē. Itē
legē qd̄ iosue locut̄ est. .x. t̄ub; .x. q̄nq;
quo torpenti signauit. **D**ate m̄ uiros
qui diuidant uob̄ terrā. Cum hoc
omib; dixisset: septē t̄m legē hoc dix
isse qd̄ due t̄b; et dimidia. terrā concess
sam q̄ traditā possidebant. In ē. qd̄
hoc nom̄ iudea tota t̄ra p̄missiois. et
a iudeis dē. sc̄dm qd̄ d̄r pompeu
dē fecisse t̄butariā. Q̄nq; iudea. t̄m
regnū iuda: ut ibi. Auduit iosue
q̄ archelaus regnaret in iudea. Q̄nq;
p̄ sola sorte iude: ut ibi. Iudea et ierlm̄.
et sort uide et beniamin. **S**i ḡ circa
h̄ obloq̄ uidēt auctores: determinan
dum ē sc̄dm terrā cessam. et traditā.
Nam et iudas et effraim maiore hūe
runt cessam: q̄m traditā. Soli aut̄
duo q̄ p̄uilegiat: sc̄ptam sū sorte hūe
rēt. Caleph hūit hebron. iosue hūit
tannata. et tannassara. et etiā syche

sc̄dm iosue. Hanc partē elegit iosue. p̄
distributionē omib; sc̄ptam: tanq̄ boni dis
pensator. Et reuēit sepauit. .x. m̄. ciui
tates: ad inhabitandū. Quay .x. p̄t̄
acceperunt in amorrea. derelicti .xx. m̄.
tres constituit ciuitates refugū. Hebron
de iuda. syche de effraim. cedel de nep
talim. Tē locut̄ ē fili; iosue ad iosue.
Eur dedisti nob̄ q̄ possessionē unius
funicū. cum sim̄ tante multitudinis.
R̄dit q; iosue ad effrai et manasse: p̄t̄
mult̄ et fortis. Non eris t̄m tua
sorte. s; t̄m sibi ad montē et pot̄ ultra
terminos t̄r p̄missiois p̄cedē et p̄t̄
et locum. **D**e irriguis .xx. datis a
patre.
Sotēpore ascendit ca. **P**atre.
Ieph in t̄ram traditam et p̄cussit
in hebron t̄s filios enach et ascendens
m̄: obsedit ciuitatē dabit. q̄ p̄ uoca
bat cariath sepher. i. ciuitas litteray.
Euiet enī ei scriptores erant. Qm̄ cū
inuenisset munitā: ait. Q̄ p̄m p̄cuss
it urbē hanc et cepit: dabo ei agram
filiam meā uxore. cum ea. Et cepit
eā othomel fili; cenez. fr̄ caleph: uir
or eo. Erant aut̄ uirū fr̄s t̄m. Nam
ille fili; iephone: iste ū fili; cenez d̄r. h̄
forte pat̄ eorū binominus fuit. Dedit
itaq; caleph fr̄i suo filiā agram: in uxore.
Q̄ cum p̄geret cū uiro ad urbē
traditā. suasa ē a uiro. ut p̄t̄ a pat̄
suo agrum: in conuallib; . **S**uspi
rauitq; et fleuit ut sedebat in asino.
Eui caleph. Qd̄ h̄s inq̄t. At illa. Da
m̄ b̄ndictionē. Terrā arenā dedisti
m̄: iunge et irriguā. Deditq; ei caleph
irriguū sup̄ius et inferi: i. agros irri
guos. circa ciuitatē. ab oriente et occi
de. **D**e monti duay t̄m et dimidie.

Eo tempore. cū iam xxi. cūisset annū.
dixit iosue. ruben et gad. et dimidie
tribui manasse. fecistis que pcepit uob
moyses famulus dī. Et q̄ dedit dñs frīb
ur̄is quietē. rētinim ad terrā possōnis
ur̄e. ita duntaxat. ut custodiatis legem
dī. et colatis eū. nec eatis p̄ deos alienos. q̄a
archam et tabnāclm n̄ habetis. fās sum.
et serui unū dī. licet in medio flumine se
parem. In multa suba rediit. diuise eā
cum frīb. q̄ remanserāt. Q̄ rētinētes ue
nerunt ad tumulos iordanis. sic enim
dictus ē locus p̄ quē trāierāt. Alius p̄ qm̄
trāierant filij isrl. dē uada iordanis. et
edificauunt iuxta iordanē altare in finē
te magnitudinis. uocantes illud hoc
noīe. Testimoniū nr̄m. q̄o dñs ipse est
d̄s. Videtq; uelle iose. q̄o altari sup in
sc̄p̄isset illud. Cūq; redissent ad p̄ria.
nuntiatur ē iosue et his q̄ remanserāt.
de edificatione altaris. Et arbitrati s̄
eos erexisse illud. ut imolarent sup eo
uictimas. q̄o non licebat. n̄ sup altare
q̄o statuerat d̄s ante tabnāclm. Cumq;
corrupissent arma ut eos dēfent. de
philo missus ē ad illos phineēs. et ex ho
norat cum eo. Q̄ dixerunt ad eos. Q̄ ē
ista trāsgressio? Cur reliquistis dñm isrl.
et cultū eī. edificantes uob altare sc̄
legis? At illi respondunt. Ab sit a no
bis h̄ scelus. alioq̄n ip̄e d̄s q̄rat et ui
dicer. S; amimus. nec erat dēfent
filij ur̄i filij nr̄i. Q̄o uob et nob? Q̄o
uob et dño deo isrl? Eximū posuit
vñs int̄ nos. et uos. Qm̄obrem memo
riale h̄ ereximus in signū. qm̄ fcs
ur̄i sum et dicite uobcū. His auditis
placatus ē phineēs. Et cū retulisset
ūba h̄ ad omnē pplm. laudauunt

dñm. Hic uidet q̄broā. fām ē q̄o legē in
iudiciū. q̄o angl̄s dñm trāierit de galga
la. ad locū flentium. S; q̄ pot̄ uidet au
gustino. fām h̄ ē post mortē iosue. n̄
enī auderent filij isrl eo uiuente ap̄te
recedere a dō. nos illud suo loco expli
cābimus. **De fide q̄o statuit p̄ls ad**
Euoluto aū multo t̄p̄. dñm
agregauit iosue omnē isrl in sy
chem. et ait. Ego hodie ingredior uia
unūse carnis. et scio uos p̄nos ad ur̄i
tandū dñm. Eligite hodie. q̄o placeat.
cui potissimū seruire debeatis. ut̄ dñs
quib; seruiet p̄es ur̄i in mesopota
mia. an dñs amonēoy. in q̄y terra ha
bitatis. Ego aū et dom̄ mea. seruiem
dño. Et ait p̄ls. Dño seruiem. Absit.
ut ab eo recedam. Et dixit iosue. Testes
uos estis. q̄a hodie uob elegistis dñm.
Et respondunt. Testes sum. et ascende
runt in sylo. ut starent corā dño. Per
cussitq; in illa die p̄ls fcs cū dño. et
in signū fcs effudit iosue aquā s̄
terrā. Nos erat gentib; in signū et u
bur fcs in t̄ sanguinē suū illū effu
dit. et dēfent. Sic effundet sanḡ illi q̄
uolauit hoc fcs. Hebi ū aquā fun
dentes. atrociorē penā in uiolatorē in
dicabant. Alij enī liqū or̄is. n̄ ita ef
fundunt de uase. qm̄ aliq̄d sui uesti
gium in eo relinq̄nt. Solus aque
liq̄ p̄sus effundit. q̄o faciebant he
brei in fcs in t̄ cū dño. et dēfent.
Non solū uiolator hui fcs p̄bit.
sic in alijs fcs fcs; s; tota p̄genes
eī p̄bit cum eo. ut nullū uestigiū
eī appareat s̄ terrā. Sc̄p̄itq; iosue
in die illa ūba h̄ in uolumine legis
vi. i. in libro hoc. et tulit lapidē p̄gn.

Post hec mor. fue: ⁊ eleazar.

14 dieb; iose. Incidentia.

Incipit Antiphona iudeis. — a).

ezechial. q̄ ⁊ pabolal salomonis ⁊ libz
regum. in uno collegit. Si querit q̄ re
moyses et ioseph. inter iudices n̄ annu
meretur. dñs q̄ n̄ solū iudicauerunt
pplm. s; ⁊ rexerūt. Ceterū si nūl iuris in pplō
huerit: n̄ q̄o tribulationibz suis. q̄ si
hō ⁊ prudentia eorū pplis utebat̃.

Quomodo iudas pugnavit et clausa

diuidā s̄ ī a
col. r̄ dīp̄gā ī ī
r̄.

videt quibz dā recapitulando dēm et
fām ē diebz ioseph. ante distributionem
sortū. qñ concessam i iudal habebat
ierlm. et totū recapitulando dēm usq;
ibi. Et surrexerunt alij qñ nō uenerunt
dn̄m. Alii trāse eo ordine dēm ēē. quo
fām et ibi demū inchoant recapitulati-
onem. dimisit g̃ ioseph p̄lm. et ascen-
dit et caleph in ebron. terrā. t. gygānā.
et percussit hostibz plenius possedit eā. et
recapitulat hic hystona: qd sup̄ dym
fām in caria thepher. cepitq; iudal ga-
zam et ascalon et acharon cum finibz
suis: nec potuit delere habitatores ual-
lis. qd falcatis curribz habundabant.
De cyncis et transgressi.

Illy autē iechro cynci. cognatq;
moysi ascendunt de ciuitate pal-
may cum filiis iuda. in desertū sortis
ei: qd ē ad mīdiem. Isti s̄ filij obal fr̄is
seffore uxoris moysi. q̄ relicto p̄re et pa-
tria. secutus ē moysi. et deinceps ha-
bitauit in medio filioy isrl. Ciuitas
autē palmay dē hic engaddi. ut qd
iencho sic solet appellari: forte de cam-
pestribz ei s̄ erant cum beniamin.
t̄stulunt se ad iudam. Beniamin
aū: p̄ iudam ascendit in ierlm. hīc
qdam putant eā fuisse cōmunem.

et potuit eā iebuseum: s̄ passus
ē cum habitare sec̄. sub tributo. Effra-
im q̄ ascendit in bechel: q̄ p̄ iura uo-
cabat. videntesq; hominē egreden-
tem de obsessa ciuitate: dixerunt ei.
Ostende nobis mīrā ciuitatis: et fa-
ciem tē misccham. Qd ostendente:
percussit eam. Hominē ū et domū
ei diruerunt. Qd t̄stulit intrā ethim:
edificauit ibi ciuitatē et uocauit eū

luzam. Hec deluit effraim chana-
neum: s̄ passus ē eū uiuere sub tribu
to. Similiter et alie t̄bz cum essent r̄for-
tate. maluerūt eos h̄re tributarios. qm̄
dele. t̄stulgentes mandātū dn̄i. et
conuiterunt se ad agriculturā. Qd ad-
diuitias se t̄stentes: p̄ epulas et libidi-
nem iam imbelles f̄z. in cōsiliatioe
legum inteḡ n̄ erat. *De loco flentiu.*

Ioseph aū dn̄i ap-
paruit in galgala: dum
uenerunt de finibz suis
ad eum. t̄stulit se ad ali-
um locum. et insecutus ē eū. Cumq; im-
passet eis dn̄s p̄ anglm̄ b̄nficia que
eis contulac: ad didit. Cur in iustis sed
cum habitatoribz t̄re huius et aras eoy
reuerastis: et nolulistis audire uocem
meā. Quamobrem dn̄s eoy est uobis
in ruinam. Hec angelo loq̄nte: ele-
uauerunt uocē suā et fleuerunt. Et uoca-
tum ē nōm loci illi. locus flentiu: ag-
nominat̄ ab euentu. sic et galgala.
collis p̄p̄tor. Imolaueruntq; ibi ho-
stias dñi. Pono hic recapitulat histo-
ria de ioseph. ad continuandā ordinis
seriem: dicent. Dimisit g̃ ioseph p̄lm.
et abiit filij isrl. unq; s̄q; in possessio-
nem suā. seruieruntq; dñi cunctis diebz
ioseph et senioy q̄ post eum uixerūt et
nōuant opa dn̄i que fecerat cū isrl.
Mortuus ē ioseph: et om̄s illa ḡnatio
senioy congregata ē ad p̄es suos.

Et surrexerunt alij *De othomel.*
qui nō nouerunt dn̄m. et nō iudicant
uirtutes ei quas fecerat eis in egipto
et in deserto et in ingressu terre
p̄missionis. feceruntq; malū in conspectu
dn̄i: et seruierunt baal et baatarot.

7 dñs terre. & traxeruntq; conuugia: cum
alemgentis. Quamobrem indignata
diuinitas. n̄ deleuit gē de medio eorū:
ut eēnt eis in aculeum & laborem. Et tra-
didit eos dñs in manū chusanrasathai
regis. mesopotamie et syrie: serui-
eruntq; ei octo annis. Et clamauerunt
ad dñm. Q̄ suscitauit eis libatorem
othomel fr̄em caleph: qm̄ iose. cener
uocat. q̄ equiuocuū pat̄. Vel d̄r cener.
q̄ cenerus: a loco: & fuit dñs cū eo: et
pugnauit ad iusul cusanrasatham.
& opp̄ssit eum: & q̄ euit tra. xl. annis.
Et mortuus ē othomel. hic dicit iose.
occasione in beniamin fr̄em p uxore le-
uite: qd̄ nos infra ponem̄. seq̄ntes or-
dinem huius libri.

Sed nota qd̄ hebrei sub hoc num̄o
comprehendunt annos seruitutis
et quietis: eo similiter sub aliis iudi-
cijs. Aliter n̄ starec hystrona. *sciden*
4 dieb; othomel: cādm̄ regnā. *na.*
uit thebit. Ex cuius filia semele: nat̄
ē dionisius liber pater. Britania cō dita
ē a fenice. Q̄ fenicib; q̄s dā tradidit
littas: et ad sc̄bendum. umaculū in-
stituit. Unde & color ille: feniceus die-
tus ē. Q̄ postea littā mutata: punice-
us d̄r. Ephra. q̄ n̄ chorunt d̄r a siphō
odita ē. Q̄ mos filij europē: regnauit
in creta. *De aioth. & sauar.*

Addidit autē filiū isrl̄ fac̄e ma-
lum: in conspectu dñi. Q̄ con-
fortauit ad iusul eos eglon regē mo-
ab: & copulauit q; filios amon & ama-
lech. Q̄ tñsient iordanē. percussit isrl̄:
& posuit idola sua in galgalis. Et fe-
cit i domū in urbe palmad̄: i. ier-
icho. & seruerit ei filij isrl̄ decem & octo

annis: et clamauerit ad dñm. Q̄ susci-
tauit eis saluatorem aioth filiū gera. fi-
lij iemini. q̄ utraq; manu utebat̄ p
dextera. Iemini: quidā dñt fuisse
quidam uilem in beniamin: q̄ postis
fuit sepe legi imp̄at̄. ob ignominia.
hebrei tradunt. hunc fuisse beniamin:
et q̄ p affertim. n̄ nos ponim̄ iemi-
ni. iam in ponunt. Qd̄ sonat dexte-
um: ut dextrale. Q̄ latine gemmū di-
q̄ posset: q̄ cum trahente gemmat̄. n̄
iemini a iamin. p. i. sonante sc̄beret̄.
D̄r autē a iamin. iemini: sic a dextera
dextrari. Miseritq; filij isrl̄ p aioth
munera eglon regi. Q̄ fecit i gladi-
um ancipitē. longitudinis palme
unius: & accinctus ē eo in dextro fe-
more. subb sagum. qd̄ ē quadrate
forme militare in dūntum. Erat
aū eglon crassus nimis. Cūq; obui-
lisset ei munera. p̄secut̄: socios q̄ cū
eo uenerant. Et reuēsus ad regē: ait.
Vbum secretum ad te habeo o rex. Egs-
silq; omib; q̄ cum eo erāt: accessit ad
eum aioth & ait. Verbū dñi habeo
ad te. Qd̄ intelligendum ē de som-
nio: ex mandato dñi. Q̄ statim sur-
rexit de throno. Extenditq; aioth
manum sinistra & tulit sicam de
dextro femore: & infixit eā in uentre
ei: ualide. Et eduxit eam: & reli-
quit in corpe. Ip̄e n̄ clausit diligētē
ostij cenach;: p̄ posticā egressus ē & au-
fugit. Serui regis p̄ longā morā in-
trantes: inueniunt eū mortuū & nate-
tem in terra. Venitq; aioth in sairac:
et insonuit bucina in monte effraī.
& descendunt cum eo filij isrl̄. ad ua-
da iordanis. q̄ tñsmittunt in moab.

h. adu.

Adama.

et uolentes transire moabitales. percussit eum
decem milia. I. humiliatus. die illa moab:
sub manu isrl: et q̄cunt t̄ra octoginta an-
nis. et mortuus ē aioth. Et de philistinis uo-
lentibus intrare terrā isrl: sangar occidit
v̄c. uirōs uomete uno. et ipse q̄: defecit isrl: et
v̄c. aioth: cyrenes eod̄ anno uitā finivit.
ciuitas condita ē in libia. critolem lon-
ga nauis ueniens eleusim. frumta ibi dis-
tribuit. p̄serpinā rapuit. rex molosoꝝ
oribus. cui ingens canis cerber̄ pirithoū
deuorauit. q̄ cum theseo ad captū p̄ser-
pine uenerat. s̄. et theseū deuorasset. n̄ se
ueniens hercules eum libasset. **F**rye
et eliel. infidias notitiales euasert in na-
ui cuius insigne erat ariel. in dardania
regnauit t̄ros. a quo troiā conditā fere.
p̄leus gorgonem occidit meretrem. q̄ ob
nimia pulchritudine spectatores suos magis
impotē reddebat. Dionisius in india
nisan condidit. et a suo noīe eam appel-
lauit. *de delbora et barach.*

Post mortē aioth addidit filij
isrl: facere malum corā dño. Q̄ tra-
didit eos in manū iabin. regis chanaan:
q̄ regnauit in asor. et hūit ducē exercitus
sui sifara. Ip̄e autē. habitabat in ase-
roth gentium. Q̄ sic dicebat: q̄a n̄ ab
uno pp̄lo. s̄ a multis collectis gentibz
habitabatur. Et opp̄ssit filios isrl: p̄
xx. annos. Q̄ clamauiunt ad dñm.
Erat autē delbora p̄phes uxor laphi-
doth. que posuerat tentoriū suū in
monte ephraim sub arbore palme:
que dicebat palma delboꝝ. Et ascen-
debant ad eā filij isrl: in omnē iudi-
cium. Q̄ uocauit barach. filiū abino-
em. de cedel neptalim. Mulier enim
mura ad plūm uocauit uirū suū.

qui sup̄ dict̄. laphidoth. Credit̄ enī idē
fuisse. barach et laphidoth: q̄ eadē est ut
usq; noīis interpretatio. Interpretat̄ enim
utrumq; choruscatio. Delbora ū hebraice:
apis. Vox ad eum. P̄cipit ē d̄s isrl: d̄
exercitum in monte thabor. decem milia. de
neptali et zabulon. Ego tradā sifara in
manum tuā. iuxta torrentē cyson. Cui:
barach. Nisi uenit̄ me: n̄ p̄gam. Cui:
Iho: s̄ uictoria tradet̄ in manus mulie-
ris. Iuniatum ē hysare. q̄o ascendit
sente delbora et barach in montē thabor
ad pugnandū. Iggauit exercitū ad tor-
rentem cyson trecenta milia armatoꝝ
ut ait iose. et x. milia eq̄um. et n̄ gentes
curr̄ falcatos. et alios curr̄ duo milia. et
centū. Et ait delbora: ad barach. Descē
de. hac die dabit̄ ē dñs sifara in manū
tuā. Et descendit cū x. milibz: delbo-
ra stante in monte adorationē. et p̄ter-
ruit dñs sifara: et uniuersam multitudi-
nē q̄. Venit̄. gūdo. et pluuia: irruerūt
in facies eoz. Arē et fundibule. inutile
fiebant. Plūm de eq̄s suis et curribz
excussit: et terebant̄. Sicq; confuso in fu-
gam exercitu: sifara de curru exiens
et fugiens. puenit ad tentoriū iabel.
uxoris aber cyneg. Aber enī cum om̄i
domo sua recesserat a fr̄ibz suis. q̄ ha-
bitabant ut dixim̄ in sorte iude. et
retenderat tabnac̄a sua in ualle sen-
nim. iuxta cedel. et erat fed̄ uir̄ regē
asor. et domū aber cyneg. Porro iabel
suscepit fugientē. et rogantē ut celeret
eū. et petentq; postm̄ dedit lac: ut
gūus obdormiret. Illa ū dormientq; cla-
uū ferreū percussum malleo p̄t̄q; tim-
p̄. immisit. usq; ad t̄ram. et ba-
rach p̄ paululū ueniēti ostendit eum

tra. *Sholū*. hic impletū ē. qđ dicitur de elbora.
qđ p muliere triumphū accider. Barach ū
agens exercitum sup azor. obuiā uenien-
tem. iabi interfecit. ciuitatē fundit deici-
ens. ut ait iose. **C**eciditq; delbora
et barac canticū dñi. in quo hortant̃ uic-
tores ad bñdicens dñm. rememorando
bñficiū qđ fecerat dñs isrl̃ dñ daret le-
gem in cōmotu et pluuia addendo etiā.
qđ p sangar ut dixim. qui cū uirt hoste
a semitis isrl̃. et qđm defecerat fortitudo isrl̃.
donec surgeret delbora. qđ noua bella e-
legit dñs. ut mulier de uiris triumpharet.
Qđ seq̃r in cantico. surge delbora. et loq̃re
canticū n̄r. in hebr̃o. **A**ddidit qđ
de amalech uicto in raphidim ab ephā.
et aīo sue effraita. et pphetauit eundē p̄rea
uincendū p saul. ex beniamin. Et qđm
dauit eos qđ de manasse et isachar. et za-
bulon. et neptalim. cum eis ueniant ad
plū. ut uipant eonē ruben et gad et dan.
et aser. qđ noluerit uenire. Qđ aū dicit
ruben et se diuisum. intelligit qđ sepa-
uit se a pugnaturis. et qđ rubenite int̃
se diuisi erant. qđ dñs exhortantib; ut
uent ad plū. aliis dehortantib;.
Quod aū dicit pugnaſſe eos in than-
ne iuxta aquas magedon. intelligen-
dum ē regionē ēē secus cyson. qđ p̄t fuit
magedon. hebr̃e h̄t. in rameche. qđ
int̄p̄t̄ sup altitudinē campi. et sig-
nificat. qđ in campo ū pluuia ē. ho-
stib; supiores se fci. Qđ aū seq̃r. stelle
pugnauiunt ad ūsus sy sarā. n̄ mat-
tice intelligendū ē. qđ fatali constel-
latione hoc t̄m fuit. et qđ conuersione
et fulgura de sublimi ita ferebant in eos.
ac si stelle ruerent. et ē yptole. Seq̃r. tor-
rens cyson et cadauē eorū. sic torrens

cadumini supple. et p̄t cadauē egyptiorū. La-
dumini int̄p̄t̄ antiquorū. et ponit p mari
rubio. eo qđ antiq̃ ibi fca ē miracula. Qđ se-
q̃r. et culca aīa mea robustos. uox pph̃ ē. sese
adhortantis. Seq̃r. maledicite t̄e meroth.
dixit angl̃s dñi. Meroth. fuit un̄ de p̄n-
cipib; chanaan. delbora ū se ip̄am dixit
angl̃m dñi. Vel michael qđ p̄erat isrl̃. dixit
ut malediceret meroth. qđ sonat archa-
nū. i. angelis apostatis. qđ ad ūsabant̃ et
in archano. Postea bñdixit iabel. qđm
fortit̃ egit. Et qđ euit t̄ra. p xl. annos.

Eo tempore regnū de *Incidentia*.
fecit ap̄to argos. et t̄nslatū ē in mi-
cenat. Obiit liber pater. cuius sepulchrū
ē apud delphos. iuxta apollinē aureum.
Pungit ū muliebri corpore. qđ mulieres
militantes cum uiris h̄nt in exercitu.
Ythum. ab ylo d̄ditum ē. Miles. d̄dita.
ecce t̄m filij *De gedone*.

Ist̄ malum corā dñō. Qđ tradidit
eos in manu madian. septē annis. As-
cendebant enī madian et amalech sin-
gulis annis in isrl̃ uastates segetes eorū.
et uineta uineta trahentes in p̄dā. Cūq;
clamaſſet isrl̃ ad dñm. misit ad eos
uirū pph̃am. p quē exprobrauit eis dñs
bñficia que eis mulerat. et n̄ noluerit
audire uocē ei. Venit autē angelus
dñi et sedit sub quertu qđ erat in ephra.
h̄. uir. qđm miserat dñs.

Lapis aū sup qđm sedebat. et querē et
ager. p̄tinebant ad ioas patrē familie
ezri. i. honorabiliorē inter alios illius
familie. Gedeon ū filius ei timentis ho-
stes qđ irruerant sup t̄rā. in occulto
excubabat frum̄ta in torculari. ut
h̄t̄t uaticum ad fugā. Iose. dicit. h̄
maxime fuisse diuine p̄ticiationis in

dicunt: qđ tē uterēt torculari parea.
Fururum enī erat p eum. ut arte re-
plerent i torcularia. Et ait angls ad eū.
Dñs tecū: uiroy fortissime. Cui gedeon.
Si dñs nobiscum ē. cur apprehenderit nos h
malas. Et respexit in eū dñs in anglo: i
ait. Uade: ego mitto te. In hac fortitudi-
ne tua. quam. I. sfero ē respiciendo. ut
mittendo: p amiel madian qđ uirū unū.
Cui gedeon. Si grām inueni corā te:
ne recedas donec reuertar. Et coxit gede-
on hedum. posuitq; carnes i azimos
panes in canistro: i misit uis in ollam.
offerens ea angelo. Cui angls. Pone
carnes i panes sup terrā: i uis desup
funde. **Q**uo tē: tetigit illa an-
gelus summitate uirge qđ gerebat. I. as-
cendit ignis de petra: i sūpsit oīa.
Angls autē euauit ab oculis ē. Timēs
q; gedeon: ait. Hec m dñe: quidiam
glm dī. Cui dñs. Hecimeas. Non
moneris. Eadem nocte: ait dñs ad
eum. Destruce aram baal. qđm erexit
pater tuus: i nem circa eā succide: i
occide taurū qđm saginat ydolis. Al-
um ū taurū septennē. qđm oues de-
dicauerūt ydola. offeres in in holo-
caustum sup altare qđ edificabis
in summitate petre. sup qđ ante po-
suisti sacrificium. Gedeon timēs pa-
trem i oues. cum deē seruis oīa noc-
te compleuit i uocauit altare pax
dñi: i latuit. In crastino oues dixit
ad ioas. Educe filiū tuū. ut moriat:
qđm fecit h. Qbz ille ait. Hūqđ ul-
tores estis baal. Si rōs ē baal: uin-
dicet se. Ex inde dictus ē gedeon
ierobaal. i. fortitudo baal: qđ. fortis
ē baal. Igit madian i amalech tū-

sito iordane sedere in ualle iezrael: qđ
locuste. Spc autē dñi induit gedeon.
Vocauitq; domū abiezer. de cuius fami-
lia erat ipse: i misit ū ciol ad manassem.
i aser: i tabulon i neptalim. Q occur-
rent q. xxxii. milia. I. petiit a dño gedon
signū uictorie in ueste posito in area: h
nocte illa uellus rore complueret area sic-
ca remanente. I. tē ē ita. Et exptō uel-
lere: rore i cham impleuit. Sequenti
nocte. ne casu fām putaret. petiit sig-
num in stariū. ut area irroraret: et
uellus siccū ēēt. Qđ tē ē. Venit autē
gedeon cū suis ad fontē. qđ dī arad. I. ait
dñs ad eū. Poplū multū ē tecū. ne dicat
isrl. meis uirib; libat sum: clama ad po-
pulū. Qđ formidolosus ē: reuertat. Tam
intelligendū ē. alia tā q mandauit
dñs clamanda in poplō: ū eum tacuis-
se. Q moyses dixit in deuteronomio. Q
edificauit domū. i n̄ dedicauit eā: reuita-
tur. Similiter q plantauit uineā: i
stōy fecit eā cōem: i q desponsauit ux-
orem: i sūdu accepit eā. Et reuēti s de poplō.
xxx. milia: et tū x. milia remanserūt.
Et ait dñs ad gedeon. Adhuc poplū mul-
tus ē. Duce eos ad aqđ. in calore m̄die.
Eos q lambent aquā manu i lingua.
sic canes. estimans magnanimos. sepa-
bis. i inueni s ex eis tū trecentū uirū.
I. ait dñs. In his trecentis: tradā in ma-
nū tuas madian. Qbz assumptis: i ciba-
riū p numero: i quib; gedeon se certa-
mini dedit. **E**adem nocte: dixit
dñs ad gedon. Descende in castra ma-
dian. tu i pharan puer tuus tecū. i
auches qđ loquant: i fortabāntur
manus tue. Dissolutū enī erat: cor ē.
Q descendens: stetit in parte castro

rum ubi erant uigilie. Et audiuit quon-
dam narrantem somnium comilitoni
suo: in hunc modum. Videbat in quo pa-
nis ex ordeo subcinericius et in comestibus
his descendebat in castra madian. usque
ad tabernaculum et subitit illud: et tre-
fundit coequauit. Et ait illi: cum loquerer.
Uile est ordeum inter grana. Inter grana ista
uidetur abierit: et in istis uilis est familia ge-
deonis. Non est aliud: nisi gladius ge-
deonis. Tradidit dominus in manu eius madi-
an. Quod audiens gedeon adorauit. Et re-
uersus ad socios: ait. Camus. Tradidit dominus
nobis castra madian. Et diuisit eos in
tres partes: et dedit tubas in manu eorum
dexteras: lagenasque uacuas: et lapideos
in medio lagenarum in sinistras. Et ait.
Quod me uidebitis facere: facite. Quis
si per gyrum castrorum in tribus locis: in ui-
giliis noctis medie. Et cum fregi-
sent: ydrias: tenuerunt lampades in ma-
nibus. Et insonantes tubis: clamauerunt.
Gloria domini: et gedeonis. Secundum iosephum:
uacuasque phyltras portauerunt. Quibus
sunt complotis: tribulis audiebat som-
nus. Quod subito hostes excitati: turbati sunt.
Hec cognoscentes sese. pluri mutuis
uulnibus occiderunt: alii in fugam uisus
usque bersecha. Viri autem de neptalim et
aser: et manasse qui redierant: clamau-
nt: persequerentur madian. Ephraim quoque
descendit in occursum fugientium: et occu-
pauit iordanem usque: berthara: et occidit
duos reges madian. oreb: et zeb oreb in
petra quada: zeb uero in torculari. Et uoca-
tum est nomen loci illius: torcular zeb. Et no-
men alterius: petra oreb. Quod modico apice
litte differt a nomine oreb. unde aque fluxe-
runt per manum moysi. Et forte diffra-

et in interpretatione: et portauit ephraim
capita regum ad gedeon: et irascentes
operetur ad eum. Cur contempsisti uocare nos
ad pugnam? Qui ait. Ne forte indigna
remini. Melior enim est racem ephraim. unde
deminus abierit. Sed in manu uestra datus est
reges madian. Quod tale facere potuit. Quod
audito: reuertit spiritus eorum.

Transiitque gedeon iordanem. cum
trecentis uiris. nec potant persequi fu-
gientes per lassitudinem. Et ait ad uiros so-
coth. Obsecro date nobis panes. ut possi-
mus persequi zebem: et salmana. Qui nega-
uerunt ei: et subannatiuerunt eum. Ipsi uero
respondunt ei uiri phanuel: petentque
panes ab eis. Zebem autem et salmana in-
uallate quiescebant. nichil aduersi suspican-
tes. cum quidam milibus tantum: cecidissent de gentibus
centum viginti milibus. Gedeon autem repente ir-
ruit super eos: et turbato exercitu eorum. du-
os reges comprehensos secum rediit. Et re-
uersus apprehendit puerum de socoth: et quasi-
uit ab eo nomen seniorum socoth. et desepserunt
ei. Hanc uero uiros. quos spiritus in tribulacione mi-
nuit. tanquam auctores preuide suban-
nationis. Turres quoque phanuel subitit:
occisus habitatoribus ciuitatis. Cumque re-
disset in ephraim regionem suam: dixit ad
zebem et salmana. Quales erant uiri.
quos occidistis in thabor? Qui dixerunt.
Similes tui: et ait eis. fratres mei erant
uiri. et ait primogenito suo. interfice
eos. Qui non eduxit gladium: timentis quia
puer erat. Surgens gedeon: occidit
eos. Et dixerunt omnes uiri isti: ad eum.
Domine noster tuus fili tuus: et filii filii tui.
Quibus ille. Non dominabor uis. nec filii
habebitis. Dominus dominabit in uos. Unum postu-
lo a uobis. Date mihi in aures aureas

de pda. Q' dedunt. Et fuit pond' auri. mil
le septingenti sili. Et fecit ex eo gedeon
ephod: et posuit illud in ciuitate sua
ephra: et fornicat' om' isrl' in eo. Item
e gedeon: et om' domum ei in ruinā. Per
ephod q' d' dignū uestimētum pontificis.
intellig' q' gedeon fecerit om'ia induimē
ta pontificalia: et fecit in ephra tabnacu
lum et altare. p'et' illd' q' erat in sylo: et
f'cs sac'dot. imolaū sup illud hostias
dño. Q'mob're offens'us dñs. omne do
mū ei fere deleuit. Huit enī. lxx. libe
ros de uxori: et unum naturalē abi
melech. de cubina chroma: q'm habe
bat in sychem. Hic occidit f'cs suos
om'is. p'et' unum: et q'eur t'ra p' xl. an
nos. quib' p'fuit gedeon. Q' mortuus
ē in senectute bona: et spul' in sepul
chro pat' sui. in ephra. **Idem.**

Temporib' gedeonis: mercuri in
uenit syringas. trahens h' nomē
a syringa uxore caomi armonica. q'
p'et' zelum armonie a uiro suo recep
serat. Inuenit etiā hyrā: hoc m. Rep
pit conchā testudinis mortue: et put
facte. Cui neruuli arentes: et extensi in
ore conche: ad aurā tenuem sibilū red
debant. In certum ē. q's fuit iste mēu
rus. utrum hermes. an t'megist' phy
losoph'. an mercuri minor. Tres enī
legunt' fuisse. Scdm iosephū. q're
dita: an templum ierosolimoꝝ an
nis ducentis. xl. Dedat' aures fecit me
tallinas. quas uolare fecit. artificiose
spū incluso. d'r' et fecisse simulacra se
mouentia. p'm enī om'ium pedestra
tuarū a se in uicē sepaunt. aliis iuncti
eos fabricantib'. Q' cum filio nau
fugiens. p'et' inuestigabilem fugā.

pennil auolasse estimatus ē. argonau
tar' histona facta ē. Orpheus clarus ba
bitus ē. Cuius discip'ls fuit muscus. Li
nus magister beculis claruit. Q'mos
cretensib' credit' legē dedisse. q' plato
negat. Hydra u' callidissimā fuisse so
phistā: asserit plato. **De abimelech.**
Post mortē gedeonis. filiū isrl' for
nicat' cū baalim: nec fecerunt
misciam cū domo ierobaal. Ascen
dit aū abimelech in sichē: ad omne cog
nationē mat' sue. Tait. Considera. q'
os ur'm et caro ur'a sum. Loq'mini: ad
om' uiros syche. Q' uob' meli': ut
dñent' uestri septuaginta uiri. filiū iero
baal. an dñetur unus uir? Et locut' f'c
et ad omne ppl'm in chinaūnt cor p'p'
p' abimelech. et iurauunt ei om'is: in pha
no baal. Q'mob're deinceps uocatu est
ydolum baalberth. Berth enī: iura
tionē sonat. Et tollentes de phano sep
tuaginta pondo argenti: dedunt ei.
Q' conduxat ex eo uiros in opes et uagō:
et ascendens in ephra. occidit om' f'cs
suos. sup lapidē unum. excepto ioa
than. Tunc om' sichimite s'tituer' ab
imelech regē. iuxta querat' in sichē.
Si q're quom' g' saul p'm d'r' rē in isrl'.
p'et' d'ia hoc dñm ē. p'et' regnū unū
sale. Hic autē: t'm regnauit in sychi
mitis. Q' cum nuntiātū ēēt ioathā:
stetit in iūte montis garizim: et excla
mauit ad om' sichimitas. q' ueniat
ad diem festū. Audite me uiri sichē.
Ier' ligna siluarū. ut ungēt regem
sup se. Et dixerunt oliue. Impa nobis.
Que noluit deserere pinguedinē su
am: qua dū utunt' ex hoiet. Iō ip'm
dixerunt ad f'cū. Q' noluit deserere dul
cedinē fruct' sui. Iō ip'm dixerunt ad uitē. Q' no
fuit desect

unum: qđo testificat dñm et hoies. Dixeruntq;
ad rannum. Impa sup uos. Qđ respon
dit. Venite g et regesce sub umbra me
a. Alioqn egrediat ignis de ramno: et
deuoret cedros libani. Est aut ramnus
gen rubi. qđo uulgo urica sententia appel
lant. aspum nimis et aculeatū. sicut
sentet. Ioseph dicit: h int ligna hie
naturā ignem pferendi. Tē exposuit
eis paradigma: dicens. Interfecistis filios
ierobaal: et filium ancille ei. sup uos isti
tulistis regem. Si recte egistis cū ieroba
al domo ei: recte sit uobis. Sin autē
pūse: egrediat ignis de abimelech. qđ
deuoret ipm et uos. Qđ cum dixisset: au
tē ē autē cum reg. **S** fugit.
nasset sup sychem ibi annis abi
melech. dedit eis dñs spm malū ad u
sus eum: et expulit abimelech ab
urbe et atbu qđ exercebat latrocinia
sup eos. agent pda ex eis. Tempore u
uindictay. intrauit gaal cum frīb
suis in sychem. Qđ defendente eos: des
cendunt sychemite ad uineas. uias
qđ calcauunt. In gñi phanū dñi sui.
int epulas et pocula maledicebant
abimelech. Gaal qđ dicebat. Qđ est a
bimelech. ut seruiam ei: qđ qđ n
filius ierobaal. yronice dñm ē. Qđ.
Non ē: s. puri. Et accidit. Stā
daret ppls hic in manu mea. ut au
ferre abimelech de medio. Zebul u
quē fecerat abimelech pncipē in ciui
tate: clā nuntiavit oīa abimelech.
Surrexit itaq; abimelech. cū gñu
nocte: et tendit insidias iuxta ur
bem. Egñusq; gaal mane et zebul
cum eo: stēdunt in porta. **C**umq;
ascendisset abimelech cū exercitu:

dixit gaal ad zebul. Ecce multitudo de
montib; descendit. Cui zebul. Umbra
montū uidet. qđi hoium capita: et hoc
errore decipit. Rursūq; gaal. Ecce ppls
qđi de umbilico terre descendit. Cui ze
bul. ē nē os cui quo loqbaris et abi.
Egrede et pugna cū ei. Qđ pugnauit:
et uictus ē. et fugiens: recepit se in urbe.
Zebul autē expulit eū: et locos ei. Se
qñq die: abi. expugnauit urbē. inter
fectis habitatorib; ei. Pānq; destruxit:
ita ut sal in ea dispgeret. habitantes
ū in turre sychemoy. in gñi phanū
dei sui: qđ loc munitus erat. Ioseph tñ
dicit. pfugos p punitā aggratos sup
petm munitissimā: intebant eam
murare. Qđ uidens abimelech. ascendit
in montē selmō. et pñu ramū ferens
dixit sociis. facite qđ ego. Qđ tollentes
ramos et cūcundantes pñdium: succē
dunt ulto et igne et fumo pñt in eo
mille uiri. pñt mulieres et paruulō.
Et recedens in abim: obsedit oppro
um thebes. Erat aut turris in me
dio: in recepat se thebite. Et nota
qđ a thebis egypciōy: dicunt thebi.
a thebis gñoy: thebani. A thebe ui
deoy: thebite. Cumq; abi. expug
naret turri et ignem supponere in
teret: mulier fragm dē sup mole
iāciens. fregit cerebrū ei. Qđ ait ar
migero suo. P cūte me: ne dicar in
terfectus a femina. Qđ interfecit eum.
Hanc pestē dicit ioseph accidisse et
fratib; eo qđ uirgati et adūsul gedeo
nem: ad aquas iordanis. **Iadema.**

Eo tempore chorus inuentus est
in grecia. Qđ instrumentum: dicit st
by pellē et cum duab; cicatris. **P** alterā

Inc.

e

inspirat. p altam reddit sonu. i sebitur.
qsdam sine aspiratioe. P uoce au ca
nentium. i misura. i uento: cum ch.

Post abi De thola. *Aspirato.*
melech: iudicauit isrl thola de
lachar. fili phua: patru abimelech.
Et moueat te: phua i uas frs e:
cum alter de y facar alter de manasse
fuit. filii eni fuerit unius matris. et
duoy p'm. deduxit i thubz. hic iudi
cauit isrl in sanis. xx. i thz annis: et
mortuus est. *Iq dei. i t. i a.*

Eo tempore: hercules antheu ui
cit. in palestra: i y lum uastaui.
Bellum fuit in laphital i centau
ros. q's paleface in libro de incedibilibz
nobiles dicit fuisse eq'tes thessaloy.
pamus laomeduntis fili regnauit
in troia. androge athenis dolo in
ficatur. thescus in agone minorau
rum occidit. p'p'o q'o athenienses pu
eri t'butarij. a pena liberatj. i. fuit
au minorauit. uir q'o a in humanis.
i ualent in palestra. magistrat' mi
noris. unde i sit dicit e. q'i minoris tau
i. i. minoris carnifex. *De iair.*

Post thola iair galaad uel. de
ibu manasse. iudicauit isrl.
xxii. annis h'is. xxx. filios. q's fecit
p'ncipes i ginta ciuitatu quas uoca
uit noie suo auoth iair. i. oppida
iair i mortuus e. *Iudem. i a.*

Eo tempore: thescus rapuit helenā.
qm rursus receperunt frs ei. ca
stor i pollux: capta matre thescj. eo
pegre pfecto. Philistis scit. a cui
bz yrius zoro i kartagine. kartha
ginē dicitam. carnis nympha la
tinahs litteras inuenit. *De ierpe.*

Item filij isrl seruerit ydol cōstantiu
gentium. et tradidit eos dñs in manū
philistinū i amon i afflicti i uehemē.
decē et octo annis. omī q' habitabant
tñs iordanē intra amonē. Ammon
te q' iordanē tñs iordanē uastabant iuda
et beniamin i ephraim. Q' afflicti:
clamaūunt ad dñm. Q' cum dñs
respondisset eis. ut iuuocare deos
q's elegisset: p'ceperit oia ydola de tim
bz suis i uoluit dñs sup miseria eis.
Congregatiq' i filij isrl in mas
phar i amonitas. q' h'ant tentoria
in galaad. fuit eo tēpore ierpe galaad
uel. uir fortissim' pugnator: i. filius
mētrici. h' habuit patre galaad qui
plures habuit filios. Q' cū ad o
leuissent. eiecerit eum tanqm spur
um: dicentes. Non pot' eē heres: in
domo p'm n'roy. Et abiit in t'ram
tob. Et congregati ad eū uirj in opes
et lacrocinantel: i eū q'i p'ncipe seq
bant. Descenduntq' ad eū maiores
nati de galaad: dicentes. Esto p'n
ceps n'r: i pugna s' filios ammon.
Q' ait. Nonne uos estis q' odistis
me i eieistis? Q' dixerit. Non odim
te. ne uenim' ut psequam' te. s. ut se
quam'. Et ait ierpe. Jurate g' in t'
uraūunt. Et ascendens cum eis in
masphar. humiliavit se corā dño.
i frs e p'nceps p'p'h. Et misit nuntios
ad regē ammon: in h' ūba. Ex de t'ra
mea. Cur uastat eam? Q' dicit. Tu
ut isrl t'ram meā. cum ascendet de
egypto: i recepi eā. Cumq' ierpe
uideret eam iure bellj acq'sitam. i
ccc. annis possessā noluit acq'scē a
mon ut giret. Et ait ierpe. Iudicet

hodie dñs inter isrl̄ et amon. Et tñs sp̄s do
mini sup̄ iepte. Et egrediens ad pugnam:
uocum uouit dñs dicens. Si tradidis
filios amon in manus meas. q̄cuq; p̄mus
egressus de domo mea occurrerit in reu
tent: cum holocaustū offeram dñs. Et
percussit iepte filios amon: plaga magna
numis. Et humiliatū sūt: corā filiis isrl̄.

Recurrens aut̄ iepte in masphat: occur
rit ei unigenita filia ei. cum tympa
nis et chonis. Qua uisa: scdit uestimenta
Dei filia: decepisti me: et sua iur.
decepta es. Apui os meū dñs: contra te.
filia ū n̄ dolens in hoc casu: p̄uictona
patris: ait. fac m̄ pater q̄d cūq; pollicit
es. Hoc solum p̄ia tñ. ut duob; m̄sib;
circueam montes: et plangā ūginitatē
meā cum sodalib; meis. Et ait pater. Va
de. Et expleas duob; m̄sib; redit ad
p̄tē suū: et fecit ei sic uouerat. **Q**uā
mos increbruit in isrl̄. ut annuatī
ueniant filii isrl̄: et plangant filiā ie
pte q̄tuor dieb;. Arguit iose. iepte. q̄a ob
tulit holocaustum: nec legitimū. nec
deo carū. Q̄d si canē obuium hūisset:
Immolasset ei dñs: fuit ḡ in uouen
do stult: et in soluendo impi. Potuit
tñ ante uotum ēē bonū. q̄ irruit sup̄ eū
sp̄s dñi: et etiam p̄ uotum. Nam raph
ponit eū in cathalo go bonorū. Qdā tñ
exulantes eū. familiari filio sp̄s sc̄i
dñs eum hoc fecisse. Tē uenientes ad eū
ephraim: dixerunt. Cur rēpisti uoca
re nos ad pugnā: incendem domū
tuā. Q̄ ait. Vocauit uos: et uenire no
luitis. Et uocatis uiris galad: pug
nauit contra ephraim. Occupauerunt
aut̄ galadite uada iordanis. Cumq;
uenisset ad ea fugiens de ephraim: obse

crant ut p̄mitterent eū transire: dicebant ei.
Sumq; ephraim es: Quo dicente n̄ sum:
interrogabant eū. Du ḡ sebolech: q̄d int̄
p̄tatur sp̄ica. Q̄ respondabat sebolech: ea
dem littera sp̄ica exp̄m̄ere n̄ ualent. Sta
timq; uigulabant eū. Et ceciderunt eo tē
pore de ephraim: xlii. milia. In nota q̄ ephra
im ponit hic p̄ ephraim. Ephraim aut̄
p̄e dicit bechleemita. Et iudicauit iepte
isrl̄. vi. annis: et mortuus ē: et sepultus in
ciuitate sua sebeci. que ē in galad. Hic
ab etate moysi usq; ad se ipm̄: ait sup̄
putari annos. cc. Annis hui. n̄ ad dñm
x. et vii. anni afflictionis. q̄ p̄cesserant.

Eo tempore heriles lucidentia.

flammis se iniet: nā in morbu in eod̄at

Post iepte: **de abellan.** sp̄salitē.
iudicauit isrl̄ abellan. et elebon bechle
emita de iuda: septē annis. **I**udentia.

Eo tempore agamnon impauit mi
ceris. menelaus lacedemonie. **D**e a

Post abellan: abylon et a hilon. **I**
bulonit̄ iudicauit isrl̄. x. an
nis. Hic cum annis x. fuit in. h̄x.
int̄p̄etib; n̄ habet. P̄ quorū dāpno
supplendo: eusebius iosepho filio nūq;
samuhel et saul. quorū annos septa
sacra n̄ dicit. p̄les annos q̄m in iose
pho legebat annotauit: quatuor ab
eḡssu isrl̄ ex egipto. usq; ad edifica
tionē templi. quatoringentorū octo
ginta annorū sumam q̄m scriptu
ra p̄dicat h̄ret. **I**udentia. **E**o tēpo
re alexand̄ helenā rapuit. bellū de
cennale surrexit. Menon et ama
zones p̄amo tulere subsidium. **D**e

Post abylon: abdon **abdon**.
theauit̄ de ephraim: iudica
uit isrl̄. vii. annis. Sub his t̄b; in

diaboli non recessit israel a domino: et quod erat tra-
ditio nichil memoriale fuisse legunt. Unde quod
dam tradunt sub abdō clade sciam in
beniamin: per uxorem leuite. *Idem.*

Iuius anno tertio: capta est troia: et fluxerunt usque ad primam olympiade. anni quatoringenti sex. Tunc ergo ad gloriam uictorie sue. cepunt annotare tempora: sic. Anno a captiuitate troie. Incepta olympiade: deinceps annotauerunt tempora. iuxta numerum olympiadium. Tandem romani florentes annotauerunt tempora: sic. Anno ab urbe condita. Anno. Jam annotant. Anno ab incarnatione domini. Capta troia: menelaus et helena deueniunt ad thorum regem egypti: quem homerus polydum uocat. Anno tertio a captiuitate troie. Quinto ut quodam uoluit regnauit eneas: et annis in italia. in quibus regnauerunt. ianulus sacerdos. pius. faunus. latinus. annis circiter centum quinquaginta.

Rursus filii israel contra *De san-*
dono peccauerunt. Quod tradidit eos in
manu philistinorum: et annis. a qua ser-
uitute: hoc in libertatem fuit. fuit uir quodam de
stirpe dan. nomine manue: habens uxorem
pulchram. scilicet stilem. Cui sepe oranti in agro.
per stilitatem amouenda: apparuit angelus.
et ait. Concupies et paries filium. Laue ne
comedas aut bibas deinceps: non iuxta
legem nazareorum. filius enim tuus: erit nazareus
di. ex utero matris et deinceps: et ipse liba-
bit israel. Quod cum omnia indicasset uiro suo.
et commendasset angelum pulchritudine et sta-
tus est uir. quia zelotes erat. Et ut mitiga-
ret irrationabilem uiri stilitatem: et suble-
uaret ut ambo orarent dominum. ut rem ueneret
ad eos angelus et instrueret utrumque de pue-
ro. Et apparuit item angelus uxori. Quod cum
uocasset uirum: ait manue ad eam. Tu

nece qui locutus es de puero: E in angelis.
Sum. Cui manue. Quod uisus faciat pu-
er: Et angelus. Sanareus erit: omni tempo-
re uite sue. Attulitque manue hedum: et pa-
nel. Et ait angelus. Non comedas. Tuus
offerre: offer illa domino. Tunc ait manue. Quod est
nomen tuum? Cui angelus. Cui quod nomen
meum. Quod: mirabile? Et obtulit manu
et quod tulat super petram domino: quod facit mirabili-
a. Et ascendit angelus in flamma: nec ultra
apparuit eis. Et intelligens manue et
angelum dei: ait. Monemur: quod uidimus dominum.
Cui mulier. Nequaquam. Nam accepit
dominus holocaustum a nobis: et indicauit
quod fuit factum. Hactenusque filium uocauerunt san-
son. quod sonat robustum. Creuitque cito pu-
er: adeo ut iam propheta futurus agnosceretur.
Septemque spiritus domini esset cum illo in castris dan.
et in exercitu eius fuit. Velloque est: in quo post
habituauit samson. et deus est castra dan. per
anticipationem. Sonus enim eius dan: habebat
per prophetam sonum. *Quod samson occidit leonem.*
Secundum ergo samson in thannata phi-
listinorum: ut uideret sollemnitate quod ibi
agebat: et uisam ibi uirginem: cupiuit. Ait
que pater et mater. Accipite quod solum in uxore tha-
nateam: quod complacuit oculis meis. Qui
dixit. Cui negligis filias fratrum tuorum: et
transis ad filiam incircumcisorum? Respondit.
quod res fieret a domino. Cumque descenderet cum
eo. apparuit eis catulus leonis in uineis
oppidi: et irruit in eum samson in spiritu
domini. nichil habens in manu: et dilacerauit
eum frustratum. quod hedum caprarum: et hoc pa-
rentibus non indicauit. Desponsataque: in
uxore cum post aliquot dies rediret ut ac-
ciperet eam. dedidit ut uideret catulum
leonis: et ecce apes erant in ore leonis. et
fauius mellis. quem superatum comedebat

in uia. deditq; panem patris et matris et comederunt. partem q; sponse tradidit.

Cumq; thannatq; cuncti essent in epulis nuptiarum. tunc et robur ueniens. dedit eum ei. xxx. iuuenes et robur. sermone q; solus. ope uero custodes. ne qd forte uellet committere. crescente communi satietate. Q; a tunc sanson. Ppono uobis pblema. qd si solus sit in intra septimum diem iuniorum. dabo uobis xxx. lindones et totidem tunicas. Alio qn uos dabitis in totidem. Q; dixerunt. Ppone. Tunc ait sanson. De comedente exiit ab eis. et de foris egressa est dulcedo. Ioseph autem ponit uerba. Q; cuncta deuorat. cibum genuit de se suauem. licet ipse sit insuauis. Hec potuerit per tres dies per positionem solue. Cumq; ad esset dies septimus. dixerit sponse. Blandire uiro tuo. ut indicet tibi pblema. et indicabit uobis. Alio qn. incendemus te. et domus patris tui. Q; sollicitant uirum flendo. dicebat. Opus est mihi. et tunc si exponis mihi. Septem diebus iuniorum. flebat apud eum. Sed qm septem diebus fleuit. cum super dnm sit septimo die uenisse iuuenes ad eam. Potest dici. Cumq; ad esset dies septimus. i. cum adhuc esset dies. inter. vii. pnni. qd id dnm natum est. ne putaret per tres dies uenisse. de q; p dictum erat. qd non potant pponere solue pullos. Potest aliter dici. cum ad esset dies septimus. i. appropinquaret. s. n. d. u. esset. ut dnm sit ad eam. q; iuxta esset. ita post dies tres in qstionis eorum quarto die. uenerunt ad eam. Tunc locuta est uiro. Qd autem de diebus septem fleuisse. h. e. in illis septem. non per illos. Qd tunc. corrigunt ita. uq; ad esset dies unus. qd uicio scriptoris uoluit legi unum. Tandem die septimo. cum q molestia esset. exposuit. Q; indicauit cum

huius. et illi die septimo ante solis occasum. dixerunt sanson. Qd dulcius melle. Qd fortius leone. Q; ait. Qd dolosius muliere. Si non arasset in uicula mea. non inuenissetis positionem meam. Et uenit ipse dnm in eum. et descendit a scalone. et ibi percussit xxx. uiros. Quorum ablata uestes dedit p nubis suis. Et uenit sanson uxorem. rediit in domum patris sui. Uxor autem ei nupsit uni de p nubis suis.

Ecce dies tritice messis instarent. uenit sanson munere uxorem suam. ferens hedum. Et uq; cubitum ei uellet intrare. prohibuit pater. dicens. Putauit. qd ovis esset. et tradidit eam amico tuo. Sorore habet q pullos est illa. sit tibi p ea uxor. Cum sanson. Ab hac die non erit culpa in me. contra philisteos. faciam uobis mala. Et cepit trahere talia uulpe. et iungere caudas caudis. et facere ligam in medio. Quasi igne succendens. dimisit eas discurrere. Incenderunt segetes philistinorum. in finem ut ignis q; uincat et oliveta consumeret. Palestini scientes opus esse sansonis. uxorem ei et parentes combusserunt. tanquam mali huius auctores. Tunc ait sanson. Adhuc exspecta ultionem. ut quiescam et percussit eos plaga graui. ita ut stupentes sursum femora imponerent. Lxx. dicunt. Ita percussit alienigenas sanson. tibiā suam sibi fecit. Qd ad porem sensum reducit. ita est tam mirabiliter ut stupentes. tibiā unius pedis super femur alterius ponent. Tam q; tibiis incedunt. et super femora sedent. quodam exponunt sic. Percussit tibiā sibi fecit. i. pedes. pedes sedentes in equo. et habitabat sanson in spelunca petre et chan. q; in loco munito. Qm occidit uiros

Tunc ascen. cu maxilla asini. uentres philisteorum in terram iuda. cauit

metas se in loco. q̄ postea dicitur ē levi. i. maxilla. Et dicitur ad eolū iuda. Serui uirū
 sum. Cur ascenditis ad uisum nostrum? Q̄ dixerunt. Vt ligemus sansonē. Et ascendit
 tā milia de iuda: ad sansonē. i. culpantes
 eū: dicebant. Nescis q̄ philistini im-
 pent nobis? Verum ut ligemus te. i. trada-
 mus philistinis. Q̄ ait. Iurate: ne me occi-
 datis. i. iurauerunt. Et primum se ligam:
 duobus nouis funibus. Q̄ cum traherent
 eum. i. uociferarentur philistini p̄ gaudio:
 irruit sp̄s dñi in eum. i. dissoluta fuit
 clā ei ut lina. i. stupe lincee. ad odore ig-
 nit. Tollensq; mandibulā asini iacen-
 tem intra. infecit in ea mille uiros:
 alii in fugam iussit. Et gressant san-
 sonē. i. in maxilla asini. i. in mā-
 dibulā pulli asinay. delevit eos. i. p̄-
 si mille uiros. hebrei h̄t. in maxilla
 asina hemor hemor. q̄ sonat cumulu-
 de cumulis. h̄ ē. in maxilla asini feci a-
 ceruū de cadauē mortuoy. i. p̄-
 mandibulā. i. uocant nom̄ loq. ra-
 mathe. i. ramatleq. q̄ ē eluatio max-
 ille. Rama enī: excelsū sonat. Et si-
 uat ad mortē. q̄ fūm ē tradit hebr̄. q̄
 i glām. i. n̄ deo. Et clamauit ad dñm.
 Obsecro dñe. eni monox. et in adā in ma-
 n̄ in cunctis. i. apuit dñs molarē den-
 tem in maxilla asini. et egisse saque.
 Q̄ haustis. uires recepit. Et mutato
 noīe p̄or. dñm ē nom̄ loq. fons in uocā-
 tis de maxilla. Eumq; n̄ timeret phi-
 listeos. abiit in gazā. i. uidit ibi mulie-
 rē meretricem. i. in ḡssus ē ad eam. Q̄ cog-
 nito palestini posuerunt custodes in por-
 ta ciuitatis. ut exiret mane occideret.
 Sanson uero medio noctis surgens. a-
 bas fores apprehendit cum postibus suis

et sera. i. in humis portauit ad iherosolimam.
 montis. **Tandē decipit fuit.**
 Post hec amauit daliam. q̄
 erat in monte sorch. Et ē sorch lo-
 cus. i. genus uitis. Et uenerunt ad eā. q̄nq;
 satrape philistinoy: dicentes. Disce ab
 eo. in quo h̄t uires. i. q̄m ualeant eū um-
 dum affligere. i. dabunt ē singulis mille
 c. argenteos. i. blanda ē dalia sansoni.
 Q̄ dixit. in uolo. Si septē iumentis funibus
 et ad huc humeribus. ligat fuero: ero sic
 cū hoīes. Q̄s ioseph palmites uineay
 retentes dicit. Et attulerunt ad eā septē
 funes. q̄b; dormiente ebriū colligauit.
 latentes ap̄d se philistinis. Et clama-
 uit mulier. philistini sup te sanson.
 Q̄ ruit uindicta. q̄ stupea. i. ip̄m fūm
 ē sc̄lo. de septē nouis funibus. Cū autē trax-
 septē tñel capitis ei circumligatos licio. i.
 clauo tñe infixisset. excitat ab ea sanson.
 extraxit clauū cū tñib; i. licio. Cūq;
 molesta ei ēet dalia. i. deficeret aīa ei
 ad mortē. apuit ei uiracē dicens. Ha-
 zareus sum ab utero matris mee. Si ra-
 sum fuit caput meū: recedet a me for-
 titudo. Tē dalia reuocauit satrapas. u-
 uenirent cū pecunia q̄m prouiderant.
 At illa dormire fecit eū sup genua
 sua. i. p̄ tonsorē rasi septē crines ei. i.
 om̄s. Vt q̄ noua clā ascendat sup ca-
 put ei. i. p̄ solis septē rasi. dñs recessit
 ab eo. Tē abiit cum mulier. Quem
 cū apprehendissent philistini: eruerunt
 oculos ei. i. circumdixerunt eū p̄ trā. i. ap̄d
 gazam clausum in carcere molere fe-
 cerunt. q̄ ope seruū eū affligentes.
 Hebrei tñ uocat. q̄ philistini coegerunt
 eum dormire cū mulierib; robustis.
 ut ex eo sobolē robustā susciperent.

Procedente tempore. cum capilli ei re-
nasci cepant. cum eo esset publica sol-
lemnitas. angelus se princeps phanū. ut
imolarent magnifice dagon deo suo.
quod tradidat inimici in manu eorum. Cumque
letarentur iuuantes. ad ducem eum sanfon.
ut autem eos luderet et illuderent. Stabat
autem inter duas colupnas. quibus domus inuice-
bat. et ait pueri. regem se. Sine me. ut
tangam colupnas. et paululum requiescam.
Et apprehendens utrumque colupnam mani-
bus. ait. Monachum aia mea cum philistiis.
et cussit colupnas. et cecidit domus super omnes.
Et multo plures interfecerunt monachos. quam ui-
ui. Et pueri preter iuuantes. ceciderunt etiam
milibus utriusque sexus. qui ludentes spectabant
de tecto. Tulitque eum uniuersa cognatio eius.
et sepelierunt eum in sepulchro patris sui. et ui-
dicauit isrl. .xx. annis. Hactenus iudicium
liber tempus signat. huiusmodi annos ducentos
nonaginta nouem. et iudicium .xx. *scilicet*

So tempore. ascendi albam. *scilicet*
et didici. scilicet rex latino. Palestina
in libro in edibilibus tradit uixem in
trier. cyrenorum fugisse. Sillam spolia-
re hospitem solitam Syrenesque mul-
eres fuisse. que decipiebant nauigantes.

Sequitur hystoria de micha. *scilicet*
de ydolo miche. Hunc autem euen-
tum et aliam de uxore leuite. dicit ioseph.
natus fuisse per mortem ioseph. et ante othom
dum plurimum peccasset coram domino isrl. et
tradidisset eos dominus in manu chanane-
orum. Quod abstulerunt uide aschalonem a
charon. et multas urbes in campestribus.
et ipsos uanitas expulsi fugere in
montes compulerunt. Et o tempus fuit uir.
de monte ephraim. nomine micha. Qui
suscepit a matre sua mille. et argenteos

uotiuos. et fecit ex mandato matris eius
ephraim. et theraphim. et uestes sacerdotales. et
ydola. et sepauit eis edicula in domo sua.
et impleuit manu unius filiorum suorum. et fratres
ei sacerdotes et inuestiuit eum de sacerdotio. per
aliquod positum in manu eius. et impleuit
manum eius. et sepe obtulit eis. tanquam sac-
erdos. *scilicet* **I**n diebus illis non erat rex in isrl.
et unusquisque quod esset rectum uteretur faciebat.
fuit autem ad olescentem bethleemita cognatus
miche. et leuita. et pauper. qui uoluit peg-
nari uicumque. et commodum repperisset. Cum
que declinasset in domum miche. cogita-
uit uicem causam. et stetit eum sacerdos. in-
stituens super singulos annos .x. argente-
os. et uestes duplices pretio uictu. *scilicet* **I**n die-
bus illis tamen dani querebat possessionem. et
miserunt. et uisum ut explorarent terram. in
qua possent habitare. et intrantes domum
miche. requierunt in diuisione leuite.
Cumque considerassent uestes ydola. abi-
erunt et uenerunt lachis. Et uidentes locum
ubem et magnam opum et habitantes
in ea sine timore et umbellet. reuersi sunt
ad fratres suos et dixerunt. Eam et possidea-
mus terram quam uidimus. Nullus enim labor.
et perfecti dante sexcentis uiri armati.
primo manserunt in carianthar. uide.
quod locum ex eo tempore uictus et castra dani. Alii eo-
dem nomine dictus est. de quo dixerunt in san-
sone. Tercius nomine eodem dictus est. in iero-
boam fabricauit utulos. Cumque consis-
sent iuxta domum miche. intrauerunt
predicantes quique uiri. ut tollerent uestes
et ydola. Cumque sacerdotes clamarent. di-
xerunt ei. Veni nobiscum. Quod est tamen. si
fuit pater in una tribu. quam in domo u-
nius uiri. et abiit cum eis. ferens secum
omnia. Cumque insequerentur eos micha et cum

omni domo sua uident eos fortiores. et im-
nantes morte. reatus est. Illi uero cum mu-
lieribus et paruulis. et uiribus. et uniuersa
suppellectilibus sua uenerunt ad portum lachis.
et percussit eos. et urbem incendunt. et
struxerunt civitatem. et percutit alibano. et
iuxta fontes iordanis. circa maximum
campum sidonis. in regione rob. et ap-
pellauerunt eam dan. quod percutit lachis uo-
cabatur. Posueruntque in domum iherusalem micha.
toto tempore quo fuit domus dei in bethlo.
Jonathan uero filium gersam filium moysi. et fili-
os eius. statuerunt sacerdotes in beth dan. usque
ad diem captivitatis sue. Et uicque repli-
cet hystoria. in diebus illis non erat rex in
israel. uidetur sentire iosepho. quod dicitur
habet fuisse. et quod sequitur. circa eadem tempora ag-
gisse. *De uxore leuite.*

Uir leuita habitans in latere mo-
tis ephraim. habuit uxorem de bethle-
em. quam uata uir suo rediit in domum
patris sui in bethleem. Secutus est uir
suus cum puero. et duobus asinis. res-
ciliat est uxor. Quarto autem die cum
regredi uellet. tenuit eum socius usque in
crastinum. Quinto die sumpto cibo cir-
ca meridiem egressus est. ducens secum duos
asinus onustos. et cubinam. Sic enim
quique uxor dicitur. Et ut uidetur uelle iosepho.
una quanta infansum iter arripuit.
Cumque transirent iuxta ierich. die decli-
nante. noluit in gressu opidum gentis alie-
ne. et transiit in gabaa. quod est in tribu ben-
iamin. In nullo cum recipiente. sede-
bant in platea. Et ecce senex rediens
de agro. qui erat in monte ephraim. et
ad uena habitabat in gabaa. Qui in-
trodixit eos in domo sua. et cenantibus
illis. uementes uiri ciuitatis. filii

belial. dixerunt ad dominum domus. Conueni-
rum qui ingressus est ad te. ut ab utamur eo.
Tunc iosepho dicit. non uenisse pro eo. sed ut rap-
erit uxorem eius. Cum autem obtulisset eis
senex filiam suam uirginem. et uxorem uiri pro
uero. eduxerunt uxorem uiri. Qua cum tota
nocte abusi essent. dimiserunt eam mane.
Quod rediens ad hospitium exspirauit an-
ianuam. Et ferens uir eius carcam in as-
ino. rediit in domum suam. Et contempsit
eam in partem. et misit in omnes termi-
nos israel. Et condemnabant singuli.
Et sum quoniam sic fecit in israel. et qui ascende-
runt patres nostri de egipto. Et egrediens se
qui uir unus in masphat. quod quingenta
milia pugnatorum. et dixerunt. Non re-
dibit quisquam in domum suam. donec
ulciscamur in gabaa. Et elegerunt uiros.
unum de x. qui comportarent cybaria.
Et misit ad omne tribum beniamin.
dicentes. Tradite nobis flagitiosos de ga-
baa. ut moriantur. Qui noluerunt. immo de-
dunt eis in auxilium. et milia de
beniamin. Erant autem in gabaa. de
uiri. ita sinistra ut dextra phantel. et sic
fundis lapides ad certum iacentes. ut
capillum quoque possent percuti. Et ascen-
dens exercitus israel in bethlo. consuluit do-
minum. Quis ascendet certaminis princeps
contra beniamin. Et respondit dominus. Ju-
das. hoc forte uidetur facere pro iosepho.
de tempore huius cladis. Et ascendentes
inde. expugnabant gabaa. Et prima
die egrediens filius beniamin de gabaa. pro-
fuerunt de israel. et milia. Sequitur uero die.
et octo milia. Tertia uero die. pro inli-
diis conuenientibus. ceciderunt. Et incen-
derunt filii israel urbem. occiderunt uiros
et mulieres. et paruulos. et ipsum faciem

tel alius ciuitatibz: in beniamin. De omni
numero beniamin. soli sexcenti reman
serunt. q̄ sederunt in petra remmon et pla
xerunt planctu magno. n̄. m̄. s̄. Et
uirauunt filii isrl̄ in masphat. q̄o nul
lus eorū filias suas daret uxores filiis ben
iamin. Tandē penitentes de delectione
ibz unū. requisierunt q̄s de isrl̄ n̄ ascenderat
cum eis. nec uirauit. Et uiuenti iur
iales galaad iunxerunt certaminē et p
cusserunt eos. a iuro usq; ad mulierē. tot
q̄oringentis uirgibz reseruatis. Iam
uocantes sexcentos uiros de petra remmon:
reddiderunt eis sortē beniamin et qua
dringentas illas uirgines. dederunt eis ui
xores. et filio uiro de dantiis uxores
ducentas q̄ remanserant: dixerunt eis.
Ecce sollemnitas dñi ē in sylo et ascen
dent filie isrl̄ ducetes choros. et uos.
latentes in uineis exite et rapite singu
li singulas uxores. Et factū ē ita: et re
stituta ē t̄bz beniamin. In diebz illis.
n̄ erat rex in isrl̄. s̄ unusquisq; q̄o ē rec
tum uidebat faciebat. Eadē clausula.
q̄ et sup̄. Ideo forte uidet. q̄o circa idē
tempus. utriq; factū fuerit. **De ruth.**

Post sanzonē. iudica
uit isrl̄ heli sacerdos. Q̄ n̄ t̄a in
dex. s̄ sacerdos. a dignon officio
agnominat̄ ē. et translato sacerdotio
a filiis eleazar. hic p̄m̄ de filiis ytha
mar. accepit sacerdotiū. In diebz ei
facta ē fames in t̄ra. Et surrexit heli
melech de bethleē effrathē. cum uxo
re sua noemi. cū duobz filiis suis ma
alon et chebon et ingressus ē regionem
moabitoē. ut pasceret ibi. Q̄ mor
tuo: filij ei duxerunt uxores moabita
das. orpham et ruth. T̄n iose. dicit.

q̄o pater filijs suis accepit uxores: et ma
serit ibi. x. annis et mortuus ēambo sine
libis. Noemi uero uidua et orbata filiis
surrexit ut rediret in patriam. Audie
rat enī q̄o dñs dederat p̄p̄o suo escas.
Et comitabantur eam nurus sue. q̄ aut
ero eas. Reuertimini filie mee: in domo
mris ur̄e. Non enī ult̄ potestis sperare
uiros ex utero meo. Et nota q̄o ap̄d
moabitā seruabat lex de semine sus
citando. Et eo q̄euit orpha: et reuertē.

Ruth uero: seq̄bat eam. Cui noemi. du
ci filia. Non ē dñs nr̄. s̄ dñs du gentiū:
nec p̄p̄s nr̄ sedm̄ ritum gentiū uiuit.
Expedi t̄: ut redeas ad p̄p̄m tuum.
Iam deos tuos. Et ait ruth. P̄p̄s tuus.
p̄p̄s m̄s: dñs m̄s. os tuus. P̄fecteq; s̄ si
mul et ueniunt in bethleē q̄ p̄p̄s dñe
dicebat effrath: ab uxore caleph. H̄ fu
it maria: soror moysi. sedm̄ q̄s dñs. et
translata ē de heremo. Et postq̄m p
cussa ē lepra: agnominata ē ephra
ta. et furorē uidit. i. iram dñi exp̄m̄to
cognouit. ut int̄p̄tat spectm̄: q̄ pla
ga ei posita ē om̄ibz in exemplum.
S̄ t̄ p̄mo p̄p̄t inēdibile ubertatē t̄
reddita. cepit uocari bethleē. q̄o ē
dom̄ panis. Prebuit fama in bet
leem: et dicebant. H̄ ē illa noemi.
Q̄bz illa. H̄e uocatis me noemi. q̄o
ē pulc̄: s̄ uocare me mara. q̄o ē a
mara. Et eḡssa sum plena et uacua
redixit me dñs: s̄ amaritudine
plena. Et t̄ p̄mum ordeā metē
bant. **E**rat autē ibi uir potens et
opulentus bōbz: et sanguineus e
limelech. Intrauit itaq; ruth aḡs
illi: de uoluntate noemi: et collige
bat spicas p̄ metentes. Accidit autē.

ut egredietur booz ad agrum: et ait messo-
ribus. Dominus uobiscum: et quasi uiuit: cui esse
habet puella. Et dixit. Hec illa moabitica:
quae uenit cum noemi. Et ait booz ad eam.
Filia ne uadas in alium agrum: nullus
puerorum molestus erit tibi. Si sitis: ua-
de ad fontem: et bibe. Hora uestendi.
ueni huc: et comede: et intinge buc-
cellam in aceto. Reddat tibi deus israhel me-
cedem. quoniam confugisti sub alas eius. Pu-
eris quoque suis dixit. Picte de manipulis
uestri de industria: ut absque rubore
colligat. Cumque comedisset ruth ad
latum messorum: comedit potentiam. quoniam
ioseph. alphabetum uocat: et seruabat
eam socrum. In uespere quoque collegat uirga
graminis: inuenit ordeem qui quatuor modios
tres. Cumque redisset ad socrum: in-
dicauit ei. quod fecerat ei booz. Et ait.
noemi. Propter quod nunc est homo. Bene
dictus sit a domino. pro ipso fecit ruth
sequenti diebus: usque ad aream uenti-
lationis. **M**os erat in israhel. quod in
uentilatione. aream dominus grande
uiuium pabatur prius suis et messo-
ribus: et dormiebat in area: et quasi sol
lenitizans abstinebat ab amplexibus.
pro ipso fiebat: in consuetudine uiui.
Si per uideremur fiebat: ut legi. Iam
noem ad ruth. Lauare filiam et un-
gere: et induere cultum uestimen-
tis: et ascende in aream cum aliis. Non
te uideat homo: donec inebriatus fue-
rit. Cumque obdormierit: procubet ad
partem pedum eius: et ibi iacebis. Et fecit
omnia: quod socius sibi imperauerat. Et ex-
ce media nocte euigilans homo: ex-
pauit dicens. Quis es? Et illa. Ego sum
ancilla tua. Expande pallium tu-

um super me: quoniam propinquus es. Cumque indi-
casset ei booz. in talibus de rogationibus
castitatem esse seruandam: ad dicit. Alius
me propinquior est. Si te uoluerit iure pro-
pinitas: bene res acta est. Alioquin: ego te
suscipiam. Uenit dominus. Surrexit itaque bo-
oz de loco ubi iacebat. iuxta archonum
manipulorum: antequam homines mutuo se
cognoscerent. Impleuit pallium illi
ordeem. quasi sex modius: et rediens ruth con-
stitit ad socrum: indicauit ei quae dixit ei
booz. Ascendit ergo booz ad portam: et se-
dit cum iudicibus: et uocauit de se
monachos ciuitatis. Iam uocans propin-
quorem illum de quo dixerat. ait ad eum. Pro-
terea agrum filius noster elimelech. disposui
te uendere noemi. Hos soli duo pro-
pini sumus: tu propinquior. Ene ergo: si
placet. At ille. Ego enim. Cum booz.
Ergo non ex media parte operetur te le-
gum habere memoriam. Habeas neces-
se est cum agro relictam maalon: ut
suscites nomen propinquum. At ille ait. Ce-
do a iure propinitas. Tu uero priuile-
gio meo. Et ait booz. Volle ergo calc-
amentum tuum: ut firma sit possessio.
ioseph. tamen dicit. Booz itaque testificans
seniores: iussit mulierem. ut ei calc-
amentum solueret solum legem: et in
faciem eius spueret. iohannis uero ait. Cum
non sum dignus corrigiam calcamentum
soluere. **E**x his itaque conicitur quod
secundum diuersos casus quique ipse repu-
dians soluebat et calcamentum. quique
uero mulier soluebat ei: quique uir qui sus-
cipiebat eam. Sed quicunque non fieret: in
obprobrium repudij. contra legem. domi-
ni dicebat domum discalciatam. Et ait
booz astantibus. Huius rei testes estis.

De dicitur. Testes sunt. Faciat dominus hanc
mulierem et sic Rachel etiam: et edificavit
domum istam. Accepit itaque Bo-
oz Rachel in uxorem: et post annum natus est
ei filius. quem posuit Noemi in sinu suo.
Nutricius et gerule fungens officio. Et
opant ad eam inane: gratulantur. Et
etiam. qui nutrit senectute matrem: et ser-
uat et plusquam septem filios. Ob hoc
vocatur nomen eius Obed: quod hebraice
interpretatur servient. Hic pater Iesai: pa-
ter David. **Explicit historia uidi-
cum. Incipit historia regum.**

IBER REGES in istis vo-
lumnibus distinguitur: apud nos. Se-
cundum hebreos autem: in duobus. Et di-
cunt primum Samuel: a nomine auctoris.
Secundum vocant Malachum: id est regem
a materia. Quidam vocant Malachor.
quod sonat regnum: sed inchoate. Agitur
in eo de uno regno iudeorum: et de
regibus eius licet in duo diuisum fuerit.
Scripsit autem cronice liber iste sub
singulis regibus: qui compactus est in unum
a ieremia. Quod grande patet. quia de-
finitus est huius libri et ieremie. Ad confir-
mationem autem Samuelis promittitur in
dicio patris eius: in hunc modum. Fuit
uir unus de Ramathaim Sophim de
monte Ephraim: et nomen eius Helca-
na. Ephraeus. Vir enim ponitur hic.
non per seculum: sed per ingens iterum. Hec
unus per numerum: sed per singularitatem
religionis pre aliis. Dicitur autem ciuitas
ei Ramathaim. que in euangelio dicitur
Ramatha. a iosepho dicitur Ramath.
quia in excelso sita erat. **Sophim**
uero speculatio interpretatur: et ibi ge-
nitus casus. Acti dicitur: de Rama-

tham speculatio: quia ex ea conueniens re-
gio longe uideri potest. Sic tradit
Ieronimus. Alii distinguunt sic. De Ra-
matha in Sophim. Sequitur de monte
Ephraim. Non est mons Ephraim.
nomen montis: sed regionis. Unde in sequen-
tibus. ubi legitur de xii. prefectis regionum.
qui ministrabant Salomoni per singu-
los menses. ponitur dechar prefectus mon-
tis Ephraim.

Fuit autem Helcana leuita. nonus
decimus a leui. descendens ab eo per
Caath et Isuar et Chore. Unde patet. quod
Samuel non fuit Aaronita. Dicitur Ephra-
teus: id est Bethleemita. fuit enim secundum ma-
trem: de tribu iuda. Unde Samuel post
ea posuit unum de filiis suis iudicem in
Bethleem: tanquam inter tribules. Et nota
quod quidam tan nomina distinguunt
sic. Ephraeus ab Ephraim. scribunt per
duo t. Ephraem. ab Ephrata per ph. eu-
phraeus ab euphrate. quod est frugi-
fer per e. et ut dicunt terminum iudee:
iuxta euphratem.

Abuit autem Helcana duas uxores.
Primum uni Anna: et nomen secundum
fencenna. Et cum debuit dici aliquid.
de duabus: dixit secundum: inueniens quod licet
paret esse in nomine uxoris: tamen hoc secundum
erat in amore uiri. Erat autem An-
na pulchra et sancta: fencenna uero fecunda.
Et ascendebat uir ille ibi statutis diebus
secundum legem. in silo: ad adorandum.
Erant autem in silo duo filii heli. omnes
et sancti: sacerdotes. Cumque immolasset
Helcana: dedit fencenne et filiis.
et filiabus eius partes. Anne autem dedit u-
nam partem: tristis.

Quidam putant deum hoc esse de

uestib; nouis. qual distribuebat uxoris
et libis: in die festo. S; magis putandum
ē dēm ēē de partib; sacrificior; q; continge
bant offerentes. qual tanq; scilicet leuite
ceat distribuebant. Hebreus sermo ma
gis uidet sonare. dedit annē missionē
unā duplicē: q; unam partē eq; polleat
duab; . Porro anna tūc erat p;stituta:
et nō sumebat cibum. Et egissa ē ad fo
res tabernaculi ut oraret: heli sedente an
te postel. ut querentes filiū. paratum
eū inuenirent. Et flet anna: uo
uit dño. Dñe dñs exercituum. si dedis
m̄i sexū uirilem: dabo eū t̄ nazareū
omib; dieb; uite sue. Et attendens he
limorū labior; uocē q; nō audient: et
timans temulentā. ait. Digere paulp
uinū: quo mades. Quid dicit. Neq; qm̄
dñe. S; mulier infelix ego sū: usq;
ad huc. Ora: p; ancilla tua. et intelli
gens ea heby stitit: ait. Dedit dñs ut p
tationem tuā. Hebut tñ: h̄t. dabo.
Un̄ mulier ex pmissioe sacerdotali se
cura. abiit: uultq; illius nō se ampli
in diuisa mutari. i. animi ei nō ē de
cepti distracti in uarietate dubitatio
ne. **D**e tñ ē ut **De orati samuel** s̄ms.
pareret filiū. et uocauit nom̄ ei
samuel. i. postulatio dñi: q; a deo p;tu
latum suscepit. Hec ascendit mul
ier in sylo cum uiro: donec ablacta
ret filiū. et cum ablactatū dixit in
sylo cum tñ uitalis. et tñ modis fa
rine. Hebrei tñ h̄t. et modio farine. et
cum amphora uini. que ē m̄sura tñ
modior; . Hec attulit simlā et uinū
ad libandum tñ. cū in libaminib; u
tulor; pauciora sufficiēt. p̄sertim cū
nō n̄ unū utulū obtulisset. S; intelli

gendum ē: qd̄ residuum dedit domui
sacerdotū. Porro mirū uidet ēē: puerū
bunū q; nouiter ablactatū. adductū
ē ad ministrandum in tabernaculo. Pp̄
ea qd̄a dñe. tres ēē ablactationes. p̄ma
ē a lacte mānille. q; fit tercio anno. s̄a
a lacte infante. q; fit septimo. tertia a
lacte puerit̄. q; fit duodecimo. et fit amo
uetur puer a matre. a pedagogo. a t
more. Dñt q; quidā. cū adductū p̄
secundam ablactationē: ad imbuendū
litis. Un̄ in sequentib; legit. qd̄ p; sin
gulos annos mittebat h̄ mater cum
cam paruā. Alii dñt. qd̄ p; tertiā ablat
tationem: q; iam idoneum ad mini
strandum. Un̄ statim sequitur. Puer
aū erat minister: in conspectu dñi.
Cumq; obtulisset puerum heby:
ait anna. Vixit aīa tua dñe. Ego
sū mulier infelix p; qua orasti: et ecce
filius quē dedit m̄i dñs. Genui erat
uiris iurandi: p; confirmationē. q. d. P
aīam tuā dñe. Quidam tñ. qñq; p; ex
erationē dici putant: ut ibi. Vixit
anima tua rex: si noui eū. q. d. Dei
truat me uita tua: si noui eū. Et ora
uit anna ad dñm: et dixit. Exultauit
cor meū in dño. et c. Canticum tñ est
pp̄e: non orō. Et tñet tñ: hoc canticū.
Primū ē gr̄arū actio p; bñficiū sibi
p̄stitū. Secūdo: ē inuectio in sup̄bos:
ocōne fenennē. Ibi. Nolite multiplic
care loq;. Tercio pphat de regno xp̄i.
Ibi. Dñs iudicabit fines terre. Qd̄ aū
legit in canticō. donet steril' peperit
plūmos: et q; multos habebat filios
infirmata ē. hebreus h̄t p; plūmos.
septē. et p; infirmata ē. secta ē. Et tra
dit qd̄ singulis annis filiis nascentib;

singuli fenenne filii monebantur. Et
quique filii anne. duos filios samuhelis
numerat: ut sunt septem. **R**edit heli
cana in domum suam: et samuel ministra-
bat ante heli. Et die cum iose. anno .xii.
pleno pphasse. **De filiis heli.**

Porro filii heli nescientes dominum: parte
sacerdotale de sacrificiis antequam ado-
lent ad ypem. tollebant ab offerentiis cru-
da: ut lauti in parente eam. Et mittebat
puer sacerdos fuscum in ollam. et quicquid
leuabat fuscum. erat sacerdos: quod noi-
erat porco. et rapina. Samuel autem mini-
strabat. accendebat ephod lineo. non sacerdotali.
sed propheta: et tunicam parvam afferebat ei
mater singulis annis. Et uisitauit dominus
annam: et habuit tres filios: et duas filias. He-
li autem erat senex ualde. Et audiuit populus
filios. qui dormiebant cum mulieribus ge-
cubantibus ad ostium tabernaculi: et eas que
ueniant ad purificandum polluebant.
Quodam tamen uolente quod non miscerant muli-
eribus. sed corruptam pecuniam dabant muli-
eribus licentiam commiscendi uiris suis. in-
tra dies purificationum. Unde et pater dixit
eis. Transgredimini facitis populum domini. et reproe-
bentur autem uiri domini: qui arguebat eos.

Uad heli. et ait ad eum. Loquens lo-
cutus sum. ut domini presens tu ministraret
in sempiternum. Absit hoc a me. Sed hono-
rantes me glorificabo: et repnentel ab-
iciam. Ecce presens tuum brachium domini presens
tui. et autem sacerdotum de domo tua.
per quod debebat ei armus uexter: et uidebis
emulum tuum in templo. Quod factum est in
diebus salomonis. cum sadoch qui fuit de
eleazar. frater est sacerdos. electo ab iathar.
qui fuit de iethamar. Quod dicitur tunc autumant
translatum est sacerdotum ad samuelem:

qui non sunt aaronita. Sed neque legem samuele
fuisse sacerdotem. nec aaronitas amotos a sac-
dotio: usque circa tempora machabeorum. Quod
autem addit uir dei. magna pars domus tue
mouetur: forte impletum est in proximo. quoniam
occubuerunt filii eius in bello. Et quoniam saul sac-
erdos nobis interfecit: et in signum future uitae
tibi prodixit ei. una die filios eius morturos.
Porro in diebus illis erat sermo domini per io-
seph. **Quod tertio uocauit dominus sa-**

Uactum est autem heli mulierem. **f**
iacebat in loco suo: et oculus eius caliga-
uit: nec poterat uidere lucernam dei ante
quam extingueret. Quod mirum uidetur. Non
est enim aliud ad eo occurrent. quoniam clari uide-
at lucernam ardentem. quam extinctam: preter-
tamen cum occurrentes oculi clari uideant
ad lucernam. quam ad diem. Quod dicitur sic dis-
tingunt. Hec poterat uidere: lucernam
dei. Antequam extingueret samuel autem
dormiebat: et super habundabat autem. Hinc
sensum uidetur sentire hebreus: qui disti-
gunt. ibi. Hec poterat uidere: et subiun-
git. Lucerna domini nondum exstinguebat.
Et sic arguitur sequitur. Samuel autem dormi-
ebat in templo domini. et in thalamo iux-
ta tabernaculum: ubi solus cum heli sacer-
dote dormiebat. Unde: cum uocasset
eum dominus. cucurrit ad heli. dicens. Vo-
casti me. falsum dixit: sed non est uerum. Tunc
heli. Non uocaui te. Reuertere: et dor-
mi. Et factum est secundo: similiter. Nondum
enim samuel sciebat dominum: et non habebat
consuetudinem audiendi dominum. Et uique uo-
casset eum dominus tertio: tamen abiit ad heli.
Et intellexit heli quod uocasset eum dominus:
et ait. Si deinceps uocauit te. dices.
Loquere domine: quia audit seruus tuus.
uique uocasset eum dominus dormientem:

dixit. Loquere dñe. et indicauit ei ean-
dem annationē in domum hely: quā
p̄ fecerat p̄ uirū de. Non tñ putandū
ē. uirū factā p̄missione. quā fecerat dñs
aaron: de sacerdotio sempiterno. P̄missio-
nibz enī huiusmodi: sēp ad dēda ē adi-
no. qñq; posita. Si custodierint filij
tui test. m. et c. Uideatur ioseph uelle.
dñm uocē ter uocasse samuelē: ut p̄-
figuraret uel ipsi dignitates futura.
fuit enī p̄pha. qđ ab hac uocatione
dicit eum hūisse. fuitq; iudex. obtu-
litq; qđ sacerdos: eo qđ paruul' ēet
ychabot. nepos hely. **M**ane adui-
rauit hely samuelē. ut iudicaret
ei unūsum sermonē dñi. et indica-
uit ei oīa. Et ait hely. Dñs ē. Qđ bo-
num ē in oculis suis faciat. Creuit
aū samuel. et cognouit unūsum isrl.
qđ fidelis p̄pha samuel ēet dñi. Et
suluit eum omīs p̄ps: iuxta ūbum
dñi. P̄parat enī dñs. ut abicēnt di-
uinol: et ariolos: et huiusmodi: et scilicet
tarent a frībz suis uerbum dñi.
De morte hely et filiorū ei.

Et s̄m ē. uenūnt phylistiim
in pugna in affec: qui dñt loē
p̄nens ad ierabel. quē uocat iose-
ph. ciuitatē amphelentis. Isrl qđ eḡss
ē in pluum. iuxta lapidē ad uitorū.
Qđ p̄ plenissim dñm: postea patebit.
Inuēnt ē isrl: et ceciderunt de eo qđ
quorū milia uiroy. Et dixunt se-
mores. Afferam' de sylo archam
dñi: sedentis sup cherubin. Qđ nō
dñm ē. sic et in psalmo qđ sedet sup
cherubin: qđ qñq; glā dñi appare-
bat ibi. Tulunt archam: et uerunt
cum ea duo filij hely. Nam et finees

iam fungebat officio p̄is. et acceptant
mandatū ab hely. ne ad eū reuerterē-
tur sine archa. et timuerē phylistiim:
et acris pugnauerunt. fugitq; isrl.
et cesa s̄t ex eo. xxx. milia peditū: et ar-
cha dñi capta ē. et duo filij hely mor-
tui s̄. Lucurrit aū puer beniamina
ex acie: et indicauit in sylo. qđ s̄m
erat. hely aū sedebat cont' mā que
ducebat ad castra spectans: et aus-
cultans. Iā enī cēt erat ut tradē he-
bey: et nō occiderent. Qđ audita strage
p̄p̄ et morte filiorū: q̄eunt. Cū autē
audisset archam captā. cecidit re-
troisū: et fractis ceruicibz expirauit.
Hic aū ē. uxor finees pregnans
erat: et p̄ dolore incuruauit se: et pe-
p̄t filiū septē mensū. ut dicit
ioseph: et uocauit eū ychabot. i. in glo-
riā. dicent. Translata ē glā dñi de
isrl. **P**orro hely iudicauit isrl.
xlii. annis. Cui concordat iosephus Sep-
tuaginta ū et palipomenon: dñt. xx.
Potest dñq. qđ post samsonē fluxūnt.
xx. annis isrl iudice. qđ aggregat s̄t an-
nis q̄bz iudicauit hely. Qđā tñ dñt
xx. annos q̄bz iudicauit samuel. agg-
gandos annis hely magist' suū. S̄
ūius annū samuelis cū annis saul
ascēbunt. Sane potuit fieri. ut hely
s̄s iudex tñstulit sacerdotiū de do-
mo eleazar. Eleazar qđ ē successit fi-
nees. Cui successit abiēk. Cui suc-
cessit burz. cui successit ozi. et tñsla-
tum ē sacerdotiū. **Iadentia.**
et diebz hely fuit tñ rex latinorū
filiius. postum' filius enē et laum
e. a qđ demceps latini reges. filij de
nominati s̄t. Hunc ascanti herede

reliquit. adhuc paruulo filio suo uulo. aq
uuloru familia. et origine traxit. et no
men. hectoris filij illum receperunt. ex
pulsis posteris nestoris. **De remissione**

Ulerit autē philistinū **arche.**
archam dñi in azotum. et statue
rē eam iuxta dagon. qñ tropheū. Et
surgentes diluculo. inueniunt dagon
prostratū intra ante archā. et qñ adorantē
ut dñs iose. et restituerē eū in locū suū.
Rursum mane sequit̃. inueniē eū
prostratū. caput ū et manū eī. absce a
trunco iacebant. sē hū. Ob h nullus
ingrediens templū in azoto. calcāt sē
lūm usq. in hodiernū diē. Et aggra
uata ē manus dñi sup azotos. et pui
sit eos in secretiori parte natiū. et com
putrescebant pimentes exales eorū.
qñ ioseph dicit sēm ex crudeli passi
one dissenterie. ita ut putrefacta e
gererent intestina. et mures ebullien
tes de agl. corrodēbant exales eorū. Et
uocans sarrapis. dixit ad eos. Qñ
faciem de archa. Qñ dixerunt. Circum
ducāt. Qñ cumq. aū circūducebat.
pauēbat omīs in positionibz. Et fece
rē i sedes pelliceas. et uementes puci
pel. S. urbū. tractabant qñ facturi
ēent. et erant q dixerunt. causā passio
num sēm parhā. alii p casū. alii p
corruptionē aeris. et fructuū trē. dixe
runt aū sacerdotes et diuini. Cur ag
grauatis cor ur̃m sē pharao et egip
tus. Remittit archam. s. ū uacua.
Reposite capsellā iuxta archā. qñq.
anos aureos. et s. mures aureos. p
nūo ciuitatū q pūisse sē. iosephus tñ
dicit. S. simulac̃ hōiū aurea. et po
nēt archam sē plaustrū nouū. cui

uingeret dual uaccas feras. qñ n ē im
positum iugū. et utulos eay recludet
domi. et si recto itinē ascenderint. tra
bethsamel. ipā fecit nob hoc malum.
Alioqñ. casu sēm ē. Et ibant uacce mu
gientes in directū. nec declinantes ad
dexterā. nec ad sinistram. p uia q duxit
bethsamel. et hec ē una sacerdotū ci
uitatū. in tū beniamin. ē altera
bethsamel. in tū neptalim. Porro
bethsamite. metebant iticū. et uenit
plaustrū in agrū ioseph bethsamite.
et stetit ibi. Et posuerē archā sup la
pide grandē. quē putant hebrei fuisse
scitā. ab abiaā edificatā. et capsellā q
erat iuxta eam. et uacuas posuerē sup ea
holocaustum dñō. Viri aū bethsa
mitte obtulerunt holocausta. et uicti
mas. in die illa. **A**stet qñq. s.
tñ ē ciuitates philistinū. et idō in
fisse tñ. s. annos aureos. et s. mures. s.
in sequenti bz legit sicelch fuisse ciui
tas philisteorū. Vñ meli uidet qñ vi
cit ysidor. s. fuisse tñ metepoles. et q
q. obtulit anū aureū. et murē. Alie
solum mures obtulerunt. Usq. ad abel
magnū. sē quē posuerē archā dñi. et
uidet hec littera sonare. qñ abel sit
nom lapidis. sē quē posita fuit archa.
Alij assūnt ciuitatē q tē bethsamel
dicebat postea dñm abel. qñ in pta
tur luct. pte luctū bethsamitarū. qui
secut ē. Et additum ē magnū. ad dif
ficiam abel. q in sequenti bz abe
la dē. ubi sapient mulier ex clama
uit ad ioab. Qñ interrogant. intro
gunt in abela. et tē legē. sē quē posu
runt archam. et iuxta qm. Et pūg

si se de bethsamitis. Lxx. viij. .i. milia
plebis: eo qđ uiderunt archā. Credunt
autē illi. hxx. deposuisse archā: cum n̄ eēt
sacerdotes. Si qrit. cur g̃ mortui n̄ s̄ philis-
ti. q̃st̃ uiderunt archam. potest dici. qđ
n̄ potuerunt uidendo. q̃b; n̄ erat phibi-
tum uidē. Tunc autē bethsamite mise-
rē ad uiros carnathiani: ut reducerent
ad se archam. Q̃ reducerunt eā: et intule-
runt eā in domo aminadab uiri iustij.
in gabā et eleazar filij ei. sacerdotē in-
stituerunt in custodia archē: et fuit ibi.
xx. annis. usq; ad .viij. annū regni sa-
ul. q̃ ipse intulit eam in castra. Man-
serat autē apud philistios septē mensib;.
et tē q̃eunt om̃s isrl̄ post dñm. **Qđ oran-
te samuele uic̃ isrl̄ philistim.**

Quod adtendens samuel: et uidēs
eorū fidutiā in dño: ait. ascenda-
mus in masphat: ut oīe p uob. Cūq;
ascendissent in masphat. effudunt a-
quam corā dño: in qua maledicta o-
iecta erant. qm̄ si bibeat ydolatrā. la-
bia ei adherebant s̄ insepeliri. forte
in signū fedis: sic fecit iosue. et iudi-
cauit samuel ibi eos: et docuit eos
iudicia dī. Qđā tñ assēret. samuele
qđ dā ydolum redelegisse in puluē.
et mixtū dedisse p̃lo ad bibendū. et
in barb; eorū inditasse reos ydolatrē. a-
n̄ reit: sic qñdam fecit moyses. Et au-
diēt philistim aggregatum ē isrl̄
mermē: in masphat. et armati ascen-
dunt adūsus eos: et timent isrl̄: dix-
it ad samuele. Clama p uob ad dñm.
et obtulit samuel agnū lactentē: in
holocaustū. Et dñs clamaret. sam. ad
dñm: m̃tum ē plū. intonuit dñs
fragore magno: s̄ philistios. et mo-

ta ē terra: et p loca pandebat hiat. et phi-
listi in fugam iū. celi s̄ a filiis isrl̄. Q̃ p-
cussē eos: usq; ad timinos ēre sue. Tu-
litq; samuel lapidē: et posuit eū in ter-
minis. et uocauit nom̄ loci illi. lapis
ad uitōij. Hec apposuerunt ultra phils-
tim. ut intrarent timinos isrl̄: dñs in-
ueneret samuel. Iudicabat itaq; samuel
p̃lm. in bethel et galgal. et masphat.
circuens p singulos annos: et reiteba-
tur in ramatha. et edificauit ibi alta-
re. S; et ibi iudicabat isrl̄. Tres il-
le ciuitates: famose erant. Bethel:
p̃t somnū iacob. et galgal: p̃t cū-
cisionē sedam. et masphat: p̃t frequen-
tiam iosue. Et ascendebat ad eas samu-
el uicissim in tñ; sollemnitatib; eb-
dānis: et iudicabat ibi p̃. Alijs dieb;
ascendebat ad eum p̃ls in ramatha:
ad iudicandum. **Qđ isrl̄ petit regē.**

Sum autē tenuisset samuel: po-
suit filios suos. ioel et abiā. altm̄
in bethleem. altm̄ in bersabee: ut ibi
sedentes iudicaret p̃lm. Q̃ declina-
uunt p̄ auaritiā: et p̃tē iudicia.
Qđ n̄ ferens p̃ls: dixit ad samuelem.
Da nob regem ut iudicet nos: sic ē
tē g̃s h̃it. Qđ grauit̃ tulit samuel
p̃t̃ in iusticiā et circa odiū re-
gis. Cūq; consulis dñm: ait ei dñs.
Audi uocē p̃h; . Hec te tñ abierit.
S; me: ne regnē sup eos. Verumtñ p̃
dixit eis uis regis. Et ait samuel ad p̃.
Hoc erit uis regis. filios uros faciet
seruos suos. eq̃tes: et p̃cursores: et agro-
las: et fabros armorū: filias uas faciet
unguentarias: et coq̃sias: et panificas.
Seruos uros et ancillas: et uinita:
ponet in ope suo. Optima q̃q; urā

dabit seruis suis: et uos eritis ei serui. Et
ait populus. Non auctem te: sed erit nobis
rex: et pugnabit ad nos. Et ait populus.
Non auctem te: sed erit nobis rex: et
pugnabit ad nos. Et ait samuel. Ite
ad populum. Oportune uos euocabo: cum
cognouero a domino. quem daturus sit uobis re-
gem. De unctione saul. **1. Samuel. 16.**

Et erat uir de beniamin. nomine eis: de stirpe gemit-
inis: cui erat filius saul. Et non erat uir me-
lior illo: in israel. Cumque pissent asine
eius. dixit ad filium. Tolle unum de pue-
ris: et quere asinas. Cumque transissent per mo-
tem effraim: et terram salim: et terram benia-
min: et non inuenissent: et uenissent in e-
ram super. quam fuit parui samuelis: ait
saul ad puerum. Revertamur: ne pater meus
sollicitus sit per nos. Cui puer. Est uir di-
miciuitate hac: qui absque ambiguitate
loquitur. Camus ad eum: si forte indicet no-
bis de uia nostra. Et ait saul. Quid feremus
ad eum? Panis defecit in sistatibus: et
sportulam non habemus: id est. argentum in spor-
tula. Erabat ut ioseph ait. putans
prophetam accepturum munera. Tamen nec
saul legit obtulisse: nec ille accepisse.
Cui puer. Habeo in manu mea quicquam
parce statim argentum. Et ascendit in
ramatha: in qua erat uir dei. Et dixit
puellis egredientibus ad aquam. Hic quod
habet uidens. Et ait hic. Hodie facti-
catus est in excelso. Cumque ambularet
in urbis medio: apparuit eis samu-
el. Cui propheta dixerat dominus. Cras hac
hora: mittam ad te uirum de beniamin.
Quem in unguentis: sicut prophetam meum. Cumque
samuel aspexisset saul: dixit ei dominus.
Ecce uir: quem dixi tibi. Et ait ad saul.

Ego sum uidens. Ascende: ut comedas
mecum. Cras dimittam te: et qui in corde tuo
in dicabo tibi. Et de asinis non sit sollicitus: quia in-
uenit. Posset uidere. saul habuisse sollici-
tudinem pasinab: in corde: non hoc determin-
nasset propheta. Unde autem habet: saule uidit
se per somnium. se collocatum in tractu palme.
Quod est signum regnaturi. Et in: sollicitus
erat. Et ob hoc dixit ei samuel. Cui uir erat
optima quique in israel. Nonne tibi? Et ascen-
dit in excelsum. Ad templum enim: uicebat
sacrificare in excelso. Cumque recubent
in triclinio: dedit ei samuel locum in ca-
pitae. xxx. uiros. qui fuerant inuitati: et po-
suit ante eum armum. qui pariter regale. quoniam
de indulta seruauerat ei. Cumque mane
surrexissent: et egredi essent ciuitatem: dixit
samuel. Antecedit nos puer: et tu subsi-
ste: ut indicem tibi uerbum domini. Tulit autem
samuel lenticulam olei. quod est: uas fictile
quod dragulum habet foramen in latere: et effu-
dit super caput eius: et osculatus est eum: et ait. Un-
xit te deus in principem super hereditatem suam.
Et hoc est signum. Cum recessisset a me: inue-
niens duos uiros iuxta sepulchrum
rachel. qui dicuntur. Inuenit et asine.
Cumque uenisset ad quercum thabor: et thabor
nomen hominis. non mortis: inueni-
ent te tres uiri. unus portans tres hedos.
alii tres tortas panis: et alii lagenam ui-
ni: et accipies de manu eorum duos pa-
nes. Post hoc uenies ad locum qui dicitur
statio philistinorum: eo quod quicquam ibi
philistei castra metati sunt: et habebis
obuium cuneum prophetarum descendenti-
um de colle domini. psallentium in in-
strumentis: et prophetantium: et insipienter in te
spiritus domini: et prophetabis cum eis. Et nota
quia samuel prius instituit uenire reli-

h. 1. Samuel

glosorum. uigilē psallentium dñō. et di-
cebat uentus eorum cuneus. qui cuneus.
et dicebant prophete. et dñm uigilē lauda-
re. et forte. quicquid aliquid ex eis prophabant. Et
addidit samuel. Cum uidit h signa:
sciat quod dñs tecū est. Et descendit ante
me in galgala. Ego quippe descendā ad
te: ut offeras oblationem septē diebus.
et sectionē. et sacrificiū et regis. tot diebus fi-
ebis oblatio. Am quidā. et addidit. Expec-
tabis donec ueniā ad te: et ostendā tibi quod
faciat. Et quāquam septē dies refert ad
expectationē: ut sit sensus. Septem
diebus expectab: donec ueniā. quod propter
ea explicabit. Cūque uenisset saul ad
cuneū prophetarum: prophauit cum eis. Au-
unt hebrei. cū prophasie de gog et ma-
gog. et de primis uictoribus. et penitis ma-
lorum. et admirantes quod nouerant en-
dyunt. Numquid est saul inter prophetas?
Et ait pater eius. Quare. Cū non sit de genere
prophetarum. Alia litera habet. et quod pater eius
sub eod sensu. Ut ita. Et quod pater eorum.
ad. Solus deus pater est prophetarum. et spiritus ubi-
bi uult spirat. non tamen in filios prophetarum.
Exim: usum est in publicum. Huius et saul
inter prophetas. Quod forte de solo saule
dicebat: et de quocūque repente sub-
limato. et intrauit ad nescit patrem
suū. Quod cum quesisset ab eo de uero
samuel: et uero regnatauit. cetera
indicauit.

Vocauit autem samuel populum in
masphat: et ait. Stare coram
dñō et faciemus sortes pro tibi et famili-
as et capita. Et inuenit sortis tribu
beniamin et descendit usque ad saul
filium eius et credidit samuel transisse
sortes iuxta cor suū. Sciens autem

saul quod quereret: latuit qui nolens suscipe-
re principatū. Quē inuentum. statueret
in medio populi et fuit altior uniuersis.
ab humo et sursum. Et ait samuel.
Ecce quē elegit dñs. Non est ei similes
in omni populo. Et exclamauit omnis po-
pulus. uiuat rex. Et scripsit samuel
legē regni: et legit uniuersa audiente
populo et rege. Et reposuit libellū in ta-
bernaculo: quod adhuc erat in sylo cum
altari et rediit ad prophetas et saul abiit in
domū suam in gabaa. Quodam uero die
perierit eum et saul dissimulabat.
De naas et scilicet unctioe saulis.

Cū enim esset qui post mensem: naas
amonites obsedit iabel galad.
Cūque perissent obsessi ab eo septem annis.
In hoc tempore uobiscum septem: ut eriam
uobis omnibus oculos dextis. Et enim quod bello
capiebat: dextis oculos eruebat. ut si-
nistros scutis celantes. ad bellū foret
inutiles. Et respondunt ei. Concede
nobis septem dies: et mittent in omni tē-
minos israhel. Et si non fuerint nobis defen-
sor: egrediemur ad te. Veniunt ergo nu-
m: in gabaa saulis. et cum non ciasset
bet: fleuit populus et ipse saul uenie-
bat de agro. sequens boues. et promisit
iabab. se tertia die uenturū eis in
auxilium et uisit aliquos eorum pouca-
tu minus sustinere. et diuinit in spira-
tus: concidit utique boues in frustura
cominat est in omni tēminos israhel: di-
cent. Quod non exierit pro saulem et samu-
elem: sic fiet tibi et. et egredi omni qui
uir unus. tēmenta milia uirore: et
stituit saul populum in tres partes. Et
ingressus est castra in uigilia matutina
na: et percussit amon plaga gadi.

ait ppls ad saul. Qs ē q̄ dixit. n̄ regna-
bit saul sup nos. Intificat. Et ait sa-
ul. Non intificat hodie q̄spiam. q̄ se-
cit ds salutem in isrl. Et ait samuel.
Fam in galgala. i. in nouem ibi reg-
num. Et inuenerit saul in regē scdō.
in galgala. T ait samuel ad pplm. Ecce
rex gradit ante uos. Ne abiecit et
dñm. I hoc uob signū. q̄o dedit uob
dñs regem in ira. Ecce messis t̄cra est
hodie. inuocabo dñm. et dabit ton-
trua. choruscationes. grandinē. i. plu-
uiam. I sic fcm ē statim. r̄ naturam
t̄cra uis. I timent ppls. ait. Ora p ser-
uis tuis. Ad didim enī p̄c̄is n̄ris ma-
lum. ut peterem uob regē. T ait sa-
muel. Peccastis. Nolite de incept re-
cedē a dño. et uiuent. Alio q̄n p̄bi-
tis uos. i. rex ūr. Qd samuel saul p̄
uī unī dñe de t̄nslatione regni.
anni erat saul. cum regnare
cepisset. i. humil tanq̄m paruulus.
duobz aū annis regnauit sup isrl. h̄
ē iuste rex p̄p̄m. In reliq̄s annis
regni. q̄i tyrannū fuit. i. n̄ rex. Qdā
hoc legunt de ysobsech filio ei. di-
centet eū annuclm ēē in p̄ncipio
regni paterni. i. de eob dñm. q̄o du-
obz annis regnauit in isrl. Qd aū
duobz annis regnauit ysobsech. uim
ē. Qd aū annuclis ēē. cum regnare
cepisset pat̄ ei. stare n̄ pot. Saul. y.
circa. xx. annos regnauit. Isobsech
ū regnant p̄ pat̄ē. iam q̄oragena-
ri erat. Qd t̄n ipi dēminare conā-
tur. dicentet saul cepisse regnare
p̄ heby. i. p̄ntē in regno saul an-
nos samuehs. Hebr̄. sic b̄t. filius
unius anni saul cum ēē in reg-

no. i. duobz annis regnauit. elegit i. ta-
milia in isrl. i. cum regnasset p̄ an-
num. i. p̄t p̄ duos. q̄i p̄t t̄ annos. ele-
git i. ta milia uiroy. Et erant duo mi-
lia cum saul in machinas. i. in bethel.
Mille aū cum ionatha. in gabaa ben-
iamin. q̄ fuit urbs phinees. filij elea-
zari. Et percussit ionathas stationē
philisteoy q̄ erat in gabaa. i. locum
munitū. in q̄ posuerant philistei cu-
stodes. tanq̄m dñantes in isrl. Et t̄
erexit se isrl ad uisus philistinū. Qd
audito philistei. aggregati s̄ ad pug-
nā s̄ isrl. xxx. milia curruū. i. sex eq̄-
tum. i. uulguis innumerabile. Et as-
cendens saul in galgala uocauit
pplm. i. samuele. ad c̄sulendū dñm.
Et cum exspectaret samuele septē
diebz iuxta dñm. dilapsus ē ab eo
ppls. i. uimtes. abscondunt se in abdi-
tis. i. speluncis. Hebr̄. q̄. c̄siert ior-
danē. Qdā erant in isrl. sic ap-
p̄ato uocabulo dich. Qd p̄mone
credunt descendisse in cast̄ philistin.
ad obsequendū eis.

Cumq̄ uidisset saul. morā t̄oap-
nosam. septimo die optulit
holocaustū. i. pacifica. Eūq̄ c̄ples-
set. ecce samuel ueniebat. T arguēs
saulem. ait. Qd fecisti. Respondit
saul. Ppls subfugiebat. i. tu non
uenias iuxta placitos dies. i. t̄mūz
ne hostes ascendent ad nos. p̄sc̄m
placatē faciē dñi. i. neccitate c̄puls.
obtulit dño. Videt saul peccasse. q̄
sine samuele obtulit ad c̄sulendū
dñm. Vñ q̄dam dicit ut sup̄ dixi-
mus. septē dies q̄s dixit samuel. n̄
ē exspectatōis s̄ oblationū in c̄sc̄-

tionem regis: et inquit offerendum est sine
eo ad consulendum. Ueruptam. ut obla-
tiones septem dierum fierent per sacerdotem
legit. Per regem uero non memini me legisse.
Ad hoc ualde mirandum est. cum iam bis in-
uenerit esset saul in regem: quod in neutra ul-
lari talis facta fuit oblatio per regem. Et
ideo diu potest. samuelem sic mandasse.
ut cum uellet saul immolare ad consulendum
dominum. citaret ipsum. ut ostenderet
ei quod factum esset: et per citationem. si moram
faceret expectaret eum. vii. diebus. Saul
uero diem citationis annumerauit in
his septem: et non expectauit eum nisi sex
diebus. Et addidit samuel. Sequitur
ultra regnum tuum surget: sed ques-
iuit si dominus uirum iuxta cor suum. ut re-
garet populum eius. Abiit samuel in gabaa
beniamin. Et egressus est saul cum populo
obuiam philistinis: nec erat cum eo nisi sex-
centi uiri. et ionathas filius eius. Porro fer-
rarius faber non erat in israhel. **C**aue-
rant enim philistini. ne facerent hebi
gladium: aut lanceam. Et descende-
bat israhel ad philistinum. ut exaceret
acies omnium ferramentorum. usque ad sti-
mulum corrigendum. id est emendandum et
exacuendum. Ut ita. ad similitudinem quod est ad
corrigendum. sub audi boues. **C**umque
uenisset dies philistinorum. non inuenit ensis
et lancea in manu totius populi: excepto
saul et ionatha. Et fecit saul ar-
cham domini asserri in castra: et achia
filius achitobis fuit ychaboth. porta-
bat ephod. **De clade philistinorum et fa-
uo quem comedit ionathas.**

Accidit ut quadam die girer
ionathas cum armigero suo.
ut exploraret stationem philistinorum

per suo ignorante et uoluit transire io-
nathas ad philisteos per ualle peruptam.
scopulis hinc in eminentibus in mo-
dum dentium. Et ait ionathas ad puerum.
Cum apparuerim eis: si dixerint mane-
te donec ueniamus ad uos. stemus. Quod si
dixerint. ascendite ad nos. ascendoamus:
quod tradidit eos dominus in manibus nostris.
Hoc erit nobis signum. Cumque dixisset
philistini. ascendite ad nos. ascendit
ionathas reptans manibus et pedibus:
et armiger post eum. Et exstruxit eos
dominus ante ionatham. et percussit iona-
thas ex eis cum puero. xx. uiros in me-
dia parte iugeri. et turbata est castra:
et diffugiebant mutuo se persequentes. In
dicauerunt spectatores saul: fugam
hostium. Cumque quesisset. quis abiit
ex nobis: repperit eum. ionathan ab eis.
et armigerum eius. Et ait ad achia. Apph-
ca. id est para archam domini: ad consulendum
dominum. Cumque tumultus crebresceret
in castris: ait ad sacerdotem. Contrabe-
manum tuam. et exclamans saul cum populo:
cepit persequi fugientes. Sed et hebrei qui
transierant ad castra philistinum. reversi
sunt: ut essent cum israhel. Omnesque qui per se
absiderant. redierunt in philistinum: et iam erat
cum saul quod x. milia. **V**idensque saul
moram dampnosam si comederent: aduoca-
uit populum. dicens. Maledictus uir. id est dig-
nus non erit morte. qui comedit panem usque
ad uespam: donec ulciscar de ini-
miciis meis. Cumque transiret populus per sal-
tatum: apparuit mel fluens: et nullus
gustauit ex eo. Ionathas qui non audi-
erat maledictum patris: tinxit uirgam
in fauo. et cum gustasset. illumina-
ti sunt oculi eius: id est facies exhilarata est. resup-

ut viris. De quo tanta copia mellis ibi est
in cauis arborum et cauinis petrarum et abditis
terre: quo plerique repugnant faui super terram de-
cidentes. Dicit ioseph inuenisse ionatham
apud cubilia iniquorum: qui erat in sorte
effraim. **C**umque indicasset ei quodam
maledictum patris. ede cessauit: non approbas
maledictum patris. Nam sumente populo
cibus: maior plaga fuisset in hostibus.
In uespere uero populus inuisit festum: et per fame
moram non sustinent: pecora mactauit
in terra et comedit cum sanguine. hoc est quod
scriptum est: in occidit et coxit antequam sangui-
s bene dilueretur. nondum purgatis carni-
bus uescens. non secundum morem patrum gut-
tura cultro lamauit et reliquit sangui-
nem. Dicit quodam quod de preda hostium nemini
licebat edere: donec immolassent iuxta
mandatum domini. aliter edent: quasi cum sanguine
edebat. et ait saul populo. Peccastis. Vol-
uite ad me: sapienter gerite et precepit ut
omnes super illud facerent: et coram ipso. secundum
morem patrum pecudes lamarent: ne
forte quod occulte aliter faceret. Tunc primum saul
edificauit altare domino. Unde patet. quod non
fuit recens altare iam bis opusculat in
galgala. Putant tamen quodam cum quies-
cunt: opusculat: nouum altare destruxisse.
hoc uero deum primum: quod non plene iuxta
placatum dei opusculat. **C**umque noc-
te uellet irruere super hostes: ait sacerdos.
Consultamus dominum. Sed silentium non rediit
dominus: in die illa. hoc est: non nocte non ui-
dit sequi. et ait saul. Taciturnitas haec
latentis est causa peccati. Peruenit dominum.
et si per ionatham factum est: absque retracta-
tione monet. Et statuit populum in par-
te una: et se et ionathan in altera.
Et cecidit soror super ionathan: et ait

saul. Quid fecistis? Cum ionathas. Nihil
in conspectu suo: nisi quod heri nescient ma-
ledictum. mel comedit et ait saul. Moneris
ionathas: quod non hoc fecero. hec faciat
in deo et hoc addat. Et ait populus. Ergo io-
nathas monet. qui fecit salutem in israel?
Vixit dominus. id est per uidentem dominum. et sic
deus est uiuentis et non dum gentium: si cecidit
capillus de capite eius in terram. Apolo-
pe sit est. Vnde legitur. si per non. Et eripuerit io-
nathan a manibus patris: et redierit ad
populum. Saul uero confirmatus in regno: quod
quod se intererit superabat hostes israel. Et per-
cussit amalech. Plenus sit est. Ut forte
per percutit: quoniam uellet ex mandato
domini. filii saul fuerunt ionathas et iesay.
et melchisua. Quare tacet ysboseth.
tanquam puer: et non dum militans: et tan-
quam in epulo. filie uero merob et melchol:
et uxores ei achinoem et princeps militie
abner filius ner: patruelis eius.
Et ceteri ceteri et ner. fratres fuerunt: filii abiel.
Legitur tamen in palypomeno: quod ner
fuit pater eius. Quod per etate deum est: et quod
nutriuit eum. **Ad saul uenit**

Eunc ait samu- **malech.**
et ait saul. hec dicit dominus. De-
molire amalech et uniuersa eius: quod resti-
tuit israel cum ascenderet de egipto. Iu-
ta quod uoluit dominus interficere: ut nec in
aliquo memoria amalech superesset.
Sed qui dicant: illos maleficos fuisse. et
in pecudes se utendi habuisse prauam. Id
ideo ne sub forma pecudum euaderet.
et pecudes perire. et recensuit saul ducen-
ta milia pecudum: et decem milia uiro-
rum iuda. Et nota quod forte uero: dicitur uiri
iuda: tanquam potiores esset. Unde alibi.
Catulus leonis iudas. Cumque intrasset

saül amalech: dñe cuneo. Recede ab a-
malech. ne involuā te cum eo: qñ tu
fecisti misciā cum isrl. Iero enī qñ ra-
guet i cñ dñs ē: bonum osuū dedit
moysi. Cui domū habitabat in amalech:
pñ filios obab. Et egssi i cñq: i deinceps
habitauerunt in isrl. Et ex his orē ē re-
chab: ut in palipomenon legit. hñ sc
cñei: qñ uenerit de calore domū pñs re-
chab. Tē pcussit saül amalech more
gladii. i. in uastatioē: qñ deuoratioē.
Sē locutio: i. in gladio. Et peperit sa-
ul agag regi amalech: i. optimis ar-
mtoz. Et ait dñs ad samuel. Penitet
me qd fecim saül regē. Et orauit p eo
samuel dñm: tota nocte. Eūq: acci-
piss qd saül exisset i formicē trium-
phalē in carmelo. iuxta sēbiā gen-
um. qñ faciebant arcum de mirtis. i.
palmit. i. oliuū. in signū uictorie: de-
cendit ad eū in galgala. i. occurrit q
saül. **C**umq: culpasset eū qd qñpi-
am seruasset de amalech: in excusa-
tioē sui dicebat pplm reseruasse op-
tima ad offerendū dñō in grāy ac-
tioē. Cui samuel. Melior ē obediē-
tia qm uictime. Sē bonos delectat
dñs: i. n sup sacrificia: pñrtim si obtu-
lunt qd decreuerat dñs pñre. i. ait saül.
Pñrtim. S; hac uice porta pñm me-
um. i. ora i sacrificiū fac p me: ul dimitte
te m. Cui samuel. Pñrtim te dñs: ne sis
rex sē isrl. Cumq: uellet abire samu-
el: apprehendit saül similitatē palli
ei. Qñ scissa ē. Et ait samuel. Sic sci-
dit dñs regnū a te hodie: i. a tua po-
stitate. Cūq: simul adorassent dñm:
pñrtim samuel adduxit ad se gag re-
gem. i. oblatul ē qñ: pugnis i tremens.

Et dñs samuel ad agag. Sicone sepa-
rat amara mors: q. d. Mirū ē. qd te
sic occidit mors: i. sepaunt animū tuū
āte. Qdam dñt duas uictiones se pa-
rat: i. suppleat. adūsūm te. Sē scdm
aliā litterā: i. dñs agag. Sic me se-
pat amara mors: q. d. Mors que sepa-
uat āme in eos: amarissime sepat me
ab omibz. Et cecidit eū samuel infru-
stra: i. abiit in ramatha. Saül ū ag-
cendit in domū suā: in gabaa. i. n
dit samuel ulē saulē: in habitu s. re-
gio. Nam in pñico pñra uidit.

De unctioē dauid: in domo patris

Samuel autē lugebat saul. i. ait
dñs. S; luges saul. cum ego
pñrtim eū. Imple cornu oleo: i. ua-
de ad domū ysai: ut ungas in re-
gem unū de filiis ei. Et qñ timet sa-
ul: fer utulū. qñ ad imolandū. Cūq:
uenisset in bethleē: opertit ad eū sen-
ores. Pacificus nē ingessit tuus. Ti-
mebant enī ne pñt aliquā correptio-
nem misisset cum rex: qñ forte of-
fensus regi fugisset: i. n audierent
eū recipe. Qñ cum opresser. uenisse se
ad imolandū: scificauit ysai i filio
ei. i. statuit eos corā altari. Et uidens
eliab pñmogenitū. pñrtim i optimū:
gastrum aut fñm regē. Et ait dñs
ad eū. Ego n corpus pulcritudinē. a-
pñrtim facio regalē: s; animi iūrtē.
In eundē modū repbauit dñs alios.

Satuerat enī ysai septē filios co-
ram samuele. sex pñs i nathan
adoptatū. filium samāa filij sui. i.
ait samuel ad eū. Hñ qd cōpleti sē
fili: Qñ redit. Adhuc reliquus est
paruul: i. pascat oues. Et uibante

samuele ad ductus est dicitur: rufus. i. rubicundus
et pulcher. Imunctus est in medio fratrum.
Directus est spiritus domini in dicitur a die illa et de
inceps: et recessit spiritus domini a saul et exag-
tabat eum spiritus nequam a domino. Dicit iosephus.
dicitur si accepisse spiritum propheticum: sic. Ille quoque
prophare cepit: sed super se spiritum ueniente.
Sed quod dicitur est spiritum recessisse a saul et di-
rectum in dicitur: uidetur quod de eodem spiritu
dicitur. i. de gratia spiritus. qua hucusque saul
uictor hostium existerat. Tunc dicitur ad
saul: serui eius. Spiritus malus exagitat
te. Adhibet et psalterium. psalterium in cytha-
ra: et lauius feret. Tradunt physici.
quod armonia leti reddat letitiam: et
istam istitiam. Tradunt mathematici.
quod multi demonet armoniam ferre
non possit: et quicquid nulli. Et indicatur
est regi: quod dicitur esse scientiam et uir bellicosus.
Cumque misisset rex ad ysaia per filio
eius: tulit ysaia asinum plenum panibus et
uinum et hedum: et misit ea regi. per ma-
num dicitur. De autem plenius: i. sufficienter
onerat. Et forte sic ex boue et hircio
fiunt utres: ita et de asino fiebant
sacra ad aliqua ferenda. Igitur cum spiritus
arripiebat saul: dicitur psallebat in
cythara: et lauius erat ei: et quicquid
recedebat ab eo spiritus. Cumque aliquando
dum cessasset spiritus a saul: remissus est
dicitur ad patrem. **De morte gohe.**

Et cum esset ut congregarent philis-
tinim ad usus israel in bellum.
Porro saul et israel castra metati sunt
in ualle terebintin: sub qua iacob
abscedit ydola. Et egressus est uir
spurius de castris philisteorum goh-
as getheus. de semine gyganteo:
altitudinis sex cubitorum et palmo.

Iste spurius dictus est. quod de ignobili patre.
gentili et nobili matre. i. uidea natus
erat. Spurius et hybridus dicitur ignobilis ex
patre: sed manzer et nothus. ex matre.
Hic exprimebat istud. quod serui essent phi-
listeorum: et proponebat eis monomachiam.
ita ut quorum uinceret athleta. serui
essent aliorum. Hebrei autem stupebant: et
metuebant eum nimis. Sic dicebat go-
liath: filius diebus. **E**rant autem eis mano-
res fides dicitur: in exercitu. Et misit eis ysaia.
per manum dicitur ephi polente. i. x. panes.
et tribuno sub quo militabant x. for-
mellat casei. i. x. paruol caseos: et recte-
tes. Hebrei habent x. sectiones casei: hoc
est. x. genera et diuersitates casei. Et precepit ei
ut secum afferret pignora fratrum: i. libel-
los repudij. Mos erat euntibus ad
bellum. ut libellos darent repudij ux-
oribus: ut si caperent nec redirent usque
ad annos tres. liceret uxoribus nubere.
Cumque uenisset dicitur ad locum certami-
nis. egrediebant eum singuli diebus alij
qui phantel: ecce ascendebat goliath.
exprimebat ut heri et nudus tectus. et fuge-
runt israelite a facie eius. Et ad mirans
dicitur: audiuit a philistinis. Virum qui percussit
eum. dicitur rex: et filiam suam
dabit ei. **C**umque audiret eum eli-
ab filius eius talia loquantem: incipit
eum. timentis ne pugnaret et occideret.
Et respondit dicitur. Quid feci? Quicquid
non uerbum est. Supple. dignum incipit.
a. d. Cur per solo uerbo incipit me? Et
ita. Verbum est tamen et non res: i. non animo
pugnandi hoc dico. sed ut rem sciam.
Humiliata sunt autem uerba dicitur: ad saul et
ad regem. Ego seruus tuus pug-
nabo: ad usus philistinum. Licetque phi-

bet eum saul. q̄a puer ēē: addidit. Ego
seruus tuus: interfecit leonem et ursum. cū
inuasissent gregē. Erat g̃ hic incūctus.
q̄i unus ex eis: dñō me libante. Tē in
dixit eū saul armis suis: et deposuit ea
dō. q̄ n̄ habebat armorū consuetudinem.
Et tulit in manu baculū pastoralē: et ele
git de torrente. Limpidissimos lapi
des. i. planos: et uolubiles: et misit eos i
peram pastoralē. i. uas quo lac mige
bat. Et ferebat panē: et fundā manu tu
lit: et percussit aduersus philistē. Q̄ rēp
sit dñs: et ait. Nūq̄ ego canis sū q̄ tu
uenis ad me cum baculo? Et in rēdit dñs.
Tu uenis ad me cū armis. ego autē ue
nio ad te in noīe dñi: ut sciat hodie
unūsa ecclia h̄. q̄ n̄ in gladio saluat
dñs. Cumq; iecisset lapidē funda.
percussit eum in fronte. Secūdo q̄: et tercio
lapide percussit eū in eodē loco: et tercio
iactu deiecit eū. Et currens eduxit
gladiū illi: et percussit caput q̄. Hic fa
bulant quidam iudei. q̄o ferū galat
et longe. obsequium p̄stare dñō dant lo
cū lapidi: ut intraret ad hōiem occi
dendum: et ob hoc deinceps circumcisio
fca ē cultello ferreo. q̄ p̄ fiebat p̄tino.

ugerunt itaq; philisti: et isrl̄ p
secutus ē usq; ad portas acharon.
Dauid autē caput et gladiū posuit in ta
bernaculo suo. Longo tēpore p̄: tulit il
la in ierlm̄. Hebrei: n̄ h̄t suo. Ob hoc
credit. q̄o in trophēū posuit ea in tab
naculo dñi. Vñ p̄tra: ab abimelech ac
cepit gladium. Cū autē redisset dñs a
plio: ait saul ad abner. De q̄ stirpe
ē hic adulescens? forsan uolens scire.
cui datur ē filiam. Hec recognouit
eum saul. q̄ aliquādiu absens fuerat.

et alterat: et p̄ exagitationē sp̄s. fcs erat
labil̄ memone. et respōdit abner. Huius
aīa tua rex. si noui eū: i. p̄ una tuam.
n̄ noui eū. Ut p̄ exagitationē. Hebrei: enī
sepe noīant mala a rēuīs eoy: ut ibi.
Benedic deo: et morere.

Cumq; quesisset saul a dñs. q̄t ēē:
ait. filius sum serui tui ysai: et aīa
aīa ionathe aglutinata ē aīe dñs. et in
iēit sed. Et dedit ionathas dñs uesti
menta sua usq; ad gladiū et arcū. et
balthēum. Q̄o saul p̄secut? dñs.

Cū ē redirent triumphantes de
plio: et dñs disponēt ferre capr̄ go
lie in ierlm̄. nā ut ait iose. hoc sct̄ ha
bebat. s̄ hastam iā dicat̄ deo: egre
diebant mulieres ex unūsis urbibz.
et cū instrumētis p̄nebat mulieres.
saul percussit mille: et respondebant ū
gnet. et dñs. x. milia. Audiens saul cau
sam uictorie attribui dō. post qm̄ t̄. do
lent int̄ se ait. Q̄o ei sup̄. n̄ solum
regnum? Et timebat ne a domo sua
regnū t̄sferret. et inuidebat dō: n̄
iam rectis oculis respiciebat. Post dies
inuasit sp̄s malus saul: et q̄i p̄phabat.
et missa lancea qm̄ tenebat: dñs psal
lentē putauit. et fige parietē. Dauid
autē declinauit ab eo: secūdo. Pmo enī
recesserat: bello imminente. Et p̄tra
statuit eum saul ciliarchā: et ait. fili
am meā merob dabo t̄: t̄mmodo esto
uir fortis: et plare bella dñi. Tētabat
autē: ap̄d se. Non sit manū mea in eū:
s̄ manū philisteoy. Cum autē de
buit merob dari dñs: data ē atriel
molate. Diligit autē dō micol: et pla
cuit saul: et ait ad eū. Induabz rebz
gener n̄s eris hodie. q̄o ē: in duabz

filii mei. Nam altera hūisti sponsā:
altam habebis uxore. Et ita. p. duabz rebz.
q. strauisti gigantem: et dabis. e. p. p. una.
hoc enī significatū ei saul. p. seruos
suos. Non hē rex necesse hē sponsalia.
mūta et donationē p. nuptias: n. tū
t. p. p. philistoy. Et abūe dē in acha
ron cum uirū. quoz erat tūū: et p.
cussit de philistim ducentos uiros. Et
afferent spūcia eoz: annūciat ea re
gi. Iose. tū dicit. Abscedent sexcenta
capita. uenit ad regē: et nuptias exige
bat. et dedit ei saul filiā suā. uter in
uitus. Cūq. uidet eū ap. d. m. et hoīes
approbari: timuit et tētabat de morte
ei. Hec iā metū celare ualens. dixit io
nathē et seruis suis: ut occiderent dō.
Quo indicauit ionathas dō: dicens.
Absconde usq. mane. Erat loqr. pat.
p. te. In cūmum: locut. ē ionathas
ad p. m. Eū p. c. al. in sanguine
innoxio. Quod fecit d. d. q. fecit salutē
in ist. et cū opa ualde sē necessaria.
et cū morte filia tua uidua uerabit:
et placat saul: uiuauit. uiuit d. n. s.
q. n. occidet. Et introdux. iona. dō
ad regem: et stetit corā eo sic p. u. s.

Quod micol deposuit dō p. fenestrā.

Rursum intro certamine p. u. s.
sit d. d. philistoy: plaga mag
na. Timuit saul. et tū demon gra
uitabat eum: et dō p. fallentē uoluit
sic p. u. s. p. forare. et fugit d. d. in domū
suā. Misit aut. saul satellites nocte
circa domū: ut mane egredientem
occiderent. **Q**uod cū p. sensisset mi
col: deposuit eū p. fenestrā et auhu
git. Micol aut. strauit lectulū q. i
eg. t. u. s. in q. posuit statuam. et pel

lem capnam ad caput ei. similitudinē
capilloz. p. p. m. s. et sagis suppositis ie
cur capre spūant. p. p. m. s. handantē.
Cumq. saul deprehendisset se illū: d. d.
ad micol. Eū dimisit inimicū me
um. Quod dicit. Timui. Dixit enī m. Di
mitte me. Alioq. m. m. s. u. Dauid
aut. fugiens: uenit ad samuelem. in ra
matha. et indicauit ei omīa: q. fecerat
i. rex. et abiit ambo in nabaioth. q. est
collis in ramatha: ubi erat cuneus p.
phay. **Q**uod cum accepisset saul.
misit li. s. in nabaioth: ut rapere
dō. Quod cum uidissent p. has et samu
el stantem sup. eoz: tū ē sp. d. m. in
illis et p. habant. Misitq. saul socios.
et tercioz. q. et ipi p. habuunt. Et uat
saul abūe p. eoz. Et anteq. ueniret
in nabaioth: ingredient p. habat et
q. amens fact. ē. Et exiit ueste re
gia. tota die et nocte canebat cū ce
tis: d. d. et samuele clam uidentibz.
fugit aut. d. d. inde. et uenit ad iona
than: et querebat. Eū ionathas.
Non moneris. Nichil g. de ut. p. a.
faciet pater: q. n. indicet m. Eū
dō. Scit pater tuus. q. diligis me.
et dicit. Nesciat h. iona. uiuit aīa
aīa tuā: q. a uno tū ut ita dicam
gradu. ego et mors uindict. Gra
dum unū dixit. p. m. s. dom. sue:
quo in. p. s. u. euaserat man. appa
ritoy. Hebrē hē: uno tū passu. Et
ē sensus. Minimū in. u. allū fuit:
inter me et mortē. fac g. ob. s. q. o
dicam. Erat enī k. l. e. et ego ab. s. o. z.
uar in agro usq. ad uespam t. t. e
diez. Si requisierit me rex. q. s. u. e.
uam sedē iuxta eū ad uescendū.

duces ei. Rogavit me dñs. ut iret in beth
leem. q̃ uictime sollempnes sibi om̃i
b; tribulib; ei. forte erat neomenia a
liqua sollempnis. p̃ iduū. Qd̃ si dixit
t̃ rex. bene. pax erit seruo tuo. Sim
autē fuit uat̃. completa ē in me
malicia ei. Et ait iona. Egre diam
in agrum. Cūq; eēne eg̃si. iura
uit ei ionathas. qd̃ q̃q̃ boni t̃ ma
li inueniret ap̃ p̃m. indicaret ei.
Iurauit t̃ mutuo fed̃. int̃ se t̃ sem̃
suū. Et addidit t̃ iona. deierare. i.
plimū iurare. Qd̃ aū m̃p̃ositū ē.
t̃ req̃siuit dñs de manu inimicoy
dñi. hoc de suo addidit sc̃ptor. in
sp̃u. t̃ addidit iona. Indie qua opa
ri licet. i. p̃chie klaz. ut qd̃a uoluit
s̃ meli ē. ut de seq̃nt̃ die intelliga
tur. egredieris t̃ sedebis latens iux
ta lapidem ezel. t̃ ueniens ad te
p̃ sollempnitatē. iacia tres sagittas
iuxta eum. q̃ñ excent me ad signū.
Si dixit puero q̃ tollet eas. ecce sa
gittę iuxta te s̃. pax t̃ ē ueni ad
me. Qd̃ si dixit. sagittę ult̃ te s̃.
uade. Dñs sit int̃ me t̃ te. usq; in
sempiternum. **P**orro p̃ma die sol
lemnitat̃ apparuit locus dauid
uacuis. Et siluit saul. estimans
dñs s̃idum purificatū. Alia die re
quisitū a rege. excusauit eū iona
thas. t̃ iur̃ saul. dixit ad eū. fili
mulieris. uirū ultro sapientis.
scio q̃ in confusionē tuam diligit
filiū ysai. Non stabiliens eo ui
uente. tu neq; regnū tuū. ad duc
eū ad me. q̃ fili mortis ē. t̃ ait io
nat̃. Qre monet̃. Et arripuit sa
ul lanceā. ut p̃cuter eū. Et deeli

nauit iona. ab eo p̃stac̃. nec comedit
panem in die illa. Et egressus in a
grum. fecit sc̃dm qd̃ condixerat dñs.
Et cum dixisset puero. ult̃ te t̃ sagittę.
remisit puerū in ciuitatē. cum arcu
t̃ sagittis. Et surgens dñs de latibulo.
adorauit t̃rio. dñm. s̃. t̃ ip̃m ionathā.
t̃ fleuēte ualde. Et ait iona. Cūq;
iurauim̃ stent in sempiternum. int̃
nos t̃ sem̃ nr̃m. uade in pace. De
Et fugit fuga dñi in nobe.
dñs in nobe. ad achimelech sac
dotem. fr̃em achie. Q̃ cum miraret̃.
qd̃ q̃ solus uenisset gener regis. ait
ad eum dñs. Secus sermo regis ur
gebat me. t̃ cōdixi p̃uī illū. illū
locum. Hūc si qd̃ h̃s ad manū. sal
tem s̃. panes da m̃. forte ex nūlo pa
num. intellig̃ nūs socioy. Es et ē m̃
t̃us dñs. Non enī aio fallendi. hoc
dixit. t̃ uidit sacerdos. Non habeo pa
nes laicos ad manū. s̃ t̃m panem
sc̃m. panes. s̃ p̃positionis. Si mundi
s̃ p̃uī. t̃ maxime a mulierib; mā
ducunt. q̃. d. Sc̃ptas. n̄ h̃t legem. Si
t̃m imundi s̃ p̃ coru. nec in nōita
te dabo eis. Et ait dñs ad eum. Con
tinuūm̃ nos abberi. t̃ nuditerci. et
fuerit uasa pueroy sc̃a. i. corpa. in
q̃b; continentur aīe. t̃ ip̃i p̃uī. Porro
hec uia polluta ē. s̃ ipsa sc̃tificabit̃
hodie in uasis. q̃. d. forte in uia hac
aliquo imudicie p̃p̃m. s̃ mundi
cia corpm̃ sufficit ad eā mundan
dam. h̃eb̃t h̃t. s̃ uasa p̃uoy sc̃a.
t̃ dñs. de uasis ad edendū. q̃. d. In
uasis mundis licet t̃ ponē panes
mundos. Seq̃r. Porro uia h̃. laica
ē. i. interrogō tua laicat ē. q̃. d. Cur

querit de mundicia. cum 7 si mundi
cent. uelci n debent. S; 7 ipa scificabi
tur hodie in uasis. i. in scientiis nris.
Scim eni qd nccitat excusat nos: 7 q
scificat. 7 dedit ei ^{pauca} ppositibis: q sublati
fuant. ut ponerent calidi. Ex hoc p
penditur q sabbatu erat. Cuiq; q
fisset ab eo dda arma: dedit ei gladi
um golie. Ioseph dicit lancea. q erat
inuolut pallio in tabnaclo: erat
eni ibi t archa. cum aliquo suo
tabnaclo. Et scidauit h omia doech
ydume. potentissim pastoy saul:
q erat ad orandum obligat uoto.

Ugit De fuga dd ad achis.
dd in die illa ad achis: regem
geth. Et indicauit serui sui regi:
qd q rex erat in isrl q lacebat ap eu.
7 de vicino hostem reciper. si saluu.
eu seruaret. 7 amittit dd: pseruam q
miserat saul ad achis. ut reddet ei
seruu suum fugitiuu. Cumq; trahet
ad regem: simulauit furorē 7 impin
gebat in ostia porte. q p clausa por
ta ingredi uolens: 7 que furiosi sage
bat. ut regi fide ue passionis osten
der. Et ait rex. Non ingrediet hic
arrepit domū meā. 7 dimisit eu.
7 abiit inde dda: 7 latuit in spelun
ca otolla. Non tū statq; s; p uenit
ad naas regem amonitay. ut dicit
ier. in sequenti. in quada glosa.
Et uenit ibi ad dda: ois cognatio q.
S; talis qbz aut odiu aut timor sa
ul erat. 7 q ere pmebant alieno: uen
iunt ad eum. Et fuisse cu dda: q
qdringenti armati 7 pfect: dda cu
eis in masphat: q: moab. Et eni
altera. in iuda: 7 deposuit apd regē

moab: plem 7 mtem suā. Et manserit
apd illum. qmdu dda fuit in pldio. i.
in expeditione: in q i qrebat munitione
ad manedum. De mte athimelech.

Et monente 7 sacerdoti.
ppha gad ut in recederet 7 uer in
tram iuda: uenit in saltu areth. 7 au
diuit saul qd apparuisset dd. Et cum
saul in nemore. qd: in rama: tenet
hastā. ait ad seruos suos. Nūq; di
tabit uos ois filii iemini. filii ysai.
Non ē ex uob q doleat uict meā. Et
ait doech ydume. Vidi eu in nobe.
apd athimelech filium achitob: q stu
luit p eo dnm: 7 dedit ei cibaria: 7 gla
dium golie. 7 itat rex uocauit achi
melech: 7 ois sacerdotes q erant in no
be. Et ait ad eum. Cur iurasti ad u
lum me. cu filio ysai. Dedisti ei pa
nel 7 gladiu. Q; xdit. Absit hoc a
me. Non fuit res hmoi: uniuersa do
mo pnt nri. Nesciui qd a te fugisset.
Et ait rex emissariis. Irruite in sac
dotes. Q; noluerit exten de mari: in
xpos dnm. 7 ait rex ad doech. Irrue
in eos. Et trucidauit in die illa.
hxx. 7 uiros: uestitos ephor lineo.

Iora t erant in dng: ut p ha
bitum religionis. mouent animu
regis. Auit hebrei. n ois fuisse
sacerdotes. nec in dui ephor: s; ois dig
nos ēē. Pussit q; saul nobe uin
culu sacerdotu. 7 mulieres: 7 uiros: 7
iunūta: scdm qd ds heli sacerdoti p
phauit. plem ei radicē euellen
dā. Solus abiathar sacerdos fili achi
melech euasit. 7 fuit. 7 fugit ad dd.
ferens ephor secū qd fecit moyses:
7 declarauit ei interitū pnt: 7 suoy.

Et ait dñs. Ego sū reus oīum pñs tui.
Mane meū. Q̄ querierit aīam tuam.
q̄reret meā. Et annūciatū ē dñs. q̄d phi-
listei oppugnarent ceila. et diriperent a-
reas. i. annonā de areis. ut q̄d uasta-
rent segetes. Consultuit ḡ dñs dñm.
Vadā. et percutiam philisteos. et ait dñs.
Vade. et percutiet. et saluab ceila. Eūq; q̄-
merent uiri ei uir cū eo. rursus consu-
lit dñm. et accepit responsū ab eo. q̄d et
p̄uit. Et abiit dñs. et percussit philisteos
plaga magna. et intrauit ceila. Q̄d
audiens saul. ait. Conclusus ē dñs in
urbe. Et congregabat exercitum. ut obsi-
deret dñs. et uiros ei. Q̄d cum audisset
dñs. consuluit dñm. p̄ abiathar. Descen-
det huc saul. et uiri ceile tradent me
in manū ei. Et ait dñs. Descendet. et
tradent. q. d. h. ē uoluntas regis. et illo-
rum. que dñm latē n̄ potat. Et egressus
ē dñs. et uiri cū eo. q̄i sexcenti. et uaga-
bant in t̄g. Q̄d cū accepisset saul. dis-
simulauit ḡre. Transiuit autē dñs. in
monte solitudinis ziph. Et abiit io-
na. ad eum. in locū silue q̄ uocat na-
ua. Et confortauit manū ei in deo. et ait.
Tu regnab in isrl. et ego ero l̄ sed̄s. ē.
et p̄as m̄s sit hoc. Et in nouatiunt
iurandū fecit inter se. corā dño.
i. corā gao ppha et abiathar. De zi-
pheis. et q̄d dñs latuit in spelūca.

Ascendunt autē zipheis ad saul
in gabaa. dicentes. Dauid la-
ter ap̄d nos. in colle achile. Veni.
et tradem eū in manū tuas. Et bñdix-
it saul. et ait. Considerate curiosi
ubi sit pes ei. et renuntiate m̄. et seq̄r
uos. Dauid autē et iur̄ei. erant in
deserto maon. Cūq; egressus ē

saul ad querendū eū. ascendit dñs ad
p̄m. locum. i. munitissimū. ut dicit
ier. ubi q̄s erant oīi repositi. Et ier-
sabab dñs in deserto maon. in monte
opaco. Porro uiri saul. in modū co-
rone cingebant montē. Eūq; despa-
ret dñs. se posse euadē. uenit n̄tū ad
saul. Redi festin. q̄m infudunt se
philistei sup̄ t̄ra. et desit saul p̄seq̄ dñs.
p̄gens in occursum philisteorū. Ob hoc
uocauit locū illum. p̄m dñdē-
tem. eo q̄d ibi sepat̄ ē saul a dñs.

Ascendit ḡ dñs in. et habitauit in
locis t̄tissimis engaddi. Hoc ē op-
pidum. in q̄ erat uinea balsami. As-
sumens autē saul tā milia electorū. in-
seq̄bat dñs. et sup̄ abruptissimas p̄es.
que solis ibicib; ē p̄ue. Et intrauit
saul spelūcā. ut p̄uiḡ arret uentē.
Porro dñs et uiri ei. in m̄tion parte
spelūce latebant. et op̄ant serui
dñs. Tradidit eū dñs in manū tuas.
Et p̄cidit dñs hōiā clamidis saul si-
lenē. et rediens ad uiros. p̄cit cor su-
um. methonomicos. i. p̄ct̄ suū. in
inquo p̄nctur cor. et momordit
eū conscientia sua. de eo q̄d fecerat. sū-
q; murmurarent socij adūsus eū.
timens ne irruerent in saul. ait.
Vixit dñs. q̄ n̄ dñs percussit eum
aut in obitu. aut in p̄lio. ap̄oyo.
p̄ct̄ ē. q. d. de cetero n̄ parca ei. P̄-
p̄ct̄ sit m̄ dñs. i. hanc misericōdā faci-
at meē. ut n̄ mittā manū meam
in xpm dñm. Et confregit uiros
suos. his sermonib; . Porro saul
egressus. ibat cepto t̄tē. Et egressus
dñs p̄ eum. clamaū. Dñe mi rex.
Eūq; respexisset saul. adorauit dñs

in tram: i ait. Quare audis dicentes. dō
querit malū adūsūm te. Cognosce
horā clamidis tue in manu mea: qm̄
cum p̄cedem. p̄p̄at ē ocl̄s meis. Quē
p̄sequeris. Canē mortuū. i pulcē unū.
Hic auditis fleuit saul: i ait. Justior
me es. Reddat ē dñs. Scio: qd̄ regna
tur sit. Iura m̄ in dño: ne deleat sem̄
meū. Iurauit dñs saul. Abiit ḡ saul
in domū suam. Dauid aut̄ ascendit
ad uertora loca: in angustias masphath.
De morte samuel: i nabal.

So tēpore mortuus ē samuel: i fle
uit cum uniuersis isrl̄. singuli
tanq̄m p̄p̄um lugentes: i sepeliert̄ eū
in ramatha. Certū ē itaq; qd̄ ab hoc
loco usq; ad finē sc̄ti libri: n̄ sc̄pserit
samuel. Cur ḡ ei noīe p̄tulerit hū
duo liby. Q̄a reliqua sc̄pserit unū p̄pha
rum de discipulis ei: cui opus ascribitur
magr̄o. Q̄dam tñ dicit nathan sc̄pserit
se sequentia. Descendit aut̄ dñs in de
sertum pharan. Oppidū ē in arabia.
Erāt aut̄ uir in ciuitate aman in soh
tudine maon: i possessio ei erat in car
melo. Mons ē: in sorte iude. Alit̄ car
melus: ē in confinio palestine et fe
nicie: n̄ hehyas occidit p̄phas baal.
Et hic: erat de gr̄ie caleph. In pali
pomenon: ita leḡ. Caleph genuit az
tan. artan genuit gezem. Hic ē ut
iudei putant: nabal. **C**um ḡ
audisset dñs. qd̄ nabal ascendisset
ad tondendos greges. misit ad eū x.
iuuenes. ut mitteret ei aliquā bñ
dictionem: in die bona. Exultabat
enī. i epulabant̄ iudei in tōsione
ouium. ob memoriā p̄m suoy: q̄
fuānt pastores ouū. Et ait nabal

nuntius dñs. Non mittā. Q̄s ē fili ysaī.
Hodie increpauit serui fugitiui. Nescio
eos. Cumq; audisset dñs. qd̄ imppauit
ei nabal. accinct⁹ ē gladio. cū quadam
gentis uiris: i ait. H̄ faciat dñs inimi
cis meis: i h̄ addat: si reliq̄ro de omib; q̄
ad eum p̄tinent. ungentē ad pa
cem. i. sat̄ canem. t̄ infirmū. Porro
abigail uxor nabal. formosa i prudens.
h̄ ignorabat. Indicaui ei custos ouū.
q̄nta p̄sidia tulisset ei dñs: in deserto.
Festinauit ḡ abigail: i tulit in oc
cursum dñs panes: i unū. i arietes q̄
tos. sata polente: i ligaturas uine p̄sse.
et massas carum: i adorans dñs. ait.
In me sit dñe m̄ h̄ iniquitas: i. condo
na m̄ hanc iniquitatē. m̄. uel ita Si
putas ēē iniquitatē. n̄ deleat eū q̄a
iurasti: m̄ imputet. Porro fecit unū
m̄ sc̄m nom̄ suū. Nabal enī: stult⁹
int̄p̄t̄. Constituit te dñs ducē sup
isrl̄: n̄ debes fundē sanguinē in nox
um. Hic enī ē nocuit: ē. sua ē n̄
dedit: i erit anima tuā custodia q̄ in
fasciolo uiuentium. Hebr̄ ē h̄ in ui
clo uite. qd̄ idem ē. i. in collegio sc̄oy.
Alia litera h̄: in fasciolo unū. q. d.
Sic custodiet dñs aīam tuā ad mul
tiplicandū. sic custodiet fasciols unū
um in aqua. ad t̄splantandū. Et
uixit dñs. B̄ndict⁹ dñs q̄ misit te ho
die: in occursum meū. Vade in pa
ce. Audui uocē tuā: iniuriā. i. re
mittendo: i honorauit faciē tuā: x.
ma de manu tua recipiendo. **C**ū
ḡ indicasset abigail om̄ia h̄ uiro
suo: emortuū ē cor ei p̄ amore. Ti
muit enī ne forte dñs nollet deieci
re: i mortuus ē. p̄ x. dies. Q̄ audi

to dñi. ait. Bñdictus dñs q̄ custodiuit
manū meā a sanguine. ⁊ reddidit ma-
litiā nabal in caput ei. ⁊ uocauit a-
bigail. ⁊ duxit eā in uxore. Accepit q̄
dñs terciā uxorem: achinoē de izrael.
tñ fr̄. **De fuga dñi ad achis.**
auerunt rapha: ad saul. Ecce dñs abs-
conditus ē in colle achile. ⁊ abiit saul
p̄ eum. cum tñ milibz electoz. Et des-
cendit dñs nocte. ad castra saulis. ou-
cent secū abysai filiū sarue sororis
sue. huius fuerūt tres filij. ioab ⁊ abysai.
⁊ azael: nepotes dñi. Cūq; clam intras-
sent tentoriū regis cunctis dormienti-
bz: dixit abysai. Prodiā saul lancea:
in terra. ⁊ phibuit dñs. dicens. Qs ex-
tendet manū suā in xpm dñi ⁊ erit
innocens. Sz tolle hastā que ē ad ca-
put ei fixa in tra ⁊ uas aque: et eam.
Et egressi sūt nullo euigilante: qz so-
por dñi irruerat sup eos. **C**umq;
trāsissent torrentē ⁊ steterunt in tñ
ce montis. ubi possent audiri: excla-
mavit dñs ad abner ⁊ ad pplm. filiū
mortis uos estis: qā n̄ custodistis dñm
uſm xpm dñi. Ingressus ē q̄spia: ut
intificet regem. ⁊ uidet ubi sit hasta
regis ⁊ cyph aque. Et agnoscens sa-
ul negligentia suā ⁊ bñficiū dñi:
exclamauit. Sum uox tua ē h. fili-
mi dñs. Qz uidet. Cur psequeretur dñs ser-
uum suū. Qd fecit. Si dñs incitat
te ad uſum me: odoriet sacrificiū. i. pla-
care eū oportet sacrificio ⁊ p̄ce: ut of-
tendat nob sup hoc qd uelit. Vltia.
Tu ipse occidas me: ⁊ erit q̄ sacrifici-
um deo in odore suauitatis. Qdā
ita legunt. Odoret sacrificiū. si dñs in-
citat te ad uſum me: i. sacrificantes

pbeni iudicio dñi. si dñs hoc facit. Si
autē filij hōium incitant te male-
dicti sūt q̄ cogunt me trāsire ad ydolatri-
ne seruā deo isrl. Et ait saul. Pctāy.
Reuſte filij: n̄ ulc̄ maleficiā ē. ⁊ ex-
dit dñs. Iudicet dñs int̄ nos. Ecce hasta
regis. Veniat: q̄ tollat eā. Cui saul.
Bñdictus tu: filij. Et qdē facient fa-
cies: ⁊ potens potis. Et saul reuſus ē
in locum suū. Et dixit dñs in corde suo.
Aliquā in adam in una die: in manū
saul. Melius ē: ut saluet int̄ philis-
teos. **A**biit ḡ dñs. ⁊ de. uiri cū eo:
ad achis filiū mahor. regem gech. Iste
fuit filiū sup̄dicti achis. cui mater dice-
batur maoth. ⁊ erant cū dñs due eius
uxores: achinoē ⁊ abigail. Saul ⁊ de.
Sax nichol: fata de gallim. ⁊ dixit dñs ad
achis. Holo ē oneros regi. Det m̄ rex
locum: in quo habitet. Et dedit ei achis
sicelech. Qz: ex tñ facta ē regū iuda. Et
habitaui dauid in ea. i. i. m̄. m̄. ⁊ ex
xx. diebz. Et agebat dñs p̄oat de uictis
philisteoz cūstantibz. qui n̄ erant
sub potestate achis. Virū et mulierē
n̄ ad ducebat captiui: ne forte loqre-
tur ad uſum eum. Cūq; queret achis
qs p̄uſſerat: aiebat se depoplatū ēē
habitantes ad austrū iude: ⁊ in cam-
pestibz. **De suscitatioe samuhelis.**

Sactum ē eo t̄p̄. aggregati sūt phi-
listi ad plūm: ⁊ isrl. Et ait
achis ad dñs. Metum egrediens tu:
⁊ uiri tui. Ego custodē captiui me:
te pono: p̄ cunctis. Congregauit ex
saul unūsum isrl: ⁊ uenit in gel-
boe. Samuel autē: mortuus erat. H
ideo reperit hic. ut ostendat angus-
tia saul. in qua plimū ēē ei neces-

sarius samuel: et ut ostendat samuel
recenter mortuus. qui in primo erat sus-
citandus. Tradit enim neminem posse suscita-
ri arte phitonica: nisi recentem mortuum. et
adhuc integris vitalibus. Timuit itaque
saul: et consuluit dominum. Qui respondit ei: neque
per somnia. neque per prophetas. id est per discipulos
samuel. neque per sacerdotem. Hebræus habent. ne-
que per doctrinam. per prophetas. sed in quo erat do-
ctrina et veritas. et ait saul servus meus.
Ostendit mihi mulierem: habentem phitonem.
Ipse enim occidat magos et arolos. et
phitonicos. Unam tradit ieronimus re-
servatam: quia mater erat abner. qui la-
tent habitabat in endor. qui civitas est
iuxta fontem endor. **P**htonem quodam
tradit artem esse suscitandi mortuos:
quam phiti adinvenit. a. d. Querite
mihi mulierem pythiam artis illi. Quod con-
gruit hebreo: in quo legitur. Mulierem ba-
laco oph. Balaco enim interpretatur dominam.
Oph: est nomen artis illi. Mutavit ita-
que saul habitum suum. et venit ad
mulierem nocte: cum duobus viris. et ait.
Suscita mihi quem dixi tibi. Qui respondit. Ho-
sta: quanta fecit saul magis. Quare ergo
insidiaris animæ mee? Quidam tradit sa-
ulem ob hoc delevisse eos: quia pro-
nabantur contra regem futurum. Juravit
autem ei saul. quod propter hanc rem nichil ma-
li pateretur. et dixit ut suscitaret samue-
lem. Videns autem mulier virum semper
conturbata est. et ait. Quare imposui-
isti mihi? Tu enim es saul. Hoc enim sa-
muel ei indicavit: ut ait ioseph. Qui-
dam fabulantur. mortuum magice sus-
citatum a pedibus primo mortui et sur-
gere: nisi quia rege suscitante suscitatur.
Tunc enim a capite surgit. Alii dicunt. per

phantam non posse suscitari: nisi rege suscitante.
Tunc indicavit ei saul. se saule esse: et ait.
Noli timere. Quid vidisti? Qui respondit.
Virum senem et gloriosum: et amictum pallio
sacerdotali. Et intelligens saul. quod sa-
muel esset: ad oravit eum. Et ait anima sa-
muel: ut dicit ioseph. Quare inquietasti
me? Cui saul. Exortor nimis. Philis-
teus pugnant ad usum meum: et dominus non
respondit mihi. Obsecro: dic mihi quod faciam.
Qui respondit. Quid interrogas me. cum dominus re-
cessit a te? faciet dominus tibi: sicut locutus est.
Toller regnum de manu tua: et dabit
illud david. Eras autem tu. et filii tui mecum
eritis: id est in numero mortuorum. sicut ego sum
in inferno. De hac suscitatioe dicitur a
quibusdam: quod spiritus malignus apparuit
in spiritu samuel. et phantasmata ymago
ei ibi apparuit. qui dicta est samuel. Tra-
dit quidam. quod deo permittente. anima ipsi
tamen simuli corpe induta apparuit
ibi. Alii vero. quod corpus tamen suscitatum est
spiritu unifico: anima in loco suo quiescen-
te. Hoc audiens saul: prostratus est in terra
primore. nec comederat panem in die
illa. Et coegit eum mulier et servi eius:
ut comederet. Cumque comedisset: redi-
it ad castrum per noctem. Soluit enim sciri:
quod consulisset phitonissam. **Quod dicitur**

on uicit amalech.

gregati sunt ergo philistiim in asdech:
et castra metati sunt super fontem ierimel.
Saccaphe uero philistinorum uidentes david
et suos esse cum achis: dixerunt. Reverti-
tantur hebrei isti in locum suum: ne forte
cum cepimus philistinum. fiant nobis adusa-
rii et in captivum nostris mereantur et red-
di gratiam domini sui. Tunc ait achis ad david:
mune et dolent. Bonum est in aspectu

meo: s. facit ut n. placeat. Surgite de nocte: et abite dilucto. **A**bire g. d. cum suis in siclech: die tertia. Amalechite u. m. impetu fecerunt in siclech: et succendunt ea: et captiuas duxerant mulieres: et paruulos: et uniuersam pdam. Planxit g. d. et ppls qui cum eo erat: donec deficeret in eis lactine: et uolebat cum sui lapidare. Confortat au. d. in dno. consulit dnm p. abiahath: dicens. Psequar latrunculos hos: et pphen dam. Quidit. Psequere: et pphen des. et reduces pda. Abire g. d. et pphen cum eo: et uenunt ad torrente bezor: et ibi ducenti lassi substitunt ad sac cinas. et mandato dauid.

Cumq. alii transissent. inuenerunt pueru. egyptu. fame deficientem: que reliquerat dñs suis uir amalechi ta. cu. egrotare eu. uidisset. et deduxit ei cibum: et refectus e. sp. ei. Et ait ad eu. d. d. Potes me ducere ad cuneum istu. Quidit. Si iuraueris in qd. n. occidas me. nec tradas in man. dñi mei: ducam. Iurauit ei d. d. et eo ducente inuenerunt hostes epulantes. et q. die festum celebrantes. Et percussit eos d. d. a. uesp. usq. ad uespam altius dig. Soli quadringenti adulescentes euaserunt in camelis. Erunt g. d. d. oia. q. uisunt amalechite: ab hoie usq. ad pec. De qd. in hac uictoria pbuerit illi auxiliu. ix. pncipes militu. de manasse: q. confugerunt ad eum. du. redierunt in siclech. Pri. eni. uenerant ad eu. tm. de iuda et beniamin. **P**orro cu. redissent ad uiros q. lassi substitant: salutarunt eos d. d. pacifice. et indignati sunt quida. q. cum eo ierant: dicens

dicentes. Sufficiat cuiq. uxor sua et filij. de pda nich. dabimus eis. et ait d. d. Nō audiet uos qsqm. fās me. Termone b. Equa pars erit. descendenti ad plu. et remanenti ad sac cinas. Jeronim. ait. Non ait. q. lassi remanserant: q. lassi nil debet dari de pda p. d. Et fām ē ex die illa et deinceps. q. lex in istis: usq. ad diem hanc. Venit g. d. d. in siclech: et misit dona depda senioribz iuda p. xim. suis: et reliq. cu. qbz commemoratus fuerat ipse et uiri ei. **De morte**

Porro saul et filij ei. philisti pugnabant aduersus isrl. Saul autē sciens et prudens festinabat ad mortē: et uirilit. dimicabat. Soli q. p. magnanimet. reru. tribulūm et contemptores. Magnanimitas maxime conuenit regibz: q. p. multo pncipat. n. solum malos n. licet et circa subiectos. s. nec mediocrit. bonos ē. **F**ugerunt autē filij isrl. a facie philistinor. et ceciderunt in monte gelboe. Et percussit se rex filij saul: ionathas. aminadab. melchisua. ysbosech au. domi erat. Eūq. grauit. ē. uulnerat saul: dixit aut. aringerum suū. Parce me gladio tuo: ne forte incircuncisi isti illudant in uent. et p. interficiant me. Et noluit armiger. Et irruit saul sup. gladium suū. Adeo eni. defecerat: qd. n. poterat se transubare. Qd. uidet armiger suus: irruit et ipse sup. gladium suū. Hic fuit doech idumeus: ut auunt hebrei. Q. timuit ēē supstes saul: p. d. d. et mortu. i. omis domestici saul: q. erant cu. eo. Uidentes au. filij isrl. q. tñs uallem

iordanis erant strage suorum: egressi de
civitatem sunt fugerunt. Altera die uenie
ret philistim. ut spoliarent interfectos. ex
spoliauerunt saul armis suis: et filios eius. Et
posita capita eorum cum armis: miserunt in
tiam suam per circuitum. ut annuntia
ret hoc in templo ydolorum. et in populis. et
posuerunt arma eius in templo ashtaroth.
caput uero in templo dagon: ut in pal
pomenon legimus. Corpus uero eius et filiorum. sus
penderunt in muro bethsan: qui in oculis
israel. **V**iri autem de iabel galaad. quos
libauerat saul ab ammonitis. ambula
uerunt tota nocte: et tulit cadauera
de muro bethsan. et combusserunt ea ig
ni. et sepelierunt ossa in nemore iabel: et
plangebat eum. ieiunantes septem diebus.
Nota quod in palpomenon legimus. Mor
tuis est saul propter iniquitatem suam: et ad
ditur quod in cumulum pecorum. et in super phi
toniam consultum: propter quod interfecit
eum dominus. Huius pecorum magnitudine:
multum non attendunt. Et regnauit
saul uiuente samuele .x. et .iij. an
nis: et eo mortuo duobus annis. Huius
etiam annos: sacra scriptura non annotauit.
A samuele prope incipiunt tempora nostra
tempus prophetarum: sic a saule tempora regum israel.
In diebus istis: apud latinos quatuor reg
nauit filius eneas. filius postumi. Alia
etiam hystoria. quatuor ponit filium lat
inum. uterum fratrem postumi: et quatuor
filium eneas. Huius temporibus: homerum fuisse
quendam dicitur. De quo: magna disso
nancia est. apud ueteres. Erat et ponit
eum ante descensum heraclidam in pelo
ponensium urbem. Aristoteles: et. an
no a captiuitate troie. Aristoteles. et
philodorus: tempore emigrationis yo

nice. Apollodorus atheniensis: et. xl. anno
euerionis ylii. Alii modico tempore: ante
quam olympiades inciperent. De plan
ctu dicitur super saul et ionatham. i.

Actum est per mortem saul. adolescens
fugiens de philo. uenit ad dā in
sichem: et adorauit. Cumque indicasset
ei populum uictum et saul cum filiis suis
mortuum: ait dā. Non scis. quod mortuus est
saul et ionathas filius eius? Qui respondit. Vidi
saul incumbente super hastam suam. et
hostes appropinquabant ei. Cumque quisset
quisnam eum et occissem. amalechites
sunt. ait. Iustificet me. quod presciterit et: ne oc
cidant me in circuitum. et occidi eum. quod
uiuere non poterat: et tuli diadema quod
erat. et. et solebat in capite eius et armillam
de brachio eius et attuli ad te dominum meum.
Aunt hebrei: hunc fuisse filium doech
ydumei. Cui pater suus priusquam irru
eret super gladium suum tradidit insign
ia regis que custodiebat: ut ferens
ea ad dā. redderet ei placabilem.
Hec obuiat. quod pater ydumeus et filii
amalechites dicitur. cum amalechite fuit
ydumeus: amalech enim fuit filius eliphar.
filii elai. Dauid ergo et omnes qui cum eo e
rant. sciderunt uestimenta sua: plan
gentes et ieiunantes usque ad uesperam.
secundum legem. et ait dā ad nuntium. Quare
non timuisti mittere manum tuam in christum
domini? Os tuum locutum est contra te. Et in
bente dā: uir depueris ei occidit eum.
Et cepit dā. ut preses doceret filios arch.
arche sagittandi. eo quod audierit populum
a sagittariis interfectum: sicut scriptum est
in libro iustorum. Hic liber non habet sic
nec plini. quorum fit mentio in uet
eris: quos combustos credimus a babilonis.

f
uerunt qui dicunt. hunc librum dici
librum iustoy. eo qd de iustis agit. i. sa-
muele i. dcl. Alii dnt pentateuchum. li-
brum iustoy. u. conici potest. arte sagi-
tandi utile ee. qz dicit iacob. se tulisse
agrum de manu amonrey in gladio
i. arcu. Qdam legi iustoy neutralit:
i. dicunt librum iustoy. qz agit de
his q iusta st. i. qd librum iudicoy. ut
sit sensus. Sic pcepit dcl arte illam
seruandam: sic seruat qd scriptum e
in libro iustoy. Tc plangit dcl carm
lugubre sup saul i. ionatham. i. credi-
tur metrico compositu fuisse. i. e. rane-
na hui carminis tpta. Pmo agit
de loco ubi facta e strages: i. imptat
q. Secdo: comendat saul i. ionatham.
Tercio: specialit mndat ionatham. ostn-
dens qntum dilexit eum. Nec obest
si aliqu plaliter. aliqu singlariter
de eodem monte loqr. Est eni unus
mons: ptes hns colles. Vbi leg. mon-
tes gelboe nec ros nec pluuia ueniat
sup uos. quida dnt sup te: sic legen-
tes lictam. Montes gelboe: subaudi.
ue uob. Postea inferre. Nec ros. nec
pluuia: ueniant sup te. Montes
hui ut dnt. p ubrum fiant: i. im-
ptatur eis. n ariditate. i. stilitate.
qd aridi eent. Un subdit. Neqz snt
sup uos agri pmtiaz. i. fructuum
optimoy. sic put. Alii dnt pphā
ee: que impleta e in dieb hebye. A-
lii dnt. in cacumine montis. nec an-
nec p. pluisse: i. p maledictione i
firmatum. Plangitq dcl saule. eo qd
uult interfec e: licet uncl eor o-
leo. Et subdit causam hui necis. a
sanguine mfectoy. i. ab adype for-

tum. i. p sanguine sacerdotu qd occi-
dit in nobe. hebre tn inchoat usum.
ita. a sanguine mfectoy ab adype
fortum sagitte ionathe: i. cetera.

De pma unctioe dcl in regē.

Est hec ex responso dcl ascendit
dcl in ebron i. habitauit ibi cu
duab uxorb: suis i. domo sua: uiri
q: ei manserit in oppidis ebron. Et
unxerit eum uiri iuda in regem.
sup tbum iuda. Hic inchoat qpta e-
tas. n initio regni iudeoy ut qdam
uolunt. qz t inchoasset a saule: i. p
innouatione pmissionis que patb:
olim data erat de regno xano: qd p-
figuratu e in dcl. iurante dno dcl iu-
tate. destructu uent ei sessuro sup se-
dem suam. Huiusmodi: e dcl qd iabi-
te sepelissent saul: et mandauit eis.
dicent. Bndicti uos a dno: q fecistis
misericordiam cum dno uro. Retruet uo-
bis dnt: i. ego retribuam. Nec time-
atis. qd n hntes regem: qz uixit me to-
mus iuda regē i. *De regno ysboseth.*

Abner au pnceps exerc
saul. tulit ysboseth. i. circum-
duxit eu p castra. i. ubicuq: dispst
erat exercit: et creauit eu regem st
reliquas tbz. Ut p cast intellige
manaim locu munitissimu: ubi i-
unxit eu in regē. Erat au ysboseth
xl. annoy. et duob: annis regna-
uit sup isrl. Dauid u. n. annis. i.
vi. msib: regnauit in ebron: sup
domu iuda. fo tēpore ortum e in
testinum bellu: int hebreos. Porro
egressus e abner i. pueri ei de castis:
in gabaon. Joab au i. pueri dcl oc-
current eis: ad piscinā gabaon. Et

conuenit inter eos: qđ .xii. tñ ex utra
q; parte pugnarent in medio exercitu
um. Et apphensio unusquisq; capite
comparis sui. de fixit gladiu in latus
vtrius. et occidunt simul. Ob hoc dictu
est locu ille: ager robustoru. Iosephus tñ
videt uelle: qđ prius dñ supstitet. oc
cidunt compares suos. Orum ē autē
bellum int̄ reliq̄s. et fugit abner cū
suis. Erant autem ibi cum ioab duo
fr̄s ei: qđ azael uelocissim. qđ uñ de
capreis p̄sequebat abner instantissi
me. Cum abner. Et soli me seq. ne p̄pel
lar cōfodere te. et n̄ potero leuare fa
ciem meā ad ioab. Ille n̄ noluit de
clinare. et percussit eum abner in in
guine. aūsa hasta. i. cum ligno postu
on. n̄ cū mucrone haste. et uisa ad eū
hasta. P̄sequentib; autē ioab et abisai
fugientem abner: sol occubuit.
Et uenerunt ad collē aque ductus:
in cuius summitate congregati sūt ad abner
filii beniamin in cuneū unum. Et
ait abner ad ioab. Hūqđ uis dese
uire usq; ad deletionē fr̄m tuorū?
An ignoras qđ n̄ gñis morit. iugu
lo qui puocat hostem? Cessauit g
ioab: et om̄s exercitus: p̄sequi eos.

¶ Oro abner cum suis nocte illa
transiens iordanem: uenit ad ysbo
seth in manaim. Joab uñ et uiri ei tu
lunt azael et sepelierunt eū in sepul
cro patris sui in bethleē: et redierūt ad
dā in ebion. **De filiis dā.**

Facta ē g longa cōtatio: in
ter hos reges. et dā exscende: al
ter de scēbar. Et atq; ē filii dā: in
ebion. P̄mogenitus amon: de ach
noem. Secundus celaph: de abigail. Ter

cus absalon: de uxore gentili maācha
i. filia ptolomai regis iessur. Quartus:
adomas filii agith. Quintus: saphatath
filii abigal. Sextus ierāan: quem iose
phus uocat nachan. de egla uxore
sua. quam hebrei aunt fuisse micol.
que sola dñ uxor ei. qđ in adulescentia
p̄mā sortitus uxore. Qđ n̄ uidet pos
se stare. cum in seq̄ntib; legat micol
in ierlm subsannasse dā: et dñ qđ n̄ ē
ei natus fili de dā. usq; in diē mortis
sue: qđ in ipso partu occubuit. S; po
tuit fieri. ut uicina partus descenderet
de ierlm in ebion. ut ibi pareret:
tanq̄m in p̄mitiuo loco regni. De

Eo tempore **infertioe abner.**
sc̄m ē. qđ abner intraret
ad scubinam saul resp̄hā: pulc̄m
minis. Ob hoc uirgat: et adūsus eum
ysboseth. p̄ obprobrio dom̄ sue: et timent
ne forte cum scubina usurparet sibi
regnū. Et irat abner: ait ad eū. Hū
qđ canis caput ego sum hodie adū
sus iudā. p̄t te: a. d. P̄t te h̄t me
iudas qđ caput canis mortui. Et ita.
P̄t te factus sum caput canū. i.
p̄cepti irrationabiliter latrantū: et
xp̄m dñ. Et misit abner n̄cios ad
dā: dicentes. Cui ē ira: a. d. Et sonne
tra ē in manu mea: fac meū amici
tias: et reducā ad te unūsum istū.
Et ait. Optime faciam tecū amicitias:
s; n̄ uideb me. anteq̄m rediēis micol.
S; et ad ysboseth mandauit dā: ut
remittet ei uxore suā micol. Tulit
g eam a uiro suo tathiel: qđ sequeba
tur eam plorans. usq; ad baurim. N
enim cognouit eam. eo qđ illa uir
gens dā. sep̄ tristis erat. Et locut est

abner ad seniores isrl. i maxime ad beniamin: ut transirent ad dā. quem elegerat dñs. & ascendit abner in ebion: ad dā. & susceptus ē ab eo magnifice: i ait. Surgā: ut aggregem ad te unūsum isrl. **C**umq; abisset in pace: ecce ioab & pūi dñi redierūt celsis latronib; cū pda magna nimis. & dñm ē ioab. de aduentu abner: & de pace cū rege. Q̄ cum temptasset mutare animū regis dicens. intrauit abner ut deciperet te: & n̄ acquiescisset rex. misit n̄cos p̄ abner. q̄i rege reuocante eū: & reduxit eū. Et occurrentes redeuntē: scorsum abduxerūt eū q̄i secretus locutus ē. Et percussit eū in inguine: & mortuus ē: q̄i in ultionem fuit sui. S; uerū ē: q̄ timebat ne fieret scd̄s a rege. Qd̄ cū audisset dā ait. Mūdus ego sū. i regnum meū a sanguine abner: & ueniat sup caput ioab. Et n̄ deficiat de domo ioab seminisfluentis & leprosus: & tenens fusum. i. effeminatus: & cadens gladio. & indigens pane. Scdm̄ hoc. uidet q̄ imp̄cam. seminisfluentis. & lep̄m. & cū rationē: & stragem in bello: & indicat. Qdam legunt p̄ uno. leprosus tenens fusum. i. breue uentilabrum. qd̄ fit de foliis palmarū: & uoluitur int̄ digitos. instar fusi. Scdm̄ g dā uestim̄ta sua: & fleu sup abner. et om̄s p̄ls q̄ erat cum eo: & indixit oib; ieiunium usq; ad uesp̄am. I ait. Hec ait qm̄ p̄ncip̄s maximū hoc die cecidit in isrl: Ego autē dedicat̄ rex. max̄ie indigebam auxilio istī. Porro: filiū sarue durū in sē. **De morte ysboseth.** **De unctioe scd̄a dñi s̄ om̄es isrl.**

Cumq; audisset ysboseth. de morte abner. dissoluit sē manusq;

et om̄is isrl̄ perturbat̄ ē. Duo autē uiri p̄ncip̄es latronum erat ysboseth. baana & rechab. defiliis beniamin. q̄ itaq; recesserant ab ysboseth: & ueniant ad miphiboseth filiū ionathe. ut facerent eum regē. Q̄ noluit: imo p̄didit consilium. Qdā ū tradit qd̄ ysboseth offensus erat eis eo qd̄ dicebant ei miphiboseth debere ēē regem. cū filiū ēēt p̄mo genti sauit. **E**rat iste miphiboseth. claudus utroq; pede. Qm̄q̄m̄is enī erat. qm̄ nunciatū ē: q̄ de morte saul: & ionathe: & tollente eū nocte ut fugeret. cecidit: & fractus ē. Porro baana & rechab ingressi sūt domum ysboseth. ferentes spicas & itaq; q̄i p̄m̄tial̄ regi. os aaria autē dom̄i: obdormierat. Et inuenientes ysboseth dormientē in mīdie: interfecerūt eum. Et attulerunt caput ei ad dā in ebion: dicentes. Ecce caput uiri q̄ querebat aīam tuā. estimantes se munera accepturos a dā. Et ait dā ad eos. Int̄fecistis uirū in noxiū. Sanguinem dñi ur̄i fudistis: & ideo auferam uos de t̄ra. Et percussit manib; et pedib; eorū: suspendit eos sup piscinam. l̄ spinā. in ebion. Caput ū ysboseth sepeliert in sepulchro abner. Et uenerūt seniores de isrl̄ ad dā: & percussit cū eis fecit. & unxerunt eū in regem: sup om̄e isrl̄. P̄mo ḡ munct̄ ē: in signū regni. Scd̄o: in regem sūt uidā. Tercio: in regem sup unūsum isrl̄. Filius .xxx. annorū erat dā: cum regnare cepisset. Sup̄habundat filius: ychiomate hebreo. i. xl. annis regnauit. In ebion septē annis & sex m̄sib; sup uidam. sub audi specialit̄. Hā si stat̄ post ysboseth regnauit in isrl̄.

nisi duobus annis regnauit in iuda.
S; autem hebrei. eum regnasse in hebreis
aliquibus annis adhuc saule uiuente:
q; domi iuda iam affectabat eum in re-
gem. et ipse mittebat eis munera. tan-
tum suis. In ierlm autem regnauit. xxx.
annis: super omne populum. Si querat
quare de summa regni subtrahantur
sex menses: aut hebreus dicit egrotasse
vi. mib; et nich dignum rege fecisse.
Vt q; absalon persecutus e eum. vi. m
sib; et tunc. q; n regnauit dicit. **Q**
uignauit ierlm. **W**. **U**. **U**.
Ostrea collecto exercitu
ascendit in ierlm: ut eiceret ie-
buseum. Q; posuerit cecus et claudos
super murum in defensionem dicit. dicentes.
Non ingredieris huc: n abstulit cecos
et claudos. q. d. Adco e urbs fortis: qd
forti auxilio n indigemus: alii dicunt
ed iposuisse imagines super muru. q; s
dixerit cecus et claudos: et nich agentes
q. d. Etia nob nich agentib; intrare n
potest. Vt se ipsos dixerit cecus et claudos.
q; debiles et similes his. reputabat eos
dicit. Deinceps in publico dictum e. Cecus
et claudos. n intrabunt in templum dei.
Pmo simplicitate in lege prohibitu erat:
cecu et claudum intrare ad offeren-
dum. Ptea: usum e in publicu. forte
cum iamtores arcerent imundos:
dicebant enigmatace. Cecus et clau-
dus n intrabunt. ponentes cecitatem et
claudicationem qualibet p imudicia.
Porro infiore ciuitatem obtinuit
dauid. tunc i ea ornam iebuseo.
Cumq; arte syon optane n posset: p
posuit in primum principatu milicie.
illi q; primum percuteret iebuseu. et tan

geret domatium fistulas. i. tectorum cana-
les. p quos defluunt stillicidia. Alii
dicunt fistulas. cuniculos subtraneos:
p q; erat ascensus usq; ad tecta.

Multis itaq; festinantib; ioab pue-
nit uniuersos: et clamauit ad regem.
exagent milie principatu. Et optinu-
it dicit arce: expulsi omib; iebuseis.
p; ornam. et edificauit partem ei.
et intus. incipiens a mello: et parte
illa ciuitatis. uocauit ciuitatem dicit.
Reliquam urbem partem: extruxit ioab.
Mello autem erat parietu. et q; qdam
profunda uorago uallis. Porro ipsa ci-
uitas dicit: ptea uocata e mello: et edi-
ficauit dicit in ea domu. ysa rege tyri
ferente i auxilium: mittendo ei ligna
cedrina et artifices. **P**orro dicit acce-
pit alias uxores: et nati s ei filii in
ierlm. xi. In quos enumerat nathan.
alius. s. a nathan propheta: que i dicit ad
optinuit post mortem patris. Et nota
qd ierlm usq; ad melchisedech dice-
bat ieb; a q; dicta e sale. Ptea a dicit
dicta e ieb; salem. s. ptea mutata. b.
in. r. dixit ierlm. q; munita sale. Jero-
nimus hebraice: munitio e. Tradit enim
ioseph: qd hanc littere mutationem ab
homero sciam qdam putant. Ptea
dicta e a salomone ieros loma: et tan-
dem p sincopam. ierosolima. **Q**
uid uult philisteus.

Sorientes autem philistei dicit
regnare super isrl: ascende-
runt uniuersi. ut quarent
dicit. Et castra metati s
in ualle raphaim: n paul a ierlm.
Et egressus e ad eos dicit: ex respon-
so domini. et percussit eos in ore gladii: et

diuisit eos hac et illat in fugā. Ob h̄ uoca-
tus ē loc' baalpharasin. i. uirorū diuisio: t̄q̄
ibi fugientes reliquerant ydola. que tu-
lit d̄d' locū. et conflauit. Et addidit ad
huc philistinū. ut ascenderet in ualle ra-
phaim. Et posuerūt ydola sua sub arbori-
bus p̄uorū. Et ait dñs ad d̄d'. Eson ibi
obuiā eis. S; gura p̄tergū. et ueniet ex
auiso p̄uorū. hebreus h̄t flexuū. ydolorū.
q̄ t̄ digna flexu et cultores suos ad etnū
flexū trahunt. Cūq; angelus dñi ince-
dens sup cacumina p̄uorū sonitū faceret.
irruit in eos d̄d'. et percussit eos usq; ad
gazer. *De reductione arche in ierlm.*

Porro fecit d̄d' tabernaculū iuxta do-
minum suū. ad reponendū archā. <sup>assacurā
bubale ca-
mē</sup>
et posuit in eo q̄dam de uerbis coramit.
tabulas ū. colūpnas. et bases p̄ores reserua-
uit. et d̄d' descendit cum xxx. milib; uiro-
rum. Et posuerūt archā sup plaustrum
nouū. et tulunt eā de domo aminadab.
que erat in gabaa. i. in colle. iuxta ca-
riathari. Et ē hic gabaa. nom̄ ur̄b
et loci. s; scdm̄ interpretationē suam colle
sonat. Duo autē filii aminadab. mina-
bant plaustrū. Aioth p̄cedebat. et oza
sequebat. Dauid autē et om̄s isrl̄ psalle-
bant corā archa. in musicis instrum̄-
tis. Cum autē uenissent ad aream
nachor. calcitrauunt boues. et inclina-
ta ē archa. Et extendit oza manū. et
tenuit eā. et aruit dextra ei. et exspirauit.
Et uocatum ē nom̄ loci. percussio oze.
Dicit iose. cum percussū. q̄ tetigit ar-
chā. cū n̄ eēt sacerdos. Alii dicūt. q̄ po-
suerat archam sup plaustrū. cum eā
humis portare debuisset. hebrei tra-
dunt. q̄ ea nocte dormierat cū ux-
ore sua. Timuit itaq; d̄d' diuēt archā

ad se. et posuit eā in suburbio. in domū
leuite obed filii edom gethei. et fuit ibi
t̄b; m̄sib; . Et b̄ndixit dñs domui obed.
Q̄ audito. abiit d̄d' ut adduceret archā
in ciuitatē d̄d' cum gaudio. Dauid
autē accinct' ephod lineo. psallebat co-
ram archa. in organis armigatis. i.
ad armū ligatis. Ut scdm̄ q̄dā. ḡns
ē organi q̄o sit cū aqua. Et uidit eū
psallentē micol p̄feneſtā. et despectu eū
in corde suo. Cumq; posuissent ar-
cham in loco suo. optulit d̄d' holocau-
sta et pacifica. et b̄ndixit p̄plo. et parit' ē
p̄ singlā capita collatā panis unā.
similā fr̄pā oleo. Et cūq; rediret d̄d' in
domū suā. sublanauit eū micol.
dicens. Q̄m̄ gl̄os fuit hodie rex isrl̄.
nudat' q̄i un' de sarris. et respondit
d̄d'. Uir dñs. iudā et iudior fūa ante
dñm. q̄ potius elegit me. q̄m̄ p̄em-
tū. Q̄m̄ob̄re micol n̄ ē nāt' fili. usq;
in diem mortis sue. q̄o inclusit le-
gendū ē. i. donec in partu occubuit.
et exclusit. i. n̄q̄m. Q̄o uidet uelle iose.
q̄ dicit eā de d̄d' filios minime p̄creas-
se. s; de uiro cui dedit eā pat' fuit
sublatā a d̄d'. filios h̄uisse q̄ intelli-
gendi sūt ad optau. Mortua enī me-
rob sorore sua. filios ei ad optauit
micol. *De uictoria d̄d' et officiali*

Cū ē cum sedet rex in domo sua. b̄ns requiem
ab hostib; suis. dixit ad nathan. Vi-
det' q̄o ego habite in domo cedrina.
et archa d̄i posita sit in medio pel-
lium. faciā ei domū. Iam nathan.
fac. q̄ dñs tecum ē. nesciens q̄o dicit.
Ead nocte f̄m̄ ē ūbū dñi ad nathā.
Dixit seruo meo d̄d'. Eson edificabit

Quoniam obire hec dicit dominus. Non recedet
gladius de domo tua. usque in sempiternum.
Ecce suscitabo super te malum: de domo tu
a. hoc primum sciamus. quoniam persecutus est eum
absalon. ultimum vero in divisione regni
per salomonem. Tunc ait dominus ad nathan. Peta
ui dominus. Et descendens de throno consisto
rius: sedit intra. Et tanquam uir dicola. co
ram omnibus: sicut prius non erubuit. Et ait
nathan. ad eum. Transiuit dominus prius
tuum. Non moneris: nec regnum amitte
res. Veritatem fili qui natus est tibi. monetur:
quoniam blasphemare fecisti inimicos nominis
domini. Dixerunt enim ydolatre: et dicit potuerunt.
Non est uisus oculus israel. qui saul amouit
a regno: et substituit dominus: cum dominus gra
uius quam saul peccauit. Percussit autem dominus pa
uulum: usque ad desperationem uite. Et deper
dit dominus dominum per paruulum: et ieiunauit.
Et iacuit super terram: et noluit consolari.

cadit autem die septimo: ut moreretur
israhel. Et uident dominus seruos musicantes:
intelligit quod mortuus esset. Quod accepto.
lota facie: et mutata ueste. intrauit ad
dominum: et adorauit: et exultabat comedit.
Et admirati sunt serui: quod cum consuetudine
egisset. Tunc ait ad eos. Cum adhuc uiue
ret puer fleuit et orauit ut uiueret. Co
mortuo quare fleuit? Quia quod potero reuo
care eum? Ego uocaui ad eum: ille uero non reu
tetur ad me. Haec autem agebat dominus. ut sola
ret blasphemare: quod diligebat eam. Et prece
den te quod genuit ex ea filium: quem uoca
uit salomonem. Misitque eum in ma
nu nathan. Quod uocauit eum ydidan: i.
amabilem domino. **Redit hystoria.**
git pugnabat ioab contra rabath: et ex
pugnabat eam. Misitque ad david. dicens.
Veni et cape ciuitatem: ne non meo asse

batur uictoria. Et congregauit dominus om
nem populum: et perfectus cepit urbem: et ua
stauit eam. Et tulit diadema de capi
te melchior: quod sonat. rex eorum: et erat
ydolum ammonitarum. Ierant in diadema
te gemme preciosae: et auri talentum. Quod
ostendit dominus: et formauit ex eo diadema:
in medio gemmarum statuent sardonium
cum incomparabile. Porro reliquas ciui
tates ammonitarum uastauit: et multos de
populo serauit uehiculis ferratis: et populus
diuisit cultros: et traiecit in typo late
rum. De thamar: quam amon

Sicut enim est post hec: sus oppressit.
citauit dominus malum in domo
david. in hoc modum. Amon primogenitus eius
diligebat thamar sororem absalon ex
utroque parente: ita ut deperiret in ea.
et egretaret. Hunc erat cognatus et famili
aris ionadab filius semmai fratris david. pru
dens ualde. quem iosephus ionathan uo
cat. Hunc quidam arbitrantur fuisse
nathan. Sed absit: ut propheta flagitiosus
dedit consilium. Hic ait ad amon. Quod
re sic attenuaris macie fili regis? A. d.
Quod debes succedere regi in regnum. Respondit
amon. Diligo thamar: super modum.
Respondit. Simula languorem. Cumque
uenit pater tuus ad te uisitandum: dic
ei. Veniat oratio thamar sororis meae: et
faciat in pulmentum. ut comedam
suauis de manu eius. Cumque uenisset tha
mar missa a rege: coram in oculis eius sor
bitunculat. Et secundum iosephum. collitigas
fryxas. Et uenit amon a se uniuersos.
Cumque intulisset thamar cibos ad eum
in conclauis: apprehendit eam: et ait. Cu
ba mecum soror mea. Respondit. Noli
sed opprimere me: et facere obprobrium

genu tuo in istis. Sed loquere ad regem: et
non negabit me. Hoc dicebat: ut sube-
fugeret manus eius. Non enim fas erat secundum
legem: ut quis duceret sororem patris. Tamen quod-
dam determinant hoc deum esse si fuerint
ambo eius populi. Haec fuerat de matre
gentili maacha. quam dedit aspar in philo-
nia. et ceteris et unguibus percussit secundum legem.
Duxerat eam in uxorem. Tunc tradidit illos po-
tuisse fieri coniuges. Soluit autem ad
quiescere amon et opprobria eius. et statim exo-
sam habuit eam. magis quam ante diligere.
et elecit eam a se. rogante ut apud eum ma-
neret: et esset ei uxor. Et uxor: et ceciderunt eam
pueri amon: aspexit enim capiti suo.
et ruperit tunicam talarem. qua utebantur filie
regis uirgines. quam ioel. uocat colobium
manicatum: et impositis manibus super ca-
put. in gressu est ad absalon fratrem suum
euilans. Et in se ait. Tace soror. si non est.
et mansit in domo absalon longo tempore:
sustinens uiduitatem. *De morte amon.*
et fuga absalon et reditu eius.

Am est per biennium.

ut ascenderet absalon ad tondere
doli oues: et ait ad regem. Veniat oro
rex cum seruis suis ad ouium pueri
sui. Et uxor: abnuisset. negauerat enim:
ait absalon. Veniat saltem obsecro a-
mon frater meus: et filii regis cum eo. Et abie-
it cum absalon. Cumque recubent:
pueri absalon. ex precepto eius interfecerunt
amon temulentum. Et ascendentes
filii regis mulas suas: fugerunt. Et p-
uenit fama ad deum: dicent. Percussit
absalon omnes filios regis. Et cecidit
rex uestimenta sua: et cecidit super terram.
Jonadabai quem uitas non latebat: ait
ad regem. Hecumcat dominus meus. quam

amon solus mortuus est: quem oderat ab-
salon a die qua opprobria eius sororem. Tunc
apparuerunt filii regis: et fleuerunt cum rege
planctu magno nimis. Porro absalon
fugiens. abiit ad tholomai amicum suum
regem iessur: et fuit cum eo tribus annis.
Rex autem consolatus super amon mortuum:
cessauit uelle persequi absalon. Cum
telligens ioab qui diligebat absalon:
misit ad regem mulierem sapientem de
thecua. que putatur pauca fuisse amos
prophetarum. et posuit ioab uerba sua in ore eius.
Et uxor: in gressu fuisse mulierem ad regem:
ad orauit dicent. Sequa me rex. Mor-
tuus est uir meus: et erant in duo filii. et in-
terfecit alius alterum in agro: et consurgit
universa cognatio aduersus occisorem. Querit
autem animam illi per animam occisi: et querunt ex-
guere scintillam meam super terram. Haec muli-
er posuit se in persona doli: et filios suos
in persona amon et absalon: et cognati-
onem suam in persona aliorum filiorum doli.
Et ait rex ad eam. Vade in pace. Ego
iubebo per te. Quod cum non sufficeret mulie-
ri: ait ad regem. In me sit dominus si in-
quitas: et in domum patris mei. Rex autem:
fuit innocens. et dicit. Si putas iniquum.
pariter occidam: in imputet et domum
meam. Cumque iterasset rex promissi-
onem nec sufficeret mulieri: instans
rogabat regem. Et ait. Vult dominus quod
non cadet de capillis filii tui: super terram.
Tunc exponens ei mulier similitudinem:
ait. Reducat ergo dominus meus abiectum
suum. Non enim uult animam perire deus:
et omnis dilabimur tanquam aqua: que
non retinetur. et dicit. Mortuum filium reuo-
care non potes ad uitam. Melius est ut reuo-
ces uiuentem: quam aliam uindictam.

do. utrunq; pdat. Et ait rex. Numq; ma-
nari ioab utrum ē in istis? Quid dicit.
Ipse posuit ūba hec in ore meo: ut ū-
terem similitudinem sermonis h. Et
ait rex ad ioab. Reuoca puerū ab-
salon. Et umq; reduxisset absalon in
ierlm: ait rex. Non uideat faciē me-
am. donec uocem eū: ne eo uiso reui-
uiscat in me dolor fili. Et mansit
absalon in ierlm duob; annis: et fa-
ciem regis n̄ uidit. Porro absalon
erat decori nimis. cui celarief scdm
iose. tāta erat aūxer. theb; tonderi
potuisset: quā semel in anno tonsa
pondabat. et siclis. forte hui ponderi-
ciat tonsura ei: ut hoc pretio emebat
eam mulieres. ut subornarent cnes
suos. Hancq; se absalon fili tres: et
filia una. noīe thamar. Misitq; sepi
ad ioab: ut mitteret p eo ad regē.
Quoluit uenire ad eū. Misitq; ab-
salon seruos suos ut incendunt se-
getē agri ioab. Quo fctō: uenit ioab
ad eum dicens. Qd fecerit serui tui?
Quid dicit. Alit te hē n̄ potam. Obse-
e: intra ad regem: ut uideā faciem
eī. Alioquin: interficiat me. Et ingre-
so ioab ad regem: uocat ē absalon.
Et osculatus ē eum rex. **Quomodo
absalon psecutus ē dō.**

Unc cepit absalon aspirare
ad regnū. Nam celaph an-
te eum genuit: ut inter erat. l. mor-
tuis. fecitq; currū: et eq̄es ququa-
ginta. q̄ pcederent eū. Et mane con-
surgens. stabat in porta: et blandi-
ebat ascendenti; ad regis iudiciū.
dicens. Bona sē q̄ dicit: s; n̄ ē q̄ te au-
diat. instituta regē. Qs instituet

me. ut iuste iudicem. Et inclinabat
ad se corda uiroy. Post. iiii. aū annos
restitutionis: ait ad regē. Dum erā in exi-
lio: uouij. Si reduxit me dñs in ierlm:
sacrificabo dño in ebion. Vada g: et red-
da uota mea. Et ait rex. Vade in pace.
Alia litta hē. pē. xl. annos. xl. enim
anni fluxant ex quo occisi sē sacerdotes
nobe. q̄ ponunt hic. ut monstret di-
uinam ultionē suscitari sup dñ. eo
q̄ achimelech sacerdotē fecerit.

Abit g; absalon in ebion: uterf
consilio achitophel gilouite. qui
fuerat consiliari dñ. Et egssi sē cū eo
multq; de ierlm: rem ignorantet. Cū
q; immolasset hostias: facta ē iurra-
tio ualida et augebat ppls cum absa-
lon. Qd cum accepisset dō: ait ser-
uis suis. Egrediamr cito. neuemien-
absalon occupet nos: et pcurat ciuita-
tem. Et egressus ē rex: et uniuersa domi-
eī nudis pedib;: dimittens x. scabi-
nas ad custodiendā domū. et pcedē-
bant regem cerechi et phelei: et sex-
ty uiri pugnatores q̄ secuti eū fuerāt
de geth. Ista creduntur bñficia psta-
tisse dō. q̄n latuit in geth: et in retri-
butionē dederat eis locū in ierlm.
Ioseph dicit illos. de. egressos cū eo
q̄ qñdā astitāt ei in saut psecuti-
one. Potuit autē fieri: ut hū et il-
li cum eo ēnt. Et ait rex ad ethai
ietheū. filium achis: q̄ pñ erat in-
ter sexcentos. Reduc fr̄s tuos in ie-
rusalem: et habita cum rege. Heri
uenisti: et hodie compelleris exire?
Quid dicit. Vult dñs: nec in morte.
nec in uita delinqm te. Et tñs gili-
unius silentes cū rege: torrente ce-

don. Et leuite portantes archam. depo-
suerunt eam: donec transiret populus. Et
ascendit abiathar: ad consulendum dominum.
Quia respondit ei. Et ait uero dominus ad sadoch.
Revertetur in ciuitatem: cum archa. Ego ab-
scondam in deserto. Achimaas filius
tuus: et ionathan filius abiathar sint
uobiscum: per quos ueniet ad me sermo
a uobis. Et reuertetur cum archa. Cumque
ascendisset dominus domum oliuay: occur-
rit ei chusi arachites. consiliarius eius.
Et ait dominus. Revertetur: et esto cum absalon:
et dissipabis consilium abithophel.
Et quod audieris in domo regis: indica-
bis sacerdotibus: qui dirigent ad me fi-
lios suos. Et uenit chusi ad absalon:

Eumque paululum post in iherusalem.
fisset uisus: apparuit ei siba cum
duobus asinis. ferens panes: et uiuam
passam: et massam palatay: et ficum qui
inter tabulas quas palas dicuntur posset:
et pinguntur. Et ait siba: ad regem. Asi-
nos duxi. ut in fideant domestici
regis: et tui cibaria. ut alantur in de-
serto. Et ait rex. Vbi est miphibosech?
Quia respondit. Remansit in iherusalem: dicens.
Hodie restituet michi dominus: ultionem prius
mei. Et ait rex: sibe. Tuas sint omnia:
quod fuerit miphibosech. Venit ergo dominus.
usque ad bauri. Et egessus uir de cogna-
tione saul nomine semei. praeiens lapi-
des et lutum: maledicebat regi. dicens.
Egrede: uir sanguinum. Ecce praeiit te
mala: quod fecisti in domum saul. Quae-
cum uellet percussit abisai: prohibuit
eum dominus. dicens. Filius uirum mei quis a-
nimam meam. quanto magis filius iemini?
Misit eum dominus: ut maledicaret michi.
Respiciat dominus hanc afflictionem me-

am. Fabulantur hebrei hunc semei fuisse
nabach patrem ieroboam: et nomen autem eius
iemini. Et descendit dominus usque ad iorda-
nem. **De consilio chusi: et morte**

Cum autem quod chusi **achitophel**
ueniens ad absalon: adorauit
dicent. Salue rex. ad quem absalon.
Quare non uisti cum amico tuo? Quia
respondit. Illius ero quem dominus elegit: et omnes
israhel. Cui seruauit. Nonne filius regis?
Sicut pater tuo: sic parebo tibi. Et ingressus
est absalon coram omnibus: ad concubi-
nas patris sui. de consilio achitophel:
ut sic intelligeret omnis israhel quod ex animo placu-
isset patri. et roborarentur cum eo. Per
hoc dixit achitophel. Eligam michi milia
uirorum: et persequar hac nocte dominum. et
percutiam eum quia fessus est: et redibit ad
te uniuersus. quasi unus homo. Et ait absalon.
Vocemus chusi: et consulamus eum. Et
ait chusi. Non est bonum consilium achi-
thai uice. Hostis patrem tuum et uiros
eius esse fortissimos. Si michi percussit ali-
quis de tuis: quicumque audierit. dicet.
facta est in populo. plaga quae sequebatur ab-
salon: et timebit eum totum. Sed hoc est con-
silium bonum. Congregetur ad te omnis israhel
et irruam super eum: et uicinusque fuit.
operiemus eum. Et placuit omnibus: consi-
lium chusi. Et dixit chusi sacerdotibus: ut
nuntiaret dominus. ne remaneret in de-
serto nocte illa: sed transiret iordanem.
Et abiit ancilla ad filios sacerdotum.
qui latabant iuxta fontem rogel. ferens
panem qui ad ablucendum: et indicauit
eis uerbum chusi. **V**idit autem eos puer
quodam filius ancillae ut dicitur: et indica-
uit absalon. Ioseph. tamen dicit. quod dicitur eum
et uidisse eos: et nuntiasse absalon.

Q^d misit p^r eos: ut comprehenderent. At illi ingressi s^ut in bauri. domū mulieris: rogantes ut celaret eos. Q^d de misit eos in puteum: et expandit uelam sup^{er} os putei. q^ui sicant ipsanā. i. ordeum ad ipsanā: et sic res latuit. Cūq^{ue} rē si eēt qui misit fuānt: illi ascendentel de puteo. inuenerūt dō. que tēta eis fuānt. Et tūc dē iordanē cū sunt: p^{er} q^um dilucescēt. Tūc uenit in mannam. Porro achitophel sciens regnum rediturū ad dō: et timent incidē in manū ei^{us}: descendit in domū suam in gilo: et laqueo se suspēdit. **De**

absalon autē morte absalon.

collegit exercitū: et tūc iordanem: et statuit amasā sup^{er} exercitū p^{ro} iobab. Hic erat fili^{us} abigail. filie naas. i. ysai. sororis dō. q^um iose. abigēa uocat^{ur}: et erat sobriū iobab. Porro uiri tūc iordanem: et maxime zellai galaadites. optulerūt dē cibaria multa numis. et stratonā: et tapetia: et uasa fictilia. Porro dē diuisit p^{ro}p^{ri}um q^u cum eo erat in tres partes. unam dedit iobab. scilicet abisai. tertiā ethai getheo. q^u putat^{ur} fuisse fili^{us} achis: amica dē. Cūq^{ue} uellet egredi rex cum eis ad pugnā: dixerunt. Non ibis. Te solum q^uerit: et alios curant. Cumq^{ue} egredēt cūq^{ue} ad pugnā: circiter septē milia. stabat dē iuxta portā: et dicebat. Seruate m^{eu} puerum absalon. Itē ē p^{ro}phum in die illa: iuxta saltum effraim. Et fugit exercit^{us} absalon: cecit ex eo xx. milib^{us}. Et plures interfecerūt bestie salt^{is}: q^um gladi^o. fugiensq^{ue} absalon s^ut multum: uenit ad q^uerū condensam. Incepto capite ei^{us} ramis: multus p^{ro}

tūc iuxta eo suspēso. Q^uo cū q^uspiam n^{on} trasset iobab: ait ad eū. Quare n^{on} hodi^{die} ih^u eum? Q^ui r^{es}pondit. Non mitterē manum meam in filiū regis: p^{ro}sertim cū audierim eum dicentē. Seruate m^{eu} puerū absalon. Et infixit iobab tres lanceas: in corde absalon. Quē adhuc palpitātem interfecerūt armigeri iobab: et p^{ro}iecerūt eū in foueam g^{ro}ndē. et portauerūt sup^{er} eum aceruū lapidum: ut duplici morte p^{ro}iret tanq^um facinoros^{us}. Iste autē fugit in tabernacula sua. **P**orro absalon adhuc uiuens exegerat sibi titulū in ualle regia. q^u duob^{us} stadiis distat a ierlm: in monimentum n^{ost}ris sui. Et erat nom^{en} tituli: manū absalon. H^{ic} titulum putant q^uodā fuisse arcum triumphalem: in quo sculpta erat manū absalon. S^{ed} iose. dicit fuisse statuam marmoreā. T^uc ait achimāas iobab. Currā: et nuntiabo regi. Q^ui r^{es}pondit. Nolo te hodie nuntiare. fili^{us} enim regis mortuus ē. T^uc ait iobab ad chusi. Vade: et nuntia regi q^u uidisti. et cūc^{ur} chusi. Currens q^{ue} achimāas p^{ro} eū p^{ro} uiam compendū: tūc iuxta eū. Dauid autē: sedebat int^{er} duas portas. Spectator ū: in fastigio porte exclamauit. Video hoīem currentē: solū. Et ait rex. Sisol^{us}: bonū ē nuntiū. Et tūc ait spectator. Apparet n^{on} m^{eu} aliter current^{is}. solū. Dixitq^{ue} rex. Iste: bonū ē nuntiū. Et ueniens achimāas: adorauit dicens. Benedict^{us} d^{eu}s: q^u clausit hoīes leuantel se c^{on}tra regem. Aitq^{ue} rex. Est n^{on} pax puero absalon? At ille noluit indicare. Chusi ū sup^{er}ueniens: indicauit. Et c^{on}stituit rex. ascendit cenaculum por

te. flens opto capite: et clamans. Fili mi
absalon. q̄s m̄ det ut ego moriar p̄ te.
Absalon fili mi. fili mi absalon. Q̄d
audient p̄p̄s: uniuersū ingredi ciuita-
tem. Et ingressus ioab ad regē: dixit.
Confudisti hodie uultus eorū: q̄ saluā
fecerant aīam tuā. Diligis odientes te.
et odio h̄s diligētes te. P̄cede et alioq̄
seruos tuos. Alioq̄n: nec unus rema-
nebit tecū hac nocte: et erit hoc malū
t̄ sup̄ om̄ia que unq̄m passus es. Se-
dit ḡ rex in porta. lota facie: et uenit
ad eum om̄is multitudo: et benigne
locutus est t̄ eis. **De reuertu dā in**

Porro qui secuti ierlm̄.
fuānt absalon. mutuo se hor-
tabantur ut reuocarent regē. memo-
rantes b̄nficia ei in isrl̄. Dauid uero
misit ad sadoch et abiatbar: ut loq̄-
rentur ad uiros iuda. H̄ dixit rex.
Os meū et caro mea: uos. Quare no-
uissimū reducat regem: q̄. d. Vide-
te: ne tardiores cētis sitis. et p̄ eosde
iurauit amase: q̄d p̄ncipem milicie
eū faceret p̄ ioab. Et miserit uiri iuda
ad regem: ut rediret. et uenit rex
usq̄ ad iordanē. Et uenit om̄is iu-
da in occursum ei: in galgala. Se-
mei quoq̄: debaurim descendit cū
eis: h̄is secū contribulēt mille ui-
ros de beniamin. Siba q̄: et filii ei.
et serui. m̄s iordanē ueniunt ad eū:
ut t̄nsducerent domū ei. Ista fecit
iosephū fecerit pontē iordanis: ut
facili rex t̄nsiret cū exercitu. Cū
q̄ t̄nsisset rex: adorauit eū semei.
dicens. Ege meminit dñe iniuria-
rum seruū tui. Scio enī pccm̄ meū:
et ideo hodie ueni in occursum tuum.

p̄mus de om̄i domo ioseph. n̄ q̄ ēē
de t̄bu ioseph. s̄ q̄ habitabat in sone-
effraim. Cumq̄ abisai diceret. semei
occidendū: dixit dā. An ignoras me
hodie sc̄m regem sup̄ isrl̄? Ergo ne
hodie interficeret uir in isrl̄: q̄. d. Il-
los occidā qui me hodie fecerit regē
sup̄ se? Timebat q̄: si interficeretur
semei. q̄d reliqui qui similit̄ regem
offendant. nolent cū t̄ facere regē.
Et ait ad semei. Non morieris. An
phiboseth q̄: uenit in occursum regis:
illorū pedibz et in tonsa barba. H̄a
et uelut n̄ lauat a die qua eḡssus fu-
erat rex. H̄eb̄ h̄t. infectis pedibz:
tradens q̄d t̄ fecerat pedes ligneos.
Et ait rex ad eum. Cur n̄ uenisti
mecū? Q̄. r̄dit. Seruus m̄s contēp-
sit me. nolens m̄ sternē asinū. ut
irē cum regē: insup̄ et accusauit me.
Tu aut̄ qui iustus es: fac q̄d t̄ uidet.
Et ait rex. fixū ē: q̄d locutus sum.
Et u et siba: diuidit possessiones. q̄. d.
Semei: uirū declam: s̄ q̄ usq̄: totū
h̄t n̄ pot̄: int̄ uos diuidat. Dē q̄
dō immemor iuram̄ti cū ionatha-
miste iudicau. et ideo roboā et ie-
roboā diuiderē ei regnū.

Berzellai quoq̄: qui p̄buerat
regi alim̄ta: descendat cū eo.
et ait rex ad eum. Ueni mecū in ieru-
salem: et honorabo te. Q̄. respondit.
Octogenariū sum hodie: n̄ indigeo
hac uicissitudine. Camaam filius
m̄s uadat tecū: et fac ei q̄d t̄ uidet.
Et ait rex. Veniat: et faciā ei. q̄d t̄
placuerit. Et rediit berzellai in
locum suū. Tē concurrerit ad regē
om̄s uiri isrl̄: et indignantes dixe-

runt. Quare te furati te nra hys uida-
tinduxerit te fili nobis. & redit uidas.
Qua ppor e in rex. Et ait isrl. Decet pa-
abz ego maior sum. Joco magis ad me
puner dcl. qm ad te. pserum cu pmo
gentis sum. Cumq; respondissent
duri uirz uida. siba fili boeri. uir iemi-
neul occidit buccina. rait. Eson e no-
bis pars in filio ysa. Redit in taber-
nacla tua isrl. reredent a ob. secum se
siba. Viri au redyunt uida regem
suum. in ierlm. *De morte amase. r. si*
Rex aut x. scubinas ad be.
qual mglus fuit absalon. redy-
lit in custodia uiduntat. nec e mgl
ad cas. Et ait rex amase. qm pncipum
lme. Congrega m uiros uida. in diem
tercium. Abut g amasa. i morat e ex-
placitu. Et ait rex ad abisa. n ad ioab.
qm iam amouerat a pncipatu. Tam
iose. dicit eum dixisse ad ioab. Colle
seruos dñi tu. i psequere siba. nec
fugiat nos. Et qm se cum eo omi ro-
busti de ierlm. ex occurrut ei amasa
rediens iuxta lapide gndē in gabaon.
Domo ioab uestitus erat tunica stric-
ta. Iose. m dicit lonca. i acinct erat
gladio fabrefco. q leui motu egredi po-
terat. r ante quada simulans qm occi-
disset gladi. recepisset eu. dextera ma-
nu tenuit intum amase. qm oscians
eu. i sinistra pcussit eu in latere. i ef-
fudit eus intestina. **I**oab au et
abytai pserum se siba. i subsistebat
uementes ad mortuū in uia. Vir au
quidā amouit eu in agrū. i opuit
eu ne subsisterent transeūtes. clamās
qd iuste occisus eet. qz in uolo morā
fecerat redire ad regē. Ioab u cum

exercitu obsecit sybamin abella. i mo-
liebat destruere muros urb. Et excla-
mauit ad eu mulier sapiens de ciuita-
te. Sermo dicebat in uet pūbio. Qm in-
terrogant. introget iabella. d. o. h e
urbz filiz ab antiquo. Quare queris eu
te matre ciuitatu isrl. Quare pcpita
heditate dñi. Hebreus n bt. pūbio.
Et est sensus. scdm eu. Sermo dice-
bat in uet. i. qndā in lege dictū ē ut
isrl pū offerat pace hostibz. qm ag-
grediat eos. Qre g pcpitas heditate
dñi. Joz. cur n serua legem in isrlis.
que seruata ē in alienigenis. Pca
legit hebreus qd mpositum ē. ad
mendationē urb. scdm porem exposi-
tionem. Et redit ioab. ad ea. Eson
qro cūter urbem. i. siba filiu boē. q
leuauit manu suā x dcl. Et locuta
ē mulier ciuibz sapient. Qd absalu
caput sibe. pterit ad ioab. Eē reus
ē exercit in ierlm. ad regē. i restitui-
it rex ioab sup exercitū. i alios mmissi
ales in officiis suis. fiet sup. hoc addi-
to. qd aduū statuit sup tbuta colli-
genda. i qd yra fact ē sacerdos dcl pp.
De u. uirz suspensū. in ultionē
Acta ē quoq; fames gabaonitay.
in diebz dcl tbz annis iugiter.
Et consuluit dcl dñm. Qd redit. ppt
saul i domū ei hoc fieri. q occidit
gabaonitas qm p zelo filioz isrl. irri-
tum fecerat iuramentum iosue. i seni-
oz. Et ait dcl ad gabonitas. Qd faq-
am uob. ut bndicatis heditati dñi.
Qd dixit. Virum q attriuit nos
delere debem. ut ne unus quid resi-
duus sit de stirpe ei. S. qz dō hoc
facere n poterat ppt iuramentū qd in

rauat ionathe. tempauunt petitionem
dicentes. Dentur nob. vi. viri de filiis
ei. ut crucifigam. eos dno. peperitq. rex
miphibosech filio ionathe. et tradidit
eis filios duos saul. quos peperit ei rep
sa. Isti adhuc pueri. cum doech occide
runt sacerdotes nob. et postea gabao
nitas. Dedit etiam quinq. filios micol
ad optatos. i. quos genuerat merob ad
rieh. Gabante u. crucifixerunt eos in
dieb. messis pme. i. incipiente mes
sione orde. **I**nduens au. rep. a. cilic
um. substravit i. petm. cubans iuxta
eos. die ac nocte. ut amoueret ab eis
auel. et bestias. ab initio messis. donec
stillaret aqua. sup. eos. i. usq. circiter
ktas septembris. Tc. eni. iuxta natu
ra. tre. primu. p. messe. pluuia descen
dit. Hanc reffram. quida. u. bñ. pu
tant fuisse orpha. nurum nomi.
Aduens au. dñ. que fecerat reffa. de
posuit eos de patibul. et tollens ossa
saul et ionathan de iabel galaad.
et ossa eoz. qui affixi fuerant. sepeh
uit ea in sepulcro cys pat. eoz. Q
facto. reddidit dñ. libertatem terre.

De. iij. p. l. dñ.
Item plium philisteorum. ad
uersus isrl. et pugnabat dñ. cum
fuit aduersus eos. Cumq. fere defecisset
dñ. pugnando. iesbi de nob. qui
fuit de gñe arapha. misit e. p. uir
dñ. et inposuit se abysai. et interfecit
philisteum. Hunc tradit hebrei fu
isse de gñe giganteo. Arapha uero
dñt fuisse orpha. nuru. noemi. q
pepit uir. getheo. u. gigante.
qui hic memorant. Iesbi de nob.
sephi. goliam. et qtu. hntem senos

digitos in manib. et pedib. Tc. uir
ueri uir. dñ. dicentes. Jam u. egre
dieris nob. cu. in plium. ne extin
guas lucerna. isrl. Occasione. huius
ultimi p. l. epilogat historia. h. ca
supiora dñ. no. iata. u. tu. eo. ordine
quo gesta. s. quoz. p. m. i. fuit in
gob. Verbs. e. que. i. iaser. dñ. In qua
p. cussit sobochan. sephi. de gñe. giga
tum. Aliud. q. plium. simili. fuit
in gob. In quo. scdm. iosephu. appa
ruit uir. fortis. effro. cognat. dñ. qui
fuit in fugam. u. isrl. sol. p. l. mos. hosti
um. pemit. et alios. in fugam. s. uir.

Iber. u. regu. in. h. loco. ponit. p. l.
um. dñ. contra. goliam. in. h. modu.
In quo. p. cussit. a. deo. dat. fili. salt. po
limitari. bethleemites. golath. gethe
um. Hui. qtuor. no. ib. exp. m. i. dñ. et
dñ. a. deo. datus. q. ad. libatione. isrl. a
deo. datus. e. in. regem. Fili. salt. q. de
paschuis. et saltu. assu. p. est. Polimi
tari. q. de. gñe. beseleel. polimitari.
fuit. mater. ei. uel. q. multis. modis
amplauit. cultu. dñi. Bethleemites
dñs. e. a. pata. Memorat. q. et. aliud
plium. in. q. ionathas. fili. semmai.
frat. dñ. p. cussit. uirum. habentem
senos. digitos. in. pedib. et. manib.

Expositus. itaq. dñ. a. p. l. locut.
dñ. u. ba. carminis. hui. in. die. q.
libau. e. dñs. de. manu. omium. mi
micorum. suoz. et. de. manu. su. et.
ait. Dñs. petra. mea. et. c. In. psalmis.
scdm. rñslatione. nrām. ita. leg. Di
ligam. te. dñe. fortitudo. mea. dñs.
firmamentum. meū. et. refugiu. meū.
et. c. Qui. titulum. sup. sit. esdras. ex
u. bis. sup. positus. In. die. qua. libau.

cum: et Ioseph hic dicit. qd cum dñs
pace altissima frueret: cantica et ym-
nos composuit. alios timentos. alios pen-
tamentos. diuisa faciens organa. in qbus
laure p salubata et alias sollemnitates.
ymnos dñent. et pon diffam iose.
in psaltium et nablū. Et ē psal-
um. canora cythara. x. cor-
dis coaptata. q cū plectro pui-
tatur. Sabulum uo. xii. sonos hñs.
dignis tangitur. Post carm sup
dñm. addidit dñs. loquens de se. et
qm de alio. h se ūba nouissima q
dix filius ysai. Dixit uir cui osti-
tutum ē. i. p missio fca ē. de xpo
dei iacob. Hebrē. hē ita. Dixit uir
leuatus sup. xpc dñi iacob. i. xpc sup ali-
os exaltatus et unctus a deo. Ppē h
ūba qdam dñt pdictum pñm no-
uissime scptum a dñs. Sicut uir ē
ut dicam nouissima ūba dñs q se-
cuntur. spc dñi locutus ē p me. et cca.
et ē forte psalm nouissime scptē. nec
aliis. c. quinquaginta annumeratus.

Catalogus fortium dñs.

Porro ita regem erant omīs for-
tissimi. quoy insigniores fue-
runt. xxx. vi. Insignior tñ cca erat
dauid. sedens in cathedra. sapien-
tissimū. et ita erant xxx. vi. annu-
merato dñs. Porro de illis sex p dñs.
q erant sup. xxx. et erant fortissimi.
Alii tres. n. adeo fortes. s. tñ fortiores
reliq. xxx. ut q dñe possim. Trigin-
ta erant fortes. et ū fortiores eis. et
ū reliq fortissimi. Et scdm hanc
expositionē. catalogus xxx. sex fort-
um. incipit ibi. Princeps inter c.
ipse ē q tenerrimus ligni umicu-

lus: qui octingentos interfecit impetu u-
no. Iose. dicit n. gentos. palipomenon
trecentos. Iste n. noīatur hic: ab histo-
ria. Paralipomenon uocat eū gesbo-
am: iose. eusebiū. Hec legē ubi hoc
factum fuit: n. quantū hic memo-
atur. Post hunc erat eleazar. fili pa-
trui dñs. qui percussit philisteos donec
deficeret manus ei: et obngesceret cū
gladio. Post hē erat semmāa arari-
tes: quē iose. semeiā uocat. Q. cum
fugisset ppls. solus stetit in ag. lentis.
et percussit philisteos: et fecit salutē in isrl.
Hic tñ. iose. attribuit delationem
aque: de cisterna beth teem. Hystori-
a uero regum refert ultō ad tres se-
quentes: quos fortiores dixim. Quo-
rum pñm erat abisai: s. ioab. Ipse
ē q leuauit hastam suā. et. ccc. q in-
ter fecit: optimū quidē. s. usq. ad tñ
pñm n. puenit. **P**ost hē erat
banaias qui percussit duos leones
moab. i. pñcipet: q palipomenon
dñs arietes. Ipse q interfecit uirū egip-
tium. i. imitatorē egypci bāsphemai-
tis dñm. quem interfecit moyses. Hē
dñt hebrei fuisse semei: quē p mte
at sub salomone. Alium q uirum
egypciū interfecit dignū spectaculo. al-
titudinis. s. cubitoz: hñtem in ma-
nu hastā. ad quē uenit banaias in
ūga: et extorsit hastam de manu ei.
et occidit eum hasta sua. Ier. tñ dñt.
hoc qd dixim de alio egypcio. de se-
mei: qui hñt hastā in manu. i. le-
gem dñi. Quam si meditat fuisse.
pmanendo in ierlm: n. puer. Item
occidit leonē: in hē modū. Tēpore ni-
uis: lapsus est leo in cistnam. Qui

nllm uidens egressum. orificiū enim
cisterne. nūc dampnatū erat. rugie-
bat. Quem audiens bananai. dum it
ageret. descendit ad eum in baclo ma-
nus. eum q; pstravit. Tercium de for-
tionib; nec regū nec iose. ponit hic. s;
recurrendum ē ad sobochai. de quo
in pximo dcm ē. Isti tres fecerūt opus
magnificū. qd sequit. **P**hilister
qndam castra posuerant in ualle ra-
phaim. usq; ad ciuitatē bethleem. et
erat penuria aque in ierlm. Dauid
aū ascendat in arcē. ad cōsulendum
dnm. 7 mndabat corā astantib; aqm
de bethleem. 7 papue eā q erat in pu-
teo. iuxta portā. T ē isti tres p mediū
hostium iter facientes. ueniūt ad
bethleem. Et haurientes aquā. denuo
ad regem p eoy castra reuē sē. ita ū
palestini fiduciā eoy obstupescerent.
a dimicatione cessarent. Delata siq;
dem aqua noluit rex bibere. dicens.
Nūq; sanguine istoy. 7 aīay pici-
lum bibā? Et effudit eā tanqm liba-
men dno. de salute uiroy grās a-
gens. **A**b hac enūatione fortium.
hebreus dissentit. numerant tñ. xxx.
sex fortes. 7 in tby pms qf fortissimos
dixim. numerat ipm dā. sic. Da-
uid sedens in cathedra sapientissi-
mus. pnceps inter tres. ipse ē qf te-
nerimus lignū ūmicks. ē. que non
mutantur. Et dicit eū multos oc-
cidisse impetu uno. q; p pōd qd
impetuose fecit in blabē. multi
occisi sē. Compat autem dā ūm-
clo lignū q teretlo. 7 terbella dā. q
mollē durum lignū pforat. Dum
tangit. nich mollis illo. Qū tan-

git. nich durū. Sic 7 dā in pssuris.
et domi. 7 ita subiectos. mansuetos
fuit cetis. In throno. 7 sē hostes. nul-
lus eo acutior. 7 mndat hic dā. in
tby. In sapia. in hūilitate. 7 fortitu-
dine. Porro reliqui. xxx. qf fortes di-
ximus. ptea enumerantur. **I**nt
qf n enumerat ioab. ul q; p n-
cept ē alioy. 7 q; indignū p n-
tem abner. 7 amase.

Actum ē autē p famē pms im-
missam a dno. addidit furor
dñi ualsi sē isrl. Furorē dñi uidetur
qf exponere palipomenon. dicens.
Consurrex sathan adūsus isrl. 7 inq-
tauit dā ut nūaret. Et ait rex. ad
ioab. Pambula omīs tby isrl. 7 nume-
ra populū. ut sciam numerū ei. In-
telligens aū ioab. qd de elatione h
dicer. ait. Ad augeat dñs pplm suū.
S; qd f uult dñs rex in hac re. q. d.
Uide. ne offendas dñm. Cūq; nollet
rex mutare ppositū. egressus ioab 7 p-
ncps militum. nūauerūt pplm. 7 redi-
erunt p. ix. menses. 7. xx. dies in ie-
rusalem. cū descriptioē redacta in scp-
tis. Et inuenta sē de isrl. c. milia
uiroy. 7 de uida qnquaginta mi-
lia pugnatoy. In paralip. longe
pla leguntur milia. Et credit ioab
subacuisse regi partē. **P**etant
aū dō in duob; q; supbe numera-
uit. 7 q; quisq; numeratoy n red-
dit pecuniā dno. sic scptum erat i
lege moysi. Qd attendens dā. ait
ad dñm. Obsecro dñe. tñster iniq-
tatem serui tui. q; pōtavi nimis.
Diluclō misit ad eum dñs gao p-
pham. tres supplicij editiones por-

tantem. Q' ait. Aut v. annis ueniet
t' famel in regno tuo. aut t' mensibz
fugies ad uisarios tuos. aut t' diebz erit
pestilentia in populo tuo. Et ait dñs. Coan
tor nimis. e. v. Si tam eligo. paupm e
rit suppliciu. t' n' duxum. Si uictoria
hostium. suppliciu erit t' t' n' meū.
qui circumallabor fortissimis. Fliga g'
plaga. comunē regi t' plebi. Q' dñs ē
enī ut incidā in manus dñi misericordi
qm in manu hoīs. **M**isit g' dñs pe
stilentia in isrl. de mane usq; ad temp'
constituti. i. usq; ad hora pndū scdm
iose. l. usq; ad hora facticij uespam. s. m.
aliof. Et mortui sūt de poplo extra ierlm.
lxx. milia uiroz. In palipom. legit. fere.
cc. milia. Et auunt hebrej ibi positū
numerū pleb. hic aū nūm nobiliū.
Poro cum extendisset angl's pūssor
manum suā ad ierlm. ut dispoeret eā.
t' staret iuxta arā arcuna iebusei. q' t'
omā dñs. uidit eum dñs. stante euagi
nato gladio. t' clamauit. Ego sum q'
petcaui. Isti qui oues sūt. q' fecerūt. Ver
tatur obsecro manus tua t' me. et rē
domū pñs me. Q' miserē dñs. ait ad
anglm. Sufficit. Contine manū tuā.
In die illa dixit gao ad dñs. Constituē al
tare dñs. in arca arcuna iebusei. Et
ascendens dñs. dixit ad arcunā. vende
m' arcam tuā. ut edificet ibi altare
dñs. t' cesset m'fectio. Q' dñs. Accipi
at ea dñs m'is grati. habeat q' boues
in holocaustū. t' plaustrū t' uiga boū
in usum lignoz. t' ait rex. Sequa
qm. s. emā pñs. t' n' offām domino
holocausta gratuita. **E**mit g' dñs
arā sextentis siclis aurej. ut in para
lipo. legit. t' boues argenti siclis qn

quaginta. et edificauit ibi altare dñs.
t' obtulit holocausta et pacifica. Et
ppiciat ē dñs terre. Hic ē mons mo
ria ut auunt hebr. in quo abraham
uoluit offerre filiū. t' obtulit arietē
p eo. Ea tempestate. tabernaculū t' al
tare q' fecerat moyses. erant in ex
celso gabaon. licet archa eēt in ierlm.
Cumq; pphasset gao. templū ibi fu
it. decreuit dauid ut locus ille uoca
retur arca pph. **De unctioe salomonis**
et ipse malachias in regem.
scdm hebreos. q' sonat regū. q' licet
in pcedenti ope actum sit de duobz re
gibz hebreoz. n' simul regnantibz. tñ
q' in isto ope agitur de regibz qui si
mul regnauerūt in iuda t' isrl mto re
gum dñs. Et rex dñs seruierat. Cumq;
opretur uestibz. n' calefiebat. Et inue
nerunt ei abisat sunamit. puellam
pulchrā nimis. que dormiebat cū rege.
t' calefiebat eum. t' ministrabat ei. Rex
u. n' cognouit eam. Adornat aū q' dñs fi
lius dñs. cum eēt primogenitus inter
supstites filios dauid. fiducia hūit reg
nandi. t' fecit t' currū t' equites. nec cor
ruptus eū pater. t' sermo ei erat cum
ioab. t' abiathar sacdote. Alii u' mini
stiales regis. t' robur gēntis. n' erat
cum eo. Preparauit autē adornat solle
ne nūmum ut epulā in orto regal.
iuxta fontem rogel. t' uocauit filios
regis t' seruos. Robustos aū t' n' fauen
tes. t' salomonē. n' uocauit. Nathan
aū monuit b'labē. ut intraret ad
regem. t' posuit ūba sua. in ore ei. Q'
ingressa ad regē. ait. Dñe mi tu uiu
isti in ancille tue. salomon fili tuus
regnabit post me. t' ecce nūc adornas

regnat te ignorante. Cumq; alius uo-
 cat ad iuuenum. filium meum n̄ uoca-
 uerit. scio q; cum dormieris cū pñb;
 tuis. ego et fili m̄s erimus pñbres. et ui-
 dicabim̄ morte digni. ego ut adulter.
 ille ut aduſer filii. Adhuc ea loq̄nte.
 intrauit nathan. et ait. Dñe m̄ rex
 dixisti tu. adonias regē p̄ me. et n̄ in-
 dicasti m̄ seruo tuo. Et ait rex ad b̄
 ſabeē. Vixit dñs qui eruit aīam
 meā de om̄i angustia. q; sicut uira-
 uit. sic faciam hodie. et dixit ad ſadoch
 et nathan et banaiā. Tollite uobiscum
 seruos dñi ur̄ et impone salomo-
 nē filium meū sup̄ mulā meā. et un-
 guant eū in regem ſadoch et nathā
 ad fontē gyon. et canentes ponite eū
 sup̄ solū meum. Et rediit banaias.
 aī. Sumpsit q; ſadoch cornu olei
 de tabnaculo. et unxit eū. Et ceci-
 nūit buccina. Et dixit om̄s p̄p̄s.
 Uiuat rex salomon. Et insonuit t̄-
 ra. a clamore eoy. Et sedente salo-
 mone sup̄ thronum. adorauit dñm
 in lectulo suo. dñm. qui dedit ei seden-
 tem in solio in oculis suis. **P**orro
 adonias. et inuitati ab eo. cum estima-
 rent tumultū ortum in ciuitate. cu-
 currit ad eos ionathas filiū abiathar.
 indicans eis q̄ facta fūat. Et abiit
 unusq; in domum suā. Adonias
 aut̄ timens salomonē. abiit in tab-
 naculū. et tenuit cornu altaris thi-
 miamatis. dicens se n̄ egſſurū. n̄ rex
 uiuaret q; de uita conseruanda. et
 iurauit ei salomon dicens. Nade
 in domum tuam.

- ⑥ olens aut̄ dñs ostendē p̄p̄o. regē
- ⑥ se filium fecisse. conuocauit

in ierlm̄ pñces iuuēſos. ſaſc̄dotes. et leui-
 tas. et inuncto itē salomone. et firma-
 to ab om̄ib; regno salomonis. coram
 om̄ib; p̄cepit salomoni de legū custo-
 dia. et iusticia. et pietate. et p̄cepit ut edi-
 ficaret templū deo. dicens se iā p̄parasse
 auri. x. milia talenta. argenti uero. c.
 milia. ferri uero. et eris sup̄ mūm. lapidū
 quoq; et lignoy maximā copā. Leuitas
 quoq; diuisit in tres ordines. In aaro-
 nitas. moysetas. et leuitas. Aaronitas
 quoq; diuisit. p̄gñationes. Inuenit
 de eleazar. x. et de ythamar. viij. Et
 elegit ex unaquaq; eay unum ponti-
 ficem. p̄cipiens ut singli ministraret
 a sabbato in sabbatum. ſadoch tñ et
 abiathar p̄cent unūſis. Et p̄terit
 fortes coram rege. de eb̄dādib; ordina-
 dis. De leuitis uero. instituit curatores fa-
 brice templi. xxiij. milia. In uicti ſe
 nathumet. iudices aut̄ p̄p̄ et ſebas. vi.
 milia. Janitores aut̄ domi dñi. iij. milia.
 et totid̄ qui ymnos dñe. **P**ost
 h̄ diuisit exercitū. in cohortes. xij. Ha-
 bebat aut̄ cohortes. xxij. milia. qm̄
 p̄cepit obseruare salomonē. p̄tercendō
 dies. Moysetas uero. aliquotulū honora-
 uit. Fecit enī eos custodes thesaurorū
 dñi. et uasoy que reges dñi dicere con-
 geret. Et collecte ecclie om̄ne dispo-
 nem suā indicauit. deposcent filios
 suos ut n̄ grauit ferrent minimū
 int̄ eos sublimatū. q; dñs sic manda-
 uat. sic et ip̄e minimū int̄ f̄s. inunc-
 tus fūat. Descriptionē uero om̄ne. et sti-
 tutionē edificij templi. om̄ib; suate-
 rib; salomonis tradidit. Et et obla-
 tionis p̄nitias faciens. iij. milia ta-
 lentoy auri obtulit. ad aditū et cur-

rum di faciendum. quo ⁊ cherubim es-
sent. sub quos stituerent archam.
Princeps ū ⁊ sacerdotes. leuite ⁊ seniore
ppli. obtulerunt auri talenta. v. milia.
et statet x. milia. argenti ū x. milia. ⁊
lapides preciosos ples. quoy custodiam
huit pncps moyſi iabus. **De morte**

oppinquaue. dauid.
runt aū dies dñi ut more
ret. ⁊ itauit salomoni

mandata de cultu dei ⁊

lege seruanda ⁊ pietate ⁊ iusticia circa
suos. memorans pmissionē dei scām.
de semine suo iugit regnatura. si cul-
todirent filij testamentum ei ⁊ testimoia
que doceret eos. Tria ū sup addidit de
ioab ⁊ filiis berzalai. ⁊ de semei. dicens.

Hosti que fecerit ioab p mudiā abner.
et amase ⁊ effudit sanguinē belli in
pace ⁊ sanguinem q n̄ debet fundi n̄
bello. fudit tempore pacis. ⁊ eoy cū qbz
habebat pacē ⁊ posuit cruore p̄li in
batreo suo. ⁊ in calciamto suo ⁊ cruor
ū ⁊ respuit sup arma ipsi. qz cum eis
n̄ dimicabat. s; sup uestes ei qñ paci-
fice eis loq̄bat. Et ē sensus. Non in-
tolo occidit eos. ⁊ aliter. Viri bella-
tores in signa opm suoy in armis suis
descēbant. ad ostentationem gl̄e. S;
cum ioab her. tanqm facinora osten-
tare publice n̄ audet. saltē in batreo
et in calciamto descēdit. Et addidit
dñs. faciet ei iuxta sapiam tuā. ne des-
cendat pacifice ad inferos. S; ⁊ filij
berzalai reddes grām. ⁊ erit conu-
saler tu. **cinei qz iemneum q**

maledixit m̄. n̄ patieris ē in noxiū.
Et mortuus ē dñs. ⁊ sepult⁹ in ciuita-
te dñi. cum regnasset xl. annis. Et re-

catumulum ei fecit salomon octo loci-
los thesauror. quoy unū post mille ⁊
trecentos annos apert hircan ponti-
fex ⁊ alium herodes. sic infra dicemus.
Alii ū n̄dum manifestari se. metha-
nico modo reconditi. **Idem.**

u dieb; dñi carthago adita ē. ut qdā
uolunt a karthedone. tyrio. ut ut a
lii uolunt. a filia ei vidone. Qñt laty-
norū rex. filius latini. Pphāuit
autē sub eo. gao nathan. alaph.

De morte ioab. adonie ⁊ semei.

edit salomon sup thronū p̄is
sui. Et pcedente p̄e. adonias
supplicauit berlabee. ut impetret a
rege t̄daz abisag sunamitē. in ux-
orem. Qz cum ingressa ēē ad regem.
positus ē thron⁹ ad dextram regis. Et
ait. Paruulā petitionē dep̄cor ate.
ne confundat faciē meā. Detur abisag
sunamites adonie fr̄i tuo. uxor. Et
indignatus rex. ait. Quare postulas
hoc mater. Postula ei ⁊ regnū. Ip̄e
enī fr̄ m̄ est maior. h̄e scum poten-
tes. abiathr. ⁊ ioab. et abisag. ē qñ regi-
na ⁊ potens. Cont̄ aīam suā locutus
ē adonias. ⁊ in opprobriū p̄is. Vixit
dñs. qz hodie occidet. Et interfecit eū
pmanum banaie filij ioab. Abia-
thar quoq; sacerdot; dñi rex. ⁊ ad-
magnum tuum. nec ampli ad faciē
meā ingrediaris. Vir mort⁹ est. s; hoc
te libat. qz cum p̄e meo sepe labo-
rasti. ⁊ portasti archam coram eo.

Abieto g; abiathar. t̄islatum ē
sacerdotum ad satoch. de domo ytha-
mar ad domū eleazar. sic samuel be-
li p̄oḡat. fuerit aū post phinees fili-
um eleazar. p̄uat; sacerdotio. v. jo-

sep: qui genuit ioatham. Q: marcoth.
qui: asopbi. qui: achitobi. Achitobi
aū: genuit sadoch. Porro ioab fuit in
tabernaculum dñi: et apprehendit cornu
altaris. Et misit rex banaiam: ut a
uocaret eū. Et ait ioab. Non egredi
ar: sed moriar hic. Qd cum reuocasset
banais regi: dixit ei rex. fac q: sic locu
tus ē. Et interfecit banaias ad cornu al
taris: et sepultus ē in domo sua in de
serto. Et constituit rex banaiā pro:
sup exercitū. Vocauit q: rex semei: et
ait. Habita in ierlm: et nō egredieris.
In quacūq: die tuis egredieris torrentē
cedron: scito te interficiendum. Quid
Bon: sermo regis. Sic faciā. Et ha
bitauit in ierlm: tribus annis. **F**actus
ē autem p h. ut fugerent serui semei
ad achis: regem geth. Et descendit
semei in geth: et reduxit eos. Qd cum
itatum ē salomoni: dixit ad eum.
Cur spreuisti iurandū regis: et
mandatū eius transgressus es? Reddi
dit dñs malitiam quā fecisti pñ meo:
in caput tuum. Et interfecit eum rex:
p manū banaię. Et confirmatū ē re
gnum: in manu salomonis. De

Porro somno salomonis.
salomon dixit in uxore filiā
pharaonis regis egypti. de qua ut ait
hebrei filium genuit qñ de naturā
cum ipse adhuc ageret undecimum
annū: induxit eā in ciuitate dñi.
Non ē enī fecit domū. Porro tria
proposuerat se facturū. domū dñi. et
domū sibi: et ambire ierlm muro tēplis.
ut in pmo ambitu eēt tēplum. et
mansiones ebdaziorū. Domū q: regia:
cū mansionibz domesticorū. In sclo:

habitarent potentes iuri: et pphete. Vñ
et infra legē de pphissa: qd habitaret
in sclo. Interio: opifices. **P**ost h
ascendit salomon in gabaon. ut im
molaret ibi in excelsis. Et crederet gaba
on nō ē pphum nom loci. sed apphū: et
intp collis excelsus. Iose. enī dicit eū
ascendisse in hebron. Et optulit
mille hostias in holocaustū sup al
tare. qd fecerat moyses: et apparuit ei
dñs. in nocte. p somnū: dicens. Po
stula qd uis ē. Quid ait. Dñe dñs. ego sū
puer paruul: et ignorans in gressū et
extū meum. Da g: cor docibile seruo
tuo. ut possim iudicare pplū tuum:
et discernere int bonū et malū. Et pla
cuit sermo corā dñō: et ait ad eū. Quā
nō postulasti iuxta ūbum hominum di
et multos: et diuitias: et aīam inimico
rum tuorū: feci tibi scdm sermones ui
os. Dedit tibi cor sapientis: in tñ nullus
ante te similis tui fuit. Sed et h que nō
postulasti dedit tibi: si tñ ambulaueris
in uis meis sic pat tuus. Et euigilās
salomon: intellexit qd eēt somnū
i. reuelatio fca p somnū. Et reuersus
in ierlm coram archa dñi: grās agens
optulit holocausta et pacifica. **H**ic

Unc uene. **D**ico inter m
runt due mulieres infelices.
ad regem. Quay una: ait. Ego et
mulier h. sole habitam: in domo
una. Cūq: peperissem: tria die p. pep
it et h. Mortuus ē aū: fili ei. Quem
noctis silentio posuit in sinu meo:
et filium meū uiuentē collocauit in
sinu suo. Mane diligentius intuent.
deprehendi illū nō ē meū: qui mortu
us fuat. Respondit altera. Non ē ita. Sed

filius tuus mortuus est: nunc autem uiuit.
Quique mensuratum in huius rei discerni-
ne hesitaret: rex soluit eam inopinante.
Et callato gladio. ut ait ioseph. precepit
utrumque infantem diuidi: ut utraq;
medietate uiui et mortui acciperet. Quod
audient matris uiuentis: mota sunt uis-
cera eius super filio suo. et ait. Obsecro dñe.
date illi infantem uiuum. Sufficit
mihi si uideam eum uiuere. Alia dicebat.
Necquid dundat. Et cognoscent rex.
uocem utriusque: de uero cordis fonte pro-
latam: ait. Date huic infantem uiuum.
Hec est mater eius. Et attendens omnis
iherosolimitana in rege et sapientiam: miru-
erunt eum. Et ammirati sunt assesso-
res eius: qui per sententiam quam ab adole-
scere et platea deridebant. Porro banai
as: erat super exercitum. Sadoch autem: sa-
cerdos. Azarias filius nathan: super
custodes regis. Zabud filius nathan:
sacerdos regis. et cancellarius. Et ysaia:
propositus domus. et procurator. et ad uerba
super tributa. De primis salomonis.
et de primis salomonis.

Ababat autem salomon duode-
cim prefectos super omnem israhel. qui per
singulos menses singulis prebebant notitia
regi: et domui eius. Quorum unus reliquus pre-
debat. scilicet achimaas filius basemach filius
am salomonis in uxore. licet tunc de
reliquis. aliam habere filiam salomonis
in uxore. Erat autem eibus salomonis
pro dies singulos. xxx. chori simile et
xxx. chori farine. x. boues pingues.
et xxx. boues paschuales. et c. arietes.
excepta uenatione ceruorum. capream.
bubalorum. et annu altilium. Et pisces
cotidie ab alienigenis portabantur.

et erat summa pax in terra. Et habe-
bat salomon. xl. milia equorum. curru-
um et xxx. equestrium: quorum medie-
tas regi in iherosolima obsequabatur. Reliqui
autem per uicos regios dispersi manebant.

Profectus uero ille qui ministrabat
expensas in se: etiam equis et ordeum
paleam ministrabat. de uehens omnia
ad locum. ubi rex morabatur. Et precebat
rex sapientia omnes orientales et egyptios. et
hebreos. etiam. uirum. filios moab nota-
tissimos. eman. et echan. calcal. et tota.
et scripsit librum de canticis et modulati-
onibus. in numero uersuum. v. milium.
Psalterium quoque scripsit. iii. milia. Et dis-
putauit de natura arborum et herba-
rum. a cedro usque ad ysaopum. De
natura quoque omnium animalium. philo-
sophatus: primum quoque genus pa-
bolam dicens. Extogitauit etiam
ad uirationes: quibus egritudines solent
mitigari. Alias quoque quibus demones
eiciuntur: et alias quibus obstricti non redi-
rent. Extogitauit etiam caractes qui in-
scribebantur gemmis. que posite in
naribus arreptici cum radice salo-
moni monstrata: statim cum a demo-
nibus liberabantur. Hec scientia plurimum
ualuit in gente hebreorum. et maxi-
me necessaria erat. Ante aduen-
tum enim christi. septem homines a demo-
nibus uexabantur. Iosephus quoque testatur se
uidisse quendam eleazarum exorcistam:
contra uespasiano et filium eius tyrannum.
in hoc predictum modum curantem
uexatos a demonibus. Et ut probaret
eius demonem egressum per nates cum
spiritu hanelantis: uas aque pone-
bat in medio et impabat demo-

in egresso ut illud cūteret in argum-
tum sue egressiois: et ita fiebat. *De opa-*
ritu salo.
Mon ad hiram regem tyri: dicens.
Volo edificare templum dñi: sic locut
ē pñ meo. Precipe g̃ seruis tuis: ut p̃-
ciant in cedros de libano: et in cedem
eoy dabo ē quā petieris. Et respicit
a hiram dicens. Serui mei deponēt
ligna de libano: ad mare: et deferent
in ratibz: usq; ad locum quē signa-
uit m̃: et tu de portu tolles ea. p̃bebisq;
nōia in cibos domui meē. Itaq; hy-
ram dabat salomoni ligna cedrina
et abiegna: q̃bz habundant sidonij.
Salomon autē supplebat inopiā illo-
rum in cibis. p̃bens hiram singulis
annis choros tritici .xx. milia: et totidē
batos olei: eandēq; vini mensuram.
Porro salomon elegit oparios de isrl
p̃ electos. De isrlitis enim: neminē
fecit seruire. Et erat indictio .xxx.
milia viroz: i. summa eorum q̃bz hoc
indictat. Ut forte indictio ē deter-
minata hōium collectio: sic choros.
et legio. Mantebat eos in libano.
cū seruis yram .x. milia p̃ singulos
menses vicissim: ut duobz mensibz
reuerterent ad p̃pa. requiescerent: ut
quarto mense p̃ores ad laborem de-
nuo remearent. Et p̃erat aduram:
huius indictioni. Statuit salomo:
lxxx. milia latomoz. i. lapidiceloz
in monte: q̃bz p̃fecti de isrlitis tā
milia et trecentos. q̃ p̃cipiebant opa-
rit. Porro latomi in lapidicina la-
pides g̃ndes et p̃ciosos: i. marmoreos
scopolabant et quadrabant. Q̃dō
g̃ndes fuerit in fundamento ut dicit

iose: q̃d multi ex eis habebant in lo-
gitudine cubitos .xx. in latitudine
x. in altitudine .v. Quadratos q̃dem
lapides dolaunt centarij salomo-
nis: et centarij hiram. Dolatos ū p̃pa-
rauerit biblij. polientes et sculpen-
tes ū solū lapides: s. et ligna. **E**t autē
biblos ciuitas phenicis: de qua iere-
chiel. Senes biblij et prudentes ei.
Et sic omnia extra urbem dedolata et
p̃fecta sūt. q̃d malle et securis: et omne
feramentum ū sūt audita in domo
dñi cum edificaret. fuerit autē q̃ omnia
portabant septē milia. Tabulantur
hebrei: ad erudēdos lapides celerius.
habuisse salomonem sanguinem ū
michi. q̃ thamar dē: quo aspsa mar-
mora facile secabantur. Quē inuenit
hoc m̃. Erat salomoni strutio hūi
pullum. Et inclusus ē pullus: sub
uase utreo. Quē cum uideret stru-
tio: s. hūi n̄ posset. de deserto tulit ū
michi. cuius sanguine linunt vi-
treū: et fractū ē. Videns autē salomō
tacum montis mona angustū. deie-
cit illud: et in arcam spaciū ampli-
oribz diffudit. *De actū canē et apli.*
actum ē g̃ post quadrim-
gentos et octoginta annos egi-
sionis isrl de egipto. anno quarto
regioni salomonis. mense sexto q̃
zius appellat ap̃d hebreos. apud nos
maius: cepit salomon edificare do-
mum dñi. de marmore candido q̃d
paruum dē. Iose. tñ dicit anno q̃u-
gentesimo sexto. egiptionis de egipto.
desēbens etiā annos etati p̃cedenti-
um. dicens ab abraam fluxisse an-
nos mille ungū. a diluuiō mille

quadringentos. ab adam tā milia. c.
 et duos. l. habebat autē domus in longi-
 tudine cubitos. lx. In latitudine uero.
 xx. Pars quidē antior que scā dicit. et
 erat ab oriente. xl. erat cubitos. in lon-
 gitudine. Reliqua pars ad occidentē
 xx. cubitos erat. et dicebat scā scōrū.
 Porro in altitudine xxx. cubitos ha-
 bebat. usq; ad p̄mum tabulatū. sup
 qđ scā mansio erigebat. xx. cubitis
 usq; ad scdm tabulatū. Tercia ū mā-
 sio erat. lx. cubitos. usq; ad terciū ta-
 bulatum. qđ erat rectum domi. Et
 sic tota tēplj altitudo. in. c. xx. cubi-
 tos ascendebat. Ioseph tñ mentionē
 n̄ facit n̄ de duab; mansionib; u-
 niq; lx. cubitos ascebat. S; duas
 infiores. sub una cōphendit. Et erat
 portā aū faciem tēplj. longitudi-
 nem hñs iuxta tēplj m̄surā. et lati-
 tudinem. x. cubitos. surgens in al-
 tum ut dicit iose. usq; ad celsitudi-
 nem tēplj. Et fenestras fecit in tem-
 plum obliq; .i. exteri angustas. et in-
 t̄us obliq; do diffusas. Has excogita-
 uit salomon. Trabes aū posuit in
 domo p̄nsūsum. p̄ tā loca. in sūm-
 tatib; trium mansionū. a deo lon-
 gas ut fonscē capita eaz; p̄minent
 ex utraq; parte. et edificauit sup ca-
 pita fonscē p̄minetia. tā tabu-
 lata. ad deambulandū circa tem-
 plum. que in euangelio pinna-
 cula tēplj dñr. que quom̄ scā sūt
 introq; latē. satis elucet. Quom̄
 aū fūnt in fronte orientali. et occi-
 tali. n̄ memini me legisse. Hec
 sup hoc in sommate aut liber.
 aut licet. s; qđ ibi fūnt creditur.

Qđ uidē uelle iose. cum agit de cūctis
 tēplj. Latitudo ū tabulatoz. differē-
 erat. Tabulatū. et qđ erat subē. qnq;
 cubitos habebat latitudinis. et mediū.
 .i. cubitos. et terciū. .ii. Qđ ad literam
 quidā tradē factū. ut in supiorib; ta-
 bulatis manentes n̄ impedirent ad
 despicendū infius. p̄ obstaculū infioz.
 Hebreus tñ dicit. tā tabulata parem
 hūisse latitudinē. ut si a sūmo usq;
 ad unū plumbata cēntarij dimittere-
 tur. eoz; p̄penderet equalitas. Verūp̄
 tñ infius tabulatū. .ii. cubitos erat.
 inlatū. Mediū ū. .i. qđ mur supior
 antior fcs. qđ p̄ cubitū retractus erat.
 Statum ū tabulatū. .ii. cubitos
 habebat. p̄ retractio ē mur sup si-
 milis scā Fuit qui dicerent. infius
 tabulatū. .ii. fuisse cubitos. et medi-
 um. .i. ut ascendendo artarent tā-
 bulata. sic et mur. et corrigunt litta.
 p̄ subē ponendo sup. et etiā legunt
 subē. dēcentel. tabulatū qđ subē e-
 rat. n̄ loco s; num̄o. Sic enī altum.
 dē. et p̄fundū. et supmū. sic et subē dñt
 loco. qđ infra positū ē. subē ū num̄o.
 ad qđ ascendit nuādo. **H**ec aū
 tabulata sic erant adiuncta muro
 ut ei n̄ hererent. i. muro infixa n̄
 ēent. Porro in extremitatib; cui tā-
 bulatū. ut deambulantel ab inui-
 ria lapsi defenderent. edificauit
 loricat. tanq̄m apodiationes. que
 in regū latera uocant. in palipome-
 non cancelli. De quoz; altitudine
 nescim. n̄ de supmo. qđ hūit in
 altitudine. .ii. cubitos. *De omni*

Porro mur intioris domus.
 et inferioris mansionis.

intrinsecus opatus undiq; erat tabul
cedrinis. Trabib; u; solarij. affixa erat
laquearia cedrina. Pavimentum u; domi:
tectū erat tabulis abiectis. Tabulata
u; latm. i. laquearia trabu. i. pavimentum.
tabulis aureis opiebant. cum clavis
aureis. quoz singulus erat .l. siclor.
Nihilq; erat in illa in inferiori par
te templi. qd auro n; tegeret. ut uul
tus ingredientiu faceret auri lumine
oro in uinctura s; resplende.
Tabulaz fecit anaglyphi. i. ceta
tas in uincturis fabrefas. ne locus
uincture dephendi posset. In medio
u; tabule erant imagines pminen
tes. cherubin i. palme. Hec quide
in tabulis cedrinis celata erant. s;
auro tecta. ut in ipsis tabulis aureis.
Oraculu au. qd d; sca scoy. habe
bat. xx. cubitos longitudinis. et. xx.
latitudinis. i. xxx. in altitudine.
In latta th habetur. i. xx. cubitos
altitudinis. qd intelligendu e de
pariete mposito. int sca i. oracm.
Sicut in tabnaclo columne mpo
site fuer. quib; appendebat uelū.
sic in tēplo mpositus e paries ce
drin. n; ascendens in altū. n; p. xx.
cubitos. x. cubitos qui superant
usq; ad laquearia intactos relin
quens. ut fumū aromatu ascendēs
de altari. p aptura supiorē libere
intraret in oracm. **E**rat autē
totus paries tectus auro. hūi ana
glypha cherubin i. palmas. ad
modū parietū. Huic pariet; ap
pensū erat uelum de quatuor co
lonib;: cui iuxta erant cherubin.
tante tenuitatis ut parietis n; phi

bet aspectū. qd totū parietē opient.
forte usq; ad laquearia ascendebat.
qd legē in euangelio scissum fuisse
a summo usq; deorsū. De miori sebe
mate supior; mansionū. n; legi ni
si qd dū ssumaret edificū posu e
lapis in angulo supior. n; sine gū
di oium amiratione. Cum enī edi
ficantes i. mfundamto i. in muro
eum locare miterent. n; e inuenit lo
cus ei donec in angulo supior. i. pos
tremū oīū uementissime posu e. sū
qd pperat dō. Lapidē quē repba
uerit edificantes. hic scs ē in caput
anguli. i. e. **I**n summitate uo mu
ri pgyrū affixa erant aurea iua.
ad hōis magnitudinē ppter aures abi
gendas. ut de longe aspicientib; qī
silua aurea uidet. Pgyrum uo mu
ri erat labiū gūis. a quo depende
bant gūdes uue auree. cū pampi
nis aureis. ad eo fabrefactis ut sur
sum aspicientib; qī ad aureā sepe
uidentur moū. Porro iuxta tram.
ostium latū mediū in pariete erat
domi dextre. i. mīdiane. i. pcedēā as
cendebant in mediū cenacm. i. a
medio in tectū. hoc ē p ascensū tor
tuosum. qui uulgo d; uitis. qui
scs ē ad similitudinē coclee testudinis.
Ioseph tū describit. ascensū scm pme
dium muri absconditū. faciem et
securū. in parte muri gūionis sūt
ficienter fenestratū. Ostioli u; ascen
sus. dicit fuisse iuxta terrā. in an
gulis antionib; utriq; muri. **E**c
aū in mioru templi postes de lig
nis oliuaz quadrangulos. i. duo
ostia de lignis abiectis altisec. i. u

unumq; ostium duplex erat. et se invicem
tenens aperebatur. et sculptis in eis che-
rubim et palmas. et celaturas valde emi-
nentes. et opunt omnia laminis aureis.
ope quatuor ad regulam. fores iste tan-
te uenustatis erant. ut etiam de prophetis
de templi destructione eas nominatim
expresserit: dicens. Exadunt ianuas
ei. et ait ioseph. non erat in eis lignum mal-
palmo. quod forte notat in regum cum
dicit: ope quatuor ad regulam. Et erat
altitudo earum xxx. cubitis. secundum alti-
tudinem inferioris cenaculi. Sed quod di-
cit latitudinem earum xx. cubitos. uidetur
falsum esse: quia tanta erat latitudo templi.
Ergo ab oriente non erat murus. Sed in
regum est determinatio: ubi dicit. Ostium
duplex erat: et se invicem tenens apere-
batur. Erat quidem latitudo muri
x. cubitos. et apertura in qua fores
erant similiter x. Et ita immenso
orientali altiusculis: supererant. et cu-
biti. In apertura uero erant. uero. fores.
due exteriores et due interiores. quarum u-
naqueque habebat latitudinem. et cu-
bitos. Et erant sic artificiose posite.
ut clauserint quod circum parietem fa-
cerent intus et extra. Aperte: in medio
muri obuiabant et totam eius latitu-
dinem tangebant. et sic artificiose
adhibebant: ut quando claudebantur exte-
riores. claudebantur in simul interiores.
Nullus enim in templo nocte rema-
nebat: qui claudere eas intus. Cumque
aperiebantur exteriores: aperiebantur simul
et interiores. Propterea dicitur. ostium duplex
erat. et se invicem tenens aperebatur.
Porro in pariete oraculi fecit duo
ostiola de lignis oliuay. et postes

angulorum. ut in quatuor angulo medio
cardines affixi starent. ita quod ostiola
mouebantur. Et erant in ostiis ana-
glypha. cherubim et palme. Quodam tamen
dicitur: postes angulorum. quique sub archi-
cubitos erant. In oraculo autem erat an-
cha et propitiatorum et cherubim. qui fecit
erat moyses in deserto. fecit autem salo-
mon duos cherubim de lignis oliuay.
x. cubitos altitudinis stantes super
pauimentum. in latibus arche et habentes
pedes obliquatos. quasi ad iubilandum.
et eleuatos. opertos auro purissimo.
habentes alas aureas. singulas. et cu-
bitos. quarum due extendebantur
super archam. et obuiam tinentes.
conungebantur super eam. regentes
sanctuarium infra se positum. Alias
autem duas extendebant altiusculis ad
parietes ita ut ala unius tangeret pa-
rietem et ala altiusculis. parietem altiusculis.

Porro extra parietem in sancta. posuit
mensam ad aquilonem et candelabrum
ad austrum. Inter que: medium erat
altare aureum. quod fecerat moyses in
deserto. Sed preter illud candelabrum.
posuit alia candelabra aurea eiusdem
schematis. scilicet maiori quantitate: quoniam
quod hinc et quod inde. Similiter cum
mensa quam fecerat moyses. posuit
et alias x. mensas. eiusdem schematis. sed
maiore quantitate: quoniam hinc et quoniam
quod in. Inter haec autem posuit altare thi-
miamatis et uestiuit illud cedro.
quod etiam dicitur altare oraculi. id est coram ora-
culo. Per hoc intelligitur fuisse aliud
altare: quoniam quod edificauit moyses.
Illud enim erat de lignis sethim.
cum tectum ex omni parte auro. Is

tuto autē erat uestitum cedro. Pū intel
ligē hoc altare fuisse de lapidibz quos
ferrū n̄ tergit. et erat opum p̄ciū
tablis cedrinis. S; ille opre erant ex
omī parte: laminis aureis. Cui q̄m
tatem. n̄ memini me legisse.

Illud ū modicum altare q̄o fecit moy
set in deserto. forte repositū erat in scā
sōy. n̄ ad usus cotidianos thurama
tis. s; ad aliq̄s usus singlaret. q̄n se
mel in anno ingrediebatur sacerdos cum
sanguine. Hoc autē in pot̄ ppendi: q̄
dicit ap̄ls in scā sōy fuisse aureum
thuriblm. Et hic erat ornat̄ templi
interioribz.

De portu
In facie ū templi erat portū que
in eūglio dīr uestiblm templi. h̄is
columnas erant: in longitudine sui
dispositas. In medio quaz: erant
due mirabiliores ceteris. posite ante
fores templi. h̄ntes in medio spaciū
x. cubitoz: scdm latitudinē porte
templi. Quaz: talis erat compositio.
Sul: ut stipes columnę. habebat x. et
viij. cubitos altitudinis. n̄ plari. s;
ualliculatas. h̄nt in circuitu canales
cauationis q̄tuor digitoz: et erat fu
sili: et linea xy. cubitoz ambiebat il
lum: siquis uellet rotunditatē cinge
re. Vel forte in medio columnę: line
a ope fusili: circumducta erat.

Pistulum ū colūne. sup q̄o lo
candum erat capitellū: lat̄
erat sup̄te et rotundū. ope reticla
to celatū. Capitellū autē suppositū
epistilio. fusile erat: et q̄nq; cubito
rum altitudinis. In sup̄ma autē
parte: erat liliatū. Lateralia ū ipsi:
ex omī parte. in modū retis et cathe

na: erant iuxta. adeo artificiose. ut
retia et catene magis uiderentur apposi
ta. q̄m insculpta. Et q̄ solida n̄ erat:
pforata undiq; fusa se. ut in nectiones:
retis formā exp̄mēnt. Septena ūsū
reticla erant in capitello uno. et septē
ordines. h̄ntes eandē celaturā: totum
arcutum capitelli p̄gryū occupan
tes. Sed ab inferiori parte capitelli
usq; ad sup̄mum erant istz septem
ordines dispositi: ascendendo. **S**up
capitellum ūo erat q̄i funicls: sup
quē in duobz ordinibz positū erat re
tiacīm. regens ei summitatē et descē
dens aliquitulum circa latera capi
telli in circuitu. In cuius extremitate de
pendebant ducenta malognata.
In epistilio quoq; columnę. sup q̄o
sedebat capitellū. dependebant ma
lo gnata. Legit̄ etiā: q̄o capitella erant
sup summitatem malognatoz. Eius
dē compositionis erat: altera colūp
na. De compone uero basū: n̄ legi.
Hęc due columnę: p̄p̄s nominibz
uocabantur. tū p̄p̄ sui magnificen
tiam. tum p̄p̄ futuroz multā p̄fi
gurationē. Dextera dicebat iachim:
et firmitas. Ioseph uocat eā thala
mum iachim. Sinistra dicta ē bo
oth. et bez: q̄o sonat robur. et in ro
bore. Derelict̄ columnis uestibuli
modicū agit historia: dicens. Cap
itella autē que erant sup capita co
lumnaz. q̄i ope liliū fabricata erant
in portu: q̄tuor cubitoz. Et rur
sum alia capitella in summitate co
lumnaz: de sup iuxta mensuram
colūne et reticla. Porro de cōpo
ne columnaz tacet. Capitella ū e

arum minora dicit cubito uno pon
bi capitellis. De schemate eorum tunc dicit.
quod erant liliata: et habebant retacula
supposita. Quod autem sequitur. malogonatorum
ducenti ordines erant in circuitu ca
pitelli scilicet: ambiguum est. utrum hoc
omnino sit de capitellis minoribus. an re
capitulando dicitur sit de capitellis
ponibus. Iste columnas fudit yram
tyri. plenus sapientia ad faciendum omne
opus exere. fili mulieris iudee de
tribu neptalim. patre vero tyrio. Sed ista
utensilia templi erant et quicquid in eo
de ere factum est. fudit yram in campis
regione iordanis. intra angulosa.
inter socoth et sarthan. Hec te moue
at. quod aliquando de ere. aliquando de aurical
co dicuntur facta: quod idem est. cuius
splendor et pulchritudo similis erat
auro: ut dicit iosephus. In hoc vestibulo
ascendebat ab atrio sacerdotum. xii. gradibus: secundum iosephum. quidam tamen dicunt
xii. secundum visionem ezechielis. Dicit enim
in multis concordare rationem templi
matias. cum ratione templi spiritualis: quod
videt ezechiel de cubiculis et cenaculis
Edficauit autem **ebdomadarios.**
Salomon in circuitu templi prout
vestibulum. xxx. paruas domos: quas
circumtione totius templi spatium exerce
ant ambiebant. Harum singule ha
bebant. v. cubitos latitudinis et tunc
dem longitudinis: et xv. in altitudi
ne. Ingressusque eorum ita fecit aduincere:
ut ex alia ingrederetur in aliam. aliquo
spatio interposito. Si enim exterior
longitudo templi fuit tunc. lx. cubito
rum. latitudo xxx. tunc. et ambitus
triem murorum. habuit tunc. c. xl. cubitos.

Ad quem ambiendum sufficerent domun
de xxx. vii. quod quinquies. xxx. vii. faciunt.
c. xl. Credendum est autem quod predicta quin
tal templi: fuit inter muros interior. Et
murus habuit. x. cubitos latitudinis
Ergo longitudo exterior fuit. lxx. cubi
torum hinc et inde. latitudo occurrat. xl. quod
faciunt. c. octoginta. Ad quos imple
dos. necessarie erant. xxx. sex domuncule.
si continue essent.

Et super eas edificate erant alie.
equales eis et mensuris in numero: ita
ut latera templi tam per circuitum regerent
domunculis. usque ad primum tabulatum
exterius. Reliqua vero pars templi super
ior. circumedificata non erat: sed libere
videri poterat. Non fuerunt hec do
muncule pastofora. ut credunt. ut quodam
putant. de preterea dicemus. sed fuerunt cu
bilia et cenacula ebdomadariorum: et ga
zophilatia vasorum: et uestium templi.

Edficauit autem interiorum ordi
nibus tribus la. **De atrio sacerdotum.**
primum politorum: et uno ordine lig
norum cedri. **P**orro plura fuerunt atria
circa templum: ut in preterito legitur.
Quatuor in domo domini: in. a. v. d. n. n.
De unctione tamen atrio: mentio fit in re
gum. De eorum et de secundo: tractat iosephus.
Sed propter hec duo: etiam fuerunt alia duo.
Iste atrium interius erat platea gradus.
ex omni parte circa templum diffusa per
quadratum: que per foras templi ad orientem
templum extendebatur. quod ibi
erat altare circum et lucerne: et ibi mini
strabant leuite et sacerdotes coram domino.
Circa utrumque vero latus templi. non adeo
diffusa erat: ab oriente vero strictior.
Pauimentum cuius: uario marmore

stratum erat: et diuisis imaginibus uen-
statum. Hoc atrium cingebat murus
buit: in altitudine tamen triū cubitorum.
Et erat cubitus unius lapidum unius co-
loris: scilicet lapidum alius coloris: et ter-
cius tertiū coloris. Interi autem erat uestibulus
cetero: et positus erat pergitur in extrinseca
te huius atrij. ut ceteros a ministris: ab
ingressu atrij prohiberet. Adhuc se ap-
prochiabant psallentes: et rursus ad populum
super inclinatus loquebantur. In medio muro
stabant columnae: equidistantes dis-
positae. populum extra stantem ad legem scrip-
tione promouentes. alie litterae hebraeae.
alie graecae. alie latine: et ne in locum sanctum
transirent prohibentes. Hic ambitus mu-
ri. populo nomine uocatur giron: latine uero
cancelus. Unde solum habebat in-
trotum ab oriente et portam templi: huius
aptitudinem xxx. cubitorum sine foribus.
Usque ad hunc introitum ascendebant
uiri et mulieres. descendentes oblationes suas
ad ministros occurrentes. nec lice-
bat eis ultra transire. nisi in quibusdam casi-
bus. Et ascendebant ad ipsum: per gradus.
gradus. Hoc autem dicebatur atrium in-
terius: ut atrium sacerdotum. Quod etiam
illi qui erant Aaronum: sed propter maculam
aliquam offerre non poterant. non intra-
bant: licet de partibus sacrificiorum ale-
rentur. *De atrio mundorum.*

Post istud atrium et infra ipsum. in
decliui montis latere positum
erat secundum atrium: quod dicebatur sanctum.
Quod ioseph uocat aulam: ut basilicam
graece. Erat autem diffusum per circuitum
circa atrium interius. longe tamen maius eo.
et parum tamen uario marmore. Erat
quoque circumseptum muro. in altitudine.

xxx. cubitorum interi. ceteri uero alatu-
dinis xl. cubitorum. secundum decliui-
tem colli. Et licet sic esset altitudo: non ascen-
debat tamen usque ad fabricam templi. nec
ipsi aspectum prohibebat. Erat autem murus
iste ad occidentem simplex: et nullam
habet portam. In utroque uero latere et in
fronte orientali. habebat portam cir-
cuiacentes instar claustrum monachorum:
in quibus erant columnae singulorum la-
pidum diuisi colores. cum basibus argen-
teis. Eandem uero portam. id est laquearia: ceteri
na erant. Latitudo uero portae: xxx. cubi-
torum. In latere uero meridiano erant
quatuor portae. duplices ualuas habentes: quae
laminis aureis et argenteis. miro ope
erant decoratae. Et uisus numeri et eadem
schemata erant portae: in latere septen-
trionali. In his sedebant ianitores: ut
arcerent immundos ab ingressu huius
atrij. Porro in orientali fronte erat
porta. quae dicebatur speciosa: huius ual-
uas de ere corinthio facta. In angulis
huius fontis. erant duae portae modicae: per
quas ascendebant mulieres ad offe-
rendum. Ut forte ministri descendebant
in occursum earum ibi: ad suscipiendas e-
arum oblationes. Per has portas quas diximus.
ascendebant undeque uiri mundi
in atrium secundum. ut orarent sub di-
uo tempore serenitatis: sub portis
uero tempore tempestatis. In platea huius
atrij orientali. uendebantur animalia et
uolucres ad offerendum: et mense num-
mulariorum stabant ibi. quas eunt
domini. In portis autem et caputis sta-
bant galophilacia diuisi generis: ad
recipiendas oblationes ingre-
diensium. In portis latius erant pasto-

sona. i. loca separata ad comedendū: in
quibz sacrificantes. de partibz sacrificiorū
que eos cōtingebant. uesciebant corā
dño. Quidam tñ uolunt. qđ ibi tñ a
font uementes de finibz isrl. comede-
bant: et ob hoc dici pastosona. In cist
portibz erant cathedre: et sine dre: et ex-
dre. i. tā gna sediliū: ut ait ysidor. In
cathedris sedebant doctores: in gigna-
tio. In sine dris sedebant auditores in
consistorio: et dicebant sine dre. qđ nō
sūt. In ex dris sedebant assessores cum
iudice. qñ secretū aliqd tractabant: qñ
in locutione. Et dicebant ex dre. qđ as-
sessus: licet ex dra impē legat p̄bala-
mo. Hoc attriū scdm. sepe in euange-
lio dī templū: ubi dī qđ oues israhā
uendebant in templo: et qđ ihc doce-
bat in templo: et qđ filij isrl orabant
in tēplo. et cetera: in hunc modum.

Oratio sub De atriō mulierū.

Atriū hoc atriū erat atriū tūm. si-
militer in declin latē montis positū.
eidē p̄pōm cum scđo: et si nō tante uen-
tatis. nec tam p̄ciosi ornat. In hō orabat
mulieres: munde tñ. De atriō tñ in
istā istud atriū erat et qñ. **De atriō.**
in quo orabant uirj imundi: et mul-
eres: et gentiles. ē mur' ex tñ in radice
colt posit' erat: et ascendebat. cū. cu-
bitis. usq; ad tñcem. colt. in quo tñ
erat templū. Et ita muri atriōy. in
nullo p̄hibebant aspectū tēplj: nec eoy
qui ministrabant in atriō interior.

Oratio De altari et mari tñ.

Atriū in tñon erat altare ere-
um tñ ex lapidibz impositis. tñm
tectum ex omi parte ere. longe ma-
iori qñtatis. qñ illud portile. qđ

tñm fuit in deserto: x. cubitoz longitu-
dinis. et totidem latitudinis. et decē altitu-
dinis. erat sub eo fouea gūoifal. in q̄
p̄foramen in medio altaris positū. ci-
neres defluebant: et sanguis qđ ad tñon
nē altaris fundebat.

Fouea: p̄fenestm que erat
ad orientē. Altare uero qđ fecit moy-
ses: p̄p̄ reuerentiam sui in aliq̄ parte a-
triū reseruati ē. Qđ quidā tradit ibi p̄-
mansisse: usq; ad cūfionē templj. scdm
p̄romanos. Immo etiā postea cū gen-
tiles habitauunt ierlm: fecerunt ex eo
horologij sibi. **De loco ū hui' al-**
taris: et quom' imolantes ad lat' eius
imolarent corā dño: sup̄ satis dictū
ē. Porro in eod' atriō posuit salomon
mare eneū fusile. qđ nos lauatoz
dīe possum: ut in eo sacerdotes mini-
straturj abluerent pedes et manū. Qđ
iose. uocat tantarum ingentē: in
schemate hemisphij tñm. Cui latitudo
x. cubitoz erat p̄diamet' a labio
usq; ad labiū. Altitudo ū erat x. cu-
bitoz. a labio. i. usq; ad fundū. Spil-
sinto ū: tñm digitoz. In supiori
parte adeo latū erat. qđ resticula ē
gutta cubitoz angebat illō p̄tū
tum. s; paulatim in descensu angu-
stius fiebat. adeo ut ita fundū resti-
cula x. cubitorum ambiret illō.
Supmū labium ei. repansum erat:
ad modū lili. In latibz autē ei ex tñ
duo ordines erant sculpturaz hystē-
atay: i. hystonas aliq̄s hñtū. Capi-
ebat autē duo milia batos: i. tā milia
metretas. Batus enī capite: metretā
et dimidiam. et ē batus. mensura
trium modioz: eidem capacitatis.

influit

5

cxv

cuius et ephraim. Sed basis est mensura lignorum.
ephi uero aridorum. Porro basis super quam
stabat: habebat .xii. boues eneo et fusi-
les. Et quibus tres respiciebant ad aequo-
nem. tres ad occidentem: tres ad meridiem.
tres ad orientem. Quorum anteriora tantum pro-
minuebant sub mari. Posteriora uero: intus
latitabant. *De litteris:*

Et quoque salomon .x. litteras ene-
as et fusiiles: altitudinis .iiii. cu-
bitorum. Erat autem in summitate litteras
os recuruatum intus: et adeo angustum.
ut unus cubitus esset eius latitudo. Fundus
uero eiusdem. erat latitudinis cubitus et di-
midium: iuxta quantitatem basis. super quam
sedebat. Quotraginta uero capie-
bat: litteras unius. In eis abluebant
intestina: et pedes holocaustorum. Et erat
omnis eisdem factura: sicut et bases quibus insi-
diebant. Erat autem basis in interiori
parte. in longitudine et latitudine
habet .iiii. cubitos per quadrum: in altitu-
dine uero trium cubitorum: et ascendendo
paulatim angustata. usque ad cubi-
tum et dimidium. iuxta quantitatem fundi
ipsius litteras. Eratque composita ex .iiii.
tabulis. quibus quanta erat supposita
quadrata: et ex omni parte aliquantu-
lum excedens summitates aliarum: habens
in medio sui eminentem concavitatem
rotundam in qua sedebat littera.
Ipsum opus basis: intrasile erat. Et
in iuncturis tabularum. per quatuor angu-
los erant sculpture eminentes ad
modum columnarum: quas dicitur quodam
uocari. media inter columnas quodam-
ta. Tunc quidam legunt ibi. media in-
ter columnas quadrata: uocantes co-
lumnas. media tabulam. inter .iiii. ta-

bulas suppositam. Littera uero basis a
media parte super. in sculptas habebat
columnas et plectas: in medio earum. Leo-
nes et boues et cherubim. Et super colla
leonum et bouum et sub: erant lora ex-
ercentis pendentia quibus ligati uidebantur.
et summitate uero .iiii. columnarum angu-
larium erant humeri expansi in simi-
litudine manus humane et pedes aequi-
lini: super quos tabula ferens litteram
ita erat coaptata. ut nascatur inser-
ta uideretur. Et habebant ille columnae
partes celaturas: homines. arbores et aues.
Porro alta media pars basis. quae erat
circa terram. habebat per gyrum rotas e-
minentes. cubitus et dimidium: et ea quae in
rotas fieri solent. apices et radios. cantos.
et modiolos: omnia fusilia. Et ita eas: po-
sita erant uarie celature. Et haec omnia.
adeo fabrefacta erant. ut non celata: sed quasi
apposita per circuitum uiderentur. et basis quae
rotas circumstantibus uel uideretur. Una
erat fusura et mensura et sculptura.
.x. basium et litterarum. De sculptura tamen lu-
terum non memini me legisse. Non
quique in aedem templi steterunt ad dexteram.
quique ad sinistram: ad hunc usum. Ha-
thinnimque prius lauabant in bra hostiarum
in probatica piscina: et lota tradebant
sacerdotibus. Qui neque intus sordis
eis adhaesisset. litteris ea immingebant:
ut resinitata supponerent altari.
Porro lauatoria haec in hunc modum
posita erant. ut ingressantibus ad atri-
um sacerdotale. primo occurreret ad me-
diem mare eneo. ad ablucendum manus.
postea per gradientibus occurrerant .x.
litterae. ad intringenda in bra hostiarum.
Rursusque per gradientibus occurrerant

altare encum similiter ad mē die: positus
q; hostiis sup altare: redibant offerente
ad mare encū: et abluebant ibi pedes et
manū: ut sic loq; consumarent sacrificia
i. intrant in templum cum prunis et thi-
miamate. ad adolendū illō sup alta-
re in odorem dñi. *De uasis altaris.*

Vensilia uero altaris enci fecit ysa-
a ex cre. lebetas ad suscipiendos ci-
neres et prunas altaris. ollas q; et calda-
rias ad coquendas carnes: et hamulas
i. fasciculas ad extrahendas carnes et
disponendas: et arpagiones i. furcas
ad componendū ignē et mēbra hostiarū
desup disponenda: et scutras uasa i. eq-
ui amplitudinis in ore et fundo. ad ca-
lesciendū. Josephus addit et trullas:
forte ad congregandos cineres et eruen-
dos. et ad uerendū pauperculum. Pono:
uensilia templi aurea erant et argen-
tea. Uensilia candelabrorū aurea erant.
De quib; in exodo legitur. **N**umerū
autē uensilium. que fecit salomon te-
pore pcedente. ponit iosephus: in ista. i. sup
quas iacebant phiale et patre et morta-
riola et patene ad offerendam simulā et
cratere in quib; simila cum oleo misce-
batur: et assaronet in quib; libamina in-
surabāt. thuribula q; quib; ferebāt thi-
miamata et alia thuribula in quib; fereba-
tur ignis a maiori altari ad mē. h
omnia optulit salomon aurea: et alia
similiter argentea. s. in duplū. Quorū
num scdm iosephū ponere timor. ne
inēdibile uidetur: pseram cū uicium
scriptorū ita numeros plūmū inueniat.

*anno De dñi et de templi
g. qro regni salomo-
nis fundata ē domū dñi: et in*

anno undecimo. mense ebul. i. octob.
summata ē in omī ope suo et in uni-
uersis utensilib;: que in imminenti e-
rant necessaria. Post dedicationem enī
plā fuerūt fabricata: et sup ad dita. Et e-
dificauit eā septem annis: et septē men-
sib;. Et uocauit salomon in anno
undecimo. maiores natū in isrl et puci-
pel tribuū et duces familiarū. ad dedi-
cationē templi: et ad deferendā archā
in illud. Et uenerūt omīs. mense septi-
mo. i. septima lunatione que int ue-
rat octobrem et erat dies sollempnis. de-
cū. i. dies quo fiebat expiatio. Potest
et hīc templū in septembri dicatū.
q; tot fere ē sollempnis. rege accitante:
et post dedicationē fecisse aliqua uten-
silia. q; de crant: mense octauo. et sic
utiq; uerum ē: et qd mēse. viij. pfecta
ē domū in omī ope et utensilib;: et tñ mēse.
viij. dedicata. Et uisunt sacerdotes et le-
uite de ciuitate dñi archam dñi et oīa
uasa q; et uox uibulantū ut ait iosephus.
a longe remotis audiebāt.

Ret uero et uniuersa multitudo. gra-
diebantur ante archā: et imola-
bant hostias absq; estimatione et nu-
mero. Et aromatū fumū a longe positū
sentiebāt. Et intulunt sacerdotes ar-
cham dñi in locum suū in oraculū.
sub ē alas cherubin: quib; qd quodam
cyburneo tēgebāt. Capita qd uetū.
sup humeros portantū a populo retro
posito uidebant: donec archa repo-
sita. subtrahē se a uisib; hominū in
sempiternum. Archa uero tecta erat:
ne uideret. In archa autē nichil erat a-
liud: qm due tabule testamētū lapideū.
Suppletū ē autē et urna aurea ple-

na manna: iuga aaron. Nec enim: te
statu ap'ls fuisse in ea.

Actum ē aū. cum gressent sac'do
tes de oraclo. nebla impleuit do
mum dñi: n̄ metuenda. s; tēpata. et
fulgent. Et obumbrāz facies sac'dotū.
ita ut se invicem vide n̄ possint: nec
ministrare. Et ait salomon. Dñs dñs:
ut inhabitaret in nebla. Et usq'm hoc
dñs legē dixisse. S; q' in monte syna
apparuit in nebulā. i p'cessit isrl' in
nube: ante moysen positū in caūna
petre tñsunt in nebla. itō salomō po
suit dictū p ope. Et ē sū. Dixit dñs.
i. ope monstravit. Subiit aū omīs
quedam opinio phantastica: dñm
localitē descendisse in tēplum. Quā
amavit salomon: dicens. Fovim
dñe. q' fabricasti t' domū p petuā: ce
lum i terrā simul i mare: i flexo ut
q' genu in terrā corā omī ecclia: ut
q' manū leuaret ad dñm. grās agens
de pmissione dñi impleta. q' p'mise
rat dñs domū i edificandam p manū
filij ei. Orauit q' ut quicq' uidens
t' gentes ascender ad hāc domū sup
plicans p p'ctis. i. clamans ad dñm p
aliqua tribulatione. gauderet a dño
in his que iuste postulare. Et sur
gens ab oratione: stans bñdixit u
niūso pplō. Et dedicatū ē templū cū
utensilibz suis: die illa. Et deinceps.
in eas die q' tū fiebat festū. i. festum
dedicationis. Nec te moueat. q' di
xit cum flexisse genua sup terrā:
cum in palatiū. dicat q' fecit salo
mon basē eneam q' tuor cubitis altā
quā posuit in medio basilice: i stās
sup eā benedixit pplō. Potuit enim

utruq' fecisse. Ut sup eā accipit: in
telligendum ē cum flexisse genua
sup terrā. i. sup locum in quo stabat.
Et imolauit salomon hostias pacifi
cas: boum. xxi. milia: i oum. c. xxi. mi
lia. Et q' altare encū ad suscipiendā
holocausta: i ad ypes pacificorū mun
erat: scificauit rex medū aru i mē
on. ut sup illō emarent q' sup alta
re emari n̄ potant. **F**ecit g' salo
mon festiuitatem dedicationis: i oīs isrl'
cum eo: xxi. dieb; . Q' sic intelligen
dum ē. q' nq; dieb; continuis: celebra
ta ē dicatio. In. i. u die que fuit q' n
tadecima m̄is. occurrit scenophegia:
q' imposita septe dieb; . Quā tñmata:
tñ celebrata ē dedicō p duos dies qui
m̄misi suāt: i in die octauo. i. p' duos
septenarios dimisit rex pplm. Ut de
dicō tñmisi. i. u dieb; tñ ē. i. p' septi
madecima die inchoata ē scenophe
gia: i tñmata in uicesima tñ. In
octaua scenophegie: p' collectā dimi
sit pplm. Et apparuit dñs sc'do salomo
ni p somnū. dicens. Exaudui orōnē
tuā. scificauit domū hanc: i ē ocl' me
cunctis dieb; sup eā. i. sup te. i. sup po
pulū isrl': si custodieris mandata
que pposui uob. Alioq' autām uos
de tñ quā dedi uob. i. tēplū hoc pig
am a conspectu meo: i ē erumne
uſe fabule narrantiū. De demo

Sū ē aū. post fabricā factū. s.
templū cepit salomon aſtruere
edificiū domoy regaliū: q' t'redecij
annis uix impleuit. Non enī ita
eas a deo feruens erat studiū ppl': sū
ita tēplum. S; nec ad eas opulētia fu
erat ei a p're pparata. fecit aū tres to

mos. domū. sibi. domum uxori sue fili
e pharaonis. et domū salt. De domo
regis. hoc solum dicitur in regū. Domum
suā edificauit salomon tredecim annis.
et ad perfectū usque perduxit. Et paulo post.
Porticū quoque solū. in qua etiam tribunal ē.
fecit. Et uocauit porticum. ipsam do
mum in qua erat solū et tribunal. Et
autem solum regis. tribunal iudicis. et erat
in eadem domūcula in qua sedebat ad
iudicandū. id est. in qua cum assessoribus tra
ctabat de sententia. De huius domus opo
sitione. tacet liber regū. forte quia eadē e
rat quae et in domo salt. quā plenius desc
ribit. De domo regine dicitur in regū. quod
eā tali opere fecit. qualis et domū regis.
omnis domus salt duplex erat. et ex
duplici materia. Pars inferior erat la
pidea et dicebat nethora. id est. pignitana.
in qua reponebant aromata et pigni
ta. ad usum templi domus regis. ut ex huius
cio fit et muri. domū uident quā recentia.
Superior pars domus lignea erat. de lig
nis libani facta. et dicta ē domus salt. id est.
domus libani. et domus salt libani. Quia tū
putant eā ob hoc sic uocatā. quia cūqua
que consita erat arboribus et uiridariis mi
re recreationis. iuxta densitatem salt li
bani. In ea reponebant arma. ut bene
ficio ligni. rubiginē non sentirent. Hec
solum arma ad pugnandum. sed etiam
ad decorem et ostentationē regis factus.
fecit enim rex salo. et. scuta aurea. Ser
cim sicut erant. in unoquoque scuto.
In paralipomenis autem dicitur. de tunc lance
is aureis. fecit. et. et. petras aureas. quae
quodam retunde erant. alie istas se
miculā fere. huius utebantur custodes regis.
autem ostiū domus excubantes. et quia rex

egrediebatur. precedebant eum equitantes. et
ferentes huiusmodi arma iuuenes flammam et
usque in equorum sessionem diffundentes
cesariem. comitibus suis adiacentes aureas
tincturam. ut eorum capita sole percussa
radiarent. hoc scilicet rex uestitus in cur
tu et ad locū quodam solis erat exire. quod
ab ierosolymis abest duobus fymchis. et di
cebat ortus eden. id est. delmar. Porro pars
illa superior. quae dicebat domus salt. habe
bat longitudinem. id est. cubitorum. et in lati
tudine. id est. et in altitudine. xxx. cui ca
mera tota uestiebatur tabulatis cedri
nis. Sustentabat uero istos ordines colū
narum. et unusquisque ordo. habebat colūp
nas. xx. e regione se respicientes. et pa
ri in a se distantes. et ita inter muros. et
tres ordines colūnarum. erant. iiii. de ta
bulatona. Per foras autem domus. fecit por
ticum columnarum. id est. cubitorum longi
tudinis. et. xxx. latitudinis. De compo
sitione inferioris partis domus lapideae.
tacet liber regū. forte quia eadē opo
sitionis erat. cui et superior. De basilica.
et regione et domo regine.
et stabat regia domus gaudi in ma
cente uiridario. eiusdem longitudinis.
latitudinis. et altitudinis. et sicut inter
columnata. Verumptamen simplex erat.
et uni mansionis. Muri autem altitu
do. iiii. habebat distinctiones. quae
tres. diuisis uariabantur coloribus. Quae
ta uero superior. celaturis erat orna
ta. Erant ibi arbores sculptae diuisi
genua. foliis. et pomis obubriate. ita
ut propter miraculum subtilitatis. agita
ri quodam modo putarentur. In medio
totius amplitudinis. erat domūcula
huius latitudinem. xxx. cubitorum. et in

ea erat solum ualidis columis extensum.
in quo sedens rex iudicia pferbat. In po-
sitione fronte domus laqaria: et parietes ue-
stiti erant auro. et fecit rex thronum de
ebore ginde: et uestiuit eum auro: cui as-
census facilis erat. p. r. grad: et de mar-
more porphiro fcs. Duodeci leuiculi sta-
bant sup. r. grad: hinc et in. Rectina-
tio throni postior: rotunda erat sedens
sup. utulum respicientem: et due man-
hinc atq: in tenebant eum: et duo leone
stabant iuxta man singlas. Non fu-
it tale op: in unius regni. fecit et cir-
ca domum reliq: habitacula: et sedilia. ubi
causas explicitas residebant: strata oia
marmore et tabulis cedrinis. fecit do-
mū regine in late descendente: mar-
more cedro. auro et argento opulentis-
sime decorata. fecit et utensilia utriq:
domi pelara. necti et uasa q:cuq: sunt
epulis oportuna: omnia ex auro fecit.

erexit itaq: salomon. xx. annis tem-
plum: et domos regias. cum omi suppel-
lectili sua. yram rege tyri pbenite sibi
auxiliu: in lignis et auro. **De oppido da-**

Unc dedit salomon **us yram.**
yram. xx. oppida in tra galilee:
in sorte neptalim maritima. Et n pla-
cuere regi tyrio: licet a tyro n pcul
eent posita. Et appellauit ea tram ca-
bul: qd lingua phenicum sonat dis-
plicere. Et tunc pimum tra illa uoca-
ta ē galilea gentiu: n qd ibi gs habi-
tarēt: s: qz in ditione regis gentilis e-
rat. Refert iosephs menandru phe-
nicem hystorogphu scripsisse. qd salo-
mon et yram mutuo sibi scpseru-
enigmata et figurat: que q non solue-
ret. certam daret alteri pensionem.

Cuq: artant yram in solutione. con-
sulebat tyrium uiuicem abdimum:
abdomoni filium. Q: omia defacili
explicabat. **De opib: salomonis.**

Porro conuit animu salomon ad
muros ciuitatis construendos:
quos miro robore amphauit. Viasq:
regias que ierosolimā ducerent: nigro
lapide strauit. In plib: u locis: rui-
nas ciuitatum repauit. Et nouas
ciuitates: p oportunitate locoru fun-
dauit. quasdam ad usus cauma estuui.
quasda et ueris et autumnu mutabi-
litatem. Inimmi u terre edificauit
urbes tabernaculoy. imo ultra fines
tre pmissionis plurimas urbes occu-
pauit. Socero suo pharaone rege egyp-
ti. pbenite ei auxiliu: q ut ait iose. ult-
mus regu egyp diel: pbaro. qd int-
ptatur regnans. Q: cum admiraret
opa salomonis: pcpue laudabat do-
mum salē: et sacrificia: et frequentiam le-
uitay circa ea. Porro de filiis isrl mul-
lum fecit salomon seruu: s: erant ui-
ri bellatores et ministri ei. ex qb: erat
sup omia opa salomonis ppositi: qn-
genti qui guaginta. **C**hananeos
au. demonte libam usq: ad ciuitate
amathi: fecit seruuos tributarios. Clas-
sem q: fecit rex salomō in insula q
dam egypciaca rubri maris que dē
asiongabel: et nauigabant cum ser-
uis salomonis uiri nautici de tyro q
tunc insula erat. Et deferebant de op-
phir aurū multū: et circueuntes in
diam et siliciā. p elapsu trienniu re-
ferbant salomoni aurū quadringē-
torum uingenti talentoy: et argentū.
et dentes elephantoy: et simas et pauos.

et gemmas: et ligna thymna multa mi-
nis. que erant similia lignis sedum.
et odorifera de quibus fecit rex fulcra et sedilia
a domus domini et domus regie et cythararum
lyras cantonibus. Nam cynara et nabilia
ex electo constituit. Quod nullius precii erat
argentum: in diebus eius. Nam et sedilia
preciosa domorum plurima in iherusalem argen-
tea erant. Sed et ligna cedrina quod siccho-
mon ligna: habundabant in ea.

De regina saba.

horum inestimabilem opi-
nionem regina saba
excitata: uenit tempta-
re cum in enigmatibus. Et

ingressa est iherusalem cum comitatu multo: et
diuersis inestimabilibus. Est autem saba
quoniam: nomen regionis: sed hic est ciuitas rega-
lis ethiopie. Huius nominis significationes.
apud hebreos distinguuntur per apices lit-
terarum: sicut et samesch. Et rodolus dicit post
minum quod in phum condidit fuisse
reges egypti: dictos phronet. quod sonat
regnantes. quibus successit in caula regia
et egypti ethiopie quam putat ioseph.

Quoniam ad salomonem. locuta est uirum
saba que habebat in corde suo. Hec fu-
it sermo qui regi lateret: sed docuit eam
in omnibus his que proposuit. Et amm-
rans. non habebat ultra spiritum: dicens sa-
mam regis minorem esse uirtute. Verum
tamen tria per ceteris adimitabat. domum
salem. etiam supra templi fabricam. ordi-
nem quoque: et frequentiam ministrorum
in templo. Tercio uero: ordinem et distinc-
tionem seruientium regi in mensa.
Nam et pingerne similibus cultu et dis-
tinctio ab aliis ornabantur. Similiter
et panum latrones et dapiferi: ut in tan-

ta multitudine ministrorum nullus du-
bitaret. quis cuius rei ministerio fungeretur.
Dedit autem regi munera. c. xx. talenta auri
et gemmas preciosas et aromata. quanta et quibus
a non fuerant uisa in iherusalem. Dicit etiam ioseph.
eam dedisse regi radicem balsami: unum pro
pagate se in engaddi uinea balsamite.
Cui etiam salomon multa redonauit:
nichilque fuit. quod postulanti non preberet.
Quod regina grati suscipiens: ad propria re-
meauit. **T**u autem quodam eam respic-
sisse salomonem. quod presentialiter ei dice-
timuit: se uidisse. id est quodam lignum in
domo sale. in quo suspendendum erat quod-
dam. per cuius mortem regnum iudeorum
periret et tunc indicis illud regi indica-
uit. Quod timens salomon: in profundis
simis terre uisceribus occultauit illud. Sed
quoniam etate perperam in pharica piscina
supernatauit: inuentum est. et creditur hoc
lignum fuisse: crucis domice. **De adu-
sariis salomonis: et morte eius.**

Procedente uero tempore. amauit
rex salomon mulieres alieni-
genas et legem: et posuit maculam
in gloria sua et scisma in genere suo. fue-
runtque ei uxores quod regine: septingen-
te. iosephus tamen dicit: septuaginta. Et
concubine: trecente. Que autem erant
cor eius: cum iam senex esset. Et secutus
est deos alienos: ne delicias suas visita-
ret. et edificauit in excelsis contra iherusalem:
tam phana ydolorum. unum astarthe
deum sydoniorum. quod uino dicitur. secundum cha-
mos ydolo moabitum: et tui moloch
ydolo amonitarum. Et uisus phanum
statuit in monte oliueti: et regione
templi. Quod: plurimum deo displicuit.
Unde et postea locus ille: dicitur et locus

offensionis venit g' ad eū ppha missus
a deo nathan. P'ph' dicens. Hec dī
dñs. Quia scidisti pactū meū. scindā
regnum tuū. et dabo illō seruo tuo: nō
tū totū. s. tū unā p'ter tū uita da
bo filio tuo p'p't seruum meū dā. P'p't
q'm etiā nō faciā h' in dieb' tuis. Porro
cū uixisset salomon in summa pace. et
ca finem uite suscitauit ei d's adūsari
um ad adū dumeū. de semine regio.
Q' in tempestate illa q'n desierit io
ab inydumeos: puer fugit in egip
tum. Cui postea rex egypci dedit ux
orem. sorore uxoris sue: q' peperit ei fi
lium genebath. Cūq' audisset ad ad
dā et ioab mortuos ēē et salomonem
infatuatum: eg'ssus de egypco. infe
stabat isrl. Suscitauitq' ei d's aliū
adūsarium zaron pncipem latro
num: in damasco. Ieroboā q' filius
nabath effracte de sareda. seruient
salomonis. leuauit manū suam
ēē regē: hoc in. Salomon edificabat
mello. muros a radice uoraginis ex
tollens: ut coequaret eos ciuitati
dā. Videntq' salomon ieroboam
bone indolis et industriū. statuit e
um p'fectū opis. Et de m' constituit e
um sup uectigalia uniu'se domus
ioseph. **Q**uadā die dū egredet
ieroboā de ierlm. inuenit eū in uia
achis ppha filonites: op't pallio no
uo. Q' scidit in xii. partet: et ait ad
ieroboā. Tolle t' x. scissuras. h' enī
dicit dñs. Dabo t' x. t'bz: et eris rex
sup isrl: filio aut salomonis dabo
unā. ut remaneat lucna dā corā
me in ierlm. quā dedi ut ēēt nom
maum ibi. Quo audito ieroboā.

intumescens suadebat p'plo. ut rec
deret a salomone. Q'mobiē salomon
uoluit eum m'fice. Tē ieroboā fugit
in egypcum ad susac regē egypci: usq'
ad montem salomonis. Reliquum
ūboy salomonis et omnia que fecit.
sc'pta sūt in libro ūboy: ut in libro di
erum salomonis. Hunc lib' q'dam
estimant ēē palipom. S: q' in eo nō
sc'pta sūt reliqua opa salomonis: ue
ri putandū ē. hē libū nō sup'et. **D**omi
numq' salomon cū p'ib' suis. et se
pultus ē in ciuitate dā: cū regnasset
in ierlm sup omne isrl. xl. annis. Q'
rit aut qua ratione dicat salomon
senex fuisse: cū modicū ultra. Lan
nonis uixisse legat. Roboā enī mor
tuo p're: xl. et unū anni erat. quē sa
lomon cum. xi. ēēt annorū: genuisse
phib'. Plenus g' sup hē locū dicit
iose: ita. Mortuus ē salomon: ual
de longitū. Q' regnauit annis octogi
ta: uixit aut nonaginta q'tuor. S:
diuina sc'pta eos t'm annos exp'mit.
q'bz regnauit an q'm p'uaricaret.
Indiebz salomonis fuit rex sex la
tinorū. filii alba: filii enē filius.
De roboā: et diuisione regni.

Post mortē salomonis. succel
sit ei roboā: et erat mater ei
naama amonites. Porro ieroboam
audita morte salomonis. reu'sus ē
de egypco: et uenit in sychem ad ro
boā cū omī multitudine isrl. q' uo
cauat eū. Eūq' uellent roboā consti
tūe regē: dixerūt ad eū. Innuuue par
lulū degui uigo q'd imposuit nob
pat tuus: et seruiem' t'. Hec ē intell
gendū de uigo t'bu. s. uectigaliū

in expulsi. Quid dicit. Ite et redite ad me:
in diem tertium. Insuper et filii senes.
sadoch scilicet et banaiam et ioiada et
reliquos principes salomonis. Quid dixerit.
Si hodie audieris eum. lenit eis loquens.
seruiunt ei in eternum. Post hoc et filii
adolescentes: non etate. sed et moribus. Quid
dixerit. Impiose loquere populo et commina-
do: et timetis seruiunt ei. Et redeunt
populo in tertium diem: dixit ad eos. Dignus
est munus: grossior est humilis prius mihi.
Pater meus occidit uos flagellum: ego
cedam uos scorpionibus. a. d. Ego sum
potentior prius: et maiora facia super
uos. Est autem scorpio ruber aculeat: ut
flagellum ungat: nodosum et scitica
habet in summitate glandes plumbas.
Et indignatur populus: ait. Quid nobis par-
at in die. Et quid hereditas in filio ysaie. a. d. Quid
quod tibi: portione sua hereditaria habet a
domino. que necesse est ut ex una eligat.
quod regat alias. Quod tibi: regat he-
reditate sua. Et recesserunt decem tibi ab
eo. Ipse uero misit per eos ad uiam. qui erat
super thura: et lapidauerunt eum. Tunc
timens roboam: fugit in iherusalem. Dece-
rit tibi: constituerunt ieroboam regem super
se. Iudas uero et beniamin: secute sunt ro-
boam. Et fuerunt cum eis leuite: propter tem-
plum quod erat in iherusalem. Et tunc separata
est monarchia regni hebreorum in duo
regna: nec amplius rediit ad unita-
tem. Et dictum est regnum decem tribuum.
regnum israel: per multitudinem sui. no-
men iacob prius sui sibi reseruans.
Dictum est etiam effraim. quod ieroboam
quod de effraim. prius eis imperauit: quasi et
primum impleta est benedictio super
effraim. Altem uero regnum. decem est reg-

num iuda: ob dignitatem tibi regie.
De utroque regno preest hystoria. quasi
in inticalari: et incisus ut de hoc lo-
quar. ut de illo. Quid diligens lector de fa-
cili deprehendet. **De roboam et ieroboam.**
ORRO RO. abdo et ieroboam.
boam collegit exercitum.
centum octoginta milia
a electorum: ut pugna-
ret contra israel. Et misit
ad eum dominus semeiam
prophetam: dicens. Hec dicit dominus. Vos
pugnabitis contra fratres vestros. Ame enim factum
est uerbum: hoc quod de scismate regnorum
intelligendum est. Et quiescunt a propheta.
Jeroboam autem dixit in corde suo. Si asce-
dit populus iste in iherusalem ter in anno. con-
stituitur cor eius ad dominum suum roboam: et
inficietur me. Tunc cogitatum consili-
o. fecit duos utulos aureos. quasi ioseph.
utulas uocat: et constituit utrumque pro-
phetam. altem in dan. altem in bethel.
Et dixit ad populum. Ecce dum ueni israel: quod
eduxerit te de terra egypti. a. d. Omnis
loquor habet dominum. Non habentis necesse. ut
ascendatis ad hostium ciuitatem: ut
ibi gratias dominum. feci uobis utulos equo-
cos deo: ut in eis ad orientem dominum. Quid
statua ex uobis sacerdotem et ministris: ne-
filii leui egerunt. Cumque im-
mineret scenophagia. constituit eis diem sol-
lemnem in mense octauo. quinquade-
ma die mensis. forte constituit festum
de mense septimo: in octauum. Et lu-
natio septembris: descendat in octo-
briem. Tunc ascendit cum populo in be-
thel: ad diem festum. Dominus autem
misit prophetam de iuda in bethel:
quod in palipom nominat abdo. hic

à quibz dā credit fuisse gao. Q: rege
stante sup altare ad imoland: excla-
mauit. Altare altare: h dicit dñs.
Ascendet filius domui dñi iohas noie:
q comburet sup te ossa sacerdotum tuo-
rum eruta de tumut suis. Et ad po-
pū ait. Dabo uob signū: qd locut
sit in me dñs. Ecce altare scindet: et
effundet oblatio q ē in eo. Tē rex ex-
tendit manū suam: papiens eum
apphedi. Et statū aruit manū ei: cū
bratio. Altare q: scissum ē: et effusa
que erant in eo. Et timent rex: ait
ad ppham. Ora p me: ut restituat
manus mea m. Quo orante: reuēsa
ē manū eius ad eum.

Cumq: dixisset ei rex. uenit pñ-
deat meū: et dabo t munia: res-
pondit. Non possū. Sic enī pceptū
m dñs. Non comedet panē. neq: bi-
bet aquā: neq: reuerit puiā qua in-
cedit. Egrediet itaq: debethel: reuertetur
in ierlm p aliam uia. Erat aut in be-
thel ppha qdā senex: et iacent in lecto.
Cui cum indicassent filii sui q uide-
rant et audierant: dixit eis. Sternite
m asinum. Et ascendens abiit p ui-
rum dñi: et ait ad eū. Redi meū: ut
comedas. Q: dixit. Non possū: qz p-
hibuit dñs. At ille. Ppha sum sū
et tu: et dixit dñs m. Reduc eū tecū:
ut comedat. Et ita seduxit eū: et re-
dixit. Cumq: sederent ad mensam:
fact ē sermo dñi ad ppham qui re-
dixerat eum. Et ait in spū. Quā n
custodisti mandatu dñi: n inferet
cadau tuum in sepulchrū pñm tu-
orum. Et nota qz p mīstū uiste lo-
cut ē sps: ut ex eo dem ore ppha pe-

nam acciper. ut et culpā accipat.

Cumq: rediret uir dñi p pñdum:
occidit eum leo in uia. Asinus
aut stabat iuxta illū: et leo custodiebat
cadauer: nec asinum tangens. nec
illud. Qd cum accepisset ille senex
ppha. reuēsit cadau eius: et posuit il-
lud in sepulcro suo. dicent filii sui.
Cum mortuus fuero. ponite ossa me-
a iuxta ossa ei. ut parcat ossibz meis
p eo: qñ fiet tūbum dñi de cremati-
one ossium sup altare. Ieroboā aut:
n ē reuēsit a uia sua pessima. Nam
senex ille ppha psuadebat ei. n fuis-
se uerū pphetā. quem dñs occidat:
et dexteram ipsius plabore sacrifican-
di obstupuisse: et cum requirisset eo
ad naturā ppham remeasse. Altare u
p onus impositorū: ruptū fuisse aie-
bat. De morte ieroboam.

In dieb: egrotauit abia filius ierobo-
am. Erat rex: uxor sue. Commuta-
bitū tuum ne cognoscatur uxor
mea: et uade in sylo ad achā ppham:
q m qñdam locut ē de regno. Ipse
indicabit t: qd euenturū sit puero
hunc. Et ascendit mulier ad achā.
Q: uidere n poterat p senectute: s
p mīstru a dño. ait. Ingredē uxor
ieroboam. Quare te aliam simulas?
Vade: et dic ieroboā. Hec dicit dñs.
Exaltauit: de medio ppñ. Tu aut
pīcisti me p tergum tuū: et fecisti t
deos alienos et stiles. Et ego percu-
am de ieroboā mingentē ad parie-
tem et clausum. i. mīcāceratū et nouis-
simum in isrl: i. delebo de domo ei
etiā uisissima. qz p sui uilitate negli-
genda putantur: et dabo cadauā eoy

canibz et feris. Tu autē reuertere et in in-
tritu tuo monēt puer: qui solus de
domo ieroboam inferet in sepulcro.
Iredite mulier interfa. Et mortuus
ē puer: et sepeliert eū. Reliqua iero-
boam: scripta sūt in libro liboz diez
regū isrl. Mortuus ē ieroboā: cum
regnasset uiginti et duobz annis.

Sono De morte ro-
boam reg boā.
nauit in iuda. Qua-
draginta et unū an-
ni erat. cū regnare
cepisset: et decē et sep-

tem annis regnauit in ierlm. S; in-
das pēcāuit corā dño: et fecit sibi ara-
statuas: et lucos. sup excelsa. S; et ef-
feminata fuisse in tra. i. cultores cy-
beles. eumati natura l'actu: sic legi-
tur de ierophantibz. Offensusq; dñs.
suscitauit dñm uidam susac regem
egypti: anno quinto regni roboam.
Q; ingreditur ierlm pacis pcedentibz.
federa n̄ seruauit. s; diripuit thesau-
ros domi dñi: et domus regie. Scuta
q; aurea q; fecit salomon: p qbz rex
roboā scuta erant. habuit autē robo-
am uxores decem et octo: concubinas
u triginta. Et nati sūt ei filij uiginti
octo. filie uero. lx. Reliqua roboam:
scripta sunt in libro liboz diez regū
iuda. Opa eius p̄ma et nouissima:
scripta sunt in libro p̄ba. Et mortuus est
roboam: et sepultus in ciuitate dñi.
Et regnauit p eo: fili ei abia.

In diebz roboam. septimū rex latinorū
fuit filius achis: siue filius egypti.
effert herodotus. susac regē egypti
multas gentes sibi subiugasse:

et quasdam sū pho cepisse. In subanna-
tionem quarū: in statuis eaz que tum-
phant p̄ferebant. gentalia mulierū
in sculpsit. Refert quoq; ethiops et
phemices ab egyptiis didicisse circūsi-
gitur in octa. De abia. Sonem.
uo decimo anno regni ieroboam: reg-
nauit abia sup uidam t̄bz annis. in
ierlm. Sonem m̄ris ei maacha: filia
thamar filie absalon. Et ambulauit
in omibz p̄catis p̄ris sui. Et sc̄m ē ph-
um int ieroboā et abia: in loco q; uo-
catur mons amorreorū. Et habuit
abias dñm spem uictoriā inestimabile.
Et mortuus ē abia: et sepeliert eum
in ciuitate dñi. Et regnauit asa fili-
ei p eo. In anno uicesimo ieroboā. reg-
nauit asa sup uidam: et quadragi-
ta et uno ^{anno} regnauit in ierlm. Homen
matris ei. i. aue: maacha. Et nota
qđ roboam et ieroboā dñr conregnā-
se. p̄. vii. annis. Et postea abia con-
regnauit ieroboam t̄bz annis: et sic
impleti sūt uiginti anni ieroboam.
Son g in uicesimo anno ieroboā
cepit regnare asa. ut dñm ē: s; pot-
uit in uicesimo p̄mo: qđ sine doehne
dñm ē. Dicit enim abia regnasse t̄bz
annis: eo qđ regnauit duobz annis.
et in parte qđam t̄bz. Et in reliq̄
parte eidem t̄bz annis. cepit regna-
re fili eius asa: i. in. xx. anno regni
ieroboam. Huiusmodi rearietates
sepe occurrunt in sequentibz. Quaz
quedam determinant p̄ sine docen. t
qđ congregauerunt qñq; filij p̄ribz: ut
p̄ dicent. Qđ uero determinari n̄ pos-
sunt: uicio scriptorū ascribuntur. De
asa et regibz isrl nadab. basa. et hela.

git asa fecit rectum coram dño. sic dñ
pater eius: et abstulit effeminatos de
tra: et sordes ydolorum: et maacham matrem
suam amouit. ne esset princeps in facie populi:
et subuertit speciem eius: et simulacrum turpe
obussit intorrente cedron. Excessa tñ n̄
abstulit. Porro nadab filius ieroboam reg-
nauit super israhel: anno secundo asa. regis iu-
da. Hic patet quod ieroboam in principio.
xxij. anni regni sui mortuus est. Hic
erit annus: sedis fuit regni asa. Et reg-
nauit super israhel. duobus annis: i. uno
anno: et aliqua parte alterius anni. Hic
pars anni uocat annus per synedocem.
Sicut in euangelio dñi xpc̄ p̄dicasse
duobus annis et dimidio: ubi pars dimidij
anni. uocat dimidij annus. Sepe
etiā fit eē. ut tota summa temporis.
noīe partis uocet per synedocem: ut
ibi. Hoc cum quingentorum esset annorum
genuit sem: cum tñ esset noīe quingē-
torum et duorum annorum. Hic duplex sine-
doche plurimum occurrit in sequentibus:
scilicet hic dicta sufficiat. Nadab uero am-
bulauit in uicis patris sui: quibus pecca-
re fecit israhel. Quia cum obsideret iebecō.
urbem philistinorum: insidiatus est ei
baasa: et regnauit per eo. anno tertio
asa regis iuda: et percussit omnem do-
mum ieroboam. iuxta uerbum achie-
silonitis. Et regnauit in tertia.
xxiij. annis: non tñ completis.
Et erat bellum inter asa et baasa:
cunctis diebus eorum. **P**orro asa. x.
anno regni sui percussit zariam regem
ethiopie plagam gaudi: qui irruer-
at in terram iuda. Et redeuntia a
sa de uictoria. occurrit azarias
propheta: dicens uictoria sibi a deo et

cessam. quia legitima ei seruabat. Tunc
scripsit asa in omni prouincia: ut omnes
legitima diligenter seruarent. Baasa
uero rex israhel peccauit coram dño: am-
bulans in uicis ieroboam et ult. Quia ue-
nit ad eum iheri propheta. filius anan: di-
cens. Hic dicit dñs. Exaltauit te de pul-
uere. Tu autem ambulasti in uicis ieroboam:
et in multis peccatis fecisti populum
meum: ideo demerita postiora tua: et
faciam domum tuam sicut domum iero-
boam. Philisti tñ n̄ qui erit baasa: scilicet
ascendit in iudam: et edificauit ra-
mam xl. stadiis a iherusalem. Lucius uideret
asa rex iuda se artatum: tollens au-
rum et argentum de domo dñi et do-
mo regia. misit illud per seruos suos
ad benadab regem syrie. in damas-
co: dicens. Fecisti hunc inter preteritum meum.
et preteritum tuum: et inter me et te. Peto
ut irritum facias fedus quod habes cum baasa:
ut recedat a me. Et ad quiescent be-
nadab misit exercitum in ciuitates
israhel. Quod audiens baasa. inuenit
edificare ramam: et reuersus est in theriam.
Rex autem asa: misit in omnem iudam:
dicens. Nemo sit excusatus. Et uole-
runt lapides et ligna de ramam. Et o-
munerunt de eisdem rex asa. gaba-
a et maspha. Et uenit ad eum hieri
propheta. ut ut quidam uolunt anan
pater hieri: arguens eum quod relicto
dño spem posuerat in rege syrie.
Et misit eum rex in finem. Prop-
ter quod: in tempore senectutis sue doli-
re pedes. Et mortuus est et sepultus in ci-
uitate dñi. Et regnauit iozaphat:
filius eius per eo. In cidentia.

Quia asa fuit octauus rex latino

rum: filius capis. Verumptē eo ad
huc uiuere. descendit scdm qdam
hieu ppha ad baasa regē isrl anguendū:
et occidit eū baasa. Mortuus ē g baasa:
et sepultus in theria. Occisus autē ut dicit
iose: a creone militone suo. Et regna
uit p eo. in theria fili ei helia: anno xx.
asa regis iuda. Et regnauit sup
isrl duobz annis: i. anno: i parte an
ni. Qdum recūberet in domo arsa p
facti sui: percussit eū temulentū zam
ri seruus ei. dux medie partis eqtū.
Percussit q: omne domū baasa: iuxta
uerbum hieu pphie. De zamri et

anno xxv. asa amri
regis iuda. regnauit zam
ri in theria: x. diebz.

Porro exercitū isrl obside
bat iebeton. Qcum au

disset zamri occidisse regem. statu
it sibi regem. amri q erat princeps
milicie in castris: anno xxv. asa.
Ascendit g amri et omis isrl cum eo:
et obsidebat theria. Timent autē zari.
fugit in domū regis: et incendit se
cum ea. Et diuisus ē ppls isrl. Medi
a pars sequebat thecni: et media pars
amri. Et durauit h contentio: th
annis et plus. Tū amri iā q regna
bat. et pualuit amri: et infectus ē thec

anno xxx. i. asa regis iuda. sui.

regnauit amri plene sup isrl:
xxij. annis regnauit. a pma electio
ne sua. In theria regnauit. vi. an
nis: et emit a somer duobz talentis
argenti parte montis. in qua erat
ciuitas mareon: et repauit eā et im
posuit nom somaron. q a somer.
et mareon. q gte dī samaria: et in

ea posuit sedem regni. que prius fuerat
in theria. Et fecit amri malum coram
dño. sup omis qui fuerat ante eū: et mor
tuus ē et sepultus in samaria. Et regna
uit achab filius ei p eo: anno xxxviii.
asa regis iuda. Hic forte patet: uicū
scriptoris. Regnauit enī amri pat achab
xij. annis ut dcm ē: et cepit regnare
anno xxxi. asa. qui regnauit. xl. et uno
anno: et ita asa mortuus ē. adhuc am
ri uiuente. Im ē autē qd dicit iose.
qd iam regnante iosaphat filio asa
cepit regnare achab. Tamē determinati
onem q hic fieri solet: in fine regū po
nemus. De achab et iezabel: et helia.

Et regnauit achab sup

isrl: xx. et duobz annis. Tū iose.
dicit: xx. annis: et duobz mibz. Hec
fufficit achab ut ambularet in uis
ieroboam. s. introduxit ydola genti
um in isrl: et duxit uxore iezabel filiā
methabal regis sydomoy: et edificauit
in samaria phanū et altare baal: et
adorauit eum. In diebz ei redificauit
abiel debethel iericho. Cūq: ponēt
fundamenta ei: mortuus ē abira pmo
genitus ei. Cūq: portas munitet.
mortuus ē segub nouissimū filius ei:
iuxta interpretatiōē iofue. Et misit
dñs heliam thesbiten de habitaton
bz galaad: ad achab. Q ait ad regē.
Quid dñs dī isrl. in cuius spectu
sto. si erit annis his ros et pluuia: n
iuxta omis mei ūba. Apolopesti ē. et
ponit si: pñ. Et qrebat achab ani
mā helye. Q fugit ex pcepto dñi:
et latuit in torrente carib. q ē rē ior
danē. Conui autē deferebant ei panē
et carnes mane et uespere: et bibebat de

torrente. Post dies autē siccatus ē torrentis.
Non enim pluerat super terram. Et ait
dominus ad heliam. Vade in sarepta sydo-
mon. Precepi enim ibi mulierem induere
ut pascat te. Et erat sarepta urbs mo-
dica: inter tyrum et sydonem. Sed et filia
iuxta urbem: sarepta dicebatur. Cumque
uenisset helias ad portam civitatis. ap-
paruit ei mulier vidua colligens lig-
na. Cuique quesisset ab ea poculum aque:
adidit etiam ut afferret ei buccellam
panis. Que respondit se non habere. non pugillum
farine in ydria. et paululum olei quo
confecerat eam. et panem ex ea semel co-
medit cum filio suo: sed pro deficiente
cibo tabescebat. Ad quam helias ait. No-
li timere. fac primum subcinicium panem.
et filio tuo facies postea. Hec enim dixit
dominus. Hydria farine non deficiet. nec
leche olei minuetur: donec pluat super
terram. fuitque helias apud viduam: tem-
pore aliquo. **P**ost hoc mortuus est filius
mulieris. Et dixit ad heliam. Cur inquit
fuit ad me vir dei. ut memorarentur
iniquitates mee. et magis apparent ex
ortario equitatis tue. et deo iustificetur
filius meus. Et posuit helias pue-
rum super lectulum suum. in cenaculo super
onem: et expandit se super eum. et ibi iacebat.
et clamavit ad dominum. et reuixit puer.
Quem recipiens mulier: ait. Hunc
cognoui. quoniam vir dei es tu. Nunc pu-
erum tradidit helias fuisse ionam prophetam.
De sacerdotibus qui interfecerunt heliam.
Post tercium annum ariditatis et
famis: dixit dominus ad heliam. Va-
de. ostende te achab: ut dem plu-
uiam super terram. Erat autem famelice
vehemens in samaria. Cui etiam me-

minuit mercedem: in gestis sydomon.
Et habebat achab procuratorem domus
sue abdia: qui cum interficeret ierabel
prophetam domini. abscondit. et prophetam in du-
abus speluncis quinquaginta. et paruit eos
pane et aqua. propter quod: spiritu prophete prece-
donatus est. Ad quem dixit achab. Descenda
mus ad guallet: et queramus pabula equis et
mutis. Idemque et regionem. Occurrit
autem helias abdia in viam: dicens. Vade.
dixit domino tuo. Adest helias. At ille. Quid
procuras. Quia nuncabo achab. adest helias.
spiritus domini asportabit te in locum quem ig-
noras. et non inuenient te achab: interficiet
me. Seruus autem tuus timet dominum: ab
infamia sua. Et respondit helias. Vi-
uit dominus: quia hodie apparebo achab. Et
uocatus achab per abdia: occurrit helias
ait. Tu uides ille qui turbas israel. Quod
respondit. Non ego turbavi. sed tu et domus patris
tui: qui relinquentes dominum. secum estis ba-
al. Verumptamen congrega ad me omnes israel.
in monte carmeli: et prophetas baal quorum
gentes quinquaginta. et prophetas lucorum quorum
gentes. qui comedent de mensa ierabel. Et
congregati sunt prophete et prophete in monte
carmeli. Et ait helias ad populum. Usque
quo claudicatis in duas partes. Si
dominus primus uerborum est deus: sequimini illum. Si
autem baal: sequimini eum. Non respondit
te populo: intulit helias. Ego sum hic so-
lus. propheta domini: et prophete baal multique. Den-
tur nobis duo boues. Illi egant bouem
unum. cui frusta ponantur super ligna.
igne non supposito: et ego faciam similitudinem
de alio boue. Ipsi inuocabunt deos suos.
et ego dominum meum: et qui exaudierit
dando ignem de sublimi. ipse sit deus.
et placuit populo: propositio helie.

Cumque sacerdotes baal fecissent quod
dixerat: invocabant baal a ma-
ne usque ad meridiem: et insubebat alta-
re quod fecerant: et incidebant se iuxta ri-
tum suum lanceis: ut sanguine perfunde-
rent. Demones enim: plurimum delectantur
oblatione sanguinis humani. Illu-
debat eis helias: dicens. Exaltate cla-
morem. forte dominus vester dormit. aut cum
aliquis loquitur. aut in distractione est. Et
dixit helias ad populum. Accedite. Et presen-
te populo curavit altare illo: et munda-
vit locum. ut ibi faceret altare novum
coram domino. Et tulit .xii. lapides. iux-
ta nomen domini israel: et edificavit ex eis
altare in nomine domini israel: et fecit aque-
ductum in circuitu altaris per duo loca
ligna suppositum: et inbra bonis. precepit
que afferri aquam forte de mari vicino.
et effudit super holocaustum: et ligna: et facta
est tribuna effusio aque usque ad imple-
tionem aqueductus. ne forte putaretur ar-
te magica de visceribus terre suscitasse ig-
nem. Et clamavit helias ad dominum:
in auribus populi. Domine deus patrum nostrorum ex-
audi me hodie: ut discat populus iste.
quod tu es dominus deus. Et descendens ignis
de sublimi: voravit holocaustum. et
ligna: et lapides: pulverem et aquam que e-
rat in aqueductu labens. Et adoravit
populus: et ait. Dominus ipse est deus. Et mandos-
te helia apprehendunt omnes prophetas baal.
et duxerunt ad torrentem eysen: et interfice-
runt eos ibi helias. Et ait ad achab.
Ascende: et comede ante descensum
pluvie. Et comedente achab: heli-
as ascendit in iterum carmeli: et prae-
intravit capite inclinato inter genua
a orabat. Et ait ad puerum suum. Vide

contra mare: si ascendat nubes. Erat e-
nim aer serenissimus. Et ait puer. Non
est quicquam. Et misit eum septies. Septima
autem vice ascendebat nubecula de ma-
ri: et crebescens usque ad horam quietat. Et
ait helias ad achab. Descende cito in
iezrael: ne te occupet pluvia. Et ecce
tenebrarum seculi: et nubes et ventus et plu-
via facta est quod dicitur. Festinavit autem achab
in iezrael. Et facta est manus domini super he-
liam: et curriebat autem achab. donec intra-
ret urbem. Cumque accepisset iezabel quod fe-
cerat helias prophetis suis. indignata mi-
sit filios suos ad heliam: dicens. Hec faci-
ant in diem: et hanc addant: non est hachora
posuero animam tuam. si non posueris tu animam
unius ex illis. De fuga helie: et vocati-
one helias one helisi.
fugit malsabee: et dimisit ibi
puerum suum ionam ut dicitur: et solus in-
trauit in desertum in viam unius diei. Et
sedens sub una mupum. oravit
ut moreretur. dicens se non esse meliorem.
dignumque vita patris. ut illis prodici-
is ipse unum exproptaret. Et precans se
obdormiuit. Tunc angelus domini tetigit
eum dicens. Surge: comede. Et ecce
ad caput eius erat succinctorum panis:
et vas aque. Et comedit et bibit: et rur-
sum obdormiuit. Et suscitavit eum
angelus secundo: dicens. Comede. Quia
enim restat via. Ioseph. tunc dicit an-
gelum non excitasse eum: sed aliquid. Et come-
dit helias: et ambulavit in fortitu-
dine cibi illi .xl. diebus: et .xl. noctibus.
usque ad montem dei oreb. in quo ap-
paruit dominus moysi. in rubo. Et man-
sit ibi helias in spelunca: et ait dominus
ad eum. Quid hic agis helia? Qui

redit. Zelatus sum ad ius israel: p te.
Nam altaria tua destruxerunt. pphas tu
os occiderunt: et relictus sum ego solus: et que
runt animam meam: et aufugerunt a facie domini
ad eum. Egrede: et transibit dominus coram te. Tri
a tunc pphas uisibiles transierunt: in quibus non transi
erunt dominus. **P**rimo ergo transiit uentus
fortis. contentus petris: sed non in uento dominus.
Secundo transiit comotio terre: sed non in ea dominus.
Tercio transiit ignis: sed nec in igne dominus.
Quarto transiit sibilus aure tenuis: et
cum eo dominus. Et operuit helias uultum su
um pallio: et stetit in ostio spelunce: et
dominus transiens dixit ad eum. Quid hic agis he
lias: et redit ei: sicut et super. Et dominus ad eum.
Relinque p desertum: et uade in damascum.
Et in ultione mea unges azabel regem super
syria: et thieu filium nathan regem super israel.
Heliseus autem filium saphat de abella:
unges ppham p te. Et ista tres iusticia
erant ydolatrie de israel. alios azael: alios thieu:
alios heliseus: et relinquit in israel. vii.
milia uiuorum. quorum genera non sunt curua
ta ante baal. nec osculata sunt manum eius. et no
ta quod helias non aliter unxit azael. non quod
predixit p heliseum. cum regem futurum. In
eum uero: nec ipse. nec heliseus inuenerunt.
sed unus ppharum missus ab heliseo. He
liseum uero non unxit: non quod pallium suum
posuit super eum. Non enim in lege un
gebantur: non rex et sacerdos.

Profectus ergo helias inuenit pu
eros arantes in xii. iugis bo
um: quorum unus erat heliseus. Et po
suit helias pallium suum super eum. Et con
tinuo pphauit heliseus: ut ait ioseph.
Et currens p heliam: ait. Os culer oro
te psem meum: et mercedem meam: et sequere te.
Et reuersus mactauit par bouum et coxit.

illud in lignis arat: et dedit escas ser
uilibus. Et surgens secutus est heliam: et mi
nistrabat ei. **De prima obsidione sa**

Porro benadab rex marie.
sime. obsidebat samariam: hunc se
cum xxxii. reges. Et misit ad achab in
samariam: dicens. Si uis ut recedam a te:
et hac eadem hora mittam seruos meos: et
omne quod placuerit eis tollent de domo
tua: et domibus seruorum tuorum: et uxores: et
liberos. Et misit achab filium cum senio
ribus. Qui dixerunt. Non ad quiescas illi.
Et respondit achab nuntius benadab.
Dicite domino meo. Omnia que misisti
in iunio faciam. et facere possu: hanc au
tem facere non possu. sed de uxoribus: et libris. Et
indignatus benadab: remisit ad dicens. fac
h faciant in domo: et h ad dant: si suffice
rit puluis samarie pugillis omnis populi
mei qui sequitur me. **S**amaria habe
bat introitus terram: pene muris equa
lem. Et est sensus. Tanta metum est mul
tudo. ut si singuli lapide unum et sig
nificet. et respice compositum. cum ex
truent aggerem. qui equabitur muris sa
marie: et tunc interpositum: et ita ex equo
pugnabunt uobiscum. Et redit: rex
israel. Dicite ei. Non gloriaberis accinctus: equi
ut discinctus. Et est sensus. Adhuc et accinctus
armis: et res est in pendulo. Non
ergo gloriaberis. quia iam uictor sis: et discinctus
armis depositis. a. d. Non potest sic
gloriari phator: sicut uictor. Unde secundum
aliam litteram. Non gloriaberis accinctus: atque
discinctus. a. d. ante uictoriam non potest
gloriari accinctus multitudine. nec dis
cinctus. i. carens multitudine: quod
sepe pauci uincunt multos. **P**orro
benadab cum regibus suis bibebat in

umbraculis. Tunc seruis suis. Circudate
ciuitatem. Cumque expugnarent eam: timu-
it achab nimis. Et ecce unus propheta for-
tauit eum: micheas ut quidam tradit.
Tunc. Hec dicit dominus. Ego tradam omnem
hanc multitudinem in manu tua ho-
die: ut scias quod ego sum dominus. Et ait a-
chab. Per quem? Qui respondit. Per pedisseque
principum puumorum. Et ait achab. Quis
erit dux eorum? Qui respondit. Tu. Et inue-
nit achab filios principum ducentos
et triginta duos: et ingressus est cum eis.
Cumque nuntiatum esset benadab
quod egressi essent de samaria: misit in
occursum eorum viros. dicens. Siue
ad pacem siue ad bellum uenerint: app-
hendite eos uiuos. filii uero principum
percussit eos: unusquisque uirum qui se
se ueniebat. Et fugit exercitus syrorum.
Et egressus israel percussit equos et currum
syriam: plaga magna. Tunc accessit propheta
ad achab: dicens. Confortauit te dominus:
uide quod facias ei. Sequenti anno
rex syrie ascendet contra te. a. d. Hec
se est: ut habeas dominum propitium. Tunc dix-
erunt serui benadab: ad eum. Dum mo-
tum se dixit eorum et pugnamus cum eis
in montibus: et ideo uicem nos. Pug-
nemus ergo in campestribus: ubi dominus eorum
nichil possit et optinebimus eos. Tu autem
fac uerbum hoc. Amoue ab exercitu
regis: quod metus sit et pone principes p-
cis: et instaura numerum pugnatorem
quod ante habuisti. De uictoria a-
git post annum uenit achab.
benadab cum exercitu in afflech: quod est
in campestribus. Pono filii israel cast-
metati se sunt eos: quod duo parui gre-
ges caprarum. Syri autem repleuerunt e-

ram: et dixit unus uir dei: ad achab. Quia
dixerunt syri. montium est dominus et non ual-
uum: tradam eos in manu tua. Et di-
xerunt acies ex aduerso: septem diebus. Sep-
tima autem die percussit se de syris. c. milia
a pedum: et reliqui qui fugerunt in afflech.
Et cecidit mi- rus: super eos qui rema-
serant. Benadab autem fugiens in
ciuitatem: latuit in cubiculo. quod e-
rat inter cubi- culum. Serui autem ei in-
mentes. ne superueniret achab: et ne-
mini parceret et scientes reges israel de-
mentes. accingentes lumbos suos sacculis:
et ponentes funiculos in caputibus uene-
runt in occursum achab: dicentes. Ser-
uus tuus benadab: dicit. Ueniat o-
ro te anima mea. a. d. Quamcumque mul-
titudinem imposuisti: suscipiam eam pro anima
mea. Qui respondit. Si adhuc uiuit: fac-
iamus ei. i. faciamus cum eo fedus. Qui rapien-
tes uerbum ex ore eius qui pro omni: festi-
nantes ad duxerunt benadab ad eum.
Et leuauit eum achab secum: in curru
suo. Et dixit ad eum benadab. Cunctas
quas tulit pars mea a patre tuo: red-
dam tibi. fac tibi plateas in damasco. i.
forum rerum uenaliu. sic fecit pars mea
in samaria. **C**umque festiui essent:
reuerteretur ad propina. Tunc micheas dixit ad
socium suum: in spiritu. Percute me. At
ille noluit. Cum autem. Quia non audisti
uocem domini: cum recedes a me. percutiet
te leo. Quod factum est. Inueniensque aliam
uirum: dixit ad eum. Percute me: in capi-
te. Qui uulnerat eum. Tunc propheta muta-
to uultu aspersione puluis et sangui-
nis. clamauit ad regem in uia. Cum
esset in pho. ad duxit uir unus cap-
tiuum suum ad me: dicens. Custodi

istum. Quod si lapsus fuit: erit anima tua pro anima eius. et eris in seruis pro eo: aut talentum argenti mihi appendes. Cum autem iterum me huc atque illuc: subito non comparuit. Et ait rex. Iudicium tuum est: quod ipse detuleris. Aliterum necesse est facias ei. Tunc loca facie agnitus est pro propheta a rege: et ait. Hec dicit dominus. Quia dimisisti virum blasphemum. dignum morte. erit anima tua pro anima eius. ipse te interficiet. Et uacuis rex: iussit eum clausum custodiri. Et uenit in samariam. De uinea

Porro naboth iez naboth. rachel habebat uineam iuxta palatium regis. Et dixit ad eum rex. Da mihi uineam tuam. ut faciam in ea ortum oleum. Daboque tibi pro ea uineam meliorem et pretium. Quod respondit. Propter hoc sit in domino: ne dem hereditatem patrum meorum tibi. quod non possum. Hereditas relictas est in a patribus: ut relinquerem ea possis. Et constitit rex precari se in lectum: et uolebat comedere. Et confortauit eum iezabel: dicens. Equo animo esto. Ego dabo tibi uineam naboth. Et scripsit secreto litteras. ex nomine achab: et anulo eius signatas: et ad iudices iezrael. misit ut conuentum facerent: et ieiunarent. tanquam dei iudicium facturum: et submitterent testes ad uisum naboth. qui dicerent. Benedixit naboth domino et regi. et male dixit: secundum idiomata hebreum: et iudices testes reum maiestatis lapidarent. Et factum est ita. Et lapidatus est naboth: extra ciuitatem iezrael. Cum ergo accepisset achab de morte naboth: descendebat in uineam. ut possideret eam. Et occurrit ei helias thesbitus: dicens. Hec dicit dominus. Occidisti: in super et possedisti. hebreum habet. Occidisti: et pro-

pter hereditabis. In loco hoc in quo iherunt canes sanguinem naboth. lambent quod tuum sanguinem: id est in eadem regione. Non enim intelligendum est. in eodem loco: singulariter. Quod respondit. Non inuestime inimicum tibi: id est quod inuicaris mihi. Et ait helias. Ego quod uenidatus sis diabolo: ut faceres malum coram domino. Propterea dominus demeret possessionem tuam: et dabit domum tuam. sicut domum ieroboam. Naasa. Sed et de iezabel dicit dominus. Canes comedent iezabel: in agro iezrael. Achab ergo timens ualde. scidit uestem suam: et operuit se cilicio: et dormiuit in sacco: et ambulauit demisso capite. Et ait dominus ad heliam. Quia humiliatus est achab coram me. non inducam malum hoc in diebus eius: sed in diebus filii sui. forte dimissus est a peccatis: propter pietatem iustitiam. Transierunt ergo tres anni sine bello. inter syriam et israhel: propter fedus quod iniuerant. De morte achab.

Interim autem iosaphat rex iuda accepit uxorem filio suo ioram. achabiam filiam achab: et iezabel: et per affinitatem sedam si rex iuda: et rex israhel. Tunc descendit iosaphat ad regem israhel uidendum: et eo presente dixit achab. serui mei sunt. Hira est ramoth qui est in galaad. Lux negligam eam tollere de manu regis syrie. Et ait ad iosaphat. Veni et nunc mecum ad phandum. in ramoth galaad. Quod respondit. Sicut ego. ita et tu. Populus meus: populus tuus. Sed quam obsecro hodie: sermonem domini. Et asciti sunt prophete: circiter quodringenti. Quibus rex ait. Ibo in ramoth galaad ad pugnandum. an quiescam. Quod dixerunt. Ascende: et dominus dabit eam in manu regis. Tunc

iosaphat. Non ē hic ppha dñi. Cui
achab. Remansit unus. micheas
filius hieemla: s; odi. eū. q; n pphat
in bonū. Putabat reliqs occisos
ā iezabel. Tē petente io- saphat:
uocat: micheas. T; hor- tabat eū n
tut. ut bona regi diceret: s; alijs. Q; r-
dit. Uuit dñs: q; qd cūq; dicit in
dñs. hoc loq; Porro in pseudo pphis
erat sedechias ppha ferens cornua ferre-
a: dicens ad achab. H; dicit dñs. h; uen-
tilabis syriā donec deleat eā: i. hoc
signū dñs. q; uenilabis syriā. Tē que-
siuit achab ā michea: to ipm qd ques-
erat ab alijs. Q; rdit. Ascende: r; trahet
eol dñs in mari regis. Non tñ dñs. q; s:
l; cū regis. Cui achab. Adiuu te: ut
n loquaris n qd uerū ē in noie dñi. Tē
micheas. Uidi isrl dispñ. q; oues sine
pastore. T; ait in dñs. Non hñt isrl
dñm: r; uolunt. Et intelligit achab q
p; dixerat ei se monturū: dñs ad iosa-
phat. Videt: q; n pphat in bonū. Tē
addidit micheas. Uidi dñm sedentē.
r; angelos assistentes ei: bonos ā dextris.
malos ā sinistris. Et ait. Q; s decipiet
achab. ut ascendat: r; cadat in ramoth
galad. Hoc em; exgebant mñta ei.
Et dñs un; ā similit. Ego ero sps in
dax: in ore pphay ei. E in dñs. Deci-
piet: r; pualebit. Tē sedechias p; cussit
micheam in maxillā: r; ait. Q; e ne
dimisit sps dñi: r; locut; ē t; Cui mi-
cheas. Uisus ē. q; n abscondit in cubi-
culo: tanqm; dephensus in mendaci-
o: r; uidit sedechias regē dubitantem:
r; fortauit eū lecto dicens. Hic si ē
ppha: aruisset manū mea. s; manus
ieroboā. S; r; locut; ē t; helyā: q; p; dñs

te montem. ubi mortuus ē naboth. Tē
rex pcepit incarterari micheā: usq;
ad reditum suum. **D morte Achab r sepultura ei.**
Ascendunt g; duo reges cū exerci-
tu in ramoth galad. r; iosaphat
erat in stola regali. Cui achab defens:
erat in habitu militari. l; ne cognos-
ceret ā syri. Rex āū syrie pcepit pñ-
cipib; bell; ut reliqs non curantes. so-
lū achab sanguinē querebant: r; ppe-
ta impetu facto pugnabant tē iosa-
phat. Q; cū exclamasset. uocant
seruos suos. intellexerunt syri n ēē
achab: r; cessauerunt ab eo. Vñ autē
dirigens sagittā in incertū: p; cussit
achab int; pulmonē r; stomachum.
Fluebat sanguis in sinū. i. in intē-
ora cur; r; p; pcones reuocat: exer-
citū ā bello. Mortuus ē āū achab.
r; delat; in samariā: r; sepult; ibi iux-
ta domū eburneā quam edificauerat.
Et dum lauarent muliercule cur-
rum r; habenas in piscina samarie.
luxerit canes sanguinē ei: iuxta ū-
bum helye. Et regnauit ochozias fi-
li; ei p eo. Porro iosaphat redeunt; oc-
currit hiei fili; anani: arguens qd
impio p; buisset auxiliū. De iosa-
phat ū: regnauit in phat.
ierlm. Triginta. v. annor; erat cum
regnare cepisset: r; 39. annis regna-
uit. Cēpit āū regnare anno. iiii. ac-
chab. regis isrl. S; et hic orit; questio
de collatione: quas omī p; libi regū
sepāt; discutiēm. Et ambulauit io-
saph. in uisū asa: pñs sui. Anno siq;
dem tñs regni sui. pcepit pñcipib;
r; sacerdotib; ut paginet p singulasq;
uitates docent; pplm lege moyli.

Porro amonite. moabite. et arabes. in-
ruere in iudam. et ca. engaddi. et ioran-
te iosaphat in templo. et fortavit eum io-
rael filius zacharie propheta. dicent. O iu-
da. et ierusalem. nolite timere. etas egredie-
mini. et dominus erit vobiscum. Et egredus. per-
cussit hostes. et fugavit. Cumque
diriperet israel castra hostium tribus diebus.
dixit locum illum suavitatis benedictionis.
et hunc demceps cor rectum cum domino.
Sed reliquas effeminatores abstulit de
terra. Verumtamen excelsa non abstulit. et ad-
huc serviebat edom regi iuda. in tri-
buto. Misit quoque iosaphat classet in
ophir. propter aurum. quod straxit se in asis
gaber. Hanc stractionem porrexit ei
elizer propheta filius dodai futura. quia io-
saphat fecerat feda cum ochozia. et mortui
us est iosaphat et sepultus in civitate david.
et regnavit pro eo ioram filius eius. **Idem.**

Sub iosaphat. novus latinorum
rex fuit. filius carpentis. decimum.
filium tiberium. a quo fluvius dicitur
tybris. qui per albulam dicebat. Undecimus.
filium agrippa. **De ochozia rege**

Ochozias filius israel.
achab regnare cepit in sama-
ria. anno. pro. non. iosaphat. et duobus
annis regnavit. et ambulavit in vi-
a patris et matris sue. Et provocatus est
moab in israel. et recessit a tributis eius.
Cecidit ochozias per cancellum cenaculi.
et egrediente. et misit nuncios qui scire-
rent beelzebub dominum acharon de
infirmis suis. Ioseph dixit. Misit
ad dominum acharon. musca. et misit dominus
heliam in occursum nuntiorum. Qui
ait eis. Fugite non. deus in israel. ut ea-
tis ad dominum acharon. Quomodo nos

osurgit ochozias. sed monet. Cumque
redissent. nuntii ad regem. et dicent
se redisse. per viam modi perhibitione.
quod sunt. ab eis de habitu viri qui
apparuit. ait eis. Qui dixerunt. Vir
pilosus est. et zona pellicea accinctus.
Qui ait helias est. Et misit rex quinquagena-
rium cum suis. l. armatos. ut vocarent
heliam. l. mutum trahere. Et ait quinquagenarius helie. sedenti in utero
montis. Homo domini. rex precepit ut des-
cendas. Qui respondit. Si homo domini sum.
descendat ignis de celo. et deuoret te.
et tuos. et sic factum est. Misit quoque rex a-
lium quinquagenarium cum suis. Qui simili-
alocutus est. et similia passus. Designa-
vit quoque trium quinquagenarium. qui creditus
fuisse ab oziis. Qui curvans genua coram
heliam. ait. Obsecro ut miseraris anime
mee. et servorum meorum. Et ait angelus
ad heliam. Descende cum eo. ne timeas.
Qui descendit ad regem. et ait. Quia misi
sti ad beelzebub. qui non est deus in israel.
monent. Et mortuus est ochozias. et
regnavit ioram filius eius pro eo. anno secundo
ioram filii iosaphat. et et equoci fue-
runt rex iuda et rex israel. et affines.

De raptu helie.
Eum est cum De raptu helie. et
levare vellet dominus heliam per tur-
binem in celum. venerunt helias et heliseus
in galgat. Et ait helias ad heliseum.
Mane hic. quia mittit me dominus in be-
tel. Qui redit. Venerunt dominus. et venit anima
tua. quia non derelinquam te. Sciebat e-
nim in spiritu. eum tollendum esse. et occur-
rent eis filii prophetarum. qui erant in be-
thel. et dixerunt ad heliseum. secundo. Hos
ti quod hodie tollet dominus tuus a te. Qui
redit. Huius. Silere. Et ait helias.

Manebat. Quod noluit. Cumque uenissent
iericho: tunc ipse dixit heliseo filiis propheta-
rum qui erant ibi. quod et predictum. Et noluit
ut helias ut maneretur ibi: sed noluit.
Cumque uenirent ambo ad iordanem: et
de filiis prophetarum a longe spectarentur.
inuoluit helias pallium suum et percussit
aquas. quod diuise sunt. Et transiit per sicum.
Cumque transissent: dixit helias ad eum. Postquam
la quod uis ut faciam tibi: antequam tollar a
te. Quod respondit. Obsecro ut facias spiritus tuus du-
plex in me. Quod respondit. Rem difficile pos-
tulas. Tamen si uidisti me quando tollar: erit
Alioquin: non erit. Spiritus dupliciter habuit
helias. id est ad duo: ad prophetiam et miracula.
Ad utrumque duo: fuit in heliseo. Et ita non
petiit discipulus: et super magistram. Quod dicitur
tamen: distinguunt ita facias spiritus tuus du-
plex in me: id est dupliciter in me. Quod ita
impletum fuisse: testatur. Nam heliseus
uiuens mortuum suscitauit. Sic et mor-
tuum suscitauit mortuum: quod non helias.
Cumque pergerent: ecce currus igneus: et
equi ignei diuiserunt utrumque. Et ascendit
helias: et ferebatur per turbem in celum.
Legit quod sabacha pater helie uidit na-
g: uidit in somnis uiros candidatos
se saluantes. Quod cum nunciasset in
iherusalem: responsum est ei. Puer hic: in-
dicabit israel in gladio et igni. Heliseus
autem: uidebat et clamabat. Pater meus:
currus israel et auriga eius: id est sustentator
prophetarum et rector. Et deiecit ei helias palli-
um suum. Tunc ille scidit uestimenta sua.
Et per dolore: et abiciens uestem suam: ut
deinceps uteretur ueste helie. Et redi-
ens ad iordanem percussit aquas
pallio helie: et non sunt diuise. Tamen
et deus helie. etiam non. Percussitque etiam

et diuise sunt. Et transiit. Quod uidentes filii
prophetarum: dixerunt. Reuertunt spiritus helie: super
heliseum. Et occurrentes adorauerunt eum.
Et eo licet reuertente miseretur. id est uiros ad quod
rendum heliam. si forte percussit. cum dicitur.
in aliquo montium et uallium. Cumque percussisset
per tres dies: eo non inuenito rediit. De sa-
unt dixerunt uiri le helisei.

Quericho: ad heliseum. Terra huius opti-
ma est: sed aqua fontis pessima. Tamen facit
stilem. Quod assumens uas nouum terreum:
misit illud sal. Et egit ad fontem: misit
sal in illud. Et cum orasset: ait. Domine
dominus. Sanaui aquas has: et non erit in
eis mors ultra. neque stilitas. forte mor-
bosa erat bibentibus: cum stilitate. Et sana-
te sunt aque: usque in diem hanc. Cumque as-
cenderet in bethel. illudebant ei. XLIIII.
pueri: dicentes. discende calue. Et ma-
ledixit eis in nomine domini. id est per nomen domini: et
inuocato nomine domini. Egredienteque sunt duo
ursi de saltu: et deuorauerunt eos. Cumque
transisset per montem carmel: rediit in sama-
riam: et habitabat in ea. De re-
gibus: qui obsecrunt moab.

Porro ioram filius achab. regnauit
in samaria. anno octauo decimo
iosaphat: et xxi. annis regnauit.
Tulitque ydola gentium: que pater su-
us introduxerat. Verumtamen a cultu
utilium ieroboam non recessit. Quem cum
redargueret micheas. occisus est ab eo
perpercio ut dicit epiphanius episcopus cyprius:
et sepultus est in morasti solus. iuxta
sepulturam senachar. Alius fuit per
micheas similiter morastus: sex-
ty. prophetarum. **P**orro rex moab
soluebat regi israel tributum. agnos. et
milia: totum annuere cum uellibus suis.

si mortuo achab recessit a tributo. Om-
nem iora rex isrl ascendit et cum in phi-
um. Et hunc secum iosaphat regem iu-
da. Sed iosaphat dixit secum: regem edo.
Cumque iussent per desertum ydumee.
vii. diebus: non erat eis aqua. Et ait iosaphat.
Estne hic propheta domini? Et respondit quidam.
Est hic heliseus: qui fundebat aquam super
manum helie. Et steterunt tres reges ante heli-
seum. Quod dixit ad regem isrl. Quod tu et
tuus et tu cum filiis ydolatre. Quare venistis ad
prophetam domini? Verumtamen propter iosaphat
respiciam te. Et ait. Adducite mihi psalter.
Cumque caneret psalter: per armoniam exorta-
tus est spiritus eius. Et factus est spiritus domini super eum. Et
ait. Facite in alueo torrentis huius excava-
tione fossas et fossas: ut habundantiam
supervenientis aque retinere possit. Da-
bit enim vobis dominus aquam secundum suum verbum et plu-
via: in habundantia. Insup tradidit
dominus moab in manum nostram. Urbes electas
percutiemus: et ligna fructifera succide-
mus. fontes obcurabimus. egregios agros
operiet lapidibus.

Et mane in hora facti sunt ir-
ruerunt aque per alueum torrentis.
Pluerat enim vehementer tribus diebus: ut
ait ioseph: in superius partibus ydumee.
Porro moabites stabant interminis
terre sue: ut prohiberent hostes ab ingressu.
Quod cum mane vidissent ex adverso
aquas turbidas torrentis. sole repul-
sas: suspicati sunt infectas sanguine et
dixerunt. Surgamus ad propositum. Mutuo
celi sunt hostes. Dumque irruerent per-
petel. percussit eos isrl. et fugerunt. Et de-
prophetas: isrl moab: et fecit illa. Unde
que propheta heliseus. Et crediderunt ci-
uitatem. ubi erat sedes regni. Quod a fug-

dibularis ex magna parte percussa est. Et
desperans rex moab: tulit septingē-
tos electos. ut irrueret per partem gentis. ubi
erat rex edom: et interficeret. Sed hostes
repulsi sunt eum in urbem: in necessitate con-
pulsus. filium qui regnabat erat pro eo. coram
hostibus super murum optulit holocaustum.
ut deus eum liberaret. Reges autem videntes he-
c finem necessitatis: ex humana compassione re-
cesserunt ab eo: et rediit iosaphat in ierusalem.
Et occurrentes ei huius propheta. filii ananiam:
culpabant eum quod hominum ydolatre so-
lata prebuisset. *De superflua abundantia*

actum: autem. quod quedam oleum.
Mulier de uxoris prophetarum uxoris
labdie. clamabat ad heliseum: dicens.
Viri meus mortuus est et oppressus erat ere a
heno: propter alimoniam prophetarum. Et ecce edi-
tor venit ut tollat duos filios meos:
ad seruendum. Et rediit heliseus. Quod
homo in domo tua: et illa. Non habeo nisi
parum olei: qui ungar. Et ait. Perte murem
o uasa uacua non parua: et clauso ostio
cum filiis tuis mitte in omnia uasa. Dumque
infunderet mulier. crecebat oleum. Et im-
pleuit uasis stetit: et scire cessauit. Quod
cum accepisset heliseus: ait ad eam. Vende:
et redde editori. Tu autem et filii tui: uiuite
de reliquo. *De suscitacione filii sunami*

Et autem autem crecebat heliseus
per sunam: et erat ibi mulier mag-
na: non tam corpe quam sapia. Quod intelligens
uirum dei esse: tenuit eum ut comederet
panem. Cumque frequenter diuiteret ad eam
heliseus: suaserit mulier uiro suo. ut fa-
cerent ei cenaculum: paruum: et ponerent
in eo lectulum: et in sam: et sella: et ca-
delabrum. Et rediit heliseus: reuertens
ibi. Et ait ad grege. Et uoca sunamitam

hanc: et loquere ad eam. Quod uis ut faciat
dñs mñt: Loq̃t p te regi. l' pncipi mi-
lue. Q' r̃d̃it. In medio pp̃h mñ habi-
to. a. d. Vallata sũ p̃p̃inquis: nullus
inquietat me. Cumq; queret helisē
q̃o uellet: dñs g̃iezi ad eũ. filiũ ñ h̃t:
i uir q̃ senex ē. Tē aut ad eā helisē. In
t̃p̃e isto: i in hac eadē hora. si uita co-
mes fuit: habebis in uīto filiũ. helisē:
sic h̃t. In t̃p̃e isto cū temp̃ uite sub
audi adhuc erit t̃: habebis. tē. Que
respondit. Noli uir dī ñm̃ ancil-
le tue. Concepit tñ mulier: i p̃p̃it
uxta ūbũ helisē. **C**umq; creuit
ser puer. egressus ē ad p̃m̃ ad mello-
res: i egrotauit. Cūq; clamasset. caput
meũ doleo: remisit eũ pater ad mat̃ē
suā: i mortuus ē. i collocauit eũ mat̃
sup lectũ uiri dī: i clausit hostiũ: et
uocant uirũ suũ. aut. Currā ad ui-
rum dī: i r̃ēgar. Q' r̃d̃it. Hodie ñ
s̃t k̃te: nec sabb̃m. Cur ibis? Isti em̃
dieb; pp̃he i doctores solebant frequen-
ti: i audiri. Et tollens mulier unum
de pueris secũ sedens in asino uenit
ad uirũ dī: in monte carmel. Q' cū
uidisset eā: ait ad g̃iezi. Ecce funam
tũ illa. Occurrit: i dicit q̃. Recte ne agi-
tur ea te: i uirũ tuũ i filiũ. Q' respo-
dit. Recte. i nocta q̃ s̃p̃ helisēus ho-
pitā suā uocabat funamitē. Non e-
nim tantā familiaritatē habuit cū
ea: ut p̃p̃m nom̃ ei sciret. **E**t p̃t̃
se mulier: i app̃hendit pedes helisē.
i ait g̃iezi: uolent̃ eā amouere. Di-
mitte illā. In amaritudine ē: i dñs
celauit a me. Et ait mulier. Nūq̃o
petiui filiũ a te: a. d. Q' si petiui:
dedisti filiũ in p̃ncip̃e meā. Nūq̃o ñ

dixi t̃. ne illudat me? Illusione uocat:
dari filiũ a dño: i t̃ā cito auferri. i ait il-
le ad g̃iezi. Tolle baculũ meũ i uade: i ne
facias morā: l' aliquē salutando. l' respon-
dendo salutanti. & pones baculũ meũ:
sup facie pueri. Cūq; abisset: ait mul-
er ad helisē. Uenit dñs: ñ dimittā te.
Et secutus ē eā i r̃ēsus: g̃iezi an occur-
sum ē: dicens. Non surrex̃ puer. Et
ingressus helisēus: incubuit sup puerũ.
Et strahens se: coaptauit m̃bra sua
m̃bris ei. i cū orasset: caletacta ē caro pu-
eri: i oscitauit puer: i ap̃uit oculos. Que
cū reddidisset mat̃ uiuentē: r̃ēsus ē
in galgala. Hunc locũ sepe frequen-
tat helisē. tū p religioē loci. tū q̃ ibi
natus ē. Et in ortu ei tale or̃git ibi:
p̃digũ ut una ex utrib; aureis. acu-
te mugiret. Quo audito in ierlm̃:
sacerdos diuino nutu ait. P̃pha nat̃
ē in isrl̃: q̃ sculptura deor̃ destruet: i
fusibilia. De sup̃habundantia pani-
s. **O**mo famel erat int̃ i colochimidi.
ra: i filiũ pp̃haz ueniant ad he-
liseum. q̃ dix̃: um de pueris. Coque
pulm̃um filiũ pp̃haz. Q' egressus ū
colliget herbas agrestes: inuenit q̃i
uitē siluam. Et collegit ex ea colochi-
tidat. nesciens q̃o ēē: i incidit in ollā
pulm̃ũ. Hec s̃t agrestes cucurbita a-
marissime: minores his q̃ in ortis
nascunt̃. l' ut q̃dam dñt. h̃ba ē q̃i
utal se diffundens in sepib;: fructus
modico. purpureo i rotundo. cum
matur̃ ē. Cūq; gustassent recubentes
de coctione hac: clamauiunt. Q̃ors
in olla uir dī. i amaritudo. q̃i in
morte: l' mortifera. i allatā farinam
misit in ollā: i dulcorata ē esca.

De panib; p
miciay q of
ferbant in

Um autē qdā deditur viro dei panes
primarij .i. xx. panes ordeaceos. et
frumentum novū in pera .i. gna africa
ta. Non ē intelligendū pentecoste. neq;
de polenta q offert in pascha: s. q; fa-
mes erat intra. festinant de trico ad
huc recente fecerat iste panes. Qs fec
helise apponi ppo. Qdā dñr. c. viris:
q; minister dixit. Qntū hoc ē. ut ap-
ponā. c. viris. S; ita intelligendū ē.
ut apponā .i. c. viris. nedū ppo. Vt
forte duos tm panes primarij apposu-
it. c. viris: dicens. H; dicit dñs. Come-
dent: i superit. Item ē ita miraclose:
uxta libū dñi. **De naaman.**

Naaman autē erat pnceps militie
regis syrie. vir dives et assiduus:
s. leprosus. Et latronich; de siria capti-
uam duxerat puellulā de isrl: q; e-
rat in obsequio uxoris naaman. Q-
ant ad dñam suā. Vtinā fuisset dñs
mī ad ppham samarie: q; curaret
eū. Tulitq; naaman. aurū multū
et argenti. et .x. mutatoria vestiy:
et .x. paria. Ut novas vestes: q; sic
uocant p mutatioē uetm. Tulitq;
secū litteras regis syrie. ad regē isrl:
in hec ūba. Scito q; miserū ad te
naamā: ut cures eū a lep. Et audi-
ens rex isrl blasphemā: scidit ve-
stimenta sua. et ait. Esūq; ego dñs
sū. ut cures hōiē leprū. Occasioneq;
qrit adūsū me. et misit ad eū heli-
seus: dicens. Cur scidisti vestimenta
tua. Veniat ad me. et sciat pphā
et in isrl. Stetit itaq; naaman re-
qtat ei: ad hostiū helisei. Q; misit
ad eū. dicens. Lauare septies in
iordane: et mundabis. **C**umq;

abiret naaman indignans qd n te-
nisset eū. in uocans nom dñi: dixit
runt ei serui sui. Si rem gndē dñs
fecit ppha: facere debūat. Qnto magis
qd modicū ē. Descendit g; et lauit
in iordane septies: et mundat ē. Et
rediens stetit corā heliseo: et ait. Scio
q; n sit alius dñs in uniuersa trā: n in
isrl. Et obtulit ei bñdictionē. Cūq;
reuerteretur uim faceret: ait heliseus. Vi-
uit dñs: q; n accipia. et ait naamā.
Obsec ut tollā onus duorū burdonū:
de trā hac. Est autē burdo: ex equo et
asina. Scdm qsdā tulit trā. ut ster-
neret ea in tēplis ydolorū. ut stant
sup ea adoraret dñm deū trē isrl: ne
offenderet dñm suū si parit n ad ora-
ret. S; uerū uidet. qd ex ea fecit alta-
re dño: ad immolandū. Vñ et sub-
didit. Non faciet ultra seruus tuus
holocaustū ac uictimā dñi alienis:
n dño. Vñm ē qd mutare n possū.
Cū inuitē rex sup manū meā: et ad-
orat in tēplo remon: oportet me si-
mul adorare. Ora dñm: ut si impu-
tet in hoc. Et abiit naamā electo ē-
re tēpore: i. cum elegisset trā ad por-
tand. hebreus sic hē. Abiit ab eo ali-
qnto tēre spacio. Eadē ambiguitas
in genesi legit. Eratq; unū tēp: et
ingrediebar ephrata. hebreus hē.
adhuc spaciū tēre erat: et ingredie-
bar ephrata. et sic latrū mēps po-
sunt electū tēp. l. unū: p spacio.

Cucurrit autē post naaman gi-
ezi. ut aliqo acciperet ab eo: et
ait. Dñs mī misit me: dicens. Ve-
niant ad me duo adulescentes: ex
filiis pphay. Da eis talentū argen-

u. et uestes duplices. At ille dedit illi
duo talenta. et uestes. Etiam tradidit ei
pueros qui deferrent ea. et abscondit ea.
in domo. Cumque uespere staret coram heliseo:
ait. Vñ uenit grex? Quid dicit. Non
uit seruis tuis quoque. At ille. Non
ne cor meum erat tecum. cum reuersus fuisset homo
in occursum tuum? Accepisti argentum. ut
emas possessionem: sed lep naaman adhebit
tibi. et semini tuo in sempiternum. Regressus
est ab eo leprosus. Non legit ad litteram grex
et filium habuisse leprosum: nec postquam. Cer-
tum est autem de grege: quod leprosus symonie
repperit se. *De securi et aorisia syri or.*

Em est. cum esset heliseus cum

filii propheta incidentibus ligna
ad iordanem: cecidit ferrum securis u-
nus in aquam. Cumque euularet ille:
misit heliseus lignum in aquam ubi cecide-
rat ferrum. Et natauit ferrum: et tu-
lit illud. Porro rex syrie pugnabat
contra israel: et sepe ponebat seruos suos in
insidiis. Quasi canebat rex israel: heli-
seo in manifestante abscondita syriorum.
Et turbatus rex syrie: ait seruis suis.
Quid uerum proditor est inter me et apud regem israel?
Et ait unus. Nequaquam: sed heliseus indicat
regi israel quicunque loquuntur in celis. Quid
ait. Mittam. et capiam eum. Cumque accepisset
eum esse indotatum: misit illuc robur fortis.
Quod uenientes nocte: circumdedit
ciuitatem. Mane puer heliseus uidit
exercitum: territusque clamauit. Heu
domine. Quid faciemus? Quid dicit. Noli ti-
mere. Plerumque nobiscum sunt: et orante heliseo
aperuit dominus oculos pueri: et uidit
montem plenum curribus ignis. id est. ag-
minibus angelorum.

umque hostes intarent ad eum:

orante heliseo percussit eos dominus cecitate.
Non omni quid. id est. aorisia: ne cum agnos-
cerent. Et dixit ad eos heliseus. Non est hec
uia. nec ista est ciuitas: et non est hic man-
sio helisei. Sequimini me: et ostendam uos
unum quem queritis. Et duxit eos in
samaritiam. Et orante heliseo aperuit dominus
oculos eorum: et uiderunt se esse in medio sa-
marie: et hostes circumdantes. Et dixit rex
israel ad heliseum. Permittam eos patrem meum? Quid
dicit. Nequaquam. Dominus enim adduxit
eos. Si preberet hospitalitatem affluen-
tes. Quod fecit: reuertit syri ad propam: nec ultus
in diebus helisei. uenit latrocinium syri
in israel. *De secunda obsidione samarie.*

actum est post hoc: benadab rex
syrie obsidebat samariam. Et facta
est fames in samaria: ut uenderet caput
asini hyeme. argenteis numismatibus. et
quarta pars bati statorum colubas. id est. argen-
tis. Hoc ut ait ioseph: adiecerant cibos
pro sale. Tradit quodam nocte stercoribus uicis
uesicam colube: in qua reperiuntur
gemmae. defons allata. Cumque transiret
rex per murum: et solidaret custodias mu-
ri: clamauit mulier ad eum. Salua me
domine rex. Quod suspicatus quod quereretur aliquid
ab eo: et commotus: dicit. Non saluet te
dominus. Vñ te possum saluare: De area.
ait de torculari. Quid dicit. Nequaquam
domine. Sed ego et mulier ista oderamus:
de filiis nostris comedendis. et comedi-
mus filium meum. Hic autem: abscondit filium
suum: et restat rex uehementer. scilicet ue-
strimenta sua: et apparuit cilicium quo
uestitus erat ad carnem. Et ait. Quid am-
plius mali possum expectare a domino? hec
faciat in dies: et hec addat: sicut est ca-
put helisei super ipsum hodie. Hic enim

malū imputabat heliseo: q̄ acuel n̄
libabat cum posset.

Qumq; misisset spiculatorē: p̄mi-
tertia duct' seq̄bat' eū. ut p̄hi-
beret. Helise' aū sedebat in domo sua: et
senes cū eo: q̄s iose. discipulos dicit. Et a-
re helisent. Helisit q̄ fili' homicide.
q̄. Locidit naboth. misit ut p̄cidatur
capit' meū: P̄hibete intrare nuntiu
donec ueniat rex: q̄ p̄hibebit ei q̄
uissierat. Cumq; supuenisset rex: ait
heliseus. Erat hac hora erit in porta
samarie modius simile p̄ statē uno:
et duo modij ordēs similē. Turrit' eū
uā eorū sup quorū manū rex incubebat:
dicens hoc ē impossibile. Cui helise'.
Videbit: et n̄ comedet. Pono quorū le-
psi erant ad introitū porte: fame de-
ficientes. Quēsp̄ ueniet ad castra sy-
rie: et nemiñe ibi repperiet. Terrue-
rat enī dñs syros. sicut exercit' mag-
ni mittens sup eos: fugētesq; aīas su-
as tñ saluare cupientes. Et mētes
lepsi: comedunt. Tollenq; de p̄da
uxta cor suū: n̄ciauerūt portarū ur-
bis. syros abūisse. Suspiciat' aū rex is-
rl' syros simulasse fugā et latere: mi-
sit duos in eq̄s. q̄ explorarent oīa usq;
ad iordanē. Q' cū reuēsi n̄ciauerūt sy-
ros fugisse: egssus p̄ls dīrupit castr'.
Et uendebat similia et ordē: uuxta
ūbū helise'. Dixit aū q̄ uissierat eū.
a rege statur' ad portā: oppellus ē atq;
et mortuus est.

Pono h' aū heliseus locut' ē ad
mulierē: cui filiū suscitauit.
Vade cū domo tua p̄gnari: ubicū
q; potis. Vocauit eū dñs fam' s' trā
vii. annis: et anglm' p̄positū fami.

Et ē locutio. De hac fame dubiū ē. utq;
p̄cessit p̄dictā obsidionē: ul' secuta sit.
Igit' mulier intrauit trā philistinū: et
obules occupauerunt bona ei. Q' finita
fame regis ē: et intrauit ut int̄pella-
ret regē p̄ domo sua: et ags. et t̄ loq̄bat'
rex cū greci: q̄rent ab eo magnalia he-
lisei. Q' uidens mulierē: ait. Dñe h' mi-
lier ē: et hic ē fili' ei quē suscitauit heli-
seus. Q' cum narraisset regi. senē tē: re-
stituit ei rex q̄cūq; amiserat adie q̄
reliq̄rat trā. De morte benadab.

Pono benadab rex syrie audiens
q̄ dñs amouat eū ab obsidione: et n̄
homo: contristat' egrotabat. Heliseus
aū: ueniebat damascū. et misit rex in
occursum ei. azael cū mūib': ut uideret
eū de infirmitate sua. Cui q̄renti: r̄ dicit
helise'. Die ei. Sanabis. Nec dñs sanabit.
q̄ mortuus ē rex. s' ut dicit ei. sanabis.

Postea traxit azael in partē: dicens.
Ostendit in dñs q̄ monet: et tu eris rex
syrie. Tē impletum ē: q̄ dixerat dñs he-
lie. Ait enī n̄ minxit helias azael. n̄
q̄ p̄ heliseū p̄dixit eum futurū regem.
Et fleuit heliseus: uidens in spū ma-
la q̄ facturū erat azael filiū isrl'. Q' et
indicauit illi. Et reuēsi azael ad regē:
ait. Sanabis. Alia die tulit straglm' et
infudit aqua: et expandit sup facie ei.
Straglm' p̄p̄ ē stratorū: q̄o lecto l' sedē
li supsternit. Et dicit q̄ azael pan-
num p̄fusu aqua imposuit sup eū:
ad refrigerandū. Hebrē h'c. expandit
sup facie suā straglm': ut n̄ azael. s'
ipse benadab hoc fecisse intelligat. Et
tñ mortuus ē rex: et regnauit azael
p̄ eo. Q' dam tñ hoc exponunt de ob-
sequio mortui: dicentes q̄ azael mortuus.

dicentes qđ azael mortuū lauit aq̃. et ex-
pandit stragm sup facie mortuū. Iose-
phus plane dicit: qđ azael altera die
infuso laqueo strangulauit eū. Adhuc
sensum qđā p̃dictā litterā refert: dicen-
tes qđ azael ueste mactatā posuit su-
p facie ei. simulans refrigerationē. Ista-
tim effudit aquā sup os ei. donec suffo-
caret eum. De iorā rege.

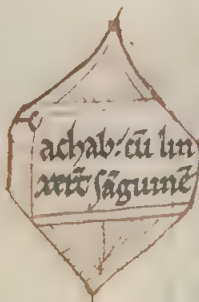
Homo anno q̃nto iorā filiū achab
regis isrl in quo regnauit et io-
saphat rex iuda: regnauit iorā filiū io-
saphat in ierlm. .m. annis. Q̃ ad filiū
um uxoris fecit malū corā dño. securus
uos alienos. Tū dñs n̄ disp̃didit iudā:
p̃t dñ seruū suū. Et recessit edom: ne-
c̃t sub iuda. Nam et regē suū et uir-
um occidunt uirum: nouū creaturū q̃
n̄ teneret t̃bita reddē. Cūq; occidisset
isrl f̃s suos iorā. compelleretq; ierosoli-
mitas et ydolatre: tulit ad eū behai qđā
p̃pha. ep̃lam correctionē. cū cōminatio:
in h̃e modū. Arabes irruentes in iudā.
uastauunt p̃uincia et domos regias. et
uxores regis abduxerūt. filiosq; occidit
p̃t ochozia: et ip̃e tandē exortam in-
cidit eg̃itudine mēna corruptioē ut
era effudit. ut occidit q̃si sepeuntem
uideret. et mortuū ē et sepulc̃ in ciui-
tate dñ. n̄ tū ut ait iose. in sepulcro
p̃m suoy. s̃ p̃uatiū tumulū sine re-
galib; exequiū tradidit ei. Et reg-
nauit ochozias et azarias. et achazas
filiū ei: p̃ eo. hunc regē et reliq̃ usq;
ad oziam p̃mittit math̃s. Regna-
uit aū anno .xij. iorā. filiū achab. .xxij.
annoy erat. cū regnare cepisset. et
uno anno regnauit in ierlm et a-
bulauit in uis achab añ sui. a-

būq; cū iorā filio achab auunclo suo. ad
p̃landū et azael regē s̃rie in ramoth
galaad et uulneratus ē iorā. Et relicto
exercitū in obsidiōe. sub h̃eu p̃ncipe:
descendit ut curaret iezrael. Et descē-
dit cum eo azarias. De ieu rege isrl.

Iuseus aū misit unū de filiis p̃phay
cū lentila olei ad exercitū in ramoth
galaad: ut h̃eu euocatu in partē unge-
ret in regē sup isrl. Q̃ cū inuenisset h̃eu
sedentē cū p̃ncipib; ait. Vbū m̄ ē ad te:
o p̃ncip̃s ait h̃eu. Ad quē? Q̃ respon-
dit. Ad te: o p̃ncip̃s. forte n̄ cognosces
h̃eu. hoc q̃i p̃lagū in m̄te sua posuerat:
ip̃m ē h̃eu. q̃ p̃m̄ respondisset. Cūq;
induxisset eū in cubiculū: fudit oleū
sup caput ei: et ait. h̃ dicit dñs. In te
regē sup isrl et p̃tates om̄e domū achab:
in ultionem sanguinis seruoy meoy
de manu iezabel. Q̃ facto: citissime
aufugit p̃pha. Cūq; regress⁹ ēet
h̃eu ad seruos dñi sui. dixit.
Q̃o uenit insanus iste ad te? Q̃i in-
sanos em̄ reputabant filios p̃phay.
Et q̃ fugerat citissime. q̃i insan⁹. Et ait
h̃eu. Recte iudicastis. Hā et ūba uesti-
na locut⁹ ē: dicens. h̃ dicit dñs. Unge
te regē sup isrl. festinauunt itaq; tol-
lere uestes suas et substernere ei in simi-
litudine t̃bunalis: et camentes tuba.
dixit. Regnabit h̃eu.

Conmurrunt g̃ h̃eu et iorā: et ait.
Nullus nunciet h̃ in iezrael:
s̃ om̄s ascendam̄ simul. Cūq; ascen-
dēt: speculator in iezael ait. Video
globū uementē. Et suspicatus iorā t
captā ē ciuitatē. Et pacē factā: misit
nūm̄ in occurū eoy. Q̃ ait. h̃ dicit
reg. P̃cata s̃t om̄ia. Et ait h̃eu. Q̃o

et pax: qm. d. Qd ad te: Sequere me. d. A
forte hinc qm regi ipse respondit. qm. d. Qd
queris de pace. qm. d. etiam et pace turbas: Et
adhesit nunci ei. Misit et iora secundum
nunciu: qm. d. similit n e reus ad eu. Et
ascendens iora rex isrl et rex iuda cu eo:
egressi sunt in occursum hiey. usq; in agrum
naboth ierachite. Et ait iora. Est pax
hiey. Qd respondit. Qd pax. Adhuc in
gent fornicationes mris tue. a. d. Qd
pax potest ee int nos. cu uigat offen
dam dm. p ydolatriam mris tue: Et fu
gient iora: ait ad nepote suu. Insidie
te hic: abazia. Te hiey percussit iora int
scapulas: et egissa e sagitta p cor ei. et cor
ruit mortuus. Et ait hiey ad duce tre
partis militu. Pice eu in agro naboth.
Memento qm ego et tu seqbam achab pa
tre ei. qm. d. ommat e ei dnt p helia: qd
reddet ei in agro naboth p sanguine na
both. et p sanguine filioy ei. Tm: sup
illa de filiis naboth facta e m
o. qd ibi tacitum e: hic supplet.
forte canes lnxerit sanguine ioram:
uxta ubu helie. Lnxerit eni sangui
nem filii ei. Abazia u fugientem inse
cut e hiey: et uulnerat eu in ascen
su gaber. Qd uulnerat: fugit in ma
geddo. Et mortuus e ibi: et tulerunt eu
in ierlm et sepult e in ciuitate dcl.

achab: cu lin
xerit sanguine

Post h intrauit hiey in ierach.
Pono ierabel erat inturre. Et
depinxit oculos suos sabio: et ornauit ca
put suu. ut pulcor uenientib; appa
reret: et p fenestm ait ad hiey. Hucq
pax ee pot zamm. qm. d. mittere dnm su
um. a. d. Tu occidisti dnm tuu sic
zamm: et ead pena puniend es. Te
dux hiey duob; eunuchis: qm. d. cumsta

bant ea. Pcpit ea. et pcpitauerit et con
culcauerunt ea: ungte equos. Euc sedet
hiey ad msa: ait seruis suis. Ite et sepe
lite maledicta illa: qm. d. filia regis e. Euc
uenissent ad ea. n inuenerit n caluaria
et supma cella cerebri: et pedes et summa
tes manu. Qd audito: ait hiey. Ser
mo dnm e: que locut e p heliaq.

Erant au achab. hiey filii: infama
na. Et scpsit hiey ad nuncios eoy
et optumates ciuitatis: dicent. Fugite
que uultis de filiis achab: et ostitute re
gem sup uos: et pugnate p domo dnm
uri. Qd pterit: respexit ei. Serui tu
sim fac: qd t placet. et scpsit eis sedo.
Si mei estis. tollite capita filioy dnm
uri: et uenite ad me cras in ierach et
sic sem e. Et attulerunt capita in cophi
nis: ad hiey. Qd mandauit ne intro
duceretur ad eu: et iuxta introitu por
te ponerent ad duos acruos usq; mane.
Euc mane intueret capita: dnt ad
pplm. Iusti estis. Qd dicit. Compatione
istoy qui septuaginta occiderunt iusti
estis: qm. d. n iora et ierabel meo occidit
tis. Ut poti samaritani q eos occiderunt
omdauit. qm. d. Iuste fecistis: implendo
ubu dnm. Qd uidet uelle lintera seqns.
Adidit eni. Si ego miteg dnm meo.
qs percussit eu et istos. Dns fecit: qd locu
tus e in manu helie. Te percussit hiey
omni reliqs de domo achab in ierach.
et optumates ei et notos et sacerdotes et ibat
in samaria. In uia u obuiant sexagi
ta duob; frib; abazie regis iuda. qui
descendebant ad salutandos iora et
abazia: nescientes qd occisi eent. Qd
occidit eos hiey. Te egressus e in oc
cursum hiey ionadab filii reehab: et

vidit ei p. ultioe dñi quā fecerat. Quē
impositū curru suo duxit ihu in sa-
maria: et percussit omēs q. reliqui fuerant de
achab. usq. ad unum. **C**ongregati
g. huius pplm samarie: et ait in dolo. Am-
pliare uolo: cultū baal. Vocate omēs p-
phas ei: et sacerdotes. Quicūq. defuerit: nō
uiuet. Sacrificiū enī grande ē m. baal.
Et uenerūt omēs serui baal: nec unū defuit.
et repleta ē domū baal. Et ait huius: his qui
erant sup. uestes. Date uestes: omīb. ser-
uis baal: et desceat. Cūq. perscrutaretur
huius diligenter neq. desceat. et alius int-
er: dixit militib. suis. Ingedimini: et p-
cutite eos. **S**ullus euadit: et percussit
eos: statuāq. baal comminuit: et destru-
xit templū ei: et fecit p. eo lacinas. i. sub-
traneos amiculos. ad mudandas uias
urbis: et deleuit huius baal: de isrl. Verū
tamē a uis ieroboā nō recessit. Et ait ei
dñs. Quā fecisti q. in corde mō erant. et
domū achab: filiū tuū usq. ad q. rta gna-
tionē sedebat sedebat sup. thronū isrl. Et
mortuus ē huius: et sepultus in samaria:
cū regnasset .xx. annis. Et regna-
uit p. eo ioaz. et ioabaz. et ioacaz. filius
ei. **De athalia: et ioas.**

Porro athalia uidens mortuū fi-
lium suū: et uolens regnare int-
erit omne sem. regū in isrlm. Erat
autē ioabab soror ahazie ex p. et uxore
ioade summi sacerdotis. Quē furata ē ioas
filiū ahazie lactante. ne interficeret: et
abscondit eū. .7. annis. in domo dñi
i. in domunculis ebdomadarianorum.
Anno autē .7. ioada collegit centu-
riones: et principes leuitarū: et milites:
et ostendit eis secreto filiū regis. Et
iurauit omēs p. puero et athalia:

et q. puerū in sabbo constituerent regē.
Et fecit: in hē modū. **Xxviii.** erant sū-
mī sacerdotes: quorū unusq. in ebda
incis sue habebat secū in ministerium
xxviii. minores sacerdotes: et totidē cantores.
et totidem ianitores. **I**n luculo uero
sabbi. pontifex q. ministrauerat cum
turma sua egrediebatur ad p. p. Pontifex
ū q. ministratur erat: ingrediebatur cū
turma sua. Tē autē ioada p. ampliando
exercitū retinuit eggressos: et recepit in g-
suros: faciens ex eis duas tinas. Ad unū
q. tina turmā. de centurionib. et leuitis:
q. uocauit. et intrant domū salt. et
domū armoy qm quondā fecerat dñs:
dedit singulis arma. Et pcepit eg-
ressis ut circumstarent regē in atrio int-
on: et custodirent. Ingressurus uero dñs.
ut descendere in domū regis: ne ser-
ui regine egredientes ex ea. unctionē re-
gis impediunt. **S**ed hanc turmā diui-
sit intres partes: p. capiens ut una ob-
seruaret exubias regis. i. portā domū
regis. alia obseruaret portā seyr. p. qm
ascendebat de ciuitate in domū regis.
Tria pars obseruaret domū messā. q.
dicitur porta scutariorū. i. custodiū regis.
p. quā de domo regia ascendebatur
in templū. Tercia uero parte quam
collegerat de centurionib. et leuitis.
posuit ad custodiā atriorū templi: ex
omni parte. Tē ipse cū reliq. sacerdoti-
b. et leuitis et senionib. p. duxit filiū
regis et uxore eū in regem: et imposi-
tū sup. eū diademā et testimoniu. i.
legē dñi dedit ei tenendā in manib.
ut cū ipso habitu regni. disciplina
legis dñi seruanda cōmitteret. Atha-
lia u. accurrens. sedit uestimenta sua.

clamant: cōiuratio. iuratio. Et eduxerūt
eam centuriones extra septa tēpli. p. por-
tam equorū. et interfecta ē ibi. Deducerūt
q. regē p. portā sarranorū in palatū. et
sedit sup. tronū regū. Et letat ē ppls
tre: q. abstulāt dñs obpbrū. ne fem-
ina regnaret sup. eol. et destruxerūt tem-
plum baal. arasq. et imagines: q. fecerat
ioiam et athalia. Nathan q. sacerdotem
baal occidunt: corā altari. et erat sep-
tem annorū ioas. cum regnare cepisset.
anno septimo huius regis isrl. et lx. an-
nis regnavit in ierlm. Et fecit rectum
corā dño: cunctis dieb. ioade sacerdotis.
Erant de gazophylatio.
aū in domo dñi ruine. n. solū
p. uetustate et negligentia. s. etiā q. fece-
rat athalia. et de sacrificiis pauperat do-
mū baal. Precepit itaq. ioas sacerdotib.
ut instaurarent sarrathata domi. re-
cipientes oblationes pteuntū. et q. offere-
bant p. p. cio aie. i. q. dabant tūm ad
plum numerati. Oblo enī p. delicto:
et p. cio sacerdotū erat. Que cū suscep-
sent sacerdotes. usq. ad. xxiii. annū re-
gis ioas: n. tñ instaurauerunt sarrathata
tēpli. Et erat rex: phibuit sacerdotes
ut acciperent pecuniā. Iose. tñ dñe. ut p.
omne regionē sumerent sacerdotes p. ca-
p. te dimidiū sici. Qd. uiderent ioada
p. plo n. plate. cessauit. Et ob hoc: n.
fuerit instaurate ruine. Et ioada fecit
gazophylatū munitū. ap. to desup.
foramine. et posuit illud ad dexterā
ingredientū domū. n. longe ab alta-
ri. Cūq. appareret plima pecunia in
gazophylatio: scba regis et pontifex
effundebant eā. et dabant his q. p. erat
centarū domi dñi. q. n. fiebat cū eis

ratio. s. in fide tractabant. Et fiebat ex
pecunia illa uas aliqd. in domo dñi. n.
de eo qd. erat residuū sarrathate. ut le-
gitur in palipomenon. Et mortuus ē io-
iadas sacerdos: q. sol. legit post moysen. c.
xxx. annis uxisse. Et sepultus ē in ciuita-
te dñi: eo qd. gēm dñi repaunt impiū. Lo-
mortuo: ioas a legitimis dñi declinauit. sū
exemplo: etiā optimates uiciati sūt. Quē
cū argueret zacharias fili ioade: fecit
eū lapidib. obrui. int. tēplum et altare.
Ex tē ut dñe epiphanius n. accepit p. p. s.
responsum manifeste. nec ex dabit. nec
ex ephor. sic p. s. Rex aū: n. multos p.
nas exsoluit. **A**rael enī rex sūre: cū
expugnasset geth. ascendit in ierlm. Io-
as u. misit ei thesauros domi dñi et domi
regie. n. de asconditis tumulorū. et recessit
ab eo. Cūq. incurrisset ioas languorē pes-
simum. eo qd. diuinos honores s. uole-
bat impendi. ut auit hebrei: duo
serui. ei p. cussent eū. et mortuus ē et se-
pultus in ciuitate dñi: n. tñ in mony-
mentis regalib. Et regnavit p. eo fili ei:
amathias. **I**ci den t. ia.

Sub ioas: xii. latinorū rex. siluius.
arenulius. q. p. fidum albanorū
int. montes u. n. roma ē posuit. Huius
fili sunt uili. p. aui uili p. uili. Quam
romulo romā commigrans. fundauit
uiliam gentē. De obitu helisei.

Anno uicesimo octo ioas regis iude.
regnavit ioachaz fili huius sup.
isrl. xvi. annis et ambulauit in uis
ieroboā. Et erat dñs et isrl. dedit eos in
manu azael et in manu benadab filii
azael. et n. s. dñi ioachaz de poplo.
n. q. n. quaginta eq. et dec. curr. et dec.
milia peditū. Et clamauit ioachaz ad

dnm: et miserat dñs dedit pacē in dieb;
ei. Et mortuus ē: et sepult⁹ in samaria. Et
regnavit ioas fili⁹ ei⁹ p. eo. Anno trigesimo. et
ioas regis iuda: et sexdecim annis regnavit
sup isrl. Et ambulavit in viis ieroboā: nō
tñ a deo qñtū pñs ei⁹. Helisē autē egrediebatur
et descendit ad eū ioas rex isrl: et ille dicit
bar. Pat⁹ mi: currit isrl: et auriga ei⁹. Et ait
helisus. Affer arcū et sagittas: et pone ma-
num tuā sup arcū. Quo fco: suppositus
helisē man⁹ suas manib⁹ regis: et ait. Aperi
fenestram orientalem: et iace sagittā. Et iecit.
Et ait helisē. Sagitta dñi ē: et syriā. Et p
artem partē syrie que ē in affec⁹: donec
consumat eā. Et sublato arcu cū sagittis: dixit
helisus ad regē. Percute iaculo trā. Cumq;
percussisset eā trā iacob: et sterisset: erat vir
di. ar. Si percussisset usq; septuaginta: totiens
percussisset syriā. Et ait dñs iacob: et percussit
eā. Et mortuus ē helisē: et sepeliert eum
iuxta abdiā. **P**orro latronēq; mo-
abite uenisse in terram: eo anno. Quam-
vis sepelientes hominē: induit latronē
illos: et circumferebat eum in sepulchro
helisē. Quod cum cognovisset ossa helisē: re-
vixit hō. Ioseph. tñ dicit: latrones percussisse
in sepulchro helisē mortuū: que ipi vide-
bant interfecisse. Mortuus ē autē azael rex
syrie: et regnavit p. eo fili⁹ ei⁹ benadab. cū
q; dimittant ioas rex isrl: et qñtū hominib⁹:
et iuxta eū. Et tulit de manu ei⁹ ciuitates.
quas tulerat azael de isrl: iuxta libum
helisē de amasia: et ioas rex isrl. **I**n
anno secundo ioas regis isrl. regnavit
amasia fili⁹ ioas: in ierlm. Rex
et annor⁹ erat. cum regnare cepisset: et
xx. annis regnavit. Non inuit⁹ ei⁹
ioas: de ierlm: et fecit rectū corā dño.
iuxta ea q; fecit ioas pat⁹ ei⁹. nō tñ hoc. q;

excella nō abstulit: subaudiendū ē. utq; eoy.
Hec enī ioas excellā abstulit: sic videt⁹ ut
terra sonare. Et interfecit seruos q; interfecerat
pñem suū: nō tñ filios eoy. p. legē moysi q;
dicit. Non monent⁹ pñs p. filius: neq; filius
p. pñs. Collegit autē exercitū: ut amale-
chitas et ydumeos expugnaret. Et duxit
a rege isrl. c. milia armatorū: c. argenti
talentis. Et cum eēt in pñctu: inuasit
ei⁹ ppha ut dimittet isrlitas. qñdola te-
rebant: et dñs daret ei⁹ victoriā. Et accersit:
licet grauit⁹ ferret. eo qd isrlitas incedē
p. buerat. Et percussit edom in ualle sali-
nary. x. milia. Et apprehendit petra nobi-
lem arabie ciuitatē: et uocauit eā iere-
chel. qd sonat auxiliū dñi. Ioseph. tñ dicit.
cū uiuos qñ cepat ad duxisset ad excellā
petra arabie: et illos ex ea p. cepit. Ioseph.
ipsū q; dicit: palipomenon. Et fere in
omib⁹ sonant. Tñ deos qñ tulerat de a-
malech. postea adorauit: qñ audiuit eo
dantes responsa ad pñse amalech. qñ ne-
gligentes fuerant in cultu eoy. p. quo:
tali pena percussus ē. Et erat enī in supbia:
scipit ad ioas regē isrl. Serui mī: sic pñs:
tū seruiert dñi salomoni. Alioqñ: ue-
ni et uideam⁹ nos. q. d. pugnem⁹. Et respōdit
ei ioas: in enigmate. Carduus libani
misit ad cedrū: dicens. Da filiā tuā filio
meo uxore. Et indignantes bestie saltus:
occiderunt carduū. Eleuat te cor tuū p
uictoria. Cur puocat malū. ut cadas tu.
et iudas rex. q; nō adq̄sciente amasia: qñ
si fē ux⁹ bechamel. et fugit iudas coram
isrl. et ligat⁹ amasia: et intinabat⁹
ei mortē rex isrl. nō redderet ei ierlm. Et
caduta: intravit ioas murū ierlm a por-
ta effraim. q; dñs porta uall. usq; ad por-
tam angulū. quadringentis cubitis. Et

tulit aurum et argentum et uasa que inuen-
ta sunt in domo domini et in thesauris regis et
obsoletis et rediit in samariam. et facta est
masia muratio in ierusalem. At ille fugit
in lachis. Et misit per eum in lachis: et inter-
fecit eum ibi. et reuoluit eum in ierusalem:
et sepultus est in ciuitate dei. Tulitque unum
suis populi filium eius oziam. et azariam. amos na-
tum sedem: et constituit eum regem. In ci-

Sub amasia: etrus decem dentia.
cum rex latinorum filium auentum.
et in eo morte que pars urbis est mortuus
et sepultus: etnum loco uocabatur dedit.
De ieroboam rege israel: et amos propheta.

Domo mortuus est ioas rex israel: et se-
pultus in samaria. Et regnauit
ieroboam filius eius per eo: anno .xv. amasie
regis iuda. et regnauit in israel. Et uno
anno: et ambulauit in uis ieroboam.
Ipe restituit terminos israel. ab introitu
emath. que est antiochia. usque ad mare so-
litudinis. quod est mare mortuum. iuxta
librum domini quod locutus est per seruum suum io-
nam prophetam. qui erat de geth. qui est in ophir:
ad diffiniam geth que est in palestina: et no-
men regionis. Ophel enim: nomen est turri
nebulose. que non longe erat a templo.

Hanc uastationem syrie per ieroboam
factam: non legimus in iona. Sed per co-
mmunionem eusionis quam pericauit et
sepulchre: dicit ioseph. eum pericasse. quod per bre-
uissimum tempus asie perierit principatum.
quod quod per ieroboam inchoatum est. et postea
consummatum est. quoniam monarchia syriorum
translata est ad medos. Hac felicitate ie-
roboam elatus. fecit malum coram domino. et
missus est amos theturus propheta. de pa-
storibus. ut pascebat gregem in samari-
a: ut predicaret eusionem domini ieroboam.

et calamitatem populi. dicens. Hec dicit dominus. Los-
turgam aduersus domum ieroboam: in gla-
dio. Et rursum. Venit finis: super populum
meum israel. Quod cum significasset amasias
sacerdos et hel ieroboam regi israel: ex manda-
to regis prohibuit amos ne ultra prophetaret
in regno per .x. annos. Cum autem amos nol-
let cessare. dicens se non esse prophetam. sed pas-
toris missum a domino. frequenter afflixit eum
amasias plagis. Tandem filius suus ozias.
frequenter eum increpans. uerte per tempo-
ra transiit. Et seminuus relatus in terram
suam: ibi mortuus est et sepultus. Et mor-
tuus est ieroboam: et regnauit per eo filius eius
zacharias. De ozia.

Auno uicesimo septimo ieroboam.
regnauit ozias in ierusalem: quin-
quaginta duobus annis. Iesus tamen super
os eius dicit eum cepisse regnare. anno .xv.
ieroboam: et fecit quod placitum erat coram
domino. Verumtamen exalta non abstulit. Qui
cum hostes debellasset. et amonitas fecit
se sibi tributarios: reedificauit muros
ierusalem. quos destruxerat ioas rex israel. Et itaque
percepit fructum cultorum: et curam habebat et
ea plantatio et semina fructuum domini
sorum. Cumque dicitur eum suauis mortalibus:
et domini immortalis agere misus est. Hanc
infestumate peritacionis induit sto-
la pontificali intrauit in templum. ut
incensum poneret: pontifice azaria cum
octoginta sacerdotibus eum prohibente. Et
factus est tremor: et claritas solis ualde
effuluit et incidit in faciem regis: et percus-
sus est lepra in facie. Ante ciuitatem
uero scissa est media pars montis ad occi-
dentem: et deuoluta: ita ut et uias clau-
deret et regiones ortos opprimeret. Et habi-
tauit seorsum urbem: per uia de gentibus

ta. Jonathan filius eius gubernabat palatium: et iudicabat populum terre et mortuus est orias et sepultus in civitate doli. Ioseph autem filius eius regibus sepultus in orias. Et regnavit per eos filius eius ionathan. Sub oria rege iuda et sub ieroboam rege israel cepit propheta ysaia. de quo per prophetam dicitur: et ioseph et ephraim ysaia. orias in beth lemoth. Hic ut ait ieronimus: pronuntiavit dedit signum. Veniet dominus intra si cut quicquid quod est in sylo et cetera: quod non legitur in scriptura eius. secundum editionem nostram. forte quod ieremias dixit signum. Hoc epiphanius dicit perperam: dicens. Veniet in terra dominus si querat que est in sylo. ex semet ipsa inquit. fuit pariter: et facte fuerunt ex ea totidem querat. Propheta autem ait per prophetam: pauca de duabus loquens. Et pronuntiavit historiam. iudeos in ultimo tempore ad christum redituros: et tuncque die dominice resurrectionis posse. Hic in terra sua sepultus: placida quiete dormiunt. Sub eis quoque propheta iohel de thurubeni natus in agro bechoron: qui deservit terram duarum thurubeni. eruca. locusta. bruco. rubigine vastantem. Predixit quoque effusionem spiritus sancti futuram super servos et ancillas: quod factum est in die pentecostes. Hic in bechoron: in pace mortuus est et sepultus. Sub eisdem regibus propheta abdias: ut quodam tradit. Sed secundum hebreos verum est: quod ante eos propheta. Nam mortuus est ante helisem. Relicta enim est per prophetam helise libata et a edmonibus: oleo superabundante. fuit autem de terra lieben: de agro bechamar: quinquagenarii ille cui peperit helias. Relicto obsequio regis: discipulis helie factus est. Cui sepulchrum usque hodie cum mausoleo

helise et iohannis baptiste: in sebastia venatio ni habetur. Sub ieroboam rege israel. ionas filius vidue saretane propheta: qui per reditum a ninive. tempore famis assumpta matre. gentium incolam factus est. Nam et erubescit et in terra sua: dicens. Sic auferet opprobrium meum: eo quod propheta ait de ninive. mendax repperit sum. Quod facta fame: redire in terram iuda et defuncta est mater eius: et sepeliunt eam iuxta balanum delibore. Hic per prophetam signum effusionis spiritus sancti. quod dum vident lapides luctuose clamantes: prope sit finis et cum vident in ierusalem gentes universas: et tota illa civitas irruere: bilitate erit. Mortuus est et sepultus in sye lunca unius iudicis israel: cui sepulchrum monstrat in una urbium geth. in maculo iuxta sephoy. Identia.

Sub oria rege iuda: terminata est monarchia assyriorum. Nam sardanapallus ultimus monarcha. iuxta ab arbace medo: semet ipsum occidit. Et tunc arbaces monarchiam ad medos transiit. Hic videtur re. hoc enim fecit darius octavo baltasar. fuerit tamen rex assyriorum: et si non monarcha. tamen potentes: usque ad subversionem ninive. quam propheta natus. Loquitur: latinorum quartus decimus rex filius peras fuit. Post quem quidam decimus rex latinorum: filius amulius. De

Anno zacaria et sellu et manue. xxx. m. ozie regis iuda regnavit zacharias filius ieroboam factus israel: et mensibus. Quod fecit malum coram domino sic peras eius: et perasit eum palam. sellu filius iabael regnavit per eos. Translatus est regem israel. de domo huius in generatione quarta iuxta verbum domini: et regnavit sellu uno mense in samaria. Nam mana

em fili gaddi de therfa. percussit eum in fama
ria: et regnavit p eo. Q' percussit therfa.
et timor ei: eo qd concives sui noluerat
ei apire. Anno xxxix. orie regis iuda. reg
navit manaen sup isrl: x. annis. Et am
bulavit in viis ieroboam. **I**n dieb: ei
ascendit phil rex assirioy: in sam: et de
dit ei manahen mille talenta argenti.
ut recederet ab eo: et etia fecit ei in auxilium.
Supsit aut manahen quingenta fideles
argenti a potentibus: et divitibus: p sin
gulos. Int h multa tradit hebrei ma
naem misisse vitulos aureos q erant in
dan et imbelhel: s. n. uxor. Sacerdotes eni
dolo sustulerunt vitulos aureos et abscon
derunt eos: et fecerunt eos de auratos
similes illis: qd misit manaen regi as
sirioy. Qua fraude ptra pcepta: regi
assirioy plimū exarsit et isrl: et mor
tuus ē manaen. Regnavit p eo pha
ceia fili eius. anno quinquagesimo
orie regis iuda: et duob: annis regna
vit in isrl. Nam phaceia fili romelie.
citharchus ei. interfecit eum in samaria
in convivio: cum quingenta viris.
et regnavit p eo anno quingesimo scdo
orie regis iude: et regnavit viginti
annis in isrl. De initio captivitatis. x.
in dieb: phaceia: reglar. **T**h. **o**.
phalassar rex assir ascendit in isrl.
Et ē ambiguum. an iste fuit phil: ul
ali. et vastavit omnē regionē transio
danem: et captivas duxit duas th: et di
midia. Vastavitq: galileā. de th: ra
bulon et neptali. multos traxit se
cum in assirios: q possent dimitte
thuy copari. Vñ sepe legit: qd tres
th: isrl captivavit. Et hoc fuit in
cuius captivitas. x. thuy. Porro

orie fili hela. interfecit phaceia regē isrl:
et regnavit p eo. De ioathan. **A**
nno scdo phaceia regis isrl: regna
vit ioathan filius orie in ierlm.
Viginti quinq: annos erat cū regnare
cepisset: et sedeti annis regnavit. Hōm
mēt ei ierusa. filia sacer: et fecit bonum
corā dño. Verumē excelsa n abstulit.
Ipe edificavit portā domi dñi sublimis
simā: quā qdam putant trim gregis.
H ē que in actib: aploz speciosa dñ: ab
hebreis porta ioathan. H sola remansit
in cūisione facta p cato eos. Hic de iure
amontas: et imposuit eis annuū thuy:
talenta argenti. et tertia. x. milia cho
ros. et totidē ordi. In dieb: hui: rasm rex
syrie et phaceia rex isrl. cepunt infesta
re regnū iuda. Sub ioathan exortus
ē phaxe naum de helcei de thuy syme
on et minue: p dicens. H die dñs ad
minue. Exterminabote: et nequm p
gredientes de te impabē mundo. Ier
dicat sup naum. herodoti dixisse sub
ulam minue a rege medoy: tpe io
sie. De cūisione q: finali minue. p dñ:
q facta ē in huc modū. palus q cūn
dabat eā sup mundavit eā. facto pa
riter tremotu et igne de sublimi emis
so: de qua inundatioē videt scpsisse
in libro suo. ibi. Inundans n faciet
dñs innocentē: in tēpestare et turbi
ne me ei. Tñ scdm aliā litterā legit
ibi. Quidans n faciet innocentē. Tñ
libi suū scpsit p captivitate decem
thuum sub erechya dñi vastaret tra
iuda ab assiris: in quo plenius pro
phavit de destructioē assirioy. in
solatione gentis sue. Q' mortuus ē
tandē in tra sua in pace: et sepult.

Sub ioathan uidit ysaias dñm sedentē:
et seraphim mundauit labia ei. Sub eodē
mortuus ē iohāhan rex iuda: et sepultus in ciuitate dd. et
regnavit p eo fili ei: achaz. *In idem.*

Sub ioathan: olympias pma. ab elien
sibz constituta ē. Remus et romulus genera
tur: ex marce et ylia. *De achaz.*

Anno septimodecimo phace rex
gis isrl: regnavit achaz in ierlm.
Viginti annos erat cū regnare
cepisset: et sedeci annis regnavit.
Et ambulavit in uia regū isrl. Nam et
unū de filiis suis consecrauit ydolo. trans
iens ei p ignē tophet. in uallem beeronon:
uxta achetemat. fuit autē qdā fili enno:
cū uallit illa erat: et idō dicta ē uall be
eronon. filii ennon. Et ascendit rasim rex
syrie et phace rex isrl in ierlm et obsederūt
eā. pmo: ut are iose. Et ingressus ē eis a
chaz. uel ē et occis ē fili ei zacharias et mul
ta milia cū eo: et capē ē pnceps militie ei
dichan. **C**umq; rediret victor rex is
rl. in samariā cum magna multitudine
captiuos. occurrit ei qdā ppha obed. ut
odibat. dicens eos n̄ uicisse in uiribz pph.
s. ppe iram dñi et achaz: arguens eos. qd
tribulet suos haberent captiuos. Qs n̄
remitterent: pat eis erat repentinū mte.
Et ad osliū barachie. q magū erat in is
rl. rex exhibuit captiuos magnā hospi
talitatē: et libos remisit ad ppa. Porro so
obsederunt ierlm: rex syrie et rex isrl. Cūq;
timeret achaz nimis: confortauit eū y
saias dicens. Metueas ab his duabz cau
dis: quoniam fumigant. S. n̄ tēdit ei
achaz: nec uoluit q̄rere signū a dño.
Et misit fīcios ad regē assyriorū: reglar
phalassar: dicens. Seruus tuus sū ego.

Ascende: et saluū me fac de manu regis
syrie et regis isrl. Et intrauit rex assyrio
rum syriam et uastabat eā: et ideo rediit
in ierlm in damascū.

Rex autē assyriorū cepit damascū et in
tēcit rasim et damascenos tñstulit
in ciuitē: q ē uersus ethiopiā. Et autē ali
a cyrene: in affica. et occurrit ei achaz
rex ierlm in damascū: cum muneribz.
Cūq; uidisset altare damasci: misit ad
uriā sacerdotē in ierlm q̄plare ei. ut extru
eret ei simile. Quo tē. cū redisset achaz.
altare enei tñstulit a facie tēpli ad aq
lonem: et sup altare nouū obtulit holo
causta et pacifica. De altari uero eneo ut tra
dunt qdā: fecit ultō horologū famosū.
De quo: p̄ca dicit. Ip̄cepit sacerdotibz: ut
deinceps sup altare nouū offerrent. Et
deposuit achaz litteres et mare enei sup
pauimentū: ut eis nullus uideret. Misit
q; sabbatū et ingressum regis reclusit in
tēplum dñi. ut ea cum tēplo pphanaret:
ut sic placeret regi assyriorū. Et autē mis
sit gazophylatū regū: sū corbanan sa
cerdotū. Ingressum uero regis qdā dñt lo
cum in quo rex adorabat: et portā p̄m
ascendebat ad adorandū. Que omnia
obturauit achaz: sūt et clausere tēpli
ne intrarent sacerdotes. Sub eodē: uidit
ysaias omis babilonis. Alia x. uidit
sub ezechia. Et mortuus ē achaz: et se
pultus in ciuitate dd. Et regnavit p eo
fili ei: ezechias. *In idem.*

Sub achaz: roma condita ē. in mō
te palatino. xi. kl. maii. agemelt:
remo et romulo. Anno ab urbe condita
tuo: remus occisus ē rastro pastoralis a
fabio duce romulū. Consularibz ludis
sabine rapte sūt et pulcherrima uirginū

talamoni data ē sorte duci romuli. Un-
qa benecesserat ei: loē exiit nuptiarū. di-
ctus ē thalamus. De captiuitate .x. tri-
uno .xii. achaz re- buum.

Agis iuda. regnauit osee sup isrl:
.ix. annis. fecitq; malū corā dño: s; si sic
p̄ter sui. Tradit enī dedisse licentiā isrl
ut ascendere in ierlm: ter in anno.
Cont̄ hunc ascendit salmanassar rex
assiriorū: et fact' ē ei osee tributari. Cūq; de-
phendisset rex assiriorū. qd osee rebella-
re uideret p̄ iusa regē egypti. cui mune-
ra miserat: obsedit eū: et uinctū misit
in carcerē in minue: et obsedit samari-
am t̄b; annis: et cepit eā nono anno
osee: et .vi. ezechie: et t̄stulit isrl in assy-
riol. s; .vi. t̄b; que remanserant: et posu-
it eos iuxta flumē gozā. ultra montes
medoy: et psarū. In p̄ma captiuitate
tūm t̄buū. credit' captiuat' fuisse to-
bias: et mansit in minue. Et forte cū
rege osee dicit' ē in minue. Cui histona
cōsumata ē sub manasse: filio ezechie.
S; nos eam tractabim': p̄ finē libri re-

Sono rex assiriorū de dñis. S; gū
adduxit regionib; colonos in sa-
mariā: paucos primo. S; p̄tea assara-
don populauit t̄rā: et habitauit in
urbib; ei. Cūq; eēnt de q̄nq; regionib;
quinq; idola portauerūt in samariā. q̄
q; regio suū. et om̄s p̄us uocati sūt cuthi.
a q̄b;dam potiorib;: inter eos q̄ uene-
rant de regione psida. que dicta ē dhu-
rā. a quodā flumine. Greci ū dixerūt
eos samaritanos: q̄ et in euangelio sama-
ritani dñr. Hebrei uocauerūt eos ia-
cobitas: q̄ supplantauerant isrlitas.
a simib; suis. Q' cū uenissent in t̄ram
isrl. imisit in eos dñs leones: et m̄fici

ebant eos. et nuntiati ē regi assiriorū.
qd p̄rent coloni ei: q̄ legitima dei t̄rē
ignorabant. Et misit eis unū de sac̄do-
tib; isrl: et legem moysi in septem anti-
quonib; litteris. Et habitabat sac̄dos
in bethel: et susceperunt circūcisionē: et le-
gitima dñi isrl: nichilomin' t̄rā deos su-
os in excelsis colebant. S; q̄ndooq; he-
breos uiderunt sp̄in quos. cū bñ erat he-
breis: cū ū male dicebant: t̄ nich' eēt cū
isrl. **I**ngraueſt autē t̄b; de iudea.
p̄t annos nongentos: et sexaginta septē:
ab exitu de egypto. Ad uisioē ū regni.
fluxerant anni ducenti quadraginta et
mensēs septē. dies septē: sc̄dm iosephū.
Multa autē ex isrlit' cōfugerūt in regnū
iuda: multi abscondunt se in abscon-
ditis: et latuerūt in gentib; cōstantib;.
Q' p̄t regressū regis assiriorū redierūt ad
p̄pā: et habitauerūt cum samaritanis.

Anno tertio osee re. De ezechia.
gis isrl: regnauit ezechias in ie-
rlm. Viginti q̄nq; annorū erat. cū reg-
nare cepisset: et uiginti nouē annis reg-
nauit. Hōm̄ matris ei abisa de ierlm.
filia zacharie postumi zacharie lapi-
data. Q' conuocatis sac̄dotib; et leuitis.
aperuit tēplum p̄mo anno: et p̄mo m̄se
regni sui: et uasa dñi repaunt: et restatu-
it sacrificia m̄missa. Ip̄e de consilio sa-
cerdotū fecit phase sc̄do m̄se. n̄ in tem-
pore suo. q̄ n̄ potuit p̄p̄s p̄mo m̄se
uenire in ierlm: nec sac̄dotes purifi-
cati erant. Tām tanta fuit multitu-
do: qd multi non purificati comede-
runt pascha. Et tanta fuit copia ui-
ctimarū. qd in multis leuitis supplene-
runt officiū sac̄dotū. et p̄t pascha sol-
lemnizauerūt aliis septē dieb; hie dis-

suprauit exellat. et tunc statuas. et lucos sue
cidit. et regit serpente enei que fecit
moyses. cui usq; ad tep illud filii isrl ad
olebant incensu. et puluim ei sparsit in
tonente cedron. et uocauit nom ei noella.
qo interpretat ei eoy. q. d. Dicebat ds: h n
erat. Scp sit q filii isrl: ut redirent ad
cultu di. Quoy qdam nuncios ei negle
xerunt: qda quoida interfecer. In i pt
ea ut pdictum e: meruist captuari.

Recessit q: a rege assirioy: ne seruiret
ei. Ipe percussit philisteos: usq; ad garza
omni terminos eoru. a turre custodi us
q; ad ciuitate munita: et plicia et ciui
tates. Anno qrtodecimo regni ezechie.
Ascendit sennacherib rex assirioy intra
iuda: cepit ciuitates eoy et misit ad eu
ezechias in lachis: dicent. Redde a me:
et qo imposueris in feram. Et induxit q
rex assirioy trecenta talenta argenti. et
triginta auri: et iurauit qo n noceret
ei. Cumq; n inuenisset hanc sumam
ezechias in thesauris domi dni: et suis: re
cepit laminas aureas quas ipe affixerat
in ualuus repli. Cumq; misisset regi assir
ioy pdicta pecuniam: irritu fecit senna
cherib iurandum. et misit ad obsiden
dum ierlm thartan et rapsacen: et cast
metati se iuxta aqueductu piscine supi
oris. q e muna agri hullonis et abstulit
aquam ciuib: ex tione piscine. Cumq; uo
casset regem ad colloquum noluit exire:
s misit ad eos eiechi pontifice et lobna
seba et ioachi a comitibus. Et loqueba
tur ad eos rapsaces hebraice. Erat eni sa
maritan: ut qda uoluit fieri q dicebat
cum filiis ysane: q tenebat ad assirios.
et suscepit ritu gentiu et fact e eibarch.
Et ait. h die rex magni assirioy ad te: o

ezechia. In quo fidis. ut audeas rebellare?
Si fidis in rege egyptio in mntis baculo ha
rundineo. Si spem ponis in deo tuo: nqo
dii gentiu et isrl. liberauerit eos de manu
mea. Si spem ponis in populo dabo t du
o milia equoy: nec potis apd te inueni
re ascensores. Et rogabant nunciu rapsa
cen: ut loqueret eis siriac: et n uoante:
audiente poplo q erat sup muru. Et excla
mauit rapsaces: epa ad poplm. Dicit rex
magni assirioy. facite metu qo uob e u
tile: ne comedatis stercorea usa: et bibatis
urinam uram. Egredimini ad me: et uti
mini bonis uris: donec ueniam ad uos et
transieram in tra q e filis ure. Cumq;
retulissent nunciu comminationes istas ad
ezechiam: scidit rex uestimenta sua et opo
sactor in gressus e domui dni. et misit por
tos nuncios et senes de sacerdotib optos sac
ql ad ysaiam: dicentes. h die ezechias. Dies
hic e dies tribulationis nre: et inqationis
diuine. Ora p reliqis isrl. si forte ds au
diat blasphemiam rapsaces et uindicta. et
redit ysaias. h dicit dñs ezechie. Noli
timere. Ecce ego mittam regi assirioy
spem et audiet ncuum et reuertet in tra
sua: et deciam eum gladio in tra sua. et re
cessit rapsaces a ierlm: et inuenit regem
assirioy expugnantem lobna. Transiit
au rex ad egyptu expugnantem: ut tum
phant rediret ad ciuitatem ierlm. Cumq;
obsedisset pelusiu: audiuit taracham
regem ethiopie. cum multo exercitu ueni
re in auxilium egyptioy. Et turbat rex.
Dixit taracham sacerdoti ee uulcani: et
ideo n dimicaret cu eo. et rediret in uide
am: et obsedit ierlm. Herodotus tñ: alia
causa redit sui tñ. Orante namq; re
ge egyptioy ad dñm: multitudo soncu

977

in una nocte comedit cordas arcuum in castris eius. facti sunt assirij inermes. et dicit rap-
sacem cum exercitu remansisse circa iherusalem.
et sennacherib rediisse ad eum de egipto. Ve-
rumtamen ante reditum sennacherib de egipto
in iudeam. h. facta sunt. **De signis trium
annonum quod prout ysaias.**

Quoniam egredere sennacherib iude-
am. ut transiret in egiptum. misit eze-
chie litteras terribiles. et comminationis plenarum.
dicens quod deus israel non posset eum liberare de
manu sua. Tunc ascendit ezechias in domum
domini. et expandens litteras coram domino: oravit
dicens. Domine deus israel audi verba sennacherib.
quibus expressit te nobis: salua nos obsecro
de manu eius. Tunc misit ysaias ad ezechi-
am. significans verba domini ad sennacherib: in
hunc modum. Spiritus te sennacherib iugo
filia syon: mouebit caput per tergum tuum
cum fugeris. Expressit scilicet israel. Viribus
tuis aspersisti: quod vastata iudea. Sed ex di-
cibus antiquis ego plasmaui illud: et non addu-
xi. ego quod ab eterno disposuiam quod sic fla-
gellarem peccantes. non impleui. Ego au-
ctor fui: tu minister. **P**onam itaque
oculum in narium tuum. sicut fit bubalo et
chamum in labiis tuis. sicut fit equo: et re-
ducam te intra tuam. Tunc addidit ysaias
verba sua ad ezechi-
am. dicens. Tibi autem o eze-
chias: hoc erit signum liberationis tue.
Tercio anno recedet a te sennacherib:
non rediit. Ego autem prout dico est. quod facies
hoc anno: quod secundo: ut cum uideris im-
pleta. scias uerum esse quod prout de tercio. Co-
mede hoc anno quod repperis ut secundum y-
saiam quod sponte nascuntur. Et secundum. lxx. quod
prius seuerat. Imminente messione ir-
ruerant assirij: et vastauerunt segetes. in-
ueas et oliueta. Sed quodam inter ungulas

equorum calcantium euaserant. Unde dicit. lxx.
Comede que prius seuerat. Etiam de iulcarat
quedam sponte gignantur: de quibus dicit ysai-
as. Comede quod sponte nascuntur. Etiam cum
perissent aduentum sennacherib. congrega-
uerant et undecumque uictualia: et repositum
in iherusalem: de quibus dicit lib. regum. Comede quod
repperis. Porro secundo anno comede quod spo-
te nascuntur. Et secundum ysaiam prout uelut: quod
id est. Secundo enim anno dum moraretur senna-
cherib in egipto. quod defuerant eis prout dicta
uictualia. multiplicauit eis dominus habun-
dantiam: quod sponte gignit humi. Porro in tercio
anno fugato hoste. securi seminare me-
tite et comedite. Et de iherusalem egredientes reli-
quie: et quod saluatum est de monte syon et quod
reliquum est de domo iuda: mittere radicem
deorsum: et facere fructum sursum. Per simile ar-
boris loquitur. que quanto profundius figit radicem:
tanto copiosius et altius facit fructum. Et
est sensus. Multitudo populi qui fugit de iu-
dea ante faciem hostium: et recepit se in iherusalem
ut saluaretur: fugato hoste rediit in te-
ram suam et populus eius. Hoc audito gau-
sus est ezechias: et de consilio ysaias et sapientium.
obturerunt capita fontium extra urbem.
et exit aquarum in iudea. ne redeuntes assi-
rij inuenirent aquarum habundantiam.
Tunc obturerunt ezechias superiores fontem
aquarum syon: et adduxit eas subter ad occurrentem
urbem dicitur: ut influerent piscinam interiore.
fecit etiam ante fontem syloe qui stagnum. in quo
collegerent aquae et reseruarentur quibus
in usum obsidionis: et secundum epiphani-
um ad preces ysaias copiosi solito egisse sunt aquae de
fonte syloe. Hoc autem stagnum: uocat in
euangelio. natatona syloe. de super. **En**
actum est autem: nachterib.
post annum rediit sennacherib ab

egypto. et cum iudea uastasset: tunc obsedit
 ierlm. Et in ead nocte: angelus dñi percussit
 in castris assyriorum. c. octoginta quinq; mili-
 a. et timent sennacherib fugit cum x. uiris cum.
 ut auunt hebrei: et rediit in ninuē. Cuius
 adoraret in templo nesciat dñi suū: adra-
 melech et sennacherib filij ei percussit eū gladio.
 et fugerit in aramach partē armenie cape-
 dit et urbem. ad radicē montis tauri. per
 quē fluit araxes. et regnauit p eo: fili ei as-
 sanodon. Indignati erant maiores filij
 in psem: qd filij minorē natu pfererat
 eis in regē. eo qd magis diligeret matrem illā.
 qm ipsos. In hoc aut ostensus ē senna-
 cherib neq; ppro: qd parricidio filiorum
 ē reseruatus. Porro ierosolimita uidentē
 stragē hostiū: egressi sūt et spoliauerūt ca-
 strā. Spolia uero mortuorum tollentes: excu-
 serunt ex eis puluē tñ. Nam ignis
 diuinus latenter eorum cadauera incin-
 derat. *De exsilijs solis.*

Ezechias autē post inopinabilem et in-
 edibilem triumphū. licet scdm iose-
 phū cum populo dō hostias immolasset. nō tñ
 digne grās egit. nam ratio elat ē: et cantū
 cum nō cantauit. sic inhumani modi face-
 re consueuerunt p̄s: et p̄p̄ta egrotauit usq;
 ad mortē. Et uenit ad eū ysaias: et ait.
 Huius dñs. Dispone domus tue: qm mo-
 rieris tu et nō uiues. Constat ē ezechias.
 eo qd filij nō h̄erēt. nō qd domū relinq-
 ueret desolatam. s; ne forte frustraret in
 eo pmissio fr̄a dñi. de xpo. et uisus ad pa-
 rietē: fleuit amare. forte: ut secretius
 oraret et ne astantes lacrimas ei uiderent.
 Vel forte ad parietē portæ templi: iux-
 ta qm cubabat. et qm in porticū ascende-
 re nō poterat ad orandū: salte ad faciē ei ora-
 uit. dicens. Obsecrā dñe: memento qm am-

bulaui corā te inuitate. a. d. Et si nō
 peccau. parte: ne peccant apud te. q̄ feci
 tunc ysaias mediā partē atrij: di-
 xit ad eū dñs. Redi: et dic ezechie. Huius
 ait dñs dñs dñi p̄s tui. Audui orationē
 tuā: et uidi lacrimā tuā. Ecce sanauit te. Di-
 e tñs: ascendet in templū. Diebus tuis: addā
 x. annos. De manu regis assyriorum. cui
 reditū times: liberabo te et urbē hanc.
 p̄p̄t me et p̄p̄t dñi seruū meū. Hic apparet.
 qm manasset iudū natus erat: q̄ p̄ mortē
 p̄s cum regnare cepisset xij. erat an-
 norum. Tunc ezechias. Quid erit signū. qd
 dñs sanabit me. Cui ysaias. Vis ut as-
 cendat umbra x. lineis in horologio. an
 ut reuertat totidē gradib;? Erat enī hora
 diei decima: et umbra gnomonis descen-
 derat p x. lineas. Dedit ḡ regi optionē
 signi. utrū uellet qd sol staret p spaci-
 um x. horarū immobilis: ut rediret ad ori-
 entem et tñ inchoaret diē. Quilibet autē
 istorū fieret: adderent xij. horis diei x.
 horis. Huius sensus resonat hebrei: dicens.
 Vis ut stet umbra x. lineis. an ut reuer-
 tur? In ysaiā qd de reditu solis ad oriē.
 tñ agitur: et nō de ascensu umbrę. Ve-
 runtū sup librum regū sic exponit. Vis
 ut ascendat umbra x. lineis. pcedente
 sole sup trā. p boreales plagas usq; oriē-
 tē. sic p noctē cotidie sub trā pcedē so-
 let et sic completis x. horis statim redeat
 ad locū ubi nō ē et p̄ficiat diē illū. Et e-
 legit rex ut rediret sol ad orientē. Si
 enī staret: alicui causę naturali pos-
 set ascribi. At forte qd iā alio tēpore fām
 fuerat sic sub ioh̄e: signū inauditi
 elegit. Et statim sol stans in oriente. re-
 uersus ē tñ p x. lineas: p q̄s iā descendat.

Tē fecit ysaias afferri massā ficū: et ca-
taplasmauerit sup uulū ei. Hebrē ma-
gis ipse dicit: sup ulcus ei. Quidā sus-
picant fuisse apostema. cuius sanies in
cutis superficie puocat: siccioribz ficiis rursū.
Porro aqla. simmachus et theodorus. regum
morbu fuisse dicunt: cui q̄ dulcia. et sup-
ta et apposita. curaria putant. Ita poten-
tia di monstrata ē: cū p res noxas sani-
tas ē restituta. Et ualuit ezechias. et die-
ctia ascendens in templum: ait. **E**go
dixi dñe: i. dñi egrotarem penes me co-
gitau. in dimidio dierū meorū uadā ad
portas inferi. i. n̄ dñi suscepta sobole quā
exspectabā. descendā ad inferos. et dñi h̄
cogitare: quesiui a te orando. residui
annorū meorū. ut p̄s uellet me p̄em-
fieri. quā aīa p̄uari. Hunc cantico eze-
chie: p̄mittunt. Lxx. titulu talē. Oīo
ezechie: regis iude. S; meli ē in ysaias.
S̄ptura ezechie: regis iude. Nā in h̄
canticō. narratur t̄m q̄ cogitauerat. et
orauerat. dñi egrotasset. et n̄ orauit in eo.
n̄ duobz lib: t̄m. Ibi. Dñe responde p̄
me. et in fine. Dñe saluū me fac. **De**
illo tēpore: misit morie ezechie.
merodach baladani fili baladā. rex ba-
bylonis. litteras et munera ad ezechia:
petens ut ei socii ēēt et amicus. Nā eo tē-
pore rex medorū et rex babyloniorū recē-
serant a monarchia assyriorū. sub as-
sardoch: ne tēnt sub eo. P̄cipua t̄m
causa legationis hui ezechie fuisse sal-
dei uigebant in astronomia: nec po-
tāt inuenire scdm artē suā. quare
dies fere in duplū p̄tensa fuāt: et tand
audierant h̄ p̄ rege iero solimorū sc̄m
ēē: et miserat ad eū ut sciscitarent rei
uitatē. Prēter caldei adorabant solē et

miserat regi munera: ut honorarent
hominē quē honorauit d̄s eorū. et letat
ē ezechias: in aduentu eorū: et t̄m elat
ē in aīo suo: nec fuit in domo sua. nec in
onī potestate sua. q̄ n̄ ostenderat eis
domū aromati. quā q̄dā tradunt fuisse
cellā aromati in tēplo dñi. in q̄d in-
duēt gentiles. nefas erat. Scdm epipha-
niū uero domū erat longissima. quā fecit
salomon iuxta descriptiōē p̄s sui. et
orientē syon et fecit occulta ad rē cōposi-
tionē longe a ciuitate: q̄ dephendi ab
unūso pplo nequeat.

Plibz q̄ sacerdotibz ignota erat. Illuc
q̄ posuit rex aurū et aromata. q̄
aduēta erant de ethiopia. In ea p̄ se-
pulc regū: erant sepulc pontificū et po-
stremo: sepulc p̄pharū. Hoc secretū dō et
salomonis. ezechias gentibz denudauit.
et ossa patna et aminauit ex p̄sentia
p̄phanorū. Et ab ipso die: sterit fēs est.
Porro cū abissent legati: uenit ysaias
ad regē et ait. Qd dixit iuristi et uñ
uenerit ad te? Qd cū indicasset ei. q̄d q̄
fuerant: dixit ysaias. H̄ dicit dñs. Ecce die
ueniunt: et auferent in babylonē oīa q̄
sūt in domo tua: et que abscondunt p̄es
tui. S; et defiliis tuis erūt eunuchi: in
palatio regis babylonis. Hoc imple-
tum ē fabulantur hebrei in danielē
et sociis ei. q̄ cū ioachim filio iosie cap-
ti sūt. S; uerius ēdicit. eos eunuchos fuisse
n̄ corpe s; m̄te. et respondit ezechias.
Bonū ē sermo dñi. Sicut p̄ et uirtas in
diebz meis. et dormiuit ezechias: cum
p̄sibz suis. et celebrant gregas ei unū
iuda: et sepelierūt eū sup sepulc filiorū
dā. i. emmā sepulcrū cetis fecerūt ei.
causa pietatis qua coluit dñm. Ipse enī

sic ordinatur in libro regū. Non fuit filius
ei. neq; añ cū neq; p. de cunctis regib; iu-
da. In hoc. excipitur dō. q; nō erat sub eo.
regnū iuda. Si querit de iohā. dñs qd
iohā melior fuit eo. s; iste pponit ei in h
qd magnificat: p claris belloy oculis.
qd tā maudita fct dñs p eo. reglūm so-
lus. additionē annoꝝ. strage hostiū p an-
nū dieb; ezechie. **Incident.** S gelum.

Syracusa i catina in sicilia dicit se. Ro-
mul' milites. ex ppo suplit. q; ex mille
unū. Eures q sub stacio rege sabmoy. ro-
mulo fauebant. q; rret appllaunt. Ectū
elegit senes. q; appllaunt pīs. Romul'
apd paludem capite. nusqm paruit.
i suadente lucio q; rrim noie dicitur. p
romulū senes pōicti singuli p quinos
dieb; rēpublicā regerēt. p annū fere i diu-
dum. Qd regnū appllatū. i nūc tēp. Tē
scā a romulo regnauit numa pompili.
q; p dictos senes. senatores appllaunt. hic.
pū agariū militib; dedit. i. impiale lā-
gionē in sui pmoioe. Januariū i febm-
ariū anno adidit. fundamta capito-
liū iuxta Sibilla ericta claruit. De ma-

Post ezechiam. nasse. i. ysae obitu.
regnauit manasse fili ei p eo. Du-
odeci annoꝝ erat. cū regnare cepisset. i.
14. annis regnauit in ierlm. i. fecit ma-
lum corā dño. Edificauit excelsa. q; disti-
pauit pat ei. i. exget aras baal. i. lucos.
i. exget altaria militie celi. in duob; a-
tris tēpli. i. posuit ydolu luci in tēplo
dñi. i. tradidit qndā filiū suū p ignē to-
phet. ariolos. augures. phitones. i. arui
pict. multiplicauit. i. erant fct iudeā
in uis gentiū. Cūq; arguerit eū pphē
missi a dño. nemini eoy parcebat. s;
plateas ierlm sanguine pphay purpu-

rauit. In sup alioꝝ sanguinē innoxū fu-
dit. multū nimis. donet implet ierlm us-
q; ad os. Ysaam q; auū maternū scdm he-
breos. i. affine suū. eietū qd ierlm. ita pūq;
nā syloe. terra lignea p mediū secari fecit.
Qdū in pncipio sectionis angustiaret.
petit i dari aquā ut biber. i. cū nollet
ei dare. dñs de sublimi misit aquā in os
ei. i. gprauit. Hec tam carnifices. a secti-
one deliteret. Ob hanc aq; missionē. ysa-
maū ē nom syloe. qd mēpāt missus.
Hec sepeliet eū in sepulc pphay. s; sub
qru rogel. iuxta tūctū aquay. quē se-
ctat ezechias in memorā mirach qd
fecerat dñs in aq; illis. ad pcel ysae.

adit eū epiphani. qd dñ sennacerib
rediret ab egypto. pmissit exercitū ad ob-
sidendā ierlm. q; cast metat ē ita pūci-
nā syloe. ut aq; ei uferet. Erat q; spina.
q; cōmunis. hā i ciues ad eā ascendē
potant. i. hostes. Orant aū ysaas obq-
nunt a dño ut cū egrediebant ciues. erat
ibi aque sic pū. Cū aū ascendebant
hostes. sicabant aque pīs. ita ut mira-
rent assyriū. uñ ēēnt aque in urbe. Por-
ro in iugē memorā hui fct. ad huc aq;
syloe si iugit. s; in cōs hont ebullunt.
Cūq; in ppa psona accessisset sennace-
rib. fct ē strages sup dicta in gēto i p-
si. In tante rei memorā. pps glōse p-
pham sepeluit. in loco pōicto. ut etiā
oīomib; ei. p mortē indefinēt hui aq;
beneficio potarent. **De morte manas**
omisit g dñs adūsus manassē. se-
regē babylonioꝝ. Qd deplac ē iudeā.
i. manassē dolo captū trax in babilo-
nē. i. pūb; afflixit torūtas. i. intelligēs
manassē hanc ē manū dñi. egit pe-
nitentiā. i. attente oraū ad dñm. i. in-

Ierusalem dñs: redire eū in regnū suū. Q' cū
 uenisset ierosolimā: deiecit ydola lucos.
 et aras q' fecerat. ita ut in memoriā porci
 nich sup' eēt: et restituit cultū dñi sūc pū.
 et pplm idipm agere docuit: et sic a pōn
 iustitiē mutatus ē. ut nō sū gñdi admi
 ratioē uitā ageret beatā. Murosq; ciui
 tatis: et turrel: et aēmuralia: multa mu
 nitioē firmavit. et mortuus ē manasses.
 et sepult' in horto domi sue in horto azā:
 et regnauit amon fili' ei' p eo. *Iudemia.*
 et dieb; manasse sibilla oro fila claruit:
 in samo. Uñ et samia dicta ē. Parthen:
 tarentū didicunt. Glaci' de chōo. pñ
 ferri glutinū int' se excoctauit. Tercū
 romanorū rex: nulli hostili. huc pñ
 regū romanorū: purpura et fascib; u
 sit ē. Q' p' longā pacē. bella repauit.
 albanos. uegentes. fidenates. uicit:
 ad iecto monte celio ampliavit ur
 bem. Tand' cū domo sua: fulmine
 oflagrauit. *De amon et iosia.*

Porro amon uiginti et duorū annorū
 erat cū regnare cepisset: et duob;
 annis regnauit in ierlm. et h; dicit:
 xij. Q' fecit malū corā dño: sūc pat' su
 us in inuenture sua fecerat. et tetende
 runt ei' insidias serui sui: et interfecerūt
 eū in domo sua. Pops aū percussit eos
 q' interfecerant regē et sepelierūt eū cū pñ
 suo et statuerūt i regē iosiā filiū ei' p eo.
 Octo annorū erat iosiā cū regnare ce
 pisset: et xxx. et uno anno regnauit in
 ierl. et ambulauit in omī uia dñi pā
 tris sui: et nō declinauit ad dextrā. neq;
 ad sinistram. Q' in quarto regni sui an
 no. q' erat duodecimū etatis: ut dicit
 iose. pietatē et iusticiā mirabilē in se
 iā demonstrabat. Hā pplm sū reuo

cabat ab ydolatra: et opa pua uelut senio
Sexto anno regni sui. *Scindabat.*
 octauo: omne ciuitatem et pūm
 am a cultu ydolorū purgauit: ut nul
 lum uestigiū ydolatrē sup' eēt. Scrutaba
 t' et domos. ne qd latet remaneret suspec
 tū: et in unaquaq; causa iusticiā coluit.
 tanq'm anime sue medicinā. Misitq;
 in totā pūmā. ut deferrent ad repatio
 nē tēpli munia p sua uoluntate unq'sq;
 et pposuit hui' opī helchā sacerdotē mag
 num et amasiā q' erat sup' ciuitatē: et sa
 pham scbā et tū ē tēpli repatio fidelit.
 et indilate. *De ieremia.*

Anno tridecimo regni iosie grois
 ē pphare ieremias fili' helchē de
 sacerdotib; anathoth. in tra beniamin. tūo
 ab urbe milario: et pphauit usq; ad eū
 sionē urbis. h; annis et uno: pñ illud
 tēp quo in egipto pphāu in thānis: et cū
 puer eēt: dixit ei dñs. ppham in gentib;
 dedi te. Q' cū dixisset. a. a. a. dñe dñs nesci
 o loq'. q' puer ego sū: misit dñs manum
 suā et tetigit os ei' et ait. Ecce dedi uerba me
 a in ore tuo. Et tū licet eēt adolecent' ce
 pit pphare et p'dicare. mane surgens et
 frequens stans in porta domi dñi: et in at
 it tēpli: et ostendit ei dñs signa cū sionis
 ierlm qm p'dicabat. pmo signo signi
 ficauit ei auctoriē cū sionis illi dñi. Os
 tendit enī ei q' furem uigilantē cū u
 ga: ut dampnificaret dormientes. Sic
 enī dñs iam uigilabat: ad p'ueniendū
 pplm suū. *Secundo u' signo ostē*
 dit ei dñs. quo ministro ad h' uerēt.
 p ollā succensā a facie aq'lonis: et ait.
 Ab aq' lone paret' omē malū sup' os
 habitatores hui' t're. et a chaldeis: qui
 iuxta sitū ierlm ab aq' lone uenerūt.

has ouas uisionet uidit sub iofia: de terra
incertū ē. Verū tñ putat. qđ sub aliis re-
gibz uidit ea: fili r oca qđ secunt. In tertia
enī uisio ē: ostendit ei dñs causā eūsiōis.
Hec fuit h uisio ymaginaria: s; compāt.
Precepit enī dñs ut toller libare suū: r
absconder illd sup eufraten: r p multos
dies ex mandato dñi relinens. inuenit
illd putrefcēt: nulli usqz aptū. Itē ei
dñs. Sic adher libare ad libos uiri: sic
agglutinaui in domū isrl: r domū iu-
da. S; qđ recesserit a me. fornicando p dōs
alienos. qđ putrefcent: tñs eufraatē cap-
tuati. Reliqua ieremie: locis suis tra-
tabim. De inuentioe deuteronomi.

Omnio octauo decimo anno regni
iofie. pcepit iofias helchie. ut re-
siduū pecunie qđ oblata fuerat ad tēpl
reparationē affaret: r fierent inde uasa
ad ministeriū dñi. Cūq; helchias oīa
diligentē scrutaret: inuenit libz moysi
in tēplo. forte apud archā: inuenit de-
uteronomiū quē moyses reponi fecerat
in ea: r misit eū regi p manu saphā. Q
cū legisset corā rege: scidit rex uestimē-
ta sua. Auduit: maledictiones scptas
in tñs glosas legis: r crebras imminatio-
nes dñi. qđ si sequerent ydola. eicer eos de
tra qm dedit eis. sic eicerat ammoniosā
facie eoz: r mirabat qđ adhuc ēent in
tra: r uebat imminē captiuitatē. Tē p-
cepit helchie: r uiris pudentibz. ut co-
sulerent dñm suple: r sup pplm suū. Q
descenderit ad oldam pphissam. yconit
sellū. qđ habitabat in ierlm. in sedā. i.
in sedō ambitu muri. quē fecerat hel-
chias. de quo dixit sophonias: r ululat
a sedā. forte si inueniret ieremiā: l po-
tū nullū adhuc moritū erat. Et rēdit

olda. h dñs dñs. Ecce adducā mala qđ scpta
sūt in libro legis sup locū hunc: r habitato-
res ei: qđ irritauerūt me in cunctis opibz
manuū suar. Succendet indignatio
mea: r n extinguet. Regi autē qđ misit
uos: dicent. h dñs dñs. P eo qđ audistis
liba uoluminis: r p tñtū ē coruū: r hu-
miliat ē. differentur h mala: nec fieri
in diebz tuis: colligā te ad ptes tuos. in
pace. Qđ n ē intelligendū de pace ipsi
regis: ipse enī occisus ē a phaone: s; de pa-
ce ppli. p uisq; inferret poplo. qđ cōmi-
natus fuerat. h uis auditis mittens rex
in omnē pūctiā. aggregauit omnem
pplm in ierlm: r stans sup grad. legit
cunctis audientibz oīa liba libri: r p-
cussit sed corā dñō: r cōpulit omīs sacra-
mēta pāre: ut leges moysesal p omīa
custodirent: r deleuit aruspices: r ma-
leficōs omīs: r oīa uestigia ydolatrie re-
degit in puluē: r uestigia qđā f pē-
tis enei quē stuerat crechias redegit
in puluē. ob h in plogo sophonie le-
git iofias: stuisse eū: r taminauit excel-
sa: r uallē tophet: r ignē moloch. forte
ossa mortuor ubiq; sparsit. r t qlibz
alia imunda: ut potius ab i q hōia
bilis qm uenabilis locus: r appa-
reret. Eqs quoq; sol: r curr: qđ de-
pūgant reges nude in introitu tēpl
uxta exedra nathan melech eunuchi:
penit destruxit. fecerant ibi iudei ydo-
lum solis qđ puerū in herbē. qđ nullū
patit semū: s; cotidie renouat. fecerat
etiā ei: r eqs: r currū: putantes qđ in hē
modū helchias tñstulisset. **E**t ascen-
dens rex in bethel: sup altare qđ fec-
erat ieroboā combussit ossa sacerdotū: r
falsoy pphay. eruta de sepulcīs excelso

rum iuxta ſubū abdon pphē. Cuius tum-
lum cū legiſſet in ſepulcro: pcepit nemo
uerent oſſa ei. nec etiā illi cū quo ſepultus
erat. Iſo ipſum fecit in excelsis ſamarie: in
urbibz manaſſet: eſſiam: ſymeon. uſq;
in neptali. oſſa de tumulis excelsorum eru-
ta. ſup altaria cōburent: et cā oſſa qm al-
taria in puluē redigent. Hoc pōictū
erat de ioſia: aū annos centos et ſexagim-
ta et unū. et reſuſ in ierlm fecit phaſe: et
uocant ad illū et filios iſrl. q captiuitatē
aſſyriorū aliquo in effugant. et de cap-
tuitate aliq caſu redierant: et tūc ex eis
hūiſſe ad undecim milia nathinnēoy.
Non ē ſcū phaſe tale: a diebz iudicij.
In palipom. legit: a diebz ſamuel. Qd
poſſet dici uicio ſcptom ſcū et ſcptom ē
ſamuel. p ſalomoniſ: n id ipſum in io-
ſepho legeret. Pot g intelligi. qd ſa-
muel fecit phaſe: et ſi in hiſtoria n lega-
tur. Qd aū iudices fecit phaſe. certū
ē: qm moyſes et ioſue iudices fuerūt. et
ſcū ē hoc phaſe in ierlm: octauo dec-
imo anno regni ioſie. **De morte ioſie.**
13 diebz. ei aſcendit pharao nechaō rex
egypti: et rex aſſyriorū. Audierat e-
um aū eū iam debilitatū. qz medir
baly in loniū. a monarcha ei recel-
ſerant: et eſtimabat qd de facilz poſ-
ſet optinere ſyriā. Pmo aggreſſus erat
regē adriemon: q regnabat tū in carcha-
mit. Deſcendit g ioſias in occurſū ei:
phibens ne tranſitū faceret p iudeā. et mi-
ſit pharao ad ioſiā: dicens. Qd in it-
rex iuda. Non ad uſū te uenio: ad eu-
fractū pperio. Mitte me dō: ad medos.
Sine me: ne dō q me ē. inſticiat te. et
n ad qeuit ioſias: ſ; cū regē adriemon
cōponebat acies: ut dimicaret ad uſ

phionē. et forte dū tranſiſſet a curru in cur-
rū. q ſequēbatur eū more regio: occiſus ē
a ſagittariis in campo magedon. Et
plangit eū inſolabiliter adriemon rex: cū
extru ſuo. et illū dē dicitū ē. Erit
planctus: ſic planctus adriemon. Tūc aū
qd iuxta arborē et fontē occiſus fuit: q
ſtatim aruerit. et relatus in ierlm: et ſe-
pultus in mauſoleo pīm ſuoy. Et plan-
xit eū uniuſ iuda et ierlm: et maxime
ieremias. q ſup exequas ei ſcpiſe threnos
lamentabiles. Quo in ſeder ſola ciuitas:
et. Qbz utebantur cantatores et cantatri-
ces: ſup exequas ioſie et longis tēpibz in
iudea ſup ioſiā eoſ replicabant. qbz p
ea ſup ad didit idē ieremias lamenta-
ones: ſup excidio ciuitatis. **Adriemon.**
14 diebz ioſie. quartus romanoy rex. auct
marci nune nepos ex filia. auctinū
montē et ianichm urbi addidit. ſupra
mare. et ab urbe miliario oſtiā con-
didit. oraclo do-doneo: p mū gūa uſa
ē. Qnt romanoy rex tanq n pſauit: q
circū rome edificauit. muros et cloa-
cas et capitolū exrexit. ludos romanoſ
inſtituit a rion: a delphino in thena-
rum deportat dē.

et dixit aū ioſias tres filios. elia-
chim. q et iechonias p mogenitū.
xx. annoy: medū aū ioachaz. q et
ſellū dictus ē. xxiii. annoy: et tū mā-
thaniā. circū. viii. annoy. Tulit g
pplis tū medum filiū ioachaz: et
ſtituit eū regē p pīe ſuo. Q tribz m-
ſibz tū: regnauit in ierlm. Hā ut
dicit palipom. uenient rex egypti
in ierlm. amouit eū et impoſuit
mulecā tū. c. talenta argenti et unū
auri. et cōſtituit regē p eo ſcū ei p

mogeniū elachim. ē dūtarū. i. muta
to noīe uocauit eū ioachim. ut mutaq
o noī signū ēē subiectionis. i. dixit sē
ioachar in dolo: sub spē honorandi eū
in egipto. Hā cum uenisset in reblata:
uinxit eū. i. ligatū misit in cartem in e

Porro ioachim de ioachi. gipto.
xxv. annor erat cū regnare cepit
sec. i. xi. annis regnauit in ierlm. i. fecit
malū coram dño: iuxta oīa q̄ fecerant
p̄es ei. Cumq; arguer eū urias ppha: co
minat: ei ualde. i. fugit urias in egiptū:
i. misit p̄ eū ioachi: reduxit eū i morte
turpissima interfecit eū. Anno quarto
regni ioachi: cepit regnare in babilone
nabugod. Q̄ uicto rege egiptū: tulit oīa
q̄ ei fuerant. a riuo egiptū. usq; ad flumē
euphratē. Et tñsient euphratē. omne sy
riam usq; ad pelusiū cepit: p̄et iudeā.
Porro anno q̄to ioachi locut: i. ieremia
ad omne pplm iuda. i. ad ciues ierlm: di
cent. A tñdextimo anno iohē. locut sū
uob. ūba dñi. i. hodie. xxiij. annus ē. i. n̄
audistis me. P̄p̄ta h̄ dicit dñs. Ad ducā
seruū meū nabug. sup trā hanc. i. sup oī
nationes q̄ in ciuitate ei sūt. i. seruient re
gi babilonis. lxx. annis. Cūq; impleti
fuīnt. lxx. anni. uisitabo sup regē babilo
nis. i. sup trā caldeoꝝ iniquitatē eoꝝ. i. po
nam illā insolitudinē sēptimā. i. mira
bant q̄o tam audacē loq̄bat. Hā i. in
p̄ncipio regni ioachim. cū staret in atrijs
templi. i. dixisset. h̄ dicit dñs. dabo domū
hanc sūt sylo. i. urbē hanc dabo in male
dictionē. apphenderit eū sacerdotes. i. p̄phe.
i. omnis ppl̄s dicentes. morte monat. Et
ascendunt de domo regis p̄ncipes iuda:
i. sedent in porta domi dñi. i. accusabant
ieremiā: sacerdotes. i. p̄phe. Q̄ dicit. An

lit me dñs: ut ppharem ad ūsus locū istū.
Ecce in manib; uris sum. facite q̄o rectū
ē in oculis uris. i. libauit eū p̄ncipes a
manib; ppl̄i. maxime achan fili saphā.
dicentes q̄o micheas in dieb; exechie sum
lia p̄dicasset. i. multi p̄phe in dieb; regū:
nec aliq̄o a regib; p̄p̄si sūt. s. honorati.
Clausus ē tñ p̄ncipes ieremiā: nec pub
lice p̄dicaret. Dixit q̄ dñs ad ieremiā. Tol
le uolumē. i. sēbes omīa ūba q̄ locut sū ē
ad ūsus iudā. i. abas q̄s. a dieb; iohē us
q; ad diem hanc. i. uocauit ieremias
baruch filiū nerie. i. sēp̄it baruch ex ore
ieremie omīs sermones dñi. i. dixit ad eū
ieremias. Clausus sū: nec ualeo ingre
di domū dñi. In gradē ḡ tu. i. lege q̄ sēp̄
sisti. in die ieiunij audiente ppl̄o. i. uni
ūsis q̄ ueniunt de ciuitatib; suis. i. sēp̄
baruch sic p̄cepit ei ieremias: sēpe legēs
in domo domi. i.

Em ē aū in anno. v. ioachi. in m̄
se. x. p̄dicauit ieiunij omī ppl̄o
in ierlm. i. unūsit q̄ ofluxant de iuda. i.
legit baruch sermones ieremie: in intj
tu porte noue domi dñi. Q̄o cū audis
set fili gamarie micheas: descendit ad
p̄ncipes. i. seniores domi regis. q̄ sedebant
in gazophylatio sēbe. Q̄cū tñasset eis
q̄ audierat: ad uocauit ad se baruch.
Q̄cū legisset oīa ūba corā eis: obstupu
erunt. i. dixerūt ei. Ascendere tu. i. ieremi
as. i. nemo sciat ubi sitis. Et ingressi sūt
ad regē: q̄ sedebat in domo hyemali.
m̄se. x. i. posita erat arula corā eo: ple
na prunis. Cūq; legisset iudi fili na
thame tñ pagellat. i. q̄tuor. scidit rex
uolumē scalpello sēbe. i. pietate in ignē
donet. i. sumeret: q̄b; dā tñ p̄dicentib;.
Et p̄cepit rex seruis suis: ut cōphen

derit baruch et ieremiam. Dominus autem abscon-
dit eos. Et dixit dominus ad ieremiam. Sebe-
rursum in uolumine omnes sermones: quos
combussit ioachim. et super addet plures: et p-
cipue ea que dixit dominus contra ioachim. Non
erit ergo eo qui sedeat super solium domus domini: et cadauer
ei piceetur ad estum per diem: et ad gelum per noctem.
Non plangent eum: neque faciem suam uidebunt: et non pla-
gent eum: et non dicent ei uerbum. Non con-
crepabunt ei: neque digne: neque indignate. Se-
pultura asini sepelietur: putrefacta: et piceetur
extra portas iherusalem. **De nabugodonosor.**

S actum est autem et morte ioachim.
In anno .viii. ioachim. apertus est an-
nus quartus nabugodonosor. ascendit nabu-
odonosor in iudeam: et deppebat eam. Rechabites autem
qui habitabant in tabernaculis seorsum ab
hominibus: timentes ascendunt in iherusalem.
ut saluarent animas suas. et dixit dominus ad
ieremiam. Vade: et introduce omnes rechabi-
tas in unam excusam thesaurorum: iuxta
domum domini. Et introduce eos in gazo-
philatum filiorum beniamin: et posuit coram eis
cyphos et calices plenos uini: dicent. Bi-
bite uinum. Quod respondit. Non bibemus: quia
ionadab filius rethab pater noster. precepit
nobis dicens. Non bibetis uinum: uos et
uxores ure et filii: usque in seipsum: nec
domum edificabitis. seminem non serietis.
uineas non plantabitis. in tabernaculis
habitate cunctis diebus: ut uiuatis
multis diebus super terram. in qua pegna-
mini. Et ait dominus ad ieremiam. Dic
habitatoribus iherusalem. Hec dicit dominus. Num-
quid non accipietis disciplinam ut obediat-
is mihi. sicut rechabites patres suos? Propterea in-
ducam super uos mala: quod locutus sum. De
syrepe uero rechab non deficiet uir: stans
in conspectu meo. **orro cum ascendit**

set nabugodonosor in iherusalem. cepit ioachim
et ligauit eum: et trahere fecit in babilonem:
et nobiles cum eo. In mense autem imposuit ei na-
bugodonosor tributum: et remisit eum in iherusalem:
sed obsides traxit secum pueros de semine re-
gio. daniel et tres pueros et seruauit ei ioachim
tribus annis. Sed cum audisset quod rex egypti intem-
pere uellet contra nabugodonosor: negauit ei tri-
butum quod promiserat. Et ascendit rex ba-
bylonis in iherusalem: sub iure sedis intrauit
eam. Sed cum intrasset: fidei non seruauit: sed in-
uenit fortissimos quosque occidit. una cum rege
ioachim quem etiam ante muros in sepulcrum
pictum uisit. Et quia non seruauit ei fidei ho-
stis: ideo forte libere regem uocat eos latronum
culos. dicent. et immisit dominus in ioachim
latrunculos caldeorum et syrie et moab et amon:
ut disperderent eum. iuxta uerbum domini. Hanc
stimata inuenta sunt in corpore occisi. contra
legem: et nomen ydoli quod colebat. chodonator.

Et constituitur natus **De iechonia.**
bug. filium eius regem ioachim iechoni-
am: equocumque. per annum. Deest et octo annorum erat
ioachim cum regnare cepisset: et tribus annis in
libertate: et per dies regnauit. Hanc cum recessis-
set nabugodonosor: timuit ne ioachim memor ne-
cis patrie adhereret egyptiis: et pugnaret ad-
uersus eum: et ideo rediit: et obsedit iherusalem. Sed
ad uocem ieremie egrediente: ioachim ad eum.
cum matre et omni domo sua et principibus ei
et suscepit eos rex babilonis. anno octauo
regni sui. et tulit uniuersa uasa aurea de
domo domini: et thesauros domus regie: et trans-
tulit in babilonem cum rege et matre eius. de do-
mo regia circiter duo milia. de principibus
et uiris robustis septem milia. artifices et in-
clusores mille. In summa: quinquaginta milia. in-
ter quos erat mardocheus ieremias et abuc
iuuenis de genere sacerdotum. Videtur et io-

sephus uelle. qđ iam duos libros scēpserat
de futuro urbi exilio: qđ reliq̃t in iudea.
Ista qđ sponte se tradiderit: p̃pne dicti s̃t cū
migratio iude. Alii ū qđ postea p̃ uolentia
trahi s̃t: p̃p̃e dicunt captiuitas iude. Ab
hac t̃m migratioē. s̃ ab octauo anno regni
nabug. qđam inchoant numerare septu
aginta captiuitatis annos. **De sedechia.**
O r̃stituit nabugod. regē in ierlm
patruū iochim mathania. ut ser
uaret ei sub t̃buto. in t̃p̃osita religioē iu
risurandi: i mutato nomine uocant
eū sedechia. Necessariū p̃mū etatis annū
agebat sedechias cū regnare cepisset: i u
dec̃ annis regnauit in ierlm. i fecit ma
lum corā dño: s̃c̃ iochi s̃t ei. Erat enim
sup̃ba cogitans. ut adhereret regi egyptoy.
i ū seruaret iururandū regi babilonis.
Decipiebant enī eū pseudo p̃p̃he: dicen
tes in p̃ximo babilonios uincendos ab
egyptiis. Cūq; diceret q̃ ieremias: ut sp̃e
poneret in deo: i ū in hoīe: dix̃ ad eū dñs.
Descende in domū figli: i ibi audiet ūba
mea. i descendit. Et ip̃e figulus faciebat
op̃ sup̃ rotā: i dissipatū ē uas in manib;
ei: i r̃usus fecit de eodem litto altū uas:
s̃c̃ placuit in oculis ei. i dix̃ dñs ad ieremi
am. Dic domui iuda. H̃ dicit dñs. Esū
qđ s̃c̃ facit figli. ū p̃tō facere uob. ut
destruā i d̃sp̃dam uos: i penitentes edi
ficem: i plantē. **F**actum ē aū in
anno quarto regni sedechie. misit ad
eum nuntios. rex edom. rex moab. rex
amon. rex tyri. rex sydonis: petentes ū
parit̃ federati. unanim̃ negarent
t̃buto regi babilonis. Et dix̃ dñs ad
ieremiā. fac t̃ cathenas ligneas. i retor
tas. sex: i ponet unā in collo tuo: i ali
as q̃nq; dabis in manū nuntioy q̃nq;

regum. corā sedechia: dicent. H̃ dicit dñs
q̃nq; regib;: i regi iuda. Ego feci t̃rā: de
di eam ei qđ placuit in oculis meis: i ñt de
di om̃s t̃ias istas in manu nabugod. ser
ui mei. Gent̃ aū i regnū qđ ū seruiert
ei: in gladio i fame i peste uisitabo s̃c̃
eos. Nolite audire ūba p̃p̃hoy: dicent
um uob. Non seruietis regi babilonis:
ne peccetis cum eis. Et cum cōpless̃et iere
mias mandatū dñi corā sedechia: ana
nias p̃pha de gabaon tulit cathenā de
collo ieremie: i confregit eā dicent. H̃et
dicit dñs. Sic confringā iugū regis
babilonis de collo istay gentiū. p̃ du
os annos dierū: i referri faciā om̃ia ua
sa dñi: i reducā om̃ē t̃m migrationē
iude ad locū istū: i ait ieremias. Am̃.
Sic facit dñs. q. d. s̃o ip̃m uellē ego:
sic fieri posset. Verūcū audi: anania.
Non misit te dñs: i fecisti fide po
plū istum in m̃d̃atio. P̃p̃tea h̃ an
no mouer̃ p̃t duos menses dier̃. Et
mortuus ē ananias in anno illo: m̃se
septimo. H̃ā hoc p̃p̃herat ieremias: in
mense q̃nto. **T**err̃ aū sedechias
ad mortē ananie: misit nuntios in
babilonē: cum t̃buto. Et misit iere
mias eplam in manib; nuntioy sc̃
to: ad om̃ē t̃m migrationē iude. dicens.
H̃ dicit dñs. Edificate domos: i plan
tate ortos. ducite i tradite nuptias: q̃
rite pacem ciuitatis. ad q̃m transmi
grate uos feci: i orate p̃ ea dñm. q̃a in pa
ce illi erit pax ũsa. Non uos seducant
p̃p̃he. qđ in medio ur̃i s̃t. qđ p̃mittunt
uos in breui redituros. q̃ cū cepit in
pleri in babilone septuaginta annis:
reducā uos ad locū ur̃m. H̃ aū dicit
dñs ad achab filiū culie: i ad sedechiā

filii māsie: q̄ pphant uob mendaciter.
Tradā eos in manū regis babilonis: et p̄ci-
net eos in oculis uis: et assumet ex eis ma-
ledictio dicentū. Ponat te dñs sicut sede-
chia: et sic achab. q̄s traxit rex babilonis
in igne p̄ eo qd̄ fecerat stulticiā in isrl̄: et me-

Hos duos tradunt hebrei fuisse illos
duos senes. q̄s diiudicauit p̄ter daniel.
Hec ob ē qd̄ tr̄ rex babilonis eo traxisset
daniel dicit eos lapidatos. Conuictos
enī tradidit regi ad penā: q̄ noīe igni
significata ē. Cūq; redissent nuntij de
babilone: attulerunt litteras ex parte
pseudo pphay. ad sacerdotes. in ierlm̄. in
hec ūba. Posuit uos dñs in domo sua.
sup̄ omne uisū arrepticiū et pphante:
ut mittatis eū in iuuu et in carcerem.
Q̄ nē q̄re n̄ inēparis ieremiā. q̄ sēp̄it no-
b̄. edificare domos. q̄a n̄ redibitis. Et le-
git sophonias eplam corā sedechia: in
aurib; ieremie. tate ieremias. h̄ dicit
dñs. Sup̄ eos q̄s t̄migrare feci: uisita-
bo ūbū bonū. ut reducā eos. Sup̄ uos
aū. q̄ n̄ egressi estis cū eis: mittā gladiū.
et famē et pestē et ponā uos sicut sicut malat q̄
comedi n̄ possē. Ostendit enī in dñs
signū: et ecce duo calathi plenificis. po-
sit aū tēplū. Et dixit dñs ad me. Qd̄ tu
uides ieremiā? et dixi. sicut bonas. bo-
nas ualde: et malat. malat ualde. Et ait
dñs. Sic sicut hec bone: sic cognoscat t̄m
migratiōē q̄m emisi de loco isto: et redu-
cam eos in t̄rā hanc. et sicut sicut pessime.
sic dabo sedechiā et reliq̄s q̄ remanserūt
in urbe hac. in uexationē et opprobium.
omib; regib; terre.

Et dixit itē dñs ad ieremiā. Vade

et accipe lagunculā figuli testā et ducet te
cum de semonib; sacerdotū et de semonib; po-
puli ad uallē filioy ennon. q̄ et iuxta in-
uortū porte fidelis et iteret lagunculā in
oculis eoy et dices. h̄ dicit dñs. Sic iterā lo-
cum istū et ciuitatē hanc. Et uocabitur
ampli locat hic tophet et uallē filij enno:
s; uallē occisionis. Implebo enī eū cadau-
rib; eo qd̄ n̄ sit alius loc̄ ad sepeliendū. Et
uenit ieremias de tophet et stetit in atrio
domi dñi: et dixit ad omne pplm̄. h̄ dicit
dñs. Ecce inducā sup̄ hanc ciuitatē uni-
ūsa mala q̄ locut̄ sum ad ūsus eā. et indig-
nat̄ fassur sacerdos percussit ieremiā et mi-
sit eū in neruū q̄ erat in porta beniamin
sup̄ion: in domo dñi. Cūq; illuxisset
in crastinū: eduxit fassur ieremiam de
iūuo. Et dixit ad eū ieremias. Non fassur
uocauit dñs nom̄ tuū: s; pauorē undiq;
int̄p̄tat enī fassur et fassor: om̄s in ḡdo. e.
d. Non habis om̄s in ḡdine. i. potestātē
impandi iniqua: s; pauorē undiq; cap-
tiuit̄ ducet in babilonē. Et orauit
ieremias ad dñm. Dñe d̄s exercitū q̄ ui-
des renes et cor. uideā ultionē tuā ex eis: et
enī reuelauit causā meā.

Porro in anno quinto sedechie. ip̄e ē
annus q̄m t̄migratiōis ioachim.
exorsus ē ierzechiel pphare in babilone
ad concipiuos: p̄ q̄m acceperat eplam
ieremie. Pphetiā cū. sicut et danielis: p̄ter
p̄ter q̄m. p̄ter exiliū urb̄ et obitū ieremie.

Porro De p̄ma obsidiōe ierlm̄
in p̄ncipio anni noni sedechie:
nabugod obsecrat ierosolimā. q̄ nega-
uerat q̄ sedechias t̄bitū. Et misit sede-
chias ad ieremiā fassur et sophonias. sac-
dotes. dicent. Introga p̄ nob dñm: si for-
te nob̄cū faciat misericordia. Et respondit

ieremias. **H** dicit dñs. Dabo sedechiā regē iuda: et seruos ei: et pplm ei in manu nabu- god: regis babilonis: et parces eos in ore gladii: et n̄ flectet: neq; parces neq; mise- rebit. Et libe ambulabat ieremias in me- dio ppli: eadem clamans.

Porro rex egypti egressus ē de egypto cū exercitu: q̄i soluturus obsidionē ierlm. Et recessit rex babilonis a ierlm: in occur- sum ei: et fugauit eū in ore gladii: et desy- ria coegit exire. Cūq; vicerat nabug. a ierlm: illuserit falsi pph̄e ieremie: et oq; p̄banc sedechiā: dicentes. Non reuertent babiloni: s; cū migratio n̄a redibit ad nos. cū omib; uasis dñi. Ieremias aū r̄cia h̄is: uera pph̄abat: dicens. E r̄det sede- chias in manu regis babilonis: et loquet̄ os ei cum ore ipsius: et ocl̄ ei ocl̄os ei uide- bit: et in babilonē ducet sedechiā. Impi; ū dicebant: ieremiā a mente excessisse.

Porro ieremias strauit asinū: ut egre- deretur ad anathoth in cū suū: q̄ p̄. stadil̄ distat a ierlm. Cūq; puenisset ad portā bē- iam: custos porte ierias apprehendit eū dicens. ad chaldeos p̄fugis. Et ad dixit ei ad p̄ci- pes. Q̄ celum misit in carcerē: q̄ erat in domo ionathe s̄be. Et sedit ibi ieremias: dieb; multis. Et uenit ad eū ananeel fili sellū patris sui ad uestiblm carceris: et ait. Eme agrū meū: q̄ ē in anathoth. Tibi enī competit hereditas: tanq̄m p̄ p̄nq̄on. Et intellexit ieremias: qd̄ uer- bum dñi ē. Et erant argenti appendēs .vii. statel̄: et .x. argenteos. Et adhibuit testet̄ et s̄p̄it librum possessionis signa- tum et stipulationes: et rata et signato- rim secus: et rescriptū librum fecit ap̄tū. Et in ocl̄is ananeel et testū: dedit lib̄s ba- ruch: dicens. Sume librum c̄ptionis

hunc signatū: et librum hunc q̄ ap̄tū ē: et po- ne eos in uase fictili: ut p̄manē possint multis dieb;. **H** enī dñs dicit. Adhuc posside- bunt et ag. et uine. in tra ista: q̄e qua uos dicat̄. q̄ deserta erit. Ecce ego cōgabo eos de uniuersis t̄ris. ad quas eieci eos: et re- ducā eos ad locū istū: et habitabūt s̄dient. et feriā eis pactū sempiternū. **De s̄a obsi-**

Porro anno dñi c̄. ierlm. nono sedechie. decimo mense. de- cima die m̄sis. luna uicesima s̄cda. rediit nabuzardan p̄nceps exercit̄ babilonis. et p̄ncipes nabug. cū eo: et circumdederunt ierlm: et ceperunt in circuitu ei munitionē. et clausa ē ciuitas .x. et octo m̄sib;. Perri- uis itaq; sedechias. tulit ieremiā de car- cere. **S**ecreto: dicens. Putas nē ē sermo a dño. q̄a redierit chaldei. Q̄ r̄dit. In manu regis babilonis traderis. S; ob- secreto dñe mure. ne remittas me in car- cere ionathe: ne moriar ibi. Et p̄cepit rex ut tradet̄ in uestiblm carceris: et ut daret ei tota panis cotidie. excepto pul- uito: donec cōsumerent om̄s panes de ciuitate. Et clamabat ieremias in uesti- bulo carceris. Q̄ remanserint in ciuita- te: fame aut gladio p̄ibit. Q̄ fugiūt ad hostes: quod dñm mortē declinabūt. Et uenerunt p̄ncipes et seniores ciuitat̄. ad regē: dicentes. Rogam̄ te: ut mo- riar homo iste. De industria enī dis- soluit manū uiroz bellantiū. Plane meruit: cū dicit. Sedechias unctus ducet̄ in babilonē. Etzechiel enī ba- bylone pph̄auit: dicens. Sedechias n̄ uidebit babilonē. Et d̄s rex ad eos. Ecce ip̄e in manib; ur̄is ē: nec enī fals. r̄ge uob̄ q̄cūq; negare. Tulit enī iere- miā et deposuit eū funib; in lacū helcie.

Et interrogauit
eum in do-
mo sua.

in quo n̄ erat aqua. s. lutū: ut morte p̄pa
suffocaret p̄ter. i. erat p̄p̄a in luto usq; ad
guttur: qđ erat a mari oī morte. Tē abde
malech ethyops uir eunuch. de domo regi.
secreto dixit ad regē. Peccare te fecit uiri illi
grauit. Q. r̄dit. Tolle tecū xxx. uiros: ele
ua p̄p̄am de latu anteqm̄ monas. Q. at
sumptis uiris tulit uetēs pannos de domo
regis q̄ computruerant: i. sumisit eos i lat
p̄ funiculos: i. dixit ad ieremiā. Pone pannos
uetēs sub cubito manū tuarū: i. sup̄ fu
nel. Quo t̄p̄o: eduxit eū de latu. Et uoca
uit eū rex secreto ad ostiū tertiū qđ erat
in domo dñi: i. ait. Interogo te ne abscon
das a me aliqđ. Q. respondit. Si uisū de
dō ē: n̄ audies me. Si an̄trauerō t̄: int̄
ficiet me. i. iurauit rex: dicens. Vixit dñs:
n̄ occidā te. nec tradā in manū uiroz q̄ q̄
sūt animā tuā. i. ait ieremiā. Si grieris
ad p̄ncipes babilonis. saluus eris tu: i. do
mus tua: i. ciuitas h̄ n̄ succendet. Et si n̄
grieris: i. ciuitas succendet: i. tu cū domo
tua n̄ effugies manū eoz. Et ait rex. facessē
qđ dicis. s. timeo t̄bules q̄ t̄suerūt ad chal
deos. ne forte accusent me: i. t̄lar in ma
nū eoz: i. illudant m̄. i. ait ieremiā. Nō
traderis. Tē rex inq̄t. Nullū sciat ūba h̄.
Si quesierint a te qđ locut̄ ē rex: dicet.
P̄strauit me corā rege: ne reduceret me
in carcerē. **De fuga sedechie: capta**

omo defecit uictualia urbe.
in ciuitate: adeo ut mulieres co
mederent paruulos suos ad m̄surā pal
mi: sic legit̄ in th̄em̄. Capta ē aū ciui
tas. xj. anno regni sedechie. q̄rto m̄se.
nono die m̄sis scđm̄ iosephū: i. librū re
gum: scđm̄ iere. i. q̄nto die. i. ap̄ta ē ci
uitas t̄a mediā noctē: i. sedechē p̄ncipē
babilonis in porta media. Fugit aū

sedechias cū omī domo sua noctē: i. p̄nci
pel amiq; ei cū eo. p. uia ora regis: i. inḡssi
tē ad uia deserti. Qđ cum nuntiātū eēt
a q̄bz dā traditū. p̄ncipibz babilonis:
p̄secuti sūt diluclo: i. sphenunt eū in cā
po solitudinis ierichuntine. Plures autē
p̄ncipū discipuli sūt recesserūt ab eo: i. p̄m̄ ū
cum reliq̄s uinctū. traxerūt ad regē babil
lonis in reblatha. Q. locutus ē cum eo iud
icū: dicens eū ingrātū fuisse p̄ceptū ab
eo imp̄y: i. n̄ munitū hostilit̄ egisse: i.
deierasse in dñm: i. ad dicit. Magnū d̄s h̄m̄ tuā
neq̄tā odio: tradidit te m̄. Et occidit fi
lios ei corā eo: i. saraiā sūmū sac̄dotē. cū
filiū ioseph. reseruauit: occiditq; eunū
chum q̄ erat sup̄ uiros bellatores: i. sophar
p̄ncipē exercitū qui p̄babat t̄ronē: i. q̄n
q; uiros de his q̄ steterant corā rege: i. q̄
de ianitoribz tēpli: i. s̄c̄ uiros p̄batores de
uulgo. i. s̄c̄ aginta scđm̄ ieremiā. Oculos
ū sedechie effudit: i. cathenis unxit eū.
ut adduceret in babilonē: i. cū eo io
sedechē: i. redierūt q̄ duxerant eos in reb
latha. ad exercitū: in ierlm̄. **De m̄en
git̄ in dñō tēpli i. urb̄: i. de godolia.**
undecimo anno sedechie. mense. s. de
cima die m̄sis. i. p̄e ē annū nonū decimū nab.
regis babilonis. nabuzardan incendit
domū dñi. domū regis: i. omī domus
ierlm̄: i. totum murū ierlm̄ p̄cūtum
destruxit: i. tulit omīa uasa dom̄. dñi.
i. colūnas duas: i. mare enēū: i. ligauit
ut adduceret eū in babilonē. Et it̄: p̄e
dñr captiuitas iude: i. tulit ieremiā
de uestiblo caris. de quo mandatū ac
cepit nabuḡ: in hūc modū. Tolle illū.
i. pone sup̄ eū oculos tuos: i. ut uolūto
facias ei: i. p̄fecit t̄e godoliā filiū archā
ut p̄geret paup̄ibz q̄ relict̄ erant: i. aḡ

cor et uinitonibus: ut redderent singulis an-
nis uectigalia regi babilonis. Sed et aui
nabuzardan in rama: et habebant an-
ti cathinam: et tollens de medio eorum iere-
miam: dixit ad eum. Veni mecum in babilonem:
et honorabo te. Quod si displicet tibi: reside. Ois
terra in conspectu tuo est. habita apud go-
dolam: et quocumque uolueris uade. Et travi-
dit ei nabuzardan cibaria et munuscula:
et dimisit eum. Similitur et rehabsas libos
abire permisit. Sed et itaque ieremias et ba-
ruch notari ei: in medio populi qui relictus
fuerat. Nabuzardan si abiit in babilonem:
trahens secum captiuitatem. Hic fuit exi-
us hebreorum: et regnatus est secundum iosephum
in eo: annis quingentis et quatuordecim: et in
sibus sex et diebus. Secundum librum regum uero: non
plene quingentis. Et fuisse in eo reges ad
xx et unum. Ab edificatione uero templi: fluxerat
anni quingentis et septuaginta: et menses
sex et dies. Ab egressu autem populi ab egipto:
anni mille et sexaginta duo: et menses
sex et dies. Fuerunt autem in templo per suc-
cessionem quinquaginta summi sacerdotes a primo
sadoch: quem instituit salomon usque ad
primum iosedech: quem interfecit rex babilo-
nis. De morte sedechie.

Sexto nabogodonosor cum intrasset babilo-
nem cum triumpho: uictimas solle-
mnes immolauit dñs suis: et sollempnizauit
cum omni populo .xx. diebus. Cumque recubent
exultant: precepit rex ut adduceret sedechiam
in medium: et aliquid de cantationibus
templi cum eo: qui psallent coram uiuantibus
in musicalibus instrumentis: et canerent ymnos
de canticis syon. Bibebant autem ui-
ue in uasis domus dñi: quorum quedam nabugodonosor
seruauit. quedam uero reseruauit. Et cum
daret psallentibus potum: clauso

precepit rex ut sedechie daret potum laxatum
uiui: et coram omnibus ignominiose laxatus est.
Et uersum reduxerunt in carcerem. Quinimo
afflicto dolore: per paucos dies mortuus est.
Et audiens nabugodonosor causa mortis eius: exiit
eum de carcere regio honore sepeliuit. In
14 diebus sedechie factum est eximium **adema**.
regni iudeorum: et exordium habuit quinta etas:
cuius anno secundo facta est solis defectio. quoniam
tales menses perierat. In diebus captiui-
tatis: romanorum sex rex seruus nabit cap-
tue filii. et montes urbi addidit. quoniam ma-
lem biminalis. et quoniam fossas circa muros
dixit. census romanorum cuius primus isti-
tuit. Tandem occisus est a tarquinio superbo:
per filium tarquinii filio. Eodem tempore: apud grecos
sapientes se appellat. In hoc loco dignum
diximus in tempore tractatus de collatio-
ne annorum regum iuda et regum israel: et determina-
tionem earum quoniam nobis occurrerit: ut tandem hi-
storia expediretur persequimur. **Determinatio**
in libro regum **o tractatu**.
emergunt tractatus de collatione an-
norum regum iuda et regum israel: qui quoniam
determinari possunt. ubi uero inueniunt deter-
minatio: uicio scriptorum credimus hoc acci-
disse. qui in populi nominibus in numeris sepe fal-
lunt. Roboam et ieroboam primi regnauit
et annis .x. et .ii. alter in iuda. aliter in
israel. Post ieroboam cepit regnare abia filius
eius in ierusalem in octauo decimo anno ie-
roboam. qui uiginti duobus annis regna-
uit in israel: et regnauit abia ieroboam
tribus annis. quod si nescitis dictum est. hoc est
duobus annis: et aliqua parte tertiis: qui e-
rat uicesimus ieroboam: in reliqua parte
eodem anni cepit regnare asa filius abia:
et .x. et uno anno regnauit in ierusalem.
Anno secundo asa regnauit in israel nadab

fili ieroboā duobz annis. i. uno anno. a
liq parte anni scđi. q̄ ad huc erat tē asā.
Et occidit eū baasā. i. cepit regnare in
isrl p eo. anno scđo asā. i. regnavit. xxiii.
annis. ā tñ plenit. q̄ tē regnasset usq; ad
uicesimū septimū asā. S; n̄ regnavit n̄
usq; ad uicesimū septū. Hela itaq; fili ba
asā. cepit regnare in isrl. anno uicesimo
scđo asā. i. duobz annis regnavit. i. uno
anno. i. aliqua parte scđi anni. q̄ erat
uicesimū septimū asā. i. in hoc eod anno.
Zamri interfecit hela. i. regnauit p eo. vii.
diebz. Q̄ mortuo. diuisus ē ppls. Pars q̄dā
seq̄bat tebnī. altera seq̄uebat amri. i. p
ualuit amri. i. regnavit. xii. annis. in
isrl. h̄ notandū ē. qd̄ contentio de reg
no. int̄ amri. i. tebnī. durauit p tē
annos. i. ultra. q̄ statū dicit scriptura.
qd̄ amri cepit regnare tēsimō p̄mo
anno regni asā. Si enī mortuo Zam
ri statim cepisset regnare amri. cū ē
elect⁹ fuit. ḡ regnare cepisset uicesi
mo septimo anno. l. octauo regni asā.
Veruntā postea. dicit sc̄ptā eum cepi
se regnare in hoc anno sue electionis.
cum dicit filiū eī achab cepisse reg
nare tēsimō octauo anno regni asā.
Si enī. xii. annis regnavit amri. i. in
choauit regnare tēsimō p̄mo asā.
i. asā n̄ n̄ xl. i. uno anno regnauit. pa
lā ē q̄ amri s̄r̄ uixit asā. p̄ annū unū.
Q̄m̄ ḡ achab succedens pat̄. inchoa
uit regnare tēsimō octauo anno
regni asā. Qd̄ sic solū potest. Quan
do sc̄ptura dicit amri regnare cepit
se tēsimō p̄mo anno asā. intelligē
dum ē qd̄ tē solū. i. sup̄ totū isrl. mor
tuo tebnī cepit regnare. Qñ aū dicit
eū regnasse. xii. annis. ā uicesimo

septimo anno asā numerat. qñ isrl eū
in regē elegit. Qd̄ tēp̄ extendit usq; ad
tēsimū octauum annū regni asā. q̄d̄
achab regnare inchoauit. **H**uc sen
tentie sequens sc̄ptura sonat. q̄ narrat
iosaphat filiū asā regnare cepisse. q̄to
regni anno achab q̄ fuit ultm̄ asā. q̄
dragelini. i. p̄m̄. Porro iosaphat regna
uit in isrl. xxi. annis. Eū anno sep
timo decimo. ochorizas filiū achab cepit
regnare in isrl. i. duobz annis regnauit.
Huic qd̄ filiū n̄ hūit. fr̄ eī iorā successit
in regnū. i. cepit regnare iorā in isrl.
anno scđo iorā filiū iosaphat. S; q̄rit.
si anno decimo septimo iosaphat. q̄
xxi. annis regnavit. ochorizas cepit
regnare. i. duobz tñ annis regnavit.
q̄m̄ iorā fr̄ eī. anno scđo iorā filiū iosa
phat. i. n̄ pot̄ octauo decimo l. nono de
cimo anno iosaphat regnare cepit.
p̄tea statim in seq̄utibz subiungit sc̄p
tura. qd̄ octauo decimo anno iosaphat.
iorā filiū achab regnavit. h̄ contrarietas.
sic solū pot̄. Duo anni q̄bz regnare
dē ochorizas. illi sē. q̄bz solū. i. in colu
mis. anteq̄m p̄ cancellos dom̄ sue cor
ruisset. regnavit. Reliq̄ ū. xxi. l. x.
q̄bz eo languente fr̄ eī iorā ad ministra
tionem regni agebat. n̄ s̄. fr̄ deputa
tur. Vñ in octauo decimo regni iosa
phat. regnasse dē iorā. qd̄ tē regni ad
ministrationē p̄ fr̄ q̄ languebat sus
cepit. **S**c̄ptura ū que dicit. qd̄ iorā
filiū achab. anno scđo iorā filiū iosaphat
regnavit. tēp̄ quo solū defuncto iam
fr̄ regnare cepit. attendit. Ex diūsoy
sane sc̄ptis p̄phay. collect⁹ ē tract⁹ libri
regū. Vñ ē. qd̄ aliud aliud. i. ali aliud.
scđm̄ rationū diūsitatē. amciū incho

ationis regni regū. tā uida qm̄ isrl̄ afflig-
nauit. Iorā aū fili achab xij. annis sup
isrl̄ regnauit. Illa ḡ scriptura q̄ p̄ta dicit
q̄o anno q̄nto iorā fili achab regis isrl̄.
regnauit iorā fili iofaphat. regis iuda.
tēp̄ adtendit qn̄ p̄ fr̄e adhuc uiuente
regnū administrare cepit. Porro iorā
fili iofaphat. xxx. duoz annoz erat
cū regnare cepisset. i octo annis regna-
uit ierlm̄. Anno xij. iorā fili achab.
regnauit ochorias fili iorā regis iuda.
xx. duoz annoz erat cū regnare cepis-
set. i uno anno regnauit in ierlm̄.
Q̄dam mendosi codices hnt. iorā filiū
iofaphat. xxij. annoz ēē tū. cū regnare
cepisset. q̄o stare n̄ potest. Si enī xx. du-
oz annoz erat tū. cū regnare cepisset.
i. iij. annis tū regnauit. ḡ tēnari
erat. cū mortuus ē. S; fili ei ei succedēs.
iā xx. duoz annoz erat. Ḡ qn̄ cū genu-
it iorā. octo annoz erat. q̄o. ē impossi-
bile. Tū hebi tū dunt. iorā filiū iofaphat
xx. annis regnasse. i. xlii. uixisse. q̄o u-
detur sonare illi littere. q̄ dicit cū xx.
duoz ēē cum regnare cepisset. S; tū di-
cunt. solol. iij. annos q̄b; innocent
iux. anteqm̄ fr̄es suos occidisset. illi
in regnū deputatos. a scriptura. **M**or-
tuo ochoria. mat̄ ei athalia sex annis
regnauit in ierlm̄. Eisdē sex annis.
regnauit ei hieu. q̄. i. xx. octo annis
regnauit in isrl̄. Anno septimo hieu
cepit regnare in ierlm̄ ioas. i q̄oragi-
ta annis regnauit. Regnauunt ḡ
parit ioas in iuda hieu in isrl̄. xxij.
annis. Q̄b; finit. mortuus ē hieu. i
successit ei in regnū ioachaz fili ei in
choans regnare anno uicesimo tū
ioas regis iuda. i. x. i. iij. annis reg-

nauit in isrl̄. S; si anno. xxij. ioas. io-
achaz cepit regnare. i. annis. x. i. iij. reg-
nauit. cū ioas. xl. tū annis regnauit.
palā ē. q̄o usq; ad tēsumū nonū. l. p̄q̄
q̄oragēsimū annū ē. ioachaz regnauit.
Qm̄ ḡ statim in seq̄nti dīē scriptura.
q̄o ioas fili ioachaz. anno tēsumo sep-
timo ioas regis iuda. regnare cepit.
forte tēsumo uiuente p̄e. simul cū p̄e
regnauit. forte scriptoz negligentia q̄
in nūm̄is sepe errat. hanc difficultatē

Anno scdo ioas regis i. pepit.
isrl̄. regnauit amasias in ierlm̄.
xxix. annis. Annis scdis ioas q̄ ama-
sias regnare cepit. numerat ex q̄ sol
defuncto patre regnauit. Uxit aū
amasias rex iuda. p̄q̄m̄ mortuus est
ioas rex isrl̄. xx. annis. Et h̄ ont q̄sq;
o. Sup̄ dictū ē. q̄o amasias anno scdo
ioas regis isrl̄ regnare in choans. xx.
i. ix. annis regnauit. Mortuo ita-
q; ioas. soli quatuordecz anni sup̄
fuerūt amasie. t̄ ad pl̄ quindez. for-
te errauit scriptor. ponens. xx. p̄q̄tu-
ordecz. l. forte amasias uiuens desit
regnare. i. x. l. xi. annis uxit dunt
qm̄ regnauit. **P**orro anno q̄nto
decimo amasie. regnauit in isrl̄ ie-
roboā. xl. i. uno anno. Simul itaq;
regnauerūt amasias in iuda. ieroboā
in isrl̄. ad plus. xv. annis. Q̄d ē ḡ q̄o
seq̄nt scriptura dicit. q̄ uicesimo sep-
timo ieroboā. regnauit orias fili a-
masie in ierlm̄. forte q̄ndecz annis
iuda sine rege fuit. q̄ ut diximus
amasias uiuens regnū dimisit. i. o-
rias adhuc paruul̄ regnare n̄ pot-
at. Mortuo ū p̄e. cū sedecz ēē anno-
rum. i. ieroboā in isrl̄ uicesimū sepg-

mum regni sui annu inchoasset. regna-
 re cepit in ierlm. .i. l. duobz annis regna-
 uit. Porro anno trigesimo octauo ozie re-
 gis iude. regnauit zacharias fili ieroboā.
 in isrl. .i. m. libz. Et hic orit qd. Sup̄ dic-
 tum ē. qd. anno uicesimo septimo iero-
 boā. qd. xl. i. uno anno regnauit. ozias
 regnare cepit. .i. l. iij. annis regnauit.
 Quatuordecim itaq; annis parit regna-
 uerit. ozias i. ieroboā. Cui ieroboā p. xl.
 i. unū annū defuncto. si statq; zachari-
 as fili in regnū successit. n̄ in trigesimo
 septimo. s; in quinquagesimo anno regni
 ozie regnare cepit. Aut ḡ regnū isrl.
 .xx. t̄bz annis sine rege fuit. Et post pis-
 tol. .xxiij. annos zacharias fili ieroboā
 regnauit. Q̄ t̄n illz. qd. pessime uixit.
 in regnū n̄ s̄ cōputati. Solz aū. .i. m.
 sel qd. correctus uixit. in trigesimo octa-
 uo anno ozie. illi s̄ cōputati. In trice-
 simo anno anno ozie. sellū occiso za-
 charia regnauit in isrl. uno m̄se. Eo-
 dem anno manabē occidit sellū. et
 regnauit in isrl. .x. annis. Anno. l. ozie.
 phaccia fili manahen regnauit in
 isrl. duobz annis. Anno. l. sedō ozie.
 phacē fili romēe phaciā interfecit.
 i. regnauit in isrl. .xx. annis. Anno
 sedō phacē regnauit ioathan in ie-
 rlm. i. sedecim annis regnauit. Q̄n-
 decim ḡ annis ad mū simul regna-
 uerit. ioathan in iuda. i. phacē in isrl.
 i. annū q̄ fuit ultimū ioathan. fuit
 phacē septuaginta. i. ita phacē reg-
 nauit p̄ ioathan t̄bz annis. in q̄bz
 i. regnauit ei achaz fili ioathan. Qd
 ḡ legit. qd. osē interfecit phacē. i. reg-
 nauit p̄ eo uicesimo anno ioathaz
 filiz ozie. ex illo tēpore regnauit ioa-

than septa numerat. q̄ pat̄ lepso i. reg-
 nauit. Vbi aū leḡ. qd. anno sedō pha-
 cē regnauit. i. qd. sedecim annis regnauit.
 ab illo tēpore numerat. q̄ sol̄ mortuo
 patre regnauit. Porro. xli. anno achaz.
 osē regnauit in isrl. .ix. annis. Si ḡ pha-
 cē i. achaz t̄bz t̄m annis i. regnauerit.
 ut dictū ē. t̄ q̄to anno achaz occis̄ ē
 phacē. i. si osē occisor ei. n̄ regnauit p̄ eo
 usq; ad. xij. annū achaz. t̄ regnū isrl
 fuit octo annis sui rege. Itaq; p̄dicte re-
 uertat̄ i. alie. si q̄s p̄missim. determina-
 ri possit. t̄ p̄ synecdochen. l. qd. qdā cū pa-
 trē regnauerit anteqm̄ solz regnauerit.
 l. qd. regna q̄nq; sui rege fuerit. Expl.

Post De plogo in tobiā.
 ditionem duarū tribuum con-
 sequent̄ ēēt p̄seq̄ que i. eos gesta sunt
 in babilone. ut de daniēle. i. q̄b̄dam
 fuit ei. S; quia p̄termisimus hy-
 stonam tobie que facta ē in diebz ere-
 chie. iō ad eā p̄sequēdā. reuertemur. Cui
 etiam continuabim̄ hystonam hest.
 i. iudith. n̄ seruantes tempis ordinē.
 s; librorū compaginē. Quia sic seria-
 tim compaginati sunt libri isti. in
 uet̄i testamento. forte p̄t breuitatem
 ul̄ p̄t sui incidentiā. Vbi autē in-
 cidencia occurrerit. cām incidentie
 singulis locis ostendem̄. Liber tobie
 sc̄pt̄ est caldaice. s; ieronim̄ ut ip̄e
 tradit in primo. in latinum t̄ntu-
 lit sermonem. h̄nt̄ interpretem in he-
 breā. i. caldea lingua p̄tūm. Q̄ librū
 caldaice editum. legebat ei hebraice.
 quia melius intelligebat hebreum.
 qm̄ caldeū. Ip̄e autē accito notari-
 o. sc̄bebat latine. Translulit autē
 eum rogatu duorū ep̄orū. s. chromatij.

reliodon. Et fuisse uidi molesti ieroni-
mo: p hac translatione. quia trāstulerat
librum edictum caldace. qñ edit ēē he-
braice. i. qñ ēē: de uoluminibz hebreo-
rum. et de canone uetis testamti. Lib
namq; tobie ut dicit ieronimus n ē
de canone uetis. r. s. computat inter
agyographa. In quo uerbo uidetur
sibi obloqui. Si enī de agyographis
ē. g. de canone. Ipe namq; ieronimū
canonem. ut. r. distinguit inter ordi-
nes. i. pimum ordinē uocat pentateu-
cum scdm pphas. tertium agyographa.
Pm ordo continet. uolumina. Scds
duy. Tertius. ix. ut sunt oīo. xxix. ut
de scdo ordine sunt. iiii. libri. iiii. pph-
tialium ppharū. et lib. xii. ppharum.
et liber ioseph et iudith. Qd ē g. qd dic-
tum ē. liber tobie n ē de canone. s. po-
nī inter agyographa. Si autem:
de uicio scriptorū mēductum ēē di-
cerem. i. scriptum ē agyographa. papocri-
pha. Quia reuera liber tobie inter a-
pochrypha ē. i. int abscondita. i. int
uolumina de qbz incertum ē. aqbz
edita. S. quia in omibz libris scriptis
reperitur agyographa. dicat q; ita
large accepit agyographa. ut sub agy-
ographis complectatur apocrypha. Ali-
ud quoq; ubum ponī in plogo qd
post mouē lectorem. dīc enī quia ro-
gatu duoy. s. chromatū et eliodon.
adgssus ē laborem unū diei. Mi-
rum enī uidetur et in possibile. q.
in uno die trāstulit totū librum
tobie. S. potuit appellare labore
diurnum qñ breuem et n diutur-
num. *Expositio libri tobie.*

obias iste fuit de neptalim et

duxit uxorem de thou neptalim. noīe
annā. De qua suscepit filiū noīe to-
biam. et ita fuit ead anna uxor et mī-
tobie. Et habitauit in ciuitate nep-
talim. q non noīat. S. p circumstan-
tes ciuitates eā designat. Erat enī
inter naalon et carialeser. que dicta
ē cariapheret. qñ ciuitas litterarum
quia unūli habitatores ei. tam uiri
qm mulieres. exercebant officiū lītē-
rarum. i. omī sēptores erant. fuit q;
in captiuitate neptalim. qñ. s. cap-
tatiuitate sō tribus zabulon et nep-
talim asalmānāsar. de q ysaias. Pri-
mo tēpe et ē. Alie namq; p ea captiua-
te sunt p sennacherib et reglaphalāsar.
Iste tobiat religiosus fuit a iuuentu-
te sua. nq uoluit adorare uitulos
aureos. quos posuerat ie. roboam.
indan et in bethel. s. ue. nebat
in ierlm ter in anno uix manda-
tum dñi ad adorandum. qñiens
oportunitatē habet. Et qñ non po-
tat quia posuerat sacerdotes idolo-
rum custodes in uis. singulis an-
nis. soluebat oē decimationem. p
seclat et aduenit in quo pperā egisse
uidē. Non enī omnis decima
eroganda erat paupibz. s. tñ deci-
ma tñ anni. Erat enī tplex deci-
ma. Collectis enī frugibz itatit et uen-
tilatis. decimas oīum frugū et fruc-
tuum. soluebant leuitis. ptea de-
cimabant. ix. partes. Et de illa
decima sepata. faciebant expensas
et oblationes. ē ter in anno uenirent
in ierlm ad adorandum et offeren-
dum in tēplo. Item de tēio in tēum
annū. sepabant qñdā decimam q

in usus paupum expendebant. Itaq;
sola decima tñ anni: paupib; erat
eroganda. Qd g dictum ē de tobias: q;
dē decimationē p̄sctis r̄ aduenis ero-
gabat: de omni decima tñ anni in-
telligendum ē. Vel q̄a n̄ habebat fa-
cultatem ueniendi in ierlm: iuste e-
rogabat aduenis r̄ p̄sctis etiā deci-
mam que soluenda erat leuitis: ita
de omī decima gñl̄ post intelligi.

**actum ē autē q̄ de opib; tobie
salmanassar rex in captiuitate.**

assirioy. tref. x. tributum fuit in cap-
tuitatē. Et distrixi sē p̄ ciuitates me-
dorum. s. assirioy: tractus ē tobias
in captiuitatē. ē uxore r̄ filio: r̄ habi-
tabat in ninue ciuitate. hñs se re-
ligiose: in captiuitate. Volens cō-
tami- nari cib infidelium. s;
solis cibis legalib; utē. n̄ solum
tum in cib. s; in omnib; aliis reli-
gionem seruabat. ita q̄ p̄fama re-
ligionis r̄ sc̄tatis sibi comparauit
gratiā regis. Et concessa ē libtas
in captiuitate. ut p̄ omī ciuitates
medorum libe poss; ne. qd aliis
captiuis minime licebat. Data ḡ
sibi hac libertate: deambulabat
p̄ ciuitates assirioy p̄dicando fr̄ib;
suis ne contaminarent cibis infi-
delium. ne tñs gredientur manda-
ta dī sui. Et ē ueniss; in ciuitatem
rachez in uenit ibi q̄dam contri-
bulum suū. s. gabelū egentem r̄
artatum penuria uictualium: q;
forte copiā hēbat filioy. Veniens
autē in ciuitatem. honorat ē ab of-
ficialib; regis. q; nouant eum a-
micū regis. Et cum accepiss; ab ei

decem talenta: memoratū pond; angē-
ti tradid; contribuli suo sub cirogpho
ut lucraretur. in r̄ ad q̄rent sibi uictu-
alia. P̄tea rediit in ninue. Mortuo
autē salmanassar successit ei filius ei
sennacherib: r̄ hic hñs exp̄ssum de bi-
stona: quia diuisi fuerūt salmanassar
r̄ sennach. Sup hoc namq; sē diuerse
opinionel. Ieronym; namq; in glosa
q̄dam sup ysaiam uidē uelle q̄ fuit
unus r̄ id rex. s; binomī. n̄ h̄r in glo-
sa salmanassar q̄ r̄ sennacherib. S; p̄-
tuit q̄dem ē binomī. Eschilominus
tñ fuisse ei ali dictus sennacherib.
q; hoc exp̄ssum h̄r hic: de bistona no;
de glosa. Probabilius ē ḡ salmanassar.
phul. sennacherib. reglaphalassar. fuisse
diuiso reges. s; modico tēpe succedente.
Audita cede assirioy que facta ē aban-
gelo p̄cussore in obsidione ierlm q̄n
eualit sennacherib cū paucis: assiriū
audientes p̄mōs suos r̄ amicos ibi
p̄ptos p̄sequēbantur iudōs. qui erāt
in captiuitate inter eos: r̄ occidebat
multos. Et tobias sūmo ope dabat
opam sepultē: q̄ est septimū op̄ m̄e.
Qa cum. v. legantur in euanglio: sep-
timum legi in tobias. Et ē. non au-
det in die: surgebat de nocte: r̄ laten-
ter sepeliebat cadauē mortuorū. et
audiens hoc sennacherib indignat
ē: r̄ q̄rebat eum ut occideret. Et latu-
it in ciuitate ap̄d amicos suos. q̄a
multos habebat in ciuitate ami-
cos. Sennacherib uero quadragesi-
mo q̄nto die. m̄fectus est a filiis
suis. in tēplo. Et regnauit p̄ eo filius
ei. assaradoch. **Q̄r sepeliebat mor-**

Quadam aū die p̄parat mor-

tobias cibos in domo sua et uocauit fili-
um suum dicens. Egrede ut uideas
si forte inuenies aliquem de contribulatis nostris
ut comedat nobiscum ne soli comedamus.
Qui cum egisset ecce inuenit quendam de
iudeis mortuum in uia et cadauer ei
iacens et renouauit per eum et licet in epa-
ret cum uxore sua et amicus ei dicens.
Per hoc negotio fere mortuus es et nos te
cum. Tu nichilominus desiste et accubite
cadauer in domum suam et diligenter custo-
diuit usque ad noctem et in nocte sepeluit.
et post sepulturam comedit. *De ex-
tione tobie et mortui ei ad filium.*

Erat autem quadam die cum
redisset in domum suam de consu-
eto opere fatigatus obdormiuit iuxta
parietem sub nido irundinum que
nidificauerant in domo sua et caden-
tibus super oculos eius stantibus irundinibus con-
factus est. Et in hoc insitum est ei ad
graminationem et exemplum patientie
e sicut et iob flagellatus est ad exemplum
patientie. Uxor autem eius singulis diebus egre-
diebatur ad opus textilem et inde lucra-
batur in uualia sibi et uiro et filio.
Et dum quadam die emisset edum de
labore manuum suarum ad comedendum
et afferret audiens tobias bala-
tum hedi uide inquit ne furtiuus sis.
Non debemus de furto uel rapina co-
medere. nec transgredi mandata dei
nostri. Tunc cepit uxor increpare eum di-
cens. Vbi sunt iusticie tue. quibus ob-
seruabas mandata dei? Hunc cecum
factus es. Tunc amarissime fleuit tobi-
as et orauit ad dominum ut succiperet ani-
mam eius. Eadem hora qua orauit
tobias ad dominum ut tolleretur anima

eius de medio excrebatur uerbis uxoris. ora-
uit id ipsum in quadam ciuitate medorum
que in historia nominatur si exprimi-
tur. uirgo quedam religiosa sara a filia
raguelis. Hanc desponsauerat pater suus
duodecim uiris. et nemo cognouerat eam. quia
semper prima nocte quando singulis uiribus ingre-
diebatur lectum uxoris. antequam cognos-
ceret eam. paratus erat demon et in-
terficeret eam. ad latum uxoris. et sic
interfecerat. duodecim uiros eius. antequam aliquis
cognouisset eam. Contigit ergo quadam
die dum increparet unam de ancil-
lulis. exaspata ancilla sub die sue.
in uerba opprobrii prupere dicens. In-
terfecit uiros tuos. nunc uis me
occidere sicut eos occidisti? Excrebata sub
ancille. ascendit superius cenaculum do-
mus sue et amare fleuit et orauit ad
dominum ut uel tolleretur anima eius de medi-
o uel liberetur eam ab huiusmodi opprobrio.
Contigit ergo quod eadem hora directe se ad
dominum orationes sara et tobie et ab angelis
ad eum platur. quia usque exaudiret eam.
de tobias persequimur. Tobias postquam peti-
it a domino ut tolleretur anima suam. pu-
tauit propinquum esse obitum suum. sperans
se exaudiri a domino. exconfidentia
nitentium quod bene sperabat de misericordia sua.
Vocauit ergo filium suum uolens eum
instruere. Solent enim patres circa obi-
tum quedam finalia precepta filiis suis
tradere. filius prope est inquit ut moriar.
uide ut sepelias me more gentis
nostrae. quia iudei magnam adhibebant
diligentiam sepulture. Preterea diligen-
ter exortatur eum ut seruaret man-
data dei sui et precipue de elemosina
facienda. que omne peccatum extinguit.

guit. sicut aqua ignem. Et p̄cipue de
honore matris exhibendo. Memento in
quit fili quātos dolores sustinuerit ma
ter tua p̄ te. dum es infra lacta ei. ho
nora eam in uita tua. cū autē mortu
a fuerit. colliges eā mecum. i. sepelies eā
mecum in sepulcro meo. Ad ultimum
addidit. cum adolescens es. tradidi
gabelo contribuli meo in ciuitate ra
chet. x. talenta argenti. sub cyrogpho.
Vade g̃ in ciuitate racher ad eū. i. de
feres cyrogphum ei q̃ habeo in cista.
Et dabis ei cyrogphum. i. dato cyro
gpho dabit t̃ argentum. ad quē fili.
Cetera inq̃t q̃ precepisti m̃ pater imple
possum. hoc autē ultimum neq̃q̃m
q̃a uia ignoro. difficultate m̃is hor
ro ad q̃ p̄. Quere inq̃t ducē uie. i.
fatage ut hoc impleas. q̃a necessari
um erit t̃ argentum. De tunc to
Cumq̃ egressus ē ēe *bie cū anglo.*
ille. ut quereat nūtiū ducē
uie. ecce apparuit ei in uia angls. s.
raphael. in sp̄e edam inuenit. Et
uide quia de quoq̃ ordine fuerit
angls iste. elegantē dictū ē raphael.
q̃o sanat medicina dī. sp̄e enī uene
rat ad medendū. i. ad curandū to
biam. de ciuitate sua. i. ad saram de
stilitans opprobrio sanandā. i. liban
dam. ad q̃ ille. Vñ inq̃t h̃m̃ te bone
inuenit. Ex filiis isrl̃ inq̃t ego sum.
Ad q̃ ille. Esst inq̃t uia q̃ t̃ in ci
uitatem racher. Hōm̃ inq̃t. i. se
pe fui in ciuitate illa. in domo ga
beli amici mei. Audiens ille quia
noē ēē ei quē querebat. gaudius
ē. i. adduxit eum ad domū p̄ris sui.
Et cū intraret angls domū tobie.

salutauit eū. Gaude inq̃t tobias. ad q̃
tobias. Quom̃ inq̃t gaude possum quā
lycē celi uide n̄ possum. ad q̃ angls.
forti aīo esto. i. constanti. q̃a p̄p̄ ē ut sa
neris. Et ad hoc n̄ respondit tobias.
estimans q̃ hoc diceret ad ulando. s. q̃ si
uit ab eo. De quo genere es tu. Ad q̃
angls. Qd̃ aote de genere meo. Hūm̃
um q̃re. Ego sum azarias. fili mag
ni ananie. De quo inq̃t g̃ne es tu.
Et uide q̃a nec primo m̃at ē angls
dicens. Ex filiis isrl̃ ego sum. nec m̃
cum ait. Ego sum azarias. filius mag
ni ananie. Erat enī de filiis isrl̃. i. de
numero uidetur dñi. i. erat ad ui
tor p̄grām dī. H̃a isrl̃ interpretat̃ uir
uidens dñi. azarias ad uitor. anania
g̃ra dei. Et ag̃sus ē tobias t̃ cum an
gelo. ualefaciens parentibus suis.
Mater autē flebat dicens. ut q̃o mit
timus te p̄gnari fili m̃. Perat pe
cunia ista. Et p̄ma nocte iacuerit
iuxta flum̃ tigrin. forte q̃ rara erat
habitatio ciuitatū in tra. Et i. sedet
tobias in ripa fluminis. ut ablueret
pedes suos. i. exueret puluē. p̄silire
p̄silis magnus. q̃i uolens eū trans
glutire. i. amittit tobias. Et clama
uit. azaria azaria. Ad q̃ angls. Ho
lūtimere. s. arripe eū p̄ brānciam.
et ex̄he. Et statim āreptū ex̄xit.
Ad q̃ angls. Exenta eum. i. ex̄he
m̃iora. cor. s. fel. i. iecur. i. reponet
in cachilide. Et querenti ad q̃o re
ponet. respondit h̃ medicinalia.
i. sēctas uires habet. At enī fumū
iectoris igne cremati. demonēs ar
te. i. ad ip̄os effugandos uale. Hec
fuit hoc m̃rū cū i. ligna q̃rūdā

arborum: hanc habeat uim sibi na-
turali insita. ut eorum fumo: demo-
nes arceantur a domibus in quibus cre-
mantur: et potestatem quamdam quam habent
super homines habitantes in domo. a-
mittunt. Adidit quoque hanc unctionem
fellis uim habere. ut eius unctione oculos
albugines sanarentur. Nota quia
super hunc locum dicitur beda. per tobiam
lauantem pedes in littore. significa-
ri christum. qui lauit pedes in cruce. i.
unda sanguis sui. mundauit fide-
les. qui sunt pedes eius. adhuc intra
ambulantes. Piscem qui uoluit to-
biam transgrediri. significari demo-
nem. qui accessit ad eum pendentem
in cruce. omnibus modis expiri uolens.
si petendi eam possit in homine illo in-
uenire. Visus est enim bede. qui lucifer
qui temptauerat eum in deserto. et uictus
est: accessit ad eum pendentem in
cruce et temptauit eum. In quo ui-
detur plane obloqui aliis sanctis. qui uo-
lunt. quia primo cognouerat eum
dominum glorie. per exultationem aitarum
gaudentium in inferno. Unde et
mortem eius quam omnibus multis persuaserat:
per uxorem pilati dissuasit. Ad precep-
tum angelus tobias exentato pisce re-
seruauit sibi interiora. scilicet felle et cor. siue
iactur. Quia in historia in hoc. in illud
ponitur. et per eos accipitur. Et coxerit par-
tem piscis et comederit. Reliquum ad la-
borem tantum reseruauerit. De cibo
autem angelus idem sentendum est: quod de
cibo angelorum. quibus legem habebat:
cibum obtulisse. Quia forte in edendo
assumpsit. non transiibat. Mane ag-
glossati sunt ibi. Cumque pergerent. qui sunt to-

bias ab azaria. uel potius habitare hac
nocte: Ad quod angelus. Est ciuitas preda
nobis ubi manet contubilis cuius ra-
guel. habet filiam unicam nomine sara.
que debet tibi uxorem secundum legem et be-
nigne recipiet nos. Et manebimus
hac nocte in domo eius. Ad quod tobias.
Scio inquit quod filiam habet unicam in
propinquum secundum legem debitam. Sed au-
diui quia sonauit eam. Unde uiris et sin-
gulos interfecit demon. Et ingredietur
ad eam. Timeo ergo ne id ipsum in con-
tingat. Ad quod angelus. Noli timere. Hostis
in quos conuiget demon potestatem
habet. In eos tamen qui eam explede libi-
dinis se cognoscunt. sicut equus et mu-
lus. non sibi potest non tantum religionis.
In eos autem qui secundum deum coniungun-
tur nullam habet potestatem. Ne dubi-
tes ergo accipe eam. quia reseruata est ti-
bi a domino. Et autem omnis potestas de-
monis eluminetur. tibi primis noctibus
non cognoscet eam. Sed continentem et re-
ligiose habebis te cum ea. Et quod tibi
noctibus facere deberent: determinauit
ei. Prima inquit nocte: eras in con-
tinua oratione ut det uobis deus preces.
diligenter exhortabitur et instruet eam.
Secunda nocte sociabitur ei. in conpar-
ticipationem patriarcharum. i. orabitur
ut det uobis deus principium eius societa-
tis qui habuerit patriarche cum uxori-
bus suis. i. det uobis principium religionis.
et sanctitatis patriarcharum. Tercia die acci-
pietis sollemnem benedictionem. quia
forte per puellam et sacerdos si affuerit be-
nedixit eis. Tercia nocte per angelum fu-
erant cubilem. Quarta nocte accedes
ad eam. Unde patet quod non de cognoscere

carnali: intellexit q de secunda nocte dixit.
Alioquin: sibi contrarius esset. hac eru-
dione accepta: confortatus est tobias
et uenit in ciuitatem. **De nuptiis to-**
bi et inthel domui raquel et sara.
Raguel: salutauit eum et be-
nigne recepit eos. ignorans tamen q essent.
et locutus ad eos. **Et inquit estis uos?**
Et dixerunt. De tribu neptalim. de capti-
uitate nimue. et de captiuis q sunt in
nimue. **Hosias inquit tobiam contri-**
bulem meum. **Et dixerunt.** **Houimus.**
Et dum colloquerentur: intrauit an-
na uxor raguel. et aspiciens tobiam dixit.
Iuuenis iste q simillimus est contri-
bulo tuo. **Et uide quia huius fuit quanta**
anna. Quia quoniam anne leguntur
in sacra scriptura. et anna prophetissa. An-
na beate uirginis. Anna mater samu-
elis. Anna uxor tobie. Anna uxor ra-
guel. Quidam uolunt adde sextam.
uolentes si eadem fuisse: matrem et uxorem
tobie. sed nichil est. Cumque multa bo-
na proposuisset raguel de tobia: dixit
angelus ad eum. **Iste filius ei est.** **Et sta-**
tim pater et mater et puella: ceperunt
ruere in amplexu illius. **Et precepit ra-**
guel occidi arietem et parari uictu-
mat. ut sollempniter epularentur
et pater in quo suo. Ad q tobias. **Non**
comedam inquit tibi si prius exifica-
ueris me super quodam. q uolo pete-
re. **Peto in filiā tuam in uxorem.**
Tunc ille obstitit et hesitauit. **Sciebat**
enim filiam suā huic debere. secundum
legem. sed timebat ne occideret eum
demon. sicut alios occiderat: et ita
esset occasio mortis proximo suo. **Tunc**
locutus est angelus ad eum. **Scimus quod**

hesitas. **Noli hesitare.** quia huic reser-
uata erat a domino. **Statim raguel dextrā**
filie tradidit ei et ipse accepit. **Postquam autem**
sollempniter epulati sunt duci sunt ambo
etiam super cenaculum. ubi paratum erat cu-
biculum eis. **Et antequam ingredierentur**
cubiculum diligenter exhortatus est eam di-
cent. **forti animo esto et constanti.** quia li-
bit te dominus ab obprobrio stultitatis. **Oportet**
ergo ut hac nocte non conueniamus
carnaliter. sed caste nos habemus: et oremus
ad dominum. ut det nobis plenum ad seruici-
um et cultum suum. **Postea uolens in-**
trare cubiculum est uxore. exierit ietur.
piscis. de chachide. et de chachidi. q in
pluribus libris legi sua l. o. quia q in e-
tum est. **Et posuit in igne.** **Et postquam**
cepit cremari et fumigare statim egit
est demon. **Et angelus raphael religauit**
eum in deserto super montem egypti. **Circa**
cantuum pulloy. i. circa mediam noctem.
putauit raguel tobiam a demone per-
itum. et uocauit seruum suum dicens. **va-**
de para foueam in angulo domus. ut
sepeliatur homo iste. antequam luceat. **et**
excitauit uxorem suam a somno dicens.
Prepe uni de ancillis tuis. ut latenter
ascendat cenaculum et uideat: si adhuc
mortuus est. **Et ascendens secundo ancilla**
uidit ambos dormientes. quia per noctem
uerat morem et in obdormierat. **Et re-**
muntrauit raguel et uxorem ei q uue-
ret et persequi se dominum: gratias actione. **Et**
iam parata foueam fecit raguel in ple-
ri. Mane fecit occidi multas uaccas.
Et conuocatis uicinis fecit sollempne
epulum et dum celebraret nuptias
cum omnibus uicinis conuocatis. in eorum
audientia. **gratias suo tobie dedit di-**

mediam portionē factatum suarū. pro-
mittens ei qd p mortem ei reliqua pars
ad eum deuolueretur. et ad filiā suā. Et
ad iurauit eū coram oibz ut maneret
cū eo: p. xiiij. dies. s. p. duas ebdomadas.
Tū uocauit tobias locum suū. scio in
q̄r parentēs meos. de reditu meo sus-

pensos esse. et in amarrai. dicit ē
aīos eoz. quo usq; rediero. p. ea uellē
maturare reditū meū. Ad iurauit aū
me sōt meū ut manea t eo: p. ii. eboo-
madat. Rogo g̃ te ut mām dum h
moram feto: eas ad gabelum incuita-
tem racher. et tradas ei cyrogphū. Et
dabit t memoratū pond̄ argenti. et
statim t uenit: aggrediamur redire. et
n̄ faciam̄ morā duplicem. Si enim
manserim hic p. duas ebdomadas. et
postea ibimus ad gabelum erit dup-
plex mora. Acceperunt ei raphael dices.
quia uoluntarie susceper p eo hē la-
borem. et psecutus ē eum tobias gr̄atū
actione. dicens. Si me dare t seruū n̄
possem responde bñficiū tui. Et as-
supsit scē. iij. seruientes. de famili-
a raguēl et dōs. camelos. Et uenit
ad gabelum. in ciuitatē racher. tra-
dito ei cyrogpho: atq; ab eo memo-
ratum pondus argenti. Et uenit par-
ter cum eo gabelus. ad domum ra-
guēl. Gaudens de eo qd acciderat con-
tribuli suo tobie. et cum intraret do-
mum raguēl. inuenit raguēl.
et tobiam genū suū. et om̄s uicinos
conuocatos sollemniter conuiuante.
et gratulatus ē contribuli suo tobie.
et uicinis qui interant nuptiis. Et
redit hyfona ad tobiam patrem.

Pater de reditu tobie ad patre.
et mater sollicita erant de reditu
filij. et p̄cipue mater dicens. Ut qd filij
m̄ te misimus p̄gnari. S; pater cor-
solabatur eam. Prehērat autē pat̄
filio diem. dicens. Usq; adhuc diem.
potis redire. P̄q; autē tñsit illa dies.
p̄cipue dolebat mater. et sollicita erat
Et singulis diebz egrediebāt extra ci-
uitatem. si forte uidet filium ueni-
entem. et constituerat sibi qd spectam.
locum qdam eminentē. vñ singlis
diebz qd de spectā p̄spiciebat si forte
filium uidet. a longe uenientē. Con-
plectis uero duabz ebdomadis. itē ad-
iurauit raguēl genū suū manere
et eis. Ip̄e autem nuncios miter
ad parentēs suos in ninue. qd cōfica-
rent eos de his que acciderant sibi. et
negauit dicens. qd nullo pacto re-
maneret. Et dedit ei multa ragu-
el in auro et argento. et pecudibz. et
infimali discessu. instruxerūt parentē
diligenter filiam. Et exhortati sūt eā
sp̄aliter de. iij. scilicet ut maritū
diliget. ut sōs suos honoraret. ut
familiā reger. ut se ip̄am mundā
conseruaret. Recedens g̃ tobias a
sōtis suis. ualefecit eis. et agssi sūt inter.
et uenerūt in chārā. que erat qd in me-
dio ciuitatum racher et ninue. Et
cum appropinq̄rent ninue. locu-
tus ē raphael ad tobiam. Scio in q̄r
aīos parentū tuorum in angustia
ē. Oportet g̃ ut nos p̄cedamus et di-
mittam̄ familiam istam. ut lento
passu ueniat p̄ nos. et responderet
tobias tūc dum ē familie. noli in-
quit timere. qā in cōdicia dī sūt oīa.

Et cepit angelus in struere tobiam. In-
grediens inquit domum patris tui: uale-
facies parentibus tuis: et dabis patri tuo:
osculum pacis. Et per datum osculum ageas
gratias de his que acciderunt uobis. Propterea
limes oculos eius felle piscis: et recipies sa-
nitatem. Mater de specula cognouit
filium alonget uenientem. Et gaudens
uenit ad patrem domum: et renuntiavit
eius. Et ueniens tobias ad domum patris:
in ingressu: ualefecit parentibus suis: et
osculatus est patrem suum: et percutit se
domini gratia actione. De eo que acciderat eis.
Propterea unxit oculos eius felle piscis: et statim
quod quedam albugo cepit emergere
de oculis eius: et filius manu propria accepit
eam: et extraxit. Et statim pater uidit
filium: et constantem: et magnificauit
dominum. Post septem dies uenit sara. cum u-
niuersa suba et familia sua: et conuo-
catis uicinis per .xii. dies: sollemniter
epulati sunt. celebrantes nuptias. Et per
.xii. dies: uocauit tobias secreto fili-
um suum dicens. Quid potui dare soci-
o tuo? Tunc cepit tobias memorare be-
neficia que contulerat ei. Quoniam scilicet in uia
libauerat eum a morte. scilicet a faucibus pis-
cis. uolentis eum trahere. Et quoniam
libauit eum a demone: et ipsi patri
restituerat sanitatem. intumendo
ei ut limeret oculos eius felle piscis. asse-
rens se non posse respondere beneficiis
eius. etiam si se daret illi seruum. Et lo-
cutus est ad patrem sic. Rogo pater
ut si bonum tibi uidetur: offeras ei
dimidiam portionem facultatum
meorum. Et uocauit ad se angelum
secundo. Et locutus est pater ad eum di-
cens. Frater azaria si non uidetur tibi

modicum accipe dimidiam portio-
nem omnium bonorum nostrorum. Tunc lo-
cutus est angelus ad eos dicens. Secunda prin-
cipum terrenorum. regum. Imperatorum. celan-
da sunt. scilicet secreta dei ad eius gloriam re-
uelanda. Ego inquit sum raphael. unus
raphael. unus de .xii. spiritibus qui as-
sistunt uultui dei. Et cum presentant orationes
fidelium. De .xii. inquit. id est de uniuersis.
quod septenarius est numerus uniuersitatis. Et for-
te sunt .xii. spiritus distincti. Cum esset
inquit in amaritudine animi tuus: et
ores ad dominum: ego detuli orationem tuam
ad eum: et missus ad te. ut dux essem
filio tuo in uia. Et cum uiderer co-
medere: non comedebam. Magnificat
ergo dominum per beneficia que contulit uo-
bis. Et euauit a conspectu eorum. nec
ampli cum uideret. et statim cecide-
runt in facies suas. stupefacti et time-
facti: ex timore quodam et renuntia ab-
horrentes angeli presentiam. per que fac-
ta erat exhibitio. tantorum beneficiorum: et fu-
erunt in extasi per tres horas. Propterea to-
bias iuxta consuetudinem antiquorum
patrum per inopinatum beneficio: canta-
uit canticum domino. quod sic incipit. Mag-
nus dominus in eternum. Erit alius placet.
Magnus ergo dominus eternum. Circa finem canticum: per
phat de reedificatione iherusalem et templi. per captiuitatem
licem esse si uideret successionem in iherusalem. se hic
iherusalem habitare: et ad orare: in templo domini.
Ex his autem ipsi prophete. potius uidetur
mistic ad ecclesiam referri quam ad
luctum de iherusalem intelligi. Atque enim
et est parietes ciuitatis ex maragdo.
et saphiro: et in plateis eius cantabitur
alleluia. Propterea cum esset tobias per die

obitus sui. pudent in spu subuisione
minue fauctura. q̄ facta ē p̄ cambisse
filium cū. conuocauit filium i nepo-
tes suos. Jam enī filius suus. n. filios
de uxore sua suscepit. Et locutus ē eis
finaliter dicens. filij mei ciuitas h̄ sub-
uertetur. Consulo ḡ ut p̄q̄ sepelien-
tis matrem uſam uſe me. eḡdianum.
ne forte uos dephendat captiuita. Et
mortuus ē tobias i sepultus in mini-
ue. cum ēēt duoy annorum. Alii li-
bri h̄nt. c. xij. Et ambiguū ē cui l̄tē.
sit pot̄ consentiendū. Tū q̄dam glo-
sa mistica. maḡ uidē uelle q̄. c. du-
orum annoy mortuus sit. i. q̄o sexa-
genarius recepit lum̄ i p̄ea. xl. u. an-
nis uixit. facit enī mistum de h̄ nūo
xl. Si autē. c. duodeci annoy mortū
ē. cum sexagenarius recepit uisum.
ḡ p̄ea uixit. i. u. annis. i. ita potius
deberet surge mistum de hoc nūo
i. p̄ea tobias mortua matre i sepul-
ta. uſe consilium p̄is sui. egressus ē
cum filiis suis de minue. i. rediit ad
loſos suos. i. adhuc iuen̄ eos uiuētē in
bona etate. i. posuit manū suā s̄ oſos eoy.
i. sepeliit eos. i. habuit h̄ditatē eoy. i. ibi
de mortuus ē. tū ēēt nonaginta annoy.
Et de hystoria tobie hactē dicta suf-
ficiant. *Ploḡ in exp̄e lib̄ uidith.*

Consequenter hystoriam tobie psequi
consueuim̄ hystoriam uidith.
et hester. n̄ sequentes ut dixim̄ ordi-
nem tēp̄is. q̄ h̄ f̄a sunt p̄t captiui-
tatem. S̄ h̄ q̄ incidentia i collata
lia hystorie. primo psequimur. ut
in psequione hystorie. liberius in-
morem. i. ea q̄ post captiuita-
tem gesta s̄. liberius psequamur.

Primo ḡ psequam̄ hystoriam uidith.
Jeronymus ad petitionē paulē i eu-
stochij. in latinam linguā t̄stulit
hūc librum. caldaice consēptū. Erat
in belleēm religiosissima mulier
romana. cum filia. quārū rogatū
ieronim̄ t̄stulit hunc librum et
alios multos. n̄ t̄n sicut alios. Esōn
enim t̄stulit librum ex libo. s̄ sen-
sum ex sensu. q̄ fecit p̄ uitandas
falsas traditiones. q̄ multe erant
falsae traditiones. h̄ uoluminis. i. i
ḡto i in hebreo. p̄ quas uitandas
t̄n uoluit sensum colligē. non
librum ad librum t̄stulit. Liberis
te reſa ap̄d hebreos. ant̄ agyoḡpha
computatur. n̄ t̄n urget eius aucto-
ritas. Quia in eo deduoſ regibz a-
gitur. alio medoy. alio assirionum.
de q̄bz intota uetis instrum̄tū seri-
e. i. in hystoria aliq̄. initio s̄ h̄r. Qa-
t̄n ap̄d hebreos in canone agyoḡ-
phay ponit̄. translatus ē a ieroni.
De tēp̄e huius hystorie q̄r q̄a.
i. factum sit. q̄o in hystoria nar-
ratur. Et uidē f̄m p̄ximo p̄ redi-
tum de captiuitate. Loq̄r enim i
hoc libro q̄dam p̄nceps ydumeo-
rum ad holofernem de plebe iu-
daica in h̄t modum. Plebs ista
captiuata ē et adeo suo correcta.
Hanc q̄onē mouet raban̄ dicens.
quia in em̄is eusebiū. leḡr hoc
factum tēp̄e cambise filiū cyri.
Et ita factum ē p̄ximo p̄ captiui-
tatem. Syrus enim occiso balta-
sar. et destructa babilone dedit
uidis licentiam redeandis. Et
multi redier̄. i. t̄stificauer̄

templum. quātum potuerit edifica-
re. tempe regni cyri qui regnavit xxx.
annis. Q' mortuo regnavit cambyses
filius eius p eo qui statim cepit pseq
uideos. et phibuit ne reedificaretur
templum. Iste cambyses magnifici ai fu-
it. Et licet tñ p. vii. annos regnauit.
tñ longe plā et maiora fecit quā
predecessores sui. ita ut portaretur
iuvibz regum. Et obtinuit regnū
medorum et psarum et assirioy. totā
s. monarchiā orientalem. Vñ non
videtur posse stare. q' tempe ei hoc
factum sit. De rege enī assirioy. de
quo in hoc libro agitur. in eodē li-
bro traditur. qd pugnauit c' regē
quēdam medoy potentissimū et in-
cit eum. Si enim obtinuit totā
monarchiā orientalem. ut habe-
ret et regem medoy et psarum et as-
sirioy. g' erat rex medoy. Qm
stare potit qd' pugnasse c' regē
medoy. Satis eleganter determinat.
scdm rabanū. Media enī terra ē
spatiose magnitudinis et potuit
ē q' sub eo in aliqua parte me-
die fuit rex aliq' medoy. q' cont'
monarchum suū erigeret calcane-
um suū. S; adhuc n̄ vidē posse
stare. Constat enī quia cambyses
n̄ n̄ p. vii. annos regnavit. De
rege autē assirioy de q' in hoc li-
bro agitur. traditur qd. xii. an-
no regni sui pugnauit contra
regem medoy. Tercio decimo cō-
uocauit pncipes qui sub erant
ipso. S; hoc quoq' soluit scdm
rabanū. potest enī dici. qd cirus
in uita sua concessit ei regnum

assirioy. Et dictus ē nabugodonosor.
rex assirioy. Vñ etiam p' mortē p'is
obtinens totā monarchiā. retinuit
nom' antiquū. S; l' symon lephus p'
curatōnem lepre. sep' dicit. leph. Qd
g' dē duodecimo anno regni fuisse
computandum ē atēpe. in quo tēdit
ei pater. regnum assirioy. De tēpe h'
hystorie multas h' q'stiones. in diūsit
locis. S; q' tot determinare ē labori-
osum. sufficiat determinatio rabani.
et auctoritas c'moy. Huic tñ s'ne n̄ ui-
dē l'cta consentire. s; statim in pnci-
pio dissentire. quia statim in initio
hystorie dē arphaxat. rex medoy et p-
sarum. S; ut p'axatū est potuit et in
media et in p'ha. h'c regnum iste ar-
phaxat qui uoluit erigē cap' suum
contra monarchū suum. P'leq' g' hy-
storia de arphaxat in h'c modum.

Arphaxat *Incipit expo lib iudith.*
rex medorum et psarum multa
ciuitates suo sub iugauit ipso. et edifi-
cauit ciuitatē in media. cuius mur'
altitudinis septuaginta cubitoz lati-
tudinis. xxx. et tres crebre infra ambi-
tum muri. altitudinis. c. cubitorum.
ut ēē cap' regni. Ad resistendū mo-
narcho suo. Anno
tal' epbatanis q' re- ante. xxi. regni sui
uera n̄ edificauit. pugnauit t' eo na-
s; amplificauit. Ler- bug. rex assirioy
tum ē enī quia de. i. cambyses qui sic
iocul' q' occidit sar- dict' ē ab hebreis
danapallū. edifica- in campo tagau-
uit eptabanū. S; il- uis eutiaten et tign.
te dē edificasse q' ea qd determinatur
ampliauit uolens bellum p'ortua
ibi cōstruē cap' mo- centra loca. s. pad-

De olofer
ne.

narchie. q. tempe na. iacentes fluuios
bugodonosor filiat et montes.
in minue. In hac ciuitate. i. ebatani.
legitur daniel fecisse mausoleum ad
sepeliendos reges assirioy. ad eo mira
biliter fabrefactum. ut sep. uideretur
bestio die factum. Vn p honore dam
elis institutum e a regibz assirioy.
ut sep. custodiret illud sacerdos uide
us. Notandum e eni qz frequenter in
glosis neccum est. quia regnum assi
riorum n omnio deplsum e p nabu
godonosor. s. p ea p arum i darum.
Anno aut. xii. regni sui a tyr. i. quo
traditum est ei regnum assirioy a
patre. pugnauit e eo nabug. rex as
sirioy. i. cambisel. qui sic dict. est ab
heret. in cap. tagau. uix effraten. et
nigrin. quia determinatur bellu per
circumiacentia loca. i. p adiacentes
fluuios. i. montes. i. uice. i. occidit. i. p
uictoria habita euauit cor ei. inela
tionē. i. uocatis pncipibz. i. regibz u
niuis. q. sub erant ei ipio. apur eis
q. uell. dnam uniuerso orbi. i. os assenseit.
unc misit nuncios suos p omis
p uincias usq. ad oceanum. et
usq. ad ethiopia. i. uniuerse gentes ge
neraliter contraxerit eis. In historia
aut. si pliciter traditur. qd misere
nuncios. nec determinatur. qd in un
xerit eis. Exsequentibz en uoluntas
eius ppendit. Voluit eni de uniuersis
templis omnium p uinciaru omia i
dola delere. i. in singlis statuam suam
ponere. ut ab uniuersis gentibz taq.
os reciperetur. i. unicuiq. ds in uniuerso
orbe coleret. Audita g p uincias co
traditione gentium. iurauit p tro

num suu. qd defenderet se ab eis. i. ne
inhonorarent eu. i. defenderet se a con
tumelia. qm intulant ei. nolentes
ei ymaginem adorare. i. ad hoc arta
ret eos. Vocauit g holofernem pn
cipem milicie sue. i. precepit ei ut
colligeret exercitum. i. transiret p singu
las p uincias. i. nlli parceret. Et collegit
exercitum. i. xx. milia peditum ar
matorum. i. duodecim milia equm.
et sagittarioru. i. accepit de thesau
ris domus dñi sui. multa neccia ge
ntiu. i. uictualia. eqs. i. camelos. i. cur
rus. Et collecto exercitu. uenit in cap.
damasci. tempe messis. Et destruxit
messes eorum. uineas. i. oliueta. i. p
exercitum que adduxerat. secū. colle
git multa fustifragia. decurritibz
quas iam subuigauat sibi. Tē so
lo tunc conuenit ad eum uniuersi
pncipes ciuitatū p uinciarum. i.
reddiderunt se illi dicentes. Quis
ē ut uiuam adorantes ymaginē
dñi tui. qm monam. i. adorauerit
omni ymaginem dñi sui. Soli iu
dei restituerit ad exhortationē helia
chim sacerdotis. Venerant nup u
dei de captiuitate. i. adhuc habita
bant in montibz. i. siluis dispersi.
Qbz undiq. conuocatis. pcepit
heliachim sacerdos. ut opirent ali
cio. homines. i. iumenta. i. etia pueri
in cunis. Hec n. i. altare. i. tabna
culum dñi. opiretur alicio. i. deuo
ti orarent ad dñm ut defenderet
eos a tali obprobrio. holofernes itaq.
audiens qd iudei uellent ei resi
stere. conuocatis regibz idumeoy.
moabitay. amonitay. qz sibi sub.

gdm

ingressus: uoluit intrare iudeam.
Tunc locutus est ad eum de iudeis quidam princeps ammonitarum. scilicet achion. persequens singula de statu iudeorum. quomodo scilicet per abraham uenerant de caldea. Et transierant per mesopotamiam et uenerant in terra canaan. Quomodo multiplicati fuerant sub iacob. et tempore famis descenderant in egyptum. et ibi multiplicati fuerant. Quomodo in manu dei egressi sunt de egypto. quod et quanta beneficia contulerat eis deus in deserto. Quomodo perduxerat eos in terram promissionis. Quomodo de terra expulerat vii. gentes per eos. et tradiderat terram in manus eorum. Plebs inquit iudaea magna habet spiritum. et confidentiam: in deo suo. et quoniam non habet offensum deum suum: libat ea apiculis. et protegit inter aduersa. Cum autem ei indignationem sibi suscitaret: flagellat eam et corripit per flagella. Unde et per misit eam a caldeo in captiuam: et correptam nunc de captiuitate reducit. Audi ergo consilium meum: domine mi. Anquam aggrediamur eos. perscrutemur diligentius. si forte suscitauerint sibi in aliquo: indignationem dei sui. Et tunc secure possumus eos aggredi. Alioquin non est tutum eos infestare. Et ceperunt uniuersi principes qui ad erant: obloqui dicentes. Summus nabugodonosor solus deus est intra. Quis poterit ei resistere? Tunc locutus est holofernes ad achion. Que est gens ista in nescio quo deo spiritum ponens? Tu eris eis adiutor. et gladio transibabis. rat ciuitas in continuo idu-

mee in ingressu iude. nomine betualia qui primo uolebat expugnare holofernes. Et miserat belsachim sacerdos oriam principem. in ciuitatem illam. ut esset princeps ciuium et uiuaret eos. Precepit ergo holofernes ut duceret achion in ciuitatem illam. ut esset adiutor iudeis. Erat autem ciuitas in eminenti sita naturaliter munita et munita iudi angusta uiarum. Cumque ex precepto holofernis adduceret achion ut introduceret eum in ciuitatem: aggressi sunt eos fundibularii qui custodiebant angusta uiarum. Et non fuit ausu accedere ad ciuitatem. Alligauerunt ergo achion: cuidam arbori et alligatum dimiserunt. Et egressi sunt ciues et soluerunt eum. et solutum: dixerunt secum in ciuitatem. Et exposuit eis causam. Quia ita alligauerant eum: et quomodo locutus fuerat. ad holobernem: de eis. Tunc orias princeps dixit eum in domum suam. et honorifice suscepit eum. Holofernes autem non poterat accedere ad ciuitatem. quia claserant angusta uiarum. Et non patebat aditus vel accessus ad ciuitatem. Tandem in uenit aque ductum unum perinabantur aque ciuitatis. Et deprehendit hoc ut alibi tradit. indicio augetur clarum. Et inuentum aqua ductum fregit. et non fluxerit aqua deinceps: in ciuitatem et aliquantulum artabant penuria aqua. habebant tamen adhuc fonticulos modicos extra ciuitatem. Unde furtim uel de nocte singulis diebus hauriebant aqua. Sed tamen sufficiebat aqua illa ad refocillandas animas: non ad faciendas. Tunc uenerunt ad holofernem principes moabitaram. uo-

lentel ei insinuare ut custodes pone-
ret: circa fontel. Et dixit. Dñe gens
ista non confidit in uirtute siue in
multitudine. s. in loq. munitione.
Si uis eos capere sñ sanguine: pone co-
des cca fonticlos. et artabuntur sñ. et
uisum ē holoferni sanum ēē consi-
lium istoz. et adq̄eunt. Et posuit cē-
tenarios custodes: cca singlos font-
iculos. Et adhuc habebant aq̄. de ci-
steruis: et licet singlis dieb. distribu-
eretur singlis ad mēsuram: tñ n̄ suf-
fecit n̄ p̄ triginta dies. et de siccitate
sē cisthe. & tñ cepunt clamare: mu-
lieres et paruuli. Et tñ insultauerūt q̄-
ues ciuitatis orie p̄ncipi dicente.
Iudicet dñs inter te et nos. et uindicta
nos de te. Meli ēē nob̄ uiuere sub
dominio cuiuslibet regis q̄ mori sic.
Et cum uellent se redde holoferni:
supplicauerūt eis orias et q̄dam sac-
dos qui cum eo erat. ut adhuc expec-
tarent p̄. dies si forte faceret eis deus
mīam. Et uix potuerūt impetere. Tñ
tēptauerunt euulati popli. p̄olati-
onem. .v. dierum. *de eḡstia iudith*
nat autē in cui ad holofernie.
tate uidua. s. iudith. que iam
exat uidua: p̄. iii. annos. q̄a dñ
colliget uir ei maniplos p̄t mello-
res suos cedit calor estuū: sup cap̄t
ei et mortuus ē. Erat autē ruben-
ta: et mulier sc̄a. et tante religionis
ut nemo ūbum sinistrū audet
ponere de ea: et erat inestimabilis
pulchritudinis. h̄ audiens q̄ orias
expectationē ppli p̄. .v. dies tñ p̄t-
lauat: grauissime doluit. sciens cū

grauiter deliquisse: q̄ miserationi
diuine tñnum p̄fixerat. Venit
ḡ ad duos sacerdotes qui missi fuerāt
de ierlm. ad ruionē ciuitatis. et locu-
ta ē eis dicens. Qd ē qd fecit orias?
Qd posuit tñmū expectōis mīe dñe?
In hoc ip̄o grauter deliq̄t. Non ē
dñs ut homo. Non ē nrm misera-
tiōi ei. tñnum ponere. s. mīam
ei quousq; nos respiciat expectare.
Monet ḡ pplm. ut peniteat sup
hoc delicto. ut sic dñs faciat mīam
cum eo. et p̄piciet ei. Ad q̄ illi. Ver-
bo dñi locuta es. Ad q̄ illa. Si ūbo
dñi locuta sum. cū dñi auxilio: op̄
dñi factura sum. s. tñm op̄: uobis
ex̄p̄mere nolo ne sitis michi im-
pedimto. Ad q̄m illi. Dirigat dñs
opus tuum. Ad q̄ illa. Hac nocte
inquit eḡstura sum ad op̄ qd fa-
cere disposui. Estote ḡ hac nocte
uos duos cōdes in porta ciuitatis.
et orias uob̄ cum. et om̄s custodes
amouete. quia uidentib; aliis
nollem eḡdi. et adq̄euerūt. et reli-
sa ē indomum. In c̄ sectioni p̄t
sibi fecerat cubiculum cū puellis
suis. Et capite cinē aspsō p̄stra-
ta. cilio in dura: orauit ad dñm.
p̄lyta oratione. S. h̄ fuit sūma
p̄lyte orationis. Dñe dñs qui di-
reisti gladium symeonis in si-
chem. in ultionem corruptio-
nis sororis sue: dirige gladiū
meum in cap̄t holofernis. in
ultionem ppli tui. Et uide q̄
uidetur commendare factum le-
ui et symeonis. q̄ in ultionē

super sororis sue interfecit sic hunc fili-
um emori in sichum. quod ultatenus
condabile est. Unde iacob in finalibus be-
nedictionibus per hoc facto eos arguit
dicens. Symeon et leui uasa iniqui-
tatis. uasa bellantia. in consilium
eorum: non ueniat anima mea. Caue ge-
ne intelligas eos in hoc facto co-
mendabiles. Quod est quod dicit. Deus qui
dirigisti gladium symeonis. Se-
pe deus in ipsos. dirigit gladium
impiorum. Sicut iudeos peccatis suis
exigentibus: flagellauit per uirgam
furonis sui. id est per assirum. Et uin-
dicta dei commendabilis est illi tamen deter-
tabiles per quos eam fecerit. Ad ultimum
ad dicit. quod in cumulum glorie dei ce-
det: si gentem superbam in manu te-
mine humiliaret. que intan-
tam prupat elationem: ut do-
minum suum diceret deum. finita o-
ratione: uocauit abram suam.
Et non est in perspicuum: an sit apud
hebreos commune nomen omnium ancil-
larum: an sit nomen proprium unius an-
cille. Vocata ancilla dixit ei. Accipe
aphorismum et oleum et panes. id est a preceptis
tolli cibaria necessaria: ne etamina-
ueris et esca gentium. Et deposito cilicio. omnia se
lauit mirro optimo. Et indu-
ta est uestibus iocunditatis sue. et
dominus multum addidit: pulchritudi-
ni eius. quia non querebat formosa
uidi. per libidine: sed per uirtute.
Et egressa est nocte cum ancilla
sua. Et erat orias princeps in por-
ta ciuitatis: et duobus sacerdoti-
bus: et ad mirata sunt pulchritudinem
eius. et locuta est eis dicens. Aprite por-

tas quia uolo transire: et adquerere. Et
egressa uenit ad fornices et ea quos posue-
rat holofernes custodes suos: et circa
aurora: in uenerunt eam explorato-
res. Et quesierunt ab ea: quod actura esset.
Et respondit eis. Noui quia tra-
det deus ciuitatem in manum uestram. Et e-
go egressa sum ut saluarem animam me-
am. Nunc ad holofernem docebo e-
um infirma ciuitatis. Et ostendit
ei. quia uia obtineat ciuitatem potest.
sine effusione sanguinis. Et dixerunt
ad eam. Quam cito uenies ad con-
spectum domini nostri: inuenies gratiam
in oculis eius: et benefaciet tibi. Et dixe-
runt eam ad holofernem. Et inuenit
eum sedentem in conopeo. siue cano-
peo. Conopeum dicitur quod in modum con-
factum. quod inferi habent latitudinem: et
in altitudine acutum. Et canopeum a
canope ciuitate egypti sic dictum.
in qua prius inuentum. Et peruenit
in terram adorauit regem: et dirigens
holofernes intantum in eam cap-
tus est in oculis eius. Et preceptum ut eri-
gerent eam. Cumque staret ante holo-
fernem timebat ad presertim tantum
principis: et exhibebat habitum tantis.
Et deprehendens rex eam tremefactam
confortauit eam dicens. Noli ti-
mere. Ego numquam uolui nocere
uirum. qui uoluit seruire nabugodonosor.
Et ne mireris si in sacra scriptura se-
pe inuenias hoc uerbum nocere: et
est danuo et est aiaio: constructum. Et
si inquit gens tua uellet ei serui-
re: uenerarer gentem tuam. Mani-
festa: quod uenisti. Tunc uidit: exco-
gitare posuit. inquit. ut insinua-

ret ei qđ intendebat. Et si uideatur
hysbolice locuta l'mita: tu excusa
eam. quia n̄ p̄bidine s; p̄uitate
mentiebatur. Timor inquit inua
sit gentem meā. Audiuunt qđ p̄stre
nuitatem tuam. n̄ tñ homines s;
etiā bestie subiugantur nabugod.
et p̄ hoc sciunt quia tradentur in
manus tuas. Preterea uix qđ dixit a
chor. nouimus enī ūba que p̄po
sunt t̄: offensus ē nobis d̄s n̄r. Et h̄
ē cā precipua offensionis. D̄s n̄r in
lege p̄hibuit etiā sanḡis. Ipsi autē
artati sunt sit̄: et disposuerunt cras
uel p̄t cras: minuerē animalia sua.
et bibere sanguinem. Et ē d̄s n̄r p̄
mo offensus ē: ex hoc ampl̄ offende
tur. Ecce tertium qđ ei p̄posuit. Quan
tam quoq; addidit eam. qđ non po
terant resistere. Ad eo inq̄t sunt
famelici: quia iam numerant̄ int̄
mortuos. p̄ hoc inquit t̄det eos d̄s
in manus tuas. Et misit me ut in
dicarem t̄. Et ego inquit ostendam
t̄ infirma ciuitatis. quom̄ facile ob
tineas eam: et sine effusione sanḡis.
Hec solam ciuitatem s; etiā totam
terriā: et uenies in ierlm̄: et pones ibi se
dem tuā. ad qm̄ holofernes. Maḡn̄
est inquit: qđ p̄mittis. si impleueris p̄
missionem tuam: d̄s tuus d̄s me
us. i. recipiam eū in n̄io deorum
meor̄. ad qđ illa. Rogo inquit ut
p̄mittas me libe qđi sub diuo. ad
adorandum dñm dñm meū: et con
sulendū eum ut reueh̄ horam in
qm̄ traditurus est eos in man
tuas: et ego indicem t̄. Tunc p̄cep̄
holofernes eam habitare in sectio

ei loco ubi erant thessauri sui. et
uoluit ei ministrare cibaria de m̄
sa sua. At illa uoluit recipe. dicens.
quia si uescēt̄ cibis eor̄ offendēt do
minū deum suū: et non reuelaret
ei horam qua traditurus erat gen
tem suā in manu ei. itaq; n̄ uerēt
nisi cib: qđ attulerat. Et si inq̄t de
fecit cibaria tua. nūqđ cib n̄ris
p̄ta utis. Anteqm̄ inquit deficiāt
cibaria mea: implebit dñs que im
ple disposuit p̄ manū ancille tue.
Habebat ḡ iudith in loco sectio
ni ex mandato regis. Et singlis di
eb; egrediebatur cū abra sua ad
fonticulos: et lauabat se: et semel
tñ in die comedebat. Et ad uesp̄a
q̄rta die fecit holofernes sollemp
ne conuiuiū. p̄ncipib; suis. Et
parato conuiuiō. Et iam p̄t ēē ut
discumbent. uocauit melchion
eunucum suum: et ait illi. Hade
ad hebream illam et p̄suade illi
ut in sponte consentiat. quia t̄pe
erat ap̄d siros mulierem illudere
uiri. i. recede in tactam ab eo. Et i
gressus ē ad eam: eunucus: et cepit
ei diligenter in sinuare dicens.
Consentiat puella mea dño meo.
et egredietur ad eum: et epuletur
cū eo. ad qđ illa. Qđ possum nega
re dño meo: om̄ia sunt in mani
b; eius. Et egressa ē ad conuiuiū.
et comedit coram rege. Et dñs p̄limū
agnitauit pulcritudine eius. Cūq;
putarent conuiuantes eā conue
si cibariis eorum: ipsa comedebat
cibos suos qđ latenter ministraue
rat ei abra sua. P̄t conuiuiū in

gressus ē rex cubiculum suum. et
cesserūt omnes scientes uoluntatē dñi
sui. et ingressa est uidith p̄ regem. et
eunucul. et statim eunucul. exiit. et
misit eam solam ē rege. P̄ uidente
autē dño. bibat holofernes p̄ soli
to. et uehementer inebriatus. obdor
mum statim. grau. sōpno. Qd̄ aīa
dñi uidith uocauit abīā suam
et p̄cepit ei ut staret in lumine do
mus. et uideret si forte aliq̄s insidia
retur eis. et flexis genibz orauit ad
dñm ut confortaret animū ei. ne
p̄ amore desisteret ab incepto. q̄a fe
mina erat. *De morte holoferni.*

Erat autē sup cubiculum re
gis colūpna in qua depende
bat conopeum inuolutū et inco
nopeo cingulum regis. cui alliga
tus erat pugio. Et assumpto conopeo
et euoluto. accepit pugionem et
his percussit. q̄ muliebris ict̄ in ua
trous ē. et amputauit collum holo
fernī. et dedit illud abre sue. et p̄
cepit ei ut reponeret impera. et inuo
luit linteaminibz corpus sangno
lentum. et accepto conopeo. egres
se sunt latenter. Et uenerūt ad por
tas ciuitatis dicentes. Aperte q̄a fec
nob dñs mīam. Et gauisi sūt quia
iam despabāt deuita ei. Et intra
uit uidith. et conueniūt ōs ad eam.
Et extracto capite depera. hoc est
inquit cap̄ holofernī. et nemo
eorum cognoscebat cap̄. Et uocat̄
ē achior. et uidens cap̄. tremefact̄
est et p̄ stupore et admiratione cec
dit in terram. et fū phorā. q̄i ingre
tasi. Et exurgens ait. Vē n̄ est d̄s:

nisi d̄s isrl̄. Et uocatis sacerdotibz
icūcidit carnem p̄puci sui. et recep
tus ē ingentem uideoy. P̄tea locu
ta ē uidith cōmunit̄ ad eos. Vtū
in inq̄t consilio meo. Mane para
te uos et egredimini. et tū p̄cedetis
ut possitis uidi decemtonis. Et ip̄i
uidentes uos statim pabūt se ut
congrédiantur uob. et uenient ad tē
tonum dñi sui. et forte aliq̄ntulum
expectabunt. nolentes eum excitare
a sōpno. S; p̄q̄m uenient ad cubi
culum et mortuum inuenient.
statim ūtentur infugā. et tū inseq
mini eos. Mittite ḡ nuntios p̄ ōs
ciuitates. ut mane parati sint ōs
ad pugnam. Et sic factum ē iuxta
consilium uidith. q̄d p̄posuerat ci
uibz suis. Mane suspensum ē cap̄
holofernī in muro. et eḡsi sūt betu
lienses ad pugnaudū contra assiri
os. Et uidentes eos assiri. tāq̄ para
tos pugnare secum. statim ceperūt
se p̄parare. ut congrédiantur cū eis.
S; noluerūt congrēdi sine dño suo.
Miserūt ḡ nuntios ad tētonum ei.
ut excitarent eū. et non sūt ausi ex
citare. S; uix tētonum. cepunt
plaudere et ludere. ut si p̄ea argu
eret eos. excusare se possent. q̄ ca
sualiter excitauit eum. Tandē
p̄ncipes ḡritus. uenerūt ad tēto
rium dicentes. Vē ē holofernes. q̄
n̄ surg. Ecce multz uideoy egressi
sunt de cauinis suis. et parati sunt
congrēdi nob. q̄d nob in contu
meliam cedit. Et ingressus ē ua
gion familiaris ei. tētonum re
gis. Et putans eū adhuc dormire

cum uidith: erexit linteum: et muen-
truncum. sui capite. Et statim cucur-
rit ad cubiculum uidith. qd. s. ei desti-
natum erat. in loco sectionis. Et non
inueniens eam: egressus est: et euulatus
magno exclamauit dicens. Una
mulier hebraea illuxit uniuerso gen-
tium nabugodon. et exposuit eis mor-
tem holofernis: et turbati sunt. Et cep-
it unusquisque cogitare quomodo sal-
uaret animam suam: et dispersi cepunt
fugere. Uidentes autem betulienses
eos uersos in fugam: insecuti sunt
eos. Et cum inuenirent eos dispersos
facile superabant eos seorsum inueni-
entes. xx. seorsum. xxx. et fugauerunt
eos in ore gladii. Et expulerunt eos ex
terminos finium suorum. *De ditatioe*

De ciuitate autem *betulie*.
egresse sunt mulieres par-
uuli. senes. et infirmi. Et inue-
nerunt intentionis infinitam suppel-
lectilem. et deportauerunt. et autem
fugauerant eos: abstulerunt eis ar-
ma et equos: et infinitam predam.
et redierunt in ciuitatem. Et dita-
ti sunt omnes ita ut intra non posset
inueniri pauper. de uniuersis habi-
tatoribus terre. Et dederunt uidith
quicunque fuerunt holofernis. Et
celebrauerunt festum in gaudio: per
tres menses. et canticum cantauit
domino uidith. ad gratias actiones. per
inopinatum beneficium: et gloria uic-
toria. Et in hoc cantico illud habetur: qd.
dixit ieronimus super psalmum. Domine
dominus noster. s. q. ubique: in hebraica uer-
tate inuenitur sancta geminatio a-
lium nominis dei: primum ponit

per nomen ineffabile. qd. dicitur tetragra-
maton. Secundum uero: est nomen con-
se. ut in hoc cantico ubi dicitur adonay domine deus.
cum adonay sonet dominus. id est. ac si diceretur.
domine domine deus. Et primo positum:
ponitur per nomen ineffabile. secundo po-
situm est se. Audiens heliach sacer-
dos qui erat in iherusalem. q. tantam uic-
toriam contulisset dominus populo suo per ma-
num uidith: descendit in betuliam
et alii sacerdotes ut uiderent eam. et be-
nedixit ei sacerdos heliachum. Et po-
nunt memoriale et nomen ei in memo-
riali mansurum. i. q. in nullo sollemp-
nitatum suarum sepe heret. dies huius
uictorie sollempnis. Et ascendit po-
pulus betulie in iherusalem: et obtulerunt
uictimas suas pacificas et salutarias.
et ascendit uidith in iherusalem. Et ob-
tulit conopeum in templo in anathe-
ma. q. obtulit conopeum in memo-
riale et signum uictorie. s. q. qd. da
separatum ab usibus iudeorum: q. non
fuit in aliquo usum. s. solum in memo-
riale et signum. Et mortua est uidith:
et est. c. annorum. Et sepulta est in
sepulcro uiri sui. q. superstitis non sen-
serit filius israhel aliquam grauem molestiam.
et h. de historia uidith. *Explicatio*

Hystoria hest. uix con-
pagnationem bibli-
otecae q. sequimur. Qd. tunc

in hac historia continetur. scilicet est per
relaxationem captiuitatis. s. id est. in
eam primo persequimur: ut nos expe-
diamus. per ea redibimus ad captiuita-
tem. tandem ad eius relaxationem. li-
brum hester facit ieronimus. se in

uenisse corruptum. p. uarias edicione
queste erant de hebreo in grecum. S.
ad petitionem pauli et heustochij: ac
cepit librum hester de archiuis hebre
orum. i. de armariis. et diligenter in
stulit uerbo ad uerbum. q. in historia
traditur. factum e. t. p. asueri. q. in
hebreo sic dict. est in greco artaxerxes.
Et tradit ieronimus iosephum h.
erasse. Putauit eni. h. e. fuisse nepo
tem ciri. sub quo redit neemias.
qui reedificauit ciuitate ciuitatem
ierlm. et portas eius. Qd. hoc stare nos
possit. satis infirma ratione ostendit
ieronimus dicens. q. sub illo artax.
se factum e. h. e. d. r. a. s. qui facta sub
eo p. secutus e. h. e. p. p. r. e. t. e. m. i. s. s. i. s. s. e.
aut. e. e. u. i. d. e. n. t. f. i. a. t. s. u. b. q. u. o. a. r. t. a. x. e. r. s. e. s.
se factum e. nota q. tres leguntur
fuisse darii. Prim. fuit darii qui cu
uro destruxit babilonem. et occidit
balthasar. Iste dedit uidit licentia
redeundi et reedificandi templum. et
sub e. u. r. o. x. x. x. a. n. n. i. s. r. e. e. d. i. f. i. c. a. t. u. m. e.
s. i. m. i. s. s. u. m. t. e. p. e. c. a. m. b. i. s. e. i. d. u. o. r. u. m.
magorum. P. duos magos regnauit
darius fili. id. a. p. i. s. Sub quo it. m.
reedificatum est templu. qui fuit
monarch. medoy et psarum. Et
p. eum assuerus artaxerxes. qui cog
nominatus e. longimanus. i. p. eum
darii noth. p. q. m. assuer. artaxerxes
cognominatus e. m. non. Et sub eo
factum e. qd. traditur in historia
hester. Non est g. factum sub as
suer. artaxerse. qui cognominat.
e. longiman. s. inferi sub eo q. cog
nominatus e. m. non. E. u. i. r. e. g. n. u. m.
dilatatu. e. ab ethiopia. usq. in in

diam. Et erant in regno ei. c. xx. v.
regiones. Tempe h. floruit grecia in
philosophis. i. in socre. platone. aris
tole. fuit autem caput regni ei in
susis ciuitate ubi fuisse legit. domus
illa magna q. fecit darii. que d. r. una
de mirabilib. mundi. Cui colupne
erant argente. om. s. e. t. e. t. u. m. c. o. n.
c. a. m. e. r. a. t. u. m. i. n. m. o. d. u. m. f. i. r. m. a. m.
u. Et in eo fixe g. me. multiplices in
modum stellar. In ead. ciuitate
fuisse legit. uinea illa famosa de q.
habetur in legenda algrandi. cui
om. s. u. r. t. e. a. r. g. e. n. t. e. e. p. a. l. m. i. t. e. s. a. u. r. e. y.
b. o. t. e. t. u. u. e. q. i. g. e. m. e. Iste assuerus
tercio anno regni sui uoluit indi
care p. ncipib. regni sui diuitias
suas. Conuocatis itaq. p. ncipib.
uni. u. s. i. s. r. e. g. n. i. s. u. i. f. e. c. i. t. e. i. s. s. o. l. l. e. n.
ne conuiu. in domo illa mag
na. Et p. t. e. l. a. t. e. s. u. n. t. e. p. u. l. e. i. l. l. e. s. o. l.
l. e. n. n. e. s. p. c. o. c. t. o. g. i. n. t. a. d. i. e. s. Q. b. c. o. r.
p. l. e. t. i. s. p. l. a. c. i. t. r. e. g. i. u. t. c. o. n. u. o. c. a. r. e. t.
u. n. i. u. e. r. s. o. s. q. e. r. a. n. t. i. n. c. i. u. i. t. a. t. e. a.
m. i. n. i. m. o. u. s. q. a. d. m. a. x. i. m. u. m. Et si
m. i. l. i. t. f. a. c. i. e. r. e. t. e. i. s. s. o. l. l. e. n. n. e. s. e. p. u. l. a. s.
U. i. d. e. n. s. a. u. t. e. q. d. n. o. s. s. e. c. o. s. c. a. p. e. d. o. m. i.
p. p. e. r. i. t. u. t. c. o. m. e. d. e. n. t. i. n. o. r. t. o. d. e. l. i. c.
a. r. u. m. i. n. a. t. r. i. o. q. d. a. m. i. n. i. s. e. c. a.
p. a. c. t. a. t. i. s. c. o. n. s. t. r. u. c. t. o. p. e. c. o. l. u. m. n. i. s.
a. r. g. e. n. t. e. i. s. i. n. q. u. i. b. d. e. p. e. n. d. e. b. a. n. t.
c. o. r. t. i. n. e. s. e. r. i. c. e. c. o. n. c. e. s. s. u. m. e. i. s. a. d.
m. a. i. o. r. e. m. u. o. l. u. p. t. a. t. e. u. t. b. i. b. e. n. t.
s. e. c. d. m. p. p. a. m. u. o. l. u. n. t. a. t. e. m. n. i. c. o. n.
p. u. l. s. i. p. r. e. t. e. r. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i. n. e. r. e. g.
n. i. p. s. a. r. u. m. u. c. o. n. u. i. u. a. n. t. e. s. b. i. b. e.
c. o. n. p. e. l. l. e. b. a. n. t. u. r. E. t. d. u. i. a. s. s. u. e. r. u. s.
s. o. l. l. e. m. p. n. i. t. e. p. u. l. a. r. e. t. u. r. c. u. u. n. i.
u. e. r. s. i. s. q. u. i. b. m. a. t. o. u. a. s. i. r. e. g. i. n. a.

conuocatis uniuersis ciuitatis mu-
lieribus deliciose conuiuabat eis in
domo. Quia et rex in conuiuio est prin-
cipibus et ciuibz suis. uocauit .vii. eu-
nucos. et significauit per eos regine ut
ornaret se et indueret uestibz iocun-
ditatis sue. Et sic ornata presentaret
conspicui regis. coram conuiuati-
bz. volebat enim pulcritudine eius
ei ostendere principibus regni sui. ut
in decore uxoris delicias eius admi-
rarentur. Et indignata est quia uo-
casset eam per eunucos et uenire
tempus. Quod per quoniam nuntiaturum est
regi per eunucos. uocauit .vii. sapi-
entes suos. Erant enim .vii. sapientes
in regno eius. qui semper assistebant
ei uultui. et consulebant ei in se-
tionibus negotiis. Conuocatis ergo uni-
uersis principibus et principaliter .vii.
sapientibus. consuluit eos quoniam pe-
nam digna esset subire regina. que
ad eius impium uenire contempsit.
Ad quod unus de .vii. sapientibus. audi-
uit inquit domine mei. contempsit iste. non
tamen lesit te. sed uniuersos quos sunt
in regno tuo. Audientes enim mu-
lieres regni tui. quod regina contempe-
rit mandatum tuum. contempnent
mandata uirorum suorum. Exeat ergo
dictum de ore regis. et redigatur
in scriptis. Erat enim nefas in reg-
no persarum. edictum regis per quod in
scriptis redactum esset preterire. ut de-
ponatur uasthi. de solio regni. et
mittantur littere per uniuersas regiones
regni tui. ut obediant mulieres
uiris suis. nec contempnant man-
data eorum. Ad quod rex hunc consilio.

Et deposita est regina. de solio regni. et
misit se littere per uniuersas .xx. ui. regio-
nes. regni assueri. ne transgrediretur mu-
lieres. precepta uirorum suorum. Per aliquos
dies cepit rex conqueri. moleste ferens
absentiam regine quam terrime dilectat. Et
audientes serui eius eum conquirentem.
fuluerunt ei. ut mittentur nuntii per
uniuersas regiones. Et adducuntur
de uniuersis regionibus elegantes puel-
le ad regem. et inuiuant ad regem. et rex e-
liget. Et que magis placet ei. substitu-
etur in locum regine. Et factum est. Ad-
ducte sunt ergo uirgines undique. nec sta-
tim intrabant ad regem immo prius per
dimidui annum ungebantur oleo mir-
rino. Preterea palum dimidui anni. u-
tebantur pigmentis. et huiusmodi delicatis.
Preterea intrabant ad regem. Antequam autem ad
regem intrarent dum adhuc uirgines
essent. deputatus erat eis dies aggregatus. Per quem
autem prima nocte ingressae erant ad regem
mane egrediebantur nec aliquam amplius
regrediebantur. non rex eam reuocaret. Et
transibant in custodiam eunucorum. **Quia**
Erat autem tunc tempus. **hesti** facta est regina.
erit in regno persarum quodam ui-
dus. nomine mardocheus qui fuerat
de captiuitate ioachin. quando reddidit
se cum matre et pueris nobilibus. Non ui-
sum est iosepho quod factum sit hoc tempore as-
sueri qui successit dario filio ioaspis.
Alioquin non uidetur potuisse uiue-
re per tot annos. sed dicatur hoc factum in
ferius sub assuero qui successit dario
notho. Sed nec istud nos attat. Possu-
mus enim dicere mardocheum captiua-
tum cum ioachin. non in se sed in paren-
tibus suis. et preterea in captiuitate natum.

ex libris

Iste mardocheus habuerat fratrem. qui
dictus est abiel. qui habuit filiam nomine
hether. Dicta est etiam edissa. a qua cognomina-
ta est ciuitas edissa. in qua primo
inuentus est caput beati iohannis. Mortuo ergo patre. ad-
optauit mardocheus in filiam esse nepotem suam. et
maxime sollicitus erat de ea. Audierat ergo quod addu-
cerent puellam ad regem propter uocem nepotis sui
a bonis spem de ea. quod elegantis pulchritudinis
erat. et adducta est in palatium regis. et tunc
ta aggeo. et quod cito uidit eam aggeo. uisum est
ei quod placeret regi. et honorauit eam per alios. et de-
dit ei mundum muliebrem. In quo est an sit no-
men spiritale aliter ornatum mulieris. an se sibi
ut sit sibi. Dedit ei mundum muliebrem. et quod sibi
br ornatum mulieri necessariis. Et deputa-
uit. vii. puellas ad seruendum ei. Mar-
docheus uero sollicitus erat pro nepote suo. et tota
die erat in portibus domus regie et seruis
suis ut audiret quod fieret de nepote suo.
Tandem anno completo. debuit introire ad
regem. Erat autem consuetudo ut puella ad
regem ingressura. peteret ab aggeo. quicquid
uellet ornatum. et daret ei. Hec uero ad re-
gem ingressura. nullum ab aggeo petiit
ornatum. nisi quod a principio dederat ei. Ingres-
sa ad regem. placuit regi. et substituit
eam in locum regine. Et substituta
nichilominus obtemperabat
mardocheo qui nutrauerat eam.
tamquam si esset in domo eius.
Et non indicauit gentem suam. scilicet quod esset
de gente uideorum. factum est autem quod
duo de eunuuchis regis qui erant ianito-
res. uiaque sunt regi. tractabant de mor-
te ei. Et esset mardocheus cum eis in por-
tibus domus regie. delibabant de loco.
et tempore mortis. Et quod nouerant ipsum
uideum. non putabant eum linguam

suam intelligere. Significatum est ergo
regine a mardocheo ut ipsa ex parte ei.
hoc indicaret ei. Et sic factum est. Et
explorauit rex. utrum uerum esset. et
deprehendit uerum esse et appensi sunt illi
duo in patibulis. et redactus est in an-
nulis. quod hoc deprehensum erat per mar-
docheum. quia singuli reges facie-
bant redigi in scriptis facta temporum
suorum. **De liberatione uiduorum per hether.**
Eodem tempore sublimauit rex
assuerum amam amalechitem. qui
fuit de genere agag regis amalechi-
tarum. qui diuisit samuelem in frustula. pro-
quo indignatus est saul quod esset precep-
tum domini reseruauit regem. et quod
potiora de preda. cum precepisset. duxit ut
omnino destrueret amalechitas. ita quod ne-
mini parceret. Iste tantam sibi con-
parauerat gratiam regis. ut preceperat
rex eundem honorem ei exhiberi.
qui exhibebatur ipsi regi. Precepit
enim ut detineretur sicut ipse. et ex
regis edicto. quicquid ingressus erat in
gradiebatur aulam regis. omnes filii
genibus adorabant. Solus mar-
docheus non flectebat ei genua. nec as-
surgebat ei. et conueniebat eum serui
regis. quod si adoraret eum. Respon-
dit eis. Ego uidus sum. et uidus solus
adorant dominum. Et significatum est a
man. quod uidus quod uidus uolupendens eum
preceperat adorare eum. et indignatus
est aman. et cogitabat quomodo uindica-
ret de eodem suum. si tamen in eum quod hoc
parum uidebatur ei. sed in uindicta
gentem uideorum. Erat etiam causa secre-
ta quam nulli reuelabat quod uidetur
dele gentem uiduorum quia memor erat quod uidus

deleuant amalechitas. Venit g^o scilicet
ad regem. Et ut facilius persuaderet
ei qd intendebat: quiddam p^omisit
ad insinuationem. Bonum est inq^{ue}
regem pacē hēre in regno. q^{uia} discor-
dia ē ad regem desolationem. Discor-
dia autē fomes ē dissimilitudo. Q^{uia} sic
similitudo cōcordiā: sic dissimilitudo
discordiā parit. Si uis g^o de regno tuo
amouere scandalū: et seminariū dis-
cordie: tolle a regno tuo dissimilitu-
dinē. i. gēte q^{uod}ā genti tue dissimilē.
i. nō sūg^{er}it p^{re}cepta tua. Et q^{ui} p^{ro}p^{ter}
plo: alii de regno tuo t^{ra}nsig^{er}et mādata
tua. Et ita nō habebis pacem in reg-
no. Expediit g^o ut tollas de medio.
et occidas eos q^{ui} sūt in regno tu-
o. Si autē obiciis in cōmodū tuum
q^{ui} in sustineb^{it} q^{ui} seruiunt t^{ibi} in t^{er}ri-
tis: ego singulis annis dabo t^{ibi} decē
milia talenta argenti. p^{ro} restituti-
one h^{uius} in cōmodi. Joseph^{us} dicit. xl.
milia. Et concessit ei q^{ui} ut ad uni-
tum suum eos. g^o occideret et dedit
ei sigillum suū. ut l^{ite}ras
q^{ui} ubiq^{ue} in regno suo de iudeorū
occisione mitteret: regio anulo sigil-
laret. Q^{uia} nō erat fas sanctionē aliq^{uius}
regis anulo sigillatam: in i^{ur}is
reuocari. Et egressus ē aman a faci-
e regis. et i^{er}et sorres. Erat autē p^{ri}m^{us}
mensis q^{ui} d^{icitur} m^{en}san. et indidit ei
sorres. q^{ui} xii. m^{en}se eīdem anni t^{er}cia
decima die m^{en}sis destruendi ēent.
I^{uxta} q^{uod} t^{er}decima die m^{en}sis. et alios. Q^{uia}
m^{en} autē hoc indidit ei sorres: m^{en}ti-
t^{us} ē. Et misse sūt l^{ite}re p^{er} uniuersam
regiones. p^{er} uendarios. i. p^{er} s^{er}uos. ut
die in l^{ite}ris d^{et}erminata: parati

ēent om^{nes} i^uritati iudeorū. Et om^{nes}
circūstantes. ut occiderent iudeos.
et diripent sibi bona eorū. Rescriptum
autē harum l^{ite}rarum positū ē in su-
lis ciuitate. in eminenti loco ut hoc
sib^{us} innotesceret. Et uidentes hoc iu-
dei ciuitatis: in d^{ur}ti ciliis capitib^{us}
cinere aspsit: plangebat euulatu mag-
no p^{er} ciuitatē. Et fletus euulatu mag-
no mardoche^{us} discurrebat p^{er} ciuita-
tem: et frequenter ueniebat ad fores ro-
mis regie. Intrare autē nō poterat
q^{uia} nemini in d^{ur}to cilio fas erat
intrare domū regiam. Significati-
ū ē g^o regine q^{ui} mardoche^{us} ita euulan-
do sepe ueniebat ad fores domū regi-
e. Et misit ei u^{er}ses ut intraret.
et renuit. nolens deponē ciliū. s^{ed}
significauit ip^{se} regine q^{ui} fecit a-
man. Et mandauit q^{ui} intraret
ap^{ud} regem p^{ro} p^{ro}p^{lo} suo. Et respondit
regina. Non audeo inquit: intra-
re ad regem. Et iam fluxerūt. xx. di-
es: ex quo nō est ingressus ad me. Et
autē lex in regno p^{ro}larum. q^{uia} si q^{ui}
nō uocat ad regem intrare: occide-
tur. Et erat hoc inmutabile. nō for-
te rex sedens in throno suo: et tenens
septū. ad intrantē conuertit cap^{ut} i^{uxta}
q^{ui} erat signum d^{omi}nⁱe. Et hoc
erat unicum remediū mortis ei. q^{ui}
intrabat ad regē nō uocatus. Audi-
to hoc responso regine: i^{uxta} mān-
dauit ei mardoche^{us}. ut p^{ro}deret ani-
mam p^{ro} p^{ro}p^{lo} suo. dicens. Nūq^{uam}
posuit te d^{eu}s in solio regni. ut in
hoc articulo p^{ro}p^{lo} tuo subuenires.
Pone g^o animam p^{ro} p^{ro}p^{lo} tuo. Alio-
quin: p^{ro}manū alterius libabit d^{omi}n^{us}

dn̄s pplm suum. Pena autē redun-
dabit in cap tuum et pibis tui et gen-
tium. Tū regina significauit mar-
docheo ut uniuersis uidis qui erant
in suis ciuitate: indicet triduanū.
iennum ut induci cibis capiti-
bus cinere aspersis: p̄dium ienna-
rent. ad dñm et orarent. et ip̄a t̄cia
die: obiceret se p̄cto capitis: et intra-
ret ad regē et sic factum ē. Tercia
die p̄ orationem: induta ē hester
uestib: iocunditatis sue. Et comi-
tata t̄m duab: puellis. q̄p̄ altā neccia
erat. ad sustentationē laterū p̄te-
ritudine. altā ad eleuationem
uestium. p̄ nimia longitudine:
et timore ingrediebatur ad regem. Et
cū ēt ad hostium salam: uidit
regem sedentē in throno suo: et qm̄
cito uidit: turbationem ei in facie
deprehendit. Et tremefacta p̄nū-
o timore deficiente spū euauit.
Et collapsa ē inter manus duarū
puellarum. Statim rex accurrens
erexit eā de terra: et solū in gremio suo.
et cōp̄ eam consolari dicens. Nolu-
mere p̄ decreto psarum. q̄ n̄ est da-
tum: nisi p̄ subditis. Rex namq: b-
impator qui promulgat leges: legib:
n̄ est subiectus. Tu autē es portio
carnis mee. Ideo decretum illud non
tangit te. Confortare ḡ et pete ame:
q̄cqd uolueris. quia dabo t̄ etiā si
petieris dimidium regni mei. Tan-
dem aliquantulum resumeret spm̄:
ux potat uerbum unū p̄ferre. Et
ux locuta ē dicens. Ad eo euauit
sp̄s n̄s: q̄ nullo pacto possem n̄ ex-
primere petitionē meā. S; rogo ut
cras egdiaris ad iunādū meū. tu et amā
q̄ parū uob p̄ndiū. et accessit ei. S̄c̄mo

q̄st̄ ē. rex ad p̄ndiū. q̄ parat ei regina
et amari cum eo et cū rex incaluisse
mero: et f̄t̄ ēt̄ hilaris p̄ solito: dixit
regine. Pete ame q̄cqd uis. q̄ dabo
t̄ licet dimidium regni mei pete-
ris. Ad q̄ hest. Non possum inq̄re
in exorte petitionē meam. S; cras
similiter conuenietis ad p̄ndiū q̄
parabo uob et accessit ei. Et surgens
amā de conuiuio egrediebatur p̄ pa-
latium regis: om̄s serui et minist̄i
ales regis: adorauerunt eum. Et cum
ēt mardocheus int̄ eos: n̄ solum
n̄ adorauit eum: s; nec assurrexit
ei. nec mouit sedē loco suo. Et hoc
notauit amari et ueniens in domū
suam: cepit gl̄ari coram uxore et fi-
liis. Habebat enī. x. filios: et de ami-
cia regis: et de eo q̄ regina sec̄to tā-
qm̄ familiare suum: mutauit
eum ad p̄ndiū cum rege. Et p̄
h̄mōi iactanciā. addidit h̄ om̄ia
uolupendo. et m̄. et ip̄m si n̄ possit
uindictā sume. et de mardocheo
qui tanta me. et affixit rumelia.
Ad q̄ uxor ei. fac inq̄re parari lōgam
trabem. i. cubitorū: et f̄i in cruce. Et
cras ueniens ad regē petes ab eo amā
mardochei: et n̄ negabit t̄. Et sus-
pendet cras in t̄c̄e p̄ata. et ad filiiū
uxoris fecit parari trabē: et inde fieri
cruce. in q̄ suspendetur in c̄stino
mardochei. Dñs autē libauit eū
in h̄c modū. **De morte amari**

actum ē in instanti nocte q̄d
rex excitatus a sopno n̄ potat
t̄m obdormire. fecit ḡ uocari s̄c̄-
bas et notarios suos et faciebat
coram se legi annales. in q̄b: con-

tinebantur gesta regum. Et cum
legentur facta ipsi illius anni: ue-
rum est ad liberationem eius a morte. quod
facta est consilio mardochei. Et uelles
transire lector: quesuit rex utrum
aliquid adhuc retributum esset mar-
docheo. quia liberauerat eum. Et
dixit quia nichil adhuc. erat ei retri-
butum: et quesuit rex que hora esset.
Et responsum est ei: quia iam illu-
cescebat. Et quesuit si esset aliquis in
palatio exteriori. Et forte aman qui
cum luce surrexerat: sollicitus de
morte mardochei iam intravit palatium
ueniens ad regem ut peteret ab eo animam
mardochei. Et quoniam cito intravit ad regem:
locutus est ei rex dicens. Aliquis uult in
magnum beneficium. per quod maxime uolo
eum honorare: sive in quoniam debeam eum
honorare et statim putauit animam: quod uel-
let eum honorare et ad motum cause
sue respondit dicens. Quoniam uult honorare
rex debet indui purpura et corona-
ri diademate regio. Et ascendere
equum regis: et super eum deambula-
re ciuitatem. itaque uir depueris re-
gis qui excellentior est inter minist-
ros regis trahat equum pro se et clamet
puniens ciuitatem. Sic hono-
randus est qui rex uult honorare. Ad
quod rex. Sic inquit uolo honorare
mardocheum. Tu ergo qui excellentior
es inter ministrales meos trahes e-
quum regium pro te per ciuitatem super eum
sedentem mardocheo. Et clamabis
coram eo: sicut dixisti. Tunc respondit
aman non ausus preterire manda-
tum regis accepta purpura et di-
ademate regio egressus est cum pu-

eris de palatio regis. Et inuenien-
tes mardocheum cepunt eum indu-
ere purpura. Ipse autem ut tradidit io-
sephus. primo cepit reclamare. pu-
tans hoc fieri per illusionem. Et appel-
labat eos filios belial. Tandem agni-
ta uoluntate regis: promisit se in-
dui et coronari et deambulabat per
ciuitatem purpuratus. diademate
coronatus in conspectu populi. Et ga-
uissus est populus per hac tanta felicitate
mardochei. Et amam trahebat equum
regium pro se. super quem sedebat mardo-
cheus. et clamabat coram eo sic est honorandus.
qui rex uult honorare. Postea rediit
mardocheus ad regem. agens ei gratias:
per tanto honore. et reuersus est aman con-
fusus in domum suam. ad uxorem
et filios suos. Et cepit ad memori-
am reducere contumeliam suam. quod
in ad ignominiam suam duxerat ho-
stem suum mardocheum. Et consultum
est ei ab amicis suis. ut desisteret ab in-
festatione eius. quod ex quo de genere iu-
deorum erat si amplius eum in fe-
staret: ipse amplius eum conculcarer.
Et uocatus est aman ad prandium
regine. et per conuiuium locuta est re-
gina ad regem. Da mihi animam meam.
et animam gentis mee. Est enim qui uult
tolle eam. Et hoc est petitio mea. quod huc
usque exponere distuli. ad quod rex. Quis esset
ille tam potens ut tolleret animam
tuam et animam populi tui? Ad quod regina.
Iste inquit amam uult tollere animam
meam et animam populi mei. Ego enim de
genere iudeorum sum. Et ipse misit
littas per uniuersum regnum. ut omnes
iudei occiderent. Et hoc redundat

inte. i. hoc edictum exiit de ore tuo.
Tunc audiens rex: q. ipa de genere iu-
deorum est: exiit de palatio deambu-
labat portum deliciarum. Regina a-
intrauit talamum: et ascendit cubi-
culum. & ama. i. i. cognita tur-
batione regis. secutus e. eam: et fignit ge-
nibus stabat autem cubiculum regine
orans eam: ut miseretur ei. Et reg-
diens rex de orto: inueniens eu an-
te cubiculum regine. n. est inquit
mirum si uolebat eam occide. qui
coram me uult ea opprimere. Et est
incertum an intelligendum sit opprimere
i. suffocare. an opprimere i. abire. Tunc
serui uidentes regem turbatum coop-
uerunt eum. ne uideret eum rex: et
dixit. Est crux in domo ama. qm
pauiat ut ibi suspendat mardoche-
um. & ibi p. suspendi. Et pcepit
rex ita fieri: et factum e. quia inuen-
ta e. crux in domo ama. et suspensus
e. in eam. Et dedit rex domum a-
man et possessiones ei regine. Et ita
dixit eam. Ipa autem prefecit mar-
docheum patrum suum domum ama.
et possessionibus ei. Et tunc pmo ma-
nifestauit q. patrum eius est. Quo
audito: rex constituit eum secundum
ase in regno. sicut constituerat ama.
& dedit ei anulum sigillationis su-
e. Et locuta e. hester ad regem dicens.
Adhuc paruula e. petitio mea. Qm
enim uiuere potero. si uidero mon-
ipsum meum. Si g. sedet maiesta-
ti tue bonum est ut pceptum de
occidendis iudeis: reuocaretur in
irritum. nouo succedente manda-
to. Ad q. rex. Ego tradidi mardocheo.

anulum sigillationis mee. Ipe mit-
tat litteras punitum regnum: q.
reuocent in irritum: q. quid conti-
nebatur in litteris ama. Petiit autem
ampli regina. sicut eade die qua oc-
cidendi erant iudei. occiderent ipsi
iudei hostes suos. q. uiderent in
montem suum paratos: et principes ciui-
tatum uiuaret eos. et optinuit.

Tunc mar. De libatione iudeorum.
docheus punitum regnum
misit litteras in q. hoc contineba-
tur. regio anulo sigillata: et cu lit-
te aman misse fuerit x. die pmi
mensis: iste misse se uigesima tri-
a die tertii misit. Et in fine litterarum
continebat excusatio regis. Quia e-
nim imutabilia erant edicta regi.
et nefas erat ea mutare: subdidit
rex excusationem in litteris: in hunc
modum. Si quidam complices: et fa-
miliares regum. q. pot. attendunt
utilitatem pmi: quam utilitatem
regni. hoc fecit q. dam fili iudeorum
ama. q. n. fu. de gne p. s. ex obliq.
comaciant g. nrm. Qui puluo-
ne gentis sue qm destruxerit iu-
dei: suggessit in. ut destrueret eos.
Quo conp. mandamus uobis
ut irritum reuocet. Et eadem
die q. debebant occidi iudei occi-
dant omnes hostes suos. q. uiderent
in montem suum p. paratos: et para-
tos. Igitur tertia decima die. xii.
misit: occisi sunt in suis ciuitatibus:
q. gentis de hostibus iudeorum. Et
tunc iocando locutus e. rex ad re-
ginam. Numquid satisfeci uolun-
tati tue? Nonne uidetis quantum

sanguinis effusum ē in ciuitate is-
ta in ultionem gentis tue. Quātū
putat effusum ē in uniuerso reg-
no. Ad q̄ regina. paruula est inq̄t
petitio mā. Adhuc postulo ut in
crastino adhuc in ciuitate ista. oc-
cidant iudei hostes suos. et suspen-
dantur x. filij amā. in patibulis. et
occisum ē q̄. Et in crastino sic fctm
ē. Itaq; in susil ciuitate occisi sūt oc-
tingenti p̄ter x. filios amā. Sum-
ma autē occisorū in uniuerso regno.
fuerunt octoginta milia. Et. iij.
ri. In q̄ta ḡ x. die. xii. m̄sis celebra-
uerunt iudei in uniuerso regno
psarum sollempnitatem. & appella-
uerunt festum furim. q̄ sonat
fortunia. que debebat eis. s̄ sortis
q̄ iocāt amā. Et adhuc ē notata
festiuitas inter sollempnitates iu-
deorum. et eadē die celebratur. Ju-
dei autē qui erant in susil ciuita-
te. q̄a et intertia decima die et in q̄-
ta decima uacauerūt occasione. n̄ ce-
lebrauerunt festū in quarta de-
cima s̄ in s̄. decima die et sic p̄
singulos annos alia die celebra-
uerunt festum iudei habitante
in susil. et alia die habitantes in a-
liis partib; regni psarū. P̄tea re-
gina neq; his qui habitabant in
susil neq; aliis uolens mutare diē
suū. ut utiq; satisfaceret. institu-
it ut uterq; dies haberet sollemp-
nit. Et hic terminat hystoria hebr̄.

P̄tatio in ex̄pone libri danielis

nos et ut duob; q̄ quasi
incidentia erant. et colla-
teralia hystorie adsequendū se-

riem hystorie reuertamur. Habu-
godonosor ut sup̄ p̄tatauimus.
cuerat ierlm̄. et succendit eam. et de-
struxit tēplum. et transtulit iudeos
captiuos in babilonē. Intransmig-
tione autē ioachim. que p̄cessit
captiuitatem. pueri illi nobiles
de semine iuda. tres. s̄. illi famosi.
anania. azarias. misael. leguntur
t̄smigisse in babilonem. et daniel
cum eis. Q̄ p̄p̄e t̄smigratio d̄r. q̄i
spontanea translo. quia q̄i sponte
reddiderūt se. Seq̄ns autē post illā
dicit captiuitas. quia in capti s̄. et
p̄uolentiam trach. Et sicubi le-
gatur t̄smigratio cum puerorū.
et daniel facta paulo sup̄ius. s̄. q̄n
occisus ē ieconias pater ioachim. et
p̄iectum cadaū ei ex murum. et se-
pultus ē sepultura asini. n̄ multū
curandū est. quia modicum spa-
cium fuit inter mortē ieconie et
t̄smigitionē filij ei ioachim. q̄a
n̄ regnauit n̄ p̄ tres m̄ses. Q̄nēq;
ḡ factum sit. p̄sequimur de factis
daniel. q̄a de aliis m̄ch̄ s̄ptū est.

Sed de tēpib; p̄pharum.
ad maiore euidentiā p̄e-
mittenda ē quedam distinctio: p̄
p̄pharum. Alii p̄phauerūt longe
ante captiuitatem de ip̄a capti-
uitate. s̄. ysaia. osee. ioid. amos.
Alii p̄phauerūt ip̄a imminente.
ut jeremias. ezechiel. Alii in ip̄a
captiuitate ut daniel. abacuch.
S̄ abacuch in m̄da. daniel in cal-
dea. Alii p̄ captiuitatē ut aggē et
zacharias. Eē autē p̄phare dani-
el anno s̄cdo consumationis reg-

ni nabugodonosor. ē regnum con-
sumatum dē subiugatis egyptiis.
Nabugodonosor namq; subiuga-
uerat sibi iudōs. moabitās. idumēos.
tandem egyptiōs. & tū dicit facta
consumationem & confirmatio reg-
ni ei. Et anno scđo. p̄ hāc consum-
mationem: cep̄ pphare daniel. aū
t̄p̄l ieronimi. ut tradit ip̄e ierx. n̄
legebatur lib̄ daniel. scđm editio-
nem. lxx. Qđ mirum erat cū edi-
tio illa p̄ mirabilem r̄sonantiam
ēē autentica: tum qđ antiquior
aliis. lxx. namq; aū in carnatione
dñi t̄stulē: de hebreo ingtū. p̄
incarnatione ū t̄stulē: theodo-
cio. simac. aq̄la. origenes. Tradit ḡ
ieronim̄ qđ t̄p̄r suo n̄ legebat dani-
el lib̄: scđm editionem. lxx. s; scđm
editionē theodocionis. Qđ in erat:
qđ corrupta erat. Tradit qđ ieroni-
mus se in t̄stione libri danielis:
multum laborasse. qđ sc̄ptus erat
litt̄is hebreis: s; caldaico sermone.
Ut cum latinum sc̄bitur romane.
Uñ uix legē potat. & cum sciret lit-
teras et sillās distinguere: n̄ tū sci-
ebat dictiones p̄ferre. Ideo qđ ut
tradit cū addidiciss; linguā heb-
am. ut hebreorū uolumina in la-
tinum sermonē t̄stulē: & mul-
ta iam t̄stuliss; a t̄stione daniel
oīo desisset n̄ qđ uideret quidam
freq̄ter obtrinebat ei. hoc p̄būm.
labor in p̄b; omīa uic. Et freq̄n ei
p̄suasione excitatus: apposuit
manū. Tradit qđ ierx. in libro da-
niel tā contrū. qđ n̄ s̄ in hebica
ūitate. s. de acatione susanne. de

pugna belis. et draconis. de t̄b;
pueris. Refert tū se id. opposuiss;
se: ne uideret ignorasse. ea tū in-
gulauit obelo. Qđ autē diximus
t̄stionem daniel & trium puero-
rum facta in t̄stinatione ioa-
chim: n̄ uidet posse stare. Quia
litt̄a statim in p̄ncipio uid̄ obui-
are. In choat enim sic lib̄ daniel.

Anno tercio **Expo daniel.**
ioachim regis iuda: uen̄ na-
bug. et euerit ierlm̄ & templū
destruxit. et asportauit uasa do-
mus dñi. intra sennaar in babi-
lone. Et posuit ea in domo di-
si. Qđ d̄ tercio anno regni io-
achim n̄ p̄ stare de ioachim nepo-
te iosie. qđ n̄ nisi trib; m̄sib; reg-
nauit. Sic qđ uidetur n̄ posse sta-
re de ioachim filio iosie. p̄fē. s. il-
lius. qui t̄stingrauit qđ cognoscit
ē iethomas. Vterq; enim. scđm ierx.
et ioachim dicit & iethomas. s; no-
men patris h̄e. in. finale. Non
filii h̄e. n. Certum ē autem: qđ q̄r-
to anno regni ioachim filii iosie
cep̄ regnare nabug. Quomodo
ḡ tercio anno ioachim. uen̄ naby-
god. Non ē ḡ intelligendum t̄-
cio anno ab anno regni s; tercio
a subiectione. s. ex qđ factus ē t̄bu-
tari nabug. qui terci annus a
solutione tributū: fuit undeci-
mus ab initio regni. Octauo
namq; anno regni ioachim:
uen̄ nabug. & obsedit ierlm̄. & ce-
pit. & ioachim captum uinclā-
uit et duxit in babilonē. s; nō
p̄duxit. qđ in tur̄e confectus ē

de mungo
ei. ut seruiret ei subtributo. et redi-
it in ierlm. Et regnauit p̄tea t̄y
annis. Et undecimo anno: resili-
it ab iurto. Et tunc t̄m uenit na-
bug. et cepit eum. et occidit. et fecit
cadāu eius p̄ci. et muros ciuitatis.
et sepultus est sepultura asim. Et
tunc reuera: asportauit uasa dom̄
dñi. in t̄ra sennaar. i. in babilonē.
et posuit ea in domo dei sui. Tran-
stulit quoq; s̄c̄ in babilonem pu-
eros multos nobiles. inter quos da-
niel. et tres pueros illos
famosos qui dicti s̄c̄. ananias. ara-
riah. misael. Et uocauit arfaxat
et arphares. p̄ncipem eunuchorum
dicens. uoca pueros nobiles iudeor̄
de semine regio. de coros. robustos.
sine macula. et diligenter custodies
eos. et educab. et erudies in sc̄ia n̄ra.
et in lingua. Et p̄ci sunt: in di-
uinationib; et coniecturis s̄op-
morum. et interpretatōib;. ut sint
idonei assis̄tē regi. et ei ministrare.
et q̄stionib; respondē. Et hoc loco
et ex p̄ph̄a ysaiē uolunt h̄c̄ q̄dā.
q̄ daniel et tres illi pueri: fuer̄t
eunuchi. i. quia positi in t̄dōi-
a eunuchor̄: p̄ncipis. Et quia
ysaias iminando ezechie p̄ph̄a-
uit in h̄c̄ modum. Quā uelasti
uasa domus dñi n̄ciis regis ba-
bilonis: t̄nsferet ea in babilonē.
filios q̄: tuos ducent captiuos
et facient eos eunuchos: in do-
mo regis. Et n̄ uidetur hoc
uelle ieronim̄. et alii sc̄i. Et q̄d in
litta seq̄r. uidetur obloq̄ h̄uic
oponi. i. q̄d dictum ē decoros ro-

bustos. s̄c̄ macula. Euiratio enī deco-
rem et robur hōum solet obfusca-
re. obfuscare. Accepit ḡ eos ex regis
mandato p̄ncip̄s eunuchor̄. in cu-
ram suā. et mutauit nōia eorum.
Daniel nāq; dictus ē bathasar. Tres
pueri qui dicebant ananias. ara-
riah. misael. dicti s̄c̄ sydrac. misac.
abdenago. S; q̄d ē quod p̄cepit rex
ut erudiret eos in linḡ caldea. Nū-
quid p̄ci erant in hebreā. et ita in
caldea. Eadem enī uidetur fuisse
hebreā et caldea. Si q̄dem habraā
de caldea fuit: et uenit in t̄ram ca-
naan. et docuit filios suos linguā
suam. Q̄ autē docuit n̄ hebreā.
Itaq; cum de caldea ueniss; ego ui-
detur fuisse lingua caldea. et hebreā.
Et hebreā: ab abrahā dicta. Hos ā
dñs: q̄ non ē d̄c̄a lingua hebreā:
ab habraā. s; ab heber. Lingua nāq;
hebreā fuit unica ab initio homi-
nis et sola remansit. in filiis heb̄.
in confusione linḡrum. q̄ facta
est in edificatione t̄ris. que edifi-
cata ē in terra sennaar. i. que p̄us
ut dicta ē terra babel. q̄d so-
nat confusione. et a nōie t̄re
i. babel: de nōiata ē ciuitas in
ea constructa: babilon. fuit ita-
q; fere eadem lingua hebreā. et
caldea. t̄n aliquantulum diffē-
rent. in idiomatib;. Et ē sc̄i res
utruq; iudi: caldeā habebant
p̄uulgari. s̄c̄ nos h̄m̄s linguā
latinā. et uulgari: sicut ro-
manā. Precepit q̄ rex p̄nci-
pi eunuchor̄ ut et de cib; regis
educaretur. et p̄po uino regis ute-

entur. quia uoluit eos nutri de-
licate. Quid audiens daniel: p'sua-
sit tibi alii pueris ut nunquam
utentur: nisi cibis legalibus. ne conta-
minarentur cibis gentilium. Ve-
nit ergo ad principem eunuchorum
dicens. Obsecro dñe ut liceat nobis
uesq; cibis nostris. dentur nobis legumina
et olea. que iuxta se nobis secundum
legem. et negauit ei dicens. Iussit
uos rex delicate nutri. ut sitis pul-
ciores et robustiores. et corpulen-
tiores. Si ergo inueniret uos maci-
lentiores p'tenuitate edulii. time-
o ne imputaret in. et pena in me
redundaret. P'tea uenit daniel
ad eunuchum. et eodie tradidit
eum et tres socios suos. scilicet ad mala-
sa. quia diuersis heremicis tradi-
derat princeps eunuchorum. pueros
nobiles. et huic. scilicet malasa. tradit
erat daniel. et tres illi pueri fa-
mosi. Et rogabat eum daniel di-
cens. Obsecro ut t'p'tes seruos tu-
os. p. xx. dies. et p'mittas nos uti ci-
bis nostris. Et si non inuenies nos p'te-
nui edulio macilentiores. dabis
nobis hanc licentiam impt'rum.
Et acquieuit ei. et dabat ei legu-
mina. et olea. et cibos delicatos
quos ipsi comedent. inuis suos. re-
seruabat. Et inuenta sunt p. xx.
dies alii omnes pulciores. et robu-
stiores. et p' p'ficiabant in lin-
gua et scientia quam alii. quia obser-
uabant legem dei sui. P't tres
annos representati sunt pueri nobi-
les ante faciem regis. et p'posuit
eis q'stiones. et inuenit eos erudi-

tos. Sed in danielle et in tribus sociis
suis. Plus inuenit sapientie in
decuplo: quam in aliis. immo quam
in uniuersis magis et ariet. regni
sui. Et p'cipue de p'hendit eorum
sapientiam in discussionibus sop-
norum. et interpretationibus ser-
monum. Et p're aliis sapient
inuentus est daniel. et fuit in mag-
no honore apud regem. Et sic fuit us-
q; ad p'mum annum regni ci-
ri. Sed caue ne intelligas sic fuisse.
et sic uixit: tamquam primo anno
regni ciri mortuus sit. et tercio
anno regni ciri uidit uisionem.
Sed sic fuit. id est in tanto honore fuisse
usq; ad p'mum annum regni ci-
ri. et p'tea in maiori. Et hic ter-
minatur p'ma clausula. quia lib-
iste scriptus est p' p'ocopas. id est p' q'sda
clausulas siue distinctiones. Ab
hoc loco incipiunt uisiones da-
niel. que octo sunt. x. Hec dicun-
tur uisiones daniel eo quod in p'a-
p'sona uidit. et quia uidit. et alius ab
uisas exposuit. Difficile tamen est ab
hoc loco distinguere. x. uisiones. unde
uidetur non nullis. quia quod premissum est
fuit una uisio. ut dicatur uisio.
diuina inspiratio. p'quam eruditus
est daniel. P'tea ab hoc loco facile
erit distinguere nouem. uidetur
tamen quod p'cessit. in conuenienter
dici uisio. unde eleganti dicitur. uisi-
ones in choate ab hoc loco. quia sa-
tis mode possunt distinguere. x.
Inchoat autem p'ma uisio in hunc
modum. **P'ma uisio daniel.**

Anno secundo regni nabugodonosor.

vidit rex nab. sopniumq. & premi-
mo horrore quo p̄clusus ē ab eius
memoria ē elapsus. S; p̄mum
libū uidetur habere calumpniā.
cum enī quarto anno ioachim.
nab. regnare cepit: et undecimo
anno regni ei. qui fuit septimū
regni nab. ipm ioachim occidit &
daniēlem et alios pueros. in babilo-
nem t̄stulit & iam p̄tenuum
fuerit in babilone: certū ē qd ab
inmo regni nab. multū iam flux-
ant anni. Non g̃ factum ē hoc
in scdo anno regni nab. Intelli-
gendum ē g̃ factum scdo anno
consumationis regni. que facta ē
sub iugatis egypti ut sup̄ p̄toga-
tum ē. Regnum g̃ hic dicitur q̄
q̄dam p̄ncipium monarchie.
qm̄ obtinuit nab. sc̄a regni sui
consumatione. Tē enī sc̄s est po-
tentior monarcho suo q̄ reūa re-
ges caldeoy: numqm̄ fuerit mo-
narchi. Anno g̃ scdo ab hac con-
summatione regni: uidit nab.
sopnium. in c̄ uisione expauit.
Et immo horrore p̄clusus non te-
nuit uisionem. Mane fecit uo-
cari ariolos. magos. maleficos.
cadeos. Arioli dñr. qui p̄us uic-
timas immolant. qm̄ consulāt.
confidentes fibras pecudum. et
in eis p̄pendentes coniecturas
diuinationū. Magi hebraice
dñr. qui latine sapientes: g̃re
phi. dicti magi q̄ magni a
magnitudine sc̄ie sic dicti. Ma-
lefici: qui in suscitatioē morti-
orum: nouer̄t augurari. Cal-

dei: astro^{no}mici. quia caldi astrono-
mia sunt p̄ti. hys uocatis posu-
it munera multa si possent ei re-
ducere ad memoriam uisionem.
et adde uisionis interpretationem.
Et responderunt ei. Exponat p̄mo
rex uisionem seruis suis. ut deim
accipiat ab eis interpretōnem. Nō
possum inq̄t. q̄ p̄tenuis horro-
re elapsa ē michi. Et dixerūt. non
poss; homo qui sub celo ē hoc fa-
cere. Ad quos rex. Si inq̄t mani-
festarem uob uisionē. p̄ uolunta-
te uŕa fingētis interpretationem.
Hunc autem in obit uob expo-
nere utrumq;. Alioquin: p̄bitis.
et bona uŕa publicabunt. Et scdm̄
aliam litteram: s̄fiscabunt. Et
statim p̄cepit arioch p̄ncipi mi-
licie sue: ut unclaret eos. & con-
gregaret q̄tq̄ possent inueniri
in regno eius. & om̄s occider. Tunc
arioch ex p̄cepto regis occidebat
ariolos & magos. & aggabat ut oc-
cider. Non enī occisi s̄t. immo
om̄s liberati. Inter alios congrega-
ti sunt daniel et socij ei. de q̄bz p̄
q̄ri. ē cum alijs non uenit ante
presentiam regis. forte quia au-
diert p̄pone munera: noluerunt
accedere ne uider̄t q̄t munera; l̄
forte arioli ex inuidia noluer̄t eis
indicare. Tē locutus ē daniel ad
arioch. querens ab eo cur tā seue-
ra s̄nā: exierat de ore regis. & ex po-
situm ē ei. Et ingressus ē daniel
ad regem. & petiit ab eo induci
ad hui occisionis. ut uider̄t si for-
te d̄s int̄m reuelaret ei. Et dñs

hic uult ha
be uen q da
met a fuerit
d' t'bu sacdo
tali n' uq; p
p' notat.

et obdormisset id ipsum uoluit et
 dominus indicare de quo cogitaueras.
 Uidere uidebaris statuam per gen-
 dem ex.iiii. metallis oppositam.
 hntem cap et collum aureum.
 de auro obriz. auro. i. purissimo.
 et adeo splendoris ut quasi quodam
 radios de se emitteret. Vel secundum ali-
 am litteram de auro ophat. Ophi.
 est nomen ciuitatis ubi aurum op-
 timum inuenit. humeri et pec-
 tus et brachia. argentea. Venter
 et renes usque ad femora. erea. Tibi
 e ferrea. Pedum. duplex in. par-
 ti ferrea. parti testea. i. fragilis et leuis.
 Uidebat perterea lapillum qui de mon-
 te sine manibus abruptebatur. et
 ueniebat usque ad pedes statue. et
 confringebat pedes statue. Et ipsa
 statuam diruebat. et frangebat
 minutatim. ita ut non remane-
 rent ei uestigia usque ad puluerem.
 Et hoc inquit uisio tua. et statim
 per oppositam uisionem. subdidit
 interpretationem dicens. hoc est autem
 interpretatio uisionis. Quatuor
 inquit metalla ex quibus statua
 uidebatur composita. signant.
 iiii. principalia regna. que sibi suc-
 cesserunt. Quorum alia. in alia
 translata sunt. Non expressit dani-
 el nomina regnorum sed expositores.
 hoc suppleuerunt. Tu inquit et ca-
 put aureum. Aureum enim pre-
 ualet omnibus metallis. sic regnum
 tuum excellentius uniuersis reg-
 nis. Et non est intelligendum
 quod fuit maius omnibus sequentibus
 regnis. in quantitate. sed in uelocitate.

tate. Quia reuera uelocius sibi
subiugauit regna multa: qm
aliquis regum. qui ei successerit.
Pectus argenteum. et brachia
argentea: significant regnum
medoy: et p[er]sarum q[ui] succedet reg-
no tuo: inferi eo. Duobrachia
duo signant regna. ut duos re-
ges: cirum. s. et darium. Venter
ereus. et femora erea: signat regnū
macedonum. siue g[re]corum. q[ui] de-
ganter p[er] ei designatum ē. Et enī
ceteris metallis uocali. Sic et reg-
num illd ceteris omib[us] famosū.
et ē ei compabile p[er] duos. s. p[er] fa-
mam. siue p[er] g[re]corū eloquentiā.
Tibie ferē: significant regnū ro-
manorum. quod cetera regna edo-
muit. sicut ferrum cetera metal-
la: edomat. Quia malleis ferreis un-
uersa metalla tunduntur. Cui i
regno congruit duplex pedum
materia. partim ferrea. partim tel-
lea. quia desolationis illius regni:
causa fuit civilis discordia que de-
signata ē p[er] coniunctionem
ferri. et teste. que indebatur. Si-
cut enim ferri et teste impossi-
bile ē iunctio: n[on] enī possit ad con-
iunctionem aliq[ui] coherere: ita ci-
uilibis discordia: discorhet. non sta-
re p[ossit]. et exadem se q[ui]t: regni de-
solutio. Post h[oc] addidit de lapillo.
lapillus inquit de monte s[an]c-
ti manib[us] excisus qui statuā con-
fregit. signat regnum celi. q[uo]d omnia
regna terre destruxit. Hebrei
nuntiantur infamare daniēlem.
et in dācem reputant. q[uia] ceteris a-

peritius p[ro]phetauit de x[risto]. exprimens
nomen x[risti]. et p[er]domatū sup[er]
putant n[omen] annorum. usq[ue] ad
diem iudicii. Q[uo]d g[eneratim] signatōnem
lapilli retulit daniel ad regnum
celi. ip[s]i referre ad regnum suū. q[uo]d
ut fabulantur: cetera regna cu-
teret. Audita interpretatione ui-
sionis: ad miratus rex. adorauit
daniēlem p[ro]cubens interia: et p[re]cepit
ei offerri thura. tamq[uam] deo dic[er]et.
Reuera non ē d[eu]s: sicut d[eu]s daniel.
Hic infamat porphiri hereticus
daniēlem. q[uia] non legit repudiasse
adorationem. Et instituit rex da-
niēlem. scdm a se in regno. Ip[s]e
autem n[on] in memor suoy locorū:
intercessit p[er] eis apud regem. et im-
petrauit. ut constitueret eos pro-
curatores regionum sub se. ip[s]e
autē semp[er] assisteret regi. et tracta-
ret negotia ei. Sic factus ē da-
niel consiliari regis. et ad quies-
cebat rex i[n] filiis ei. et multa bona
fecit in regno: consilio ei. et co[n]-
silio locorum suoy. ulloy. s. h[uius]
puerorum. Eorum consilio fecit
discurrere flumē eufratē. ita n[on]
ullis exercitib[us] possit impedire mea-
tum ei. ut si obsessa ēē babilon.
n[on] de eē cuib[us] obsessis copia a-
quarum. Eoy cōsilio fecit sex
portū. tres intra ciuitatē. et t[er]ti-
getia. Hec determinatur t[em]p[us] fu-
erunt portū. ut ad q[uo]d facit.
fecit q[uo]d ortum suspensile ut sa-
tisfaceret uxori sue. Syon namq[ue]
nab. erat de t[er]ra medoy. Unde
etiam cir et dari uire originis

uendicabat sibi regnū babiloni.
Et cum desideraret aspectum ter-
re sue. i. medie: fecit rex fieri tres
montes lapideos. imense altitu-
dinis. muros. s. excelsos: in modū
montium et sup eos fecit ortū
suspensile. qui computat inter
mirabilia mundi. Et in hmo-
di orto delirato: sedens regina
uidebat terrā medoy. unde on-
unda erat. Hic terminatur pri-
ma uisio daniel. Sequē scdā.

Secunda uisio danielis.
autē scdā uisio danielis.
Quodam opus nabug. q in ipe dr
uisio. quia reūa uisio n̄ fuit: n̄
imodico. qd loco suo determinabi-
tur. Et in ipe dr uisio danielis
quia ultō scripsit. Psequimur g
opus ultō nab. fecit rex nab. sta-
tuā aureā altitudinis sexaginta cu-
bitoy. et sex cubitoꝝ latitudinis: et po-
suit eā in cāpo durā. in tēā senna-
ar. in cāpo. s. illo: in q edificata ē tēā.
In cui constructione fca ē confusio
linguarum. Videt tñ durā nom
fluminis ē. Vñ alia tñslo habi-
in cāpo durat. Alia tñslo h̄t in
cāpo pibolo. i. in campo cūclū-
so. quia posita ibi statua icūse-
puit campū mācia. ne pater ac-
cessus ad eam. fecit itaq; conuo-
cari om̄s principes regni sui n̄
ip̄i p̄mi adorarent eam. et ex-
plo eorum ppl̄s adoraret. q̄a no-
lebat alium dñm q̄ se col. in reg-
no suo. Conuenerūt itaq; uni-
uersi p̄ncipes regni ad uocati-
onem regis: in cāpo duram. Et

clamabat p̄ eo ualens. Uob dico.
sue dr. ppl̄i. tribz et lingue qz
n̄ adorabitis statuam: p̄ueni-
ni in fornacem succensam. fecat
enī rex iux̄ statuam fornacem.
inqua succendentur: qui cōq; coi-
tempnerēt adorare. Nota p̄gressū
in eo qd dictum ē ppl̄i tribz. lin-
gue. Vna enim tribz: p̄ conti-
nere poplos multos. quia poss̄
habere plures ciuitates. et una
lingua multas tribus. ut lin-
gua hebraea habuerit xii. Et
adorabant uniuersi principes:
statuam. inter q̄s erant: tres so-
ci daniel. Et cum n̄ adorarent:
alii p̄ncipes qui inuidebant eis.
accuserunt eos ap̄d regem. in ci-
pientes ab edicto regis in h̄t mo-
dum. Exiit edictum de ore tuo
rex. quia qui non adoraret sta-
tuam tuā p̄ueret in fornacem
et ibi succendetur. Hunc ultia-
lienigene q̄s posuisti sup capi-
ta n̄ra primi t̄ngreduntur
mandata tua. Et uocati s̄
ante presentiam regis: tres so-
ci daniel. De ip̄o autem dani-
ele n̄lla fit m̄tio in libro ei. Po-
test autem de facili reddi t̄a. q̄r
cum n̄ adoraret: non sit cōpul-
sus adorare. s. q̄a erat collateral
regi. Rex autem n̄ adorabat
statuam. s. alii adorabāt eam.
Vocatis ḡ t̄bz pueris: locut⁹
ē eis rex dicens. Sydrac. misac.
abdenago: cur contempsistis ad-
orare statuam meā? Q̄s d̄s po-
terit uos liberare de manibz

meis: Numquid putastis quod deus
vult potens sit vos liberare de ma-
nibus meis: Audierat enim de po-
tencia dei hebreorum. Ad quem
illi. Non est nobis respondendum
in de potentia dei nostri. Scimus quod
potens est liberare nos. sed et si no-
luerit tamen nos non adorabimus te.
neque deos tuos. Statim rex furore
succensus: precepit eos pici in for-
nacem. et vocavit viros robu-
stos qui succenderent eam: et suc-
cenderunt eam napta. stupa. pice.
et malleolis. Salustius in pri-
mo historiarum ut tradit. iero-
nimum dicit. quod napta est fontium
ignis apud pharas. nec determinat
cuiusmodi fontium. Plinius dicit
esse liquam in modum bitumi-
nis. quod arripit ignem in longin-
quo. Alii dicunt esse quodam
factum ex ossibus oliviarum inuo-
lutis in amurca. quod valet ad in-
escationem ignis. Et preterunt
eos in fornacem ita succensam:
ligatos. Angelus autem domini descen-
dit cum anania et sociis eius in
fornacem. et excussit flammam ig-
nis de fornace. Statim enim
ad descensum angeli egressus est
ignis de fornace. et elevatus in
aerem cubitis. xlix. quod probatur:
propterea per geometriam. et succen-
dit ministros regis. qui ad erant
iuxta fornacem. Ananie autem: et
socius eius: nullam intulit lesi-
onem. tamen eorum vincula consump-
sit. nec ardor ignis in aliquo ve-
stibus eorum obfuscauit. licet per-

iecti fuissent in fornacem. cum
omnibus induimentis. cum braciis. et
sarcinulis. longis. id est braciis. quod cum
ligatur tibi. Amen dicit ie-
ronimus: in hebreo non reperitur. quod
oratio ananie de qua sequitur non est
in hebraica veritate. sed invenit
eam: in theodotionis editione. O-
ravimus ananias ad dominum dicens.
Merito hoc patimur. peccavimus
iniquitatem fecimus. Sic enim
solent orare viri sancti. licet non pa-
cantur pro suis peccatis. transfor-
mantur in se persona generalitatis.
Ac si dicant. Talia patimur: pro
peccatis nostris. id est nostre gentis. In hoc
modum locutus est ananias dicens.
Peccavimus. Sed quicquid fecimus in
spiritu humilitatis et in anima con-
trita: hodie suscipias nos domine.
Nota quia ex eo quod hic dicit. in
spiritu humilitatis et anima contrita vo-
lunt quidam distinguere in
homine: inter animam. et spiritum.
Iuxta eo quod propterea in hymno dictum
est. Benedicite spiritui et anime iustorum
domino. Sed nichil ad presentem locum.
Postea addidit hymnum a-
nania. Benedicite domino omnia
opera eius. Et ponit cathalogum
creaturarum: et videtur sequi or-
dinem incipiens ab excellenti-
oribus creaturis. id est ab angelis. Propterea
subdens de stellis. de aquis
super celestibus. Postea descendit
ad inferiores creaturas. Tan-
dem ad se et ad suos suos. di-
cens. Benedicite ananias. azaria.
misael: dominum. Tunc rex

nab. cum eēt iuxta fornacē uidit
tres pueros in fornace saltantes
et psallentes. et q̄rtum in medi-
o eorum: similem filio dei. i. an-
gelo. Et hic redit hebraica ūitas.
quia de oratione et hymno triū
puerorum nich h̄r in hebraica
ūitate. de hac autē uisione regis.
h̄r in hebraica ueritate. et p̄ hoc
modico: op̄ istō uisio dī. s. q̄ rex
accedens ad fornacē uidit tres
pueros in fornace saltantes. et
q̄rtum in medio eorum simile
filio dei. Et admiratus exclamauit.
Sydrac. misac. et abdenago egre-
dimini. Et egressi sūt: ad uocationē
regis. Et admirati sūt uniuersi.
uidentes eos. quia in nullo obſer-
cauerat ignis uestes eorum. Tē
ait rex. Vere non ē d̄s sicut d̄s
hebreorū. et p̄hibuit neq̄s de in-
cep̄s blasphemare in deum he-
breorū. Et misit sē lītē p̄ unū
suum regnum ne q̄s in d̄m he-
breorū blasphemaret: Alioq̄n:
p̄iret. *Tercia uisio danielis.*

Sequitur tertia uisio dani-
elis. Hec dicit uisio dani-
elis. q̄d sc̄pserit eam daniel. im-
mo sc̄pserit eam nab. Et sc̄pturā
nab. posuit daniel: inter opus-
cula sua. Hec ē aliud hec t̄cia
uisio: q̄ eplā nab. P̄ uisionem
namq̄ desolationis sue. et ui-
sionis impletionē. restitutus na-
bug. in regno: destinauit eplā
ad uniuersos qui erant in reg-
no suo. ut magnificarent d̄m.
et scirent q̄a in manu ei sunt

regna. et cui uult auferre. et con-
fert ea. Premisit autē salutatio-
nem in h̄c modum. Rex nab. u-
niuersis pplis t̄ribus et linguis:
pax uob̄ multiplicetur. p̄t salu-
tationem seq̄t eplā. in h̄c mo-
dum. Ego nab. cum in regno
florerem: elatus sum in sup̄biā.
Et quia euauit cor meū in e-
lationem: nocte dum dormire
instratus in eo uidi desolationis
mee uisionem. Videbar enim
in uide arborem magnam tāte
altitudinis ut sum̄tas eius ce-
los tangeret. tante latitudinis ū-
ram eius extendent̄ usq̄ ad te-
minos terre. Sub umbra ei q̄es-
cebant: uniuersa animantia. u-
menta et homines. In ramis ei
habitabant uniuersa uolatilia
et dependebant in ramis eius
om̄ia genera fructuum esibili-
um. de q̄b̄ uiscebant uolatilia
umenta et homines. Et uisus
ē m̄ angelus descendere de celo
dicens. Succidite arborem istā.
ramos ei abscidite. truncus liga-
bitur cathenis et erit sub diuo
donec fluxerint tempora. s. vii. Et
timefactus sum p̄ tali uisione. et
expetfactus sum. Et mane cō-
surgens conuocatis uniuersis
ariot meis: sciscitatus sum ab
eis interpretationē uisionis. Et
nemo inuentus ē qui sciret in-
terpretari. donec ingressus ē ad
me collega m̄s daniel. Et uo-
cat eū colligam q̄ scdm̄ a se con-
stituit erat in regno. Q̄ p̄ q̄m ut

gressus est ad me et exposuit ei uisionem: altata est facies eius p̄stici-
a. et statim deprehendi in facie eius
~~p̄stici- et statim deprehendi in~~
~~facie eius~~ altationem. Erat enī
iratus: p̄ sinistram uisionis sig-
tationem. quia me diligebat.
Et dixi ad eum. Daniel serue dī
qui habes sp̄m scōy donum. in-
dica in interpretationem uisio-
nis. siue p̄spa sit siue sinist. Tē
locutus est ad me. Dñe mī rex
utinam int̄pretō h̄ uisionis ac-
cidat hostibz tuis. Tu es arbor
illa magna. sub ē umbra req̄es-
cunt unīus homines. et num̄-
ta. q̄ fere unīus oibz: subditus
ē regno tuo. Sigt autē succisio
arboris: quia tu ā regno absci-
deris. q̄ in sn̄a uigilum. i. ange-
lorum. i. in dēto dei ē: q̄o bestia
liter uiuet p̄. vii. annos. et ha-
bitab cum feris. fenum sic bos
comedet. Ex hoc uolē quidam
habere q̄o ad littam mutatus
sit in bouem. P̄. vii. uero an-
nos respiciet te d̄s. Et inueni-
ent te magnates tui. i. restitui-
eris in solum regni. q̄ sigt ra-
dix reserata. n̄ penitus extir-
pata. Et addidit. Redime rex
peccata tua elemosinis. quia
forsan comminatio ē. Et sic fe-
ci. Anno reuoluto ead̄ die. vñ
sedem in throno meo in babilo-
ne: cogitabam de magnitu-
dine regni mei et de miran-
dis opibz que fecam in babilo-
ne ap̄d me dicens. Numq̄o e-

go sum qui h̄ mira opa feci? Q̄
ciuitatem hanc in sedē regni mei
extirpā? Et statim facta ē uox
de celo dicens. Nabugodonosor:
hodie eicient te de solio regni. i.
erit habitatio tua int̄ feras. Et
statim exiui de ciuitate q̄i uers̄
in aītiā. et in habitauī in si-
luis. fenum comedens more bo-
uis. Et ita fui p̄. vii. annos. P̄
vñ. annos clamaui ad dñm. i.
respett me. Et restitutus ē m̄
sensus meus. Ex hoc uerbo uid̄r
quibzdam q̄ non fuerit ad lit-
teram mutatus in bouem s̄
passus sit m̄as alienationem: n̄
non poss̄ habitare: n̄ inter fe-
ras. Sicut h̄m̄ de q̄bzdā de-
moniacis in cūglio. quia nō
poterāt habitare: n̄ in sepulc̄
mortuorū. P̄ea q̄siet me mag-
nates mei. i. inuentū restituerē
in solum regni. Hic dicit. ioseph
se int̄tulisse librum dani-
elis. de hebreo ingretum. iiii.

Sequitur uisio daniel.
Quarta uisio danielis. P̄-
cedentes uisiones reuelate sunt
tempore nabugo. magni qui
captiuū uideam. Hec autē uisio
ē ab althasar. Et hucusq; ser-
uauit daniel: ordinem uisionū.
Exiū: p̄pōstare ordinem. Quia
uisiones regum que p̄t̄us uise
sunt: p̄ponit uisionibz suis. q̄
t̄p̄ p̄cesserunt. et hoc ex humi-
litate. h̄ balthasar q̄ uidit hanc
uisionem: nab. p̄t̄ fuisse dictū
in littā. i. auis t̄ pauis. Sic enī

exponit in glosa. Certum ē enim
quia balthasar iste non fuit fi-
lius nab. immo quintus ab eo.
Nab ut tradit ioseph regnavit
xl.iii. et octavo anno regni sui:
captiuit uictam. Et ita p̄ cap-
tuitatem iudee: regnavit .xxx.
et .i. annis. Et hoc tene memoret.
q̄ nocturnum erit t̄ ad colligendam
summā. h̄c. annorum. q̄b; fuisse
iudei in captiuitate. P̄t nab: reg-
navit filius ei euilmoradab. de
quo h̄s in fine regum quia ele-
uauit caput ioachim: de carce.
Iste euilmoradab regnavit in
ist. .v. annis in q̄b; bestialiter
ux̄e pat̄ suus. Qd̄ enim leḡ
de nab. q̄ in ist. .v. annis in q̄b;
habitauit inter feras nemo
ausus ē regnum ei in uade. in-
telligendū est nemo hostium. In
ist. .v. annis dum regnavit
euilmoradab uictam suam
ēxit. ita qd̄ p̄uina sc̄uitate:
importabilis fuit. S̄n̄ p̄puli s̄
magnates regni: q̄re nab. et q̄si-
tum inuenerit. et inuentum
restituerunt in solum regni.
Et ip̄e euilmoradab a p̄re suo
detrusus ē in carcerem. ubi erat
ioach̄ rex iuda. P̄tea uero mor-
tuo patre sublimatus in regem:
memor societatis quam habue-
rat cū ioach̄ in carce: eleuauit
cap̄ eius de carce. Iste euilmora-
dab. habuerit tres filios. s. recu-
sa. labassuracum. et balthasar. Et
solum hanc opinionem: nabu-
g. fuit pater balthasar. i. auus.

ut forsitan recusa: fuit filius euil-
moradab. et recusa h̄uit duos fi-
lios. s. labassaracū et balthasar. Et
ultimo de uoluntate ē regnū ad
minorem filium. s. ad balthasar.
Et ita fuit quintus a nab. et sic na-
b. fuit pater ei. i. pat̄. Hanc aū
uisionem. uidit balthasar in ob-
sidione babilonis. Et q̄ nocte ui-
sa ē: eadem impleta ē uix̄ p̄ph̄a
ysaie. qui sermonem dirigens
ad balthasar p̄ph̄auit in h̄c mo-
dum. Pone mensam contēpla-
re in specta. comedentes et bibē-
tes. surgite principes arripite
arma. Obsederant cirus et da-
ri babilonem. Dari fuit auun-
culus cirus in cūm ē an fuit fili-
us filie darii cirus. an fili sororis. Iste
cirus uir hereditario: uendica-
bat sibi regnum babilonis. q̄
erat de ḡne uxoris nab. illi. s. p̄
q̄ factus ē ortus suspensibilis. p̄ea
ip̄e et auunculus suus darius:
obsederant babilonem. Et cum
dum stent in obsidione: n̄ cu-
rabat balthasar. confidens: de
urb̄ munitione. s. in uis epula-
batur cum optimatib; suis. De-
licate. **F**ecit ḡ sollemne conui-
uium ē optimatib; suis mille. for-
te ut dicit ioseph interuenien-
te aliqua magna sollempnitate.
Et cum ēt temulent̄ in conui-
uium: fecit afferri uasa aurea. et
argentea que asportauerat pater
suis de domo dñi et posuerat
in templo dñi suorum. ut in eis
biberent optimates ei. nec ū et

pueri. et concubine ei. ut maiores
essent delictis communibus. Et etiam
in suggillationem iudeorum dicen-
tium libatione suam imminere.
q. d. Iudei gloriabantur quia in p[ri]mo
libabuntur a manibus nostris. s. ad
huc tenemus eos. et uasa eorum. In h[oc]
autem precipue sibi suscitauit di-
indignationem. quia uasa sancta que
posuerat pater suus in loco sancto.
saltem iuxta suam opinionem. ipse
exposuit ad immundiciam. quia
exposuit ea concubinis suis. ap-
probandum. Propterea reuelauit ei
dominus uisionem de solationis reg-
ni. Nam cum sederet in mensa.
aspiciens et circum. uisus parietem
et. n. Et habuerit candelabrum.
reuerentia. Et uidit
manum et maiorem hominis se-
dentem in pariete. Et uidebat
solam manum. nichil amplius ui-
dens. de humano corpore. Vtrum
autem alij manum uiderent. incertum.
De scriptura autem. certum est quod
uident eam. quia remansit in
parietem. Propterea manus dis-
paruit. Erat autem hec scriptura.
Mene. techel. phares. Hec aliquo
ibi scriptum est. propter has tres dicti-
ones. Hoc uident balthasar. a-
deo timetactus est. ut collideretur
genua eius. et uocauit magos
et ariolos suos. Et proposuit eis
munera dicent. quia si quis possit le-
gere. et interpretari scripturam.
indueret eum purpura. qui erat
maximus honor. et fieret tercius
in regno. Non quod habet terciam

partem regni. s. quia esset unus trium
quos constituerat rex pro se. in reg-
no. Et nemo poterat legere scriptu-
ram. quia p[er]grinis figuris facta
erat. Unde amplius turbatus est rex.
Quod audiens antiqua regina eg[re]ssa
est de thalamo suo. in palatium
ut confortaret regem. Et forte fuit
h[oc] antiqua regina. auia eius uel p[er]u-
a. s. uxori nab. propter quam factus est or-
tus suspensibilis. Rex inquit metum
uiuit. Noli turbari. Est in ciuitate
quidam de captiuitate iude. s. da-
niel qui multas uisiones interpre-
tatus est patri tuo. qui uocatus est
interpretabitur tibi. Ex hoc loco patet
quia daniel non tanta reuerentia
fuerat apud balthasar inquam apud
nab. quia forte propter tempus nab. non i-
ta uise fuerant uisiones. Vel si
forte uidebantur non curabant
eum uocare. Uocatus est itaque da-
niel. filio regine. et proposuit ei rex
munera. Ad quod daniel. Munera
sunt tibi. Deus autem hanc uisionem
pro me interpretabitur tibi et addi-
dit. Habuisti. dum in regno flo-
reret. euasit cor eius in elati-
onem. ut putaret regnum a se
non a deo habere. Propterea. Unde annis
tamquam bos comedit fenum. et be-
stiallyter uixit. Tu adhuc peccasti
grauius. quia uasa sacrosancta que
posuit pater tuus in loco munda-
do. tu exposuisti in mundicie.
ut in eis biberet pueri tui. et
cubine. Propterea per scripturam tibi
ostensam ostendit tibi dominus de so-
lationem regni tui. Est autem

huius modi scriptura. in his tibi dic-
tionibus consistens mane. techel.
phares. quarum interpretatio hec est.
Humeravit apprehendere. diuisit.
Et est summa. Humeravit deus reg-
num tuum. et compleuit ultio. et
dictum est per simile. Regnum nu-
meratum. id est terminatum. sic di-
cimus numerata sunt numeri. per quam
computatio numeri terminata est.
Ac si dicitur et dominus. terminatum
est regnum tuum. Non regabis
ultra. appensus est in stata iudicii.
et inuentus es minus huius. id est mi-
norati sunt dies tui. ut prius te gla-
rius occideret quam natura dissol-
uat. Et hoc etiam per simile dictum
est. Inuentus es minus huius. Ac si
diceretur. Appendit deus mitta tua.
quod instat quodam. utrum. id est.
habet aliqua mitta bona per quam dig-
nus esset amplius regnare. et in-
uentus es minus huius. id est non huius.
Propterea diuisit deus regnum tu-
um. et tradidit medum et philis-
tiinis. inquam a caldea. et quia
duobus regibus traditum est. cito et
vario. Et statim fecit eum rex
in diu purpura. Sed cur daniel ac-
cepit huiusmodi in signa. id est primo
respuisset. dicent. Omnia sunt
tibi. ne uilipendatur adario. bal-
thasar successuro. Et eadem noc-
te sicut interpretatus est dani-
el. impletum est. Dari namque
et cirus. qui obsedant ciuita-
tem fluvium eufratem qui dis-
currebat sub muro ciuitatis
per alueum diuiserat in. id est. bra-

chia. longe a ciuitate. Et adeo
longe extenuauerant. ut sub
muro ciuitatis sub quo disce-
bat per alueum uadabilis esset. Et
intrauerunt nocte sub muro
per fluvium milites armati. Et
superuenientes cirus et dari deph-
derunt adhuc balthasar in con-
uiuio. et occiderunt eum. cum
optimatibus suis. Et fundit e-
uersa est ciuitas. nec deinceps
repata. Noua quedam babi-
lonia postea condita est sub alexan-
dro. in finibus egypti. hic ter-
minatum est regnum assyriorum.

Sequitur. *visio daniel.*
S. vii. *visio daniel.*
et. que in metum est anni. ibi in-
choat. Cirus. an filiis suis placu-
it vario hereditario. et est per hanc
uisionem dicta est a quibusdam ui-
sio. prima percope. id est. dictum est
de damede. et sociis suis. qui nolu-
erunt contaminari escis gen-
tilium. Visio tamen si fuit. non tamen
prima illa percope visio dicatur.
Non inuenietur quod huius quinta
visio. sexta dicatur. Quam-
tamen sextam appellat ieronimus.
in plogo aggei prophete sic in-
ueniunt. Sic legitur in. vi. uisione
daniel. hoc quod alibi. x. uisionem. et
appellat in quibus. sic legitur in. vi.
uisione daniel. Unde quod loquitur ieremi-
us quodam distinctione uisionum.
quod si sequitur. Est et uaria distinctio
uisionum sicut et decalogi. Quod. id est. per
mum mandatum de calogi di-
stingunt in. id est. o. et

alia comprehendit in unum. ut sit
exodum h. Adhuc modum pl
q. p. m. m. uisionem daniel. di
stingunt in duas. duas autem ge
mas comprehendunt in unam.
Iux. quam distinctione hec uisi
o q. habet p. manib. sexta dr. q.
distinctionem n. sequitur. Alter
numeru uisionum distinguen
tes. h. autem. uisio non aliu
de uisio dr. nisi q. innumio u
sionum ponit. Si tñ potimus
adherere alicui uerbo. p. q. uisio di
cat illud suo loco notabimus.
P. sequamur g. hanc uisionem.
Mortuo balthazar. et c. uisio ba
bilone darii et c. c. uisioe sec
danielem. Et habuerit eum in
summa reuerentia. & regnauit
darii qui erat maior nati. Et
sub eo c. nepos eius. ad quem
iure hereditario. deuoluendu
era regnum. Et erat unum
regnum medoy. & p. sarum. Pla
cuit autem dario. ut constitueret
sub se. c. xx. satrapas in regno
suo. Quia forte tot erant regione
in regno ei. Constituit quoq.
sup. c. xx. satras. tres p. n. cipes ut
negotia que non p. ssent tñ
nari coram satrapis. tñnari
tur coram tribz principibz. &
ita rex p. negotiis regni. nullā
sustineret molestiam. Unus
autem de tribz. fuit daniel. Et
inuenta ē maior sapia in da
nielē qm in aliis. & studebat
rex ut eum sublimaret. sup
alios duos p. n. cipes. & sup. c.

xx. satrapas. p. p. t. q. i. uidebant ei.
alii duo principes et satrape. et
quererant quomodo suscitaret
ei indignationem regis. Et que
rebant occasionem: ex latere regis. q.
quererant occasionem in uidentibz
ei: quia erat de latere regis. Vel
ux. q. fabulatur hebrei: quererant
occasionem ex latere regis. i. quom
accusarent eum de uxore. & de a
liqua concubina regis. Q. m
cib. iocundus ē agentis: nich. mo
lestus: paciēti. P. ea cogitauerit
ap. se. quia nunqm inueniret
occasionem n. in religione d. sui.
Ex cogitatu g. ueniret ad regem
dicentes. Rex in eternum uiue.
Placuit satrapis et p. n. cibus ut
de ore tuo erat edictum imuta
bile. ux. morem medoy et p. sar.
q. sit ad honorem tuum. s. ut p.
xxx. dies nemo petat aliqd. adeo
aliqd. nisi a te. Et qui p. b. b. h.
edictum p. ciatur in lacum leo
num. Et dicebatur lacus leo
num. fouea quedam p. g. n. d. i. s.
facta ad receptacu. aquarum.
& cisterna. u. olim fuerant aq. s.
erant desiccate ubi m. cubabāt
leones. Et erat gen. tormētū quia
erant diuisa g. na tormentorū.
ita regem. Audito regis edicto.
singlis diebz descendebat dani
el in cenaculum domus sue. Et
orabat ad dñm t. in die. hora. s.
tertia. sexta. & nona. In his nāq.
tibz horis orabant iusti scdm le
gem. hora tertia. quia eadem
hora datus ē catalogus legis. q.

audiuit uniuersus p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m.
illa decem sacra uerba p[re]ferentē.
Hora sexta: quia ead[em] hora erect[us]
ē serpens eneus in lignum. cuius
intuitu libabantur a morib[us]
ignitorum serpentium. Hora
nona ideo: quia ead[em] hora cum
ēet moyses ad aq[ue] contradic[ti]o
nis p[er]cussit petram i[sta] fluxe
runt aque. Ita possunt ad
aptari eccl[esi]e. Sicut enim s[ecun]d[u]m
legem ideo adorabant hora ter
cia quia eadem hora decalogus
datus sit eccl[esi]a eadem hora institu
it orare. quia ea hora: sp[iritu]s sc[ilicet]s da
tur. Sicut s[ecun]d[u]m legem hora sex
ta orabant quia ea hora serpens
eneus ē in lignum erectus. i. eccl[esi]a
eadem hora orare instituit: quia
ea hora: xp[istu]s in cruce leuatus. ho
ra nona ideo: q[uod] ead[em] hora lanceatus.
Et sic ead[em] hora fluxerit aq[ua] de pet[ra]:
sic de x[risto] lateret: sanguis et aqua.
Sup[er] habundat t[ame]n iusticia eccl[esi]e.
q[uod] n[on] solum t[er]tib[us] horis diurnis o
rare instituit: s[ed] etia[m] u[er]o i. in
matutinis laudib[us]. in hora p[ri]ma.
tercia. sexta. nona. in uesp[er]is.
in cōpleto. Sudentes p[ri]ncipes
et sacrape q[uod] daniel ita singlis di
eb[us] oraret: aculauerit eum corā
rege. dicentes. q[uod] immutabilis
deberet p[ro]p[ter]e. & uolebat rex liba
re daniēlem. suspendens a[n]i[m]as
eor[um] usq[ue] ad uesp[er]m. In uesp[er]a uen
ientes animum regis q[uod] uellet
eū libare: dixerit nullo modo
posse hoc fieri. q[uod] edictum regis
erat imutabile: ap[ud] medos. p[er]

sal. t[em]p[or]e fecit rex uocari daniēle.
Et eo uocato: fletus locutus ē ei.
Daniel serue dei: d[omi]n[u]s tuus liba
bit te a faucib[us] leonum. Et ex
ei p[re]cepto: p[re]dict[us] est in lacum
leonum. et suppositus ē lapis
p[er]g[ra]ndis. quem signauit rex
anulo p[ro]p[ri]o: ne forte in nocte
lapide amoto: aliq[ui]d mali ma
chinarentur danieli. Et annu
lis p[ri]ncipum suor[um] signauit.
ut omnis tolleretur suspicio.
Et incensus rex indormiuit
i. uix dormitum. Ideo autem
sic ex[em]p[ar]t. ne sit contrariū q[uod]
subdit. Sōn[us] recessit ab eo. i. n[on]
dormiuit. Mane surgens ue
nit ad lacum. et inuenit lapi
dem signatum. Quo auolu
to: clamauit. Daniel serue d[omi]ni
potuit ne d[omi]n[u]s tuus libare te a
faucib[us] leonum? Ad quem
daniel. Dñe mi rex misit dñs
angl[um] suum et concludit ora
leonum. Et hunc m[en]s[ur]a u[er]bo
ad hec. q[uod] phoc solo uisio d[omi]ni
i. q[uod] daniel positus in lacu le
onum: uidit angl[um] m[en]s[ur]a
ad o[ra] ut concluderet ora leonū.
& eg[ress]o daniēle: fecit rex om[n]es
q[ui] accusauerant eum: cum iyo
rib[us] et liberis p[ar]t[em] in lacum.
Et anteq[uam] p[er]uenissent ad
fundum lacus: attripuerit
eos leones. et dirripuerit. et
laniauerit eos. et conuolserit os
sa eorum. **Visio.**

Visio. equitur sexta uisio da
nielis. q[uam] uidit dani
el et scripsit. h[ab]et uisionē referre
se uidisse dani

et in hunc modum. Ego daniel
vidi visionem. tempe tunc. pte.
Videbat enim videtur mare mag-
num commoveri a quatuor ven-
tis. Et de medio mari egredie-
bantur. iiii. animalia. Et erat
primum simile leone. huius pen-
nas aquile et erectum super pedes
suos. Et stabat supra pedes hominis.
et os eius. i. hominis rectum est ei.
Secundum erat sile urso in parte.
huius tres ordines in ore dentium.
Et dicebatur ei. Comede carne
plumam. Tertium erat sile par-
do. huius alas autem. Et succresce-
bant ei. iiii. capita. Quartum
nulli animalis figure conforme
erat. ut per hoc ceteris ferocius os-
tendatur. Et habebat dentes
ferreos. Et dicebatur ei. Come-
de omnia haec. hoc erat huius. x. ca-
pita. Inter que erat unum
modicum crescentis in immensum.
et auellebat de aliis capitibus
tria. Et habebat oculos hominis. lo-
quens sublimia. Antequam per-
grediamur quantum in visione
percellimus exponamus. Mare
magnum mundus est. De quo dicitur.
hoc mare magnum et spaciosum.
Quatuor venti a quibus videbat
daniel mare commoveri sunt an-
geli. in quatuor partibus mundi.
hominibus ad cotidiam et exercitibus
deputati. qui mundum quodam
modo concutunt. dum per ho-
minum custodia inter se con-
fligunt. dum vult quisque illum
conseruare. cui deputatus est.

De mari. iiii. animalia egrediente quia
in mundo. iiii. regna suborta
sunt. Ut idem in hac visione
significetur per quatuor animalia. quia in
statua nab. per iiii. metalla. scilicet per au-
rum argentum. et ferrum. Per primum
autem. sile leone. significatum
est regnum assiriorum. Quod bene lee-
ne simile dicitur. cum assiri notan-
tur conformes. ferocitate et lux-
uria notabiles. Siquidem leona
ferocissimum animal est et precipue cum
nutrit catulos. nec non et libidin-
is impatiens. Cetera quippe animalia
ceteris temporibus gestunt inco-
ntinenter. leona semper gestit. Pulcre
quoque videtur animal pennas aquile habere
dicitur. quia regnum illud super cetera
regna habuit dominum. sicut
aquila rex est avium. Vel ele-
gantius per hoc referri ad regni
durtumtatem. que significata
est per aquile longevitatem. Aquila
enim longeva est. quia reuue-
nescit. sic et regnum illud ceteris
durtumtate fuit. Incepit enim ante
baruch paui habrae. ita cuius
tempa fuit iuxta qui fuit rex
assiriorum. Et duravit usque
ad habraam. et ab habraam usque ad
dauid. et a dauid usque ad transmi-
grationem babilonis. et a trans-
migratione babilonis usque ad
balthasar. Tantam itaque habuit
durtumtatem. ut cum incepit
in secunda etate prelatum sit
usque ad quartam etatem. Et di-
uise sunt al. e. i. regna quibus
impabat. Quod autem in visione

seqr. stetit supra pedes hominis et
 os hominis redditum est ei. ad regem
 assiriorum. scilicet nab. eleganter per re-
 ferri. Quod cum per vii. annos bestialiter
 vixit. et quasi leona: preda restitui-
 ta est ei facies hominis. id est homo huma-
 na. Vel postea referri ad regnum
 caldeorum generaliter. qui desolato
 regno suo sese homines recog-
 nouerunt. Per secundum autem. quod simi-
 le erat urso in parte. significatum
 est regnum medorum et persarum. quod
 nature ursi conformes sunt per se et
 medi. Est enim ursus animal
 patiens laborum. in actu parum.
 Sic medi et persae: duri sunt ad
 tolerantiam laborum et parci in
 victualibus quia tenuiter habent vi-
 ctum. Item sale per cardomo-
 mo. Pulcre quod: totum autem sile urso
 in parte dicitur. qui cum cetera regna
 in iudeos ferocitatem: in par-
 te expressit. non ex toto repressit. Per
 tres ordines dentium: signifi-
 ficata sunt tres principes quosda-
 rum constituit in regno me-
 dorum et persarum. Vel con-
 glutinatio tum regnorum in
 unum regnum. scilicet regni assi-
 riorum. medorum et persarum.
 Quod tria regna mortuo baltha-
 sar conglutinata sunt in unum.
 Vel secundum quosdam per tres ordi-
 nes dentium significati sunt
 tres ordines regum. sibi in
 hoc regno succedentium. qui
 omnes fuerunt. xiiii. Sed hoc sta-
 re non potest. Quod autem sequitur dictum
 est quod. comedere carnes plimas in

et tunc: istud solum
 iudeos si lesit. et quod
 molestie tulit.
 Et ita urso
 ferocita-
 tem.

plerumque est tempore assueri. Cum
 dicitur ab aman. Comedere carnes
 plimas. id est occidere iudeos. quod tam
 minime factum est. scilicet dicitur. Sed
 dictum est eleganter. expressit: di-
 ctum est non factum. Per tertium
 autem simile pardo significatum est reg-
 num grecorum. sive macedonum.
 Pardus enim est alius velox et tan-
 te velocitatis: ut prima ve-
 locitate. impetu suo ruat in vul-
 nera. scilicet in uenabula uenanti-
 um. Eius velocitate expressitur:
 strenuitas alexandri et veloci-
 tas regni eius. Tante siquidem stre-
 nuitatis fuit alexand. ut in vii.
 annis totam asiam exquisierit.
 Et cetera regna potius triumphando
 quam expugnando: subiuga-
 uerit. Unde merito alius dicitur
 est habere alas auis. Capita quod: sunt
 credebant ei. quod alexand. succes-
 sisset in regno: in. circa eum
 nutriti. Et sic in. per tres di-
 uisa est monarchia regni alexan-
 dri. Per quartum autem quod nul-
 li alium erat conforme: den-
 tes habuit ferreos. comedens atque
 comminans reliqua et concalcans
 sub pedibus: significatum est
 regnum romanorum. Quod
 fuit ferocissimum: ceteris et cetera omnia
 regna edomuit. sicut ferrum est
 domat omnia metalla. Pulcre
 id autem dicitur est habere x. cornua. quia
 regnum romanorum finaliter di-
 uidetur in decem regna. Quod. ii.
 per x. soles significatum est. in uari-
 cino sibile erit. significatum

est p. x. cornua. in hac uisione
daniel. s. x. nationes regni roma-
norum que erunt in fine. Per
modicum illud cornu q. succres-
cebat inter x. cornua. et auelle-
bat ex eis ta. significatus e. an-
tyx. qui de facili sibi subiacet de
x. regnis ta. regnum. s. egypti.
regnum ethiopie. regnum af-
frice. Dicitur autem id cornu
modicum. n. p. modicitate po-
testatis s. p. malicia. Pulcre q.
ide al. uidebatur hns oculos hns.
q. antix pspicacem habebit o-
culum rationis. Vn et p. sapi-
entiam suam inueniet thes-
sauros ab scconditis in uiscibz t-
re. Pulcre q. ad dictum e. et os
hns loquent sublimia. Ipe na-
q. extolletur sup. omne qd co-
latur ds. non tm se hoiem pfi-
tent s. filium dei. Sp. cedit da-
niel in uisione dicens. Aspicie-
bam donec throni positi sunt.
hic lita curta e. nec comode po-
test transire sine supplemento. q.
d. Aspiciebam illud modicum
cornu. qd ita crescebat in imm-
sum et infestabat scos donec
throni positi st. donec iudicia-
ria di potestas repstic eum. Sp.
cedit daniel in uisione iudicii.
p. mo pseqr de deo iudice. s.
de deo patre l. de deo trinitate.
Ptea subdit de homine iu-
dice. s. de filio dei informa
humana iudicato. Eui pr
dedit omne iudicium. Iux
qd hz in euangelio iohis. po-

testatem dedit ei iudicium face-
diueriam. quia filius hominis e.
nconu. Aspiciebam inqt. et ecce
v. octo. antiq. dierum. i. ds. pat-
l. ds. trinitas omne diem antiq-
tate. p. uenient. quia fuit an-
omne diem. i. ante scia. et etna-
le. et iudicium sedit. i. assessores
iudicis. scilicet. cum eo iudicantes
pariter. De qbz in euangelio. Vos
qui secuti estis me. sede. ontri-
bitis sup. xii. sedes. iudica. onet-
tes. xii. tribz isrl. Et lib. ap. n
ti sunt. i. conscie singloz. singlis
reuelate sunt. De enim quetq.
fecerit singulis. patebunt. pter il-
la pcca mortalia que p. condig-
nam satisfactionem deleta sunt.
Addit etiam de seuitate et bre-
uitate iudicii. Subdens. T. roni
ei flama ignis. uote ei. uelut ig-
nis succesus. et flumi igneus eg-
diebatur a facie ei. huius modi
scultationibz expssa e. seueritas.
et breuitas iudicii. q. dicit apls
futuram in momto. et ictu
och. Ptea subdit de filio hns
ueniente ad iudiciu. aspicieba
inqt in uisione noctis. et ecce fi-
lius hominis. uenient in nu-
bibus. Et ascendit usq. ad an-
tiquum dierum. & offerebat
ei. Et datum ei. & datum est
ei regnum et honor et utus. &
seruierunt ei ppli tribz et lin-
gue. et potestas eius potestas et-
na. et regnum ei non corrupe-
tur. Ecce inqt filius hominis
uenient in nubibus. Sicut eni

4. baul' nubibz ascendit i celum
sic baul' nubibz uenit ad regē
turis ē ad iudicandum. inter p re
vñ in actibz aploz h's. "bestia"
Uiri galilez qd statim aspicientes
in celum. Hic ihs qui assumptus
ē auob' in celum sic ueniet quē
admodum uidistis eum euntem
in celum. i. sicut baul' nubibz
uidistis eum ascendente. sic ba
le erat uis nubibz uidebitis ad
ē regē iudicium ueniente. Et
ascendit inq' usq; ad anti
quum dierum. quia licet se hy
miliauit ad suscipiendā huma
nitatem. n̄ amisit pat' equali
tatem. Et offerebant ei sc'i. s. fili
o hominis assistentes. ipm p'se
tabant p'ri. s. antiqui dierum. De
quo. s. antiquo dierum d'r mi
lia milium ministrabant ei. i.
decies centena milia. Milia mi
lium. i. milia mille angli. s. l'
mille milia. & est in concula
tō qd seq'r. decies centena milia
assisteant ei. quia decies cente
na. l. centum. sunt mille. Et
ita idem sunt ac si diceret. Mille
milia assisteant ei. Et caue ne
intelligas alios ministrantes
alios assistentes. S; om̄s indif
ferenter intellige ministrante
ut assistentes. i. ei obsequentes.
Aspiciebam inquit qd facit
ille antiq' dierum illi quarte
bestie. uel illi modico cornu
qd ita infestabat scōs. & ecce
facta ē uox de celo dicens. mo
rere. et mortua est illa q'ita

bestia. i. pōta in ignem. Tres q;
alie mortue sunt et pōte in ig
nem. quia regna h' mundi bñt
tempa usq; tempus iudicii. s. qd
tunc om̄ia desitura. Et n̄ poterā
intelligē qd sibi uellet hec uisio.
et multum desiderabam. qd reūa
danieli igrut. quia uir deside
riorum ē. Et accessi ad unū de
assessoribz iudicis. Et p'xi ab eo.
interpretationem uisionis. Et bre
uiter exposuit m̄. inquit p
un. aīalia signari. un. regna
mundi. ut p'axatum ē. Et ego
amplius p'scrutari uolens in
telligentiam uisionis. querebā
ab eo diligentius qd p' illō mo
dicum cornu. signaretur. Et
respondit p' illō significari
antix. qui finalit' scōs infesta
bit. Et tanta erit p'secutio an
tix. ut si fieri p'. moueantur
etiam electi. Sñ in euangelio
d'r. Nisi ad breuitatē fuisset
dies illi non saluaretur om̄s
caro. Et debuitate potestatis
antix. subdidit dicens. Erat
ei hec potestas usq; ad tēpus
et tempa. i. dimidium tēpis.
i. pannum unum et duos
ānos. i. dimidiū ānū. Est enī
idioma hebreum. temp' p an
no ponere. iux' qd dēm est. usq;
ad temp'. i. p annum unum.
Hic q; tam grecus q' hebreus.
in plali duo nōia. quoy altū
signat numerum dualem. altū
um plalitatem genālem. sic
nra plalia. s. cibica. Si homo

hebreū ēē: hīc hebrē in plālī:
duo nomina. puta homines et
hoīes quoy alterum signaret
duos tantum hoīes. alēm indit
ferent plēs hoīes. Jux q dictum
ē: et tempa. i. duos annos. q
i ponēt hebreus: nom signans
nummum dualem. et dimidium
tēpī. i. unius anni. Scqr. vi. uī
sio danielis. vii. uī sio danielis.

Anno tertio balthasar. ego
daniel uidi uisionem cū
ēm in suis ciuitate que est in
elam. cum sedem sup portam u
lai. Potest hoc intelligi de suis
ciuitate in q erat sedes regni as
sueri. in qua habitabat mardo
cheus. Alij uolunt hanc ciuita
tem fuisse eptabanī. in qua le
gē daniel fecisse celebre mauso
leum. ad sepeliendos reges p lāz.
Qui ad honorem danielis sep
atitilabatur uidē custos. et
uīber fuit. fuit in elam. i. ut
q ciuitas ē elamitarū. Et ui
de quia p eo qd milita nra dē
sup portam ulai. hī alia trīs
latio sup portam paxludis. et
forte ulai proprium nom fū
paludis. que erat iuxta portā.
Unde dca est porta ulai. Aspi
ciebam inquit sup paludem.
et uidebam arietem habente
duo cornua. alēm alto maus.
Et ariel uentilabat aera cor
nibz. ad orientem. ad aqilonē.
ad uindictam. et p hoc intelligi:
de eodem ariete. uel si de alio
ariete intelligatur: n obloqr.

ut sit sermo de eodē regno. scdm
diuersas psonas. scdm regulam
ticonij. Et ecce hīrcul ueniebat
ab occidente. hīc unum cornu.
in signe in fronte. et tanta erat
uelocitas eius ut uix sūmitate
pedum: uideretur tangē terram.
Et ueniens ad arietem: concu
cabat eum. et contēbat sub pe
dibz. et nemo erat qui poss
eum libare. Ab hīmodi contri
cione. Et aspicebam donec
auulsum ē ei. cornu illd in
signe. et loco eius succrescebat
ei. uij. et ad radicem unū illo
rum: subonebatur unum
modicum. crescens i inmensum
eleuabatur usq ad celum. et
deiciebat in terram magnā
partem stellarū. Et ascende
bat usq ad pncipē. alibi dicit. usq
ad principem pncipum. et ibi
nulla ē abiguitas. i. usq ad de
um. Et audiui nescio quē. ne
cio cui loqrtem et dicebat. Usq
uisio? Et responsum ē in fi
nem. et p hoc uerbo: uolē h q
dam referre ad finem mudi ad
psecutionē antix. Si eleganti
refertur: ad desolationem ui
dē. factam p antiochū epipha
nem. que h dca est finis uidē.
ut distinguant q tres fines
uidē. i. due captiuitates: et
tertia desolatio. Usq inquit
h uisio? In finē. a mane usq
ad noctem. et est dies duo
milia. et tertent. Et cepi inqt
me cogitare. qd hūisio spec

ret. ad quatuor regna quorum unum
erat passurum ab alio. desolatio
nem. in tunc poteram ad plenum in
telligere. et cum ita cogitare. stetit
coram me facies hominis. et dixit.
Gabriel edisse huic homini. hanc vi
sionem. Et forsitan angelus ille non
est dictus gabriel. per personam. sed pro
nostris interpretatione. Interpretatur
enim fortitudo dei. Unde ad
forma et maiora nuntianda. dixit
gabriel mitti. Iohannes est venturus
ad dimicandum contra aerias
potestates. premisit gabrielem.
et interpretatus est in visionem
dicens. Per arietem habentem duo
cornua. alterum maius alterum minus.
significari regnum medorum et per
sarum. In quo fuerunt duo re
ges. quorum alter altero fuit
maior. quia cirus qui succes
sit dario. fuit longe poten
tior eo. Per arietem quem con
culcauit hircus. significat est
darius filius sarsani. qui fu
it quartus decimus et ultimus
rex regni persarum. Quem
conculcauit hircus. id est alexan
der. qui bene ab occidente ve
nire dictus quia grecia me
dis et persis est ab occidente. A
uulsio cornu in signis. fuit
mors alexandri macedonis.
Velocitas hirci. strenuitas eius.
Quia mortuus est in flore etatis
sue. id est tricesimo anno scilicet e
tatis sue. Hec regnavit in
si. xii. annis. et in tam modico
spacio. tot sibi regna sub

uigauit. Per cornu in signis auul
so. succreuerunt. in. quia mortuo
alexandro. succrescit ei. in.
in regno. Tolomeus qui fuit
nutritus ita eum. habuerunt
egyptum. Philippus frater eius. filius
magni philippi. habuit greciam
et macedoniam. tertia. id est. patris
sui. Antigonus habuit asiam se
leucem babilonem et siriam. Ab hoc
quarto. id est. aselenco. descendit
antiochus. epiphanes. qui sig
nificatus est per modicum cornu. quod
ad radicem quatuor cornu succres
cebat. Illud modicum cornu. id est.
antiochus epiphanes creuit in
immodicum. et ascendit usque ad ce
lum. id est. usque ad caput regni iudee.
quia cepit ierusalem. et usque ad
dominum quia desolatus est templum
et scuarum. et deiecit magnam
partem stellarum in terram. id est. multos
de iudeis. tendentes ad celum.
inclinauit ad terram. timore
mortis reuocans eos a cultu dei.
ad idolatram. Et compellens
comedere suillam. et audiui in
quit. nescio quid. nescio cum loquor
tem. usque. visio. Quod usque durabit
desolatio templi. et scuarum. sig
nificata per hanc visionem. Et res
ponsum est. amane usque ad
noctem. et erit dies. id est. milia. et centi. et sexagesima.
si dicitur
fluent dies et dies. quia fluxus
dierum est amane usque ad noc
tem. donec fluxerint dies duo
milia. et trecenti. id est. sex annis. quia
tot dies. in infima sex an

in quia tot dies in infima an-
nos reddet et alio die pl. a. dicit.
illa desolatio scuaru: p. r. anos
prelatur. S. p. r. tempore ma-
thie et machabeoru termina-
bitur. Et ego daniel langu et
egrotavi p. dies. Cumq; surrex-
sem: faciebam opa regis et in stu-
pebam aduisionem et non erat q
interpretaretur. S. Seq. octaua
uisio danielis. vii.

Muno pmo dani filij assu-
meri. i. aslage. n. illi de quo
dcm e in hester: intellexi in lib
ieremie libationem ppli mei p.
hxx. annos futam. liberatione
namq; ppli iudaici. p. hxx. anos
futuram. spe ses ieremie reue-
latat qm ipe in scripturis rede-
gat. quos reuoluent daniel. et
in spiciens: intellexit libatione.
Et intellecta inquit libatioe:
apposui animu ut orarem dnm.
p ipa libatione. inuenio. ali-
cio. et ante. Sa enim tui adu
postulant: qd intelligunt in
beneplacito ee. Et usus e dani-
el p. lxx. oratione. cuius summa
ca finem concluditur. Exaudi
dne. placare dne. attende et fac.
placare. et si offensus. attende. et
si auersus. fac. qd postulami.
Cumq; inqt adhuc loqueret.
et orarem. i. loquedo orarem.
Adhuc me loquente: Ecce u
gabriel q uidam in uisione
in pncipio. i. in uisione que
hanc pcedit. que. i. uisio e an-
no tercio regni balthasar. cito

uolans tetigit me in tepe sacrificij
uespurni. forte prelata fuerat ozo.
atempore sacrificij matutini: usq;
ad horam sacrificij uespurni. et lo-
cutus est in et dixit. S. Hunc
egressus sum. i. uisibiliter t. appa-
rui. ut docere te. et intelligeres.
Ab exordio p. ci. tuarum: egressus
e sermo a dno. i. data e libatio
nis sententia. ad petitione tua.
Et ego ueni ut indicarem t. h. et
alia etiam sciora. uolo t. indi-
care. q. uir desiderioy ei tu. Tu au-
tem aduice sermonis et intel-
lige uisionem. S. Septuaginta
ebdomades abbreviate sup po-
pulum tuum. et sup urbem
scam: ut consumetur puari-
tudo. et finem accipiat peccatu
et deleatur iniquitas. et addu-
catur iusticia seipiterna. et im-
pleatur uisio et pphel. n. f. et
ungatur ses scoy. Scito g. et
aduice ab exordio sermonis. ut
item edificetur ierlm usq; ad
xpm ducem: ebdomades. u. et
h. due erunt. Et rursus edi-
ficabitur platea. et muri in an-
gustia temporis. et p ebdomades
sexaginta. u. octo et xpc. et n
erit eius pls qui cum negati-
tus e. Et ciuitatem et sanctu-
arium dissipabit popls cum
rege uento. et finis eius uasti-
tas. et p finem belli statuta de-
soto. Confirmabit aut pat-
tum multis: ebdomas una. et
indimidio ebdomadis defici-
et hostia et sacrificium. Hunc

exponi istorum insistam. His
ub̄ definitū tūmū aduentus xpi
insinuauit angls danieli. con
putant scdm ebdomadas annorū.
non dierum. Vt ebdomada di
catur spacium. vii. annorū. Et
cōputat iux̄ morem hebreorum.
scdm annos lunares qui breui
ores sunt solaribz. Sup̄at enī so
laris lunare. xi. diebz. Annus e
nim solaris continet. trecentos
sexaginta q̄nq; dies. et tentem.
Annus lunaris non n̄ trecento
l. iiii. Itaq; scdm annos lunares
habent vii. ebdomades. Annos
q̄dringentos nonaginta. scdm
annos solares. annos quadrin
gentos octoginta. v. Et hoc ē q̄
ait. lxx. ebdomades adunitate. i.
scdm annos lunares. computate.
sc̄ sup̄ pplm tuum. ac si diceret. Ci
to respiciet d̄s pplm p̄ quo orasti.
tuum. n̄ meum. quia me deseruit.
Sicut in exodo dñs loq̄s moy
si ait. Descende quia peccauit
populus tuus. q. d. Non m̄s. ut
consumetur. i. delect̄ preuarr̄o.
et. i. finem accipiat p̄c̄m. ut sit
p̄cedentis exp̄o. l. in culcatō. et ad
ducatur t̄p̄r. l. ḡe. iusticia sempi
terna. i. iusticia cūḡl̄z vincens
iniciam legis. et impleatur visio
et p̄ph̄e. y. l. i. terminum hānt
lex et p̄ph̄e. q̄ lex et p̄ph̄e. usq;
ad ioh̄em. Et ungetur sc̄s sc̄oz.
Vide quia ex eo qd̄ hic dicit̄
ungetur sc̄s sc̄oz. et ex eo qd̄ in
fra d̄r. cessabit hostia et sacri
ficiū. colligitur illd̄. unde argu

untur iudei. Cum uenit sc̄s
sc̄orum cessabit unctio ur̄a. q̄
n̄qm̄ in daniēle ita seriatim le
git̄ s̄ ex his duobz colligit̄. Sc̄m
ḡ et animaduertit ab eod̄ sermo
nis ut reedificetur ierlm̄. usq;
ad xpm̄ ducem. ebdomades. vii.
et. lx. due. Quia hoc uerbum
multipliciter exponit̄. Ideo ad p̄
sens p̄termittamus ut p̄t p̄se
cutionem seq̄tum. in p̄secutioē
diuersarum exp̄onū. lib̄us in
morem. Vide q̄ hic septimam
ponit nūm ebdomadarum. q̄
cum prius posuit summam
nūm dicens septuaginta. in dis
tinguit p̄. vii. et sexaginta du
as. et unam. i. nouissimam. q̄
uidetur ab aliis separe q̄ de ea
sp̄at̄ aliqua dicturus. de q̄ p̄ea
subdit. Confirmabit autem
pactū multas ebdomas una. &
rursum. edificabit platea et
muri. Hoc qd̄ hic int̄sertum
ad reedificationem muroz ierlm̄
factam a neemia sp̄cialit̄ referē
dum ē. Et p̄t ebdomades sexa
ginta duas. supple et. vii. oc
cidetur. x̄. non statim eis imple
tis. s̄ p̄ea infine septuagesime.
et n̄ erit ei p̄pls qui eum nega
turū ē dices. Non habem̄ re
gem nisi cesarem. Et alibi. hūc
nescimus un̄ sit. & ciuitatem
et sc̄uarum dissipabit p̄pls to
marus. l. ē dux uent̄o. i. uasp̄a
siano. hoc longe p̄ mortem xpi.
et m̄to mortal̄ x̄ regit̄ iudeis.
Et finis ē ciuitatis. i. uastitas.

Et post finem belli statuta de
solo. i. a deo p̄finita. Confirmabit
autē pactum fidei multos ebdo
mas una. nouissima. i. p̄ ea diui
dit nouissima dicit. Et in diui
dio ebdomadis: deficiet hostia et
sacrificium. q̄ referendum ē ad t̄
annos et diuidiū. in q̄b; pactū
fidei confirmatum ē. In quib; .i.
dñs predicauit. et q̄ p̄t̄ib; p̄mise
rat. confirmauit. nec continu
atur illō p̄xio. s. aliquāulum lon
ge p̄missō. Illi. i. usq; ad xpm̄ du
cem. ebdomades. .viij. et .lx. due p̄t̄
q̄s secuta ē nouissima. de quad̄.
Confirmabit autē pactum int̄
al ebdomas una. in cuius diui
dio. cessauit hostia et sacrificiū.
Iam enim tres anni nouissime
ebdomadis p̄terierant. q̄n bap
tizatus ē dñs. Et tunc cepunt
cessare hostie legales. Et ad il
lud uerbum exponēd redeam̄.
Ab octu sermonis et ē. Beda
ponit prius expōnem african̄
p̄tra suam. Tercio ponit expō
nem tullian̄ de qua dicit. q̄d
uerba sua dixit. Ac si dicit. post
secutus ē p̄pam uoluntatē.
q̄ hystorie ueritatem. Compu
tat ḡ africanus annos ebdo
madarum a uicesimo anno
regni artaxerxis. Vide ḡ quia
p̄ darium istum. cui anno
primo h̄ locutus est angelus
danieli. regnauit cit̄. Post ci
rum. cambises. Post cambisē.
duo magi. p̄ duos magos. xer
ses. Post xersem. artaxerxes. Alij

ius uicesimo anno inchoat
africanus: computatōnem eb
domadarum. H̄ artaxerxis p̄mēna
erat neemias. Ad q̄ cum delati
ēnt rumores infestationis pop̄i
sui. q̄ paciebatur afinitatib; gen
tib; fidum reedificatis muris
ciuitatis: t̄tatus ē. Et intan
ta fuit amaritudine aī. ut eā
exp̄meret in uisio facies. Et dep̄
hendens rex in facie ei altatio
nem. q̄siu q̄d ēt in eā. Et ex
posuit ei. Tunc p̄cepit ei rex. ut
acciperet pecuniam de thesauris
p̄is et ueniret in ierlm̄. Et eius
auctoritate. reedificaret muros
ciuitatis. Et sic fcm̄ ē. Ab octu
tu ḡ sermonis ut it̄m edificet
ierlm̄. i. a p̄r quo exiit sermo
de ore artaxerxis ut reedifica
rentur muri ierlm̄. i. a uicesi
mo anno regni artaxerxis usq;
ad q̄ntum decimum annum
imp̄i tibi scdm̄ africanum
sunt ebdomades. .lx. Si enim
alt̄ inchoetur computatio. i.
ex quo dedit cit̄ iudis licentia
am redeundi. p̄t̄ septuaginta
ebdomades inueniunt. .c. ān̄.
Et adhuc ampliores. si alt̄ in
cipias. I. a p̄mo anno darij. in
quo h̄ locutus ē angls danieli.
Et hoc p̄bat p̄ reges p̄sarij.
et p̄ reges macedonum. qui
successerūt regib; p̄sarij. et p̄
reges romanorū. computant q̄t
annis singl̄ eorū regnauit.
Sic africanus. Beda in hoc
tm̄ ab eo disc̄pat. q̄ africanus

nummum annorum ebdomadarum
non ultra quintum decimum an-
num tibi preterit. Beda usque
ad decimum octauum extendit.
In quinto anno in quo tibi dominus
baptizatus est. In decimo octauo
passus est. Que autem harum opi-
nionum cui preferenda sit: be-
da lectoris diligentie relinquit.
Quod autem subdicitur et ciuitatem et
scuarium dissipabit populus cum
rege uenturo: non ad septua-
ginta ebdomades pertinet. cum
predictum sit quod ebdomades
usque ad christum ducatum pertingerent.
Sed scriptura: predicto christi ad uen-
tu et passionem eius: quod etiam per
euenturum esse iudis merito
mortalis eius exponit. Unde his per
anticipationem prelibatis: ad
exponendum euentum nouissi-
me ebdomade que pretermiserat:
redit subdens. Confirmabit
autem pactum multis ebdoma-
da una. Tullianum computat apri-
mo anno darii ex quo scilicet hec
locutus est dominus danieli. Et dicit
septuaginta duas ebdomades
impletas in die natiuitatis christi.
Et ideo factam esse distinctionem
ebdomadarum quia in die na-
tiuitatis christi: implete sunt octo
sequentes in captiuitate ro-
manorum. hebrei non adhibent
fidem ubi daniel. non habent
eum per prophetiam quod de christo apte pro-
phetauit: et etiam nomen eius
expresse posuit. hoc tamen facile
pertransiunt ita exponentes.

Septuaginta ebdomades abbre-
uitate sunt populum tuum ut con-
sumetur iniquitas et finem acci-
piat peccatum. Ac si diceret da-
niel angelus. Daniel ab hac die
qua tibi loquor: usque ad extremum
nouissime ebdomade. hec populo
tuo per partes accidunt. Primo
propheticabitur ei deus siue peccatis et de-
lebuntur peccata et finem accipiet per
uariationem. Hec enim urbe et tem-
plo destruitur: in luctu est populus.
Sed in breui restaurabitur. et non
solum hoc fiet in his. hec. ebdo-
madibus: sed etiam nascetur christus. scilicet
summa res gentium apud iudeos:
erit sub sacerdotibus: quod mortuo
moysen habuerit ducem. scilicet sub
iosue. per reges. Deum habebit
sacerdotes. penes quos erit summa rerum
gentium et implebitur uisio et
prophetia. terminabitur. Ut non in-
ueniatur propheta in israel. Et un-
getur sanctus spiritus. id est sepe fiet un-
ctio sacerdotalis. Scito ergo quod ab
extu sermonis ut iterum edificetur
iherusalem. id est ab hac die que exiit a me
sermo iste de reedificatione ie-
rusalem: sunt tot ebdomades. Et in-
tra spatium earum reedificabitur
platea et murus ciuitatis: a nati-
uitate et sepe occidetur christus. id est sepe
occidentur sacerdotes. Sic tem-
pore machabeorum factum est. Quod autem
in fine subdicitur. deficiet hostia
et sacrificium. Et usque ad con-
summationem et finem perseua-
bit de solo. refertur ad finalem
desolationem: factam ab helio a-

161
driano quia si penitus cessave-
runt hostie iudeorum in ierusalem. quod
erit edictum ab impatore roma-
no: ne aliquis iudeus habitaret
ultra marinas partes. ix.

Sequitur nona visio daniel.
Hac tamen quod nonam dicimus et de-
cimam que postea sequitur plenius
in unam comprehendunt et una
tamen dicitur fuisse visionem. Quod
ut praetaxatum est. quod visionibus pre-
mittitur licet visio non sit per una
visione computant. Hos autem
aliam facimus distinctionem visio-
num et iuxta sequitur: absque eo quod visi-
onibus premissum est. visiones di-
stinguimus. Hanc nonam visionem
vidit tertio anno regni ciri. Sed quod
in tertio anno regni vidit visio-
nem liberationis populi. cum primo
anno regni eius data sit eis licen-
tia redeundi. Dari enim delibera-
bat de danda licentia redeundi:
iudis. Sed cito sublatum est de me-
dio quod parum regnavit. Cyrus
autem qui successit dario. statim
primo anno regni sui. dedit eis
licentiam. Cum ergo daniel anno
tertio ciri vidit liberationis visi-
onem: videtur liberatio precessisse
se visionem. Videtur ergo quia licet
primo anno ciri data sit licentia
a redeundi: tamen pigri fuerunt qui
edificassent domos plantave-
rant vineas et ortos. Susceperant
filios de uxoribus indigenis ter-
re illius. Mortui erant principes eorum
qui viderant terram sanctam. Et uix per
triennium potuerit ibi mag-

nus sacerdos et zorobabel colligere
ceteri quinquaginta milia qui vel-
lent redire. Et cum illis quinquagin-
ta milibus. tertio anno ciri redie-
runt. In diebus istis inquit: ego da-
niel luxa tum ebdomadarum diebus.
panem desiderabilem non comedi. ca-
ro et vinum non introiecit in os
meum. et de adulationibus cibis ab-
stinui. sed neque unguento unctus
sum: donec complerentur trium
ebdomadarum dies. Iuxta morem
persarum loquitur qui ungentis uti-
tur per balneis. Die autem vicesima
quarta mensis primi eram iuxta
fluvium tigris. Et misit de contri-
bulibus meis metum. et levavi oculos
meos et vidi. Et ecce vir unus
vestitus alba translatio habet induit
badiu. quod sonat: lineum. unde iuxta
ephor. quo utebantur sacerdotes:
appellat ephor badi. quod ephor line-
um. Nam alius modi erat erat
ephor sacerdotale. quod unum. preciosissi-
mis colonibus erat intextum. nec pro-
tendebatur ultra crura. quod non erat
necium: ut amplius preteriret. ni-
si tamen ut baltheus succingi possit.
Ephor autem lineum quo utebantur
prophete: quo legitur usus samuel: lon-
gum erat et tenes ei accincti au-
ro obrizo. auro. scilicet purissimo. quod
ad eo rutilat. ut radiolos quidam
splendoris emittat. Et vult quodam
corripit penultimam. quod contra ro-
nem videtur. cum posito cogat pro-
ducere. nam. z. est duplex consonans.
Et erant corpus ei. i. torax: quod clo-
lutus et facies ei quod spiritus fulgoris. et

oculi eius ut lampades ardentes.
et brachia eius. et que deorsum
usque ad pedes quasi spiritus erant. canden-
tis. et uox sermonum eius ut uox
multitudinis. et ego solus uidi
uisionem. Porro uiri qui erant
metum non uiderunt. sed terror mi-
nimus irruit super eos. et fugerunt.
in absconditum. Ego autem relic-
tus solus uidi uisionem quidem
hanc. et non remansit in me forti-
tudo. sed et spiritus meus immutatus est
in me. et emartui. non habui quicquam uirum.
Et audiui uocem eius. et audiens
iacebam consternatus super faciem
meam. et uultus meus habebat terram.
Et ecce manus tetigit me. quia in
figura hominis apparuit ei an-
gelus ne pauper. sed confortaretur.
quia similia suis applaudunt
similibus. Et erexit me super genua
mea. et super articulos manuum me-
arum. ut incumberet terre quasi quod
drupes. et dixit ad me. Daniel uir
desideriorum es tu. quia precium in
stantia et afflictione corporis. et ie-
iuniorum duricia. cupis scire
uentura et quod secta. Intellige uer-
ba que ego loquor ad te. Et sta in
genu tuo. Hunc enim missus sum
ad te. quod dicitur. Ex quo orare cepisti gra-
ditus es ad deum. sed non statim missus
sum ad te. ut mora ipsa tibi daret
occasione amplius petendi. et de-
sidandi et sic amplius merendi. Cum
que dixisset in sermone istum ite-
ratus est. Et ait ad me. Noli ti-
mere daniel. quia ex die primo quod
apposueris cor tuum ad intellige-
dum uerbum te affliges. et in speculo dei tui.

gratias agas uerba tua. et ego ueni propter ser-
mones tuos. Princeps autem regni persarum
restitit mihi. quod dicitur. Ex quo cepisti ora-
re data est ad domino sua. et deliberatio est
populi. et statim uolui uenire ad te.
ut nuntiarem tibi libationem. Sed
statim affuit coram deo. angelus
persarum malus secundum bedam. accu-
sant uideos et enumerant peccata e-
orum. quibus digni erant adhuc in
captiuitate detineri. desiderant. per-
sas adhuc eos persequendo. amplius
petere. Timens ergo ne impediret
petitionem tuam. ad te uenire di-
stuli. Non dum enim uenissem ipso
impediente. non uenisset michael
in adiutorium mihi. qui. scilicet. deputa-
tus est ad custodiam iudeis. Et ego
remansi. ibi uix regem persarum
id est. iuxta michaellem angelum. quod
persarum principem loquebatur.
Veni autem ut docerem te que
futura sunt populo tuo in nouissi-
mis diebus. quoniam adhuc uisio pre-
labitur in dies. Gregorius id ipsum
exponit de bonis angelis. qui diu-
tius uolunt homines flagellari. ut
amplius examinentur. Bonus ergo
angelus. secundum gregorium. amplius
uellet flagellari iudeos. ut am-
plius examinarentur. Cumque lo-
queretur in huiusmodi uerbis. de-
ieci uultum meum in terram. et tacui.
Et ecce quasi similitudo filii hominis
tetigit labia mea. et aperiens os me-
um locutus sum. et dixi ad eum
quod stabat contra me. Domine mihi in
uisione dissoluite sunt paginae me-
e. et nichil in me remansit uirum.

Rursum g̃ tetigit me q̃ uisio
hominis. et confortauit me et
dixit. Nolite timere uir desideriorum
pax ē. Cumq; loqueretur mē: in
ualui. et dixit. Loquere mi dñe.
q̃m confortasti me. Et ait. Num
quid scis q̃r uerūm ad te? et nunt
reliat. a. d. Breuiter dica ē. q̃r ue
rūm. Quia non possum diutius
morari. Inēbit enim m̃ cito reū
ti. Cum enī egder a conspectu dei
apparuit p̃nceps g̃torum ueniēs.
aculatū p̃p̃m tuum uolens ui
deos detineri in captiuitate. usq;
ad t̃pa g̃torum qui successuri s̃t
p̃p̃s. et ab eis. p̃mi. Verūtamen ad
nuntiabo tibi q̃ exp̃sum ē in sc̃p
tura ueritatis. i. in p̃sēcia dei. Ne
mo ē adiutor m̃i in omnib; his.
nisi michael p̃nceps ūr. cui s̃.
credidit ē p̃p̃s iudeorū. Ego autē
ab anno primo darij. i. ē. Istud
scdm̃ q̃sdam adhuc ē de nona ui
sione. ut loq̃tur adhuc daniel
anglō. S; ex hebica ueritate ut
dicit ieronim̃ apte dep̃hendit. q̃
hic inchoat decima uisio. i. ē re
capitulatio. Precedent nāq; uisio.
i. uisa ē tercio anno c̃ri. h̃et ā
uisa ē primo anno darij. **De ui**

Ego inq̃r daniel sione. v.
aprimo anno darij medi:
stabam in oratione. scilicet p̃ ip̃o
ad dñm. ut confortaret regnū
ei et roboraretur. Dari namq;
benefic fuit danieli. quia t̃stū
lit eum sc̃i. et honorauit. p̃ea
in primo anno regni cui sta
bat in oratione in conspectu dñi.

ut confortaret regnum ei. Et nū
ueritatem adnuntiabo tibi. Me
taplasmi est. q̃ frequē est in p̃p̃is. i.
ē responsio dñi. Et si quis pure
aliquid petat ad dñm. statim dñs
respondet. Ecce assum. Ac si diceret
dñs danieli. Tu oras ad me: p̃ reg
no p̃larum. Et ego annūtiabo ti
bi statū illius regni. & ecce t̃st
adhuc reges stabēt in p̃sēcia. q̃r
ditabitur opib; nimis sup̃ om̃s.
et cum inualuit diuitiis suis
om̃s concitabit. ad ūsū regnum
g̃ue. Surget uero rex fortis et
dominabit̃ potestate magna. et
faciet q̃ placuit ei. et cum stetit
t̃etur regnum ei. et diuidetur in
iii. uentos. Et confortabit̃ rex au
stri. et de p̃ncipib; ei p̃ualebit s̃t
eū. Primus trium regū q̃s p̃p̃e
dñi danieli. successuros in regno
p̃larum. s̃t c̃abises fili c̃ri. q̃ no;
regnaū n̄ octo annis. Cui successit
in regno. erimeles mag̃. q̃ duxit
filiam eius in uxore. i. p̃athēdē.
Erant enim in regno p̃larū. vii.
sapientes assistentes regi. Et in
secretis nego c̃is consulentes ei.
q̃ dicebantur magi. q̃ magni.
Amagnitudine sc̃ie sic dicti.
Int̃ q̃s ē ēēt c̃is potentior duxit
filiam regis in uxore. et s̃s ē rex.
Sicubi ū legantur regnasse duo
magi. sciendum q̃ n̄ n̄ iste reg
nauit. S; cū h̃et s̃c̃m unū de
magis. constituit eū coadiutore
sibi in regno. Iōq; dicunt duo
regnasse. S; n̄ alij. v. magi moq;
in uydia. occidunt eos. nec regna

ueste nisi pannū. Prea deuolutū
ē regnū ad darium. filiū waspis.
n̄ hereditario iure: s; p uxore sua
s. quia dixit in uxorem filiam
cambise. ead. s. q̄ dixerat erimeides
magus. Iste fcs ē rex ad h̄m̄tum
eq̄. i. ad auguriū h̄m̄t equi. p̄
istos tres successit quart⁹ ill⁹ poten-
tior. s. xerxes. filius darij filij was-
pis. De q̄ multa p̄clara leguntur
in historiis ḡtonum. q̄ dixit in
mirabilem sc̄tū i greciā. Et
succendit athenas. Et notand⁹
q̄ dñs. iij. regibz p̄larū p̄ circum
enumerat: nouē p̄cedit. & ad alex-
andrum regem macedonū t̄nsit.
dicens. Surge rex fortis i de diōe
regni ei p̄ mortē eius. statim sub-
dit dicens. Et diuidet regnū q̄ i
iij. uentos celj. Ip̄e enī non h̄uit
h̄edem. S; eo defuncto obtinuit
tholomē filiū lagi: egyptum q̄ est
ad m̄diem. philippus fcs ei mace-
doniam: q̄ ad occidentē. Seleuc⁹
babylonē i siria. que s̄ ad orientē.
Antigon⁹: asia. q̄ ad septēto-
nem. Eū autē regnū alexandri in
iij. p̄tes diuisū sit: dñs t̄n p̄seq̄
successionē regū egypti i regū si-
nie. Q̄a t̄n curauit de
ill⁹ p̄sequi aq̄bz afflic⁹ est p̄ls
di. q̄ q̄nq; egypti reges in uale-
cebant s̄ reges sinie. Et t̄n erant
iudī: sub eoz potestate q̄nq; es.
p̄ Potest autē breuē colligi ca-
tholog⁹ regū egypti i regum si-
nie. p̄ alexandru in egypto reg-
nauit tholomē filiū lagi. cui suc-
cessit tholomē philadelphus. huic

successit tholomē eūgetes. huic
successit tholomē philopater. huic
successit tholomē epiphanes. In
siria p̄ seleuci regnauit antioch⁹
iother. p̄ eum: antioch⁹ theos.
p̄ eum: antioch⁹ galleri⁹. p̄ eum:
antioch⁹ magn⁹. p̄ eum antioch⁹
epiphanes. De his p̄ordinē p̄seq̄-
tur dñs. incipiens atholomeo
filio lagi: q̄ regnauit p̄ alexan-
dram. ad q̄ successores ei reges. s.
egypti cognōti s̄ tholomei.
Confortabit inq̄ rex austri. i.
egypti. q̄ q̄ntum ad ierlm̄: ē ad
austrum. i. in ualefecit potentia
tholomei filij lagi. Legit enī fu-
isse potentissim⁹. ad eo ut pir-
rum regē epiretarū: a regno ge-
pulsū. in regnū restituit. Et
demetam filium antigoni uicē.
et seleuco partē regni ab antigo-
no sibi ablata: restituerit. p̄
hunc regnauit tholomeus phi-
ladelphus. sub q̄. h̄c. int̄pretes
totā bibliotheca hebreorum in
grecū sermonem t̄nsulerunt.
s̄ in p̄secutione histone dict⁹.
Iste legit dixisse in p̄lium duo
milia elephantos. sup̄ q̄s erant
tres lignee. In quibz erat mul-
tudo armatorū et uidebant
q̄s castra. Tempe istū regnauit
in siria: antioch⁹ theos i fuit bel-
lum diuinum inter eos. S; tā-
dem facta ē confedatio inter uē-
tu matrimonij. q̄ antiochus
theos rex sinie dux uxorem fili-
am tholomei philadelphus. s. be-
ronicem. repudiāns uxore suā

laodiceam. Hanc confederatio-
nem signavit dñs danieli his
verbis. p̄t finem annorū q̄bz .l.
pugnabunt inter se: tholomeus
philadelphus et antiochus theos.
sedabuntur filiaq; regis austri
veniet ad regē babilonis .i. sirię.
que q̄ntum ad ierlm: ē ab aq̄lōe.
face amicitiam .i. pacē reforma-
te inter p̄tē et maritū. Et nō
obtenebit fortitudinē. nec stabit
semen ei. Et tradet ip̄a et q̄ ad du-
xerant eam: adolescentes ei et q̄
fortabat eā .i. maritus. Quia an-
tiochus theos p̄ptus ē ueneno. ab
uxore sua .i. laodice q̄ repudiā-
tā. Que licet in p̄tē grām re-
stituta ēē. tñ timens uiri mol-
tantiam ne forte adhuc imuta-
retur animū ei erga eā: ueneno
eum occidit et beronice et filiū.
q̄ ex ea suscepit et eos q̄ cum ea
ueniant de egypto. occidi fecit
a p̄ncipibz sirię. qui ei adhe-
serant et filium suū gallicū
regem substituit. Postea tho-
lomeus eūgetes defuncto p̄tē
suo tholomeo philadelpho. au-
diens sororem suā itā in siria p̄-
ēptam: ingressus ē siriam et exi-
it. Et p̄ualuit ad usū regem
sirię. totamq; siria destruxit: nō
insurgentibz cont̄ se p̄ncipibz
egypti. et pellectur redire. s; audi-
ens seditionē cont̄ se motū. in
egyptō: rediit: et duo milia q̄n-
genta ioula: defuria asportauit.
et infinitam pecuniā et suppel-
lectilē uariam. hoc signū dñs

danieli: his v̄b. Stabit de gmine
radit ei .i. tholomeus philadelphus plā-
tato .i. tholomeus eūgetes. Et uenit
et exiit. et ingressus ē puincia regis
aquilonis et abuteretur eis .i. sub iure
eius et obtinebit in sup̄ deos eorū. et
sculptura. Vasa q̄ preciosa aurū et
argenti captiua ducet in egyptū et
instrabit in regnum rex aust̄ .i.
reueretur in terram suā: audiet
rumoribz seditionis. cont̄ se mo-
te in egypto. Huic successit tho-
lomeus philapates. ē quo pugnaū
antiochus magnū. qui successit
gallico: occiso p̄tē primogenito
fr̄e suo .i. seleuco cereano. fuit a
pugna iuxta opidū raphie. qd
est in foribz egypti. Et amisit an-
tiochus de exercitu et p̄desertū fu-
giens pene captus ē. Huic succes-
sit tholomeus ephiphanes. Et cum
adhuc ēē .iii. annorū: in surre-
contra eum antiochus magnus et mit-
ti alij insurrexerunt cum. T. l. c.
t̄p̄r tholomei ephiphanes uenit
omnes magni sacerdotes in egyptū. et
honoriſice recepit est atholomeo.
Pugnantibz enim a se antiocho
magno et ducibz tholomei iuda
in medio posita in ierlm: scinde-
batur. Aliis antiocho. aliis tho-
lomeo fauentibz. Qd uidens o-
mnis sumus sacerdos: fugit in e-
gyptum. assumptis plurimis iudeorū.
et dedit ei tholomeus regionem
heliopoleos. Et iocedente rege: e-
dificauit tēplum tēplo iudeorū:
simile asseresse imple uaticiniū
ysaie. q̄ p̄phauit in h̄c modū. Erat

altare dñi in egypto. et titulus eius:
intimatus ei. In quo tñ potius tñs
gñsus ē mandatum dñi. q̄ p̄cipat
ne alibi q̄ in loco scō immolaret
ei. Vñ p̄ea templū ab omnia stru-
ctum: a romanis destructū ē. et ci-
uitas solotenuis euerſa.

Post anthiocum magnum
regnavit anthiochus epi-
phanes. Et hucusq; dñs ieronimū
venit ex p̄o hebreorū et porphiriū
cum nra. Porphirius enī here-
ticus ex p̄o danielē potū ū
ēdiceret: q̄ ut edificaret. In his a-
que sequunt ex p̄o nra ab eorum
ex p̄o discipat. Ipi enim seq̄tia
oīo referunt ad anthiocū epi-
phanem. Hos autē antioch. Hec
ē inveniēti si eadem congru-
unt: et anthiocho ephiphane.
qui intipū ei p̄cessit. Qd aū
ad antiochū. hec referenda sunt:
auctoritate ipi dñi in euā-
gelio conp̄bam. Cum enī disci-
pulis p̄diceret signa et cōsio-
nis ierlm et aduentū sui exte-
riū inter cēta signa aduentus
sui hoc signum eis p̄posuit qd
hic in daniēle leḡt. Cum vidit
abominationē desolom̄ in
medio tēpl̄: sc̄ptorē qz p̄pe ē ad-
uentus m̄s. P̄seq̄mur ḡ hic
que cōnīa sūt antiochō et antio-
cho. q̄ autē sp̄alit̄ congruunt an-
tiocho: usq; ad p̄secutionē histo-
rie machabeorū differētiā. ne b̄
id dicamus. Ad utrūq; referri
p̄: q̄ ait dñs et stabit in loco ei
despectus. Q̄a in loco antiochi

mag^{us} regnavit antioch^{us} ephipha-
nes. fē eius qui p̄mo omib; uisus
ē uilis et despectus. S; p̄tendens
q̄dā mansuetudinē et lenitatem.
fraudulenter optinuit regnum.
Vel ad antioch^{um} p̄ hoc referri q̄ in fi-
ne mundi consurget de gente
modica. s. de gente iudorū. adeo
uilis et despect^{us}: ut n̄ exibeatur
ei honor regi. S; fraudulenter
obtinebit regnum l̄ principatū.
Qd aū seq̄tur ueniet clam^{us} et ē.
usq; ad historiam machabeorū
reseruabitur. Qd autē infra sub-
ditur. Non reputabit dñm p̄m
suorum et erit in concupiscen-
tia feminarū. apte scdm̄ hanc li-
teram cōgruit antiocho. de cui
luxuria multa dicunt. Non so-
lum in historiis hebreorū: uerū
etiam in ḡtis. S; uix aliam lītā
congruit antioch^o q̄ ē huiusmodi.
S; dñm p̄m suorum n̄ intelli-
get. et sup̄ concupiscen-
tiā feminarum et sup̄ omē dñm non in-
telliget. Qd re uera antioch^{us} con-
gruit. Qd om̄imoda corpis casti-
tatem seruabit. ut p̄simulac-
one religionis facilius in sinu-
et se ēē dñm. Iste antioch^{us} ephi-
phanes ad optinendū regnum
egypti cogitauit dolum mi-
rabilem. Dedit ḡ sororē suam
uxorem tholomeo ephiphane
regi egypti. q̄ suscepit ex ea duos
filios. Intravit ḡ egyptū ē mul-
titudine magna antioch^{us} ephi-
phanes. tāqm̄ causa uisitā-
di: uirum sororis sue et nepoti

los. Et honorifice susceptus ē atho-
lomeo epiphane. Et dum delica-
te epularentur: hūit anthiochus
paratos milites. et in dolo fecit eum
ocidi. Et statim uoluit optine-
re ciuitatem. in q̄ hoc factum ē. et
alias obsidere. S; uiriliter resiste-
runt ei principes egypti: et expule-
runt eū de finib; egypti. Tunc
furore succensus: uenit in ierlm.
Et spoliavit tēplum asportans
in: auri et argenti q̄ plurimū. Et
statuit statuam suā: in arce sion.
P̄ea rediit in siriā: et ibi collegit
infinitā pecuniam. Reuoluto
biennio collecto gēitu: intravit
egyptum. & obsedit alexandriā
que ē in introitu egypti. E gyp-
ti autē iam confederati erant
romani. Quorū auctoritas: iā
p̄uenerat orbem dilatatur.
Iam enim uigebat senat; et p̄p̄s
romanus. Nondum tñ erant i-
patres romani. Duo g; legati
a romanis destinati: nauigio
uenerūt alexandriā: et cum appli-
cassent: egressus ē eis obuiam an-
tioch; epiphane. Cui statim locu-
tus ē alter ex eis. s. marcus pupilius
lenas. Senat; inq̄ et p̄p̄s romani
p̄cipiunt t; recedere ab amicis suis.
Et cū ille peteret inducias aliq̄
dierū ut s; h; responderet eis: mar-
cus pupilius lenas in sabulo fecit cū-
lum ita eum: et dixit. Senatus et
p̄p̄s romani p̄cipiunt t; ne egredi-
aris de h; circulo: donec respon-
deas. ad q̄ antioch;. Si sic uisum
ē senatui et p̄plo romano: recede;

dum ē. Et statim recessit ab egypto. Qd̄
sequē. dñm autē moasim uenerabitur
in loco suo: et dñm moasim ponet ē
dō alieno: comune adhuc ē et an-
tiocho: et antioch;. Moasim enī sonat
p̄sidium. Presidium autē. p̄p̄e dñi mu-
nitione fca incuitate l' castro ut uico
ad defensionē hostes. Et si ita ac-
cipiat p̄sidium. sp̄at; hoc agunt
anthiocho qui legit posuisse p̄si-
dium. i. cōstruxisse munitionem
in ierlm. s. in arche sion. ut tunc
possideret. totā iudeā et ibidem
posuit idolum iouis: et sic dñm mo-
asim. i. dñm p̄sidii sui: uenatus
ē in loco suo. Q. s. dñm p̄sidii: p̄ea
posuit ē dō alieno. Qa idolum io-
uis p̄ea posuit in tēplo: et ita dñm
moasim posuit ē dō isrl. i. in tē-
plo dñi isrl. Io ipm ex parte ē agē-
re antioch;. ut p̄sidium sit nomē tē-
toni. qz reliqua in arche sion posuit
ē antioch;: tentonū suum de q̄ infe-
ri agē. Antioch; autē ibi posuit
et idolum et p̄sidium. Qd̄ autē sequē
trā gēitu diuider. sp̄at; agunt
antioch;. qui satellitib; suis diuider
terrā. singlis dans petitiones suas
et thesauros q̄s p̄sapientia suā
inuenio: libaliter distribuet. De
eodem antioch; subdit. Et figet ten-
tonū suū a p̄eno in tē maria. sup
montē sc̄m et inclinat; ueniet
ad summitatē ei; et nemo auxiliabi-
tur ei. Vide qz sermo hebrē: non
hē. p. lutam. s; p̄ea hē. fe. sic etiā
gē. p̄si. Scribitur g; ap̄d hebreos.
fe. s; sonat. p. ut dicatur ap̄eno.
ū a fenno. Et interpretat solū. Et

ē sensus figet tentoriū suū apē-
no. i. tentoriū solū sui. q. figet ten-
toriū: i. in tentorio thronū. Qd. iō
determinatū ē qz qnqz figitur
tentoriū sine throno. Sicut dormi-
at ibi rex i. quiescat n̄ ut sedeat
iudex hoc tentoriū ponet inter
duo maria. i. in ierlm̄. que ē int̄
duo maria. s. mare t̄renum. qd
ē ei ab occidente i. mare mortuū
lat. s. ille in quo submersa ē pē-
tapolis q. est ei ab oriente. Sole-
enim h. duo maria ostiū q. i. i.
t̄mni iude. super montē sc̄m i.
iudicū. i. montē oliuetz q. d̄r sc̄s
p̄ d̄m̄a habitationē. i. sc̄s p̄
ascensionē. qz in ascendit in ce-
lum. Et ueniet ad sūmitatē ei.
Sūma ē iō ip̄m ap̄t̄ arc. Exten-
det inqz papilionē eq̄tat̄ sui.
int̄ maria sup̄ montē fortitu-
dinis et ueniet usqz ad iudicem
montis. qz sedebit in sup̄cilio
montis int̄no suo iudicans. Et
dum ita iudicabit. audiet uox
de celo dicens. Morere i. statū ful-
minabit i. in subd̄r. Et nemo
auxiliabit ei. Int̄p̄ aū illo o-
surget michael p̄ncip̄ magnus
q. stat p̄ filiū p̄p̄l̄ tui. q. recapitu-
latio ē. ut n̄ intelligat hoc t̄p̄e
ant̄p̄. p̄ montē s. de t̄p̄e p̄secutionē
ant̄p̄. i. necesse ē ū t̄c̄ sit p̄ p̄p̄l̄ suo qz
t̄p̄i q̄le n̄ fuit ab eo q. ḡs ē cepunt.
Et ab initio mundi non fū tāta
p̄secutio t̄c̄ta q̄nta erit t̄p̄r ant̄p̄.
In t̄m̄ enī infestabit sc̄s. ut si
f̄ p̄ moueant̄ electi. Et int̄p̄e
illo saluabit̄ p̄p̄l̄ tuus oīs qui i

201
uentus fuit sc̄ptus in libro. Istud
et cogit hoc intell̄: de t̄p̄r aū mor-
tem ant̄p̄. qz reliquie iudicium.
q. saluabuntur. ūtentur. ad p̄o-
cationē helie i. enoch. Quos p̄ri
occidet ant̄p̄. q. monat̄ i. ad eorū
p̄oicationē saluabunt̄ iudi. q̄t̄q̄
inuenti fuerint sc̄pti in libro. i.
in d̄i p̄destinatione. P̄tea sub-
d̄r. t. p̄oicat de resurrectione dicens.
Mutqz de his qui dormuerant in
terre pulue: euigilabunt. Alii
in gloriā. alii in ob p̄briū iudicāt
semp. Non ē intelligendū qd re-
p̄bi semp iudeant: gl̄am electorū.
Cū sc̄ptum sit. Tollat̄ impi ne
uideat gl̄am deī. Potest ḡ refer-
ri ad electos. q. reūa semp iudeb̄t.
penas malorū. Vel de ip̄is rep̄bis
p̄ ita exponi. ut sc̄p̄ uideant. i. sc̄p̄
m̄iam suā attendant. i. iō ip̄m
sit eis: ad cumulū supplicii. Q. a
doct̄ fuerint: fulgebunt sic splē-
dor firmam̄t̄. Q. autē erudit̄: si-
cut stelle. P̄ h̄modi distinctionē.
fulgoris nich̄ ampl̄ notat̄ n̄ dif-
ferentē claritatē in electis. Tu
autē daniel claude sermonē et
signa librum q̄i uisionē ē reue-
lata noli exponē. s. in exposita s̄-
be. q̄a usqz ad t̄m̄p̄ statutū p̄t̄i-
sibunt p̄h̄m̄a i. multiplex erit
scientia. q. d. Noli exponē ū poste-
ris relinq̄tur: ex cū mat̄ia. De
Cum duritate p̄secutioni.
ap̄uiss̄ d̄n̄s danieli fut̄a
secta. s. de consumatione mun-
di. de finali p̄secutione ant̄p̄:
sub inuolucris liborū: q̄sunt de

durumitate persecutionis. Vñ sub
dr. Ego daniel ē cēm uirū flumī
um uiridem. uidi duos uiros in
ripa fluminis alter in secū unū galatā
p̄r. et altm erigione. et uir uidet
lineis. quē p̄mo uidam stabat
s̄r̄a q̄. Duo uiri in ripa fluminis.
alter in secū. s̄r̄ duo angeli. s̄r̄ p̄nceps
gr̄corū et p̄nceps p̄sarum. loquen
tes p̄p̄m dei. uolentes cū in cap
tuitate detineri. Et dixit uiro q̄
erat indutus lineis. Vñ queq̄ fi
nis horum mirabilū. Qui ē ex
tendit manum dextram et sin
istram suā in celum. iurasti p̄u
uentem in celum q̄ s̄r̄ hoc m̄
uerū diceret. ait. In t̄p̄s et tempa
et dimidium tempus. i. in t̄p̄s an
nis et dimidio cōplebunt oīa h̄.
cū cōpleta fūit disp̄tio p̄p̄s s̄r̄. i.
p̄p̄s iudaici. in disp̄s et p̄t̄p̄ disp̄
erit ab antix. p̄p̄s dei. h̄c argu
tur porphyrus exponens hoc de
antiocho ephiphane. ē p̄secutio
n̄ in t̄p̄s annis durauit. P̄tea da
niel tamq̄ uir desidiōrū. uoluit
scire q̄d p̄ mortē antix fūit ēē.
et q̄ fuit. Vñ seq̄r. Et ego audi
ui et n̄ intellexi. et dixi. Dñe m̄
q̄d erit p̄ h̄. ait. Uade daniel.
i. uadet. q̄d. moneris. et n̄ intel
liges hos sermones. q̄ clausi s̄r̄
et signati. et cum cōpleta fuerint.
fideles eos intelligent. impij autē
n̄ intelligent. P̄tea repetit de
t̄p̄r p̄secutionis ut addat. his
ūbis. Et in t̄p̄r cum ablātū fūit
iuge sacrificium antix enī tollet
oīa sacrificia tā legalia q̄ euan

gelica et faciet. Offerri sacrificia noua.
p̄dicant se filium dei. et posita fu
erit abominatio. i. antix abomina
bilis in desolatione. i. in t̄p̄lo desolato.
a cultu diuino et ritu sacrificiorū cū
i q̄ in t̄p̄lo positū erit ad colen
dum. i. cultum diuinū exhibendū.
Et p̄suaserit. ēē dies mille ducenti
et nonaginta. i. t̄s anni et dimidiū.
Idē enī sub alijs ūbis inculcat. ut
addat. Et statū seq̄r addicio. Beat
q̄ expectat et puenit usq̄ ad dies
mille et trecentos. xxx. v. j. beat erit
q̄ p̄ dies mille ducentos et nonagin
ta. q̄bz durabit p̄secutio antix. pa
cienter expectabit. xl. v. diebz et ag
penitentiam q̄ p̄ mille ducentos
et nonaginta dies. i. p̄ t̄s annos
et dimidiū. adhuc relinquent.
xl. v. dies electis ad penitentia. V
ita sint mille. ccc. xxx. v. Si enī
mille ducentis et nonaginta. ad
dant. xl. v. sunt mille. ccc. xxx.
v. Utrū autē p̄ xl. v. dies addit
ad penitentia. statū iudiciū fiat.
Vt aliq̄ mora t̄p̄is int̄cedat. n̄q̄
h̄r̄ diffinitum. nec ē t̄p̄e diffini
endum. Tu autē daniel uade ad
p̄finitū. i. in ḡdieris uia unius
carnis. sic cuilibet hōi ē adeo p̄
finitū. et req̄sces in spe. et in fine
cū resurges. stabis in sorte tua. i.
in ordine tuo. in mūdo s̄r̄. et
t̄ uisib̄ q̄ n̄ op̄ata s̄r̄. f̄ Que
huc usq̄ p̄secutio s̄r̄ diē ier̄. q̄
neri in hebraica l̄tate. Que ā
secunt diē assūpta de theodotio
nis edicioē. i. de fabula susanne.
de fabula bel et draconis. Q̄ iō ū

ipse faceret appositum: ne uidetur igno-
rare. Sed per precedentia imo longe
ante facta sunt. quia historia susanne
que prima occurrit facta est primo.
per initium captiuitatis cum adhuc da-
niel esset iuuenis: et ita recapitulatio
est. Historia autem susanne appellatur ie-
ronimi fabulam secundum hebreos: quod fa-
bulam appellant. Non quod historia
non fuerit: sed quantum ad nos. Quod: ut a-
iunt. fabulam danielis hoc scripsit
se. cum aliquam gratia sit appositum
libro danielis. Quod autem ratione ad hoc
inducant. suo loco ostendet in
historia. Non negant in histo-
ria esse et alia scripta esse. Alia quod ratio est
appellant fabulam. quod quodam interser-
tum est quod reputant fabulosum. id est quod
legunt ibi duo sacerdotes lapidari.
Quod uidetur oblique ieremie. Ipsi enim
duo sacerdotes fuerunt achias et sezechi-
as. quorum exprimens nequam et pre-
dicent penam. ieremias ait. Faciat
tibi dominus sic achias et sezechias. quasi frater
rex babilonis in igne. Ac si hodie
videtur. Sic faciat tibi dominus: sic fecit
uide. hoc autem facile per determinari. quod
nocte ignis quolibet materialis pena
per multum et ita frater eos rex babilonis
in igne. id est ad eius arbitrium puniri
sunt. Alioquin iudei et in captiuitate
essent: non auderent inter eos man-
um. Sicut nec in iudei aliqui de
iudeis conuicti auderent lapi-
dare: sed tollerent eum regi. Orige-
nes quod in decimo stromatum: eadem
historiam appellat fabulam ubi po-
nit fabulam susanne et belis.
Librum autem stromatum dicitur. quod librum in-

structionum. Summa enim interpretatur
instructio. Duas enim instructiones
a. in stromate fecit origenes. de hebreo
ingrum. et in secunda apposuit asteris-
cum et obelum. Sed enim aliquo de he-
braica uirtute in prima premissum
in secunda subplebat: apponebat as-
teriscum. ut ostenderet illud esse apposi-
tum ad illuminationem. Asteriscus
enim interpretatur stella. Ubi autem aliquo
premissum supplet: ipsa suppletio
ad illuminationem est. Sed autem aliquo
apposuerat propter hebraicam uirtutem:
ponebat obelum. ut ostenderet uig-
ilandum esse. Obelus enim interpretatur sa-
gitta. Historia nota est. De historia
Erat uir habi- **susanne.**
tans in babilone et nomen eius
ioachim: et accepit uxorem filiam hel-
chie pulchram nimis et uirtutem do-
minum. Parentes enim eius et essent iu-
sti: erudiebant filiam suam secundum le-
gem moysi. Et hic ut ait orige-
nes ad monentem parentes. ut non so-
lum filios sed etiam filias suas in le-
ge dei erudiant. Erat ioachim di-
ues ualde et erat ei pomerium
uicini domui sue et ad domum
eius. quia honorabilior erat ceteris.
confluebant ad eum omnes iudei: et in po-
merio eius: stabant iudicia. Ad
quorum discussionem singulis annis
constituebantur duo sacerdotes: et qui
in anno illo fuerant constituti:
pessimi erant. Et ut tradunt he-
brei: decipiebant mulierculas. di-
centes de semine suo nascitur
christum. quia erant. de tribu iuda. Ac
si dicerent eis. bene uobis esset: si de-

semine nro possent impugnari.
De istis locutus ē dñs dicens. Egissa
ē iniquitas de babilone a senio-
ribz. qui uidebantur rege ppli.
cum n̄ regerent. vsq; ibi in histo-
ria n̄ est libum. indigent expo-
nere. Afferte m̄ oleum et migma-
ta et unguenta. Migma ppe dñ
ordeum cū palea. qđ decoquunt
mulieres. ut se lauent aqua illa
qđ uenustat facie. sicut et cerusa
et purpurisso solent faciem depin-
gere. hic aut̄ migmata applat un-
guenta qđ in terra illa utunt̄ un-
guentis pbalneis. Si hoc gero mori
m̄ ē. l. mori aīe. Qñens enim mori
taliter peccam̄. mori aīe in cura-
rim̄. Et uen̄ cum parentibz et u-
nūis cognatis suis. qbz reuelat̄
at cōscientiā suam et falsam aca-
tionem sacerdotū. At inq; illi uisse-
runt ut disco opuer̄ ut uideret
eam capite reuelato et sic faciaren-
tur de ore ei qđ extrema linea
amare. n̄ nich ē. Que fletus sus-
pet̄ ad celū. leuans oculos cordis. ad
eum qđ habitat in cel̄. Cum dūcet
ad mortē suscitauit dñs spm pu-
eri uniuersi. cui nom̄ daniel. Ex
h̄ ubo errauer̄ qđam putantes
danielē mortuū. et a dño tunc
suscitatu. Dicit aut̄ dñs tē suscita-
se spm daniel. n̄ qđ tē primo in-
spirauit ei spm pphie. s; qđ spm
p etatis infirmitate q̄escentem.
tē excitauit. Et exclamauit da-
niel uoce magna spū suscitato.
Quid ego sum a sanguine h̄
q. d. Non s̄ semio dñationi eius

quia in iusta ē. Et confusus ad eū
om̄s ppls dixit. Qđ sibi uile ser-
mo iste qđ locutus es? Qui ē sta-
re in medio eorum dixit. Sic fa-
ti sunt filij isrl. i. indiscreti. re-
utimini ad iudiciū. qđ falsum te-
stimoniū locuti s̄ aduersus eā.
Reuersus ē ḡ ppls cum festinaty
natione et dixerunt ei senes. Ve-
ni et sede in medio et iudica nos.
quia tē dedit d̄s honorem senes-
tutis. licet n̄ etate. i. separatis illi ne-
m̄daciū siml̄ confingent. uo-
cauit alē et mppauit ei mltā.
Dit inq; sub qua arbore uidi-
sti eos loq̄tes sibi? Qui ait. Sub
cino. Et conuocato alē. siml̄ qđ
fuit. Qui ait. Sub pno. Ex hoc
loco pbat hebreus hanc p̄copem
de greco assumptam. et ita hoc appo-
situm ē a qđam greco libro da-
niel. quia in greco h̄nt qđam
allusionē qbz alludit. et in p̄ca-
tur daniel sacerdotibz. qđ non pos-
sunt rep̄ri in hebreo. ab eo enī
qđ h̄t latina editio. sub cino. qđ
grece d̄r. κιν. alludendo sup̄sit
chise. et ab eo qđ d̄m ē sub primo.
sup̄sit ap̄tori. p̄nu. p̄le. Ac si res-
ponderet alludendo ei. qđ dixerat
sub cino. cedat te d̄s et ei qui dixer-
at sub pno. premat te d̄s. Qđ e-
uidenti p̄ ostendi in latino. Ut
si q̄rat qđ ab alio qñ sc̄m ē hoc.
et respondeat q̄nta feria. Et ip̄e
statim ad dat alludendo. feriat
te d̄s. Vel si dicat sc̄m hora p̄ma.
et obiciat ei alludendo. p̄mat
te d̄s. De fabula belis.

eladmi

Post fabulam susanne: sequitur
fabula belis et draconis. q. p.
translone abacuc q. ibi legitur: reputat
hebreus fabulosum. q. nunc q. legitur
tal' translatio facta in sacra scriptura. Et
refert ieronimus q. cu' obiceret hoc
ei quodam hebreus: respondit quodam
qui erat cum ieronimo quod simili
translatio legitur de ezechiele
qua cu' esset in babilone: translatus est
in iudeam. q. statim arguit heb-
rus dicens: in ipsa littera ezechiehis
expressum habet quod translatus est spiritu
in corpe. Unde inquit apostolus ut tam-
quam sapiens locutus est dicens: Siue
in corpe siue in spiritu captus sum:
nescio deus scit. Premittitur autem fa-
bula belis. fabule draconis. Bel
erat idolum babiloniorum sic dicitur
abelo. A quo idola gentium de-
nominata sunt et originem habu-
runt. Legitur enim quia nunc qui
nuncius dicitur et a nomine suo deno-
minavit: prius ad honorem patris
sui belis: facit statuam auream. Et
ei divinos honores exhibuit. Et im-
posuit ipsi statue nomen bel et a
nomine illius idoli nomina idolorum di-
ruiata sunt. scilicet secundum uaria lingua-
rum idiomata: idolorum nomina sunt
uariata. Ut alie quod idolum su-
um appellarent baal. alie baalim.
alie beelphegor. alie beelzebub.
Inchoat ergo sic historia. Mortuus
est rex astiages. i. dard qui sic cog-
nominatus est et suscepit eum pater
regnum eius. Erat autem daniel
iuuena regis et honoratus super omnes
amicos eius. Erat autem idolum nomine

bel apud babilonios et impende-
batur in eo per singulos dies sum-
me artabe. xii. et oues. xl. et ampho-
re unum sex. Rex quoque colebat
eum et ibat per singulos dies adora-
re eum. Porro daniel ad orabat
dominum deum suum. Dixitque ei rex. Quia
non adoras bel? Ad quod daniel. quia
non adoro idola manu facta. sur-
da et muta. scilicet uiuentem deum qui
creauit celum et terram. Et habet po-
testatem. omnis carnis. Ad quod rex. Non
ne uidet bel tibi uiuens deus? Unde
des quanta comedat et bibat cog-
nit? Ad quod daniel arripens. ne er-
ret rex. Est enim intus secus lute.
et foris secus erit. neque comedit et
bibit aliquid. Et erat rex uocauit
sacerdotes belis. Et ait illis. Esistis
dixeritis. in quod comedat impen-
sas has: monemini. Si autem os-
tenderit quod bel comedat huiusmo-
dum: nectur daniel quia blasphemauit
bel. Ad quod daniel. Fiat iuxta
uerbum tuum. Erant autem sacerdo-
tes belis. hebrei. exceptis uxoris et paru-
lis et filiis. Et uenit rex in templum
belis et daniel. Et dixerunt sacerdo-
tes belis. Ecce nos egredimur foras.
et tu rex pone escas et uinum
miscere et claude hostium. et signa
anulo tuo. Et est ingressus fuit.
mane non inuenit omnia comesta
abel: monemini: ut daniel qui in-
tratus est ad usum nos. Uidebant
enim sibi uisum. et quia fecerant
sub mensa introitum abscondi-
tum. uiam scilicet sub terranea. per quam
sueciant ingressi et comedere que

apponerentur ante idolum. Tunc
est igitur postquam esset illi rex po-
suit cibos ante bel: precepit daniel pu-
eris suis ut afferrent cineres et cri-
braui proutum templum coram rege.
Egressique clausit hostium et sig-
nantes anulo regis: abiit. Sal-
vatus autem ingressus est nocte iuxta
consuetudinem suam et uxores et filii
eorum et comederunt omnia et biberunt.
Surrexit autem rex summo diluculo
et daniel est coram rege. Salva-
ne se signa daniel. Qui respondit.
Salva rex. Statimque cum apuisset
hostium intuentis rex insulam. Ex-
clamavit voce magna rex. Mag-
nus es bel et non est apud te quicquam dolus.
Ex hoc loco videtur hanc periclen.
apud hebreos non habet. Non enim so-
let accipi huiusmodi verbum. excla-
mavit voce magna: non in bo-
no. Et risit daniel et tenuit regem
ne ingrederetur intro et dixit. Ecce
pauimentum animaduertit. et uesti-
gia se habet. Ad quod rex. Video uesti-
gia. virorum. mulierum. infan-
tum. Et iratus rex apprehendit
sacerdotes et uxores et filios eorum
ostendit eis abscondita hostio-
la per quam ingrediebantur. et sume-
bant que erant super insulam. et
perierunt omnes. et tradidit rex
in potestatem danielis bel. qui
subiit eum. et templum ei.
erat in eo. *De fabula draconis.*
dem loco draco magnus.
et colebant eum babilonii. Er-
rat autem in specu profundissima.
et profunditas attingebat usque

ad abyssum. id est ad matrem aquarum.
Et quia draco nascitur piger et ad ge-
ritandam ei pigritiam. sed spelun-
cam in qua erat. faciebant sonitus
quidem babilonii ut videtur to-
nitrui. Habebant enim quidam u-
gulas corallinas: quas percutiebant
idraulica. uasa quedam aquatica. et ta-
tus erat sonitus ut uidentur fieri
tonitrua. Et tunc excitatur draco: et
mittebat fumum et ignem. et propter
hoc putabant babilonii: et dicitur
ualde potentem. Forte hic draco
asportauit romani de babilone.
quia postquam triumphauit et subui-
gauit sibi orbem. Accipunt do-
la de diuersis regionibus et romam
transiit. ait rex danieli. Ecce nunc
non potes dicere quod iste non sit de-
umens. Ad ora ergo illius. ad quod daniel.
Iste non est deus ueniens. tuam rex da in
potestatem et interficiam draconem:
absque gladio et fuste. Do inquit vobis.
Tulit ergo daniel picem et adipe. et
pilos. et corne pariter. fecitque massas.
alia intincto habet ossas: et dedit in os
draconis. et diruptus est draco. Et
dixit daniel. Ecce qui colebatur: mor-
uus est. Sed cum audissent babil-
lonii indignati sunt uehementer
et aggregati sunt aduersus regem et di-
xerunt. Iudeus factus est rex. bel destruxit
dracem interfecit. sacerdotes occi-
dit. Dixerunt ergo ei. Trade nobis daniel-
lem. alioquin interficiemus te. et
domum tuam. Videns ergo rex quod uel-
lent irruere in eum. necessitate
compulsus tradidit eis daniellem. qui mi-
serunt eum in lacum leonum in quo

erant. vii. leones. quibus dabantur cotidie duo corpora. id est due oues. vel duo corpora dampnatorum. et due oues. Et non sunt eis data cibaria ea die. ut deuorarent daniem. *De transla-*

Erat autem abacuc *abacuc.* cui propheta in iudea quod coxerat pulmentum. et intuerat panem in alueolo. et ibat in campum: ut ferret messonibus. Ad quod angelus domini. ferprandium quod habes danieli in babilone. qui est in lacu leonum. ad quod abacuc. Domine. babilonem non uidi. et lacum nescio. Et apprehendit angelus domini uerticem eius. et portauit eum capillo capitis sui. et posuit in babilone eum super lacum. in preteritu spiritus sui. et clamauit abacuc dicens. Daniel serue dei. tolle prandium quod misit tibi dominus. Tunc daniel. Recordatus es mei domine. et non dereliquisti diligenter te. Surgensque comedit. et confortatus est. Angelus autem domini restituit abacuc in loco suo. Veniens ergo ad lacum rex die septima ut lugeret daniel. qui. vi. diebus fuerat in lacu. Intro aspexit: et ecce daniel sedens. et exclamauit uoce magna dicens. Magnum es domine deus daniel. et extraxit eum. Illos autem qui eum accusauerant. fecit deus in lacum. et deuorati sunt in momento coram eo. *Explicit daniel.*

Inno In capitulo libro bestie.

In primo regni ciri ut dicit esdras. suscitauit dominus spiritum ciri ut relaxaret captiuitatem iudeorum. ut impletur uerbum ieremie. quod predixit relaxationem capti-

uitatis per lxx. annos futuram. et iam ut dicit iosephs conueniebat septuagesimus annus. id est iam factus erat. Primus namque annus regni ciri fuit sexagesimus septimus. a captiuitate. id est septimus septime de cadis. Jam enim fluxant sex decades annorum et de septima. vii. annis. Et iste legerat prophetiam ysai. Et meo cirio est apprehendi dextram. et infra subdit. Subiciam ei regna terre et ipse reedificabit domum meam in ierusalem. Estimauit itaque hoc de se predictum cum de christo esset prophetatum. Et sic primo anno regni ipsi suscitatus est animus per lectionem ysai. ad relaxationem captiuitatis et reedificationem templi. In zacharia autem tunc habes. in penultimo. scilicet xii. prophetia quia relaxatione captiuitatis facta est anno secundo regni darii filii ioseph. Alii habes. quod trigesimo anno regni ciri. hanc tamen quod uidetur repugnantiam suo loco determinabimus. Dedit itaque cirius primo anno regni sui iudis libertatem redeundi. et ceteri serui eorum: fecit eos liberos. non solum dedit eis libertatem uerbo: sed etiam scripto. Misit enim epistolam suam per uinum regnum suum ut quicquid essent iudaei in regno suo: ubique libertatem redeundi haberent. Et qui nolent redire uiuarent redeuntes in auro et argento et uestibus et uinctis. Premisit autem salutationem in epistola et per salutationem fuit hic tenor epistole. Dominus deus celi subiecit in regna terre. ac si diceret. Ipse diuisit metum in reli-

quis terram sibi reseruans celum.
Oportet g^o me edificare domum q^{uam}
in ierlm. sicut p^{re}ceptum est in p^{rophetia} ysa-
iam. s. fluxerant t^{em}p^{or}e ducentis. an-
ni. ex quo p^{ro}dictum fuerat hoc ab
ysaia. Quia abyssaria usq^{ue} ad capti-
uitatem fluxer^{unt}. c. xl. anni. a cap-
tuitate usq^{ue} ad reditum septua-
ginta. qui o^{mn}es sunt ducenti decem.
Primo itaq^{ue} anno date libertatis.
s. sexagesimo septimo: cepunt ro-
robabel dux. filius salathiel. et ihe-
magnus sacerdos filius ioredeth. qui
tractus est in captiuitate. ubi genu-
erat cum discurrere p^{er} u^{er}sus
regnu^m ari^{um} et exortari iudeos ut
redirent: q^{uod} iam edificauant do-
mos. plantauerant uineas et o^{mn}es.
et cum e^{ss}ent alienigene facti erat
q^{uod} indi gene pigtabant redire. Et
ux^{or} interib^{us} annis potuer^{unt} collige-
re xl. milia. et trecentos. Et c^{on}numera-
serunt et ancillis quas habebant
de alienigenis fuer^{unt} o^{mn}es quinq^{ue}
ginta milia. Surrexer^{unt} itaq^{ue} de
tribu iuda cantores. leuite. ianito-
res. natannei. s. ministri aque. quo-
rum locum hodie obtinent sub-
diaconi. Et sup^{er} h^{oc} locum h^{ab}et. q^{uod}
a^{nt}ibu^s iuda dicti s^{unt} iudi. q^{uod} p^{ri}ma
mouit i^{er}u^{sa}l^{em} torpente leui et ben-
iamin. quia he^{re} t^{em}p^{or}e tracte sunt
in captiuitate. Sup^{er} genesim h^{ab}et
u^{er}u^m agitur de t^{em}p^{or}e babel. q^{uod} a^{nt} dedan
qui cognominat^{us} est iudas dicti s^{unt}
iudi. Alii h^{ab}et. q^{uod} a^{nt} iuda machabeo.
ita multiplicet s^{ed} est h^{oc} n^{on}is. s^{ed} t^{em}p^{or}e
reddidit eis c^{ir}c^{um} uasa que asporta-
uerat nabugodonosor de templo

dnⁱ. Non t^{em}p^{or}e t^{em}p^{or}e o^{mn}ia: s^{ed} particula^m
reddidit o^{mn}ia: et computantur ua-
sa. s. h^{ab}ile. et ch^{er}u^m inter c^{ir}c^{um} uasa
numerantur q^{uod}dam uasa. que dic^{untur}
refrigeratoria. et m^{en}tu^m est q^{uod} s^{ed}
e^{ss}ent usus eorum. Et uidetur uel
le ioseph q^{uod} h^{ab}modi o^{mn}ia uasa mise-
rit p^{er} m^{en}clat^{em} p^{ro}curatorem suu^m.
s^{ed} nababasar. p^{ri}ncipi iuda. ut p^{ro}loco
et tempore put^{aret} ut nec^{ess}aria e^{ss}ent tra-
deret ip^{si}s ea. Significauit q^{uod} p^{ri}n-
cipib^{us} terre sibi subditis ut mi-
nistrarent eis nec^{ess}aria ad edifica-
tione^m templi. et ad oblationes fa-
ciendas. Cum a^utem e^{ss}ent in p^{ro}uincia
itineris: uenerunt ad eos q^{uod}da^m di-
centes se e^{ss}e de filiis isrl. s. de duode-
cim trib^{us} et licet n^{on} h^{ab}erent cartam
genealogie sue q^{uod} ostende^{re} possent.
t^{em}p^{or}e receperunt eos. quia pauci erant.
Uenerunt q^{uod} ad eos q^{uod}dam dicen-
tes se e^{ss}e de genere sacerdotum. et nec-
essarium ostende^{re} cartam genealo-
gie sue. immo p^{ro}bauerunt eos n^{on}
e^{ss}e de genere sacerdotu^m. quia erat
de genere berzellai. et confessi s^{unt}
se ex p^{ar}te matris e^{ss}e de genere sac-
erdotum. T^{em}p^{or}e ait artarsata. recipie-
mus in q^{uod} uos in consortiu^m n^{ost}ru^m.
donec sacerdos ueniat s^{ed} neq^{uam}
in num^{er}o sacerdotum. Congrega-
ti itaq^{ue} filii isrl redier^{unt} sub ro-
babel duce. et ihu magno sac^{er}do-
te. et fuer^{unt} c^{ir}c^{um} q^{uod}ng^{uam}ta milia.
Cu^mq^{ue} uenissent in ierlm et in-
uenissent locu^m desolatum. habi-
tauer^{unt} singuli in ciuitatib^{us} su-
is. unusq^{ue}q^{ue} s^{ed} s^{ed} uis parentele
sue antiquae. Erat a^utem imminens

septimus mensis qui tot' fere sol-
lemnis ē apd̄ hebreos: conuenerūt ōs
in ierlm̄ ut i sollempnizarent m̄se
septimo. Prima g' die septimi m̄-
sis qm̄ est festum tubarū edificauē-
runt zorobabel et ioh̄es et fr̄es eorū
altare dñō. in eod' loco in quo fu-
erat antiquū altare: et obtulerūt
super illū uigē sacrificium et ho-
locausta sua et pacifica. Et p̄nci-
pes terre ex̄cepto regis cū: mini-
strauerūt eis necia oblombz faci-
endis. Edificatum ē autē h̄m̄ al-
tare. de lapidibz n̄ sc̄tis. i. de lapidi-
bz rudibz sine cōito nec tē hūc
ignem de sublimi. Quem longe
p̄t inuenit n̄emias absconditū
sub terra. ut suo loco dicitur. Ere-
dibile tñ est qd̄ ignem de subli-
mi exussent de rumis antiqui
altaris. sicut de calculis: solet eli-
ci ignis. Scondum etiā habebat
scluarium. Scluarium autē dicebat
archa cum illis que intus erant. et
p̄ncipatoris et duobz cherubim. h̄
scluarium abscondat ieremias: in
spelunca in q̄ latuit helias iuxta
montē oreb. Cum enī p̄t euersā
urbem a caldeis daret nabugo
donosor optionem ieremie. ut
ueniret in babilonē et daret
eum. Vel si meli' uideretur ei re-
maneret in tra et eēt in manu
ei terra: accepit scluarium et ue-
nit usq; ad montē sinai. ū appa-
ruit dñs in igne moysi et dedit
legem in caligine. Et ibi abscon-
dit illd̄ in spelunca in q̄ latuit
helias. Postea totū eius qui cum

eo erant ad eundem locū redierūt.
uolentes asportare aurū q̄ erat in
scluario: et clausum ē eis os spelunce
ita qd̄ n̄ potuerūt inuenire. Ad eū-
dem itaq; locum m̄ uenerūt illi q̄
reuerant de captiuitate audien-
tes qd̄ ibi absconditū scluarium
ieremias. Et inuenerūt hostiū spe-
lunce: et exierūt scluarium de spe-
lunca et reportauerūt in ierlm̄. Et
ita habuerūt scluarium longe a
templum cōsummatū. Unde se-
pe in p̄prium eis a dñō p̄acha-
riam et aggeum. Hos habitatis
in domibz laqueatis. in palatibz
gētibz. archa autē mea adhuc ē
sub pellibz. *De initio reedificationis tēpli.*

Inno sc̄do in initio sc̄cūdi m̄-
sis p̄ phase acceperunt pecun-
iam a p̄ncipibz terre et dederūt eā
latomis et tēte fundamenta tēpli.
In patet tēplum fundit' fuisse
euersum. Si enī manerēt funda-
menta antiq̄ tēpli: m̄ non ia-
cerēt fundamenta. In iachōe autem
fundamentorum eo erant canto-
res filii asphas et cantabant mu-
sical instrumentis. Et om̄s unani-
miter congaudebant eis. Erant
tñ ibidem n̄ n̄lli antiquiores qui
uiderant fundamenta antiq̄ tēpli.
Et uidentes fundamenta m̄ iacta
modica ēēt et n̄lli montū: euila-
bant fletu magno et m̄lti ē eis: et
tantus erat euulatus ut ex equo
responderet exultationi. Viden-
tes autē hostes eorum q̄ edifica-
rent templū accesserunt ad eos
in dolo. ut dolose possent eos cir-

cumuenire. hostes eorum spaci intel-
ligendi sunt samaritani. q̄s ioseph
uocat scythos qui missi sunt de di-
uersis regionibus a regibus assiriorum
inter se decem tribuum ut ea excolerent
et habitarent et suscepant circuncisionem
et legalia. Isti g̃ accesserunt ad iu-
deos edificantes templum dicentes.
edificabimur uobiscum. ut postea
adoremus uobis. quia speramus in deo
uobis. hoc autem excogitauerant ut
si essent in eodem opere cum eis: oportu-
mus infestarent eos et possent im-
pedire. Ad quos zorobabel et iohanne-
s et consules eorum. Non edificabi-
tur nobiscum. Sed postquam edificabimur
poteris ad horare nobiscum. quia scilicet
nobis preceptum est a domino ut edifice-
mus. videntes g̃ quia non poterant
eis nocere in dolo: nocuerunt eis
in aperto. Corruerunt enim munitionibus
omnes principes terre ut infestarent
eos. nec non et reuocatos regis curi.
Cirus autem non poterat his in-
tendere propter gentes et frequentes
molestias bellorum. Et multas
paciebantur infestationes iudei a
samaritanis et a principibus terre.
Ad eo ut sepe interpolaretur edifica-
tio templi. Et per causas infestationes
parum profecerunt in edificando. ita
quod toto tempore regni curi. id est per xxx.
annos non profecit altitudo edificii
usque ad quietatem stature huma-
ne super terram. Hec amplius profecerunt
non tamen ut in atrio exteriori in quo
manebant hostes mundi et in
atrio interiori in quo manebant
leuite: perungebat murus usque ad

scapulas eorum ita quod poterant se ap-
propiare. Mortuo autem ciro statu-
uenerunt ad eos vicentes. Quod auctori-
tate edificatis? Mortuus est rex: qui dederat
uobis auctoritatem edificandi.
Regnauit autem ciro defuncto
cambyses filius
eius quem solus hestras ap-
pellat artaxersem. Assuerum cum
omnis histone appellerent eum cambise.
Sed potuit esse binomium. Et trinomium.
Misit g̃ samaritani et principes
terre epistolam suam ad cambisem promit-
ta salutem in hoc modum. Artaxerxi
serui sui transflumen salutem dicit.
Omnes enim qui erant circa eufrathem:
dicebantur esse transflumen. Per salu-
tationem: fuit hic tenor epistolae. Sig-
nificauerunt enim ei ut leges in an-
nalibus et ibi inueniret. quia ierusalem
fuerat ciuitas munitissima: sepe
fuerat rebellis regibus. Si g̃ duxerunt
ipsi sustinebit eam reedificari: red-
dabit in caput tuum. Et nos memo-
res salutis quam comedimus in aula regis:
significauimus hoc tibi ut tibi precau-
as. fuerant enim non nulli ex eis ser-
uientes in domibus regum per detest-
ationem eius. Tunc reuoluit annales
ita inuenit cambisem filium ipsius signaue-
rant eum et respexit eis. ut non negligere-
ter. sed fortiter satagerent. ne reedi-
ficaret. Et interruptum est opus edi-
ficii. vii. annis. quibus regnauit cam-
bises. Quo mortuo dixit filius eius
unus de vii. magistris. sed interfecit est
ab aliis magistris. non regnauit non per an-
num. Et data est filia cambise da-
rio filio daspis. cuius primo anno

surrexerit pphē dei in iuda. Zachari-
as et aggeus. & exhortati sūt iudeos
ex pte ut edificarent templum. pmi-
tentel eis quia rex iste q̄ successerat
n̄ solum edificandi licentiā daret. s;
etiā q̄ n̄ p̄ceperat auctoritate sua
confirmaret. Et q̄ in nouē uis
annis. q̄bz ab edificatione tēpl̄ deshi-
terant: dedant opam domibz edifi-
candis: et mirabiles sibi struxerant
domos: imppabant eis ex parte dñi.
Uos habitatis in domibz laq̄atis in
palatiis gñdibz: archa autē mea ad-
huc in pellibz ē. Scdō itaq; anni reg-
ni darij filij iaspis. aggr̄i sunt edi-
ficare confidentē ad exhortatiōē ag-
gei et zacharie. H̄modi autē fidētie
causam. plen̄ exponit ioseph. Et q̄
hesdras breuiter tñsit: iō aliq̄tūlū
de iosepho psequē. ¶ Zorobabel ut
tradit ioseph fuerat amissimū et
familiaris huius dario. Refert enī
q̄ ē interruptum ēēt op̄ edificij: in
principio regni ei p̄ mortē cū: ue-
nit zorobabel ad cambisem miss̄
auident si forte poss; imutare ani-
mum regis: et diu fuit incuria ei.
Et erat amissimū huius dario q̄ ē
tempis erat miles ggarus. Et cū
n̄ h̄er cambises hedem n̄ filiam:
multi p̄ mortē eius aspirabant
ad regnū. Int̄ q̄s iste darius erat
qui erat miles ggarus incuria regis.
Ad quem uenit secreto zorobabel.
consulens ei ut uotum faceret iñ-
mandi q̄ p̄ceperat cū. si qñ sublima-
ret eum d̄s in regem. Et consilio
ei ad quiescent. ita uouit secreto.
p̄sente solo zorobabel. Vñ q̄ citū

audiuit zorobabel q̄ ipse regnaret
recolens antiquē familiaritatis et
uoti q̄ sc̄to fecerat eo p̄sente. fide-
ter uenit ad iudeos q̄ p̄termiserāt
edificium ē duobz pph̄is. saggeo et
zacharia. Et exortatus ē eos ut se-
cure edificarent. quia ip̄e p̄s ap̄
regem intercedet et impetraret.
Et ad ei monitionem cepunt e-
dificare scdō anno: regni darij.
Cumq; conuenirent eos p̄ncipes
terre: querentes q̄ auctoritate edi-
ficarent. responderet auctoritate
dñi n̄r. qui h̄et nobis mandauit
p̄ pph̄as suos. Et mitigauit d̄s ali-
quantulum aīos eoz. & statueret
de omni consensu p̄ncipes terre. ē
iudeis ut mitterent legatos ad re-
gem ut si placeret ei edificarent.
Alioquin: desisterent. Et cū p̄pro-
misissent de mittendis legatis
missus: zorobabel a iudis et hono-
rifice susceptus. Et constituit eum rex
unum de tribz cubiculariis suis
q̄ custodes erant capitis sui. Et
singulis noctibz iacebant corā eo.
Cūq; ēt zorobabel ē rege fec̄ rex
sollemne iuuuū magnatibz
regni sui. nec sol p̄ncipibz uet̄ et
am seruis et ancillis et p̄telatū ē
p̄. vii. dies. Erat autē consuetudo in
regno p̄saz in h̄mī sollemnibz i-
uiuū: p̄ponere q̄dam p̄bleuma-
ta. Ad accumulū iocunditatis. ut
in solutionibz h̄modi p̄bleuma-
tum. oblectarent iuuue. Cum ita-
q; rex in lecto suo in sōpnē dūceret
noctem. excitauit tres cubiculari-
os suos quorū unū erat zorobabel.

Dixit g^o eis quia cogitauerat q^o
inclinatio pponeret eis coram iuuu-
nibus. Et n^o uolebat eis pponere ut co-
gitarent de solutione. ut premun-
ti e^{nt} et pparato responderent. &
posuit eis tria. querens q^o eorum
e^{ss}et fortius aliis duobus. et utrum ue-
ritas e^{ss}et fortior illis tribus. fuerunt a-
lii tria. scilicet rex unum mulier. q^o ppo-
suit eis dicent. Quia illum q^o poss^{et} sol-
uere pblema. honoraret. et multa
muneribus daret. Et tota nocte
cogitauerunt de solutione. In crasti-
no p^{re}sentibus conu^{er}sus. posuit ei
h^{uius}modi pblema. Et respondit p^{ri}-
mus. q^o rex erat fortior omnibus. Et
ponit ioseph multa argumenta. q^o b^{ea}
hoc pbauit. Scilicet h^{uius} est summa totius p-
bationis. q^o homo p^{re}stet omnibus. rex
aut^{em} p^{re}stet hominibus. q^o positus est sup^{er}
capita hominum. g^o rex p^{re}stet o^{mn}ibus.
et ita fortior est omnibus. Sed^o ait.
quia unum erat fortis rex. In uo-
lent hoc pbare. q^o regum aⁿos in-
mutat. Zorobabel ait mulierem
e^{ss}e fortio^{ri}em uino. et rege. Non t^um
ibi stetit uolens t^{ra}nsire ad q^ueritum. scilicet
ad ueritatem. q^o tamq^{uam} iudeus et cul-
tor uni^{us} dⁱ uolebat ostende^{re} uerita-
tem uni^{us} dⁱ. i. unum d^{eu}m qui iu-
tas est: omnibus e^{ss}et fortio^{ri}em. Breuit^{er}
g^o pbauit eis mulierem fortio^{ri}em re-
ge. q^o regum aⁿos estnuat. refe-
rens eis q^o ipse uiderat cubina^m
regis que ad eo infatuata uerat re-
gem. ut q^u uellet auferret dia-
dema de capite ei^{us} et poneret sup^{er} ca-
put suum. et colatizaret eum. Et
ea dolente rex uolebat. et ead^{em} gau-

dent. ipse gaudebat. P^{re}terea ostendit
eis unum d^{eu}m e^{ss}e. in quo erat ueritas.
que fortior erat omnibus aliis. h^{uius} appro-
batum est ab uniu^{er}sis. Et honorauit
eu^m rex multis muneribus. et p^{re}stet multa
multa q^o stultus ei. p^{re}misit ei q^o da-
ret ei q^{uod} ab eo postularet. T^{er}cio
babel natus oportunitate. peto inq^uerit
ut impleat uotum tuum. et reducat
ei ad memoria^m uotum q^o secreto fec-
at. eo p^{re}sente et recordatus ait. Imple-
bo. Et t^um t^um misit litteras. scilicet etia^m mi-
sit p^{ro}posuit nuntios ad p^{ri}ncipes terre.
ut de redditibus suis ministrarent
iudis neccia ad edificatioⁿem templi.
Et p^{ri}mo fecit q^{uod} eis fecerat. q^o eis p^{re}cepit
ut edificarent. et expensas dedit. scilicet
p^{ro}hibentibus penas n^{on} in d^{eu}m. Iste aut^{em}
dedit edictum ut siq^{uod} h^{uius} p^{ro}hibet tol-
leret lignum de domo ei^{us} et in eo sus-
penderetur. Edificauerunt itaq^{ue} sine o^{mn}i in-
festatione. et in sex annis consummatum
est edificium. et ita uixit q^{uod} h^{uius} in eu^{an}glio.
templum edificatum est. xl. et vi. annis.
q^o p^{re}terea destructum est a romanis. N^{on}
q^{uod} edificatio t^{em}pli tot annis p^{re}-
lata sit. scilicet q^o tot annis regnauerunt
reges. quorum t^{em}p^{or}ibus edificatum est. Reg-
nauit eni^m eis est quinto anno cepit
edificari. xxx. annis. P^{er} e^{ss}e cambi-
sel octo annis. Mag^{is} p^{ro} cabilem u-
no anno. Ccc. xxx. Primo aⁿno
darii. qui successit magno. n^{on} edifi-
cauerunt. Ccc. xli. Anno secundo ei^{us} cepe-
runt edificare. et in sex annis con-
summauerunt. et ita xl. et vi. annis edi-
ficatum est. i. a p^{ri}mo anno regni ci-
ri. est regni t^{em}p^{or}e in choata est edifica-
tio t^{em}pli. usq^{ue} ad e^{ss}e consummatioⁿem

inac^{et}

cho^{et}

tot anni fluxerit. Alioquin n̄ ita
intelligatur: non constaret. Tertius
ē enī quia tercio anno regni dāry
egressi sunt de captivitate in qua
to anno nich edificauerit. Itaq; cū
in quarto anno dāry templi edificatio
inchoata sit: et in septimo anno
dāry consummata sit: non ē prela-
ta xl. vi. annis. Qd g̃ in euāgelio dī
xl. vi. annis edificatum ē templū
h̄ predicto in intelligendū ē. Cum
autē in septimo l̄ octavo anno reg-
ni dāry templum consummatum sit:
duodecimo anno regni eidem: de-
dicatum ē. Tertia die eidem anni
duodecimo m̄se. i. in mario q̃ duo-
decim est usq; supputatōne hebreorū
qui ap̄le pōnt primum. Dedicatū:
itaq; templum duodecimo anno
regni dāry filij iudas p̄s. uenientib;
ad dedicatōnem sacerdotib; et
leuitis de uniuersis finib; isrl̄. Et cū
legatur t̄na dedicatio templi. templū
salomonici p̄mo dedicatum ē in
septembri. Dedicatio autē templi
sub zorobabel restituti. de qua i-
psentiarum ag̃r: sc̄a ē m̄se. i. q̃a
instruactiones noue solent uet̄es ab-
olere. ē prius celebrare festum de-
dicationis. in septembri. ex̄m celebra-
tum ē m̄se. Et cum in uere facta
sit templi dedicatio sub zorobabel
restituti: in hieme sc̄a ē dedicatō
templi ab antiocho epiphane pol-
luti. Tercio namq; legit̄ dedicatū.
Non quia destructum: s; q̃ pollu-
tum. i. ex̄m celebratū est festum de-
dicationis in hieme. Et sic fiebat tē-
pore incarnationis. Vñ et dñs in

hieme legit̄ interfuisse festo dedica-
tionis. Vnde h̄t in euāgelio. facta s̄
enenia in ierosolimis et hiemis
erat. Post dāryum regnauit xer-
ses filius ei. Tempe hui xerxis dicit
iosephus hēdrā repasse bibliothecā.
et ea repata: uenisse in ierlm̄. s; ē
nisi t̄tatores p̄thunt aduentum
hēdræ inferuiss̄. i. sub artaxerxe q̃
p̄t xersem regnauit. P̄t xersem t̄n
regnauit s; tam modico spatio reg-
nauit ut tamq̃ infectū sileatur.
Vtrum autē h̄ sub xerse t̄ sub artax-
erxe sc̄m sit n̄ m̄tam inter est.

De hēdra et de reparatōe bibliothecæ.

Ezdras iste fuit de tribu sacerdo-
tali. i. aaronita. fuit etiam
fili t̄n migrationis. i. nat̄ in t̄n mig-
ratione. Et cū adhuc ēēt in cap-
tuitate audient libertatē p̄lo
suo restitutam. i. qd libe possent
celebrare ceremonialia sua: audi-
ent q̃ eos a p̄ceptis dñi in multis ab-
errare. in spiratōe sp̄s sc̄i. totam
bibliothecā que a catōis obusta
fuerat: repauit. ut repata biblio-
theca ueniret in ierlm̄. Et t̄bul-
is suis. bibliothecā repatā tradēs.
et eos in lege dei instrueret. Hec
mirum uidi debet si p̄ sp̄s in spi-
ratōnem totam bibliothecā repa-
uit. cum sit hodie m̄ta qui p̄tra
sp̄s inspiratōnem libros multos si-
cūt combustis: repararet. q̃a eos co-
detenul sciunt. Nam si obust̄ ēēt
lib̄ psalmorū. t̄ hymnorū et lib̄ an-
tiphonarū et gradalū. i. h̄m̄ lib̄
om̄s usq; q̃s reglar̄ horat discerni-
mus: multq; s̄ qui memoriter te-

uent. et defacili repararent. Hec solū
bibliothecam repavit: uerū etiam
in hebreo q̄dam figas et q̄dam pro
nuntiationes inuenit. Quas dā. s. fi
gas scriptibiles. i. ad scribendum faciles.
et q̄dam uoces p̄nuntiabiles. i. ad p̄
nuntiandum faciles. Quia hebrei pri
mo habebant difficiles p̄nuntiationes:
q̄ om̄s eorum p̄nuntiationes
formabant in guttū. Inuenit etiam
p̄positam scripturam q̄ ē p̄i ānc̄pt
s. hebrei hebrei inscribendo more n̄ro
a sinistro cornu incipunt: et ad dex
trum p̄cedunt. ip̄e instituit ut a
dextro inchoarent: et in sinistru
terminarent. P̄m̄ inuentione. dic
tus ē uelox scriba. Erat aut̄ iero
nim̄ q̄ in bibliotheca q̄ incaptiuita
te repauerat: multa p̄ea congre
git lib̄s samaritanoy. q̄ habebant
s. lib̄s moysi. de antiq̄ scriptura:
multa quidem addidit. q̄a ordi
nauit psalmos: et titulos apposuit.
In fine etiā deuteronomij addidit.
Non fuit tantus uir intra q̄r̄ mo
yses. cum q̄ loq̄bat̄ dñs facie ad fa
ciem. hoc enī non ait moyses: p̄
mortē suam. Multa ḡ addidit.
multa p̄termisit. S. n̄lla ēdit p̄
t̄misse de necessariis: nulla ad
didisse. de superfluis. P̄m̄ repato
ne bibliotece magnificat̄: hebrei
ap̄d artaxē. S. et uidet̄ q̄a ē
p̄p̄at̄ gr̄am regis: petiit ab eo
licentiam redeundi in ierlm̄. ut
in lege dī sui q̄ sp̄u sc̄o distante
reparauerat: p̄p̄m suum instru
eret. Et data ē ei licentia a rege. et
dedit ei rex p̄os nuntios ad para

tores suos t̄n̄sflum. qui testarent̄ eū ē
legatum suū: ut auctoritate sua poss
mutare paratores. Et nouos para
tores paritrio suo substituere. P̄eos
dem q̄ nuntios significauit para
toribz suis. ut ministris tēpl̄ minist
rent nēcia. oblonibz faciendis in tē
plo. Et ad petitionē ip̄i hebrei ab
soluit ministros tēpl̄: attributo.
Soluebant enī q̄r̄ annis iudi an
nuū canonem p̄buto et etiā minis
tri tēpl̄. i. cantores. cantores. sacdo
tes. et leuitē. et alij. S. ab hac t̄bura
solone ad petitionē hebrei: s. ab
soluit̄. data ē a rege licentia c̄p̄ he
bras colligē socios qui cum eo asce
derent p̄ncipes de isrl̄. i. de decē t̄bu
bz que erant ult̄ caspios montes
s. ult̄ montes mediorū. et p̄saz. Hā
cū in p̄ma ascensione q̄a. s. ascen
deret zorobabel et ihe magni sac
dos: dēn̄ sit q̄o ascenderet
cum eis t̄bz iuda et beniamin.
q̄o hic d̄r̄ collegisse socios p̄n
cipes de isrl̄. de decē t̄bubz intelligē
dum ē: collectos ē p̄ncipes. i. poti
ores. Et collecti s̄t iuxta auiā. siue
iux̄ locum ū cadit fluij in aui
uā. Sic h̄t̄ scriet̄ iux̄. Joseph
dicit iux̄ eufiaten. Potest enī auiā
ēē nomen fluij in q̄ decedit alij flui
uij. Vt forsā euul̄ ē eufiaten. q̄
eufiaten p̄multos diuiniatur euulos.
Et collecti s̄t duodecimo anno reg
ni artaxē. p̄mo m̄se p̄ma die m̄sis.
Collecti ā uñ c̄liq̄: s. iux̄ ē ei q̄ pau
cos h̄t̄ natineos. i. ministros aq̄. q̄s
iose. uocat̄. S. ē nom̄. Signauit
ḡ magistro natineoy. q̄ p̄erat. s. na

tinnens ultra caspia claustra. ut
mitteret ei natanneos. Et misit. cc.
quingenta. Nota quia caspia clau-
stra t caspie porte. siue porte. dicitur diffi-
ciles quodam ingressus inter montes
mediorum et psay. sit porte t porte dicitur
difficiles quida ingressus. inter
phireneos montes. Et nota quia u dicitur
eldras misisse nuntium ad magistrum
natanneorum ultra caspia claustra. Jero-
nimus ponit hebreum. dicens in caspi-
am. t caspha. hebreum enim non habet. p.
lucam s. p. ea ponit phi. Misit ita-
que ad eldras ducentis. l. natanneis.
fuerunt socii ei octo. mille septingen-
ti. cum quibus ascendit. Zorobabel et
ihc magni sacerdos. primo ascende-
runt. cum erant quingenta milibus.
hesdras in ascendit cum mille
septingentis. Preterea neemias. cum lo-
ge pluribus. ut ita distinguat in
ascensio. Antequam autem arrip-
erent iter. in diebus eis ieiunium
ieiunium. ut libaret eos de omni ama-
nibus lacrum quod transierant per deser-
tum. Voluit enim abartaxerxes postula-
re. ut perduceret ei iuductum. quod mag-
nificauerat dominum israhel apud eum.
dicens secutus es quod de eo confide-
bat. Unde in tempore hoc ei querere iuductum
quia uidetur diffidere de deo suo. Pac-
to autem triduo ieiunio. aggressi sunt
iter et longis anfractibus procedentes.
ueniunt in iherusalem. s. mense. Tempe
istud hesdre ut habet in cronica. fu-
it democritus ille. s. philosophus qui sepe
flebat. Tempe eodem cepit ignis e-
rumpe de henna in ut arunt nos
erumpit. Tempe eodem cecidit lapis quod

genuit de celo in egeum mare. quasi
millium caspi. Unde dictum est egeum
mare. quod ege. capta sonat. Cum
uenisset hesdras in iherusalem. filius per
dies. Miserant sapientes regis et
rex ipse. munera multa per eum missis
templi. Et rex scripsit ut oraret
pro. et perducit regni eius. mise-
rat. eis. c. talenta argenti. c. choro-
itici. c. batos olei. et de sale sine minu-
ra. et habebat eis singulis annis ut
orarent pro. De his omnibus filius
hesdras per dies. Tertia autem die uo-
cauit sacerdotes et leuitas et alios
ministros templi. in ante templi.
Et ostendit quod missa fuerant eis.
et qui cum eo redierant de capti-
uitate. obtulerunt holocausta sua et
pachica. et alia sacrificia. plibatioe
sua. et per declinatione peccatorum. Preterea
docuit eos hesdras legem dei quam
reparauerat. et tunc etiam creditur
correxisse bibliothecam iuxta librum
samaritanorum. Cum autem die quod
esset in ante templi docens legem acces-
serunt ad eum non nulli de princi-
pibus dicentes. Hesdras quia populus dei non
dum separatus est ab alienigenis. Ad
quod hesdras. Quomodo non est separatus. Ad
quod illi. Nota quia filius israhel cum uxori-
bus alienigenis. matrimonia contraxerunt.
intra aliena. et eas secum ad-
duxerunt. Et filios quos ex eis suscep-
erunt. Adhuc etiam preceptum domini
cohabitantes eis. et ita mixti sunt san-
guis alienigenarum sanguini populi
dei. Et iste excessus peruenit usque
ad sacerdotes. Ex quibus multae uxores
alienigenas quas se adduxerunt senio

confectas. labore uie macilentas et
et ita horridas dimiserunt. Et cum filia
by eia. i. l. g. stantium principum
ut pacem haberent cum eis: ma
trimonia traxerunt. Hoc audiens
hesdras rumpit capillos: et uulsiu barbam.
et scidit uestimenta. flens et euilas
aspice capite suo pulsiu: ita sedit
in atrio templi. coram dno usque ad
horam sacrificii uespertini. Circa ues
peram audito fletu et euilatu: conue
nerunt ad eum principes et multi de po
pulo ut consolarentur eum dicentes.
Quid flet et euilas? Tuum erit discer
nere nrm an erit de tueri: et ad hoc
uiuare. Ac si diceret. ad arbitrium tu
um fiet huius separatio: nobis coopan
tibz. Tunc hesdras confortatus est. et de
iis consensu misit nuntios puni
sam tram ut die tertia uenerunt eos
in ierlm. qm uiri unus. et hoc man
dauit sub intimatione pene. ut
qui ea die non esset in ierlm. bona eius
publicarentur. Et nemo hntur ex
cusatus nisi legitima necessitate de
tentus. Ad eum itaque uocationem con
ueniunt omnes in ierlm tertia die. Et
fecit hesdras pulpitu lignum
in atrio templi: et gradus lignos ut in
loqueretur populo. qd ante tps eius fac
tum non fuerat. Immo sacerdotes uo
lentes ubi faceret populo: ascende
bant tabulata. siue deambulatoia te
pli et in loqbantur populo. Sed pul
pitu ascendit hesdras et legit au
diens uniuerso populo: legem qd repaue
rat. et pcpue de uetere nomiu in quo
recapitulatur tota lex. Et confes
si sunt qm in multis transgressi fuerant.

si per ignorantiam legis. que iam tere
apud eos obsoleuerat. Et dixit. Petra
uimus: ad arbitrium tuum satisfac
iemus. Sed non possumus in amplius expec
tare quod frigus est. Erat enim. mensis cal
leu. i. december in quo frigus est: et intepies
aeris. Tu autem uade puni uersa tram.
Et hinc: inuenieris uxore alienigenam
in domo alie. cum eam et nos erimus te
cum: placuit hesdre et redierit unius
que ad propria. Statim intep hesdras fa
cere in ierlm huius separationem: et
uenit ad domum iosue. i. ihu mag
ni sacerdotis. Et inuenit filios eius
hntes uxores alienigenas. et eiecit
eos sub iure iurando. Quia compulsi
eos iurare: ut amplius non recipere
eas. Et cum de filiis ihu magni sac
erotis: hoc dicit hesdras de ipso ihu
magno sacerdote: huius uidetur uelle za
charias. Vidi inquit ihum sacerdotem
magnum stare iuxta altare: induit
sordidus uestibus. Et ait dñs. Auferre
uestes sordidas et ponite super caput eius ci
uari mundam. hebrei dicunt huius non
posse ad luctum referri ad ihum mag
num sacerdotem. qui uidit zacharias in
illa uisione quod ad eum processerat in
diebus suis. quod nullo pacto dimittet
suam: inducet alie. Sed dicitur et sordidus ue
stibus induit: pro filiis quos sustinuit
cum uxoribus alienigenis et amari.
et huius non corrigit in filiis. Vel pro totum
populum in quo debuit hoc corrige:
cum esset sacerdos. hinc terminant uerba
hesdre. non lib. Quoniam sequuntur uerba
sunt neemie. Vnde autem neemias
scripsit que sequuntur et hesdras in perso
na neemie: incertum est. hesdras uide

.dixit.

putatur ab hebreis fuisse machias.
extremus. C. xii. pphay qui longis tem-
poribus p̄ea uixit. Vba neemie. Sc̄m
al refert facta sua. De reedificatione
murorum ierlm p̄ ieremiam.

Neeemias iste fuit de captiuitate
iude. fili t̄m migrationis. i. na-
tus in t̄m migratione. Ad hōlescē.
strenuus. i. decorus. i. erat in curia re-
gis artaxerxis. i. p̄mēna ei. Iste neemi-
as cum ēēt in suis castro cum artax-
se n̄ in suis ciuitate que in histona
hēster dēa ē metropolis. audiuit si-
nistros rumores de statu iude. q̄ m-
ti qui adhuc erant in captiuitate.
t̄nsibant in iudeā. i. rediebant. Q̄si-
uit ḡ aq̄b̄dam uenientibz de iude-
a. quomodo se hērent iudi. Et dixe-
runt ei. quia adhuc infestabant
grauiter a circumstantibz. q̄a patebat
hostibz ingressus in ciuitatem. nō ū
muris reedificatis. Et singlis nocti-
bz libere ingrediebantur latrunchz
et occidebant iudōs in uicis. i. plate-
is. ita q̄d mane singlis diebz inue-
mebant p̄strag. hos rumores au-
diuit mense castrei. i. indecembri. Cū
q̄ audisset neemias iudeos ēē in af-
flictione in ierlm cepit flere. i. ieu-
nare et affligē se. Et fact' ē machi-
lētus. Et p̄ea cum in m̄se nisan
ēēt coram rege. i. ministraret ei dep-
hendit rex mutationē uult' eius. i.
maciē et ait. Quare fact' es machi-
lētus cum n̄ langueas. Et timu-
it neemias in spectu regis. i. orauit
ad dñm ut pōneret uerba in ore ei.
que responderet regi. Et dñs in-
spiciens respondit. Q̄d mirum

si machilētus sim. cum audiam
tribules meos occidi. i. ciuitatē
in q̄ s̄t sepulcra patrum. i. i. meorum
patrum hostibz. q̄ sepulcra patrum
meorum demoluntur. i. cineres p̄ se
quuntur. Ad q̄. rex. Q̄d t̄ uelles
fieri. Ad q̄ neemias. Velle inquit
si t̄ placeret ut daret m̄ licentiam
redeundi in ierlm. i. reedificandi
muros. Tunc locuta ē regina ad
neemiam. Usq̄ posset reedificare
muros ut postea redires. Et data
ē ei a rege licentia eundi in ierlm.
et manendi ad temp̄. Hec t̄m de-
terminatur in histona. quanto
tempore data sit ei licentia. Data ē
autē ei licentia uigesimo anno.
regni artaxerxis. Vñ in daniēle.
dictum ē. Ab exitu sermonis ut
reedificetur ierlm. i. a uigesimo
anno regni artaxerxis quo data ē
licentia neemie ut reedificaret
muros ierlm. Data sibi licentia
ascendit neemias in ierlm. i. filij
i. p̄ter dies n̄ indicant q̄r uene-
rat. i. nocte egressus ē cum q̄b̄da de
his qui erant in ciuitate. ut ui-
deret ruinas murorum. i. sciret si for-
te possent reedificari. a n̄q̄ faceret
mentionē. de reedificatione. Et
uisum ē ei q̄ possent reedificari.
Tertia die uocauit pplm. i. expo-
suit eis q̄r uenerat. i. congratu-
lata s̄t om̄s. i. ipsa die cepunt re-
dificare muros. Ostendit autē eis
neemias modū reedificationis. i. p̄-
ut ostendit eis. de muro ḡtiori
qm̄ reedificand' ēēt. Ciuitas enī
habebat murū t̄plicem s̄t pater

ex euersione facta a romanis. Hic autem
non agit nisi de edificatione duppli-
cis muri. scilicet exterioris et interioris. Ostendit
autem eis necessarium modum reedifican-
di murum exteriorem. secundum numerum
portarum. Erant enim in muro exteriori
sex porte propriis nominibus designate. Primo
ergo ad consilium neemie edificau-
erunt portam geminam sacerdotum filii nepo-
tis iherusalem magni sacerdotis. Iste namque
sacerdos reliquit filium ioachim. Io-
achim reliquerat filium. **De nomine.**
Sacerdotes ergo edificauerunt portam
geminam. Alia transiitio habet. edificauerunt
portam et perbatam piscinam. quia per
batam piscinam de qua habetur in euan-
gelio: prima erat huius porte. Porta
autem gemina dicebatur quia per eam intro-
ducebant animalia que necessaria e-
rant ad offerendum in templo. Er-
rat prope templum. Et uix eam per-
transiens inquit abluebant membra hosti-
arum. In bellem quod legitur fuisse por-
tam geminam. uix quoniam erant pastores custo-
dientes uigilantes noctis. super gregem
suum. quibus nato domino angeli appa-
ruerunt. Hic autem non agit de por-
ta gemina que in bethleem est. sed que
in iherusalem quod dicta est porta offer. quia por-
ta nebulosa. quod enorme habebat al-
titudinem. ita ut obrumbraret
ciuitatem. Secundo edificata est porta
piscium. quod respicit ioseph et dispo-
lum et martinam artem maris.
Unde copia piscium deflebat: ad ciui-
tatem. Unde et porta illa dicebat.
porta piscium que preter uenerat
ioseph omnia est porta domus. Tercio e-
dificauerunt portam ueterem. que

dicta est porta ueteris. quia antiqua ciuitate
que dicta est iherusalem. quoniam ut quibusdam pla-
cet condidit melchisedech. ibidem sta-
biliter est ubi in erat. Et ut alius pla-
cet. hoc erat nomen infame. ut nescio
quod familiaritate nostris dicitur porta ueteris.
quia per eam primo irrupunt caldei.
Et ex hac porta erat amplitudo ci-
uitatis. Quarto edificata est porta
uallis. Et incertum est per quam ualle sic di-
ceretur. habebat enim ab oriente
uallum iosaphat. in quo deflunt torrens
cedron in aquis pluuialibus quod tor-
rens ille non habet aquas nisi pluuiales. Ab
occidente uero habebat uallum georgii.
quod autem potius intelligendum sit de
ualle iosaphat. uidetur ex eo quod sequitur.
de porta squilini. siue stercoris. quod
respiciebat uallum iosaphat. Cuius-
tal enim in temporibus sita erat in quodam
cliuo. Et ita se habebat sicut ciuitatis
ut si uenisset in inundatione pluuia.
omnes sordes ciuitatis per portam illam deflu-
erent: et torrente cedron. quod deflu-
it in uallum iosaphat. Unde quia porta
squilini sequebatur per portam uallis: uidetur
est quod porta uallis dicta sit: quia ab oriente
habebat uallum iosaphat. Sexto loco edi-
ficauerunt portam fontis. scilicet portam syloe. Syloe
fontis est ad montem libani radicem. non habet ui-
ge aquas. sed in certis bonis et diebus. ebul-
lit. Et dicit ieronimus. quia ut tra-
dunt qui situm terre nouerunt:
fonticulus iste dicitur est syloe. a sylo.
quod originem habet a silo. Ibi enim em-
git de uisceribus terre et per eam iterum
defluit in uiscera terre. Et per uenas
terre et subterraneos meatus diri-
uatur usque ad radicem montis syon.

chor.

in: ibi itē emergit. Cum autē dic-
tum sit sex portas ciuitatis. sex pre-
dictis nōibz censerī inueniuntur
tū in plerisq; locis in sacra scriptura
alia nōia earundem portarū. ¶ Legit-
enī de porta negotiatorū. in qua. s.
negotiatores habebant mōes suas.
p̄ frequentia uenientium in ierl.
et ad orantū in templo. Vñ p̄pen-
ditur h̄ fuisse porta gregis. que e-
rat p̄ima templo. Vñ negotiatores
ibi statuēbant mōes suas. qz p̄ illā
portam erat accessus ad tēplum. ut
p̄gri et aduēne qui debebant offer-
re in templo inueniret ibi uena-
lia que offerrent. Quia porta illa e-
rat p̄pe atā templi. intan. tū greges
serant ut in ip̄is attris. facerent
negotiationes suas. Et īposuerūt iūmy-
lariū mōes suas. Legitur qz de porta
iudiciaria. et incertū est que illarū
sic diceret. forte in ip̄a porta gregis se-
debant iudices. Vñ enī h̄s sup̄ illū
uersum psalmi. Adūsū me loq̄-
bantur qui sedebant in porta. iu-
dices sedebant in porta ciuitatis. ut
sup̄uenientes de uillulis libere pos-
sent accēde ad illos. ne uerecunda-
rentur in sp̄ctu quū. t̄ p̄sentur
irrisiōne ab eis. ¶ Legit̄ quoq; de
porta equorū. S̄ sciendum qz n̄ e-
rat porta ciuitatis. s; porta attris ex-
terioris. De hac porta equorū habet in
regū ī legitur. qz cum ioas puer
septennis inunctus ēet in regem
arripuerūt athaliah ut occiderent
eam. S̄ nolentes eam occide inter
atā templi. ne contaminarent lo-

cum sc̄m. eiecerunt eā p̄ portam equo-
rum. i. p̄ portā attris exterioris. q̄ dice-
batur porta equorū. qz usq; ad illā
licebat uenire eq̄tando s; n̄ eam tū-
sire. ¶ Postea p̄putat nēemias im-
pediuita q̄ h̄uit in edificatione my-
rorum. qz n̄ sine gr̄adi molestia
edificauit eos. Et p̄mum impe-
diuitum fuit a cūmstantibz. Au-
dientes enī p̄ncipes cūmstantes et
p̄cipue p̄ncipes samaritanorū q̄o
redificarentur muri ierl̄m. timu-
erunt ne adhuc fieret rebellis et
bellicosa. Et clam collecto ḡatu
uoluerūt sup̄uenire eum p̄uiso. u-
ita impedirent op̄. S̄ signatum
ē nēemie a iudis qui uicini erant
samaritanis. Et collecto undiq;
p̄lo egressus ē ut obuiaret eis.
Quo illi audientes redierūt. ¶ P̄tea
timens sibi nēemias. fecit ut diui-
dia pars p̄p̄s semp̄ starent p̄t ci-
uitatē armati. ut si sup̄uenient
hostes eos amouerent et alia pars
edificarent. Et edificabant arma-
ti altā manu opantes. et altā gla-
dium tenentes. t̄ saltem gladij
accincti. et iuxta eos scuta et lancee.
et alia arma. ¶ P̄tea narrat aliud
impediuitum. qz f̄ta ē fames in
terra. Et adeo artabantur pau-
peres ciuitatis qui opabant in e-
dificio murorū ut cōpellerentur
uenundare filios et filias. et do-
mos. et aḡi obpignare. et exponē
grambz usuris. De iñ non h̄n-
tes q̄o obpignarent. uoluerunt
exire de ciuitate. et dimitte opus.

Quo audiens neemias conuocauit
uniuersum populum et coram uniuerso
populo: dixit arguit diuites dicens.
Quia uos impedistis opus dei: Et compulit
eos auctoritate sua quia dixit erat con-
stitutus a rege. filios ut filias a pau-
peribus uenundatos ipsi pauperibus red-
dere et debita relaxare. Ipse etiam non
egregit ab eis redditus suos. qui ei debe-
bantur prout erat. quia constitutus erat
dux a rege. Tertium impedimentum
fuit longe grauius. quia principes ciuitatis
et quidam de maioribus ciuitatis: cor-
ruperunt muneribus adeo ut uenirent
ad neemiam dicentes. Tu edificas
ciuitatem ad opus tuum et suscitasti
nouos prophetas qui prophetae ad huc fu-
turum regem in israhel. Et facis contra
regem. quia uis te facere regem. Et hoc
significatum regi. Sed nec per hanc in-
festationem desistit neemias: ab-
edificatione murorum. Et in modico
spatio: consummata est edificatio. Sex-
to autem mense completa est. *De sollemp-
nitatibus iudeorum.*

Prima autem die .xv. mensis. quod
totus fere sollempnis est apud he-
breos. uenerunt in iherusalem ut sollem-
nizarent domino. Et prima die celebra-
uerunt duas sollempnitates. scilicet festum
neomenie et festum tubarum. quod fie-
bat in memoria liberationis ysaac.
Et cum ea die oblaturi essent sacri-
cia et holocausta sua: non habe-
bant ignem de sublimi. Hauerant
autem quia ieremias in eiectione ciui-
tatis scissuram asportauerat in o-
ribus. id est archam et que in archa erant.
cherubim et pyramentum et in fue-

rat in iherusalem repositum. Audierant
quoque non nulli ex eis quod idem ieremias in
eiectione ciuitatis: lapides assump-
serat de altari robustos igne de subli-
mi et prunas ardentibus et asportauerat
in ualle iosaphat. ubi fecerat puteum. ubi
posuerat lapides combustos igne de
sublimi et carbones ut ita reseruare-
tur ignis de sublimi et os putei ob-
truserat lapidibus supposita terra. Ve-
nerunt ergo in uallem iosaphat et e-
rudauerunt puteum et inuenerunt la-
pides et carbones et iuxta inuenerunt
glaream. aquam scilicet lippidam et spissam et re-
portauerunt secum. Cumque fecissent
super altare struem lignorum et superposui-
sent sacrificia et holocausta: tunc iecerunt super
piles illos combustos et carnes. Illa scilicet
ignis antiqua uestigia et statim emi-
cuit ignis qui holocausta consumpsit.
Et sic recuperauerunt ignem de sublimi.
Decima quoque die septembris sollempni-
zauerunt et uentum est usque ad quinquade-
cimam quod erat prima die scenophegi-
arum. Tunc excepto domino: uenit
omne masculinum de israhel in iherusalem ut
celebrarent festum scenophegie. quod
prolebat per .vii. dies. Erant autem ibi
hesedras et neemias. quorum consilio
agebant omnia. Et dictum est hesedro
ut singulis .vii. diebus: legeret legem coram
uniuerso populo. Et fecit hesedrus pulpitum
ligneum iuxta portam aquarum. id est iuxta
portam ad sacerdotum. quod dicebatur porta
aquarum. quia iuxta eam: erat basium quodam
magna scilicet mare encium et decem lites.
Et cum ascendisset pulpitum hesedrus:
erant ibi .xii. leuitae: impantes silen-
tium. Et tunc legisset hesedrus usque ad

meridiem. s. ad horam p̄ndendi. in-
ter cetera lectum ē. qd̄ p̄cepit moyses
festum scenophegie celebrari in um-
braculis. et adiecit ioh̄is filij num. n̄
fuerat celebratum in umbraculis. fece-
runt ḡ sibi obui. bractea. alij s̄i tec-
ta domoy alij in atrijs tēpli. alij p̄
plateas ciuitatis. Et exiū obseruati
ē hoc a iudis. usq; in hodiernū di-
em. p̄b. vii. scenophegie celebraue-
runt diem octauam. Non tñ in-
telligendum ē aliqd̄ festum iudeo-
rum p̄telatum fuisse p̄ octo dies.
Ipi enī deseruiunt ebdoadi. Hos
aū ogdoadi. fuit itaq; dies illa oc-
taua sollemnis p̄ se. n̄ de sollemnita-
te scenophegie. Et instituta ē sol-
lemnis. p̄facienda collecta ad neces-
sarios usus tēpli. n̄ dico ad reficien-
da sortamenta tēpli. q̄ oblationes ad
h̄ deputate. reponerant in gazo-
philatio corbanā. S; ad panes p̄po-
sitionis em̄dos. ad uige sacrificium.
et ad ligna em̄da. ignib; altaris
necessaria. quia iam defecerat serui-
tus gabaonitarū. q̄b; ioh̄is impo-
suit hoc iugum seruitutis. ut mi-
nistrarent ligna nectra. ignib; al-
taris. nec non ad q̄dam alia. Cum
autē imp̄cedentib; .vi. dieb; sceno-
phegie legiss; hesdras legem audi-
entē p̄plo. animaduertit p̄p̄s peccā
sua et parentū suoy qui legē fue-
rant transḡssi. p̄ quoy peccis fue-
rant captiuati. Et flebat uniuersū.
si. tum peccā p̄p̄a. tñ peccā parentū.
hesdras ḡ uidens eos flentes dixit
n̄ sic ē faciendū. Gaudete inq̄r.
comedite pingua. et bibite mul-

sum. i. uinum melle dulcoratū. q̄
n̄ est dies afflictionis. s; iocūditas.
et exultationis. Non ē enī in
sollemnitatib; dñi flendum. s; gau-
dendum. S; si uidetur uob; statim
am̄ diem afflictionis. inq̄ affliga-
tis aīas ur̄as. et p̄petatis ur̄is. et p̄petis
parentum. Et de ioh̄is sensu statu-
ta ē ad h̄. uigesima. iiii. dies septē-
bris quia festum scenophegiarum
p̄telatum ē usq; ad uigesimā pri-
mam. Et in uigesima scda. fecerūt
collectam. Et uigesima tertia int̄-
posita. statuerūt diem afflictionis.
uigesimā quartā. Et afflixerūt
ea die animas suas et ieiunauē-
runt usq; ad uespam. i. uirgita
et homines. nec n̄ et pueri septēp-
nes. n̄ tñ in p̄terum tractū ē in
exemplum. Certum ē enī q̄ de-
cima dies septembris. erat dies
afflictionis. Ea nāq; die erat festū
p̄p̄iationis. expiationis. afflictio-
nis. q̄ ea die affligebant se p̄
peccis totī anni. Et p̄telabat af-
flictio licet n̄ in tanta austeritate.
usq; ad .v. decimā diē. s. p̄mā diē
scenophegiay. Et in decima q̄dē
die ieiunabant uirgita et hoīes.
et pueri septēpnes. In. iiii. autē
sequentib; ieiunabat q̄dē hoīes.
s; n̄ uirgita et pueri septēpnes.
Qd̄ aū usq; ad .v. decimā diem
p̄telaret afflictio. h̄s in glosa sup̄
lucam ū agit de inḡssu zacharie
in templū. Cum ḡ semel
statuta sit ab hesdra dies afflic-
tionis uigesima. iiii. septēbris.
n̄ ē tractum in exemplum. Afflixerūt

runt autē se ea die in hō modum.
De nocte q̄t surgunt q̄ legitima
corū erant: a uesp̄a in uesp̄am. et
singlis. iij. vicibz: ad templū. Le
gebatur lectō de lege. et p̄ lectā lectō
nem: clamabant leuite ut p̄sthe
rent se interā. et s̄ p̄lm intram
p̄stium. dicebat sacerdos orōnē. P̄ea
redibant redibant singli ad p̄a.
Quat̄ q̄ in die ueniebant. et uē
fiebat. Et tradit̄ q̄ ab hac die af
flictio n̄r semel instituta: licet fu
erit unica. ecclia magnū accepit
exēplum. Nam ex eo q̄ ocl̄i co
ueniebant: habuit exēplū ecclia
sue institutionis. Et nūm̄ q̄dē
sibi reseruauit ecclia. s̄: mod̄ n̄ usq̄
q̄ seruauit. Cum ocl̄i ueniat
ad psallendū dñō: non tñ q̄ter
in nocte. et q̄t in die. scdm̄ insti
tutionē herod̄: s̄ semel in nocte. up̄
libum p̄ph̄e dicentis. Media nocte
surgebam ad stitendum t̄. et sepu
el in die. Iux̄ uerbum p̄ph̄e dicen
tis. Septies in die laudē opa t̄. h̄c
enī ecclia unā horam regulat̄ in
nocte q̄ uocant nocturnos. Et. iij.
regularet in die. s̄. matutinas
laudes. p̄mā terciā. sextā. nonā.
Vesp̄as. completoriū. Ex eo ḡ q̄d
leuite monebant p̄lm ut se p̄
tinerent ad orationem: institu
it ecclia ut leuita p̄lm exhorta
retur ad genu flectionē. dicens. flet
tamus genua. Et sicut t̄ legeba
tur lectio añ orōnem sacerdotis.
sic t̄m legunt̄ lectōnes in noctur
nis. Et in septem horis regularibz
diez: capitulare q̄d dicit sacerdos. ē

p̄ lectione. S̄m̄ et ead̄ responsio finali
ter subdit̄ capitulari: q̄ finaliter
subdit̄ lectioni. s̄. deo gr̄as. Et int̄ ca
pitulare et orōnem q̄nq̄ in p̄fectis
diebz: imponunt̄ quedam p̄ces. et
fiunt q̄dā genu flectiones. In festis a
diebz nich̄ imponit̄. s̄ statim dicto
capitulari: dicit sacerdos orōnē. Et no
ta quia capitulare dicit̄ in q̄bz dā
ecclis non soli sacerdotēs. s̄ etiā lecto
res. ut in romana ecclia. P̄ea n̄r
ans herod̄as amplitudinē ciuitatis.
et raritatē habitatorū et domorū: uo
gauit q̄dam de p̄ncipibz et maiori
bz terre. ut habitarent cū eis in ieru
salem. et q̄dam sp̄m̄ se obtuler̄t p̄as
benedixit̄ dñm. P̄ea statuer̄t ut
p̄tenter sortēs p̄uinciosos fines isrl̄.
Et s̄ q̄m̄ cadet decima sortis. p̄p̄aret
sibi domum in ierlm̄ et habitaret i
ad custodiā sepe. forte h̄ semp̄. Et sic
hūer̄t decimā p̄tem oīum: quē erāt
in uniuersis finibz isrl̄. et poplata ē ci
uitas habitatoribz. P̄ea p̄plectis. iij. di
ebz scenophagiā et die ieiuniorum.
disposuit nēmiat de dedicatione ci
uitatis. q̄ antiquē ciuitates dedicabā
tur. et sc̄ficabantur dñō. De dedicati
one ḡ sta. **O**ē ciuitatis ierlm̄.
ciuita uener̄t filiū isrl̄ oī q̄ re
dierant de captiuitate in ierlm̄. et
dedicata ē ciuitas. in hō modū. Ascē
der̄t sacerdotēs et leuite sup̄ muros ci
uitatis et p̄ncipes et maiores ciuitatis.
ex altā p̄te. Alij ab oriente. alij ab occi
dente et ambulabant sup̄ muros. ple
bet̄a sub septe eos p̄tram. ad radicē
muroz. Et q̄ uenerunt altius: con
uener̄t in templū et ibi obtuler̄t sac̄

ficia sua. holocausta. pacifica. ita consummata ē dedicatio ciuitatis. P̄tea rediit neemias ad dñm suum. s. ad m. taxersem assueru. tricesimo scđo anno regni ei. Vñ patet q. xxi. annos morā fecerat in uisā. uidetur uelle q. iste fuit artaxerxes assuerus. qui repudiata uasti dux hester inuiciorē. Ioseph autē poti uult. q. fuit fili usti. qui simile dict ē artaxerxes assuer. Si enī iste q. dicit neemie licentiā edificandi muros. ēē ille qui repudiavit uasti. n̄ uidetur iosepho. q. hestor. n̄ neemias hoc filuissent. P̄tea petit neemias a rege. licentiā redeundi in iherlm. et licentiā manendi inīminabilem. ut līter ei ibi mori. et sepeliri in sepulcro p̄m suorum. Et accepta licentiā rediit. Cūq. uenisset in iherlm dephendit sacerdotes in multis peccasse. et uidet ob. p̄cipue. q. qdam sacrum uasoz. q. deputata erant usibz templi. in p̄d. usus redelegerant. Et cum deberent habitare in gazophilatijs templi. q. erant cōdes sacrum uasoz. fecant. sibi p̄a gazophilatia. in qbz habitabāt. et ad ea tñstulant uasa sac. fecit g. neemias destrui illa gazophilatia. & compulit eos habitare in gazophilatijs templi. Dephendit q. iudeos peccare in obseruatione sabbi. q. in sabbo ueniebant iudei de tñstantibz uillulis in iherlm. et afferebant fruct. et uinū uenale. Et sic conthebant iudei mēmoria sua in sabbo. & h. phibuit neemias. n̄ ampli fōm ēē. Gentiles q. de tyro et hydone et maria ueniebant in sabbo iuxta iherlm. et p̄ portas celebrabant nūdi-

nas. in qbz iudei emebant uetia. Vident autem neemias q. n̄ de facili poss. h. mod. nūdiat amoue. p̄cepte ut temp in sabbo p̄tā diem clausē ēēnt porte ciuitatis. ut nemo poss. egressi uel ingdi. et factum ē. P̄tea egressus ē qdam die cum armata manu. phibuit eis sub inīmissione de incept. uenirent. Alioqn. bona eorum publicatē. ita cessauerunt. Et mortuus ē neemias in senectute bona. & tñminauit in bui oratione. In hē modum. Memoro meq. dñs in bonū. Et huc usq. tñminat annales hebreoz. Libro genesios usq. ad hē locum. Librum autē machabeoz. n̄ nlli hebreorum dicit ē. de uoluminibz hebreoz. Alii dicunt agat tñslatum. Siue autē sit de libz hebreoz siue non sit. palam ē q. non tñnuatur p̄cedentibz. Immo usq. ad hystoriam machabeoz. multa restant danda que de iosepho et alijs hystono graphis. necessariū erit colligere. **Ubi sanguis in templo**
Prosequē g. aobē. **fusus ē.** que facta sunt sub monarchis p̄saz. Ea tñ sola que spectāt ad pplm dei. Partaxersem sub q. rediit neemias. regnauit artaxerxes longiman. & p̄t eum dari filius sarsani. qm expugnauit alexand. Et in eo terminata ē monarchia p̄larum. et alexand obituit regnum. Et eo mortuo. diuisum ē in. iij. tērchas. et de uno eozū pcessit rāox petq. s. antioch. ephiphanel ut in daniēle trigimus.

Artaxerxes ille longimanus constitu-
it procuratorem suum in samaria et
siria. qui dictus est uagos. uagoseth.
Super quo non est multo tempore curandum.
quia in historiis papue corrupta
sunt nomina et numeri. Et tunc tempus e-
rat princeps sacerdotum: iohannes filius he-
liaphat. Et summa rerum gerenda-
rum: per se ipsum summum sacerdotem age-
batur. Primo enim ut immutatis lo-
cis habuerit populus dei sub iudicibus. Postea
sub regibus. Deinde sub sacerdotibus.
Sed per redditum de transmigratione:
iste iohannes habebat fratrem. qui dicitur
esse ihs. qui aspirabat ad summum sac-
erdotium. factus est familiarissimus
uagoso procuratori tandem insinua-
uit ei: magis nos esse redditus summi
sacerdotis: et si possit impetire apud regem
pro parte qua faceret eum summum sacerdotem
multa munera offerret ei. Et promisit
ei uagosus quod hoc intimaret regi.
et quod obtineret. Factum est autem
dum in festo quodam forte neome-
nie esset sacerdos in ministerio dei in
vitiis pontificalibus: et assisteret ei sit-
tuus ortum est litigium inter eos.
Et ille qui aspirabat ad summum
sacerdotium respondens de familiaritate
procuratoris: multa inprobabat iohanni
fratri suo: summo sacerdoti. Quod indignus
natus esset eum. Et infra acta tem-
pli mortuus est. Quod audiens ua-
gosus: statim venit in iherusalem. et
precepit sibi aperiri acta templi. quia
uolebat intrare templum: et respon-
derunt quod ei non liceret. Ad quod ille. E-
rgo inquit longe mirandior sum. quam
adhuc uiuus. quam cadaver mortuum.

Et uos in actis templi. fecistis cadaver.
Et aperta sunt ei acta templi: et intuitu tem-
plum: forte si intuitu sancta sanctorum. Preterea
egressus de templo uocatis leuitis et
ministris templi: cum ad intercessionem
herodis fuissent a tributo absoluti:
statuit eos tributarios et imposuit
eis longe grauius tributum. quam esset illud:
a quo fuerant absoluti. Et cum iudaei
omnes absoluti essent a tributo septimum
anni ab artaxerxe. quod eo anno non
colebant terram: in redegit eos ua-
gosus: ad idem tributum quod commu-
serant sceleris: etiam in gentibus in-
auduitum. scilicet quod in templo dei effunde-
rant sanguinem humanum. Quod
manasse sacerdotum amisit. quod
uixit carere noluit.

Post artaxersem longimanum:
regnavit darius filius sarsani.
qui misit procuratorem suum in sa-
maria. scilicet saraballa. Et tunc summus sac-
erdos erat iudas qui successerat patri su-
o iohanni. Iste quoque habebat fratrem qui dicitur
esse manasse. qui aspirabat ad su-
mum sacerdotium. Venit ergo ad p-
curatorem. scilicet ad saraballa: et intima-
uit ei gratia et quam fructuosa esset dig-
nitas summi sacerdotis. Et dedit ei
procurator filiam suam isacam. De
cuius matrimonio habetur initio in glossa
super lucam. Preterea rediit in iherusalem.
cum uxore sua: et administrabat
tamquam sacerdos. quod erat unus de
sacerdotibus. Et sustinebat hoc su-
mus sacerdos ut haberet uxorem alie-
nigenam: administraret. Quod ergo
uixit sustinens populus: uenit su-
mus sacerdos: ut poneret in opus

chrysm

onem fratris sui: utrum mallet di-
mittere sacerdotium: an uxorem. Et
positum est in optatione eius: et noluit
dimittere uxorem. Et priuatus
a sacerdotio: et pulsus est egressum
tem. Et uenit ad socerum suum
saraballa qui consolatus est eum.
et honorifice recepit promittens ei
quod ipse ei a rege summum sacerdotium. **Ubi**
quod uenisset cum eo pro enormitates
scelerum suorum de ierusalem exire et pul-
si. Et dabat eis saraballa domos
et possessiones in terra sua. **De ui-**
ctoria alexandri contra darium. et
exponere de gestis eius.
Sed filius sarsani mortuus est
philippus macedo rex grecie. Et
factus est rex filius eius alexandrus cum
esset .xx. annorum. Iste fuit magni-
fici animi et statim presumpsit quod posset ex-
pugnare: et obtinere siriā. quia
continua erat regno suo et remo-
ta a monacho suo. Haudum tamen
uenit ei in mentem: quod monarchiam
persarum posset obtinere. Transiit
ergo elles pontum collecto exercitu et
intrauit siriā. Quod audiens darius
misit principes suos contra exercitum ut au-
daciam iuuenis illi repmeret. et
pugnauiet principes darii cum alex-
andro. iuxta riuum fluminis. et uic-
ta fuit ab eo. Quod audiens darius colle-
cto grandi exercitu. uenit in cilici-
am et pugnauit contra alexandrum. et
uictus est ab eo: et fugit cum paucis.
Et capta est mater eius et uxor in prelio.
Propter hanc uictoriam statim aspi-
rauit alexandrus ad obtinendam mo-
narchiam. Audiens autem saraballa

darium ab alexandro uictum:
uoluit ad hunc uictorem. Occurrit
ergo alexandro in cilicia: et fecit ei homi-
um. et promisit ei quod redderet ei totam
terram transflum. scilicet samariam et aliam
terram et gratiam suscepit ab eo. Vi-
dens autem se gratiam susceptum: pe-
tuit ab eo licentiam edificandi tem-
plum et altare in samaria. ad si-
militudinem templi et altaris: quod
erat in ierusalem. In sinuans alexandrus
id ipsum esse ad modum suum: sic
diuidentem iudaeos ut per eos ad ora-
ret in templo suo: et ita facilius
expugnaret eos. Postquam diuisi essent.
Et concessum est ei. Et edificauit
saraballa templum et altare in mo-
re garrizum. Et ibi constituit su-
mum sacerdotem gentium suam manas-
sem. Et durauit hoc templum
usque ad uersionem ierusalem factam per
romanos. Expugnata siriā: uenit
alexandrus ad expugnandam tyrum.
que erat ciuitas munita: et ad-
huc erat insula. quia nabugodonosor
laborauerat ut eam faceret
continua terre. aggibz undique et
portatiz. Sed non potuerat: et quod ille
non potuit iste modo suppleuit.
Sed cum esset in obsidione tyri:
mandauit iaddo summo sacerdoti
in ierusalem: et ierosolimitis ut red-
derent ei tributum. quod solebant
reddere dario. et mittent ei forum
rerum uenaliū: in obsidione
tyri: et resposset ei quia obligati
erant dario. iure iurando. Et
non poterant facere quod mandabat.
non uellent frangere religionem

tum:
 urrit
 et ei ho
 ei tota
 et ab a
 co. vi
 m: pe
 di tem
 ad si
 af: qd
 alqad
 na sic
 po ora
 adlung
 usi et
 cauit
 in mo
 ut su
 manas
 plum
 tam p
 t: uen
 arum.
 et ad
 ugo to
 n fa
 to iq:)
 q ille
 leuit.
 uri:
 adon
 it red
 ant
 foru
 one
 ligat
 o. Et
 abac.
 gionē

chapter

sciret. Et rediit alexander. S; q; de alexandro n̄ h̄m̄ p̄sequi n̄ p̄gentia ad p̄lm̄ dei: omittam̄ q; in iuxta ūbum daniel uicit darium: et occidit. Quomodo uicit p̄ regē indit. Qm̄ cōsulit arbores sot et lune q; hec n̄ spectacula ad p̄lm̄ dei. P̄tea uenit alexand̄ ad caspia siue cassia. claustra. Et audiens uidē. l. x. t̄b; que erant uic̄ montes medorum et p̄lax. qd̄ alexand̄ fuit b̄nificus p̄lo dei: in relaxatione t̄but; et in aliis: roga uic̄ eum p̄nuntios ut in aliquo relaxaret eis seruitutē. Et ē quereret tam alexand̄ ē in adeo remotis p̄tib; ēē captiuat; responsū ē ei. q; p̄he p̄p̄terant eos in p̄petuum captiuandos. p̄p̄ta recessione adeo suo. q; apte recesserant a lege dei sui facientes uirtulos auos in dan et in betel. Qd̄ audiens alexander ait. q; nullatenus eorum captiuitatē relaxaret. imo uoboraret p̄p̄has: et ne p̄petuū egdēnt: eis egressus obstrueret. Et uoluit sibi continuare caspios montes. ut in qui ēēnt cum inter duos montes ēē q; fenestra ut esset p̄uī egressus. Videns autē q; adh non sufficeret labor humani: roga uic̄ d̄m̄ isrl̄. ad ē honorē faciebat h̄: ut in hoc uiuaret eum: et miraculose ad ē petitionē. fact; sunt mōtes. et rigui. ut tradit ioseph̄ dicens. quia si alexand̄ infidelis ita adeo gauditus ē: non ē m̄i si fideles gaudentur. Et obstru- sus ē aditus iudis. ut nullatenus

parat eis egressus p̄tiam. S; ut testantur p̄he adhuc egressi p̄mare. Postea rediit alexander in babilonē. non in illam anti- qm̄ q; de structa erat. s; illam q; ille cōstruxat. Construxit enim alexand̄ multas urbes. et xij. uidi- dit. q; a noīe suo denominauit. s. alexandrias. quar; qdam ad- huc stāt. alie oīo p̄ierunt. nec om̄s oīo cōstruxit. immo qdam repauit. Et totis annis regnauit: q; alexandriat uocit. N̄ in sin- glis annis uocet unā. ut re- linqueret aliqd̄ memoriale illi anni. Erat enim. xx. annorum qn̄ cepit regnare. Et trigesimo. s. d̄ etatis sue anno p̄mato sibi ue- neno. mortuus ē. Prius autē q; moreretur accepto ueneno ami- sit usum loquēte. Et uidens q; loqui non poss; petiit pugil- larem ut exprimeret uoluntatem suam sc̄pto: quia n̄ potat ūbo. & fuit hec extrema uoluntas sua: qm̄ sc̄psit. s. quia nolebat aliq; in monarchia h̄re succē- sorem. quia t̄ non h̄tē hono- rem p̄uic̄is regib; si p̄ eum aliq; ēē monarch̄. Habebat ā xii. complures. qui fuerant cū eo a iuuentute. q; uoluit sibi subsistē heredes. S; hoc finat ei uoluntas: mutata ē. q; eo mor- tuo. iij. ex illis. xij. qui fuer̄ po- tentiores facta inter se confede- ratione: alios expulser̄. et ita di- uisa ē monarchia: in. iij. partes. Hos autē t̄m̄ p̄sequimur de his q;

gesta sunt circa populum dei.

Et antiochus iudeos. sabbato cepit.

Ite iochus rex qd regno suo
addidit syriam: uoluit qd
adde uideam: et cogitauit dolo
se qmodo s subingaret. Audierat
h et in religione iudeoru ut in
sabbato nlla prs ageret. Hec etiā p
tutione pi corpis sumerent arma.
Venit g cum manu armata. et
in sabbato intrauit ierlm. fingēs
qd uellet adorare dñm in tēplo.
sicut osueuerāt multi gentiliū.
et cep multos iudeos in ermes: et
n renitentes: et uinclauit eos. qd
ntum facta erat dispensatō: qd
ptra tempore machabeos scā ē
s. ut in sabbato adu itione arma
sustineret. n solum in ierlm: uet
etiā malis ciuitatibz. multos iu
deorum cep et uinclauit: et mul
tos uendidit. Et pē uenditionē
puarias ptes obs dispō sē: et sū
h captiuitas grandis. s. pclaris.
Tres enī tm leguntur generales
et famose. prima passirios. in q. x.
tibz sē tñlate. Secda p caldeo. in
qua due tibz sunt captiuare. Ter
cia p romanos s. fuerit autē p
has tres gnales: multe pclaris.
qbz dispō sē iudi puarias ptes
obs. Vnde in actibz aploz legit.
q iudi die pentecostes. conuene
rant in ierlm ex omni nātione
que sub celo ē. Qia p omī nātō
nes distrach erant p dūsa pu
clares captiuitates. Eūm fuit
h captiuitas q se pmiserit in
sabbato capi. n renitentes. Vñ

ut tradit ioseph quidam poeta
gentilium. ouidi noie: ostendit
eos irrisibiles: et arguentos. antie.
qā p qdam infamia sēstimonis:
sic se pmiserit distrabi. *De hxx in*

Postea respexit terpenibz. s.
dñs pplm suum tēpe. s. tho
lomei philadelphie. qā sic agebat
dñs cum ppo suo. m blandiebat
pplis. m detrebat adūs. Ite tho
lomeus philadelphes fuit amator
librorum et pfecerat bibliotece
sue demetrium. ut undiqz colligeret
libros in bibliotecam ei. Habebat
q: qdam familiarē. s. aristeu qui
naturalit erat benignus et mise
ricors: et patebatur calamitatibz
pplz dei. secum delibans qd libent
apd regem intrader p eis. habita
oportunita loci et tēpis. Quatōam
die cum pē epulas sollemnes. fēs
ēet rex hilarior solito: uocauit
demetrium et qsiuit numerū libro
rum qz collegerat in biblioteca
sua. Et respondit demetrius qd tā
collegat: .xx. milia libroz: et in
breui ēent qinquaginta milia.
Et addidit demetrius. Et it inqt
qdam scptura scā. .x. s. qdam t
ota hoī adeo: p os hominis. qd p
os moysi data ē hebreis. quoz fi
lii dispō sunt captiui. punitū
regnum tuū. Et cep q mōdare
legē. exponens ei scitatem legis. p
mo comendans eā ab auctoritate
dei. aq data ē qd data ē adō iqt qd
uocant zena. i. dante uile. qd zen
interpretatur uile. Alie gē uocant
eum iouē. Et ut inqt aīadūtas

scitatem huius scripturæ audi quod in-
gerit curā poetæ gentiliū quia
uoluit eum interesse fabulis suis:
factus est enim in sanā p. xxx. dies. Et
in illa alienatione mris. intellexit
in trigisse sibi. in sanā. quia uo-
luerat fabulis suis interesse illam
scripturā. et dictus est poeta ille: theo-
pompos. Alter quoque qui dictus est reote-
tus cum uellet legere illam scē:
statim factus est cecus. et vi. diebus mā-
sit: in cecitate. Audita scitatem le-
gis respondit rex. quod omnibus mris
satageret ut eā possit habere: in bi-
bliotheca sua. Et mittet nuntios
in ierlm ad summum sacerdotem ut
mitteret ei legem illam scriptam. Ad-
uens hoc aristē habita loci et tēp-
oportunitate: uoluit subuenire
iudeis. et locutus est ad regem. Mag-
num est quod intendis petere a iudeis.
et forte pretendunt occasionē di-
centes. Non est lex ista hominis
sed dei. Non est data lex a deo: ni-
si populo iudeorum. Non est diuinan-
da ad populos nationum. Ne ergo
hanc ut aliam excusationē pos-
sent prendere: cōsulerem ut pmi-
tteres munus. ut omnes hebreos quos
quod capti sunt in regno tuo: a
seruitute liberares. ita tamen ut dominus
seruorum: non de fraudares. sed eis
in pecunia dāpnū recuperares.
Et quesivit rex numerum ser-
uorum. Et responsum est ei ab
aristeo. quia pauci potant esse
ultra. c. uiginti milia. Ad quod
rex. Magnum est tot seruos
redimere pecunia. Ad quod ille.

Magnum quod est: sed non magnum
regi. Ad quem uenit rex. et misit
nuntios puniūsum regnum
suum. ut quod erant in regno
suo serui de hebreis: absolueren-
tur a seruitute. Et per singulos ca-
pitibus dedit unicuique denarios. e.
xx. dragmas argenti. Et adeo e-
rant inportuni: exactores domi-
norum: ut etiam per puero unius
dies et per diem nato: adhuc ex-
istente in utero matris: exigent
pecuniā. et dabatur eis. Post
hanc manumissionem seruorum
hebreorum misit rex nuntios su-
os in ierlm. ad summum sacerdo-
tem heliazar. ut mitteret ei le-
gem scriptam. nam non et uiros pri-
tos in greca lingua et hebreā. qui
interpretarentur ei legem. de hebreo
in grecū. Et uide quia iado qui
fuerat summus sacerdos tēpe alex-
andri: successerat filiū suū omias.
De quo uoluit quodam quod ho-
norifice recepit alexandriū: quod
super dāpnū factum a iado. Omne
successerat simon iustus. primo-
genitū filiū ei. Cuius filius minor
natus erat iste heliazar. qui in ob-
tinebat summum sacerdotium. non
ipse: sed per paruulonepote suo. omnia
filio simonis in. qui nondum po-
terat esse summus sacerdos. Misit
ergo heliazarus tholomeo phila-
delpho. et phe. regi egyptio: inter-
pretes uiros. scilicet prios in greca lin-
gua et hebreā. de una quoque tribu:
sex. Et ita fuerunt. huius duo. et tribus
erant xij. Quia licet x. tribus tribula-

te fuerint ultra montes medox
i psalms: multq. tñ inspelon-
at i nemoribz latuerit: ita eua-
serunt: i sic cum fiunt. hxx. du-
o interpretel: scriptura de duobz
subiect. h e enim mons sacre
scripture. ut sumam nūi ponat.
si quid modicum desit. l super
sit: n curet. ¶ Missi sē itaq; in
terp̄tes i delata ē lex scripta. noīe
autem legis intelliguntur. v. li-
bri moysi. ioh̄is. iudicium. i pph̄
et psalmi. fons lib̄ regum i p-
alipomenon: i h̄modi uolumi-
na: non sē delata. Audient phi-
ladelph̄ aduentum tantorum
uironum: uoluit eos in sumo
honore recipere. Ideoq; noluit eos
in p̄ma die recipere. S; distulit
eorū receptionē: usq; in v. diē
qm̄ agebat sollempnem. Alon-
gis enim rē tempibz: ead die
uitat antiochum regē asie: na-
uali pho. vñ in memorā ha-
bit uictorie: diem illā ducē-
bat sollempnē. Voluit g; re-
ceptionē interpretum usq; indi-
em illam differre. ut diem illā
impetuum sollempnē h̄et egyp-
tus. Cum p̄memoria habite
uictorie. tum p̄aduentu eorū
i. in memorā q̄ ea die recipat
egyp̄t legem dñi. Quia g; die
honorifice recep̄ eos: i rogauit
eos ne moleste ferrent dilatio-
nem. qz ideo distulat eos reci-
pere. ut honorificentū recipet eos.
fuerit aū cum rege p. xii. dies.
anqm̄ suscipent laborē inter-

pretandi. Et itā posuit eis rex q̄o-
nel suas. q̄ dudum excogitauerat.
i papue de duobz: i. de cognitiōe
dei i gubernatione regni. Quasiuit
g; ab eis an ēnt plures dñi. sicut
asserbant gentiles: i satis dilige-
ter i prudenter instruxerit eum
de uno deo. Ostendentes ei rōnibz
i similitudinibz unū tm̄ dñm ēē. Et
gentile errare. qui q̄dam homines.
qui fuerant reges terre deos ēē pu-
tabant. ut mercurium i bursiū.
asserentes nullū hominē posse
ēē dñm de his etiā ad regni gub-
nacula punebant diligenter in-
struxerit eum. P̄t. xii. dies aggr̄ssi
sē laborem interpretandi. ¶ Habe-
bat rex in algranoria. in illa. i.
ciuitate in qua erat cap̄ regni.
secretum palatium. iux̄ mare. in q̄
secretō manebat q̄uens uolebat
uacare otio i lectōnibz. Ius pa-
latium concessum ē eis ut ibi in-
terp̄tarentur. Et mane surgentes
iux̄ta morē terre: ascendeabant
ad aulam regiā. ut salutarent
regē: et obtarent ei bona. P̄tea
intrabant palaciū illd̄ secretū.
unq̄sq; p̄am celulā. Et habebāt
singl̄. p̄pos̄ scriptores: i interpretabā-
tur usq; ad nonā. Hora nona ē-
uocabant ad refectionē. et erant
deinde inq̄et̄. Et compleuerit in-
terp̄tationem suā. hxx. duobz die-
bz. vñ quidam uolunt eos solū
torat. i. pentateuchū trāstulisse. Et
uidet̄ eis sp̄s libi qd̄ tantam modi-
co spatio tot i tanta: potuerint
transfere. S; si solum pentateuchū

cum tñstulerit: qđ ē qđ tota sup psal-
mos inueniatur. Sic hē editio. hxx. et
sē pphas similiter. Ad hē dicit. Quid pō
ea qm̄ ista. hxx. tñstōe completa redi-
erunt. remissi sē ptea sepe aopetico-
nem philadelphi: aliqui ex eis asū-
mo sacdote. Et interpretati sē alia.
S; in illa p̄maria int̄pretatione.
in. hxx. duob; opleta: nich n̄ pen-
tateuicum tñstulerit. Non ē his
ad q̄descendum. Potuēnt enim hīc
uelocissimos scriptores: et sancti tā-
to spatio potuerunt oplere. Vel
miraclose factum ē. Sicut et illd
dicit aug. miraclose factum qđ cū
singuli sepatim in cellulis suis tran-
stulissent: et nemo ex eis alij locut
fuisse. Ptea cum tñstōnes suas sin-
guli regi p̄sentauerit: om̄s inuen-
te sē una. Jeronim̄ dicit. qđ ē p
totam ebdomada int̄pretati fuis-
sent: in sabbo conferebat qđ tunc
non interpretabant: et de om̄ni
consilio: de om̄ib; unā faciebāt.
Qm̄ autem prius qm̄ int̄preta-
rentur p̄dicauerant regi unū
tñm dñm ēē. nec hominē aliqđ p̄
se ēē dñm. fōw in ipsa int̄preta-
tione: diligenti usi sē cautela.
Vt ubiq; de trinitate p̄sonarū
et de incarnatione aliqđ capitu-
lum occurrebat: ut oīo subticet:
uel aliqđ in p̄allarent. ne uide-
rentur sibi ip̄s obloqui. Nam
sipererit. tres p̄sonas ēē. in dīta-
te: forte obicet: et insultaret eis
dīct. Vos dogmatizatis tres ēē
deos qui p̄r unum tñm ēē dñm
asseruistis. Item. Si p̄dicarent

ei deum futurum hominē: poss-
et insultare dicent. Vos p̄dī-
catis hominē dñm. qui prius dice-
batis n̄tñm hominē posse ēē dñm
p̄p̄a ubiq; de xpo capitulum
occurrebat: aliquo in sub p̄me-
bant. Vñ in ysaiā ubi dñm ē.
Puer natus ē nob. filius datus ē
nob: et additum ē. uocabitur no-
men ei admirabit. consiliari. dñs.
fortis. pater futuri sc̄i princeps
pacis. Phil sex nob; transtule-
runt. hxx. magni consilii ange-
lus. Ne si forte dicent. puer il-
le uocabitur dñs: sibi ip̄i obloq̄
uidentur. Ex huiusmodi p̄termis-
sione p̄mam originē hūit. cor-
rupto editōis. hxx. Que tñ p̄ter-
missio potius ē iusta qm̄ tñ
ex ignorantia. Completa int̄pre-
tatione: remisit philadelph; int̄-
p̄tes donatos multas multas mu-
nerib;: et misit p̄ illos multa mu-
nera summo sacerdoti: et in templo
dei. cum eplā sua. In q̄ rescript.
se int̄b; ad miratum: de sc̄pta
legis. de tenentate cartarū. de o-
paginatione earum. de distincti-
one litterarum. Erat enī admi-
rabilis subtilitas pargamenti. nec
credebat quod adeo subtile par-
gamentū poss; inueniri. Erat
enī admirabilis paginatio carta-
rum. quia ē ēē lex scripta in
rotulis sicut adhuc hūit eam
sc̄ptam uideq. carte adeo sub-
tiliter sibi erant compagina-
te. ut uisus humanus. locum
opagationis n̄ poss; discernē.

Erac quoq; admirabil' distinctio li-
terarum. quia cum eē lute omī au-
re adeo erant legibiles: ac si eēt ad-
mento ascripte. Qd mirū erat. Vbi e-
nim varius color iuxta contrariū
colorem ponitur: alter ex altero
magis elucescit. Unde quia par-
gamenum album ē ⁊ attamū
nigrum. lute attamū magis le-
gibiles sunt quam si de alio co-
lore fiant. Hec de isto philadel-
pho sufficiant. qz non psequimur
nisi spectantia ad pplū dei. Huic
successit tholomeus eūgetes. cui
successit tholomeus philopator.
Cum tēpe antiochus magnus ob-
nuī siriā: et iudeā. Et
iste dura seruitute oppressit iu-
deos. quia leuigationes tributū
septimi anni: ⁊ tributa ministro-
rum templi ⁊ alia que concessit
rat eis philadelphus: omnia reuo-
cauit in irritum. Propter im-
portabilem uolentiam istius:
omnes qui tē erat summi sacer-
dos. qz regem egypti inuenerat
pacificum: relicta iudea. Abiit
in egyptum: ⁊ benigne recepto
eum rex egypti. Et dedit ei por-
tionem terre sue ad habitandū.
iuxta heliopolim. Et edificauit
ibi ciuitatem que dēa ē ciuitas
omīe. Et edificauit templum
ad similitudinē templi ieroso-
lomitani: ⁊ altare. Et cum ar-
gueretur transgressionis. qā dñs
phibuerat sibi fieri templum. ⁊
altare alibi qm in ierlm. excusa-
bat se p pphiam ysaię q ait. &

erit altare dñi in egypto. Et reue-
ra ysaias pphauit de ei errore.
Ecce hic habes de tercio tēplo. Et
ita tā templa fuisse legunt. s.
templum ierosolimitarum. Tem-
plum constructum in monte
garrum. templum constructum
in egypto. Cum autē infestaret
antiochus magnus finitimos
reges. delata ē querela ad roma-
nos. Quorū impium iam satis
dilatarum erat quia iam faue-
bat eis gētia: ⁊ partes orientales.
Et missi sunt a romanis ad
antiochum magnum: cipio nasi-
ca: ⁊ cipio africanus. ut ab infe-
statione finitimorū desisteret. Et
dedit romanis obsidem. ne am-
plius uicinos reges infestaret:
filium suum minorem. antiochū
epiphanem. habebat enī alium
primogenitū. s. seleucum. Dedit
g' minorem filium romanis ob-
sidē: ⁊ obsidem ppetuum ut. s.
nqm pēa rediret. De seleuco et
antiocho epiphanē. it.

Antiochum magnum
regnavit filius eius seleucus
in asia. Et hūit siriā et iudeā.
Iste fuit in eis et piger: ⁊ misit
nuntium heliodorum in ierlm:
ut intraret templum. et asporta-
rent ei pecuniā de templo. Et
cum intraret templum duo iu-
venes latenter occiderunt eum. Et
videtur uelle ioseph. quia duo
angeli in spē iuuenum: occiderunt
eum. Videns omnes summi sacer-
dos et ierosolimitane eum occisum

chxxxii

70

p

timuerit uatote. ne statim hoc
audito: ueniret seleucus in ieru-
salem: et destrueret eos: et maueret o-
mnia ad dñm fili illius omne: q̃
recesserat in egyptum. Et ad
intercessionē omne: et ierosolimita-
rum suscitatus ē heliodorus. Et
cum redisset ad dñm suum ait.
Cum hūc dñs meus hostes de
q̃bz uoluerit uindicare se.
mittat eos in ierlm. ut spolient
templum. Audiens antiochus
epiphanes qui erat obses romae:
qđ pater suus mortuus ēē:
et frater regnaret. ē in egiptū et
pigrum nō uat: rupto fede
iuramentandi: latente exiit de
romana ciuitate. Et uenit in
terram suam: et fecit se magnifi-
cum et libalem. Unde cognomi-
natus ē epiphanes qđ sonat
illustris. Et mortuo fr̃e subli-
matus ē in regem. De gymnasio

Tempore istius edificati i ierlm.
emiserunt in ierlm qđā
filii belial dicentes. Adheremus
tribz gentilium. qđā quādoq̃
sciamus summa legē dei n̄r̃i: in-
ueniēte nos mala. Et uolentes
placere antiocho: petierūt ab eo
licentiam edificandi gymnasi-
um in ierlm. ut regerent ibi
scolas de tribz gentilium. Q̃
aū sunt isti filii belial: deter-
minat ioseph. i. duo fr̃es omne.
sine libis defuncti. quoz alter
dictus ē iohs. alter dñs ē ihs.

Isti ligabant de summo sacer-
dotio: et uolentes placere antio-
cho: imposuerūt sibi nōia gen-
tilium. Nam iohs dicit ē iasos.
Iohs menelaus. Et plēs ad hese-
runt iasos. qm̃ menelao. Et
uenit menelaus ad antiochū
epiphanem supplicans ei. ut
daret ei licentiam sequendi ri-
tus gentilium. & concessum ē
ei. ut erigeret gymnasiū in
ierlm. Iste antiochus epipha-
nes fecit uerbis mala. q̃ tamen-
tur in historia machabeoz.
Psequimur g̃ hystoriā maca-
beorum que incipit ab alex-
andro et statim descendemus
ad antiochum epiphanē hoc
modo. Incipit explanatio li-
bri machabeorum.

Actum ē cum a-
lexand̃ macedo
percussisset dariū
regem syrie. et
subiugasset sibi
multas nationes: mortuus ē.
Et filij ei quibz s̃derat reg-
num. imposuerūt sibi diade-
mata: et filius suus. Et descen-
dit ex eis iudex peccator. antio-
chus illustris. & habundauē-
runt mala interna: et filij be-
lial de quibz p̃taxatum ē se-
cuti sunt tribz gentiliū. rec-
dentes a lege dei et faciebant
sibi spūcia. i. n̄ cunctoebant
paruulos suos. Vel scdm̃ io-

sephum faciebant sibi prepuca
 1. quedam operta quibz circūq
 sionem suam regerent. Tenebant
 enim sepe purificati nudi. & ne
 tē apparetur cumcisio: habebant
 qdam tenuē pelliculam sup posi
 tam inbro. ¶ Volens g anthiochus
 quia ptem iudeorū iam regere
 ret ad ritus gentiliū: uoluit
 omīs trahere. Volebat enim omīs
 homines regni sui ēē unius re
 ligionis ut ita ēēt unanimēs.
 sciens quia diūstas religionū
 estium. facit diūstatem animo
 rum. Volens g sibi subiugare
 egyptum. ut omīs homines reg
 ni sui unanimēs ēēt: & unani
 miter uiuarent eum: fecit pro
 nuntiarī edictum pūitūm
 regnum suū. ut omīs ēēt
 unius moris. Et cum mortuus
 ēēt rex egypti qui hūerat sororē
 ei uxorem: dolose intrauit egypt
 um. tamq uellet uisitare et
 solari nepotulos suos quos do
 lose occidit: & statim uoluit oc
 cupare terram. Sz uiriliter res
 truerēt ei egypti: & miserunt
 ad romanos ut subuenirent
 eis. Et missus ē a romanis sci
 pro natica. ille. t. qui circumscip
 sit eum in sabulo. ut ptagau
 mus sup danielē. Tunc furore
 succensius uenit in ierlm. Et
 intrauit templum. & amouit
 altare. Et statuit ibi altare su
 um. Et sup illud posuit idoli
 iouis olimpiaci. siue iouis gre
 ci. Quia olimpus in gria ē. Siue

iouis anfuris. i. in bbiis. qz idolum
 illud conditum ē in memoria eo
 rum que fecit iupiter: inpuert
 a. Et compellebat omīs antioch:
 idolum illd adorare. Et phibebat
 ne cūcidēnt paruulos suos. et
 qui cūcidēbant: suspendeban
 tur paxi et maci paruuli. ad col
 la eorum. Et insinuatum ē an
 tiocho qd samaritani n ulli ui
 dentes hoc: uolentes recedē acul
 tu dei sui: abrenūtiare legibz
 patris: egressi sunt. **De morte**
mathathie.
 Surgit itaq **mathathie.**
 mathathas unus ex filiis io
 achim. Erat autē de .xx. iij. sum
 mis sacerdotibz: & forte de uice ioa
 chim. sicut in lita legi: zachari
 as fuisse de uice abia. Cum enī
 constituit dō .xx. iij. sumos sa
 cerdotes. unusquisqz hūc eboo
 madam suam: & successores illius
 habuerēt eandem. In iste matha
 thas dē unus de filiis ioachim. q
 fuit unus de .xx. iij. sumis sacer
 dotibz. institutis a dauid. Iste ma
 thathas hūc .v. filios qf ioseph
 appellat filios amosonei. dicens. fi
 lii amosonei restituerēt nob leges.
 Et forte amosoneus fuit pater
 mathathie. Vel forte ipse dictus
 ē amosoneus. fuerēt autem isti
 .v. filij. iohs. simon. iudas. elea
 zarus. jonathas. De cognomini
 bz aliorum n curam. nisi de so
 lo iuda. qui cognosatus ē ma
 chabeus. qui fuit robustior ce
 teris: & strenuior. Surgit itaq
 mathathas cum filiis suis et pau

ut ei adhererent: et uenit in ciuita-
tem modim. ut ibi saluaret animam
suam. Propter preceptum antiochi: uene-
runt serui eius in modim. ut sicut
compulerat eos qui erant in ierusalem
adorare idola. ita et ipsi facerent in
modim: et in malis ciuitatibus et opidis
et uicis. Cumque uenissent in mo-
dim posuerunt statuam iouis in foro.
Et uenerunt primo ad mathathiam
dicentes. Oportet ut sicut tu ma-
iores alius: ita per ad omnes: et alius ex-
plum prebeas. Ad quod mathathias.
Numquam recedem a cultu dei:
ego ut filii mei. neque abrenuntiabi-
mus legibus patris. Et dum litigaret
mathathias cum seruis regis: ecce quidam
pistratus est ante idolum et ad-
orauit illud. Statim mathathias et
filii eius: arreptis gladiis interfecerunt
eum: et omnes seruos regis. Quibus
interfectis: egressi sunt. quia non possent
ibi manere propter complices regis. Et
cum egredierentur clamauerunt dice-
tes. Quicunque zelum dei habet: sequatur
nos. Et latuerunt in montanis. et
in speluncis. Audientes complices
regis: qui erant in ierusalem sic fac-
tum esse: egressi sunt in sabbato
explorantes montana. Et inue-
nerunt multos latitantes in siluis.
et occidebant eos. quia non timebant
se. Hic sabbatum enim facta erat dis-
pensatio defensionis in sabbato.
que preter scriptam est: sicut loco suo
dicitur. Et ita perierunt: circiter
mille anime. Et mortuus est matha-
thias in senectute bona: et sepultus
in modim. *De uictoria iude ma-*
thathie.

Iste mortem mathathie. factus
est princeps fratrum suorum iudas
machabeus: et adheferunt ei qui
adheferant mathathie. Audiens
hoc apollonius qui erat preses sa-
marie sub antiocho: et pererat his
qui erant in ierusalem: egessit est col-
lecto exercitu ut pugnaret cum
iuda machabeo. Et pugnauit
iudas machabeus cum eo: et uictus
est apollonius et occisus. Et per hac
uictoria: adheferunt multi iude
machabeo. ita quod habuit tanta milia.
Victo preside samarie: surrexit
quidam machabeus preses sime.
qui erat potentior. Et pugna-
uerunt cum iuda machabeo si-
ni. Et fugati sunt in ore gladii.
Et que hucusque gesta sunt. non
dum ad aures antiochi uene-
rant. Tandem delatus est ad au-
res antiochi: et indignatus. collegit
exercitum grandem. Et quia mag-
nificus erat: collecto exercitu: in-
sum est ei quia pars exercitus suf-
ficeret ad destruendos iudeos: qui
resistebant ei. Et ipse cum alia
parte exercitus ascendit in superiores
partes phidisi: ad colligenda tribu-
ta. quia non plene respondebant
ei tributis. Prefecto ergo alteri
parti exercitus: usiam: et dedit ei
paruulum filium suum: antio-
chum. Quod facto: ascendit et reli-
qua parte exercitus: in superiores partes
phidisi. Lixie uero usum est quod
non esset necessaria tanta multitu-
do ad expugnationem paucorum:
qui resistebant regi in iuda.

cum maior pars regni fuisset. Ele-
git g' tres. timotheum. incanor e.
et gorgiam. quibz tradidit xl. mi-
lia pedum. et .vii. milia equum.
Et castra metati s' u'x beor. Au-
diens hoc iudas ma: castra metat'
e' ex aduerso. cum n' h'et n' tria
milia. Et delibavit gorgias qd
artueneret iudam et suos: quia
ante lucem ex inspatio: aggrederet'
eos. Hoc p'sensit iudas mach. et
s'it uoluit eos circumuenire. Et
dimissis in castris suis maximis ig-
nibz: ex alia pte uenit ad castra
eorum: et gorgias exierat: et ueniat
ad castra eorum: et nemine inue-
niens ibi: latebat expectans eos.
Supuementz g' iuda moa. inca-
stra eorum: dñs contriuit eos. et
fugati sunt more gladij: et int'
facti ex eis multi. Postea gorgias
uidens suos suos infugam. et dis-
pulos: fugit. Et p' hac uictoria: int'
et adheferit iude mach. ita qd
h'uit x. milia. Audiens l'ias
tres p'ncipes quos miserat iudas
a iuda moa: collecto g'itu ue-
nit in iudeam. Et premisit
quosdam uelites quasi pambu-
los et p'cursores. ut p'p'tarent
iude exercitum ma. Et eos fu-
gavit iudas: et multos ex eis oc-
cidit. ita qd uix aliquis ex eis
euasit. Et insinuatum e' l'ie qd
huiusm' homines ita acriter di-
micarent: p' despatione. unde qd
ta erant qd si inciderent in ma-
nus ei: non parceret ei ocs: al-

cui eoru. iuxta mandatu regis. &
uisum e' l'ie non e' tutum. pug-
nare cum despatis. Et uisum e' ei
melius ad tempus recede: donec
collegiss' maiore exercitu et recessit.
Audiens iudas ma. hostes recessisse:
gausul e'. q' uisum e' ei qd non
de facili redirent. Et uisum e' ei
qd h'et optunitate ueniendi in
ierlm et purgandi templum. Qd
p'teret annos ad eo fuerat desola-
tum: ut iam in atrio ipi templi.
nati e'ent frutices. et spine et thy-
li. quia antioch' p'phanauit templi.
Uenit g' in ierlm et posuit mili-
tes robustos contra p'sidium. q'
pugnarent contra custodes anti-
ochi: si uellent exire. Posuerat e-
nim antiochus custodes marche-
syon. que hic d'r p'sidium. Intra-
uit g' templu. .v. ma. et amouit
idolum iouis: qd posuerat ibi an-
tioch' et mundauit templum a sup-
stitionibz gentilium: et ita e'etnauit
illud. Et facta e' hec dedicatio. uige-
sima. .v. die m'sis casleu. i. decembs.
Sic eni dicitur decembs ap'd he-
breos. Et si qn inueniatur sic di-
ci ianuari: p' lunationes hoc d'r.
Sepe enim contingit qd lunatio
inqua celebnt hoc festum ianu-
arij e'. Prima dedicatio facta est
asalomone in autunno. s. in sep-
tembri. Secda sub zorobabel. fac-
ta e' in uere. s. in martio. Tercia
de qua hic agitur facta e' in hie-
me. Et eode tempore celebrabat
hoc festum in dñi ihu diebz. .vii.

. dicitur.

Ne dicitur

his in euangelio. Ita sunt encenia in
iherosolymis et hiemis erat. Et resti-
tuit iudas ma. altare qd amoniat
antioch. et amare eneum sup ba-
ses suas. Et posuit ea die lumina-
ria multa incandelabris. Vn et
festum illd dictum e festum lu-
minum. et pp multitudinem lumi-
narium que accesa se ea die in
templo: et qd ea die illuminauit
eos deus sedentes in tenebris. Et
adhuc iudi sic uocant illud fe-
stum. Videntes finitimi iudos
ita ppari ex inuidia cepunt eos
infestare. Et cum eet iudas in
ierlm una die hnt nuntios
ex diuisis ptrib. Nam iudi qui
erat de galilea: significauit ei.
ut subueniret eis. qd grauer
artabant eos tyri et sydoni. Il-
li quoq; qui habitabant ultra
iordanem. s. due tbus et dimidia.
significauit ei ut subueniret
eis. cum grauer artaret eos ti-
motheus rex amonitarum. Qui
fit g simonem frim suum in
galileam. cum tbus milibz. Ipe
cum ionatha fratre suo tnsiuit
iordanem. phibens illis quos di-
mittebat in ierlm. ne aliquo
pacto egredent de ciuitate. Et
preclixit eis in modu. qd inde
sequeretur si exirent. Postqm
autem tnsiuit iordanem inue-
nit nabateos. qsdā. s. plos. qui
benigne receperunt eum et in-
struxerunt eum ubi inueniret ei
timotheum regē amonitarum.
qd obsederat quādam ciuitate

iudorum. Et ueniens illuc iu-
das: pugnavit cum eo et ipm
occidit. et alios fugauit in ore
gladii. et spolia multa obonu-
it. Et una die rediit cum infi-
nitis spoliis. iudas de galaad et
simon de galilea. Iam au
illi quos dimiserat in ierlm qd
fuerat agni sed filii amon. et fu-
gauerunt eos in ore gladii. et occi-
derunt ex eis duo milia. Et id
ipm cessit ad cumulum laudis
uide. qd qd spu pphico: pporterat
eis incommodum q securum e. Vn-
de in habuerunt eum tamqm p-
pham. Hunc redit historia ad
antiochum. *De morte antiochi.*
Antiochus tnsierat eurasie.
et ascendat. inferiores ptes
phid. ut colligeret tributa. Et
collecta infinita pecunia: ppa
intraret iudam. et destrueret os
qto resistebant ei. Et insinu-
atum e ei qd in elimaide cui-
tate eet infinita pecunia in te-
plo diane. Quia reges psarum
quasi certatim templum illud
ditauiant. Unde alexander in-
ueniens ibi infinita pondera au-
ri et argenti: quia aliter non
poterat asportare. fecit in sibi et
milibz suis arma aurea. scuta
s. et galeas. Et pars eoz adhuc
erat in templo illo. Ascendit g
antiochus ut obsideret illam ci-
uitatem. Et egressi sunt cont
eum: qui erant in ciuitate. Et
aggredi eum. et fugauerunt eum
in ore gladii. Et dum festinan-

ter au fugeret: cecidit de curru: et
contractus ē. Et ueniens in babilo-
nem: decidit in lectum doloris.
Et preter dolorem qm̄ paciebat
ex collisione alium paciebat lan-
guorem. quia timet corrodebat
carnem ipsi. nata de ipsa carne.
Qd̄ de ipso tm̄ legit. et de herode.
ut hoc ēē iudicium pene eter-
ne. hic meīs inchoat. quia talis
corrosio carnis a uermibz non so-
let contingere nisi p̄t mortem.
Ac si p̄ hoc dicitur. inchoata ē eis
pena eterna. ē est evidens iudici-
um: qd̄ iam sit in carne eorum.
qd̄ non solet fieri in carne nisi
post mortem. Et cum ita lan-
guet antiochus: p̄fessus ē huius-
mō languore sibi contagisse. qd̄
polluerat templū dei: in mise-
ricorditer egerat: contra ipsū ej.
Refert tñ iosephs quendam phi-
losophum gentiliū dicere. hoc
contagisse illi quia uoluerat
destruere templū diane. inq̄es
in huc modū. Quorū inquit
tam sapientem dixisse. hoc con-
tigisse antiocho: p̄ sola uolun-
tate destruendi templum dia-
ne. cum uoluntas sine actu: ne-
minem obliget reatu. Ex quo
uero iosephi patet. quia quā-
tum ad iudeorū opinionē lex
manū rep̄mebat n̄ animum.
Uident antiochus sibi mortem
imminere: uocauit philippum
sētarium suū: et tradidit ei dia-
dema. et anulum: et cetera in sig-
na regni. ut indueret eis filiū

suū antiochū. Lysias uero an-
quam philippus descendisset ad
locum ubi erat lysias cum antio-
cho paruulo: iam sublimauit
eum in regem: et dedit ei alia in-
signia. audita morte antiochi
ephiphane. Audient autē iu-
das de mutatione regni: obsedit
p̄sidium. Larcē qm̄ fecit antioch
ephiphane in monte syon. ubi
posuerat t̄podes suos. Visum est
enī iude qd̄ h̄et loci et tempo-
ris optunitatem. eo qd̄ reges de
nouo sublimati: sup̄ ueniēti-
bz occupationibz aliis intendō
negotiis. Cumq; obsedit p̄sidium
quidam de ierosolimitis inui-
dentes ei: uenerunt ad antiochū.
et lysiam qui cum eo erat. dice-
tes. Qd̄ facis? Qd̄ non defendis p̄-
sidium tuum: et t̄podes tuos in
iuda? Et p̄posuerunt ei qm̄ iu-
das obsedit p̄sidium. Tunc ille
placuit ad iram: collegit exercitum
gndem. c. milia peditū. et xx. mi-
lia equitum. et t̄ginta duos ele-
phantos. turreos. i. habentes sup̄
se turrel lignear. in qbz erat in-
tudo eq̄um et sagittariorū: et de
turrebz illis lignear q̄s portabant
elephanti quia imminenti erāt
facilius occidebant hostes suos po-
sitos interra. Ecce h̄s numerum
equitum. peditum. elephatorū. He
moueat te qd̄ aliū numerum
inuenis in recapitulatione. Quia
in nominibz et num̄is precipue
uicio scriptorum deprauate sunt
hystorie. Collecto exercitu: uenit

• chrodo.

antiochus bethsuram que ē ciui-
tas munitissima. in ingressu iude.
in medio montium sita. et obsedit
eam. Quo audito. iudas dimisit
obsidionem p̄sidiū. Et cum n̄ pos-
sēt h̄re secum nisi tā multa. tñ uo-
luit cum eis congregari in obsidioe.
Lisias autem ita disposuerat aci-
em. ut in mane staret a. ael ab
occidente. ut sol exorientē ueniret
sup̄ clipeos aureos radiaret. Et sti-
tuit ibi tubicines. qui clangent
tub. Et iudei uenientes e regione.
p̄fulore clipeorum et clangore
tubarum deterriti. redirent. et sic
securi possent manē in obsidione.
Cum g̃ ueniret iudas cum t̄b̄
milibz ut agderet eis in obsidio-
ne. uidentes socij eius multitudi-
nem g̃citū. et fulgorē clipeorum.
ad eo turbati sunt et tremefc̄. ut
nullo pacto uellent seq̄ iudam. Vñ
in historia legitur. Refulsit sol in
clipeos aureos et resplenduerūt mō-
tes ab eis. et fortitudo gentiū dissi-
pata ē. i. iudeorum. Qd̄ quidam
de clipeis g̃citū iude male intel-
ligunt. Cumq; sic tremefc̄ nol-
lent ultra p̄cedē. unus de fr̄ibz iu-
de. s. helezar. siue heteazarus. as-
piciens elephantos turratos. et in-
ter alias considerans unum q̄ erat
ocis eminentior. et uidens ibi ma-
iorē numerositatē armatorum. et
arma p̄ciosiora. putauit ibi ēē re-
gem. Irruit g̃ solus. in medios
hostes. et gladio sibi p̄parans uia.
uenit usq; ad elephantum illū.
et supposuit se uentē ei. et gladiū

in uentre p̄forauit umbilicū ei. Qa
elephant̄ adeo h̄t duram cutē. ut
nullatenus ualeat penetrari. nisi p̄
umbilicum. q̄ ibi mollior ē. et pe-
netrabit cutis eius. & p̄strat̄ hele-
phā obruit eleazarum. Et ita iā
mortuus ē. unus de. fr̄ibz. ¶ U-
dens g̃ iudas aīos eorum qui cum
eo erant. et qd̄ n̄ possēt tante mult-
tudiui resistē. cessit ad temp̄. et re-
dijt in ierlm. Bethsurte uero au-
dientes iudam cessisse. et iudeos
ita t̄metf̄os. reddiderūt se antiocho.
Qui recepit eos sub tali rōdōne
ut om̄s egredierent nudi. Et eg̃ssi
sunt om̄s nudi. tam mulieres q̄
uirj. et ita saluaueūt aīas suas. An-
tiochus uero munuit ciuitatem
et posuit in ea custodes suos. P̄tea
uenit cum g̃citū ierlm. et obsedit
eam. Et cum ēēt lisias cū antio-
cho in obsidione. nuntiātū est ei
qd̄ philippus cui tradidat antio-
chus epiphanes insignia regni.
ut ea daret antiocho. Dñāb̄tur
in antiochia. q̄i ad ministracionē
regni h̄ret. Quo audito. doluit.
s. dissimulauit. Insinuauit g̃
antiocho. ut faceret concordiam cū
iudeis. dicens. Quid nob̄ si ip̄i fa-
ciunt sacrificia sua. dumtaxat no-
bis soluant tributa. Et placuit
ūbum istud in oculis om̄ium. et
reformatā ē pax. et intrauit an-
tiochus ciuitatem. fugit tñ in
aliquo uisurandū. quia diru-
it murum qui erat inter int̄
ciuitatē et p̄sidiū suū. arcē. s.
quam fecat antioch̄ epiphanes.

in monte syon. ut custodibus p̄si-
di libe pateret ingressus incuirta-
tem. Insinuatum ē etiam illi ut
amoueret a summo sacerdotio mene-
laum. quia seductor erat et sediti-
osus. Et p̄stituit summū sacerdotē
alchumenē. qui tñ non erat dege-
nere aaron et menelaum sed dixit
captum et in medio tñe occidit.
Postea ueniens antiochia. qm̄
mum erat philippus contra eū.
obsedit eam. et ciues reddiderūt ei
philippū quasi seruum eū. et occi-
dit eum. Deinde ag. hystoria q̄
inter scalar. in de duobz regibz. qz
modo deuoluerat regnum ad
filium seleug. in ad filium antio-
chi. Nam ut preteritum ē an-
tiochus epiphanes hūit fr̄em p̄-
mogenitum seleucum. ad cuius
filium regnum debuit reuolui.
S; antiochus epipha. mortuo sele-
uco. regnauit p̄nepote suo de-
metrio. filio seleug. P̄terea demetrius
uit romam. et conquestus ē ro-
manis de de patre suo antio-
cho epiphane. qui debet ēē p̄pe-
tuis obsei romē. et puolentiam
abstulac ei regnum. qd sibi iu-
re hereditario debebatur. Et cū
ēto romē audita morte patru
sui. rediit roma. et uenit in
marruma. Et recepit eum
marrum. s. tyrius et sidon. et aca-
ron. Et imposuit sibi diadema.
Hoc audientes lissias et antio-
chus. collecto gētu uenerunt
ut pugnarent cum eo. Ille eū
collegit gētum ut resisteret eis.

Et hūit p̄les fautores in gētu an-
tiochi. qm̄ ip̄e antiochus. Et redi-
derunt ei antiochum et lissiam.
et interfecit ambos. P̄terea uenit
antiochiam. et ibi imposuit sibi
diadema. Hoc audiens alchi-
mus uenit cum q̄b̄dam oplicibz
suis ad demetrium et accusauit ui-
dam et fr̄es ei ap̄d eum. qz p̄sua-
debant tributa n̄ solui regibz.
Et ip̄m qui institutus fuerat
summū sacerdos ab ante cessionibz.
infestabant. Et misit cum eo
demetrius. bachidem cum gētu.
p̄cipiens ei ut om̄s illos fr̄es q̄
moueant seditionē occideret. Et
ip̄m alchimū infimum sacer-
dotium restitueret. Et uenit ba-
chides in iudeam. Et uoluit in-
dolo cūuenire iudam et fr̄es
ei uocans eos in colloctionē. q̄
p̄ pace reformanda. ut ita occi-
deret eos. Et cum p̄misissent ad
eum. p̄. uiros q̄ interpretēs pacis.
reformande. occidit eos. Inter
quos tñ nec iudas erat. nec ali-
quis fr̄em suorum. hoc p̄sensit
iudas. et cauit sibi et fr̄ibz suis.
et non potuit intrare ierlm̄. et
ibi statuere summū sacerdotem
alchimū. S; in circuitu stan-
tibz ciuitatibz constituit eum.
Quo t̄p̄o. rediit ad dñm suum.
Et statim iudas cepit infesta-
re alchimū. qui intra uole-
bat dñari p̄ rege. Et coactus
ē r̄m redire ad demetrium. Tui ē
indignatus demetrius. dedit ei de
latere suo quēdam familiarē

suum. qui fuerat nutritus cum eo.
ab adolescentia. s. nichanorem. q̄ e-
rat longe potentior bachide. et de-
dit ei maiorem exercitum. Qui
uenit in iudeam. in h̄ spū ut ne-
mini p̄ter. manū ei. Et eḡsus est
contra eum iudas. et pugnavit
cum eo. Et multa milia de ḡti-
ti nichanoris ceciderunt. nec tñ
p̄ualuit iudas. imo op̄ulsus ē
fugē et rediit in ierlm̄. et insecut⁹
ē eum nichanor usq; ad ciuita-
tem. Et cum ēet extra ciuitatē
in loco eminenti apposuit ma-
num capiti. et cōminatus ē
ierosolimitis. q̄ nisi redderent
ei iudam machabeum et fr̄es
ei. ip̄e funditus dēter ciuitatē
et templum. sicut antiquitus
fuerat euersum. et daretur edic-
tum. ne amplius rēdificaret
ciuitas. & timuerūt ierosolimi-
te. non tñ reddiderūt ei iudā et
fr̄es ei. Immo paulo p̄. pug-
nauit iudas cum nichanore.
collecto ḡtiti. & uicit nichano-
rem et occidit. Et absciso capi-
te a reliquo corpore. et manu pa-
riter abscisa. posuit cap̄ in
paxillo. in eo loco in quo stē-
at nich. nor dum minaretur
ierosolimitis. Et apposuit ma-
num capiti sicut ip̄e apposerat
linguam q̄ exierat in paxillo
quam ip̄e minas p̄tulat. Erat
loc⁹ eminentis ut omnes de ciui-
tate. possent uidē. et aggratula-
ti sunt. p̄inopinata uictoria.
& erat dies sollempnitatis hester

et mardochei. Et hūc diem
illum. p̄cipue sollempnem. tñ
p̄ memoria hester et mardochei.
tñ p̄ inopinata uictoria. De cō-
federatione romanorū et iude-
ident autē iudas om̄i.
sic p̄sparetur uoluit con-
federari romanis. Audient fide-
litatem eorum. ḡ amicos suos.
Audierat enim quom̄ iam in-
dos. et alias nationes sibi sub-
iugauerant. quom̄ antiochum
magnum humiliauerant. et
multa in hūc modum. Misit
ḡ duos nepotes suos romam
s. eulebolum filium symonis.
et iasonem filium eleazar. iā
defuncti. et honorifice recepti sūt.
a senatu. Et exposuerūt senatui.
q̄d significabat eis iudas. et iudi. s.
quia uolebant eis confederari.
ut tuerentur eos contra hostes
iē. Et placuit senatui. Et sep-
ta ē confederatio iudeorū cum ro-
manis in tabulis ereis. luttis
aureis. & fuerunt gemine ta-
bule. Alteras retinuit senatus.
Altas tulerunt nepotes iude.
in ierlm̄. Et pōte in templo.
Audita morte nichanoris. in-
dignatus demetrius. misit it̄m
bachidem quam p̄us miserat
cum infinito ḡtiti. Et uenit
bachides in iudam. & nemini
parcebat oclis ei. Et obsedit ci-
uitatem. que d̄r larissa. & eḡ-
sus ē iudas ut pugnaret cū
eo. et n̄ potuit h̄re secum. nisi
ta milia. Et uidentes soti u-

numerositatem hostium: et au-
dientes qđ ita in misericordes eēt
timuerūt. et paulatim cepunt
subē fugē. ita qđ non reman-
serunt cum iuda n̄ octogēti. &
uidens iudas paucitatem eorū
qui cum eo remanserant: cepit
eos hortari ut animosi eēnt.
Illi e contra cepunt psuadere q
ut recederet. qđ eēt temētis: ita
se obice morti. Ad qđ ille. Absit.
ut n̄qm̄ uidat terra iude. sine
aliquo congressu. Et statim
aggressus ē hostes: qui fecerant
duo cornua. Et ipse aggressus
ē dextrum cornu. quia usum
ē ei qđ in eo eēt bachides. Illi
autem qui erant in sinistro
cornu uenientes aposthionibz
inter cluse uidam inter se:
et dextrum cornu fugerūt a n̄
faciem iude. respicientes uide-
runt alios insequētes uidā et re-
sisterunt ei. Et ita arreatus ē
iudas inter duo cornua. et for-
titer dimicauit. et multos ex
eis interfecit. Tandem occubu-
it. Et non n̄lli de sociis eius
aufugerunt. et saluauiunt aīa
suas. Duo autē fr̄es iude in q̄-
dam securitate uenunt ad ba-
chidem. et petierunt corpus iu-
de ab eo. et obtinuerūt. et tulerūt
illud in modum. et sepelierunt.
in sepulcro patrum suorum. et
plamxerūt eum uniuersus isrl̄.
Tunc uenit bachides in ierlm̄.
et libe desanebat in uidos. H̄s
enī pphanauit templū. sicut

fecerat anthicus epiphanel. H̄s
amouit altare. nec abstulit iu-
ge sacrificium. S; obpmebat eos
dura seruitute. Et facta ē fames
in terra. & multi iudeoz coacti
sunt. uenundare se bachidi. et
ita totam se uidam redgit in ser-
uitutem. Et uidentes plerq; ex
eis hanc seruitutem: egressi sūt
de ierlm̄. Et constituerunt si-
principem. ionatham. illum. s.
de fr̄ibz qui natus erat p̄b iu-
dam. Sordum tñ palam eg-
diebantur: quia pauci erant. s;
latebant in desertis teque. Et
subito male r̄aḡ eis. qđ cum
egressus eēt iohs de deserto ut
quereret uictualia inueniēt
cum filiis zābū. quedam. s. fa-
milias idumeorum et fugauerūt
eum. et socios eius. & oculus ē.
Iratius ionathas audita morte
fr̄is: posuit insidias. audient q
filii zābū descenderant in qm̄-
dam ciuitatem. ut darent ux-
orem cuidā de uicinis suis. Et
inuenit eos adducētes: sponsū
cum sponsa. et nemini peperit.
immo. om̄s occidit. H̄s non
sponsū et sponsam. Audiens
bachides ionatham substitutū
loco fr̄is sui: collecto exercitu
sequit̄. et cū. et ē eēt sē iordanē rep̄-
te supueniēt symon et ionathas. et
iuaserūt exercitū ei. et multos occiderūt. et itaq;
aufugerūt. Et uidens bachides eos
paucos eē: dimisit eos et rediit.
Quia usum ē ei statum eē: in
sequi tam paucos. Et cepit ba-

chrysolomus

chides diruere minutiones. in quibus
poneret custodes regis. & audiens
hoc alchimus qui erat summus
sacerdos in iherusalem: uoluit similiter
diruere aetate templi ne deinceps
ibi possent rebellare iudei. Et
cum uellet destruere aetate in iherusalem:
ut percussus esset palati et mortuus esset.
Cuius mortem audiens bachides
rediit ad domum suam. et per duos
annos: fuit in pace iudea. quia
non rediit bachides et alius ex precepto
demetrii. Et in illis duobus
annis magnificatus est ionathas.
itaque factus est longe poten-
tior: fratri suo iuda. Et dum hec
ita ageretur: alexandri nobilis fi-
lius anthiochi. qui audita mor-
te patris fugerat in arabiam. ad
auos maternos. quia mater eius fu-
erat arabi. nec factus adolescens
rediit. Et uenit in martiam
et receperunt eum martiani. scilicet
tirus. et sidon. et ille ciuitates.
Audiens hoc demetrius: uoluit
in pacem reformare cum ionatha.
significans ei: quia daret ei ducatum
in iudea. Sed contra alexander
nobis audiens de ionatha
quod ita esset strenuus et potens:
uoluit ei confederari. significans
ei quod et daret ei ducatum. et
summum sacerdotum. Et adque-
ruit ionathas. Et in die septem-
bris indutus est ionathas ponti-
ficalibus in iherusalem: et administrauit.
quia summus sacerdos. Quod audiens
demetrius: grauiter tulit. Et sig-
nificauit ei quod propter ducatum

et summum sacerdotum: adhuc
amplius adderet. si confederaretur ei.
quia absolueret iudeam ab omni tribu-
to. Et noluit ionathas recedere:
a sede alexandri. timens dolos
demetrii. Collegit ergo altrimis
exercitum alexandri et demetrius.
ut pugnaret: et fugerit alexander.
et demetrius infugando occisus
est. Et statim exercitus eius adque-
ruit alexandro quod domino. et ita obtinuit
alexandri regnum. Demetrius
uero habebat filium nomine de-
metrium. qui audita morte patris.
fugerat in cretam. quia mater
eius fuerat cretensis. Propter factum
adolescens: rediit cum multis
cretensibus. quia recepit eum
siria ceter. illa. scilicet. pars sirie: quae est
de. Est enim siria ceter. id est. siria
damasce. obtinuit etiam martiam
totam. silio et ope apollo-
nii. Et factus est apollonius prin-
ceps milicie eius. Sciens ergo apol-
lonius ionatham confederatum
alexandro: et ei familiarem
misit ad eum nuntios dicens.
Egrediamur in campum. Et ui-
deamus nos. Et egrediuntur io-
nathas et simon contra apol-
lonium: et fugauerunt eum. Et
fugit apollonius in iope. Et
obsedit ionathas ciuitatem: et cepit.
et fugit apollonius in acaron: et
repperunt se ipse et socii eius: in
beth dagon. quia erat ibi tem-
plum dagon: munitum. Et
expugnauit ionathas ciuita-
tem: et cepit. Et ita obtinuit

aliq. ptem palestine. Quia acaron
ē in palestina. Et uide quia to-
ta palestina ē de tra pmissionis.
q. iudi numq. totam obtinu-
erunt. Parum enim obtinu-
erunt de palestina. n. qd dō
obtulerunt sichele et ionathas
acaron. que sunt in palestina.
¶ Audiens alexand. nobis uic-
toniam ionathe concessit ei ac-
aron et suburbana ei. & con-
cessit ei purpuram. unū. s. de
iui. insigniū regni. Sunt e-
nim. iui. insignia regni. s. p-
pura. diadema. fibula aurea
septrum. Et nota q. hic quo-
dam modo incipit redire
regnum iudeorū. quia iam
datum ē ionathe unū in-
signe regni. At in migratione
enim usq. ad hōdem in tpo
latum ē regnum iudeorū.
Um De morte alexand.
ita g. floret alexand.
in regno: uoluit uingi p affi-
nitatem regi egypti tolo-
meo. Significans ei ut daret filiā
suam illi: in uxorem. Et ad-
queunt ei tholomeus. signi-
ficans ei: qd ambo conueni-
rent in tolo-
maide: & ibi tra-
deret ei filiā. Et signifi-
cat alexander ionate: ut des-
cenderet cum eo. Et hono-
rice descendit cum eo. Et u-
enerunt ambo reges in tolo-
maide. Et ibi accepit alexan-
der filiā tolo-
mei in uxore.
Et dedit ionathas multa

munera utq. regi. Descendunt
in emuli ex isrl. accusantes io-
natham apud utrumq. regē. s.
non potuerunt preualere. q. sibi
pauat grām utriusq. Et rediit
utq. regum ad pa. & ionathas
in ierlm. ¶ Factum ē autē cū
deambularet alexand. p supio-
res ptes cilicie: excogitauit soc-
er eius tholomeus: qd in dolo in-
traret tram eius: & occuparet.
Et egressus de egypto intra-
uit terram grā suā. Et in sin-
gulis ciuitatibz honorifice re-
cipiebatur: tamq. socer regis.
Et cum egrediebatur dimitte-
bat insinglis custodes suos. Cū
q. uenisset in iope: occurrit ei
ionathas honorifice. Et cum
inde uenisset in antiochia: de-
tegit fraudem suā. Et im-
posuit sibi diadema. dicens
qd uolebat sibi hē regnum
sire. Et accepit filiā suā
quam dedit alexandro: et
dedit demetrio hosti ei. ¶ Audi-
ens alexand. aduentum soc-
er su-
er putans ē pacificum: des-
cendebat de supioribz partibz
cilicie ut occurreret ei. & au-
diens quod ita in dolo occu-
pauit regnum ei: collegit
exercitum qlem potuit ut re-
sisteret ei. Et supueniente tho-
lomeo: fugit alexander a facie
ei: & uenit in arabiam. ducens
secum paruulū filiū suū. an-
tiocum eo magister ei tpho-
nem. Timens autē rex arabie
potentiā tholomei: abscidit cap. alexan-

alexand.

et misit tholomeo in antiochia.
a. Et gaudius est tholomeus quia
putavit deinceps regnare in
pace. tunc per tertium diem mortuus
est et ita demetrius qui filiam eius
habebat casu habuit regnum. Et
cum hoc ita ageretur. ionathas
nactus opportunitatem cepit expug-
nare presidium. Et statim emuli
de israel uenerunt ad demetrium
insinuantes hoc ei. Et indignatus
demetrius collecto exercitu des-
cendit usque in iopem. et signifi-
cavit ionathe. ut dimitteret ob-
servationem presidii et festinaret uenire
ad eum. de eo respondit: quod pre-
supraerat obsequio. Et uenit ad
eum ionathas. non armata ma-
nu. sed cum paucis de senioribus
israel. Et dedit ei multa munera.
inuenit gratiam in oculis eius.
sicut et in oculis aliorum. et rediit
demetrius. et cepit esse tyrannus. et
principibus suis honoratus. usque
ad eo ut signarent triphoni
in arabia ut descenderet ad eos.
cum antiochio et reciperent an-
tiochum in regem. Et descendit ad
eos tripho cum antiochio. et recep-
unt eum multum. Tunc signifi-
cavit ionathas demetrio. ut ei
amore amoueret presidium. et co-
des presidium quia honoratum erat ei. Et
audient demetrius antiochum
uentem signauit ei. quod non tim-
faceret quod petierat. sed longe am-
plius. tempore suo. Sed in occupatus
erat. et significauit ei ut mit-
teret uiros robustissimos de ui-

dis et bellicosos. Et misit ex eis
duo milia in antiochiam. Et
orta est dissensio in ciuitate ita
quod maior pars ciuium uoluit ir-
ruere in demetrium. Et collegit
se cum suis in ante palatii. quia
palacium eius munitissimum erat.
Postea egressi sunt uiri de pala-
cio: et irruerunt per ciuitatem.
nemini etiam. nemini sexum
parentes. occidentes mulie-
res et pueros. Et occidunt se-
cunda milia. et magnificati sunt ui-
dei apud demetrium. non tamen ma-
cipauit effectum: quod promiserat
ionathe. Tunc misit ionathas
romam nuntios suos. ut roma-
ni fides et amicitiam quam olim
cum fratre suo iuda inierant.
renouarent et firmarent. Et
sic factum est. Et sic firmatus
infedere romanorum: reparauit
rumas murorum ciuitatis.
Collecto atrox exercitu: pug-
nauerunt inter se antiochus
et demetrius. Et uictus demetrius
fugit et uenit in antiochia
antiochus et imposuit sibi dia-
dema. Postea demetrius collecto
exercitu alienigenarum et incho-
e quorum alienigenarum. Non
enim per exponi de philistin
cum preterea legatur de huiusmodi
alienigenis. quod ueniunt in terram
philistinorum. Intelligendum est
quod collegit quosdam barba-
ros et istos alienigene uiden-
tes eum uictum paulatim
recedebant ab eo. Et cum uenisset

sent interea philistorum et ne-
garent eis philisti uicualia: ob-
federunt ascalonem: et igitur
cives ascalonis ionathe ut sub-
ueniret eis: et cito uenit eis iona-
thas in auxilium cum pacis. Quod
audientes alienigene qui ob-
federant ascalonem: ueniunt
ionatham. Et uidentes socii io-
nathe multitudinem eorum: omnes
fugerunt relicto ionatha. Propter
principem milicie sue: et quedam
alii. Quod uidens ionathas: se-
dit uestimenta sua et aspsit pul-
uere caput. Quod uidens iherosolymitanus
ei fugientes: misericordia moti re-
dierunt. Et aggressus est iona-
thas cum sociis alienigenas il-
los et uic. et rediit in iherosolimam.
habita uictoria: cum spoliis multa.

Pro de morte ionathe.
hac uictoria dedit anti-
ochus simoni fratri eius ducatum
tyri. Et ita magnificati sunt
duo fratres. quia alter fuit dux.
et summus sacerdos in iuda alio
fuit dux tyri: et hunc magna
partem palestine. Cum regna-
ret antiochus: tiphos secundus
erat ab eo: et ad ministrabat
omnia negotia regni. Et aspira-
uit ad regnum uidens dominum
suum uiuentem: et quasi inutilem
regno. Et dum cogitaret de
morte domini sui: delibauit ap-
se. quod non possit regnare in pace.
non prius ionatha occiso: quod e-
rat amicissimus domini sui. Col-
lecto ergo exercitu. egressus est de anti-

ochia. tamquam ad ministratum nego-
tia regni: et uenit in iudam. signatus
ionathe ut occurreret ei. quod amo-
re ei uolebat et reddere omnia philisti-
a et munitiones. Et occurrit ei
ionathas: cum quadraginta milibus arma-
torum. Et uidens tiphos quod non
posset facere quod intendebat: pre-
cepit ionathe ut descenderet cum
eo in tolomaidem: et remitteret illam
multitudinem exercitus. quod pro-
nihil fatigaret: et remisit omnes:
propter tanta milia. Et cum transiret per
galileam tamen insinuauit ei
ut remitteret de his tribus milibus.
Et remisit duo milia. Et tunc solus
mille uenit cum tiphone: in
tolomaidem. Et postquam intra-
uit ionathas et omnes socii ei
cuius clausere portas ciuitatis
et occisi sunt omnes socii ionathe.
et ipse antiphone uinctus. Hoc
audient simon frater ei potius cre-
dens mortuum quam uiuum: uenit
in iherosolimam. Et constituerunt eum
principem et summum sacerdotem.
Et tunc habet duos filios. scilicet iudam
et iohannem: iude dedit ducatum
tyri: et iohannes cum eo in iudea
Et fuit potentissimus: et longe
amplius floruit iuda sub eo
quam floruerat sub ionatha fratre
suo. et iuda machabeus. Et sta-
bat cum exercitu interius iudee.
Et cum uellet tiphos cum ex-
ercitu intrare iudam: licet an-
tiquior esset frater suo ionatha. ui-
uenter resistebat ei. Et cum
tiphos uideret: ut alimide in-

traret: ipse semper occurrebat ei ob-
uius. & uident tripho quod non possit
in intrare: uoluit eum dolo con-
uenire. Et signauit ei: ut mitteret
ei duos filios ionathe obsides. et
infinitam pecuniam: et redderet ei
ionatham quod adhuc uiuebat. Cre-
didit ille uerbo uiri et misit ei
pecuniam cum duobus filiis io-
nathe. Et tripho pecuniam reti-
nuit: et ionatham et duos filios
ei occidit. Hoc audiens symon
munus gazam: et dedit eam filio
suo iohi qui uide dedit princi-
patum tyri et sidonis. & sic al-
ter fuit in tyro. Alter in gaza.
Ipsa autem fuit in iuda. Vident
triphon quod non possit intrare iudeam:
redit in anthiochiam: et fecit quod
dum percontaretur. scilicet occidit dominum
suum. et imposuit sibi diade-
ma asie. Audientes principes israel
quod percontaretur: noluerunt susci-
nere ut ipse regnaret: et percipit
simon. Et reuocauit simon et
alii principes: demetrium qui au-
fugerat et adhelesit ei multe ci-
uitates. Tunc demetrius quod simon
reuocauit eum: reddidit ei omnia
praesidia: et omnes munitiones iudee.
et absoluit iudam ab omni tribu-
to. Hec facta est iudee plenaria
absolutio attributo antiochi: nisi in
sub symone principe et
summo sacerdote. Plerique aliorum
regum relaxauerunt tributum
septimum anni tributum mini-
storum templi. Sed ab omni tribu-
to gentium: nullus eam plene ab-

soluerat. Collecto exercitu hinc inde:
cum deberent pugnare demetri-
us et tripho: fugit tripho: et fugit
usque in terram medorum. Et
demetrius insequens eum in terram
medorum: indignatus arsaces
rex medorum misit contra eum:
robore exercitus: et precepit ut son-
os ei occiderent: et eum uiuum
captum adducerent. Et sic factum
est. Cumque adductus esset ad eum:
uariis tormentis dedit eum
et mortuus est. Et remisit tri-
phonem ad sedem suam: et ita
adhuc regnauit. nec postea de-
stitit simon et alii principes ab
infestatione ei. Et reuocauit
filium demetrii anthiochum de terra
parentum. Et adheleserunt ei
multe ciuitates. & simon de-
dit ei duo milia armatorum: et
non uixit cum eo. Et obsedit an-
tiochus triphonem: in quam ci-
uitate: et adeo obsedit eam ut ne-
mo possit ingredi ut egredi. Et
cum factus esset ita potens anti-
ochus: immemor beneficii ali-
mon sibi collati: signauit ei
ut redderet ei gazam: et tyrum: et
sidonem: quod de regno ei erat.
Hec non et redderet ei omnes
munitiones iudee: ut posset
in eis custodes suos. & rescrip-
sit ei simon quod non habebat in
terram parentum suorum: et non
redderet ei. Indignatus anthi-
ochus: misit cendebeum cum
exercitu magno in iudam: per-
cipiens ei ut nemini sexum ne-

mini etati p̄ter. Ipe autem in
seculis ē t̄phonem qui nauigi-
o de obsidione euaserat. Et au-
diens simon ad uentum cende-
bei uocauit duos filios suos. s.
uidam et ioh̄m et tradidit eis
robore gēitū. ut ipsi occurre-
rent obuiam cendebeco et pug-
narent cum eo et resisterent q̄
q̄a ip̄e non posset inter ēē p̄lio.
q̄ senio erat effectus. et cepit
exhortari in hunc modum.
Pugnate p̄fribz ur̄is. p̄ terra
parentum ur̄oz. et p̄lege dei
ur̄i. Et descendite duo filij. s.
uidas et ioh̄s in modum. & pug-
nauerunt cum eo cendebeco. et
fugauerunt eum. Et occidit
de gēitu ei fere duo milia. et
hūerunt plenam uictoriam.

¶ *Et factus ē summus
sacerdos.*
Audient tholo-
meus gener simonis cui ē
filia dedit simon. terram ierico-
ranam et iericho. q̄d offensus ēto
antiochus loco suo: aspirauit
ad summum sacerdotium. et uo-
luit illud obtinere pantiochum.
Precognitauit ḡ p̄us occidere so-
um suum et filios ei. Vocauit
ḡ eos ad sollempne conuiuium
in iericho. Et factum ē deo dis-
ponente: q̄d non interfuit io-
hannes illi uiuio. interfuit
autē uidas fr̄ eius. et simon pat̄
ei. et uxor eius. et duobz paruulis
filijs. Habebat enī simon duos
paruulos filios p̄ter uidam et
iohem. Et cum ēēt temulentz

in uiuio: serui tholomei sic ip̄e
intimauerat eis irruerūt in eos.
et occisus ē simon et uidas. Et
uxorem simonis cum duobz filijs:
posuit tholomeus in uinctis. Et
statim signauit tholomeo q̄d fe-
cerat. et q̄d ip̄e reddet ei totā iud̄-
am: et ēēt summū sacerdos: sub eo.
& in ip̄a hora arripuit it̄ in ie-
r̄lm. mittens gēitā parte satelli-
tes suos ut occiderent ioh̄m. ante-
quam sciret hoc factum. Et cū
illi celeriter curreret. fama t̄
p̄curreit ioh̄m de hoc f̄to t̄cti-
cans. & ē ueniss̄ tholomeus et
fret ex alta p̄te ciuitatis: ioh̄s
sibi festinans: int̄uit ex alta pa-
te. Et expulit tholomeum p̄p̄s
ciuitatis: et recepit ioh̄m et f̄s
summū sacerdos. Tholomeus autē
redit ducens secum uxore simo-
nis et duos filios: et hic t̄minatur
p̄mus lib̄ machabeoz. et hysto-
ria que in libris ecclesiasticis conti-
netur. Q̄d aū deinceps usq; ad
t̄p̄s eūḡl̄z. f̄ta sunt in oratio-
ne iosepho et in alijs leguntur.

¶ *Lib. sc̄d̄s.*
A loco inchoat secundū liber
machabeoz. D̄r autem sc̄d̄s: n̄
q̄d p̄ primū sit hystorie p̄secuti-
o. s. quia in eo sit hystorie it̄atio.
Non ē enim sc̄d̄s lib̄. nisi re-
ptulatio hystorie. sunt t̄n pau-
ce additiones quorundā. que for-
san sc̄ptor inscribendo p̄termise-
rat. Et ē sc̄d̄s liber nisi q̄dā
ep̄la a uida machabeo et iero-
solutimis ad iud̄os dispersos ubiq;

directa. In q̄ recapitulant histo-
riam a seleuco fīe antiochi epi-
phanes et q̄ eodem ordine reca-
pitulant historiam quo p̄secu-
ti sumus. non t̄tabimur. S; cau-
sas epl̄e directe nec n̄ et addicio-
nes p̄sequemur. Vt supra in p̄se-
cutione historie d̄m ē: iudas tē-
plum a sordib; purgatum: in
hieme enceniauit. ¶ Volens ḡ
in postm̄ eodem die encenia
celebrari: cum p̄ri in alio tēpe
celebrarentur uoluit iudis ubi
q̄ disp̄lis signare huiusmodi in-
stitutionē. et t̄m institutionis.
hic enī causam mutationis sig-
nificaret: forte n̄ adq̄escent ei.
nec sequerent̄ eī institutionē.
Et hec fuit una t̄a dirigendi
epl̄am. Scd̄a t̄a fuit ut t̄ifica-
ret eos de m̄dibili uictoria. q̄
h̄uit de nichanore. tertia deci-
ma die m̄sis adar. ut deinceps
diem illam h̄eret solēpnē. Tum
p̄memoria h̄est i mardochei
tum p̄ illa uictoria in credibili.
Miss̄a ē autē h̄ epl̄a in egyptū:
ad aristobolum magistrum
tholomei. regis egypti. In egypto
p̄lēs habitant de iudis disp̄-
lis quam alibi. Et un̄ de iudis
s. aristobolus. adeo erat subli-
mat̄: ut f̄s eēt magister
tholomei. regis egypti. Ad illum
ḡ q̄ de ḡhe suo ita audierant
sublimat̄: sp̄alr̄ direxerunt
hanc epl̄am: p̄missa salutatioe
in h̄c modum. *Explanatio epl̄e
misge aristobolo a iudeis.*

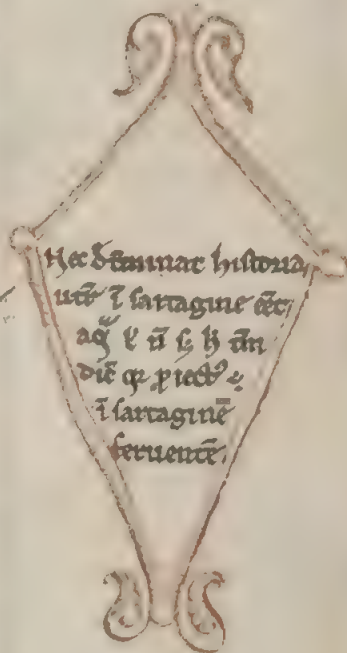
Populus qui ē in iudea.
senatus et iudas macha-
beus. Aristobolo magistro tho-
lomei egis egypti filio xrum
sacerdotum. salutē. Et uocant
senatum seniores more roma-
norum. Ex eo aū q̄ d̄m ē et
iudas machabeus. patet q̄ ē
recapitulatio. Ip̄m etiam ari-
stobolum: uocant filiū c̄stoy
i. unctorū sacerdotum. q̄ erat
de genere sacerdotum. ¶ Premis-
sa salutatioe optant eis bo-
na: in hunc modum. Ad ap̄i-
at d̄ns cor ur̄m in lege sua i
in p̄ceptis suis: i faciat pacem.
sicut cantat̄ in eccl̄ia in sep-
tembri. P̄tea ueniunt ad rem.
recapitulantes ut dixim̄ histo-
riam. a seleuco. Hos aū solas
additiones p̄sequimur. Et h̄ est
una de additionib; q̄a cum
p̄ter annos desolat̄um eēt
tēplum: amissus erat ignis
de celo. i gentiles qui in illis
t̄b; annis in ierlm̄ sacrificiis
suis. Ea uero die in qua iudas
templum dedicauit: inuen-
ti sunt quidam calculi uet̄is
altaris et de illis excussit ig-
nem iudas. i ita recuperat̄: ig-
nis de sublimi. Et eadem die
annis reuolutis excussus ē de
calculis a iuda: quo olim in-
uentus fuerat a neem̄ia. ¶ Ad-
ditur quoq̄ in recapitulatioe
historie de heliodoro. Qd̄ cū ad
int̄cessionē summi sacerdotis
suscitatus esset: testatus ē: quia

sacrificium
ante uol:
ponebat
ignē alie-
nū in

uiderat equitē māre. equo in
uo insidētem. et uerbauit eum
calabz equi usq; ad mortē cum
ueller ingredi templū. Vñ cum
inplectōne histone dēm sic ei
aduobz inuenibz occisum. credi
bile ē hoc factum ēē ministio
anglorum. et duos anglos in spē
iuuenū apparuisse āsistentes e
q; quam uidit in aere. q; ūba
uit eum et ita credibile est ip
sum ēē occisum. q; uolebat spo
liare templū. Adicitur quoq;
in recapitulatiōe histone de mor
te duarum mulierū q; precipi
tate sunt de arce. quia circūci
ant paruulos suos. Cum enī
phibuisz antiochz epiphanel
iuge sacrificium. et alia. necnō
et circumcisiōne paruulorum.
duē mulieres in ierlm ē pepis
sent. et nō ēēt octaua die qui
circūcider paruulos. q; nemo
audebat p̄mone. p̄p̄us mani
bz circūcider paruulos suos. Et
ē sensissent hoc ministri anti
ochi. arripuerz eas. ē adhuc
ēent impurificatiōne sanguis.
et h̄erunt eas et paruulos ad
antiochum. et suspensi sunt
paruuli ē ad colla earum. ita
q; d̄ membra paruulorū recentē
circūcisa. erant. in ore earum.
Et sic statute s̄ in sūmitate
arcis lion. ut uidentur ab oibz.
Et sic alii t̄m m̄cūter. ne
auderent circūcider paruulos
suos. P̄tea p̄cipitate sunt de
summo t̄ris et s̄fracte. Ad di

tur q; in recapitulatiōe histone
de morte. vñ. f̄m et m̄ti eorum.
Erant. vñ. f̄m unī mulieris qui
nullatenū uoluerz dimitte patat le
ges. p̄ phibitiōne antiochi. Et ma
ter hoc p̄suadebat eis. Et cū t̄bz
ēent ante antiochū cum matre.
et nullatenū uellent aposito de
siste. areptis. et unī de. vñ. Et
uidentibz aliis sex et matre. abs
cissa ē ei lingua. et p̄icta in ig
nem. et cum nec sic uellet ap
posito desiste. abscisse sunt eis
sūmitates artacloz. mammarū et
pedum. et ē nec sic uellet a po
sito desiste. excoriatū. et caput ei.
q; auulsa ē atq; caput a carne.
et ossibz cum capillis. et cum nec
nec sic uellet desistere p̄icta ē in
sarragine feruentem. et sic ḡspi
rauit. Tē ceperunt exhortari
matre ut p̄suader aliis uolun
tati regis obēparent et ita salu
tarent aīas suas. Ipa cō mag
dissuadebat. Et denudans mā
mas suas dicebat. filij ego de
di uobz has m̄amas s; non de
di uobz aīam et carnem. noli
te ab eo recede. q; dedit uobis
uitā. Et passi s̄. vñ. de. vñ. re
sidui. s̄itē penam p̄on. Tan
dem uentum. et ad minimū
q; tēnī diligebat mater. et cepe
runt matre ualde exhortari
ut saluaret aīam suam. Et aīa
filij. obēpando uoluntati re
gis et filio s̄ p̄suadendo. et p̄er
misit q; p̄suaderet h; ei. Et in
lingua sua ip̄s nō intelligenti

.cyxi.

bus dissuadebat hoc ei. cum ipi
putarent qd psuaderet. Et pa
sus e utam. grauius qm alijs. ut
tradit historia. non tn determinat
in quo graui. Autamum tde
passa e mat. § Isti sunt .vi. fcs
de quibz hr in quibzdam mar
tirologiis. in hē modū. Septē
frim qui nefanda sub machabe
is. glōse passi sunt. et uolē qdā
qd fuerint tēpe machabeorū tñ
phac tam gūi pssura. pūlegi
ati sūt. Vñ festum eorū celebrat
ecclia sicut et innocentium. licet
tn añ passionem obierit. et ad
inferos descenderint. Alii uolē
qd. .vi. illi frs quorū festum ce
lebrat ecclia. fuerint post ad
uentum xpi. nolentes aliq̄s ēē
pūlegiati in hoc nisi inno
centes. Cui autē istorū potius
ad quiescendū sit. incertum ē.
§ Additur q; aliud in p̄taxata
recapitulatione historie ut su
pra dictum ē de antiochio qd
iratus qz n̄ potat tēplum spo
liare diane. festinabat ascende
in ierlm. ut spoliaret tēplum
di. et dū festinaret corruit de eq̄
et fere fractus ē totus. et opulsus
necessitate dūctus ibabilonem.
Et cum iaceret in lecto languis
ofessus ē. hōiem n̄ posse aliqd
g dñm. Et confessus ē ut sup
diximus hoc ei contigisse qz
offendat dñm isrl. et polluerat
tēplum ei. et significauit p
nuntios suos ierosolimitas ut
intercederent p eo ad dñm suū.

Et uo^{ue} ebat qz si restitueret ei
sanctitatem. faceret tēplum lon
ge diti. q̄ nq̄ fuerat. et ciuitatē
faceret ut athenas. i. notatam et
famosam. S; ut addit ioseph
sero p̄stituit. qz iam iudicat
erat. § Additur q; aliud ut
sup dictum ē de iuda macha
beo. qz misit simonē frim suū
ad subueniendū iudis qui e
rant in galilea. et ipē transiit
iordanem ē ionatha frē suo.
ut liberaret eos qui erant i
galila. § Additur g huc qz
cum pugnaret iudas i thi
motheum regē siue ducem
amonitarū p̄cedebant eu. i.
milites q̄s nec uidebat iudas
nec gēntis. s; uidebant eos ho
stet. et duo cūuallabant u
dam. tres p̄cedebant eū. m
tentet fulgura. Ideo hostet
decebatant et iuebantur in
fugam. Nec solum in illo
plio rāg hoc illi s; in alijs
idipm ei contigat. qd p̄ce
debant eum p̄les de aere mi
tent iacta. § Addit q; qz cum
p̄hibuiss; iudas ierosolimitas
ne aliq̄ pacto eḡdētur de
ciuitate. eḡsi sunt. uolun
tes sibi adquirere nom. et
pugnauerūt tra filios amō.
et cepunt ciuitatem. i. in
ueniūt spolia multa. Et as
portauerūt idola aurea. et
argentea abscondita sub ue
stibz. qz n̄ audebant ap̄te.
P̄ptea tradidit eos d̄s in ma

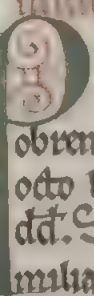
nus filio
sunt mult
le quada
relin: uen
suo. ut tim
cum. Et
in: inueni
abscondita
g iudas p
in manus
loc: facti
erant in g
dragmal a
lia. & mil
rentur in
tuorum. &
mortu. in
surrection

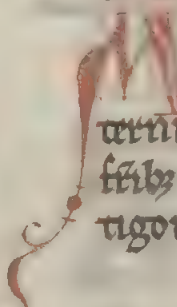
a. successu
namine h
chanis. qz
dat. in reg
nitate d
p̄ba erat
um: qui
fecerat. in
murchi
et cōfuge
iericonta
Obfesso
acus in
matre u
usq; ad

nus filiorum amon. Et occisa
sunt multa milia ex eis inual
le quadā. Hoc audiens iudas in
reditu: uenit illuc cum exercitu
suo. ut tumularer corpa mortu
orum. Et cū exuerentur corpo
ra: inuenta sūt idola que erāt
abscondita sub uestimentis. Crede
g iudas p illo pecto traditōs ēē
in manus hostium et ita occi
sol: fecit collectam ab his qui
erant in exercitu suo. Accipies
dragmas argenti duodecim mi
lia. & misit ierosolimā ut offe
rentur in tēplo: p peccatis mor
tuorum. eoz. s. qui ita erant
mortui. iuste et religiose de re
surrectione cogitans.

ortuo symone
qui ultimus. v.
filiorum matha
the asamoneq
dux et sacerdos
fuerat in iude
a. successit ei fili eius iohs cog
namine hircanus. aduentis hir
chanis. q. ioseph mibz comen
dat. in regione sacerdotū. in stre
nuitate ducatus. et quia uir
ppha erat q. insecut. tholome
um: qui eius ptem dolo inter
fecerat. matremq. eius tenebat
in uinculis cum duobz puulis.
et confugerat ad opidum ultra
ihericonta qd. agon uocabat.
Obsesso quid opido cū iohc
acus insultabat: tholomeus
matrem iohis et fratres sup. muros
usq. ad sanguis effusionem

cedebat. Et fractus pietate ihoā
nes: ab impugnatione se tēpalat.
matrem tñ clamante ne sp. se sine
scelus tholomei inultum. Mortē
eius suam sic iudicaret immorta
litē meliore. ob hoc duxit ita
obsidione. septimū aduenit annū
feriat iudeis. recessitq. ab obsidio
ne iohs. Tholomeus uero matrem et
fratres ipsi occis: confugit ad ze
nonem philatelphe tyrannum.
q. conila cognominabatur. De
institutione xenodochii.

ost hec anthiochus pontich
rex syrie obsedit ierlm. Qm
obrem apuit hircanus duos de
octo locis cūstantibz sepulchrū
dd. Sustulitq. ex eis plusq. ta
milia talentorū. deditq. trenta ta
lenta anthiocho. ut ab obsidioe
recedet. et ut placaret murmū po
puli. de sepulcri apitione. Dereliq.
pecunia pmi instituit xenodo
chia paupum. in ierlm. Samariam
captā solēquit. q. post hodes in
staurans sebasten dixit. Mortū
ē autem iohc tēginta tēbz. annis.
rebz optime administratis relic
tis. v. filiis aristobolo pmo genu
to. et antigono cum tribz mino
ribz. Cūq. nlls eorum ad regen
dum pplm sufficeret. uxore suā
disertissimā: iudee pfect et fili
is. De institutione regni iudee.

ristobolus p aristoboli.
uero impatient dñi ma
trēm. matrem cum tēbz minoribz
fratibz uinclauit in carcerem. et an
tigonum q. diligebat: scdm a se

constituit. imposuitque sibi dia-
dema. et restitutum est regnum
iudee. fluxerant autem a sedechia
sub quo regnum fuerat inter-
ruptum. anni. cccc. lxx. v. et mē-
tres. uel a reditu de captiuitate ba-
bilonis. Vñ sepe legi intermis-
sum fuisse regnum usque ad hirc-
can. et aristobolum intransitu-
m. usque ad aristobolum hircani.
Hec regnauit tñ aristobolus in
si pannum. eo q. matre fame pe-
nit in uinctis. Cumque egrota-
ret aristobolus. interre que post
abhode dea est antonia. redibat
antagonus de galilea. in qua
multa p. clare fecerat. indutus
nouis armis et decentibz. Eūque
ingredietur ierlm in diebz sceno-
phagiar. ob honore fr̄is. et ut
ostentaret decorem armorum
pplo. armatus intrauit. Qd ui-
dentes emuli ip̄i. et max. uxori
fr̄is que oculos in eum iniecit.
s. ip̄e ei assensum n̄ p. bebat ac-
cusabant eum dicentes aristobo-
lo. frater tuus audiens te egro-
tantem ē manu forti et arma-
ta intrauit. ut p.umat te et reg-
net. Qd ita p. bare potes. iube
eum uenire ad te. si ueniret ar-
matu sup his que dñs tē esto.
Posuit g. ad suggestionē uxoris
aristobolus armatos in subtra-
neo qui purgostatonis diceba-
tur. p. q. antagonus tñitum fac-
tus erat q. si ueniret armat. cū tñiente.
Et aduocans fr̄em aristobol. p. cep. nū-
cio ut diceret ei ne ueniret armat. S.
regina corrup. tñiū muneribz n̄ diceret

¶ et q. cū

armis descenderet. Affectabat e-
nim rex iude eum in armorz
decore. *De morte antagoni.*

Erat autē eo tempe in ie-
rlm gentiliacus qdam.
iudas noie. de hesi. esseorum. q.
scolasticis suis ante sua p. p. erat
de morte antagoni. et diem. et
locum. s. cum uidisset ant-
gonum glari in armis. ex-
clamauit pape. nunc pulcra
ē in mon. qñ ante me ueritas
intit. meorumque p. dictionum
alig. indatum dep. hensū est.
uixit antagonus iste qui ho-
die mortuus erat in purgostra-
tonis. Locu autē ille ab hinc
secentis stadiis distat. hore ū
diei s. m. Cumque euilaret se-
nex paulop. antagonus occi-
sus ē. cum armatus descenderet
p. purgostatonis. seq. locum eq-
uocatione senex agnouit fuis-
se deceptum. Audiens autē rex
morte fr̄is indoluit. adeoque
moribz inualuit. ut sangne
laceratis uiscibz euomeret. q. uñ
de seruul. huius officio destina-
tus foras efferens. ubi antagoni
occisus fuerat casu effudit. s.
atohue getantes. cruoris macias.
Quod uidens popl. ex clama-
uit. asserens nutu dei in ul-
tione occisi. sangnem liba-
tum occisionis. Cumque clamo-
ris tam rex sciscitaretur. nllq.
q. ei audet p. be. tandē minā-
ti p. tractum itate supplicium.
uerum q. erat ei indicauerit.

et ingenscens aut. fas non erat
ut de lumen scela mea lateat.
q̄nus o corp̄ impbum mat̄
fēq; animam dampnatā de-
tinebis. Vinam n̄ paulatim
sanguinē meum eis libē. to-
tum sunt accipiant. et his vi-
chis expnauit. *Le tūmide*

Quo mor̄ *regis alexand.*
tuo uxore eius quia p-
lem ex eo non suscepit. fās
uiri soluit a uinculis. maiorem
nati alexandrium regē consti-
tuens qui cognominatus est
ianē. q̄ etiam modestia pfa-
re uidebatur. qui fēm scdm
interfecit. quia regno aspira-
re uidebatur. Tertium secum
uiuere coegit puatium. dixitq;
uxorē noīe alexandriam. que
salina dicta ē. hic adeo fuit ne-
q̄ssim̄ q̄ in .vii. annis ceter. l.
milia seniorum interfecit. quia
facinora ei detestabant. Cūq;
offensus ēē p̄lo. munuit si-
bi palatium int̄i que baris
dicebatur. sup̄ q̄ p̄tea amurat
ē tūl q̄ ea uidi deseruerant.
cum defendi p̄s. a duob; ab oī
uiuere. Adeo aū offensus fu-
erat uidi ut semel p̄stantq;
ei quo nā pacto eos sedare p̄s.
respondeat si moreretur. Ob h̄
implacit ierlm̄ suspendit ocl̄
gentos uiros uxoratos. uxoresq;
eorum et libos necauit. Cūq;
quieuis; a p̄lis et q̄rtanis fe-
brib; frangeret. morbum ex o-
tio natum putās int̄pestus

laborib; multas se reddidit. et ter-
tino octauo regni sui anno.
mortuus ē. duos relinq̄s filios. hir-
canum et aristobolm̄. Scensq; fi-
lios p̄ p̄e uidi odiosos uxorem
suam distissimam uidē p̄fecto.
q̄t sub uro beniuolentiā. p̄. sepe
compauiat tiranidi ip̄i sepe re-
sistens. etiā simulatam religionē
in habitu p̄ferebat. De regno a-
lexandrie. et filiis eius. *h̄yrcani*

Que dum *no 7 arist.*
regnaret hircanū p̄mo-
gentum pontificē declarauit.
eum futurū regem indicans qui
a modesto erat. Minore uero a-
ristobolum eoq; fuerat ad ui-
deretur. puatium uile coegit.
Eo tēpe orta ē inuidia h̄esit pha-
riseorum de q̄bz p̄ cum aliis
sectis explicabitur. quoz o silio
utebatur in oib; alexandra. ita
ut eo; o silio optaret q̄sq; ui-
deoz aut exilio dāpnaret. aut
interficeret. Deniq; diogenē qui
alexandro fūat amicissim̄ occidit.
Alienigenarum q̄p̄e duos sibi
ostendit ex̄tus. ut inuidos tūti
debaçaret. Pm̄ multi ad aristo-
lum confugant. cū patrocinio
tuerentur. Sono aū regni sui
anno p̄gtauit alexandra et a-
ristobol̄. collecta p̄limoz manu.
se p̄ mat̄e regnatm̄ declarauit.
Ob hoc misata q̄relas hircani
mater cōiugē aristoboli ē filiis
in custodia recludens. obsides
accip. ne regnū sibi aristobol̄ u-
surparet. *h̄yrcani* tēpib; iugur-

ta contra romanos dimicās ama-
rio ⁊ silla captus ē. Rome aut re-
thorica cōp hī. edocta ā plociogal-
lo. Lucius poelo amatorio infu-
riorem uersus. p̄ interualla in sa-
nie aliq̄s libros cōscripsit. tandē se
interfecit. *De multiplici uiuor*

E am̄ tua aristobodia fr̄m.
lus collecto gēitu ⁊ fr̄m
mouit arma. Cūq; cōgiti eēnt
fēt in campis ierustinis: uictus
hircanus fugit in ierlm. Tandē
ea lege in concordia rediēt. ut
aristobls regnaret. hircan̄ uero
sub eo q̄bz libet fungēt honoribz.
Domos etiam p̄mutauerūt. Erat
tū cum hircano antipat̄ idumē.
cū prudentiam ⁊ strenuitatē.
timent aristobolus: calūpnias
ei p̄tendebat. Hic p̄suasit hircano
ut se dolo cōueniunt q̄re-
retur. Et ut ad arethā regem
arabum cōfuger. ⁊ auxilio redire
in regnū. *Notat q̄ cōgiti uene-*
runt ad regem arabum. ino-
pidum q̄o petra dī. ubi sedes
regni erat. Itaq; collecto gēitu.
aretha uenit in iudeam. ⁊ ob-
sedit ierlm. q̄ ⁊ cepit. n̄ dixit ro-
manorū scaur̄: soluit oblidū.
Jam enī siria desierat hīe regē.
facta romanis tributaria. Missus
q; erat pompeius ā romanis cont̄
tignem regem armenē. ⁊ il sca-
ur̄ miserat p̄sidem sirie. Q̄ cū
audisset dissensionē fr̄m in iu-
dea: ratus temp̄ ēē q̄ de facili ui-
dam poneret sub tributo: in ma-
nu ualida fines intrauit iudee.

ad q̄ legati ā fr̄ibz utiq; uenerūt.
auxilium ei hinc et in postulā-
tē. Corrupt̄ autē scaur̄. ccc. ta-
lentis missis ab aristobolo. q̄ p̄-
um ēē romanorū ioseph̄ testa-
tur: ad arabas legatos mittit
romanorū. ⁊ p̄o p̄eignom̄ intē-
tans nisi ab obidione recederet.
Recedens q̄ aretha hircanū et
antipatē philadelfie collocauit.
qui frustrat̄ spe arabum in
adūstarium spem suā stultēt.
Cumq; pompeius damascū uen-
ret: cum multis muneribz ue-
nēt ad eum orantes: ut ui-
lentiam aristoboli dignā odio
iudicaret. ⁊ hircanum restitui-
eret regno. S; nec aristobolus
sibi defuit corruptione scaur̄
fictus. Cum autē p̄o p̄e hono-
rem ei regum n̄ exhibuisset: ei
indignans in salutato p̄o p̄e
recessit. ⁊ recepit se in alexandri-
um: p̄pter inopugnabit op̄i-
di munitionē. Qm̄ collecto ro-
manorū siriorūq; gēitu in se-
cutus ē magnus. missiq; ut
de opido ad sedescenderet. Hic ū
q; p̄ impio uocabatur: decessit
at potius p̄ditari: quā parere.
Consilio tū suorum discedens
ab opido. relictis ibi cōditibz:
p̄cepit ut n̄ nisi manu sua sc̄p-
tis eplis obtemperarent. Abiitq;
ierosolimā q̄ statim insecutus ē
magnus. alac̄ fact̄ cōtra iericonā
intē metidatis sibi inuata ū p̄-
guissima idumē regio et pal-
marū plurimū ⁊ balsamū mult.

Cum incisio lapidibus acutis ro-
bore: fallantem lacnam ex uul-
neribus colligit. *Pompeius ier-*
soli templum apud
Cumq; ierosolimā gaur.
pperant: aristobolus occur-
rit ei territus. pecuniā pollicēs
que erat in alexando seq; decto
romanorū paritutum impio.
s; nichil horum effectum ē. Mi-
sum enim gabinum ad reci-
piendam pecuniā: custodes. n̄
in opidum recipiunt. His mo-
tus pompej aristobolum incu-
stodiam collocat. Cumq; ob-
sediss; ierlm: orta ē dissensio
in urbe. Nam fautores aristo-
boli urbem tueri. factores hirta-
ni romanis eam tradē contē-
debant. S; iuncta p̄ aristobo-
li in templū cessit. receptq; po-
pei in urbem: tēplum expug-
nauit. Cumq; septentrionale
uallē aggib; implet: labor
ē impfectus. n̄ obseruatis. vii.
dieb; quib; opari iudis fas n̄
ē. aggem fieri p̄cepiss;. Men-
se autem t̄cio. sanum irruptū
ē. faustus aū corneli. sulle fili:
p̄m ingredi ausus ē. Etiam
irruentes romani p̄phanaue-
runt templum. et ut alibi le-
gē equos importicib; stabula-
uerunt. Qm̄obrem traditur
nūquam de ceto pugnasse
pompeium quin uinceret. q̄
adenuis fuerat fortunatissimū.
Posto autē die ingressus tem-
plum pompej: ammiratus sitū

et ornatum tēpli et religionem
nich inde tulit. p̄cipiensq; edi-
turus ut a sordib; mundarent
templum. Cumq; imposuiss; ie-
rosolimis t̄bitum. hircanoq; pō-
tifice declarato: aristobolum cap-
tum dixit. duosq; filios ei alexā-
dy et antigonū cum totis fili-
ab; romamq; p̄filiā p̄pabat:
sine et uidet. amministrazione
scauro commissa: relictis sēc du-
ab; choortib;. *De diuisione iu-*
de in pentarchias.

Alexander uē filius aristobo-
li ex tunc fugit. qui collec-
ta magna manu iudea p̄laba-
tur. et hircano iminebat. Obtine-
bat autē minimissima loca alexā-
drium et hircanū et macheron-
ta. Nulla autē in siriam gabi-
nui: ut scauro succederet. sub
quo et marcus antonius mili-
tabat. qui cum in alexandrio
obsediss; alexandrium s̄ilio ma-
tris sue alexandō tradidit ei et ca-
stra que gabinū s̄ilio eidem
mulieris funditus cūct. ne al-
terius belli fierent receptacū.
Palpabat autē mulier gabinū
um obsequiū. uiro suo et cētis
captiuis metuens. q̄ romā fue-
rant adducti. P̄t hec gabinū
cura templi hircano mandata:
gentem iudeorū in. v. conuen-
tus diuisit. q̄i p̄pentarchias
uidet frangenti supbiā. Eo tē-
pore sēs et antip̄ amicussumus
gabinio et max̄ marcho an-
tonio. adeoq; claruit q̄ data ē

ei uxor neptis regis arabum ci-
pris noie. Qui sustulit grea. un.
filios et filiam. Primogenit' fu-
it phaselus. tot' hodes qui post
dictus e ascalonita. terci' ioseph.
quatus feroras. filia dicta e saloma.
De fuga aristoboli et itata ei cap

Post hec casu e. *unitate.*
lapsus e roma aristobols. q.
magna manu iudeoru confla-
ta alexandum muro recinge-
bat. Ad q. debellandum missus
e agabino antonius. captusq.
im aristobols cum filiis roma
pductus e. Illum quid senatus
incustodia cohtuit. filios aute
in iudeam remisit. quia gabini
ro se scelerat sponondisse. uxori
aristoboli p castellorum t'raoe.
Pb cum gabini apd egyptum
detinetur. alexander filius ari-
stoboli iudeos im ad dissensi-
onem reduit. s. rediens gabini
r pace fecit. r hircano pontifi-
um confirmavit. Q. mortuo
missus e p'ses sime crassus. ut
etia repmeret parthos q. iam ro-
manis imminuebant. In sup^o
uero p'iac militie. oe te aurum
tulit de teplo. r qbz pompeus
absulit duo milia talentor.
Ob hoc auro mos infuso intut.
Cui successit p'ses sime cassi' q.
in oibz osilio antipatri uteba-
tur. *De reditu aristoboli in sy-*
riam et a iudeis.

Eo tempore factum e disci-
dium inter romanos ppo-
peio. et iulio cesare. Cesar aute

post senatus et pompeij fugam
transmare ionium rebz omibz ro-
maq. potuit. solutum aristo-
bolum cu duabz chooribz in
siriā misit. facile p hunc
iudea posse sibi subiq. ratus.
Vet spes cesaris frustrata e. Na
a studiosis pompeij ueneno put
aristobols. Seruabaturq. corpus
ei melle solum phibita sepul-
tura donec iussu antonii in
monumentis regalibz sepultus e.
Occiditq. filius ei alexand' an-
tiochiascipione secuti p'cuss'
scdm pompeij lital. accusatioe
ptbunali p habita sup his q.
in romanos ad-miserat. Solus
aute supstet antagonus cum
sororibz suis ad qmda ptholo-
meu mane filiu q. sub libano
morabatur. r fugit. Accepitq.
ptolomeus minor' sororum
uxorem alexandria noie. q. qua
ut quidam tradit suscepit
lisania abiline pea tetrarcha.

Quos antipater et iulius cesar
in emathia cum interfecerunt

Post hec factum e p'dium
in emathia cu interfecerunt
antipater r sub pompeio iudei.
Q. cum redisset in iudeam. tunc
cesaris impetu. liberos suos ad
arabas cognatos eor' transmi-
sit. Mortuo aute pompeio. an-
tipater inclientelam cesaris
se stulit. Misit aute cesar
mitedatem pgameu ad expug-
nand' pelusium intens cu
eo incolam libani ptolomeu

et antipatrum cum tribus milibus iu-
deorum in uirtute antipatri plu-
rimum erant. Namque et muru-
puni transierunt. etiam in phitai ad
obsequium cesari: prudentia
sua inclinavit. et inuito philo est
ceteris egyptiis pluribus oculis toto
possit corpore preter se servat
ex philo. habitaque uictoria suo-
rum factorum apud cesarem mittente
testem fuit. Marcho etiam anto-
nio in pluribus cum comitante fac-
tus est amicus cesaris. Cui cesar
romanam civitatem finit et imu-
nitatem donavit. etque gratia pon-
tificatum confirmavit hircano.

*Quod antipater procurator in
iherosolymis erat. mmmmm*

Eo tempore antigonius anti-
patrum et hircanum emi-
nabatur apud cesarem. dicens eorum
consilio preem suum et fratrem in-
fuisse. Ad hec antipater ueste preta
mutitudine uulnerum de mo-
strans. sub non opus est dixit. cum
cicatrices se tacente clamarent
ipsum fuisse fidelem romanorum.
Cum antigonius filius fuisset fugi-
tiorum. Nullus enim ipsum a pon-
peio quo amicitia potuit apud
lex nec in a cesare quicquam cum
esset amicus. Et cesar cuiuslibet
dignitatis sub pontifice in iu-
da dedit antipatro optionem. qui
remissa dignitatis mensura in ce-
sarem procurator iudee declaratus
est. impetransque ut eiusa preme-
nia. renouare sibi liceret. Reg-
numque concessit hircano. ita

in ne rex uocaretur. Sextum etiam
cognatum suum cesar sine preter.

*Quod herodes factus est princeps ga-
lilee et princeps iulie sub philo.*

Post hec antipater filium syrie.
suum maiorem phaselum
iherosolymis sub se procuratorem sta-
tuit. et herodem galilee preter fecit. Qui
cum non strenuus esset: principem latro-
num ezechia cum sequentibus ei in-
terfecit. ad eoque terram que reddi-
dit. ut publice herodes preter gali-
lee cantaretur. Phaselus quoque
indolens fratri bona emulatione
supare stabat. ob hoc et preter eorum
obsequiis regalibus agere colebat.
non propter hoc tamen minus fidelis fuerat hir-
cano. Verumtamen fieri non preter ut luo-
rem in bona gestis quicquam effugiat.
fratres ergo qui dixerant hircano quod
antipater et filius eius rebus transierant. ipse
uacuo regis nomine sedes. Huius accessus
paulatim hircanum. cum die
tuit herodem iubet accessum. Qui mu-
nita preter galilea. ad regem perperabat.
ferens secum sexti epistolam. precipi-
entis hircano ut herodem ab omni
amine et pena liberet. Hec multo
preter fecit est herodes princeps militie
sexti. et et iniuria preter uocati-
onis. herodes uindictas in hir-
canum. non preter ei et fratri impetrum eius
fregissent. *De morte iulii cesaris.*

Quod o tempore dolo et signis.

Brutus et cassius. occisus est ce-
sar. et preternum si inisset. uir-
tutis principatum. fuerat quippe im-
perium rome a romulo sub regi-
bus annis. cc. xlv. preter sub consulibus

res acta ē annis. ccc. lx. iij. Obiit
autē cesar anno. sue etatis. lvi.
corpꝫ p̄ rostris obustum ē. Sta-
tuit autē p̄ls in foro solida co-
lūpnā numidicū lapidis. p̄p̄
pedū sup̄ qm̄ tumulatus ē que
et uista dicta ē. Centesimo die
ante mortē eius fulmen cecidit si-
statuam ei in foro. ⁊ de nocte eius
fē scripto. c. lūpnā capitalem ab-
rupit. Hode p̄cedenti diē obiit
sui fenestre talamū ei cum tanto
streptu apte fē: ut galienus astra-
tis ruituram domū extimaret. Co-
die ē ad capitolium ier. date fē
ei lūcē indicēs imminētis mortis
q̄ dum referretur oculis. in ma-
nu ei inuente fē: n̄dum solute.
Die sequenti apparuerūt. fē. soles
inouente. Q̄ paulatim in unū
corpꝫ solare redacti fē. signantes
q̄d dñum lucij. antonij. ⁊ mar-
cij antonij. ⁊ augusti. in monar-
chiā rediret. t̄ p̄t q̄ noticia t̄y
dei. ⁊ unī. toti orbi futū immi-
nebat. bos ⁊ arant: locutus est
dicens. Inbreui magis desitot ho-
mines q̄ frumta. *Uod herodes*

ost hec cas. cohesit
Herodes uenit in siria. ē p̄dem p̄-
ses fūat: colligenzq; gētiū s̄ au-
gūm adolecentē ⁊ marciū. anto-
nium. *magis* vii. talenta a iudis grige-
bat. Primi autē herodes de galile-
a. c. ferens talenta fauorē cassij me-
ruit. morā aliorū in digne feren-
tis. P̄fect⁹ ē. etiā herodes ē cassio
ad plūm. q̄ ei adēpta uictoria:
regnum iudee pollicebat. *De herode*

antipatru iudicā p̄ hōdem.

Erat eo tēp̄ cum hircano
quidam de amicis nocte
malic. aspirans ad sacerdotium.
Cūq; decreuiss̄ hircanū ueneno
appetē statuit p̄ appetē antip̄m.
imemor b̄nficiōy ip̄i. Suscepto
itaq; ueneno p̄ ministrū mor-
tuus ē antip̄r. Malicū ū cū de
morte ei suspect⁹ h̄retur: coram
hōde in m̄tis se excusabat. Con-
q̄st⁹ autē hōdes p̄ eplām de morte
p̄t ap̄d cassium. rescriptū ip̄i ac-
cep̄: ut dolū dolo uindicaret.
Sēp̄it autē cassius ciliarchis
ut in uista cā hōdi op̄e ferret.
Vocauit itaq; hōdes hircanū et
malicū ad cenā. qui cum trent
cūseptum malicū ciliarche in-
terfecerūt. hircanū autē stupore dis-
solutus occidit. *Uixit* recepta aīa
p̄cūtabatur hōde: q̄ malicū
occidiss̄. Cūq; unū respondiss̄ cas-
sij p̄ceptum: ait. Me ⁊ p̄nam
cassius seruauit in colum. am-
borum in sidatore p̄p̄to. Non
m̄tum p̄ ē eḡtaret hōdes damas-
ci. sed p̄ malicū fē. in uisione fr̄is
mouit arma. s̄ phaselum. fult⁹
hircanū s̄ filio. Cūq; ualuisse
hōdes hircanū aggredi attēpta-
bat. S; p̄ affinitatē redierit in
concordiā. *Habebat* q̄dē hō-
des uxorem nocte dosidē. s; igno-
bilem de q̄ ⁊ et antip̄m suscep̄.
fē dūq; mariāne neptē hira-
cani. ē etiā amore occidit se ⁊ hō-
ē. p̄fect⁹. *Uixit*

Habuit siq̄dē hōdes uxores.

ix. ex q̄rum. vii. nūōsam suscep
sobolem. s. de his paucos nūare
sufficiet. Primogenitus ē antip̄r
ex doside. Alexand̄ et aristobolus
ex marianne. archelaus ex matha
ca. samaritide. hōdes antip̄r q̄
post tetrarcha fuit et philipp̄ ex
deopatra ierosolimitide. *et philipp̄ iudee uideret fac
tū iudee ab antiochie*

ed ubi cassio in philippis
infecto cesar in italiam.
Antonius in siriam diuēsserunt.
iudeorūq; optimates phaselum
et hōdē. ap̄d antonium accu
sabant. quod rerum sumā ui
possiderent. nom̄ tñ sup̄er
hircano. hōdes autē mūnibz
placuit antoniū. reuocant ei
in memoria p̄ris sui. antiq̄m
ē eo familiaritatē. Cum aū de
nuo antiochie a. c. iuris iudis
accusarentur. astante et hircano
p̄cunctabat hircanū anto
nius: q̄ nā rē gēndis ēent ap
tissimi. Cūq; hōdē et fr̄s ei
aliis p̄tuliss̄: hilarat̄ antoni
eos deperatōnibz iudee tetrar
chas declarauit. Abente aū
antonio romā: pachorus rex
parthorū in manu ualida eu
fraten t̄ngissus ē. ad quē lisa
nias antigoni nepos descen
dens. fili tholomei ex alexand̄
ut sup̄ dictum ē pollicet̄ est
talenta. m. et uigines quingen
tas ut antigonum in regnū
induceret. Acceptis itaq; a pa
choro multis milibz parthorū

antigonū ierlm expugnabat. et pha
selus quidē muros. hōdes domū
regiam custodiebat. S. cum int̄s
s. urbē antigonū in diebz pen
tēcostes. et in foro dūmicatum ē.
Cū autē de pace t̄taret. anti
gonus parthorū regē. arbitrium
in dolo deposcebat. Eḡsi s̄ ḡ
hircanū ē phaselo et antigonū ad
pachorū p̄partes. hōdes noluit
cum eis descende suadente mari
anne ut nūq; fidē parthorū fidē
h̄ret. hircanus uero et phaselus
invenire a parthis comp̄hensi s̄.
Q̄ accepto hōdes nocte ad ioume
os contribules suos cōfugit. Pre
misit siquidē uxores et libos et un
ūsam sup̄ellectilē suā. Et ip̄e sub
seq̄t impet̄ seq̄ntū: sustinebat.
Grauiorē autē parthis iudōs in
fuga exptus ē. Cum q̄bz sexage
simo a ciuitate stadio dūmicatū.
ibidem ob incredibilem uictoriā
castrum munitissimū: p̄ea fir
mauit. q̄d hōdion dixit. Dimis
sis autē uxoribz et liberis inopi
do massada. sub otodia fr̄is sui
iosuppi: in petram ciuitatē arabū
p̄gxit. Parthi uero n̄ solum an
tigonum restituerūt in regno ue
rum etiā phaselum et hircanū.
uictos ei tradidērē ubandos. At
ille hircani auriclas dentibz
truncauit. ne q̄n mutatis rebz
solutus: pontificatū reciperet. Ab
inteḡ enim sacra celebrari optet.
Phaselus uero q̄ itatē p̄uenit
est. qui ē nec ferri copia. nec ma
nus libas h̄ret. ad saxum fracto

exodii

2. mortuū ē.
Josephū
refert eū
ad patres
missū.

capite expirauit. Cognito quod
quod herodes euaserat aut se equi-
mitter mon. quia ultorem ui-
uum relinqueret. De hirta-
no sunt qui dicant. quod me-
dicus ab antigono sibi mis-
sus. inauriclas ei uenenū p-
medicamento infudit. diu habi-
tum ludibrio. *Quod herodes romae
apud est rex iudee.*

Herodes accepta morte fratris
romā p-pabat. nec hiemis
aspirante retentus ē. circa panphi-
liam fracta nauis et in rodo re-
pata. romam p-fectus ē. Primo quod
cām uie exposuit antonio. quod
miratus ē casum et miserum ē. se-
natus p-suasit: ut hōdem regē
iudee declararent. Coronatus ē
hōdes augūto et antonio hinc et
in astantibus: in capitolium
ductus ē. Vbi et decretū senatus
sup hoc factum repositum ē. Re-
missus ē in iudeam herodes. du-
os principes cum eo. uentū et
hilo. qui eum in regno collo-
carent. Cum ergo uenisset in gali-
leā. hilonē antigonū mercede
corrupto et p-pterā congredi aduer-
sus antigonū diffēbat simula-
tis occōnibus. Cumque tād obsecris-
set ierlm: romani tū p hiemis
aspirante tū p inopia uicti ab
obsidione discedentes. in iudum
et galilea hiemabant n tunc
tū herodes ociosus erat. s; latro-
num multitudinē psequens.
etiā incautus eos suffocabat ig-
ne. Inter quos erat senior. et si-

liorum p-ri. quos ipse occidit in
hunc modū stans in ore spelun-
ce. singulos notatim euocabat. et
p-deuntē quicquid filiorū trucidabat.
nouissime et uxore. tād se sol-
sum uulnere sup mortuos misit.
*Quod herodes pullo antigono p-
fuit et in throno regni in ierlm.*

Eo tempe ita athenas mo-
rabatur antonio. et iam
amore cleopetre tenebatur: ad quod
p-pabat herodes sup dolo hylonis
querelam facturū. Intūm autē
et iosephus ut alioquo p-elare faceret
repto hōdis impio et antigonū
dumicauit et uictus decapitatus
ē a papio p-ncipe militie anti-
goni. tūc autē antigonū cal-
caribus libare in humanitē ag-
gressus ē. Cum autē accepisset an-
tonius dolum hylonis: misit so-
lum et hōde in manu ualida.
Qui ueniens in iudam. occur-
rentē sibi papium uicit. captoque
fauore frī suo. insolatium fratris
occisi tūc misit. Tād. in sibi
obsecra ierlm cum in. vi. roma-
ni irruerent in eā nulli par-
cebat etati. licet hōdes rogaret
ut p-erent. Antigonū quod desce-
dens ad pedes socii p-stratus
ē. Quē non miserat solus. s; ir-
ridens antigonū appllauit et
in uincta iecit. Cum autē omnis
militum multitudo ad uisenda
scā et fanū spoliandū incitaret.
refrenabat eos herodes adhibere
quod si uicti fuisset fore dicent in-
etoria. si quod iudis nephas esset:

culpa sua visum fuisse. Inuehe-
batur q; in solium si uacue-
rit i opib; ciuitate solitudi-
nis se regē relinq̄ret. de suis aū
facultatib; mēdem singl; se
daturum firmavit. Cūq; p̄mis-
sa complēss; .soss; aurea antago-
ni corona deo dicata. uinctum
antagonum ducens antonio
remēbat. Quē antoniū securi
percussit. Confirmatq; ē herodes
in regno iudee. .iiij. anno q̄
rome diadema suscepit. In ē q̄
q̄nq; p̄les. q̄nq; partiores an-
ni regni herodis legunt. Trans-
latū est itaq; regnū de iudea
ad alienigenam imminente
x̄ aduentu. Audient hircanus
herodem regnantē rediit in iu-
deā i pristinū ḡdum resti-
tut ē. excepto q̄ n̄ ministrabat.

*De morte mariannes dolo sa-
lome.*

Sensio inter mariānem
et sororem herodis salomā. hec
illi mēcium. illa huic igno-
bilitatem. obtebat. consilio ū
sororis: herodes hircanum dolo
occidit. eo q̄ sibi regnū deberi.
hircanū dicit. In solatium autē
mariannes ionathan frēm ei
ē ēēt. .x. i .iij. annorum ponti-
ficem ordinauit. etiā dolidē
cum filio antip̄to ad petrio-
nem mariannes a ierlm̄ expu-
lit. sot t̄bz sollemnitatib; ad-
adorand; eis ascendē ierosoli-
mā p̄mittens. ē cont; saloma
suggente occisus ē i ionathas.

eo q̄ ad regnū uidetur aspira-
re. Cumq; accusaret saloma
mariannem de adulterio addi-
dit q̄d exp̄sse imaginem suā
miserat antonio ut ad amorē
suum eū incitaret. Qd̄ ut cog-
nosceret herodes p̄perauit ad an-
tonium mariannē sub t̄odia
uiri salome collocans t̄a ei tra-
dens insignia. sub q̄bz si nun-
tium ipi foret mariāne occi-
det. Dumq; morā faceret herodes.
uir salome q̄ sibi fuānt ip̄ata:
marianni reuelauit. Reuerso
autē herode uxori ē in sinu eius
dormiret. cum lacrimis q̄ de mor-
te eius impāuat indicauit. Ca-
liensq; astratis herodes. sciscita-
bat a sorore. dormiū ne uir tuus
ē marianne? Q̄ ait. Dormiū. Sta-
tiq; mariāne occidi feci i uirū
sororis. Verū de morte uxoris q̄m
sup̄ modū diligebat indoluit ad eo-
ū tāq; lunatic; ebrius amāā t̄cet.
Cum autē ualuisse antipa-
trum ē matre reuocāū. filios
autē quos de marianne sus-
cepit alexand̄r i a ristoblm̄
romā misit. libalibus artib;
instruendos. Q̄ augustus ad-
didit regno herodis traconiti
dem et itam.

Post h̄ commissum ē. plū
ap̄ actū inter augustū
et antonium. cui n̄ int̄fuit
herodes missus ab antonio i
regem arabum ad petionē
cleop̄re: ut q̄libet eorū uicto:
ip̄a regnū ipi optineret. Mortē

enim regum orientalium iam tē
moliebatur. ut per ipā regnaret.
Quāq; hōdem offensum antonio
reddē moliretur. nec effice ualeat.
tū iericonnam terrā palmarū
et balsami feracē insui dñum
iam tñstulat. Victo g̃ antonio
ē augustus rodū ueniss; si re-
putaret antonium uictum ē
sup̃ ēēt. hōdes pichis occidens hō-
des deposito habitu regio in-
culto priuato stetit ante cesarē.
et ait. fateor me fuisse utilē an-
tonio et fidelem qđ expt̃ fuis-
ses ab actio si affuissē. Vē ē
oīo. defui frumta et auxilia
mittens ei. nec m̃ dēem si m̃
adq̃escens occidiss; cleopatā oīo
uīi formē. Vna g̃ ē uicto uic-
tus sum. coronāq; ē fortuna de-
posui. ad te autē ueni. spē salu-
tis de uirtute plument. Ad h̃ cesarē
imo salū esto. et nūc regnato tū.
Mertus es ut plūmos regas. ē a-
micia mīata fide tuarū. Recte
fecit antoni qui magis cleopre
paruit qm̃ t. Te enī lūcti sum.
p̃ a amicitia. Expiat q; t bñ-
fate. ut ñ q̃rat antonium. Cū
aū pparet augstus inegiptū noī
solum m̃plū ut hōdis enitū-
it. uē etiam in deserto eunti
et redeunti gētiū. ita paut
nectia. ut nec aq̃s copia de ēēt.
ñ q̃q̃m utensiliū ita ut mira-
retur cesar. Mortuus g̃ cleopat̃.
et antonio. modicū ē regnum
herodis romani cūclamabant.
Ob hoc augt̃ cum restituss; paz

tem regni. qm̃ abstulāt cleopā
cōtradidit ei traconitidē et tur-
eam. totāq; maritimā usq; ad
pugūstratonis. qm̃ p̃ in hono-
rem augusti cesarē appellauit.
Edificauit aū in ascalone domū
regiā. et deinceps agnominat̃
ē ascalonita. Natione enī ydu-
mē fuit ex p̃te. arabī. ex mat̃.

editq; ei **De hōdianis.**

cesar. ccc. galatas. satelli-
tes. stipatores. cleopre inmanes
et sanguis humani audos. Q̃
ē p̃ cleitū drent a flumine deu-
to sup̃ionis galatie sup̃ q̃ oriū-
di fuerant. de ceto hōdianū dic-
ta sunt. Cum autē feciss; p̃ in
ierlm̃ tūm q̃ ē tū dō q̃ uoca-
uit antoniam fē et nūc aliā q̃
uocauit agppinā. a cesare. enī
amabatur post agppā. et ab
agppa p̃ cesarē. Posuit et aqlā
auream s̃ speciosam portam
tēpli in m̃si pondis. in honore
romanoī. uidens to egē ferenti-
bz. fecitq; et hōdion in quo et
sepultus ē. et phaselū in memo-
riam tū. repauit samariā q̃
et sebasten nōiauit. u. et tēplū
maximū cesari dedicauit ali-
ud etiā templum circa iorda-
nis fontē candido marmore
cesari posuit. Pr̃s non erat
idone regni locus. quē uacūū
honore cesaris relinqueret. An-
no q̃. xv. regni sui tēplum
dñi magnifice decorauit. nec
solum in regno suo. uē et in
ad iacentib; ciuitatib; memo-

Italia sue libertatis. et indultis o-
pa relquit. Fecit etiam cesare-
am palestine in qua stemonis tris.
in qua contra aduentu cesaris.
augusti portum de candido mar-
more construxit. in qua p a pet
epc creatus e centurio cornelius.

De offensa hodiis in fili

Post hec redierit a studio
filii eius et erat alexand
acrima porator. quoy unus fili
am salome amice sue dixit ux-
orem. Alter filia regis capadocia.
Iamque licenti de successione regni
cum patre disceptabant. Ob hoc
offensus pater antipatrum illi ipse
satagebat. In testamento quoque ap-
tam suam successor declaratus.
Quoniam predicti fratres de matre patris oc-
culte tractabant. quod presentis per
a se eos reiecit. Hi uero romam
navigauerunt. ut patris iniuriam
deferrent ad cesarem.

.grobm.

(7) 11

domino dñi noll

8 aug 12

Incipit euangelica hystoria de
conceptione pcurionis.

Iuxta autem in
diebus hōis re
gis iudee efflu
xit annis reg
ni ei. vñ. xxx.
sacerdos nōse
zacharias de
uice abia. et uxor eius aaroni
ta helizabech. Dauid enim am
pliare uolens etiam dñi. xxiij.
instituit sumos sacerdotes. quo
rum unū tñ maior. qui dice
batur princeps sacerdotum. Sta
uit autem. xvi. uiros de ele
azar. et viij. de iythamar. et se
cundum sortem dedit cuiq; eb
domada uicis sue. Habuit autē
abias octauam ebdomadam. de
cū gñe zacharias. cum in die p
pinationis incensum poneret.
predixit ei angelus nasciturum
sibi filiū de uxore. Qui sūde
rans stilitatem uxoris et utriusq;
senectutē non credidit. et ob hoc
obmutauit. usq; ad diē partus.
Hōm q; pueri et magnificen
tiam cum abstinentia ei in
dicauit. Concepta autē heliza
beth et occultabat se mīlib; s.

de conceptione saluatoris.

Mense autē. vi. missus ē
gabriel in nazareth ad
mariam uirginē desponsatā
iōseph. Cūq; ea salutata. dix
isset eam pcuram ihm filiū
absolutum. Quēsiit q; qm fieret.
cum se nō cognitam uirū maio

197
nouisset. nisi aliter dñs disponeret.
Addidit angelus non de uiro. s.
de ope sps scī. concepturam. Et
iam helizabet cognatam suam
concepisse ei indicauit. Pūpūte
enī erant sacerdotal trib; et re
gia. Nam et aaron uxore hūit
de uida helizabet sorore naaso.
et ioiada pontifex iocabet filiā
regis ioiam. Et ait maria. fi
at mī scdm uerbum tuum. &
statim conceptus ē x. de uirgi
ne. plenus homo in aīa et car
ne. ita tñ qd lineamēta membro
rum humanis uisib; discū
nī pssent. Creditur autē fuisse
conceptus. viij. kt. apt. et reuolu
tis. xxxij. annis. ead die cruci
fixus ē. Ideo autē h sola tñ
s. leuitica alijs pmissabat. op
nlla in ē potat possessio num
ofusio. cum tñ leuitica sortem
n hūit inter frs. De or
purgens autē **curionis.**
maria abiit in ciuitatē
iuda. Iuda nomen ē regni. n
tñ. Ierlm enim mibu benia
min erat. Pqm forte tñsiuit
ad optum in quo dñt zacha
riam tē habitasse. iij. milario
a ierlm. et ibi natum iohem.
et legā in libro iustorum. qd
beata ugo primo eū leuauit
a tra. Et cum salutass; eliza
bet exultauit infans in utero
ei. & cum matre dñi sui et be
atam elisabet eam ppharet. e
dixit maria canticum ūe leticie
dño dicens. Magnificat. et. Ma

sit autē beata maria ibi m̃sibz
 tbz. ministrans cognate sue don
 pareret. Et tunc rediit in domū
 suam. Octava autē die ē artum
 cōetur puer. et uocarent ē noīe
 zachariam. aut mater. iohs ē no
 men ei. id ipm sc̃psit et pater.
 sūpto pugillari. ē autem pugil
 laris. t. tabella que pugno potest
 in cludi. t. calamus scriptoris. et a
 pertum ē os zacharie. et pphans.
 canticum fecit dñō. Puer autē cē
 cebat et for
 tabatur
 spū. et erat
 in desertis
 usq; in diem
 ostensionis
 sue ad isrl.
 Reuerent au
 nazaret. in
 uenta ē a spō
 so in uīto hñs
 de spū scō. Q
 nolens ea t
 ducere in
 iugem. ocul
 te uolebat
 dimittere. In
 sompnis au
 tem amoni
 tus ē ab an
 glo ut acci
 per eam in
 coniugem. et
 ne suspicari
 tur ad ultū
 conceptum puerum de spū scō
 indicauit. et ut ihm uocaret pce

B̃ndict̃ dñs
 dñs isrl.

pit. quia saluum facer popu
 lum suum a peccatis eoy. Et ex
 hoc cognouit ioseph dñm nas
 citurum q̃ solus peccā dimit
 tit. Et accipiens sponsam in
 uxorem. cum uirgine uirgo mā
 sit. hñt autē uirgo uirum.
 ne guida infamaret. et ut ui
 ri solatio et ministio frueret.
 et ut diabolo occultaret dei
 partus. **De descriptioe orb.**
 et dieb; illis. gñt edictum a
 cesare augusto. ut de sc̃betur
 uniuersis orbis. Volens scire ce
 sar nūm regionum in orbe
 que romane suberat orionū.
 nūm etiam ciuitatum in qu
 bet regione. nūm q̃ capitum
 in qualibet ciuitate. p̃cepit.
 ut de suburbanis. opidis. ui
 cis. et pagis. ad suam conflue
 rent homines ciuitate. et mag
 uicq; habitarent. ad ciuitate
 conuenirent. unde traherant
 originem. et quisq; denarium
 nūmum. s. argenteū. pretij. et
 nūmoriū usualium. uñ et de
 nariū dicebat. Presidi punitae
 tradens se subditū romano
 impio p̃fiteatur. Nam et nūm
 imaginē p̃fēbat cesaris. et sup
 scriptionem noīis. et qz nūis eoy
 qui censi capite ferebantur.
 ito detrimabat nūo. et redi
 gebatur in sc̃ptis. ideo p̃fessio
 hñm de sc̃ptis uocata est. hec
 descriptio p̃ma fca ē. a p̃sīde
 syrie arino. Prima dñ. q̃ntū
 ad cirinum. Qa enī iudea

in umbilico nre zone habita-
bilis ee dr. psum e. ut in ea
inchoaretur. et dein pstantes
regiones alii pfides psequerent.
Vel forte pma. i. uniusal. quia
alie pcesserit pncipales. Vel pma
forte caput in ciuitate fiebat
a pfide. scda ciuitatum in regi-
one alegato cesaris. tertia regio-
num in orbe. coram cesare. h
pimum iudea fca e stipendia-
ria romanis. h descriptio qd an-
nis fieri uidet. quia in euan-
gelio legit. Magister ur non
solut hoc anno tbutum. Ascen-
dit aut et ioseph a nazareth
in bethleem eo qd er de domo
dd. ut pferret cum maria uxo-
re sua pregnant. Sum mulie-
res pferbantur iungens e. sic.
ut pferretur i maria. Si soli
uiri. sic e ordo. Ascend ioseph
cum maria. *De ortu saluatoris.*
Natum e aut dum eent
ibi peperit iugo filium su-
um pmo genitum. n p qm ali.
s. anteqm nris i pannis in
uolatum reclinauit eum in
psepio. qz non erat ei ali loe
in diuisione. Difficile eni fuit
paupibz pferria multoz quz
ob to ipm conueniant. uacu-
as inuenire domos i in iug
tntu qui erat inter duas
domos opuntum hnt. q di-
uisionum dicebatur. se recepuit.
sub quo cuet ad colloqundu.
t pntend in diebz oia. t p
aris intempie diutebant.

forte ibi ioseph presepium fecit
boui et asino. quos secum duxat.
in quo repositus e ihe. Ad qd qda
referunt illd ysaie. Cognouit
bos possessorem suum. i. asin. ps.
d. l. i. illd abacuc. In medio ouium
aiatum cognosceris. i. etia in
picturis eccliaz que se quasi li-
bn laicorum. hoc representatur
nob. s. dr qz tenum in quo ihe
iacuit delatum e rome ab hele-
na. et e in ecclia scs marie ma-
ionis. Infrabasilicam n longe
a psepio quiescit ieronim. pau-
la quoq. i. eutrochii. in bethle-
desunt. *De nativitate dni.*

Natus e autem saluator an-
no regni augst cesaris. xlii.
Annos enim. xlii. qui ante u-
luz fluxant usq. ad actum bel-
lum. regno augst conuamur.
Anno uero regni horis. xxi.
uniuso orbe pacato. natus e
dnis nocte dnice die. qz si ta-
blam spota retro paxat. inue-
niel h anni concurrente. v.
reglaru ianuarij. in qbz iunc-
tis et sublati. v. unus re-
manet. Itaq. kthas ianuarij
in dnica inueniunt. qd occurrit.
Ham ea die q dn fiat lux. i.
facta e lux. uisitauit nos ori-
ent ex alto. Inchoata e. uero
scdm qsdam. v. etas in nat-
uitate x scdm aptm qui ait.
Cum uenit plenitudo tepo-
ris misit ds i ceta. scdm alios
a die q baptizat e pp uim reg-
nauam data aqz. Scdm ali-

bethleem beth

11

regentium

os a passione. quia tñ apta ē por-
ta. et inchoata ē quodam modo
septima quiescentium. fluxit
autem ab adam anni. v. ccc. r.
ab abraham. ii. xii. s. Ad hec q̃
k̃da apl̃ fuit. vi. fñā post mor-
tem ihu in anno eod̃ seq̃t̃ dies
natiuitatis ei. fuit in dñica. i.
tō fuit in anno conceptionis et
natiuitatis. *De cantico angelor̃.*

Et pastores et cūcti dñi
erant in regione eadem
uno miliario a bethlēm. custo-
dientes uigiliat noctis sup̃ gre-
gem suū. Nos fuit antiqui-
oribz in utroq; solitudo uigili-
at noctis custodire ob solis ue-
nacionem. qui forte et ap̃d
iudeos ex usu cohabitantiū
molebat. Et ecce angls dñi
steterunt iuxta illos annūtiānt̃
eis natum ēē saluatōrē in beth-
lēm. Et in signum positum
infantem in presepio nūcia-
uit. Et facta ē cum eo mlti-
tudo angelor̃ dicentiū. Gl̃a
in excelsis deo. i. ē. Quia p̃ xpm̃
gl̃ificatus ē pater. i. pax facta
ē. inter dñm et hōiem. inter
anglm̃ et hōiem. inter iudeū
et gentilem. Phac multitudi-
ne angelor̃. t̃ p̃g̃ge pastorū
uolē quidam locum illum
p̃phicē dictum. turrim̃ g̃gis
ibi. Et tu turris g̃gis nebulo-
sa. cum tñ iam primo cont̃ex-
rat. Hoc nom̃ loc̃ tō. q̃z iacob
pauit ibi g̃gē cum rachel
parturiret. Et transeuntes

pastores usq; bethlēm inuene-
runt ubum q̃d factum erat
ad eos. i. qui audiebant mira-
bantur sup̃ his que dicebant̃
a pastoribz ad illos. Maria q̃
conseruabat om̃ia uerba hec
conferens in corde suo. De qua
natus ē. ihc. ut putabat̃ fili-
us ioseph. x̃ enim gñatio sic erat.
Prima quidem gñatio ē con-
ditio hōis de terra. sc̃da de late-
uri. tertia de uiro et femina.
quarta sic erat. ut sine uiro
nasceretur homo de femina.
Vnde et approp̃ata cum lo-
cutione p̃nomine. xpc̃ filius
hominis dict̃ ē. Prima et sc̃da
gñatio ruer̃t. Tercia. de rui-
na gñamur. in quarta de ru-
ina suscitam̃. Octauo die cū-
cidet̃ puerum. i. de darauer̃t
nom̃ eius ēē ih̃m. q̃d impositū
erat ei ab anglo p̃uisc̃m in
utero concipetur. s. Dicitur q̃d
p̃putum dñi delatum ē ab
anglo karolo magno in tēplo
dñi et t̃s̃latum ab eo ad q̃m
i. p̃ea a karolo caluo positum
in ecclia saluatoris apud car-
rosiucor̃. *De cyagis.*

Tercia decima uero die. ecce
magi uener̃t ab oriente
ierosol̃. dicentes. Vbi ē qui
natus ē rex iudeor̃? Vidim̃
enim stellam ei in ori. i. ue-
ado. ei. Successores fuer̃t ist̃
doctrinē balaam. q̃ stellam
nouer̃t ei uaticinio. i. a mag-
nitudine sc̃ie. magi nūcupa-

n sunt. Qs enim gty phos. ple
magos appellant. Venerunt de fi-
nibz persiarum et caldeon ubi
fluvius est sabba. aquo et sabbea re-
gio est. Quidam tñ non eos ma-
gos pmo putant distos. s; p qm
dolum hodoi paliam via reuer-
tentel fefellerunt. Crisostomus dicit
stellam multo ante tēpe visam.
qm xpc nasceretur. et ita multo
tempe de longinquo venerunt.
Potuit tñ fieri ut in .xii. diebz
sup diomedarios sedentes longa
triarum spatia transirent. Au-
diens magos hodoi rex turbatus
est. et ois ierosolima cum illo. Tim-
or rex ne quis de semine hircan-
ni. Aristoboli natus esset regnat-
us. se tamq alienigena desitu-
to. Turbatur autē ciuitas. noui-
tate mirachi percussa. Cūq; dili-
genter disceret rex ortum stelle
a magis: ut p eam natalē pue-
ri cognosceret. etiā a sacerdotibz et
scribis sciscitabat: ubi p nasceretur.
Qui uxē micheam in bethleem
effrata nascitū dixerunt. Beth-
leem prius dicta ē effrata ab ux-
ore caleph que ibi sepulta ē. Q
quidam suspicabant filiam
fuisse hur. et marie sororis moy-
si. Pta uero post famosam
stilitatē p qua helimelec cū do-
ma sua adit moabitaf cum
reddita fuisset ei inēdibil' ubtas.
dicta ē bethleem q sonat domū
panis. Dixit autē rex magis.
ut inuentum pūm sibi indi-
carent. ut ueniens adoraret

eum. Jam enī dirigerat animum
ad pndendum puerum. Qs egdi-
entes de ierlm stella ancedebat
usq; dum ueniens staret supra
domum ubi erat puer. Dicit
fulgenti stellam tunc creatā no-
tabilem et discretam ab aliis. et
insplendore q lux diurna n im-
pediuit. et in loco. qz neq; infir-
marito cum stell' minoribz e-
rat. nec in ethere cum planetis.
s; in aere uicina terris tenebat
uias. et in motu. qā p immobi-
lis sup iudeam. magis signū
dedit ueniendi in iudeā. Q ex
delibatione sua ierlm tāqm cap-
iudex audierit. Qbz egressis tñ p-
mo motu notabili precessit eos.
Que pacto offio suo: mox ē de-
fuit: reuertens in piacentem ma-
tiam. unde supia fuerat. Tamen
qdam tracto bethleem uoluisse
qd in puteum bethleemitarū
cecidit. et post in diebz paulē et
eustochyū qdam uirginē deo
dicatas eam miraclose uidisse.
Qd qz fabulosum existimauerit
frs cum qbz monasticam uitā
ducebat: eum a munioe sua
qinq; sepauerit. De oblatione et no-
bis gressi uero magis *magorum*
gi domum qm lucas diuisonū
noiat. obtulerit puero singli
aur. th. et mirrā. scdm consuetā
sabeis oblationem. tñ significantes
eum. regē: dñm. s; mortale. Noia-
tum magorū hec sūt. hebraice ap-
pell'. hamet. damasē. Grece: gal-
galath. magalath. saracm. Q cū

deliberassent de reditu: responsu
ē eis in sompnis ne redirent ad
herodem. Et uenientes tharsum
alicie. conducto nauigio redierūt
in regionem suam. *De ipapanti*
et postq̄m dñi. i. otinatioe. syme.
Impleti sūt dies purgationis
marie tulit puerum in ierlm.
ut sistēt eum dño. i. offerendo
psentarent. Et dederūt hostias peo.
paturturum et duos pullos co
lubarum. in sup redimeūt eū
s. sicut argenti. Et erat in ierlm
simeon senex qui acceperat a spū
scō non uisurum semorē. nisi
p̄us uidet xpm dñi. Et tunc eo
dem spū uenit in templū. & ac
cipiens puerum in ulnas suas:
sciens eum xpm et ait. Nunc di
mittis et ē. Et pphas de passioe
x̄i ait ad mariam. Et tuam ip̄i
animā p̄transibit gladi. i. pas
sio xpi ip̄i. Non enim absq; ma
trio dolore potuit uidē crucifi
gi filium. et si sparet resurrectu
rum. Ut ita animā ip̄i que
et tua ē. qm. i. q̄i tuam diligis
p̄transibit gladi. Ead̄ hora supue
ni et anna pphissa. et loquebat
de illo om̄ib; qui exspectabant
redemptionem isrl. *De fuga dñi*
*T*unc hero in egyptum.
des uidet q̄o illusit ēē
a magis. Uides herodes magos
sibi nich renuntiasse. putauit
eos uisione stelle deceptos. et eru
buisse redire ad eū. et id ab inq̄
sitione pueri cessauit. S; cum
audiss; que dicta sūant a pasto

rib; et mag; pphas simeonis et
anne. sensit se illusum. et de
morte puerorū bethleemitarū
tractabat. ut ille q̄ ignorabat
cum eis occideretur. Ppterea p̄ a
monitionē angli. ioseph fug
cum puero et matre ei in egypt
tū usq; ad obtinū hōdis. Cumq;
ingredietur dñs egyptum. corru
erit idola egypti: scdm ysaiā q̄
ait. Ascendet dñs nubem leuē
et ingredietur egypt; et mouebun
tur simulacra egypti. Traditq;
q̄o sicut in gatu filiorū isrl de
egyptō. n̄ fuit domus egypti in
qua deo pcurante n̄ iaceret pu
mogenitum mortuū. ita nec
in templum fuit in egypto. i.
quo n̄ corruiss; idolum. *De mor*
te puerorū et q̄e dilata p̄anum.
Herodes autē dum de nece
puerorum disponeret. per
eplam ē citatus a cesare au
gusto ut romā iret. accusacioni
filiorum responsur; Tñ ioseph
dicit. quia alexand; filiū suū
secū romam traxit. et uenem i
parati re-ū: apd cesarem p̄tula
ūit. Q; cum iter faceret p̄ alitiā:
audiens naues tarsensū ma
gos t̄nsugasse. in spū uehēm;g
combussit naues tharsis. scdm
q̄o dñs pphasat. Cum uero co
ram cesare disputass; pater. cū
filiis: hac lege facta ē reconcili
atio. ut adolēscētes p̄ri in oib;
obedirent. ip̄e autē regnū di
mitteret cui uellet. Hondū tñ
suspicionib; libat; erat. Et ue

mens ie-rosolima ppo con-
uocato: ubi q: filii astantibz. et
concordiam frim a cesare frim ex-
posuit. et se successoris iudice isti-
tutum: ne iudi redditum regnu
ad suos existimarent. Te confra-
matus in regno hodes cu qm p:
mittens occidit omis pueros qui
erant in bethleem et in oibz fin-
bz ei abumatus et infra. scdm tep
q exquisierat a magis. Plimū snā
rutilator h ē. Ortā didicerat stellā
hodes. Eadē die q natus erat dñs
et scdm ortum stelle: dñm ihm
annūciū et sciebat et in super
aliq: dierum. Ideoq: sup etate ei
usq: ad bimot et infra et usq: ad
unū noctis infantē deservit in
pueros. Timent pueri morpho-
leon. ne. i. puer cui sda famula-
bantur sup etatem suā et infra
faciem suam transformaret. Et
sostom dicit stellam apparuisse
p annum: ante natiuitatē dñi.
Credebaturq: hodes et etiam do-
minū natum fuisse. et sic pu-
tabat dñm bimotū ēē. cum
adiectione paucorū dierum. et
pmo occidit pueros bimot. et
deinceps usq: ad. v. annos. h n
minores bimot. et exposuit bi-
matus et infra. scdm rōnem nū.
Sicut enim rōne tepis mino-
res bimot inferiores sunt eis.
quia post nati sē. ita rōne nū
maiores bimot. inferiores sunt
eis. quia pte eos nūant. Qui
assertioni uidetur facē fidem.
q quedam ossa innocentium

quorū ma-
ior pars. illi
miliario a
bethleē ad
auarū se-
pulta ē.

hnt adeo gndia: ut bimotū ēē n
possent. Potest tñ ad hoc dici. qd
longe maioris ē etant hoies qñ
matis q m sint. *Q: imminatio iere-*
unc in me i ppha fuit.
Cpletum ē illud ieremie. Vox
in rama audita ē ploratus et ceta.
Rama locus ē iuxta gabaa. xij.
miliario distans a bethleem: ubi
fere deleta tñ beniamin ip uxo-
rem leuit. pauci sup stetes plange-
runt mortuos suos. hoc autē ui-
detur ieremias post indixisse co-
minatio q pphando. Minabat
autē tantam imūe ruinam du-
abz tñbz. qñta fca fūat in filiis
rachel. cum plangentium uox
audita ē in rama. Tñ etiā pphā
de nece paruulorū ut math. ait.
Et tñ rama n est nom loci. s. q
rama excelsum sonat: id ē. de
si dixit. Vox in excelsis audita ē.
Uidetur q: debuisse dici ha ploras
filios suos cū bethleemite de iuda
fūint. S. quia beniamin tñ con-
tinua ē iude insinuauit cū
glissa multos de beniamin fu-
isse occisos. p uicinia. ad graggand
scet hodes. Et q rachel iuxta beth-
leem sepulta ē. miliario uno
a bethleem. intumulo cui
iacob posuit. xij. lapides
per gndes insignum filiorū
suorū. pphico loationis m dē ea
egisse que in loco eod gēbantur.
et noluit consolari qā non sē. i.
in consolabili dolebat de eo qd
non sē. i. de eo qd mortui ēē de-
suerant. Innocentes qdem mar-

Et ē rama ciuitas
iuxta montē
silo.

ures laxato uocabulo dicuntur.
n̄ quia testes x̄. s. quia p̄ x̄ occi s̄.
quem si non loquendo: monendo
confessi s̄. p̄ quo etiam ecclia pro
eis sollemnizat. q̄muis descendunt
ad inferos. Unde et meorū sollem-
nitate. carmina leticie subiacent.
s. te dñm lau. i gla in excelsis. i p̄
alta quidam dñt laus t̄ d̄s. Alij
uero cantem̄ eia. **De morte huius fi-**
actum ē au huius hōis.
tem ut qm̄ herodes mul-
tas orbat̄ filijs. i ip̄e suis mi-
serabilius orbare. Nam p̄ astu-
tiam antipatri. t̄m facti s̄ sus-
pecti alexand̄ et aristobol̄ p̄ri. ob
hoc scripsit hōdes augusto in-
mutas actans filios. Misit autē
august̄. saturnum et peanū
legatos cū rescripto ut corā his
duobz coacto concilio p̄cerum.
filios iudicaret. et de eis indica-
ret q̄o uellet. si conuict̄ eos pos-
s̄. auditis autē hinc i in par-
tibz. legatū illos dāpnandos pro-
nuntiauer̄ n̄ t̄m morte. Tunc
ap̄ sebasten: pater coniecit eos
iuncta. Conplices uero eorū ap-
posuit pater torq̄re. ut cōfessioe
eorū t̄moraretur: si in animā
suam aliq̄o machinarent̄.
filij. Confessus ē autē qui dā
multa sibi p̄missa ab alex-
andro si patri ueniret p̄: p̄na-
ret. Confessus ē i t̄nfor dep̄mis-
sis sibi m̄nibz si dūparet p̄ri
barbam cum iugularet. Addi-
ditq; alexandrum dixisse. n̄ ēē
sepem ponendā in fene. q̄ cano

tingebat: ut uideat̄. recur ad-
olescent. huius cōmot̄. hōdes. mis-
sis sp̄iculatoribz iussit filios occi-
di. i asportari in alexandrium.
et ibi sepeliri. cū alexandro a-
uo mat̄no. **De p̄on testam̄to hō**
unc in dis i odio p̄ri i antip̄ri.
Cōscripsit testam̄tum hero-
des et antipatrum futurū regē
instituit. et herodē qui cogno-
minabatur antipat̄ substituit
antipatro. Antipater uero in-
tolabile odium p̄p̄ excep̄t. cunctis
scientibz q̄o fr̄ibz suis inserviss̄
calumnias. ob hoc pater etiā n̄
recto oculo iam eum asp̄ciebat.
Adh̄ etiam antip̄r molest̄ erat
patri. q̄o sibi fr̄em substituat.
eo q̄o ad filios ip̄i antipatri reg-
num transire uoluiss̄. Alia nā
q; maior cā inuidie orta ē ei in
patrem. Nam pupillos filiorū
q̄i occidat: paternā dilectione
fouebat. alius q̄o nepotibz suis
eos cōplāns matrimonio. Erant
autē scdm̄ iosephum paruuli
relicti de aristobolo hōdes aḡp-
pa. qui iacobum occidit gladio.
et herodias qm̄ p̄r abstulit an-
tipat̄ herodes fr̄i suo philippo.
Timuit ḡ antipater ne ad pu-
pillos fr̄em suorū qnq; regnū
reducaret hōdes. q; ex̄pte mat̄
eos contungebat. Cōmouit ḡ
feroriam in odium hōis. adeo
ut feroriam secedet a fr̄e. i habi-
taret in terra que concessa ē ei
t̄nsiordanem. Ip̄e uero etiā p̄r
uolente q̄b̄dā ex̄cogitatis occidit

deus

f

suspecti

legati illos

coniecit eos in

bz romam ppauit. efficacissimū
 uenenum aquadam uenefica a-
 rabica compans et apd uxore ferro
 re reponens. qd mām dum ipe
 ab eet pministrum q conduxat
 pti ppararetur. *Quod herodes*
intererat antipater in iudā
Cum autē an *tem uite a.*
 apater uenit eet. mortuus ē
 ferias. Accepitq; hodes de ueneno
 reposito apd uxorem ferore pan-
 cillam a dñā sua iracūde disce-
 dentem. Itaq; euocata uxore fr̄s.
 uenenum afferre eā iubet. Illa
 uero quasi allata egressa de tē-
 to se p̄cipite dedit. s. semina
 allata ad regem ait. Cum more-
 retur fr̄ tuus uir mīl ait m. Af-
 fer huc mulier uenenu qd reli-
 quit nob antipater. meq; ui-
 dentis in ignē ssume. ne ad in-
 ferol consciam fr̄icōi ultionem
 feram. Ego uero magnam ei
 ptem in ignem fundens. mo-
 diam in p̄ dubios casus i qz
 te metuebam reseruauī. Accep-
 tis quoq; plibz aliis argumen-
 tis qd antip̄r in morte p̄ris
 grassaretur. hodes cūmāte re-
 uocauit. matremq; illi repu-
 diauit. Cūq; filium publice de
 p̄ricio accusass; p̄sente uaro
 p̄sede fure qui ill diebz ieroso-
 lumam uenerat. posuit eum
 in carcerem apd ierico. De
 magnitudine morbi herodis
 uero ueroq; complices filii que-
 rit ut eos cū filio q̄si-
 ut p̄meret supplicis. qui mor-

bo impedit ē. Accedebat i senectē.
 cum annos iā. h̄x. natus erat. ani-
 mūq; ei filioy clauel gūit afflige-
 bat. Erant autē in ierlm duo so-
 phiste q̄s non pauci adulescentū
 sectabantur. cū leges p̄ponerent.
 his opportunum uisum ē. ut rege
 tabescente aquilam aureā deiceret.
 qm rex sup magnā portā templi
 posuerat. et patas leges. Qua deiec-
 ta. rex cōmot magnitudine su-
 per morbum. i in rōne p̄cedē
 in om̄s ierosolimitas in iuriam
 hanc refundē utebatur. s. ad p̄-
 cet p̄ ierosol auctores ut ē. Illos
 q̄ qui funibz demissis aq̄lam
 iecerant. cum duobz sophistis
 uiuos inuenit. De hinc uariis
 affligebatur langoribz. nā febr̄
 in medio ei erat. p̄rigo intolabi-
 l. in om̄i corpis superficie. Astrou-
 is colli uocabatur tormētis. Pe-
 des interitū uino timuēt. pu-
 tredo testiculorum hum̄s gnabat.
 Et andreas. i inrupta suspiri-
 a. que aduincta dei ab oibz
 referebant. Ipe uero iordanem
 trāiens. ap callioen calidis aq̄s
 utebatur. Cumq; corp̄ eius oleo
 caltioni foū medicis placuiss;
 in archam plenā demissum ita
 dissolutum ē ut i lumina q̄i
 mortuus resoluta torq̄ret. Tñ
 ad clamorē adstantium respice-
 uisus ē. De nobilibus uidis occi-
 dendis i mte herodis i nec antip̄-
Cumq; rediss; ierico patri
 audi. ent iudeos mor-
 tem su. am expectantes

s. e
 Cūq; p̄p̄tē
 cū ueneno
 p̄uissit. ex-
 p̄tatur.

Cūq; p̄p̄tē cū ueneno
 p̄uissit. ex-
 p̄tatur.

cum gaudio: ex oī uida nobliores
iuuenes collectos concludi pcepit
in ypodromo. in carcerem autē. pa-
piens salome sorori sue ut cū aīa
efflaret statim illos occideret. ut
ita oīs uida in mortem et ei inui-
ta plangeret. Huius uero q̄s ro-
mam miserat redeuntes: eplam
tulit a cesare. ut antiprīm in ga-
lium daret. et si mallet morte da-
naret. quo nuntio paululuū re-
tulit. cum pomū quolibenter ues-
cebatur petiiss: cultellū q̄ ad in-
cidēs poposcit. Statimq; cum tūc
si uolenta distenderetur. cum
spem ne q̄s arbit̄ impideret. se
pulsur dextram sustulit. et acub
consobrini ei dexteram conti-
nuit. Statimq; ululat q̄ rex
mortuus ē. in regia gemitus ē.
Quo audito antipr gultans
multa pmittebat cōdibz ut
eum solueret. Qd cum accepiss
hodes graui tulit gultationē
filij quam mortē. et continuo
missis satellitibz: occidit eū se-
peliq; fecit in hircano. statimq;
mutans testamētum: archelaū
regni sc̄p̄it successorem. ita tūc
q̄ ab auḡto susceperat diadema.
De morte herodis et successione

Post mortē aū archelai.
filij. v. diebz exaltat. Mortis
ē. xxx. vii. anno p̄q̄m a romanis
rex fuit de clarat. In aliis for-
tunatissim. in rebz domesticis
infelicissim fuit. Salome u q̄s
ocidi manda- uerat ab-
soluit. Sepeliq; eum ar-

chelaus in hodium. uix ip̄i man-
datum. nil regis ornatu infu-
neris p̄pam p̄termittens. Sep-
tem autē diebz in lugendo p̄e
consumptis. eplisq; ferialibz p̄ p-
lyce exhibitis: qui mos iudeorum
ob expensas funum multos de-
paupauit. candida ueste indu-
tus ascendit in templum. uariis
q̄ fauoribz a plebe susceptus ē. se-
densq; p̄bunali dixit se etiā a
regis noīe tempore uelle don-
a cesare cōfirmata foret succes-
sio. p̄mittens q̄ melior p̄e in
oibz appareret. Qd circa alij t-
buta leuari. alij uestigalia tol-
li q̄dam custodias solui: accla-
mabant. Postulatis archelaus
annuens. celebratis his hostiis:
erat in templis cum amicis. *De li-
te f̄m corā auḡto p̄ regno.*

Rata ē autē seditio que
in nouis rebz accēde so-
let. Plurimi enī sophas p̄defen-
sione legis occisos lugebant:
om̄s fere pontificem quē ho-
des p̄tio creauit amouendū
p̄clamabant. In statū uero die
aximorum cū t̄ba ab imola-
tione phiberet pontificē: ar-
chelaus missis ciliarcho. iūbis
eos p̄ se dare tēptauit. Cum a
uulnatum remisissent ciliar-
chum. missa ḡtōi manu satel-
litum archelaus circiter. ix.
milia occidit. et p̄uocem p̄ con-
om̄s ad p̄pā redire conmonēs.
neglecta festiuitate oīs abiit.
Ipe uero cum nicholao et p̄o

lomeo seccariis patris sui romam
pfectus ē. Salomamq; et filios ei
secum duxit. ut ē testamento ge
temam uoluntate patris testaren
tur. philippo fr̄i regni procuratore
relicto. Pfectus ē etiam roma hōdōs
antipas. 7 ut de regno hōdo ē
fr̄i disceptaret. oratore yreneo p
aetioniam dicendi plurimum con
fisi. Cesar qd̄ ascitis opumatis ro
manorū. p̄p̄is p̄sequendi copia de
dit. Ibiq; tunc primum gauū ge
agipa et filia sua natū. filium
adoptiuum sedē iussit. 7 fecit ar
chelaus regnum sibi debere asse
rebat. 7 etatis merito. et scd̄i testa
menti uoluntate. Antipas uero
p̄mum testamentum debere ser
uari asseribat. qd̄ pater qm̄ p̄pos
mentis erat insc̄p̄erat. Scd̄m u
ntim fore. qd̄ ipm̄ pater n̄t̄is in
pos fecit. Nam 7 t̄ manu p̄a
se ap̄etierat. Addebat q; qd̄ arche
laus umbram regni ad cesarem
detulisset. ē ip̄e corp̄ rer̄ gerentorū
sibi rapuisset. p̄remo q; uanitia
potestatis sue. p̄. 6. occisorū sang
ne mactauit. Cesar ū responsū
differens sc̄ de cognitis de liba
bat. an aliq; regni successorem
construit opt̄er. Antoci familie
distibuy p̄ncipatum p̄seri cum
littas uari. de syria accepisset. ui
deos defecisse nōtiantes. In̄tū
q; mater archelai n̄tua n̄t̄at.
Eodem *De. iiii. regib; i iudea.*
sane t̄pore. iiii. reges in
iudea surrexer̄. Nam in iudae
a. ii. milia uet̄anorū. q; sub hōde

militant̄: regem cauēt. Sepho
ri ū galilē. iudas fili ezechie latro
num p̄ncipis olim ab hōde capti
diadema sibi imposuit. Transflu
men q; symon quidā ex seruis re
galib; uastitate corp̄is fuit. a latro
nib; rex erat ē. Pastores q; qndā p
ceri corp̄is p̄pastore infimib; iussit re
gem sibi asseruere. Obh̄et infinu
anda cesari. missus ē romam a
uaro philippo. Duab; t̄n inciden
ter de caus ut archelao subueni
ret. et si regnum hōdis distibui
placuisse. eius philippo nepotib;
patem aliquā mereretur. Et uenit
cum eo. l. de uiris iudis honorat.
qui. vii. mil. iudorū rome t̄ de
gentium sc̄ p̄xer̄ ad cesarē. An
enim finale captiuitatem iudi
uq; disp̄si fuānt. 7 uenundati p
puclares captiuitates. Qs ut au
dier̄ cesar in palatini appollonis
templo sedet cum amicis. Illi ū
tirannidē hōdis et filiorū ei in
iudeos explicantes. supplicabant
romanis. ut iudorū reliq̄as m̄ia
dignas iudicaret. 7 ad uis anti
quum regnū sibi restitui aut
syrie finib; coniungi. aut p̄ ro
manos iudices iudam amministri.
Eo aū *De simulato alexan*
dr̄e quidā natione d̄ro.
iudeus in sydomorū p̄tel opido
educatus qm̄ simillimū alexandro
hōdis filio qm̄ et pater interm̄at
uenit in iudeā instandū eam hō
dis lib̄a. qui om̄s alt̄ regni opt̄
me facbat. asserens sibi regnum
debi. tū q; maior fili hōdis. tū q;

hōdis al
calontis

ex pte matris sue marianne cum
rangerat. Cumq; plet uideorū se-
q̄et h̄et romā p̄gret. Igitur uidi
rome t̄ de ḡit̄s: uisendi ei studio
cōstuebant. Sciscitac̄q; q̄l̄ uis̄et:
aiebat: licet uel miseratol fr̄m. alios
similes ei mori subierisse. Aristo-
bolum q̄ fr̄m adhuc uiuentē.
in creta t̄ ap̄ lat̄. S; cesar optime
uultum alexandri sciens q̄ dum
rome studet puer amasium h̄at:
cū p̄t q̄ p̄t disceptationē plenā
notat̄. similitudinē fallaciā
aladit̄. misitq; latū q̄ i alexan-
driū b̄n cognoscer. ut ad se uiu-
nem adduc̄t. i uita sibi pollicens.
si t̄te fraudis potuiss̄ auctore. Cū
q; ille p̄fessus ēt se talia simulat̄
se adq̄sum. uisit cesar. suasoreq;
ei uisit iustici. fallumq; alexan-
driū sp̄ habitudine corpis nūo
regū inseruit. *De diuisione reg-*

andē de filio in iudea.
Cesarē cesar hōdis filiū mo-
narchiam distibuit. Mediā p̄tē
iudeam. s; i iudeā tradit arche-
lao. sub noīe tētr̄hie. pollicitus
se eum facturum regē: si se dig-
num p̄buis̄. Mediā ū p̄tē in-
duat secut̄ tētr̄hias. cessitq; in
p̄tē hōd. tētr̄hie regio t̄n̄st̄m.
i galilea. iudea uero i t̄on̄ti-
dis i auratis philippo destina-
ta ē. factus ē ḡ archelaus q̄i di-
arch. monarchus ū: nūq̄m fuit.
Cū ḡ legis eum monarchū fu-
isse. p̄. annis p̄tē p̄tē. intelli-
ge. scdm opinionē uulgi dictū.
i scdm sui iactantiā q̄ se fūm

regem. scdm p̄missum cesaris
iactabat. i sic remissi s̄ in
iudeam tres fr̄s. Cum sedissent
rome. uñ. m̄sib; in euentum ex-
pectantes. *De reditu ihu ab egip-
to et morte glafire.*

archelaus uero non solum
inacatores suos uet̄ etiam
in sibi subditos crudeli p̄tē dese-
uit. ē regni anno p̄mo angl̄
duxit ioseph ut rediret cū ma-
matre i p̄lo iudam isrl̄. Q̄
rediens ab egipto p̄ annos. vñ.
cum audiret q̄d archelaus pro
p̄tē regnaret in iudea: noluit
illo ire. i amonitus ab angl̄
uit in galileā i mansit in na-
zareth. In hoc loco inueniet s̄
mathm. i archelaū totū regni
monarchū p̄tē p̄tē. i hōden
regnante in galilea. Sane ar-
chelaus in t̄ume *Dict̄ ibi*
liam ḡn̄s sui re- *ē f̄s par-*
pudauit mariā *uul de q̄ iho*
nem fr̄s sui filiā *puer hauri-*
q̄ pater dedit ei *ebat i mi-*
uxorem ex duxit *istrabat*
galaphiram filiā *mat̄ dum*
regis capadoci fr̄s *subdit̄ erat*
sui alexandri q̄ndā *ei.*
uxorem. i mortuo alexandro ui-
be regi libie nuptam. Mortuo
q̄ uiba ap̄ p̄tē in inuiduita-
te degentem. Que cum in iudā
rediss̄. nupta archelao iude in-
sa ē. astantē sibi alexandrum
i dice. Satis ē filar libicum ma-
rimonium s; rursus relisa ei
ad penates meos. i fr̄i meo impu-

decenter coniuncta et. te g' licet in
uitam recupabo que exposito h
sompno: uix biduum supuyat.
De somno archelai et interpreta

Cand' crebo accat' uone.
De consilio senatus archela
ul apud cesarem ad uocat'. Q'nto
enim die p'quam uocaretur. x.
aristas plenas. i. magias comedi
apobus uidit. p'sopnium. Dug;
actos uates isulter. simo esse g'ne:
aristas annos. i. boues rer' muta
tiones interpretatus e. eo q' ags
arando e'nterent. i. mutarent.
Joq; cum. ix. annis regnat'm.

varias aut' mutationes s' ap' uen
rerum exptum mortu
rum. Hono aut' pn
cipatus sui anno ro
mam ueniens: a ce
sare dampnatus in
galium pellit' r.

De primo procuratore iudee.

Inibz aut' archelai inpro
uitiam redactis p'ura
tor illuc missus e. a cesare pon
poni qui et q'ndam arini col
lega fuerat cum missus e in
iudeam censor p'rimoniory.
Mutu sane iudeoy. i. max' q'
dam galile symon p'p'm in
cepabat: q'd p' dm. dnm fer
rent mortale t'butary roma
norum. P'oponio g' p'uran
te uisam. die arumorum cu
mos e'et media nocte t'pli
portas apiri. Samarite q'da
oc'ce uenientes ierosolimā.
p'unctas porticus i p'wum

fanum ossa ierunt mortuorum.
et ex tunc i'ant'or t'odia templi ce
pit g'ceri: et ante diem porte n
apiri. De m're augusti.

Eo t'pe philippus sephoru
repant uiliam no'iauit. in
honorem uilie uxoris cesaris. pa
neal q' cesaria philippi dyat.
P'oponio uero roma reu'so. suc
cessit ei marci' sub quo salome
soror h'odis defuncta e. s. i. h'uit
successit annus rut'. sub quo
mortur aug' e regnass. i. u.
annos. et menses. i. dies. x. q'
q'z xiiij. annis. antoni' regna
uit cum eo. Cum eni. xii. an
no regni ei natus e'et d'ns: q'
x. anno imp'ij tibij fuit tri
enari. pater cesarem mortuū.
vno x. annu agente. Q'dam
tn. lvi. tn annos regni ei pont.
Alij. lviij. dimidium annu
i dies qui secuti s'et p'anno po
nentes. Mortuus e aut' anno
uite sue. lxx. vij. ap'd atellam
ciuitate campanie. gl'at' se ur
bem marmorea relinq're. q' la
t'nam inueniat. sepultus est
in martio t'apo. De abio impa
tore. i. ualio p'atore iudee.

Successit ei t'cius impator
tibius nero. uxoris eius
uilie fili. qui ualeriu' g'um p
curatore misit in iudea. qui
q'stum putans pietate: pala
uendebat sacerdoti p'ncipatū.
qui amouens annā. hismaele
pontifice deliquauit. S; huc
n multo p't abiciens: alexandru

anne filium sub rogauit. Per
annum et hē arcens: hymonem
instituit. S. et p. annum: iosephū
qui et caiphas apposuit. In post
annos. x. relinquit iudeam. romā
reliquit ē. Cui successor missus ē. a q.
berio ponti pilatus sub quo hōdes
in honorem tibi: tabulam edifi
uit. De odio iudeorū in pontiū
Pilatus tyberius pilatus.
multos reges ad se uocatos
n. renouit. Inter q. archelaum ca
padocem retinent. regnū ei in
punitiam iude et mactacham
cap. regni: cesaream appellauit.
Sane pilatus ierlm uenient. et
statuas cesaris q. et in signis mi
litaribz inerant secum ferent.
ignorantibz iudis eas incuita
te constituit cesareamq. rediit.
Cumq. plm de ierosolimis ad
eum uenissent supplicantes de
signis amouendis: nā ob legem
iudeorū qui p. cesserant iude p.
curatores sū signis intrare con
suehant urbem. Sed et p. bu
nali pilatus. militesq. armatos
cumponens: montē eis minaba
tur: si n. quiescissent. At illi
pot. digebant intem. q. prias le
ges p. phanarēt. Admirans g. pi
latus instantiam iudeorū in lega
libz institutis: auferri p. cepte
imagines. Itm pilatus ierosoli
mam uenient. uidens urbem
aque penuria laborare: apuit
gazophilatna templi. et ex opibz
tēplo dicatis aque ductum cep.
edificare. suscipiens initū tor

rentis. q. stadium dū. m.
inuallo distabat. Iudi uero ac
clamabant: ut ab illo ope cessa
retur. Ob hoc pilatus multos iu
deorū occidit. p. losq. sauciauit.
Intermissum ē autē opus. q. u.
dei legationē acationis in pon
tium pilatū adtribum direxerit.
Et hoc Testimonium ioseph. de i.
loco ponti testimonium dñi
ihu xpi ioseph in hunc mo
dum. fuit isd tempibz ihe uir
sapiens. si tñ eum uirum no
minare fas ē. Erat enī mirabi
lum operum effector: et doctor
eorum qui libenter audiuunt q.
uentura sūt. et multos iudeorū.
mul. tos exgentibz sibi ad
iungē. Xpc hic erat. hunc
accusa. tione p. moy nre
gentis. cum pilatus in cru
cem agē. dum ē decreuiss. n.
deseruerunt eū hī qui ab ini
tio eum diligēbant. Apparuit e
nim eis uisus itm scdm qd
p. phet. t. h. uel alia de eo futa
predixant. s. et in hodiernum
diem modum p. anoy qui
ab eo dicti sunt. et nomen p.
seuiat ex gentis. De baptismo iohis
anno. x. et p. n. ap. 10. vi. etatis.
Multipi tyberis cesaris. p. cu
rante pontio pilato iudeam.
re. Factum ē ūbum dñi ad
iohem zacharie filium in de
serto ut bapant et p. dicant so
latium redēptionis annūtia
re. Et uenit tñ omne ior
danis baptizans bapō peniten

tie. quia ad penitentiam baptizandos monebat et non nisi quos penitentes uidebat: baptizabat. Porciant furtim baptismum in remissione peccatorum. per et etiam assuetudine baptizabat. Dicebat enim. Penitentiam agite. ap. eni. reg. et. usque ad hunc annum tibi computantur ab adam anni. S. et. xx. Eodem anno dicitur quidam. vi. filium in cepisse. quorum scilicet est. quod sicut in illo anno terminata est concilio. et inchoatum baptis: ita. vi. incepit etas. S. terminata. Quidam ab incarnatione domini: initium est pontis hac ratione. quod sicut sub. S. etas generalis fiebat computatio: anno autem a prima olim piade tali ut tali. ita sub. vi. dicitur. Anno ab incarnatione domini tali. l. tali. alii a passione domini eam inchoasse testantur dicentes. vi. et. vii. quiescentium similes incepisse. Inueniunt uero ab ipso tempore uerum inchoata lege de iohanne. utebatur autem iohannes cultio de pilis camelorum et zona pellicea. quodam genere locustarum esibili uescebatur. et melle siluest. Tunc gregat ad eum omnes iudei baptizabantur in iordane. uident autem multos phariseorum et sadduceorum uenientes ad baptismum: dicit eis. Progenies uiparum quis ostendit uobis fugere a uentura ira. facite fructus dignos penitentiae et ne dicatis perem huius ab ham. quod potens est deus de lapidibus istis. id est de gentibus significatis his lapidibus suscitare filios abrahe. Dignus autem ostendebat iohannes et. xij. lapides. quos tulit. xij. duces tribuum filiorum israel. de medio iordanis maridam. quorum acervus esset in testimonium: quod sicco pede iordanem transierit. De istis sectis iudeorum

Erant autem tunc in iudea tres secte iudeorum. a. omni reliquorum uita et opinione distantes. pharisei. sadducei. esseni. Pharisei cultu austro uictu parco utebantur. traditiones suas statuerunt. quibus traditiones moysi determinabantur. Putantia cartarum in fronte gerant. et in sinistro brachio circumligata: quibus decalogus in scriptis erat. quia dicitur dominus habet quod quid appensum. int oculos tuos. et in manu tua. et habebant philactia. a. phylaxe quod est seruare. et thorac quod legem sonat. Ista etiam maiores fimbrias aliis ferentes. spinas eis aligabant: quibus puncti indeambulando memores mandatorum dei fierent. Huius uniuersa deo deputabant. et in armonia. id est. facto. agere quid que iuxta sunt. et negligere in arbitrio hominum plurimum esse dicit. Ita ex singulis in armenie adiuuare: quoniam et ex motibus superiorum fieri putant. propositis suis et naturam maioribus: nunquam contrarium respondebant. Iudicium dei futurum dicebant. Animam deum in corruptam esse: solas animas bonorum transire in alia corpora usque ad resurrectionem et iudicium.

Malorum autē eternis retrudi car-
ceribz: et qd a consū hōium habitu
diuisi: ideo phei dicebantur. Sa-
duca imarmenē negat. dñm in
spectorem oīum dicentes in arbi-
trio hominum situm ēē. ut bo-
num malum uegerant. aīaz gna-
liter. ul' suplitia negāt. l' honores.
Nam et resurrectionem negant
futuram. aīas moni cum corpori-
bz putantes. nec anglos ēē dice-
bant. Solos enī. v. libros moysi
recipiebant. his contenti erant.
hī seueri nimis erant. nec intē
se sociales. Ob qm salutatem sa-
ducos. i. iustos se noīabant. Essey
ū moībz fere monasticam ducē-
bant uitam. nuptias fastidien-
tes. Non qd coniugia et hōium
successionem censerent pūdoā
s; cauendam intemperantiā femi-
narum. nltam eaz fidem uiro
seruare putantes. Oīa hēbant
cōmunia. pbro oleum ducentes.
scalorem decus putabant. dum
modo ueste semp candida ēent.
Nulla eis ita ciuitas. s; in sin-
gulis domicilia hēbant. Ante
sol' ortum nīl pphani loqntes so-
lem ut oratur orantes. P't usq;
ad. v. horam opantes. loti corp'
aquis siml' et cum silentio ede-
bant. iuramentum habebant pro
pūrio. secte sue neminē adhi-
bentes. nī sub anni pbatōne. Re-
ceptum autē secum p annum.
quobz aliis annis mores ei pba-
bant. Dephensum in peccatis a
se pellebant. ut herbas more pe-

cudum de spens: usq; ad obitum
peniteret. Cum. x. siml' se derent:
nltz. ix. mutal loq̄batur. Spue-
re in medium ul' in dexterā pte
sui uitantes. Ad eo sabbm ob ser-
uantes: qd nec ea die alium p-
gabant. Dolabz ferebant ligne-
um. quo in loco sctissimo ter-
ram ad alium purgandō fodie-
bant. dimissa ueste diligenter
se contegentes ne splendor di-
uino faceret iniuriam. ob id et
statim foueam replentes. Viue-
bant qm longissime. obiectus
simplicitatē. Mortem p iusticia
iudicantes. in mortalitate me-
liorem. Omnes aīas a pncipio
ēatas. ptempnibz in corpori: bo-
nas gutas corpibz ultra occa-
num dege. ubi sit eis reposita
pfructio adonente. malis pcella-
ta loca et ibna delegantes. Erāt
in eis qui futā pōicent. Quam
coniugibz s; modate utebantur.
Nam si omī homines arbitra-
rent abstinendum: humanū
genus deficeret. *Ad iohes con-*
um g' fessus ē se nī cō xpo
baptizaret iohs miserē
ab ierosolimis ad eum sacerdotē
et leuitas ut introgarent eum.
tu qd es. et confessus ē se neq;
ppham ēē. neq; xpm: qd opi-
nio publica uulgi habebat.
neq; heliā neq; ppham Dixit.
Qd g' baptizas? tu nī es xpc
neq; ppha? Quesiit de helia.
et sub noīe pphē. de heliseo qd
in his duobz pcesserat figā bap̄i.

Et de bap̃o xp̃i legitur in p̃pha.
Effundam sup̃ uos aq̃m mun-
dam. et iō putabant ad alium
n̄ pertinere bap̃m. Et Ego q̃dē bap-
tizō in aq̃. medius aut̃ ur̃m stat
q̃ uos nescitis. Ip̃e baptizabit
uos in sp̃u sc̃o et igne. In sp̃u
in bap̃o. In igne: in penitentia.
Hec in bethania sc̃a s̃c̃i t̃hōrdā-
nem. ubi erat ioh̃s baptizans.

unc de ioh̃i baptizato.

Uenit ih̃c ā galilea in ior-
danem ad ioh̃em ut baptizaret̃
ab eo. Tres fuer̃t cāe p̃cipue ē
baptizatus est ih̃c ā ioh̃e ut bap̃m
ioh̃is p̃baret. ut om̃em implẽt
humilitatē. et ad implẽndā dōc̃et.
ut tactu sui corp̃is uim regēna-
tiuā p̃ferret aq̃i et si forte n̄ stat.
De u. enī et institutione bap̃t.
Triplex ē opinio ut in senten-
tiis h̃r. Et ip̃e ih̃c erat incipiens
q̃i annorū. xxx. i. t̃c̃simū annū
incepat. xii. dieb̃ t̃m̃ anni ei
pactis. Et s̃ hoc uixit dñs t̃m̃
xxx. ii. annis et dimidio. q̃ ead̃
die reuoluto anno p̃t̃it aq̃m
muniū. et in seq̃ti pascha. i. in
pascha t̃c̃simi p̃mi anni in-
carcerat̃ ē ioh̃es. et in pascha seq̃u-
ti. i. xxx. sc̃di anni de collat̃ ē. et
interitio p̃hscha. i. t̃c̃simi t̃c̃ij
anni passus ē dñs. et ita uixit
dñs annis. xxx. ii. integ̃s. et de t̃c̃-
simō. anno q̃ntum fluxit t̃p̃s
ā natali usq̃ in p̃hscha q̃ p̃ an-
no dimidio p̃putat̃. Crisosto-
mus t̃m̃ dñe cum iam p̃pleuisset
t̃c̃simū annum. in omelia. x̃

in math̃m sic dicens. p̃t̃ xxx. an-
nos uenit ih̃c ad bap̃m legē uete-
rem solutus. p̃t̃ea usq̃ in h̃ac e-
tatem que om̃ia solet cape pec-
cata in legis obseruatiōe p̃mansit.
neq̃s diceret illum iō soluisse legē.
q̃ illam n̄ p̃s̃ implẽt. et infra p̃
xxx. annos iusticiam legis im-
plẽuat. et t̃c̃ uenit ad bap̃a eūn-
glium doctur̃. q̃i cumuli cūctis.
obseruatorib̃ legis imponens.
Hec autē dicit crisostom̃ occōne
ubi illi q̃ dñs dñat. Sic dicit
nos implẽt dē faciam. et s̃ hanc
opinionē uixit dñs. xxx. ii. an-
nis integ̃s. et t̃m̃ de. iiii. q̃tum
ē ā natali dñi usq̃ ad pascha.
Ioh̃s autē p̃hibebat ih̃m dicens.
Ego debeo ā te baptizari. et tu ue-
nis ad me. Cur dñs se baptizan-
dū ioh̃s. si in ũto sc̃ificat̃. Imū
datus erat ab originali. et salte
in cūctione. S̃ p̃ se geñ huma-
num intelligat. q̃i dicat. p̃t̃e hō
deberet mundari. et q̃ntū ad ple-
nitudinē mundationis. se ad
huc mundandū dñs. q̃i iā mun-
dat̃ p̃p̃ sanguinem plenū mūdandū
erat sic q̃l accepta efficaci medi-
cina. p̃c̃am curat̃ dñs. p̃ effect̃ ple-
nitudinē curandū. Cui ioh̃s. s̃n̄ m̃.
et s̃n̄ m̃. sic enī dicit nos implẽt
om̃em iusticiā. i. sup̃habundan-
tem humilitatē. Et enī debita
humilitas maior se subde p̃t̃e
dñm. habundans subde se par̃.
sup̃habundans se minori subde.
q̃. d. ideo m̃ subdo m̃c̃t̃ minori.
ne dedignent̃ maiores ā minorib̃

debita

baptari. l. regi. qd intelligens iohs
consensit. De spu sco 7 uoce p'is.

Iustum ē autē cum baptare
tur omis fere p'ls terre illi.
eo ihu baptato. 7 orante p' bap-
tandis. ut acciperent spm scm: 7
festum ascen- Baptizatus est
dit xpc de ihs tercio lapide
aqua. et ecce ab iericho.
apta sunt celi. i. inestimabil sple-
dor factus ē ita cum. ac si celo
aero et si sedes refatis splendor
celi ep'p'et tris infunderetur. 7 sps
sct corpali sps columbe uenit 7
sedit sup cap eius. q' pacto offi-
cio suo: forte in p'iacentem ma-
tiam redit. unde supra fuit. 7
te cognouit baptista qd dixit se
ante nescisse qd solus x. baptiza-
ret. i. potestatem bapi sibi retin-
et 7 potestatem baptizandi aliis
daret. Q' enī miserat eum bapa-
re cum solitaria dūcet uitā etiā
dixat ei: q' multos baptizabis. s.
inter illos sup qm uisus spm
descendentē 7 manentē sup eū.
hic solus ē. qui baptizat in spu
sco. Et ecce uox p'is audita ē. de
sublimi. tu es fili meus dilectus
inte p'placuit m. Usq; p' hanc
uocem creditur splendor duras-
se. quod alius cūm lista dicit. hic
ē. fi. m. di. i. q. m. p'placuit. h' est
sensus. i. in te 7 p' p'placuit me-
um gerere p'stat. Ob h' sunt
heretici q' d'cent solo die epiphanie
debere baptari. nec dari spm scm
siq' alio die baptaretur. Ob qm
hesum uiuati extarpanda. decre-

uerunt p'el ea die nemine bap-
ti nisi sub necessitate. De ieiunio
o ihu et temptatione.

Tunc ihs ductus ē in deser-
tum a spu sco. qui eum
designauit in desertum. 7 ē ieu-
nasti xl. dieb; 7 xl. noctib; esuruit.
Mouebatur diabolus. xl. dieb; ie-
iunio. sciebat aq' diluuij tot
dieb; effusas. exploratam tram p'
missionis. Moysi legē a deo tē-
tam. filios isrl' in hemo pane
angloz uixisse. Cum ū sensit
dñm esurire: qd n' legē de mo-
yse l' helia: accessit ut tēptaret
si poss; eum deitē in peccatum. 7
ut exploraret an eēt dī fili. q'
audierat uocem hanc. hic ē fi-
lius m's. 7 ē. qm sciebat qnq; uē-
turum. 7 se p' eum potestatem a-
missurū. s. usq; ad iudiciū fut-
urū n' expectabat. Tēptauit aū
eum in eis d'ib; quib; adam de-
iactat. s. non ordine eodē. Primo
in gula. ut esuriens panes ui-
dens inmodato cibi appetitu
accenderetur. Secūdo de auaritia.
ū sup montem ostendit ei oīa
regna mundi. i. exposuit ei glā
mundi. Tertio de supbia. ut
iactando se ostenderet dei filiū.
Tē abiecit eum dñs 7 consumata
omī temptatione ad quam ue-
nerat: recessit lucifer. a dño
ad temp'. Tempe passionis redi-
it. timore mortis putans eum
deitē. Tē autē oīo uict' religat'
ē in infernū. in dieb; anteq' sol-
uend'. scdm apocalyp's iohis.

Credendus ē autē diabolus hoīs
assumpsisse formā in q̄ dñm cū
duce et colloqui poss; ei. Vtū
autē extremo die ieiunij solo
an p aliq̄ die sint om̄s fē
tēptationes n̄ inter ē n̄a scire.
Ieiunauit autē dñs in deserto q̄
ē inter ierlm̄ et iericho.

Secūdo lapide. Exemplo sane ip̄i
a iericho q̄ hic nūl diē in eccl̄a
karentena. a penitential ē. Vñ
viciu. et p̄ epiphaniā n̄
statim incipit ieiunare. s̄ cū
p̄ xl diē. q̄ ip̄o tēpore ieiunij
suum ieiunij dñs cōsecutū
significans. Ob hoc q̄ ut p pe
nitentiā ostendat ascende ad
regem sicut. xl. ascendit ad l. est
nūl sup habundans et cōgatus
oib; p̄tib; suis parib; ascendit
ad l. partes in quas xl diuidi p̄
se. i. ii. iii. v. vii. x. xi. Sub q̄
rentena fuit riuul' aque fontis
quem sanauit heliseus. Secūdo
miliario a quarentena contra
galileam d̄ ē mons. sup q̄
statuit diabolus ih̄m. De prima
uocatione discipulorum.

Vadā autē die stabat
ioh̄s et ex discipulis ei duo.
quorū unus erat andreas et ui
dens ioh̄s ih̄m ambulātem
d̄x. Ecce agnus d̄i ecce q̄ r. p.
m. Quare agnum uocauit de
terminauit dicens. q̄ tollit. i.
uenit ut tollat peccata mū
di. q̄ p peccatis tollendis pas
cha n̄m imolatus ē. x. ul' q̄
agn' ḡr d̄r ab agnō q̄ ē pi

um. l. latine ab agnoscendo. q̄
in magno ḡr solo balatu cog
noscit mat̄r. Ideo p passionē p
p̄r d̄r agn'. q̄ ibi donans nob
pacem et agnouit p̄m obediē
tia et matrem cura. Et h̄ ē una
cā ē in imolatione altaris d̄r ag
nus dei ē. Q̄i agne q̄ agnou
isti p̄m miserere nobis. Agne
qui agnouisti mat̄r miserere. no.
Pie agne qui obtulisti te p nob
do. no. pa. s̄ Ob hoc duo illi dis
cipuli ei secuti sunt ih̄m. et uide
runt ubi manet et manserit
ap̄d illum die illa. Inueniens
autē andreas fr̄em suum symo
nem dixit ei. Inuenim' messia
q̄ ē interpretatum x. xpc ḡr.
unde latine. et dixit eum ad ih̄m.
Inuenisti autē eum ih̄c ait. Tu
es simon bariona tu uocabis
cephas. q̄ ē interpretatum petra.
bariona hebreum ē et sonat fili
iohanna compositū ex corrup
to integ. chephas hebreū ē et sy
rum. petra ḡrum et latinū. Vt
autē hoc nom̄ ei t̄r imposuit
an promiserit. imponēdum. in
statum ē. Tūc t̄r die p̄. q̄ tunc
imposuit oīo ē dixit. Tu es pe
trus et sup hanc petra edifi. ec.
m. l. in electione. xii. ū d̄r. et im
posuit symoni nom̄ petrus. Si
m̄ uero imposuit. et insequen
tib; confirmauit. In crastinū
uolens ih̄c ḡr in galileam in
uenit philippum et dixit. Seq
re me. hic erat de bethsaida.
conatus andreas et pet. h̄ inuenit

agne

ent nathanaelem fr̄m suum dīx-
it. Quem scripsit moyses in lege ⁊
p̄ph̄e inueniunt ihm filium ioseph
a nazareth. ⁊ ait nathanael. Ana-
zareth p̄ aliquid boni ē. despecti-
ue. q̄i. non uel remissive dīr. Iste
enī legis p̄ritus legat in p̄ph̄a. na-
zareus uocabitur. ⁊ signa dñici
forte aduentus notat. ⁊ ait. A
nazareth p̄ aliq̄o bo. ē. q̄i diceret.
Nō tñs a nazareth p̄ aliq̄o b. ē.
Et ad dīxit eum philippus ad
ihm. Quo ueniente ad se ait ihs.
Ecce hic isrl̄ta in quo volui n̄ ē.
⁊ dīxit nathanael. N̄ me nostis.
Respondit ihs. p̄q̄m philippus
uocaret te. cum es sub ficu uidi-
te. ⁊ nathanael. Rabi. tu es fili
dei. tu es rex isrl̄. Quia cognouit
iste dñm absente uidisse. q̄ sol
gesserat ⁊ q̄m. ⁊ ubi a philippo
uocatus sit. xpm ⁊ dñm fateatur.
In quidā dēp̄destinatione. hoc
ita exponunt. Cum erat in lū-
bis ad latentes sub ficu. p̄ etiā
p̄destinatu te ⁊ regē ē ihs in ga-
lileam. *De uariis opinionibz hysto-*
riarū *ueusq; id ē ordo hystorie rie.*
eūnglicae ap̄ om̄s. Deinceps
uarie ordinat usq; ad incarnatō-
nem ioh̄s. Q̄dam dñt q̄ ita p̄-
ximum pascha p̄ bap̄m constitit
dñs aq̄m in unū. id quia con-
secr̄s ioh̄s p̄ hoc miracū nar-
rat eum ascendisse in ierlm̄ ⁊
eiectis uendentes ⁊ em̄tes de tē-
plo q̄ n̄q̄m ab eo f̄m leḡr. n̄ in
pascha. s; eis obuiat eccl̄ie consue-
tudo que in epiphania f̄m ē

sollemnizando tōt annis memo-
rat. fūnt etiā qui dīrent q̄o ead̄
die q̄ fuit baptizatus. fecit h̄
miracū. s; math̄s ait. Tunc ihs
ductus ē in desertum. ⁊ marchus.
statim expulit eum sp̄c in deser-
tum. In h̄ eccl̄ia q̄o ead̄ die. s; re-
uolutis annis. hec tria f̄a s̄.
aduentus magorū tertia deci-
ma die p̄mi anni. Bap̄s eodem
die tricesimi anni. ⁊ tricesimi p̄-
mi mutatio aque in uinū. ead̄
die reuoluto anno. N̄ magi-
mus in sermone q̄dam q̄ sic in-
cipit. Cum p̄la nob̄ f̄s. ⁊ ē. sic
ait. Sicut p̄tata sue fidelis
mandauit antiq̄tas. hodie sal-
uator a caldei des̄ ē adoratus.
hodie fluente iordani b̄ndic-
tione p̄i baptismatis consecr̄.
hodie mutatus ad nuptias. a
qual̄ itat munum. N̄ ⁊ in
antiquioribz libris dies illa dī-
p̄t̄ dies epipharum. ⁊ p̄m̄m il-
lustrationum p̄. Epipha enim
illustrationem sonat. Has tres
tñ manifestationes p̄is quidā
quidam distingūt nōibz epipha-
niam uocantes illam. q̄ f̄a est
p̄stellam. q̄i desursum f̄am.
Teophania eam uocantes que
in bap̄o q̄i adeo. ⁊ a patre f̄am.
bethphania eam q̄ in nuptiis
q̄i in domo f̄am. beth. enī do-
mum sonat. Veruntēn̄ adhuc
restat int̄ summos ⁊ catholi-
cos doctores de ordine hystorie
duplex opinio. Q̄dam enim
sēbentes unū p̄. iij. imitan-

tantel antonium. alexandrinū.
 eusebium. cesariensem. theophi-
 lum. qui septimū a pet̃ sedie an-
 thiochie. dñe dñm post ieiuni-
 um apte p̃dicasse. discipulos con-
 g̃gasse. et sermonem factum. t. in
 monte ante uini miraculū. q̃a
 leg̃t dñm et discipulos ei inuitatō
 ad nuptias. Communior autē opi-
 nio et ueracior ē dñm. p̃t illud
 miraculum discipulos uocasse. et
 occulte p̃dicasse usq; ad incarcē-
 rationem iohis. s. p̃ publice. et h̃c
 ordinē p̃sequem̃. sine altius or-
 dīnis p̃uortio. *Demutatioē aq̃*
et facte sunt in unum.
Enuptie in canagaliē. iij.
 miliario a nazareth. i. a sephon
 a. uico sic dicto galilee. et erat mat̃
 ihu. ibi. et uocatus ē ihc ad nup-
 tias. et discipuli ei quidā. s. futu-
 ri discipuli. quia ad uerbum iohis
 iam p̃les audiebant occulte ei.
 qui post oīo secuti s̃t eum. Jo-
 seph n̄ ē uocatus s. ip̃s ei. vñ
 dñe quidam ioseph mortuum
 fuisse. et uirginē t̃ñsisse in custo-
 diam filiū. q̃ nec etiam deinceps
 de eo leg̃t in eũglio. q̃d si n̄dū
 mortuus t̃n̄ certum ē. q̃d imp̃-
 sione mortuus erat. q̃ ip̃s il-
 lus alij cōmendata ē. Quidam
 autem antichas nuptias fuisse
 iohis eũgliste. Et s̄o uocata ē
 maria. q̃ mat̃a ei. et dñs. q̃a
 consobrinū. Et dñe q̃d dñs ei
 uolentē nubere ex his nuptijs
 uocatur. q̃d t̃um n̄ est. et defi-
 ciēte uino dixit mater ihu

ad eum. Vinum n̄h̄t. q̃i dñe.
 da eis uinum. et ihc. Quid m̄ et
 t̄ ē. mulier? Haudum uenit ho-
 ra mea. licet mulier sit q̃i adiet
 tuum. nom̄ fractionis q̃i molli-
 er. t̃n̄ q̃nq; nom̄ ē sexus. max̄ p̃t
 q̃m uirgo uiripotens ē. ibi
 et ē sensus. vñ fieri miraculū ē
 ad hoc agentō q̃d cōmune habeo
 tecū. Quasi ex nata ē comuni n̄
 ago h̄. s. in hora passionis q̃ h̄dū
 uenit. ex cōmuni m̄ et t̄ patiar.
 Hec ē credentō dñm scdm̄ gene-
 atos hoc dixisse. qui putant u-
 nam q̃q; horam moras sue h̄t
 incurabilem. scdm̄ horā constella-
 tionis inq; nat̄ est. s. uocatur horā
 suam. i. a se dispositam. Volunta-
 te enī mortuus ē n̄ necessitate. Et
 rant autē ibi. i. yd̄rē lapidē.
 i. uasa aq̃ata. posite. scdm̄ purifica-
 tionem iudeorū. Crebro iudi bap-
 tizabant uasa epulatoia. et si casu
 aliq̃d immundum tangere. n̄ lo-
 ti n̄ comedere. Erant autē posite
 ut si forte contagisset optere aliq̃
 de cōuiniis lauare. aq̃ haberet pa-
 ratam. impleuer̄ autē eas mini-
 stri. aquā ad p̃ceptum dñi. et tu-
 lerunt aq̃ unum factā architē-
 clino. i. primati int̄ uiuantes.
 int̄clino. triclino. q̃dā dñe do-
 mum t̃am̄atā. et tres h̄ntem t̃el-
 dines. sub q̃bz discubebant. Et for-
 te erant ibi tres m̄sarum ordi-
 nes ut in rectorijs fieri solet. et
 cōm̄dauit architēclū umi boni-
 tatem. p̃t in cōuī cōm̄dauit
 om̄s miraculū nouitatē. hoc enī

intra signorum suorum manifesta-
uit ihs glam suam nec dicit hoc et
intium qm r p signa fecit nas-
cendo de uirgine. magos pua stella
duendo xl dieb; r noctib; ieiunan-
do r hmodi. s; hoc fuit pimum pub-
licu factu. r ad publicand
ul pimum factum in chana. De p-
on electioe uendentiu r entium i templo.
H; primo pascha ascendit ierosoli-
mam. et eiecit uendentes r entes
de templo. Hoc eni bis fuisse credi-
tur. r ita ulto pascha incarterat est
iohs. Intim autē qsdam uocauit
discipulos r docuit r miracula fecit. s;
n adeo publice. Sane ibat ihs nre
mare galilee lacus ē. qui fit iorda-
ne influente. r dicit mare. cum sit
aqua dulcis i diomate hebreo. qā
omnem collectionē aquarū uocat
hebrei tharlis. i. mare. r dicit galilee.
q; pterfluit galileam. qm dicit
mare tybiadis q; famosa ē ciuitas.
h; que ei immineret. Qd autē dicit
stagnum generareth: q; acciden-
ti ē. Qm eni undis spantib; :
genat q; se auram. Extendit autē
i. l. stadiū in longitudinē. r xl.
in latitudinē. Dicit autē ioseph
eum sic dictum a modica regioe
sic dicta generata. qm pterfluit.
qm etiā dicit admirabilem. Hā
tota diuisissimū gñis arbutis r
luta: nlli eorū ubtatem suā negat
r tempiem. St ibi nuce. que
max frigoris gaudent. Sunt r
palme quas nute calor estinus.
St ficus r ole: q; aura mollior
destinata ē. ut quasi repugnan-

tia bona contentione studio tre-
faueant. hanc dicit irrigari so-
te qui dicit capharnaū. quem q-
dam uenā nli ē opinantur. q;
corasinum piscē gñat. q; alibi
n in nullo n rexit. *De capta pisci
r uocatione discipulorum.*
Cum autē turbe irruerent
in eum uidit duas naues
stantes secus stagnū. r ascendit
in unā que erat symonis. pusil-
lum reductū ē a tra. r docebat de
nauicla turbas. Ut autē cessauit
loqui ait ad symonē. Duc in al-
tum. r laxate retia incapturam.
Q; factis conclusit pisciū mlti-
tudinem tantam q; se rūpebat
rete. r inuenerunt symonē r andreas
duos filios zebedei. q; erant in
alia nauī: ut adiuuarent eos.
r impleuerunt ambas naues. ita
ut pene mergentur. Qd uidēs
symonē petrus pedit ad genua
ei dicens. Exi a me dñe q; homo
peccator sum. Cui dñs. Nolui
mere q; ex hoc eris hoies capies.
r subductis ad terrā nauib; . i. lo-
catil aīo redeundi ad eas. secuti
sunt eum aliquotulum r itē
redierunt ad ppa. *Q; legi in na-
heius autē uenit na-
zareth.* r die sabbati qm ples co-
ueniebant intravit in synago-
gam. ut ples doceret. r cū legisset
in ysaiā. Spē dñi sup me. etiā
dixit q; hodie pleta ē scriptura
in aurib; uris. q; dicit. Ego sū.
dequo scriptum ē hoc. r omīs in-
tendebant in eo.

De uocatione discipulorum.

Ambulans autē ihs iuxta
mare galilee. tūc uidit a
lios duos fr̃es symonē ⁊ andrē.
mittentes retia in mari ⁊ ait ill.
Venite p̃t me faciam uos fieri pis-
catores hominū. At illi conuoca-
ti continuo relictis retibz ⁊ naui
secuti sunt eum. oīo. Et p̃cedens inde
uidit alios duos fr̃es iacobū
⁊ iohē reficientes retia sua cum
zebedeo patre eorum ⁊ uocauit
eos. Illi autē relictis retibz ⁊ p̃te-
secuti sunt eū oīo ⁊ p̃cedens inde
ihs uidit math̃m qui ⁊ leui dice-
r̃. filium alphi sedentē ad telone-
um ⁊ ait illi. sequere me. Q̃ relictis
oibz secutus ē eum. Telon g̃ee. la-
tine uatigal. g̃ erat iste publicañ
i. publica negotia administrans.
que sine peccato aut uix aut n̄q̃
administrantur. Et nota aq̃libz
orta ē eccl̃ia ne si a sublimibz ut̃
fidei sc̃ie eorum ⁊ potentie asce-
retur. de uocatione aliorū: deter-
minatū n̄ h̃m̃s. Q̃o discipuli e-
um baptizabant et ioh̃es.

Posth̃ uenit ihs et discipuli
ei in iudeam terrā. que. t.
sp̃atē a sorte iude. l̃ a regno dua-
rum t̃buum. specificato uoca-
bulo dicebatur iudea ⁊ moraba-
tur ibi cum discipulis ⁊ baptiza-
bat. licet n̄ ip̃e s̃ discipuli ei bap-
tizarent. s̃ ut̃ bap̃o ioh̃is ul̃ x̃.
in̄itum ē. Erat autē ⁊ ioh̃s bap-
tizans in ennon iuxta salim. q̃
multe aq̃ erant ibi. Fontum
enī missus fuerat in carcerē ioh̃s.

Salim uero opidum ē ultra ior-
danem situm. ubi olim melchise-
dec regnauit. Mittebat ⁊ mltos
uenientes ad se ioh̃s ad ihs. Inde
turbati discipuli ioh̃is: dixerunt
ad eum. Rabi qui erat tecū trans
iordanē cui testimoniū p̃buiſti:
ecce hic baptizat. ⁊ om̃s uenit
ad eum. quorū recundens inuidi-
am ioh̃s ait. Dicit uob̃ q̃ n̄ sum
ego x̃. s̃ q̃ missus sum ante eum.
Q̃ de sursum uenit: sup̃ om̃s est.
Ne g̃ oportet minui: illum aū
cresce. Ut autē ihs cognouit illoꝝ
inuidiam ascend̃ ad diem festum
p̃asche de quo sup̃ dictum ē. S̃ et
ibidem quia p̃sensit in se oram
p̃heoꝝ inuidiam magame cū audi-
set ioh̃em traditum reliq̃e iudeā.
⁊ abiit tūc in galileam. *Cur in ca-*

rguebat e. aratus ē ioh̃s.
nim herodem ioh̃s p̃pter h̃o-
diadem q̃m tulat fr̃i. q̃ scdm le-
gem q̃m recepat: non licet fr̃i h̃re
uxorem fr̃is eo uiuente. Sup̃ ma-
th̃m leg̃t q̃d herodias erat filia re-
gis arethe. q̃m auferens philippo.
ortus inter eos q̃b̃dam similitudibz:
in odium philippi dedit h̃odi. q̃
⁊ fr̃s inuicē inimici erant. Iose-
phus tradit herodiadē fuisse fili-
am aristoboli. q̃m occidat p̃r eoꝝ
h̃odes. cum fr̃e alexandro ⁊ ita so-
ror erat herodis ag̃pe. q̃m auus
suus herodes dederat h̃odi filio su-
o uxorem. Dicit enī alium fuisse
h̃odem p̃ter tetrarcham. q̃m pater
suscepat de filia symonis sacerdotis.
Philippum ū iam inuicem cū gal

regnare cepisset. forte et hic herodes
nominabatur philippus. et ita ui-
rum eius quod ioseph uocat herode
euangelium uocat philippum. et pri-
mum nupta herodi. postea nupta philippo.
herodes uero tetrarcha habebat uxorem
filiam arethe regis damasceni. qui
romam iter faciens: transiens per fratrem
suum pepigit lectum cum uxore
fratris quod in reditu suo repudiata
uxore sua duceret eam in uxorem. quod
tamen non latuit uxorem ipsius. que non
expectans reditum uiri sui festina-
uit ad patrem. herodes autem redi-
ens abstulit herodiadem fratris et fratris est
inimicus arethe et herodis philippi.
Super quo cum argueret eum iohannes. sug-
gestionem herodiadis misit eum in car-
cerem. *De apta predicatione domini et*
Quod cum audisset iherusalem: *miraculis.*
uenit et habitauit in car-
pharnaeum. in finibus zabulon et
neptalim. et apte predicabat dicens.
Penitentiam agite ap. e. r. c. Unde et per
duxerunt sacerdotes et populum. Como-
uerunt uniuersam iudeam incipientem
agalilea usque huc. Et sic impleti sunt
illius ysaie. Primo tempore alleluata
est terra zabulon et terra neptalim.
Unde et promissa a domino conuersi quod fuerunt
de finibus illis dicti sunt principes za-
bulon et principes neptalim. ysaias si-
quidem prophetauit de captiuitate x. b.
buium israhel. que in tribubus istis in-
choata est. nichilominus tamen et de alle-
uatione ab omni peccati fuit in par-
tibus istis ad predicationem per prophetam.
et creuit iherusalem totam galileam docens
in synagogis iudeorum et sanans

omnem languorem in populo et abiecit o-
pinio eius in totam syriam. Et
autem syria omnis regio ab abra-
ta usque ad mare magnum. a capa-
docia usque in egiptum. continens
inter alias prouincias. palestinam.
in qua iudei habitabant. Unde et scrip-
tum est. taboz et hermon domus mo-
tes syrie. Quod uero legitur syria sic
quod nunciam per iudeos includit. et
secute sunt eum turbe multe
diuersarum regionum. *De electione*
Quas cum uidisset. *xii. apostoli.*
dominus ascendit in montem. et
sedisset. uocauit ad se quos uoluit
ipse. et fecit ut essent cum illo. *xii.*
quod et apostoli. id est. missos nominauit. symo-
nem qui cognoscuerat petrum et an-
dream. et iacobum zebedei et iohannem.
fratrem eius. et imposuit hiis duobus
nomen. boanerges. id est. filios tonitruum
quod unus eorum intonuit dicens. In
principio erat uerbum. Et ambo
sepe terrificam uocem per se meru-
erunt audire. philippum et bar-
tholomeum. thomam et matthiam
publicanum. iacobum alphet. et
et thaddeum fratrem eius. qui et ni-
dai cognoscitur. symonem cha-
naneum. et iudam scariothem.
In hoc cathologo nomina apostolorum
conbinata. quod parum ponunt
non satis nota sunt. Quod uero ia-
cobus alphet prior numeretur
iACOBO zebedei. et minor dicatur. et
ille maior. cum prerogatiua sci-
tatis sue. per ab apostolis fratribus fuit ar-
chiepiscopus ierosolymorum. et senior il-
lo fuerit: merito quod dicitur quod melius

uidendū dñi. q. anna
mortuo ioachi de q.
suscepit uginē ma-
riam data ē in uxore
a ioseph gñio suo. de
ophe fr̃i sp̃i. ioseph.
de quo susceptam fi-
liam uocatamq; ma-
riam: dedit uxorem alpheo. de
qua nati sunt alpheo. iiii. conso-
brim dñi. iacob. symon. iudas
ap̃l. i. ioseph. qui et barsabas. q.
p̃ uida p̃ cum mathia elect' fuit.
et h̃i. iiii. p̃ om̃ib; consanguineis
dicti s̃t. fr̃es dñi. quia non
solum cognati putabantur. s; et
am agnati ei erant. tamq; ex du-
ob; fr̃ib; ioseph et cleopha descen-
dentes. Inter q̃s tñ iacob; fr̃ dñi
dict' ē. q̃. anthonomasice. q̃ qm̃
simillim' erat ei infacie. Inter
mortuo cleopha anna nupsit
uiro t̃cio. s. salome. susceptamq;
ex eo filiam. uocauit mariā. sicut
et alias p̃. et hanc dixit zebedeus.
habuitq; ex ea filios. iacobum ma-
iorem et iohem. qui licet p̃ior
natus: maior tñ dict' ē q̃ p̃ uo-
catus ē a dño. et prius adhefit ei
q̃ romana seruat ecclia. ut singl;
in ordinib; suis. priores sint p̃i
ordinatj. Ita dicit ier̃. alij uero
uidentes mulieres agnolari solē
a nominib; uiuorum. ut mar-
tia catonis dixerunt p̃onib; ui-
ris mortuis. has duas marias
nupsisse cleophe et salome uel
p̃ores uiros fuisse binomios. et
dñt zebedeum cleopham. alphe-

Non fuit
anna na-
zarea. s;
de sepho
in ciuitate.
sodo milia-
rio a naza-
ret h.

um salomam. De sermone dñi

Et eleuatis oculis in monte.
in discipulos suos ihs: doce-
bat eos dicens. Beati paupes sp̃u.
qm̃. ip̃. ē. r. et. hunc sermonem
maths et lucas uarie narrant. ob
hoc quidā dñm tradunt p̃ eum
fecisse discipulis in sup̃cilio monti
sedendo. p̃ in latere montis con-
muniter et turbis et discipulis stan-
do. Alij uero tradunt n̄ n̄ unū
sermonem factum communiter
et turbis et discipulis. Vt autē
horum uerum sit: n̄ multum
inter ē scire. sicut nec scire int̃
ē an mons in quo h̃ facta s̃t fue-
rit: thabor: an ali' mons in gali-
lea. Sermones q̃dem a dño ad dis-
cipulos factos legim'. in matho. lu-
ca. iohanne. tñ. s. Sodo miliario
a capharnaum ē descensus mon-
tis ubi factus ē sermo dñi: et leys
curatus ē. De oīe ne dñica.

Hunc sermoni interseruit dis-
tinctionem dñicam. que octo
p̃tes h̃t. Prima ē captatio beni-
uolentie. quam secunt. vi. peti-
tiones et dirigitur ap̃ dñm p̃rem.
a quo petim' dari nobis panem
n̄m sup̃sustantiale. i. filium. Hā
et x̃ docuit nos ad petendū a p̃re
in nomine suo. Tres p̃me petiti-
ones spectant ad uitam eternā. uel
futuram sic. sc̃ificetur. i. firmet.
in nobis nom̃ tuum. in hac uita
q̃ mobile ē nom̃ p̃ris in filios. q̃
etiam uidat q̃nq; fuit fili' dei q̃n-
q; non. p̃ q̃ etiam possibilitate
mouendi dixit ap̃l. ne et ego re-

proh inueniat. In patria enim
apparebunt filii et inmutabile p[er]
erit. v[er]o eorum. Ad ueniat. i. ad te
uidendu[m] ueniat regnum tuum
ut sit regnum in regno. fiat uo
luntas tua sic in celo et in terra. q[ui]
sicut ecclesia celestis nil p[er] uelle n[on] q[ui]
sit te uelle. ita et illa que adhuc
militat in terra. ad dicat uoluntate[m]
tue. Quor[um] que secunt[ur] ad militiam
huius uite spectant sic. Panem
n[ost]r[u]m sup[er] substantialem da nobis
ho. i. xpm qui e[st] sup[er] substantialem. i. sup[er]
omn[em] substantiam. et e[st] panis n[ost]r[u]s in altari.
et se due dictiones sup[er] substantialem. Et e[st]
da nobis hodie. i. in presenti t[em]p[or]e.
panem n[ost]r[u]m. i. xpm. qui p[er] e[st] fide
lum. Et hoc: sup[er] i. p[ro]pter panem
substantialem. i. necessarium ad sustentati
onem. q[ui] da nobis utiq[ue] panem:
a[n]i[m]e et corporis. Lucas posuit condi
anum. q[uo]d de uaticinio t[ame]n exponit.
Sicut habet epyusion. hebreus ue
ro sogolla. i. precipui. ut egregii.
ut peculiare. Ob hoc forte uidens
lucas math[eu]m dixisse sogolla q[uo]d
sonat peculiarem d[omi]ni condianu[m].
g[ra]t[ia] uero int[er]pret math[eu]i q[uo]d uidit
eum dixisse sogolla. q[uo]d sonat eg
gium. dixit epyusion. Tres q[ui] se
quunt[ur]. patent am[en]. hebrei in fine
posuit un[um] ex his t[er]tib[us]. am[en]. sela sale.
que sonant sic sep[er] pacem. **Ad**
ap[osto]li missi sunt cum potestate
ut omne[m] consumma[n]t curandi.
Et ihc u[er]ba hec conuocatis
discipulis. xii. dedit ei potestate[m]
eiciendi sp[irit]us immundos. et cura
re o[mn]em infirmitate[m] et misit eos

p[re]dicare u[er]bum d[omi]ni. et ait. N[on] u
leritis inuia. nemine[m] saluta[n]t
is. i. sicut alij. q[ui] n[on] g[ra]t[ia] sa
lutem optandi consue[n]t in salu
tate. In uiam gentiu[m] non abie
ritis. nec in ciuitates samarita
norum. g[ra]t[ia] accepistis. g[ra]t[ia] date.
n[on] portabitis pecuniam. n[on] pa
nem. n[on] duas tunicas. i. si quas.
n[on] calciam[en]ta. n[on] u[er]gam. sed[m] man
chum solis et scandalis uti uis
si sunt. i. p[ro]m[iss]is. et u[er]gam ferre
que p[er] potestate[m] accipiendi nec
cia ponitur. Ecce ego mitto uos
sicut oues in medio lupor[um]. et
uos recipit me recipit. In e[st]
q[uo]d diaconus sumpto co[n]dice de
altari sub silentio t[ra]nsit incli
nans. donec in umbone salu
tat populu[m]. q[ui] intrans dom[um]
cui offert pacem. nec portat
pulumar. i. solatia uite. S[ed] al
tere ei. nec ob e[st] q[uo]d pulumar.
figit h[oc] e[st] e[st] e[st] leue. forte ide
est q[uo]d diaconus n[on] d[omi]ni. d[omi]ni uo
biscu[m]. n[on] cum legit e[st] e[st] e[st].
nisi raro. **De antice lepsi.**

Cum aut[em] descendisset de
monte t[em]p[or]is lepsi
q[ui] iam soluens figuras et sana
uit eum dicens. munda re. et
addidit. N[on] mihi dixeris. q[uo]d d[omi]ni.
Vide q[ui] manifeste et plene
mundatus es. nemini dixit. i.
nemini h[oc] necesse d[omi]ni. adeo res
euidens e[st]. s[ed] ostende te sacerdoti
ad cui[us] arbitrium reuocand[us] es.
ecce n[on] dum docet alios solue le
gem. sanat t[ame]n u[er]q[ue] p[re]dicauit.

he

sedo miliano
a capharnaui

Sedo miliano
a capharnaui.

et

um au
naum
ario p
ou b o q
ter pu
at ibe. Ven
Uenit aut[em] p
corpore. nam
sum digni u
mei. s[ed] ut u
mei. quia
nistris meo
bebat in dor
dei et se[m]p[er]
mueni tant
audi h[oc] t[em]p[or]e
in no[n]e uel
eol loqueba
gentili et sa
hora. et lo
et cum
pet. q[ui]
pharnaum
erat de bea
discipuloru[m]
sebitatem.
um ai
uocatu
ulea. suscit
uidue tang
tando t[ame]n dico
t[ame]n obtuler
male h[oc] t[em]p[or]e
lunt ut t[em]p[or]e
f[er]re. Rabi
lebat sequi
num fac
a d[omi]no. D[omi]n[us]

De senio centurionis.

Cum autē introisset capbar-
naum rogauit eum cen-
turio p̄ interuentum seni-
onū q̄ eo q̄ iudeorum: ut sana-
ret puerū et̄ paralyticū.
Et ait ih̄c. Veniam et̄ curabo eum.
Venit autē potētia sanandi no-
corpore. nam et̄ centurio ait. Nō
sum dignū ut intres sub tectum
meū. s̄ dic ūbo et̄ sanabit puer
meus. quia et̄ ego solo ūbo p̄mi-
nistros meos opor. forte ydola ha-
bebat in domo et̄ immunda. Ju-
deis et̄ seq̄ntibz se dixit ih̄c. non
inueni tantā fidem in isrl̄. sub
audi h̄ tempis. nec in cluduntur
in noīe isrl̄. seq̄ntes eum. q̄ ad
eos loquebatur. q̄ tam in illo
gentili et̄ sanatus ē puer in illa
hora. *De socro petri.*

Et cum uenisset ih̄c in domū
pet̄. q̄m forte hēbat in ca-
pharnaum p̄ uxorem. Ip̄e enim
erat de bethsaida. ad peticionem
discipulorum sanauit soc̄ pet̄
febricitatem. *De filio uidue.*

Cum autē iret in ciuitatē que
uocatur naym: que ē. inga-
lilea. suscitauit ante portā filium
uidue tangendo feretrum et̄ di-
cēdo t̄ dico surge. Vesp̄e autē
f̄o obtulerūt ei emerguminos et̄
male h̄ntes. et̄ sanauit eos. et̄ uo-
luit ire t̄nsiretū et̄ dixit ei unus
sc̄ba. Rabi: seq̄r te q̄cūq̄ ieris. Vo-
lebat sequi dñm. ut disc̄et sig-
num fac̄. Ad luc̄ et̄ id n̄ audit
a dño. Dixit autē dñs alteri. Se-

queret me. Et respondit. Dñe per-
mitte me p̄i sepelire p̄rem meū.
Cui ih̄c. Dimitte mortuos in p̄cc̄is
suis. sepelire mortuos suos. tu uade
annuntia regnū dei. Non p̄hi-
buit dñs hunc a sepultura. si n̄
ēnt alii qui sepelirent et̄ ait alē.
Seq̄r te dñe. s̄ p̄mum p̄mitte me
renūciare his qui domi sunt. Cui
ih̄c. Nemo mittens manū ad arat̄.
et̄ respiciens rē ap̄t est regno dei.

Quid dñs excitauit in mari.

Cum dñs ascendit et̄ man-
naueclā ē discipulis et̄ dor-
muit in pupi: sup̄ cūcal et̄ orta
tēpestas excitat̄ ē a discipulis et̄ im-
pauit uento et̄ mari: dicens. Tace.
et̄ obmutescet et̄ mox cessauit tēpe-
stas. n̄ p̄ heretice hereticorum. im-
pauit eis tamq̄ animantibz qui
oīone huiusmodi ūborū. q̄ oīa le-
guntur obedire dō: dōmatrauerūt
aīata oīa ēē. s̄ dicit ei obedire in
aīata. quia solo ūbo de his facit
que uult. sc̄dm q̄ loq̄di modū.
solet dici m̄ obediens ē inobediēs.
medicine. *De duobz obiectis a legi-*

Cum autē uenisset t̄ns
fictum in regione geraseno-
rum que ē cont̄ galileam: occur-
rent ei. ii. arrepticij sem̄ nimis.
unus q̄p̄ adorauit et̄ dixit. Qd̄ no-
b̄ et̄ ih̄u fili dei? Venisti aī tēp̄
torquere nos? Hesciebant demo-
nes eum ēē dei filium. s̄ suscipi-
bantur p̄ miraculis et̄ testimonio
patris. torqueri autē se dicebant. q̄
cogebantur ḡre et̄ celare a lehoē.
Dicebat enī illi x̄. Exi sp̄c in mū

de. Sciebant autē se in iudicio
torquendos in abissum. Cūq; do-
mino querenti nom̄ suum dīxiss-
se uocari legionem. n̄ q̄a sic uoca-
retur. s. q. d. frustra q̄rit nom̄. cū
ples simul. Rogabant eū ut mit-
teret eos in gregē porcorū qui uix
pascabant. & intrantes porcos p̄ci-
pitauerūt eos in mare. Indigene. d̄
rogauerūt eum ut t̄nsiret ā finibz
eorū. Cumq; ascenderet nauem sa-
natum licet rogaret noluit secū
ducē. & rediit capharnaū. quam
math̄s uocat ciuitatē suam. noz
origine. s. gente. qz. s. quelibet ci-
uitas galilee. potest dici ciuitas ga-
lileorum. *De palatio dimisso p̄ter*

t sanauit palatium an̄ tū.
se dimissum p̄ regulas. p̄mo
remittens peccā eī que filiāte cā
m̄bi. qz. q. ob cām sic. cessante cā:
cessare debet effect. & p̄t sc̄bas &
p̄heos q̄ putabāt eum blasphemā-
se. dixit palatio. ut surget & tollet
lectum suū & surrexit & tulit & a-
biit in domū suam. ḡ qz istat qz
p̄ peccatis q̄nq; eḡtat homo. me-
dicus uisitans egrū. p̄mo debet
eum mōte ad penitētiā & con-
fessionem. ne peccō tāq̄m ferro
manēt in uulnē. frustra sit im-
ponere malagma. *De puteo sama-*

ritane.
uoy autē ascendiss.
in uideam & t̄m rediret in
galileam optebat eum t̄nsire p̄
samariā. i. p̄ regionem cui caput
filiat samaria. Ciuitas ḡ nomen
antiquū amiserat & dicebat se-
basten. s. regio nom̄ illud retinu-

erat. Veniens autē iuxta sychem
que corrupte di-
cebat sicchar. e-
rat in p̄dio qd̄
emir iacob a re-
ge amor qd̄ & de-
dit filio suo io-
seph & fatigatus
gerente sedit sup̄
puteum iacob. q̄
actū sic uocat
filiat. Ex euentu qui seq̄r. p̄ter
agnoscat ē puteus samaritane.
S̄t q̄ d̄it locum illum ē. umbi-
licum n̄re habitabil. qz in singlis
annis quadam die estatis m̄di-
ana hora sol descendit in aquā
putei. nusq̄m faciens umbram.
qd̄ p̄bi ap̄ s̄enem s̄ tradidit.
Iō enī dictum putant in deut̄
onomio. Constituit eū sup̄ ex-
cellam terrā. Iuerunt autē disci-
puli in urbem ut cibos emēt.
Venit autē mulier haurire aq̄.
Que d̄no petenti potum. q̄i no-
tant eum. dixit uideol n̄ cōtra
samaritanis. cognoscent ex fin-
ibz palli. d̄m̄ uideum ē.
Translati. x. tribz rex assirioy
misit p̄las & assirios. ad inco-
lendā sibi terrā. Que ob me-
tum ferarum libros moȳsi re-
cepant. & legitimatē n̄ t̄i cessa-
bāt. idolatā. qui p̄mo ceteri uo-
cati ab uno fluuio p̄saron.
Tunc autē samaritani dice-
bantur. q̄i mediū inter uide-
ol & ḡs. q̄nq; t̄n uidei uocauē-
t̄ eos iacobitas. i. supplantato-

Sichem uero dē
neapohs. uii. mil
a se. basten.
ea non d̄ uita
fō. s. t̄m f̄at
iacobam uulū
quos p̄ p̄m̄ in d̄m̄
eo in bethel que
est uno mil a
si chey.

qui
putabit

de samari

rel. q. tram f. m. suoy que eol rige-
bat. eis supplantauerit. homin-
ab 7 uasculis n. utebantur iudi.
Cumq. colloquendo cum ihu acce-
piss. ab eo qd. u. uiros hilerat. 7
vi. erat cubina. ait. Vides q.
ppha el tu. 7 statim qsiuit deter-
minat. q. omis. que int. ipos. 7
uideos ulabat. Dicebant enim
iudi. p. locu adorandi e. in ie-
rlm. 7 templu. Samaritani ue-
ro montem gartam in quo a-
nqui p. res adorauant. Ihe aute-
m dixit temp. uenisse in quo nec
in ierlm. nec in monte illo ad-
orarent homines. q. d. Non p. te-
ro locum loco. in adorando. Vbi-
q. adoret d. s. tm in spu 7 uita-
te. i. ex dilectione que e. a spu 7 p-
h. que ue. se. i. p. t. n. Cui mu-
lier. Scio q. messias uenit. i. in
p. xio e. ut ueniat. forte sama-
ritani signa d. n. i. aduentus
notauant. Messias hebraice. x.
g. e. unct. lab. punit. q. p. nel-
se dr. ungt. lingua eni p. uni-
ca 7 lura. affines se hebrei. Dixit
ei ihe. Ego sum qui loquor t. e.
Reliquit mulier ydriam 7 a-
bit in ciuitate. monens auis
egdi ad uidend. ho. iem qui dixit
ei quicq. fecit. 7 dicebat. Esum
qd. hic e. x. Tumuit asserere
q. audierat. 7 edebat. ne uiri
dedignarentur a muliere do-
teri. Cuius g. egredientibz. uo-
cauit eos ihe. segetes p. atos ad
messiem. i. paratos ad credend.
Cum t. n. adhuc. iiii. m. ses sup-

erant ad messiem. Vn. p. penditur
hiemis t. p. ore hoc f. m. e. Ihe au-
tem ad petitionem eoy. intrauit in
urbem. 7 mansit ibi duos dies.
7 mult. crediderit in eum. **De filio**

Uenit aute. tm. **reguli**
in cana galilee a iuda in-
qm. ascendat. & erat ibi qda
regis. i. de potentioribz. tre sub re-
ge. cui fili. in firmabat. non in
chana. s. in capharna. Et roga-
bat d. n. m. ut descenderet 7 cura-
ret filiu. Q. redarguit e. a d. n. o.
q. n. crederet eu. posse sanare.
nisi p. sentia corporali 7 tactu. 7
io dum etia. staret ille ait ei. Va-
de filius tuus uiuit a sic absq.
u. bo sanauit eu. Descendensq.
pat. cum cognouiss. filiu. suum
sanatu. in hora ubi d. n. i. credi-
dit 7 ipe. 7 dom. ei. tota. Credit
au. fuisse iudeus. q. dixit ei d. n. s.
Esis signa 7 p. digia uideritis
n. credetis. Iudei eni. signa q. s. t.

Et fecit q. **De iunio leuz.**
iunium. 7 discumbebat
cum eo publicani 7 peccatores q.
filiant soci. leuz. que cum ar-
guerent p. hez. q. cum talibz. ede-
bat ait. Non ueni uocare ius-
tos s. peccatores ad penitentia. Ex-
cusauitq. discipulos ex eo q. n. ie-
iunabant. tm. q. rudes erant.
nec difficilia sustinerent. q. cu
ab eis auferetur sponsus p. limu.
ieiunarent. tm. q. corporali cu. eis
erat. 7 ex h. q. dam d. n. e. q. abla-
to x. d. n. o. in ascensione ieiuna-
uerit discipuli usq. ad missionem

sp̄s sc̄i paracleti. Et ob hoc ip̄i re-
unant ab ascensione dñi usq;
in pentecosten. nec etiā t̄ celebrāt
nuptias. q̄ iam inchoantes tres
ebdomadas. añ festum sc̄i ioh̄is.
s; n̄ ē autenticum. nec in actib;
ap̄loy de ieiunio eoy leḡt̄. s; de
oratione t̄m. Querentib; autē
p̄heis signum de celo: negavit eis
tamq̄ indignis. q̄ detiores erant
miniuris: et regina austrj. q̄ t̄n n̄
legē dei nec p̄phas hūerant. Et
nota q̄a in antiquiorib; libris le-
ḡt̄ minuire. **De filia archifina**
Et ecce p̄n / **gogi. et emorroi**
cept̄ synagoge iair̄ noīe sa.
adorauit eum dicens. filia mea m̄
defuncta ē. i. mort̄ p̄cia ut mar-
cus et lucas dñt. Veni dñe pone
manum sup̄ eā: et uiuet. Et dū
iuit: mulier emorrouisa ab annis
xii. rē ueniens tetigit fimbriam
uestim̄ti ei et sanata ē. Ambr̄. in
sermone de salomone dicit hāc
fuisse martham. enumerans enī
bñficia x̄i c̄a genus humanum.
p̄ aliq̄ premissa sub
didit. Dum langu-
dum sanguinis flu-
xum siccit in mar-
tha. dū demones ex-
pellit de maria. dum corpus redi-
uiui sp̄s calore constringit: in
lazaro. Veniens autē in domum
iair̄: induc̄ t̄n secum petrū et
iacobum. et ioh̄em fr̄em ei. qui q̄
sectarij ei erant. et p̄rem et matrē
puelle: et cecis iridentib; eum:
q̄ dicebant puella n̄ ē mortua

Quidā dñt
hoc ē sc̄m
in media re
et̄m sub re-
gia salomōis.

s; dormit. tenens manū puellę:
ait. Thabita chumi. Qd̄ sonat
puella ē dico surge. T̄m tibi dico
non ē de interpretatione: et iussit
illi dare mādutare. hoc ē enī t̄m
exp̄m̄tum sic resurrectionis. Qd̄a
gi enī mortuos suscitant. q̄bz dā
caractib; alligatis sub ut̄q; ascē-
la: et loqui eos et incedē faciunt.
S; comedē neq̄q̄ p̄sunt. **De duo-
bus cecis. et surdo. et muto.**

Et t̄nsente in ih̄u secuti
sunt eum duo cec̄i clama-
mant̄. Misere nr̄i fili dñi. Cūq;
ueniss; domum. i. ad dom̄ suam
in nazareth: tetigit oculos eoy et
ap̄ta s̄t. Cumq; dixiss; eis uidete
ne q̄s sciat. t̄n diffamauer̄ illū
intotam t̄rā illam. Eḡss̄ illi:
obtulerunt ei mutum demoni-
um h̄ntem et cec̄to demonie:
locutus ē mutus. In ḡdo t̄n meli
sonat surdum q̄m mutum. **De**

Quod cum **beelzebub.**
laudaret eum turba: p̄hej
dicebant. In beelzebub p̄ncipe
demoniorū: eicit demones. ab-
lo p̄mo noīe idoli. Varie ḡt sc̄lō
idioma lingue sue cognomina-
uerunt idola sua. Babilonius
dixit bel. moabita beel. palesti-
ni baal. Qñq; aliquid sup̄ ad-
debant. ut beelphegor. i. d̄s ten-
tignis. qui ē p̄ap̄. q̄nq; baalim
qui ē. d̄s sidoniorū. et sonat uir-
m̄s. i. robur meū. et cap̄. Beelze-
bub t̄n nulli idoli nom̄ erat.
s; uidi irrisorie uicini sibi id-
lum acharonitharū sic uocabāt.

et sonat uir muscarū. obfordes
imolati sanguinis. que secundo
musca. nec ē final lita. d. l. l. t. u.
s. b. Quibz aut ihs. fili autē uir
in quo erunt? a. d. Si infiliis
uiri hanc expulsiōem dō datis.
cur n̄ in me idē factis? Erant
enī gonaiste de iudis. qui p̄cor
cismos salomonis demones eicie
bant. Magis si radix cuiusdam hē
ponitur in arboribz obselli. Aut. 11.
ioseph se uidisse quendam gona
stam captū et ad ductum ad uel
palianum. dum obsidet ierlm.
Qui anulum sub ē gēma radix
erat posuit in naribz obselli eadē.
et ad iurauit demonē et egfuit ē
demon. Ut autē p̄baret eietum
demonē posuit pelum aq̄ ple
nam in medio. et ad iurauit de
monem ut subiret pelum.
et subiret eam. Qd autē manu
lis qdam in cluō. spm̄ in mūdū.
p̄q̄ impant aliis demonibz n̄ cre
ditur ē salomonis inuentum.

Uc dicit De magdalena.
qdam dñm in nazareth
uocatum a qdam p̄heo in do
mum suā. et ibi magdalene di
missa peccā. que et sequa ē eū.
p̄tē dicit in bethania s̄m. s̄ nec tēp̄
nec loc̄ q̄ factum ē. ex euāglio cer
tificari p̄. Magdaluū ē. oppi
dū scdō mihario a tybiade que
p̄tē qnerech dicta est chmereth.

Factum ē De nullio marthe.
autē dum ascendet in iu
deam. intrauit ihs qdā castel
lum. et martha gēcepit eū in do

mun suam. et dñō deuote mini
strabat. Sensio aut sonis illi au
dientis dñm plata ē a dñō mīlho
marthe. n̄ q̄ maioris uiri. s̄ q̄ n̄
auferetur. *De done iohis.*

Ohs autē cum audisset inuincis
opa x̄. misit ad eum duos de dis
cipulis suis dicens. Tu es qui uen
tur es an alium expectam? Non
dubitauit iohs qui dixit. ecce agn
dei. et ē. S̄ cum adhuc discipuli ei
dubitarent. misit eos ad ihm. a. d.
Ite ad eū. et ab ipso querite. utrum
ipse sit x̄. an adhuc uentur sit.
Tū op̄. sup̄ ezehielē uidet uelle
q̄ iohs nesciebat. ut p̄tē an palu
spoliaret infernū. a. d. p̄tē ē ut de
cendam ad pplm̄ meū. Quia ego te
nuntiaui sup̄is uis ut inferis te
nuntiem? Ihs autē amouit du
bitationem eorū. ostendendo eis
ēta signa sui aduentus. Ite autē
ab euntibz. cōmūdauit iohem t̄bis
dicens. Inter natos ml̄. n. s. m. i. bapa.
Et h̄ ē non solum mulier nom
isē. s̄ et facture. Ut autē sancti
or eo p̄ aliq̄s fuit. t̄ fuit sit. in
discussum ē. Hec ob hanc laudē
credendū ē. Hecis qui dixerūt. iohem
anglm̄ humanatū. q̄ dñs p̄dixit
rat etiā fuisse dictum de eo. Ece
ego mitto anglm̄ meum. et ē. Ad
diditq̄ dñs. q̄ ois lxx et p̄he usq̄
ad iohem p̄phauit. ubi intelligen
dum ē ex maxima p̄tē. q̄ p̄ p̄ha
uit agabz. et iuy. filie philippi. t̄
q̄ forte incolorat nutendū ē an
tē. gēp̄bavit ciuitatibz galilee.
in q̄bz p̄tēmas fecit itantes. et p̄posu

ut illis yrum et sydonē. Revertentes
autē quidam aploz ad eum. nun-
tiabant ei que docuerant et fecerant.
et dixit eos in desertum locū ut q̄
essent pusillum. Hec enim spaz-
um edendi hēbant cum tōis. De
ost hoc de hxx.ii. discipulis.

E signavit et alios. hxx. duos
discipulos et mittebat eos binos an-
faciem suam. Reliſi sē autē et ihu
cum gaudio dicentes. Dñe: et de-
monia subtrahunt nob. Exultavit
g̃ ihc et dixit. Confitebor t̃ dñe p̃t̃
celi et terre. qui abscondisti h̃ sapi.
et pru. et reue. ea par. et nemo nouit
p̃t̃m n̄ filius. nec filium n̄ p̃t̃. Ex-
ultat eunomi dicens se plenā no-
ticiam h̃t̃. de x̃ filio et de p̃t̃. nec
excludit utq; congreſſio. Ob hoc enī
arri spm̄ scām putauit. et n̄ eq̄l̃e
ut q̄ n̄ sciebat q̄cōd̃ illi. In cro-
nicis eccliaz sunt. xii. t̃res maiores.
q̄i. xii. ap̃li. et xii. minores q̄i. xii.
p̃phet̃ et hxx. ii. candelabra p̃his dis-
cipulis designant. et angli q̄i custo-
des ecclie. De s̃c̃e sabb̃a. g̃m̄y

Et s̃c̃m ē in sabb̃o s̃c̃m̄.
s̃c̃d̃o p̃mo cum ihc et discip̃lis
ei t̃nsirent p̃lata. g̃na conficata
manibz edebant discip̃li hoc ex-
ponitur sic. In sabb̃o s̃c̃d̃o. p̃mo
cū intraret ihc p̃lata. et ē. vel in
sabb̃o s̃c̃d̃o: a p̃mo de q̄ p̃cessit
sermo. l̃ ē. una dictō. quam lucas
dix̃ de x̃o p̃ton. nos s̃c̃d̃o p̃mum.
Vl̃ sē due dictiones. et d̃t̃ s̃c̃m̄. eo
p̃mum t̃p̃e. q̄ eo añ legem s̃c̃i p̃t̃
sp̃ualiter sabb̃izauer̃. et p̃ legali
sabb̃o: medio int̃posito. Hoc autē

sabb̃m q̄ discip̃lis non observa-
bant. s̃o sic uocauit ut signifi-
caret sp̃ale sabb̃m iam inchoan.
et legalia cessatura. Et enī sabb̃m
sp̃uale s̃c̃d̃o p̃mum. i. sup̃i in s̃c̃o
re. l̃. legali q̄ s̃c̃m̄ ē de s̃c̃d̃o p̃mū.
Qd̃ enī p̃ s̃c̃m̄ t̃p̃e. factum ē se-
cundū mūne g̃r̃e. q̄i cap̃ uersū
ē in caudam. Vñ si quis uelit
x̃pm appellare: adā s̃c̃d̃o p̃mū.
non errabit. Cum autē d̃t̃ent
p̃phet̃ quid factis qd̃ n̄ licet sab-
bis: excusauit eos dñs multis
modis. tum quia necessitas excu-
sabat eos sicut excusauit. dō. et
pueros ei q̄n comedit panes s̃c̃i
dotalet. nec petant sacerdotes ē-
cuncidentes in sabb̃o. et s̃c̃ifican-
tes. tum q̄ p̃sente auctore et do-
mino sabb̃i: hoc faciebant. q̄
enī non petauit ioseph dū t̃cu-
uit ierico. vii. diebz. nec hodie
ē si soluit ieiunium r̃ ē. Dix̃
runt autē p̃phet̃. h̃ non licet sabb̃is.
q̄ alio die s̃c̃m̄. legem licebat.
edere g̃na segetis p̃p̃inquoꝝ. s̃ n̄
met̃e falce. Nota p̃mos ap̃los
soluisse sabb̃m. q̄s t̃n recipiunt
ebionite. cum repudiarent paulū
q̄i legis t̃rāfigillor̃. De manco.

Actum ē autē et in alio sab-
bato intrauit ihc in sy-
nagogam: et ibi erat un⁹ homo
manum ardoam h̃ns. et observa-
bant eum p̃phet̃: si sabb̃ curaret.
Cumq; q̄s̃s̃ ab eis si licet sabb̃
curare: nec respondissent. cura-
uit languis et stutans s̃c̃m̄
sol. q̄ sabb̃is p̃t̃ lapsum a fouea

ex traherent. Ibi dum colloque-
batur. qd̄ nam faceret ihu. Ihe-
sus autē sciens: secessit in r̄ secura
sunt eum multi r̄ curauit eos.
De pabolis ad discipulos.
Datum ē autē in dieb; illis
exiit in montē mare r̄ e-
rat p̄noctans in oratione. Et
dies fcs fuit: uocauit discipulos
suos. forte adhuc dormientes. r̄
sedebat secus mare. Cūq; cong-
garentur turbe ascendens in
naueclā docebat de ea t̄bas.
stantes in littore: in pabot lo-
quens eis. Pposuitq; eis pabo-
lam seminantis in terram ma-
lam. nec ferentē fructum. r̄ in
unam bonā facientem t̄plice
fructum. Solo pposuit pabolā
seminantis semen bonum. cui
inimicus h̄o sup̄ seminauit zi-
zania. In q̄ ut̄ qd̄ d̄r. finit
utraq; crescere. usq; ad messē:
uidetur contrariū paulo qui
ait. auferre malum de medio
uſi. s̄ inter t̄ticum r̄ lolium:
anq̄m ueniat ad spicam: gñ-
dis ē similitudo r̄ uix possunt
distingui. Hoc ḡ dictum ē de
ambiguis. illō pauli: de ma-
nistis. Terciam pposuit pabo-
lam de ḡno synapis. Quartā
pposuit de fermento q̄ mulier
alcondit in farine t̄bz satis.
satum ē ḡ in s̄ure in palesti-
na. modum r̄ dimidiū capi-
ent. Secus autē discipulis dis-
cebat om̄ia. Tē dimissis t̄bz:
ueni in domū r̄ dixerūt ei dis-

cipuli. Edisserere nob̄ dñe pabolā
itzanior. p̄mam enī exposcit
eis in nauī. *De t̄bz pabolis ad discipulos.*

Cumq; exposuisset q̄ d̄suerat:
in pabot etiam locutus ē eis.
r̄ pposuit pabolam de tesauo abs-
condito in aḡ p̄ q̄ em̄do inuentor
uendit oīa q̄ h̄t. Aliam q̄ po-
suit de inuenta r̄ empta bona
margarita. Tercia q̄ de sagena
missa in mare. in qua d̄r. quod

Ingehenna erit flet̄ r̄ sc̄lor den-
tium. In q̄ in uirtutē resurrectio
mortuorū fuit. *De gehennor.*
Hoc autē nomen gehenna:
cūctum ē t̄m r̄ cred̄t a
dño inuentum. ob ignē in ge-
tanguibile. qui erat sac̄ uot
in ualle iux̄ ierlm̄ q̄ dicebatur
tophet r̄ i gehennon. q̄. t̄ra fi-
lior̄ hennon. i. h̄oī sic uocat̄.
p̄quam ydolatre dicebant pa-
uulos suos. sicut r̄ nos trahici-
mus eos p̄as bap̄. Ignis quoq;
dicebat̄ thophet n̄ satis nota cā.
t̄ forte q̄ qd̄ archao de uisc̄-
bz terre p̄ lapides spongiosos q̄
t̄phos dñi: iugiter erūpebat.

Et ueniens de saltu dñi r̄
in patriā suā honore.

docebat in synagogis eorū. ita
ut mirarentur r̄ d̄rent. Vñ
huic sapia h̄? Nonne hic ē sa-
bi fili? Nonne maria m̄r ei?
r̄ fr̄s r̄ sorores ap̄ nos s̄t? Q̄ n̄
ē intelligend̄ sc̄dm̄ heludum
q̄ uginem peperisse dño fr̄s de
ioseph dogmatizauit. t̄ ioseph
ab alia uxore libos suscepisse. s̄

consobrinus ei frater sui dicti scilicet. sic
abraham dixit ad loth. frater suus.
Narch autem dicitur dictum ab eis sa-
bium. Credebant enim faber quod io-
seph fabri filium et paucos ibi cu-
rauit. propter incredulitatem eorum dicens.
Nemo propheta acceptus est in patria
sua. et repleti sunt omnes ira. Et ci-
uentes eum ex civitatem. duxerunt
eum usque ad sepulchrum montis
ut precipitarent eum. Ille autem tran-
sient per medium illorum ibat. Adhuc
ostenditur locus Miliario a na-
zareth 3 milia.

Sicut per quem dominus descendens in-
gressus se rupi. et cecidit ei rupes facta
ei locus. quasi latibulum. in quo ad-
huc uestigia lineamentorum eius im-
pressa olim notabantur. *De decollatione*
illo tempore. Hero. none iohannis.
Ves tetrarcha diem natalis sui ce-
lebravit. coram principibus suis. et
primis galilee: ubi puelle saltan-
ti datum est caput iohannis promittere
in disco. Est autem discus vas ro-
tundum. desuper ualde extensum.
Vnde et dicitur discophorus dicitur. Quoniam
in sa superius. discus dicitur: aliquando map-
pa que in sa dicitur. discus appellatur.
Vnde et alia dicitur apparuisse pe-
tro in disco: que alibi libellum actu-
um apostolorum uocat linteum. Cre-
dibile est quod hodie cum uxore de-
nec beati iohannis sub tali occasione
facienda per sectum tractatur. disci-
puli uero iohannis tulerunt corpus eius
de carcere et sepelierunt illud. Croni-
ca et undecimus liber historie
ecclesiastice tradunt. iohannem in ca-

stello arabie dicto macheronta:
unctum et cruciatum corpus uel sepultum
releuasse per samariam quod et augusta ur-
be palestine caput a eis ierusalem unatum est
ita hodie habitaculum est eius et ab eis.
Ossa est tunc uiam apostate gentiles
sparsere in uidentis miraculis
que fiebant ad eius monumentum.
que rursus collecta ab eis cre-
mata sunt. et puluis uentilatus
est. quod quod scilicet martirium. in
iam mortuo quidam representant
nescientes. dum in natiuitate
eius ossa unquam collecta emanant. dum
autem colligerentur ossa quodam
monachi a ierosolymis in ysa la-
tenter colligentibus. magnam e-
orum partem tulerunt. Interque et
dignus quod dominum monstrare fu-
isse prohibetur. quod per beata tela est
alpes attulit. et dicitur et in ecclesia ma-
rianensi. Tulerunt ossa ad philip-
pum ierosolimitanum episcopum no-
uum. qui misit ea per uuluum
diaconum athanasio alexandre
episcopo. quod per theophilus eius ecclesie
episcopo posuit in templo serapis a
sordibus purgato basilicamque in
honorem beati iohannis consecrauit.
Quoniam. scilicet theodosio iubente pha-
ragnum destructa est. Tunc
uero martiani principis duobus mo-
nachis orientalibus quod ob orationem
ab oriente ueniant ierosolymam.
iohannis caput suum reuelauit. Sed
non multum per incuriam potuit.
placuit est ab aliis ierosolymam
ecclesiam urbem phenicie
et in quodam specu. in urna sub

terra. non paruo tēpe ignoble re-
conditum. donec denuo id iohs
caput suum reuelauit marcello
religioso abbi. i. pbro dum in eos
specu habitaret. Qd cum ille he-
ronio eiusd' urb' epo indicass' de-
uatum ē. Ex quo tempe cepit
in ead' urbe decollatio iohis celeb-
ri ipa die ut arbitram' q' cap' in-
uentum ē. siue eleuati. q' p' ista
anopolim translatum ē. i. in
ad gallias. Alii tēdunt n' ē festū
decollationis. s. decollatione ossi-
um factam: et obusta. Iosephus
aliam tēdit necis bapē tam dices
eum p'dicasse hōibz iusticiam: i.
obtentu bapē multos congregas-
se in un' timensq; hōdes dispen-
dium p' sui seqtis iohem: occi-
dit eum. Et refert ioseph' uide-
os tradidisse hōdē obli miserabili
in p'imo uictum ab g'itu archie-
p'is. *De panibz et ouebz piscibz.*

Audiuit aū hōdes famam
de ihu i. ait. Iohem ego
decollau. q' ē iste de q' audio ta-
lia? Et querebat uide eū. Qd
cum audiss' ihe: ascendens na-
uiculam secessit in locū desertū.
sorsum i. secutū sē eum tōe
multe. pedestres de ciuitatibz.
i. curauit eos. Erat aū p'ximū
dies festus q' d'r pascha. Vesp'e
aū s'cō. xij. d'p'ert ei. Dimitte
tbas ut euntes inueniant si-
bi escas. & ait ill' ihe. Date u-
lis manducare. facite illos dis-
cumbere. s. uiride fenu. p. ruy-
bma. i. p'ouilas societates hōiū.

qui deuillulis uenerant. & accep-
tis. v. panibz ordeaceis i. duobz
piscibz a p'io quodā. qui unus
ex discipulis fuisse credit: p' applos
dedit eos p'plo. q. v. milibz uiroz.
exceptis mulieribz i. puillis. i. de
fragritis impleti sunt. xii. co-
phini. i. statim coegit discipulos
ascende nauiculam i. p'cede eum.
t'nsfretum sedm marchum. a
bethsaida donec dimitteret tbas.
Qd g' lucas dicit h' fēm in locis
bethsaide. intelligendū ē si q' ēē
infimibz ei s. iuxta tybiadē. ut
iohs dicit. s. q' ad eam p'nebat.
Q' aū iohs dicit eos transfretasse
ad capharnaū: intelligendū est.
p' bethsaidam t'nsisse capharnaū.
Ihe aū cognouiss' q' homines u-
li uolebant eū rapē i. facē regē.
q' sub tali rege uidebat' eis non
posse ege. fugit i. ascendit in mō-
tem sol' orare. Hic mons ē in
q' sermonē fecit a quo p' mihare
distat loc' refectiois h' qui hodi-
e d'r msa. Et infra q' ē. loc' ille
in q' p' resurrectionē comedit p'te
piscis assi. sup' uero ē ps illa
maris sup' q' d'ns ambulauit.
q' alia uice g'itac' sedauit. *Q' d'ns ambulauit sup' mare.*

Auidā ū in q' erāt discipuli
iactabatur fluctibz. Vidēs
eos ihe laborantes: q' rta uigilia
noctis uenit ad eos ambulans
supra mare. Quatuor uigilias
faciunt exubantes in castis. p.
ma d'r r'cinium. in q' os uigilat
simul. Seda ū i' t'pestuū i. q' ad olesatē.

Tercia aū gallicinium

in qua uiri. Quarta: an lucanum in qua senes. Has dñs aliis nōibz uocauit. sero an meridie nocte. an galli cantu. an mane. Cūq; putarent discipuli eum ē. fantasma. et clamassent ait. Ego sum nolite timere. n̄ dñs quis ē. q; ex nota uoce potant eum agnosce. Et ut intelligente ipm ē qui dñat moysi. Q; ē. misit me ad uos. P; pet; uir ad eum sup aq; que dum migeret exiit dñs qui q; ascendiss; nauiculam. cessauit uentus. et statim fuit nauis ad terram. quā adibant. De ubiis dñi p quibz quidā rē abiit.

Ait autē die. tbe quas paue-
rat ihe intrauerunt nauē
supuenientes a tybiade. et uene-
runt capharnaum. Et inue-
nientes ihm. mirabant quom-
illuc ueniss;. cum solam uidis-
set nauiculam q; non intraret.
Cumq; cōsiderēs cibum q; fe-
cat eis. tñ ptebant manna. di-
centes. P; nri manducauerūt
manna. panem de celo. dedit
eis dñs. Tē dixit eis ihe. Ego sū
panis uite. qui de celo descendi.
Murmabant autē uidi et dice-
bant. Nōne hic ē filius ioseph.
ē nouim; ptem et matrē. Et
ait ihe. Panis q; ego dedō caro
mea ē p mundi uitā. litigabāt
g; iudei adinuicē dicentes. qm
h; p dare carnē suam ad man-
ducandū. Tē addidit ihe. Et
manducauistis. car. m. et bibi. sa.

m. n̄ habebitis uitam in uobis.
hoc autē mult; ex discipulis audi-
entes dixerūt. Dur; ē hic sermo.
Q; p eum audire. Et abiit rē.
et iam cum illo n̄ ambulauerūt.

De traditionibz phariseorum contra

Rogauit autē mandata dñi.
ihm quidam phariseus ut
pnderet ap eum. Cumq; uidiss;
ihm n̄ baptizis manibz pnde.
murmurabat int se. Cui ait
dñs. Vos phari q; deforis ē cali-
ci et catini mūdatis. et n̄ q; int.
q; mūdatis corpora. n̄ aīas.
Stulta n̄ne dñs uosq; fecit. hoc
contra manicheos q; aīas tñ a
deo factas dñt. carnem uero a dia-
bolo. et addidit. Date elemosi-
nam. et ecce oīa mūdatis sūt uo-
bis. Quidam q; scbe et phari ue-
nientes a ierosolimis. uidentes
discipulos ei communibz manibz
manducare. dicebant. Quidis
capuli tui tñsgluntur tñ
ones senior; et respondit ihe.
Quare uos tñsgluntis manda-
tum dei p traditionē uīam.
Nam dixit dñs. honora ptem
tuam et matrē. q; n̄ tñ preli-
entia dictum ē. uet et poble-
quū nēciū habendis. hanc
phari impietate sub noīe pi-
etatis dicebant. dicentes fili-
os melius fac. si deo uero pū
uolent q; parentibz offēda-
erant. instruentes eos qd e-
genis parentibz respondēt.
O p; corban. q; ē. ex me ē pōit.
corban mū est uotiuū. q. d.

qđ uouit dō uis ē pō ē? Absit.
Et uocatis ad se turb: ait illis.
Non quod intrō in os cōmūnat
hominē: intellige ap̄ dñm. s; q; p-
cedit ex ore. p̄mum intellige de
ore carnis. scđm de ore cordis.
Nam et uomitus n̄ inq̄nat
hōiem. n̄ et quidā hñt. s; q; p-
cedit ex corde. Quare ḡ uoloti-
us et his que furcua sūt. et rapta
n̄ uescimur? p̄scandalo uitā-
do. ab; enī in se mundō ē. et dñx
runt ei discipuli. Scis qđ phari-
sei hoc ūbo scandalizant tua. sca-
lon. t scandalon: offendiclm
pedis ut ip̄am ruinam dñis.
et respondit. Sinite illos et se
uocet eorū. n̄ enī a ūitate p̄scā-
dalo recedendū est. Qđ ab; non
tñt in ueritatem naturę.

Cumq; intrass; in domum
petrę ait. Edissere nob̄ pa-
rabolam hanc. Et respondit.
n̄ intelligitis qđ oē qđ in os int̄-
uadit inuenit et in secessū euit-
at? Hic enī de ab̄ in ūitate
nature que resurgeret: transit.
s; abit ad uitā in se tñm crescit.
et manet. Et dñe hēta dñm
idiotā fuisse et phicā ignorasse.
qđ p̄les ab; p̄ artē et uenas et me-
dullas et ūuos funduntur. Qđ
pbat̄ p̄ eos qui iugē uomitū
hñt. sūptō cibo. et corpulenti sūt.
S; quelibet humor purgatio
secessio dicit p̄ et subuincit. De
corde autē exiunt mala. furta.
et. Plato p̄ncipalē p̄tem aīe
putauit ē in ūb. i. rationem.

nam infelle. desiderū in rectore.
s; uix xpm p̄ncipalior ps aīe. ē
in corde. March; p̄coinquinat
ponit comunicat. iuxta hebreum
ydioma. qui comune dicebant
immundū. qđ cibos omnes uo-
cabant. phibitos in lege. qđ in
mundos iudicabant. qđ alie gñ-
tes comunt ut uescerant. De

Surgens mulier chanaan.
aīe ihe in abūt infinet
tyri et sydonis. et rogabat eū mu-
lier gentis chanaan. t̄rophenis-
sa gñe. p̄ filia sua que male a
demonio uocabat̄. Cananei qñ-
dam iudeā in coluerant. s; p̄ dis-
puli sunt. ex hac disp̄sione erat
mulier ista. ex syris et phenicib;
orta. Quidam **S**yr̄ originem ty-
ri dñt t̄rophe-
nissam qđ sic
phenissa erat qđ
tyria fuit. sic et
dido. hoc nomi-
ne in dicantel re-
gionē mulieris
et patriā. Ihe autē
n̄ respondit ei ū-
bū. ne ē dñi uidē-
tur qđ operat̄. In
uā gentiū ne abiectas. p̄ qđ cū in-
tercedent discipuli. s; Non sum
missus n̄ ad oues qđ p̄. d. isrl̄. Ac
illa uenit. et adorauit eū et ait.
Dñe: adiuua me. Cui dñs. Non
ē bonum sumere panē filiorū:
et dare canib;. hebreorū more. gen-
tiles dñt canes. qđ edebant san-
gñem ut canes. et ē dñt. Veni cu-

Syr̄ originem ty-
mulatū celat. An-
rum suo lapis
marmorē gñdis
s; qđ scit ihe illis
t̄p̄e gentiū. s; p̄ a-
francas et uenetas
m̄ mulat. sup̄
cuius residuum
in honore salua-
tōis ecclesia con-
struit a. z.

rare illi primogenitum. et novum gen-
tes. Cui illa. Etiam dñe. Nam et
catelli edunt de micis q̄ cadunt
de msa dñor. q̄ dñer. Verum ē.
q̄o dicit. fac ḡ m̄ q̄ sit canibz ali-
quid modicum panis tui impi-
re m̄. Et ihs cōmōans fidem
mulieris. ait. fiat t̄ sicut uis. et
statim sanata ē filia illius. De
et it̄m ḡit **sordo et muto.**

Ethc de finibz tyri et uenit
ad mare galilee iter medio sine deta-
poleos. i. puenit ad illum locum
maris. cui eregione contra posita
erat decapol. i. regio. x. urbium
circa pella et gadaram. s̄ galilea.
et adducunt ei surdum et mutū.
et posuit digitos in auriclas eius.
et spūto tetigit linguam ei et ait.
Effeta q̄ ē. ad apire. et ad ei impi-
apte sunt aures ei et soluta ē lin-
gua eius. **De pbatata piscis. i. a.**

Post hec erat dies festus iude-
orum n̄ dēminatur. quis.
s̄ potest intelli festum nouorum
i. pentecoste. q̄ p̄dictum ē de pas-
cha quo decollatus ē iohs. Sequi-
tur uero de cenophagia p̄ de en-
cenis. Ascendens autē ihs ad diē
festum. erat aū ierosolimis pba-
tica piscina cognōata ebraice beth-
saida. v. portae hñs. in quibz iace-
bat multitudo languentū ex-
pectantium aq̄ motū. Angls enī
dñi descendebat in eā q̄nq; et mo-
uebatur aq̄ et quicq; p̄or p̄t aq̄
motum descendit; sanatus erat
aq̄q; decurēt infirmitate. pbatō
ḡre: oīus latine. Sic ḡ dicta erat

quia mea natineq; hostias laua-
bant. Solet autē collecta aq̄ pis-
ces n̄ hñs piscina dici. q. p̄ contri-
um. De hac motione q̄n cepit in-
tum ē. Quod aū incūm ēo: q̄n
moueri debebat. in **batina aq̄**
perpenditur q̄o la **bauli erant**
guis semp erant i. **in templo. qu**
qui ad etiam hora **or officiu sub**
conuenirent tñ **diacones aq̄ sat**
si sciretur. Tradit **doti p̄p̄nantes**
autē a quibzdam quod re **hñc.**
gina sabba uidit in spū in do-
mo salus que notata dicebatur.
lignum dñice crucis et nuntia-
uit salomoni. cum iam recessis-
s̄ ab eo: q̄ in eo moreret quidā
p̄ q̄ occiso p̄rent uidi et p̄deret
locum et gentem. q̄ timentis sa-
lomon de forte illō intram. n̄ p̄
tēa ē piscina. appropinquante aū
tēpe x̄: sup̄enatauit. q̄ p̄nuntia-
uit xpm̄ et ex m̄ cep̄ motio su-
p̄dicta. s̄ h̄ n̄ est attentaciū. Cum
aū sanass; ibi ihs hōiem hñc
xxx. et vii. annos infirmitate
sua p̄cepit ei ut tolleret ḡbatū
suum et ibat ferens illō. Grabatū
ē lectus paupm̄. n̄ tñ aliq̄o ca-
piti substratū ē. dictum agba
q̄ ē cap. erat autē sabbin. Dice-
bant ḡ uidi. Non licet t̄ tollē
ḡbatum. q̄ x̄. Q̄ me sanum fecit.
dixit m̄ ut ueni et tollem illud.
Cumq; quesissent quis ē ille:
x̄. nescio. P̄t inuenit eū ihs in
templo et dixit illi. san̄ factus
es. iam noli peccare. ne t̄ detus
tingat. Tē homo nuntiauit

languidi

et
in medio sine dei

posita

p

hoc

ouis

uideat qd ihe cum fecit sanum.
De zelo iudeorū qd x. filium dī se
Cum g. arguerent eū fec.
qd in sabbato opabatur aut
ut. Pater meus usq; modo opat.
et ego opor. a. d. Non. vi. dieb;
tū ut putatis opat ē pater s;
semp opat dō. gubnando. rēuā
to. ut pmaneat condita. cum
quo ego opor. g. bonum ē q. a.
go. Constat g. ē sacramentum qd
de requie sabbi legē. Propterea g.
magis querbant eum iustitē.
qd pēm suum dicebat ē dīm.
Aut itē ihe. Pater diligit filiū.
filiū quoq; quos uult uiuificat.
nec p. iudicat quemq;. s. dē iu
ditium. dedit filio. qd et sol fi
lius uenit in carnē. ut iudica
ret mundū. i. argueret et p. in
iudicio sola psona filiū appare
bit iudicans. et si q. pferetur sen
tentia ipe pferret eā. p. dōq; as
qd alī. i. ante ueniret. n. in no
mine p. s. s. suo. et eum recipit.
De refectioe. iiii. milia. de. vii.
nomib; et duob; piscib;.

Cum relictis illis. tū abiit
secus mare galilee in de
sertum. Cumq; tba multa ēē
ibi. ait ad discipulos suos. Mi
seror sup tām. qd tduo susti
net me. n. hē q. manducet.
Cūq; accepiss; ad discipulis. vii.
panes et pisces paucos. pcep
ut discumbent sup terrā. for
te in alia refectioe circa pas
cha adhuc erat hba s. terrā.
nē aū pferuore tre illius iam

n. erat hba ibi. qd p. pentecosten
erat. ut p. dōximus. Satiatis aū
iii. milib; uiroz abq; mulier;
bz et puulis. de fragmētis imple
uerit. vii. sportas. Est autē sporta
ual de uincis et foliis palmarū. co
texturā. De eadē cōto.

Et statim ascendens ihe na
uem cum discipulis. uenit
in p. tel. magedo. Eundē locū uocat
marthā dāmanuca. qd binomi ē
rat. et oblit s. discipuli tollē pane.
et docebat eos calie a feruēto p. he
oz et saduceorū. et hōdī. Cumq;
putarent se ēē tacite notatos de
panū obliuione arguit eos. de
modicitate fidei. qd eo p. sente ti
mebant p. se ege. scdm marchum
illuminauit ibi cecū. s. de simi
lib; sufficit nob aliqua ponere.
alia tñsim qd cum canonica s.
ut. De refectioe fidei q. s. p. pet. uii.

Venit autē ihe in p. tel p. oib;
cesare philippi. Philippus in
latino iudee septemtonali consti
tuit ciuitatē. qm uocauit cesare
am philippi in memoriā tibi; et
sui nōis. et ē in regione fenicis. u
ad radicem libani oriuntur duo
fontes ior et dan. quorū riuuli
sonati iordanem faciunt. s. et
nōm eius ex suis nōib; quasi
p. ponit. tamen ierē dicit. qd ci
uitas illa olim dicta ē dan. ubi
utilium aurū posuit ieroboā.
aqua riuus p. fluit. dicit ē ior
danis qd ex nōis fontis et ciuita
tis cognōiat ē. Ciuitas aū eadē
nē paneas dē. Et interrogabat

componit

p. fluit

ihc discipulos suos dicens. Quē dñs
homines ē. filium hominis. ē
filium hoīs soli x̄ uenit. Adam
enī filius cū filius terre fuit. alij
filij hominū. solus x̄ fili hoīs unū.
At illi dixerūt. Alij iohēm bap̄m.
alii aū ieremiā. alij heliam. aut
unum ex p̄ph̄is. i. helisum. Quia
x̄ baptizabat putabant suscitā-
tum baptistam. l. p̄ph̄ay aliq̄ duo-
rum. qui transeuntes iordanem
bap̄m p̄figabant. Ieremiam ū. i.
q̄ in iherosolē sc̄ificatus leḡt. v. a. i.
q̄ x̄ multa fecit que ieremias
uaticinando p̄dixit. Cūq̄ quesit̄
s̄ ab illis suam illorū sententiam.
Dixit pet̄r p̄m̄ibz. Tu es x̄pc. fili
dei uiui. i. tu es homo sc̄dm qd
unctus es p̄participibz tuis. i. et
ds fili dī uiui. Hebrei aū consue-
runt dñm appellare uiuum. in
sugillationem ydolorū que non
uiuunt. Et ait ihc. Beatus es sy-
mon bariona. i. bar iohanna. i.
fili iohis. Dñs enī quidā uir
sc̄ptorū corrupte positum iona
p iohanna. i. addidit. Tu es pe-
trus q̄ gr̄i et latini dñt pet̄rā.
hebrei et siri cep̄ā. s̄ ē g. tu es
cephas. i. sup hanc pet̄rā aq̄ di-
c̄t pet̄r edificabo eccliam meā. t̄
sup hanc pet̄rā qm̄ confessus es.
que sola fundamentum ē. i. p̄mi-
sit se datm ei clauē regni celoy.
i. forte s̄ ei soli dedit. l. p̄ resur-
rectionē cū alijs. Tunc p̄cepit
discipulis ne cui dīrent. q̄ ip̄e
ēet x̄. ū intelligendū ē. donec
eo suscitato. q̄ audierant in

aure. p̄dicarent sup tecta. Te-
cepit eis ostendē q̄ optebat ei
ire ierosolimā. i. multa pati. i. oc-
cidi. i. tertia die resurgē. Quo se-
orsum assumpto. dixit ei pet̄r. Ab-
sit a te dñe. non erit tibi hoc.
Gr̄c̄ h̄c. p̄m̄i fili ē dñe. cui dñs.
Vade p̄me sathana. q̄ n̄ sapi-
que dei s̄. i. sequere sententia
meā. nec aduerseris m̄. Sathanas
enī aduersarium sonat. fuit
qui dīrent pet̄r non ē correctū.
S; sathana. hoc ei suggestentem
ob ei errorē. hinc. l. q̄ credidit
sathane. h̄ ē dñs qd dictum ē
ei. B̄s es. p̄missionem suā tñ
ē. i. b̄s eris. Tunc conuocata t̄ba.
cum discipulis ait. Si quis uult
p̄ me uenire ab neget se. ip̄. i.
tol. cru. su. i. se. me. Crux uero
t̄plicat tollit. p̄martiriū. p̄mori-
ficationē carnis. p̄ p̄i cōpassionē.
¶ Potest mouē q̄ lucas dicit dñm
interrogatum discipulos cum ēet
solus orant. Marth̄ aū dicit in
uia. s̄ cū moueret qui nūq̄m
orauit in uia. forte bis quesuit.
¶ Ioseph̄ dicit ut̄ celareā. c. x. ita
dñs modicū lac̄ ē. qui a rotū
ditat phiala dī. semp̄ plen̄ i
nq̄. exubant. ibi orit iordanis.
et paulo p̄. terram ingreditur.
et ad radicem libani it̄n ebul-
lit. q̄ p̄mo philippus t̄t̄cha
dephendit. Nam missis in
phialam paleis. eas ap̄ panem
redditas inuenit. sic uocat iose-
ph̄ fontem sub libano. dñs enī
sup̄ selectiā ex quodam lacu

confessio

ion. d

clauer

nasci rui
uorant
qui dñs
confluent
Stadium
sum. m.
qua octo
duo milia
vium aū
let giga
p̄curabat
E o p̄
octo
iacobum
illo in mo
thaboz. ut
m. dñs. a
q̄dam de
moueret
lum inq̄
Marth̄ et
poneret.
vib iacob
ep̄lam ad
ep̄m in
etiam ui
sup lucā
tale solu
orare tra
facet dñs
uestimenta
qualia f
i apparu
loquent
conpleu
te enī. l.
ē nos h
ta tab. ē
un. Et

nasca riuum. q̄ uocat maiorem iordanē. et ex duobz riuis ad loc qui d̄t aureum tēplum iouis confluentibz iordanis conficitur. Stadium ē spatium. c. xx. v. passuum. vii. stadia s̄t in miliario. quia octies. c. xx. v. s̄t. q̄. passus. duo miliaria sunt in leuca. Stadium aū astando d̄t. q̄z herculei gigas t̄m spatij uno anhelitu p̄currebat et ibi stabat. **De t̄m**

et p̄ dies septē guratioē d̄ni.

ocho assumpsit petrum et iacobum et iohem fr̄em ei et dixit illos in monte excelsum ualde. s̄. thabor. ut oraret. hinc lucas d̄t vii. dies. cum die quo p̄ox̄at q̄sdam de eis uisuros anquam morerent gl̄am d̄i ul regni. et illum inq̄ uidet̄ conuincant. Math̄s et mark̄. vi. medios t̄m ponentes et notand̄ ē. q̄ math̄s d̄t iacobum fr̄em ioh̄is. al̄. sup̄ epl̄am ad galathas s̄bit. iacobū ep̄m int̄fuisse t̄nfigationi. Luc̄ etiam uidet̄ consentire ambry. sup̄ lucā ubi ait. Q̄ p̄ sacerdotale solum ascendit. et factū ē d̄t oraret t̄nfigatū ē aū eol et facies eī resplenduit sicut sol. et uestim̄ta eī. s̄. s̄. al̄. sicut nix. qualia fullo. n̄ p̄ face. sup̄ d̄a. et apparuer̄ eis moyses et helia loquentes cum eo de excessu. q̄ completur̄ erat in ierlm̄. i. de m̄te eius. Et ait petr̄. D̄n̄e bonū ē nos hic ēē. si uis faciam̄ hic tab. ē unum. moy. u. et he. uñ. Et uox f̄ta ē de nube. h̄ ē

filii mei dilecti. ip̄m aū. Cumq̄ timore corruissent discipuli. pul. tetigit eos ih̄c et ait. Surgite nolite timere. et descendens p̄cepit eis ne cui d̄rent. donec resurger̄. Q̄dā d̄t hanc x̄ gl̄am in aere arcūso fuisse. non in corp̄e q̄ t̄ h̄bat. int̄ale. Alii ad tēp̄ deposuisse mortalit̄atē. alii ip̄m h̄uisse s̄p̄ tale corp̄ p̄ nat̄am. s̄ ut traderet̄ et pateret̄. fecit uis mortale ad tēp̄. et ibi q̄l erat p̄ naturā. talem se ostendit. et talem ut aiunt se dedit discipulis in cena. q̄ talis in modico p̄ ē. loco. Vanum ē aū in h̄modi laborare et sequi nat̄am in miraculis. Ita enī in carne int̄a li ostendit d̄n̄s gl̄am in mortalit̄as sic uoluit. s̄c̄ p̄ resurrectionem in carne in int̄ali t̄nfigat̄. et palpandū se p̄buit. et comedit. et sic uarie sentiunt auctores de moyse et helia. sup̄ lucā inueniet gl̄osam. q̄ d̄t eol ibi fuisse. aliam q̄ d̄t anglos eorū assūptis corp̄ibz. **De uis d̄ni q̄b̄ inuenit**

Et accesserunt q̄dā iduū int̄as sue. p̄hei ad ih̄m uicentes. Vade hinc. i. de galilea. q̄z h̄oet querit te int̄fice et ait illi. Ite dicite uulpi illi. q̄z ecce etio demonia. et sanitates p̄ficio hodie et cras. et t̄cia die consumor. q̄ ē. ip̄e n̄ occidet me. s̄. ego pono animā meā. ita q̄ p̄ma die mortis internū int̄as. tollam demoni tyrannidē suam. In c̄stano eductā captiuitatē q̄i sanitati restitua. dum portam p̄ayli aptā ei ostendā. uel

uñ. miliario a nazareth ē mōs thabor i descensu cui melchisedec obuiant abrahe. sedo miliario a thabor ē mōs hermon.

Sup

ponā eam in paradiso q̄ ē in
exte hōis mīl maris ad orientē. q̄
restituēt hōiem sanitati. q̄ pōdat.
Tertia die resurgam consumat. Po-
test tñ h̄ referri ad tñ annos opatō
nīl miracloz. x̄. in quoz tñō nū-
matul ē. Et q̄ ostendens ihc q̄ n̄
moreret indnō hōis. addidit. q̄
non cap̄ sc̄ptā. s. aliq̄ me ppham
p̄te extra ierlm. *De lūzatio.*
Et sequenti die ap̄cel p̄tī sanāu
filium lunaticum. quē oblati s̄
discip̄lī sanare n̄ potant. Non q̄
ex utro lune patiant lunaticū. s.
demonet eos uexant hīs tēpibz.
ut p̄ lunā infamēt lune creatore.
Erubescat iulianū qui dīc n̄llm p̄ccatō
ē in puero. Legit̄ enī de isto q̄
a pueriā lunaticus fuit. in quo si
n̄l suum h̄et demō. non illum
possidet. Cūq̄ quesissent discip̄lī
q̄t̄ ip̄i illum n̄ eietant. ait. p̄p̄
incredulitatē ur̄am. q̄ si hūeri-
tis fidem sicut gnum sinapis. di-
ctis. mon. hūc. tñl hinc. et tñ
fiet. q̄d tñlatue de diablo p̄len-
ti quem eietat p̄ ierlm. q̄d a n̄llō
ad lictam leḡt tñm. n̄ q̄d ad p̄ces
ggorū neocēsariensis leḡt quidā
monī retractus. i. dedisse locum
basilice edificande. i. ad p̄cel edā
p̄m lapis tñslat̄ ē. de orto. Vel
grā grempli. p̄ q̄ libet impossibi-
li dictum ē. Vñ et in lūca. aliud
gēplum ē. dicitur hūc arbori mo-
ro tñsplantare in mare et obedi-
ret uob. *De thūto inuento lore.*
Et cum ueniss̄ caphar̄ p̄lā.
naum accesserunt q̄stōres

cenfus capitis. i. missus a dño p̄ce
ad mare tulit p̄lā. in ē ore inue-
nit statere. i. duo digragmata. i.
soluit p̄se. i. p̄dno. i. si enī dñs
loculos h̄et. tñ ea que data erant
a in usus paupm. in p̄p̄m usū
noluit expendere. *De aplī q̄stōres.*
Cum aū q̄stōres ēēt maior-
discip̄lī quesissent inuia
q̄t̄ eoz ēēt maior. accesserūt ad
ihm et dixerūt. Quis putat ma-
ior ē in regnum celoz. q̄d. d. dicit
quis inter nos maior ē. tñ. q̄
ille iō maior erit in celo. In q̄
errabant. In fūto enī oīs p̄lati
o cessabit. i. angloz. i. hominū
ut apl̄s tradit. i. amplexans ihc
paruulum docuit similes par-
uulo. i. humiles in uia. grata
ti in p̄ria. i. qui uellet p̄m eoz
ē. fieret oīum mīster. Hinc ē
q̄ p̄m omīum in ecclīa. seruū
se faceret omīum serpoz dī.
paruul' iste ut tradit quidam
fuit martialis ep̄c lemouicaz.
De pabola ouis. i. dragmen. i. tñ.
Cumq̄ scandaliza p̄digi.
tores pusilloz op̄ass̄ p̄mē
thaphoram tñbroz eruendos.
et p̄tendos. nec contēpnens
unum de pusillis. ad ostendē-
dum quantz sint pusilli ap̄
patrem. Dixit eis pabolam ouis
centesime reportate relicta no-
naginta. x̄. licet enim pastor
p̄l' diligat unde centū oues
q̄ unam. tñ magis sollicit' ē.
de p̄dita q̄ de manentibz. P̄ ad
addidit pabolā de decima d̄g.

ma inuenta. et est dragma nūm
certe q̄ntitatis. hñt imaginē re-
gis. Dragma dragmū ḡ ē. carmi-
nis. de quo dī. dulcia cantica drag-
mis. Terciam q̄ de eod̄ addidit
pabolam. de filio p̄digo. inq̄ n̄ so-
lum gaudium suū de pusillis
redemptibz ostendit. s̄ etiā m̄m
mūdētium arguit. inq̄ siluā
cibum porcorū dixit. et ēst q̄dā
fructus arboris sonum faciens cū
comedit. Et autē ḡ leguminis
sonoris foliis et uacuis q̄o ma-
gis oñat qm̄ reficiat. et nota q̄a
q̄o inuolatilibz dīr altile. in aīa
libz. saginatum dīr. *De dimitte*

umq; do fr̄i h̄c. vii.

Caddidit. dñs de corripien-
do fr̄e qui in te solo peccauit. i.
te solo sciente p̄ secreto. p̄ea corā
testibz. p̄ea coram ecclia. et adp̄ss.
q̄cōq; ligatus sup̄ terram. et ē. Que
siuit petrus an dimitte sit fr̄i
peccanti usq; septies. R̄ ihs. Imo
usq; septuagesies septies. i. q̄orin-
gentis nonaginta uicibz. et etiam
septuagesies septies. i. oēm inuiriā
uob̄ illatam. Legat̄ ita. septuagies
septies. i. ut p̄ma expō referat̄ ad
tempus. a. d. immo sēp dimittes
scdā ad oēm inuiriā. q̄ septua-
gies septies ex nūo uniuersitatis et
nūo t̄nḡssionis. i. ex. vii. et. xi. ē.
compositum. et nota q̄o quilibet
tenet rancorem aī p̄ inuiriā di-
mitte etiam si n̄ petat ueniam
qui lesit. Q̄ si petierit teneor ei
dīr aue. subuenire sibi si indi-
guit. q̄ non teneor fac̄ si n̄ pe-

tat. n̄ sim p̄fect. Q̄ autē dimitte
sit peccanti. dñs p̄serui pabolam
sub ostendit. cui debitum reuoca-
uit dñs suus q̄ noluit misereri
serui sui. *Q̄ ob solā fornicationē*
et fr̄m ē p̄ p̄ uxor dimitte.
sermones istos. migravit
ihs a galilea. et uenit in iudeā t̄nḡ
iordanem. et secuta sunt eū galilei.
et curauit eos ibi. et accesserūt ad
eum p̄ba temptantes eū et dixerūt.
Sūciet hōi dimitte uxorem qua-
t̄ ex causa. Q̄b̄ autē dñs. Q̄d dē
instituit coniugii. et ideo n̄ lice-
bat hōi separe illō. Q̄a et sic uo-
luit dñs uirum adhibere uxori. q̄
p̄ eā relinqueret p̄rem et matrem.
i. affectum suū maḡ dirigere hō.
ad p̄tationem liborum. quā ad
curam parentū. Sic enī humor
de radicibz ascendit in k̄bam et
transmittit ad semen. s̄ ad radices
n̄ redit. ita affectus a parentibz ad filios
transmittit. n̄ r̄t̄r. i. maior ē affec-
tus et p̄rior parentū ad filios qm̄
filiorū ad parentes. Cūq; obieci-
sent de libello repudiij concessio a
moysē et dixiss̄ obduritiā cordis
eorū h̄ ē p̄missum. i. n̄lla lege pu-
nitum. Non enī ordini dei moy-
ses sup̄ ordinaret. addidit q̄ excep-
ta ēa fornicationis n̄ licebat hōi di-
mitte uxore. Q̄d audientes discipuli
dixerūt. q̄ n̄ expedit nubere. H̄c autē
om̄em continentia m̄tōnā putaret.
distigere dñs cunucos. q̄ quidam
sic nascunt̄ qui p̄ dñr castrati
i. caste nati. Alij facti ab hominibz.
q̄ p̄ dñr spadones a spata. Alij se-

dirigeret

ren

transmittit

filios

distigere

castrant propter regnum dei. qui propter
duntur eunuchi. id est. bene uidentes. Ab
ei quod est bonum et nichil quod est uicio-
rum. et huiusmodi uirtutibus. Cumque pu-
eris oblati impoluerunt manus. et be-
nedixissent eis. abiit in *de galilea* quod

Post hoc am *occidit pilatus*.
bulabat in galilea. quod in iu-
dea querebat eum in iherosolymis pilatus.
Ad erant eo tempore quidam nuntian-
tes ei de galilea. quorum san-
guinem miscebat pilatus cum sacri-
ficiis eorum. Quidam enim dicunt se
filium multos seduxerat de gali-
lea. Quis cum dixisset in garrum
non operat se ascensurum in celum coram
eis. dum sacrificarent ei. superueniens
pilatus ipsum cum omnibus occidit.
Timuit enim ne et iudeos seduceret.
Cumque putarent eos posse eo quod
nequiores essent ceteris galileis. ait
dixit. iudeos non minus his sectatos.
et si se non penitent. perituros. et iero-
solimitas et non penitent perituros. sicut
perierant in bethsaida. et in iherosolymis. uiri
oppositi a se. quam edificabant.
Sed quo dixit eis similitudinem
herodis non facientis fructum. pro qua
cultor uinctus uix impetrat an-
num ne comburentur donec proba-
ret eam. *De muliere iurata.*

Ergo docet eos sabbis in sina-
goga eorum. erat ibi mulier
huius spiritus infirmitatis quam incli-
natu erat spiritus sathane. et uix. annis
imposuit ei manus et erecta est.

Erat autem *De scenophegia.*
in proximo scenophegia quod sonat
umbraculorum fixationem et operis fructus

eius ad inuicem. transi in iudeam
ut discipuli tui qui uiderunt illuc uen-
ient uideant opera que facis. Si huius
facis manifesta te mundo. et dicitur. Si
propter facis et non ex beelzebub. et si
propter quod huius erant sanguinei ihu
christi. qui ei gloriam querebant. ut ei
principes fierent. Quibus ipse ait. Vos
ad diem festum ascendite istam.
Ego non ascendam ad diem festum istum
id est. ad proximum. Mediante enim die fe-
sto ascendit. sed qui in occulto. Ju-
dei autem querebant illum dicentes.
Vbi est ille? Et non multum erat
de illo. quod quidam dicebant quod bo-
nus est. alii quod seductor. Cum ergo as-
cendisset. docebat in templo. et mur-
murabant dicentes. Quomodo hic
litigas scit cum non uidisset? Cumque
quidam dicerent. Nonne hic est christus?
Alii dicebant. huius scimus unum sit. et
aut cum uenit. nemo scit unum
sit. hoc enim dicebant. quod ysaas
ait. Generationem eius quis enarra-
bit? Multi autem de tribu crediderunt
in eum dicentes. et cum uenit non
quid plura signa faceret quam hic fa-
cit? Et ait illi quidam de tribu.
Magister dic fratri meo ut diui-
dat meam hereditatem. Quia. huius. et
me constituit iudicem super uos?
De parabola diuitis uolentis

Ergo dicit *pliare horrea sua.*
ait autem illis. Cauete uosmetipsos
ab omni auaritia. cum breuis sit
hominis uita. super quod proposuit eis
similitudinem de diuite qui perue-
nit ubertate de libabat horrea
sua ampliare. Cui ait dominus. Stultus

te animā tuā repetent a te hac
nocte. Que autē passi cui eris?
Iū multa locut' ē. eis ihs. Ego
sum lux mundi. Ego testimonij
um phibeo de me. et pater testi
monij de me phibet. et. In h
die se plane filiū dī. et eol in pec
cato suo mortuos. et scituros qd
ēet cum exaltat' eum a trā. et
ipol nec dī filios ēet. nec abrahe.
et qd abraham uidet diem su
um. Qd dixerit. 1. annos nondū
hs et abraham uidisti. Et inty
lit. anteqm habraham fieret e
go sum. Ille solus uere ē. qd an
qm abraham ēet. immo anq
aliqd ēet. ille potuit dīe ego sū.
Tulerit g' lapides iudi ut iaceret
in eum. Ihs aū abscondit se et ex
iit de templo. et nota qd quia
iudi dixerit. 1. annos iudum hs.
quidam opinatz sūt. ab in carna
tione dñi usq; ad passionem
plēz annos fluxisse qd ex historiis
colligimus. *De eo nato.*

Et pteriens ihs uidit hoīe
ocum a nativitate. et luto
fco de salua cum lussit oculos
ei misit eum ad nativitatē sy
loe. et ab iis. et lauit. et uidit Sy
loa fons ē ad radicē montis sy
on. qui ē in iugibz aquis. h in cō
hous ebullit. cui aque ut ex
pendit qd stagnū non longe
a fonte structum erat. qd colle
ctōnem. in piscinam. in natha
toniam. uocat scptā. Erat aū
sabbm. Vñ et phēz cum accē
pissent ab illuminato. qd ihs

cum illuminat' dixerit ei. Da
glam deo. Non ē hic hō a deo.
qui sabbatū non custodit. Cūq;
ille cōtraret ihs. et adderet.
Hūq; et uos discipuli eius uultis
fieri. Maledixerit ei et dixerit. Tu
discipulus illius sis. nos aū discipuli
moysi erim'. hunc uñ sic. nes
cimus. i. n. approbati. Sup' enim
dixerat. se cum scire. Putabant
autē ihs maledictū. et credentes
in eum. maledictos. et cū eiecisset
eum foras. inuenit eum ihs. Cū
q; dixisset ei se ēt filium dī. ille
adorauit eum. et ait illi ihs. In
iudicium ego ueni in mundū.
ut qui n. uident uideant. et q
uident cca fiant. a. d. In h. qd
te iudicium illuminauit. intelli
ge qd ego ueni separare paupes
spū a supbis. qui se sciolos iac
tant. ut illi illuminent'. ista ce
citātē mentis incurrant. *De sig
nis pfectionis et de impossibilitate
intrandi in regnū celozū.*

Et cum ingressus ēet ihs in
uiam. adolecent genu fle
xo. rogabat eum dicens. Qd fa
ciam ut habēā uitam ēnam?
Cumq; inuigasset ei custodiā
mandatorū dei. et audisset eū ser
uasse ea. docuit eum de pfectione.
et unū signum pfectionis posu
it dicens. Vade et uende oīa q
hs et da paupibz. et ueni sequere
me. Est aū pfectio platoz. cui
signū ē posse aīam p ouibz. Est
autē et contemplatiuoz. cui signū
ē relinquere oīa. Est etiā iuga

gatorum. cui signū est hūc mor-
tem in desidio: et uitam in pa-
tientia. Est etiā dīcor. cui signū
ē continentia. hoc audiens adho-
lescent abiit tūc. Erat enī pecu-
niosus ualde et locuplet. Tūc ait
ihc ad discipulos suos. Facili ē ca-
melum pforam aē. transire: q̄
diuitē intrare in regnū celoz. fa-
cili sigt hūc mūl positio sui rēu
i. mūl difficile. q̄ mūl ē impossi-
bile. Potest enī dñs facē ut came-
lus tūseat pforam aē nullo ostan-
te. auariū. ū qui hūc nōie diui-
tis intū pōde ingla. si p̄ de gra-
de uistia n̄ p̄. Grad uero compa-
tionis: int̄ impossibilia n̄ mire-
ris. Impossibilis enī ē equum
gūti in lapidē: quam in alinū.
cui ā comodatio ē natalē qm
lapidi. fuerit qui dñt in ierlm
paruam fuisse portā. que diceba-
tur aē. ad quam ueniebant ca-
meli p̄ conpendio uie cum hoībz
suis: n̄ potant transire. l̄ su-
bire eam. ex hoīata ḡ transibāt.
et itā receptis hoībz suis mina-
bantur. Scdm hoc ḡ similitu-
do notat. hūc: non impossibili-
tas. Op̄ter enī auarum amorē
opū dimitte. si ingdi uult ad
uitam. Qd̄ aū nōie diuitis a-
uarum significat. hūc patet.
qd̄ discipuli subuerti. Qs̄ ḡ p̄
saluus fieri: p̄les enī s̄ paup̄
et diuitibz. et ita p̄les possunt
saluari si de possessoribz opum
dixit. Qbz ait ihc. Apd̄ homi-
nes hoc impossibile: apd̄ dñm

autē omnia sunt possibilia. n̄ q̄
poss. non quia posset d̄s tales
saluare. s̄ q̄ p̄ eos iustificare. et
tē saluare. *Q̄ relinq̄nt oīa p̄ ē. in*
unc petrus dicat.
Cait. Ecce nos reliquimus
omnia et secuti sumus te. Qd̄ ergo
erit nob̄? Supple. relinquentia.
Illa enī omnia reliquerat petrus.
de quibz dictum ē. et oīa uani-
tas. Illa aū omnia sibi retinuit.
de quibz dictū ē. D̄s est oīa in
omibz. Et x̄ ihc. Cum sedet fi-
lius hominis in sede maiesta-
tis sue. s̄ in regeneratione sedebi-
tis et uos sup̄. xii. sedes iudican-
tes. xii. t̄bz isrl̄. sit in bap̄o p̄ma
regeneratio in aīa. hūc in iudi-
tio sola. in corp̄e. ibi contēptores
m̄di. iudicabunt cum dño. n̄
solum cōpatione: s̄ et auctorita-
te. Duodenariū n̄us enī pontifex
plenitudine potestatis. et xii.
tribz isrl̄ p̄ omibz iudicandis.
Duodenariū enī ex septenario. q̄
ē numer̄ uniuersitatis surgit. i.
ex p̄tibz septenarij. in se ductis.
Quidam t̄n hoc sol̄ discipulis
dictum dicunt et impletum s̄a
ē in subiectione mundi. q̄ q̄
potestate h̄ntes. sup̄ omne eccl̄-
am: sedent. P̄t ad om̄s ḡnāl̄
sermo ē directus. oīs qui reliq̄rit
domū aut parentes: et ē. centu-
plum accipiet. nē in h̄ tempe. et
infut̄o uitam et̄nam. q̄a p̄tra
sp̄ualia q̄ q̄ centuplū s̄ p̄pata
carnalibz: s̄q̄ uiri alios sc̄os p̄b̄
et p̄pinq̄is suis diligit.

Pharisei *De diuitie et lazaro.*
uero audientes eum dispu-
tantem de contemptu mundi. de-
ridebant eum dicentes. quia lex ob-
seruatoribus suis bona fructus promit-
tebat. Ipse autem de auaritia eorum
exemplum posuit. de diuitie propu-
rato. et epulone qui in inferno
crucabatur. quia recepat bona in
uita sua. id est illa que sola putatur
atque esse bona. nec fuit sed parabola.
sed in ipse quia propendit quia nomen
iudici ibi ponitur. lazarus. et qui
positus est in sinu abrahe. Erat
enim in superiori margine inferni
locus aliquanta lucem habens. sed omni
pena materialis. in quo erant anime
predestinatorum usque ad descensum
et ad inferos. Qui locus per se sui tan-
quillitate finis videtur. ut finis
maris dicitur. Et dicebat abrahe
quia fuit prima uia credendi. Ipse
enim primum publice predicauit. u-
num deum tantum esse. hunc locum
applicauit iob tenebras. proedio
expectandi dicent. Et intenebunt
stratus lectulum meum. Nota quia
duos dicit. se cruciari in lingua
id est per peccatum lingue. quia epulone
loquaces esse solent. Hec mirum si
anima translative dicatur habere membra.
cum eodem tropo diuinitas per mem-
bra distinguatur. fuerit tamen qui
dicunt et angelos et animas corpora
habere aera. Alioquin anime igne
urentur non sentirent. quia si gene-
sim inuenies. Alii dicunt quia ad
sentientiam usum ignis non
est necesse habere corpora. Est enim quodam

spiritus ignis cui si imponatur manus.
ardorem senties. sed alioque manus le-
sione. Quod autem abraham chaos
inter eos firmatum. dicitur. et chaos
ut ueteres codices habent. forte in re
erat ita. et perpetuam bonorum et ma-
lorum dissimilitudinem per hanc
uitam notat. Cumque duos roga-
ret demittendo lazaro ad fratres
suos aduocauit. habuit moysen. et
prophetas. Unde conicit quod iudeus
fuit. per quo et forte abraham uo-
cauit eum filium et ille eum patrem.

De uillico iniquitatis.

Apostolus autem proposuit istam pa-
bolam de uillico iniquitatis.
Est enim uillicus prope uille custos. sed
hic accipit per iconomum. hic tamen
amolum et egem. claudens fecit misericordiam.
cum debitoribus domini sui. ut cum
efferretur memores beneficij recip-
erent eum in domos suas et lauda-
rent dominum uillicum iniquitatis.
non quia inique sed quia pruden-
ter egisset. Est enim prudentia
quodam sibi impostum prudentia
et ex hoc quia aminon intulit dominus
dicent. Si sibi infirmum prouideris.
et cum uolo laudat. et facit
uobis amicos et ueniam in iniqui-
tatis. ut recipiant uos in eterna-
tate. a. d. quanto laudandi ma-
gis eritis. si prouideris uobis sine
dolo. Nam lingua syra di-
uitie et mammon sathanas. qui
operibus seducit. que dominus iniqui-
tatis. quia de iniquitate colligi so-
lent. Unde uulgata sententia dicit. Omnis
diues aut iniquus aut habet iniquum. h

dispendium

inimicus

hic

inot

quidam male intelligentes rapi-
unt ut bñ dispensent. S; qui
offert sacrificium de suba paupis.
id ē ac si iudicet filiū in con-
spectu pñs. Vel potest sic exponi.
q; dñs in hoc ūbo rñspundet
nob. r infutū. a. d. uob reseruat
de rebz urñs ad solatium uite. de
supfluo facit uob amicos. Q. q.
ultra nēcā uite retinetur. nec pñ
necessitatibz erogāt. pecunia ē
iniquitatis. i. s. equitatis. In ea. y.
ñ seruam equitatis q; pñō debe-
mus. qm sic nos diligere debem.
Et nota q; ñ omñ pauper possit
nō recipere mēnātab. s. q; languin-
his. recipiemur ab anglis. Bñ
ñ ē elige bonos pauper cū pos-
sum. r addidit dñs. Seruus seq-
ens uoluntatē dñi sui. r ñ fac-
ens. plagis uapulabit mñs. Q.
aū non cognouit. paucis. ua.
Mutz sp h aūtunt aurē. ut
audiat ūbum dñi. S; hñ ñ nel-
cient. s; rēptores iudicantur.

Tunc de denario diurno.
proposit est similitudinē
de pñefamiliis q; odixit opa-
rios in uineam suā ex denario
diurno. Cūq; ñ ñ. v. hore diei
ibi numēntur. tñ sub intelligū
vi. etates tam tēpñ qm hñs. In
xi. enī. S. r. dñ. alias mñtñ. In e-
adem q; r senect' ex dēpñta. Jōp-
tital siquis denarij. eād ppetui-
tatem notat. Nulli enī uita ibi
breuior aut longior alia erit. ut
idem dñs oīa mñs. in ea notat.
De mñe ū recipiendū dñp. q;

ibi ñ erit mñm inuidendum. s;
ad mirantū de magnitudine
pñm. Solet enī qñq; mñm acci-
pi p confusionē uocum. ut po-
test thimurū ad statū pñentem.
Introgatio aū cur parei fecit;
ingla. ad futurū. tam enī uila-
nomis a glā p qua potuerit mñ-
mare antiqui. tñ demum sciēt
q; ñq; sciānt. t. ne tñ nob glī-
ficarent. Ad mirationē aū eorū de
cā cognita gēpñt dñs. sub in-
trogatione. post concludens pa-
bolam ait. s. sic est vel pñt u
necel q; h
uellet pu
mi mñare
possit dñbñ
mñm eorū
pñm.
nouissimi pñm. r
pñm. nouissimi. Iudī
s. r gentes. eorū ñr in
ingressu regni celoz.
q; nñs intrauit ut
q; in. vij. etate qui
elcendum. incepit in ascensione.
In resurrectione quoq; corpm
electi cūcūq; etatis tēpñs t hñs.
equabunt. nisi pauci forte re-
surrexerū. qñ pñilegiati. Q. dñ
tñ q; in pabola legē. an oīs tñ
nēq; r in fine multa uocati pay-
q; ū electi. dñt laborantes in ui-
nea omñs fideles. cūcūq; tēpñ. t
etates. quoz quidā boni alij ū
mali. r uocant accipientes cum
mñe. malos putantes se accep-
turos. r q; pñet fuerit in ecclia
t tēpñ. ut dignitate. r pñ alij
accepturos. r de qbz pñha dñt.
Eadent a latē tuo. m. r t. r dñs
in euāglia dñt se dictū tali-
bz. nescio uos. Quamuis g; de
eigō uideat sermo fñ. s. de accipi-

entibus denarium: tñ scdm reglā
 tionij de diuifis ibi agt. s. de acci-
 pientibus et n̄ accipientibus denari-
 um s. putantibus se accepturos. s.
 n̄ n̄ putabūt nec accipiente. *De idō
 p̄p̄tate ad humilitate*
Et fñ ē cum in sabbato *uif.*
 manducaret panē in domo
 adā p̄ncipis ph̄eoz erat añ eū
 yōp̄icū. Est autē yōp̄icū aq̄s
 humor subcutanē de uero uesi-
 cæ natus. cum inflatione et fē-
 do hanelm. Obseruabant autē
 ph̄eoz ihm si sabbō curaret. Eū
 q̄ q̄sist; ab eis. si licet sabbō cu-
 rare et tacuissent apphensum lā-
 guidū sanauit. p̄ pbauit. licet
 curare. q̄ p̄c̄ lapsum imputū
 die sabbī ex tñt. Mirum autē
 erat q̄ decorationib; in sabbō
 eum arguebant. h̄it enī tñ
 ditionib; suis dēminata gr̄a
 opm. circiter. h̄c. a quib; uacandū
 ē sabbō. Inter que n̄ ē curatio. maḡ
 que solo fit ūbo. sicut dñs sepe
 curabat. Dicebat aū ad inuita-
 tos pabolam hanc. Cum inui-
 tati sūt ad nuptias: non disci-
 bas in p̄mo loco. Contra supbi-
 am ph̄eoz humilitatem doce-
 bat. Et nota q̄d h̄ non ē pa-
 rabola. s. potius exemplū uniu-
 opis humiliter facendi. q̄ q̄d eo
 pponit. Et ad similitudinem ei
 cetera fiant. parabola uocatur. q̄
 similitudo in gēplo. Illum aū
 qui cum inuitat monebat
 ad mīam dicens. Cum facis p̄-
 dium: noli inuitare cognatos.

Cum facis prandium: noli inui-
 tare cognatos: et diuites. s. paupes.
 Non dampnat amicorū inuita-
 onem. s. uoluntatē luxuriose eden-
 di. et se inuicem remunerandi. Et eo
 q̄ dñs hic ait. retribuēt enī t̄: in
 retributione iustorū. et q̄dam de di-
 cumbentib; intulit. B̄s qui mā-
 ducabit panem in regno dei. et
 raut cherint? dicent enī esse cor-
 palem ibi futuram refectionē. sicut
 homo creat? ē immortalis. n̄ tñ
 sūt ciborū alimonia. *Q̄ in eum
 uoluerit lapidare iudei ihm.*

Eacta autē sunt encenia in
 ierosolimis et hyemps erat.
 Encenia dñr q̄ encenea. a neos
 q̄ ē nouum. et sonat innouatio-
 nes. et ē. ibi m̄tāuū. l̄ m̄tāuū.
 quia subuectionē notat. q̄n. s. al-
 qua domū. aut uas. aut uestis. a co-
 muni usu. ad celebrem et diuinū
 usum subuehit. q̄d latinus dicit
 dedicationē. tñ hebr̄e uocat dedi-
 cationē inchoationē usus noue
 rei. ut cum p̄mo inhabitam? no-
 uam domū. aut induim? nouā
 uestē. h̄ic aū encenia uocantur
 festum dedicationis tēpli q̄d an-
 nuatim fiebat. hoc aū festum
 n̄ ad p̄mam ut scdm dedicationē
 nem tēpli spectabat. s. ad t̄ciām.
 Prima enī fuit in autūpno. q̄
 salomon? dicauit tēplum. x. die
 septembus. et usq; ad subūsiōnē
 tēpli illi fiebant. q̄c̄ annis du-
 o festa ead̄ die. dedicatio s. et ex-
 piatio. Cum aū redificatū ēet
 tēplū a redeuntib; de babiloe.

dedicatum ē in iū. xii. die mar-
ti. i. xii. luna. Cum autē anthio-
epiphanes polluis-; templum sordi-
bus idolorū. et profanatis utensilia ei-
us iudas machabē filius asamone-
de gr̃e sacerdotum mundauit te-
plum. et restituit utensilia ei in
locis suis. et quā dedicauit illis. v.
die decembris. Et h̃ dedicatio in
diebus ihu obseruabat in hieme.
forte adhuc hoc ē festum lumi-
num. ap̃ iudeos. q̃ et ioseph̃ testa-
tur et sub machabeis uocatur hunc
diem luminum. et ambulabat
ih̃c in templo in porticu salomonis.
Hic templi sepe uocat porticū tem-
pli. ut hic. Intemplum enī non
ascendebant nisi ministri templi. Por-
ticus autē illa dicebat salomonis in
q̃ solebat salomon stare adorans.
in qua in die dedicationis exierat co-
lūpnā erā. sup̃ qm̃. et orauit.
figas genibz. cum tñ iudē soleat
stare cum orant. Et dixit iudē.
Quousq; aīas nīas tollis? Si tu es
xp̃s. dic nob̃ palam. Ideo querebat
q̃ si se xp̃m dīcet. tenerent eum
contra augtū erigentem se. Ideo
xp̃s responsū tēpauit dicens. Io-
quor uobcum et non creditis. Opa
q̃ ego facio testimoniū phibent de me.
Eūq; dixit. ego et pater unū su-
mus. sustulerūt iudē lapides ut
iacerent in eum. et dixerunt se
uelle lapidare eum p̃ blasphemiam.
q̃ ē ēē homo dīn se faciebat.
dixit et q̃ sc̃pta hoīes p̃x̃ deos
ibi. Ego dixi dū estis. Gm̃toma-
gis q̃ p̃r miserat in mūdum.

diu p̃ d̃s. cum dicat homo d̃s. et n̄
bum d̃s dissimile. Hac ambigui-
tate nōis. iram eorū mitigauit.
Querebant g̃ eum apprehendere et
exiit de manibz eorū. et abiit tñ
transiordanē. ubi erat ioh̃es bapti-
zans p̃mū. *De resuscitatione*

Erat autē q̃dam lazarus.
lazarus languens a betha-
nia de castello marie et marthe.
Cum autē accepisset lazarus infir-
mam p̃ nūm sororū. ait. In-
firmus h̃ n̄ ē ad mortē. ad eū
s. detinendū in morte. et man-
sit in eod̃ loco duobz diebz. Quis
q̃ s. q̃ndū impleret. tē ad
discipulis suis. Camus in uideam
in tñ. Q̃ dixit. Iudē uolebat
te lapidare. et tñ uotis illuc.
Ih̃c autē dixit se ēē q̃ diem. et ip̃os
q̃. xii. horas. et iō n̄ erat eis tñ
dum ire cum eo. Et nota q̃
si iudas adhuc boni erat tē ho-
ra diei erat. et h̃iam malus. p̃ sub-
stituto ei dictum ē. d̃. et alit. a.
d. putatis iudeos p̃seruare in uo-
luntate me lapidandi? Sicut
hore s̃ mutabiles. sic et affectus
hoīum. et ĩ sepi mutat in die
et hoīs. qm̃ hore. et qui am-
bulat in die. i. in pace. sicut ego
et uos. n̄ offerat aliquem. et
iō securi eam. Et addidit. laza-
rus mortuus ē. et gaudeo p̃p̃ uos
q̃ ibi n̄ eram. quia dum lon-
ge posita indicat roborat fides
eorum. Rediit g̃ ih̃c in betha-
niam et discipulis suis. et mar-
tha occurrit ei ex castro. et ad-

uocata maria multis ierosolimitis
presentibus qui ueniant ad solandas
sorores: uenit ad monumentum. et
ad uocem ihu: non solum suscita-
tus est. sed perit. licet ligatus iustis.
Nunquam uero de iudis ad pharos abi-
it et nuntiaret que uiderant. et
celeberratus erat sermo de eo apud introitus.
Nunquam enim iam ascendant ad die
festum ut sacrificarent se. Creditur
autem hoc et factum ea die qua legitur in
xvi. feria ante istos sunt dies. pri-
ma. scilicet die. missis primi. secundum legem.
Et pontifices et farisei conspuerunt
collegeruntque pontifices in iherosolyma
et pharisaeos. et dixit. Quid facitis? Si di-
eum sic omnes credunt in eum et ue-
ro et tollit. n. lo. et gentes. a. d. Veritabi-
lis et huius et scilicet locus huius gentibus. quia
alexandros et pompeios et alios ueni-
ti sunt ipsi. et reges persarum et egyp-
ti. hic autem homo docet sacra nostra
abolenda et uana. Romani sci-
entes opes templi tollent eas. audi-
entes in punctum tollendas. Tunc ca-
phas qui pontifex erat. quod faciens
erat eis dixerunt. Expedi uobis ut
unus moriatur homo et non tota gens
pereat. et perhaurit uilem genus hu-
mano more. sed licet nesciens. Ab
illo die cogitauerunt interficere eum. In
mo et dixerunt. ut inuenirent duceretur
in iherosolimam. Ihesus ergo iam non palam
ambulabat apud iudeos. sed abiit in
desertum in ciuitate quam dicitur effere.
Quia ergo destinatus iam erat mo-
ri ab ipso sabbato quo collegant
oculum inchoant memoriam dante
passionis. in humis maxime et sub-

ticens gloria patri in responsoriis. et in
uitu misse. adum tamen plene. quia non
dum erat tunc dominus in mari lanista-
rum. *Ad uentum domini in iherosolimam de-*
actum est autem dum ultimo.
complerentur dies assumptionis
et. firmavit faciem suam ut iret in
iherosolimam. Assumptionem ihu dicit lucas
non solum tempus quo assumi de-
bebat de hoc mundo ad patrem. sed et
et preceptum de agno paschali. quod decima
die missis primi. assumebat de ge-
ge et seruabat usque ad. xiiii. In hunc
modum. x. die ihu. i. in ramis palmarum.
uenit usque ad locum passionis et man-
sit in eo usque dum passus est. De. x.
actum est autem dum leprosus.
uit in iherosolimam transibat per mediam
samariam et galileam. Et in ingressu cui-
dam castelli occurrerunt ei. x. uiri lep-
rosi dicentes. Ihesu preceptor miserere nostri.
et. x. Ite ostendit uos sacerdotibus et di-
rent mundati sunt. quorum unus
ut uidit se mundatum rediit et pro-
dens in faciem adorauit ihum. mag-
nificans dominum. et hic erat samaritanus. qui
non redierunt iudei erant. in quo nota-
tur perfidia iudeorum. Sola unitas
ecclesie cadit infatigabiliter adorans. In et quod
imperfectis diebus per totas horas conduci-
mus. si non ad terram. saltem super sub-
stratum. u. u. signant. infirmi-
tas corporis. quod de puluere super. Et in
firmis autem. quod per nos non erigimur. et
erubescimus. quod non audemus oculos le-
uare in celum et prudentia. quia ui-
demus u. carum. i. interrenis affligi-
mus et uidemus quod. In per uocis oratio-
nibus quoniam flexis genibus oramus ut salu-

mon. Et elata facie qui diceret. Tra-
he me per te. omnes stantes. qui in domum
domini letantes ibimus. In primo ergo
ex primis conditione nostram. In secundo
desiderium. In tertio. spem. *De samari-
tanis negantibus hospitium domino.*

Eumque promissis nuntios in-
civitate samaritanorum non se
recepti hospitio. Samaritani enim
inundabant eum in iherusalem adorare.
Et utique iacobus et iohannes dixerunt. Vt dixer-
imus ut ignis descenderet de celo et
consumaret eos. Et incipit eos dominus.
hominum unda. qui laudat in belia.
in his dampnatur. quia ille ex carita-
te. illi ex ira. hoc appetebant. *De pe-*

Et ait tunc filios zebedei.
sumens item. xii. seorsum ait.
Ecce ascendimus ierosolimam et consuma-
buntur prophie de filio hominis. Tra-
detur enim gentibus et illudetur. et fla-
gellabitur et sputabitur et crucifigetur et ter-
tie die resurget. Quod audientes filii ze-
bedei putantes immineat regnum ihesu
in istis. suggeresset mater sue ut pe-
ter munus suum noveret. Quo processu. sub-
dit. Dic ut hi duo filii mei sedent
unus ad dexteram et alius ad sinistram
in regno tuo. Ihesus autem non respondit
mater. sed petentibus per eam. Respondit
quod petitis. quod. per lationem quoniam iherusalem quod
nulla ibi erit. et male queritis. Regna-
re enim vultis. qui non meristis. Po-
testis bibere calicem quem ego bibiturus
sum. Aut baptizari quod ego baptizatus bap-
tizari. Dominus ei. Possunt. Calix passi-
onis. et baptizatio mortis et deus ad similitudi-
nem lane intingit. sic enim lana
intingitur et alii colorem accipit dig-

tatem. sic nos in morte descensionis
corpales et resurgemus spirituales. Calix
autem laticam cyphus est. qui calidam su-
muntur potionem. Macobi. theodosi-
us dicit. cyphus est. quem inveniunt
calices et dixerunt calicem. qui non mu-
tata. i. in a. laticam. de calice. Cal-
siodorus sic per se dicit. Calix de pas-
sione. quia cum mensura bibitur. fides
enim deus qui non sinit nos temptari su-
per eo quod presumimus. Est enim calix cyphus.
cum qui mensurate distribuit potest bi-
bentibus et per hanc distinctionem ca-
licis et baptismi recte subditur dominus.
Calicem meum bibetis et tacite de
baptismo. Iohannes enim non martirium. sed
passiones multas. et mortem susti-
nuit. Alii tamen calicem et baptismum per eodem
accipiunt. i. per martyrium et dicit
iohannem ante fuisse martirem. quia ante
non defuit martyrio. et interveniens
olei desilio missus. In hunc modum
reus dicit de monachis. Monachi
deberent habere puritatem martirii.
sicut et ipsi martyres sunt. Ad didicimus
ihesu. Sed et ante ad dexteram et ad si-
nistram non est meum dare vobis. sub
audi. talibus quales vos estis quia estis
ambitiosi. Vel vobis. qui per vobis. i.
quia propinqui nostri estis. Non enim
personam acceptor est deus. ut si per
aliquem servet suum meritum in dando
salutem eternam. Et cum indigna-
rentur. x. de duobus filiis docuit do-
minum hos et illos. non venisse ad reg-
num nisi per humilitatem et pedis se
in exemplum eis dicens. filii hominis non
venit ministrari. sed ministra-
re. Quia enim homo cecidit per superbiam

per aliam uiam optat eum redire
in regionem suam. Ad q. signifi-
cand. dñs papa in possessionibz re-
dit p aliam uiam ab ea p q. egit est.

De zacheo et cetero p. illuminato

Et anteq. ingreditur iericho.
illuminauit oculi uñ. Et in-
gressus p ambabat iericho. Zachē
aū pnceps publicanorū q. pusillu
erat. ascendit siccomorū ut uide-
ret ih̄m transiēte. Siccomorū h̄c
fama ē. in foliis moro simil. in
aliis ficu. Vñ ē q. siccomorū ē
altitudine pstant. Vñ ē a latinis
cella ē. Et dñs ei ih̄c. Zachē des-
cende q. hodie optat me in do-
mo tua manē. et descendit et ex-
cepit illum gaudent. Tunc zachē
dimidiū bonorū suorū dāns paup-
ribz. dimidiū retinuit. ut inde
redderet his quos defraudauerat in
quadruplum. q. in duplum l. q.
druplum restituit. s. legē. sic
supradictum ē. et ait ih̄c. Hodie
huic domui salū fca ē. eo qd ip̄e
dñs sit fili abrahę fcs. s. n. nat. i.
n. s. carnē s. fcs. Salus sit des-
cendens. uidē adhuc ē in sublimi.
stantes orant. Maiores pmas ca-
thedras hñc in synagogis eorū. Et
cella descendit. et maiores. etiā in
choro et in possessionibz posteriores
sē. *De duobz oculis peritinis.*

Et egrediente eo iericho. secu-
ta ē eum tba multa. pauci
enī n̄ audebant ingredi desertum.
p. latrones. Et ecce duo ocy sede-
bant sed uia ex qbz unū barthim̄
erat unusq. fili. Q. cū clamassent si-

li dñs miserere nr̄i. et increparent
ut tacerent magis clamabant. Stetit
ih̄c et illis uocatis ad se. tetigit oculos
eorū et festim uiderē et secutū sē eū.
He g. De alabaustro unguenti.
aū. vi. dies pasche uenit bethaniā
sabbō. s. aū ramos palmarū q. dies
vi. erat aū pascha. si nūcū ip̄m. et
die pasche. cum. iij. inpositis ei e-
rat in domo symonis leprosi. Symō
leprosus fuit et a dño sanatus. s. tñ ad
huc pstinum nomē manebat. sicut
adhuc dñs mathis publicanū. Q. dñs
uidē uenerit illuc q. conueniant
ad diem festū. n̄ ip̄m ih̄m tñ. s. ut
lazarū uiderent. Cogitauerūt g. pnc-
pes sacerdotum ut et lazari interficerent.
fecit ā ei cenā et martha ministra-
bat et lazari unū erat discubentium.
Q. ut ait aug. de lib. dñi conuuijs
interrogantibz loca penarū et sedes
infm̄ diligenti narione indicatū.
et ita inferi longis tēpibz ignoratū
tandē inueniēte potiorē. Maria g.
habebat alabastrū unguenti nardi.
i. p. p. de alabaust. plenā unguē-
to nardi. Sic enī dñs cyphum ui-
m. siue lactis. et h̄m. sic dñs hic h̄m
alabastrum unguenti. et ē g. mar-
monis candidi. et plucidi. uariis co-
loribz intincti. q. in corrupta ser-
uat unguenta. Nardus ā fructus ē
aromatica. crassa radice s. breui. in-
gra et fragili. et cōpsum odori folio
puo et depso. ē cacumina se spargit
maristas. Pignitarii spicas et folia
nardi celebrant. Vñ ad mundatio-
nem unguenti ait marcus. spicas
p. ciosi. Erat enī de nardo indica.

Alia enī gna nardi: uilia sūt. Iohs
q̄ntitate explet dicens. Librā ungu-
ti. nardi pistiq. i. fidel. Pisteno enī
credo. i. pistis fidel. vī. nlla. s. ad ultīma
amptione corruptit. Qdam tñ pi-
stium a loco dictū putant. fregit
aū. i. apuit maria alabastrū. i. effu-
dit unguentū sē cap̄ ihu. i. i. unguē
pedes ei. i. gēlit caput suū. i. domus
impleta ē ex. o. aūg. Et q̄ ea dicit
maria fuit pedes dñi unguento
in memoria h̄ rei. eod̄ sabbo dñi pp̄.
deby mltis erogare paupibz. h̄i. i. i.
pedes dñi sedentis in celo adhuc sē
ambulantes in tra. Cui largitionē
occupatione ead̄ die ad aliq̄ n̄ egdi-
tur eccliam. cū cētis diebz xl. statio-
nem faciat ad celebrandū missam.
In ē q̄ manūq̄ gradualibz legā
in rubrica sabbi uacat. q̄ dñi pp̄.
clām dat. Hec moueat te si ob ali-
am cām inuenis dñas. dñicas uacā-
tes. indignabat̄ aū iudas scariothes
q̄ de portio unguento. cū p̄st. uen-
di. cc. denariis. i. dari egenis. Erāt
i. alii indigne ferentes. i. dicentes.
Vt qd̄ portio h̄ unguentū fca ē?
Isti qd̄ pp̄ paupes indignabant̄.
q̄bz forte sūb iude p̄suasum erat.
Iudas ū pp̄ lucr. q̄ fur ēat. i. locu-
lot dñi h̄nt. que mittebant̄ porta-
bat. i. n̄ solum. ferebat. s. i. aspor-
tabat. h̄ebat enī uxore. i. filios. sic
scriptum ē de eo. h̄ant filii ei or-
phani. i. ē. uxori g. i. filii dabant
que furabāt. Et ait ill̄ ihs. Qd̄
molesti estis huic mul? Bonū
op̄. o. in me. ad sepeliendū me fec̄.
a. d. n̄. i. portio. s. offm̄ sepult̄.

Ihs ait. Sine illā ut in die sepul-
ture meē seruet̄ ults. Marth̄ q̄ ex-
ponens hoc ait. Qd̄ hūit. i. qd̄ po-
tuit hoc fec̄. Preuenit enī unge-
re corp̄ meū in sepultam. sub au-
di ponendū. a. d. sine. ut faciat in-
uo dum p̄. q̄ uolet face mortuo.
set n̄ potit. i. forte a spū s̄o licet
nesciens. sic p̄occupauit unctionē
sepult̄ mulier. Tē dīc̄ ihs. op̄ hoc
comemorandū ūeq̄ p̄dicaret̄ h̄ aū-
glū. i. bnd̄c̄ eūnglū nō ū. n̄. sc̄pta
ēat eūnglica q̄ plura dīc̄ fac̄ dñi
tal̄ sc̄ptoz. *De maledictioe sic. i. sc̄pta*

ane aū t̄o ascen. s. i. sc̄pta.
debat ihs ierosolimā. i. dis-
cipulz ei cum eo. Et cū ueniss̄
bethsage q̄ erat iunctū sacerdotū in
late mortis oliuet̄. misit duos
de discipulis suis in castellū. q̄ corā
eis erat. i. in ierlm̄. ut adducant
ei asinā. i. pullum ei. q̄ erant al-
ligate in bivio. Et si q̄s rē dīc̄.
dicent dñm h̄i op̄ h̄c. Asina h̄
v̄t fuisse comunis paupibz q̄ pa-
uimta n̄ h̄ebāt. Cumq̄ q̄s mea
opat̄ fūat. pablin dabant ei. i. pul-
lo. q̄ pariter ad opa comunia
nutrebat̄. Hōnd̄ enī q̄sqm̄ al-
cendat eum. i. ob ei ita comune oble-
qum quidā eam dēam asinam
putant sub iugale. q̄ omnū
dñio expositam. s. ḡtum nom̄
ē. Asina aū lat̄. ḡt d̄r sub iuga-
lis. Et utrūq̄ nom̄. ob eand̄ cām
institutum ē. h̄ enī iunūm p̄-
mum insedit h̄o. i. a sedendo a-
sinū dīc̄. i. ḡt sub iugale. h̄i
duo misit credunt̄ fuisse pete-

et philippus. a
p̄m̄ ad dīc̄
v̄t concludi
p̄t samarian
leḡt philippū
maria. In h̄
iēlm̄ putan
cessisse ad h̄
ca n̄ sola. i. n̄
amplius fru
aruit. Qd̄ tñ
maledict̄. i. a
ut. s̄c̄ ihs. h̄
tut ex ea. am
erat. q̄ licet a
ti die t̄m̄. Q
cum ḡt̄ a
tam̄ recapt̄
ch̄ enim na
nem uenden
v̄t dñica fca
om̄e mact̄
thm̄ sc̄pt̄.
v̄t t̄m̄ n̄
ch̄ an̄ cētis
de t̄o n̄ ē d̄
n̄ relinquit̄
f̄t̄t̄ f̄t̄t̄
uestim̄ta su
f̄t̄t̄ f̄t̄t̄. C
n̄ dīc̄ cū fca
v̄t q̄ p̄ba
asine. Et n̄
asinā. i. pu
et̄ uia. f̄t̄t̄
insedit p̄
domit̄. i. la
insedit asin
th̄. tñ uī

et philippus. ad significans qd ipi
pmi aduenerunt gntes ad xpm. Pe-
trus conedum et domum ei. philip-
pus samariam. tñ in actibz aploz
legit philippu diaconu cōtasse sa-
maria. In hoc mñe dum ascenderet
iherlm putant eum esurisse et ac-
cessisse ad fucum et tñ inuenit i
ea n folia et non fructu. ait. Hūc
amplius fructus ex te exeat. et statim
aruit. Qd tñ insigni signagoge
maledicte et arde. pūle. t. medietate
ut. sed ihs. Non enī querebat fruc-
tus ex ea. cum idum tēp fictum
erat. q licet ap mathm legat seqn-
ti die fām. Marck q dicit alia die
cum exiret abethania esurire. Pu-
tam recapitulando dictū ē. Mar-
ck enim narrat h fām ē an electo-
nem uendentū de templo. q stat
die dnica fām. Hec ob aliud tñ hē
ordine marci sequimr. n q p ma-
thm scribit. siue an mathy. n. fām
duat tñ recapitulando. siue mar-
ck an electione preoccupando. qd
de fō n ē qd. de die marbūto lege-
tis relinquimr. Suntet aū discipuli
fecerūt sicut pcepit ut ihs. ponentes
uestimenta sua sē pullum. et cū sē
sedē fecerūt. Marck et lucas et iohes.
n dñt cū sedisse n sē pullū. Zacha-
rias q ppha dixit. sedens sup pullo
asine. Et mathy dicit cū sedisse sē
asina et pullum. Qd licet breuis
ēet uia. fieri tñ potuit ut pmo
insedis pullo et forte qd tñ dum
domit et lasciu erat. descendit et
insedit asine. q si sē pullū tñ. ma-
thy. tñ utiqz unimissio posuit.

Qd aū hoc pphatum fuit de ihs.
n cognouit discipuli. donec glificat
fuit ihs. *Qd glise scriptū dñi ficut*
Et cum appropinquasset iherusalem.
ihs ad descensum montis oli-
ueti. Multz descendentiū cū eo
sternebant uestimenta sua in
uia. Alii u cedebant ramos de arbo-
ribz et sternebant inuia. Turba aū
multa q uenerant ad diē festū. et
pūi et plebs iherosolymorum tollentes ramos
oluarū processerūt ei obuiā. et qui pcede-
bant et q sequebant clamabant os-
anna filio dñi. et osanna iherosolym
um cōpositum ex corrupto et integ.
Osi enī sonat salua. l. saluifica. an-
na ē interfectio obsecrans. sū pape
amirantis. q qz in latino eloqo n
hē. pta posuit nō ihs. obsec. Est g
osanna qz osianna. salua obsec. et
una dictio ut dyani. l. due p clyā.
plate filio. l. ē una dictio et struit
ita dicentes filio dñi osanna. i. salua
obsec. l. sē due dictiones. et tē legē ita.
dicentes osanna o fili dñi. et p sūten-
do sermonē int se dicebat. bñdict
q uenit ihs in nomine dñi. sub au-
di. sit l. et bñdictū q uenit regnū pñs
nri. dñi. qz. hic ē de q dictum ē. da-
bit illi dñs dñs sedem dñi pñs ei. et
itā. ūba dicentes ad ipm dicebat.
osanna in excelsis. qz licet forte pete-
bant sublimitatē regni tñ. tñ
nescientes pphice cū regē celi. et ange-
lorū pñcabant. et qdā pñeoz de tñ
dicebant ei ut increparet discipulos.
Qbz r. Si hi tacuerint. lapides cla-
mabunt. qz in passione his tace-
tibz pñmore. pete scisse clamaue-

runt cum dñm mundi. Et ut ap-
propiant: fleunt sicut ciuitate dicitur.
Quia si cognouisset et tu. sub auro fle-
ret. quia circumdabunt te inimici tui
uallo. et non relinquet la. sed la. a. d. Si
cog- nouisset ruinam tuam futuram.
et **Q**uam ei que abscondita se-
ret in hac die quod ad pacem et eum fletus. Quia
autem illa per iherusalem fundit sit eusa
apparet. quia locus caluarie quod et erat ex-
eam. et sepulchrum in se mea. Cuius
enim adrianam eam perit eusam repa-
uit. mutauitque nomina et locum. uocans
eam heliam. Merito autem eam perit
dicit dominus. quia cum milia et heredes
cognoscant tempus suum. ipsa non cogno-
uit tempus uisitationis sue. et cum in-
trasset urbem comota est uniuersa ci-
uitas dicens. Quis est iste? Turbe autem di-
cebant eum iherusalem prophetam a nazareth.
Memoria huius passionis dominice quot
annis recolit semel ecclesia. egrediun-
tur enim fideles et ramis quod obuiam
viro quod muros ciuitatum. et uadunt
usque ad aliquam crucem. in qua et ramos quod
gestant affligentes deponunt. a. d.
ecclesia. **Q**uod absit glori. non in cruce. d. n.
ihesu x. Quando autem ideo eunt usque
ad crucem: quia sic ostendit eis non esse
spem in quolibet gloria mundi. quia
extrema gaudij luctus occupat. per
significationem in illa die gaudio p-
cessionis subdit euangelium dominice
passionis. **S**ed forte quia dominus exultatio-
nem inseruit luctum suum. et nos
p-cessionem passionem quia passionis causa est
per quam fleunt. **S**ed ecclesie quod ille qui in eadem
die dominicalem p-cessionem istam permittit.
reus faciunt. quia non per ista illa est di-

passio

mittenda. Sicut ille qui pontifici suo
ex urbem posito in posito loco
crucis ei occurrere. et ipso ipso. p-ceden-
te. in ciuitatem regrediuntur ordi-
nati faciunt. **De sacra ecclesia uero**
et intravit in iherusalem et ementum.
Ihesus in templum. de in osten-
dit ruinam urbis per quam flebat. magis
ex sacerdotum culpa p-cessuram. Sacer-
dotes enim auaricie sue consulentes
in portibus templi hostias uendebat
eius generis. ne uenientes de longi-
quo nihil offerrent. si hostias p-cto
non haberent. et ne et pauperes qui nichil se-
cum attulissent excusationem p-ten-
derent pecunie non haberent. posue-
rant ibidem numularios. qui mu-
tuam sub cautione darent pecu-
niam. sed quia ipse non patiebatur ut a-
tribus suis usuras acciperent. exogi-
tauerunt ut colubinas facerent. Colu-
bia enim dominus apud eos uilia munus-
cula ut cisternae et uue passe et pomorum
diuisi generis. quia quod in animo non licebat.
in talibus liceret. quia prohibuit ezechi-
el dicens. Usura omnem et si habu-
erint non accipietis. Sic et hodie
quodam sub nomine caritatis palliatur
usura. et fidei fagello de humeris ei-
nebat uendentes et ementes de templo
eum hostias suis. et in sales trapezetarum
erat. et dixit ne domum patris sui. quia
erat domus orationis spelunca latro-
num faceret. Hec faciebat aliquo-
uas deo non dicatum transferri p-ter-
plum. Et tradunt quidam quia
quidam fulgor radiosus. egrediebatur
ex oculis ipsius. qui terram sacerdotum et leui-
ta: non poterant ei resistere. Secundum h

reus faciunt
in ecclesia uen-
tore quia magis
h. dicit. Et ad
claudum intrat
Et am-
mirat
vixit ei. Quia
bis quia h. faci-
quod hoc ope
credimus et hoc
signum quod credamus
Soluite tem-
plum illud. Et
edificatum est
bis per tabulam
templum. **U**n-
de templum
nisi edificatum
tum sacerdos
dicitur dicitur
autem si edificatum
per uisum
bile. **U**n-
duobus magis
filio iherusalem
in eius re-
ammi con-
he nulum d-
ponit con-
tionem co-
dum est
pando l-
p-ducendo.
Templum
quod edificatum
edificatum
inuenio

recte faciunt qui cereas faculas
in ecclesia uendi n̄ p̄mittunt. nisi
forte q̄ maxime p̄ ministerio fec̄
h̄ dñs. Et accesserunt ad eū cœci et
dandi in templo: et sanauit eos.

Et am. De exortatione phariseorum.

mirantes principes phariseorum
dixerunt ei. Quid signum ostendis no-
bis q̄a h̄ facis? Q̄i. significat ne ali-
q̄d hoc ope imitatio: et pot̄ nos
credim̄ t̄ hoc l̄c̄. Et ostende nobis
signū q̄ credam̄ l̄c̄. Et respondit.
Soluite templū h̄ et in tribus diebus ex-
citabo illud. Et dixerunt. Xl. et vi. annis
edificatum ē templū h̄ et in tribus die-
bus excitab̄ illud. Ille aut̄ dicebat de
templo corporis sui. Salomonium
templū. vii. annis cōpletū ē. sedm̄
aut̄ templū sub cō. xxx. annis an-
nis edificatū ē. h̄ n̄ s̄ t̄r̄a. n̄ q̄n-
tum sacerdotes potant usq̄ ad me-
dicatē dorsū s̄ inuicem. finitime
aut̄ q̄ edificatōne impediēbant.
p̄ inuissum ē op̄ ad impiū cam-
bis. vii. annis. et p̄ uno anno sub
duobus magis. it̄m uno sub dario
filio iohannis. Sedm̄ aut̄ anno reg-
ni eius recepta licentia ab eo in vi.
annis cōsummatū ē. op̄. Quid legā
h̄c nūm dicit formationē dñica cor-
poris congruisse q̄ntū ad distinc-
tionem m̄broy: n̄ ad formationē
dictum ē. h̄ aut̄ non dicit ihs im-
pando et silendo et hortando. s̄
p̄dicando et h̄ ē soluite et soluit.
Templū dñi q̄ m̄ ē et bethel d̄r.
q̄s edificauit nescit. Quidam dñt
edificatum ab helena. p̄ crucis
inuentione. q̄dā ab heradio. cū

de p̄lida triumphans crucē regit.
quidā a iustimano auḡto. q̄dam
a q̄dam rege egypti in oīe allachibz
et sūm dei. **De duobus minutis iude.**

Et respicebat diuites qui mit-
tebant mīna sua in gazopi-
lacium. filix gē. seruare d̄r. gaza
linḡ p̄lica op̄el. Erat aut̄ archa de
s̄ foram h̄nt. posita ad dextram in-
gradientibz circa altare in qua mit-
tebat̄ pecunia offerentiū. Ad sacra-
menta tēpli. restauranda et seruabat̄.
Tñ erat ibi q̄dam sp̄al archa. in q̄
soli sacerdotes mittebant donaria su-
a. q̄ uocabat̄ corbanā. Et erat i t̄a
a in q̄ r̄e et p̄nceps tribuum que di-
cebat̄ musac. Tñ q̄dam alt̄ distin-
gunt. q̄ q̄ndoḡ leḡt musach sab-
bati. dñt in illa archa tñ reponi
oblones sollemniū dicit et q̄ corban:
uotum sonat. dñt in corbanā repo-
ni uotua. In gazophilatio aliorū
dicit mīna et spontanea. Tñ q̄libet
eay gñali noīe gazophilatiū dice-
batur et i loc̄ in quo erant posite.
Vñ h̄s. h̄ locat̄ ē ihs in gazophila-
tio. In ezechiele q̄ talami sacerdotū
dñt gazophilatia. Vñ aut̄ et q̄dā
induiam paup̄clam mittentē era-
minuta duo. q̄ ē q̄orant. i. duos
eros nūmulos. ualentē q̄rā p̄e-
sidi. i. obolos. v. et d̄r eā misisse p̄-
q̄. q̄. q̄ totum uictū miserat. Alii
ū ghabundanti s̄. **De phariseo et**

Dixit aut̄ ad q̄dam q̄ publicano.
in se confidebant tamq̄ iusti
popibz suis gñionibz et aspnaban-
tur cōt̄ pabolam de ph̄eo et pub-
licano et intulit. q̄a oīs q̄ se gñal-

tat hu. qui se. hu. gratabit. **Qd dñs**
pnoctabat in bethania.

Et cum uel pa iam eēt hora: re-
dīit in bethaniā et ibi mansit.
Erat autē dieb; docens in tēplo. nocte
quies morabat in bethania. et omīs
p; manebat ad eū in tēplo audi-
re eum. et mlti sequebant eum et
curabat eos. Vñ iohs ait. Cum eēt
ierosolymis in pasca in die festo ml-
ti credidūnt in noīe ei uidentet
signa que faciebat. Simile curatio-
nem refert mathys cap. 23. et mar-
ch in illi cūm canonica. Iō tota il-
la septimana penosa dī. q; p totā il-
lam laborauit dñs recreando: sic p
pnam mundi ebdomada creādo.

De instructioe nichodem.

Et autē homo ex pharis nichodem
noīe et de pncipib; iudeor. hic uenit
ad ihm nocte: q; timuit offendē p.
E eēt de pncipib; et q; magister in
isrl palam discē erubuit. Et ait ad
ihm. Rabi: scim q; a deo uenisti
magister. Nemo enī p h signa fa-
cere q; tu facis: n̄ hnt dñs cum eo. q;
d. Docce me de regno dī. R. ihc. Am
am dico t̄ n̄ q; nat fuerit denuo
n̄ p uide regnum dī. In uet. t. q;
iuramentum dī erat: uiuit dñs. In
nouo: am dico t̄. et in aliis sim-
pliciter dicat: in solo iohē gemina-
tur. et illd. sic sermo ur. et q; dicat.
ūm dico: corde et ore. Cumq; mira-
ret nichodem qm̄ sedo. p; homo
nasci: cum n̄ n̄ carnalē naturatē
sciret. edoct̄ ē a dño de spūali. q; fit
ex aq; et spū sō. q; neutra itari p.
tn adhuc q; inflat erat scia ma-

gistrati: n̄ potat intelligē et ideo
meruit audire. Tu es magister in
isrl et h̄ ignoras: ut sic inuitaret
eum ad humilitatē. Instruxit et eū
de humana et diuina sui natura-
te. de passioe et ascensione et plib;
aliis. Qd autē dñs nemo ascendit
in celum n̄ qui des. de. et. scilicet est.
Nemo ascendit n̄ x. cū corpe suo.
Et scdm tropum q; dñs facit que p
eum facim; et ē. Nemo ascendit. i.
nemo ascende facit.

De muliere
he autē dilucto tñm uenit in aduſta.

Tēplum et sedens docebat p; et aduix-
runt ei sebe et phei mulierē de phe-
sam in aduſtio et q;rebant qd faciens
iudicaret de ea. putabant enim ut
dñs in iudicando fieret in mīſionis.
Et in it. ut in misericordē irideret
et moysen agentē: dāpnatē. Ihe
autē inclmans se deorsum digito se-
bebat intra. Cūq; instarent: erigē
se dñs. Q; scilicet pectō ē uſm pñi in cā-
la pſe mittat. Et tñm inclmans
se sebebat. Qd sebebat? Qdā dñs
to q; eis respondit. Ierx in qdā epla
uidet uelle eū scilicet. tra. scribe et
absorbe. uiros abdicatos. et tra tram
accusat. Audientes autē q;rebant unū
p alium et remansit sol x ab ill.
et mulier stans in medio disciploz.
et dimisit eā in dēpnatā. dicens.
Vade: et amplē noli peccare. et no-
ta. eret dedit snam tñt. Iam e-
ret dedit snam mīe. q; et uſq;
pūm ē dō. i. mīſer et punire. qd
oſt x actio xam ē lectō. **De uoce pñi**
ad ihm. q; qdā putauit uocari.

Veniant autē qdā gñales ut

adorarent in die festo et dixerit philippo.
Dñe: uolumus ibi uidere. Quod assumpto
andrea: dicit et ihu. Et respondit ihc.
Veni hora ut clarificet filius hominis. quod
plentitudo gratiam credita est. quod tunc per
passionem suam insinuauit dicens.
Et si gratiam fructus. ca. m. mor. t. ip.
lo. ma. Si autem mortui fuerit. m. fructus.
affert. Et quod gratia fructus se copauit
et. mor. t. et de h. gratia tunc confitetur
corpus domini et addidit. Quod odit animam
suam. i. uitam in h. mundo. in uitam
et. et. i. uiuet eternam. Si quis in
ministrat me sequatur et meum erit.
Hunc anima mea turbata est. Et quod di-
camus. Opte saluifica me ex hac hora.
Opte clarifica filium tuum. Et uenit
uox de celo et clarificauit et tunc clari-
ficabo. i. clarum genus. non desistam.
Et h. hominem clarificauit in baso. in
transfiguratione. clarificabo: in resurre-
ctione et ascensione et iudicio. Et dice-
bant quodam tunc tunc. alii quod an-
geli ei locuti sunt. Et ait ihc. Propter uos h.
uox facta est. Hic princeps mundi h.
erit foras. i. princeps amatorum mundi
perdet potestatem posside tunc. Et ego
si exaltatus fuero a terra. omnia traham ad
me ipsum. i. ex omni parte mundi. Et
cum intellegissent crucifixionem quod
forte ab eis usualiter dicebat exalta-
tio a terra quod opposuerit ei. quod si exal-
taretur: non erat. Audierant enim ex
lege quod non manet in eternum. quod non de-
minuat dicit. quod modicum lumen erat
in eis et cum uespera facta esset rediebat
in bethaniam. **De filio qui negauit se**
et tunc rediens tunc in uinea uuit.
diluctio tunc sabbi in templum.

docebat. pp. Et accesserunt ad eum principes
sacerdotum: dicens. In qua potestate h.
facis: q. d. Quod est quod ei de templo quod uis.
cum non sit ostiarius: et docet nos in sa-
lutaribus. Ihc autem opponere reddidit oppo-
ni: non solutionem. Introgo et ego uos.
baptismus iohannis ex deo erat an ex hominibus?
quod. quod tunc est quod ex deo. debemus tunc io-
hi de potestate mea. Quod quod dixerit se
nescire. quod tunc sciebant: noluit eis de
se aperire ueritatem. Quod autem apertenda e-
rat ueritas aliis: et ipse et quod indicauit
per pabolam duorum filiorum. quorum uni
dixit per. uade in uineam. Qui ait. ua-
do. et non uuit. Dixitque alii per. Uade in
uineam. et. nolo et tunc per uuit. Et cum
quesisset. ihc quis eorum fecit uolunta-
tem patris. dixerunt nouissimum transigun-
do. nolentes dicere ueritatem. intelligen-
tes per ipse dictum. Veriores uero dices
habet per. Unde ihc subdit. Publicani
et pharisei et meretrices percedunt uos in
regno dei. **De cultoribus uineae sangui-
terum proposuit eis pabolam rufi.**
De prefamiliaribus qui plantauit uineam
et locum eam agricolis. qui missos ser-
uos ad recipiendos fructus. occiderunt.
ysaiam seruauit. ezechielem tunc
palpa: exebauerunt. multos lapidauit
runt et mittens per filium aut. for-
sitam habebunt filium meum. Dicam
arrio et heremio. ecce per deus ig-
norare et quod per per respondunt.
h. intelligant per filio. quod dicit se igno-
rare summationem diem. Quod cum ui-
dissent agricolae dixerunt. h. est heres.
quia sacerdotes sciunt: illum uenisse
cui per dicit. Dabo et gratia hereditatem et.
et apprehensum filium eorum ex ui-

codices
xxx

uenerunt

apostoli

neam et occiderit. Quod si facit istud
dominus uineam et dixerit. Scilicet lucam
ab sit. intelligentes quod messiam
occident. Machus dicit eos dixisse.
malos male poterit et uineam suam
locabit aliis agricolis. hoc autem non dixe-
runt uoce sed conscientia sua. **De lapide**

Quod autem hic facit **angulari**.
Cur erant probant dicit quia
sic erat probatum ibi. Lapidem quem
reprobauerit edificantes et cetera. Ad hunc
autem tradit fuisse lapidem patet ad templum
edificium. non enim congrue in eo po-
ni poterit. donec consummato opere
in angulo sursum positus est. ita con-
grue quod mirarentur omnes. non per signi-
ficationem sed intelligerent. hic
est qui fundamentum est. ita quod stru-
ctura super eminentem. Quod et audit
sunt sacerdotes et pharisaei. uoluerunt ei
tenere. sed timuerunt turbas. **De inui-**
tati ad nuptias et non habent uestem

Et dixit eis in parabola. Simi-
le est regnum celorum. sicut regi. qui
fecit nuptias filio suo. Quod cum ita
misisset ad invitatos ut uenirent.
et recusantes se noluerunt uenire.
misit seruos suos ut uinculis eos
uocarent uiuas et indicerent bo-
nos et malos et debiles et claudos.
Debilitas enim corporis neminem exclu-
dit a regno. imo sepe quod compul-
sit. Et intrauit rex et uidit disci-
bentes. qui erant cum uenit ad iudi-
cium. tota enim trinitas iudicabit
id est reddet prout est. et qui inuenie-
tur in ecclesia sine ueste nuptiali. id est
caritate. mittet in tenebras ge-
tes. id est localiter quod ipsum posuit. quod

habuit in se ipso in tenebris. id est in ecclesia.
potest et dici de tenebris malis quod
quidam habent in tenebris. id est in ecclesia. A-
lii ge-tes quod ecclesiam. id est ut inhi-
deat et heresi. tunc si praeuenit ge-tes
mali ecclesiastici. ut habent prae se cum
infidelibus. **De herodianis et quatuordecim**

Tunc inueste pharisaei et quatuordecim
discipuli ut caperent ipsum in deserto.
sermone et misit discipulos suos
et herodianis. Uenerunt herodes tetrarcha
audiens festum et gentes multas
se adduxerat. et de antiquis militibus
herodis ascalonite. adhuc isti se-
erant. Quod uenientes ad ipsum dix-
erunt. Licet cesari censum dari an-
num? Jam enim dubitatio erat inter
iudeos de debito reddendo pro quo et
am romani per insurrexerunt in
eos. et ante ipse. Quid me temptatis
propter? Ostendite mihi numisma
censum. Per numisma est in scripto
nummo. quod et moneta dicitur. postquam
nummi discernuntur. hic autem pro ipso
nummo posuit. Et ostendit in
nummum. qui per censum capitis datur.
Cumque quessisset de imagine et etc.
et dixerunt cesari tyberium. id est. inu-
lit. Reddite ergo quae cesari sunt ce-
sari. tributa. id est. munera. et quod se de-
deo. praeuenit decimas et oblationes.
et illa die **Desponsio uirae mulieris**.
accessit sadoceus qui resurrexerat
nec non credentes suggillabant
pharisaeos querentes de septem uirae mu-
liere est et in iudicio. quod et ipse
steterant. quod erat possibile. et in re
forte eueniat. Quod cum eadem questionem
proposuissent ipsum. In resurrexerat

ne n̄ nubent mulieres. n̄ nubent
tur ab eis viri. i. n̄ ducunt. q̄ hoīes
immortales n̄ egebunt p̄patione.
i. ē gō idiomate dictum: nubent
futuram aū resurrectionem p̄bante. q̄
lib̄ dñi que opat moysi: mirabo.
Ego enī sum dñs dñs abraham
dñs ysaac. dñs iacob. Quia ip̄i p̄phas
n̄ recipiebant. evidentibz eoz te-
stimoniis n̄ potuit uti contra eos.
Est aū p̄batio tal. ip̄i putabant
aiat intire cum corpibz. hac aū
audientate p̄bat aiat uiuē p̄ cor-
pa. Alioquin si homo moriens
perit in nihilum redigē. Tūc
dixit dñs se dñm ē nichī. Manentibz
ḡ animabz p̄ morte: colligi p̄. q̄
corpa resurgunt. ut ē eis recipi-
ant aīe: q̄ ē eis meruerant. Ali-
oquin: frustra incorpantur. De
mandato. i. 7. s̄o in lege i. sancta

Phei autē to a latronibz
videntes quia silentium im-
posuisti latronibz: ouenerūt in unū.
i. accessit unū legis doctor tēptat-
eum i. dicens. Magister q̄ est
magis mandatu in lege? Et ait
ih̄e. Audi isrl̄ dñs dñs tuus. deus
unū est. hoc n̄ ē de mandato. s̄
postendit de q̄ datum ē manda-
tum q̄ tale ē. Diliges dñm deū
tuum ex to. c. tu. i. ex. v. a. t. i. ex
x. m. v. Scdm̄ sile ē hunc. Diliges
p̄xi. tuum. s. t. i. dñe de te sili dñs
ē. h̄ scdm̄. homo ē. imago dei. i.
h̄ scba. Inuentate dixisti i. h̄ ē
maī oībz holocaustomatibz. Patē
ut scbas i. p̄heos fuisse q̄onē.
Quam enī legis opa p̄ferebant

dilectōm. Alii tō eo q̄ aī legē p̄les
placuerūt dñs p̄dilectōnē. sū oī facti-
cio. p̄mū aū i. scdm̄ dñs manda-
tum: q̄ntum ad ea de q̄bz manda-
tur. Cui ih̄e ait. Hoc fac i. uirges.
Ile aū uolens iustificare se ip̄m:
ait ad ih̄m. Et q̄s ē m̄s p̄x? Cui
ih̄e ostendit omnē m̄iam facien-
tem ē p̄mū i. sp̄ale ip̄m dñi fili-
um p̄ponens pabolam sicutiati q̄
incidit in latrones. s̄et distabat
h̄ pabola m̄tum are acta. q̄ in il-
lo deserto. latrones sepe sangnē fun-
debant. s̄n i. domū q̄ sangnē so-
nat uocabatur. Erat aū omīl p̄
suspensus: i. audiens dñm ih̄m.
Q̄ nulli ut tēnerēt ih̄m et amira-
bant ūba h̄ ei. s̄.

Viderunt ḡ p̄ncipes i. p̄hei m-
nistros. ut apphenderent eum.
Et ait ih̄e. Queritis me i. n̄ inue-
nietis. i. n̄ ego sum: uos n̄ potestis
uenire. i. ē. q̄. v. Tales n̄ accedēt ad
me. s̄ p̄ resurrectionē m̄q̄ uolent
me inuenire. si n̄ p̄s corpale i. nos
inuenient. s̄oe tñ inuenient. Et
dicebant q̄dā. hic ē i. p̄pha. Alii
hic ē xp̄e. Cumq̄ redissent minist̄
ad pontifices i. p̄heos. i. dixissent
minist̄is. cur n̄ adduxistis eū. Res-
pondēt. Nūqm̄ sic locut̄ ē h̄d: n̄
homo iste loquit̄ i. increpabant
eos p̄heq̄. Nūq̄d i. uos seducti estis?
Q̄s p̄ncipum aut p̄heoz credit i.
eum? Et dixit nichodem̄. Ite n̄rā n̄
iudicat quēqm̄ n̄ p̄ audierit ab
ip̄o. Credebat q̄ si patienter illum
audirent ut ip̄e fecerat similes mi-
nist̄is fierent. Et dixit ei. Nūq̄d i.

tu galileus es? i. a galileo seductus?
Scrutare scripturas: qz a galilea ppha
n surgit. *De refutatione phariseorum p au*
Congregatis autem totis dauid.
pharisaeis interrogauit eos ihs.
Quid uobis uidetur de xpo? fili? dicit
ei. dicit. Ihs. Quid ergo dicit uocat eum
dominum suum dicens. dixit dominus domino
meo. i. a. d. m. Si uero uocauit eum
dominum quoniam filius eius est? a. d. uos putatis
christum factum hominem purum. ergo quoniam erat
dedit: sedum erat x. nec ergo erat dominus
uero. nunc est ergo dedit: et pperam locutus est.
Post enim patres sunt et dominus domini fi
liorum quoniam filii parentum. Iudei
sompniant hunc psalmum scriptum in
p. beuer. qui p. cedem. v. regum ait.
Dixit dominus d. m. abrahe: sede a. d. m.
i. sequentia psalmi non querit. *De*
doctoribus aruiculis audiendis non imitandi.

Eunc locutus est ad turbas et ad discipulos.
Sup. cathedram moysi sederit scilicet et pharisaei. que dicitur faci
te. que autem faciunt nolite facite. Hic
sancit locum hominem. i. homo locum.
Non omnes sacerdotes sancti. i. omnes sancti sacerdotes.
doctrinam accipiamus non mores. Apibz
habe neccie non sunt. i. flores. et addidit.
dilatare philactia sua: et magnifi
cant fimbrias. qd sup. expositum est.
Amant uocari rabi. uos autem nolite
uocari rabi. Qui est enim magister uir.
et patrem nolite uocare uobis se terra.
Vn est enim pater uir qui in celis est. Hic
phibet dominus doctrinam. scilicet cathedram.
non salutationes in foro. nec nota ma
gistri. i. p. r. i. i. ambitione et uana
glam. *Quid debet uocatum.*

Mostendens autem que in pharisaeis

doceat cauenda subdidit. Ve uobis
qui diligitis primas cathedras.
Ve uobis pharisaei hypocrite. qui fertis cla
uem scilicet. et clauditis regnum celorum ante
homines. Ve uobis qui deuoratis domos
uiduarum. Ve uobis qui curatis ma
re et aridam. ut faciatis unum ple
bitum. i. aliquem gentilem. adueni
entem ad iudaismum: et faciatis eum
gehennae filium. duplo quam uos. qz
rediens ad uomitum peior est quam ante.
qua puaricator est. Ve uobis qui di
citis qui iurat per templum *Hoc altare*
nichil est. qui autem manu *mutatum*
in templum debet. qui per *fuit a san*
altare nichil est. Qui in *raenit in*
re oblata sup. ulto de *horologium*
bet sacerdotem ut in *et adhuc uidi p.*
uitarent populum ad dandum. dicebat
data sibi et oblata. scilicet ora ipso templo.
et altari. Dominus dixit es. quia templum
et altare quodam modo sanctificabant in
eis oblata. qz deo dicata erant. obla
ta non: nequaquam sanctificabant illa. Ad
huc multi eorum uino laborant. qui
putant maius esse iudicare paruian
glum quam per dominum. Ve uobis qui decimas
omnis olei holis et relinquitis miam.
et iudicium. h. ubum decimarum.
dubium est. Nam qui accipit et qui datur.
decimare debet. Pharisaei autem id holis.
decimas dabant. ut dicitur quoniam
alias dant. qui has non negligunt
dare. Leuite autem ad eo exigebant
decimas qui et holis. i. scilicet. Ve uobis
qui ducis camelum. i. colantem culicem. tunc
glutinis camelum. p. similitudinem
lactis. q. colatur dictum est. et per re
ferri ad pda sic. Minima sunt tu

licem diligenter inquirat. ut de
cimas. maiora. i. miliam et iudicium
abscondit. ut qd gloriatur abscon-
ditur. Vel ad id qd dictum est. Duces
eius trahit. ita. Minora peccata sub
ottoz diligenter arguit. et pccatis.
gruora dissimulando transis.
It. Ve uob qui filios estis sepulcris et
albat. q. plena sit oī spurcia. It
Ue uob qui edificatis sepulcra p
phay et dampnatis ptes uos. q.
eos occidunt. genimina uiparu
uos implebitis insula ptem uos.
Vn dicit sapia de. Mita ad uos
sapientes et scbas et ex illi oī et et et
cla. in sinagogis uris. hic patet
hencum intiri. qui dicit alium dñm
et phay et alium noui test. Ve
ueniat sup uos. i. sc. etiam ma
lignantiū. oī sanguis et. i. ultio
sanguis itoy et sanguine abel it.
usq. san. et. h. barachie q. occidisti
int templum et altare. Si de unde
amo phay. l. pte uobis dicit. qd
fuit occis intemplo n legimus.

De zacharia filio barachie.

Potest g. dici de filio ioiade
sacerdotis. q. ioas occidit ut legi
in regum. et forte pater ei cognos-
minat et barachias. Vel pnoit in
tpietatione positum est. Barachias.
enī bñdict dñi dñ. et filii bara-
chie. i. bñdicti dñi. In euuigio na-
zareoz legi ioiade. Pastore autē
ouium et sacerdotem tm comemo-
rauit ihs. ut duo hoium gna
notaret. subottoz et platot. Hul-
li enī gni parit pua gnatio. De
annuntioe eusionis ierlm.

Et conuincens sermonē ad ierlm
ait. Quotiens uolui congrega-
re filios tuos. i. et. i. quotiens filios tuos
uoluntate mea congregaui. te no-
lente et ingrata feci. Et ex reliquit
uo. do. u. deserta. dico enī uob non
me uidebitis am̄ don dicatis. Bñ
dicit qui uenit inno. d. i. ab h. tēpe
passiois. n̄ uidebitis facie meā do-
nec ad iudicium. n̄ uidebitis me
uenientē in glā dñantis. et fideles
magnificabunt me. et ciuitatem eo-
rum usq. tē duraturam p̄dicat.

De signis eusionis et aduentus sui.

Et locut. abut et abscondit se
ab eis. et multi ex pncipibz cre-
didunt in eum. s. p. phos non
stitebant. Et uq. egredere de tēplo
accessit ad eum discipuli ei. osten-
dentes edificationes tēpli. Audierat
ab eo. de eusionē ur̄. uolebant au-
dire et de templo. q. uidebat eis q.
n̄ capi n̄ cū p̄st. Et ait illi. Veni-
ent dies in qbz n̄ relinquitur lapis
sup lapidem. qn̄ destruat. Et cū
sedet in monte oliuariū cont. tem-
plum. accessit discipuli secro. et qre-
bant ab eo signa eusionis ierlm.
et signa aduentus sui. et dicit eis qdā
ppa eusionis. In acubitu mortis
quedam p̄a olueri mont et offensi
aduentus sui. onis dicit sic. q. salo
qdam comu mon ibi posuit ido lu
nia utq. Premunuit. moloch.
aū fideles ne seducant cum audi-
ent multos dicentes se et xpm.
Non enī uenit et. n̄ pcedant
signa. q. dicit. Premisit aū comula
i. p̄lia et seditiones gntis. contra ge-

Cum autē uidisset circūdari ab
exercitu iherosolimitano qui in
ciuitate se fugiente in montes. Ezechias
ca narrat historia. fideles qui e
rant in iudea aduenientibus ro
manis fugisse ad bellā ciuitatē.

āmonitiō ē angli. Orate aū ne fuga
ur̃a fiat hieme l' sabbo. hoc ad lūcā
n̄ uidē dictū de hieme. Tr. 14. illa ac
cōmodatiō uidē fugē in. De sabbo
stare n̄ potest. q̃ scdm legē ul̃
mil. passus. n̄ licebat eis p̃gdi i
sabbo. s. q̃ ihs iam t̃minauat
obseruantia sabbi. forte ur̃o;
inmissio dyē. n̄ hieme p̃q̃libet
aeris aspritate dicam. q̃ hiemis
nom̃ aspritate sonat. p̃p̃o figura

timo po aduentu iudicii
sunt ihe signa aduentu sui
dicens. Erre tribulatio magna et
qñ n̄ fuit ab initio mundi et est
signa in sole et luna et stellis in
terris pressura gentium pressio
fontium maris et fluctuum. arden-
tibus hominibus per amore et n̄ bre-
uiati fuissent. i. p̄ctis adeo bre-
ues dies illi. n̄ fieret salua om̄is
caro. i. rat. aut nullus p̄ct sustine-
re pressuras et p̄ patientiam saluari.
et nota dñm breuiter quedam
signa iudicii transisse. De signis
Ieronimi aut in an. xv. dierum.
nalibus hebreorum inuenit signa
xv. dierum. S; uis et tonitruum fu-
sint. an interpolati n̄ exp̄lit. Pri-
ma die eriget se mare. x. cubitas
super altitudinem montium stans
in loco suo qñ murus. Solus: tñ de-
scendet. ut uix uideri p̄sit. Tercio:
marine belue apparentes super
mare. dabunt mugitus usq; ad
celum. Quarto: ardebit mare et
aque. Quinto: herbe et arbores da-
bunt rorem sanguineum. Sexto:
ruent edificia. Septimo: petrae

ad invicem collident. Octavo: gñal
fiet terremot. Nono: coñbr terra.
Decimo: erubunt hoies de cañis.
et ibunt uetis antel. n. mutuo
potunt loqui. Undecimo: surgent
ossa mortuor. et stabunt se sepulc.
Xii: cadent stelle. Xiii: monentur
uiventes ut cum mortuis resur
gant. Quartodecimo: ardebit ce
lum et terra. Quintodecimo: fiet ce
lum novum et tra nova. et resur
gent omis. Et addidit ihe. Sicut
fulgur ex ab oriente et pariter
usq. in occidentem. sic erit aduen
tus filij hois. subit. et choruscet. et
apparet signu filij hois in celo.
hoc est in aere. Dñs eni apparet
in aere sup locum un ascendet.
et an cum est instrumta mortis
sue. q. uallum triumph. Luce
scā. clau. lancea. et in carne ei ui
debunt cicat. ut uideant inq.
pupugere. Et in ualle iofaphat
iudicabit omis ho. anglis eos co
gregantibz. *Q. pat sol nouit die*

de uis assumpto et alio reli.
Tunc subdit ihe. gñalem do.
ammonitione. Attendite
ne gñent corda ustra curis b mñ
di. ne supueniat in uos dies illa
repentina: sic in dieb. noe. et loth.
repentini inuenerunt uis nescientes.
De die aut illa et hora: nemo scit.
neq. filius hois. neq. angli. n. sol
pater. h. exclamat arri. Non se
eñles. qui nouit et q. ignorat. Ierz.
si. in mmon breuiario se pñs.
humanitas filij die: se ignora
re finem mundi. Qd greg. in re

gistro q. exponens ait. Vngent
ds horam iudicij nouit. s. n. ex n.
humanitatis. tñ et sic exponit. Ho
nouit subaudi nob. quibz expedit
mñcos et. ut sic uiuam. q. in pximo
iudicandi. l. filij hominis hic dr
ad opone. tñ duo est. mag. i. p.
latoz. qdā boni. qdā mali. unus
assumet. i. rapietur obuia x. et al.
relinquet. i. n. assumetur. Due mo
lentes in unū. una assumet et alia
relinquet. q. de spectatiuis dictū ē.
Et dixerit ei. dñe. s. assumetur.
Ite. Vbiq. corp. fñt. illē oggabun
tur et aquile. i. u. erit dñs in cor
pe: illuc oggabuntur scī resurgēdo
innouati. *De uigilia ianitoris et*
hñm aut filij hois. x. uigil. i. b.
erit sic homo: qui peger pñt. re
liquit domū suam et dñs eius
seruor op. suum ianitor pñt
ut uigilet. Vigilate g. Aplis. et apli
et uiril incubit uigilare. se se. et
sup gregē. et cuq. fñch pñodulo
suo: Tunc simile erit regnū celoꝝ
x. uigibz. i. et sepabunt. facti a
pñdantibz. Media aut nocte cla. t. ē.
et. sp. ut. exi. obuia ei. Traditio he
breor. hñ. x. media nocte uentū
ad modum egypti. qñ pascha cele
bratum ē. Quidā etiā scōꝝ hoc
ipm opinant. q. sic nocte natus
ē dñs immundū. et nocte uenit
ab inferis. ita et nocte ueniet. Vñ
dñs fuisse aplor. traditionē. in
uigilia pasche n. dimitti pplm
ab ecclia: an pñmōā nocte. ut
q. expectent ad uentū dñi. et dñt
horam illā noctis qñq. imo sep?

*Vigilia dñi ē q.
se i. uita h mñdi. Duo
i. loto un assumet. et
alē relinqt.*

diem dicitur p. conuisione uenientis. l.
tipice. p. manifestatione cordium. Alii
autem quod dubium dicitur dñs non diffini-
entes exponunt. Media nocte. i. nullo
sciente. *De mandatione talentorum. i. x.*
tem addidit pabolam pñs. *minus*
centis qui dedit seruis suis talenta
x. et duo. unum et commendans hos q
duplicauerunt talenta. reprobato uero
pigro q abscedit suum aut. hñs
dabit. n. hñs aut quod uidet hñs
auferet ab eo. i. n. hñs eo m. i. q de-
bet hñs. ut. i. eo bñ utatur. De eod
q addidit pabolam de rege qui
abit in regione longinqua accipe
regnum et redi. et dedit seruis suis
x. mna. et ait. *Negotiamini dum*
uenio. *Quia* f. g. x. l. c. dragmis
appendit. In reditu ei accessit pñs
et ait. Dñe. mna tua. x. mna. ad q
fuit. cui dñs. Eris potestate hñs
f. x. ciuitates. o. d. p. paruis mñtis
recipies in spata. *Vocatio serui.*
i. canonica electio epi. *Quia* dat ei.
qn qui imposuit ei man. dat ei
regnum euanglii. et dicit. *Vade* pñ-
ca. et ipe cum pñs ingreditur ciui-
tate suam euanglium pñt in pec-
tore. qñ negotiator. ostendens mna
suam. In qñdam ecclesiis. cum dat
ei archieps igitur dicit. *Vade* pñ-
tica. et ille statim bñdic. pp. in q
signat q moyses cum iga missus
f. in egyptum. *De uelatione aree.*
Cum aut fili hominis uenit in
in maiestate sua et omñs an-
geli cum eo. testes futuri actuum hu-
manorum. tñ sepabunt boni a mal.
et statuentur qñdam boni ad dex-

tram. et ponent in eternitate. ma-
li ad sinistra. i. recipient que me-
ruerunt. eligendo sinistra. i. me-
morabit iudex. vi. opa mñe. qñ
pascere esuriente et potare sitien-
tem. colligere hospitem. uestire nu-
dum. uisitare infirmum. solari
uindictam. septimum legitur in tho-
bia. sepelire mortuum. et n. erit alio
h. commemoratio. n. qñ ol. scient mñ-
ta sua. p. qñ saluabunt aut dap-
nabunt. et ibunt hñs in supplicium
eternum. illi aut inuita eternam.

E et igne *De opinionibus dñi*
eterno dñs augustinus. e. m. i. no.
sit. et in qñ mundi pñt fuit. *De*
mñe scire arbitror. n. p. reuelati-
onem. *Joñ.* vñ f. gehenne ignis.
f. n. uno in omñs eternum. sic ar-
dorem sol. n. ol. eqñ sentiant. sic
tñ ille ignis eqñ ardeat n. eqñ
sentiantur. *Gr. in iob.* Quo tñ ge-
hennae ignis corpore f. nec lignis
nutritur. nec succensione indiget.
et inextinguibilis f. creat a deo. ab
origine mundi. *Is.* Vltima flama
uitioy crematione hñ. lum. noy
hñ. ad isolatione n. lucet. *Uñ* eni
magis torqueat. ad aliqd lucet.
Nam reprobi se uisuri sunt in
inferno. magis doleant. qñ et
diues lazari uidit. In libro tñ
pñsticoy de lib. augustini sic
legit. *Est* ut ait augustinus in fe-
roy suba incorpali. et io merito
qñ uñ inferi sub terris dñt et.
si corporalia loca n. sñ. et uñ dñt
inferi si sub terris n. sñ. *S.* id doc-
tor dñs. *Joñ* sub terris dñt inferi.

longinqua

quia congru-
terum simi-
tiantur. ut
compos amo-
corpulorum
beantur. qu-
lent sub tra-
bac si a au-
pa. caror
cruciatu-
loq. adiacen-
ut aia que
carne formi-
ab eo recip-
qñ nro dñs
et. qñ aie pñ-
et cum in-
te deq. Cur
ipi posse pñ-
gr. *Joñ.* *Is.*
uabit. et hñ
epheios. *Joñ*
mo ambig-
et cu-
ma
art. discip-
uum pñ-
cruciatu-
cia. et in
nebat. *Joñ*
tum. *Joñ*
cha. *Joñ*
nomib.
simi.
n. *Joñ*
ne tñ o-
nam u-
gr. pal-
putat.

quia congruent in spe corporali
rerum similitudines sic mon-
strantur. ut qd defunctorum anime
componis amore peccaverit: ad illas
corporali rerum similitudines ex
beantur. quibus carne mortui so-
lent sub terra. Non ulla ex
hac scilicet a augustinus sentiant. qd uic-
pater. fuit: ibi elementa eum
cruciabuntur in corpore suo: et ex
locis adiacentibus. Est enim probabile
ut anima que sua sponte sumit a
carne fontem peccandi. nolens
ab eo recipiat fontem cruciat.
qd merito dicit infernalis: et sub terra
est. qd ante lapsum terre uolupta-
tis eum incurreret. Aug. de ciuitate
dei. Cur si dicamus in corpore
spe posse pena corporis ignis affli-
gi: id est. Ignis corporis demones cru-
ciabitur et homines. Iuxta mepla ad
ephesios. Infernum sub terra est ne-
mo ambigat. *De pascha et diebus*
Et cum istum acceptis: ubi
massi ihe sermones hos uos.
ait discipulis suis. Scitis qd p bi-
uum pascha fuit. et si. ho. est. ut
crucifigat. Hoc enim dicitur fuit et
cia. et in. v. ad uespem: pascha im-
nebat. xiiii. luna p finale equino-
cium. Ambrosius dicit. hoc nom pas-
cha gatum est a sonare passionem.
nomine hebreum phase sonare in-
stitutum. Aug. u. dicit hebreum est
n gatum a sonare institutum. oppor-
tune tunc currere in h nocte congruen-
tiam utq lingue. qd enim patitur:
grae pasche dicitur. Vnde pascha passio
putatur. qd in sua lingua institutum

sonat. Quod enim transit dicitur hora il-
la: super quod est. Declinat autem. l. pascha
pasche. l. pascha. paschat. et est equo-
cum adia. Vespere enim qd imolabatur
agnus dicebat pascha. sicut hic. Pro
biduum pascha fiet et tota dies p-
cedent illam horam. nec pascha dice-
bat: n sollemnitas erat. Dicit enim
pascha agnus ut ibi. Vnde uis patenti
tibi comedere pascha: et apostolus ait. x
imolatur est pascha nostra. Sequeban-
tur autem. vii. dies azimorum. quorum
primus et ultimus sollemnes erant. me-
dix n ad eos. s. et huius. vii. quique uoca-
tur pascha. ut ibi. Non intret
procurum. ne contaminarent. s. co-
medent pascha. i. mundi comedere-
rent in pascha. Vnde azima uocatur
hic pascha. qd his diebus usus erat
eius. Hec mirum si dies illa azimorum
dicebat pascha: cum et pascha dica-
tur dies azimorum ut ibi. fuit dies
azimorum qui dicit pascha. *Die et qm*
Et s. iii. uida uenidit dominus.
fuit principes sacerdotum uiden-
tes ihm abisse et dpassse. Am n ui-
debitis me: aggrat se cum seniori-
bus populi matrem caiphe et querebat
ut tenerent eum et occiderent. n tñ
in die festo. ne forte tumultus fieret
in populo. Audient autem uidet eos cong-
gatos: abiit ad eos. et populus cum
eis. de ihu tradendo: pignora as-
gentes. forte qd tñ audierat dominum
tota die morturum. et putauit eu
in morte detinere morte imminente
sibi luctuam uoluit fieri. et ex m que-
bat oportunitate tradendi eu sa-
nibus. *De cena dñi*

Prima autem die azimorum. i. in eadem die est uespera agni immolandi erat. et edendus cum azimis dixerunt discipuli ad ihm. Vult pararemus tibi. co. pascha. et resp. ite in ciuitatem et oremus. hodie. uo. la. a. baulant.

Quodque intueretur. querit ad domino domum locum ad parandum. et ostenderet uobis cenaculum quod dicitur et ibi parare. In superiori parte domus faciebant palestram cenacula. inferius cubacula. Quod autem marcus dicit lagenas. lucas amphoras. Unde autem expressit quod uas. aliter modum. Ad diem ergo festum pasche. uespera facta uenit ihesus et discipuli bebat cum. xii. discipulis suis dicent. Desiderio desideramus hoc pascha manducare uobiscum antequam patiamur.

Verba iohannis. ministrauerunt gratias fuisse exoritur. Dicit enim in pasche ut luna fuisse. xiiii. et ita in uespera ipsi fuerunt pascha. Dominus autem se sciens passurum ea die in uespera antequam occideretur anticipauit comedere pascha. et quod ea nocte licet potuit comedere fermentatum panem. de fermentato conficiunt corpus domini. Quod si in istum sit. credibile est dominum comedisse agnum ut preceptum erat in lege et azima comedisse et sic et sicut quod dicitur. erat sectando fermentatum. Quia dominus prouenit pascha per beatum et iohannis quod

die dominum manducasse autem

die festum pasche et in parascheue. uidetis non intulisse primum ne transminarent. sed comederunt pascha. et sacerdotes hoc disposuerunt ne occiderent eum in die festo. i. primo die azimorum et euangelium uocat sabbatum. per crucem domini magnam

diem sabbati. quod non solet dici nisi de festum sabbato concurrat. et ita in sabbato fuit prima dies azimorum. Medius enim dies inter primum et ultimum non erat festum. et mulieres in pasche pauere unguenta quod licet si esset primum dies azimorum. Ad hoc uia potest quod dies festus pasche erat. xv. luna. et ultimus et in. xv. sollemnitate celebrantur altissimo domino. Ad hunc diem ergo secundum legem dominus fecit pascha et lucas dicit uenisse die azimorum inquit necesse erat occidere. p. Hec autem erat ex lege luna. xiiii. primum mensis et sabbati. Easum autem aliquod inquit necesse est prouenire luna. xiiii. non legimus. Diem uero magnam sabbati uocabant inter festiuitates hebdomadalibus. quodque die. vii. dies contingat. omnes enim. vii. sollemnes sunt et si non ad eo ut primum et ultimum ad comedenda quod azima. vii. diebus optebat eos mundos esse. Unde quilibet. vii. dies. non potant inter primum. Quod autem dominus mulieres parasse unguenta die festo. dominus quod non erant dies aliqui ad eo festum ut sabbatum et licet eis parare. tunc sicut et ab eis parare quod non licet in sabbato. Quod si multo antequam pararent. quod audierant a domino sepe cum in primo montaturus. Hec ne magdalena uidit iam parasse et inspiratione spiritus sancti preoccupasse unctorem. Quidam autem dicit quod. xii. luna. iii. hora. s. cenauit dominus cum discipulis suis et pedes eorum lauit quod narrat solus iohannis.

agnus ut preceptum erat
lege et azima comedisse

et in xiiii. con
et dedit uisq
alii agunt. s.
an pasche
et si tablam
ram. inuenie
ap. et fiam
u. et fiam
nisi legi d
in agni pas
vaga
laure
an q. d. q.
in ut pedes
estis s. in on
q. ap. bap
cubili. in
erat in gen
subuenien
pum mit
uas et mit
capit. ora
subordina
ca. q. de se
ser. De no
he an tur
co uob. q.
hodie uita
patent u
et si milt
eos ca. et
mellam
ut alim
sapient
Sum
at. Qu
in pap
In in
alii n.

et in xiiii. comedit agnū paschale.
 et dedit discipulis corp' suum. de q'
 alii agunt. s. usus ecclie s. ē. que
 añ pasche pedes paupum lauat.
 i si tablam iporū diligēt rē pē-
 ram. inueniē lunam. xxi. kt
 apl' i fiam. v. Ergo in preceden-
 ti. v. fca. fuit luna. xv. i nota q'
 nqm loge dñm comedisse carnes
 n agni paschal. **De ablutione**
Surgens autē ihs accina pedū.
 lauit pedes discipuloy ex eo
 au q' dñe qui loc' ē n indiget
 n ut pedes lauet. Vol autē mudi
 estis s. n omī. ppenditur aq' b' dā
 qd apli baptizati erant i cum re-
 cubuiss. tñ docuit eos q' hoc fe-
 cerat in exemplo. s. mutuo sibi
 subueniendi. t seruendi i inq-
 pum mutuo dimittendi inui-
 rias i mutuo subueniendi pec-
 cantibz orando p eis. Vñ i dñs
 subdit. Beati eritis si feceritis
 ea q' de sola ablōne pedū. n dñs
 fec. **De notōne pditionis i cōfessu ei.**
Ihs autē turbatus spū dixit. Amā-
 co uob: q' un' ex uob tradet me
 hōi. turbat ē ihs miscediter com-
 panent inde quē notabat. Sic
 i s' miscedit turbant cum urge
 eos tā. xxiama a tico separe añ
 mellem. Mentit' g' pbs qui di-
 cit alim p'urbationē n cade in
 sapientes. i dicebant siglatim.
 Sumq' ego sum dñe. Qbz
 ait. Qui intingit manū meū
 in papside l' catino: hic mēdet.
 Xu. in catino eōd cū dñō edebat.
 alij. n. q. d. Vñ de. xij. me tēdet.

fontē iō dñe intingit. q' s' agnū
 lactucay: uet' ad elum agni erat.
 Castinus ostendit q' ual erat sic-
 tile. papsit: q' paria habebat la-
 ta. apsis. enī ē. extremat' l' ut q'
 dam dñe q' raturam latm notat.
 Hoc nom papsit. i addidit ihs.
 Ue homini illi p quē fili homi-
 nis tradet. bonum erat ei si nāt'
 n fuiss. Ve in sacra scriptura etnā
 notat dāpnationē. i ē pibit etnā
 liter. i ne missimā penam eius
 intelligerem. addidit. bon' i cōta
 i. meli' ēt ei si n ēt nāt' de iō.
 s. pss. mudo. Tunc enī p solo
 originali peccato dāpnatus ēt.
 Ut usualiter dictū ē. Melius ēt
 ei n ē: qm male ē. Recumbe-
 bat autē discip' quē diligebat
 ihs in sinu eius. i inuit illi
 pet' ut secreto quereretur a dñō
 quis traderet eum. hic n alr' edidit
 recubuisse sup' pet' ihu n q'
 discumbibat inclinat' añ pet'
 dñi. Huic submissa uoce pdi-
 torem exp'ssit. cui. s. panem in-
 tinctum porriget i bucellā pa-
 nis intinctam porrigit iude.
 Iñ ē quod eucaristia n dat in-
 tincta i pbsi tollenda. que dñs
 matrauit totū x' ē sub utra-
 q' simul i sub neut' tñ forma.
 i tē intuit sathanas in iudā.
 n tē pmo. s. ut q' pum possi-
 deret. sic iam accepto spū apli:
 tñ dñe accepisse spm. Tunc ui-
 val ait. Nūquid ego sum rabi'
 ait illi. Tu dixisti. Nonnum co-
 ram exp'mit eū. Potest enī mltz.

affertio
Ego non dico. s. tu dicis. Vel de
assertione cordis exponi p. q. d. oie
quidē interrogas. q. nesci. s. cor
de te ē p. d. iorem ratum h. s. et
uit uidas continuo. erat autē nox.
Tē ait ihe. Hunc clarificat ē fili
hominis. i. aet. tenebroso remā
fētē soli mundi ē solo mūdatorē.
et addidit. et continuo clarificā
eum d. s. clarificabit. q. p. intelli
de resurrectione. t. de imminēt. tra
ditione. p. qm. x. apparuit mortu
is. his qui inferno eū expecta
bant. *De eucharistia data aliis et nō*
Cenantibz autē ist. bñ uide.
Dixit ihe panem et fregit. et
dedit discipulis suis. dicens. Acci
pite et comedite. hoc ē corp. meū
q. p. uob. tradet. Sile et de calice
ait. bibite ex h. os. hic ē sanguis
mī. noui test. subaudi. firmator.
qui p. uob. et p. multis effundetur
in te. pec. Qd. ait accipite et co. for
te inculcō ē. Non enī ē intellā
dum qd. sūptum corp. de manu
dñi si ministrarent. s. q. cōsecrūt.
ipē et ministrant. s. ē ac si dīet.
comedite comedite. utraq. h. sacra
mēt. cōmestione inueni. Hec
enī dīet de calice accipite h. mini
strant. dixit bibite. Et nota q.
in canone ē p. ferunt h. ūba hoc ē
corp. meum. hic ē sanguis meus.
ex uirtute horū ūbor. tñ. substā
tiatio. Vñ credibile ē cum dñs ead.
ūba dixit. mutasse panē et uinū
et sanguinē. in carnem et tñ. eand.
uin. intulit ist. ūbis in postm. et
p. ptea. construenda ē sic litta. bñ.

dixit subaudi dicens. hoc ē corp.
meum. et tñ. fregit et dedit et ait.
comedite. Et ita ait. hoc ē corpus
me. t. forte tñ. bñ dixit bñ dictione
nob. n. tradita. s. p. ad instaurā
nem ap. loy. uis bñ dīcendi tñ.
ta ē a dñō. uerbis istis. h. ē corp.
meum. Qd. autē añ. traditionē eu
charistie dīet uadam gisse. uidem.
et dīet luce. qui p. calicem tñ. uide
cōmemorat. s. forte lucas de tra
ditione recapitulat. Hylari autē s.
mathm. pbat uadam n. interfu
isse. Tunc enī bibentes calicem
secum dixit ihe. bibite in regno
patris. ad q. uidas in dignus erat.
etiam bibentibz n. tñ. exipiens
ait. qui p. uob. effundet. In aliis
autē exēp. dicens p. multis. In p. vi
ci uadam accepisse eucharistia. et di
ctum ab hylario de facili de tñ.
nari. Cum ū. dixit ihe hoc faci
te in mea cōmemorationē insti
tuit hoc sacramētū. et tacite p. mī.
sum destruit. S. In ē q. in hac die
cum omī. hore flebiles sint. so
la missa sollemnis ē. in centu
et ornatu ministrorū. tamq. in
die sue instaurā. q. in suo nata
li. eod. q. die cōma. s. ficit. quo tñ.
tel. linuntur. q. ead. die p. tel. san
guine agni liniebant. qm. q.
sequebat. esus agni pascal. usq.
in sabbm. differē. lūctio baptis
mat. ut continuet. esus agni.
Confectio ū. cōmatal. differri n.
potuit. quia usq. ad bapm. n.
celebrat. missa in ist. diebz. *De*
p. dicatione uanagatione petri.

unc ait
lum pac
de ista. Scrip
pastorem et v
Zacharias p
dicens ad pa
Euangelista ē
qd. orauerat
p. annun
cia. pastor
trul. si omī
ego nūq. m
p. i. qm. gal
ē me et neg
exipit cōf.
onem pet.
s. an. scdm. q.
negavit. et i
p. m. ga
an. s. cōpla
dicens. p.
n. de inap
negationē
ū. de comp
petri. et si i
gabo. Ho
um. et q. i
Cunc
ihe.
nem q. s. q.
cor. uim. l.
te. mansi
sem. uob.
si in ali
p. gisse m
imo. dñi
audi. sci.
bis locu
mansio

unt aut ist ihe. Omis scanda
lum pacemini in me in no
de ista. Scriptum e eni. Patia
pastorem i dispgent oues ggis.
Zacharias ppha exp ecclie orauit
dicent ad patre. Parate pastore.
Euangelista u uident impletum
qd orauerat ppha: responsione
paty annuntiatul posuit. s. p
cua pastorem. Et cum dixit pe
trus si omis scandalizatz fuis.
ego nuqm scandalizabor. x ihe.
Priqm gallus bis uoce dedit.
t me et negatus. Marcb h plen
expsit oclis. Pe pma eni negati
onem pet: ita gall cantauit.
s an scdm. galli cantu: tm bis
negauit: ita tna nego pet an
pmum galli cantu inchoata e.
An t copleta. Alij g euangeliste
dicentes. Priq gall cantet t. m.
n. de inceptiione agt: i e. Trina
negatione inchoabit. Marcbus
u de completioe ei descript: i ait
petr. i si opui. m. m. te: n te ne
gabo. Non mto petr. q credit
um e q pmitit. De sermone

Gunt subdidit dñi p'ena.
ihe solando longu sermo
nem q scpsit iohs. Non turbet
cor urm. In domo pat mei in
te mansiones s. Si qmni dxi
sem uob. minus ponit p n i e.
si in aliq n. i. si n eadibi. ego
dixissem uob. i. n classem uob.
imo dixissem. q n s ibi. s. sub
audi. sciatis q uado parare uo
bis locum. iam parate erant
mansiones. ut dixerat in pdesti

natione. s. tn adhuc pande erant
apone. i ipoy nrtoria opone.
Ierz i ioumianu legit totu sub
una distictione. Si n mansiones
mansiones multe eent apd patre.
dixissem uob q uado pare uob
locum. hoc e. si n un qsq: pparet
mansionem ex pnt opibz: dixissem
uob. q uado pare uob. meū autē
n pare. s. urm i e dictu. sicut ults.
Sede a dext meil l a sinist. si est
meum dare uobis. tn i q qsq: si
bi pat: i ds pat. Parat eni man
siones. mansionibz parando man
siones. Cumq: dixit. ei thomas. Dñe
q uadis? x ei. Ego sum uia. uitas.
i uita. q. d. Quo uis ire? Ego sum
uita. i. uer i supm finis. qui sol
querend e. s. uis pmanere? Ego su
uita. Et nota q m arguit eos. in
h sermone. q nescientes ipm. m
comendat eos tamq scientes. qd
t reglam uonij de alijs i alijs: e
intelligend. St i quedam in hoc
sermone. qbz applaudit sabellus
ut q uidet me: uo et i patrem.
Queda qbz insultat arri. ut u
ba que ego loquor a me ipo nos
loquor i pat maior me e. i hui
modi. Etiam pmissione hanc
addidit ihe. Q' credit in me opa
que ego facio i ipe faciet. i ma
iora horum faciet. Genit e. pablo
more gto. Mai fuit sanari umb
pet. qm fimbria uestis x. a. d. Hoi
eni erit maior me q credit in me.
s. maiora facia p eum qm sn eo.
Dicit tn augu. non de oibz opibz
x h dñ. n audeo pceptare snam.

Ego su uia. me
imitare q. d. Qui
ue.

xxviii

ut dicam mai et salutem et opante qui
sint angeli. intelligat qui p. an mai
sit iustos creare. qm impios iustifi
care. cum hoc sit maioris mte de
vbiis iusticie que se fecit: hic e ser
mo. n de oibz opibz ei. Qd au ait.
rogabo ptem meam et alium para
ditum dabit vob. sic e constru
dum. paratitum dabit vob qui
e alius a vob. pr eni et filius et spe
set. se id aduocat. e solator. Qd
au dixit paratitum mita in noie
suo. i. ad noticiam ei et glificationem.
l qd bt id nom qd filius. i. ds. nec
hoc q ait. sermonem que audistis
n e meus. obloquit ei q dicit. di
ligentem se sermones suos serua
re. Singulariter eni dicit dnt se
sermonem pris e. non e suum
i. a se et dicit eis. Qn nisi uos
sine saclo et pa. et calceamentis. nq
aliquo defuit vob. At illi dixerunt.
Nul. dicit eis. Qd n bt sacm. tollat
sile et peram. Et q n habet gla
dium: emat. Instruit eos dnt in
discretione vitu. Sunt eni q
dam sep tenenda. mra. humilitas.
fidel. spes. karitas. Queda ptepe
et loco mutanda. ut famel. sitis.
vigilie. orones. labor opandi. et
docendi. Tempe g persecutionis: do
cet nectia tollenda. donec tep euu
glizandi rediret. sopita persecutio
ne. Cumq; dixerent ecce gladii
duo hic: et. Satis e. Vn qui am
putaret auriculam in cui sanati
one ut dnt monstraret. altera q
non euaginaret ostenderet aplos n
pmissos facere qego possent in

dni defensione. Predixit quoq;
eis ihe. Ecce uenit hora et iam ue
nit ut dispgamini. un qsq; in
pa. et me solum relinquatis. Pa
deuatis oculis. in celu orauit dnt.
pr uenit hora et b. et orauit pse
pmo. p p discipulis. tmo p his q
credituri erant pibu eoz. De
tina orone dnt iuxta uilla q di gth
Tunc uenit cum illis in semam.
uillam que di gthsema
ni. que e ad radicem montis oli
ueti transcurrente cedron. Cedro.
genit e gth pthal. qui latine di
cedron. Et intrauit ihe mortu
cum discipulis suis. Sciebat aut
et iudas locu. quia illuc consuue
rat ihe uenire cum discipulis su
is. et cum intraret dixit eis. Sedet
hic donec uadam illuc et orem.
et et uos orate ne intretis intep
tatione ne. s. succubatis teptati
oni. et assumpto pet et filiis zebe
dei. cep contristari et ait. Tris
tis e aia mea usq; ad morte. Vsu
ate eni victum e. i. mltum tllis
e anima mea. Tristabat au p
ruma aplos et p et usq; ad exclu
suum. s. ttabatur eni donec
se et suos morte sua liberet. ut
inclusum. s. donec p morte sua
redirent apli ad fidem ei. Et
pgressus e ab eis qrtum iact
e lapidis pedit infacie suam
et orauit. Abba pr: si plibile e
tnter ca. istum a me. to e abba.
q pr. et e abba: hebreu pat: gt
et lat. inq innuit dnt ptem et
oium gentiu. ut uel homo

horrebat mortem. et uellet non mo-
ri. si fieri posset de iusticia. habebat
enim iusticia patris ut ihu patetur.
et a ostensione mundi. h. sacimen-
tum erat ab eo postensum. h. uo-
luntas non moriendi gloriosos marty-
res facit. Non enim uult sensus
carnis. non quod delectat. Si autem de-
lectaret eos mori. non inde uideretur
mereri. Sed quia hanc uoluntatem non
moriendi subtrahunt deo. mē-
tur. Unde et ipse subdidit. Veru-
tamen non quod ego uolo sed quod tu.
Quidam tamen adherentes prole de-
mōstrant. s. hunc. dicit eum
orasse misericorditer pro iudis. ut si fi-
pset. quod intrarent gentes sine ce-
tate iudorum. non biberet hunc ca-
licem. mortē. s. a iudis quod immi-
nebat. Et cum uenisset ad discipu-
los inuenit eos dormientes. et ait.
Quo dormitis sic? Ut quod dormitis?
Sic yronice. quod sic erat facien-
dum. Spiritus quid prope est? ut sub-
audi. quod paululum huiusmodi spiritum
imprimendo etiam mori pro me. s.
nec pater carnis infirmitas. Sed
abit et orauit eundem sermonem
dicens et apparuit illi angelus con-
fortans eum et factus est in agonia
plura orabat. i. in tantum contem-
mante. Jam quod uinebat. mortē
inanimato. Dum et mori uolebat.
quod pro uicatu actu ipso. s. resurgendo.
et factus est sudor ei sicut gutte sangui-
nis. decurrentes in terram. et rediit
ad discipulos et inuenit eos dor-
mientes. Tercio abiit et orauit
eundem sermonem dicens. Tunc

uenit ad discipulos et ait illis. Dor-
mite. et cum paululum dormissent.
ait. sufficit. surgite eam. ecce prope
est quod me tradet. Prima: effusio
sanguinis. s. in crucifissione. Secunda:
in sudore. Tercia: in flagellatione.
Quarta: in crucifissione. Quinta in
mortui lanceatione. Prima: in ex-
emplum. ut cruciandam membra nostra.
Secunda in signum. quia sanguine suo
irrigaret terram. et fecundaret. Tercia:
et quarta: ad remedium. Quinta: ad
sacramentum. In quo est quod ostendit fuisse in
v. primum. s. quia in cruce sola etiam
quod nana fuisse effusio sanguinis
ostendit. s. et solus canon subdun-
tur. in v. primum. Prima usque quod prode.
Secunda usque memeto. Tercia usque pro-
ceptis. i. i. v. usque ad embolismos.
De ligatione domini et sanatione auricle sui.

Ad huc eo loquente. iudas ue-
nit et choorte militum accep-
ta a phariseis et turba ministrorum ac-
cepta a principibus sacerdotum et a
mis. et dedit illis signum. quia osculo
indicaret illis ihesum. et ipsi duceret
eum caute. Putabat enim quod magi-
cis artibus posset se transformare
et elabi. et suscepto osculo. uocauit
eum ihesum amicum. Ut yronice. t.
s. statim primum et cum dixisset
ihesum querentibus se. ego sum. abi-
erunt res et ceciderunt. Propterea tenuerunt
ihesum et ligauerunt eum. Symon
autem petrus amputauit auri-
clam seruo. cui nomen erat mal-
chus. Ihesus autem sanauit eum. et ait petrus.
Omnes qui accipiunt gladium. gla-
dio peribunt. illo. s. qui usabatur

ante padisum. t. p. gladio accepto pi-
bit. non accipit gladiū cui datum
a deo. l. a lege. t. a iudice. *De fuga ad*

dduxerit aū ihm: olescentis.
ad annam p̄mum. n. q. colle-
ga cayphe. s. q. loc. ei. Turpe ēē si
domum anne anpositam p̄teris-
sent. Adolescent aū sequebat eum
amict' sindone. supnudo. subau-
di corpe. aliud. s. n. hēbat. indum-
tum quā sindonē qui relicta sin-
done aufugit ab eis. Tradunt q̄-
dam hē fuisse iohē. quē tunc
fuisse ad olescentem longa p̄ ei
uita inditio ē. Jeronim' tñ sē loc
illum. Vm faciebant qui quere-
bant animā meā. ait. Iudā uim
faciebant. t. petro cū diceret. t. tu
de ist' es? Uel iacob? qui cū trahē-
tur: relicta sindone nud' aufugit
ab eis. Videt tñ poti' opinando
quam asserendo dixisse. *De p̄ma*

Sequebat aū negatioē. pet'
Sequebat aū negatioē. pet'
eum pet' a longe. Ihes' aū
motus pontifici introduxit eū.
quē cum intorta eū ēē ancilla
hostiaria: dixit. Sum qd' t. tu ex
discipulis es hominis ist' dicit
ille. non noui illū. neq. scio qd'
dicas. Quidā uolentes excusare
petrum. dñt. quia bñdixit se nō
nosse illum. quē nemo p̄fecte no-
uit n̄ pater. t. cum dixisset. homo
n̄ sum. se negauit t. n̄ xpm. lū-
q. dixisset. homo nescio quid di-
cis. dixit se nescire falsa eoy' rsi-
lia t. dolos. s. stultū ē excusare
quē dñs accusauit. Ihes' t. se reū
lacrimis indicauit. Stabat autē

cum ministris pet' ad ignē. Inter-
rogabat aū pontifex ihm: de doc-
trina ei. t. cum dixisset. ihc palam
locutus sum. Interroga eos qui
audierit: unū autē assistens de-
dit alapam ihu. Et ait ihc. Si
bñ locut' sum qd' me cedis? Oste-
dit ihc p̄cutient' maxillā. non
actu ipso p̄bendam ēē altam s.
animo patum ēē ad patiendum
si op' fuerit. Et misit eū annas
ligatum ad caypham. *De scā*

Erat autē pet' stans tñ.
inato p̄ncipis: t. calefaciens
se. Et dicens alia ancilla. t. hic
cum ihu erat. dixit qui astabat.
Vere ex ist' es? Nam t. galilē es.
t. loquela tua. i. ydōma galilē
manifestū te facit. Tē negauit
pet' cum iuramento. Et aū hanc
negonem exierat. t. gall' cantauit
at. t. qd' p̄ horam cognatus mal-
chi. dicebat eum se uidisse in
orto cum ihu. t. t. pet'. oēs ana-
thematisare t. iurare q. n̄ cog-
nouisset hominē. t. statim gall'
cantauit. t. rūsus dñs respexit
petrū. t. recordat' pet' uerbi q.
dñs dixerat. cōflus foras. *fugit*
fleurit amare. Scdm hūc. *inca-*
ordinē iohis uidet' pet' *ueā qm*
tua negō inchoata. in *gallit'*
ato anne. t. consummata *ap̄llat'.*
inato cayphe. Scdm alios qui
n̄ faciunt mentionē de anna.
uidr tota scā in ato cayphe. Aug.
in libro de concordia. iiii. euēge-
listay: asserit totā scām inato
anne. t. que dicta sē in: p̄ mis-

iacob

sum ihm ad caypham. recapitulā
do dicta. Ierx in mathm i beda in
lucam uidet uelle qd petr nato
cayphe negauit. De sententia mor

Mane facti coram eis lata i iher
neit apd caypham sacerdotes.
i seniores. pp. i scribe i phari que
rebant falsum testimoniu ad ihm.
i dixerit duo falsi testes. Hos au
diunt cum dicunt. Possum de
struere tēptm hoc manu scilicet
pictum n manu scilicet edificare.
Eūq n respondit. iher. exurgens
cayphas dixit ad ihm. Ad uirute
pdm uiuum. ut dicat nob si tu
es fili dei benedicti. Ite iher. tu
dixisti. Si dixerit uob n credetis.
m. dñm uidebitis filiu hominis
sedentem a dextis uir. di. i ueni
entem in nubibz celi. q de scdo
aduentu. i grue p intelligi. uel
de aduentu ei in orbe ppdicato
res. Tunc pnceps sacerdotu sci
uit uestimenta sua dicens. blasphe
mauit. Consuetudinis iudaice
erat audita blasphemia. in dñm
scinde uestimenta sua. Qd uobis
uidet. Et dixerit ei. Reus ē mor

Eunt pma illusio. i. q.
expuert infaciem ei. i hoc
etiam pum erat uidoy. spue
re infaciem ei que abiciebant.
Et adduxerit eum uinctu in p
torium. i. tūdetō pontio pilato
plidi. Co n introierit ne conta
minarent intrando domu gen
tilis. De spendio iude.

Eunt iudas penitna duct
retulit xxx. argenteos. dices.

pnci. sacd. Peccam tradens sangne
iustum. Ac illi dixerit. Qd ad nos
tu uidet. a. d. tu uidet qd fecit. i. sic
ē pteritū sub iunctum m. l. tu ui
debit cum sentiet pena te peccasse.
i ē futurū sub iunctū. Quidā tñ
sub una distinctioe legunt. Qd
ad nos tu uidet. Qd s. pnceps
ad nos. forte sathanas q possede
rat iudam p q fecit qd uoluit.
recessit ab eo. i. id potuit iudas
dole q fecit ut ex dolore tñ in
traret sathanas in eum ut faceret
eum mittere sibi manu. Die ierx
sup psm. c. vii. q mag offendit
iudas dñm qñ se suspendit. q in
h q cū p dicit. i. p dicit argenteis
intemplo. abiens laqueo se sus
pendit. i. crepuit medi effusis
uisceribz. i. in hoc qdā m delatū
ē on q osculat erat dñm. ne
pos. s. effunderet. rupto eni laqo.
putat p cecidisse. i. crepuisse. Vtrū
aū eadem die se suspendit. an
distulit. dubium ē. h qd an re
surrectione dñi. sup psm hē. Q
dam tñ dixerit qd audita resur
rectione qñ n spabat. se suspen
dit. q n ē antenitū. Dixeritq sac
dotes q n licebat eos mittere in
corbanam q p cum sanguinis
erant. mittere. intellige. p remittere.
q in tñlant eos. i. emet ex eis a
gru figli. in sepulturam pegnoy.
ēdam. s. figuli. l. ē figls pum nom
i ē dict ager. Sup hunc agrum scē
achetomach uia que ducit effrata
i. ager sang. mons syon i salomon
nisi q fūat p cum mortis i unctus.

in usum mortuorum tradiderunt eos.
Tunc impletum est illud ieremie. Acci-
punt xxx. argentos. sacerdotes. s. ut
uenditores ag. Et iudas p. cum ap-
petenti. i. x. quem apprehenderunt. i. p. co-
emere filii israel. Et illi qui erant a
filiis israel nati. S. n. leg. in iere-
mia hoc. s. in zacharia. pene idem
est scriptum. sub aliis lib. Vn. quodam
codicis hnt. p. p. ham. s. in nomine
aliq. dicitur ier. in maiori breuia-
rio. q. antiqui codices hnt. in asaph
p. ha. s. utio scriptorum positum est in
ysaia. hntiebant quis fuit asaph.
Vn. portiri uocabatur mathm. im-
p. cum posuisset ysaiam. s. n. eta-
uit mathm. s. scriptor. Sicut in mar-
cho die positum. hora. vi. crucifixe-
re dnm. S. scriptores impti pepi-
si que notat. vi. n. est littera. s. no-
ta n. n. t. n. scriptor gamma l. t. am.
q. sigt. in. i. inde forte p. legi glo-
sa que est in marcho. h. p. p. mar-
ch. subaudi dicit. s. scriptor corru-
pit. i. ut dicit t. n. quatum ad
missum. Nam i. cu. ita dicit
errasse scriptores in marcho. q. sep-
tate ieremia. p. zacharia. i. super
mathm. dicit hebreu. s. ostendit
se lib. ierem. apocum. inq. h.
scripta adhibu reperat. Origenes
in mathm. in lecta. i. ieremie hoc
reptur. sic ap. s. scriptas quoydam
secretorum p. fert ut illd. q. ocl. non
uidit nec auris audiuit. In n. llo
enim reglari libro hoc inuenit n.
in lecta. ysai. Aug. de concordia
euangelistar. die ap. zacharia. et
tm. de xxx. argentis. In ier. u.

de emptione ag. licet n. de h. ag.
et ita dicit hoc capitulum. ex du-
ob. compactu. t. i. ut dicit aug.
quedam ex p. euangeliste accipien-
da s. **De iud. pilati ad iud. et ad**
eu. aut. ihe. et in iud.
L p. t. n. o. ex. ad iud. pilat.
querent. accusatione afferrent ad
usum homine h. i. p. m. u. m. cu.
accusabant in duob. q. p. hibe-
bat t. b. u. t. a. d. a. r. i. c. e. s. a. r. i. i. q. d. i. c. e. b. a. t.
se xpm regem ee. Cumq. respo-
dit. ut capent eu. i. s. a. t. m. l. o. g. e.
suam iudicarent. dixerunt. H. o. b.
n. licet in t. h. e. q. u. e. m. q. m. s. u. b. a. u.
di h. i. s. dieb. t. p. p. o. t. e. s. t. a. t. e. t. r. a. n. s. l. a. t. a.
ad alios. h. d. i. x. e. r. u. n. t. I. n. t. e. n. s. g. p. l. a. t. u. s.
p. t. o. n. u. m. p. m. a. m. a. c. c. u. s. a. t. i. o. n. e. m.
n. l. l. a. m. r. e. p. u. t. a. n. t. q. f. o. r. t. e. a. u. d. i. e.
r. a. t. i. h. m. d. i. x. i. s. s. e. r. e. d. d. i. t. e. q. u. e. s. e.
c. e. s. a. r. i. s. c. e. s. a. r. i. De s. a. t. a. d. i. e. l. d. i. x. i. t.
ad i. h. m. Tu es rex iudeor. O. r. e.
D. i. c. i. s. h. o. c. a. t. t. e. a. n. a. l. i. i. h. d. i. x. e. r. u. n. t. d. e.
m. e. i. i. n. h. o. c. a. c. c. u. s. a. u. e. r. u. n. t. m. e. t. e.
E. t. a. i. t. i. l. l. i. p. i. l. a. t. u. s. H. u. m. q. d. e. g. o.
i. u. d. e. u. s. s. u. m. a. d. e. g. o. n. s. u. m. i. u.
d. e. u. s. i. t. a. a. m. e. i. p. s. o. h. o. c. n. d. i. c. o.
s. g. e. n. t. t. u. a. s. q. t. u. a. m. d. i. c. i. s. i. d. e.
q. u. a. n. a. t. e. s. t. i. d. i. d. e. r. u. n. t. t. e. i. n. i. a. i. t.
i. h. e. r. e. g. n. u. m. m. e. u. n. e. d. e. h. o. c. m. o.
d. o. E. u. i. p. i. l. a. t. u. s. E. g. o. r. e. x. e. s. t. t. u. e. s. e.
i. h. e. Tu d. i. c. i. s. q. r. e. x. s. u. m. e. g. o. E. g. o.
a. d. h. u. e. n. i. i. n. m. u. n. d. u. u. t. r. e. s. t. i. m. o.
n. u. m. p. h. i. b. e. a. u. r. a. t. a. E. u. i. p. i. l. a. t. u. s.
Q. u. o. d. e. u. e. r. i. t. a. t. e. s. t. e. t. n. o. n. g. r. a. u. e. n. t. p. i.
l. a. t. u. s. d. i. c. e. i. u. d. i. s. H. u. l. l. a. m. c. a. u.
s. a. m. i. n. u. e. n. i. o. i. n. e. o. A. t. i. l. l. i. c. l. a.
m. a. b. a. n. t. C. o. m. o. u. e. t. u. n. i. u. s. u. m.
p. p. i. n. c. i. p. i. e. n. s. a. g. a. l. i. l. e. a. u. s. q. h. u. c.

vang. l.
accipit
et: q. herodas
vult
i. h. m. ut dicit
ileum ut dicit
et: i. i. o. r. e. t. o.
to sup. n. e. x. g.
le. g. a. u. t.
to t. e. p. o. r.
i. s. i. g. n. u. a. b.
a. u. i. s. t. a. n. t. i.
h. o. d. e. Q. u. i. a. u. n.
m. u. l. t. i. s. n. e. x.
p. o. n. s. u. m. s. i.
e. i. g. r. i. s. t. i. m. a. r.
m. a. s. i. n. s. i.
d. u. r. e. i. u. e. l.
u. n. e. p.
n. e. x. i. p.
c. h. a. n. t. i. n. c. o.
r. e. t. u. m. d. i. n. i.
i. s. a. c. l. a. m. a. t.
p. i. l. a. t. u. s. r. e. n.
i. n. t. o. q. u. i.
g. p. i. l. a. t. u. s.
a. d. i. h. m. a. t.
a. u. i. n. r. e. s. p. o.
n. l. o. q. u. e. n. t. i.
h. a. b. e. o. c. r. u.
R. e. s. p. o. n. d. u.
s. t. a. t. e. m. i. n.
d. e. l. u. p. i. a.
q. q. i. s. u. p.
a. n. g. e. b. a. n.
m. i. n. p. e. c.
p. i. l. a. t. u. s. q. u.
i. n. a. b. a. n. t.
u. l. n. d. a.

Cumque: Quid hodes illis dno.
Acceptis: pilatus q. hō galileus
est: q. herodes ierosolimis erat his
dieb: uolens deferre ei. misit ei
ihm. ut dñs galilee hominē ga-
lileum ut absolueret: ut dampna-
ret: et iō reconciliat ē hodes pila-
to sup. nax galileorū qm poyatā.
Et gauisus ē hodes q. ex mul-
to tē. pōre cupiebat ihm uidē
et signū ab eo querere. Sacerdotes
aū istantē acerbant ihm coram
hode. Q. cum interrogass. ihm
multis: nec accepiss. ab eo res-
ponsum: spūit illū. et illis
ei existimant eū fatuū t. a sane-
ritas: et in signū illusionis: in-
dunt eū ueste alba. **ii. illusio.**

unc pilat' dñe uidet. q.
nec ipē. nec herodes. inueni-
ebant in eo tam: et iō flagellat cor-
rectum dimittent. Turba aū uni-
usa clamant. Crucifige eū. Cūq;
pilatus renuiss: accusabant eū
intro: q. filium dñi se fecit. Eunc
g. pilatus magis timuit: et ingss
ad ihm att. illi. Vñ es tu? Ihe
aū n. respondit. Eui pilatus. Q.
n. loqueris? Hscis q. potestatem
habeo. crucifige te: et dimitte?
Respondit ihe. Non hñs pote-
statem in me ullā: n. data ēē t.
desup. i. a cesare. immo a deo. et
q. q. supioris potestatis. timore
angebatur pilat' dñe eum ihe
mñi peccare quā iudōs. Eumq;
pilat' quereret dimitte eū: da-
mabant iudī. Si hunc dimit-
tis n. clamis cesaris. q. se regem

facit: contradicit cesari. Q. pilat' q.
uolens tēdidit ihm ū crucifigē flagella

Audient h. pilatus edux. ihm tuos.
et sedit p. tribunali in loco q.
dñs grece lithostratos. hebrece gaba-
tha. q. sonat uarietate paupū.
Erat aū pascheus q. hora. vi. g.
ammycti iudi. g. crebro uteba-
tur uocabulis. pascheus g. lati-
ne dñs pparatio. sic dicebatur fñā
vi. q. in ea pparabant nēcia sabbo.
sic et in deserto duplo colligebatur
manna. Potat g. vi. ē. incepta.
et usq; ad eī completionē: pacta sē-
ta. que legunt usq; ad tenebras. et
vi. hora completa: facte sō tenebre.
Nāq; dicto. hora tertia malent in-
telligē hora. q. linguis crucifigēto
eum iudi. Ut iohs uocauit horam
vi. pparationis dñice moris. Pōm
enī in nocte iudicauerit eum reli-
mss. fluxerit usq; ad crucifixionē
iii. noctis hore. et iii. die. Eumq;
accusaret in mñs. nich. respondit.
Pōiem aū festū pasche. consueuat
p. sel. nouit intro ducta consuetu-
dine dimitte. unum de uinctis
quēcūq; petissent in memorā q.
ea die egressi erant de seruitute
pharaonis. egypciū etiā p. pellenti-
bz. eos g. grece. Q. q. factum ē. xv. luna
et tē. istat eam fuisse xii. Eūq; op-
tionem dedisset eligendi ihm in-
nocentē. an barabā latine: elegēto
barrabam. Sēb. barrabas. et sonat
fili magistri. Sēb. barabbas. et so-
nat fili pñs. Rōi in medietate
horarum dñm crucifixū. et iō in
hanc. in illam horā positam. Hā

et ecclesia inter tiam et vi. celebrat missam et cum mathe celebrat: debet autem cantari tiam. s. aug. Quid in ieiuniis offertur missa. usque p. vi. et in xl. usque p. nonam: et per castimargia nostra magis scimus et quod promissio. ne audita missa autem. vi. quam occasione preueniendi horam edendi. t. forte quod non solum passionis: sed mortis et sepulture et ascensionis sacramenta sunt in missa. In memoria mortis et ascensionis celebrat. p. vi. in memoria sepulture p. nonam. forte in memoriam resurrectionis celebrat in mane. *Quod pilatus qui nolens tradidit*

unc ihu ut crucifigeretur flagellatum.
Misit ad pilatum uxorem suam dicens. Esich et i. iusto illi. Multa enim passa sum puerum dormiens pro eum. Jam dei nutu potat cognoscere diaboli mysterium et id laborabat ne periret. forte iam gaudebat scire in inferno. Unde h. notauit. Videtur autem pilatus quod nichil proficeret: sed magis tamen mutus fieret. lauit manus suas dicens. Innocens ego sum a sanguine hoc. Et respondere omnes. Sanguis eius sit nobis et super filios nostrum. i. ultio sanguinis. Tunc ihu flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur. Sanctum erat a romanis ut crucifigeretur: p. flagellaretur. t. forte ut iudi satiati flagellati a morte desisterent. Adhuc colupna h. alligata filii x. uestigia cruoris ostendit. Pro in istis diebus iuxta et fines horarum omittimus: quod nobis allat est alphas. w. et t. d. impius. *De illusione mulierum.*

Mulieres quoque presbiteri suscipientes

ihu exuentes eum circumdedit ei damide cocineam. ad similitudinem purpure qua reges utebantur et potuit inclamare illa assutum et aliquo purpure inter. ut inclamare damide fieri solet. quod et marcus dicit eum in ducum purpura per diademate autem plebentel coronam de spinis: impositum capiti eius. Qui attulerunt ostendit se dicit spinas illas: aliterunt iuncos fuisse marinos. quod acies non minus spina dura est et penitencia. Unde et poeta et acuta culpe iunci. Credibile est autem aculeos coronae cruore de capite extraxisse. et flagellum cruore dorsi extraxisse et sanguine sudor omnes alias partes corporis tinxit. ut non tamen manum et pedes et lacus. dicam aspersione sanguinis: sed tota ueste tincta est. ascendisse de bosra. p. septem autem dedit in manu eius arundinem et illudabant ei. tamquam uolentem regnare et non ualentem.

Et genua flexa *ita illuso.* dicebant. Ave rex iudeorum. et licet hoc facerent gentiles. quod uideri auctoribus fiebat. Ideo in parasebeus cum oratur pro peccatis iudis genua non flectim. Tamen forte iudi cum gentilibus hoc agebant gloriam. quod et honorem expuerunt a rumidine periebant caput eius et exuentes eum purpura: reinduerunt eum ueste sua et dixerunt eum ut crucifigeretur. bauiantem sibi crucem et exuentes *De timone cyreneo.*

Contra has illusiones
ones promittimus
nos autem reuelatione
ne crucis uel orationes dicentes. A
gros. et illi pro nobis

inueniunt hominem cyrenensem priorem
alexandri et rufi. et hi duo putant
fuisse discipulum ihesu. et angariauerunt
eum crucem ferre pro ihm. id est ad angariam
coegerunt eum. que est et omnis operis et persone.
Angaria tamen persone. Sequebantur
autem mulieres plangentem eum. quibus ipse
ait. Nolite flere super me sed super uos.
et super filios. **H**anc plangentium positi
uimus. Qui dicit. **O**ne per dominum representant.
flete per minime. **Q**ui lacrimas per imminem
nanti gaudio. **H**is pictis faciunt. et iuxta
gentis uir. **D**um dñi mandatum plangi
cebant. et. **I**us super nos. et super fili
nostros. cum os no. Sane crux super
eo. ut in th. **A**ltare ponenda est. ut
erent. Et ut de altari tollat ea bau
nerit in locum. **L**us crucis. quod de per humis
caluarie quod he. **S**ublata. ruit ea limos
branche de golgotha. **C**al. **C**urmeus.
uaria est per os capitis humani nu
dum. et quod ibi decollabantur rei. et mit
ta ossa capiti ibi sparsa erant.
dicebatur caluarie locus. ut calua
riarum. **A**mbry. in epistola ad romanos
uidetur uelle quod ibi fuit sepulchrum adae.
et a capite est dictam caluariam. et est
dictum ab apostolo. Surge quod dormis
gaude a mortuis. et illuminabit te
christus. De qua opinione dicit ieronimus
quod fauorabilis est. etiam mulcent aures.
interpretatio non tamen uera. Unde credimus
hanc a falsariis positum in ambry. sic
et multa alia. Cum autem crucifige
rent eum. dicebat. Pater dimitte illi.
quia nesciunt quod faciunt. **D**e diuini

one milium et tunica soritica.

Tunc fecit de uestibus eius quatuor
cepta tunica. uiz. per. quia. uiz.

erant milites. qui crucifixerant eum.
Tunica autem erat in sternal reticulato ope
rata. et id scindi non poterat. desuper contor
ta protum. s. i. x. h. s. pannum al
quem contraxerat. super humeros. posi
tum ad modum coram. **G**ie in pel
licula. et sortis se de. **E**a cui esset.

Scripsit autem **D**e titulo triumphali.
titulum pilatus. **E**cce est et in titulo
causam mortis sue. **I**hesus nazarenus
rex iudeorum. **Q**ui dicit. id crucifigens est.
quod erat rex iudeorum. et scripsit eum hebra
ice grece et latine. ut diuersarum lingua
rum homines qui conuenerant ad
diem festum. legere possent et intelligere.
Unde autem principum titulus scriptus fuit
tribus linguis. in titulum. **E**cce. hic est
rex iudeorum. sic est scriptum hebraice. **M**alech
iudeorum. grece. basileos. **O**romo soleon.
lat. rex iudeorum. **E**rige autem non habebat
sibi lignum transversum aliquod. **T**ribus
formam thau. **T**ribus pilatus cauillam
super posuit. et tabulam affixam ei.
in tabula erat titulus sic. **A**. **D**icun
tur autem in domini cruce fuisse. uiz. di
uisa ligna. et forte in tota diuisis ge
neribus. lignum erectum. transversum.
tabula supposita. truncus quodam cui
infra erat crux. qui in rupe defos
sus fuit. **I**nuenit enim lignum domini
crucis. et palme et cipressi. et ut quodam
tradunt oliue et cedri. **D**ixerunt autem
iudei pilato. ut mutaret titulum.
et noluit. sed confirmavit dicens. **Q**ui
scriptus. scriptus. et immobilis scriptus. **P**re
tereuntes autem **H**ora quosdam uelle
blasphemia. **F**uisse uel claudere. **A**m.
bant eum dicentes. **S**ab quod destruit
templum dei. et est. **S**ibi et sacerdos illi

debant ei dicentes. Alios saluos fa-
cit: se ipsum non pro saluum facit. Q. d.
Sunt apparet quod non ex se sed in beel-
zebub sanabat. Potius enim se sana-
ret. demone sentientes uires suas
tractas esse: et quod hoc agebant ut des-
cenderet de cruce. Tunc in tobria
se generatione piscis legit: demo-
nem stansse super brachium crucis
et considerasse an christus aliqua maculam
peccati haberet. *De diuersis meritis*
etiam unus de filiis latinum.
Emul pendens blasphemaba-
bat eum. alio increpans blasphemam-
tem ait. Merito mei domine dum ue-
neris in regnum tuum. Et audiuit
a domino. hodie mecum eris in paradiso.
Non intelligit de terreno. unde ex-
pulsus est adam non de angelico. quia
ad illum ante christum nemo ascendit.
sed in regno quod est cum ihesu. Et ho-
die eris mecum. quod est in paradiso.
forte fuit anima huius cum anima christi.
in sinu abrahe et cum illa regres-
sa est. et quia latet tunc non penetrat
celos: et ex aliis locis scripturarum homines.
Errauerunt quidam putantes multa
loca. et beatorum petere celum. paradysum
scilicet. adeo. locaque in aere. et terram. ubi be-
ate uiuent. nec tamen dominum uidebunt.
Soli enim perfecti cum angelis. fruen-
tur dei uisione. Ob hoc et uictum
putant. Multe mansiones in do-
mo patris mei sunt. *Quod uirgo uirginem con-*
tabant iuxta crucem missa est.
domini mater ihesu. et maria de-
ophe. et maria magdalene et iohannes.
Tunc dixit ihesus mater de iohanne. muli-
er: ecce filius tuus. Et ait iohanni. Ecce

mater. Quia beatus iohannes altius cruci-
tina. Et huiusmodi die eadem legit passio
ex illa. Et ipsum licet tanto preteriti le-
hora ac/gat quod scriptum preterit.
cepit etiam discipulus in sua. quasi sua
huiusmodi matrem. et quod in sua potestate. et
in comunione rerum suarum. et in nichil
credidit huiusmodi preterit. Sed cum esset bea-
ta uirgo cum apostolis: iste spualis eius
cura habebat. *De tenebris.*

Auxta autem hora tenebre facte sunt
usque ad nonam: per uniuersam
terram. Non fuit eclipsis solis ut
quidam irriter sentiunt: quod luna regione
fere erat ad solem. Eclipsis autem se-
lolet tamen in sinodo solis. lune. le-
gitur quod athenis tunc uigebat sty-
gium et cum inquisissent philosophi cau-
sam tenebrarum: nec inuenirent.
dixit diomachus ariopagita. quod de
nature patiebatur et fateretur ei aram.
et supersciscere ignoto deo. de qua
in actibus apostolorum legitur. Tamen origenes
uideatur uidere quod tenebre ille transue-
runt super uniuersam terram uidetur:
quod si per orbem diffuse fuissent: in
aliquibus historiis inueniret scriptum.
et sic tibi diebus super egyptios fuerunt
tenebre. in terra uero gessen ubi erat
filius israel lux erat: ita in quod eorum
super filios israel erant tenebre. aliis
nationibus lux fruenter. Quia
his tibi horis preteritis tenebre: ideo
et nos ter celebramus tenebras. Et
duane mortis quod triduanas fac-
mus exequias. quod nec alibi monachi.
noue faciunt lectiones non per mor-
tuos. et tunc et primas tenebrarum in
sinuatur. quod in illis diebus cepit

precede diem. Extinctio tandelaz
fugam sigt aploy. Vel qz paulatim
fir: occisionem pphay apraua gra
none fiam. Tandem morte vni i
telligit. *De clamore dñi ad patrem.*

Et circa horam nonam ihc
clamauit uoce magna dicens.
Ei ul dox lamazabatani. una di
stinctio ē dox. et sonat. dñs mñ et. y.
nom di ē. oy. i. meus. Qd aũ soni
uox illa x: euuiglista interpretat ē.
hunc patet qz ps ille qui eis libis
incipit: de xpo scpt ē. non ut q
dam dñt ex plona dñ: ul hester
t mardochei. et dixerit qdam. helia
uocat iste. hi romani erant n in
telligentes hebreu. clamabat autē
ē se delictum a pte. n qd dñat.
ab humanitate separata ē. qd
tradit ut erat. a pte clamitaz
bz q uidebat delictu. l se delictu
vñ a pte. qz t uidebat se mutut
passio ei. quia de toto gñe homi
num n uidebat qd redim n lat.
qui se sol credebat meum. Vñ dñ
at in ysara. factus sum sic qui
colligit suplam in messe. et in
pso. Singlartur sum ego donec
inseam. excepta beata uirgine. In
hūz enī ipa semp exptura. qd
i tunc eam credidisse credim.

De morte dñi p gustatu acetu.

Postea dñe ihc. Simo. Vas aũ
erat ibi positum aceto ple
num. et un gmitatibz impleuit
spongiā aceto et imposuit eā ap
dum suppositā ylopo. et circūliga
tam et dabat ei bibe. fuerit q dñs
cui crucifixos mon. si acetu cum

felle bibent. et io milites acetu po
suisse ut cui possent libari a tōdia.
si cui morerent: qd crucifixerant.
Potuit ē qd uile unum secū uile
rant ad bibendum et ex calore qd acetu
factum ē. Vñ ad notandā ei accedi
nem. alī euuiglista dñt unū mira
ratum. alī cum felle mixtū. Cūq;
libass: ihc acetu: dñe. Consumatū
ē. quicqd si optebat añq morere
tur. l utrum humane corruptio
nis. dñe ē consumatū. Ihc aũ clama
uit uoce magna. Pat in manus
tuas comendo spm meū et inclina
to capite emisit spm. *De signis.*

Et ecce uelum tēpli scissum ē
qd erat añ scā tēpl: a sum
mo usq; deorsum. Remigius
dicit. Velum qd dicebatur gñi
scissum ē. qd misce tñ victu
ē. l forte i uelum appensum añ
fores tēpli. qd adregendas fore
appositum. dicit ioseph cum mñ
on uelo scissum ē. Nam i meū
gelio nazareoz supluminare tēpli
infinite magnitudinis fñm ē le
gr: auditasq; uoces in aere. Transe
ant ex his sedibz. Terra q; mota ē.
petre scisse. monumta apta scā
quidā scā surrexerit a mortuis. et
uenerit in ierlm et apparuerit ml
tis. forte hi l fuerit sunt de qbz
sup eplam ad hebreos legē. q ml
tum affectauerit scā sepeliri in tēra
scā. ut cum dñs resurgente re
surgente. Utrū aũ aliq eoz ita
pmanferint et cū dñs ascendunt
nescim. qd aũ aliqo tñm mortu
sint p q dñm surrexisse testifica

ti sunt. scilicet qz corpa quorūdam
adhuc quiescunt in ierlm. et scilicet sca-
rioth. unus eoz fuisse phibet. his
uisit centurio et qz cū **Sēs scarioth abbas**
eo custodiebant ihe **fuisse dē. qz mortu-**
sum timuerunt **Jo: qdā monachi qz**
uatoe et dicebant. **isolabio dolere mor-**
Vere filius dei e- **tui ē adhuc cōpa-**
rat iste. **Qd fracti** **gnati uidetur.**
cruribz latronum xpc. lanceatus ē.

Udet aū ne remanerent penden-
tes in cruce in mag

na die sabbati: ro **Qa hora nona**
gaueſt pilatum **mortuo dño cen-**
ut frangerent eo **turio fēs ē pō fidi**
rum crura et tolle **nīe et pfidit moden-**
rentur. ne festū ho **abz: licet ioseph**

re cruciat feda **ne de fūne: et mu-**
ret. Cumqz mi **ueribz accēde pō iā**
lites pmi fce **hora nona ueni-**
gissent crura **mā nō ad missale offi-**
lactum et ueni **tiū: qz ad fūm ob-**
erit ad ihm inuenien **sequim.**

tes enim mortuū: os nō conuulſe
ex eo. s. unū militū lancea deſcē-
lat ei apert et continuo exiit san-
guis et aqua. et qz lanceauit eū ut
qdam tūnt. cum fē caligassent
ocul ei et casu tetigissz oculos sangui-
ne: clare uidit. **De sepultura dñi.**

Cum aū sero fēn ēēt ioseph
decurio. i. unū de ordine curie
abarimathia. que ē ramatha cui-
tas helcane pñs samuel: diues. et
uult. de qz etiam qdam putant eoz
scptum ēē psm. Beat uir qui nos
consentit actibz actibz et uoluit ali-
orum. petiit a pilato corp ihu. qā
et ipe discipulz erat ihu. s. in oculo.

venit qz et cum eo nichodem. ferent
murre et aloet. qz libraf. c. Ista ama-
ritudine sua timet arcent a corpibz
mortuoz. et acceperunt corp ihu. et in-
uolutum in sindone qm emerat
ioseph. ligauert linteis. et et aliis
que credt attulisse nichodem. Erat
aū nō longe monumētum nouū
excisum in petra. in qz posuerūt eū.
et qz in simplici sindone inuolu-
tum ē corp ihu: instituit siluest
papa ut sacrificiū altaris in lineo
tū panno celebret. De monumēto
dñi diē beda. sup marchū. qz domū
fuit rotunda. de subiacente rupe
excisa. tante altitudinis. ut uix hō
manu extenta culm possit attinge.
introtū hñt ab oriente. cui magnū
lapis appositus erat p ostio. In pre
ei aquilonarij. locus dñi corpis de
eadem pet factus ē. v. y. pedes hñs
longitudinis et tñz palmis. Alti ceto
pauimēto eminent. qz sarcofagz fē
positus fundamēto. l. in ipso pariete
locul fēs erat. sic fit in muris do-
morum. ad utensilia ponenda. Hā
ut diē beda sup locum illū nō desē
s. alate meridiano patulū. uñ corp
interebat. qd tñ et pōn fñe cōgruit.
ut ēēt qz sarcofagz inclināt fē latz:
aptura hñt a latē non desup. Color
uero loculi et monumēti rubicundo
et albo ēē pmixtus dē. Et erant ma-
ria magdalene et alta maria psi-
derantes ū positum erat corp ihu.
et reuerentes pauert unguenta. qz
dñi licet eis opari. sabbō enī qui
euerūt. **De custodiibz sepulchri.**

Altera die que ē p parascheuen

conueniunt sacerdotes et phariſei ad pilatū
dicentes. Hic ſeductor eſt adhuc ui-
ues dicit. Peret dies reſurgam. Jube
ergo custodiri ſepulcrum ne diſcipuli
ei furto ſublato dicant reſurrexiſſe.
Et hanc ſententiam patet quod ſabbato huius ſan-
cti. Tunc remigius exponit huius paraſche-
uam. id eſt preparationem domine paſſionis.
quod incepta eſt a prima uigilia noctis
ut ſupra diximus et legitur ita. Altera
autem die que eſt paraſcheuen. id eſt
inceptionem huius preparationis. huius eſt
ipſa. id eſt feria que orta eſt per eam in cep-
tionem. Viſum eſt forte remigio quod
ea die poſuerunt iudei ſepulcro custo-
des et ſignauerunt lapidem quod ſabbato
non feciſſent. Unde pilatus ait. habe-
tis custodiam. id eſt uobis licentiam.
ponendi custodes. Ita custodit. quod
et fecit. **De aduentu mulierum ad**
sepulcrum.
Eſpe autem ſabbati quod ſepulcrum.
luceſcit in ipſa. cum adhuc
tenebre eſſent. uenit maria mag-
dalene et altera maria et maria ſa-
lome ad ſepulcrum cum aromatibus quod
parauerunt. Quidam ſunt qui dicunt ueniſ-
ſe dicit. quod ſuper due tamen dicte ſunt. ſi-
biſſe ſepulchrum et reſurrexiſſe paraſ-
che aromata et **Criſoſtomus dicit ma-**
gister quod addi- **tem filiorum zebedei**
tum eſt hic et **uocata ſalome.**
ſalome expoſitio eſt alius marie
tacta. cuius quod ſufficit oponere
uſum eccleſie quod tres reſentat. et
lucas dicit propter has marias affu-
iſſe iohannem. quod tunc fuiſſe uxorem
eius. percuratoris hominis. Et ſomine
ueſperis ut dicit auguſtinus de cordia
iii. auguſtini nocte ſigat. a par-

te totum. et eſt ueſpere que ſabbati. id eſt noc-
te ſabbati. et ne de ipſo ueſpere qui eſt
initium noctis intelligenti. muta-
uit genus et ait. que referunt ad ſen-
ſum non ad nomen. que ſcilicet nox luceſcit
in prima ſabbati. id eſt cuius finis eſt dilucium
prime ſabbati. id eſt domine. et dicit. Nocte ſabbati
ueniant. non tamen qualibet parte noctis.
ſed dilucio. **De alio ordine dierum.**
Et hac nocte terminatur eſt ordo dierum
natalis. qui erat ut dies preceſſeret no-
ctem. Deinceps creator tempus fecit
ut nox preceſſet diem. Et huius nox co-
munis fuit et ſabbato et domine diei.
et ita per ſynedochem dicit. dicit fuiſſe
in corde terre. et diebus et noctibus.
Accipiendo per extremam partem paſche
uel totum diem nocte ſua et ſabbatum
totum. et per noctem domine diei. ipſa
dominica. tamen auguſtinus uidet uelle
hanc mutationem ſentiam in paſche
ue. ut nox. id eſt. feria fuiſſet et paraſ-
cheus. et orto iam ſole. id eſt. cum celum
ab orientis partibus iam albeſceret.
dicebant ad inuicem. Quis reuoluet
no. la. ab oſt. mo. Et reſpondentes.
uideſt ut. la. et angeli ſederunt ſibi
eum. Jam enim tremor terre erat domino
reſurgente et clauiſo ſepulcro egreſ-
ſus erat ihuſ. Cuius enim monacho
ſancti laurentii ex muros. Anno ab
incarnatione domini. m. c. xj. miran-
ti de anglo ſuo quo acciſus erat
inſoluto. et preſto ante eum. uox et
aere ſua eſt. ſic potuit clauiſo xpo p-
ore ſepulchri. Angeli autem primi tulit
lapidem. ut egreſſum iam factum
indicaret. Preterea autem ei extri-
ti ſunt custodes. et ſancti ſunt uelut mor-

tu. i. iacebant uelut mortui. *Opiniones de hora resurrectionis.*

O de hora quidem resurrectionis
tolet qñ de qua uarie loquū-
tur auctores. Ier. in libro xij. questio-
num uespe aū sabbi ait math. s.
March. s. ex ualde mane una sa-
u. a. m. or. iam sole. huius questionis
duplex ē solutio. Aut enī non re-
cipiunt marchum omibz gr̃e libris
pene hoc capitulū infine n̄ h̄nt
bz aut utq; uerum dicit. Math. s.
qñ surgit dñs. i. uespe sabbatz.
March. qñ uidit eū maria mag-
dalene. i. mane. Ambry infine ex-
positionis luc. n̄ uespascente die. s.
noctis uespe surgit dñs. Deniq; gre-
cus sermo p̃ uespe h̄t sero. sic g̃
dñs n̄ in uespertino diei tempe. s.
sero. i. profunda nocte surgit. Vñ
mulieres profunda nocte ad monu-
mentum potuerūt accedere. custodibz
q̃escentibz. i. p̃ncipes sacerdotū dixe-
runt. qz discipuli ei nocte uenerūt.
Vñ aū scias nocte factū. mulie-
rum alie sciunt. alie nesciunt.
sciunt q̃ noctibz obseruant. nesci-
unt q̃ recesserūt. Vna maria
magdalene sciam iohem nescit.
alta maria magd. s. mathm scit.
Nam eas antea scire i. p̃ea nesci-
re n̄ potuit. Deniq; altam eē cog-
nosce. Illa admittit tenere pedes
dñi. h̄ phibit. Illa angelū uidē
meruit. h̄ p̃mo cū uenit nemi-
nem uidit. Illa discipulis dñm re-
surrexisse nuntiavit. h̄ raptū
ē. Illa gaudet. h̄ plorat. Illa x̃
occurrit. h̄ mortuū querit. Aug.

ut sup̃ dixim⁹ dicit eū diluculo
surrexisse. cui consentit auctoritas
illa q̃ dñm xl. horis fuisse mor-
tuum. i. totidem diebz aū ascensio-
nem p̃. mortuū infra. qz. iij. ho-
ris uesp̃inis pascebat. i. xxx. vi.
duarum noctū. i. unū diei. Ecce
q̃ coassentire uidet. que matuti-
nas laudes p̃ resurrectione cele-
brat. P̃dicta ū scia facit ambro-
sius. q̃ sanctorū in xpo resurrectio-
nis media nocte surgens uoluit
portas gaze. Sic g̃ aīa x̃ rediit
ab inferis. i. reddita ē corpi s̃o im-
passibili. Vñ aū aīa
xpi tē facta ē impassi-
bilis cum eglia. s. a cor-
pe. antunc demū cū
reddita ē corpi ne si-
ne corpe glorificaret.
n̄ memini me legis
se. De scis quos eduxit
que inferno si q̃r ū fūit p̃ re-
surrectionem. dñs nouit. s. sicut
dñs de dñō fuerit in extremis ma-
ris. i. sup̃ amplissimos fines orb.
De diuinitate aduent⁹ mulierū
ad monumentum q̃ uidet eē in
eūgelistis. Vñ i. p̃fari irridet
eos. et de apparitionibz. i. de nūo
angeloz. gl̃osa aug̃. sup̃ mathas
plene diffinit. hoc. dixisse suffi-
ciat. qz. x. apparitiones xpi p̃
resurrectionem leguntur in
eūgelistis. v. ip̃a die resurrectio-
nis. v. p̃ea. In ap̃lo leg̃t q̃ uisus
ē iacobo i. quingentis fr̃ibz si-
mil. s. nec tēp̃ nec modū dē-
minauit. Qdam dñt q̃ mortuo

forte p̃ma
scia facit ier.
s. q. apti tñ
deit ea nocte
n̄ dimittit p̃.
ab ecclia usq;
ad profundam
noctē.

dn̄o iacobz nouit se non comestum
vōn x̄ resurget x̄. iō dn̄o q
eā die resurrectionis apparuit illi.
fuerit qui i dñe ioseph eā uel
pa qua sepeluit dn̄m ihm a uide
is in carcerem i nichodem latuit
se. i deinde fōm disciplin iō aī
alios statim apparuit ioseph in
carce ad consolandū. *Ad angelos*
et fōm ē dixerit mulieribus.
cum n̄te sternerent ēent
mulieres de h q uiderant. ecce duo
uiri. i. duo angli in corpibz huma
nit steterūt secus illas. Cumq; de
clinarent uultū intrā dixerunt
angli ad illas. Qd queritis. uiuē
tem cum mortuis. i. in sepulc q ē
locus mortuorū. Non ē hic. sur
rexo sic dixit uob. dum ēēt u
galilea. Nota qd qā scē mulieres
n̄ conuerunt s; inclinauerūt nul
tum. mos ecclesiasticus ē ut exemplo
earum. i. in memoria dñice resur
rectionis i in spē n̄re. omibz dñicis
diebz i a pascha usq; ad pentecostē
n̄ flectim̄ genua orantes. i. addide
runt. Ite dicite discipulis ei q; sur
rexit dñs i ecce p̄cedet uos in ga
lileam i recordate uerboz dñi. ibāt.

Occurrit d̄ cursu ioh̄is i pet̄.
aū maria magd. i uenit
ad pet̄rū i ioh̄em. i ait. Tulerunt
dn̄m meū de monumento i nel
cio ū posuerūt eū. hoc aū agebat
in ea uis amoris. i. consternatio m̄
tis. ut n̄ inuentū. n̄ crederet nisi
sublatum. Eucurrerūt ḡ illi duo
ad monumentum i n̄ inuento cor
pe. cum uidissent sudarium ca

putat i lintamina seorsum posita ē
dixerunt uerū ē qd mulier dixit.
i redierit ad seipsos. i. ad hospitia sua.

Maria aū magd. que cum eis
redierat remansit ad monum̄
tum fons plorans. Cumq; intro sp̄c
illū uidit p̄fatos anglos sedentes
iuxta loculum corporis. unū ad pedes.
i unum ad caput. Qd dñe illi. Mu
lier qd ploras. Q ait. qā uideris dn̄m
meū i nescio ū posuerit eū i n̄ uisa.
uidit ihm stantē i nesciebat. qz
ihc ēēt. Dñe ei ihc. Mulier qd plo
ras. quē queris. Illa existimans
ortolanum ait. Dñe. si tu sustu
listi eum di. m̄ ū po. e. ut ego eū
tollam. Dñe ei ihc. Maria. i. statū
cognouit eū. i. ait. Rabboni. q ē.
is q rabi. i. p̄dēt uoluit tangē
pedes ei. ut consueuerat. i. ait
ihc. Noli me tangere. Nondū
ascendi ad p̄rem meū. supple in
corde tuo. a. d. quē t̄m mortuum
queris. uiuentem t̄gē non me
reris. q. s. putas cadaū sublatū n̄
filium equalē p̄r. s. uade i die
fr̄ibz meis. Ascendo ad p̄rem ma
pa. u. d. m. i. dñm uŕm. Hoc ē. in p̄
mo ē ut uideant me ascendente.

Cum aū De mendacio custo
di fierent. custodes redi dñi.
erunt nuntiantes p̄ncipibz sac
dotum que facta fuānt. At illi
pecunia copiosa corrupti dixerūt.
Nob̄ dormientibz furati sūt dñs
p̄ulz corp̄ ihu. i. mansit hoc uer
bum ap̄d iudōs usq; in hodiernū
diem. *Q apparuit mulieribz*
in uia.

me thoma. et beatz qui n̄ uiderūt et
crediderūt. ul' credūt. Tñ quidā dñr
thomā tñ uidisse. n̄ ausum tangē.
q̄a x̄ tñ dixit q̄ uidisti. s; q̄ uisus
p̄ quolibet sūtu corpis solet poni. p̄
uia. uidisti. i. retigisti. p̄sertim quia
vñt dīcat. Infer digitum tuū huc
et uide. h̄ et alia fēc̄ ihs̄ aurobur fēc̄
n̄r et multa q̄ non lagunt̄ in eūglio.

De apparitione ad mare thibiadis.

Post h̄ autē manifestauit se ihs̄
ad mare thibiadis. Piscabant̄
aū. in. discipuli nocte quadā. ut ha
berent cibos. Et cum nich̄ p̄ndidisset
mane stetit ihs̄ in litore. Eūq;
admandatū eī in dext̄a nauigij re
the misissent. impleuerūt illud. et. i.
in. magnis piscibz. et ait ioh̄s. dñs
ē. Tunc petrus misit se in mare.
Alii nauigio uenerūt. et inuenērūt
prunas in litore. et pisce suppositi.
et panē ux̄ postum et assantes simul
de piscibz q̄ p̄ndiderūt. manduca
tauerūt cum ihs̄. scientes q̄ dñs est.
Et h̄ fuit tñc̄ diei manifestatio. s; p̄
q̄o dies ab octauo die resurrectionis.
n̄ ē determinatū. Tunc dīx̄ pet̄.
Symon ioh̄s diligit me p̄ h̄c̄.
Interrogabat aū vñs q̄o sciebat. s; in
nuir ut corde credam. et ore cōfitea
mur. et ait pet̄. Etā dñe. Tūc̄ q̄
amo te. Non ē sic distinguendū.
et dñe ut. s. dixit. se dilige p̄ alijs.
hoc enī nesciebat. s; abundat etiā
idiomate hebreo. Tacent ḡ q̄ igno
rabat. R̄. q̄ sciebat. Vñ ita dñe amo
te. et etiā tu scis q̄ amo te. q. d. te et
ip̄m testem inuoco q̄ amore. Dñe
ei ihs̄. Pasce agnos meos. q. d. gēbi

no op̄is. sic p̄batio dilectionis. Eūq;
questis ip̄m scdo. et idem respon
dit. pet̄. n̄c̄ subdidit. pasce agnos
meos. P̄t̄ t̄rtiam ū responsonem
subdidit. pasce oues meas. q. d. pasce
opando. pasce docendo. pasce monē
do. It̄um dīx̄ ei ihs̄. Cum senueris
extendet manū tuā et alii te cingent.
et ducet q̄ tu n̄ uis. signans q̄ cru
cifigēt nolens. scdm̄ sensū carnis.
et addidit. sequere me. i. seq̄ris me
in gēne mortis. *Opinionel de meo*

Tunc cepit ihs̄ ab ioh̄s.
et pet̄ cepit eum seq̄. putas
a dño hoc sibi mandatum. seque
batur aū eum et ioh̄s. Conūsus p̄
tr̄s uidit illum sequentē. ait ad
ih̄m. Dñe. hic aū q̄o supple pan
etur. P̄t̄ enim audierat se cru
cifigendū. et uoluit fr̄s gēti cog
noscere. R̄. ihs̄. Sic cū uolo manē
donec uenīā. Putauerūt ḡ discipuli
ioh̄em uīlē donec x̄ ueniret ad
iudiciū. s; n̄ erat magnū dare
dilecto n̄ mon. cum mēl̄ sic dis
solui et ē cū x̄. Dñe ḡ dñs. q̄ in
pace senium finiret. Tñ fuerūt q̄
uiderūt sic eum adhuc uīlē. q̄a cū
indefossum sibi tumultū p̄ celebra
tionem descendisset. lux magna p̄
aliq̄t̄ horas int̄um stantes fulsit
et q̄ aderant ceciderūt. Eūq; p̄ luce
surgentes accessissent ad tumultū.
uacuum inuenērūt. tñ t̄ra leuis
scaturiebat in fundo sic in fontibz
solet arena bullire et adhuc q̄nq;
eād̄ scaturigo ibi uidet̄. Vñ multi
putauerūt eum uīlē sub t̄ra. et an
t̄as q̄ scaturiginē fieri. Alii iam

translatum ad celum putant. De hu-
iusmodi uero melius est pie dubitare: quam
timere diffinire. *De apparitione
domini in galileam uero mandatum est
discipulis ut baptizarent gentes.*

Idcirco autem discipuli abierunt
in galileam ad montem uero istum
tulerat illi ihesu. Et uidentes eum ad-
rauerunt. quidam autem dubitauerunt. et
exprobrauerunt illi duritiam cordis eorum. et
ait. Data est mihi omnis potestas in ce-
lo et in terra. et nunc appareo. omni pote-
sta mea. Et ita dixit uobis. In uiam
gentium ne abieritis. sed quia uideri ab-
iecerit me: quasi dederit mihi potestatem uero
quod terrarum mittendi. sub celo. Unde et
subdidit. Ite moribem uniuersum pre-
dicare euangelium omni creature. et homini.
per quo facta est omnis creatura. et quod habet prece-
ptum cum omni creatura. Unde et homo
microscopus. et minor mundo dicitur. et dicitur.
Quod audistis in aure predicare scilicet rec-
ta. et addidit. Docet omnes gentes. et
omnia gentium. seruare que dixi
uobis. et baptizare. et in nomine patris et filii et spiritus sancti. Unde
est quod euangelium legitur medito tamquam
uique ab omnibus audiendum. et coram omnibus.
primo sit signum crucis scilicet librum
et dicitur. hic est liber crucis. Per inueni-
te et inspectore. quasi inuitos supplemi-
nari. In inuentione operum nostrorum eandem
proponit formam. et inuocando oran-
tes. ut ad honorem trinitatis fiat opus
quod inchoamus. ut trinitas nobis cooperetur.
In baptismo autem dicit affirmatio. et est. bap-
tismo te in nomine patris et filii et spiritus sancti. in mi-
nisterio baptismi ago. et auctoritas peni-
tentiae est. Qui creditur et baptizatus est. sal-
uus erit. Qui non creditur: condemnabitur. non

aut nec baptizatus fuerit. scilicet baptismo enim sal-
uatur homo. Cum enim excludit ar-
tibus necessitatibus. non contemptis religi-
onibus. Unde quod dictum est. Qui non renatus
fuerit ex aqua et spiritu sancto. sic intelligitur. Qui
contempserit renasci. Ordinem uero hominum
adherent hereticis. et temporis vicibus.
non oportet baptizari. non credentem. et ideo non
recipiunt baptismum paruulorum. sed non
intelligunt tempus. quod hoc dicitur est. Pri-
mo enim quod predicabat ad uitas baptizandi
di erant ad uitas. quorum fides exigitur
in baptismo. primo paruuli eorum. et per ad-
uitas post inuicti habent dictum. Vel
si per omnibus sic exponitur. qui creditur et
baptizatus est. saluus erit. hoc est qui in fi-
de baptizabitur. oportet enim baptizandum.
et per se. et per alium credere. Signa autem
eorum qui in me crediderunt. habent sequitur. In
nocturno meo demonia eici. lig. lo. no.
ser. tol. et. et habent quod preceptum dictum est. Tunc
enim signa fiebant. per infidelibus. et
tandem. quod signa sunt non sunt necessaria. non
in fiunt: sicut passim tunc fiebant.
Hoc enim cum arbuta plantamus.
tam diu aqua infundimus: quousque in
terra ualeant. *De ascensione domini.*

Die autem ascensionis uenit ad eos
iherusalem. et ait. Sedete in ciuitate
quo ad usque induamini uirtute ex-
alto. Et uos comedistis cum eis. unde in-
dixit sextam horam transisse: eduxit
discipulos foras in montem oliueti usque
bethaniam. Et eleuatis manibus ben-
dixit eis et uidentibus illis eleuatus
est in celum. et nubes lucida suscepit
eum. ministerio. *Hanc uiam possio
angelorum. nem per ipsum representat
ecclia diuina dicta exre*

subtrac- diendo de ecclia: et rediendo
tus esset ad eam. q̄ de ierlm redierit in
ab oculis. ierlm: et secundo cruce. ut illi ex
discipu- casum: et licet illi redierint s̄
lorum: ihu: s̄a nol redim̄ cū cruce. q̄
tamen ipe dicit. uob̄ cū sum: usq; ad
adhuc summationē s̄c̄i: et nota q̄ p̄mi
intue- tua ecclia obliuauit diē dñicā
bantur ū in: et s̄. s̄am. in memoriā
in celum ascensionis: et s̄. s̄. s̄a fiebat
p̄terea. in p̄ssio. s̄ multiplicatū sollem
angelis in nuntis s̄c̄i. sublata ē sollem
forma in nuntis. s̄. s̄. et p̄ssio in slata ē
vorum. s̄. s̄. et p̄ssio in slata ē
vorum. s̄. s̄. et p̄ssio in slata ē

los et dixit. Viri galilei. q̄o aspiciat in
celum: et d. recedite ne expectetis ihu
ut in redeat. s̄ in fine temp̄is sic ue
niet q̄m ad iherosolimis cū euntes in
celum. baulis. s̄. nubib; descendet in
aera. Illi autē regressi s̄ in ierlm: et ex
pectabant p̄missum sp̄m. q̄ accepto
tēp̄ib; suis p̄fecti. p̄dicauerūt ūq; dño
cooperante et sermone ihermante seq̄n
tib; signis. Et nota differentia. trans
latus ē enoch. subuectus ē hehjal. Ascen
dit xpc: p̄a. s̄. iheru. **Incipit expla
natio actuum apostolorum.**

Nono decimo im
p̄u tiberij cesaris. p̄cu
ratione adhuc iudei pi
lato. p̄fide s̄irre utellio.
mortuus ē dñs et resur
rexit. Resurgens autē
iheru resurrexerunt
multis p̄bavit argum̄tis. multa in
corpe p̄o ostendens p̄e natam corpe
imortal. ut sic iheru resurrexerunt
astrueret et ab aplis et corpe postis om
ne oio eam hesitationis amouet.

Comedit enim et bibit cum eis. et corpus
sp̄uale: ciborū alimonia minime
indigeat. In corpe p̄o citatet osten
dit. cū a natā corpi immortal pe
nitul aliena sit om̄is deformitas ci
catet. P̄ter h̄ argum̄ta lucas sc̄bens
hystorā actus aplorū ponit alia. s̄u
it enī argum̄tum uere resurrexio
nis. q̄ p̄ dieb; xl. apparuit eis loquē
de regno dī. Non ē intelligendū
q̄ singlis xl. dierum apparuerit
aplis. s̄ infra nūmum tot dierū.
decies apparuit eis ut ex eūnglica
hystoria colligit. s̄p̄a tiamq; die re
surrexerunt quinquies apparuisse
legit. Primo: marie magdalene.
Secundo: mulierib; redeuntib; de mo
nūto. q̄n tenuerūt pedes ei: et ad
orauerūt eū. Tercio: pet̄. licet n̄ ex p̄s
se hatur de eūnglio. Quarto: duo
b; euntib; in bemauf. Quinto: appa
ruit x. aplis absente thoma. Sexto:
p̄ dieb; vii. apparuit eis. p̄ sente
thoma. Septimo: vii. discipulis ap
paruit in piscatione ad mare tybia
dis. Octauo: in monte taboz. q̄n
uenerant in galilea: et ita añ die
ascensionis apparuit octies. s̄p̄a ū
die ascensionis bis apparuit semel
undecim aplis. comedentib; in cena
clo. Om̄s quidē tam apli q̄m alij
discipuli. necn̄ et mulieres habi
tabant in illa p̄te ierlm: q̄ dice
batur mellos. in monte syon. ū
dō struxerūt i palatū et ibi erat
cenaculū illō ḡude strati: in quo
p̄cepit dñs i pari pascha. Et in ce
naculo illo habitabant undecim
apli. Ceteri autē discipuli et mulieres

habitant tunc p[ro]p[ri]a hospicia.

De apparitione d[omi]ni ap[osto]lis in cenaculo

Et dum comeder[et] p[ro]p[ri]as.
xi. in cenaculo: apparuit eis d[omi]n[us].
et exprobrauit incredulitatē eor[um]. et du-
tā cordis. et comedit cū eis. Et uel-
cent. p[re]cep[er]unt eis ab ierosolimis ne dis-
cederent. s[ed] exspectarent p[ro]missionē
p[at]ris. i. ab ip[s]o p[ro]missam. et a p[at]re p[er]
ip[s]um. et p[er] p[at]ris auctoritate p[re]lenda
dicent. ioh[ann]es baptizauit aq[ua]: uos autē
baptizabimini sp[iritu] s[an]cto: n[on] p[er] m[u]ltos
hos dies. ac si diceret. Sp[iritu] s[an]cto super
uos descendens: uos purificabit et
roborabit. De baptismo autē ap[osto]lor[um]
solet dubitari. S[ed] s[ic] hunc locū d[omi]n[u]s
beda et aug[ustinus]. q[ui] fuerint baptiza-
ti. Aut enī beda. Baptisma enī q[uo]d
ē in sp[iritu] s[an]cto: non ad illō t[em]p[or]e respicit.
q[uo]d ap[osto]li et c[eteri] fideles illi t[em]p[or]e. bap-
tizati s[un]t aq[ua] in remissione g[ra]t[ie] a d[omi]no
minno p[re]cepta: s[ed] ad illō d[omi]no m[en]te
re sp[iritu] plen[us] accepunt. ioh[ann]es. n[on] dū
fuerant baptizati. n[on] dico aq[ua]. s[ed] sp[iritu]
s[an]cto. q[uo]d intelligim[us] baptizatos bap[ti]s-
m[i] ioh[ann]is: et q[uo]d edibili ē bap[ti]sma x[risti]. Conue-
niens enī erat eos ēē baptizatos: q[uo]d
baptizabant alios. De eos aug[ustinus]. S[ecundu]m
t[em]p[us] ē. q[uo]m baptizat[ur] ē paul[us]. qui ab
anania baptizat[ur] ē. S[ed] s[ecundu]m n[on]
ē. q[uo]m baptizati fuer[un]t alii ap[osto]li. S[ed]
debemus intelligere baptizatos ēē:
p[ro]pter illā d[omi]nicā sententiā. Nisi
q[ui]s renat[us] fu[erit] ex aq[ua] et sp[iritu]: n[on] p[ossu]n[t]
t[er]re in regnū d[omi]ni. Sic apte uolūt be-
da et aug[ustinus]. q[uo]d baptizati fuer[un]t: bap[ti]s-
m[i] x[risti]. et de q[ui]busdam satis uidet[ur]: q[uo]d bap[ti]s-
m[i] ioh[ann]is fuer[un]t baptizati. ut de andre-
a. philippo. et pet[ro] de q[ui]bus istac q[uo]d

fuer[un]t eius discipuli. hoc dicto: p[re]cepit
eis ut egressent[ur] de ciuitate et statim
euang[el]izarent ab oculis eor[um]. Ecce nona ap-
paritio. *De interrogacione discipulor[um]*
statimq[ue] p[er] comestione[m]: x. d[omi]ni.
Sundecim ap[osto]li et alii discipuli. et
mulieres de ciuitate unanimiter
eg[re]ssi. u[bi] p[re]ceptum d[omi]ni uener[un]t in
montē oliueti. et statim d[omi]n[us] appa-
ruit eis. Quo autē p[re]cepit eis ut egre-
derent[ur] de ciuitate et euang[el]izarent ab oculis
eor[um]. et q[uo]d eg[re]ssi de ciuitate uener[un]t
in montē oliueti et ibi d[omi]n[us] apparui-
t eis: in historia subiecto. q[uo]d breuis
ē. t[em]p[us] q[uo]d uenerant cepunt eū intro-
gare dicentes. D[omi]ne: n[on] in t[em]p[or]e h[uius] reit[er]i
uel regnū isrl[ael]. Temp[us]ale q[uo]d t[em]p[us]
ad q[uo]dā imp[er]ios et carnalē sapiē-
tes qui uident[ur] alienigenā regna-
re et iudeos ēē sub p[re]sente q[ui]rebant de
restitutione regni isrl[ael] t[em]p[or]al[is]. putante
t[em]p[us] a d[omi]no restituend[um]. sic et duo discipuli
dicentes. Hos sperabam[us] q[uo]m ip[s]e ēēt re-
degit[ur] isrl[ael]. Alii mag[is] instructi scie-
tes illam restitutionē n[on] ēē finalē fu-
t[ur]am. s[ed] ita t[em]p[us] uidit[ur]. querebant de
restitutione regni isrl[ael] sp[iritualis. i. de
dilatione eccl[esi]e. ac si dicerent. Hū-
c[ui] q[uo]d in h[uius] t[em]p[or]e faciet q[uo]d p[ro]misisti eccl[esi]e?
D[omi]n[us] s[ic] hoc n[on] cōfirmat eos. Ex q[uo]dam
t[em]p[or]e in responsio[n]e ei p[ro]p[ri]o: t[em]p[us] scilicet
ēēt: possent intelligere restitutio-
nem illam multis t[em]p[or]ib[us] differen-
dam. Non ē inq[ui]t n[ost]r[um]. nos. r. l. m.
q[uo]d p[er] p[er] i. s. p. id[est]: num[er]um t[em]p[or]is et mo-
nt[em] utq[ue] ad finē scilicet. q[uo]d t[em]p[us] p[ro]p[ri]e
p[re]s[ent]is sciētie. ac si diceret. Nisi ad
uos q[ui] de seculis hui[us]m[od]i. n[on] ad ea p[er]p[et]-
p[er]tinet[ur] etat[em] idonea. s[ed] de his q[ui] ad uos

spectant: estote solliciti. q[uod] uos reuera
accipietis uitam sp[irit]us sup[er]uenientis.
ē uitae roborat[i]o: eritis in testel[is] re-
surrectionis m[un]di. p[ri]mo. in ier[us]l[em]. S[ecundo].
in iuda. p[ro]p[ter]ea: t[ame]n ad ultimum t[er]re.
Ac si tacite diceret. An regni illi resu-
rectione. n[on] solum ierosolimā. s[ed] i[st]os
iudeos q[ui]nes. et samarie mundi et
thimol: p[er]cursum: fama euangeli[i] p[er]-
currer. *De ordine p[ro]phetarum euā-*

Primo siq[ui]dem p[ro]phetā ē gl[ori]a.
euangeliu[m]: in ier[us]l[em]. S[ed] p[ro]pter
lapidationem stephani. et mortem
iacobi gladio occisi: eg[re]ssi s[un]t de ier[us]l[em]
p[ro]phetantes in finib[us] iudee. p[ro]p[ter]ea ad
samaritanos t[ra]nsmisit: et in p[er]fessit
p[er]uicacem orbem: et hoc d[icitur] p[ro]phetis:
sicut alium euangeliu[m]. eleuatis
manib[us] b[e]n[e]dixit eis. Et p[er] b[e]n[e]dictione[m]:
uidentib[us] illi eleuatus ē. et nubes sus-
cepit eū ab oculis eor[um]. q[uod] q[ui] q[uod]am
in globo banule nub[is] ascendit. Non
t[ame]n q[uod] ascendendum eger ministerio
nub[is]: s[ed] ut p[er] hoc ostenderet q[uod] om[n]is
c[ir]ca p[er]ta ē obsequio suo t[er]ram. *De lo-*

E loco ascen- *co ascensionis.*
sionis. d[icitur] sup[er]fici ep[iscop]o ier[us]o-
lomitano. q[uod]a ē ibi p[er]ea edificata
ē eccl[esi]a. lo- *cus* ille in q[uo] institueret
uestigia x[risti] ascendentes. n[on]q[uam] potuit
st[atu]m pauimento. immo resiliabant
marmora in ora collocantia. Cal-
cati i pulu[is] ad n[on] h[ab]uit ē vocu-
ritum. q[uod] uestigia in p[er]sta t[ra]nunt.
et eade[m] adhuc sp[irit]u[m]. et d[icitur] illis ues-
tigis t[ra]n[si]t. Cū ita d[icitur] raptus
ē a respectu eor[um]: adhuc t[ame]n sus-
pensis uultib[us] erat aspicientes in
celu[m]. ē pot[est] deberent r[ati]o in ie-

rlm. q[uod] d[icitur] erat eis. Sedete in ci-
uitate. quo ad usq[ue] in diuini iu-
tute ex alto. Et ne diuini moraret[ur].
missi s[un]t angeli instruentes eos.
Vn[de] seq[uitur]. Cumq[ue] intuerentur in
celu[m] euntes illum. i. illo ab euntes:
ut alatu[m] p[er] ablato ponat abso-
luto. p[er] q[uod] ponit gentes in g[ra]t[ia]. Vel
ē p[er] uis intuerent euntes illu[m]. et ad
huc intuerent in celu[m]. ecce duo
uir[um]. i. duo angeli in forma uir[um].
asteter[un]t u[er]o illos in uestib[us] albis
q[ui] et d[icitur]. *De apparitione ang[eli]*

Viri galilei. *loq[ui]t[ur] in ascensio[n]e.*
q[uod] statim aspicientes in celu[m]:
q[uod] obliti q[uod] facere debeant. hic ihs
qui assumpt[us] ē a uobis. i. in eadem
carnis suba in q[uo] assumpt[us] ē. a. u. in.
e. i. u. q[uod] admo. u. e. t[er]ra. i. celu[m]. i. si-
cut u[er]itatis b[ea]uit nubib[us] ascen-
dentem: sic b[ea]uit nubib[us] uide-
bit in aere aduidentem uenientem.
Duppli de ea h[uius] duo angeli ap-
paruer[un]t. i. ut mestos de absen-
tia d[omi]ni confortarent. et ut d[omi]ni
i[n]te ascensisse in celu[m] demonst[ra]-
rent. i. in regione anglo[rum]. n[on]
s[un]t helias qui raptus ē in curru
igneo ascendit usq[ue] ad subluna-
rem regionem. n[on] eam t[ra]nscendit.
s[ed] t[ame]n t[ra]nslatus ē in paradisu[m]
t[er]restrem. q[uod] adeo iminet: ut p[er]t[ra]-
gat ad sublunare[m] regionem. Tuor[um]
u[er]o sunt ierosolimam a monte
q[uod] uocatur oliueti. p[er] copia olua-
rum. sabbi h[ab]it[ur] t[er]ra. i. m[un]de sabbi
distant a ier[us]l[em]. i. spacio miliar[um].
q[uod] n[on] ampliori spacio licebat ui-
des in sabbo p[er]gredi de ciuitate.

uel nulla in q̄ erant. s; p mille pass
potant ita deambulare. Ver' editio
h̄t amonit̄e tūm luminū. Sic aū
dēs ⁊ mons oliuetz. q; de nocte ex
p̄t occidentis illuminabat igne
tēpli q̄ erat uigil mactari. mane
ex p̄t orientis p̄mo recipiebat ra
dio sol. anteq̄ illustrarent ciuita
tem. habebat etiā. copiā olei qm̄
ē fōntium luminis.

Cum regis ēent in iherlm̄. os
unanimi aplos usq; ad eoz
hospitia adduxerūt. de tñ ad p̄a redierūt.
h̄c p̄cessione discipuloy q̄ unanimi
tē de ciuitate eḡssi ⁊ p̄ea unanimi regis
rēp̄sentat ecclia singlis dñicis di
eb; p̄cessionē facient. Vñ sic ip̄i
p̄cesserūt p̄cedente crucifixo. ita ⁊
nos de ecclia eḡdimur. crucē p̄ferē
do. ⁊ licet n̄ redierit eis crucifixus
nos tñ redeuntel crucē reportam̄.
q̄a licet n̄ redierit ē eis p̄sentia
corpali. rediit tñ p̄sentia sp̄uali.
uxta q. ait. Vobiscū sum usq; ad
consumationē sc̄li. In eo ḡ qd̄ eḡ
dimur crucem dñi p̄ferendo. re
p̄sentam̄ qd̄ illi eḡssi sūt p̄cedun
te crucifixo. In eo q̄ crucem dñi
reportamus. cum n̄ redierit p̄sen
tia corpali. rēp̄sentam̄ qd̄ ait. Vo
biscū sum usq; ad cōsumationē
sc̄li. In p̄mitua aū ecclia b̄m̄ re
p̄sentatio. fiebat in ecclia. v. feri
a que tē tēp̄is eque sollempnis e
rat sicut prima. Q̄nta. p̄ueniā
tōne ascensionis. Prima. p̄uētiā
a resurrectionis. Vñ in uulgare
p̄būm usum ē. ut dñice diei
dicat cognata dies iouis. q̄a anteq̄

quintus fuit eque sollempnis. S; quia
sup̄uēit festa sc̄oy ⁊ celebrare tot fe
sta erat q̄i honorosum. ut indie dñi
ca fieret p̄cessio deinceps ē instituta.

Cum accesserūt apl̄i
in cenaculū ū mane
bant. s. petrus. ⁊ iacobus. ⁊ ioh̄s. ⁊ andr̄e
as. ⁊ alii. ⁊ mutat̄ hic series catho
logi. Solent enī apl̄i obinari in
cathologum in h̄c modū. Petrus
⁊ andreas. iacobus ⁊ ioh̄es. forte ali
bi combinantur ita p̄ carnis afi
nitate. hic aū p̄m̄torū paritate.
Q̄a intellexit lucas in sp̄u pares
ē in m̄ito. petrū ⁊ ioh̄em. q; for
te p̄cessit diligēt. Vñ ⁊ p̄alut sunt
ad monumentū current. Et e
rant om̄s unanimi p̄seuantes
in oratione. cum mulierib; ⁊ ma
ria mat̄ ihu. que a mulierib; di
stinguit. q; n̄ p̄ uia p̄e muli
er. i. molliē passā. In t̄dum tñ
mulier p̄ seculū. n̄ p̄ corruptione. ⁊
frib; ē. q; de illi debet intelligi. de
q̄bz ante passionem dñm ē. Hec
enī fās eius credebant in eū. n̄c
aū c̄debant. Nota q̄ dñm ē per
seuerantes in orōne. ⁊ n̄ ē addū
in ierlm̄. 110.

Quidam aū a festo ascensio
nis usq; ad festū pentecostes.
ieiunant exemplo apl̄oy q̄ ai
unt in sp̄atio illo ieiunasse. q̄a in
eūglio dñm ē. Vñ uenit dies in
q̄bz aufertur spon̄s ab eis. ⁊ tē ieiū
nabunt ⁊ potuit ita ē hinc tñ
H diebz ill. *De electioe matthe.* n̄ h̄r
i. in illo mediuillo t̄p̄is. int̄ as
censionē ⁊ sp̄c sc̄i missionē. exur

gens petrus in medio scdm. dicit. Con-
stat enī in spatio illo scdm. et mathe
electionem. licet nō sit determinatum.
q̄ dicit. Vñ q̄ indefinitum dictum est
indiebus illis. et in q̄ forma sc̄pt̄.
assumpsit ecclia formā legendi. Vñ
q̄ matthe ap̄loy frequenter inuenit̄.
indiebus illis. q̄ in euāgelistis sepe le-
gitur in illo tēpe. iō cum legunt̄
in ecclia p̄actē epistolarū p̄mitti-
tur indiebus illis. q̄ in euāgelistis
sepe legit̄ in illo tēpe. iō cū sin-
gulis diebus legunt̄ in ecclia p̄actē
euāgeliōy p̄mittit̄ in illo tēpe.
Vñ sc̄s oportet impleri sc̄ptam.
qm̄ p̄dixit sp̄s sc̄s. p. os. dō. de iuda q̄
fuit dux eoy q̄ cōphendunt iesum
q̄a duxit choorē. et regis ministros
ad ortum in q̄ orabat dñs. et q̄ os dō
dedit p̄tionis inditū. et ita p̄bu-
it eis ducatum. qui cōnummati
ē in nob̄. et sortitus ē sortem mi-
nisterij h̄. s. et ap̄lat̄. q̄. q̄. forte dñi
ca electione obtinuit ap̄latū. et de-
ganter dñm ē. cōnummat̄ q̄ nūo
nō m̄ito int̄ ap̄los cōputat̄. et respi-
cit ad hoc q̄ dīxat. qui fuit dux
eoy qui cōphendunt iesum et sor-
titus ē sortem minist̄ h̄. s. ducatu-
s. i. hūit hunc ducatu. Et hic
q̄dem possedit agrum de mōcede
iniquitat̄. q̄o q̄dam mistice expōit̄
i. p̄ accepto p̄cio p̄tionis. possedit
internū. qui v̄t t̄ra monentium.
sic paradisiis ē terra uiuentium.
Alii dīc̄t iudam ibi sepultū. et ita
possedisse. s. nō ē autenticū. Dñm ē
ḡ possedit. i. possedi fecit. q̄ de p̄-
selliōe ei p̄a empt̄ ē. et ab aliis p̄-

sessus. 7 suspensus crepuit medius
 diffusa sē viscera ei. Dignū enī e-
 rat ut viscā que p̄monē cepant.
 rupta cadent. gutt q̄ uox p̄dicationē
 exierat. laqueo artaret. Sepe enim
 modum pene. exprimit mod̄ clpe.
 Vñ absconditur hōi caput corpis. q̄
 ip̄e sibi abscondit cap̄ n̄tus. i. rōnē.
 Sic 7 iudas mortuus ē in aere. tā-
 qm̄ aeris potestatibz sociand̄. Con-
 gruum enī erat ut separēt ab an-
 gloz 7 hōium regione. q̄ offensus
 tuāt utusq; 7 ita mod̄ 7 locus pe-
 ne congruit culpe.

† cum nobis esse et abundans loquor gloriæ dignetur scribere

electus ē mathias ei substituitur. et ideo
dñm ē qd mathias fuit longe altero
ab eo. quia uir scs. uidat. neq. l. ali
ter duoru. quoy sortel misse sē. Opor
ter g. ex his uiris qui nobē sē grega
ri in ei tpr quo intunt ~~et gant~~ et
gunt dñs ihs incipiens ab apate
iobis usq. iudiem quo assūpt. ē ano
b. tētem resurrectionis ei nobē fie
ri. unum ex istis. q. d. Qdem mor
tuit ē uidat. et sic pphatū ē. qd epātū
ei accipiat alter. G. optet ut aliq. ei
substituam. q. testet nobēu resur
rectionē ei. qd dñm ē nob. Crital in
testes in ierlm resurrectionis mēes.
et in oi. iuda et samaria. et usq. ad
ultimū terre. Et qd testat. n. n. his q.
uidit. l. audiuit debet testimoniū
ferre eligend. ē. de his uiris q. ab apō
iobis p. qm cepit ihs facē et docē.
usq. iudiem ascensionis nobē fu
erunt. et dñi miracula uiderūt. et doc
trinā audierūt. et nota q. dictū est.
ex his uiris n. de sexu infirmiori.
et ad h. m. m. idoneo. et statuerunt
duos. illos alius pferentes. Ioseph q.
uocabat barlabat q. cognominat
ē iustus. et mathiam. de ē laude sub
tiet. qd sufficit ei plaudē q. in apla
tum eligit. Ioseph ū cōmendatur.
ne tāqm indignū respui uideatur.
et h. m. hic plane in glosa. qd iste
ioseph q. uocabat barlabat fuit
barnabas q. p. ea cum paulo in a
platum elect. ē. S. n. ē hunc opi
nioni adherendū. qd ex seq. t. b.
euidens fiet h. n. stare. Iste ioseph
namq. fuit fr. tūm aplōy filio
rum alphey. n. fuit apls. et orantes

dyerūt. Tu dñe qui corda nosti
omūum. ostende quē elegis ex his
duob. accipe lot minist. h. et apla
tus. de q. p. uaricat. ē uidat. ut abiret
in locum suū. et dederūt eis sortel. Et
ecce dñs sortel sē mathia. et annuntiāt
ē. c. x. Non ē in utendum sortib.
ut t. dñt ier. phac auctoritate q. a
p. uilegia paucor. n. faciunt legem.
communē. n. dum enī miss. fuerat
tpe scs. Hec dum penit. figē legales
cessāuant. id ad huc pōte sē sortes.
sic in uet. t. sepe scm leg. h. am
et saul sorte elect. ē. ionathas et armig.
ei sortel ierunt. d. q. sortel ier. q. n. x.
u. i. sumos sacerdotes eleg. Si q. t. n. i.
pellit uti sortib. aplōs unitt. p. re
missas. oratione ad dñm. fca ē g.
electio mathie inter ascensionem
et tpe scs. missionē. h. q. die. in t. t. ē.

Et cū *De linguis igneis.*
complerent dies pentecostes
erant omēs discipuli parit. in eod.
loco. in q. fca ē electio mathie. S. ui
detur p. peram dictū cū complerent.
tā enī erant festa. q. v. dieb. p. t. la
bantur. s. pascha. pentecostes sceno
phagie. uidet. g. potius dicendum
fuisse cū incipent. dies pentecostes
S. pentecostes equoc. ē ad quāgenā.
et ad eā sollemnitate. v. dieb. p. t.
latam. Pentacū enī interpretatur
quāgenā ut in pentecoste q. qn
quagenā figt. et ē u. g. t. uocablm.
pentecoste. sic parasceue et scenophe
gia. s. de h. noie pascha. qd ē. h. n.
enī hebrej multa g. t. uocabla q. a
sepe p. multas captiuitates p. clare
disph. s. et fuerūt int. g. t. a. q. b. mul

electio
xlv

ta uocabula retinuerit. Est g' sensus.
cum oplerentur. d. p. i. qnq' gene. Illa
enī dies erat quingesima a resurrectione.
Et cū inchoarent dies pentecostes. i.
illi sollemnitatē. v. dieb' prelunde
erant omī discipuli in cenaculo. i. dum
ēent parit' in eod' loco. sēs ē repente
de celo. i. de aere sonū. q' fragor quā
in sonuit in aere. tamq' aduenientis
spēs. i. soni uehementis. ut sit tāq' no
ta similitudinis. Ac si diceret. Venit
spēs in similitudine uenti uehemē
tis. i. tamq' spēs sēs uehementis. Et erit
tāq' expressiuum uirtutis. q' uire spēs
sēs d' uehementis. q' uehement' a mte. i. a
mā affectib' alienant. i. uix q' aut
ille clare ualens sit. mto dr uehementis.
q' ut aohimēt. i. etnā dāpnationē.
Potest g' r ad sonū. r ad spm. scm
referri. Quod dēm ē. tāquā adue
nientis spēs. q' spēs equoē ē ad utiq'
sit ruha in hebreo. neuma in geco.
r repleuit sonū ille. i. spēs sēs totam
domū ū erant sedentes. i. uiros et
mulieres. in domo sedentes. imple
tes q' dēm erat eis. Sedete in ciui
tate q' ad usq' induamini uirtute
ex alto. Et apparuerit illi dispartite
lingue tāq' ignis. i. radioli ignei
in modō linguarū. in sidentel ca
pitib' singlorū. spēs aū spēs sēs in
qua spēs sēs uisibilē descendit ad
q' usum ē descendit in aplos ex
p'sit. spēs ignis ostendit spm scm ē
eis datū ad robur. spēs linguarū ad
scientiā. lingua enī sciam explicat.
ignis testā roborat. Dat' ē i spēs
aplis aū passionē qn missi sūt ad
p'dicandum. r datū ē eis. egi sana

re. demones eis. mortuos suscitare.
p' resurrectionē r datū ē eis ad ali
um usum. qn insufflauit r dixit
eis. accipite spm scm. quoy remu
seratis peccā. remittuntur eis. r qn
retinueratis. retenta sūt. ū clauet
q's delectat p'c. dedit aliis. Et repleti
sūt oī spū sō. r. c. lo. u. l. p. l. s. d. e.
ut. qui diuidens singlis put uult.
ū uult. qn uult. qm uult. quo
uult. qb' uult spūat. r in ē q' apli.
l una sū lingua. i. hebreā loq'bant.
ita q' ab oib' intelligebant. t q' uer
ē linguis oib' loquebant. qb' in
spūat spēs sēs. omīum linguarū
noticiā. uixta q' in sapia leg'r. Spēs
dñi repleuit orbē. r. l. h. q. s. oia
i. homo. uenientia hñt cū omī
tata. sciam hñt uocis. i. linguarū.
Ac sidentur. Spēs sēs repleuit orbē
tray. r dedit discipulis sciam lingu
arum. *Ostendit quā multitudine*
uenerant autem hominum ad eum.
in ierlm uidi uiri religiosi. r
in iudea habitantes. r p'ter illos
aliū multū supuenientes sūt ex oī
natione q' sub celo ē. q' multis cap
tuitatib' disp'si fuerant iudi. r p'
cipue sub anthio epiphane. que
captiuitas fuerat uicior huius
festi. r in ad diem festū omī uen
nerant. Audito fragore q' in sonu
erat in aere. uenerunt oī ad dis
cipulos. r mirati sūt qm audiebat
unq'sq' lingua sua illos loq'tes.
r mto dēm ē singlarit' lingua
sua q' n solum sciebāt linguas
s; i linguarū totomata. Alii aū
irridebant eos dicentes. Quis

modū

tūc enī

pleni sunt isti. i. uehementer ebra. q. uehementior ē ebrietas de multo. qm̄ de iuno defecato. *Verba petri.*

Tunc surrexit petrus cum xi. ostendens n̄ ē ebrius. s. spū scō repletos. dicens. Non hū ebrii sē cum sit hora diei tertia. q. d. Hōdū ē tps comedendi. nec solent inebriari ieiunij. Et q. sciebat legem. et scientibz legē loquebat. ostendit pphatum ēē a ioh̄ spō scī aduentum. Et cum n̄ inducat pphiam ioh̄ n̄ ut ostendat pphatū ēē aduentū spō scī incedenter aduent. de die iudiciij. q. p̄p̄t ioh̄ iudiciij signa q̄dam iam implēta. q̄dam adhuc implenda. Er̄t in nouissimis diebz dñs effundam de spū meo s̄ om̄ē carnē. i. s̄ utiq; sc̄i. n̄ s̄ om̄ē hominē. i. pphabunt filij ur̄i. ut agabz. i. simō nig. i. filie ur̄e. ut philippi. i. iuuenes ur̄i uisiones uideb̄t. ut paul. rap̄t usq; ad t̄m celū. i. senes ur̄i. s̄p̄nia sompniab̄t. ut pet̄. de q̄ legē. estimabat se uisum uidē. huc usq; de aduentu spō scī. Seqūr de die iudiciij. *De signis que in aduentu xp̄i facta sunt.*

Et dabo poigra in celo sursum.
q̄d impletū ē cum ad mortuū dñice natiuitatis. noua stella in aere apparuit. i. in aere in passionē qm̄ sol obscurat̄ ē. Et signa intra deorsū. q. impletū ē. ē x̄p̄m emittente t̄ra tremuit. et petre fuisse sc̄i. i. monum̄ta apta sc̄i. sanguine dñici uuln̄s. i. sudoris. qm̄ f̄s ē sudor ei sic gutte

sanguinis. q̄d p̄ter natam fuit. et ita signum fuit. Sic i sanguis de lacte dñi mortui p̄fluent. p̄ter natā. signū fuit. i. ignem spō scī s̄ruem̄tis. i. uapōrē fumi. i. uapōrē conpunctionis. de spō scī ardore tāq; fumus de igne p̄cedens sol conūct̄ in tenebras. i. luna in sanguinē. In passioē sol inteneb̄s uisus ē. s. cū ē plenilunium ēē. utriū luna ē in sanguinem uisa sit. hōibz innotescē n̄ potuit. ē ēē sub t̄ra. i. uisibz humanis obiectu t̄re subiecta. De alio itaq; istoz ostat. q. iam impletū. forte adhuc reliquū ē implendū. Et h̄ oīa fient aūq̄m ueniat dies dñi magni. spacio. q. nox ei n̄ succedet ope. q. in eo t̄m mund̄ gram̄nabit claritate. q. sol fulgebit septēpl̄t.

Viri uisite quibz sp̄alē locuti sunt p̄p̄e audite ūba h̄. i. intelligite. iam impletum ē q. pphauit ioh̄. de spū scī missione. q. missus ē spō scī. i. ab eo q. uos intemistis. q. alio n̄llo pat̄ne dispensationis t̄ditus ē in manus ur̄as. q. d̄s suscitauit. solutus doloribz inferni. i. qm̄ ad ip̄m qm̄ dolores penay inferni n̄ leser̄t. i. q. tum ad alios. q. p̄cum ab inferni doloribz absoluti s̄t. Qd̄ palam ē ex ḡto. i. d̄r. soluent p̄ ip̄m dolores mortis. Quod aū a deo suscitatus sit. pbat p̄p̄hā d̄s. i. ponit p̄f̄t ūsus palmi. S. adh̄ p̄bandū sufficit ille sol. n̄ derelinquet animā meā in inferno n̄ dāb sc̄m uiuū inde corruptionē. S̄t enī ūba x̄p̄i ad p̄rem. q. n̄ patieris o pat̄ aīam meā ad inferos descendere. ibi decimū. n̄ corp̄ meū sc̄i

tum corrumpi & inq̄nari. P̄ea de dā
n̄ ē. hoc intelligendū. arguens iudō
de dā perperā int̄pretant̄. dicent̄.

Viri fās licet audent̄ dīc̄e de dō.
q̄m defunct̄ ē & sepult̄ ap̄d nō.
& corp̄ eī inat̄atum. & ap̄d nōs sē ad
huc cr̄et̄ eī. Vñ pater n̄ de se illō
dixisse. n̄ dāb̄ sēm tuum uide corrup
tione. S; p̄ph̄ant̄ de resurrectione. &
q̄ neq; derelict̄ ē in inferno. n̄ caro eī
uidit corruptionē q̄ suscitauit dō.
ē nos testel sum̄. q̄ ad dext̄am p̄ris
ascendens. misit in nōs sp̄m sēm.
q̄ opatur in nob̄ q̄ uidet̄. Qd̄ autē
exaltat̄ sit ad dext̄am p̄ris t̄m p̄
bat̄. auctoritate dō p̄ph̄e dicent̄. Dīc̄e
vñs dñō meo sede ad dext̄am meam. q̄ de
dā t̄ alio hōie n̄ p̄ intelligi. Certissi

Hic ḡ sc̄itote h̄c ih̄m ita exaltatum
& sp̄m sēm misisse q̄ uos crucifixi s̄.
ut audiat̄ p̄p̄nct̄ sē corde & ita
impleta ē p̄ph̄a ioh̄. q̄ p̄ ignē
s̄c̄i sp̄s s̄c̄itatus ē uapor cōpunctionis.
& dīc̄et̄. ad pet̄rū & ad reliq̄s ap̄los. Qd̄
faciū uiri fās. Ad q̄s pet̄r. Penitētiā
agite & baptizet̄ unq̄uisq; ur̄m in
noīe dñi ih̄u x̄. in remissione pecc̄ōr̄.
& accipiet̄ donū sp̄s s̄c̄i. ut loq̄mi
ni uariis linguis s̄c̄i & nōs. & hoc
erat signū familiare in p̄mitua
eccl̄ia. q̄ om̄s fere ascendentes de la
uac̄. loquebant̄ om̄ib; linguis. Et
nota q̄ ait pet̄r. Baptizet̄ unq̄isq;
ur̄m in noīe ih̄u x̄. formā namq; t̄
ditam a dñō q̄ exp̄mit̄ t̄ntat̄. Dui
in p̄mitua eccl̄ia subiacet̄ apt̄i.
utentes hac forma ūboy. baptizote
in noīe ih̄u x̄. ut ita dilatarent no
men x̄. Aliis ūb; pl̄ib; exortat̄ ē eos

pet̄rū. & qui recipiunt sermonē eī. bap
tizati s̄. & apposite s̄c̄i nūm̄o fidelium
in die illa. s̄. ip̄a die pentecostel̄ aīe
c̄eter̄ tā milia & erat p̄f̄c̄iant̄ in doc
t̄ina ap̄loy. & in cōmuniōne fractōis
panis & eucaristie. q̄ in p̄mitua ec
cl̄ia c̄bro unanimē ueniebant. ad
p̄cipiendā eucaristiā. & in cōmuniō
ne fractionis panis. condiam. q̄ sin
gulis cotidie ab ap̄lis frangebāt. Si
c̄i enī habebant p̄m. s̄. p̄dia uen
diderant. & posuerant p̄cia ad ped̄
ap̄loy. q̄ singul̄ dieb; mane ascen
debant in tēplum ad orōnē. P̄tea
redaunt̄ singlis dist̄buebant pa
nem p̄ut op̄ erat. *De catione pali
um aū t̄c̄i ad portā tēpli.*

Quadam die ascendens pet̄r.
et ioh̄s. in tēplum ad orānē orationis
nonā. erat q̄dam claudus a natui
tate. q̄ inglosa paralit̄c̄ d̄c̄. uix̄ por
tam tēpli que d̄c̄ speciosa. a speciali
q̄dam ornatu q̄ apposuit ei algā
de hircan̄. ibidē & posuit h̄odes. aq̄
lam aureā. & erat porta ad uiroy
indoy. Iste claud̄ cotidie portabat̄
inḡbato suo. ad portā illā. ut pet̄r
ret̄ elemos̄ ab ingredientib; in tē
plum. & rogabat pet̄rū & ioh̄em. ū
elemos̄ acciper̄ ab eis. cū ascendisset
in tēplū ad horam orōnis nonam.
fuit enī cōsuetudo hebreoy t̄b; ho
ris orare. Vñ daniel dato edicto
regis q̄libet die his t̄b; horis ora
bat̄ ascendens fenest̄ā cubicli sui.
Et ē h̄ cōsuetudo firmata ab eccl̄ia
q̄ eisdem horis orat̄. s̄. t̄cia. sexta.
nona. q̄ dñs t̄cia hora emisit
sp̄m. sexta cruce ascendit. nona

animā posuit. Intuentes petr' et io-
hes claudum: operet. Respice in nō.
ac si dicent. attende paupertatē nrā.
nō hūit qd porrigamus tibi. At il-
le intuebat in eos. spāns se aliqd ac-
cepturum ab eis. ad qd petrus. Ar-
gentum et aurū nō ē in. Non enī
erat suum qd reseruabat in usus
paupum. qd reliquerant patimo-
nia sua pientes ad pedes apłōz.
Qd aū habeo hoc ē do. In nomine
ihu x nazarei: surge et ambula
in pace: et apphensa manu ei dex-
tera eleuauit eū: et pñi consoli-
date sūt bases ei. i. plantę: et stetit.
et ambulabat: et introiuit cum illis
intēplum ambulans: et exiens.
qd additum ē aluca. ut ostenderet
illō impletum. salter sic certius:
claud' et uidit omīs ppls ambula-
tem et laudantē dñm: et impleti sūt
stupore et gēsi. in eo qd rēgāt
ei. sci. entel qd a natiuitate claud'
filat. Et ē uident petrum et io-
hem: cucurreūt ad eos. ad pñi
q appellatur salomonis. i. in ea
pte in qua stabat salomon: dñ
oraret et uidens petr' pñi ami-
rantem sup h miracū. locutus
ē ad eos. *Ostensio diuine itutis*

Qui istū qd ammi. *miraclo.*
ramini. aut qd intuemini
nos qd itutē nrā h fecim' miracu-
lum ē qd. Non itutē nrā h fecim'.
s. d's abraham. d's ysaac et d's iacob.
d's pñi nrōrum glorificauit fi-
lium suū iesum. qd uos qdem tra-
didistis et negastis añ faciē pila-
ti. iudicante illo dimittit et uos

potuistis iudicatis barabam: dimitte-
ndum. Non ei. i. nōit inuocato.
et fidel' habita de eo. dedit istā inte-
grā sanitatē. in respectu oīum nrōrum.
et nō scio fās. qd p ignorantia feci-
stis. sic et pñipes ur̄i. s. qd sic pñi-
dum erat ab oībz pñis optebat
impleri. Penitemini g' et cōfitemi-
ni ut ē uenit tēpa refrigerii a
facie dñi. s. temp' in carnationis.
qd reūa fuit tēp' refrigerii. l. dñe
nō uniuersal iudicij et redēptio iu-
torū: deleantur peccata ur̄a. Tunc
enim plene delebunt peccā cum
itute resurrectionis: mors destru-
etur nouissima: et ē miserit cum
qui. pñit ē uob ihu x que opor-
tet celum suscipe. i. ad dextam pñis
sedē. usq; in tēp' restitutionis oīū
que locutus ē a sclo p os oīum p
phaz. i. usq; ad imūne oīum re-
surrectionē. tē enī reūa oīa comple-
buntur de x a pñis pñit et po-
nit exempla de his qd pñit. de
x. i. pñit moysen. *pñia in car-*

loquentibz aū cōtatio apłōz.
apłis ad pplm: supuenerūt sacerdotes
et magistratus templi indignati
omīs imūnter qd magnificabant
eum qd ipi dampnauerūt qd reūa
sacerdotz specialit' dolentet qd pñit
bant resurrectionē: qd ipi negabant.
et in iecunt manū in eos. et posuerūt
in carce. qd iam uespā erat et nō po-
tāt eos iudicare. Multz aū corū
qui audierant ūba eoz crediderūt.
et fuerūt qui eadē die adfide iūsi
sūt. s. milia et h ē qd sepe legē. qd
ta milia una die adfide iūsi sūt.

qđ ip̃a die pentecostes f̃m ē. alia
die. *scilicet milia. Qđ p̃ncipes ap̃loꝝ*

ltera die congruē uenerūt ap̃loꝝ.
gati s̃ p̃ncipes sac̃dotum. i.
qui p̃ncipatum habebant inter. *xx.*
iii. seniores sac̃dotes. qui noīatim
ex̃p̃munt. ananias sac̃doti. s. p̃n
ceps. qui oībz p̃munebat. et cayphas.
et algaud et ioh̃c. hū p̃ eum erant
excellētiores. et q̃q̃t erant de g̃ne
sac̃dotali. et seniores et farisei. tradi
tionum inuentores et s̃cbe legis ex
positores. legē. s. aliis exponentes.
p̃oꝝ distinctionē frequēter habem̃ in
eūglio. et statuētes eos in medio
aliū. interrogauerūt eos. In qua uir
tute aut in quo noīe fecistis hoc?
Tē petrus sp̃u sc̃o plenus respondit.
p̃mo q̃onem eoz tēnariā eē osten
dens. Hūq̃o p̃ benefacto iudicam̃
i. ad iudices trahim̃. et tamq̃ rei ar
gum̃. q. d. stultē nos arguitis. Ho
rum sit uob oībz q̃ in noīe dñi
ihu x̃ q̃ uos crucifixistis. iste sanus
astat coram uob q̃ uos suscitauit
a mortuis. hic ē enī lapis ang̃laris
a uob edificantibz rep̃bat. i. a uob
crucifix. qui p̃ea suscitatur. a p̃te f̃s
ē cap̃ anguli. i. fact. p̃ncips duoz
p̃p̃loꝝ. qui in ip̃o tamq̃ in ang̃la
ri lapide s̃t uniti. et n̄ ē aliq̃ alio.
salus. Non ē enim aliud nom̃ sub
celo datum hoībz. q̃ nom̃ x̃. in quo
oportet nos saluari. Videntes autē
pet̃ et ioh̃is ostantiam attendentes
qđ isti eēnt ydote et illit̃aq̃. am̃i
rabantur cognoscentes eos q̃a cum
ihu uiderant eos. et quia p̃sens erat
ē ill. ille q̃ sanauant n̄ potant sc̃

dicere. Nota qđ hic in h̃m̃s aliam
ethimologā h̃ noī. ydote. q̃ ab
ysidoro. Nam sc̃dm ysidor̃ d̃r y
dote. q̃ diuisus ab auribz. ydi
diuisio. ota. auris interpretatur. ut
dicat ydote q̃ diuisus ab intellectu.
i. factus. s. sc̃dm ethimologā que
hic ponit d̃r ydote. q̃ ab ydio
mate. Dicit s̃ ydote. q̃ contēpt̃
solo ydote lingue sue. ydioma
lingue hebreē factus noīant. et nich
aliud. Iussit autē eos foras ex̃ co
cilium sc̃dē. Et ostendebant ad in
uicem dicentes. Qđ faciem̃ homi
nibz istis? Manifestū miracū q̃
fecerunt negare n̄ possum̃. s. ne
ampl̃ diuulget. minem̃ eis. ne ul
tra loq̃nt̃ in noīe h̃ ulli hoīum.
Et uocantes eos denuntiauerūt ne
oīo loq̃rentur. l̃ docent in noīe
ihu. Ad q̃s petrus et ioh̃s. Vos ip̃i iu
dicat an potius obediendū sit deo
p̃cipiti. an uob p̃hibentibz. q. d.
Erratis p̃hibentes q̃ d̃s p̃cipit. nec
estis audiendi. S̃ enī superior p̃cip.
et inferior iudicat. n̄ ē audiendū in
ferior. Non possum̃ que uidim̃ et
audiuim̃. n̄ loq̃. At illi comināt̃
dimiserūt eos n̄ audientes manus
in eos in iē p̃t p̃lin. Dimissi autē
reuerūt ad suos. in syon. et annun
tiauerūt q̃nta eis p̃ncipes sac̃dotū
et seniores dixissent. et q̃m eis respo
derant. Qđ cū audissent. unani
miter leuauerūt uocē dicentes. Do
mine q̃ fecisti celū et terrā. mare
et oīa q̃ in eis s̃t qui in sp̃u sc̃o p̃
os d̃d̃ p̃ns nr̃i pueri tuī dixisti.
Qđ tremuerūt g̃s et pp̃. m. s̃t et ania.

Assuetudo reges terre .i. p. .i. in u. a. d.
et aduersus .i. e. Conuenerunt enim inuicem
tate ista aduersus puerum tuum iherusalem.
qui misisti herodem et pilatum cum regibus
et populis israel. facere que manus tua et consilium
tuum decreuerit fieri. ne domine respice
imminas eorum et da seruis tuis et omni
fiducia tua loquens uerbum tuum. Nota quod
de hoc uerbo solet frequenter opponi iue-
nerit herodes et pilatus facere que manus
et consilium decreuerit. sed ad heredes duobus
libris. facere fieri. quod ipsi iuenerunt iherusalem
ad extendendam suam actionem. deus decre-
uit si illam passionem. quod actio illa
fuit propria passio bona. Cum oras-
sent mortem: locum in quo congregati et in-
termoti tamen missus est spiritus sanctus et re-
pletus spiritu sancto loquebantur uerbum dei
et fiducia. *Quod discipulis omnia erant communia.*

Et multitudinis edentium erat
cor unum et anima una. Quod quicquid
eorum quod possidebat aliquis suum esse dice-
bat. sed erant illi omnia communia et gratia
magna erat in omnibus illis. Neque enim
quicquam egenus erat inter illos. Quod
autem erant possessores domorum aut a-
grorum uendebant et ponebant pro-
portiones ad pedes apostolorum. Diuidebant autem
singulis prout cuique opus erat. Tunc ioseph
qui cognoscitur esse ab apostolis barnabas.
quod est interpretatum filius consolationis.
leuitus cyprius genere. et habens agrum
uendidit illum et posuit pretium ante
pedes apostolorum. Uide quod leuitus. cum
dixisset ne uideatur habere primum. quia le-
uitae non habebant hereditatem in
terra. additum est cyprius genere ut os-
tenderetur natus in dispersione et in-
ter gentiles. licebat ei primum habere et

et ad habendum uerbo bede super hunc lo-
cum et tenendum hunc fuisse totum
uermum pauli. non illi qui cum mathia
statuitur. quoniam cecidit scilicet mathia.
quod quidam arbitrantur ut dicitur beda
minus inuenientes quod hic barnabas.
ille barsabas appellatur. hic filius consolati-
onis. ille qui interpretatur. Unde
lucas non interpretum ne scientiam addi-
dit. ut hoc ad illum differentiam in-
sinuaret. *De anania et saphira.*

Videtur autem quidam nomine ananias
et saphira uxore sua noluit
esse in collegio iustorum. ut haberet nec-
essaria uitae. sed labore et ita licite uo-
luit sibi ad quodlibet probandum et cum uoluit
sed totum pretium agere uenditi proinde ad pedes
apostolorum non soluere uotum defraudandi. de pretio
agere ista uxore media parte reueruatur. re-
liqua ad pedes apostolorum ponere. Quod statim perhibens
perit et spiritu sancto. Ananias est interpretatus sathanas.
corruptum interitum et spiritu sancto: et seruasti de pretio agere: non est inquit
scrutatus corda. et potuit ostendere qui loquuntur hominibus. sed deo. quod
indatum. Audiens ananias haec uerba:
cecidit et expirauit. Notandum quod licet
in euangelio dominus dixerit. quod qui perierit
in maxillam dexteram: probe ei et aliam.
tamen in primitiua ecclesia quicquid exiit
uindictam. Quoniam enim promulgantur
leges. solent ad eas sanctiendas quae
uindictae exeri. ut rigore legis pro-
mulgate sanctae seueritas uindictae
et. Unde in initio legis nascentis pro-
collectione lignorum in sabbo lapidatur
homo. In initio sacerdotum duo fi-
lius aaron igne consumpti sunt pro
lato igne alieno. Sic ananias de-
fraudans de pretio agere: corruit et ex-
pirauit. proinde aliis inuitando

quia tam uelox uindicta magnum
timorem alius incutit. fact' e' eni' timor
magis in ois qui audiunt: et e' anticipa-
tio. q' soli uir' morte ante uxoris ge-
nitum pauci audiunt. Surgentes au-
tem iuuenes asportauerunt cadauer' et sepe-
lierunt. Et factum e' q' horarum tum spa-
tium et uxor ei nesciens intravit. Ad
q' petrus. Dixit in mulier sitans agrum
uendidistis: ad q' illa. et tanta. Ad q'
petrus. Quid utiq' uenit temptare spm
dñi? Ecce pedes eor' q' sepeleuerunt uiru-
tum stant ad hostium et deferunt. Et
de si uerbo breui claudens dicit. Non
eris. Quid enim sepelire mortuū ē. Confessus
corruit: an pedes ei et expirauit. q'
fuerat scia fraudis et intrantes iuue-
nes qui stabant ad hostium inueniunt
eam mortuam et exportauerunt et sepe-
lierunt ad uirum suū. fuit autē h' consue-
tudo hebreor' uxores sepelire iuxta ui-
ros. ut iunctione carnis. nullo seque-
tur pulvis: et q' mulier foetata ē de
costa uiri. *De uirtute miraculor' et*

ex manu aplos' sic petrus o.
bant signa et portenta multa in
plebe: et erant ois unanimiter impor-
tati salomonis. Nemo autē infideli-
um audebat se fide iungere illi. q'
terris erant exemplo ananie et au-
gebatur in dño edentium multa-
tudo. et ponebant in plateis infirmos.
in lectulis et grabatis. ut ueniente
petri uerba illi corpus obumbratq' li-
berarent ab infirmitatib' suis. q'
petrus priuilegiatus in miraculis: et ma-
iora legē fecisse q' x'. Et uide q' gra-
batum ppe dñi: lectissima paup'um
in q'bus nich' corporis substituit. s' tñ

supponit capiti substratum. *Sa in*

Exurgens *carcatio aplos' p.*
autē princeps sacerdotum et saducei
repleti sūt zelo: et iniectunt manū in
aplos. et posuerunt eos in publica carceri
a. i. in carcerem. Nota q' forte ē dñm
sic placere pncipi sacerdotum. hic dñs
singulariter q' forte uir eor' erat
mortuus. s. ananias. Vide q' q' sa-
ducei dicti sūt q' seducti. asedech qd
interpretat' fiducia. Vñ melchisedech:
q' rex iusticie. Usurpabant. et i' nomē
iusticie: cum eēnt in iusticia. Sic dñs sūt sa-
ducei. a sadoch sacerdote a q' instituit
salomon sacerdotum. ad abiathar q'
glorabantur de gñe ei. Isti sentie-
bant pncipib' sacerdotum in psecu-
tione aplos'. q' p'ocabant resurre-
ctionē qm ipi negabant. Angls
autē dñi p nocte aperuerunt ianuās car-
ceris et educentes eos dixit. Ite et loquā-
mini in templo plebi. oia uerba uite s. h'
uite xane. qd addē nō sunt nēcūm.
q' iam famosa erat secta xanorum.
Non ē autē intelligendū anglm a-
puisse ianuās carceris. s. qd dñm ē a-
peruerunt: sic accipiendū ē. Ac si dñs
ita eos educens: ac si ianuę eēnt ap-
te. Credendū ē iuxta qd tradunt sc'
clausis ianuīs eductos eē eos de car-
cere. qd factum ē ad eor' confirmationē et
iudeor' fluctationē. Nam qm hesi-
tauit thomas x' in carcere et ossib'
clausis ianuīs ad discipulos intrasse
ē se ipm uidat clausis ianuīs de
carcere eductum eē. Iudei q' dicen-
tes corp' x' furto sublatū de monu-
mento. q' furto dicit aplos' eductos eē
de carcere clauso. Iuxta pceptū an-

geli apli intuerent dilucto in templu
et docebant plebem. qd pcepit angls
ut predicarent in templo. in loco ce-
lebrationis a sacerdotibus frequentato.

Adveniens autem princeps sacerdotum
et qui cum eo erant vocaverunt
cunctum ut deliberarent quod faciendum
esset de eis. Ad hoc enim missi fuerant
in carcerem. ut ad iudicium haberent.
et misissent ad carcerem ut adducerent.
Cumque reversi essent ministri: renunti-
averunt eis. sic inveniunt dicentes.
Carcerem invenimus clausum est omni
diligentia et stantes ad ianuam co-
des. aperientes autem: neminem intus in-
venimus. Ut autem audiret hos sermo-
nes magistratus templi et principes
sacerdotum. id est potentiores et sapien-
tiores ambigebant quoniam hoc factum esset.
Et ecce quidam adveniens dixit eis. in-
trate quos posuistis in carcerem: stant in
templo et docent populum.

Tunc abiit magistratus cum
ministis. id est principibus sacerdotum. et
est magistratus singularis nominis et eodem
in impeditur. scilicet secundum gentem et adduxit
eos secundum iuramentum. non audens eis violentiam
facere pro populo: qui fauebat eis et sta-
tuerunt eos in concilio. et ait illi prin-
ceps sacerdotum. Precipiendo pre-
cipimus vobis auctoritate pontifi-
cali ne docetis in nomine isto. id est in no-
mine ihesu. Et ecce repleti sunt ierusalem
doctrina vestra. Numquid vultis in-
troducte super nos sanguinem horum?
id est sanguinis iudicium. Quia nunc
quod arguitis nos quod eos sanguis
innocentis: predicando cum innocen-
tem quod depernavimus. Et responde-

runt unanimiter omnes apostoli exultatione
et zelo. non patientes unum personarum loqui.
obedire oportet deo magis quam hominibus. Deus
patrem nostrorum suscitavit ihesum quem vos in-
terministis. suspendentes in ligno. et
exaltavit illum ad dexteram suam. et non
testes sumus horum verborum et spiritus sanctus quem
dedit non solum nobis sed omnibus obedien-
tibus. In quo: ad penitentiam provocat.
Ac si dicat. et vobis: si vultis obedire.
Et audientes: dissequuntur cordi-
bus suis. **De consilio gamaliel.**

Tunc surgens in concilio quidam
phariseus nomine gamaliel. legi-
doctor. honorabilis universae plebi. precepit
ut ad hoc admovent. iste gamaliel
ut dicit clementis in epistola quidam fuit
discipulus apostolorum. sicut nicodemus. et de
consilio apostolorum erant inter iudeos qui
sepe mitigarent furor. eorum: ad-
versus eos locutus est gamaliel in
concilio in hoc modo.

Numquid istis attendite vobis quod
facturi estis. scilicet hominibus istis. quod dicit.
Non debetis subito iudicare. sed ex-
pectate. quia si opus eorum est opus finis hominum:
per se destruetur. Si autem est opus dei: stabit.
nec poterit destrui. et hoc ostendit ex-
emplo duorum. scilicet theode et iude galilee.
Teodas magister ut tradit iosephus dice-
bat se prophetam ad eum persuasionem multam
veniens omnibus suis et sublati exurbe
factatibus venerunt ad ripas iordanis.
et promisit se facturum. periculum ut
divideretur iordanis et transirent sicco
pede. sic transierant filii israel. et dum
expectarent introitus illo. superveni-
ens procurator perdidit furem: et multi-
tudine equum multos ex eis occidit.

et cap ipi theode: ierosolimā reporta-
uit. *De iuda galileo q negabat tbuta cesa-*

ost hunc gta ri soluenda.

Put iudas galileus. in dieb; pro-
fessionis. i. descriptionis gñal: ab
augto fte. qñ unusq; soluent ce-
sum capitis. pteba. tur se sub-
ditum romanonmpio. Iste iudas
galile fuit. esseul gñe. i. ut tradit
iuseph p suadebat iudis. ut nega-
rent tbuta romanis. asserens eos
q decimas i pñcias deo solvebant.
ñ debere solue tbuta hōib; i pua-
luit h ei doctrina in tm. ut pha-
risei i magna ps ppli quererēt ab
ipō dñō. an soluendum ēē tbutum
cesari. Postea pūt ipē i qñt ei sen-
tēt. Conlēterē g ex hortatōni ga-
malie. i. uocantes aplos: flagella-
uerūt eos. i. flagellatos: dimiserūt.
phibentes sub omīnatiōne moras
ne ampli loqrent: in noīe ihu. Et
ibant apli a spectu oculi gauden-
tes. qñ digni habitu sūt p noīe ihu
omēliā paty. Ecce qñ erat iam
in eis robur fidi. qñ ñ ub phibi po-
tant. ñ flagell. i. ñ desistunt. pmo
ñ phibiti. m flagellati. *De tñ immu-*

is dñs ut. Cui rationis gtoy dñs.

cente nūo disciploy. i. xanoy q eo
tpe dicebant disciply. fcm ē immur-
groy. i. aduenay gentiliū in ciui-
tate iusanuū. i. iudeoy. q fuerat
in dispñone naty. int gcos nūti.
Adūsus hebreos. eo qd despicent eoy
uidue in ministio cotidiano. qñ u-
due hebreoy erant magis pte. i. io
aliis pferebant. in dispensatiōne
ad ministratiōnis cotidiane. i. p m-

tti tā immur: dupli. t q uidue g-
toy in cotidianū ministeriū ñ ad-
mittebant. t q in ministerio coty-
diano nūti grauant. forte fa-
ciebant eas focarias. i. hñi uilia ad
ministrare. Videntes aū apli tā
murmuratiōne oīa p administra-
tiōne uiduay qñ io nette erat
ad ministrare. qñ ñ poterant ipi
adh sufficere ut singlis distribuēt.
uocantes multitudinē dixerūt.
Non ē equū de reliquēre libum di-
ministrare mñis. Considerate g
fcs uiros ex uob boni testimonij
vñ. plenol spū scō i sapia. qñ oīa
tuam sup h op. ut ipi ministrent.
pñt ministrib; nol ū oīom
eo pñcatōi uocabim. i. placuit ser-
mo iste multitudini. i. elegerūt. vñ.
stephanum. s. i. philipp. i. pchorij.
i. nichanorē. i. timonē. i. parmenā.
i. nicholaū aduenā antiochenū
q sol dictus ē aduenā. l. q sol erat
aduenā. l. q nobil erat fctus. dñs
aduenā. qñ alieni. hos statuerūt
illi q elegant an spectū aplorū.
i. orantes apli imposuerūt eis ma-
nus. hoy uicem hñt in ecclia archi-
diaconi: ppea instituty. ut portet
pond negotioy. ut epi libi uacēt
doctne i oīom. S; epi nñi tps q
dephendēt archidiaconos in hñi
ministratiōe mñi tñm pfectos p-
uida qdam cautela dant opam
huic opatiōni. i. ministratiōni. i.
uide q q apli orantes leguntur
manū imposuisse. io in ordinatio-
nib; fecerunt ordinatiōnes. hac
i auctoritate in qñda ecclis manū

imponunt. diaconibz inordinati-
one. Q' aũ man' eis n' inponit secũ
hñt auctoritatem bede. Qd' autē
dñm ē r orantes inposuer' eis ma-
nus. vñ intelligend' ēē scdm p. qz
eodē p'ea ordinauer' ministrs
sac' altaris. r dñici sanguinis. r tñ
eis man' inposuer' . Vñ r sac'dotz
bz ē ordinant' man' imponunt.
Verbum dñi cecbat r multiplica-
bat nñs discipuloy in ierlm. Mul-
ta r turba sac'dotũ obediebat fi-
dei. *Al' disputabant iudi i ste*
r stephan' plen' phariseos.
gĩa r fortitudine faciebat
p'igia r signa magna in ppl'o.
Surrexer' aũ quidā de signago
libtinoy a regione sic dictoy l' liby
noy. i. manu missioy. q' ē p' fuisse
serui. p'ea fũant delibitate donaty.
r i de seruii rōtione fuer' q' p'mo
relatũt fidei x. r ciuēnsiũ a ciuēns
ciuitate. r eoy q' erant acilicia r a-
sia minori. q' i p'xte sē disputante
ē stepho. r n' poterant resistē sapie
r spũ scō qui loq'bat' in eo. Tē mē
dixer' duos falsos testel qui testifi-
carent eum dixisse blasphemiam
in dñm. r in moy sen. r i mo-
uer' plebē r seniores. r scbas. r ad-
dixer' eũ in iohũ. Et surrexer' duo
falsi r dixer'. homo iste nos
cessat loq' adũsus loc' sc̃m. r moy-
sen. a. d. dethi templo r legi. au-
diuim' eũ dicentē qm ihe. naza-
ren' destruet locũ istum. r muta-
bit iherosolē. q' tradidit nobis
moy ses. r oĩ qui intuebant' eũ
sedentes in iohio uidebant fac-

em ei q' faciem angli. r dix' ad eum
pnceps sac'dotum. Sumq' h' ita
se hñt ē tē aggressus ē hñt steph fa-
cere gñdē sermonē. Et qz argueba-
tur de blasphemia in dñm r in mo-
ysen. iō p'mittet in pncipio sermo-
nē iñdationem dñi dicent. Dñm q'
locutus ē p'ibz r p'p'is ē dñm ma-
iestatis. r statim gl'e. ascendit ad i-
mendationē moy si. inchoans ab
aktion. s. a iñdatione p'm aq'bz de-
cendit moy ses. Inchoat ita. ab ha-
braā. qñq' eg'ssus de caldea uenit i
mesopothamiam. r in in carra r
in in iudeā. *Narratio stephani.*

Qui inquit p'et r fñs audite.
Dñs gl'e apparuit p'ri urō hab-
ham ē ēē in mesopot'ha. p'usq' mo-
reretur in carra. Et dixit ad illum.
Exi de tra tua r de iñnatione tua. r
tercium addit in genesi. s. de domo
p'ris tui. s. astepho p'mittitur q'a sci-
entibz loq'bat'ur. Ioh' hystoria hñt
tamg. l' mñt q' notam. S; uidē ob-
loqui libro geneos l' dñt mñt. q' p'e
montē p'ris. s. thare dñm fũt h' abra-
he. de quo stat q'a mortuus ē in
charra. ũ r fili cum eo habitauit et
ita dñm ē in charra. Qd' ē g' q' hñt
dñt p'q' moraret' in charram potuit
ei ubiq' dici. l' ũ dñt r dix' ad illum.
supple p'ea in charra. S; siue in me-
sopot'ha. siue in carra. siue in iubi-
q' dictum sit. quō dñm ē ei. exi de
tra tua. Sumq' ita gñerat de caldea.
utiq'. S; adhuc ibi tenebant' spe. r
desidio redeundi. Preceptũ ē g' a
ut gñeret mñt. q' iam gñerat corp'.
Vñ p' dici q' mesopot'hamia r car-

ram in caldea se. Et ita egit de caldea
.i. de qdam pte caldee uenit in meso-
pota. in alia ptem s. caldee. i. in
uenit in carra. que adhuc erat in
mesopotia. Te gnt de tra caldeor. i.
de mesopotamia qum ad h q intllt
bis dcm ptea uenit in carra. i. inde
sile. de carra. Pqm mortuus e pr
ei tntulit eu ds interia ista. in qua
uos habitatis. l. t gnt de tra calde-
oru mte. i. m. i. demu. s. p deponem
illi uoluntatis. p morte pris tntla-
tus e mtram istam. t si intelligat
dem tm in carra. plane legi. s. lnt-
am. Et uide q qa in hebreo hr de
hur caldeoru. i. de igne caldei enim
igne adorant. i. p igne trahiebant
puulos suos. sic nos thiam p aqs
bapt. i. tradunt hebrej. qd qd tha-
re i filij ei cum eent in caldea. no-
lebant adorare igne. i. pecti se a
caldeis ignem i obustus e ara frat-
abrahe. abraa u a dno libat. Vnde
sepe dictum e ei a dno. Ego sum ds
ds tuus qui eduxit te de ur caldeor.
Pqm au libat e cu pre suo thare.
i. nachor frt i loth nepote i tota
familia uenit in carra. i. in p mor-
tem pris ibi remanente frt nachor.
ueni in iudam. i. n dedit illi ds
heditate mea. nec passum pedis i.
n i minima pte. i. nich ibi posse-
dit. n titulo ptonis. Speluncam
eni cu ag n heditate pcedit. s. p-
cio emit. ab effron filio seor ethe.
s. repmisit dare illam in heditate
semini ei p ipm. t n habet filium
dicens. Et sem tuu acola. i. pegnu
in terra aliena. tct. i. xxx. annis.

et in pte h tempis subiciunt eos
seruituti. i. male tractabunt eos e-
gyptu. q. t. xl. iii. annis fuerit i
seruitute egypti. i. genti cui seru-
erunt. ego iudicabo die dnt. i. p h
gabunt i deseruiert in in loco
isto. sic ordinata structione lnt.
nil scrupuli surgit in. Hos qd n
gentos triginta annos coputat
rabai a die qua fca e h pmissio
abrahe. usq. ad egsum de egypto.
to. a tpe naq. pmissionis fca habe-
usq. ad ingressum iacob i egypt-
um. fluxit. x. xl. anni. i. ab in-
gssu ad egsum totide. Sic raba-
nus cui ssonare uidet apls dices.
qd p quadringentos i triginta annos
fca e lge. *Adhuc de eod amoz opu-*
Ieda i aug. qd dcm ratione
e in ysaac. uocabat e sem
adherentes huic libo. oputano
ccc. i. triginta annos a natiuita-
te ysaac. usq. ad morte. i. regu. s.
seon. regis amozor. i. os regis
basan. psequit ex in stephe bunt
historiam. Et dedit illi testam-
tum cuncationis. i. genuit y-
saac. i. cuncidit eu octauo die.
Ysaac gen. iacob. Et iacob xii. pi-
archas. i. patarche emulantes io-
seph. uendiderit eu in egyptu. i.
negotatoribz q tntulerit eu in
egyptum. qd breuit tntit. i. erat
ds cum eo. i. eripuit eu ex oibz
tbulationibz ei. i. dedit ei sapia
i gram. in aspectu pharaonis
regis egypti. i. struit eu ppositu
se egyptum. i. se oem domu su-
am. ptea fca e famel munuer-

habot

sa terra: et audient iacob fruentij
et in egypto: primo misit filios. p^{er}ea
ipse cum. lxx. v. annis descendit
in egyptum. Veritas h^{ab}e^t s. lib^{er}u
genesios. q^{ui} est lxx. vi. aⁿn^{is} int^{er}it: et
si putentur ip^si iacob et ioseph e^{ss}e
duob^{us} filiis n^{on} s^{ed} n^{on} lxx. Lucas add^{it}
v. per anticipationem putant nepo-
tes ioseph. sequit^{ur} p^{er} edicionem. lxx.
que magis erat au^{tem} dentica. q^{ui}m
n^{on} sequeretur: forte min^{us} credet. ei. et o-
pus ei suspectu^m h^{ab}etur. Et defunct^{us}
est ip^se iacob in egypto: et p^{re}sent^{is} n^{ost}ri
s. xii. patriarche et t^{ra}nslat^{us} s^{ed} in sichem.
h^{ic} de solo ioseph leg^{itur} q^{ui} filius isrl ad
ei^{us} petitionem ossa ei^{us} de egypto t^{ra}nsu-
ler^{et}. que et p^{ro}ph^{et}asse leguntur: et se-
puta s^{ed} in sichem. Q^{ui}d est g^o q^{ui} p^{ro}ph^{et} dic-
tum est t^{ra}nslat^{us} s^{ed} in sichem. Creden-
dum est ut dicit beda: stepho. crede-
dum est ieromimo. q^{ui} in historia pau-
le dicit eam t^{ra}nsisse p^{ro}sichem: et ibi in-
venisse sepulc^{rum} xii. patriarchar^{um}. Pri-
mo g^o t^{ra}nslat^{us} s^{ed} in sichem: et in posi-
ta s^{ed} p^{ro}ph^{et}a in sepulc^{rum} q^{ui}d emittit abra-
ham. p^{ro}cio argenti a filiis hemor
filii sichem: in spelunca. s. duppli-
ci. q^{ui}m emittit q^{ui}ngentis siclis. ab
effron filio seor et heo. s. in abrahamio.
u^{bi} sepultus est adam: est eua. ysa-
ac: cum rebecca. abraham est sarra.
iacob cum lia. S^{ed} q^{ui}d est d^{icitur} est in
sepulc^{rum} q^{ui}d emittit abraham a filiis emor
filii sichem. est s^{ed} iter abraham emisse
sepulcrum. ab effron et heo. Ideo
sic s^{ed}struunt q^{ui}dam l^{it}eram. t^{ra}nsla-
ta s^{ed} in sichem. sichem dico est p^{ro}ph^{et}a a fi-
liis emor filii sichem. S^{ed} q^{ui}d est q^{ui}d d^{icitur}
emor filii sichem est s^{ed} iter sichem

fuisse filium emor: potuit e^{ss}e. q^{ui} fu-
erunt duo sichem. quor^{um} alter d^{icitur} ali-
ca pater emor. alter in genesi filii ei^{us}.
Et ita ordina s^{ed}structionem. ut iungas
p^{ri}ncipiu^m sermonis et finem: hoc mo-
do. A filiis sichem filii emor: et ita hic
locus s^{ed}gruit libro genesios. Ut g^o
o^{mn}is excludat^{ur} dubitatio. ita s^{ed}struat^{ur}
l^{it}era. t^{ra}nslat^{us} s^{ed} in sichem. sichem dico
est p^{ro}ph^{et}a a iacob. s. a filiis sichem filii
emor. ac si d^{icitur} est in illam sichem q^{ui}m
emittit iacob. n^{on} abraham: unde p^{ro}ph^{et}a po-
sit^{us} s^{ed} in sepulc^{rum} q^{ui}d emittit abraham ab
effron et heo. s. in abrahamio.

Postea redit stephe ad ordinem
h^{is}torie. quia q^{ui}dā in digress^{us}
fuerat et r^{ed}uatur ei q^{ui}d d^{icitur} est. p^{ro}ph^{et} h^{ab}
erit et deseruiert in loco isto.
Cum aut^{em} appropinquaret t^{em}p^{us} rep^{re}sen-
tationis. creuit p^{op}ulus et multiplicatur
in egypto. quo ad usq^{ue} surrex^{it} ali^{us} rex
in egypto. ignorans b^{en}eficia ioseph
et immemor b^{en}eficio^{rum} ioseph. hic
affligit p^{ro}ph^{et} n^{ost}ros precipiens necari
puulos n^{ost}ros: et eo t^{em}p^{or}e quo dedit e-
dictum occidendi puulos. nat^{us} est
moyses et fuit g^o deo. Ecce q^{ui}m des-
cendit ad m^{un}dationem moysi q^{ui} ar-
guebat^{ur} blasphemasse in ei^{us}. Q^{ui} cū
n^{at}us est est t^{em}p^{or}e in s^{ed}ib^{us} in domo p^{ro}ph^{et}is
sui p^{ro}ph^{et} est in flum^{ine} et sustulit eum
filia pharaonis que ueniat ad flum^{ine}
ut lauaret^{ur}: et enutrit eū sibi in
filium. Et enutrit est moyses omⁿⁱ sa-
p^{ient}ia egyptior^{um} et erat pot^{er}as s^{ed} et op^{er}i-
bus suis. i. eloq^{ui}is et fortis. Cum aut^{em}
estet xl. annor^{um}. uisitauit frat^{es} suos
filios isrl. intra iessen. u^{bi} occidit egyp-
tium: r^{ex}at^{us} est cū hebreo. putant

fr̃s intelligere sicut ip̃e intelligebat:
in sp̃u. q̃d p̃manum illi dñs filios
isrl̃ amant egyptoy ēē libatū. At
illi n̄ intelligerunt. et cum seq̃a die
ueller reconciliare duos hebreos r̃p̃ā
tes qui iniuriā faciebat atq̃ repulit
eum dicens. Qs te constituit p̃ncipē
et iudicem s̃c̃ nos? Hūq̃d uis me
interficere sicut eri interfecisti egyptiū?
Q̃ audito: t̃m̃s sibi moyses fugit i
t̃ram madian. ū de sephora filia sac̃
dotis madian q̃m̃ dixit: duos geñ
filios. expletis aut̃ annis xl. apparui
te illi d̃s: in deserto montis synai.
cum uinaret g̃gē ad interiora deser
ti: in rubo. et t̃c̃a ē uox dñi ad eū dicens.
Ego sum d̃s p̃m̃ ũroꝝ et t̃c̃metēs
ē moyses. Dixit aut̃ illi d̃s. Solue
calciamentum de pedibz tuis. loc̃ enī
in quo stas terra sc̃a ē. Ṽt̃oi afflic
tionem p̃p̃li mei qui est in egypto.
et gemitum eoỹ audiu. et descendi
libare eol et n̄c ueni mittā te in egypt
um. h̄c moyses q̃ negauerat dicen
tes. Qs te constituit p̃ncipē s̃c̃ nos?
misit d̃s p̃ncipem et redēptorē eoỹ
deseruntate egypti. ē manu. i. ope.
et auxilio ang̃li. qui apparuit in
rubo. hic eduxit eol faciens signa
et p̃digia in terra egypti et in mari
rubro et in deserto annis xl. s̃c̃ mo
yses dixit: filiis isrl̃. P̃pham inuē
tabit uob̃ d̃s de fr̃ibz ur̃is. ip̃m
tamq̃m me audietis. hic ē q̃ fū i
eccl̃ia. i. in p̃gregatione p̃p̃li isrl̃. in
solitudine sinai. ē ang̃lo q̃ loq̃ba
tur ei: in monte. i. ē p̃r̃ibz n̄ris q̃
accepit ūba uite dare uob̃. cui no
luerit obedire p̃r̃es ur̃i. s̃c̃ repulerit

euū auersi sunt cordibz suis in e
gyptum. ad aaron dicentes. fac no
bis deos qui p̃cedant nos. et faciet
utulum et hostias ei obutere. p̃c̃
ea q̃ dicebant eum depuare. loc̃
sc̃m̃ subdit de inuocatione tabna
culi. q̃ d̃m̃ ē tabnacuū testimo
niū et q̃ in eo erat arca testimo
niū et quia in aū foret tabnacu
cause subte ũt̃ibz diffiniebant.
Tabnacuū inq̃r̃ testimoniiū t̃c̃ ē
patribz et ur̃is: in deserto. sicut
disposuit d̃s loq̃s ad moysen. ut
faceret ult̃ et formam q̃ uidat in
monte q̃d habuerat p̃r̃es n̄ri usq̃
i diebz d̃s. i. diebz aū salomonis ip̃
lum tabnacuū successit. p̃r̃ea in
cepit eol arguere p̃q̃ purgauit
se acimne sibi a falsis testimoni
is obiecto. dura inq̃r̃ ceruice et in
circulif cordibz et auribz uol sep̃
sp̃u sc̃o resistit. sic et p̃r̃es ur̃i.
quem p̃phaz n̄r̃i s̃c̃ p̃secuti p̃r̃es
ur̃i: hoc audientes dissectabant
cordibz suis et stridabant dentibz
in eum. *De lapidatione stephani.*

Cor̃ aut̃ ēē steph̃e plenus
sp̃u sc̃o: intuenti in celū in
uit gl̃am d̃i et ih̃m in forma
humana stantē a dext̃is dei. St̃as
apparuit ei crucif̃x̃. n̄c̃tubaret
lapidant̃. lo enī ip̃o quo stabat:
se p̃atum ei subuenire monstra
bat. q̃ stare pugnantis ē. et ad
iuuantis. Ecce inq̃r̃ uideo celos
ap̃tos et filium hoīs stantē a dext̃
ris iūctis dei. T̃c̃ exclamantes
uocē magna clausit̃ aures su
as. q̃i abhorrentes audire bla

famiam. Et impetu fecerunt unanimi-
 ter in eum: et eicientes eum extra ciui-
 tatem lapidabant. in hoc scdm le-
 gem se agere arbitrabantur. qd & legem
 blasphemum educebat ex castra: et ibi
 lapidabant eum uniuersus populus. Et
 testes duo s. falsi qui pmi s. legem
 tenebantur lapides pice. quia in
 lege dcm e de blasphemio pma ma-
 nus testium lapidabit eum. deposu-
 erunt uestimenta sua. ne in qua re-
 tur tactu illi. sed pedes adolecen-
 tis q uocabatur saul. Pterea uocatus
 e paulus. cui teste beda. in hoc ds
 misericorditer prouidit qd n e man ei
 sanguinem innocens polluta.
 s. tm in seruauit lapidantium ue-
 stimenta: et stetit eis. Vn tamq dig-
 nus morte paret n ds pgram ei
 penitentia insinueret. Lapidati-
 unt g stephnm inuocante et dice-
 tem. Dne ihu: accipe spm meum
 sicut i x ait. Immanitas. com. l. m.
 Positis au genibz clamauit uoce
 magna dicens. Dne: ne sta. illi h
 p. qz. nel. qd. fa. Multi em ex eis
 ipm occidendo estimabant se im-
 ple legem. uix q dnt praxerant.
 Venit hora ut omis qui interfice-
 uos arbitrabatur se obsequium prestare
 deo. Et e hoc dyast obdormiuit
 in dno. Et facta e persecutio magna
 in ecclesia. q erat ierosolimis. qz occi-
 so beato stepho uno de pncipibz
 ecclesie: et qm pncipio. vii. diaconorum.
 cepunt alios pseq grauius in tm
 q os discipuli pter aplos q ut pa-
 stores ggis ecclesie erant stantiores.
 dispersi s. p regiones iudee et sama-

rie fugientes a facie persecutorum. itaq
 pcepit dnt. si uos persecuti fueritis in
 una ciuitate fugite in alia. Cura-
 uerit au stephnm uiri timorati. i. in
 xta more terre diligent cura adhi-
 buerit sepulture: et fecerit plandum
 magnum sup eum. Tc apli pruden-
 dentes q ad gentes impetrari eant
 tnti pudentes fidelibz q erant
 in ierlm remansuri: ordinauerit
 iacobum alphi epm ierosolimo-
 ru et imposuerit ei man petri et ia-
 cobz et iohes. io n apacionibz qm
 tbz epis. epe hodie s. scitur. *De sa-*
aulus u deuastabat ecclesiam. lo.
Sam discurrens p domos trahens
 uiros ac mulieres: et detrudens in car-
 cerem. nemine tm occidebat dno cu-
 stodiente man ei. ne sanguine in-
 nocentium polluerent. Q au disp-
 si fuerant pnsibant de loco ad lo-
 cu euangelizantes ubi dei. in cho-
 rum qz disp. stantes in p dicatione
 euangelij. Philipp au diaconus
 scds a stephano descendens in ciuita-
 tem samarie p dicatione ibi xpm. et
 intendebant tbe unanimiter his
 q a philippo dicebant uidentes mi-
 racula que faciebat qa multos de-
 monacos libabat. multos paliticos
 sanabat et claudos erigebat. Erat
 au ibi simon mag. seducens gen-
 tem. cui ascultabant omis animi-
 mo usq ad maximu. qz magicis
 artibz multa faciebat. Vn dicebat
 ipm ee di utute magna. estiman-
 tes ee ppham. l. angelu. l. dei filiu.
 qa inter eoz deitauat. i. magicis
 artibz subutat. Eiqz crederent

philippo euangelizanti de regno dñi
in nocte x. baptizabant uiri et mu-
lieres. et simon simulauit se edere.
et baptizatus ē. Vident enim phi-
lippum facere miracula quia et quā-
ta ipse facere non poterat. si ita facile
putauit ex quodam indulta fieri.
Ideo sicte baptizat ē ut familiaris
ei adhereret et adhaereret ante quod simili-
a ipse faceret. *De simone mago.*

Cum autē audissent apostoli qui e-
rant ierosolimiti quod receperat
samaritanam subum dei. miserunt ad
eos petrum et iohannem. qui tunc ueni-
sunt orauerunt pro ipso ut acciperet
spiritum sanctum. uisibile. quod forte nōdum
fecerat. Hic enim in quibus illorum
ueniat. i. uisibile descendat. Istas
enim quia inuisibiliter spiritum sanctum ac-
cipiant. cum baptizati essent in nocte
domini ihesu. et imponebant manus
super illos et accipiebant spiritum sanctum.
ita quod uisibili signo ostendebatur
cum linguis omnibus loquerentur.
Constat hunc philippum fuisse dia-
conum non apostolum. quod tamen uidetur ex glo-
sa sancti mathie quia manuum im-
positio seruabat apostolis. quod per se reserua-
tur hominibus solis eorum uicariis. i. episcopis.
qui manus imponunt et fratrem li-
munt in confirmatione. u. dāt spēs
scilicet. ad robur. Si enim philippus iste
apostolus esset. statim baptizatis manus
imponeret. non alios alios expectaret.
Cum autē symon uidisset quod per impositionem
manuum apostolorum daretur spiritus sanctus. putans
ex quodam indulta hoc ab eis fieri
et hanc posse ab eis potestate parari. ob-
tulit ei pecuniam dicens. Dāte mihi

hanc potestatem ut cuiusque manus
imposuero. accipiat spiritum sanctum. et
sic uoluit emere hanc potestatem
adulterum. Ad quod petrus. pecunia tua
a te sit in portione. quod sepe disting-
ne uideatur imitari pecunie. Pe-
cunia tua a te sit. superle dicens te
impositionem. et imponendo putat im-
positionem pecunie tua a te sit. i. pecu-
niam tuam habes. et per penam eternam
luas. Sed et suam maledictionis
proferat. si ex uoto ultionis. si iurati-
stiae in ea praeputat. Non est ubi
parat in sermone isto. ut ad manum
uiam tuam impositionem dēt spēs scilicet.
Cor enim tuum non est rectum coram domino.
Penitentiam itaque age. ab hac neque-
tia tua et roga dominum ut si forte re-
mutatur et hoc cogito cordis tui.
Intelle enim amaritudinis et obli-
gatione iniquitatis. uideo te et. Si-
ebat petrus in spiritu penitentiam non
acturum. sed alio eum exhortari e-
rat ei officium. Symon autē sciebat
se indignum a deo gaudere. no-
luit orare. sed ait apostolis. Pretamini
mihi prout uicem ueniat si me
horum que dixistis. Petrus uir et iohannes
redibant ierosolimam et multas
civitatem samaritanorum euangeli-
zabant. *De philippo et eunice.*

angelus autē domini locu-
tus ē ad philippum dicens.
Surge et uade ita meridiana
ad uiam quod descendit ab ierusalem
in gazam. i. in affricam. quod dicitur. Na-
de ad uiam per quam a ierusalem per gazam
descendit in affricam. h. s. Gaza de-
structa ē. Vnde enim Gaza que olim

erat tñmū cananēorū uxē egyptiā.
destructa erat: et loco ei edificata a
liarū surgens abiit. Et ecce uir ethi-
ops eunuchus potens in domo canda-
cis regine qui erat sup̄ ol̄ gazas ei.
Erāt nūc consuetudo eunuchorū custodi-
re thesauros potentū. uenerat ad-
orare in ierlm̄. et ut tradit in alijs
hystorijs p̄uī miserat multa dona
tēplo in ierlm̄ candidas. regina ethi-
opū. et uide q̄ ol̄ regine ethiopū dice-
bāt regine candidas. sic romani ip̄sore di-
cesaret. nec habebat regim̄ regio **cebat**
illa n̄ a feminabz. Cūq; rēteret
ethiops ille sedens sē currū et legēs
ysaiam p̄pham dīx̄ sp̄e philippo.
accede et adiunge te currū. Accedēs
aū philippus audiū eum legentē
ysaiam p̄pham et dīx̄. Putas ne
intelligis q̄ legis? At ait. Et qm̄
p̄sum si n̄ aliquis ostendit mē?
Et rogauit philippū. ut ascenderet
et sederet secū. Erat aū loē sc̄pt̄e qm̄
legebant. q̄ dñō p̄curante sic legen-
dus occurterat. Tāq; ouis ad occi-
sionē ductus ē: et sic agnū corā tondē-
te se sine uoce: sic n̄ apparuit os
suum. Respondens aū eunuchus
philippo: dixit. Obsec̄ te ut dicas
de quo p̄pha hoc dīx̄. de se. an de
alio aliq;? Ap̄iens aū philippus os
suum. et incipiens a scriptura bat.
de q̄. l. requēbat. eūnglīzauit illi re-
sum. et dum uir p̄uā. ueneret ad
q̄dam aqm̄. et ait eunuch. ecce aq̄. q̄s
phibet me baptizari? Ad q̄ philippus.
Si sc̄is ex toto corde. licet ē bap-
tizi. Ad q̄ ille. Credo dei filiū ēē
ih̄m. Et uide q̄a ē in sp̄u uidet phi-

lippus eunuchi fidem. uoluit tñ ab
eo extorq̄re cōfessionem manifestam.
uolens eum subito baptizare. ut da-
retur exemplū baptizatis et baptizan-
dis. interrogandi et ostendendi. Vñ ho-
die cum q̄dā dilatione et p̄tatione
scrutiniōz celebrat solenne baptis-
ma. in sabbo paschali. q̄a incipiunt
scrutinia in media q̄uagesima. ab
ea die q̄ cantat. dum sc̄ificatus fuero.
Tunc iussit stare crum. et descende-
runt ambo de cru. et baptizauit
philippus eunuchū. Et ē ascendisset
de aq̄. sp̄e dñi rapuit philippū et
ampli n̄ uidit eum eunuch. s. ibat
p̄nam suā gaudens. Philippus aū
inuentus ē in arcto. et p̄nsiens eūng-
glīzabat cunctis ciuitatibz donec
ueniret cesareā. in q̄ ciuitate domus
habuisse leḡt. ē usq; hodie apparēt
uestigia. n̄ n̄ et cubiculū. un. filiarū
ei uginum p̄phissarū. H̄c redit hys-
tona ad ordinē suum. p̄sequens de pau-
lo et r̄nuat ei q̄ sup̄ dēm ē. Saul
deuastabat eccliam. q̄ enī dēm ē phi-
lippo et de cōsione eunuchi: q̄i in-
cidens fuit. **De cōsione pauli.**

Saulus adhuc spirans minas
et cedis in discipulos dñi. et ad-
huc eis cōmunans et in eos aspirans.
et adcedem eorū aspirans. accessit ad
p̄ncipē sacerdotum zelo furorū eum
cōtate. et petiit ab eo lictas ad sina-
gogas iudeorū q̄ erant damasci. n̄
ei auctoritate si q̄s inueniret da-
masci. h̄ uir uiros et mulieres uin-
ctos p̄ouēet ierlm̄. et ē iter faceret. et
tigit ut appropinquaret damasco. et
subito cōfulsit ei lux de celo: et ca-

dens interra audiunt uocē dicentē
sibi. Saule saule: qđ me psequis: i.
in menbut meis: Qđ ait. Qs es dñe?
an dñs es an angls? Ego inqt sum
ihc nazaren qđ tu psequis. Durum ē
t̄ i stimulum calcare. i. potentiori
rebellare: i. tremens ac stupens dix.
Dñe qđ me uis face? At si dicer. uo-
luntatem tuā in dica m̄. qđ psto
sum t̄ obedire. ad qđ dñs. Surge i
ingredere ciuitatē i dicit t̄ qđ te o-
preat face? Viri autē qđ comitabāt
cum: stabant stupe fct. Audientes
qđe uocē ipi pauli. n̄ ei qđ loqbat̄ ē
eo. Feminē autē uidentes. iuxta qđ
ipe paulus infra dicit. Qđ me erat
lumen qđe uideb. uocē autē ei nō
audiebat: qui loqbat̄ me. Et sur-
rexit de terra i apertis oculis: nich u-
debat. fcs ē cō corpe qđ primo fuerat
cō mēte. Ad marī autē illum tra-
hentes manibz. s. suis. marī ei tene-
tes. i. qđ oculum ducentes. induxerūt
eum damascū: i. erat t̄b dictz n̄ u-
dens. neq; manducans. neq; bibens.
Inq̄ t̄duo dicit a spū scō didicisse
eūglm. Vñ gloriatur in eplā ad ga-
lathas. se n̄ habuisse hōiem ma-
gistrum dicens. Hec ab homine
accepi illd n̄ didici. s. p̄ reuelationē
ihū x̄. Imponebat enī ei apseup-
do qđ edocē ēēt ab anania. n̄ spū
scō. Vñ uocabant eū aplm ana-
nie. Hec te moueat si qñq; legat̄
gūlio ei fca p̄mo anno dñice pā-
sionis. qñq; scđo. alterū de anno
usuali. alterū de anno emergen-
ti. Si enī opites p̄mū annum
dñice passionis akt ianiarij qđ

ē annus usual. t̄ scđo anno gū-
ē paulus. Si autē opites ab ipso die
passionis usq; insequētem passio-
nis diē. anno reuoluto qđ ē annū
emergens: in p̄mo anno passio-
nis dñice gūsus ē.

Rat autē damasci discipuls
qđam. i. x̄an̄ noīe ananias.
i. dixit ad illum uisu. i. inuisio-
ne dñi. anania. At ille ait. Ecce
ego dñe. parat̄ sum t̄ obedire. ad
qđ dñs. Surgens uade in uiciū qđ
uocat̄ rect. i. querere in domo
uide p̄latulum noīe tharsensem
ecce enī orat. forsam uideat̄ erat
p̄mū nom̄ hospitāli sui. i. forsa
erat de t̄bu uide. ut sit sc̄sus. i.
domo uide. i. inter uidos. qđ erat
de illa t̄bu. i. in domo uide. i. in
co uideoy. Vñ autē d̄t a uicina
ciuitatis. ut dicit raban. ut p̄e-
dicant uici: rura uicina ciuita-
tis. Hic t̄n i sepe alibi alē accipr.
ne timeret ananias uenire ad
saulum. qđ noīat acrimū. p̄secu-
torē x̄anoy. i. addidit dñs. Et ex-
ce enī orat. qđ. n̄ ē t̄mō. qđ fcs ē
de saulo paul. de lupo agn. i. e-
go i reuelam ei aduentū tuū.
Jam enī uidet te in spū. intun-
tem ad se. i. iponētem i marī ut
uisum recipiat. Tē ananias. Dñe
audui amktis de uiro h̄. qđ
mala fecit sc̄s tuis in ierlm. t̄h̄
potestate a p̄ncipibz sc̄dotū al-
ligandi. osq; inuocant nom̄
tuū. ad qđ dñs. Vade qm̄ uas
electōis ē in iste. i. uas electū. i.
fornace tribulationis p̄batū. ut p̄-

ter nom̄ meum corā regibz ⁊ gentibz
⁊ filiis isrl. ⁊ tu qd baptizab̄ eū.
s; n̄ doceb̄ eum. Ego enī sol̄ docebo
eū ⁊ ostendam illi q̄m opteat ex
pati: p̄ noīe meo ut p̄ multas tribula-
tiones p̄bet̄ uas electum ⁊ mala q̄
uitulit sc̄s: pacat̄ cum sc̄is. Abiit
ananiās ⁊ uenient̄ ad hospiciū
pauli int̄it ad eū ⁊ ip̄onens ei
manū dixit. Saule s; dñs ihs qui
apparuit t̄ in uia q̄ ueniebas:
misit me ad te. ut iudas iustion
⁊ gētion octo. ⁊ implearis sp̄u sc̄o
i. sp̄m. s. plenius accipias. P̄tea
in baso. ⁊ festum cecidit ab
oculis ei tamq̄ scame ⁊ uisū rece-
pit. Et surgens baptizat̄ ē. Et ē
accepit cibum ⁊ fortat̄ ē. ⁊ fuit
cum discipulis q̄ erant damasci.
p̄ter aliquot ⁊ continuo in gressus
synagogas p̄dicabat dñm. qm̄ h̄
ē filius dei uiui. stupebant autē
om̄s qui audiebant ⁊ dicebant.
Honne hic ē qui expugnabat
in ierlm̄ eos qui inuocabant n̄
istud: ⁊ ad hoc uenerat ut ui-
ctos eos dūct̄ ad p̄ncipes sacerdotū.
Saul autē magis inualescebat
⁊ confundebat iudeos q̄ erant da-
masci. affirmans qd̄ hic ē xp̄s.

Qum autē implerent̄
dies multz ab ap̄o paulo: ⁊
siliū fecer̄ iudei ut eū interfici-
erent. ex eo qd̄ dictum ē. imple-
rentur dies multz p̄ iudi hoc
n̄ fuisse sc̄m in hoc p̄mo adue-
tu damasci. s; in sc̄do. qd̄ forte tñ
fuit in syria ⁊ cilycia. ⁊ ibi p̄di-
cauit: ⁊ multos cōuertit. P̄tea cū

it̄m uenit damascū. qd̄ magis sus-
citauit inuidiam iudeorū. In sc̄do
aduentu damasci statuer̄ iuliu
ut eum occideret. s; notificat̄ sē
ei in iudie eorū. custodiebant por-
tas ciuitatis. die ac nocte. ut int̄-
ficerent. n̄ iudei: s; ciues damas-
ci. p̄positus ḡntis arethe regis. ad
petitionem iudeorū. sicut ip̄e ap̄ls i
eplā ad galathas refert dicens. Da-
masci p̄positus ḡntis arethe regis
custodiebat ciuitatem damascenorū:
ut me cōphenderet. Discipuli autē
nocte dimiser̄ eū in sporta p̄mu-
rum. ⁊ uide qd̄ in ḡto aduētū n̄ ē
ei. s; dñm ē discipuli sēpliat̄. q̄a n̄ ha-
bebat paulus discipulos. s; om̄s cōsti-
am tē dicebant discipuli. qd̄ nouum
inuentum erat: h̄ nom̄ x̄anus.
Clausus paulus a manibz damas-
cenorū uenit in ierlm̄ ⁊ uolens se-
iungere discipulis. dñi s. ap̄lis. s; os-
timebant eum. n̄ credentes qd̄ ēet
discipul̄. Tē barnabas ap̄ri leuit̄es
ḡne. qui ut sup̄ dñm est p̄cū a-
gri uenditi posuit ad pedes ap̄lo-
rum. apprehensum illum duxit
ad ap̄los ⁊ narrauit qm̄ in uia
uidisset dñm. ⁊ q̄a locut̄ ē ei ⁊ qm̄
in damasco fiducialit̄ eḡit: in
noīe ihu. Qs autē ap̄loy inuenit
in ierlm̄ in eplā ad galathas. os-
tendit s. petrum ⁊ iacobū ep̄m
ierosolimonorū cum qbz mansit
xv. diebz. sicut ip̄e in eplā ostendit
dicens. Dein p̄ annos t̄ s. a r̄u-
sione mea. ueni ierlm̄ uidere pe-
trum ⁊ mansi ap̄ eū xv. diebz.
alium autē ap̄loy uidi neminē

in iacobum fratrem domini. et erat cum illis
s. petro et iacobo et aliis discipulis qui
erant in iherusalem inter et gentes per xv.
dies. Deinde venit in presetium sive et
calice et ibi loquebatur gentibus et
disputabat cum grecis. id est iudeis in
grecis discipulis. Nam historia primum
a sui brevitate fundit quod totum fac-
tum sit in iherusalem. Ita enim procedit se-
riel hystorie et erat et eis inter et gen-
tes in iherusalem. fructualem agent in nomine
domini. loquebatur autem gentibus et disputa-
bat et grecis. Illi autem s. iudei iustantes
inter gentes. et quibus disputabat voluerunt
eum occidere. Quod cognovissent fratres.
deduxerunt eum cesaream. quod civitas est
palestine et in dimiserunt eum tharsu.
que est civitas ubi ipse fuit oriundus.
Postea redit historia ad petrum de ac-
tibus apostolorum. diversorum agent quod in in-
ter scalari. *De curatio eue.*

actum est ut petrus dum porcan-
do discurreret. veniret lydda.
Invenit autem ibi hominem quodam nomine
eueam. paralyticum ab annis. xvi.
in grabato iacentem. et ait illi petrus.
Enea. saner te dominus ihesus christus. surge et
stare lectum. quod per nec et potest de lecto
surge et continuo surrexit et videtur
illum omnes qui habitabant lydda et
saronem et cuncti sunt ad dominum. *De morte*

Erat autem in iope thabita.
discipula quodammodo. et xana. quod he-
braice dicebatur thabita. que dor-
cas. latine autem damula et capra. Sed
martham tamen habet quod thabita interpreta-
tur puella. Unde thabitacum in-
terpretatum est puella surge et ita
diverse sunt interpretationes. nonnulli

autem erat plena operibus bonis et elemo-
sinis. quod faciebat et precipue in su-
entis uestibus pauperum. multum la-
boris impendebat. Item et autem in
diebus illis. in quibus petrus venisset lydda.
ut infirmata moreretur. Cumque la-
uissent corpus posuissent in thobis. et
nacuulo et et lydda esset prope iopen
discipuli audierunt quod petrus esset ly-
de. misertus ad eum duos viros. dice-
tes. ne pigrescat venire. usque ad nos.
et non apparet ei causam. *De resur-*

Exurgens autem thabita
petrus venit et illi. et cum adue-
nisset. duxerunt eum in cenaculum. ubi
iacebat mortua thabita. et cunctis
vidit illum omnes viros stantes. et oste-
dentes ei uestes quod faciebat illi dor-
cas. ut operibus meis ipsam opera dedi-
se ostenderet et sic petrum ad pas-
sionem promouent. Tunc petrus ostendit
et non tamquam per ipsam aliquid factus
quod uellet alios laque. ut qui magi-
ci artibus et studio demonum aliquid
machinantur. sed magistrum suum
uolens imitari. quod filia archidia-
coni suscitatur. omnes de domo eiecit.
paucis exceptis. Et forte quod non nulli
erant uisione miraculi indigni.
cunctis omnibus foras. tunc genua flexio-
ne orauit. et cunctis ad corpus dixit. Tha-
bita surge. At illa aperuit oculos. et
uiso petro resedit. et dantes illi manus
erexit. et uocatis qui quierant. redi-
dit eis ea uiam. et notum factum est omnibus
miraculum permissum iope et multis
adidit in domino. Et moratur et pe-
trus in iope multis diebus apud simonem
conari. et curiam et conio. et a cu-

ria. q. forte curial erat. io dñs curi-
ari. t parabat cona. io dñs conari.
V in aū *De cornelio centurione.*
qdam erat in cesarea. noie cor-
neli centurio. cohortis q dicebat ita-
lie. q. missus fuit a roma ciuitate.
q. e in italia. q. romani impatores
mittebant milites suos p ciuitates
ad eodendat munitiones. Et erat
religiosus et timentis dñm. in qm g
religiosus sup gdm timoris. in qm
timens infra gdm religionis. i.
pietatis. q. in gdm alu ascensu do-
noy sps scs: gradus pietatis e sup
gradum timoris. In qm g reli-
gius sup gradum timoris. in qm
timens dñm in fra gdm religio-
nis. ut noie religionis: intelligas
spm pietatis. Erat in q religiosus:
cum oi familia sua. q religiosa
erat et timorata. faciens elemosi-
nas multis plebi. n acceptor pso-
nar. Iste e eē q hora nona diei.
uidit in visu manifeste. i. mani-
festa uisione. n p sopnu t in extasi.
angelum dī introeuntē ad se et di-
centē s. corneli. dñs ille intuenti eū
timore corrept dñe. Qs es dñe? dñs
q angls. oñes tue et ele tue ascen-
dunt in memoriā in aspectu dī.
et nē mitte uiros in iope. et attersu
simonē qdā q. cog. pet. h hospitat
apd simonē qdā conariū cui do-
mū ē iux mare tiberis q iope ciui-
tas tē pmissioni erat. mari tiberis
pamar. i. p orientali litore sita et expe lit-
tor erat domū simonis conariū hos-
pitis pet. hic in qe dicit t qd te
opteat facē. Ecce cornelio dñm ē

ab angelo. Exaudite sē oñes tue.
Vñ constat eum tē fidem habuissē
se q. in hoc resonant scs q mto
fidei uenitur ad opam. n eislo. n
dum tñ credebatur p in carnati. q.
de tēpe mē erat. ignorans an iā
incarnatus. an adhuc incarnatō.
Non tñ sub erat falsitas fidei ei. q.
cum fidē incarnationis hēet sal-
ua fide potat eē in ambiguo. an
iam uenissē an adhuc in carnē uē-
tur eē. q. n ultos scs patrum
latuit xpm natū eē p ea q nat e.
ut limeonē. usq ad quadragelimū
diē natiuitatis. n tñ putandū ē
eos fide incarnationis n hūisse. q.
tēp non ē de articulo fidei imo ē n-
dum eē eis pōitū t inspiratū
q iā natus eē salua fide latuit ei.
ē. in ambiguo an iā natus eē an
adhuc nascitū. Cū discississ an-
gelus a cornelio. uocauit duos do-
mesticos suos et milite metuentē
dominū. q. de domesticis n ē dñm.
q. stabat familiā ei religiosam
et timorata. q. ē narrassē sin-
gula misit illos in iopem.

Postea aū die iter facientibz
ist. et appropinquantibz ciui-
tati iope. t apparentibz scs alia
litam ut iam possent uidi. de
hospitio pet. s. de domo simonis
conariū. ascendit pet. in seion
cenaclo hospitij sui ita hora sce-
tam. ut in lecto oraret. et p oñe
comedet. q. tēp erat comedendi.
et ipe paciebatur esuriē. et parat-
ibz pndū ministr. cū ipe eē
in oñe cecidit sup eū extasis

o. q̄a dō opante passus ē alienationē
mā. ita ut n̄ uideretur sibi hūma-
nis. et in hūmā gērali uidit celū ap-
tum. i. aerē. et de aere apto descendēs
uas qdā uelud lintheum magnū
de celo submitti intrā. uū. lūcū. l.
lūcū. l. mīcū. q̄ lūta iūor ē. Dū a
mīae funicū molles. q̄b̄ cūligā-
tur p̄u in cinabul. fā de stupea
mā. l. de serico ad op̄ nobiliū.
Videbat ḡ ei uas illd̄ q̄ lintheum.
uū. mīcū. uū. comibz alligatū.
maere appensum. et ita demitti in
ham. et in eo et oīa ḡna animalū.
q̄rupedia. serpētia t̄re et cū elu-
ret. fā ē uox ad eū dicens. Surge
pet̄ mada et manduca. Ac si diceret
ei in spū. Transi ad gentes. et occide
in esūcia. et sic ecclie in corpa.
Ab sit in q̄t dñe op̄ n̄q̄ manduca
in iūe et immūdum et ē ydionia
hebreoz reputantū abos imūn-
dos. q̄b̄ cōmuniter utebant̄ gen-
tes. Vñ uocabant̄ imūnes q̄ im-
mundos. Aborunt ḡ pet̄ qd̄ dēm
ē ei. manduca. q̄ ostensa ei filiā
q̄rupedia et serpētia. l. legē im-
munda. q̄ ḡue uidebat̄ ei. ita
cibis in lege phibitis. et maxime
timebat̄ rēphensionē uidoz. si u-
ter cibis ḡmū. et tō cū ita abor-
reret. fā ē uox sedo ad eū dicens.
q̄ dō purificabit̄ imūne n̄ dīx̄s
q̄. istat spūali et dēm fuisse. de
gentibz iam iā in dī p̄sentia p̄
fidem p̄ficatū. de quaz purifica-
tionē instrigat pet̄. Vox p̄mo
fā ad eū dicens. occide manduca.
Cum aū ostensa ei fuissent ser-

pentia t̄re. istat ea n̄ fuisse adeo
p̄ficata. n̄ alicui. siue iūdo. siue
gentili ad comedendū. munda.
Hoc aū totum t̄m ē ei p̄ter. s. uā.
semel itato. et t̄uo intram demissū.
et uox ter audita p̄ mōdanda iū-
tate uisionis. Nam ut dñs am-
brosi. in cathetismo fit t̄ra itatō
l. edis indm. abrenuntias satha-
ne. Vñ baptizari. Siml̄ t̄na un-
ctio. In uertice. In scaplis. In pecto-
re. In bāpō q̄ fit t̄na in merio.
P̄ t̄nam uasū ostensionē. recep-
tum ē uas in celū. et dū int̄ se co-
gitaret pet̄ qd̄ iuellet h̄ uisio.
ecce tres uiri q̄ missi fuerant a
cornelio in q̄rentes domū simo-
nis conarij. steterūt ad ianuam
q̄rentes si simo qui agnōiat̄ pe-
trū illuc h̄ret hospiciū. Et cogi-
tante pet̄o de uisione. dixit ei
sp̄s. Ecce t̄s uiri q̄r̄ te. t̄am t̄n ē
cum q̄rent. subiacuit ei. q̄m ip̄e
p̄ea ab eis q̄siuit. q̄ ad iūuandā
humilitatē aliq̄n p̄phie sp̄s expa-
te aīnum tamgit et ex p̄te itaḡ.
Surge in q̄t et descendē et uade
cū eis. nich̄ hesitans. q̄a ego mi-
si illos. descendens aū pet̄ ad eos
dixit. Ecce ego sum q̄ queritis. q̄ cā
ē p̄q̄ uenistis. Ad q̄ illi. Cornelij
centurio uir religios̄ ac tim̄s dñi.
et testimoniū h̄ns ab uniuersa gē-
te uidoz. responsū accep̄ a spū
sco. ut acciret te in domū suam.
et audiret ūba a te et int̄dixit eos
in hospiciū. et fuerūt cū illo noc-
te illa. Sequi aū die p̄fect̄ ē cū
ill̄ et q̄b̄dā fr̄ibz. q̄ cū comitatz

an
circuligant

rehe

uocabant

q̄

et a iope
lira
die
intuit
bat illos
et amitt
diant
nō nact
obui occ
petet ei
comp̄ p̄
pet̄ u d
gr q̄a ē h
adēnt co
locutus ē
q̄ ab homi
uile ad al
dō ultin
q̄. line
Introgo
loq̄ conu
indomo
abbat ho
dixit. Pet̄
et mli n
muntū
pet̄ cū e
serunt u
sara. Et
me. mu
nch. ga
et a dō
Et sim
um m
uendo
in sp̄s
in oibz
G

se a iope: ut ei testes essent. **Refert**
littera autem petri corneli uisione sua.

Die secunda ab ingressu domus iope.
intuitu cesaream. Corneli uero expecta-
bat illos. conuocatis cognatis su-
is et amicis necis. Amici necis
dixerunt. quod non desit hominem: in ar-
tibus necessitatis. Et est missus petrus
obui occurrere ei corneli. et prouenit ad
pedes eius: et adorauit eum ipso gestu
corpi expmient deuotionem uisus.
Petrus uero eleuauit eum dicens. Sur-
ge quia et homo sum: ut tu et multi
aduenit cognatus. et amici uocatus.
locutus est eis petrus. dicens. Vos scitis
quod abominabile sit uiro iudo ac-
cedere ad alienigenam. Sed ostendit mihi
dominus nullum hominem inuidum esse pro
quod sine dubitatione ueni aduocatus.
Introgo ergo quoniam ob eam accessistis me.
Itaque corneli. Apud quarta die oraba-
r in domo mea. Ac si uidetur. Quarta die
ab hac hora. secundum inuocationem
dicit. Prima enim de uidi angelum.
et misit nuntios. Secunda: uenerunt
nuntii in ioppem. Tercia: perfectus est
petrus cum eis: et illa nocte remanse-
runt in uia. Quarta: uenerunt ce-
saream. Et ecce inquit uir stetit ante
me: inueste candida: et ait. Cor-
neli: exaudita est oratio tua: et eccle tu
et a deo acceptus: mitte in ioppem iac-
chi simonem qui cognatus petri: sta-
tim misi ad te: et tu beneficisti ue-
niendo. Hec ergo nos omnes agimus.
in respectu tuo. prout obediunt
in omnibus quod precepta sunt tibi a domino.

Unde apient. **Responso** petri
petrus os suum dixit. et predicatio.

Hec inuentione christi. quoniam non est per acceptum
toris deus. non discent inter iudeos et gen-
tiles. sed in omni gente qui timet illum. et
operatur iustitiam acceptus est illi. Vos scitis quod
iohannis predicauit iherusalem: anazarth. sci-
tis et quod sanctum est uerbum. i. predicatio eu-
gelii. promissam uobis. inuentionem
a baptismo iohannis qui baptizauit et iherusalem. per
placuit quoniam ipse cum deus: spiritu sancto et
uirtute qui promissus benefacendo et sa-
nando omni ad diabolo oppressos: et non
testes sumus omnium qui fecit: in regi-
one iudeorum: et qui cum suspendere in
ligno: et tertia die suscitatus est a deo
et nos testes sumus. qui manducauimus
et bibimus de illo: postquam surrexit a mor-
tuis. quibus precepit predicare populo et testifi-
cari. quod ipse est qui constitutus est a deo pre-
iudex uiuorum et mortuorum. quia patet
illi omne iudicium. non nos soli: sed et omnes
prophete illi testimonium prebent. quod
omnes per non est remissionem peccatorum accipi-
unt: qui crediderunt in eu. **De baptis-**

Adhuc loquitur mo corneli et suis.
petro uerba haec: cecidit spiritus sanctus.
et descendit repente super eos qui au-
diebant uerbum. Et cum in ig-
niti linguis et in alia uisibili spiritus
descendit: in eum est. Et obstupu-
erunt qui erant et petrus stetit. de
ratione. quod et in nationes. i. in gen-
tiles gratia spiritus sancti effusa est. Audiebant
enim omnes loquentes linguis et magni-
ficantes dominum. Tunc respondit petrus.
Quid ergo a quo? Quis prohibet per. ut non
baptizarentur hi qui spiritum sanctum ac-
ceperunt sicut et nos: quia maius est quod bap-
tizari: nullis eis baptizari: in
noie christi. subiacens forma bap-
ti:

Responsum et

pat

lx

Imposto 7

Nunc redit hystoria ad **gam.**
 notonem suū. Qz enī intlexit
 ē de philippo. pet. iohē. ⁊ paulo. Pō
 ea q̄ sup̄ dictā ē. 6 qui disp̄si erāt.
 p̄t̄sibant cūngt̄izantes libū dei.
 q̄i inuadens fuit. p̄seq̄t̄ ḡ in hunc
 modum. Et illi qui disp̄si erant
 at̄bulatiōe q̄ incepat a morte ite
 p̄ham. p̄ambulauerūt usq; ad p̄he
 nicem p̄uincia sirie occidentale.
 et cap̄tum. nūm̄m loq̄tes uerbū
 n̄ sol' iudeis. Erant aū ē eis q̄dam
 de ap̄. ⁊ arene. q̄ ē int̄sissent anti
 ochiam. loq̄bant̄ ad grecos. annū
 tiantes dñm ihm. ⁊ erat manū dñi
 cū eis. ⁊ mult' n̄is cōdentiū. iueu
 sus ē ad dñm. S̄ hē locum dicit
 beda. qz p̄ reuelationē sindonis
 ap̄ ecclia crescere. Vñ comit̄ q̄ sp̄em
 sindonis l' linthei uidit p̄c̄ in
 uisione ē alibi dicit̄ fuisse uas.
 alibi discus. Delat̄v̄ ad aures ec
 clie. que erat ierosolimis. de iūstio
 ne anthiochenoy ⁊ uolentes ple
 ne cōficari. miserūt barnaban in
 anthiochia. Q' cū ueniret ⁊ uidet
 grām dñi gaudisus ē. ⁊ exhortat̄
 os ut i p̄posito cor̄is manerent ī
 dño. q̄ erat n̄ boni. plenū sp̄u scō ⁊
 fide. Et dicit s̄ hē locū raban. bar

nabam id multiplici mōdatū: ne
putet p indignitate sua amississe
aplatum: erat raban in illa opi-
mone. scdm q dicit barnabas. ille se
q p iacta ē soris ē mathia. ptea ē pay-
lo i aplatū elect. Hos aliā seqm.
videns aū barnabas q n sufficeret
ad erudiendā tantā multitudinē.
uenit tarsum. ū q̄reret saulū: i
uentū: p̄p̄x̄ antiochiā: i panis
conuicti sē i: docuerūt turbā mul-
tam: i tē p̄mo seq̄es x̄ane religio-
nis a x̄ capite de notati sē x̄ani. q̄
p̄ dicebant discipuli: i sū instructio
gentiliū. satis elegans. uisū ē enī
in agrum: i indecent gentilibz ad
fidem x̄is. seq̄es religionis x̄ane
sū noīe censer. s̄ p̄ci denotando
ē a noīe magist. Sū i scilicet phox
seq̄es denotabant a noībz magi-
stroz. ut ab epicuro: epicurei. In
his aū diebz supuenerūt p̄p̄he aie-
rosolimis antiochiā: i surgens ex
eis unū noīe agabz p̄phauit p̄ sp̄m
scm famē futurā in uniuerso orbe
terraz: i maxime in iudā. q̄ scā ē sub
claudio. s. m. anno claudij. tē p̄
posuerūt discipuli facē collectā ut
daret unūq̄sq; p̄modulo sue facta-
tis: i mitterent aliq̄o paupibz q̄ e-
rant in ierlm. q̄ uenditis oībz po-
suerant p̄ci ad pedes ap̄loy. ū
p̄munirent eos x̄famē: i tē p̄mo
scā ē collecta i usus paupū. q̄ mis-
sa ē p̄ barnabam: i paulū in ierlm.

o tēpe p̄uenerūt de romani im-
misit hōdes rex mari: p̄toribz
ut affligeret q̄sdā de ecclia: i occidit
iacobum frēm iohis glorio. ut a

intelligat loē iste de q̄ s. hōde sit h̄
accipiendum. expedit ad t̄p̄l p̄t̄m̄t-
te historiam actū. scq̄ historā
romanoz ipatoz. Non ē putandū
h̄c fuisse hōde tēp̄cā q̄ cognoscit ē.
antipat. s. hōde agipā. Ille enī noz
fuit rex: s. tēp̄cha. ille. s. fili magni
hōdis. q̄ uenit pilato de nece dñi. q̄
remisit eū pilatū. mouit ueste al-
ba. q̄ iam deportat fūat in galium
uiennā: i i mortū ē. Pulat q̄ iā mor-
tuus erat q̄ ut a p̄ncipio h̄ historie.
p̄taxatū ē. Anno nonodecimo im-
p̄i tibij cesaris erat p̄curator iudee.
uicellio p̄sede sime: i acat ē in mltā
ap̄ tibium. Acat ē i a iudeis de mo-
lenta innocentū m̄fectioē. Acat ē
i q̄ iudis reclamati ponebat imagi-
nes gentiliū in tēplo. Acat ē i q̄ pe-
cuniā repositā in corbanā: redigat
in suos usus. In faciens aq̄ ductum
in domū suā: i p̄his oībz deportat
in galij lugdunū. unū omniū erat.
ū i i obp̄nū gñis sui moreret. Vide
q̄ musac erat archa inq̄ reponebāt
donaria regū i p̄ncipū. Corban: in-
q̄ reponebant donaria sac̄dotū. ad
reficienda sartaceta tēpli. Garophi-
latium inq̄ reponebant donaria
m̄seuū.

Mortuo pilato: substituit uicel-
lius. frēm suum p̄curatorem
iudee: i uolens placē iudis. satis fecit
uoluntatē eoz inq̄bz dā. s. de amo-
tione caphe: i p̄mōtione filij anne.
q̄a ad eoz p̄tione. amouit caphā
a sac̄dotio: i substituit filiū anne. q̄
iā mortū erat. Reddidit ei i stola
suā illā sollemnē: i antiq̄ q̄m debe-

p̄re

reclamantibz

2

101

29

bat hñe sacdos: in potestate sua:
ut ea uñt in festiuit diebz. Pulatys
ñ mñstulerat eā: in domū suam: tñ
in festis diebz neccia erat sacdota: ñ
potat eā hñe ñ pñio mñtudente. Tem-
pore tñbz mortū ē philipp⁹ tētrcha
murē r tñntatū regionis fñ hñdi
tētrche. mortū ē r lñstaniat tētrcha
abiline: r ita uacabant due tētrche.
r aspñauit hñdes ad altam eaz.

Ita añ hñdes *De infortunio*
agppa ñ magnanm hñdis agp.
r bellicosus. s. pauprñm nepos hñ-
dis tētrche: r se uxoris ei: hñdiadis.
fuit enī fili aristoboli fili magni
hñdis: r ipa filia efōē. Disposuit g
uenire romā. si forte poss; impetra-
re a tñbio: altam tētrchiā uacantiū.
Eñq; uenit: romā. uidens eñ tñbi
militem stñuissimū: retinuit eñ
secū: r fecit ut adheret filio suo dru-
so. cui iā multa sua rñderat impi-
um. Hec iste drusus ē ille q; dormit
magunne. Erat añ hñdes agppa ñ
magne libalta: r ut pñliaret s años
romanoz: multa expēdebat: r mñ-
tis debitis se obligauit: r ut tñt
iōsep⁹: ñ fuit hñ mñ mutabilitatē
fortune a dñ poss; dēphendi. Primo
iñ ei male rñgit. q; mortū ē drus⁹
fili tñbi. de ē morte a dñ insolabi-
lit doluit tñbi: ut oñ apñsentia sua
amouet: q; familiatē adbelerat
druso ne reducent ei ad memoriā
mortē ei: r apñsūt ē hñdes agppa
redire in iudam. Et dēspans p mñ-
mia pauprtate tñt aut tñt: ut ibi
afflēt se fame: r ita moreret qd
significauit uxori sua sorori ei hñ-

diadi uxori hñdis tētrche. q; suppli-
cauit uno suo: ut reuocaret eñ
ante r daret ei neccia. Et adqñuit
ei: r statuit eñ in tabiade: r i assig-
nauit ei domū: r dedit ei neccia
uite. Et qdā die ē ēē hñdes tētrcha
r tñbiade: r ē epularet: tñs ē ilator
solito. Et q; in calūat mero cepit
imppare hñdi agppa. q; epulabat
ē eo: bñficiā q; tñlat ei. q; libauit
eñ a peste famul. Et doluit agppa
ultē modū: r disposuit tñm ueni-
re ad tabiū. si forte inueniret a-
nimū ei immutari: r in reditu
iuenit eñ petris: r honorifice re-
cepit ē ab eo: r uenit ē eo romā. Et
ē hñdes tñbi duos nepotes. altm de
filio druso: r altm de hñe gmanio
s. gñum. uolebat ē sustinere filij
um filij. q; magis diligebat eum.

De incepta locutione hñdis.
Herodes añ agppa magis dili-
gebat gñū: r familiatē adbe-
bat ei. Vñ sibi suscitauit indig-
nationē tñbz latente. q; nñu in-
dicabat. s. latens odiū: in corde
reseruabat. Quadā añ die eñ se-
deret agppa i curru ē gñio leua-
tis manibz in celū: dicebat. Vñ
nñ uidem mortē. importuni senis.
r gñum dñm tñc oñb. q; rñone
ēē. ipare unñso oñb. Hoc au-
diuit qñpñā s. auriga ipi agppa.
q; p aliqt dies eñ dāpno rerit agp-
pe aufugiens: cap⁹ ē r uñclat: r dñ
theret ad carcem: petiit dug ad i-
patorē. dñcens q; in aure loqrēt
ei. q; ēē ad ei utilitatē: r pñsentat
ē ipatorū: r dñt r sulco. q; sic opta-

Cum autem more solito
in carcerem aggeret tibiurum
traheret auriga suus de carcere. res-
pondit tibi. tu ipse ei in carcerem
in praesentia ipsius uelleris eum in carcerem
accusare. et in multo tempore est agger-
et. testatur se uelle ut haberet
et accusaret eum. Couertit ille de car-
cere. arguit illum de crimine lese ma-
iestatis. quod orauit monitum ipsius.

Cum igitur tunc se ei daret
homo in carcerem. Desebat ei dominus
carceris. sciens et virum nobile. et fa-
miliare gaudi. et sustinebat tamquam ig-
norans multas comoditates sibi fie-
ri in carcere. ab amicis suis. et fuit in
carcere per sex menses. propterea est et tibi apud
casas. ut infirmari infirmitate
quam propterea mortuus est. Et si in cunctis aliis

177

legat: mortuū. n̄ ē curandū ū mortuū
sit. Vident autē se mortuū: uocatis
nobilibz impij sui: et duobz nepotibz
suis. gaio et tibio. Statuit ut in cō-
no substituere i successorē. s. p̄ul uo-
luit iulē m̄t deoz: et orauit deos
suos ū ut amarent ei q̄ nepotū suoz
uellerit ei substitui ip̄io. Et statuit
ap̄d se ut illū qui p̄ ueniret ad eū
in cōno: ostenderet ip̄atorē. ut ita
q̄ p̄lortē eligeret. Tū significauit ti-
bio: ut p̄or ueniret. Quā mane no-
luit uenire n̄ p̄ns: et mittet tibi
nūcios ad nepotes suos ū inuenerit
tibiū: et uenit gaud p̄or ad tybi-
um. q̄ uidens tibi: fleuit amare.
dolens q̄ alē iuenerat. q̄ uolebat
substituere. q̄ tenē eū diligebat. dī-
simulabat tibi: et locut' ē ad eū: tibi.
fili tu succedis m̄ i impio. q̄ potius
debebat tibio q̄ hereditario iure. tū
q̄ filio filij. s. ego uideo te utilem i
pio: et noui m̄t deoz. Eāne ḡ ne mo-
lestes eū. s. sēp hās eum tāq̄ fām.
sathage ut negotia ip̄ij sapient dī-
ponas: et exq̄as fūm̄ m̄ impiali ho-
nore p̄ficiat. Et uocatis nobilibz
denuntiavit eis: eū impatorē. et
mortuū ē: et statū aliq̄tulū in sonuit
fama in ciuitate romana de morte
tibi: et uenit q̄dā hebre' amic' hōdis
aḡppe ad carcerem. Et hebre' dixit ei.
mortuū ē leo: et aḡppa mirabilē
ḡtulari. a deo ū q̄reret ab eo dñs car-
ceris. q̄ ēēt cā tamte ḡtulationis: et
ostēd' ē q̄ ille significauit ei hebi-
ce mortē tibi. et statū dñs carceris liba-
uit eū: et statuit i collateralē in m̄sa.
In cōno insonuerit alij rumores

s. q̄d tibi ualuerat: et tū die romā
uentur' erat. Tē arguit eū dñs car-
ceris q̄ decepat eū. tūm̄ ne in cap' ei
rediret: q̄ libauit eū: et mirabili-
ter libauit eū: et restitit in carcerem. p̄-
ea m̄tuerit cā rumores de morte
tibi: et substitutione gāij. Et uenit
gāi romā: et sepeliuit tibiū honoz
fice: et ip̄a die: uoluit libare aḡppā.
s. dissuasum ē ei. ne uidet' fca tibi
in urtū. uelle subito reuocare.
P̄ea p̄aliquē dies libauit eū: et sub-
limauit eum. Dedit ei duas te-
tēhas. s. tetēhā philippi. q̄ erat te-
tēha turcē: et tōnito il regionis:
tetēhā. lisane. q̄ erat tetēha abi-
line et ip̄osunt ei diadema: et sublima-
tum in regē. remisit in urbem: et i-
uidunt ei os p̄m̄q̄ ei: et sua soror
hōdis. q̄ miserta fuit i felici: in
mundit felici. p̄apue q̄ habebat
n̄ regis. q̄a uir fū q̄ erat nati filij
magnij hōdis. n̄q̄ meruit appella-
ri rex. tetēha. p̄ sua debat itaq̄: in
ro suo de die iōie: ut uer romā.
et satageret oibz m̄t ut sibi p̄aret
nom̄ regis. At ille malebat. ēē. i
ocio. q̄ opulēt' erat. Vñ sepe
uxor exaspata dicebat. Peant op̄e
tue. q̄ tu magis diligis op̄es q̄ ho-
norē. Tarrōē uel' instācia uxōr.
uit ad gāij cū magno apparatu.
et ip̄a ē eo: et inuenerit gāij bas.
hōdes aḡppa q̄ p̄senserat q̄ n̄ p̄
bono suo illent disposuit ut p̄
eol. s. p̄misit nūcium q̄dā fami-
liarē suum: et amantissimū gaio
p̄q̄ dixit eplām gaio. i q̄ raneta-
tur: q̄ hōdes. tetēha: et inuente

tibio h̄man
thorum. ut e
et i angum
q̄ inuicem
q̄ sufficere. h
vixit: u
hōdes t
ad gāum: et
s. col. supue
rexit eplām
pe. Plecta q̄
apiens epr
tetēhe: et m̄
urtū inuic
a ēēt amoz
n̄ negauit.
et q̄ signifi
lapauit eū
q̄ erat soror
ime diliget
undi ut h̄
om̄tata ē
q̄ n̄ dimitt
munificē
eplā gāio l
bilitat mor
lūcā. q̄ hū
p̄ aḡppe: et
huit aū gā
biennū: et
nuit cor e
prupit u
hōibz im
dō: et dice
filiā unio
uit gēma
nūc utq̄: et
rat de gē
magine

tabio firmavit amicitia e rege par-
thorum. ut esset rebellis romano ipso.
Et i angustum h rei significavit ei.
qz in ciuitatibz suis habebat arma
qz sufficient. hxx milibz armatorum.

De gaio.

Cherodes tetrarcha i herodias uxore sua
ad gaurum i sacris honorifice accepit
s. col. supuenit nuntia agippe i por-
recte eplam gaio. expte herodis agp-
pe. Plecta epla gaurus qz alienum in-
cipiens cepit quere de statu herodis
tetrarche. i mte cetera quesuit ab eo.
utrum in ciuitatibz suis tanta copi-
a esset armoru. qta ipse audierat. i
n negauit. Et t credens gaurus uer-
e q significauit ei herodes agippe. re-
legauit eu in exilium. uxore au su-
e erat soror herodis agippe que mag-
ne diligebat. dedit libertate rede-
undi ut haberet tiam suam. Ipa au
comitata e uirum in exilio dicens.
qz n dimittet eu in aduersis. cui co-
municauit in pspis i deputatibz
eoz exilio lugdunum. u pea misera-
biliter mortui s. i dedit gaurus ga-
lileam. qz huerat herodes tetrarcha ho-
di agippe. i ita huerit t tetrarchas.
fuit au gaurus in initio ipy sui p-
bienniu. sacri mansuet. Ptea eua-
nuit cor ei in clatone i unitate
prupit uelania. ut ab uniuersis
hoibz impij sui uellet coli taqz
os. i dicebat se fratrem iouis. Vn i
filia unica qz habebat. ponebat
int genua iouis. ut ita qz impi-
us uideatur. p qz egissa fue-
rat de genibz iouis. Misit g i
magine sua pumsum impi-

um suu ut os adorarent eu. i sic fe-
cisset omis exceptis iudeis. Vn cu in alex-
andria ciuitate orta esset seditio inter
iudeos i gentiles. i ueniss. utqz p l an-
gaurum ut discuteret rursus. inter ceteras
allegationes qz huerit gentiles i iudeos
h obiecit eis. qz dnm suu que imu-
nter os gentiles receperant ipi igno-
rabant. qz imagine gauri nolebant
adorare. i t pmo sciuit qz gaurus iudeos
n adorabant imagine ei. Signifi-
cauit g pmo p l iurie u pntes
statua suam in templo in ierlm. u fa-
cili receperit ea in ciuitatibz ciuita-
tibz. Qd si forte iudei reclamarent
collectis romanis legionibus inter-
iudam i nemini pceret man eius.
Collecto g exercitu intuit petru in-
dam. i uenerit ad eu iudei de ierlm.
e amicus herodis agippe. qui erat pcor-
dial gaio. i supplicauerit ei ne ad h
eos hortaret. qa p. pmittebat se oc-
cidi i pabant iuglos dicebant i qz
nqz amplu tolerent tiam. ut sic me-
dia afflicti morerent. Et respondit
petroni. n de filio suo h pcessisse. s
n audebat resistere. mandato impa-
toris. uidens t qz gaurus iactura in-
curreret gaurus. si amitteret tbuta totu
iudee. pmittebat qz opponeret se gaio p-
eis. i misit eplam suam gaio puros
honoratos ut desisteret ab h manda-
to. Q cu uenissent ad gauru. n ausi
s. p sentare se aspectui ei. s. accesser-
unt ad herode agippe ut subueni-
ret iudeis. qz una de tetrarchis suis. s.
galilea i iudea erat. **De morte gauri.**

Cum herodes inuitauit ga-
urum in cetero u comedet e

et in istino est inuuius: ad mira-
tus est delicias iuniorum et cepit memorare
gaudia quae passus fuerat pro hodie. s. uindicta
tibi et alia multa et propter ut petere quod
quod uellet et daret ei. At ille respondit
ei sufficere gratiam eius et ille instaret ut
aliquid petere petere ne poneret statu-
am suam in templo in ierusalem et iracundus est gaudi-
um ostendit aiositate agere quod nolue-
rat opes et honores petere: ad quod ei
et scripsit petimo: in hunc modum. Si in-
dum posita statua in templo: non est ne-
cesse ut ponatur et sic non est posita statua
ei in templo. Propterea respiciens gaudium scripsit
petimo in hunc modum. Quia respicisti mihi
datum imperatoris et potius dilexisti mihi
fama uideri: elige tibi quod uis gerere mortis.
non distant omnes non est tutum obuiare mihi
dato imperatoris. et deo parante ita fecit
et non propter autorem fama mortis eius ui-
deret nuntios huius legationis. Cumque esset
rome et rediret aliudis circensibus in
hunc senatorum interfecit et ad duobus: mor-
ta est in ciuitate dissensio. inter curiam
et militem et populum. Curia dicebantur
senatores et uiri consulares. id est de genere
consulium. id est digni ut fierent consules.
Quia ergo uiderant senatores seueritatem im-
peratoris et incommoda quae in iungentibus
rei publice: uoluerunt penitus exorpare
imperium: ab urbe et uoluerunt reducere
digressum antiquum statum in quem erat
ante uulsum et ut esset regnum ciuitatis:
in arbitrio consulium et senatorum. Con-
tra militem et populum uirtutes auaritia
senatorum et amantes donatiua impera-
torum: instituerunt imperatorem claudium
auulsum gaudium. uirum mansuetum. et
pium. Tunc uenit hodie agrippa ad sena-

tores ducens secum de nobilibus quod erant
in curia simulans se facere parat-
um. cum haberet eos exosos. propter mortem gaudii.
Consuluit ergo eis ut significaret
claudio neminem scissina in ciuitate
et si desisteret ab his inceptis et profectus
est. se libenter fungi hac legatione.
Et missus est hodie cum aliis et eis
audientibus dixit eis: quod dixerat omnia
senatoribus. in aure autem dixit eis. ne
desisteret ab his inceptis. quod ipse satage-
ret ut maior pars nobilium faueret
parti eius et renuntiaret senatori-
bus quod nollet claudius desistere ab inceptis.
Et cepit eis persuadere: ne irent.
quod non possent impedire et allexit quod
dam et tandem omnia et ita in iuditione
fuit et claudius imperator et persuasio hodie
dixit omni oculis se quod consenserant in mor-
te gaudii et petiit ab eo hodie agrippa
ut dedit gaudium delatorem suum adoratum
reuocaret in ierusalem. quod ipse erat et
ad quod ei et propter non est placitum. reuocatum
nisi singulas ciuitates uideret posset
in loco eminenti. ut uideret ab omnibus.

Quoniam de in ciuitate pet-
uoluit hodie accipere licentiam
a claudio et redire ad patriam. Et tunc clau-
dius dedit ei. uiri. trecentos. s. uideam.
et ita sublimatus est rediens ad patriam
uenit primo in iudam et honorifice
suscepit et audens quod in multis uiue-
rat eos. Et cum ipse esset dies azimo-
rum uenit ierusalem ante diem festum.
ut purificaret et mundum esset iherusalem
festo et ante diem azimorum occidit
iacobum fratrem iohannis. gladio. Propterea
in diebus azimorum uidens quod place-
ret iudis: apposuit uirum apphendentem

et petrum. De iacobo autem refert e-
ment algranorū qd ē dicitur ēē i
carcē. nocte autē ad hōē dōdē su-
um. i. in cistino. fess. se ē xanum
i. ē therent ambo ad martirū. dicit
iacob. Pat. da m. remissione. At ille
parūp delibant ait. Pax ē. i. oclat
ē. i. siml ambo tūcati sē. petru
aū apphensum misit i. carcē. qd
indieb. azimoy si lucebat aliq. oc-
cidē. i. pter dōdē carit. fēdidit eum
dōdiendū. i. qmōmb. militū
uolens p. pascha pducē eū p. lō. ū
ipē p. lō. occider eū. n. ipē hōdē. ū
iacobum. qd mag. uidebat glori-
osum eis. si ipi occider eū qd erat
p. ncept aploz. Eū aū mēstino p-
ductur eū ēē hōdē ipa nocte erat
petr. dormiens int. duos milites
uinct. carenis duabz. qd adhuc
rome ēē dicitur. i. dōdē aū ostiū
dōdiebant carcē. i. ecce angls
di. astitit i. lum. refulsit in habita-
culo carit. i. miraclose fām ē. ut
sol petr. uidet lum. p. lō. latere
petr. extant eū dicens. Surge
uolocit. i. statim ceciderit cathene.
demanibz. ei. due qd adhuc rome
ēē phibent. lē. dicit angls ad eum.
Pange. i. calcia te. caligat tuis. De
posuerat. i. siglm p. molestiam
carit. ū. tum ca. ca. pedes demul-
sa. tēparet frig. noctis. In qd dātū
ē. exēplum uirū scil. q. in angliis
lucet aliq. laxare. de rigore ordi-
nis. legim. i. aplos. i. p. hōz. dicit angls
uol. p. afflictione carnis. i. petro
adēpus deposuisse anglm. i. p.
molestia carit. lē. fecit petr. uix

mandatū angl. i. additor angl. lū-
cunda ē uestitum tuū. i. seque me.
lē. exiens. seqbat eū. i. nesciebat qd
uerū ēē. qd fiebat p. anglm. i. n. pu-
tabat ita in rei uitate fē. i. imagina-
rie ostendi. Vñ seqr. Estimabat se.
uisum uidē. i. h. t. ostensū imagina-
ria uisione. Transcuntel aū p. mā
dōdē. i. dōdē carceris dōdie de-
putat. i. sedam. i. duos qmōnes.
i. p. mā dōdiā. i. p. mā qmōnē ē. sui.
ueniunt ad portā ferrēā qd dūc ad
ciuitatē. qd putat fuisse in actō car-
ceris. Carē. i. habebat actum. i. erat
ingressi p. ciuitatis. siue p. ciui-
tatē. Et ut apta ē eis. lē. exiunt
p. cesset uiam unū. i. riuo dicit
lit angls ab eo ut sciret se in rei u-
tate de carcē eductū. qd putabat si-
bi h. imaginariē ostensū. i. tē ad se
reū. i. ad uiam suā. qd fuit in ma-
ximo stupore. dicit. Hē scio tē qd
m. d. an. su. i. e. me de m. hō. i. de
di. ex. p. uidet. i. uidet. i. ēē uerū
ad domū marie matris iohis. qd cog-
noscit mare non cūnglita ū. ēē
mā cōnggati cā. o. lōm. ut oraret
p. petr. lē. ē. pulsaret petr. ad ianuā.
egressa ē puella ad uidendū noie
rode. Et ut cognouit uocē petr.
p. gaudio ū. apuit ianuā. lē. retro
current. nūtiat petrū stare ad
ianuā. lē. dixerit illā insanire. lē.
entel petrū in carceratū. Illa autē
affirmabat tē se sic hē. Alii aū
ex. al. dicebant. angls petr. ē. Sē qd
lōc. dicit iex. tantā ē. dignitatem
aīaz. ut una qd ab ortu natuuta-
tis hāt anglm. i. deputatū i. dō-

diam. Petrus autem: plesanter pulsabat.
et cum apuissent: uidetur ei et obli-
puerit: et inuuit eis manu: ut taceret.
ut sub silentio miraculum uideret. et
audirent. et forte id ne clamore gau-
dentium adueniret ei in ciuitate ppala-
ret: et narrauit quoniam eduxit eum dominus
de carcere: et ait. Hic iacobus filius
iob. iacobus. s. alpheus episcopus ierosolymorum.
quod ante iam filius decollatus ab herode: et quoniam
alia nocte abiit in alium locum. timo-
re herodis et iudeorum.

Crasina autem die per eductionem
petri de carcere: erat non parua per-
turbatio. inter milites et fideles. quod
nam sciret petrus. unde apparet quod
clausum reliquerat carcerem. alioquin non esset
ambiguum eum euasisse. herodes autem
cum requisisset eum et non inuenisset: dili-
genter inquirens de fidei: utrum
nouissent quod non sciret de eo. uis-
sit eos adduci ad se. iudicaret in
eos. non tamen iudicauit domino preuen-
te non solum petrum: non tamen nocet. imminen-
tia. negotio descendit herodes a
iuda in cesaream palestinam. perueniens
tyro et sidonem. ut noceret turris et lido-
nium. quibus iratus erat. quod audientes
turris et sidonum uenerunt ad basileum. qui erat
cubicularius herodis: et flos tessaurorum
ei quod erat amicus eorum: et patris. et eo in-
terprete: et clamant scire herodis. Non enim po-
tuit sustinere immunitas regis tam
uicini. *De morte herodis agrippe*

equum autem die herodes uestitus
ueste regali sedebat per thronum
li apud eos et conabatur ad eos blandi-
ent eis. Populus autem acclamabat diu-
ces. non homines. et dabant ei laudes deo

debitas: et non homines. et dum adulatorum
fauoribus demulceretur: et oblatus sibi
diuinos honores non respueretur: res-
picient super se: uidit imminente. et
insistente capiti suo in funiculo
anglim. et bubonem. mortis ei proxime
nuntium. et tunc ut eduxit iosephus in-
clinauit se ad eos: qui et applaudebant.
et dixit eis. En ego deus uerum monior. Sed
ebat enim uix quod dixerat ei augur. et
theret ad carcerem. se infra. v. dies per
uisionem bubonis morturum. et
festum ut habet in historia. petrus
sit cum angelis domini. ita scia est scire eum
uindicta dei. quod per. v. dies uentris
dolore cruciatur. et corrodebant u-
mel uiscera ei: et ita paulatim
super a humilibus: expirauit. Reliquo
autem filium qui dicitur agrippa non cog-
noiscit herodes. qui adhuc erat romae.
non habuit totum regnum patris. sed partem.
habet autem terram tyarum et sidonum.
die tunc ultimum iordanem. unde legitur quod
fideles de iudea imminente eiusdem
iherusalem ad ammonitionem angelorum. seque-
rentur in regno agrippe. istius filii he-
rodis agrippe. Et tunc redit historia
ad ordinem suum. et transeat ei. id
quod super dictum est collectam sciam a fide-
libus antiochie: missam pauperibus
in iherusalem: per barnabam et paulum. Quod
et. inter scriptum est de herode. et de morte
iacobi. et de incarceratione et liberatione
petri. qui incidens fuit. Per seque. g. de
restitu barnabe et saule: a ieroso-
limum. Historia: in hoc modum. Ver-
bum domini crescebat et multiplica-
bat. barnabas autem et saul reuersi sunt
a ierosolimum. assumpto secundo iohanne qui

cognoscit marcb: p̄ p̄plectum mi-
nistium. **De p̄dicatioe barnabe**

Erat aut̄ in ecclia q̄ erat **paulus** i
antiochie p̄ter eos q̄ ueniant
ab ierosolimis. p̄phe. doctores. int̄ q̄s
erat symon q̄ uocabat̄ nig: et lucius
carenensis: et manahen. q̄ erat h̄odis
terrarhe colactane. i. eodē cum illo
lacte nūt: et p̄st̄ idē accipi. p̄phe. et
doctores. l̄ p̄ ita distingui. p̄phe de fu-
turi. doctores de p̄t̄. Et uide quia symō
dict̄ ē a colore nig: si sit latinū. si
uocabulum. l̄ si ē hebreū: dōs est
nig: q̄i ascendens de iūte. s. in iūte
tem. nig: ē hebreum et interpretatur
ascendens. Ministrantibz aut̄ illi dño
et ieiunantibz dñe eis sp̄s sc̄s. Segre-
gate in barnabam et paulū in op̄
ad q̄ assumpti est. q̄ audito filio sp̄s
sc̄i remiserit saulū et barnaban. in
iherl̄m ad pet̄ū et iacobū et iohē. q̄
erant ibi. q̄ gausi s̄ audito man-
dato anḡl̄i et sp̄s sc̄i et ieiunantes
et orantes imposuerit eis manū. in
modū ordinandoz. Vtū aut̄ p̄ter
ip̄onē manū. aliā ordinis sollemp-
nitatē c̄ca eos celebrauerit: in ecclia
ē. n̄ de ordinatione ap̄loz aliq̄o le-
gē. l̄ q̄o dñs eis imposuerit manū.
De pet̄ c̄ca: cum h̄t. q̄ antiochie
missam celebrante. s. ap̄l̄s potuit
p̄ ordinatione sufficē q̄ dñm ē eis a
dño. s. facit in meā commemoratio-
nē et licet n̄ int̄ fuit barnabas et pau-
lus. tñ q̄ p̄ea electi s̄ ad ap̄latum.
filio sp̄s sc̄i. forsan in h̄ cū aliis fu-
erit p̄ilegiati. n̄ alia sollempnitatē
ordinationis c̄ca eos celebrata ē. et
int̄ in p̄m̄tua ecclia s̄ hac sol-

lemnitate ordinationis ad sacerdotum
p̄m̄ti s̄. et multa l̄ti sine diacono et
p̄cedentibz ordinibz sacerdotel s̄ s̄
ip̄onentes eis manū. dimiserit eos et ip̄i
quidē missi a sp̄u sc̄o eodē dūce r̄tis.
q̄ separant eos a c̄tis. abierit seleucia. et
in nauigauerit cyprū et uenissent
salaminā p̄dicabant ubi dñi: in sina-
gogis iudoz p̄ reuerentiā siue duri-
ciā eoz et habebant s̄ in m̄st̄io p̄di-
cationis iohē. q̄ cognominat̄ mar-
cb: et cū pambulassent unūsa insu-
lam p̄rū. s. usq; paybū. inueniēt
q̄dam uirū magnū plendo p̄ph̄a
iudeū. cui nom̄ erat barien. qui ē-
rat ē sergio paulo uiro prudente
q̄ erat h̄o magne dignitatis. erat.
et p̄sul. i. secūdo a iulio. h̄i accersit
et barnaba et paulo. desidebat au-
dire ūbum dñi. resistebat et helimā
mag: et uide q̄ alim ē interpretatio
alim helimas. s. interpretat̄ magus.
et sic nom̄ comune maleficorū ap-
p̄atum ē istis. **De exsecutioe helime ma-**

Saulus aut̄ q̄ et paulus replet̄ sp̄s gi-
sc̄o. intuent̄ in eū: dñe. Ople-
ti dolo et oī facta fili diaboli immu-
te oīs facie. si desinit subitū uias
dñi restat. Nota q̄o dñm ē. Saul
q̄ et paulus. Tradiunt eū sc̄i: q̄ a ser-
gio paulo ad fidē n̄l̄o dict̄ ē pau-
lus. Vñ hic p̄mo fit n̄tio de hoc
noīe paulus. Solus origenē dicit q̄
sep̄ fuit binom̄ dict̄. s. saul et pau-
lus. Vñ in acceptōne ap̄lat̄ p̄mo sor-
titus ē h̄ nom̄ ut q̄ p̄mo a saule
p̄secutore dicebat̄ saul. de s̄bo s̄s
humil̄. p̄ saulo dict̄ paulus. q̄i hu-
mil̄ et modic̄. Vñ q̄i nom̄ suū in

receptando dicit se minimum aplos
videt aut. xiiij. anno a passione dñi
p motus ad aplatum ē barnaba. et
fortius pauli uocabulū. et xiiij. pro
fectus est ad magisteriū gentiū. cui
satis resonat ecclesiastica historia ū le
gitur pceptum aplis. ut p passionem
p. xii. annos predicarent in iudea. Ter
cio aut decimo cepunt paulatim in
sire ad gentes. nōdum tñ ex toto. p
ea oīo exiit de finibz iudee. et nūc
inquit ecce manū dñi sē te. i. uindic
ta dei. q̄dabit in te. eris cō lumine
capitis. sicut cō el lumine intus. n
uidens autē p̄ solem matutalem. q̄
n uidet solem iusticie p̄dē. et p̄
sternit cecidit et cū caligo et tenebre et
cū uent. i. i. mōb cecidit in tūtu se
tūent q̄rebat q̄man ei daret ut
duceret eū et statim p̄consulo inso
miratio. credidit admirans sup
doctrinam dñi.

Cum aut apapho nauigass;
paulus et barnabas ē eo: uene
runt p̄gen ciuitatē pampylie.
et tē iohes discedens ab eis uēsus
ē ierosolimā. ūn ueniat ē eis et for
sam rep̄h̄sibilis fuit cā q̄r disces
sit ab eis et h̄ fuit cā discipulū: inter
paulum et barnabā. de q̄ habetis
intus. Paulus ū et barnabas: uene
rūt antiochiā p̄sidie. q̄ additū ē ad
differentiā altius antiochie. q̄ dē
antiochia sūte. q̄ nos adhuc uoca
mus antiochiā. q̄ olim dicebat re
blata. Et in ḡssī sinagogā die sab
bati. sedet q̄ auditi legem. n̄ p̄di
cāt. p̄t lectionē aut legis et p̄phaz
dixerūt ad eos p̄ncipes sinagoge. In

et si fās si quis ē in uob sermo ex
hortationis dicite. Surgens autē
paulus et manu silentiū indicēs ags
sus ē factē ḡndem sermonē incho
ans ab actioz **narratio pauli.**

Uni inquit isrl̄te et q̄umetis dñm
de gentibz audite. Dñs plebis
isrl̄ p̄tel n̄os elegit et exaltauit cū
ēent incolē in egypto seruientes et
luto et lac̄. de qua eduxit eos in ma
nu forti et xl. annis sustinuit mo
res eoz in deserto. p̄t int̄ducens e
os in terram p̄missam. destruens.
v. gentes q̄ habitabant in terra
forte distribuit eis terram. q̄ p̄ q̄orū
gentes. i. annos. et intelligendū
ē a natiuitate ysaac. a ē natiuita
te usq; ad exitum isrl̄ de egypto:
fluxerūt anni q̄orūgenti. v. p̄tea
implet xl. annis in deserto et usq;
intra canaan. diuisa ē terra a
natiuitate ysaac usq; ad diuisio
nem terre: fluxerūt. cccc. et l. anni.
et p̄ quad̄ingentos. l. annos. dedit
dñs iudicēs p̄lo suo. q̄ ex in fuit
p̄p̄s dñi. subiudicibz usq; ad tēpus
samuel et ex in postulauerūt regē.
et dedit eis saul. qui regnauit xl.
annis. et putat similis annis samu
el. Sic enī h̄r in cūctis hebreoz et
eo sublato de medio suscitauit
eis dñs regē. cui testimoniū p̄hibet
ait. Inueni uirū. s. scdm cor me
um ex ē semine suscitauit deus
ih̄m saluatōrē isrl̄. ē aduentus
p̄co fuit ioh̄s.

Uni inquit fīs filiū ḡnis abā
et q̄ inter uos sē de ḡn
tibz uirtutes dñm uob ē specialit̄r

specialit̄r

bum salutis h' missum ē. qui enī
habitabant iherlm' pncipes ei hē
ignorantes ēē ihm. ignorantēs q' uo
cel pphay. q' pōe sabbōm leguntur.
ad iudicantes eū mortu. eal impleue
rē nescientes. Ds uero suscitauit
eū tertia die a mortuis. i. uisus ē p
xl. dies his q' sunt ascendant ē eo de
galilea in ierlm. qui usq; nūc sūt tel
tel ei ad plebem. i. nos uob annun
tiam' eam q' ad p'el n'os rep'missio
fca ē qm hanc iplauit filiis ur's
resuscitans ihm. Hōm g' sit uob
uri fr's. q' p hē uob remissio peccōy
annuntiatur. ab oibz peccat's. quibz
n' p'uistis in lege moy's iustificari.
q' credit in hē iustificabit. Videte g'
ne sitis nēpores. ne ueniat sē uos
iudicta dei. q' nēporebz p'minat
in hē modum. Videte nēpores et
admiramini. i. disp'gimini. q'a
op' opoz diebz ur's. q' n' ēd'it. i. q'
n' creditis op'i. q' opabor in diebz ur's
s. in carnationi. Tūc ap'loy ad
xianibz aū ill' gentes.

Erogabant ut in seq'ta sabbo
loq'ret' adhuc in sinagoga. i. cū e
gredientē de sinagoga multi uidōy
i. aduenay. i. gentiliū l' iudeoy de
disphoe uenientiu secuti sūt pau
lum. i. barnabā. Seq'ti ū sabbo p
ne uniu'sa. i. ciuitas uenit ut
audiret ūbum dī. q' uidentel in
dī repleti sūt zelo inuidie. q' mo
ti. repunt dōic' his q' dicebantur
a paulo. blasphemantes. blasphem
enī ē q' p' iudōi obloq're ūtati. Tē
repleti sūt zelo dei paul' i. barna
bas. stantē dixerūt. Vob opozteret

p'mum loq' uerbū dei uix uerbum
dñi dicentis. n' sum miss' n' ad oues q'
p'ietē domi isrl'. S; q' repellat' istō i
indignos uos faciat. ecce n'itū ad
g's. i. nota ē h' legat' h' dictū a paulo
i. barnaba in antiochia p'sone q' n'
ē in iudea. s. in g'ra. impletiq; locis
legē dēm ab ap'lis in iuda. s. ē uellent
insire ad g's. P'q' p. xii. annos p'oca
tum ē in iudea. Ecce n' moueat te. q'
potuit ubiq; dici. Sic. i. p'cepte no
bis d's. Posuite in luce g'raū ut sit
n' in salutē usq; ad g'raū terre. et
sunt in ysaia. ūba p'is ad filiū. Ac
si dicit p'r ad filium. Nisi te ū p' te
nebras infidelitatis. usq; ad t'minos
t're gentibz disseminaret lucē ūtati.
s. cum speciali dictū sit x. n' ē i'ruū
q' hic legit' dēm paulo. tāta ē unio
capitis i. m'broy ut q' dēm ē capiti.
m'bra dēm reputet. i. S; cap' x' p'fec
tionem m'broy inflatam sibi repu
tat dicent. Saule saule qd me p'seq
rist'. Audientes g's n'ationem de salu
te sua. gauise sūt i. gloriificabant dñm.
i. edidit multy ex eis. Iudi tñ ze
lo. i. luore inuidie succensi. i. cita
bant mulieres religiosas. i. p'mari
os ciuitatis i. excitabant p'sentōnē
in paulum. i. barnabā. i. eiecerūt eos
de finibz suis. At illi excusso puluē
pedū uix q' p'cepit dñs in testimo
nium ill'. uenerūt i. comū. Et in
g'li ciuitatē. locati sūt in sinago
ga. i. edidit op'iosa multitudo iu
deoy i. g'toy. i. demorati sūt ibi. m't
to q'r. fiducialit' p'ocantes. dñs p
dicationē eoy miraculis i. firmante.
Non nllz tñ de iudōis in m'culata

te pinaces suscitauerunt et ad iracundiam
concretauerunt gentium animos: aduersus cre-
dentes: et diuisa est ciuitas quibusdam fauen-
tibus iudicis aliis fauentibus apostolis. *De miraculo*
Et cum fides esset ei quod non stare non uideretur potest.
impetum gentium et iudeorum et prin-
cipibus suis. ut rumelium afficerent apostolos
et lapidarent. id est lapidibus fugarent eos.
confluxerunt ad ciuitates licaonem. stratonice.
et derben. et deinde sic uenerunt listram
uxor proleptiam sermonis in synagoga ubi
erat quodam infirmus listus. potest di-
cendum fuit listus. Sed per nomen ciuita-
tis mutaplice huius declinatione. ut
dicat listra listus. et listus listram. et listus
indeclinabile. Unde sequitur. Et erat uir
quodam listus. qui graue sonat. uel habet. Paulus
et barnabas morabantur in listris. Erat
autem uir iste infirmus pedibus claudens: ex u-
troque matris sue. et sedebat. quia non ambula-
re non stare poterat. non enim quod ambulauit.
hic audiuit paulum loquentem quod intui-
tus paulus. et uidens et spiritu sancto reuelan-
te quod habere fidem ut saluus fieret. tan-
tam quod ad salutem sufficeret. Paulus
uidens quod se saluandum esset. dixit
magna uoce. In nomine domini nostri ihesu christi
surge super pedes tuos rectus. et statim
exiit et ambulabat. Turbe autem eius
dedit quod fecerat paulus paulus putabat
ipsum et locum suum barnabam. deus est
in forma humana eos apparuisse et
leuauerunt uocem dicentes. Vir similes
sunt hominibus descendere ad nos. Et uoca-
bant barnabam iouem. quod potest esse ui-
debat. Paulum uero mercurium quod sepe
uxor eorum opinionem iouem comitaba-
tur. quod eloquens et litteratus fuisse dicitur et
facundia hominibus prestare. putabatur.

Unde mercurius quod mercurius currens. in-
ter aures et linguas. alacritas dicitur. Agnus
uero hermes. quod interpretatur deus. Sacerdos quod uir
qui erat incunctate uoluit sacrificare
barnabe et iouem. afferens tauros ad
imolandum. et coronas. et ad ornandam
faciem templi. uxor ritum gentili-
um. et uero captibus eorum imponere ador-
natum. aut aliquid alia religioe nobis
ignota. Unde audiuit paulus et barna-
bas quod diuinos honores uellent
et exibe: sed uocem uestimenta sua quod sepe
faciebant iudicis. audita blasphemiam
a domino. prohibuerunt talia exibe: di-
centes se homines mortales. quod potius
uenerant uos eos reuocarent ab ido-
latria et uxor sedauerunt istas ne immo-
larent. Demorantibus autem eis. et docen-
tibus in listra superuenit abiconio et
antiochia iudei et sicarii turbamini
actione pauli lapidabant eum. et cie-
runt eum quod uile cadaveri estimantes
esse mortuum. De quod lapidatione ad
corinthios loquens ait. Semel lapi-
datus sum. Propter discipuli eius cecide-
runt eum assistentes ei. et respuerunt.
et nescientibus iudicis respuerunt
eum incunctate. et ualuit. et die postea.
perfectus est cum barnaba: in derben.
et perorauit ibi sic fecerat in listra.
Propter redierunt per eandem ciuitatem. per quod
uenerant firmantes fides in fide.
et constituentibus in magnis ciuitatibus.
per prophetas. id est episcopos. quod eos tempore eos no-
censebant episcopi et prophetas. et perinde as-
tituebant per se episcopos. quod erant mig-
turi et inquit uerum ad eos essent apostoli
resurrexerunt. *De mora apostolorum in antiochia.*
Et cum redeuntes transissent

lustram. et yconium. uenerunt ad an-
tiochiam p̄sidie. et in seuntes p̄sidia:
uenerunt in pamp̄hiliā. regionē. s. i. q̄
ē ciuitas p̄gen. in q̄ locum se uerbu
dei descendunt in athalia ciuita-
te. et in nauigauere antiochiā. ubi
p̄ gnerant. Segregati s̄ a spū s̄cō ad
predicationē euāḡlii. Cumq; ueni-
sent antiochiā. congregasset fidelē
antiochenos. reuelauerunt eis q̄ta fe-
cerat d̄s in gentib; p̄ eos. et morati s̄t
ibi n̄ modico tēpe. cū discipulis. et
dum ibi moram facerent. descen-
derunt quidā de iuda x̄ani q̄dē
adhuc tñ iudicantes. et tñant de
secta ph̄eoz. *Q̄ ceremonie legales*
acta ē aū non mi abstinēde s̄t
mima seditio inter eos et pay-
lum. et barnabam. q̄ p̄dicabant fi-
dem absq; legalib; ad salutē n̄ s̄c̄i-
ficē. et sentiebant multz eis uet̄
consuetudine imbuti. et statu-
erunt ut ph̄ac lre dirimēda.
ascendēte in ierlm̄. ad maiores ap̄los
s. ad petrum et iacobū ep̄m ierosol̄y-
moy. et ascendit paul̄ et barnaba
assūpto et tito sic ip̄e refert in eplā
ad gala. et q̄ descendunt de iuda asce-
derē s̄ eos. quidam. s. de b̄eli ph̄eoz
adhuc iūsi. qui uenissent ieroso-
limā. et ēēnt in p̄sentia ap̄loy. pet̄
et iacobi. et senioroy. surrexerūt p̄ pau-
lum. et barnabam dicentes. Opor-
tet cūctos fideles et seruare legem
moysi. et audita utq; p̄as s̄ua. u-
enerunt ap̄l̄ et seniores ut iudica-
rent s̄t hoc et p̄ multā disc̄ptati-
onem. et cōsultationē fr̄am int̄ ap̄los
et seniores. surgens pet̄ rōnabilē

ostendit n̄ ē imponendum fidei-
bz iugum legis. q̄ ip̄e iūlio d̄i bap-
tizauit corneliū. et ḡntib; p̄dicauit
libum euāḡlii. et d̄s p̄dicationē ei
cōfirmat̄. fide mundans cora e-
orū et anq̄ baptizaret uisibilē. int̄-
tent s̄t eos sp̄m s̄c̄m. n̄ iudicēs eis
obseruantia legalū. q̄d ḡ inq̄t sic
tēptatis. imponēte iugū s̄t ceruicē
disciploy q̄ neq; nos. neq; p̄fēs n̄r̄i
portare potuim̄. Et statim cepunt
paul̄ et barnabas narrare q̄nta sig-
na et p̄dicia d̄s fecit in ḡntib; p̄ eos.
et tacebat multitudo audiens eos.
Et s̄c̄o silentio locut̄ ē iacob̄ arohe-
rens uerbo pet̄. *Vbi iacobi ierosol̄*

Ubi inquit fr̄s audite. *ep̄.*
me. Simon narrauit q̄d mo-
dum d̄s p̄mū uisitauit ḡs. uocās
eos ad fidem. s̄c̄m testimonia p̄ph̄oy.
et inductis testimoniis d̄isloy p̄ph̄oy.
Auctoritate pontificalis. paul̄ diffi-
nit̄ s̄uam dicent. s̄p̄ q̄ ego iudi-
co n̄ inq̄tari eos q̄ ex ḡntib; cōtun-
tur. ad d̄m. s̄ iūlio n̄ dirigam̄ ad
eos eplā n̄ abstinēant se ab ydola-
ta et fornicatione a suffocato a sangui-
ne. stolata siq̄dē in ḡntib; maxime
pullulat̄. fornicatio q̄ naturale
q̄dā. et n̄lls reat̄ reputabat̄ inter ḡs.
Iō sp̄alē decreuerūt ap̄l̄ p̄hibe ista
ḡntilib; . Erant et p̄ni ad effundē-
dum sanguinē cōsueuunt et bibe
sanguinē immolatū d̄is suis. iō
sp̄alē p̄hibuit̄ a sanguine effun-
dendo et bibendo. Q̄t̄ aū ad lectam
p̄hibuerūt eis aial suffocatiū n̄ ē sa-
tis p̄spiciū. Et placuit h̄ cōsiliū
iacobi ap̄lis et seniorib; et cōi iūsi

h̄m

fornicari

elegerit uiros p[ro] q[ui]b[us] mittent eplam c[on]t[ra]
paulo et barnaba. iudam. s. et sila. et
premissa e[st] saluatio: in h[uius] modu[m].
ap[osto]li et seniores. f[aci]s. h. f[aci]s. q[ui]e g[ra]t[ia]
b[ar] saluitem. fuit au[tem] p[ro] salutatione
h[uius] t[em]p[or]is epl[ist]e. Auditu[m] e[st] q[uo]d q[uo]dam desce[n]d
deret de iuda t[ra]nsiunt uos c[on]tin
tel aiat u[ost]ra. uolentet u[ost]r[um] i[st]u[m] p[ro]nere
tuncib[us] iugum legis. id de n[ost]ro sen
su de[ci]m[us] dige uiros et mitte ad uos.
e[st] h[uius]m[od]i n[ost]r[um] paulo et barnaba. uisum
e[st] eni[m] sp[iritu] sc[ilicet] et nob[is] nich[il] u[ob]is
imponere o[mn]ib[us]. q[ui]a ut abstineatis.
ab imolatis simulacroy. a sanguine.
a suffocato. a fornicatione. a q[ui]b[us] ab
stinere b[er]n[ardus] ageris. valete. *De epl[ist]a*
descendit ap[osto]loy g[ra]t[ia] b[ar]naba.
Descente paulo et barnaba manio
chiam et duo illi missi e[st] e[st]. E[st] q[ui]q[ue]
descendissent c[on]gregata multitudi[n]e
tradideru[n]t eis epl[ist]am. et audita c[on]sola
tione de iugo legis imponendo i[st]a ga
uili s[un]t f[aci]s de gentib[us]. iudas au[tem] et si
las e[st] e[st] p[ro]p[ter] h[oc] c[on]solati s[un]t eos et m[un]d[um]
c[on]firmaueru[n]t in fide. Non e[st] au[tem] hic
p[re]teruindum q[uo]d de p[re]fatu ascensu su
o in ier[osolima] p[er]duranda lite p[re]parata
scribit ap[osto]l[us] ad galatas in h[uius] modum.
Dei[n] p[er] annos. xiiij. a c[on]fusione me
a ascendi ier[osolima] e[st] barnaba as
sumpto et tito et truli e[st] eis eu[angel]iu[m]
q[uo]d p[re]dico in gentib[us] q[ui]a annos n[on]no
colligit q[uo]d eod[em] anno q[uo]d paul[us] ascen
dit ier[osolima]. s. xiiij. a c[on]fusione su
a pet[er]us ascendit roma[m] et eod[em] anno
sedit in cathedra ep[iscop]ali. in q[ui] sedit
xxv. annis. Quoru[m] de[ci]m[us] u[er]o et xxv. xxx.
vii. redd[er]e. uic[esimo] au[tem]. s. anno.
ap[osto]l[us] motio[n]e bea[ti] pet[ri] in sede roma[n]a

ultimo anno ueronis passi s[un]t pe
tr[us] et paul[us]. et sic xxv. a c[on]fusione pau
li. Unde coll[igit] paulum ad fide[m] ouer
sum eod[em] anno q[uo]d d[omi]n[us] passus e[st]. e[st]
p[er]ter petru[m] et paulu[m]. xxx. viii. an
no ap[osto]l[us] motio[n]e d[omi]n[us] q[uo]d fuit ultimus
ueronis passus e[st] martiriu[m].

Si au[tem] q[ui]q[ue] legat[ur] paul[us] c[on]fusus
ad fide[m]. ii. anno a passio[n]e
d[omi]n[us] intelligend[us] e[st]: sc[ilicet] eu[angel]i[st]a t[em]p[or]e
eod[em] usuali. sic alibi determinatu[m]
e[st]. Q[ui]to decimo g[er]o anno ap[osto]l[us] motio[n]e
d[omi]n[us]. s. q[ui]to anno claudiu[m] asc[en]dit
pet[er]us roma[m] et sedit in cathedra ep[iscop]a
li. x. annis: sub claudio q[uo]d regnaui
xiiij. annis. et nero p[er] cu[m] uide[n]t[ur] an
nis. p[er]t[ur] au[tem] q[ui] q[uo]d t[em]p[or]e sedet petrus
sede antiochena. i[st]at et q[uo]d sedet an
tioche. vii. annis. in sede ep[iscop]ali q[uo]d
nectio de. vii. illo[rum]. l. xiiij. optet

Intelligi q[uo]d a passio[n]e d[omi]n[us] fluxu
et usq[ue] ad c[on]fusione[m] in se
dem romanam. p[er]t[ur] vii. au[tem]
annos q[ui]b[us] sedet in sede antiochena
c[on]fusione d[omi]n[us] de ier[osolima] ascendit
romam. s. in ascensu t[em]p[or]e pan
tiochiam u[er]o c[on]firmaret subditos
suos in fide: tunc h[uius]m[od]i m[un]d[um] c[on]fusione: sub
stituit euo[rum] in sede antiochena.
et in h[uius]m[od]i p[er]antiochia: redargu
tus e[st] a paulo q[uo]d comedens e[st] q[ui]b[us]
dam fr[atr]ib[us] de iudea: timent[ur] eos mo
lestare. discernere cibos et ita co
gebat g[ra]t[ia] iudicare. V[er]o paul[us]
ait. Cum ueniss[et] cephas antiochi
am in facie ei restitit.

Si au[tem] anno q[uo]d ascendit pe
tr[us] ab antiochia roma[m] pau
lo et barnaba antiochie remanen

tibz quidam erat procurator in iudea
uolens sibi puioletia usurpare po-
testatem constituendi summū ponti-
ficem. et mutandi p arbitrio suo ut
posset summū sacerdotē. unum l' duo
constituere in eod anno. et uidentel iu-
dei qd n possent ei resistere. petierūt ab
eo licentia consulendi claudij roma-
num imperatorē ut ei uoluntatem
hanc potestatem optaret. Alioqn.
desisteret. et cessit eis. et misisset
nuntios romā. erat ibi agrippa. fi-
lius herodis agrippe. quē pat' discedēs.
inmanum gail dimiserat. Gail
aū differebat eū mittē in iudeam.
tāq' dūm. cum ip' seuerā iudoy.
tū ip' reuerentiam etatis sue. iste
audient qd cā ppli sui ager. inter-
cessit p eis. et optauit. et respicit gail
procurator n ab hui' gactione de-
sister. et desistat. et iudis ut se hoc
agent grās agrippe ad eū intercessio-
nem optauerat. et iudi significa-
uerūt ei ut mitteret eis agrippā. et fa-
ceret eum tamq' regē. et dūm. ipse
aū adhuc. ^{distulit} Preter uero qn uisum
ē ei misit eū in iudam. n tū red-
didit ei totam tiam p'ris. qd totū
regnum auctū optauerat. S; de-
dit ei galatidem regionē. s. ultra
iordanē. itā duas tribus. et dūm
die tibi. et dedit ei potestatem statuē-
di summū sacerdotem i ierlm. pro
arbitrio suo qd negauit procurator.
Iste fuit agrippa in regnū secessit
fideles de iuda. imminere gudio ie-
rlm ab anglo p'monta. sic habe-
mus sup mathm. S; nē psequi
de paulo et barnaba. qd adhuc de-

morabantur in antiochia. euangelizan-
tes libum di. et uitas abierat silas eis
remanente. P' aliq' dies uisum ē
eis commodū itā p'curatē in qbz
p'curant libum di. et uisitare frēs.
et firmare eos in fide. barnabas aū
uoluit hē in comitatu suo iohem
q cognominat' march'. Paul' autē
uoluit dicens. n ē assumpt' qd in
forte acie istius nunt' repide-
stat. et qd timore mortis ap'p'atū
one desistat. qn. s. ap'p'atū desce-
dent rēsus ē in ierlm. io qd n. erat
assumpt' ad p'curatōnē ne alios ma-
lo exēplo ledet. *De dissensione barnabe*
Et ita ē dissensio ut dicitur *et paulus*.
cederent ab inuicē. et contulerunt
eos scilicet. qd n dissenserūt odio. moti. s.
asp'it scō ad h' gactionē ut diuisi in
p'p'os locis p'curarent et plures lucra-
rentur. Barnabas aū assumpt' mar-
co nauigauit cyprū. Ex eo aū qd
uoluit eum diuinitē. p'pendit suis
se ei cognatus. Leguntur aū fuisse
iobanni. Paul' aū p'fect' ē assump-
to sila quē dñs adh' remanere te-
nerat. ut ei p'p'atē. et pambulabat
siriā et ciliā. Preter uenit in derben
et listram. n erat qdā xan' noie ti-
mothe. filius mulieris uidue l' uir-
tut' nat'. de p'p' g'ntali. cui p'hibe-
bant testimoniū religionis et fi-
deles qd erant listris. hē istat' pay-
lus ep'm eoy. S; accidit eū p'p'olē
to scandalo iudoy. ne scandaliza-
rentur qd hēnt ep'm in cūctisum.
n qd legalia p' uirtutē euangelij eēt
nēcia. Paulatim tū n subito iudis
erat tollenda. et qd cū honore mat'

sepelienda fuit. Preterea dixit scilicet paulus
timotheum et pertransientes pauca
et percipiebant obseruari decta apostolorum
et seniorum qui erant in iherosolymis et ecclesie
firmabant et multiplicabantur.

Transientes autem phrygia et gala-
cie regione uolentes ire in asia
minorem prohibiti sunt a spiritu sancto qui scie-
bat corda hominum. quod si non essent edicti.
Soluti sunt spiritus sancti sancti variis canibus et
impiorum et contemptu perditionis: gra-
ui dampnari. uoluit et has punci-
as aliis apostolis reseruare. Philippus namque
et iohannes perorauerunt in asia minore. Lu-
cas: in britania ad filium spiritus sancti se pro-
hibiti et ita due cause reddunt. quoniam
prohibiti sunt ab hominibus punciis. et ne sancti
darent canibus. et quod destinate erant a
spiritu sancto aliis apostolis. Asia minor: iohannes.
Britania: lucas. Origenes uero agit de pro-
misiis et de decimis dandis sacerdoti-
bus: reddit etiam causam. Dicitur quod deus
pudens seruus suis alimoniam corpora-
lem ab huiusmodi punciis discipulos
per sanctum prohibuit. per illam scilicet maximam
sanctam in qua helena sustentauit fratres
pauperes qui erant in iherosolymis. quod factum est
quinto anno claudii. Hec fuit hele-
na mater constantini: regina ab-
igenorum. et amore capto rex abige-
norum frater eius dixit eam in uxorem. et
concepit ex eo et cum nocte dormi-
ret cum ea et posuisset manum suam
super uenterem pregnantis. ab eo audita est
uox in hoc modum. Uide ne ledas
puerum. quod magnum fuit et in mun-
do et audita hominum uoce stupescens dixit
hominem suum. Preterea puerum natum cum
summa diligentia nutrebat et mortuo

puerum adhuc puer frater eius rex. Et conuen-
tur iste in multis et est huiusmodi inuolun-
tatis. quia audient unum deum col-
laudant: colunt eundem et susceperunt cir-
cumcisionem et ritus iudeorum. huius-
modi helena ueniens iherosolymam inuenit
fratres fideles in iherosolymis in media laboran-
tes quod erat tempus famis et emittit gratum
unumquodque quod attulit argenti copiam. adue-
nientum et sustentauit fratres qui erant
in iherosolymis. Et dum adhuc esset iherosolyma: nu-
tatum est ei quod mortuus esset filius eius. Et
statim rediit et fecit exequia cadaveri filii
de sepulchro et reportauit in iudeam et se-
pit non longe ab iherosolymis extrinsecus duo
milia stadia et in altum resposuit corpus
filii et postquam est mortua esset in altero
corpo suum reponi et sic factum est. et ad-
huc apparent uestigia mausoleo-
rum et putant multa decepti esse mau-
soleum helene matris constantini.

Quoniam peruenissent de uisione pauli
in iherosolymam paulus et socii eius uene-
runt eandem et ostensa est paulo ui-
sio per noctem. Apparuit ei uir ma-
cedo. id est angelus illi gentis assimilatus
uiro macedoni peratque lingue. et for-
ma spali stans et deprecans eum et dicens.
Transiens in macedoniam ad iuua-
nos. Ex hoc uero uerbo uidetur homo fuisse non
angelus. non enim agere angelus auxilio:
non dicitur. Sed hoc ait angelus assumptus per
macedonum. Ut autem uisum uideret
statim quod summi peracti in macedo-
nia circa facti: quod uocasti nos deus eum
gloriaris eis. Et uota quod omnem est quod summi.
huc et primo ostendit lucas se comitem
fuisse pauli. forte nec primo ad helene
ei. Unde inquit in precedenti ait. uenimus.

peruenit

fuerunt

hūq; uenerit i. similia. hū aū se p̄mū
cōmiserunt locis pauli. vnde q̄ q̄ u
d̄t. erat uir macedo stans. S̄t hūbū
stans. h̄t glosa modica. angli sēp
stare d̄nt. cui pliq; adheret. in an
tiphona pascale. sedit angli. em̄dāt
stare. h̄t errant. intelligendū ē sēp
in b̄ libro ē legant̄ in eūglio angli
sedisse ad monūm. Haugan
tel aū atade recto cursu. samothiam.
i. sēq̄ die philippi q̄ ē p̄ma ciuitas
macedonie. i. uenientib; a mari. p̄
ma occurrit. i. erat colonia ciuitas
illa q̄ defectu indigenarū nouis cō
rib; implet. hū i. colonia q̄ a no
uis cōrib; d̄t. tūm i. ibi p̄ diei ali
q̄t. i. die sabbo q̄tū tūm extra portā
ux̄ flumen. i. uidebat̄ ē loē i. gra
uif oīon. i. locutioni. l. supplicatio
ni. Orare nāq; accip̄t. i. p̄supplicare.
Et sedentes loq̄bamur mulierib; q̄
conuenerant. Et mulier q̄dā iuda
noīe purpuraria ciuitatis natureno
rum audiebat nos loq̄ntes. p̄ aū i
telligi p̄puraria q̄ i. i. p̄pura. q̄ forsa
erat de regio semine. l. poti p̄pura
ria. q̄ tē p̄pure. l. q̄ uendebat p̄
puram. Cum aū baptizata ēt i. to
m̄ ei tota. dēp̄cata ē nos dicent. Si
iudicatis me fidele. m̄tē in domū
meā. i. manete meū. i. utrauiū co
acti. ad huc i. abhorrebant iudē
domos gentiliū. putando scanda
lo iudeorū. *De muliere fictonissa.*

Factum ē aū ut exierit no
bis ad orationē. obuiaret no
b̄ q̄dam puella hūi sp̄m phiton
cum. p̄ intelligi phitonissa l. per
sp̄m phitonici opant arte magi

ca. l. sp̄m phitonico uerata. hū i. duo
b; modis accipitur in sac̄ sc̄pta hoc
nom̄ phitonissa. l. dicat̄. q̄ p̄ sp̄m phi
tonicum suscitatonē mortuorū opa
tur. arte magica. ut q̄ ad petitionē
saul ab inferis uocauit aīam samu
elis. l. poti p̄ea sp̄m immundū. hū aū
sp̄s artis magice ab appolline phito
inuenta ē. i. ab ei cognomine l. noīe
cognoscata ē. D̄t i. phitonissa q̄ a
sp̄u phitonico possidet i. ea utit̄. q̄
organo suo ad diuinandū. q̄t̄ hic
poti uidet̄ accipi. i. erat q̄stiosa d̄nt
suis. q̄ multū papiebant emolum
tum. ex diuinatione ip̄l. h̄ suble
uita paulū. i. ei sorios. clamabat di
cent. Ista homines s̄t serui d̄i gēlli.
q̄ annuntiant nob̄ uīa salutis. et
sic clamabat multis dieb; forte p̄
bonum nātē. l. poti sp̄u s̄o sp̄m phi
tonici ut p̄ ea uerum loq̄retur ur
gentē. Conūl aū paulū ip̄a p̄ eū da
mante. d̄t sp̄m immundo. Precipio
t̄ in noīe ihu x̄. ḡre ab ea. & ḡit
eād̄ hora. q̄ indignū erat ut lib̄
eūglij p̄ea sp̄c mendax annūcia
ret. vnde aū h̄ d̄nt ei sc̄ntes q̄
multū sumēret in in modū. app̄
henderet silam i. paulū i. duxerit eo
in forum. ad p̄ncipet. i. offerentes eos
magistratib; d̄xerit. Ista d̄bant ci
uitatē n̄am ē sunt iudi p̄dicantes
nouam q̄dam religionē. q̄ n̄ licet
nob̄ suscipe cū simi romani. Jam
enī dēctum erat a romanis ut n̄l
d̄s de nouo colēt. n̄ app̄bante sena
tu. Et cucurrit ad iūsus eos magist
tus. sc̄ntesq; eorū tunicis. iussit eos
uirgis cedi. i. flagellatos. misit in

carcerem. papienles etodi. ut diligē-
ter etodiret eos. qui accepto manda-
to: misit eos in interiorē carcerē pedes
eorū stngent ligno. Media autē nocte
paul⁹ et silas decantabant ymnos.
et adhorantē laudabant dñm. et dñm
media nocte orarent: subito tñs ē
tremor. q. s. tremori oīa fundamēta
carcēis comota sūt. Ostia apta. uinci-
la omnium q. erant in carcē rupta. et
solus pauli et sile: et aliorū. Expro-
pter tñs autē custos carcēis et uident ianuā
carceris aptas: euaginato gladio
uolebat se interficere. autumans qd
in carcēatos aufugisse. Et ē ēē pau-
lus in medio carceris tenebrosi: ui-
dens h. in spū: exclamauit. Nihil ē
feceris mali. unūsi enī qd etodiebas:
hic sum. Sciebat. et q. t. uolebat ē
manum inuē. q. putabat qd in car-
ceratos aufugisse. Et petto lumine
ammissit. ingressus ē etos carcēis. et
tmetēs. tum p. his q. fca erant in tē-
motu. tñ q. intelligerat paul⁹ q. se
ueller in tñcē. p. dicit paulo et sile: ad-
pedes. et educe eos de carcē arc. Qd me
oportet dñm facē ut saluus fiam.
Ad q. illi. Crede in dñm ih̄m et salu-
eris tu. et dom⁹ tua tota. Et locuti sūt
ei uerbum dñi. et omibz q. erant in
domo ei et tollens eos in illa hora
lauit pagas eorū et baptizatus ē. et
sic lauit et lotus ē. Et q. p. duxit
eos in domū suā: apposuit eis
mensam et letat⁹ ē cū oī domo sua:
credens in dñm. *De libatiōe pauli*
Et cum dies tñs ēēt: et carcer.
misit nuntios ad etodem
carceris dicentes. Dimitte hoīes

illos tamq. despectos. Dimittebat
autē eos ne plures crederent. q. iā in-
notuerat eis miraculū et miratū
etos carcēis uerba h. paulo. misit ma-
gistrat⁹ ut dimittamini. Et ē g.
exiunt. ut in pace. Ad quē paul⁹.
Misit nos in carcēem publice fla-
gellatos. licet iudapnatos homines
romanos. i. romano impio subiec-
tionē. censi capite p. fessos et libatē
romana donatos. et nē occide nos
eiunt. Non sic. S. ueniant. et
ipī nos eiunt. Et cū renuntia-
tum h. ēēt magistratibz timuēt
audito q. romani ēēt et uenien-
tes eduxerūt eos et rogabant ut egre-
derentur de urbe. Et exiunt et
sūt p. ludam et uisit h. b. et solati
sūt eos. Et in p. fecti uenerūt thessalo-
nicam. et erat sinagoga iudoy.
paul⁹ ut etuēat inuēit sinago-
gam et p. t. sabbā disserunt eis de
sēpturis p. dicant xpm mortuum.
et resurrexisse. et crediderūt aliqui
ex eis. et ad uincti sūt paulo et sile et
mulieres et pauce et de p. sēctis et
de g. r. libz multitudine magna.
Zelantes autē iudei. et assumpti qd
dam malos de uulgo etatūunt
ciuitatē ad uisit eos. Et uenientes
ad domū iasonis apd quē hospi-
tati fuerant. querebant eos p. dūcē
in p. l. m. Et n. inuentis eis putā-
tes a iasone fuisse occultatos. et
it. iasone et qdā frēt ad p. n. c. p. et
ciuitatis. Isti sūt quibem conuēti-
et susceperūt iason. et ipī et suscipi-
entes eos faciunt et dēta cesaris.
et qd alii dicentes et qm cesarem

Et intulerunt principes aduersus eos. et accepta satisfactione a iason et ceteris: dimiserunt eos. ita ut sit in eos publica fuit manu in iectio: et ita publica sit electio. forte iason et alij fides negauerunt se suscepisse eos: et ita si fecerint se: satisfecerunt. Et per noctem dimiserunt paulum et silam. Tunc vero etiam intulerunt in sinagogam iudeorum et perorauerunt ibi: et multi de beruensibus ediderunt et mulieres honeste: non paucæ.

Et autem *Quia paulus ductus est ariopagum.* dicentes iudi qui erant thessalonice quod a paulo peroraret uerbum dei in beroe. uenerunt illuc. et intulerunt multitudinem: et statim dimiserunt paulum sicut uter usque ad mare. quod magister persequerentur eum iudei: eo quod esset dixit ubi. Silas autem et timotheus remanserunt ibi. Quod autem deducebant paulum. perduxerunt eum usque ad athenas. Et uiderunt ciuitatem ydolatre dedicatam cito remisit ad timotheum et silam. non uenerunt ad eum. et uenerunt. Et disputabant cum paulo: epicurei. qui ponebant felicitatem hominis in sola corporis uoluptate. Stoici: qui in sola autem uirtute. Et inter se dissidentes in impugnatione apostoli unanimiter assentiebant dicentes. Quid uult seminare ubi iste dicit? Vere seminator uerborum erat. sicut messor morum. De hominum missione: expectant ubi fructus. Alij dicebant. Huiusmodi demoniorum uidetur annuntiator esse. Et apprehensum deduxerunt ad ariopagum. id est ad uicem marthys. in qua. sicut erat templum marthys. quod athenienses singulos uiros denotauerunt. aduersus quos cole-

bant. id est uicem in qua colebatur mars: uocabant ariopagum. quod arioth dicitur mars. Vici in quo colebant. pan: uocabant panopagum: et ita a singulis dicitur singulos uiros denotabant. Erat autem uicem excellentior ariopagus quod ibi erat curia magistratuum. scilicet libalium arcium. *Disputatio pauli et*

Et cum esset paulus in philosophia presentia phorum: dicebant. Noua quodam inforti auribus nostris. possumus scire quod est haec noua doctrina: quod posses redde rationem. si his que dicis? Stans ergo paulus in medio ariopagi: dixit. Viri athenienses per omnia uideo uos religiosi. Preteriens enim: uidi simulacrum uestrum. Inter cetera autem inueni ara. et scriptum erat haec. ignoto deo at si dicat. haec ara dedicata est ignoto deo. Singulis enim aris. respondere uultus. indicant cui essent dedicate. Hunc uicem deum ignotum cui hanc ara consecrasti. ego annuntio uobis. haec est deus qui facit mundum. et omnia que in eo sunt. in qua uiuimus. mouemur. et sumus. Quomodo autem haec ara illi deo consecrata est: hystoria actum non persequor. *Quia ara*

Dicunt enim *dedicata fuerat ignoto deo* diuice passionis uidentes philosophi quod athenis erant. tenebras factas super uniuersam scilicet terram non potuerunt tam eorum inuenire in uerbis tuis. Tandem ad hoc inducti sunt ut dicerent quod deus nature paciebatur. Et dixerunt athenienses. Constituamus ara illi deo. et dedicata est ara: et scriptum est titulus. deo ignoto: et uellent offerre holocausta et uictimas illi deo. ignoto: dixerunt philosophi. bonorum uirorum non eget. sicut

petr.

n recipiebant dicentes

facient genu flectiones ante aia ei. et
supplicabunt ei. qd n querit oblatio-
nem peccatorum. s. deuotione aior. h. e.
dm ignotum annuntiabat eis pau-
lus. asserens eu mortuu fuisse. resur-
xisse. ascendisse in celu. in fine. oib
iudicaturu. Et cu pdicaret resurre-
ctionem mortuor. quidam iride-
bant. qda nec respuebant. n recipiebant dnt.
Audiem te de hoc. tm. n genuit pau-
lus de medio eor. n qda aduhtes ei.
crediderit. In qd dionisi ariopagita.
q ppa ordinauit apls epm corinthi-
orum. **De illuminatione cecy.**
Iste dionisi magister erat mariopa-
go n qmuis ad exhortatione pauli
de facili crediderit. tm n nisi p lon-
gam disceptatione. Dum adhuc e
paulo disceptaret. forte tnsit cecy
puiam cora eis. n statim ait dioni-
sius. paulo. Si dixeris huc ceco in
nomine di tui uide. n uidet. ego
statim edam. s. ne utaris ubi ma-
gis. qd forte nosti ea uba que hanc
bmodi efficaciam. ego p scbam e for-
mam ubor. hac inqt forma uboru
dicit ei. In nocte ibu x nati de uirgine.
crucifixi. mortui. q resurrex. n ascen-
dit in celu. uide. n ut ois tollat
suspicio. pcepit paul' dionisio. n ipe
ead uba pferret. n in ea forma ubor.
dixit dionisius ceco. ut uider. n statim
uidit. Et dionisius testis e se cre-
dere. n cum pdicass. paul' athenis
n multos iustis. uenit corinthu.
n i inueni qdam iudeu nomine
aqnam cum uxore ei pscilla. qd se-
pe commemorat apls ubi salutat
amicos suos. Isti nup uenerant

de italia iudeis oib. exdicto claudij
impatoris de regno ei exire xpulis.
eo q uxore ei agrippina pnumia
familiaritate qua habebat cu eis
a deo pcerant ad rit' suos. ut iam
uidazaret. Et hospit' e paulus
ap aqlam n pscillam. eo q eade ar-
tem exerceat. qm ipe vsuehat ex.
de ppo labore manuum i uictum
adquirent. s. arte scenofona. fac-
bant eni pctoria. siue papilio-
nes que nectia erant indigenis e-
re. p unmodatum calore. l. ymean-
tib. ut dicat ars scenofona. a sceno-
qo mptetate umbra. l. scdm alios.
ascenos q mptetur funis. erant n
funclarij. **De iustione tti.**

Et cum uenissent silas n timo-
theus de macedonia n dimise-
rat eos. pdicabat paulus instans
ubum euangelij. coaduuantib.
ist' iulipetrib. iudis pdicatione
uxta q pcepit dnt. excussit pul-
uerem de pedib. i testimonium
ist' dicent. Mund sum a sanguine
uio. qd qntum in me fuit uolui
uos uocare ab impietate. s. qa pna-
cel estis tnsio ad gs. n migrans in.
tnsio ad domu edam gentil. noie
tti. e domi erat iuncta sinagoga.
Hec e hoc intelligit de tito ad-
q apls eplas scripsit. q ei fuit disci-
pls. que t tntem epm ordinauit.
n uersus e esp' archisinagog' cu
uniusa familia sua. ille. s. de quo
apls ait scbens ad corinthios. Gra-
ago deo qd nemine ex uob bap-
tizau. n espu n gauu. n mta con-
tioz audientes iustione ei credi-

derunt. n ba-
dnt nocte pa-
Hollameter.
go tui su-
num u noo-
n ser mlet.
mmt uide-
ad ptemam
curato acm
comitib. n ad-
dicant n lo-
arguerent l
manifesto.
disceptatio
iudicare. Et
faut peria
apphender
ge n parti
curapam
Paulu
nunt
mentis q e
nauem ut
in lina. co-
trat qd fua
tam eni a
minatu ex
n copio ty
ignem sac
codice hnt
b refert m
aug. n ier
uenit in
n pscillam
ingitit si
uidit. Et
ampli ma
facient h
dimutem

derunt. et baptizati sunt. et apparuit
dominus nocte paulo punctionem dicens.
Moltumere. si loqueris et nescias. quod e-
go tecum sum. et nemo apponet ma-
num tuam ut noccat tibi. et fuit in pannu.
et sex menses. In surrexerunt autem una-
nimiter iudei in paulum. et perierunt eum
ad preseniam gallionis. qui erat p-
curator acacie regionis. in quo erat
conventus. et accitauerunt eum. quod legem p-
dicaret et locutus est gallio ad eos. Si
argueretis hominem istum de aliquo scelere
manifesto. scilicet eo iudicare. Sed quia
disceptatio est de lege vestra. non curio
iudicare. Et videntes gentiles quod non
fasset peritator per iudeos. coram eo
apprehenderunt sostenentem principem synago-
ge et percutiebant eum et nichil cooperaretur
curam curatori. *Quia paulus ut nazareus*

Paulus autem est iusti. *se totum dicit*
nauislet dies multos cum esset
in centis quod est portus conuicti. ascensur
nauem ut nauigio nauigaret
in siriam. totum dicit comam. quam nu-
terat quod fuerat nazareus ex uoto. Na-
zareus enim cum usque ad tempus deter-
minatum ex uoto comam nutebant.
et completo tempore uoti radebant. et in
ignem sacrificii ponebant. Quod
codices habent totum dicit. Cum quodam
habet referret ad aqlam et psellam. Sed
augustinus et ieronymus ad paulum habet referret. Et
uenit in siriam ducens secum aqlam
et psellam. et cum uenisset ephesum
ingressus synagogam disputauit et
iudis. Et rogantibus illis. ut eis
amplius maneret. non uolens. Sed uale
faciens fratribus perfectus est ab effeso
dimittens in aqlam et psellam. et

ipse pambulabat galatiam et phrygiam
confirmando fratres. et cum essent effesi. aqla
et psella. uenit ephesum quodam
iudeus nomine appollo alexandrinus grece
uir factus et peritus in scripturis. Iste
baptizatus erat baptismo iohannis. et crede-
bat quod esset messias in lege promissum
et recte sciebat de patre et filio. Sed nichil
adhibuit audierat de spiritu sancto. Et cum
uiderent eum aqla et psella fiducialiter
proferantem assumpsit eum. dili-
gentius exposuerunt ei unum dominum.
trum autem baptizauit baptismo iohannis. non
legit. *Quia paulus scilicet et actorum his*

Quia autem uellet ue-
nire conuictum. aqla et psella. et
ceteri fideles qui erant ephesi. seple-
runt fidelibus quod erant conuicti ut
susciperent eum et ne abhorrerent eum
tamquam iudeum. et tunc uenisset conuictum.
multum contulit fratribus quod erant con-
uicti. uehementer enim iudeos nu-
ncebat. Unde multi confirmati sunt fratres.

Quia baptizati baptismo iohannis rebaptizati
Quod actum est autem cum appollo esset scilicet
conuicti ut paulus paganus
sermonibus perhibere ueniret ephesum. et
inuenit quosdam discipulos a iohanne
baptizatos. nondum tamen confirmatos.
quod per baptismum non acceperant manu-
um in positione. Et interrogauit
eos. Acceperistis ne spiritum sanctum creden-
tes. id est. manuum impositione. quod
tunc spiritus sanctus. Ad quod illi. Sed neque de
spiritu sancto mentionem audiuimus. Ad
quod ille. Non sufficit baptisma iohannis.
et statim baptizati sunt in nomine domini
iesu. et cum imposuisset manus. per baptismum
acceperunt spiritum sanctum. et loquebantur

uariis linguis. et quoniam eorum prophetabant
predicantes futura. Erant omnes fere. xij.
forte. x. l. xij. erant. et est appositum
se ad temperantiam. Et predicauit ibi
paulus cum fiducia per tres menses. dis-
putans de regno dei. et quod prohibere
erat asperum secundum predicare in asia mino-
ri non eodem spiritu secundum inspirante. Predica-
bat ephesi. Ex quo patet quod ad mira-
da sunt iudicia dei. *De miraculis per
magis*
Ephesi. quoniam obstinati et in-
dultitate pernales. maledicebant
doctrinam eius coram multitudinem. dis-
cedens ab eis segregauit secum disci-
pulos disputans in scola edam tria
m. i. nobiliter. forte nomen est illi per u.
ad quod dirigat domum. in quo docebat
discipulos suos. tamquam reges scholas.
et hoc fecit. per biennium. et in eodem bien-
nio. scripsit primam epistolam ad corin-
thios. et faciebat deus magnas et mul-
tas uirtutes per manum eius ita ut sanaretur
languoribus quibus supponebantur
seminaria. Dicitur autem semina. *et a*
uestes tamen ab uno lacte pendentes.
et quedam zone et quoniam capitis orna-
menta et quoniam genium sudarii quod sunt. uti-
tur hebrei. quod laborantium sudor ab-
stergit. Videntes autem quidam exortiste
quod ad inuocationem domini ihesu paulus
eiceret demones. excoGITauerunt uti
eadem forma uerborum ad ejectionem de-
monis. quod per exorcismos salomonis
demoni dicebant. non tamen abque labore
multo. sed quibusdam herbis et geni-
mis adhibitis ut tradit iosephus.
ut quod facilius essent demones. ad-
iurabant eos in hoc modum. Ad i-

ro uos per ihesum quod paulus predicat. et sic
exibant demones. ab obsessis. Erant
autem. xij. filii scilicet principis sacerdotum
quod per apud ad iurabant demones.
in hoc modum. Et dum quoniam die
ad iurarent demones ut exiret a
corpore obsessio respondit eis demon.
Ihesum noui. et paulum noui. sed uos quod
estis. et insipientes in eos. uerbauit
eos. et increbuit fama per uisum re-
gionem. et inclusit est timor omnibus exor-
tistis. et magis ut non auderent ampli-
us in hoc modum demones ad iurare. et
agregati sunt omnes magi quod per artem ma-
gicam impabant demonibus. et ibi
sepe libros suos ante pedes pauli.

Postea. *et paulus mortuum situm.*
paulus perposuit ire ierosolimam.
et in romam. premisit autem timotheum
et herastum in macedoniam ad perparandum
das collectas quas erat delaturus
in ierusalem. ad opus pauperum quod erat
in ierusalem. ipse autem ad tempus reman-
sit in asia minori. Et facta est in tempore
illo turbatio magna in epheso.
Demetrius enim argentarius quod facie-
bat edes imagines argentearum di-
ane. conuocauit eisdem opus operari-
um. et locutus est eis in hoc modum. Scis-
tis quod de hominum artificio multum no-
bis lucrum operamur. Paulus autem per-
dicat non esse deos manus factos. Si ergo
inualuerit doctrina eius nichil ampli-
us lucrabimur. et templum mag-
ne diane per nichilo reputabitur. et
maiestas eius destruetur. quod uenerat
uniusus omnibus. et statim ira repleti.
clamauerunt unanimiter discurrer-
es per ciuitatem. Magna uiana ephorum.

in

magis

an

seminaria

gda

ide

creabant et creauerunt

genimis

ex rapto gaio. ianistaro sociis pauli.
fuerit eos interitum. inspectaculum. s.
in qm puniebant. Et e paul' hoc
audito uellet uenire interitum n
formidant obice se mori. dissuasiu
e ei a qd' dam amicis suis p' uen
tum p'. P' qm au cessauit tumultu
uocatis paul' discipulis exhortat e eos.
i uale facient eis pfect' e in macedo
niam. i in athenas. Vbi cu fuisset
ibz mensibz. postea se ei insidie a
iudeis. insidia nauigaturo. sciens
bz q deferret collectas. olim e eeo ua
cuis uator. n pposuerit illi insidi
as. hunc g' osilium. ut reuerteretur
in macedonia. ut ita uiraret insi
dias. Quidam au de sociis ei pfecti se
recta uia. i pcedentes nos dic lucas.
sustinuerit nos tade. pcuratum ue
nientes. nos u. nauigaum p' dies
axumoy a philippi. q e pma ciuitas
macedonie. i m. diebz uenim tade.
u demoratz sum. u. diebz. Vna au
sabb'i cum cenarent disputabat
psalmus cu eis. in choro pfectur. i
p'xat sermonem usq' in media nocte.
et erant lampades copiose in cena
culo u' gregat' erant. Et e sedes
qdam adulescent' se fenestram i g'
uaret sopno. cecidit de t'cio tenaclo.
deorsum. i sublat' de tra. oblat' est
paulo mortu'. i dicebat archie. Ad
q cum descendisset paul' incubuit
se eu. i complex' eu ait. Nolite e
bari. aia em ipi. ad huc in eo e. h
au ait. ut toller despatone ab eis.
Simili uo usus e dnt. dicent. Pu
ella n e mortua s' dormit. Et sus
citatus e i gustauit cibum. i forta

u se. Sic inter uba p'ocationis occur
rit occasio curacionis. ut ostensione
miraculi firmaret doctrina pauli. i
u art' infirmit' eoz. i m'bz memoria
magist' ab eis discessur. Hos au ascen
dentes dicit lucas nauigaum in as
son. ut ibi expectarent paulu. sic em
disposuerat. i iun p'ram iter factur.
i cu redisset. ad nos assumpto eo uenim
miletu. Pposuerat em paul' int' si
tu nauigare ephesum. mora n fac
tur. festinabat em si possibile e. ut
indie pentecostes eent ierosolimis. i
amaleto. i n nauigaum. s' milie
ephesum i uocauit maiores ecclesie. i
uocati uenerit ad eum miletu. i exhor
tatur e eos dicens se ascende in ierlm.
Ecce in q' alligat' spu. i. spu sco me
ad id uariante uerbo ierlm. q ibi e
uentu in se. ignorant. licet spe sco
in palios p'fiter. q uindicta i tribula
tionem me ibi manent. alii. i. reue
latu'at spe sco. de ipso q n ipi. s' nich
boz in q' ueror. n facio aiam mea.
i. uita tempale p'eciosione me. i. q
aiam mea. dum in ierlm. cursum
meu i m'istum. q accepti a dno
ihy. testificat' eu'nglium di. Et ne
exce scio quia ampl' n uidebitur fa
ciem meam. Et p' multa exhortati
onem posuit genibz una cu oibz ill
orauit i p'obentes sup' collu pauli
osculabant' eu. dolentes max' de eo
qo dixerat. qm faciem a non erat
ampli uisuri. i deduxerit eu usq'
ad nauem. i abstracti ab eis in seuntes
multas urbes i regiones uenimus
tyrum. u mansim. u. diebz. In
uentis ibi discipulis qd' da p' spm

curacionis

h'oc

summen

flecter

pphiam paulo p̄dicantibz que illi cū-
tura erant in ierlm̄ et dissuadentibz ne
ascenderet. P̄fecti sum̄ p̄tea deducantibz
nos omnibz cum uxoribz et filiis usq;
foras ciuitatē et ualefacientet eis as-
cendim̄ nauem. Illi autē redierūt in sua.
Nos ū descendim̄ p̄tolomaidē et salu-
tatibz fr̄ibz mansim̄ una die et eis. Al-
tera autē die uenim̄ cesareā et in in-
tīmū domum philippi diaconi. hu-
it erant. iii. filie uirgines p̄p̄isse pay-
lo p̄dicentes q̄ erat ei euenturū in
ierlm̄. Et cum moraret̄ ibi p̄ aliquot
dies sup̄uenit p̄p̄ha a uirga nocte aga-
b. qui cum uenisset ad nos: tulit zo-
nam pauli et ligauit ei manū et pedes
atq; h̄ die sp̄s sc̄s. Virū autē ē h̄c zo-
na sic alligabatur in ierlm̄ iudi: et
dedit in manū gentiū. Hoc audiente
rogabam̄ nos et qui erant loci illi.
ut n̄ ascenderet in ierlm̄ et respon-
dit. Qd̄ fletis affligentes cor meum?
Ego n̄ solum alligari s; et mon in
ierlm̄ paratus sum: p̄ nom̄ dñi
ih̄u. Et ē non possemus ei dissuade-
re quoniam dicentes. dñi fiat uoluntas.
P̄tea p̄paratū ascendim̄ ierlm̄ et nos
nulli discipuli q̄ erant in cesarea no-
biscū adducētes iasonē hospitem
nr̄m et cum uenissent ierlm̄ libent̄
excepunt nos fr̄es. Sequenti autē die
introuit paulus nobiscū ad iacobū
q̄ erat ep̄s ierosolymorū. de q̄ dicit
beda sup̄ hunc locum. qd̄ .xxx. an-
nis regit ecc̄iam ierosolymorū. s. usq;
ad .vii. annū neronis. q̄ sc̄lm̄ iose-
phū exēbrat̄ ē p̄ tullonit. beda uir
qd̄ p̄cipit̄ ē de tēplo. Alibi legitur
lapidat̄ et potuit ēē. q̄ p̄p̄ p̄cepta

uerunt eum lapidauerūt eū qua-
si uile catuū. S; cum dicit beda
iacobum mortuū. .vii. anno nero-
nis. palam ē n̄ ē autem tū. q̄ legi-
tur in eplā clēntis. q̄ uix̄ tenorē il-
li eplē dicit se mandatuū accepisse a
petro. cui successit in aplatū. ut
p̄ ei mortē iacobo ep̄o eplā destina-
ret. ut ab eo instrueretur. S; cū
iacobus ep̄s mortuū sit. .vii. anno
neronis et petrus uixit. usq; ad .xiii.
constat h̄ nich̄ esse. *Uir paulus cap̄t̄*
Cum autē int̄isset iacobus dicit ē.
Ap̄t̄ ad iacobum. collecti sūt
seniores. q̄bz salutatis narrabat
p̄ singla que et q̄nta fecat d̄s p̄ ei
ministrium. q̄ cum audissent. mag-
nificabant dñm. et dixerūt paulo.
Vides fr̄ qd̄ milia sūt in iudiis qui
crediderūt oīs? tñ adhuc sūt emula-
tores legis. uolentes parit̄ ē fide
suscepta. obseruare legalia. et audi-
ent de te qd̄ p̄dicet ab olcione legis.
et eis oibz fr̄s ei. q̄ destructor legis
moysi. ueniet ḡ multitudo sup̄-
ueniens. audient te sūt uenisse. dñm
soluim̄ ē. ut sc̄ificet te. s. ē. iii. q̄
h̄nt uotiū sūt se ut apparat sic fal-
sa opinio. q̄ inebuit te te. et statu-
erunt de ei cōsensu. ut iudiis ad fi-
dem uisit n̄ p̄hiberet obseruatō
legaliū. Dum taxat n̄ possent
sp̄s in eis. et distinguit. iii. sinod̄
in p̄mittua ecc̄ia ierosolymis ce-
lebratas. p̄mam de substitutioē
mathie loco iude. sc̄dam de electio-
ne. .vii. diaconorū. t̄tiam q̄ statutū
ē iūdis ad fidē egentibz n̄ ē impo-
nendum p̄nā legalī. q̄n ascende-

alligabit

et dedit

. . .

derunt petrus et paulus de antiochia in
iherusalem. Quartum: de quo hic agitur qua sta-
tutum est prohibere iudeos a legalibus ob-
seruantis. dum in non ponerent
speciem meat. Postea die purificatus paulus
cum .iii. uiris intrauit templum et
eis et obtulit oblationem suam: sicut et sa-
lu. Consummatum autem .v. diebus iudei
qui ueniunt de asia persequuntur pau-
lum cum uidissent eum in templo quod
uiderant epheum epheum de am-
bulante cum eo paucitate. putau-
erunt quod interfecissent eum in templo.
homines .s. gentiles et occiderunt om-
nem populum et eum et intulerunt manus
meum dicentes. Viri israelite ad ui-
uere. Hic enim est homo qui per populum et le-
gem et locum istum perorabat: uique tra-
rum. in se et gentes iudeorum in tem-
plum et transgredierentur locum sanctum. Co-
mota est ergo uniuersa ciuitas et facta co-
fessio populi et apprehenderunt pau-
lum traxeruntque templum et clau-
serunt ianuam ne fugeretur in templum.
Et querentibus eum occidere: nuntia-
tum est tribuno choroti .s. claudio li-
sie qui missus fuerat a felice pro uide-
re cum assumpsit militibus et centurionibus
occurrissis uidentibus eum desierunt per-
tere paulum et apprehenderunt paulum.
et iussit ligari catenis duabus do-
nus de ca et cognouissis: et cum non possit
audire per tumultum. iussit eum duci
in castrum .s. in terram regiam et cum uenisset
ad gradum templi. et ad gradum domus prope:
portabat paulus a militibus per im-
petum populi. sequebatur enim populus cla-
mans. tolle eum ad mortem .s. et cum
introduceret paulus in castra. ait tribu-

no. Licet in loco aliquo ad te? Ad quem
tribunus. Hosti gratiam linguam. Ait. Ho-
ui. Locutus est enim ei tribunus gratia ne uideri
intelligent. Huiusmodi tu et ille egypti
qui ante hos dies occidit et eduxit in de-
sertum .iii. milia uirorum sicarioy. Jo-
sephus dicit. quod cum pluribus milibus et potius
et primo uenire cum paucioribus. Preterea
habetur per la. Egiptus iste pars magica
sibi operatur nomini prophete. Et aggregatis
xxx. milibus uirorum deorum perduxit eos per de-
sertum usque ad montem oliueti. uolens
irruere in iherusalem: ut eam caperet.
Sed occurrentes ei felix presens cum multis
militibus armatorum: fugauit eum cum
paucis et alios occidit. Respondens
paulus tribuno ait. homo sum iudeus non
egyptius a tharsocilie. non ignote ciui-
tatis. municeps. Non est natus in
tharso. sed in oporuo galilee. nomine gis-
calo. qui capto a romanis translatus est tar-
sum cum parentibus: et ibi educatus. unde
ab educatione se dicit tharsensem. li-
cet in giscallo natus. Sicut et nazare-
nus dicitur et in bethleem natus. Hic
est educatus in tharso .s. in municipio
adiacentibus ciuitati. Unde non uocat
se ciuem: sed municipem. a municipi-
o et territorio ciuitatis: in quo nutritus
est. Dicunt autem municipia castra ad-
iacentia ciuitati. quod munia. id est mu-
nera debita. et tributa soluant ciui-
tati. Insequuntur autem magis declaratur.
quare se dixit paulus ciuem roma-
num: et summa quod per suum pro obse-
quiorum diligentia: sibi operauerat gratiam
romanorum: et donatus est ab eis roma-
na libertate ciuis romani. ipse et heredes
sui. Et sic iure hereditario habebat

paulus fortium romane civilitatis.
Rogo igitur te pmittere me loqui ad populum.
et permissus: cepit loqui hebraice. quod
audientes magis prestiterunt ei silenti-
um. *Paulus ad populum.*

Viri fratres ego sum hebreus natus
in betharsa cilicie. nutritus in hac
civitate secundum pedes gamaliel: et ab eo
eruditus: et sui emulator legis. sicut et
vos et persecutus sum christianos. cui rei te-
stis es in presens. princeps sacerdotum a quo ac-
cepi litteras in damascum. ut si quis inve-
nisset christianos: et viinctos adducerem
iherusalem. Preterea persecutus es quoniam perse-
cutatus es civitatem in iura. quoniam iustus: et bap-
tizatus ab anania quoniam per multum circu-
itum de damasco rediit in iherusalem:
dum oraret in templo fratres es in gratia.
et vidit et audiuit per vocem sancti. festi-
na et exi velociter de iherusalem. quoniam non re-
cipient testimonium tuum de me. Ad
quod ipse tunc respondit. Domine ipse sci-
unt quod ego persequeretur sectatores no-
minis christiani: et in iherusalem lapidationem ste-
phani adiuvans uestimenta lapidan-
tium. ad. Debet eis sufficere exemplum:
iustificationis mee: et dominus ad eum. Vade
quoniam ad nationes longe mittam te
ad. nec per hoc tibi dederit tibi iudici tunc mit-
tam te ad gentes. quod tam longe quod a-
nimo audis te longe. Cum usque
ad hoc verbum in silentio audissent
eum iudaei audito quod destinatus esset gen-
tibus unanimiter vociferati sunt per-
hibentes uestimenta sua et pulve-
rem iactantes in aera per magni-
tudinem iracundie quod furore expresserunt.
dicentes tibi uno. tolle de terra ho-
minem hunc. Non enim est fas cum au-

dire. Et iussit eum tribunum induci
in castra. inturre s. illam que dice-
batur anthonia: et agmina: et ceteri
flagellati et torqueri. ut ita non occide-
rent eum. tormentis ei factis. Et
cum astrinxissent eum loricis. dixit paulus:
astanti centurioni. Licet vo-
bis flagellare hominem romanum in-
dignatum. id est de nullo reatu ordi-
ne iudicario iudicari. Quo audi-
to: accessit centurio ad tribunum di-
cent. Quid auctus es? hic homo cuius
romani es. Et accessit tribunus ad
paulum quesivit ab eo an romanus
esset: et confessus est. Et ait tribunus. Ego
multa summa pecunie hac civi-
tatem emi. Ego inquit paulus in ca-
natum sum. quod per sumis ut peragat
est ante quod gignat eum copata sibi gratia
romano: civilitate romana do-
natus est ab eis in lege: et in iudiciis: su-
is: et statim discessit quod erant ei
tormenti. quod timuit tribunus auditum
quod esset civis romanus. *Paulus et anania.*

Postera autem die volens man-
dere diligenter eam actionem
solvit eum: et iussit sacerdotes iuveni-
re: et et ceterum: et producit paulum
statuit illum inter eos: et cepit palam lo-
qui concilio. Viri inquit fratres. ego
inquit scientia bona iustificatus sum
apud dominum: usque in hodiernum diem.
et statim princeps sacerdotum ananias
ascepit astantibus non pariter
os eius quod impudenter gloriatur. Ad quod
paulus. Patet te deus pariter deal-
batur. ad. iudicabit inter oculos hypo-
crite. Quod est sedes sit cathedra moysi
quod si legem iudicet iudicare: et iudi-

audito

audito

audito

cas cont legē. q̄a cum me reputes
blasphemum n̄ me iudicas legis.
ordine. q̄ p̄cep blasphemū ex cast
educi. et eductū ab oī pplo lapidari.
Et forte p̄phaur paul de abolitioe
sacerdotū iudeoy dicent. p̄cari te d̄y
q̄. v. destruet sacerdotiū tuum. S. sa
cerdotiū iudeoy. Tē q̄ astabant d̄y
runt. Sūmū sacerdotē dī maledi
cise tunc paul. Hesciebam fr̄es
ē p̄ncipē sacerdotū. Reā si h̄ scire.
et eē. Sēptū ē. 11. Principē ppli
tui n̄ maledices. t̄ q̄ misit te att
se nescire. i. sacerdotiū iudeoy repba
tum ē. S. licet nō uir h̄c n̄ ē ue
re p̄ncipē sacerdotum. tū tempore
respondit instruens alios ut mo
desti se h̄ant. ḡ plato suos. tē
mens paul impetū iudeoy exco
gitauit q̄a mouet cūma int̄ eo
i. cū p̄sentes eēt pharisei et sadu
cei cū oibz p̄fessis ē se ē de secta
ph̄eoy ut ita uolueret sibi alios
eoy. et eoy b̄nficio euaderet manu
alioy. Et cū p̄fessus ēē f̄ca ē dis
sensio magna inter phariseos
et saduceos. dicentes nich mali in
uenim̄ in homine isto. q̄d. Si
sp̄s s̄s loquit̄ ē ei. et anḡls. h̄ autē
saduceos d̄p̄c̄t. negantes sp̄m
ē. et anḡlm. et aīam. et cū f̄ca ē
tanta dissensio. timent̄ t̄bunū
ne discerp̄t paul a saduceis. s. uo
lentibz eū cape misit milites des
cende et rape eū de medio eoy. ac
de dūc̄t eum in castra et sic f̄m ē
Sēptū aū nocte apparuit paulo
dñs dicent. Constant esto sic. 11.
testificat̄ es de me in ierlm̄ sic o

porter te et rome testificari. **Iuratio**
acto aū die **iudeoy et paulum.**
collegero se q̄dam ex iudeis et
uouer̄ se maledictioni si comede
rent don̄ paulū occider̄. P̄q̄ in ḡ
eo h̄t. anathematizauit. Et erant
plusq̄ xl. uiri. q̄ hanc iurationē
fecer̄. et accesser̄ ad p̄ncipes sacer
dotū et seniores dicentes. Deuotioe
deuotim̄ nos nich gustaturos do
n̄ occidam̄ paulū. Persuadete ḡ
t̄buno. ut adhuc inducat eū. in me
dium ad uos. tamq̄ aliq̄d scis eū
cognitū de eo. Hos ḡ parati erimus
et iustificem̄. forte h̄ audient nepos
pauli fili sororis ei int̄uit in castra.
et nūtiavit hoc paulo. Et ad uocans
paul unū de centionibz att. Adho
lescentem hunc poue ad t̄bunum.
h̄t. 11. aliq̄d indicare ei. et cū ueniss̄
adholescent̄ ad t̄bunū. exposuit ei
dolos et insidias. iudeoy et paulū.
tē dimittens adholescentē tribunū.
p̄cepit ei ne aliam h̄ reuelaret. et
uocatis duobz centionibz att ill.
Parate milites. et ut eant usq; ce
sareā. pedestres. et eq̄tes. h̄x. q̄. s. n̄ eāt
pedestres. et laccarios ducentos. attia
bona noctis. et pate uirta. x. paulo et
comitibz suis. et pouer̄t eū sanū et in
colūm ad felice p̄sioē. Sēptū t̄bunū p̄sio
eplam. t̄h̄ modū. clausū lūa opu
mo p̄sidi felici. salutē. Hec serua
ut q̄ in eplis n̄ris seruam̄. Hon
11. n̄ excellentionis p̄ p̄misit. q̄ erat
infior p̄a p̄sioe. Postea exposuit t̄
eplā cām actionis pauli. et modū
et ordinē actionis. **cā pauli aū felice.**
Corq; uenissent nūtiy cesa

f
collegerunt

h̄xmi

h̄x et eq̄tes. h̄x
n̄ eant pedestres

claudu

ream cum paulo tñta epla pñdi.
statuerit paulū añ eum. 7 epla pla-
ta cognito qd ē de cilia: ait pñs.
Audiam te ē acusatores tui uenerūt.
7 iussit eum cōdūri in pñono hero-
dis. pñ. v. añ dies descendit pñceps
sacerdotū ananias cum senioribz 7
ē oratore qdam tertullio. qd ē aduo-
catus eoz. 7 porauit tertullū añ feli-
cem. 7 in multis alauit paulū. Pñea
annuente pñde respondit paulus.
ostendens qd nich dignū morte im-
serat. 7 qd pñsēbat eū iudi pñtate
s. qd pñdicabat resurrectionem. 7 au-
dito qd ē rñuersa de lege eoz. par-
uipendens felix. ait. Audiam uos
cū tñm lñas descendit. 7 iussit
paulū ē in liba cōdūa. ū libe pñt in-
gredi. 7 egredi. 7 deambulare. 7 ū pñ-
betur qñq de suis ei. ministrare. pñ
ñ aliqd dies uenit felix ē uxore sua
drusilla. 7 uocauit paulū. Drusilla
ista iuda erat. 7 pulcherrima. qd olī
occupierat lazū rex amozoy. Et cū
ueller eā dūcē. negauit dicens. qd
nullo m nūbet in cūcūcio. Pñea cō-
cidit se. 7 duxit eā. Cum añ iussit
ē felix a claudio pñs uideē solli-
citabat eā pñudeos. ut nūbet ei. 7
tandem ad hoc inducta ē exemplo
cognate sue bñce. qd olim dimisso
uiro suo. nupsit dionis. agipe
regi filio hōis agipe. qd hēbat tñam
ult iordanē. Dimisso g pñ uiro
s. lazito rege amozoy nupsit dru-
silla felici. h qd uideā ēat s. drusilla
libentē audiebat paulū. de fide qd
ē in ihm x. 7 ē disputaret paulus
de tñcia 7 caritate 7 de iudicio fñto.

Erremetis ē pñs audiens se iudican-
dum. Vade in qd qd tñpe optuno ac-
cerham te. h añ dicebat spñs se
aliqd accepturū. Putabat. 7. pan-
lum bñe pecuniā. ūñ freqt a cñs
eum loqbat eum eo. Biennio añ
apleto successit fest' felici missus a
nerone. Si añ intelligat biennio
a pñdauit felici ū pñt stare. ē a
longe rē iñstaur ē pñs a clau-
dio. fest' añ missus ē a nerone qui
successit claudio. Si añ intelli-
tur biennio ab actioe pauli. ū sic
pñt stare. Hec enī fluxant duo
anni ex qd ueniat in ierlm. Intelli-
gendum ē g biennio ab actioe
felici. ex qd s. actus ē audens. **Qñ**

hōdes appellauit ad cesarē.

Suta ē enī dissensio int uide-
os 7 gentiles. in cesarea de
honore ciuitatis. Iudi. 7. pñebat
se gentilibz. qd hōdes ascalonita
qd circumcisiōne suscep. fuerat
iudex ciuitatis. 7 appellauit cesa-
ream. in honore cesaris. Gentiles
se pñebant iudeis dicentes. qd agn-
tibz fñā ē pñmaria edificatio ciuita-
tis. qd añ qd rehedificaret ab hōde-
dē ē purgistratonis. felix enim
pñmo fouit partē iudeoz. donec
gehausit marsupia eoz. Pñea fo-
uit pñ gentiliū tñcū. qd mi-
lribz gentiliū dedit licentiā in-
di domos iudeoz 7 diripiendi bo-
na eoz. ūñ acat. iudeis ad nero-
nem. 7 biennio ab acatione a-
motus ē a pñdauit. 7 substituit ē
fest'. Volens ā in fine pñdauit sui
placē iudis. reliqit paulū uinctū.

uerunt

terculo

pñsēbant

ille

libentē

festus añ cum
pñdium asca-
lona 7 rogauit
eum pñm in
uas ut occide-
re respondit se
censuram i
descendit il-
lud añ pau-
lū in ierlm
cendit in ier-
lm. 7 pñt ē pñ-
tus ē in mul-
te ierlm. s. n
ebantur ei. pñ-
nem reddem-
ere iudeis a
in ierlm. 7
ad qd paulus
ñ optet me
uar añ
q stabat
del cesari. ut
ueniret in
iud. 7 ge-
iudeis ū noc-
num morte
ñ nich com-
me tñcū ill. qd
festus iñlio
apellata. ad
quor tñcū
gipa in ier-
m. ioseph
gendum qd
erat enī so-
dioma hēb-
bat eā. in
ea. Descendit

festus aut cum uenisset in puincia
p̄tiduum ascendit ierosolimā a ce-
sarea ⁊ rogauit eum p̄ncipes sac-
dotum p̄mi iudeorū ut iuberet addu-
ci paulum in ierlm. parātes ei in si-
dual ut occiderent eū in uia. Fest⁹ aut
respondit se in cesareā mātius des-
censurum ⁊ corū actionē si paritē
descenderent ibidē auditurū. Demo-
stratus aut paucis diebus in ierlm des-
cendit in cesareā ⁊ sedit p̄tuna-
li ⁊ p̄uict⁹ ē paulus in mediū ⁊ aca-
tus ē in multis. ab his q̄ descendat
de ierlm. s; n̄ potant p̄bare q̄ obiq̄-
ebantur ei paulo monibz ratio-
nem reddere. Fest⁹ aut uolens pla-
cere iudeis ait paulo. Vis ascende
in ierlm. ⁊ de his iudicari ap̄d me-
llo q̄ paul⁹. ad tribunal cesaris sto.
ū optet me iudicari.

Erat aut sedes in cesarea iux-
q̄ stabat paulus q̄ p̄uict⁹ ho-
des cesari. ut mea sedes. si q̄n in
ueniret in cesareā. l̄ q̄s mittet in-
dices. ⁊ excusabat se paul⁹ dicens.
Iudeis n̄ nocui sic noli. Siq̄e dig-
num morte dimisi. uolo mori. Si
ū nich̄ dimisi. nemo ē q̄ audeat
me t̄de ult. q̄ ad cesarē appello. Tē
festus consilio respondens. ad cesarem
apellasti. ad cesarē ibis. Et ē dies al-
quot t̄lachi ēnt descendit rex a-
grippa in cesareā. cū uxore sua ber-
nice. Ioseph⁹ dicit b̄nice n̄ intelli-
gendum q̄ fuerat ei uxor. s; q̄ uxor.
erat enī soror ei. i. agnata. solum y-
dioma hebreū. ⁊ tenerrime dilige-
bat eā. ⁊ imponebat ei ab utebat⁹
ea. Descendit ā rex agrippa in cesa-

ream. audito q̄o ēt i festus. ut acaret
iudeos ap̄d eū. Iste aut agrippa in fest⁹
erat iudeis q̄ cū accepisset potestate
aromano impatore cōstituendi sum-
mū sacerdotē in ierlm. cōstituēbat eo
sacerdotes q̄ n̄ erant aharonite. fecit
enī fenestrā in palatio suo eminen-
tem. iū potat unde q̄cūq; fiebant
in tēplo. sacrificia. s. q̄ moleste sustine-
ret iudi feterant murū oppositum
fenestree. emmentiorē festū. Veniat
aut specialit agrippa rogatur⁹ festū i
murum illū obrueret. tam t̄n des-
census agrippe in cesareā non h̄s in
historia actuum. s; ioseph⁹ supplet.
Cum aut descendisset honorifice recep-
tus ē a festo. Et cum p̄uict⁹ plures
morā fecisset cum eo cōsultat eū q̄o
faceret de paulo. ⁊ exposita ei acatioe
iudeorū ⁊ paulum respondit agrip-
pa se uelle unde paulum. *De colloquio*

Altera aut die uenerunt pauli ⁊ agrippe.
agrippa ⁊ b̄nice cum multa am-
bitioe. i. cū mltis apparatu. l̄ cū mltis am-
i. cū mltis desiderio ambiendo; paulū
endi paulum. Et cū intisset audi-
torū cum tribunis ⁊ uiris p̄ncipibz
ciuitatis. iubete festo adduct⁹ est
paulus. Et dixit festus. Agrippa rex ⁊
uos om̄s q̄ sumis ad estis. Videte h̄c.
de q̄ uniuersa multitudo iudeorū in-
terpellauit me ierosolimis. dicente
eum dignū morte. Ego enī nich̄
in eo cōpi dignum morte. Ideo cū
appellauit ad augustū. eum romā
mittē de iū. s; irrationabile in iū-
detur aliquē uinctū mittē. ⁊ tam
ei n̄ significare. Iō cōsulo te si hoc
rex agrippa q̄ n̄ habeo q̄o certum

in uicinis poena

h̄c dedit oia

Barbarus in ceste dedit h̄c agrippa iudic.

Obseruant i festa mero pede sabba regis

Et uet⁹ indulget senibz clementia potest.

9010 nantolun

in fexcentis

9suetudines

1 ranguo

73

Babilonis

constituerat hysimadem sumū
sacerdotem cū n̄ ēēt de gñe aaron.
Et hic ponit ioseph cathalogum
sacerdotū. qui fuerūt ab institutione
tum tēporū. ab aaron usq; ad tēp
dō. et fuerūt singlī. xii. un̄ p̄ aliū
infirmitat. xii. annis. et succedebat
filiū p̄ibz p̄mogenit̄ filiū aaron
s. eleazar. successit in sumū sacerdo
tium. filiū heleazar. successit ei. et
ita infirmitum. Nam de ythamar
non erant sumi sacerdotes s. mino
res n̄ pauci ita tēpa dō. Nam in
beli trāslatum ē sacerdotiū ad filiū
ythamar. Abiathar q̄: erat de yta
mar quē deposuit salomon. et eius
loco statuit saoth. q̄ de heleazar.
Dauid aut̄ uolens ampliare cōm
dei uidens q̄ n̄ sufficeret un̄ sacerdos
sumū administrationi q̄ si infir
maret n̄ erat int̄m q̄ incensum
poneret. q̄ nece erat singlīs diebz
offerri. instituit. xxiii. sumos sac
dotes. quoz. xvi. de gñe eleazar. vii.
de gñe ythamar. un̄ tñ illoz. xxiii.
erat sumū q̄ dicebat p̄ceptū sacerdo
tium. administrabant aut̄ p̄ septu
manas q̄ hereditario iure deuoly
te sūt ad p̄tos eoz. et un̄. xxiii. sum
moz sacerdotū ē administrabant
secū. hēbant. xxiii. minores sac
dotes et totidē leuitas. et totidē iam
tores. duplicato n̄uo nationeoz.
fuerūt aut̄. xvi. p̄ncipes sacerdotū
a tēp dō. usq; ad trāsmig̃tionem ba
bilonis. in q̄dringentis. lx. ānis.
Ad trāsmig̃tioē aut̄ babilonis cessa
uit sacerdotiū. usq; ad reditū de cap
tuitate sub zorobabel. et ihu mag

no sacerdote ⁊
fuit tēp sacerdot
n deputat sacer
sacerdoti ⁊ fuit u
di q̄q̄t muen
ne itē ad eos d
bat sumū sacer
sum ⁊ facit o
x m sumū sa
q̄ ad elione
mā annoꝝ ⁊
an naturati
uit ⁊ dñi xxx
xx dñi usq̄ ad
de hui acten. **H**
ad dñi ⁊ p
taxati ē:
odis ei ut hui
amici ei ma
ei ministrare
tūm ascende
tūm in cepim
Adam illabre
te ad rumen
rumen ⁊ q̄
mā tendent ⁊
ad rumen
fuit. P̄ca au
tūbant. q̄ n
aliq̄ gesta s̄t
uenent l̄bra
q̄ ministrabi
turio nauē
in italia ⁊ m
cal de nauē
l̄t in illa ē
m l̄ctio uen
dem ad nauē
uenim in lo

no sacerdote: et in usque ad tempus machabeorum
fuit tempus sacerdotum. Tempus autem machabeorum
non deputatur sacerdotio. quia tunc erant duces et
sacerdotes: et sic usque ad hunc diem qui fecit occi-
di quicquid inueniebat de genere sacerdotum.
ne tamen ad eos deuoluere regnum: et uende-
bat summum sacerdotum: quicquid uni quicquid plures:
similiter et fuerit ois usque ad euersionem iherusalem.
xxiii. summi sacerdotes. a tempore autem hodoi us-
que ad euersionem iherusalem non ponit ioseph sum-
mam annorum. sed constat fuisse. c. vii. cum hodes
annu natiuitate domini. xxx. annis regna-
uit: et dominus. xxx. annis uixit: et a mor-
te domini usque ad euersionem. xlii. fluxerit. sed
de his actum. *De pich pauli in mari.*

Tradit et paulus uisio centioni ut per-
taxatum est: et dedit dominus gratiam paulo in
oculis eius. ut humane tractaret eum. non prohibet
amicos eius in ciuitatibus: per quas transibant
eius ministrare. Prosequitur ergo lucas de progressu
transituum. ascendentes inquit nauem ad rume-
tinam in cepimus nauigare: circa asie loca.
Quidam sillabizando uolunt distingue-
re ad rumezinam. si dicatur. sed eos nauis ad
rumezinam: quia ad rometina. nauis. sed. ro-
ma tendens. sed. melius a nomine ciuitatis. ad
ad rumezinam. ad rumezinam. ciuitas est af-
frice. Preterea enuniat lucas ciuitates per quas
transibant. quod non est necesse enuniarum. non inquit
aliqua gesta sunt non pretermittenda. Inter cetera
uenerunt iustitiam. ubi habuit paulus plures amicos.
qui ministrabant ei. ibi inueniens cen-
turio nauem alexandrinam nauigantem
in italiam: transposuit nos in eam. Dicit lu-
cas de nauis. sed. quod per ascendam nos transi-
uit in illam: et multis diebus nauigare
in lento uento. sed. ut libere prohibente. ta-
dem ad nauigandum ire: et in uix de-
uenimus in locum qui dicitur boni portus: et in mltis

tempore summi. non ausi ingredi mare. et non erat ty-
ta nauigatio. eo quod iam ieiunium preterisset. i.
famel. magna in nauigio ad nauigandum
reddens nautas infirmiores. et de ieiuni-
o. vii. mensis interitus per. quod est inter dies precipitatio
nis et scenophegie. sed. inter decimam diem septem-
bris et quarta decima: et sic probatur non esse uitam
nauigationem. quod iam erat. vii. mensis. quod interitus
est hieme. et. hebreos. quod apostolum per mltum operatur.
In hieme autem non est uitam nauigare. et potest
interitus de ieiunio in memoriam mortis go-
dolit in instituto. quod fit in fine septembris. et
de ieiunio. x. mensis. quod. fiebat in ianua-
rio. quod institueret autem rumoribus de
distictione templi in babilome. Cum autem mo-
lestum esset centioni quod non posset nauigare
consolabatur eos paulus dicens. Viri iudeo
forte ex signis tempestatis. et in spiritu prophico
quod non sit multo dapnatio non solum hominibus
et nauis. sed. et animarum uestrarum: potestis na-
uigare. Centio autem magis credidit nau-
clero. et nauclero: quod paulo. i. domino nauis.
Haudet enim de in cuius sorte cauit domi-
um nauis. Clero enim sortis. h. autem. apulit
centione magis ad quiescere nauclero quam
paulo. quia portus in quo erant non erat idoneus.
ad remandum. et ideo consulebant ois in nauig-
gate. si quoniam possent ad alium portum qui ma-
gis idoneus esset ad remandum. et ideo consiliu
pauli aspirante ausus ad portum propositum
hanelantes: intruerunt mare: et est aliquantum
lum percellissent: insurgens uentus typho-
nicus: irruit in nauem. quod dicebatur euro. ad
lo. de autem uentus typhonicus: quod inflans ma-
re: et faciens irruere. typhosus: interpretatur
inflatio. Et cum arrepta esset nauis et
non possit conari in uentum cessante remi-
gio fiebat in incertum: et decurrentes ad
insulam quamque dicitur cauda. uix potuit

ppicatio

centioni

iudeo

in

hodi

hiemandu

magis

mult optine scapha. et de nauu in mare de
positam in aduertonu nauis. qd in ipetu
fluctuu fere rapta e. Scapha de leui na
uicla de una tm arbore grauata. l. scapha
de modica nauis uminea crudo corio
recta. em utunt pirate. et dr ascapbo. q
interpretat spectaclm. qd hui nauibz
utunt pirate ad spectaclando u. et exploa
du. et deferunt hui nauicle. in nauibz.
et in minente naufragio deponunt i
mare. ad subueniendu nauy. qd hui na
uis accingit. et in pectu tepestatis ar
mat. Cu au sic tepestare ualida iactare
tur. sequenti die fecunt iactu. i. qd hui
utensiliu de nauu. Et cu neq sol in die
neq luna in nocte apparerent ablata e
rat ois spes salutis. Et cu fuisset duxit
nu ieiunium. forte uoluntariu p amo
uenda tepestare l. neccm. qd forte arta
bant penuria uictualiu. omibz pucti
mag. stant paul in medio eoz dix. sa
nu erat adqetse iulu in. et luci face in
uiriā hant et iactam. Et in suadeo uo
b bono aio cu estote qd nemo plectabit
ex uob. nec pacemini iactam in nauis.
Astut in hac nocte angls di cui fuio
dicent. Hecimeal paulle cesari optet te
assiste. et ecce donauit t ds ois q na
uigant te. i. muto tuo iuuauit. u ne
mo ex eis plectet. pp h mpo bono aio
estote. credo em do meo qd sic erit qm
ad modu dictu e in. In insulam qm
dam optet nos uenire. io au de b pre
dicit iuratē eis. ut uidentes b ipletu.
eti spent salute. S. p q qrtadecima
die nox sruenit ita media nocte sus
picabant nauie appare i aliq regione.
et submittentes pondo plubi q maris p
funditas explorat. inuenere pass. xx.

et pusillu in spaci inuenere passul. xx.
et uentes ne i aspa loca incident. de py
pi mittentes anoras. nu. obtabant fi
eri diem. et cu uellent nauie aufige de
mittentes scapha in mare. uident paul
h in spu ait centurioni. et militibz. uis
in nauu manserint hoies isti. si pot
stis salui fi. et statim milites absceuer
funes scaphe et abire p mare. Cu aut
illucescet. rogabat paul ut os sumient
cibu. ut fortiores eent ad laborare sus
tinendu. xiiij. inqt dies e bodie ex q ge
pestatu serenitate. et ieiunium pmanet
nich accipientes. forte de illa nich co
medant. l. forte dies plis sine cibo tran
suerant. Confortamini iqt et cibum sumi
te qd si i capilli decapite nro pbit. et
h dicto. sumebat pane in ipectu om
niu. cum gratia actione. iuxta morem
solutu. et cu fregiss. cepit marducare.
Alij q animiores fa sup sece cibum re
rant ate in nauu. et. lxx. Te uiri i flora
ti cibo alleuabant nauie iactantes ite
in mare. Cum a dies fcs e. n agnos
cebant tra. sinu quda iudabant hnt
lit. in qm cogitabant si possent eie
nauie. et cu anoras sustulissent i mte
bant se mari. sine conatu nauigu.
et leuato arthemone uix que uent ad
ducebat. tendebant ad lit. Arthemone
de modicu udu directioni nauis po
ti accommodatu iactat. et cu incident
bitalassum impieit nauie. bitalassu
su ppe de lingua tre in mare ptena.
mari hinc in. ciudata. et de bitalassu
qi mare bitou. tre iniechu diuisu.
et cu nauis ob fadisset. in bitalassu pra
manebat imobil. pupis u frangebant
maris ipetu supuenientis. et i sublebat

erectione

cuncti

milites omnes uinctos occidi. ne forte natando
aufugerent. Centurio autem uolens seruare
paulum prohibuit his fieri et permisit quicquid
in presentem euaderet. et uix quod posset paulus eua-
serit. et cecidit in insulam que uocabatur miti-
lene. et cum cecidit erant barbari habitatores
insule omnia humanitatis diligenter ge-
buerunt eis. accensa enim pura reficiebant eos.
et dum colligeret paulus sarmenta et rigeret in
pura uipa inter sarmenta latens adhe-
manui eius. cum autem uiderent barbari uiperam in
manu eius pendente. ad inuicem dicebant.
utique homicida est homo iste. et cum de nauis
fragio euaserit. ulcio diuina cum amplius
uixit non permittit. Exterritus autem paulus in
pam in ignem nichil mali passus est. At illi
expectabant ut intimeretur manum quam tu-
mor solet sequi peruenire. et cum diu expecta-
rent. et nullam in manu deprehenderent lesi-
onem. intentes facies suas ad se inuicem.
homo iste deus est. *Quia in litore hominem saluauit.*

contigit autem periculum principis publici in
sule febribus et dissentione laborare. et per
fluxione uentris. Ad quem cum paulus intus
orando ipse uisus ei manum. sanauit eum quod
fuit. omnes qui erant in insula infirmi ac-
cedebant ad eum et sanabantur. Per insulam autem
et inueniunt nauem alexandrinam quam in in-
sula mitilene hiemauerat cui erat in-
signe castorum. cuius insule. quod adhuc
in apparebant quorundam castorum uestigia.
quod antequam in fuerant hederata. et cum nauis
quod in modum castorum erant insignia. in-
scripta. Alia transito habet cui erat insigne ca-
storum quod gemini sunt castores. s. castor et pol-
lux. quod gentiles precipue in piculo maris in-
uocant. et ideo in litore maris eis templum
fecerunt. hoc autem ex alia translatione eu-
uentum est. Cui erat insigne filiorum iouis.

fabulantur et gentiles. castorem et pollucem
fuisse filios iouis. Cum autem ascendenti nauem
multis honoribus honorauerunt nos et posuerunt
necesse in nauem. et cum uenissent siracusan-
manserunt in iduo. in ueniente regum in per
una die flante austro. ueniente puteolos.
per quod. alii libi habent puteosim. et non in
sule. in inueniunt fratres. et rogant. ab eis man-
sest in. vii. diebus. *Quia susceptus est a rome.*

Cum autem audissent aduentum eorum fratres
qui erant rome. occurrerunt eis usque ad
forum apud. i. ab apio militore instructum. ut
denotat applicantes in inuenirent uictua-
lia uenalia in instructant in tabernaculis. et c.
domos in litore in quibus exponerent ubi ue-
nales. et cum uidisset paulus fratres ad se uenientes.
gratias agens deo accepit fiduciam. in in. s. timu-
it. et quod autem aduentum pauli in rome erat ja-
nu. patet ex hoc loco petri et pauli in primis
procurasse romanis. quod sicubi legat de confir-
matione fidei. intelligendum. in de prima
ria instructione. Cum autem uenissent rome
in iduo erat nero confirmatus in regno. in inua-
luerat nequaquam est. Et audiens ruerat sua esse
de lege iudeorum et sanorum. inuoluerunt. et per
missus est paulus libere ut perueniret cum uno
in milite cum adueniente. Timuit autem ne for-
te iudei qui persecuti erant eum in iudea inuenirent
sententias ad iudeos qui erant rome in in-
dolo occiderent eum. Ideoque per totum diem uo-
cauit primos iudeorum. et in uenissent dice-
bat eis. Ego fratres non ueni gentem adire. sed co-
ad suum appellare ad celare. quod in in. et c.
sui a iudeis. in manu romanorum propterea uo-
lo uos scire fratres. quod nulla est causa mortis mee.
in quod pro uero resurrectione mortuorum. At
illi dixerunt ad eum. Neque sententias accepimus a te
a iudea neque adueniens aliquis frater locum
tuum. de te malum. Volumus autem te accipere

litus. q̄a de secta x̄anoy cui ad h̄es audi-
uim q̄ ei uq̄: dicit. Et die assignata ue-
nerit ad eū p̄let in hospiciū suū q̄b̄ expo-
nebat leges et p̄phas p̄dicant de iesu ama-
ne usq̄: ad uespam. Et q̄dam edebant h̄ys
q̄ dicebant. alij n̄ credebant. et cū dissen-
tientes discedent: cep̄ eos paul' arguere
in hunc modū. Bñ sp̄s sc̄s de uob̄ locut' ē
p̄ isaiā: dicens. Vade ad pplm istū: et
dic ad eos audietis. et n̄ intelligetis: et
uidentes uidebitis et n̄ respicient. In cōsa-
tum ē u cor ppli h̄ et auribz ḡuit audierit.
et oculos suos cōp̄slerit. ne forte oculis uide-
ant et auribz audiant et n̄ intant et sanē
eos qm̄ gentibz missū ē h̄ salutare dei.
et ip̄i audient. Mansit ā paul' toto bi-
ennio in hospicio q̄ ip̄e duxat in liba-
custodia et suscipiebat os q̄ ingrediebā-
tur ad eū p̄dicant libū dī. Et docens de
dño ihu x̄p̄o: cū omī fiducia sine p̄-
hibitiōe et uide q̄ añ aduentū pauli
romam: iam regnauit. H̄ero duobz
annis et ueniens romā: p̄biennū fu-
it in liba custodia et p̄a p̄ decennū: in ma-
gis liba. Q̄a s̄cōū nero s̄firmatē dabat ei
liberā licentiā deambulandi et cōueniendi
p̄ partes occidentis et p̄dicandi. De marti-

Quarto decimo uero p̄m et pauli.
imp̄ij neronis. anno. cū ita ei neq̄-
tia inualuiss̄: et ita in iudeos spirass̄: po-
sit ē paul' rome in carce. ū m̄tōs de fami-
lia neronis. conūitit: et familiaritatem
senecę. magist' neronis i cōpauit. Et eod̄
anno x̄iiii. utamo s̄. ip̄ij neronis mar-
tyrio coronati s̄ ip̄e et pet̄s. Un̄ patet
eos errare q̄ dicunt n̄ ead̄ die occisos ēē.
n̄ intelligat ead̄ die anno reuoluto.
q̄ stare n̄ p̄. Cum igit eod̄ anno s̄. x̄iiii.
occisos ēē: et ead̄ die. De loco aū uident

mini sentire q̄dā. q̄ putant in eod̄ loco
occisos. q̄ legit. Gloriosi p̄ncipes t̄re. qm̄
inuita dilexerit se: ita et in morte n̄ sunt
separati. Potū tñ uidē paul' tamq̄ cuius
honorabiliori morte occisus q̄ gladiat'.
et in catacūbis: uersus occidentē. Pet̄s
ū crucifig' in uaticano. in uico s̄. q̄ est
ex ciuitate ū fiebat dolia. Et ita paul'
honorabiliori morte mortuus ē. q̄ gla-
diat'. gladio enī perimebat' nobiles: et
in loco magis honorabili. Scilicet in
ca t a c o s b i

nuptur in austrialia quedā
 sup. iiii. cūtingula.
 n principio tertiū anni. in
 die epiphaniē. xpc a iohanne
 baptizat. ē. qui in eod die in p-
 mo anno natiuitatis sue a ma-
 gis fuerat adorat. Post baptis-
 mum ū. ieiunauit. et sic iohes
 atre andreas duxit petru. et philip-
 pus nathanaelem ad cū. nec le-
 gitur fecisse aliquo in anno illo.
 Reuoluto anno. eod die q bapti-
 zatus ē. inuitat ad nuptias. fecit
 de aqua uinum. et ueniente pas-
 cha. ascendit in ierlm. et eiecit ue-
 dentes et ementes de tēplo. et locut
 ē in chodemo. De hoc anno et dimi-
 dio fere. iohs solum in fere nūciat.
 Alij ū cūnglisse: ab isto loco inci-
 pūnt. et duorū annorū sequitūm
 dicta. facta uē exponunt. Iohs ū
 cūnglista. nil fere de actis illorū
 duorū annorū cōmemorat. nisi tūm
 ut dicit. Primū et dimidiū. cum
 alijs ab eo loco incipiant. q ipse
 rediens a locutione nichodemj.
 et ab eiectione de tēplo. cepit ēē in
 ennon. ubi iohs baptizabat. q tū
 tempis capē in carcerē ē reuersū.
 et in eod anno. redeunte pascā.
 occisus. In q pascha. n ascendit
 ierlm. s; paucis in deserto qnq;
 milia hominū. Tercio ū anno
 sequenti. s. post occisionē iohis.
 ascendit ierlm. et recepit ē cum
 palmit. et eiecit uendentes et e-
 mentes de tēplo. et fere ead cau-
 sa. et tū crucifx ē. Et sic. xxx. an-
 nis et duob; et fere dimidio. uixit.

dimidiū uero dico. qd ē a natiui-
 tate. usq; ad pascha. Et tū annis
 et dimidio. p̄dicauit. Dimidiū
 hic dico. ab epipha. usq; ad pascha.
 Explet uita uel p̄dicatio ihu xpi.
 fuit in dieb; herodis.
 iuxta flumē chobar. in uisione
 ostensa sūt ezechielj. iiii. animalia
 iiii. facies habentia. et iiii. rote n
 ē tam certe. Diffinitū. qd qd in ui-
 sione demonstrat. Dubie ostendit.
 an ostensa sint q. iiii. animalia.
 an unū qua drigit facies. facies
 erant. iiii. p̄ma. hominis. Sola.
 leonis. Tercia. utuli. iiii. aqle. A
 dextis autē rotay. erant eay due.
 hominis et leonis. A sinistris. fa-
 cies utuli. De sup ū. facies aqle.
 que alte uolat. et acute intuetur.
 De iiii. istis animalib; multj. e-
 ūnglia sc̄p̄sc̄r. sola tam. iiii. eoy
 recepta sūt. que sc̄p̄sc̄r. Mathaeus.
 Marc. Lucas. Iohs. Cum sint de h
 aliorū eūnglia sc̄pta. ut pet. Bar-
 tholomei. thome. Basilio. et aliud.
 qd inscribit sic. Scdm̄ hebreos. q n
 recipiunt in ecclesia. Beda tamen
 dicit qd id qd scdm̄ hebreos insc̄-
 bitur. n ē inter apoc̄ta connume-
 randum. s; int̄ ecclesiasticas histo-
 rias. cum patres n̄r ab eo frequē
 sumant auctoritatē. Unde que-
 stio. an qd simpliciter dictū ē
 eūnglū. sit inter n̄ recepta ab
 ecc̄la computandū. an qd huius
 contrarium uidet. inter ecclesi-
 cas historias. scdm̄ qd ait beda.
 Nemo tam p his ūbis bede con-
 turbet. qd sicut dicit augustinus

de ciuitate dei inter ecclesiasticas histo-
rias connumerat. similiter et quodam
euangelium dicitur. nec tamen in canone e-
uangeliorum ab ecclesia recipitur. P. iiii.
facies quas habebant. in uisione
ostensa ezechielis animalia. designa-
tur. iiii. euangeliste. Intentio euange-
listarum est. reuelare iusticiam ex fide et
fide. i. ex fide qua cognoscimus quod no-
bis deus contulerit. in fide qua intel-
ligamus quod ei debeamus. ut sit in nobis
humilis iusticia. ut credamus non ex
nobis illam posse esse. sed ex deo. ne cum
philosophis putemus per nos iusticiam
posse comparare. nec cum horatio.
dicamus. Det uitam deus opes. equum
animam in ipse pabo.

Cum intrabant summi sacerdo-
tes sanctuarium. baculum cum carbo-
nibus una manu. et puluerem in alia
gestabant. quoniam statim intrantes
imponerent. ut fumus exalans
interponeret. ne possent uidere
maiestatem domini. que frequenter ap-
parebat super propitiatorium. ne illa
uisa. morerentur. **S**ed etiam fili-
orum israel ex egipto. fuerunt sub
iudicibus iudeis. usque ad samuelem.
Deinde sub regibus usque ad transmi-
grationem. Postea sub sacerdotibus
usque ad hircanum. Quo a fratre suo
multum uexato. et ab herode anti-
patris filio. quem de ignobili nobilem
fecerat occiso. herodes iussu cesa-
ris augusti monarchiam obtinuit.

Sextimo mense. et x. die erat
dies expiationis. siue propitiatio-
nis quia ea die expiabant templum et
uelum et huiusmodi. cum sanguine

utile rube et hirci. quorum puluis
per totum annum reseruabatur. ad
faciendum aquam aspidionis. Et dice-
batur ille dies expiationis siue pro-
pitiatiois. quia eo die condonauit eis
dominus peccatum quod fecerant. moyses sa-
ctus ascendente in monte. et oran-
te per eis qui commiserant in adoratione
utilis statum. Et dies afflictionis
fuit dies ille. quia ea die affligebant
se ieiunantes a uespere usque ad uesperum.
etiam pueri septuaginta et uirgines in
memoria mortuorum suorum. **In glo-**
sa super hic menses.

Quando preceptum est quod unusquisque
de sua tribu acciperet uxorem. leuitica
tribus excepta est. quia non accepit sortem he-
ritatis ut ceteris. ne sortem possessi-
onis sue per singulas miserentur.

Beatissima maria per
iherosolimam. in uicem illam ubi mane-
bat elisabeth. quam noster. milharion di-
stabat ab iherosolima.

Octauas sancti celebramus
in memoria secunde stole quam reci-
piunt. ut natalicia in memoria
iam recepte. Unde non approbamus
quod quidam octauas beate marie cele-
brant. et iohannis. quia octauus dies dicitur
respectu primi. et resurrectio. respec-
tu mortis. **Petrus non erat ei locus**
indueret se.

Ierosolimam dicitur transire inter duas
uias. et dicitur a diuturno. eo quod uis.
ubi ciues se recipiebant per aeris
intempem. Et etiam ibi conuenie-
bant ad colloquendum. et ad ludum.
dum. hunc locum ergo elegit sibi
iosephus. hospitium. quia pro paupertate

suam. aliud non potuit habere
in ciuitate illa. cum multa tibi
conuenisset. *Her. frat. anna pro*
Quinq; leguntur phisla. petra.
anne prima. mater samuelis. ii.
uxor raguel. iii. mater tobie
iiii. anna filia phanuel.
quinta. mater beate uirginis. *Anno. xi. impu*
ortuo herode asca. tiberii. p.
lonita. filius ei archelaus regna-
uit pro eo. qd regnu. herodes anti-
pas frat ei iunior natus uoluit
habere. et fuerit ambo ante augu-
stum. c. rome. Cui fuit consiliu
qd traderet archelao dimidiu reg-
ni et ita fecit eum diarchu. qd n
qm habuit totum regnu patris.
Aliam medietate dedit herodi
philippo fratri suo. Proea accusatus
apud augustum. c. ppter mimie-
tatem sceleris missus e in exiliu
apud lugdunum. l. apud uienam
ut qdam uolunt. et ibi regnauit
nouem annis tm. qd scilicet ex h.
qd quinto die anteqm pergeret
romam. uidit uisionem. ix. spi-
cas. que significabant. ix. annos
q semel in anno st. Et boues de-
uorantes eas spicas. que signifi-
cabant mutatione regni. Boues
enim mutant terra et uertunt
eam. Dictu e autem illi a sapientib;
bz l. coniectonib; hanc uisionem
exponentib; mutatione regni
ei qd iam noue annis durare
raret. p hoc significari. hoc ita
facto. diuisum e regnu iudee
in. iiii. partes. Unam habuit

herodes. Aliam philippus frat eius.
Tertiam hysanias. nepos magni
herodis n. filii. ut qdam. g. dicit.

Quarta uero parte s. iudeam. q
fuit caput regni. retinuerit sibi
romani. cui prefecerit presidem pi-
latum. et ante eum pomponium.

Sicut pes latet in calciamto. ita
diuinitas in carne. Et sic corrigia
ligat illa duo simul. ita gra dei
facit unione duarum naturarum.

Ad qd significantu. s. qd bap-
tismus iohis pcessit baptismu x.
lauant capta in sabbo ante domi-
nicam in ramis palmarum. illi qui
baptizandi st in sabbo pasche. Et
ita illud sabbum uocat capta lau-
um. q fit post. vii. illa scrutiny
que incipiunt. Du scilicet fuerit.
q e ante istu st dies in. iiii. feria.

Herodes cum uocat ab impato-
re uerit roma. hospitatus e in domo
philippi fratris sui. Cui uxore fratri pla-
cuit. Et confederati st qd ex q rediret.
acciperet ea in uxorem. Qd continuo
post reditum remouit a se filiam
regis arthe qm habuit. et istam
accepit. Et de hoc. arguebat eum
iohannes. *Regione iordanis.*

Iordanis fecit quoddam stagnum q
aliqui uocat mare tiberiadis. Mare.
secundum idioma hebreum. qui colle-
ctiones aquarum mare uocant. Ti-
beriadis a situ ciuitatis illi que
iuxta e. Aliqui uocatur galilee.
a regione. Aliqui stagnu genesar.
Et dicitur genesar. quasi generans
auram. Iosephus tamen aliam causam
assignat. quare dicat genesar.

quia iuxta locum illum est
quedam terra fertilis. q̄ ē quasi pa-
visus dei. ubi nascitur etiā riuulus
qui capharnaū uocat. et fluit de
nilo. p̄ qd̄ id̄ scit. quā tales pisciculi
inueniunt ibi. quales ibi. et nū-
quam alibi.

Prima uocatio ap̄lōy fuit añ
carnem ioh̄is sicut habet ap̄
ioh̄m. qñ dictum ē andree quere-
re. magister ubi habitas. et dixit ei.
Veni et uide. Qui fr̄ suo petro in-
dicauit dicens. In uenimus mes-
siam. et t̄ uocatus ē philipp̄. q̄ ad-
dixit fr̄em suum nathanaelem.
Tercia uocatio fuit post carnem io-
hannis. sic habet ap̄ut matth̄m.
et marcū. Marc̄ enim dicit. Predi-
cans ih̄c. secus mare galilee. uidit
duos fr̄es. et cetera que in loco illo
secuntur. Et postea dicit. Et pedes
inde. uidit alios duos fr̄es. iaco-
bum filiū zebedei. et ioh̄m fr̄em
ei. Et in ista uocatione. iiii. uoca-
uit binos et binos. et t̄ relictis oī-
b; secuta s̄t eum. Et de istis duab;
uocationib; certi sum̄. qd̄ p̄ma
facta fuit ante carnem ioh̄is. et iiii.
p̄ carnem. S; de ii. uocatione. q̄
ad temp̄ fuit qñ subduxer̄ na-
ues quasi r̄m redituri. quia nos
habem̄ in textu euāgelij qñdo
facta fuit. dubitam̄ utr̄ facta
fuit. dubitam̄ utr̄ facta fuit
añ incarcerationē uel post. S; in
hoc magis consentim̄. qd̄ post.
Et un. bapt. omnis populus.

emissionem omnis peccati n̄
faciunt cetera sacram̄ta. qd̄ bapt̄

zati maxime accipiunt sp̄m
sc̄m sine plantis et gemitu id̄
sine pena exteriori. Et ita. maio-
rem efficaciam habet qm̄ cetera
sacram̄ta. Et hoc dicatur de isto
tempe p̄sent̄. Si u. dicatur

**de tempore p̄mitue
eccl̄e. et hoc uerum est.**

quia baptizati accipiebant sp̄m
sc̄m in generib; linguarū. et in
huiusmodi. *Quasi annorū. xxx.*

Ex hoc loco sumitur cōmu-
nis sententia fere omnium q̄ di-
cunt qd̄ dñs iam inceperat. t̄c-
sumum annū qñ uenit ad bap-
tismum. De quo anno. iā fluxe-
rant. xii. dies. Et scdm̄ hoc. n̄
uixit n̄. xxx. annis et duob; tm̄.
Et tantum quantum ē inter
natiuitatē dñi. et resurrectio-
nem. qd̄ p̄ dimidio anno cōpu-
tatur. hec ioh̄s c̄oston̄ dicit
in quadā glosatura sup̄ mathe-
um. qd̄ iam cōpleuerat tricesi-
mū annum. quādo uenit ad
baptismū. Solut̄ enī qd̄ iudei
imputarent tenerrudini ei
qñ terminaret legalia. dicentes.
Parendum ē ei qd̄ infra etatē
ē. qd̄ nondū impleuat. xxx. an-
nos. Et ita scdm̄ hanc sententi-
am. uixit. xxx. t̄b; annis. et di-
midij. Et scdm̄ hoc. sic debet
construi. et ip̄e ih̄c erat. xxx.
annorū. et quasi incipiens. s. tri-
cesimū p̄mum. *p. factum est
ut ē ordo. in una die. ioh̄.*

Post sc̄am uocationem ap̄lōy
in magna captura piscū. uo-

catul est matheus. de quo post a-
git hic. Et postea ascendit ibi in
montem. et sermonem fecit omnibus
apostolis. de quibus unus fuit ma-
theus. Et cum descendit de mon-
te: locutus est turbe in loco campe-
stri. et post: sanauit psum de q
hic agit. Et post curatione leprosi.
intrauit in capharnaum. et sanauit
seruum centurionis. Postea trans-
fretauit et uixit in desertum et ibi
solus orauit. et post: rediit in ca-
pharnaum. et in reditu: dormi-
uit in nauis. et in hoc reditu: fe-
cit hoc miraculum. in capharna-
um. S; hic pretermittit: post
sermonem habitum in monte: re-
capitulat. s. de seruo centurionis.
et sic ostendat qd omnia ista mi-
racula. pcedentia: post electione
apostolorum fuerit. Et post sermonem ha-
bitum in monte: facta sunt.

*lit ante sciat qd fili. ho. habi
potentiam. in et re tra petrus.*

Beda dicit qd non est mi-
noris potentie dimittere pecca-
ta: qm sanare palmarum. Alibi
dicit. idem. sup locum illum u-
bi agit de oue pona: qd est
potentie. de impio facere pium:
et creare celum et terram. s; illud
est maioris miserie scilicet. de impio
facere pium. Augustinus uero dicit.
qd maioris potentie est de impio
facere pium: qm celum et homi-
nem creare. uocans potentiam
qd beda misericordiam. Et uere
maioris est potentie. quia in sus-
citatione hominis in anima:

expectat ei consensus. quia nemo
inuitus credit. et meriti hominis
obstat ad hoc ut saluetur. et iusticia
dei uidetur peditari. et non iuste agere
cum eo. In creatioe uero celi et
terre. et in creatioe hominis et in
huiusmodi. nec aliquod impedimen-
tum. nec consensus altius expectatur.
Uelut si aliquis de populo dat: consensus
altius non requiritur. Si autem de com-
muni: altius assensum requiritur.
Et facilius capitur hostis in agro: q
in turre. quia in agro sine im-
pedimento capitur. *Petrus. In
sabbato secundo primo.*

*ostium sabbati dicitur. secundo
primum. i. digni. l. primum etiam
tempus. qd sabbatum qd nos celebra-
mus a malis opibus cessando: cele-
brabatur eodem modo ab antiquis
patribus ante legale sabbatum. Hec
diximus sup circuli locum.*

Non habemus aliquam exposicio-
nem ad lucram de sabbato. i. primo.
S; potest sic exponi: ut sit una
dictio. sic. in sabbo. i. i. vel ita.
In sabbo. i. i. id est in sabbato. i.
a primo. i. in sabbo post primum. i.
in sabbo illo qd primo immi-
nebat post diem illum in quo fu-
it questio facta in domo leui. in
magno conuiuio. *Nemo co*

*missuram a uestimento no. p.
eiunium meroris. qd et ieiunium
ueteris uite et corpale dicitur: est ma-
cerare carnem. Abstinere a cibis p
peccatis. et p flagellis remouen-
dis. et p absentia sponsi. Hoc ha-
buit ecclesia. a primo nullo usq; ad*

xpm. et modo habet usque ad finem
seculi. Tamen et modo simul habet
ieiunium exultationis. Illud: in qua-
dragesima et aliis ieiuniis. nisi in
pentecoste. representat ecclesiam. In pen-
tecte autem quia tunc cantum altam. et
huiusmodi cantica leticie. representat
ecclesia ieiunium gaudii. quod et spiri-
tuale. et noue uite ieiunium dicitur. per rem-
plationem et desiderio pacis. non solum
abstinere a cibis. sed et a uiciis et amo-
re mundi. De utroque probatur. quod ne-
utro ieiunare debent apostoli.
Corpali et meroni. non quia sponsus
proierat de thalamo uirginis. et do-
erat in terra. erant et nuptie. in
quibus nequaquam est ieiunandum. sed epu-
landum et gaudendum. Hec ieiun-
io noue uite et gaudii. quia ad-
huc erant ueteres. donec innoua-
ti spiritu. possent illud sustinere. quod
ostendit duabus similitudinibus.
dicens nouitatem et uetustatem si-
mul esse non posse. Hec etiam
pars illa ieiunii spiritualis. quod
est abstinere a cibis per se erat eis dan-
da. ne si in hac instruerentur. et non
in abstinentia uiciorum. et amoris
mundi. quodammodo scissio esset in
doctrina. Et notandum. quod ieiun-
ium meroni. est in uno. scilicet in ab-
stinentia ciborum. per duobus. id est per ab-
stinentia sponsum. et per peccata. Ieiun-
ium uero exultationis. est in duo-
bus. id est in abstinentia ciborum. et in
abstinentia ab amore mundi. per
unos. per desiderio pacis. Et hoc ieiun-
io. pauci de antiquis ieiuna-
bant. Pauci enim fuerunt contempto-

res terrenorum. *Simonem quem
cognominum. petrum.*

Queritur ubi hoc nomen petrus
sit ei impositum. scilicet utrum in ca-
thologo apostolorum. an ibi. ubi dominus uo-
cauit eum. In mattheo ubi dominus
querentibus. uos autem quem me esse di-
ctis. respondit. petrus. Tu es christe fili dei
uiui. habetur super hunc locum
quod dominus tunc posuit ei hoc nomen.
dicens. Tu uocabis cephas. quod in-
terpretatur petrus. Marcus ue-
ro. in ipsa serie. in cathologo
apostolorum dicit. Et imposuit symo-
ni nomen petrus. Sequamur ergo lit-
teram euangelii. cui magis crede-
dum est quam aliis scripturis. et dica-
mus quod in cathologo apostolorum. hoc
nomen sit ei impositum. Et huius
sententie. consuetudo. romane
ecclesie consonat. que in electione.
nomen summi pontificis mutat.

Auctoritates ergo que uidentur di-
cere quod in corpore uocationis. posi-
tum est ei hoc nomen. sic deter-
minamus. Posuit ei hoc nomen. et
cognominauit. id est ponendum
esse predixit. *Petrus. stetit in loco
athens dicit. capessit. etc.*

quod sedebat et utrumque stare po-
test. si dicamus quod tutius est et minus
laborio sum. quod duos fecisset ser-
mones. In primo ergo sermone quem
habuit ad discipulos. quod aliquan-
tulum plene fuit. ne minus gra-
uaret eos stare. sedebat quasi
maior inter eos. In secundo. ubi partem
primum sermonis recapitulauit ad
urbas per capacitatem audientium

stetit.

Diligite inimicos ur̄os. p.
Icet sermo iste fiat p̄fectis. tñ
in p̄ncipio. ut diligite inimicos
ur̄os. 7 in fine. ut benefacite 7 mu-
tuum date. et ita mediū. ut p̄ ut
uultis ut faciant uobis hō. 7 uos
facite illis. sunt cōmunia tam
p̄fectis qm̄ imp̄fectis. Et ita medi-
um: ut benefacite his q̄ odunt
uos. 7 qui te p̄cusserit in maxillā
7 ē. Et nota. qd̄ contra iniuriā
cogitationis. opponit. diligite in-
imicos ur̄os. Et cont̄ iniuriam
locationis: benedicite maledicē-
tibz uos. Cont̄ iniuriā op̄is. qd̄
constat in duobz s. in p̄prio cor-
pore 7 in dāpno rerū tempaliū.
opponit qui te p̄cusserit in maxil-
lam. Est autē iniuria cogitatio-
nis. 7 ē iniuria locationis. 7 est
iniuria op̄is. qd̄ ē in p̄prio corpo-
re. 7 in dāpno rerū qd̄ subdiuidit̄.
in dāpno rerū sup̄fluat̄. Res ne-
cessarias possunt repetē imp̄fec-
ti sub iudice. 7 licet eis. Et p̄ec-
fecti possunt repetere. s. n̄ expe-
dit. Et sup̄flua possunt repetē
imp̄fecti. sub iudice: et licet eis.
hec plenī exposita s̄t sup̄ epl̄am
p̄mam ad corinth. ū habetur.
Sam qd̄em om̄e delictum.
Q̄ autem minor ē in regno
celorum maior est illo.

ad d̄r qd̄ homo equabitur
angl̄is. q̄ si ē. 7 homo in hac ui-
ta semp̄ mereat̄. et angl̄s simi-
liter in statu suo. reatur: uide-
tur qd̄ nūq̄m possint equari.
Et ideo dicam̄. q̄ licet angl̄s me-

reant. quia non habent carnē
corruptibilem. que trahat eos
ad peccandū ut homines: n̄ ē ta-
m̄ magnum meritū eorū s. in hō-
minibz ē magnū. sic maius do-
mum ē in hybernia. lagena ui-
ni: qm̄ in gallia. modius. **Semi-
nare semen suum. p.**

Dicit p̄p̄m. fili cū p̄dicauit nob̄
in p̄pria p̄sona. q̄ non pater ut
sp̄s sc̄s. 7 hec p̄dicatio fuit semē
seminatū. Ubicumq̄ enī in sacra
sc̄ptura fit mentio de semine: ē
semen seminatū. ut hic. Vel semē
inspiratum s. bona uoluntas. ut
in p̄bola de zizania. Vel semen
collaboratum s. bona op̄atio. ut in
p̄bola. de sinapi. Et sciendum.
q̄ qd̄dam semen nec germinat n̄
surgit s. semen q̄ p̄iectum ē in
uia tera. Et qd̄dam germinat. s.
n̄ surgit. quia suffocatum ē aspi-
ris. Et qd̄dam germinat 7 surgit.
s. non in altum. q̄ crescit inter
petras: sole adueniente ex aruit.

Cruce tollitur. **In glosa. p.**
duobz modis. Vel p̄ martiriū. uel
p̄ carnis macerationē. Et p̄ p̄xim
compassionē. Tria autē sunt be-
neficia crucis. q̄ors x̄. fides passi-
onis dñice. vexillum crucis: qd̄
faciunt ante nos. **Vel nauigaunt**

x̄ hoc habetur. qd̄ ad regno.
primi parentes habuerūt fidem.
7 caritatem. qd̄ raro inuenitur.
Hem gerasenoy. In. g. sup̄ locū
Prima stola. ē in nocē istū. p.
tia. que habet hic p̄ penitentiā.
Secundam habem̄ in futuro.

Reddita ē ergo filio redempti inno-
centia. et multitudo iustorum. **Ece**
uit cui uomen iarus.

Augustinus. et eusebius. et alii qui
de concordia euangeliorum agunt. di-
cunt quod dominus post curationem arrip-
tici. iure in uideam. et post. rediit
in galileam. Et in illo reditu. fa-
ctum ē illud quod legitur. de muliere
illa samaritana. de quo ait iohannes.
permissio ab aliis. Deinde in ca-
na galilee existens. sanauit filium
reguli. qui erat in capharnaum. Et
post. istam. quod factum continu-
at supra dicto. per mysterium.
ita dicitur. ac si primam gratiam pos-
set quis perire. quod quia nequit
fieri. dicunt deum primo dare fidem.
et ex tunc incipit homo credere. et dili-
gere. Et deinceps conuertere. et ex re-
tione illa. periret remissionem pec-
catorum. Que omnia cum simul fiat.
unum procedit aliud causaliter.
Vel merito passionis nobis merui-
t christus. et meretur meritis aliorum.

Petrus nichil tulit in uia.

ut hospitii ē. ut hospitium non mu-
tetur. Unde antiquitus solebant
passimulias confederare se. cum ho-
pitibus suis. in introitu domus.
et consecratione episcoporum in ultimo.
ei tradit baculum. in quo notatur po-
testas. et dicit ei. Accipe. et uade. et pre-
dica. Et ipse statim eleuata ma-
nu. benedixit concurrentibus. **xii.**

et duobus compant. cophinos. p.
apostoli. cophinis. In numero. et in
utilitate. Cophinus enim uas umi-
neum ē. et stercorearium. Omnes episcopi

ierosolym. usque ad. xiiii. episcopi. fuerunt
iudei. ceteri fuerunt gentiles. **Assump-**
sit petrus et iacobum. et iohannem. p.
Antequam petrus esset episcopus antioche-
nus et romani. ordinatus ē iste ia-
cobus ab ipso petro. et a quibusdam ali-
is apostolis. manus ei imponenti-
bus. Post resurrectionem et ascensio-
nem domini. episcopus ierosolymorum. Et sic
epistolam ad galathas uidetur augu-
stinus uelle. quod iacobus iste. s. iacobus
alter. interfuit transfigurationi. Sed
quod habemus in ipso textu euangelii.
quod iacobus qui interfuit transfigura-
tioni fuit frater iohannis. de quo dictum ē.
occidit autem iacobum fratrem iohannis
gladio. credamus euangelio dicenti.
Assumpsit petrum. et iacobum. et iohannem.
fratrem eius. et alias auctoritates dica-
mus et opiniones. **De eodem hel-**
sum. q. d. splendorum.
dorem illum dicunt fuisse in a-
ere. Et quod fuit impossibile corpi
mortali. talem gloriam conferre.
Alii dicunt quod in tali statu. ap-
paruit tunc caro christi. quam assump-
sit de uirgine. in quali statu ca-
ro primi hominis fuit ante pec-
catum. Nobis uero uidetur posse
sine dubio. quod sicut christus post resur-
rectionem. carnem immortalem
habet reseruauit sibi citatiles mi-
culose. ita in carne mortali. tan-
tam gloriam ostendit miraculose.
Sed antiqui qui multum super his capitulis
laborabant. dicebant quod de nata
illa quam de uirgine assumpsit. ha-
buit corpus immortale. splendi-
dum. impassibile. Corpus uero

mortale. grossum huiusmodi: ac
cigidentaliter. Et ideo qui uoluit.
exibuit corpus agile. ut quiambu-
lauit super aquas. et tamen qui uoluit.
exibuit corpus mortale. *Item peccat.*

Talis est ordo. Assumpsit petrum et
iaco. et iohannem. et ascendit in mon-
tem. et orauit. et discipuli grauati
erant somno. et dum ipse oraret.
facta est transfiguratio. et ipsi euangi-
laueunt. Et euigilantes. uiderunt
maiestatem eius. quam uidentem. scilicet
maiestatem eius. et ex uirtute maiesta-
tis eius. uiderunt duos uiros. et ita
uiderunt. quod cognouerunt.

atque inter transfigurationem. et
curationem arreptici. interseruit
de contentione apostolorum. qui puta-
bant quod qui maior esset in uia.
maior esset in patria. Unde mater fi-
liorum zebedei. petit unum filiorum
suorum sedere a dextera domini. et alius a
sinistra in gloria sua. quia bene cre-
debant quod dominus post resurrectionem
suam statim esset in gloria. p.

Hic est ordo. Apprehendens ihesus puerum.
In descensu montis inuenit dominus
phariseos disputantes cum discipulis.
et ibi in radice montis sanauit
istum arrepticum. quem discipuli
non potuerunt sanare. cum pater su-
us rogasset eos. dum dominus erat
in monte. et de loco illo transiens.
cum in uia esset facta est conten-
tio de prelatione. et post uenit ad
hospitium suum proprium. ut alius
euangelista refert. et ibi amplexus
est puerum quemdam. et dixit eis.
Quod querebatis? et ipsi siluerunt.

Erubescibile enim fuit pauperibus
contendere de prelatione. cum ipsi
nichil haberent. Iste puer ut qui-
dam dicunt. fuit beatus marcia-
lis limouensis episcopus. *Dum complen-*
et passioe tur dies assumptionis.
assumptus est christus de morte ad uitam.
de pena ad gloriam. Unde psalmus inui-
tulatur per assumptionem matutina.
Inde dicitur assumptio. quasi ad maiora
assumentis passio. *In ciuitate sa-*

Ecce dicit apostolos *martinorum.*
hic peccasse. Ambrosius. non pecca-
se. *He ergo uiri tantum discordare ui-*
deantur. dicendum est eos peccasse.
uemaliter. non peccasse. criminaliter.
et utrumque stare potest. *Peccat.*

Samaritanam. nec erant iudei. non
erant gentiles. sed quasi mixti. Ter-
ra enim deuastata. assennacherib.
incole ad terram colendam ibi mis-
si sunt. Sed feris deuorantibus eos.
consilio sapientum. quicunque libros moysi
repperunt. *hxxii. discipulos.*

Et hoc quod dominus. *hxxii. discipulos ele-*
git. et presentem ecclesiam muni-
uit. et futuram instruxit. et sacra-
mentum duplex nobis instituit.
Muniuit eam contra lupos. et
persecutores. Unde. Super muros tuos
iherusalem constitui custodes. quod sig-
nificat in quibusdam ecclesiis. in quibus fi-
unt. xii. corone. xii. turres habentes.
que significant xii. apostolos.
Minores. xii. turres. significant
xii. prophetas. Et item fiunt. *hxxii.*
candelabra. *hxxii. discipulos rep-*
resentantia et imponunt angeli
quasi custodes super muros iherusalem

constructi. **Reminem p uia saluta**

Hoc ecclia representat qua uertis.
do diaconus accipit librum euangeliorum
sup altare. nichil dicens. et tunc per
choy. quasi neminem priuam salu
tant. Cum uero uenit ad ambonem.
ibi quasi in domo salutatur. dicens.
dominus uobiscum. **petr**

Quoniam probabatur aliquis hospitalis.
et cum pedum puluerem hospitibus
suis exsternebat et abluabat. Cum ue
ro hoc facere uolebat. immo qua
si uultus hospes ipse pedibus lauabat
sibi pedes. illi duricia probabatur.
Iste ciuitates. **fu uo t corozaim.**

Eerunt in galilea. ubi dominus primo ap
paruit. et miracula facit. Sed sic quodam
qui uolunt hanc litteram legere di
cent. quod in corozaim. antichristus na
scetur de dan. **In glosa petrus.**

Legem sepe uocamus decalogum.
ipsum inquit mandatum dei primum.
dignitate. comprehensione. promulga
tione. Dignum est enim ceteris. cum sit de
dilectione dei. Comprehendit etiam omnia.
quod omnia ad ipsum referuntur. nam di
lectio proximi. est etiam pro deo. Pro
mulgatum est etiam hoc preceptum a domino.
in monte syna. **Quia uocata. ura**

Ide nominibus omnia scripta sunt.
num intelligat. tunc dices scripta
secundum presentem iustitiam. Sit autem
tamen de nominibus iustorum et dices.
secundum predestinationem.

Cum hoc capitulum commune
sit. matheo. marcho. et luce. possu
mus dicere. quod iste sit alius ab illo de
quo dicitur in marcho. quod genua flexo
hoc quesitum a domino. et quod dominus dilex

eum. In matheo uero. quod ad oles
cent et diues. Et hic. quod quesitum
temptando. Et si temptauit. quomo
do dicit marcus. quod dilectus fuit
a domino. Ad quod dicimus. quod primo.
animo temptandi uenit. ad dominum.
et dominus dixit ei moralia quedam. Et
tandem inuitus est enim dominus et dilectus
eum. **Hoc est maximum et primum**

Unum deus. **mandatum.**
dignitate. uel pro comprehensione.
Ut qui dominum diligit. totam legem
impleat. Uel de secundum promulga
tionem. primum. Ut audi uis. dominus
deus tuus. deus unus est. **De ed hetou.**

Ex hoc mandato. propter tri
plonam distinctionem. et propter hoc etiam ubi
in incarnatione. Propter hoc quod dicitur deus.
intellige patrem. et enim propter nomen
dictum attribuitur. Nam et filius.
est deus a patre. et spiritus sanctus. deus a patre. Pro
hoc quod dicit dominus. intellige filium.
ipse enim magis propter deum dominum noster.
quam pater et spiritus sanctus. ipse enim nos re
demuit proprio sanguine suo. quod non pater
et spiritus sanctus. fecisse dicitur. In duabus pro
nominibus. tertia intelligitur. nam spiritus sanctus
est dilectio et congressio patris et filii.
Propter hoc quod dicitur primum. intelligimus
filium in incarnationem. christus enim fac
tus est nobis proximus. sumendo pro
nobis carnem nostram. non dominus noster.

Hac breui **Diliges dominum omnem tu**
disputatione. propter dicitur **um. p.**
nre fidei sufficientia. apprehendi
tur dei sapientia. deprehendit tem
tationis astucia. Hostis fidei suffi
cientia. apprehendit propter hoc. Diliges
dominum deum tuum. et cetera. Propter

ditur ex hac ei responsione: dei sa-
pientia hoc fac et uiues. Tempta-
tione astucia: p hoc qd querit. qui
est meus pater. Sic expone littera.
Diliges dnm. i. filium. et diliges
deum. i. patrem. In qbz intelligit
hoc. diliges. s. ex toto corde tuo. et
tota anima tua. et ex omni uite
tua. ut sit hoc totum inculcatio.
Vel nota scdm hoc qd anima est
rationalis: habet has tres uires.
intellectum. uoluntate. memori-
am. Memoria: ad cor. Volunta-
tem: ad animam. Intellectu: ad m-
tem. Anima. scdm qd est sensu ali:
habet has uires. irascibilitate cor-
cupisibilitate. quas habet comu-
nes cum brutis. Has uires intelli-
ge: cum dicit ex omnibz uiribz
tuis. Vel sic expone. Ex omibz ui-
ribz tuis. i. ex omni fortitudine tu-
a. S. qd est qd dicit ex toto corde.
Non possum in uia deu toto cor-
de dilige. i. omnes affectus et mo-
tus mentis nre ad eum diligere.
S. in pata erit hoc. et ideo fortas-
se dixit dilige. et n dilige. *Despo-*
mmortalitatis. hauriunt ueste. p.
*I*qua. s. poterat n mon. Houdi
enim habebat illam qua n posset
mon qd abstulerit angli noctis:
pmo homini. et sic recte dicit illam
p didisse. Eam qua n poterat
mon. nouum habebat. s. habitur-
erat si n peccaret. Illam n ita dicit
recte potuisse: s. sicut dicit. ille p-
didisse illam pbendam. qm nos
qm habuit. Samaritanu au q
dam iter facit. i. s.

*Q*uis preostendit austeritatem
legis mosaice et in sufficientiam.
p sacerdotem et leuita transeun-
tes. p sequentem pabolam eu-
gelice gr plenitudinem. et dulcedi-
nem. i. p samaritanu iter faciente:
q ipse est. Et eni ipe est samaritanu.
n scdm ueritatem: s. scdm nomi-
nis interpretatione: q notat. p qda.
Et nota qd aliud est facere iter. A-
liud facere in itinere. Aliud fieri
in itinere. Iter facere est: ppositum
sine impedimento aliquo gredi. hoc
fecit xpc. ipe eni uiam hui scilicet si-
ne aliquo impedimento cecit. vñ.
Exultauit ut gl. ad cu. uia. S. n fe-
cit in itinere. mora inutilem faci-
endo. i. ppositu omittendo. et alij
insistendo. Ipse au factus est itinere-
re. i. in uia hui mundi: natus est in
buiro. redinavit in diuisione. de-
clinauit in pseprio. quia n erat
ei locus in diuisione. *Quicqd sup*
erogaueris. ego cum recti. hel.
*S*unt rogationes ut sic dicam.
i. quedam ammonitiones. quas te-
netur qsq: facere. Sunt erogati-
ones. ut que dicuntur imperfectis
in consiliu. S. sup erogationes. s.
que snt consilia etia pfectoy ut h.
Q. euangelin annuntiat: de eu-
gelio uiuat. *Oleum et uinu. p.*
*Q*uos modos dñice pocationis:
insinuat. Predicauit enim. lemen-
do. et comminando. p oleu habes
pocationem dulcedinis. p uinu:
p dicatione comminationis. *Alti*
et alti gaur uulua ei. p.
gaur. n in ppa psona. s. in sac-

mento ecclesie. ut in baptismo. p.
oleum ad lictam intelligere potes.
oleum illud sanctificatum. quo unun-
git sacerdos puer. p. unum etiam
ad lictam: sanguinem x. vel p. oleum.
spem sciam intellige. Unde illa int-
linearis. Crisma spem. Et p. unum.
quomodo modum dictum est. Vn inter-
linearis illa. Calicem. *Intrauit ihc*
ex hac duas sorores. in quodam. p.
ut hic dicitur. intelliguntur due vi-
te. Activa et contemplativa. Et nota. q.
quicumque habet contemplativam: habet
et activam. et est confusio. S; scdm hoc
quod magis studet contemplationi.
quam actioni: dicitur contemplationis. Si-
militer de activa. Ideo hoc euangelium
legitur in festo. beate virginis: quia in
illo castello inuenit istas duas so-
res: plenam quam in aliis. activam. s.
et contemplativam. vitam. *In ead. scilicet. hel.*
Contemplatio: unitate diuini.
i. solo deo contenta est. Actio: que
circa opm multitudinem intentata
est. Et merito unum profertur mul-
tis. quia in numero ab unitate tam-
quam a digniore descendit multi-
tudo. ut minus digna et posteri-
or natura. Vel multa est ab uno
dicuntur: ut unum a multis. et a deo
omnia. et ipse a nullis. In quo ostenditur.
magna dignitas unitatis. *Item*
uerit quare de ead. scilicet. hel.
hoc euangelium in festo beate virgi-
nis legatur. Super hoc dicit be-
da. quod quidam hic dicitur. quod beate
virginis congruit. s. Maria opti-
mam partem. elegit. Maria vero
mater domini: quasi iste sorores fu-

it. habuit enim activam. et contempla-
tivam. Primam: in eo quod mater.
Secundam: in eo quod uirgo. Et nota
quod tres sunt gradus fidelium: in ec-
clesia. Primus est: conjugatorum. Secundus:
continentium. Tertius: virginum.
Primus est bonus. Secundus: melior. Ter-
tius: optimus. Et nota quod non dicitur
optimus gradus: sed optimam par-
tem. In illo enim optimo gradu:
sunt tres partes. Prima est: integritas
corporis. Secunda: integritas mentis.
Tertia: fecunditas uirginitatis.
Hec illi optimi gradus optima pars:
illi singulari uirgini specialiter
dicitur conuenisse: que peperit uirginaliter. *Intrauit ihc in quodam. h.*
ueritur quare legatur potius hoc
euangelium in assumptione beate vir-
ginis quam in alio eius festo. Ideo. s.
quia optimam partem tunc elegit.
bonam enim partem elegit: quando
castitatem deo uouit. Melior est: quam
angelis credidit. Optimam: quam as-
sumpta a domino. s. chorus angelorum
exaltata ascendit. *Maria optima.*
Prope et uere dicitur contemplati-
o. philosophia. quia in contempla-
tione uidetur et intelligitur amor
iue sapientie. Vnde iosephus. ubi nos di-
cimus ascendit moyses in montem
ad dominum: ait. Moyses philoso-
phabatur cum domino. *Que non au-*
duplex est oculi. ferret ab ea. h.
Oculum corporis. et oculum anime.
Oculum corporis. est uocatio ab ami-
nistratione rerum secularium. Oculum
anime est: quoniam anima non est in sollicitu-
dine et cogitatione. Potest ergo dici

maria tamquam occisa. ut tamquam.
sit expressum similitudinis. quasi.
Estis ociose quantum ad oculum corpo-
ris. Vel reuera ociosa quantum ad oculum
anime. quia nullis curis. sollicitaba-
tur. *Optimam partem elegit.*

Multa contemplatiui. meliores
se multis actiui. et conuerso. tam
status contemplationis dignior
est status actionis. quia securior. quia
liberior. quia diu tirmior. Securi-
or est. quia difficile est in medio flumi-
nis esse. et non mergi. Libior. quia de-
lectibus tantum cogitat contemplatio. Diu-
tirmior est. quia opus contemplationis.
erit in pace. sed minime opus ac-
tue. *herbert. Pater noster qui es*

on est intelligendum in ecclesia.
quod sicut uerba connectuntur uerbis.
ita opera respondeant operibus. Non
enim lucas iste historie ueritatis
texuit ordinem. sed multum intel-
lectui deseruiuit. Non enim hic
tradidit dominum orationem domini
cum discipulis cum iam appin-
quaret passioni. et esset quasi in
fine predicationis. sed magis in prin-
cipio predicationis in monte.
quando fecit sermonem electis. xii.
sicut in mattheo legitur. Sed quod
hic a lucas dicitur. referendum est
ad rerum misterium. *Idem.*

Non dicit in mattheo. quod oratio
domini tradita sit ad petitionem
alicui. sed ipse dominus sine petitione
alicui dixit. Nolite in mutilo-
quo si orare. sed dicite. Pater noster
hic uero dicitur quo ad peti-
onem istius discipuli. tradita

sit. *Item qui supra.*

Et oratio specialiter ad patrem
dirigitur. filius enim attribuebat patri
opera sua. et gloriam eorum. unde. Ego gloriam
meam non quero. sed ei qui misit me.
In patre autem. intelligitur filius. In
patre et filio. spiritus sanctus. Potest autem per
viii. petitiones. quod se dona spiritus sancti. in-
telligi. spiritus sanctus. In hoc autem quod dicitur quod
est in magis. capiat beniuolen-
tiam. *Item.* Sed notandum quod deus dicitur
pater multis modis. Per naturam. et
ita est pater filii per naturam. non per ad-
optionem. De pater omnium per cre-
ationem. et gloriam fidelium. Et dicitur
pater per gloriam. Non dicitur meus.
sed noster. quia nemo debet dicere deum.
patrem suum singulariter. non filium.
qui est filius per naturam. *Sufficitur*

Nom dei patris sancti nom tuum.
ficatur in nobis in presenti duplici-
ter. Per incarnationem. quia hic in-
cipimus esse filii eius. Per augmentationem
quanto enim magis crescimus in eius amo-
re. tantum magis crescimus in eius filia-
tione. ut ita dicatur. i. tanto uerius
possumus dici filii eius. In futuro autem
sanctificabitur in nobis. per ostensionem.
quia tunc ostendetur esse firmum in nobis.
per confirmationem. et per consummati-
onem. quia cum hic incipiat sancti-
ficari. in futuro erit sanctificationis
illius consummatio.

Nota quod mattheus. vii. petitiones.
ponit. Lucas. quinque. tantum. et hoc.
causa breuitatis. Unde. in his quinque
quod. ille due intelligunt. In quibus
primis. tertia intelligitur. h. s. fiat
uoluntas tua. sicut in celo. et in

anima: et interra. i. in carne. Qd
merito refertur ad hoc qd dicitur. Ad ue
niat rex. i. tuus. Nam cum regnum
ueniet ad regnum qd erit in glifi
catione carnis. s. qm mortale hoc
induerit immortalitate: tunc inqm
uoluntas patris fiet sicut in celo. i. in
anima: et interra. i. in corpore. In
penultima intelligitur ultima q
notat p hanc coniuncti^{onem}. *in q* non e
s. quasi dicat. Si n^{on} di^u ut di^u cas
nos in temptatione: liba^{bus} a
malo. S. quare in usu in oratione
ista dicim^{us} panem nostrum. cor. i. nos
panem nrm consubstantialis. qd dicit
matheus: ideo qd si dicim^{us} in omi
bz sicut mater: uidetur lucas mi
nus plene scripsisse euangelium.

Postqm instruxit dñs discipulos
in orationis forma: instruit eos ad
impetendum orata. Triplex e autē
orōnis forma. formans. informans.
reformans. forma formans: ē dis
positio uerborū. forma informans
ē: instituta que sub uerbis contig
nentur. forma reformans: que
facit orationē formosam s. conso
nantia opm et sermonū. Vñ. Hō
ē speciosa laus more peccatoris. Et
q sit forma reformans: uidere po
tes etiam in rebz. Pictor enī p qm
rudem lapidi l ligno impōit ima
ginem: coloribz eam decorat. Docet
g^o hic discipulos formam habē orō
nis: reformantē. que habet pinstā
tiam orōnū et pseuerantiā. Utrumq;
istorū oportet teneri: si uolum^{us} im
petrare orata. ut sit instantia in
orōne. i. diligentia. s. ut deū laude

mus: uoce simul et corde. Vñ. psal
lam spū. psallam et mente. Et
pseuerantia ad sit. Verde. Mul
tum enī ualet de. i. assidua. Si g^o
o tu fidelis. petitiones tuas uis t
feri: stude ut sis talis. qualis ille
paterfamilias: de quo hic agitur:
ut etiam hec sit continuatio. Tā
qm aliquis queret. ē ne aliq^{ui} pā
fami. talis: Respondet dñs. Est
utiq;. Qa quis uesterū. i. aliq^{ui}. i. ē.
Inducatur in temptationem.

Ducitur ad temptationē q temp
tatur. inducit in tēptōnē. qui p
tēptōnem corrumpit. Dñs neminē
ducit in tēptationē. s. p mittit
In hac orōne dñica. *Induc.*
attendenda ē forma ūborū nume
rus petitionū. ordo petitorū. In for
ma ūborū. p penditur omnium
sufficiencia. In numero petito
num: scilicet spē sepeformis grā. In
ordine petitorū: pēminētia eter
norum ad temporalia. pmo enī ponū
tur que pūnent ad etnā uitā.
dein que ad tēpalem. *Quis urm*

Ad quod pul^{sa} *habebit amicum.*
sare. l. pulsare debemus ostium.
cor nrm ē. l. sacra scriptura. Ad hoc
debem^{us} pulsare. i. maxime in tēpo
re necessitatis. sicut fuit in pmi
tua ecclia. Mortuus enī apostolus:
esuriēt alij. i. n^{on} erat q frangeret.
Tunc maxime debent fideles cla
mare ad dñm. ut aperiret eis
ostium intelligentie: in sacra
scriptura. qm deficiunt doc^{trina} et to
tes boni. i. ypocrite et idiote
regnant et supsunt. pp peccā po

puli.

Et forma orandi a dño ē tradi-
ta. et omibz fidelibz conuenit. Ora-
mus autē. p malis amouendis.
p bonis adipiscendis. Tria autē sūt
genera maloz. Est enī malum
innatum. Malum additum. Ma-
lum concretū. Malum innatū:
sūt originalia. Malū additum sūt
suggestiones diaboli. Malum
concretū. defectiones et miserie hu-
ius uite. Contra malum innatū:
dicte. dimitte nob. de. nostra. Con-
tra malum additum: ne nos in-
du. in tem. Cōt malum concretū.
S; libera nos a malo. Et sūt sūt
tria mala: ita sūt et bona. Sūt
enī bona etna. s. uita eterna. Sūt
bona in tempore. s. uirtutes et opa
iustum. Sūt et bona tēporis. i. trena
substantia. Petimz g bona eter-
na: ad premiū. bona in tēpore:
ad meritū. bona tēporis: ad solaci-
um. In tēpore pimus pētionibz: peti-
mus bona eterna. Bona in tēpo-
re petimz: cum dicimz. Panē nr̄m
co. Bona tēporis: ibi. Qs nr̄m
habe. amic. Et notandum qd ista
forma orandi n̄ tantum per-
fectis: s; fidelibz omnibz tradi-
ta ē. Pfecti enī non orant pro
bonis tēporis: s; p eis. gr̄atū re-
ferunt actiones.

Mistice amicus noster ē xp̄c.
Tria enim attendimz ad hoc ut
aliquem dicamz amicū. ut no-
bis se particeat. aut condesce-
dat. Ut bona nobis fferat. et si
si necesse sit: mala p nobis p-

ferat. Hoc totum nob fecit media-
tor dei et hominū. Ipse ē enī uer-
bificus qui coaptauit et coarta-
uit membra sua. membris pueri:
unde et bona nobis contulit. et
naturalia et gratuita. et tēporalia.
passus ē enim p nobis.

Probz dē strenuus et constans.
et magnanimi. Inpbitatē. uocat
hic: magnā constantiam. ut in-
sit intensiū: non p̄u. atuiū.

Epule sunt grande conuiuiū.
Non possum in sacra sēptura lau-
tiores epulas inuenire: qm cog-
nitionem sē trinitatis.

Nos dormim duplici sompno.
Sompno corporis: et sōpno anime.
Sōpno corporis dupliciter. et cor-
poralē. qm dormim in uolupte
carnis: uel spūaliter qm cessamus
a cogitatione tēporalium. Iste
dulcis et suauis. Alter grauis et a-
marus. *Pecate et dabitur uobis.*

*ictis tribz. tā reddit dñs. qua-
si dicat. reddens singula singlis.
In orōnis forma: qu. pecate. in istā-
tia: querite. p̄seuerantia: pulsate.*

Dixi uobis. qbz uerbis: et qua
instantia: orandum sit. Hec autē:
petenda sunt. panis. piscis. ouū.
p panem: caritas. p piscem: fides.
p ouum. spes. *Cum sitis mali.*

Apostoli dicuntur mali respec-
tu illoz qui non peccant. Vel
mali. i. non boni: ex se. hoc enim
soli deo conuenit. *Petrus nostris
bona data dare.*

Scđm opinionē bona. s. h tēpo-
ralia. Triplex enī dicimz bo-

na. Scdm opinionē. Vñ. hic. Scdm naturam. Vñ. Omnis creatura bona. Scdm sustentationem. Vñ. Lece dimidium bonorum meorum dñe do.

Beatus uenter q te portauit.

Hac uerborum serie. i. maria laudat. et contra manicheos ueritas humane nature pbat. i. ut uideos. uerbi incarnatio monstratur. Sic g lege. Beatus uenter q te portauit. ut fiat relatio q te cum assignatioe cause. q te i qd te. Non est uera ista laus marie: nisi filium dei continuisset eius uterus. Miser ē enim uenter partit mulieris. Et etiam in hoc q dicit portauit: ppendi potest in carnatio. n̄ enī dixit concepit: s; portauit. hec ē enī uimentum dñi. et asini sup quem insedit intratur uñm. hec ē nubes illa de qua dñs. Ascendet dñs sup nubem le. i. ingre. egyptum. *Quin immo beati qui audiunt uñd.*

Unummo. una coniunctio. et n̄ ponitur hic aduersatiue. s; notat correptionē cum additiōe. I sunt due dictiones. et hoc uidetur uelle. *Hemo accendit. luc.*

Hoc nom̄ nemo: insolent̄ ponitur hic. Solet enī poni unū saliter. nemo: q̄ nullus homo. hic ū ponitur singularit̄. sit. Ego homo n̄ accendo lucnā. i. i abscondito non pono. neq; sub modio i cē. Et exemplo suz. ostendit discipulis sinceritatē fidei: dicens. Ego accendi lucernam. i. carnem meā impleui di-

tate. i. impleui uos incarnatio-
nis mee fide. Et non posui eam
sub modio. i. sub uelamine legis.
nec posui eam ut coartaretur
sub terminis iudee.

sapientia creata. i. sapientia
increata. utraq; fuit in xpo. Ipe
ē enī sapientia increata. Plus.
ē aduerbum. I potest ēē nom̄.
Vt p. iul salomone hic: idē
maī et digni salomone ē hic.
i. in hoc loco. q̄ ego sum hic.
q̄ maior sum et dignior salo-
mone. i. merito et sapientia. et
eminentia. Plus ad uerbi. i.
magis ē hic. i. in isto homīe qm̄
in salomone.

Hic ē funiculus tplex. q̄ dif-
ficile rumpitur. fides. intentio.
bona opatio. Nota qd tplex
ē lucnā. p̄ma. ē fides. Scda. in-
tentio. iii. bona opatio. Queli-
bet istaz. ē illuminans. et il-
luminata. Prima: illuminat
intentionem. Scda: bonā opa-
tionem. Tercia: primum. Unde.
Luceat lux uestra. corā hoīb; p̄-
ma ē illuminata. a deo. ii. a fide
iii. ab intentione. *hec.*

ora differentia inter uolū-
tatem. & finem. i. intentionē.
Voluntas ē id qd uolo. finis.
p̄ qd uolo. Intentio: ex uolū-
tate et fine constat. Verbi grā.
Uolo ire ad templum. hec est
voluntas. Et hoc uolo: ut
orem. hic ē finis. Ire ad tēplū
ut orem: hoc totum. ē inten-
tio. *Lucnā corporis ui.*

Lucerna corporis tui. i. lucerna
illuminant bonam operationem.
ut dicatur hoc corpus collectio bo-
norum operum. sicut collectio mul-
tarum legum. de corpore legum.

In intentio sit pura. ita occur-
runt. Ut sit simplex. sit recta.
quod erit si dirigatur ad dominum. Ut sit
pura. quod erit si dirigatur ad de-
um tantum. Nam potest esse
recta et non pura: si scilicet partem
timore dei. partem timore se-
culi. fiat quod sit. Vnde. Hesciat si-
nistra tua quid faciat dextera tua. Et a-
libi. Nemo potest duobus dominis serui-
re. Nota quod de prima lucernarum as-
signatarum egit: cum dixit. Ne-
mo accendit lucem. De illa. cum dixit.
Lucerna corporis tui est oculus tuus. De
illa. cum dixit. Si oculus tuus
fuerit. *Calceus et catinus.*

Istae per calicem et catinum
intelliguntur carnalia. Carna-
lia si dicuntur: que ministerio
corporis exercentur. ut homicidium.
et fornicatio quasi dicat illis dominus.
Non sufficit vobis abstinere a
vitiis istis exterioribus sed abstinere
et a spiritualibus. qualia sunt. aua-
ritia. invidia. superbia. *Petrus.*
decimatis mentem et ru.

Arguit hic dominus phariseos. et
bona que agebant. quod manife-
ste nolebat eos arguere. pro religi-
onem quam videbantur habere. co-
ram hominibus. partissimam vi-
tam quam ducebant. Et primo
arguit eos de fraudulentia ele-
mosinarum. quia in primo egit de

ea. postea ager de fraudulentia pre-
lationis. Deinde de fraudulentia doc-
trine. quam faciebant ut vide-
rentur ab hominibus. Et ideo primo
arguit eos de elemosinis: ne pos-
sent dicere. fratres. nonne scitis quod non
largiores elemosinas facimus aliis?

Primum iudicium. p.

Iudicium quoddam dei. est in presentia.
et est in futuro. quoddam est hominum
quod tantum est in presentia. et istud dup-
plex est. Est enim quoddam expressio-
nis. scilicet. quando homo exprimit pec-
catum suum. Vnde. Sapientis est in
principio accusare se suum. Et est quoddam
approbationis. quando dominus aliquem
punit. et ille dicit merito pena
sibi infligi. Iuxta haec duo iudi-
cia. distingues caritatis modos.
Unus est. quo diligimus deum. Al-
ter. quo diligimur a deo. ut res-
pondeat primum iudicium homi-
nis: primo modo caritatis dei. et
secundum. secundo. Quando enim expre-
ssit homo peccatum suum. et seipsum
accusat. inquit se diligere deum.
Quando vero confitetur pe-
nam sibi iuxta meritum infligi:
ostendit quod deus eum diligit.
Deus enim flagellat omnem filium
quem recipit. Usque ad sanguinem

Iste zacharias nomen zacharie. p.
fuit filius ioiade. et hunc uestitum
lineis. fecit ioas rex lapidare in
templum et altare. quod arguebat
eum more patris sui ioiade. qui
ipsum ioam nutritum. et regem fecit.
zacharie. si *helouinis.*
patris iohannis baptiste. si cuiusdam

alterius sacerdotis. In aeternum templi.
erat altare holocaustorum. inter quod
et eadem ipsius templi: occisus est iste
zacharias. *In glosa.*

Dum impietatem phariseorum arguerat. et simulationem eorum denudauerat. non tamen impietas potuit deterreni laborum comminatione: vel hypocritis aboleri: manifestatione. *Petrus os eius opprimebat.*

Vt hec oratio. de multis. sit determinatio verbi. Tractatum est a comedente. qui cum aliquid habeat in ore. non statim insinuat. sed supponit aliud et iterum aliud et ita illud suffocat. Ita isti faciebant domino. Cum enim aliquid interrogassent: non sinebant illum respondere. sed ponebant aliud. et iterum aliud. et ita os eius opprimebant. *Venerunt dispendio.*

Dipondius. quomodo dicitur alii euangelista duo passeret assere uenerunt. Sed quinq; per duobus assibz ita fit. Si debeant quinq; oua dari per denario: duo dantur per obolus. *Perfidia. aliter dicitur et per lo.* in pseudo christianis: aliter in his qui non recipiunt fidem. In ultimis enim est perfidia. id est peritio fidei. In primis: perfidia. id est perversa fides. *Hic opertum quod non reuelatur. per.*

Quidam dicunt hoc intelligendum tam de bonis bonorum: quam de malis malorum. et etiam de malis que fecerunt boni. sed deleuerunt per penitentiam. et non cognoscunt ea ad ignominiam. sed ad maiorem gloriam. Cum enim uene-

rit ille antiquus dierum. libri omnium. id est conscientie singulorum aperientur. et tunc omnia manifesta. Vel forte bona bonorum. et mala malorum. et non mala bonorum. Vnde beati quorum remissionem. scilicet in requiem. etc. etc.

Tenebre dicuntur esse in presenti uita. et in corpore pena. et pressura. et in mentis angustia. uel in sacra scriptura. per qualibet istarum: glosam habebis. Sic ergo lege. Hic optimum in presenti uita: quod non reuelatur in futuro. id est in die iudicii. qui propter reuelationem que tunc fiet semper designatur nomine diei. et non quoniam noctis. Quia que dicunt in tenebris. in lumine dicuntur. secundum formam prime lectionis. *Ideo ne erubescas.* Vel que dicunt in tenebris. id est in corpore pressura: in lumine dicuntur. id est in hac presenti uita. lege. Hic optimum. quod non sci. etiam in presenti uita et in tenebris. id est in angustia. *Quod.*

Dominum me confessus fuit coram superioribus fidem resurrectionis. tam per discipulis intexuerat. eos ad passionis tolerantiam inuitauerat. nunc ad fidei perfectionem inuitat. tum per premii promissionem: tum per supplicii comminationem. ut quos non alliciunt promissa: munera terreat denuntiata supplicia. Dicit ergo. omnis qui confitetur. ore. etc. Potest et alio modo continuari. et superius. in primo dicens. Operatur enim nichil optimum quod non re. et abscon. quod non sci. Hec intelligat quis illam re-

uocationem fieri in uili concilio:
fiet enim in conspectu angelorum.

Omnis qui dicit uerbum in filium
et oratio filius hominis. **hois. p.**
nis: singulariter xpm designat.
quia ceteri homines. singuli fi-
lij sunt duorum hominum. xpc autem
qui filius est dei et hominis: filius est
tantum unius hominis. Ideo et-
iam dicit filium hominis: quia
in persona hominis in iudicio ap-
pebit. **habetur**

Omnis qui dicit uerbum in
filium hominis. unum superfluit. ut
sit omnis genituius. ut sit sensus
uerbi. omnis hominis qui dicit. u-
rum in spm scm. Nota quia
sacra scriptura. filio attribuit sapi-
entiam. pat. potentiam. spm sco.
benignitatem. non quia pater
sit potentior filio. uel spm sco. q.
sunt eas potentia. uel filius sapi-
entior hoc u. illo. sunt enim eade
sapientia. aut sps scs benignior pa-
tre. uel filio. quia ipsi tres. sunt
eas benignitas: s. hoc facit ut
nos remoueat ab hac carnali
intelligentia. Sic enim solet acci-
de. in hominibus: ut pater sit
sapientior filio. filius patre: pl-
tantiior. Item. hoc nom sps. so-
let notare aspiratam. vñ. In spm
uehem. con. na. thar. s. He g
oti fidelis intelligas. patre sapi-
entior. filium potentior. in
spm sco quidam aspiratam: attri-
buit pat. potentia. filio: sapien-
tia. Spm sco: benignitas. Cont-
rium potentie: infirmitas. Sa-

piencie: ignorantia. Peccat g
in patrem. qui ex infirmitate co-
nis peccat: et tale peccatum. et frequen-
ter facile remittitur. Peccat in fili-
um: qui ignoranter. Tale etiam et
frequenter: et facile remittitur. Peccat.
in spm scm distinguit in duo. i.
in impugnatione ueritatis. et ob-
stinationem. Utrūq; istorum. sub-
diuiditur in duo. Impugnatio
ueritatis: in impugnatione p-
inuidiam. et in impugnatione
fidei: post agnitionem. Obstinatio:
in presumptione: et desperationem.
peccatum quod aliquod istorum modorum sit:
dicitur irre missibile. uel quia n
solet remitti: uel quia n de facili
remittitur. S. nullum est peccatum
quo n possit remitti: n aduinc-
ta fuerit in penitentia. q non est
peccatum. s. aduincta quicquid pec-
cat. Sicut pseuerantia n est ut.
s. aduincta uirtutibus. In peni-
tentia autem: tria exigit. Remouet
penitentiam. ponit contemptum.
et ipsum finalem. Omne ergo qu-
cumque peccatum sit sine in-
penitentia: remitti potest. quia mit-
tit dñs stallum suum sic buem.
i. despatissimos sepe ad fidem reuo-
cat. Et ppha dicit. Transferentur
montes in cor maris. i. predicatorum
mittentur ad eos qui sumersi
sunt in profundo uiciorum. Et ali-
bi. Ex basan conuertam in pro-
fundum maris. i. ex confusioe:
existentes in profundo peccatorum.
Ita. omni qui dixit uerbum. in fi-
lium. remittet ei: s. ei q blasphemauit

habetur

uerit in spm scm. ad unita im-
penitentia. illi peccato n̄ remit-
tetur. i. n̄ potit remitti. *In glosa*
*N*unquid de bobz cura. *ber.*
est deo. Non. que ē in pceptis
l̄ phibitionibz. Vel n̄ ē cura. i.
soliccudo. *Dic fr̄i meo ut di*
tribz petitis istius uidat. p.
culpanda ē s. q̄a importune peti-
it. quia n̄ congruo tempore pe-
tuit. quia tunc petuit. cum ser-
mo ēēt de unitate ecclie. et per-
uise petuit. et hoc dupliciter. s.
contra ordinem nature. i. cont̄
ordinem gr̄e. q̄ pot̄ ēēt petenda
celestis hereditas. q̄m terrena. i.
pietas fr̄na ad hereditatem diui-
dendam deberet sufficere. n̄ ali-
se interponere. Et inepte etiā
petuit quia dñs non fuit apt̄.
ad hoc faciendū. nec spectabat
ad eum. *Inducet nos ad sinago*
ga. p.
*N*ota ordinem. p̄mo. *gal. p.*
dicit ad sinagogas. deinde ad
magistratus. ultimo ad potesta-
tes. Sic etiam apud nos fit. fr̄m
enī qui delinquit. p̄mo ducim̄
in capitulum. i. quasi familia-
riter corripim̄. Deī si nolit de-
sistere. ante pontificem eū duci-
mus. Quod si p̄uax sit. ante
reges. i. presides ip̄m ducim̄. ut
etiam affligatur corporalit̄. si ta-
le sit cimen. q̄ maculet gregē dñi.
Solite solliciti ēē. dy. hel.
Et sollicitudo n̄ quā fecit dñs
dicens. In sudore uultus tui ues-
pa. tuo. Vñ et loculos habuit. h̄
n̄ phibet. Et sollicitudo uicij. q̄

subdiuiditur p sollicitudinem
auaricie. i. luxurie. Item ē auari-
cia cupiditatis et tenacitatis. h̄
phibetur cum dicto. Ab omni
auaricia. Sollicitudinē luxurie
infra. ubi dicit. q̄o manducabi-
mus aut q̄o bibem̄. Non enī
dicit de cibo et potu. s. de q̄lita-
te. i. q̄ntitate. Sollicitudo ḡ na-
ture ē de rerum suba. Sollicitu-
do auaricie. de quantitate. Sol-
licitudo luxurie. de qualitate.
*S*up̄ dampnauerat *1ē. id.*
auariciam sup̄fluorū. hic dāp-
nat sollicitudinem etiā neces-
sariorū. non phibet prudentiā.
Sollicitudo consistit in curio-
sitate acquirendi. et intimore
amittendi. a quibz cauere debe-
mus. Remouet sollicitudinem
a nob. i. scdm uictum. i. scdm
uestitum. duplici similitudi-
ne. una sup̄ta a nobis. altera a
rebus extioribz p̄mo dehortat̄ a
sollicitudine uictus. compatiōē
sumpta a nobis. dicens. Nolite
solliciti ēē dicentes q̄o mandu-
cabitur aut q̄o bibem̄. *Res-*
picite uelut celi.

Exemplum ponit potius de
auibz quam de brutis anima-
libz q̄ sibi escas quadā rapina
acq̄r̄. i. ad ritum hominis co-
gregant. ut formica. *p. lilia*
*S*alomō aḡ quom̄ crescit
mulier gentilium amore illec-
tus. tria templa ita uelut edifi-
cauit. i. alia multa fecit. ne su-
is careret delicijs. Et tam̄ hanc

fragilitatem carnis sue. gloria
opum suorum obumbravit et
cooperuit.

Sollicitudo duplex est. Est enim
quedam in utilis. quia per eam ali-
ud incurrimus incommodum. Quae-
dam inutilis: quia per eam nullum
sequitur commodum. De prima
superius dictum est. De hac secun-
da nunc agit. Non ergo debemus
operi sollicite acquirere. quia epipha-
ne sunt. id est superbia. Duplex est in
commodum sollicitudinis. Prima
est superbia. Secundum est: quod nos facit
similes infidelibus: ipsa sollici-
tudo. et ideo. non solum otiosum.
sed etiam dampnosum. Nota quod
tribus modis deficiunt diuitie hu-
ius seculi. Ex uetustate. ex cor-
rosione uermium. rapina furum.

Sim. ii. uigilia uenerit.

Nota quod. uigilia exuban-
tium. prima dicitur continuum. Se-
cunda in tempestatum. uigilia gallica-
num. uigilia antelucanum.

Primum nouus fuit in conceptio-
ne. nouus in resurrectione. In co-
ceptione nouus a culpa. In resur-
rectione nouus a pena. hic est de
quo dicitur. Nouum faciet dominus se-

res notat hic statim. *p. tram.*
Dominus enim preparatus est ad remune-
rationem. Unde. Preterit se: quoniam
dabit nobis dona spiritus sancti. faciet
discumbere: quoniam in sua eternita-
te reficiet. et saginabit eos uisi-
one diuinitatis sue. *Sim. iii.*

uatuor sunt etates. Puer uigi-
ritia. ad olescentia. et iuuentus.

senectus. et senium. Primam etatem
pretermittit: quia in illa etate.
non sunt aliqua opera meritoria. In
ii. autem: intelligitur. uigilia. uel for-
sitan ideo pretermittit pueritiam:
quia in illa etate propter benefi-
cium etatis non conuenit uigilare.
Potest dici. quod. uigilia. etatem ideo
pretermittit: quia illa etas sepe
delirat. et insipide agit et sentit.

P. Ignem ueni mittere in terram. p.
Sicut ignis materialis. sunt
quinque effectus usitati. scilicet. quod illu-
minat aerem istum. et sursum
portat. et ligna incinerat. et pur-
gat metalla. et lucerne possunt
accendi ex eo: ita ignis caritatis
quinque habet. Et hec sunt. habentur
in hac glossa. seruius spiritus sancti.
illuminans corda. prouocans ad
superna. consummens uicia. uasa
domini probans. accendens lucernas.
Secundum uero effectum habemus in
ipsa littera. scilicet. effectum separationis.
Ignis enim accensus. separat unumquodque
elementum in suam naturam. Ig-
nea enim nata ex aera: sursum
portatur. et redigitur in suam natu-
ram. quod uero aquosum est. redi-
gitur in fumum. et in aqua mul-
to ciens etiam uisibiliter. quod terrene
est. redigitur in cinerem. *hel.*

Duplex est ignis de quo in
sacra scriptura fit mentio. Ignis
dilectionis. id est caritas. Ignis pur-
gationis. id est mundi aduersitas. Ig-
nis separationis. qui in iudicio pre-
cedet faciem christi. De hoc triplici
igne potest hoc exponi quod dicitur

hic. Ignem ueni mittere in terram.
Et recte copatur caritas igni. quia
sicut ignis illuminat et inflam-
mat consumit. ad superiora leuat.
uasa probat. sic caritas cor fidelis
illuminat. inflamat. consumit
uicia. erigit nos ad celestia contem-
planda. nos etiam probat. quod domus domini
sunt uasa. *In terram.*

Terram potest uocare hic ani-
mam. in qua accenditur ignis di-
lectionis. et mundi. quantum ad ig-
nem separationis. Consumet enim
superficies terre. et exardescet in cor-
spectu. id est in aduentu iudicis. *Bap-
tismo habeo. bapt. p.*

Baptismi prope dicitur illa tunc-
tio. pro qua aliquando redditur pro-
positus. Verbi gratia. Cum intingit
lana rudis. in sanguine murgi-
cis. antequam exchatur uidetur
pisse. cum autem redit. apparet pro-
ciosior. Sic Christus intinctus pro
sanguine. antequam resurgat. ui-
deatur pisse. id est resurrexerit pro-
ciosior. quia immortalis. et impassi-
bilis. *Donet perficiatur. p.*

Perfecta fuit passio et quia sta-
tum recepit ueram stolam. Ali-
orum sanctorum passionem factam fue-
runt non perfecte. In hoc etiam quod
dicit perficiatur. notatur et se-
curitas in morte. et securitas
de morte.

In passione habuit dominus non
timoris passionem. Timuit e-
nim. primo metu timoris. non ta-
tum quod perturbaret in illo ra-
tio. *De galileis quorum san. mis*

f. aut. pi.

De galileis istis nichil habemus
in ecclesiastica historia. nisi quod
iosephus narrat. quod quidam sag-
ens miracula collegit multos
iudeos et simplices. de galileis.
quos fecit discipulos et dicebat se
esse deum. Et quod scriptum est in pro-
phetis. quia Christus de monte ascen-
deret in celum. constituit illi
diem in quo sacrificarent illi. et
etiam locum. id est in monte ga-
ridim. qui est in galilea. inter
confinium iudee. et galilee. et prope.
ascenderet in celum. Quod audi-
ens pilatus. et timens ne intraret
iudeam corrumpere iudeos quod
ad huiusmodi nouitates prohi-
bantur. uixit ei obuius antequam in-
traret iudeam. armata ma-
nu. et inuenit eum in monte
garidim. in die constituto. ubi
discipuli sui sacrificauerunt ei. et
eum et omnes discipulos suos.
inter ipsa sacrificia interfecit. Et
hec fuit causa discordie inter
herodem tetrarcha galilee. et pi-
latum. de qua legitur in passioe

Ostrictio iudicis. id est dominus.
consistit in duobus. scilicet quod nichil
impunitum relinquit. et nichil
relinquit de pena. *Usque ad no-
uissimum quadranten.*

Ite expresse habemus auctori-
tatem. quod puenialibus peccatis. pu-
nitur aliquis pena eterna.

Due erant galilee. una trans ior-
danem. que dicta est galilea gen-
tium. Cum enim salomon edifica-
ret templum. contulit ei auxilium

iram rex. quem facto templo remu-
neravit salomon de ciuitatibz ga-
lilee que erat tñt iordanē. Certum
ē autem illis galileis. n̄ fuisse acces-
sum ad templum. Et etiam de omibz
intelligi potest. q̄a soli sacerdotes
manentes ierlm̄: intrabant ad te-
plum.

Item dī regnum celorum: per
causam. caro xpi: p̄ cohabitationē.
sacra sc̄ptura: per manifestationē.

otandum q̄ qñ sit similitudo
alicui rei. ad aliam rem: non pos-
sunt singula que in illa similitu-
dine ponuntur. singulis illi rei ad
qñ similitudo fit: coaptari. Et totū
negocium. totū negotio: sicut ē hic.
Simple ē regnum celoꝝ. f. i. in reg-
no dei ē aliqd simile ferūto. s. ca-
ritas. q̄a sicut ferūtum dat con-
dūmum et sapore panis: sic caritas
ē condūmum omniū uirtutū. q̄
om̄s uirtutes sine caritate. inuisi-
biles sūt. Si. ē. reg. ce. fermento.

Fermentum aliqñ accipitur in
malis. s. p̄ uetusta actione. ut ferū-
tum phariseoꝝ. hic. in bonis. s. p̄
caritate p̄ ualida imitatione qñ
caritas facit: tum hominē facit
obliuisci suoz. **Contēdite int̄re p̄**

is inuitant discipulos ce. an.
terol q̄ fideles ad uitę et̄ne adq̄si-
tionem: in adquirendo eam: notat
difficultatem. ubi dicit. Contēdi-
te int̄re p̄ angustam portā. Et
ne tanta difficultas deterret au-
ditores: subiungit et utilitatē.
Utilitas enī in duobz consistit. s.
in adceptione cōmodi: et in uitatio

ne inōmodi. q̄bz considerat et cog-
nitat: onus difficultatis p̄dite faci-
lius potest sustineri. Primū inō-
modum ē: p̄m̄i amissio. q̄d nota-
tur ibi. discedite a me. Scdm̄ inō-
modum ē: pene immissio. q̄d no-
tatur ibi. Ibi erit fletus. Tertiū in-
cōmodum ē: amicorū emulatio. Et
hoc: ibi. Cum uidistis abrahā. Quae-
tum ē: inimicorū exaltatio: et hoc
ibi. Venient ab oriente.

Genista fuit quedam secta. que
dicebat se tantum ēē filios abrahę.
et ideo se solos saluari. inde gloriā-
tes q̄ cum aliis in captiuitate babilo-
nita. matrimonia contraxissent:
cum alienigenis: illi n̄ contrabe-
bant n̄ cum illis q̄ erant de gene-
re suo. **Ece ecio demonia hodie**

Ad litteram: legit̄ hec et cras.
littera sic. Ece ecio demonia. q̄i
dicat. herodes n̄ pot̄ impedire.
q̄ intendo facere. s. quin ego demo-
nia eciam et sanitates p̄ficiā. ut
consueui facere. quia ego ecio demo-
nia hodie et cras similiter. ut hoc
totum. s. ego ecio demonia et ē: refe-
ratur ad utrumq̄ adūbium. Et. iij.
die consummor. i. consummabor.
in itinere. i. p̄ficiam iter meū in
iūm: et incipiam consummari in
passione. et hinc. sc̄. seruit q̄dā int̄-
linearis. s. hec ambulatio ihu. Ut
de t̄bz statibz potest legi. sic. hodi-
e. i. p̄mo ecio demonia. i. uicia ex-
terpabo et cras. i. postea sanitates
i. p̄fectus bonoz plantabo opm̄.
ut in meli p̄ficiant. et. iij. die. i. in
ultima glorificatione. consummabo

electos meos. d. **I**ntrauit ihc in domū
Dixit sup̄. oportet me **cū** dā p̄n.
hodie ⁊ cras ambulare. ⁊ hic dicit q̄
intrauit in domū cūdam p̄ncipis
phar. sabbo. unde uidetur qd hoc
fuisse in sabbo p̄ximo ante dōcē.
in ramis palmarū. S; in iohē legit̄.
qd eo die intrauit in domū marie
⁊ marthe. cui martha fecit mag-
num conuiuium. cui conuiuiū
interfuit lazari iam resuscitatus.
et tunc apparet qd q̄ hic dī. dī p̄
recapitulationē. q̄ historia eū-
gelica. n̄ semp eo ordine narratur
quo facta ē. q̄ qn̄ sp̄s sc̄s tange-
bat mentes euāgelistarū. narra-
bant ea que reuocabant in memo-
riam quo cūq; loco ⁊ tempore fac-
ta fuissent. **Petrus. Is qui te inui-**
st inuitatio miscdie. **tauit.**
fructuosa. Est inuitatio luxurie.
dampnosa. Est beniuolentie. in-
ter caros. Est mercedis. inter
reuerentē. hēc due. medie qn̄
tum ad futurū. **Qui n̄ baulat**
Cruce tollitur t̄z mo **cruce** suā.
dit. Illud enī baulam. qd spon-
te et cum quadam delectatione
sumit. Debenī enī sponte assu-
mere. carnis macerationē ⁊ p̄xi-
mi compassionē. Sanguinis enī
effusionē non debemī baulare. i.
sponte subire. s; tollere. quasi cū
quadam uolentia. Non nos in-
gere discrimini mortis. n̄ nob̄ im-
ponatur. Et notandū. qd carnis
maceratio ⁊ p̄xiui compassio. s; **se**
duo modi communē baulan-
di et tollendi. S; sanguinis effusio.

est ip̄us modus tollendi. Et ita oēs
modi baulandi. s; modi tollen-
di. **I**scapuloz. i. xp̄ianoz. p. g. di
qui p̄mo uocati sunt omnes dis-
cipuli. S; apud antiochiam de-
cretum ē. ab apostolis. ut a xp̄o
xp̄iani dicerentur.

Ostendit hic qd tā inōmoda
secuntur n̄ p̄seuerantē. p̄mum
ē. difficultas redeundi. Sēdm.
qd inuitabilis erit. Tercium. qd fo-
ras mittetur. **Ad ad illos pabolā**
Paradigma est exēplū. **istā. p.**
⁊ similitudo ⁊ ē species pabole.
Est autē natura paradigmati.
ut semp ascendat a minori ad
maius. qd hic n̄ potest adsigna-
ri. qd xp̄s sit minor patre. n̄
scdm hominē. **p. habetis dragma**

Dragma. dragme uoca-
batur nūm̄ imp̄ssus imagine re-
gis q̄ pondabat decē nūmos usua-
les. et dabat p̄ censu capitis. qui
habuit duo dragmata. Vñ in eū-
gelio. Magister uester n̄ soluit di-
dragma. Dragma est. mat̄. est.
iū. pars stateris. **hō qdā h̄uit**

Ad similitudinem di **quorū** **p. 103.**
factus ē hō. p̄p̄t bonitatē. et hanc
p̄dit homo. qn̄ peccauit. et hoc
potest ēē de p̄cedenti pabola. Et
ad imaginē di factus ē hō. p̄p̄t ra-
tionē. et hanc n̄ p̄dit. qd p̄ pec-
catū n̄ p̄dit rationē. q̄muis obs-
curata sit. et hoc potest ēē de ista
similitudine. de dragma que ab-
scondita fuit in domo. n̄ exiit domū.

Per pascua intelligit caritas.
p̄ patre. sp̄s. qd q̄ habet sp̄m.

festinat ad patrem: p peccum: fidel.
quia debemus habere fidem pa
trionis xpi.

Ille qd e in peccato in fidelitate.
habet similitudine cu illo qd est
in morte eterna. qa sic ille caret
uisione di p spem. qd e guissima
pena: ita ille caret uisione dei p
fidem. **p. In Glosa.**

excennari. et seru. et filius.
sunt in domo patrisfamilias. Est
autem incennari ad uena. ut pfe
lit. et e mercennari p pma qd ut
iudeus. **Glosa.**

Notandum qd qn facim me
monia de trinitate. ul de spu sco.
n osculamur. licet digniora sit
omibz scis. S; qn facim memori
am de beata uirgine: tunc osculamur
eam. ad designandum. qd diuini
tas exinamuit se. et contempauit
se humanitatem. Et qa hoc factu est
in beata uirgine: scilicet incarnatio
celebrata e in ea: et p eam. ideo
osculamur eam in memoria ei. Un.
iusticia et pax osculate sunt. Et.
ueritas de tra orta e. **pferre**

tolam pma stola pma p.
immortalitatis qua habuit ul
habe debuit si n peccaret. Vel
stola pma e: uestis innocentie.
Et legit innocentie puatue. Vel
innocentie. ut sit uir. Ad qd de
signandum: dat baptizato uestis
candida. et immaculata. Ac si di
ceret ei. Accipe uestem innocentie.
qua amisisti p peccatu pmi ho
minis. Et illa uestis fuit rubro
silo: in sumitate. ad notandum qd

baptismi hic. habet efficaciam p pa
trionem xpi.

Uudit illi qd pcepit in lege
qd frat debet suscitare seme fratri
sui mortui: sine semine. qd si no
luerit debet discalciari a mulie
re reclinata. et spum illi lumen. et
domi illi: domi discalciari debet
uocari. Sic p infidelitate aliq
recedens a consortio iustoy reclinat
xpm ueru sponsum. **Volbat inire.**

Ad cui rei significatione qa uo
cat et n inuitat: psalmi ille scilicet ye
nite exultem. in q agit de uocati
one iudeoy: n cantatur cu inuita
tione in die epiphe q celebrat de
uocatione gentiu in principio uigi
liarum sic in aliis dieb: s; in sexto
loco dicit. qa in fine. Et. etatis ue
niunt ad fidem gentiu. **Occidit**

dest reficiet et de pat ui uisus.
lectabit infide ante. Vel immo
lauit scdm opinionem sua: dicit enim
metodi martir. qd ante qa mul
ta sunt scripta in pphs de passio
ne xpi n crederetur nisi pateret.
fascinabit oculos homiu. et dabit fa
ciem sua alij. et ille occidet. Et
ipe antyxe. in iij. die resumet fa
ciem sua. et apparebit hoibz dices
qd surrexit a mortuis.

Per hoc qd paulo pmo uocat
se pfectu. post miseru: dat intelli
g nemine ee pfectu compatione di.
e malis: manifestu e. Vel debo

nif anglis hoc putet scilicet habere
mundiam. i. ad imitatione. **Conuoca**
ria sunt debita. **et singlis debi**
lit enim debitu ppe qd tenemur.

Res decimas face
bant iudey. pma dabat
leuitas. Scdm inoblato
nes in templo. Tria dabat
tensementibz.

fit debitu p qd teneim. Est debi
tu in quo teneim. Debitu ppter
qd teneim. e culpa. scilicet origi
nale ul' actuale peccm. Debitu
p qd teneim: e tēpal' pena. scil' in
edie. & miserie hui' uite. Debitu
in quo teneim: e tēmpal' saba. p
mo debito tenent peccōres. Sēdo.
paupes. Tercio: diuites. Diuites em
tenent. paupibz relaxare debitū.
scil' egestatē. & penā. qd debet dño
suo subuementō eis in parte. dan
do eis tunicā. ul' palliū. et hoc con
siliū ē n pceptū. Debitoz istoz q
dā sunt infimī. qdā sunt medij. qui
dam supmī. Infimī: ut peccōres. Me
dij: ut diuites. qā qdam eoz sūt
boni. Sūmī et supmī: sūt paupes.
Uel ita ut legat de p̄dicatōibz eūn
glij dicentibz alicui fidei. Qatū
debet: Cui ille. Lentū cadōs olei. id
ē centesimā partē bonoz nroz. id
ē decimā. Denarij em multiplicat:
idem notat qd centū. Cui p̄dicatōrē.
Non tantū dabis dño decimas. qd
iudei fecerunt: immo dabis dimi
diū bonoz tuoz. qd notat p. l. Uel
quā: qd notat p. lxxx. et hinc lee
tiom. seruit finis illi glōse. Cad'
olei. *Uillicū iniquitatis*

dest uillicatū iniquū ul' dispensa
tōrē iniquitatis. idē diuitiarū inqz
adq̄stiarū. Hō em semp inique
adq̄runt: s; sepe. Sic g. p̄uncta.
Facite uob amicos de māmōna
q̄ ē iniquitatis: sepe. Uel unge de
māmōna iniquitatis: qā iniquos
n equos reddit. Uel māmō. inq
p̄uatiue. qā meis adq̄rendis. nō

seruat eq̄tas. Eq̄tas em ēē: ut
egentibz erogarent.

ic habemus qd diabolus
mūto sue pueritatis habet po
tentia sup diuitias. et alibi ha
bet qd sup nos habet potentia
merito nro.

O raly modis homo facit uim.
scil' in agrediendo. et impatiēdo.
ab alijs. et impatiēdo a se ipso.
Lex et p̄phie usq; ad iohā.

E xclusiū. idē usq; ad mortē io
hannis. qā lex & p̄phie usq; ad
mortē iohis cursum suū habue
runt. Et si inueniat qd dñs ihe
p̄dicant in incarcerationē io
hannis. ul' ante: intelligendū ē
qd occulte. n manifeste. Et hinc
ē. 6. Qui ē finis legis. Uel exclu
siū potest ēē ita. Pharisei veri
debant dñm arguentē eos q̄si
amatores diuitiarū. cū multi
antiq̄ patres diuites fuerint. &
tamen placuerunt deo. q̄lx res
pondit dñs dicens. qd illi facilio
ra legis obseruabant usq; ad io
hannē. S; iohes austerā uitā cep
ducere. ut exemplo illi austerā
uitā ducant illi: q̄lx p̄dicat reg
num celoz. *azarū in sinu ei. p.*

Locus ē in inferno. ubi erant
uetes patres ante passionē dñi.
ubi n sentiebant aliquā penam
maāalem. Et dñs sū. p̄p̄t tranquill
tatē. ut sū maris. Et dicit simul
abrahē. pot' qm alioz scōz. quia
p̄missio facta ē abrahē. ul' quia
fuit p̄ma uia credendi. ip̄e em
p̄mo p̄dicant palam de cultā

unū dei. Et ideo sic puer quādo
aliquid indiget currit ad sinū
matris: ita nos quādo indigem
consolatione spei uite etne: re-
currimus ad pmissionē factā abra-
he. quā habemus spem ut impleat
et ita dicitur finis. ut ppter tran-
quillitatem. ut ppter pmissionē.

Usq; ad diē iudicii. boni ui-
dent malos et econuerso. Si p boni
uidebunt malos. si n̄ econuerso. Au-
feret enim impius. ne uideat glā-
m dei. **Si peccauit in te fr̄ tuus.**

Nota quod aliud peccare aliquē
in nos. et aliud peccare in nobis.
Peccat aliquis in nos. idē cont nos:
quādo peccando ledit nos. Peccat
in nobis: quādo nobis scientib; pec-
cat. et si nos peccando n̄ ledat. Ali-
ter autē dimittimus peccantē in nobis:
aliter peccantē in nos. Dimittimus pec-
cantē in nobis: quādo penā debitā
scdm iudiciariū ordinē relaxam.
Peccantē in nos dimittimus: quādo
ulciscendi uindictam. et uolun-
tatē condonam. Item refert quādo
aliquis peccat in nobis utrū simus p-
lati aut subditi. Et rursum si su-
mus p-lati int̄ e si peccauit in nobis et
n̄ in nos ul' in nobis. ita quod in nos.
Item confidandū ē utrū peccat
in nobis solus: ul' in nobis et aliis.
Si autē sumus p-lati. et aliquis pec-
cat in nobis et n̄ in nos. et n̄ in no-
bis solus. s; in nobis et in aliis: de-
bemus seruare ordinē quē nobis
pponit dñs apud matheū. Si
peccauit in te fr̄ tuus corripe eū.
int̄ te et ipsū solū. Si autē te

n̄ audierit: adhibe tecū duos ul'
tres testes. Si uero nec illos audierit:
dic eccle. Si uero sumus p-lati. et aliquis pec-
cat in nobis et in nos. siue in nobis solus.
siue in nobis et in aliis. n̄ debemus hunc
ordinē seruare. Non enim debemus
pprias iniurias psequi. s; eū qui
posuit dorsum suū ad flagella im-
itari. Corripe autē possumus int̄ nos
et ipsū tantū. Si autē in nobis
solus peccauit: ordinē supradictū ser-
uare n̄ debemus. siue fuerim p-lati.
siue non. Non enim in accusationi-
bus p-ficit: q̄ in attestationib; de-
ficit. Porro si n̄ sumus p-lati. et ali-
quis peccat in nobis et n̄ in nos.
ita quod in nobis et in aliis. ordinē
q̄ ē apud matheū possumus serua-
re. s; ad hoc n̄ tenemur de iure.
Item si peccat in nobis et in nos.
et sumus p-lati. ita quod in nobis et in
aliis: licet nobis ordinē supradictū
seruare. s; pfectius ēēt ultioni p-
pe iniurie sup sede. Item quādo
aliquis peccat in nos. refert utrū
simus pfecti. ul' impecti. Item di-
stinguendū ē utrū petat ueniā
ul' non. Si sumus pfecti siue petat
ueniā siue non. ille q̄ peccat in
nos: debemus et rancore animi ad
uersus eū deponere. insup et spūalia
et temporalia bona si inuiguerit ex
caritate ei exhibere. Si uero sumus
impecti. et petat ueniā. similib;
tenemur facere. Si uero n̄ petat: ran-
corem animi omnino debemus de-
ponere. s; temporalia ul' spūalia bo-
na n̄ tenemur nisi uelint ei impen-
dere. **In Glosa quāda. petrus.**

Sicut uerbum non semper significat
placationem. sed rem. ut non fuit in domo
mea uerbum. quod non ostenderim eis: ita
parabola non tantum significat uerba: sed etiam
opera. unde hic. **N**on uenit regnum dei
Observare aliquando est **o**bservare
ponit per servare. Aliquando: propter primum
servare. Unde. In .xv. anno non colas a-
grum. id est non observabis. id est propter futu-
rum primum. non observabis: quia tunc ha-
bebis. Aliquando ponit per insidiari.
hic non ponit per antequam servare
In diebus filiis hominis. p.

Ores hominis: est presentis uita. Vi-
el dicitur: dies iudicii. quia tunc faciet
de homine uoluntatem suam. quem non
punitur ire ad iudicium. et ad uolunta-
tem suam. **I**n Glosa.

Modomine in eis maxime pec-
cabant. scilicet in uicio contra naturam.
in superbia uite. in publicando pec-
cata. **I**n Glosa. **p**etrus.

In radice pierunt. scilicet ante
quam incident. uel in radice pierunt.
id est in originali peccato. non quod ha-
berent originale peccatum post cir-
cumcisionem: sed penam originale
scilicet fomite. **M**agister bone quod fa-
ciendo uitam eternam possidebo.

Nota hic contrarios bedam.
et ambrosium. Beda dicit quod non temptabat.
Ambrosius e contra. Hos autem dicam quod
animo temptandi accessit. sed per ea
conuersus est a domino et credidit. et e-
doctus est ab eo. Quod ergo ambrosius dicit
potest referri ad principium aduentum
illius ad dominum. quod bedam: ad finem. Uel
dicat quod sit contraria. que non est
periculosa inter sanctos uiros: non si agitur

de articulis fidei. et primo legantur
glose. secundum ambrosium. post secundum
bedam. **Q**uod me dicit bonum. p.

Et habeamus mentem huius glo-
sationis: ita oportet dicere. Aut
me dicit bonum. secundum usum legis
prophetarum: aut secundum usum populi. Sed
secundum usum legis prophetarum. quod deus solus
dicunt esse bonum: non sibi tibi bonum:
quia non credis me esse dominum. Hec secundum
usum populi quod dicunt adulando
hominem bonum dicendo. bone dñe
da mihi hoc et huiusmodi: quia uellent
illud sibi esse bonum. Ego enim non sum
bonus: nisi bonus et rectus corde.
Mandata nostra. p.

Mora erant in lege. scilicet ceri-
monialia. moralia. iudicialia. que
iustificabant. id est iustus appare-
bat quia ea custodiebat. Mora-
lia enim conferbant uitam eternam.
id est dignitatem uite eterne. digni
enim erant uita: custodientes ea.
licet eam non haberent. Dicit
ergo iusticia legis. id est moralia
suo tempore custodita. non solum bo-
na tunc illis scilicet quod ea propterea custo-
diebant. bona tunc conferbant:
sed et illis quod propter dominum et uitam eternam
observabant ea: conferbant
uitam eternam. **I**n Glosa.

Quidam habent diuitias
et amant. quodam nec habent
nec amant. quodam amant et
non habent. quodam non amant et
habent. **f**acili est ea transire per foras. ac.

Item quodam quod uelut erat
quedam porta que uocabatur
foramen acus. per quam camelus non

potant onerari finire si prius de
ponerent onera. Et sic fuit impo-
ssibile camelum intrare onustum
per angustam illam portam si prius de-
poneret onus: ita impossibile est
diuitem. id est amatorem diuitiarum in-
trare in regnum dei si prius deponat
amorem diuitiarum. *helo.*

Facilius. id est minus difficile. quam mi-
nus impossibile. Et non est minus si de
duobus impossibilibus unum est minus
impossibile quam reliquum. Quia enim
impossibile est asinum fieri equum
quam lapide. quia magis accedit ad
natura illi. hoc quam illud. *Secus
uia mendicanti. petrus.*

eroticant qui manu dicent.
quia egentes antequam non forte ita im-
portum sic modo. solam manu
porrigebant sine uoce. Et nota
quod de illuminatione uero duorum
qua fecit dominus quando exiit de
iericho: agunt alii.

Aqua prius homo fuit antequam
peccaret. ubi carpebat uarias e-
thereas. Vel quia habiturus esset
inhi peccasset. Orehore enim statum
habiturus erat quam hunc.

Id huius rei significatione dominus per
quando processionem facit: per unam uiam
exit et per aliam intrat. quia per unam
uiam descendimus a deo: et per aliam
redimus.

Hoc uerbum uidere generale
est. ad omnem sensum scilicet per gustum
re. olfacere. et huiusmodi hic uero
ponit per uidere et audire. uident
enim illum sanatum et dominum dicen-
tem. fides tua te saluum fecit.

Conuersio fit duobus modis.
scilicet in corde. interior. exterior. in habitu.
scilicet quando percipit sacramenta fidei.

In mattheo habet serue piger. hic
uero serue nequam. Nequam est qui
neque facit malum. tamen conatur facere.
sic iste qui conabatur accusare dominum.

In exercitu incipit et in
cauda ponunt fortiores. in medio
fragiliores. et debiliores: ita factum
est in primitia ecclesia. quia in primi-
tia ecclesia erant apostoli et martires.
qui primos impetum belli sustinuerunt.
et infine erunt ad eos fortes. uel etiam
fortiores. in uero sunt reperiuntur.
dum est domus. comestio. Leuitate enim
habuerunt quedam suburbana et
uicinos inquit cum filiis israel. secundum
preceptum domini ad alienos iuxta
quia non habuerunt possessionem cum
aliis. Bethage ergo fuit uiculus
leuitarum uel in que fuit in sorte
beniamin.

Oraditur quod asina ista fuit
ad usum pauperum. et pullus ex
ea natus similiter. et qui prius indige-
bat ea: accipiebat eam. et dabat
ei in nocte pabulum.

Ouia matthei euangelium plene
agit de uocatione iudeorum et gen-
tium: ideo in ecclesia nostra. et si non
in romana. legitur hoc euangelium primo
die aduentus domini in carnem quoniam
utrumque populum uocat fuit. Et
nota quod in isto aduentu partim
agit de primo aduentu partim
de secundo. dicit enim. Erunt signa
in sole et luna.

Premitte hic qd in iohē ha-
bet. ubi dictū ē qd ante sex dies
pasche uenit domini in domum
symonis leprosi. et factum ē ibi
magnum conuiuiū. et martha mi-
nistabat. & lazarus int̄fuit. et de
fractione alabastri hic p̄mittit.
iohes supplet.

De hoc officiū missi sunt petrus
et philippus. q̄a isti p̄m̄ missi sunt
ad conuersiones particulares faci-
endas. petrus em̄ missus ē ad corne-
liū. philippus in samariā ubi bap-
tizauit symonē magū.

Alibi habet filium subingalis.
Subingalis hoc nom̄. nom̄ ē gre-
cum. et sonat id qd asinus.

urba putauit qd ex quo ueni-
ret ierlm̄ qd statim reuocaret reg-
nū isrl̄. ad statū antiquū. et eos li-
beraret a iugo alienigene. et etiā
qdā discipulorū hoc ipsum puta-
bant. Unde. Hos spabam̄ qd ipse
esset rex isrl̄.

Ad huius rei significationē mira-
m̄ palmarū cū egredim̄ ramos.
et frondes. et flores. usq; ad crucē de-
ferim̄. et ibi depomim̄ ea. ac si di-
cat unq̄sq; in autē absit glari
ū in cruce dñi mei ihu xpi. Et
p̄ ea ad missam legim̄ passionem
iungendo exultationē. cū metacia.
ad ostendendū qd dñs fletit. et qd
p̄t passionē ei ruina ciuitatis
imminēbat.

Radicio ē qd qdam radij e-
minentes radiabant de facie ei.
Alioquin paup̄ hoc facē n̄ posset.

Precepit dñs ut om̄s filij isrl̄

de om̄ib; finib; suis conueniret.
ter in anno in conspectu dñi n̄
uacuis manib; . Unde sacerdotes
p̄t auaritiā suā constituerunt
in porticib; templi homines qui
uendebant hominib; de remotis
partib; uenientib; . q̄ n̄ potuerāt
secū adducē hostias. columbas et
boues et huiusmodi. ut ita inueni-
rent hostias paratas ad offerendū.
Constituerunt etiā nūmularios.
et q̄a p̄cepit dñs ne aliq̄s a fr̄e suo
acciperet usinas. idō fecerunt eos
collibistas. Indigentib; em̄ accōmo-
dabant pecuniā. accepta cauto-
ne p̄ remunerationē gni. ul̄ fruct.
ul̄ uny. ul̄ olei. et huiusmodi. cū
scriptū sit in ezech. usinā n̄ &
om̄em sup̄ habundantiā n̄ accipie.

Nota qd in .x. luna scilicet die dñe
cū ymnis et laudib; in ierlm̄ est
susceptus. Scda uero h̄e. templū
ingressus ē. et eiecit uendentes
et ementes. singlis uero noctib;
ad montē oliueti redibat. et ibi
cū maria et martha puocabat.
usq; ad .xiii. lunam. q̄ pascha
in ierlm̄ cū discipulis celebrant.
et singlis dieb; mane redibat
ad templū. et ibi p̄dicabat. et
crebra miracula faciebat. Et q̄a
in illis dieb; tantū laborabat.
septimana illa penosa uocatur.

Ad huius rei significationē qd iu-
dei tā gr̄ia ppharū occiderūt
sic extinctio cereorū in dieb; noctib;
ante pascha. Et qd postea xpm̄
occiderunt. scilicet dñm ppharū.
significat p̄ extinctionē illi cerei

ad benedictus.

Cleopatra. &c. milites seuos et
crudeles tradidit herodi magno.
q̄ p̄ mortē suam fustulerunt se ad
satellicū filij sui herodis tēche.
et isti p̄pe uocati sunt herodiam.

Et illo scilicet genē stipendij. q̄ de
uari daretur p̄ capite. Pompei
enī pri⁹ fecit eam tributariam.
et fuit ita tributaria sub pompe
io. et crasso. et antonio. et solue
bat singlis annis summa unam.
S; p̄ ea augustus cesar constituit
ut unusquisq; solueret denarium
inquo fuit imago regis cesaris.
Et uocabatur denari⁹. quia habe
bat p̄ciū ul' pond⁹. x. nūmoy
usuāliū. Vñ. fuit edictū a cesa
re. pharisei autē cont̄dicebant.
et symon q̄dam esseus. dicentes
n̄ licere eis dare tributa regi mor
tali. s; soli deo soluere decimas.
i p̄mias. q̄ n̄ multū curauit
in p̄ncipio. cesar q̄a pharisei
pauci erant. et pauci adf̄escebāt
eis. S; crescente auctoritate eoy
q̄a religiosi uidebant. fere totā
iudeam ad neganda tributa cō
mouebant. quia de causa. missi
sunt acesare tū et uespasian⁹
ad eos destruedos.

Septe fuerunt hereses. p̄
ma. samaritanoy q̄ idola cole
bant. et s. libros moysi recipie
bant. Alia fuit saduceoy q̄ dice
bant interire animas cū cor
porib; et uocati sunt iusti. et nō
recipiebant n̄ q̄nq; libros moysi

tū. Tercia sunt phariseoy. q̄ dicū
tur diuini. q̄si religiosiores alijs.
Isti recipiebant pentateuchū. et
pphas. Alia fuit gemistarū. de q̄
b; totū retro inuenies.

Stola dicit a telon. q̄ ē lon
gū. Vñ stola dicit uestis q̄ ē lon
ga. qua utebant scribe. ut a po
plo honoratiores haberent.

Gria erant gazophilacia in tē
plo. Prīmū erat inquo sacerdotes
oblaciones suas ponebant ad re
sarcienda tecta templi. et hoc uo
cabat corban. ul' corbanā. corban
enī int̄p̄r donū. ul' donariū.
Aliud erat inquo ponebant obla
tiones ad eundē usum. et uocabat
misach sabbi. q̄ q̄re sic uocet n̄
habent. fuit et tēū inquo popl's
ponebat oblaciones de quo hic
dr. et uocabat gazophilaciū. Por
tiō enī in qua erant ista gazo
philacia. gazophilaciū. uocabat.
Vñ p̄dicant ibi in gazophilatio.

Sub hac forma iusiurandi as
serit dñs q̄ p̄mittit. et h̄ ē forma
iusiurandi dñi in nouo testam̄to.
In uet. autē. uiuit dñs. q̄i dñs. Sic
inmutabilis sum. ita uerba mea
inmutabilia. et dictū ē ad sugilla
tionē. id ē ad dep̄sionē idolorū que
n̄ uiuunt et q̄c̄q; in eis ē fictitiū
et mutabile est.

Hoc potest p̄tine ad p̄cedentia
que dixit dñs in aī. s̄. disciplis
querentib; de signis et tempib;
desolationis i' i'lm. et consumatio
nis sc̄li. et sc̄dm hoc sic potest dici.

Appropinquabat et cetera. Potest etiam
hoc pertinere ad sequentia que fac-
ta sunt in iherusalem. in qua conue-
nerunt. et fecerunt conciliū.
et querebant quomodo eum interfice-
rent. et hac nata occasione. quia
congregati erant. iudas accessit
ad eos ut traderet eum illis. et inde habet
privilegiū. in iherusalem. Post
vi. kalendas. In vi. kalendas enim fuit passus.
et in iherusalem. a iuda traditus. Ideo pro
hac significatione eodem legitur
in die in ecclesia ante epistolam. in
qua habetur et merces eius cum eo.
id est. precium per uenditionem.
Quiaque non celebrabat pascha.
in iherusalem. Luna primi mensis
uel in xii. scilicet mensis. si in pri-
mo mense non fuerat iherusalem. tunc
gressior erat quod est contra grecos. qui
in xiii. luna celebrant pascha.
Et illas auctoritates quas uidentur
secundum habere determinant. Uidentur
enim secundum habere istam. Ante diem
festum pasche et cetera. id est ante diem
festum consecutum pasche. Item.
Adduxerunt iherusalem ad caipham
in pretorium. et ipse non introierunt in
pretorium. ut non contaminarentur. sed
ut manducarent pascha. id est
paschales cibos. Item. Mulieres
pauerunt aromata quod non face-
rent secundum eos. si esset prima dies
azimorum. Istam sic determinant.
Pauerunt aromata. id est. pretulerunt
de sermibus suis. et huiusmodi. quod
uidetur ex hoc quod prius maria mag-
dalena unxit pedes domini. quod non
faceret. nisi unguentum iam paratum

esset. Item. Iudei ergo ut non rema-
nerent corpora in cruce sabbo
erat enim magis dies ille sabbi.
istam sic. Non tamen uocabatur
dies magis sabbi. prima dies azi-
morum et ultima. quando occurre-
bant cum sabbo. Item dies azimorum
et. in. et alia quaecumque occurrerant
inter primam et ultimam. quae maxime
sollemniter erant.

Erant enim ibi lecti parati ad
comedendum. Solebant enim antiqui
et in lectis comedere.

Alius est ordo. Accepit panem.
et gratias egit. id est benedixit di-
centi. hoc est corpus meum. Et postea
fregit. deinde dedit. Alii enim
non dederunt eis corpus suum.

Notandum quod panis in corpore
christi mutat tamen. Et tamen corpus
non est sine sanguine. ne sanguis sine
corpore.

Si istud hoc refertur ad omnia
supradicta. scilicet ad accipe panem et
gratias agere. frangere. aliis dare.
hoc prope spectat ad sacerdotes.
Si uero tantum ad accipe. tunc
omnibus christianis.

Tunc ordinem secuntur omnes
auctores. quod iudas cum aliis acce-
pit corpus christi. propter hilarium.
qui dicit quod iudas absens fuit.
quoniam dominus orauit apostolis eucharistiam.
Et uidetur secundum habere has auctori-
tates. Non bibam amem de gem-
mine uitae. donec bibam illud
uobiscum nouum in regno patris
mei. et item. hic est sanguis mei
qui pro uobis. et pro multis effundetur.

et non fuit effusus pro uia. Nos uero
dicimus quod iudas accepit eucha-
ristiam cum aliis. et illas aucto-
ritates determinamus dicentes quod
infante locum.

Cayphas iste ut iosephus testa-
tur eloquens fuit. et uixit romam
et emittit sibi pontificatum unum
annum. et fuit prius quam summus pon-
tificatus per emptionem tenuit.

Quia non debet esse incensarius qui
uidet lupo uenientem et dimittit
ut oues et fugit. sed debet resiste-
re omni hosti. per oues et ponere
se murum per domum israel. ad quod
designandum gallus in curvibus
ecclesiarum opponit omni se uento.

Et omnes recesserunt ab eo. Unde
desiderunt oculi mei dum spero in
domino meo. id est dum spero quod deus re-
suscitet me. ad cuius rei significa-
tionem extinguunt omnes candelas in
passione domini.

Quando adduxerunt dominum
primo occurrit ei domus anne. et
intuerunt in eam. Et annas mi-
sit eum ligatum ad caypham pon-
tificem anni illi. In cuius atrio. secundum
hunc euangelistam. et matthiam. et
marcum. petrus compleuit tertiam
negationem. Secundum iohannem uero. per
prima facta fuit in domo anne.
Due alie. in atrio cayphe. Sed quia
iohannis passionem dominum intuitur. et
lectis illis et uisus que alij sepe-
runt ipse nouissime sepe fecit. cre-
dendum est quod ipse dicit. In duntaxat
ueste alba. id est ad prius.

De huius rei significatione. uesti-

menta superiora summi pontificis. sunt
purpurea et interiora candida.
Et ostendat quod in tempe persecutionis
sit patulus subire martirium si
necesse sit. et in tempe pacis quod no-
tant alba uestimenta sit deditus
bonis operibus. *Quae uultis de duobus*

Confueuerant iudei dimitti.
aliquem illa in die liberare. quia omnes
eos dominus a seruitute pharaonis liberauit. *apprehendit*
symonem.

Primo tradiderunt crucem ad portan-
dum domino. deinde symonem. Ad cuius
rei significationem. in letaniam. et quoniam
oramus per siccitatem. uel per pluuia. et huius
modi. semper debet crux poni super
altare. quod representat christum. deinde
baulus crucis. debet eam portare
et accipere. *Suscipientes ihm.*

Mulieres accipientes dum corona-
uerunt eum de spinis. et huiusmodi.
et hec. in. sunt illusio. Prima fuit
in atrio cayphe. Secunda. apud hero-
dem. ad quod representandum. ante ad
orationem crucis dominice. in die passio-
nis flectunt iter genua dicentes. A-
gyptos. o theos. et cetera. grece et latine.
Greci enim et latini. adorant crucem.
sed hebrei non. Et ideo in oratione cru-
cis. nichil ebraice dicimus.

Holice flere super me.

Aliud est flere amicum. aliud super
flere. flere amicum opus pietatis est.
Superflere. est de eius resurrectione spe-
rum habere. quod notat super. quoniam omnes. quod
fecerunt iste mulieres. non sperantes
eum resurrecturum. *Beate stiles.*

Qualiter enim non habebunt impedimen-
ta fugae. quia que erant pregnantes. uel
paruos habebunt ad ubera. non

poterunt fugere p̄ oīe. Que uero
habebunt ad ultos. uidentes miseria
eoz. n̄ poterunt fugere. *Quocat calua*
Caluaria caluarie. ul' caluarie *ne.*
caluariarū. p̄p̄e ē of humani caput
depilati. q̄a in loco illo solebant dāp
nari detruncari. et inueniebantur
ibi huiusmodi capita. *Acetū offerret ei.*
d ē unū acetosum. Deniderunt enī
secū unū factum acetosum p̄ immo
calore solis. q̄ m̄ra illa maxime fer
uet. et tale unū cū felle dederunt
ei bibe. ut citi moreret ne diutius eū
custodirent. fuit enī tōmo qd̄ q̄ fel
et acetū bibit in articulo mortis. ci
tus morit. *Erat autē et sup̄sc̄pus. p.*
Tabula quedam. in qua erat sc̄p
tus titulus. In cruce enī fuit unū
liguū in longo positū. et alterū ex
tensiuo. sc̄ illud qd̄ fuit oblongū.
fixū fuit in ligno quodam. qd̄ fuit
intra. sc̄ in illo ligno. qd̄ fuit exten
sio. fuit quedam cauilla. et in il
la cauilla fuit tabula. in qua et
titulus. et in illa relescebat caput
ei. Vñ. fili hominis n̄ habet ubi ca
put reclinet. in cruce sc̄il. Titulus
iste fuit titulus triumphal. et fuit
titulus cause. et illud tantū. sc̄il.
ih̄c nazaren. fuit sc̄ptū ebraice.
reliquū uero ebraice. grece. et la
tine. ebraice. mal. iudeoz. grece.
basileos omo soleon. latine. rex con
fiteant. Qd̄ ideo fecit pilat. ut uidi
de diuersis nationibz ad illud fe
stum confluentes titulū illū lege
rent. Cui fuit sensus. Quia dixit se
regem iudeoz. ideo iudei crucifi
xerunt eum. *Sol retraxit radios. 6.*

Mortuus ē p̄p̄t peccata n̄ra. Ho
li distinctionē istam sic intellige.
qn̄ similiter resurrexit p̄p̄t peccata
n̄ra. et mortuus sit p̄p̄t iustifica
tionē n̄ram. Mortuus ē enī p̄pter
peccata n̄ra. et resurrexit. et itē
similiter mortuus ē et resurrexit
p̄p̄t iustificationē n̄ram. *hora. si. p.*
Hic dicit hora si. p̄p̄t causam
crucifixionis. Alibi hora iij. Sed
sciendū ē qd̄ crucifixus ē m̄s iij. et
si. horam in qua hora debet cele
brari memoria dñice passionis.
nisi aliqua necessitas intueniat.
mane tñ celebrat in memoriam
dñice resurrectionis. Post nonam
celebrat in tempe. xl. q̄a post no
nā clamauit dñs in cruce. sit
tam hoc maxime ad rep̄mendā
castrimargiam n̄ram. q̄a si cele
braret m̄s p̄mā et si. dicerent.
Comedant. q̄a missa iam celebra
ta est. *Joseph et nichodem. 6.*
Istos duos rep̄sentant illi duo. q̄
in principio officij pasceue. cantant
tractū. sc̄ q̄a post horam nonam
sepultus ē dñs. debent in illa ho
ra conuenire ad celebrandas ei
exequas. in die passionis sue. hoc
ē in pasceue. *Tenebre facte sunt.*
In alio euāglista habet. qd̄ tene
bre facte sunt a. si. hora. usq;
ad horam nonā. sc̄il. ad si. et x̄.
et ponit ibi usq; inclusiuū. In
si. enī hora. inceperunt tenebre.
et durauerunt usq; ad horā nonā.
et ille tenebre fuerunt in parte. si.
hore. et in parte hore none. et tñ
durauerunt in duobz partibz duabz

horarū: qđ compleuerunt spa-
cium unī hore. et sic: diuauerūt
p. iij. horas. Ad cui rei significatio
ne. tres ille tenebre ante resurre-
ctionē celebrant. et ad significatio-
nē tridui: mortis dñice. *Manet*

ost occasū solis. Si. ferie. est
sollēpnitas sabbi. usq; post occa-
sum in ipso sabbo. Et notandum
qđ dies pcedebat noctem. a puci-
pio mundi. usq; ad passionē dñi.
Sñ. Et factū ē uespe et mane. di-
et pñ. S; in triduo mortis dñice:
scilicet in nocte post sabbatū: facta
ē mutatio qđ nox pcessit diem.
Et fuit nox illa cōmuni ad diē
dñicam. et ad sabbm pcedens. Si
enī diceret. qđ nox illa esset nox
sabbi: n̄ posset inueniri quom-
dñs p tōuū esset in sepulchro q̄
oam enī dicunt. qđ hec mutatio
facta ē in nocte post. S. ferias.
Hoc nom̄ pascue. grecū ē. et
imp̄tat p̄pacio. q̄a in pascue
p̄pabant ea que necessaria erāt
sequenti sabbo. in quo n̄ licebat
eis opari. *Subsecute sūt muliere.*
ic dicit qđ mulieres uenerūt
ad monumētū: ualoe diluctō.
Mar̄ dicit orto iam sole. Et q̄a
diuerso modo exinglitur inde
locunt. expositores sacre sc̄pte
uare inde sentire uident. Ieno-
mū uoluit qđ circa mediā no-
ctem surrexit dñs. et assumpsit
inde argumentū cōtionē ap̄loy
q̄ constituerunt qđ ecclā uigila-
ret a uigilia pasche. usq; ad me-

diā noctem in qua scilicet hora: dñs
surrexit. Ambrosius hoc itē uidet
uelle. dicens. qđ sic sanfon media
nocte portas gaze tulit. et exēmina-
tor egipti p̄mogenita media nocte
pessit: et dñs media nocte surrexit.
ita ad iudiciū media nocte ueniet.
Gregori dicit. qđ sero. id ē ēca noctis
p̄funditatē. Augustin dicit qđ in
aurora. qñ aer illuminat ē a sole.
et iste sc̄u habet usum ecclē. qui in
tempe paschali. in aurora celebrat
matutinas. et albi monachi. laudes.
matutinas. singh̄s dieb; credendū ē
qđ dñs parū ante diē surrexit.
et mulieres post ea uenerunt. Qđ
autē alibi dicit. qđ cū adhuc tene-
bre essent uenerunt ad monumētū:

Leredendū ē qđ sepe uenerunt sollici-
te de p̄missa resurrectione. *petrus.*
Legit qđ cū qdam abbas sc̄u cogita-
ret quom̄ clauso sepulchro xpc exire
potuisset. et hoc impossibile sc̄u re-
putaret. inuenit zonam qua cinct
erat ante pedes suos ita nodatam.
sic erat ante circa se. et audiuit uocē
dicentē sibi. Sic potuit clauso xpc p-
dne sepulchro. *Una sabbi. ber. p.*
Ha sabbi. sic luna dicit qđ lu-
minū. i. p̄ma. q̄a nullū sydus ad
eo in imo loco positū ē sic luna.

Quidam exemplum

Dicunt qdam qđ ille q̄ diu fuit
in criminali et post penitentiā agat.
qđ n̄ debet statim accipe eucaristiā.
immo p̄us debet se p̄bare. hic autē
dicit. qđ illuminatā fide. et cetera:
ad sacrū corp̄ dñi accedam. qđ satis
conuenient uidetur dici. q̄a cōmuni

catio corporis & sanguis dñi. con-
ferunt robur & agnitiū uirtutū.
Corpus dñi iū natiuitate
et coniunctio nominū. n̄ fre-
quentē inueniūt. licet monachi uir-
gri hac frequentē utant̄ dicentes.
Dixit dñs ihs. tanqm̄ dñs māi sit
qm̄ ihs. cū ihs māi sit qm̄ dñs. q̄a
plus ē saluator qd̄ ihs int̄ptatur.
post resurrectionē tamen inue-
niūt hec coniunctio nominū. q̄a
in passione uel resurrectione
soluit̄ p̄cium. ac in ascensione
apparuit dñs. Vñ. Vñs qd̄e ihs.
petr. fuit autē maria magd.
Maria mater beate uirginis.
tres habuit uiros. iohannem. cleo-
pham. Salome. De his t̄x̄ susce-
pit. iiii. marias. prima mater
dñi. nupsit ioseph. ii. alpheo.
iii. rebedeo. p̄ma. genuit dñm.
ii. symeonē. et iudam. et iacobū.
iuniorē. qui sunt apli. et ioseph
qui cognominabatur barsabas. q̄
n̄ fuit apls. iii. iacobū maiorem.
et iohannem euāgelistam. iacobus ma-
ior dictus ē uocatione. n̄ natiuitate.
et iste m̄fectus ē ab herode gla-
dio. huius corp̄ quiescit apud his-
panos. cui festum colit̄ in auctūp-
no. iacobus uero alpheus dicit̄ minor.
dicit̄ iustus. frater dñi. ep̄s ieroso-
limoz. minor dicit̄ uocatione. fā-
dñs dicit̄. t̄x̄ de causis. p̄p̄t sc̄ita-
tē. mirē enī sc̄itatis fuit. p̄p̄t si-
militudinē. q̄a similis erat dño.
in facie. Et ideo q̄a accinebat ei ex
utraq; parte. ex parte matris. et
ex parte patris. putatiū. scilicet

ioseph. q̄a cleophas uir amice
sue. fuit frater ioseph. iacobus iste
excerebratus ē p̄tica tullonis.
huius festi agit̄ prima die maij.
Quod erit in stadio.

Centū. xxv. passus sunt in
uno stadio. hercules enī. c. xxv.
passus uno anelitu cucurrit
et postea stetit. et uide. tantū
spaciū. uocatiū ē stadium. *Sicut
mulieres dixerunt.*

Id est rei significationē in
quibzdam eccl̄is. et maxime
in romana. corp̄ dñi diuidit̄
in tres partes. In illa scilicet quā
sumit sacerdos sine aliqua in-
unctione. significat̄ caro xpi.
que in passione sepata ē ab aīa.
Illa uero pars que uingit̄ uino
in calice. significat̄ carnē xpi.
anime unitā. in resurrectione.
Illa autē pars que reseruatur
usq; ad finem missę. significat̄
carnē xpi. anime unitā in ascen-
sione. *Uuo erit ibant eo die. p.*

Quinq̄es apparuit dñs p̄mo
die resurrectionis. p̄mo. marie
magdalene sēq; ad monumētū.
Secdo. eodē cum alijs marijs. scilicet
qm̄ tenuerunt eū. Tercio. petro.
s; qm̄. ut q̄ in loco sc̄ptū n̄ habent.
Quarto. duob; discipulis euntib;.
emaus. Quinto. undecim discipulis
absente thoma. et hoc circa horā
uespernam.

In alio euāgelistā habet̄ qd̄ maria
effigie apparuit eis. ergo in eis.
aliquid erat. unde eū n̄ cogno-
uerunt. et etiā in eo aliqd̄ quo

eum si cognouerunt. quod uerum
est. Scipor enim quodam erat in eis.
qui uocatur oris. ut est cum ali
quis querit quod tenet in ma
nu. In domino enim fuit aliquod quo
eum non agnouerunt. quod non
fuit mirum. quia cum prius esset mor
talis. modo erat immortalis.
Aliqua altitudo fuit facta circa
eum. ut si uideres in aliquo pu
erum. postea uideres eundem senem.
De caritate extranei esse non potest.

Quod si uideret uerum. immo
uideret. quod extranei essent a cari
tate quia non habebant fidem resur
rectionis. Unde ipse dominus redar
guit eos dicent. Stulti et tar
di corde ad credendum. Ad quod
dicunt quod non habuerunt prius
caritatem. Vel possumus dicere
quod habuerunt opera caritatis
et non caritatem. Accipit enim cari
tas per spiritum sanctum. et per motum interiorum.
quod facit spiritus sanctus. Aliquando pro
operibus exterioribus ut hic. *Pax uobis.*

Quasi diceret. Ego surrexi. et
ideo pax est uobis. et ita. indica
tione legitur. Sed cum uicari christi. scilicet
episcopus perferat hanc uocem. alia est sub
stantia. id est. pax sit uobis. optatum.
Et quia hec uox prima fuit quam
dominus dixit discipulis post resur
rectionem. ideo uicari etiam. quando
primo uertit se ad populum dicit
pax uobis. et dicit. Ita primo locutus est
dominus post resurrectionem ad discipulos.
Sed quia ipse uicari christi purus homo
est et non est christus. postea humana
uoce uultu dicens. dominus uobiscum.

iudicio enim omnia oportebat.
instrumenta mortis dominice erunt
in aere ante eum. Unde hoc signum
crucis erit in celo.

Est penitentia interior. et est penitē
tia exterior. Et est remissio exterior. et est
remissio interior. Penitentia interior. et
remissio interior simul sunt tempe.
Sed penitentia precedit eam. et non sequitur.
Penitentia enim exterior. et remissio ex
terior non sunt simul tempe. quia pre
cedit penitentia et sequitur remissio. Pri
us enim homo confitetur peccatum. et post
remittit sacerdos. *Necesse est imple
ri omnia.*

Necesse aliquando ponitur per meuta
bile. per utile. per congruum. per conueni
entia. Necesse ergo et cetera. id est hoc totum
est inuitabile. scilicet per prophetas. per prophetas.
et non euenisse quod dictum est ab illis.
quod enim sit utile. et conueniens pa
ter. quod sit congruum. inde dicit. Nul
lus modus fuit conuenientior. nostre
libationis. *hec sunt uerba que locutus sum.*

Breui uerborum serie. docet dominus
discipulos. quod debeant predicare. et
ubi. et quare. et qua securitate. et
quam. Quid debeant predicare ostendit
ubi dicit. Sic oportebat christum pati.
Ubi. ubi dicit. In omnes gentes. Quare.
ubi dicit. Vos autem estis testes horum.
quia sic in iudicio intelligit iusticia.
ita in testimonio ueritas. Testis enim
ueritatem tantum debet perferre. Qua
securitate. ubi dicit. Mutam promissum
patris mei. Quomodo. ubi dicit. Vos autem
sedete in ciuitate. *ipsi adorantes re
uerenti sunt.*

Decies apparuit dominus a die resurrex

tionis. usq; ad ascensionē et hoc.
qñq; dieb; apparitionis. Primo
die. apparuit qñq; .i. pma die
resurrectionis. apparuit qñq; .
Seda. semel. scil octaua die in cena
elo. cum fores essent clause et tho
mas esset int̃ cū alijs. Tercia. dis
cipulis. qñ. piscantib; ad mare tibe
riadis. et hoc. semel sed nescitur
quo die. Quarta fuit in monte
thabor omib; congregatis. xi. di
scipulis. Quinta fuit. xl. die a die
resurrectionis. In qua bis semel
in tra. et semel in aere. In tra. cū
comedit cū eis. Vñ. Conuiescent p
cepit eis ab ierosolimis ne disced.
In aere. cum ascendit in celum.
Vñ. Videntib; illis eleuatus ē.

Ixit dñs ihs tm̃. xxx. i. **hel.**
annis. et tñ m̃ib; qui p dimidio
anno computantur. fiat em̃ inci
piens quasi annor. xxx. id ē tñ
simū annū incoauerat. et exple
uerat. inde. xiii. dies. cū uenit ad b.
Ilo anno et post etiam usq; ad
pascha p̃dicauit s; occulte. et mi
racula fecit. et tunc incarcerat ē
iohes. et habuit ihs xxx. annos et
dimidium. Sequit pascha. occisus
ē iohes. Ecce habuit xxx. i. annū
et dimidiū. In sequit pascha. ipse
ē occisus. qdam tñ aliter dicunt.

*Recessit ab ei
et ferebat*

Hic p̃termittit lucas qd̃ intue
bantur eū euntē in celū. putan
tes eum rediturū. quos sic intuen
tes affant. ii. uny. id ē duo angli
dicentes. Uny galilea qd̃ et cet.
quasi dicerent. Dum potuistis eū
uidere n̄ fuit mirū si sic aspicieba

tis. S; hic scil ihs qui assūpt̃ est
a uobis in celum. sic ueniet scil
banius nubib; in die iudicii. **sup lucā. Incipit in p̃logo iohis.**

Ic ē iohes. Vbi dicit iohes cō
mendoat eum a noīe. ubi eū
glisat. ab officio. Vbi dicit unus
ex. xii. a dignitate. Ab electione.
ubi dicit. electus a deo. A scben
di dispositione. ubi dicit. mani
festans et cetā. usq; hoc ante eū
nglium. A fine temporalis uite.
ubi dicit uocatis discipulis suis.
Qd̃ et p̃cedit dilectus a deo.

Sancū ad extionis dilectionis
ostensionē. et familiaritātē. qd̃
petrū magis eo diligit. quantū
ad maiorū donorū collationem.
Et ut ipse dñs nobis insinua
ret. qd̃ eū magis omib; diligit.
dixit ei. Petre amas me. plus
his. Quia petrus nesciuit quan
tum alij diligerent eum. et idō
ut hoc nobis insinuaret q̃ sunt.
Alit̃ ociosa esset interrogatio
qd̃ petrus n̄ potuit senre ut dic
tum ē. **Deficere in inipianis**

Est unū nuptiale. **unū.**
et spūale. Unū nuptiale ad lite
ram possum̃ dicere unū qd̃ de
fecerat ibi. Unū spūale ad literā.
unū qd̃ substituitū ē. Sp̃alit̃ in
unū qd̃ defecit in nuptiis possum̃
intelligere legem coniugij. que
ante aduentū xp̃i fere ab omib;
custodiebat. quia tunc dicebat.
Crescite et multiplicamini. et ste
riles que n̄ pariebant magno
oppbriū habebant. S; uenientē

xpo. iam in q̄dam cepit unū
illud deficere. et aliud unū scilicet
substitu. ut in maria. iohē. stepho.
Ideo autē dicit unū conjugale.
ipsa lex coniugii. q̄a sic in uno ē
iocunditas in utero. et aspitat.
ita in coniugio. In ipso actu ē iocun-
ditas. et in sollicitudine uxoris
et filior. et alior. temporalū. est
aspitatus. Similiter etiam in uno
spūali. i. in uirginitate ē iocun-
ditas. scilicet in contemplatione dī.
et aspitatus. in passione tribulationū.

Ego sū alpha et ω.

Et p̄ncipiū scilicet deus. a quo
om̄ia. et ē p̄ncipiū de quo sic
aurū ē p̄ncipiū de quo aurū.
et ē p̄ncipiū qd ē in re. qd ē pars
eisdem rei. Ut in p̄ncipio erat uer-
bum. et ē p̄ncipium huius libri.

Ac si diceret. Ego p̄ncipiū.
natale habeo qd hec due littere.
alpha et ω. q̄a ego sum p̄ncipiū
et finis. *Tam p̄ncipiū a dolore moris.*

Non q̄a in morte dolore n̄ sentit. *h. a.*
rit. Et quia ut alij apli martirio
uitā n̄ finirent. ul q̄a n̄ habuit
aliquē morbū p̄cedentē.

Quam a corruptione carnis.

Corruptio fit in carne. ul ex
carne. Illa que fit in carne est
pena. quia ipsa caro subiacet
corruptioni. et putrefactioni.

Corruptio uero que fit ex carne
scilicet luxuria et huiusmodi. ē culpa
et pena. et dicitur r̄ruptio quasi
duorū r̄ruptio. q̄a in luxuria et huius-
modi uiciat̄ caro. et ipsa aīa
infitur. Ab huiusmodi corruptione.

fuit iste minimus. Incipit in euāgeliū
scdm iohannem.

In p̄ncipio erat uerbum. Iste quatuor
clausule. scilicet in p̄ncipio erat uerbum
et uerbum erat apud deū. et deus
erat uerbum. Hoc erat in p̄ncipio
apud dīm. sunt cont. n̄i. hereses
q̄e tunc pullulabant.

Sine ipso factū ē nichil.

oc potest legi affirmatiue. ul
negatiue. Affirmatiue. sic. factum
ē nichil. i. peccatū. q̄a nichil ē. n̄ ē
factum p̄ ipsū et scdm hanc lectionē
om̄s fere gl̄se leguntur. Vel nega-
tiue. ut illa in th. nulla res. Affir-
matiue. ut illud. qd nichil ē sine ip-
so factum ē. Negatiue. nulla res
facta ē sine ipso. Peccatū autē dī
esse nichil. quia sepat nos a deo.
q̄uere et incommutabili ē in q̄
om̄s actus fundant̄. aliquo medi-
ante ul nullo. Et bona opa fundan-
tur in eo. homine mediante. Vir-
tes uero. nullo mediante. q̄a deus
dat eas nobis. sine meritis. q̄a ḡ
peccatū n̄ ē in aliquo subiecto. ul
fundamentū in quo fundet̄. dicitur
esse nichil. *fuit hō missus. h. r.*

dīdat eū a ueritate humane
nat̄e. ubi dicit. fuit homo. A mit-
tentis auctoritate. ubi dicit. missus
a deo. A nōis in t̄ptatione. ubi dicit.
Cui nom̄ erat iohēs. A dignitatis
officio. ubi dicit. hic uenit in testi-
moniū. A collata nobis utilitate.
ubi dicit. ut om̄s crederent p̄ illū.
Quid eum n̄ cognouit.

Creatā cognoscat creatore. uel
sentiendo eius beneficiū. ul faciēdo

ei impiū. ul' exhibendo obsequiū.
uel cōprehendendo p̄ intellectū.
Om̄is ergo creatura cognoscit
eum sentiēdo. ei' beneficiū. et
faciēdo ei' impiū. q̄a de om̄ibz
facit deus uolūtatē suā. Dilec-
tores uero mundi cognoscunt eū
sentiēdo ei' beneficiū. s; n̄ cogno-
scunt eū exhibendo cultū et reue-
rentiā. Boni s; cognoscūt eū his
t̄bz modis. s; n̄ cognoscunt eū. cō-
prehendendo p̄ intellectū.

De deo natūto. l.

6

Generatio carnalis. differt a
spūali. t̄bz modis. In materia.
in modo. in ordine. In materia:
q̄a illa ex sanguibz. ista non. In
modo. q̄a illa ex concupiscētia:
ista non. In ordine. q̄a carnal'
p̄cedit spūalem. Pri' em̄ qd car-
nale est. deinde qd spūale.

In glosa.

a

Allegoria dicit. q̄i alien' sermo.
Alloy. em̄ grece. alienū latine.
Allegoria enim aliud sonat in
uerbis. et aliud intelligit. Est
allegoria uniuersalis. illa scil' q̄
loq̄tur de tota ecclā. uel de capi-
te ei'. Et est particularis. illa scil'
que loq̄tur de particulari ecclā.
siue de bonis. siue de malis. Et
allegoria singularis. illa scil' que
loq̄tur de singlis hominibz. que
p̄p̄e dicit tropologia. id ē sermo
conuersus ad hereticos. et ad uigi-
nes et hui' modi. *Qui n̄ ex sang-*
mibz neq; ex uolūtatē. p.

Natuor sunt naturas. Car-
nalis. spūal. naturas in glā.

naturas eterna. Prima ē que
cōmunis ē om̄ibz nascentibz. Se-
cunda est ex deo que ē regene-
ratio in baptismo. Tercia est cū
deo. scil' uita et̄na. Quarta ē de
deo. filii em̄ nati ē de deo patre.
De p̄ma dicit apl's. Om̄is nascūti
filii ire. De scda dicit. Nisi q̄s rena-
tus fuerit ex aqua et cēt. De t̄tia.
dicit. In regeneratione cum sedit.
De q̄rta. dicit. Generationē ei'
quis enarrabit. scil' filii dei.

Habitauit in nob' i.

In nobis dicit n̄ int̄ nos. ut nō
taret assūptionē nr̄e nature.
posset em̄ esse int̄ nos. et si n̄
assūpsisset naturā nr̄am.

Verbu caro factū ē. i.

Hoc cōmendat ipsius humi-
litatem. q̄a n̄ tantum exinan-
uit se. ut acciperet animā huma-
nam. qd multū esset. s; exinan-
iuit se ad suscipiendam car-
nem humanā. Et in hoc osten-
dit etiā nr̄am infirmitatem.
q̄a si animam sumeret tantū.
adeo infirmi sumus qd n̄ posse-
m̄ eū uidere. Et ostendit etiam
in hoc facturam ei' a nr̄a disti-
militudine. quia caro ei' concep-
ta ē sine concupiscētia. qd n̄
nr̄a. licet eodem modo suscepi-
sset animā. q̄a de nichilo crea-
ta fuit. Et ostendit etiam in hoc.
suam manifestationē. nisi em̄
assumeret carnem. n̄ possem̄
eum uidere. *Uidm̄ glām ei'. p.*

Deū nemo uidit unq̄m. i. ui-
uens in hoc corpe. ubi deus est

n̄ uidet dñi. Unde moysi dic-
tum ē. Nemo uidebit me et ui-
uet. i. nemo uiuens in hoc cor-
pore uidebit diuinitatē meā.
Unde adiecit. Sta in foramine
petre. et uidebis posteriora mea.
Petra: xpc. foramen: patibulum
crucis. posteriora: ortus. passio.
resurrectio. ascensio. p̄ que cre-
dita: ad eī uisionem. i. beatitu-
dinem puenim. *Clamatur dñs.*

Clamor aliqn̄ fit uoce. Unde.
Laboram clamans. Aliqn̄ inten-
tione. Unde. Clamam in toto cor-
de. Aliqn̄ manifestatione. Unde.
Indie magno festiuitatis stabat
ih̄c & clamabat. *P. Qui post me
uenit ante me factus ē.*

Ordinat eum scdm̄ humani-
tatē. et scdm̄ diuinitatē. Scdm̄
humanitatē duobz modis. scil̄
p̄ humilitatē et p̄ dignitatē. *P.*
humilitatē: ubi dicit. Qui post
me uenturus est. *P.* dignitatē:
ubi dicit. Ante me factus ē. Se-
cundū diuinitatē. duobz modis.
Scil̄ p̄ eīnitatē. et p̄ potentiam.
p̄ eīnitatē: ubi dicit. erat. *P.* po-
tentiam: ubi dicit prior. *petr.*

Fuit uentus post ioh̄m ad re-
surgendū. q̄a xpc̄ t̄cia die re-
surrexit ad immortalitatem.
Ioh̄es ū n̄ resurget ante cōmū-
nē resurrectionē. *Gr̄am p̄ gr̄a.*
otandum qd̄ ē gr̄a dñs.
scil̄ que t̄cia p̄sona ē intimitate.
sc̄ est gr̄a data. Itē. Gr̄a data: q̄da
ē gr̄is data. Datur enī nobis s̄c̄
meritis. Quedā ē data et reddita.

*p̄ma ē insp̄uant. Scda opant. Tercia
coopant. Quarta coronant. De p̄ma
dicitur. Gr̄a dñi n̄r̄ ih̄u xpi et cari-
tas dñi. De scda: Gr̄a dñi sum id qd̄ s̄c̄.
De t̄cia: sc̄ gr̄a ei in me uacua n̄ fuit.
De q̄rta: dicit hic. *ego uox ioh̄is. p.**

*Vasi dicit. ego sum uox. et p̄cur-
sor uerbi. et hoc potius facit me esse
i. habe in cōmutabilitatē. q̄m hoc
qd̄ sum filius zacharie. Posset enī
esse filius zacharie. et n̄ habe in cō-
mutabilitatē. substantia enī con-
fert in cōmutabilitatē. *Uñ nemo
uidit unquam.**

Est uisio extior qua uidet deus
et ē uisio intior. sc̄ior uisio qua
uidet deus. sc̄ p̄ rōnalem creatam.
ul̄ p̄ r̄ationalem. *P.* r̄ationale:
ut moyses uidit dñm in rubo.
sc̄ in columna uisus ē sp̄s sc̄s. *p̄ ra-
tionale creatam uidet dñs duobz
modis. Uel p̄ creaturā p̄sonā illi ge-
rentē. uel p̄ creatam p̄sonē illi u-
nitam. *P.* creatam p̄sonā illi gerē-
tem: ut legit. qd̄ iacob cū anglo
luctat̄ ē. *Uñ. Uidi dñm facie ad
faciem: cū anglo uidisset. sc̄ abra-
ham tres anglos uidit ad illicem
manibre. Uidet̄ enī deus p̄ crea-
tam p̄sonē illi unitā. ut p̄ homi-
nem deū. *Uñ. post hec sup̄ t̄ram
uisus est. Similit̄ p̄ intiorē uisio-
nem uidet̄ t̄bz modis. p̄ rōnē. p̄ fidē.
p̄ cōmp̄hensionē. p̄ rōnē uidet̄ a
bonis et a malis. *Uñ. cū cogno uisset
dñm n̄ sic et cet̄a. p̄ fidē: uidet̄ tantū
a bonis. *Uñ. Uidemus nunc p̄ spe-
clm̄ in enigmate. p̄ cōmp̄hensionē
uidet̄ abeat̄ q̄ sunt in patria.*****

Uñ. Videbitur deus deorū in syon.
Et p̄ comprehensionē uidet̄ sicuti est.
et uti est. Sicuti est uidet̄ ab anglis.
et a sc̄is q̄ sunt in patria. Uñ. In quē
desiderant angli p̄spicere. Vñ est uidet̄
a sola trinitate. q̄a nullus anglis ul̄
sc̄s ita p̄fecte nouit deū. ut ipsa tri-
tas. Uñ. Solus deus lucem inhabitat
inaccessibilem. *hel. hoc est testi-*
monium iohannis.

*H*oc. ū. testimonio ioh̄is om̄s circū-
stantie que adhibent̄ in testimonio
possunt inueniri. scilicet q̄n hoc testi-
moniū sc̄m est. scilicet q̄n iudei mise-
runt ab ierosolimis. Et corā quibz.
scilicet sacerdotibz et leuitis. et q̄o de
se. et q̄o de xp̄o testat̄. Quid de se.
ubi dicit. Non sum ego xp̄s. et ibi.
Ego uox clamantis. Quid de xp̄o.
ubi dicit. Mediū uestriū stetit. quē
uos n̄ scitis. Et ubi. scilicet ubi dicit.
hec in bethania facta sunt. *Ego uox*
clamantis.

*S*icut uox manifestat intellectū
et conceptū mentis. ita ioh̄es mani-
feste ostendit uerbū incarnatum.
et ideo dicit̄ int̄pres animi. sicut
nullus potest scire q̄o habeam in
animo meo nisi int̄pretem ei.
Glosa. esset.

*E*t isti nichil habebant p̄p̄m.
et adorabant solem et lunam. Sa-
ducei ū dicebant animas interire
cū corpibz. Erant enī tres secte. a
pud iudeos. Saducei. esset. phari-
sei.

*V*ota in ea bethania que est
trans iordanen baptizasse ioh̄m.
In ea que citra. xp̄m. *face agnū dī.*

deo potius dicit̄ agnū dī. quā leo
dei. ul̄ homo dei. ul̄ aliud nom̄.
q̄a hoc nomen agnū. tria signifi-
cat. scilicet innocentia. humilitatē.
significationē. Et dicendo agnū dī.
notat utramq. naturam. scilicet hu-
manā et diuinā. p̄ agnū. notat
humanā. p̄ dī. diuinam.

Lac et lanam et esum carnis.

*N*on uidet̄ uerū q̄o agnū om̄ia
ista tā ministrat. q̄a n̄ lac. Ad q̄o
uidendū q̄o hoc nom̄ agnū ponit̄
in hoc loco p̄ hoc nōie greco. q̄o ē
p̄bator. q̄o ē uerū genit. et desig-
nat res diuersi sex. sic quedam
nōia. apud nos. ut pec. et huiusmo-
di. et ita uerū ē. q̄o agnū ministrat
lac. *Itē. Sup̄ ecce agnus dī. hel.*

*A*d cui rei significationē in mi-
sta ante p̄ceptionē corporis dñiq.
que representat immolationē e-
idem. dicit̄ agnū dī. & dicit̄ sacer-
dos. face hic ē p̄sent. agnū dī q̄ im-
molat̄ ē p̄ nobis. et est idē agnū q̄o
p̄l. q̄o nomen tractū ē a greco. p̄l
enī grece. agnū dicit̄ latine. Et dī-
ter. ad representandū. sacerdos et
leuitas. q̄ inter uestibulū & alta-
re plorabant q̄n affligebant̄ ab
hostibz circūuallantibz muros
iherosolimis. dicentes parce dñe parce
poplō tuo. Uel alia ē ratio. Agnū
enī dicit̄ ab agnoscendo. q̄a in
maximo grege. solo balatu cog-
noscit matrem suam. Et xp̄s in
cruce. patrem agnouit et matrem.
et p̄l fuit libando uos.

G. In privilegio om̄is iusticie.
dē p̄fecte et consummate iusticie.

Debita enim humilitas. uel iusticia. ē minore se subdere maiori. Suphabundans. maiore se subde minor. *Uisa columba. p.*

Dñs ñ potuit eandē potentiam qm habuit alicui seruo tradere. i. diuinā essentia que ipse ē. qā tunc esset ille deus. s. potuit tradere eandē potentia. i. consimile. ut eandē referat ad similitudinē ñ ad numerū. sc. notandū qd dñs alicui confert alicui ministeriū. et ita ut illud qd fit ei ministerio. ñ fiat p eū. s. p deū. Ut dñs tradidit nabuchodonosor ministeriū flagellandi iudeos. et tñ flagellū illud ñ ē factū ab eo. s. a dō. p ipsum. Aliqn ū aliqz confert potestate et ministeriū. ut ñ tñ p ipsos. s. ex ipsis qz confert illō. fiat illud qd fit. Ut contulit aplis potestate et ministeriū. faciendo miracula. et ita. qd ex meritis eoz. Similz q ñ potuit deus aplis conferre potestate et ministeriū remittendi peccata. auctoritate sua. ut ex uirtute et potestate a deo collata. ex meritis suis dimitterent hominibz peccata sua. in baptismo. S. ñ contulit eis talem potestate. s. contulit tñ ministeriū. ne homines ponerent spē

in hominibz s. in dño. *Glosa.*

Hoc uerbū stare. aliqn significat pseruantia in bono. Unde. Qui stat in domo dñi. sc. Qui stat uideat ne cadat. Aliqn notat desidia. Uñ. Stetitq. oleū. sc. qd stat in tota die ociosi.

De uam uocant eos.

Icent eis uenite post me. et cetera. et ibi ñ uocauit nisi qtuor. scil. petru. andream. iacobū. iohm filios zebedei. Unde habemus qd uñ ex his duobz fuit iohes qui more alioz in magnis subtracet nom suū. et in humilibz expmit. ut matths qui teloneariū se uocauit.

Uñ pficiebat etate.

Profectu xpc sapia qntū ad usum extiorē. qā quantū ad se. a conceptione habuit plenitudinē omniū donoz. S. pfectu qntū ad usū et exercitiū. sc. pfectu qntū ad pfectū. qā homines pficere fecit. sc. pfectu qntū ad opimonē hōiū.

A nazareth. Glosa.

Flos ē enī decorus. et decorans arborem in qua ē. et est spes fructus. xpc ē flos. decorans arbore in qua fuit. Uñ. Benedicta tu in mulieribz. sc. ipse fuit decorus. Uñ. Benedictus fructus uentris tui. qd fuit spes fructus. constans ē. *Sub ficu.*

Sicut succus fici dicitur generare pruriginē positus sup carbonē. ita phibitio legis dicitur generare libidinē faciendo phibita. Animus enī hominis semp uitat in uentum. *Umbra mortis.*

Morte anime que ē causa mortis eterne. Uel morte corporis. sc. enī mors ista temporal. umbra et significatio fute mortis eterne.

Tu es fili dei.

Fili dicunt scdm doctrinam. Uñ. filioi mei quos iterū pario. sc. filiz p natam. Uñ. fili meus es tu.

Et p adoptionē. Un dedit eis po
testatē filios dei fieri. Et scdm opini
onē. Un ego et pater tuus dolentes
quererem te. *Amen amen.*

*N*omen ē hebreū. et ē insinuatū
dñi in nouo testamento. Sic in uet.
uuit dñs. et uiuo ego et huiusmodi.

*P*ostqm temptatus ē dñs *Glosa.*
in deserto. uiderunt apli qd angli
ministrarent ei. et plibz uicibz forsi
tan hoc uiderunt. s. nathanael hoc
nūqm uidit. *Nuptie facte sunt.*

*U*ia ab alijs euangelistis pmissa
sunt ea miracula que fecit ihc añ
in carcerationē iohis. qd tunc mani
feste n̄ p̄dicauit. et sc̄pserunt ea que
fecit post in carcerationē iohis. ideo
iste euangelista sc̄bit hoc miraculū.
qd ē p̄termittū ab alijs. p̄pter p̄dic
tam causam. *Vocat ē añ ihc et
discipuli ad nuptias.*

*S*icut in istis corporalibz nuptijs ta
erigunt. scil̄ consensus animoz. co
p̄la. diuersoz sexuz. cohabitatio p
sonarū. ita in sp̄ualibz nuptijs xp̄i
et eccl̄e. hec ta considerant. Consensus
g animoz ē fides. qm habuerunt
antiq̄ patres. et moderni. Cop̄la di
uersoz sexuz fuit unio duarū
natarū in utero beate uirginis.
Un. homo pat̄ familias fecit nup
tias filio suo. Cohabitatio diuina
rū p̄sonarū fuit in celo. scil̄ qm dñs
sponsam suā. i. eccl̄am sibi uniuuit.
Un. et uos similes hominibz expec
tatis dominū suū qm reuertat̄
a nuptijs. *Lapidee ydrie.*

U istis para fuit aqua. ad abluen
dū manus p̄p̄ tactū immundoz.

*Q*ue nobis sunt manifesta &
in scriptis relictā. ut
testat̄ liber ille apoc̄pl̄i qm scri
bit de infantia saluatoris. de qbz
ignorant. *Oratio uir̄. Glosa.*

re solutū nascendi. i. p̄ter le
gem nascendi. qm uidit rebz
scdm inferiores causas. ut simi
lia ex similibz nascerent̄. ut
homo ex homine. ex arbore ar
bor. Et tñ p̄ter legem natē qm
uidit deus rebz scdm superiores
causas. que deus ē scdm quas
posset facere de eis ad uoluntatē
suā. ut fecit de aqua uinū. qd
n̄ fuit in rerū natā. scdm inferi
ores causas ut hoc fieret. S. fuit
scdm superiores causas. ut ex illis
hoc fieri posset. *Glosa.*

*S*unt qdam q̄ habent sapiam
in lingua et n̄ in corde. scil̄ illi q̄
habent scienciā docendi. alios. et
n̄ faciunt ut docent. et isti tales.
n̄ habent sapient̄ et dulcedinē sa
pientie cordis s. lingue tantū.
qm boni habent. *p̄scha agni.*

et columbam sp̄c accipitur.
que uendunt symoniaci. sp̄c sc̄s
n̄ potest uendi. q̄ gr̄is dat̄. s. mi
nisteriū ex cui datione datur
sp̄c sc̄s. *Uendentes et ementes.*

U atrio templi n̄ in domo ubi
soli sacerdotes intrabant. circa
templū enī erant tā atria. scil̄
atrum immundoz in qd intrabant
etiā gentiles. causa oīonū ueni
entes. Et erat atrum popli. qd erat
atrum mundoz. in quo dñs inue
nit oues et boues. ut in illo p̄mo

scilicet in ato immundorum. fiat et at
u tertium quod adhereret templo.
quod erat sacerdotum. in quo erat
altare holocaustorum sub diuo.

Zelus domus tue comedit me.

Zelus prope est amor viri ad
mulierem. inde dicitur zelotes. et
dicitur zelus aliquando in bono ut hic.
Aliquando in malo ut per inuidiam. Unde
hec audientes. repleti sunt zelo.

Salute templi uos.

Est templum significans. et non
significatum. ut hoc templum ma
teriale. Unde. Nolite confidere in
uerbis mendacium dicentes. Tem
plum domini. templum domini. templum
domini est. et est templum significans
et significatum ut corpus christi. Unde.
Dominus in templo sancto suo. et est tem
plum significatum et non significans.
ut spirituale corpus christi. id est ecclesia. Unde.
Templum dei sanctum est. quod estis uos.

Fortitudo salomonis. 6.

ut numerus conuenit perfec
tionem diuini corporis. non quantum ad ue
ritatem. quia statim ex quo beata
uirgo credidit angelo salutanti
eam. habuit christum uerum corpus. et
ueram animam. et integritatem
corporis et anime. Sed dicit hoc quan
tum ad ueritatis ostensionem. quia
illud corpus infra hoc tempus adeo
paruum erat. quod si uideri posset.
linamenta membrorum non possent
distingui. **xl. et. vi. annis.**

Septuagesimo anno capti
uitatis redierunt iudei. per uisio
nem eorum. in terram suam. et regnauit
circa. xxx. annis. et in illis. xxx. an

nis. nondum potuerunt edificare tem
plum. licet daret eis licentiam reedi
ficandi. propter circumstantes natio
nes impediennes eos. non tantum quod
potant se apodiare. Postea regna
uit cambyses filius eius. vii. annis. et non
permisit eos reedificare. Postea reg
nauerunt duo magi uno anno.
xl. autem anno. cepit regnare darius
filius ydaspis. qui dedit eis licentiam ree
dificandi templum. et contulit eis
auxilium. suggestionem prophete neemie.
et tunc opus dimissum per multum tempus.
vi. annis edificatum est. **Conuenit ad id.**

Oste aliquando significat potentiam.
quia aliquis potest aliquid facere.
uel dimittere. Aliquando significat fa
cilitatem ut hic. Ita ut possent scan
dalizari. ut cum dicitur. Iste est potens
ad peccandum. id est. facilis ad peccandum.
Aliquando ponit per posse iusticie. ut
cum dicitur. id est. non potest de iusticia. et si
milia. **Hec autem non crederet se illis.**

Credere se de hominibus tribus modis. per sa
cramentorum participationem. per cogniti
onem sue manifestationem. per donorum sancti
spiritus collationem. et ad hoc uidendum.
quoniam uel quibus se credit. hoc uel illo modo. uel
non. Sciendum est quod sunt penitus infideles.
quibus non credit se deus. aliquo istorum mo
dorum. et quare non se credit illis saltem
per cognitionis sue manifestationem.
quia non uult sanctum dare canibus. nec mar
garitas spargere ante porcos. et sunt
incipientes. quibus se sanctum credit per ma
nifestationem cognitionis sue. Sunt
etiam falsi fratres quibus se credit per sacra
mentorum participationem. et per cog
nitionis sue manifestationem. et sunt

uere fideles. et illis se credit oib;
his modis. *In pascha idie festo.*

Pascha aliquando uocat agni pas-
chalit. Vñ. Vbi uis parem tibi come-
dere pascha. Aliqn qñ. x. luna in-
cipiebat. scil. qñ agni immolabat
ad uespam. Aliqn tota sollemnitas.
a. x. luna. usq; ad. xx. pñm diem.

Et qñ remanet ex aqua

Sicut ē duplex natiuitas carni-
alis. scil. muto. et xx. uito. ita nati-
uitas spūal. Spūal natiuitas in
utero. qñ nascim in ecclā p aqua
et spm scm. Vñ hic. et alibi. Pla-
uacm regenerationis. Spūal nati-
uitas qñ ex utero dicit. qñ nasci-
m in lucē etne beatitudinis. Vñ.
In regeneratione cū sedet.

Uenit ascendit in celum.

In hac breui uerbor copla. utiq;
xpi natam ostendit. Phoc em qd
dicit descendit. notat diuinā. Phoc
qd dicit ascendit. notat hu-
manā. n̄ tamē excludit ascensio-
nē membroy. qā ascensio memb-
rū pñet ad ascensionē capitis.
heldum. Ex aqua. In gloria.

Symbolū ē collectio multoy. Vñ
symbolū dicit conuuiū qd fit ex
collectione multoy. qñ unusq; q;
ponit partē suam. Sic confessio
fidei dicit symbolū. qā qlibet apō-
stoloy. apposuit partē suā. Simili-
g ratione qā in baptismo plā exi-
gunt. scil. uerbū et sacramentū
aque. uocat symbolū baptismi.

Non enim misit deus filium suū.

Non uidet esse uerū qd hic
dicit. Non misit deus filium suū

ut iudicet mundū. cum alibi
dicat. Ego ueni in iudiciū mūdi.
Ad qd dicimus qd iudiciū mūdi
dicit. quo iudicat mundus. i.
dilectores mundi dampnant.
Et iudiciū mundi dicitur qd fit
ad utilitatē mundi. scil. diabolus
dampnat. Vñ. Hunc pñcept mū-
di hui eriet foras. Qd autē dī-
uine iudiciū ē mundi. et ego
ueni in iudiciū mundi. intelli-
gitur sic. Ueni in iudiciū mū-
di. i. in iudiciū discretionis mūdy.

Venit ihc et discipuli ē in iudea.

Iudea accipit genalit aliqn p
tota tra. xij. tribuū. Vñ. Pompe-
i fecit sibi iudeam tributariā.
Aliqn accipit specialit. scil. p il-
la parte que secessit in sortē iu-
de. Vñ. Audient qd archelaus
regnaret in iudea. Aliqn acci-
pitur particlartē. scil. p illa par-
te que ultimo facta ē in tbum
beniamin. et tbum iuda. qñ tly
iuda recepit tbum beniamin.
in sortem suam. et ita qd n̄lm
secessit in tbum beniamin. se be-
thleem et ebron. et reliqua parti
terre secessit in sortē iude. Vñ.
Iudea & n̄lm nolite timere.

Neq; um erat consummatio uite.

Consummatio aliqn dicit pfectio.
& finis alicui rei. Vñ. Omis consu-
mationis uidi finē. Aliqn dicit
impletio pmissi. Vñ. Consummatū
ē. Et dicit consummatio. immeli-
us commutatio. Vñ. Finis legis xpc.
i. in meliore statu mutata ē lex
p xpm. et hoc in dī consummatio

in hoc loco. Qui defunctorum uenit. l.

Initudine. i. eminentia qm
habuit ante peccatum. nri. em
status hominis fuerunt ante
peccatū. Primi ante peccatū. Sed:
post peccatū. Terci. in tempe grē.
Quart. in uita etna. In pmo po
tuit peccare et n peccare. et mori.

O et n mori. In scdo. nec potuit
n peccare. non potuit n
mori. In ticio. n potuit n mo
ri. In quarto. n potuit mori. et
n potuit peccare. Qd g fuit dig
ni in pmo statu scil nō posse pec
care. habuit xpc. Non posse em
em peccare. digni ē qm n posse
mori. De scdo. et ticio statu. ha
buit posse mori. De qrtio. habuit
n posse peccare. Sedebat sic sup
sup fontem. hel.

Sessio di aliqn significat hu
militatē. Un. Tu cognouisti sessio
nē meā. Aliqn iudiciaria potesta
tē. Un. Cū sedet fili hominis in se
de. Aliqn doctnā et sapiam. Un.
Inuenerunt eū in templo seden
tē. in medio doctor. Sessio etiā
di aliqn dicit illa quā habet in
scil p inhabitantē grām. Un. Tro
u di ē aīa iust. Qiq. uiros ha
uma lex data. vult.

fuit phibendo. Sedā. pmitendo.
qā carnalis copla. pcepta fuit
ante peccatum. si post pcepta nō
fuit quia n potuit tunc fieri si
feditate. et feruore libidinis. sed
fuit pmissa. Tercia. data fuit p
cipiendo. Quarta. penā inferen
do. Q'nta. obedientiā abrahe pban
do.

Aliut ē cibz oritur cibus est. hel.
quo reficimur a deo. Ali quo refici
mur a nobis. Cibz quo reficim a deo.
qdam ē copalis. quo reficim corāde
ad sustentamentū. Un. Panē nrm cot.
Et qdam ē sacramentalis. quo reficim
ad salutē. Un. Caro mea uere ē cibus.
Et et cibz spūalis. scil sacra scptura.
que docet nos. Un. paruuli petierūt
panem. Et ē ali cibz scil iusticie et bo
na opa. Un. Beati q esuriunt et sit
iusticiam. Omibz istis modis re
ficim in pntia. Et et cibz quo reficim
in futo. scil uita etna. Un. Satiabor
cū apparuit glā tua. Cibz quo reficit
de nobis in pntia. ē fides. et bona
opa. hūc cibum querebat dñs in
fici. que hūc folia et n fructū. Pfici
etiā intelligit synagoga. et de hoc cibo
alibi dicit. humiliabam in ieiunio
animā meā. Et meruce sitiebat hūc
potum. cū dixit figo. Et cibz quo re
ficim de nobis in futo. scil uita etna.
Un. Ut edatis et bibatis sup mām.
Voluntatē ei q misit me.

Voluntas dicit natural potentia.
et mot uoluntatis. et di subiectū uo
luntat. et ita hic accipit. scil p subiec
to diuine uoluntat. cū dicit. Ut faciā
uoluntatē ei q misit me. Abit in
Galilea ē quedā regio. galileam.
cui pars ē cit iordanē. et pars ultra.
Illam em partē que ē ultra iordanē.
in qua fuerunt. xx. ciuitates. dedit
salomon regi hiram. q iunxit eum
in edificio templi. et illa pars uoca
bat galilea gentium. ad cui dīffe
rentiam dicit glosator. galileā. i.
patam suā. *non inueni tantā hūc
mām.*

5

cil' scdm carnē. i. tantam habi-
litate fidei. q̄a beata uirgo et apli
si fuerunt ihs scdm carnē. in hoc
q̄d fidē habuerunt. Uil' si inueni-
si feci: q̄a in omibz feci fidem. qui
fidem habuerunt. *hora. vii. reliq̄*

Cū tota tñtas bona opa eū fēls.
opet in nobis: spūz scō adbuunt.
q̄a tota tñtas ex sola dilectione
ea opat in nobis. *ut san' fieri.*

Questio hec uidet esse firuola ut
supflua. Ad q̄d uidendū: sciendū
ē q̄d questio aliqui sit ex admiratio-
ne. ut q̄s ē iste rex gl'e. Aliq̄n ex in-
dignatione. ut quis es tu q̄ respo-
deas deo. Aliq̄n ex dubietate.
ut q̄d ē ueritas. Aliq̄n ad accen-
dendū desidiū ut hic. Aliq̄n ex tēp-
tatione. ut licet dari tñtū cesari
an non. *h. ecce san' fact' es iā noli p.*

Aunt infirmitates ad manife-
standam gl'am dei. Uñ. Neq; hic
peccauit neq; parentes ei et cetera.
Aliq̄n ad exercendam patientiā
ut in iob. Aliq̄n ad ostendendam
infirmitatē. ut in aplo. vii. Ne
magnitudo reuelationū extollat
me. et cetera. Aliq̄n merito iniquitatis
p̄pe. ut hic. Aliq̄n ad initiū etne pe-
ne. ut legit de anthonio. et de herode.

qui uerbū
meū audit.

rit uerbū h'z modis. Omittit uer-
bū ab etno. i. gemitū ab etno. Unde.
Lxxij. a patre et ueni in mūdum.
Et mittitur tempalit. ad inhabitan-
dū p̄ grām. vii. Emite illam de se-
de magnitudinis tue: i. sapiam. Mit-
tit enā in carnē. vii. Lūglizare
paupibz misit me. *Claritate ab*

hominibz; u accipio.

larificatus ē filius ab etno. et
scdm humanitatē clarificat' est
fili' in conceptione. et in resurrec-
tione. Et clarificat' ē p̄p̄dicationē
aploz. vii. Clarifica me pat' p̄p̄dica-
tionē aploz. claritate qm habui
scil' ab etno. anq̄m mundus
fieret. Et pat' respondit. et
clarificauit: scil' in concep-
tione. et itā clarificabo in

Resurrectione. *Uñ emem panes.*
Legitur dñm bis pausse turbam.
Legitur alibi de vii. panibz. iiii.
milia hominū satiassē. et de frag-
mentis. vii. cophinos sustulisse. hic
uero legit' de .s. panibz et duobz
piscibz q̄nq; milia hominū satia-
sse. et xii. cophinos de fragmentis
sustulisse. *h. tenui multū in loco.*

icut multitudo feni in locū
unū colligit. ita multitudo uer-
boz legis. sub breuitate eūglī
comphendit. et ad paucitatē uer-
boz fidei nre referunt. que ibi
continent. i. in simbolo. *It' pet̄.*

Quidam portant feni. q̄dam
portant a feno. q̄dam calcant fe-
nū. Portant feni: q̄ habent solli-
citudinē temporalū. vii. Facili est
camellū transire p̄ foramen acus.
et c. Quidam portant a feno. illi
scil' q̄ sustentant istis temporalibz
vi. Leua ei sub capite meo. Q̄dā
calcant feni. illi scil' q̄ contēpnūt
ista temporalia. vii. Pecunia tua
tecū sit in p̄dicatione. *Alia die cha*

Xpistus duos habuit dies. q̄ stabat.

Unū. scdm diuinitatē. Unde.
Abraham pat̄ s̄r exultauit ut
uideret diem meū. Altm. scdm
humanitatē. vnde. Bonne. xij.
hoie sunt diei. Et in illo die quē
habuit ante passionē. habuit
temp̄. noctis. scil̄ miserā. vnde.
Ambulate dū lucē habetis. In il
lo autē quē habuit ante passio
nē. si habuit temp̄. noctis. q̄a n̄
habuit miseriam. vñ hic dicit.
Alterā die. i. altata die. i. muta
ta die. que fuit sine interpolatio
ne noctis. **Qd̄ faciem̄ ut opem̄**
ria sunt ḡra opm̄ di. opa di.
Sūt enī opa extiora. que faciū
deo auctore. vñ. Sine me nichil
potestis facere. Et sunt opa. que
nos faciū cū deo. scil̄ motus m̄ho
res qui surgunt a uicibus que
sunt opa meritoria. scil̄ credere.
diligē. et huiusmodi in q̄bz libm̄
arbitriū coopat̄ ḡre. vñ. Q̄ cre
dit m̄me opa que ego facio et
ipse faciet. Et est op̄ di qd̄ p̄p̄e d̄r
op̄ dei. scil̄ fides. et alie uirtutes.
quas facit in nob̄ d̄s. sine nobis.
vnde. Gratias accepistis. ḡtis date.
p̄ hoc qd̄ dicit qd̄ faciem̄. notan
tur opa extiora q̄ faciū d̄o auc
tore. p̄ hoc qd̄ dicit ut opem̄ opa
dei. notant̄ opa in q̄bz libm̄ ar
bitriū coopat̄ ḡre. Hic pat̄ q̄m̄
Quia iste aduent̄. me fecit cū.
scil̄ attractio fit inuisibilis. pat̄
attribut̄. q̄a n̄ legit̄ in sacra sc̄pta
in subiecta creatā pat̄m inuisi
bilis apparuisse. sic filiū ut sp̄c
sēs. Resurrectio filio attribuitur

que uisibilis fiet. et ipse filiū in uis
ibili forma apparebit. **Suspendit**
Quod hec ḡra. oratio. **Glosa.**
scil̄ corpus xpi. qd̄ ē ḡra ḡtis dant̄.
et ḡtis data. Et dicit ḡra. quia n̄ tñ
fit. s̄ manet. et si uideat̄ transire
scdm sacramentalem assumptionē. tñ
manet uirt̄ ei. Et ideo uocat̄ ḡra.
q̄a qd̄ n̄ tñro ḡtis est. et datoris ad
memoriā reuocat̄. p̄. Tempus moti
Temp̄ dicit̄ mutatio nūdū aduenit.
temp̄is. vñ. fiant luminaria in fir
mamento celi et signa et temp̄a.
Et temp̄ d̄r mutabilitas penarū.
que ē in inferno. ubi tñsuerunt de
pena ad penā. de algore muiū. ad
calorem nuiū. Et d̄r temp̄ oportunit̄
tas opportunitas temp̄is ut h̄ro.
Mea doctrina n̄ ē mea. h̄el.
Doctrina habet̄ Aliqñ p̄ p̄p̄riū ingē
niū exercitiū. et applicationem. vnde.
Qui apponit scientiā apponit et do
lorem. Aliqñ habet̄ p̄ doctorū industriā.
vñ. Sup̄ om̄s docentes me intellexi.
Aliqñ p̄ rerū extiorū amministra
tionē. vñ. Inuisibilia di p̄ ea que
facta sunt intellecta conspiciunt̄.
Aliqñ habet̄ p̄ interiorē aspirationē.
vñ. Audia qd̄ loq̄tur m̄me d̄ns d̄s.
hoc in tñ habuit d̄ns doctrinā. a p̄
ma conceptione sibi collatam.
Stabat ih̄c et clamabat
Nali clamant pecc̄ manifestatio
ne. vnde. Peccata sodomorū ascende
runt ad me. Sē clamant cordis in
temone. vñ. Quid clamas ad me.
Et. Clamauit in toto corde. D̄ns cla
mat manifesta p̄dicatione. vñ hic.
pet̄. hoc aū d̄r de sp̄u quē.

Ter dedit dñs aplis spm scñ.
scil ante passionē ad miraculoy opa
tionē. Vnde. Ecce dedit vobis potesta
tē eiciendi demonia et sanandi in
firmos. Et post passionē. insuffla
uit eis spm scñ. dicens. Accipite
spm scñ. q. d. Nolite timere qd ne
gastis me in passionē. nā peccā ura
vobis remissa sunt. qd in potestis
cognoscere. qd do vobis spm scñ.
nō solū ad remissionē peccatorū urōy.
s; ut vos aliorū peccā eis dimittatis.
Indie ū pentecosten. dedit eis spm
scñ. ad scientiā linguarū. Vnde.
Sp̄s sc̄s docebit vos om̄ia. Et ad ū
tatis constantiā. Vnde. Dum stete
ritis ante reges et cetera.

Ego uado et queretis me. h.

Querit dñm. ut cognoscant eū.
Vnde. Me et etiā de die in diē q̄rit.
Et querit dñm. obsequio ei. et se
q̄ndo etiā. Vñ. Querite et inuenietis.
Et querit dñm. psequendo eū. Vnde.
Quē queritis. Qui misit me uerax ē.

Ideo dñs de deo pat̄ qd sit uerax. et
de filio qd sit ueritas. ne si dicit qd
pat̄ esset ueritas. et filius uerax. non
plenitudine essentie. sic aliq̄s parti
cipatione albedinis dñs albus.

Que placita sunt ei facio semp.

Ue ē ordo lūte que placita sunt
ei. facio. ego dico. existens semp.
Semp etiā eq̄litate notat. Et est
sensus. Licet facio qd p̄tinet ad mi
norē. tñ sū semp eq̄lis pat̄ p̄m̄ia.

Sermo meus nō capit in uobis. h.

Express̄ dicit nō capit in uobis
qm̄ nō capit uos. Sunt etiā qdam q̄
nec sermo capit. illi scil q̄ nec au

dire uolunt ueritatē. q̄ sunt
q̄i aspis obturant aures suas.
sic dñs de lapidantib; stephanū.
Continuerunt aures suas. Et
sunt quidam quos sermo capit.
nec in eis capit. illi scil q̄ intelli
gunt sermonē. s; nō diligunt.
Vñ. Cū cognouissent dñm nō sicut
dñm glorificauerunt. Quidam ū
sunt q̄ sermo capit. et in eis capit.
Vñ. Vobis datū est nosse misteria
regni dei. *Da filii abrahe etis. h. d.*

Quidam sūt filii diaboli p̄mi
tationē. Vñ. Vos ex patre diabolo
estis. Quidā p̄ deputationē. Vnde.
Vos estis filii ire. Quidā dicunt
filii hōiū scdm carnē. Vñ. Abrahā
duos filios habuit. Quidā p̄ imita
tionē. Vñ. Si filii abrahe etis. opa
ei facite. Et qdam p̄ successionē.

Vñ. P̄ pat̄is uis nati sunt ē filii.
Et quidā dicunt filii p̄ dilectionē.
Vñ. filii mei q̄s iterū par̄tio.
Dicunt et filii dñi. Vñ. filii excel
si om̄is. Sunt filii dñi p̄ cultum.

Vñ. filios emittimus. Sunt filii
dñi p̄ adoptionē. Vñ. Non em̄ uos
estis q̄ loquimur. sed sp̄s pat̄is ur̄i
q̄ loquitur in uobis. *Stabat iohes*

Stare dñs p̄p̄t constantiā et fir
mitatē. Vñ hic. Et stare dñs p̄p̄t
p̄seruare. Vñ. Qui stans in domo
dñi. Et stare dñs p̄ auxiliari. Vñ.
Vidit ih̄m stantē a dext̄is uirtu
tis dñi. *Preiens ih̄s. h.*

Preē aliq̄n ponit p̄ iuxta. Vñ.
Vindemant eam om̄s q̄ p̄gredi
unt in eam. i. iuxta uiam. Aliq̄n
ponit p̄ ext̄. Vñ. Non erunt ē dñi.

p̄t me. i. ex t̄ me. Preterit ḡ dñs
uā penarū. i. iuxta uā. et p̄
tūto uā peccōz. i. ex t̄. Et em̄
uia peccōz. et ē uia penarū. et ē
uia mox. et uia iustoz. Uia pec
catorū sunt peccā. Vñ. Beatus uir
q̄ n̄ abiit et ē. Uia penarū ē mūd.
in quo sustinent penas. Vñ. In t̄ra
deserta inuia. et in aq̄sa. Uia mox
ē p̄ceptū ul' mandant. Vñ. Beati
immaculatū inuia. Uia iustoz ē
xpc. Vñ. Ego sum uia. *Heq̄ hic*

vidam p̄cūm p̄ccūm. p.
ad initium fūte dampnationis
ut herodes et anthon. Quidam
ad exercitiū et p̄bationē. ut uir
sc̄. et iusti sic iob. Vñ. Beatus uir
q̄ suffert temptationē. Quidam
p̄cūm ad correptionē. Vñ. cor
ripit dñs omēm filiū quē recipit.
Et q̄q̄ tangit dñs aliq̄m ad glām
di manifestandam. Vnde. hic.

In peccis nat̄ est totus i. l.

Est natiuitas in utero. Vnde.
Qd̄ em̄ mea natū ē. et ē. Et est
natiuitas ex uero. In uero. nullus
natus ē sine peccō. n̄ solus deus.
Ex uero multi nati sunt sine pec
cato. ut ioh̄es. jeremias. et beata
uirgo. et alij q̄ sc̄ificati sunt ex
uero. i. ab originali peccō mūn
dati. Vñ. Ex uero sc̄ificauit te. Et
multi nascunt̄ in peccō. i. in ori
ginali qd̄ ē macula q̄m contrit
anima. Et illi nascunt̄ in peccis.
q̄ n̄ solū nascunt̄ ex concupiscē
tia ex qua ē originale peccm̄.
s̄ ex adultē et fornicatione. ul'
huiusmodi. uñ dñs ex iste tot̄ nat̄

ē in peccis. q̄a n̄ solū contrit ma
clām in aīa in qua ē originale
peccm̄. s̄ etiā in carne. q̄a cec̄ nat̄ ē
que macula ex multiplicatione peccōz.
solet contingere. *In ouile ouili. p.*

Ouis apud grecos. significat ouē
et capm̄. In geniali noīe dñs tectū.
ul' habitaculū ouū. ul' caprarū.
Et ḡ differentia facit. inter ouile
ouū. et ouile caprarū. dicit ouile
ouū. vel ouile uocat ecclām. Et
ne putaret̄ qd̄ ecclā esset tam ma
loz q̄m bonoz. addit ouum. q. d.
licet mali sint in ecclā numero
n̄ merito. tñ ecclā n̄ ē maloz s̄ bo
noz tantū. *In i. l.*

Bona uita p̄p̄e dicit̄. uita infor
mata caritate. de qua n̄ agit̄ hic.
Et bona uita dñs austerā uita. Vñ.
Panis et aq̄. uita beata. Et uita bea
ta dñs uita innocens. que nemini
nocet. et his duobz modis ext̄mis
potest hic accipi. Et oues uocat̄ an
Sunt oues p̄ p̄destinationē. dñm.
Vñ. Alias oues habeo. et ē. Et sunt
oues p̄ p̄sentem iusticiā. Vñ. p̄cūm
pastorē. et disp̄gent̄ oues. Et sunt
oues p̄ opinionē. Vñ. Am̄ dico uob̄
nescio uos. *Ego sum ostiū. i. l.*

Sc̄i n̄ sunt ostia. s̄ ip̄e ē ostium.
q̄a nemo potest intrare ecclām n̄ p̄
hoc ostiū. q̄a a xpo dicunt̄ xp̄ia
in fideles. n̄ a pet̄ pet̄m̄. ul' apau
lo paulin̄. et hanc potestātē sibi
retinuit et nulli alij tradē uoluit.

Facite uim Quot̄ uenerunt. *i. l.*
In hoc uerbo p̄t̄o. uenerunt. et in
significatione. et in tempis config
uratione. In significatione. ita.

q̄i. ita uenerunt q̄d si missi. et
sine eo. In consignificatione ita.
Pythe et antiqui patres ita uenerunt.
q̄d adhuc ueniunt. q̄a si p̄cessissent
eū tempe. n̄ tū sine eo. q̄a cū eo s̄t.
et ei adherent. *Ego sum pastor.*

Ego sum pastor boni. Et hoc loco
p̄buit magister pet̄. q̄d q̄libet
p̄lat̄ tenet esse p̄fectus. q̄libet q̄a
tenet esse boni pastor. et si ē boni
pastor. animā suā dat p̄ ouibus
suis. si necesse s̄nt ul̄ p̄ amicis.
Et auctoritatē habet q̄d maiorē
caritatē nemo habet q̄m ut ani
mā suā ponat q̄s p̄ amicis suis.
Et si caritatē habet qua nemo
habet maiorē. p̄fect̄ ē. *Itē. p.*

Omnis pastor bona p̄dicat &
bene. Un̄. P̄asce oues meas. Mer
cenarii p̄dicant bona. s̄. n̄ b̄n̄.
de quo ioh̄es dixit d̄no. q̄d q̄dam
p̄dicabat n̄ missus ab eo. cui d̄ns.
Sine eū. ac si d̄cet. Si n̄ bene p̄dicat
bona. tam̄ mercenarī ē eccl̄e. et idō
sine eū. heretici q̄dē q̄ fures et di
cunt. p̄dicant mala et male. et hoc
occulte. Quidā uero q̄ et lupi dicū
t̄ p̄dicant mala et male. et hoc ma
nifeste. Pastor ē diligend̄. Mercen
narī. tolerand̄. fur̄ cauend̄. Lup̄
baclo arcend̄. De furibz d̄r. here
ticū hominē p̄ p̄mā et scd̄am cor
rectionē deuta. Lupos sic d̄ns ar
guit. Non opposuistis murū p̄ do
mo isrl̄. Et fugit. *hel.*

Pastores aliqui fugiunt. aliqui
tacent. Aliqui opponunt se. Pastores
fugiunt. q̄n̄ adhuc necessarī ē eccl̄e.
et fides n̄ p̄cl̄tat. Un̄. Si uos p̄secu

ti s̄iunt in una ciuitate. fugite
in aliam. Et ap̄ls fugit. in sp̄ora
dimissus ē p̄ murū. Et pet̄ fugi
it. q̄n̄ d̄ns uenit ei obui et dixit.
Venio romā iterū crucifigi. Et
debent se opponere murū p̄ domo
isrl̄. q̄n̄ deficit eccl̄a inde. si ab
ea recederent. Un̄ d̄ns increpat
sacerdotes et seniores in poplō isrl̄
q̄ n̄ opposuerunt se murū p̄ domo
isrl̄. Tunc uero tacent. q̄n̄ mul
tudo ē in culpa. et si audirent
eū si loqueret̄. eis. imo deherent
ei. et idō tacent. ne spargat mar
garitas ante porcos. Un̄. Cum cō
sisteret peccatori aduersum me. ob
mutui et filii abomi. *Ego po
no animā meam. hel.*

Que uniones fuerunt in xp̄o.
Una s̄nt aīe ad carnē. que fec̄
eū uiuere. Alia humanitatis
ad diuinitatē. que fecit d̄m ēē
hominē. Illa s̄ que fecit eum
ui. *p̄ata ē.* et idō mortuus
d̄r. ut etiā t̄c̄. et homo mortuū
diceret̄. Illa ū que unio fecit
hominē d̄m. nūq̄m sepata fuit
ab anima. ul̄ a carne. etiā in
morte. *Quo usq̄. am. m̄am toll̄.*

Olle d̄cit p̄ remouē. Unde.
Agil̄ d̄ q̄ tollit p̄c̄ta mundi.
Et tolle d̄r p̄ attollere. Un̄. Tol
lite portas principes uias.
Non p̄bunt metnū. hel.

Perire d̄r scd̄m qualitatem.
Un̄. heli et t̄ra p̄bunt. scd̄m
qualitatē. et n̄ scd̄m essentiam.
Un̄. Ipsi p̄bunt tu autē p̄manes.
perire d̄r scd̄m essentia. sicut

mala oia maloz. qñ n̄ potunt
ipsi mali nocē aliqō. Vñ. Iter
improy p̄bit. Pure etiā d̄r scdm
opinione. sic cū moriunt boni.
Vñ. Vñi sunt oculi insipientiū
mori et cetera. Et pure d̄r scdm et̄
nā dampnationē. Vñ. P̄bunt
de t̄ra uiuentium. Pat̄ uime ē.

Deus d̄r esse in homine. hel.
tanqm̄ creator in creatura p̄ po
tentiam. Pat̄ carnal̄ n̄ ita ē in fi
lio. ut tota ei suba sit in filio. S;
deus pat̄ ita ē in filio. ut tota ei
suba sit in filio. i. genuit filium
sibi coequalem. ex coeternū. et idō
pot̄ dici qd̄ fili ē in patre. et pat̄
in filio. S; de carnali n̄ pot̄ dici.
qd̄ pat̄ sit in filio. licet possit dici
qd̄ fili sit in patre. q̄a n̄ tota suba
pat̄ ē in filio. sed pars sube diuat̄
ad filiū. *Quidā languens.*

er hoc qd̄ dicit languens. of
tendit qd̄ n̄ subita morte moriunt̄
ē. sed ex defectu nat̄e. et longa in
firmitate. *Ut a sopno exeat cū. h̄*

Est sopn̄ mortis. Vñ. Iut̄ uos
multū infirmū et imbecilles et
dormiunt multi. Et ē sopn̄ bo
noz. scil̄ uita contemplatiuoz.
Vñ. Ego dormio et cor meū uigi
lat. Et et sopn̄ maloz illoz scil̄
q̄ in peccatis dormiunt. Vñ. Sur
ge q̄ dormis. *Lacimat̄ ē ih̄c.*

leuit̄ xpc̄ ad humanitatis
sue ostensionē. fleuit ad m̄iam
instructionē. fleuit ad p̄rimoz
cōpassionē. Compassus ē enī plorā
tibz defunctū. et cōpassus ē ipsi de
functo. qd̄ de q̄ere reuersus est

ad miseras n̄as. Et compassus est
etiā miserie n̄re. eo qd̄ om̄s oportet
p̄portam huius miserie sustine. Iustū hel.
etiā intrabunt in eam. *Turbant*

Et turbatio in malo. se ipm̄.
et ē turbatio in bono. Turbatio in ma
lo ē. qñ aliq̄ ex turbatione mouet̄
ad nam. ul̄ ad malū. Vñ. Turbati s̄
et moriunt sic ebri. Et est turbatio
in bono. scil̄ qñ aliq̄ confit̄ de pec
catis suis. et conuertunt̄ ad peniten
tiā. Vñ. Anima mea turbata ē ualde.
Bona etiā confabatione n̄ potest aliq̄
se ipsā turbare. s̄i gr̄a d̄i. S; ipse po
tuit se ipsā turbare. potestate sua
p̄ compassionē. *ligat̄ man̄ et pedes.*

Ligatur hō uinclo pene. et uinclo
culpe. De uinclo culpe nullus potest
soluere nisi solus deus. S; sacerdos
potest solue et ligare a pena com
tante. et subsequente. Et qñ peccator
ligat̄ a celesti curia. uinclo mortis
eternit̄. et sacerdos ul̄ eccl̄ia ligat.
eum uinclo comitantis pene. scilicet
excommunicatione. Et qñ soluit̄ a ce
lesti curia debito mortis et̄ne. liga
t̄ ab eccl̄ia uinclo subsequenter pene.
quod fit. qñ sacerdos iniungit
ei penitentia post excommunicationē.
Et qñ sacerdos ligat̄ eū uinclo cul
pe. nichil ē aliud n̄ qd̄ ostendit eū
ap̄ celestē curiā esse ligatū. *Sicut qd̄a*

Notandū qd̄ qñ festiuitas *languens. p.*
conceptionis dñice. in die uenis sc̄e.
scil̄ in die passionis dñice. occurre
rit. tunc legi hoc eūḡl̄m. qñ hoc
miraculū factū ē. q̄a eo die quo
conceptus ē xpc̄. eo die reuolutis
annis ē passus. Resuscitat̄ enī est

lazarus. in vi. hz. que ē ante illi
sunt dies. quā resurrectionē narra
uerunt illi q̄ interfuerunt in die se
q̄nt. i. in sabbo. scribis et phariseis
qui eo die firmam et certam de
derunt sententiā. de morte eius. ut
q̄cumq; eū cape posset. eū traderet
potestati. Et ideo officiū passionis sue
illo die ecclā incipit. Et tunc reces
sit abethania ubi resuscitatio il
la fuit que ppe iherlm erat. et
secessit in ciuitatē effrem. in sequē
ti epdomada. Et post instantē sa
bbo. scilicet in glā diei dñice. in rami
palmarū uenit iherlm in bethaniā
in domū marie et marthe. ubi ce
lebratū ē magnū conuiuiū. cui
lazarus iam resuscitat⁹ interfuit.
et tunc maria unxit caput eius
et pedes. In sequēti uero die. recep
tū ē cū laudibz et a poplo rex
uocat⁹ cū gaudio magno et pom
pa in iherusalem. Et postea singulis
diebz p̄dicauit ibi. et nocte uixit
ad hospitium suū. ad domū scilicet
marie et marthe usq; ad .s. hz. q̄n
cena celebrata ē. et tunc nocte sequē
ti captus ē. et in die sequēti passus ē.
pp̄hauit dicent. hel.

Prophant boni et pp̄hant ma
li. Item q̄dam mali pp̄hant scientē
et uolentes ut balaam q̄ dixit. E
possiū aliq̄d dicē. n̄ q̄d deus posuit
in ore meo. Quidam ū mali pp̄hāt
neq; scientes neq; uolentes ut cay
phas. q̄ nesciens pp̄hauit. *6.*
um plures emerunt sūmū
sacerdotū a p̄fide romano. p̄ci
ebant sortes. quis eoz p̄ri ammy

ministraret. et q̄s scdo. Vel sorte
exibat. scilicet sorte antiq̄. q̄a dñ
xx. iiii. sūmū sacerdotē facti sūt
ā dauid. p̄ceterunt sortes inter
se. q̄s eoz primo ministraret. et
q̄s scdo. et sic demceps. et scdm
sortē illam antiq̄m. q̄ p̄or erat
in sorte. p̄us ministraret.

Ut sc̄ficarent se ipsos. hel.

Et sc̄ficatio intior. et extior.
Sc̄ficatio extior. ē mundificatio
extior. Vñ. Sc̄fica poplū hodie
cras Sc̄ficatio intior. ē gr̄e ap
positio. Vñ. Añq̄m exires de ue
tre sc̄ficauit te. S. ē sc̄ficatio di.
quē p manifestacionē fit. scilicet
q̄n deus ostendit esse sc̄s. q̄ nō
potest sc̄ficari in se s. in nob.
Vñ. Sc̄ficabor in illis. qui app
ximant m̄. quia sc̄ficetur nō
men tuū. *Ab illo q̄ die.*

Id est a die dñico. q̄ ē ante dñicā
in rami palmarū. in qua die
incipit passio dñi. quia illo die
certa data est sententia de mor
te ei. et ab illo die symm et lau
des. et glā pat. in ecclā tacent
q̄a in illis diebz glām pat̄i n̄
p̄dicauit. *Scient eos conspirasse.*

Et uerum pascha habeant.
i. uerū agnū paschalem. uel p
hoc notat uerū agnū similitudi
nem. q̄a sic agnū paschalē reser
uabat in domo illi. qui uoluit
illum immolare. a .x. die usq;
ad xiiii. diem ad uespam. ita
xp̄s .x. die uenit iherlm que ē q̄
dom⁹ iudeoz. et fuit ibi. usq; ad
xiiii. diem q̄n immolat⁹ ē. vel

ut uerū pascha habeant. i. ue
rū transiunt de uicis ad ui
tutes. *O sanna filio dauid. p.*

O sanna sonat obsecro salua
et ē dictio cōposita. ex osi qd est
obsecro. et anna qd ē salua. et
habet apud hebreos locū invec
tionis. *Glosa.*

Mundus uocat amatores mū
di. et mundus fabrica hui mū
di. uocat mundus. *ut clarificet*

Clarificat deus fili hominis. h.
scdm diuinitatē. et scdm huma
nitatē. et scdm utrumq; et duob;
modis. Clarificat scdm diuinita
tē: p unitatis essentia. Vñ. Clari
fica me pater et cetera. Clarificat p
fide. in gentib; ex uirtute diuini
tatis. Vñ. Exaltabor in gentib; et
exaltabor in terra. Scdm uero hu
manitatē clarificat ē in resurre
ctione. Vñ. Hōdū erat spēs datus.
quia nōdū erat ihc glorifica
tus. Et clarificat ē p miraculoz
opationē. Vñ. Clarificauit. et itē
clarificabo. *Q. amat animam suam*

anima ponit aliquā pōtē eam. h.

p uita. Et aliqñ p anima. Scdm
glosam pma sic potest dici. qui
amat animā. i. qui uult animā
suā amare: p pām: pōtē eā. i. ex
ponat eā afflictionib; ut xpc fe
cit. Vel sic. Qui amat animā suā
.i. uitā corpalem. carnali affectu:
pōtē eā. uitā scilicet etnā. ut fiat sim
plex relatio. Saluifica me ex hac hora.

Post hanc horā scilicet mortē meā
et erit tunc. ex: consecutiuū. Vel
ex: merito huius hore. et tunc ē ex:

Causale. *Hē anima mea tributa ē p.*
humana ppassione. qui ē defectus qda
.i. pena nō culpa. quia xpc nullam
culpam committit uel cōmittit. Et hec hu
mana ppassio dicit. qd p panchēol. ut
p panchēol. et hoc defectu turbat ē
trib; modis. Compassione ut in re
urrectione lazari. qd cōpātebatur
dolentib; mortuū. et de hoc qd ipse la
zarus redibat ad has miseras. Vñ.
Turbauit se ipsum. Et timore. quia
ex humana natā horrebatur mortem.
Vñ. Tristis ē anima mea usq; ad mor
tē. Et. Lepit ihc pauere et cedere. Et
in ipsa passione turbat ē. Vñ. Deus
deus meus respice et cetera.

Hē iudiciū est mundi. hel.

Ite discernūt boni. mūto. Vñ. Ju
dica me deus et discernē. Et discer
nūt hic uoto. Vñ. Hēa cōnūlatio
in celis ē. In fūto erit iudiciū sepa
tionis. in quo sepabunt etia loco.

Exaltat ē xpc *scilicet exaltat* fuero. p.
loco. quia in cruce leuat. Et mūto.
qd scdm corpus meruit immorta
litatē. Scdm animā uero: nichil
tunc meruit. cū a conceptione
habuit plenitudinē omniū donoz.
Et exaltatus ē facto. qd p mortē ei.
exaltatus sum. *Q. a pōtē isaias. 61. h.*

Est quedam pphā que ē p cōmi
nationē. Ut moneris tu et nō uiues.
Et adhuc. iiii. dies & minue subūcet.
qm necessariū ē adimpleri spūalit.
& si nō ad uitā. qd completū ē in
ezechia. qd peccis mortuus ē. et in ui
uitas. qd p peccis occisi sunt. Et est
pphā que p diffinitā sententiā ē.
quam necesse ē omib; modis adim

pleri. et spūalit. et ad lūtam ut h
pphā ysaie. S; notandū qd ē nece
sitas psonē. ut cū inuigret alicui
psonē qd facere n̄ potest. ut hōi uo
lare. et huius modi. Et ē necessitas rei
i. euent. ut si aliq̄s cogeret ad ali
qd malū. n̄ imputaret ei. Et ē neces
sitas facti etiā. q̄n aliq̄s facit. quare
in aliq̄m peccandi necessitatē incur
rit. et de hac necessitate sola. agit
hic. q̄a ipsi iudei fecerunt p subrā
suā. quare in hanc cecitatē dei tisi
sunt. **Q̄n uidit glām dī. hel.**

Uidit moyses glām dī p ima
ginē in rubo. Unde ipse ait. Va
dam et uidebo uisionē hanc. Et
uident scī in p̄senti p̄fide. Vidim
glām ei. In futuro uidebunt facie
ad facie. Uñ. Tunc cognoscām. sicut
et cognitus sum. **In cū.**

Non dicit in dīm. q̄a in dīm crede.
ē ei adhēre p fidem. s; dicit in eum.
i. in hominē illū. scil̄ qd in illo ho

Hmine esset uerbū. **tant' totus.**
huius modi nōia. tant'. talis. et simi
lia. n̄ notant qualitātē. uel q̄ntita
tē. circa dīm s; essentia. **q̄n uidit glām**
glām hominū. i. que habet a deo. dī.
scil̄ quā nos habebim' ab eo. Unde.
fructabunt scī in glā. Et et glā q̄m
habebim' in deo. i. in filio. scil̄ q̄n
glāmur in cruce. et in passione ei.
Uñ. Michi absit autē glār. n̄ in
cruce. Et ē glā dī. quā ipse d's h't.

Uñ. Veniet in glā dī patris. cum
anglīs suis. Ego sū lux mūdi.
Licet pater lumen dicat. n̄ uenit
lumen in mūdū. sed solus filius.
Et licet homines lumina dicant.

n̄ dicunt lumina uenisse in mū
dū. q̄a om̄s nascim' filij n̄e. S; p̄ea
p glām sunt illuminati. et ita
sunt lux. **Q̄ spūit me. hel.**

Spūit dīm. qui n̄ credit in eum.
Uñ. hic. et alibi. Ego honorifico pa
trē meū. et uos inhonorastis me.
Spūit etiā deū. q̄ contumelias in
fert ei. ut membris suis. Uñ. Qui
uos spūit. me spūit. Et qui male
uiuit in p̄teritis delectando. dīm spū
nit. Uñ. Peccator cum uenit in
p̄fundo uicior. contēpnit.

Sermo quē locut' sum. hel.

Loquit' pater generando filium.
Uñ. Semel locutus ē d's. Et loquet'
fili' se ipsum manifestando. Unde.
uerba que locutus sum uobis. sp̄e
et uita sunt. Et loq̄r sp̄e sc̄s cordib;
hominū infundendo fidem xp̄i.
Uñ. Non em̄ uos estis q̄ loquimur.
s; sp̄e patris ur̄i q̄ loquitur in uobis.

Ante dīe festū pasche.

Et si de multo tempe posset dici
ante. tū p̄pe dicit de hoc tempe
instanti. scil̄ in illa hora que tunc
in. x. uel ad uesp̄m. **Venit ei hora.**

Hora illa dī suā. quia n̄. **hel.**

inuitus tractus ē ad passionē. sed
ipse illam sibi constituit. Transim'
de infidelitate ad fidē. Uñ. Transite
ad me om̄s qui concupiscitis me.
Et transim' de mortalitate ad im
mortalitātē. Uñ. Transibo in locū
tabernaculi admirabil'. et hoc tū tran
siuit xp̄s. transiuit etiā de uisibi
litate n̄ra ad inuisibilitatē patris.

Sciens q̄a om̄ia dedit ei.

Scđm diuinitatē genuit eum.

habentē omnia in potestate. Scdm
uero humanitatem dedit ei pater
omnia: quia omnia subiecit sub pe
dibus ei. Et quia hoc uerbum tradi
t. notat ignorantiam et coactionem.
q̄a ille q̄ tradit ignorat qd tradit
et mutuis tradit: ne ita intellige
res de xpo. dicit hic. Sciens. ad re
mouendam ignorantiam et coacti
onem ab eo: dicit. Omnia dedit ei
pater in manu. et cetera. *pōit uestimenta*

Sei dicunt uestimenta xpi. sua.
q̄b̄ ē inductus. Vñ. his omibz tan
qm̄ in dumento uestieris. Et uesti
mentū xpi. dī caro xpi. Vñ. habi
tu inuentus ut homo. *mittit aqm̄
in pelum.*

icit qd deus fudit sangui
nem suū et qd iudei et qd iudas
et qd romani milites. S; alit̄ d̄s.
alit̄ illi. Deus em̄ fudit disposi
tione. Vñ. hoc ē sacramentū ab et̄
no ab scorditū. a deo. Et fudit d̄s
uoluntate. Vñ. Baptismo habeo
baptizari. Et fudit etiā oblatiōe.
Vñ. Oblat̄ ē quia uoluit. Iudei ū
fiderunt eum accusando. Iudas
tradendo. Romani milites: ope p̄
sequendo. *Cepit lauare. hel.*

Lauam̄ aliq̄ p̄ penitentie la
menta. Vñ. lauabo p̄ singlas uoc
tes lectū meū. Et lauamur p̄
baptismū. Vñ. lauamur mun
di estote. Et lauam̄ p̄ martiriū.
Vñ. Ista sunt q̄ uenerunt ex ma
gna tribulatione. et lauerunt so
las suas in sanguine agni. *pedes disci
pulis dicunt pedes dñi. aliter p̄p̄loz.
pedes scōz. Pedes dñi dicunt ca. hel.*

ro ei. Vñ. Celū in sedes ē et t̄ra sca
bellū pedū meoz. Et pedes dñi di
cunt apl̄. qui xpm̄ in se portant.
Vñ. Adorabimus in loco ubi steterūt
pedes ei. Pedes scōz dicunt ū. of
ficiū p̄dicandi. Vñ. Quā speciosi
pedes euāgelizantiū pacē. Et pedes
scōz dicuntur affectiones uel cogita
tiones. Vñ. Excute puluerē de pe
dibus ur̄is. *Cū recubisset iāh. p.*

Ad litterā: sic facienda ē distinc
tio. Cū recubisset iterū: dixit eis.
q̄a p̄mo recubuit: et postea lauit
pedes discipuloz. et postea iterū re
cubuit hec dicens. Distice: sic distin
gue. Cū recubisset: iterū dixit eis.
quia scdm̄ humanā naturā semel
ascendit ad dexterā patris. *Hon ē*

Discipuli dicunt seruū maior. *p.*
seruū. a seruando. ū a seruendo. qd
om̄i creatā facit. q̄a illi obeduit
om̄ia. et q̄a ab et̄na morte seruant.
et q̄a p̄p̄o sanguine redemit eos. Vñ.

Hoc p̄nom̄ demonstratiū scil̄ me: *q̄ misit
me.*
aliq̄ notat natam ut hic et alibi.
Ego scil̄ homo si exaltat̄ fuero. Aliq̄
notat p̄sonā. ut accepit eū q̄ misit me.
Et q̄ uidet me: uidet et patrem.

Recumbens in sinu ihu.

Sinū aliq̄ uocat̄ conscientia. Vnde.
Dño mea in sinu meo conuertet̄. Ali
q̄ uocat̄ loc̄ q̄et̄ et tranquillus. Vnde.
Lazarus mortuus ē et deportat̄ ab
anglīs in sinū abrahe. Et sinus dī
secretū et occultū ut hic. In sinu ihu.
Dedit iude symonis. hel.

Bono bene uitit̄. ut qui corp̄ xpi
digne sumit. Vñ. Qui comedit me:

inuet ppter me. Et malo male: ut
q̄ omiseretur cū fornicaria. Vñ. Qui
adheret meretrici unū corp̄ efficit
cū ea. Malo: bene. q̄ coram utro in
ppa coniuge: causa plis. Vñ. Vñ
reddite debitū uxori vñ.

mandatū nouū do vobis.

Nouū dicit ppter efficiētiā. q̄a in
nouat homines. Vñ. Ecce noua
facio omnia. Et nouū dī ppter ad
ditionē. quia ut in. oī. habet. in
ueti testamēto p̄cipit. diliges am
cū tuū. In nouo sup̄additur dili
ges inimicū tuū. Et benefacite his
qui oderunt uos. Et nouū dī p
pter imutationē. et inuariabilitatē.
quia caritas n̄ excidet. fides eū q̄
sp̄es euacuabunt. Et caritas n̄qm̄.

Adhuc modicū uobiscū sum.

Dñs fuit cū discipulis suis scdm̄
humanitatē aū resurrectionē
corpali p̄sentia: p̄ carnis similitu
dinē. Vñ. Vocabit nōm̄ ei qd̄ int̄
p̄tat nobiscū d̄s. S; p̄ resurrectio
nē fuit cū illis corpali p̄sentia:
S; n̄ carnis similitudine. Vñ. p̄ die
xl. apparet eis. S; nobiscū ē in p̄
sentia: p̄ inhabitantē gl̄am. Vñ. Vo
biscū sū usq; ad consumationē sc̄li.
In futuro nobiscū erit p̄ sp̄em: quia
tunc uidebim̄ eū sicut est.

Et turbet cor ur̄m.

Notandū qd̄ qdam patiuntur
p̄ xpo. i. loco xpi. ut innocentes.
qui idō occisi sunt ut xpc int̄ eos
occideret. Quidā ū ad similitudi
nē xpi. ut ille qui tanqm̄ ouis
ad occisionē ductus ē: ut xpc fuit.
Quidā p̄ ueritate xpi p̄dicanda.

ut ioh̄s qui dixit. Non licet t̄
habere uxore fr̄is tui. Quidam p̄
fide xpi defendenda ut stepha
nus. qm̄ p̄thomaz dī. quia
nullus ante eum p̄ fide xpi
defendenda mortuus ē.

Vado pare uobis locū.

Post calicē passionis fuit quo
eos potauit: subdit consolationē
resurrectionis. ut q̄s ante ter
ruerat p̄tormenta. nunc ut in
fide stabiles sint: p̄ p̄missa alli
ciat. Et notandū qd̄ sicut dualy
de causis doloris de recessu ami
ci n̄r de hoc sc̄lo. tū p̄ carnali
affectu et natali. et dilectione
nobis exhibita. ab eo quo carem̄.
tū p̄ sp̄e subsidij. si necesse habue
rimus et collatione bonorū. qua
fraudamur post modū: sic his
dualy de causis apli dolebant
de morte xpi. Primā q̄ causam
doloris amputat dñs. cū osten
dit se dñm. et ita in morte ū den
nendū. S; uerū resurrecturū.
et uerū cū eis corpali cōu
saturū. S; ubi deberet dicere
ū t̄bet cor ur̄m q̄a sum deus:
dicit. Creditis in dñm. ut et indei
tatis confessione. fidei eorū constan
tiā p̄baret. Et hec coplatiua. scil̄
creditis in dñm. et in me credite:
condicionalit̄ exponenda ē. qd̄
ista int̄h. dicit. Quia si creditis
et ceta. Scdm̄ causam doloris
amputat: cū dicit. In domo pa
tris mei. et ceta. q̄ dicit. Non
fraudabim̄ sp̄e. et p̄missis vo
nis. q̄a p̄te sunt uobis mansio

nes. Notandū q̄a ē turbatio
carnis que ex defectu naturali
carnis ē. Vñ. Sp̄s q̄d p̄m̄ ē ca
ro autē infirma. Et ē turbatio
sp̄s. i. uoluntatis. Vñ. Dñs ēbaure
se ipsū. et iste turbationes. p̄pa
siones sunt. Et ē turbatio cordis ul
mentis. ut q̄n ratio subeumbit.
hanc dñs p̄hibet hic. Nota ordi
nem et sensū uerborū. et facili
erit lectio. Non ēbetur cor ur̄m
de morte mea. q̄a resurgam. et
ita p̄sentia corporali diligam uos.
et diligar a uobis. Q̄d autē resur
recturus sit. p̄bat dicens. se ēē
dñm. q̄d alijs uerbis ostendit dīcē.
Credetis in dñm et cetera. Impossibi
le ē autē dñm de m̄m a morte. Se
q̄nt. Et etiā n̄ debetis ēbari. tam
q̄m frustret̄ sp̄es p̄m̄ p̄missi. q̄a
iam pace sunt uobis mansiones
sc̄dm p̄destinationem. Q̄d autē
pace sunt p̄bat p̄ impossibile.
indirecta rōinatione. q̄a si n̄
essent pace. dixissem uob̄ quia
uado pare uobis locū. Et nota
q̄d in hoc uerbo dixissem. tam
liaritatē quā habuit erga disci
p̄los ostendit. S̄ impossibile est
q̄d uadam pare. q̄a iam sunt
pace. Notandū duplicē esse p̄
pationē. Unam. sc̄dm p̄destina
tionē que a solo deo fit. Aliam
opationis. que fit in tempe. Pri
mā n̄ uadit pare. s̄ sc̄dm. S̄ q̄a
possent dīcē. ergo n̄ recedes ex q̄
pace sunt. subdit q̄d uadū pace
sunt sc̄dm opationē. que scilicet
sc̄dm opationē n̄ fiet n̄ abiero.

p̄fidem em̄ fit hec p̄patione. Vt aū
fides habeat suū meritū. est ne
cessariū ut ego uadam. q̄a fides
n̄ habet meritū de re uisa. et idō
cū abiero. p̄abo uobis locū p̄fidē
de me absente habitam.

Idest si n̄ *Si quomin' dixissem uob.*
p̄destinasset̄ uobis mansionem
q̄d ē inconueniens q̄ntū ad deū.
q̄ om̄ia bona. ante om̄ia tempa
p̄destinauit. tunc in p̄pare. i. p̄
destinare. q̄d it̄m ē inconueniens q̄n
tū ad dñm p̄sentia sit aliq̄d p̄desti
nare.

Suado pare uobis locū. p.
p̄c uadit ad pat̄re. sc̄dm hu
manam natam. In ascensione p̄si
militudinē immortalitatis. et in
passibilitatis. sic pater ē immorta
lis et impassibilis. Et p̄ similitudi
nē inuisibilitatis. Et sc̄dm dīcatem.
uadit p̄ manifestationē. Vñ. Ego ua
do et nemo ex uob̄ interrogat
me quo uadis. q̄a tunc manifeste
appuit illū ēē dñm. Sic et nos ua
dimus ad dñm in p̄sentia p̄fidē. Vnde.
Venite ad me om̄s q̄ laboratis. Et
inuito ibim̄ ad dñm sc̄dm carnem
p̄ similitudinē impassibilitatis et
immortalitatis. et inuisibilitatis.
Vñ. fulgebunt uis̄ sic sol. et cetera.
Et sc̄dm animā qua contemplant̄
mur dñm facie ad faciē. Vñ. Uolo
pater ut ipsi sint tecū. sic ego te
cum sum. *Nescim̄ quo uadis.*

Quidam putant se nescire et sci
unt. Vñ. hic. Et q̄dam putant se sci
re et nesciunt. Vñ dñs de iudeis di
cit. Vt uidentes n̄ uideant. et audi

emulū nō intelligant. Et q̄dam sunt
q̄ nec putant se scire. nec sciunt. Vñ.
Hunc scim⁹ q̄a a deo uenisti magist⁹.
Et q̄dam putant se scire et sciunt ut
ap̄lī q̄ dixerunt. Hunc scim⁹ q̄a scis
om̄ia. *Si cognouissetis me et patrem.*

*Si dicitū ē alibi. cū occideret eos que-
rebant eū. ita dictum ē hic. Si cogno-
uissetis me et patrem utiq; cognouissetis
q̄ dictū ē de male credentibz. Et aū
cognouissetis eū. q̄ dictū ē de bene cre-
dentibz. Non q̄ idē essent bene credē-
tes et male credentes. s; q̄a in eodem
collegio. et de eodem poplō erant. *hēl.*
*Et maneo in eius dilectione.**

*Manere dī pat̄ in filio pp̄t idēntia-
te essentie. scdm̄ diuinā natam. Et pp̄
donorū p̄manentiā. scdm̄ humanā
natam. qm̄ semp̄ habuit ad usum.
ū tñ ad habitū. Vñ. Sup̄ quē uidit
sp̄m̄ descendente et ceta. In om̄ibz ū
creatis. manet p̄ essentia. Vñ. Attingit
a fine usq; ad finē fortē et ceta. In
sc̄is autē manet. p̄ inhabitantē grām.
Vñ. Sup̄ quē repositus sp̄s meus. n̄ sup̄
humilem et q̄cū. *Maiores horū facit.*
d ē maiores hī. Grecoz ē ydioma
q̄ carent ablatiuis. p̄ q̄bz utunt̄ ge-
nitiuis. Maiores horū facit. scil̄ min-
isterio. s; dñs auctoritate et dñio. Et ita
fuit mai⁹ miraculū pet̄. qm̄ dñi. quia
mai⁹ fuit sanare umbra. qm̄ fimbria
uestimentū. *Glosa.**

Autē enī conūsi sunt ad p̄dica-
tionē ap̄lorū qm̄ ad p̄dicationē dñi.
Et ista scil̄ miracula. et p̄dicatio. sunt
opa extiora. Vel de ope extiorū potest
intelligi. scil̄ de grā coopante. quā
facit deus in nobis. s; n̄ sine nobis.

Primo enī d̄s infundit nobis grā-
tiam. et p̄ea mouet animū hōis
motu intiorū. ad diligendū uel ad
contendū. uel hui⁹ modi. ū grē no-
bis infuse. coopatur lib̄m arbit̄-
um. et idō inuenit̄ in sacra sc̄p-
tura quicq; q̄ d̄s remittit nobis
peccā quia infundit nobis grām
qua mouem⁹ ad conuertendū. quicq;
inuenit̄ q̄ nos merem⁹ remissio-
nē peccorū. q̄a lib̄m arbitrium coopā-
tur grē. *Qui habet mandata mea.*

*Quidā nec habent mandata. nec
seruant ea. s; sunt penit̄ infideles.
Vñ. q̄ sine lege peccauerunt. sine
lege p̄bunt. Quidā ū habent mā-
data. s; ū seruant ea. Vñ. Manda-
ta dī transgredimur. pp̄t traditionē
n̄rā. Quidā habent et seruant illi
scil̄ q̄ seruant ea in secreto cordis
sui. Vñ. Maria autē conseruabat
om̄ia uerba hec conferens in corde
suo. *Si quis diligit me.**

*Per hoc q̄ dicit si quis diligit
me. inuit caritatē. et caritatis
ostensionē. q̄ ē mandatorū obser-
uatio. Exhibitio enī op̄is. ostensio ē
caritatis. et ita n̄ debet dīce q̄ car-
itas ē causa discretiōis. p̄mitte
enīq; caritatē. et caritatis ostensio-
nem. *Et ad eū ueniet. hēl.**

Ude mori scōz dicit̄ obit̄. q̄a in
obitu cuiq; sc̄i fit quedam obuia-
tio dī ad animā. et anime ad dñm.
Venit enī deus ad nos in p̄sentī
p̄ fide. Vñ. Ego ueniam et curabo
eum. Et in obitu cuiq; uenit. p̄-
mium largiendo. Vñ. Si in sc̄da
ingilia uenit. Et ueniet in futuro

p cognitionē. Cū uenit fili hominū
putat inuenire fidē. *Pacē reliq̃ uob̃.*

Pacem relinquit deus. et n̄ dat.
ut ē pax maloz. scil̃ flos temporalū.
vñ. Zelauit sup̃ iniquos. pacē peccoz
uidens. Et ē pax quam deus dat. et
n̄ relinquit. scil̃ pax et̃na. quam
dat fidelibz. vñ. Dabit pacē super
pacem. scil̃ pacē et̃nam sup̃ tēpale.
Et ē pax quā dat et relinq̃t. scil̃ pax
bonoz que ē in p̃senti. que et t̃plex
ē. Sit enī pax ad dñm. quā habem̃
qñ obedim̃ ei. vñ. Pacificauit ea
que in celis et que in terra sunt.
Et ē pax ad prīmū. vñ. Pacē ha
bere ad om̃s. et da pacē dñe susti
nentibz te. Et dat pacē ad nos si
dat pacē int̃ carnem et sp̃m. vñ.
Pax multa diligentibz legē tuā.
Et sic in sc̃larz pace. ē quedam ne
cessaria. et coacta. et quedā uolun
taria. ita in ista pace quā dat d̃s.
ē quedā necessaria et coacta. scil̃
illa que ē int̃ carnē et sp̃m. quia
caro semp̃ sub iūuat. Illa ū que ē
int̃ nos et dñm et prīmū. ē uolun
taria. vñ. Pax hominibz bone uo
tatis. *Ego sum uitis et uos palmitē.*

Propt̃ multiplicem similitudi
nē uitis. comparat se ei et ap̃los pal
mitibz. p̃pt̃ identitatē. q̃a eīdē
natē sumus cum illo. vñ. Imma
nuel ē notū ei qd̃ ē nobiscū d̃s.
Et p̃pt̃ coniunctionē. q̃a comune
q̃ sum̃ ei p̃ caritatē. vñ. Manete
in me et ego in uobis. Et p̃pter
humoz duruacionē. q̃a om̃ia q̃cū
q̃ habent bona discip̃l̃: habent
ab eo. q̃a unguentū a capite des

cendit in barbam. et de barba usq̃
in oram uestim̃. et de plenitudine
ei om̃s accipim̃. Et p̃pt̃ fructificatio
nē. dicit se uitē. et illos palmitē. q̃a
de eo accipiunt qd̃ habent. vñ. Qui
credit in me opa que ego facio et ip̃e
faciet. et maiora horz faciet. q̃a plurē
conuersi sunt ad p̃dicationē ap̃loz.
q̃m xpi. Dicit itaq̃ qd̃ ip̃e ē uitis ue
ra. ad differentiā uitis uiciose. q̃a uis
corp̃alis uiciosa d̃r. p̃pt̃ t̃phoe causā.
scil̃ q̃a n̄ facit fructū. uel q̃a facit in
utilem. uel q̃a si bonū facit. tñ p̃uit.
Ita sinagoga d̃r uitis uiciosa. quia n̄
facit fructum. vñ. Uitis aquosa isrl̃.
Et si facit. tñ facit inutilem. vñ. Cū
debuit facē uias. fecit labruscas. Et
si bonū aliqñ facit. illis male uiuen
do de honestauit. vñ. Quom̃ conūsa
es in amaritudine uitis aliene. p̃.

Unguentum mittit et ardet.

Quia in primo futurū ē. dicit ar
det. et n̄ ardebit. vñ. Qui sine lege
uiuit. sine lege p̃bunt. *Ut fructū
plurimū afferatis. h̃.*

Et fructus filioz. et ē fruct̃ opm̃.
fructus filioz duplex ē. Sunt enī fi
lii carnales. vñ. De fructu uentis tu
ponā sup̃ sedē tuā. Et sunt filii sp̃i
ales. scil̃ q̃ ad p̃dicationē ap̃loz. et a
lioz conuersi sunt. vñ. Filii mei q̃s
tñ parturio. fructus opm̃ dicit̃
in fructus bonoz opm̃. et maloz. De
fructibz bonoz d̃r. fructus sp̃s ē pax
patientia et h̃m̃ōz. De fructibz
maloz d̃r. A fructibz eoz cognosce
tis eos. habent itaq̃ quidam fructū
filioz. q̃dam opm̃. Apli autē. habue
runt utrumq̃. et ideo dīc̃ plurimū.

Plurimū enī n̄ t̄m̄ notat numerū:
sed generā multitudinē. quia fru-
ctus filiorū et opm̄ notat.

Non uos me elegistis. idem.

Eligit deus p̄destinando. Vñ. Ele-
gi uos ante mundi constitutionē.
Elegi gl̄am apponendo. Vñ. Donne-
xi. uos elegi. Eligat etiā gl̄am con-
ferendo. Vñ. Elegerunt bonos inua-
sa sua: malos autē foras miserunt.
Posui uos ut eatis. hel.

Confuetudinē dīseret plantatoris
hic seq̄. Primo enī eligit arborem
quā uelit plantare. et postea plan-
tat eam. circa eam fodiendo. et eā
rigando. Illa uero sic diligēt cul-
ta: facit ramos. et flores. postea fru-
ctum. Sic dñs p̄mo eligit quē uult.
deinde confert ei tres p̄ncipales u-
tutes. scilicet fidem. que ē fundamētū
om̄iū uirtutū. que surgūt ab ea
tamq̄ a trunco. qđ notat ibi. ubi
dicit posui uos. Et confert spem. q̄
ē qđ flōr. qđ in flore ē spes fructus. ū
dicit. ut eatis. Postea confert carita-
tē. que q̄nq; uirtū uocat. que ē qđ
fructus. qđ notatur ibi. et fructū
asseratis. Et merito caritas fructū
comparat. qđ caritas semp̄ p̄ficiat. Vñ.
qđ habet dabit ei. Et n̄ deficit. Vñ.
Caritas n̄ excedet. Et reficit. qđ qđ
nunc habem̄ in spe. fruem̄ ipsa in
fione. et cognitione. Vñ. Satiabor
cum apparuerit gl̄a tua.

Et uestrum seruabunt.

Seruare aliqui ponūt p̄p̄t p̄m̄
um seruare. ut sunt p̄cepta. Aliq̄
p̄com̄ seruare. i. insidiari. Vñ hic
habet. Si opa in eis nō fecissem.

Quedam opa fecit in eis. quedā
p̄ eis. quedam corā eis. Opa fecit
in eis. qđ eos sanauit interī. Vñ.
Qui credit in me opa que ego fa-
cio et ipse faciet. P̄ eis fecit mitte-
rē incarnationis. Vñ in passio-
ne dñs dixit. Consumatū ē. scilicet
incarnatio. Coram eis fecit sancta-
tes p̄tiores. Vñ. Si uis uultis crede-
re. *Ule testimonium phibet*
licet xpc esset uitas. uoluit tñ de me.
se et opa sua p̄ testimonium confir-
mare. et ideo sup̄ uidit testi-
monium sēptarū. hic ū testimonium
ū sp̄s sc̄s. et hominū scilicet ap̄lorū.
Et notandū qđ in hac breui clau-
sula agendū inspicientib; inuit
unitas essentie trinitas. in p̄sonis.
P̄ hoc enī qđ dicit. pater inuit
sp̄m̄ sc̄m. P̄ hoc qđ dicit. quē ego
mittam uobis a patre: inuit
se filiū. P̄ hoc qđ dicit qui a patre
p̄cedit: inuit patre. et ita ha-
bem̄ trinitatē in p̄sonis. S; cū di-
cit cū uenit: notat sp̄m̄ sc̄m esse
dñm. qđ sponte uenit ut dñs. n̄ coact.
cū ū dicit mittam: notat se esse dñm.
qđ nullus potest mittere dñm. nisi
sit deus. Et ubi dicit qui a patre
p̄cedit: inuit patre esse dñm. qđ
est eidem nate cū filio et sp̄u sc̄o.
et ita: notat unitas essentie.
Et sciendū qđ sp̄s hic cōm̄dat
ab efficiencia ibi. ubi dicit. pa-
ter quia ipse consolatur in fr̄m̄.
et debiles. Et cōm̄dat a natā: ū
dicit. sp̄m̄ ueritatē. qđ ē eidem
natē: cū patre et filio.
Tristitia impleuit. h.

Est quedam tristitia scilicet carnalis. ut de morte amici. que punitur. Quedam uero iubet ut tristitia per peccata propriis. et per peccata proximorum. Et est quedam tristitia que omnino prohibet. ut tristitia mundi que est de temporalibus. Sed omnis tristitia que implet cor nostrum. id est per quam turbatur ratio. prohibet. Unde. Non turbetur cor uestrum. et hic. Tristitia impleuit cor uestrum. scilicet quia predicauit uobis recessum meum carnalem. Sed non oportet inde tristari. quia mittam uos consolatore spiritum sanctum. **¶** *enim loquitur a semet ipso.*

loquitur spiritus sanctus extrinsecus per predicatores. ut per prophetas. et apostolos. et hominibus. Unde. Os enim domini locutum est. Et loquitur per creaturas mundi. Unde. Per uisibilia mundi. inuisibilia dei potuerunt cognosci. Intra uero loquitur tribus modis. In somniis. sicut ioseph. et daniel. uel per imaginariam uisionem. que fit dormiendo uel uigilando. Et per ingenii applicationem. ut docuit sapientes babilonis et philosophos. Unde. Cum cognouissent dominum. non sic dominum. et cetera. Et loquitur per interiorum inspirationem. que est sine labore. et sine sollicitudine ingenii. ut dauid. Unde. Audiam quod loquitur in me dominus deus. Cum autem uenit. *hel.*

Cum notat causam. non tempus continuationem. quia non tam cito ex quo ueniet faciet hoc. sed ille qui ueniet docebit. et ex hoc quod ueniet docebit. Et notandum quod in hac clausula notatur quod sit ille qui doceat. ubi dicit. Non enim loquetur a semet ipso. ille

spiritus ueritatis. Quid doceat. ubi dicit omnem ueritatem. Et a quo habet quod doceat. ubi dicit. Non enim loquetur a semet ipso. Et de quo erit quod doceat. ubi dicit. Ille me clarificabit quia de me accipiet et annuntiabit uobis. **¶** *Plorabitis et flebitis uos.* *h.*

Ios ploramus pluribus de causis. Ploramus enim de miseria huius mundi. Unde. heu in qua incolatus meus est. Et ploramus per peccata propria. Unde. Lauabo per singulas noctes lectum meum. Et ploramus per peccata proximorum. Unde. Quis dabit capiti meo aquam. et o. m. f. la. et pl. uis pl. mei. **¶** *Si quod petieritis patrem in uo. meo. hoc. fa. h.*

In hoc breui capitulo. ostendit quod debeamus petere. quod facit ibi. ubi dicit. Si quid petieritis. Et ostendit a quo debeamus petere. ubi dicit. patrem. Et quomodo. ubi dicit in nomine meo. Et quibus ubi dicit. uobis. Sunt enim quidam qui petunt. sed non a patre. ut gentiles qui petunt temporalia. ab idolis. Unde. Clamauerunt nec erat qui saluos faceret. Quosdam uero petunt a patre. sed non petunt quod. id est illud quod est uita eterna. ut paulus qui petebat a domino ut remoueret ab eo similitudinem sathane. Cum dominus. Sufficit tibi paulus gratia mea. Et sunt quidam qui petunt a patre. et petunt quod. sed non in nomine filii. id est eo in quo petere debent. Et mater filiorum zebeder. que petebat a domino. ut unus filiorum ad dexteram. et unus ad sinistram sedet in regno suo. quia putabat quod ipse debet sedere in regno in quadam cathedra. et huiusmodi. et ideo non petiit eo in quo debuit. Unde et dominus. Rescripsit quid petatis. Sunt et alii qui petunt a patre. et petunt quod.

et petunt in nomine filii. Et non sibi. Ut sa-
muel qui oravit pro saule. Eui dixit
dominus. Tota die clamas ad me. et ego non
exaudiam te. *Ut gaudium vestrum. p. sit.*

Et gaudium malorum. scilicet flos tem-
poraliu. Unde. Pax pax et non erat pax. Et
est gaudium bonorum in presentia. quod est gau-
dium eternu. Unde. Spe gaudentes. In futuro
erit gaudium plenum. et consummatu. Unde.
Intia in gaudium domini. *Ut dissipamus.*

Quidam dissipant corpore. sicut non metent.
sicut fideles. dissipati sunt in perpetua ecclesia.
propter imminentes persecutiones. Unde.
fideles qui sunt in dissipatione. Et quidam dis-
sipiunt mente. et non corpore. ut heretici.
qui tanquam vulpes sanctorum. diuersas
habent facies. sicut caudas habent liga-
tas. Unde. Inter multos etiam mecum.
Apostoli qui dissipati sunt et mente et corpore.
in passione domini. Unde. Petram pasto-
rem. et dissipant oues. *Data est in omni potest.*

Ido dicit quia data est in potestas omni
carnis. quia in carne et ex carne. ex
hoc quod assumpsit humanam carnem.
Et ei potestas iudicandi. secundum huma-
nam naturam. Et ideo data est ei potestas
omni carnis. quia in carne apparebit
ista potestas. In carne enim iudicabit.
hec locutus est ihesus. heretici.

Ubi dicit hec locutus est ihesus: osten-
dit quoniam hanc orationem fecit. Et ubi
dicit pater uenit hora et cetera.
ostendit quam orationem fecit. Et ubi
dicit clarifica filium tuum: ostendit
quod orauit. *Uenit hora.*

In his duobus uerbis descriptio
passionis breuitur inuenitur. Per hoc
enim quod dicit uenit: inuenit uo-
luntaria sua passionem. per horam.

inuenit esse momentanea et oportu-
nitate. *Claritate quam habui. b.*

Abuit christus secundum humanam
tatem. claritatem resurrectionis.
per predestinationem. quia predestinatum
fuit ab eterno quod haberet clarita-
tem resurrectionis in tempore. Et
habuit dona sancti spiritus ad erogan-
dum. Unde. De plenitudine ei
omnis accepimus. Et habuit peccata ad
tollendum. Unde. Verba delictorum
meorum. scilicet que delicta fuerunt
sua: ad tollendum. Unde. Tunc pec-
cata nostra.

Quidam falsa credunt et fal-
so. ut heretici. quidam uera sed fal-
so. ut illi qui habent fidem non operan-
tem per dilectionem. Unde. fides sine
operibus mortua. Quidam uera et
uere. ut boni. qui credunt et be-
ne operantur per fidem operantem per dilec-
tionem. *Sanctifica eos. glossa. heretici.*

Quedam dantur que dando ami-
tuntur. ut cum dantur temporalia per spiri-
talia. Quedam dantur: ut melius ha-
beantur. ut scientiam. caritatem.
In ueritate. heretici.

Spiritus est ueritas secundum humanam
naturam. Et secundum humanam ideo: quia
impletio omnium promissionum facta
est in eo. Unde. Gratia et ueritas per ipsum
christum facta est. Secundum diuinam ideo:
quia ipse est eadem essentia cum patre.
Unde. Ego sum uia. ueritas. et ui-
ta. *petrus.*

Sanctificat deus trinitas. per ma-
nifestationem. quia non potest in se sancti-
ficari. Unde. Sanctificet nomen tuum. id est
appareat secundum. Sicut christus secundum di-

unitate scilicet eam a patre. quia
scilicet genitum e a patre. ab eterno. Unde.
Quia pater sanctificavit et misit in
mundum. Secundum uero humanitatem sancti-
ficatus e a patre. et a se ipso. et a spiritu
sancto. Unde. priusquam te formarem in utero
matris tue. Alii uero sancti de impiis sunt
sancti. uel de sanctis sanctiores. quod non fuit
in christo. quia non de impio factus e sanctus.
quia ab ipsa conceptione factus e sanctus.
et in sanctitate conceptus. Neque de sancto fa-
ctus e sanctior. quia non potuit melior
fieri quam fuit ab ipsa conceptione.

In qua habuit plenitudinem omnium
donorum. *Gressus e ihesus cum discipulis. ber.*
Hic ostendit locus in quo caput e
dominus. et passio eius incoata. ubi dicit.
Egressus e ihesus. Et ostendit per quem
facta e passio. ubi dicit. Sciebat
autem et iudas. quia per iudam facta e.
Et ostendit a quibus incoata e passio
et consummata. scilicet a iudeis et gen-
tilibus. quod facit ibi dicit. Iudas autem
cum accepisset a pontificibus et phari-
seis ministros. *Ubi erat ortus. p.*

Paradisus uocat locus quam
terrestris. ubi fuit adam. et adhuc
est helias et enoch. Unde. Planta-
uit dominus paradisum uoluptatis.
Et paradisus uocat celum empire-
um. ubi sunt angeli. et sancti dei.
Unde. Portata e anima lazari in
sinum abrahe. id est in locum quietis.
Et paradisus dicit uisio dei. Unde.
hodie mecum eris in paradiso. quod
sic distinguit. hodie mecum eris.
quod e esse in paradiso. quia habere
cognitionem et uisionem dei. est esse
in paradiso.

Quidam dicunt quod mali non ui-
debunt in iudicio. forma serui glo-
rificata. quod falsum e. immo uidebunt.
scilicet hec uisio. non erit ad gloriam. Sic filius
exultat de gloria patris. inimicus dolet.

In trinitate tota sumus omnes tam
boni quam mali. per potentiam. quia
omnia subiecta sunt ei. scilicet in filio su-
mus. unitate nature.

Si in facie cadit. uidetur quod cadit.
Unde. dicit quod heli cecidit retro. et
fractis cervicibus mortuus e. *Abici*

Quidam dicunt dicit ei *aurelianus. p.*

quod petrus hoc faciendo. mortaliter
peccauit. quia fecit primo quod sibi
nollet fieri. Alii dicunt quod non. quia
faciebat ex feruore caritatis. et ideo
feruor et dilectio. eum excusant. ac ri-
minali. et si non auemali. *Regnum meum*
in regnum terrene non est hinc.

Dicit locus in quo regnat rex. et ho-
mines in quibus regnat. et ipsa digni-
tas regni. ita spirituale regnum. dicit
locus beatorum. scilicet empireum celum. ubi dicit
deus regnare. Unde. Ut edatis et bibatis
super mensam meam in regno meo. Et
dicit regnum. ipsi homines in quibus regnat.
Unde. Adueniat regnum tuum. Et ipsa
dignitas dicit regnum. Unde. Menite bene-
dicti patris mei. percipite regnum. id est dig-
nitatem regni. *De uirum crucifixi. p.*

Tres illas horas in quibus christus iudica-
tus e mortui. ante principes sacerdotum. quod
nocte fuit factum. representant. uel.
scilicet. in matutinis. infestis diebus. et
in feriatis diebus. uel. scilicet. Illas uero tres ho-
ras. in quibus iudicatus e mortui in die ante
pilatum. representant tres hore in die.
scilicet. prima. scilicet. ipsa missa. si hora pot

dici. Et illas tres horas quibus pe-
pendit uiuent in cruce. represen-
tat tres hore. scilicet. vi. ix. uespe.

Res habuerunt iudei festiui-
tates principales. scilicet pascha. pente-
costen. illud uero sabbatum quod occurre-
bat in septimana istarum festiuita-
tum. uocabatur sabbatum sabbatorum.

Quorum remissionis peccata.

Solus deus remittit peccata.
i. reatum peccati et penam eternam. Ubi.
Nemo potest dimittere peccata. nisi
solus deus. Sacerdos uero dimittit
reatum quantum ad ostensionem. quia ostendit
esse dimissum. Et dimittit penam
eternam. que debetur peccato mortali. di-
mittit inquam. penam eternam per commu-
tationem. quia mutat illam in penam
temporalem. et de illa pena scilicet
temporalis. potest aliquis relaxare. pro loco
per tempus. et huiusmodi. et hoc per munus
mysterium. Et fauus mellis. bel.

Accipit hic fauus mellis in bono.
et alibi scilicet precepta ueteris testamenti
dulciora super mel et fauum. In le-
uitico accipit in malo. ubi dicit.
Mel et fauus non offeratur super alta-
re meum in propitiu a filiis israel.

Exemplum super iohannem. Incipit super matthiam

Coniugio quod fuit cum esset desponsata.
inter mariam et ioseph. fuit uer-
borum pactio. et animorum consensu.
ut in aliis coniugiis. sed non fuit ibi
diuersorum sexuum commistio. Et primum
ponit. ubi dicit. Cum esset despon-
sata secundum. ubi dicit. Noli timere
accipe mariam coniugem tuam. Ter-
cium. remouet. ubi dicit. Antequam
conuenirent et cetera.

In uero habens. ber.

Non de uirili semine. sed

de proprio suo sanguine. et ideo di-

xit habens. quia non aliunde. Et nollet eam

Nota. ubi. quod adhuc seruabat

innocentem. quod nolebat touchere.

in quo uultus. quod nolebat propa-

lare. in quo propter. quod uolebat oc-

culte dimittere. in quo prudens.

Et commendat hic ioseph. per digni-

tatem. ubi dicit. uir est. per iusti-

ciam. ubi dicit. cum esset iustus.

per pietatem. ubi dicit. nollet eam

traducere. per sapientiam et discre-

tionem. ubi dicit. Noluit occulte

dimittere.

Hoc quod ioseph fuit certus de

castitate uirginis. premebat ad

iusticiam eius. cum enim uir eius esset.

debut eam diligenter custodire.

ne alius ingrederetur ad illam.

In uero habens. h.

In uero non ex uero uel quod ex

ea nascetur. sed dicitur natum.

per certitudinem. uel quia in ea nat-

us ut fiat relatio ad personam. non

natum. *Ecce uero. Glor. p.*

Quod est signum tantum. ut sacramen-

ta legalia. que tantum signa sunt.

et non dona spiritus sancti. ut sacramenta

nouum testamenti. Sacramenta enim

legalia dicuntur que cum lege in-

ceperunt. et cum lege esse desierunt.

ut immolatio. Circumcisio enim

non est legale sacramentum. quia sunt

ante legem. scilicet in tempore abrahe.

sed desierunt esse cum lege. Et non cognouit

Satis certum est quod postquam

christus natus est. postquam ioseph pa-

stores audiunt. postquam magos
uidit. postquam symeon et anna
de eo prophetauit: eam non audet
tangere. Itaque remouet illud se
de quo maior suspicio habet.

Ecce magi ab oriente. hel.

Veritatem quam magi tam cito po-
tuerunt uenire iram. Dicunt quod
dam quod uenerunt super drome-
darios. quod uelocissime currunt.
Alii dicunt quod stella illa eis ap-
paruit ante natiuitatem dominicam.
fere per dimidium annum. et tunc ce-
perunt uenire. et sic uenerunt
xiii. die post natiuitatem.

Et in suum primogenitum. hel.

Notandum quod cum dicitur quod christus
est primogenitus secundum humanam nati-
uitatem: quod hoc nomen primogenitus.
notat ordinem temporis. quia nullus
ante eum. uel post eum natus est ex
beata uirgine. Et notat etiam
dignitatem. que duplex est. scilicet in
conceptione et in resurrectione.
Ipse enim primogenitus hanc digni-
tatem habuit in conceptione: quod
sine peccato conceptus est. Et in re-
surrectione: quia primo ad immor-
talitatem surrexit recipiendo sto-
lam glorificationis. Unde dicitur
primogenitus mortuorum.

Turbatus est et omnis. hel.

Turbatus est aliquis aliquis ex uia.
Unde turbati sunt et mortui sunt.
Aliquis ex timore. Unde. Ipsi uiden-
tes sic ammiratione sunt conturba-
ti sunt. Aliquis ex ignorantia. Unde.
Illi autem turbati et perterriti et cetera.
Et loquitur puer. Glosa.

Per hoc quod tacuit. humanitas
tacuit. quia si certum signum habuissent
diuinitatis. et tunc crederent esse
dominum. illis crede. non esset eis ualde in-
tonum. fides enim non habet meritum: cui
huius ratio. per experimentum. Itaque ad co-
modum tacuit. Et uita doctrine
a uita doctorum. et predicatorum. erat spe-
randa ad eundem. id est ad fugiendum.
Vel uita christi temporalis erat speranda
doctrine future. quia per hoc quod fugerat
reseruauit sibi penam temporalem.
per quam prepaui doctrinam ad eundem
id est ad perficiendum de bono immensi.
Petrus defuncto herode.

Multa ydola egypti. in aduen-
tu dominico conuerunt.

Herodes antipas uocabatur. sub
quo dominus passus est. filius herodis
ascalomitis. et fuit tetrarcha.

Uenit iohannes.

Donatus iohanne a dignitatibus
predicatione. A loco predicationis. a modo
predicandi. a testimonio prophetarum.
a uestitu. a cibo. a dignitate com-
dat. ubi dicit. Uenit iohannes. A predi-
catione: ubi dicit. predicant. A loco:
ubi dicit. in deserto. A modo predican-
di: ubi dicit. penitentiam agite. A
testimonio prophetarum: ubi dicit.
hic est de quo dictum est. A uestitu: ubi
dicit. habebat uestimenta de pilis
camelis. A cibo: ubi dicit. locustas
et mel edebat. *Ego baptizo. li.*

Ignis quod non est signaculum nullum
habet similitudinem cum illa re quam sig-
nat. ut circuli qui sunt signum uini
non habet aliquam similitudinem cum
uino. Sed signum quod est signaculum habet

similitudine cū re qm̄ signat.
sic baptismū h̄t similitudinē cū
penitencia. quia sicut baptismū
mundat corpus extēus: sic peni-
tencia intus animā. remissione
peccatorū conferendo. *Ergo ait de*
Non uidet uerū deo baptizari. p.
qd̄ iohes indigeret mundari. ab
originali peccō. cū sc̄ificat̄ ēēt ex
utero. De eo enī dī. p̄usq̄m te for-
mare in utero noui te. et cetera. et
ideo dicim̄ qd̄ loq̄t̄ hic in p̄sona ge-
neris humani. Vel dicim̄ qd̄ sc̄ifica-
t̄ fuit et mūdāt ab originali peccō
qm̄ ad reatū. n̄ qm̄ ad actū. q̄a
fomes peccati. n̄ omnino extinctus est.
in eo. Mundari ergo uoluit ab ori-
ginali peccō: ita ut ip̄e fomes in eo
extingueret̄. *Debeo.*

Nec dictio debeo. aliq̄n notat
utilitatē. Aliq̄n necessitatē. hic.
indigentiam. *Ecce duc̄ ē ih̄c in des.*
Vbi dicit tunc. ostendit qm̄ fac-
ta ē temptatio. Vbi. in deserto. a q̄
a diabolo. quo ordine. cū ieiuna-
ss̄et. qua occasione. post ea esurir̄t.
ut tēptaret̄ a diabolo.

Temptatio fit dubitando. Vn̄. Tēp-
tauerunt me patres ur̄i. Et fit
p̄ incredulitatē. siue p̄ infidelita-
tē. ul̄ p̄ ignorantia ut discip̄l̄s di-
scat. Et fit manifestando qd̄ facit
deus. P̄ uirtutē. ut temptauit a-
braham. Vel p̄ infirmitatē. ut
tēptauit iudeos. fit enī tēptatio
insidias ponendo. qd̄ facit diabo-
lus. et hoc. t̄q̄ modis. Vel offerē-
do aliqd̄ unde possit mouere. q̄
in tēptauit dñm. Vel p̄ponendo

aliqd̄ unde moueam̄ p̄mit mo-
tibz. s̄ n̄ deicim̄. qm̄ temptat sc̄os.
Vn̄. Temptatio uos n̄ app̄hendat
nisi humana. Vel temptat ut de-
iciat sic malos. Vn̄. H̄e inducat in
tēptationē. uos. *In illis. xl. diebz. Glosa.*

In illo spacio scilicet xl. dierum
aliq̄n comedit. n̄ qd̄ singul̄s diebz. p̄.
comederit. *In om̄i uerbo qd̄ p̄dit.*
erbum aliq̄n accipit p̄ filio
dī. aliq̄n p̄ uerbo sacre scripture.
Aliq̄n p̄ uoluntate dī. aliq̄n p̄ ex-
pletionē. et executionē mandatorū
dī. qm̄ auctoritates sup̄ posuim̄.
Sup̄ p̄mā templi. p̄.

Quabes excedebant murū et
ibi erant deambulatores sacerdo-
tū. que uocabant̄ luricule.
Beati q̄ lugent. hel.

Et luctus aliq̄n uirguo infe-
rior. et hoc. p̄ peccō suo. Vnde.
lauabo p̄ singul̄s noctes lec-
tū meū. Et fit luctus p̄ uir-
guo sup̄iori. id ē p̄ desidio p̄ate.
Vn̄. heu in q̄a nicolac̄ meū p̄
longat̄ ē. Aliq̄n p̄ peccat̄ p̄rimoz.
Vn̄. Quis dabit capiti meo aquam.
Beati q̄ esuriunt. hel.

Quidam nec esuriunt nec si-
tiunt iusticiā. scilicet illi qui tepi-
de agunt in opibz caritatis. Vn̄.
Maus gaudiū ē sup̄ uno pec-
catore. et cetera. Et q̄dam esuriūt
et sitiunt. scilicet sc̄i. q̄ desidiū h̄nt.
s̄ n̄ defectū. Vn̄. In quē desidiū
angl̄ p̄spice. et uñ hic. Sc̄i enī
q̄ sunt in p̄ata desidiū habent.
s̄ n̄ esuriūt nec sitiunt iusticiā
q̄a n̄ habent defectū. *Cū maledixim̄*

Uicit aliqui malū. s. n. male. i.
n. mala intentione. Vñ dñs iu-
dex. Gemina uiparū. Et ali-
qñ bonū. s. n. bene. Vñ uidet. Scī-
m. qā uerax es. Et psecuti uos sūnt.

Cum dicit beati estis cū male-
dixerint uobis hoīes. ostendit
grā psecutionū. Et cū dicit et
cū dicit et dixerint adūsū uos
omne malū mercentes. osten-
dit modos psecutionū. et cum
dicit pp̄t me. causam. Lū diē
gaudete et exultate. ostendit
meritū. Lū mēis uīa copiosa ē
in celis. ostendit p̄mum.

Merces uīa copiosa ē. s.

Ed est copiosam mēde habebi-
tis. qā n. tñ aureā. s. etiā aure-
olam. habent cū qdam hanc
beatitudinē. s. n. habent eam mē-
cedē ut paruuli. Vñ. Stantes
uenites ad aquas. Et qdam hnt
eam. et habent eam mercedē.
s. n. copiosam. ut adulti q n. sunt
martires. Vñ. Vmēusq; reddetur
scdm opa sua. S; martires hnt
mercedē eā. et copiosam. Vñ. Mē-
sua bonā. confertā. & coagratā.
et sup effluentē dabūt mīnū ur̄m.
Vos estis sal t̄re. bel.

Sal h̄t dulcedinē. et aspitatē. et
pmanētā. Sic et p̄dicatores debūt
habē dulcedinē. Vñ. Discite a me
qā mitis sum. Et aspitatē. Vñ.
habete sal in uob. Et pmanētā.
Vñ. Neq; mors neq; uita. et ceta.
pōt nos separe a caritate xp̄i.
Si offeris munus tuum.

ie. iii. gō in dilectione dīta

In dilectione p̄m. i. gō in isto ser-
mone possunt notari. In dilectione
p̄m. p̄m. gō ē n. nocē ei q n. no-
cūt. qd ibi notat. Om̄s q ualeat
fr̄i suo. reus erit iudicio. Scd̄s ē n.
nocē ei q nocūt. qd ibi notat. Ego
autē dico uobis n. resistere malo. Ter-
ci. p̄desse ei q nocūt. qd ibi. diligite
inimicos ur̄os. In dilectione dī p̄m.
gō ē n. contēpne dñm. qd ibi notat.
Non peierabis. Scd̄s ē. bona acti-
ue uite agē pp̄t dñm. qd ibi notat.
Cum facis elemosinā nesciat sin-
istra tua. qd faciat dext̄a tua. Ter-
ci. est bona contemplatiue uite
pp̄t dñm agere. qd ibi notat. Tu autē
cum oraueris. intra in cubicū.
Audistis qā dictū ē anti.

Cum scdm phariseorū iusticiā
in lege tñ phibita mechā op̄is sit.
ipse phibet etiā concupiscētiā
mechē et delibationē faciendi.
S; n. uidet esse sup additio. qā in illis
mandatis habetur. Non concupi-
scēs uxorem p̄m. tui. Dicunt g.
qd sup additio ē. qā p concupiscē-
tiam intellexit. n. tñ concupiscē-
tiam que ē mechā. s. om̄em con-
cupiscētiā. et illam que est furti.
et illam que ē homicidiū. q. d. n.
tñ concupiscētiā quā mechā
phibeo. s. qm̄libet aliā q ē crim-
ualis que prumpit usq; ad deli-
bationē faciendi. et ppositū. Vel
sup additio ē in hoc. qd scil duplex
ē concupiscētia. scil. intior. quando
aliquis delibat et pponit se factū.
Et alia extior. qñ aliquis mittit mē-
tios. et loq̄t cū aliqua. et mittit ei

manifesta. Pharisei autē dicebant
extiorē. tūc ē phibitum. **Si oclis tuis
scandalizat te.**

Quando aliquis uidet pulcrā mulierē
et in ea laudat creatore. q̄ tale fecit eā.
si peccat. vñ. Delectasti me dñe in fac
tura tua. Et si uideat eā. et moueat
p̄mis motibz. peccm ueniale ē. Beati q̄
tenebūt et alioet paruilos ad petra.
p̄misit moyses ad duriciam.

Et p̄missio tplex. Est enī p̄missio
illicitoz que fiunt licita. ex p̄missione
ne. ut coniugia sacerdotum. que fac
ta sunt licita. ex p̄missione aph. lñ.
Vñq; suā uxore habeat. p̄p̄t forni
catione. et ad iungit. hoc dico. scdm p̄
missione. Et est p̄missio uenialū. q̄
n̄ possunt uitari. vñ. Irascimini et no
lite peccare. Et ē p̄missio alicui p̄p̄t.
n̄ qd n̄ sit peccm. s; qd temporal nulla
pena reo imponit qd sustinet. ne
mai peccm. incurtat. **Et iurare oino.**

Qui facit iuramentū de illicitis. statim
ex quo facit incurrit p̄iurū.
.i. p̄p̄t iurati. .i. qd ē malum. Qñ n̄
mutat uoluntate illi rei qd iurauit
itē incurrit p̄iurū. .i. p̄mutationē
sacramenti. qd ē bonū. sic legi qd dō
iurauit mēfice nabal. s; mēcessu abi
gal n̄ mēfecit eū. et n̄ doluit culpa
se tali p̄iurio contraxisse. .i. talem
p̄mutationē sacramenti. Qui n̄ facit iu
ramenti delictis. et aliud in corde
habeat. et aliud in ore. statim ex q̄
iurat p̄iurus ē. Et q̄ habet in animo
qd iurat. qñ mutat uoluntate p̄i
rus ē. **Ho resistere malo.**

alium dī aliqui peccm cui de
beni resistere. vñ. Qui resistit fortis

infide. Aliqn pena. cui resisten
dum ē. si tota ecclia p̄clit. et q̄
rat ad p̄dendū. Vñ et templares
resistunt inimicis fidei. Si uñ una
p̄sona sola querat ad p̄dendū. n̄
debet resistere sed cedere. vñ. Si
uos p̄secuti sunt in unā ciuitate.
in aliam fugite. Aliqn diabolus dī
malū. cui suggerent nob peccā.
debeni resistere. vñ. Vade retro
sathanas. Si n̄ missus fuit ad nō. n̄
debeni resistere. sic nec iob q̄ dixit.
Dñs dedit dñs abstulit. Et malus
ho dī malū. cui peccanti. si ad
nos p̄tineat. debeni resistere. vñ.
Non opposuisti murū p̄ domo
mā. **p̄be illi et alterā. hel.**

Aliqn dat aliqd p̄ actionē. vñ.
Date elemosinā et cetera. Aliqn p̄
causam. vñ. Dediti uos tanqm o
ues escarū. Aliqn p̄ occasionē. vñ.
Lex dedit nob mortē. Aliqn p̄ p̄mi
ssione. vñ. Dedit eos in passionē ig
nominē. Aliqn p̄ sustinētiā. vñ.
Dedi eis regem in ira mea. **Et odio
habebis inimicū tuū.**

Hoc nūq̄m reppit in lege. s; hec
fuit traditio scribarū et phariseoz
qd dictū ē in lege qd deberent p̄se
qui inimicos suos. Et diliget p̄xi
mū tuū. colligebant ex hoc. et odio
habebis inimicū tuū.

Cū facis elemosinā. p.

Opa bona que faciunt multipli
ci fine faciunt. Queda enī faciunt
p̄t fine. .i. xp̄m. q̄ ē finis sup̄m.
ut qñ diligim patre et filios. et
hūmōi. Si diligitis eos q̄ uos di
ligunt quā mēde habebitis.

Quedam uero faciunt contra finem: ut qui faciunt bona propter humanum fauorem. **Uñ.** Videte ne iusticiam uiam faciatis coram hominibus. Quedam faciunt ad finem. scilicet qui propter nos uel propter proximum bona faciunt. et tamen finem istorum operum dirigunt ad superiorem finem. Unde. Luceat lux eterna coram hominibus. Queda faciunt propter superiorem finem. qui finis propter se est appetendus. quia superius est. scilicet qui faciunt bona propter deum tantum. et non propter aliud. **Uñ.** Qui dimiserit uxorem aut filios propter nomen meum. centuplum accipiet. **Cum facis elemosinam.**

Non dicit cum das panem. aut nummum. sed cum facis elemosinam. per hoc notant discretionem et ordinem. iudicatione elemosinarum. et uoluntatem. Multi enim dant bona. qui non faciunt elemosinam. quia non habent discretionem. et rectum ordinem iudicando. quia non misereantur sibi. quod prius debent facere. **Uñ.** Misere anime tue placere deo. Et quia multi dant bona ex rapina et aliena suba. ideo dicit elemosinam. quod idem sonat quod misericordia. Misericordie autem opera. fieri non debent ex aliena miseria.

Ut uideantur ab hominibus.

In captando fauore humano. et quod notant. quia quicquid offert alicui fauor humanum. et placet ei. si non consentit. quod impletur uirum est. et est ueniale peccatum. et iste est pulvis ille quem dominus uult excutere de pedibus predicatorum. Aliqui non appetunt. et offerunt. placet. et si tunc consentit ratio. peccatum est mortale. Aliqui et si offerunt. tamen appetunt

eum. quod tamen est mortale peccatum.

Ad ueniat regnum tuum.

Regnum dei aliqui dicunt regnum potentie. Aliqui regnum gratie. Aliqui regnum glorie. De regno potentie legitur. Regnum tuum regnum omnium sanctorum. De regno gratie. regnum dei inter nos est. De regno glorie. regnum meum non est de hoc mundo. Primum est in omnium creatura. Secundum in presentem ecclesiam. Tercium. in uita eterna. Regnum potentie. aliqui querunt per superbiam. alii per astuciam. Alii per ambitionem. Regnum gratie. solum per penitentiam et confessionem. Per superbiam ille qui est rex. super omnes filios superbie. **Uñ.** Sedebo in monte testamenti et cetera. Imitantur autem illum qui sunt ex parte eius. Per fraudem et astuciam. ut herodes et omnes hypocritae. Per ambitionem. ut filii rebedei. **Uñ.** Dic ut sedeant et cetera. Regnum glorie. per penitentiam et confessionem. ut latro de cruce. **Uñ.** Memoro mei domine dum ueneris. **Liba nos a malo. hel.**

D est apena presentem ut si deficiamus. **Uñ.** Rogauimus pro te ut non deficiat fides tua. Uel a malo. id est a pena in futuro. ut eam non sentiamus. **Uñ.** Absterget deus omnem lacrimam. et cetera. Uel a malo. id est a mortali peccato. ut ei non succubamus. **Uñ.** Non regnet peccatum in uero mortali corpore. Uel de peccato ueniali. ne illud frequenter committamus. **Uñ.** Capite nobis uulpes paruulas. Uel a peccato mortali ne illud inueniamus. **Uñ.** Iherusalem ex nolite peccare. Uel a peccato peccato. ut nobis dimittat. **Uñ.** Dimittite et dimittentur. Uel a presentem ut de illo exeamus. **Uñ.** Exite de medio babilonis. Uel de futuro. ne illud inuidamus. **Uñ.** Erupuit anima mea de morte.

Sup oratione dñca in luca plenū
habet. her. Si enī dimiseris hoībz. p.

Quilibet iustus dimittit peccatū
i. offensam et rancorē animi. Unde.
Dimittite et dimittet vobis. Et pla-
ti dimittunt peccā. p manifestatio-
nē. Uñ. Quoy remiseritis peccā re-
mittunt eis. Solus deus dimittit
culpam. Uñ. Solus deus dimittit
peccata. Cū ieiunatis nolite fieri.

Er hoc qd dicit cum ieiunatis.
tempat rigore ieiunij. qd ieiunū
nrm faciendū ē cū mēpolatione.
Est aut ieiunū ciboy. Vñ. Ieiuna-
uit dñs. xl. diebz. Est et ieiunū car-
narū dehdoy. Uñ. Abstinete uos
a carnalibz dehdys. Et est ieiunū
uidendi dñi. Vñ. Non possunt filij
sponsi ieiunare. qñdū cū illis est
sponsus.

Unguentū qñq; dr amor et grā
spē scī. Vñ. Uñxit te deus deus tu.
Aliqñ hilaritatē conscientie bone.
Unde. Exhilarat faciem in oleo. Ali-
qñ dr iho xpc. de q dr qd fracto
alabastro repleta ē domū ex o-
dore unguenti. **Thesaurū vobis.**

Thesaurū dr pecunia que cong-
gat. et lo ē in quo congregatur. Scdm
utinq; acceptionē. figatur thesaurū
dr. Quia scdm acceptionē pecunie.
dr. Thesaurū desiderab. reddebat more
sapientis. Iuxta similitudinē dr. Bo-
nū homo de bono thesauro pferit bo-
na. Est enī thesaurū bonoy. et est the-
saurū maloy. Thesaurū bonoy ē xpc.
scdm utinq; similitudinē. Scdm si-
militudinē loci. dr. Ipse ē in quo se-
omī thesauri sapie et sciētie absco-

dit. Iuxta similitudinē pecunie.
dr. Simile ē regnū celoy thesau-
ro abscondito in agro. Thesau-
rū maloy duplex est. qā all ē
in pnti. aliū erit in futo. The-
saurū maloy in pnti. est desidū
pecunie. ut manifest glē. ut alicui
carnal concupiscētie. Vñ. Thesau-
rizat et ignorat. Thesaurū ū ma-
loy in futo. erit pena. Vñ. The-
saurizat tñam in die iudicij.
Si fuit oclis tuis simplex.

Est intentio bona. et ē intentio
mala. Mala ē qñ remordet qscie-
tia. ut legit de iudeis qd mēfici-
endo xpm arbitur obsequij
se pstatē dō. Est alia intentio. que
nō est pura. scil qñ parum p mūdo
parum p deo aliqd facit. Vñ. Cū
facit elemosinā nesciat sinistra
qd faciat dexta tua. Et ē quedā
simplex. ū scil nō ē dolus. ut igno-
rantia. i. qñ sine doli et ignorātie
plica. Vñ hic agit. **her.**

Est oclis intior q malus ē. et est
oclis intior q bonus ē. Oclis intior qui
bonus est. est oclis intelligentie.
et mēdie. Uñ. Revela oculos meos
et confidabo. Thesaurū oculi aptio bo-
na ē. Uñ. Et apti sunt oculi eoy. ut
eum agnoscerent. Oculū intior
q malus ē. ē oclis concupiscētie
et inuidie. et hui modi. cū aptio
mala ē. Uñ. de pñis parentibz dic-
tum. Apti sunt oculi eoy. et cogno-
uerunt se ēē nudos. **Verba aut**

Verbū dr aliqñ dr mea nō tñ.
ē scm. i. firmū. Uñ. Seli et tñ tñsi-
bunt. verba aut mea nō tñsibunt.

Et dicit scilicet: quia de sanctis agit. quia de
christo. Unde. Que scripta sunt in lege
moysi et prophetis et psalmis de me.
Et dicit scilicet: quia sanctificat. Unde. Uer-
ba que locutus sum uobis spiritus et
uita sunt. Lata est porta que ducit ad ui-
tam angusta porta: duo attendunt.
quia humilis quia angusta. Ad humiliter.
hec porta dicitur humilis. propter humi-
litate. que precepit. Unde. Discite a me
quia mitis sum et humilis corde.
Angusta propter difficultatem obser-
uationis preceptorum. Unde. hinc. Et por-
tam propter amplitudinem caritatis.
angustam: propter restrictionem precep-
torum que coniunctio uerborum. in-
uincata est. cum porta solet esse ampla
non angusta. **Edificauit domum suam.**
Edificare dicitur et ille qui prepat et or-
dinat edificium: et qui laborat in
edificio. et qui impensas et super-
struit. ad edificium faciendum. Et
ita: dicitur porta timentis edificare:
quia prepat nobis uitam ad bona opera
facienda: ut sic edificet ecclesia.
Unde. Neque qui plantat est aliquid neque
qui rigat: sed qui incrementum dat. Pre-
dicatores si in construendo edifi-
cio laborant. quia predicant ut
unitatem ecclesie construant. Unde.
Ut sapiens architectus funda-
mentum posuit. christus scilicet: hec facta sunt.
quia prepaunt ab eterno. laborant
predicando. et quasi super expensas
tribuit: per ipsum christi sanguinem per ecclesia
conferendo. Unde. Super hanc petram
edificabo ecclesiam meam. **Unde ne**
Multa prohibuit dominus ut fierent ut hic.
que tamen uoluit ut fierent ut hic.

Et multa precepit que tamen noluit ut de
immolatione ysaac. Et quedam permittit
que tamen uoluit fieri: ut libellum repudij.
In tenebras exiit.

Non quod exierit dominus. infra quem omnia: sed ex-
tiores dicuntur ideo: quod qui in illis erunt:
extra uisionem dei erunt. Sic celum super quem
sol lucet. dicitur esse extra eum quia non illum
natur ab eo. **Demonia habentes.**

Non tamen demoniaci uocantur qui
uerantur a demone corporali: sed etiam
spirituali uel hic et alibi. quod eiecit de
maria magdalene septem demonia.

Dicitur filius per creationem. Unde. In eo uiui
sum. mouemur. et sumus. Et **Confite filii.**
dicitur filius per beneficij collationem. Unde. filios
enutruimus. Et per gratie ad optionem. Unde.
Dedit eis potestatem filios dei fieri. Et per
hereditatis consecutionem. Unde. Pueri me
cum sunt in cubili. **In theloneo.**

Ineloneum prope est domus in qua pu-
blica uectigalia colliguntur. **publicam et peccatores.**

Peccatores dicuntur omnes tam per origi-
nali peccato. quam per actuali. Unde. Omnes
peccauerunt. Et per uariantes reputa-
ui omnes peccatores tre. Et peccatores dicuntur
et qui sunt in profundo uiciorum. Unde. Peccator
cum uenit in profundum uiciorum contemnit.
Et illi qui se peccatores confitentur. Unde hic
habetur. **Ubi est opus ualentibus medicis.**

Est medicus corpus. Unde legi. honora
medicum propter necessitatem. Et est medicus
animum. et hoc dupliciter. Est enim medicus
ministerium. ut predicatorum. Unde. Do uobis
potestatem curandi infirmos. Et est
medicus auctoritate. scilicet christus. qui suscepit
ministerium nostre redemptionis. Ipse est enim
samaritanus qui super uulnere curam egit.

Non enim iohes hanc potestatem habebat. ut in eorum coeplatione posset eis peccata dimittere. xpc uero quia hoc poterat et hoc habebat ex natura. cum eis comedebat. **Huiusmodi possunt filii sponsi.**

Non dicit hic uir et maritus quod posset dicere si sponsus. ad designandum nouitatem. Sponsus enim uocat aliquis antiquum conuocatur sponsa in domum eius. Unde ecce noua facio omnia. Et alibi. Nouum faciet dominus super terram. In nouum etiam sponsus commendationem gerit. ut per hoc nomen sponsus quod a spondendo dicitur intelligatur quod xpc uenit in carne ex sola promissione. non ex meritis nostris. Unde. Non ex operibus iusticie que fecimus nos et cetera. et misericordia et ueritas obuiauerunt sibi. Et sponsus dicitur ad commendandam ecclesie incorruptionem et integritatem. Unde. Amica mea. sponsa mea. immaculata mea.

Illuminat omnem hominem.

Solus deus est illuminans. Unde. Illuminat omnem hominem ueniens in hunc mundum. Subditum sunt illuminati. et non illuminantes. plures illuminati. **Hic est mortua puella.**

Quidam dormitant illi scilicet qui incipiunt tepescere in fide. ut apostoli in passione domini. Unde. Oculi eorum guardabant. Quidam uero dormiunt. illi scilicet qui sunt in mortali peccato. et agunt penitentiam de eo. Unde. Surge qui dormis. Quidam uero mortui sunt. de quibus dicitur. Si ne mortuos. sepelire mortuos suos.

Prohibitio et preceptum **Et comina**
Aliquid fit ad cauendum. **ut est.**
et ad implendum. ut non occides. non mechaberis. et huiusmodi. Aliquid ad danda

formam humilitatis ut hic. Aliquid ad manifestationem fidei et meriti. ut de abraham legitur.

Virga aliquis notat **Heq. uirga.** correptionem. Unde. Virga tua. et baculus. Aliquid potestatem et dominationem. Unde. Reges eos in uirga ferrea. Aliquid sustentationem. Unde. dicitur quod iacob adorauit similitudinem uirge ioseph. et ista duo. scilicet super subiectos potestatem habet. et ab eis sustentationem accipit. promittit dominus discipulis suis.

Donec filii hominis ueniat.

Venit dominus in carne. Unde. Veniet dominus et non tardabit. Et uenit ad resurrectionem. Unde. Amen si me uideritis donec dicam. bene. qui uenit in nomine domini. Et uenit in confirmatione scilicet. Unde. Sic ueniet quemadmodum uidistis eum euntem in celum. **Ubi discipulis super magistrum.**

Dominus inuitat discipulos ad patientiam aduersus per seculum exemplum ubi dicitur. Non est discipulus super magistrum. Et inuitat eos per imitationem persecutorum. ubi dicitur. Ameniam possunt occidere. Et per potestatem domini. ubi dicitur. Timete eum qui potest animam et corpus perdere. et mittere in gehennam. Et per prudentiam ubi dicitur. Nonne duo passeret. Et per primum donorum. ubi dicitur. Omnis qui confitebitur me coram hominibus. et ego confitebor eum coram patre meo. **Et uir ex eis non cadit.**

Obiectio est hic contra hoc quod dicitur. quod dominus curam habet de his minimis. quod uerum est. quia de his

habet curā. i. prudentiā. S; n; h; de his curā dando eis aliqua pcep-
ta uiuendi et huiusmodi. *qui amat
patrem aut matrem.*

Perfecti actui. sunt placi. Sig-
nū perfectionis eorum ē ponere animā
pous; si necesse erit. Vñ. Nolite
timere eos q; occidunt corp; et ali-
bi. Maiore dilectione nemo habet
ut animā suā ponat q; p ami-
cis suis. Perfecti contemplatiui sunt
claustrales. et huiusmodi. Signū
perfectionis illorum ē. omnia relinquere
ppter dñm. Vñ. Nolite arbitri q; uē-
ni pacē mtrē. et ē. Et omnis q; reli-
querit patrē. aut matrē aut fili-
os aut agros. et ē. Actui imperfec-
ti sunt coniugati. et huiusmodi. q;
n; tenent collē crucē mortificando
carnē. s; tenent collē crucē. cōpan-
endo proximis. Tollit enī crux duo-
bz modis. scilicet mortificatione carnis.
q; tenent facē. tam perfecti actui. qm
perfecti contemplatiui. Vñ hic et alibi.
Q; n; accipit crucē suā. n; ē me digni.
Et carnē suā crucifixerūt cū uicij
et concupiscentijs. Tollit crux cōpa-
ssione proximis. q; tenet facē tam p-
fectus qm imperfectus. Vñ. Q; infirmus
et ego n; infirmior. Imperfecti si acti-
ui tenent facē opa misericordie. S; qm
perfectorum actiuorum. q;da sunt diuites.
q;da pauperes. ostendit q; diuites de-
beant facē. ibi. Q; recipit uol; me
recipit. Q;da pauperes. ibi. Q;cuq; po-
tū dedit calicē aque frigide tantū.
Et qmuis aliquis alit; euemat. scilicet
q; actui perfecti oīa reliquat; et huiusmodi.
tū ista ut dicta sūt. tenent facere.

qui n; accipit crucē suā.

Ad q; signandum: an p;pm. deponat;
ut p hoc notet q; sic pcellit alios ordi-
ne et dignitate: ita debet eos pcellere
caritate. et proximi compassionē. *qui
italis aliquis dicitur amat patrē.*

Affectio pietatis. Vñ. Q; suorum curā non
habet. et maxime domesticorum: fide ne-
gavit. Aliqñ op; pietatis. Vñ. Pietas que
habet pmissionē uite que nūc ē et future.
Et aliquis cult; dñi que theotēbia dñi. cui
contra ē ydolatria que impietas dñi.
Vñ. Omēm impietate abiciētes.

Suspicio fuit dñe ad t;bas de iohē.
in iohē scdm hanc glosam. S; S; notan-
dum q; alia ē suspicio infidelitatis.
ut in iudeis fuit. alia tarditatis ut in
petro. alia pietatis ut in iohē. Vñ hic.
qui n; ignorans suspicatus ē ut pote q;
omnis articulos fidei nouat: s; post ex-
pietate in aduinationē ascendit.

Et uolenti rapiunt illud.

Violentia aliquis notat fortitudinē.
inferentis uolentia. et constantia.
et rei aliene usurpationē. et iniuriā
possessionis. hic u; notat. rei alt; pmissē.
usurpationē. q; beatitudo etna iude-
is pmissa fuit. sed gentes susceperūt
illam. *Summis ē pueris.*

Hoc notū puer aliquis accipit in
bono. aliquis in malo. Qñ accipit in bo-
no: notat p;ritatē. Vñ. Puer meus quē
elegi. Aliqñ innocentia. Vñ. Nolite pue-
ri effici sensib; sed malicia paruuli
estote. Aliqñ notat seruitutem. Vñ.
Pueri mei mecū sunt in cubili. Ali-
qñ humilitatē. Vñ. Huius efficiamini
sic paruuli. n; intrabitis in regnū
celorum. Qñ in malo: notat simplicitatē.

que etiā a monachis stulticia pallia
to noīe incupat. Vñ. pueri nūquid
pūlūtarū habent. **Sedentibz.**

5
essio aliqñ notat doctrinam. Vñ.
Incathedra pestilentie n̄ sedet. qđ bñ
conuenit pph̄is q̄ iudeis p̄dicabant.
Aliqñ notat humilitatē. Vñ. Surge
p̄qm̄ sedet. qđ itē bñ conuenit pph̄is
qui affligebant se p̄ peccis iudeorū. Vñ.
Int̄ uestiblm̄ et altare. plorabant sa
cerdotes. **Ue tibi corozaim.**

a
Ad exaggerationē culpe eorū. ostē
dit hic tā grāa peccorū. scil̄ malos. pe
iores. pessimos. Mali fuerunt. q̄ nec
p̄dicatores audierunt. nec ipsam ue
ritatē receperunt. ut gentiles. Vñ. Cū
cognouissent dñm̄. n̄ sic dñm̄. Peiores
fuerunt illi. q̄ ueritatē cognouerūt.
et eā n̄ receperūt. ut patres istorū. p̄
q̄bz dictū ē. **Lecinum** uobis et fā
tastis. Pessimi fuerunt illi. q̄ n̄ tñ
ueritatē cognitā n̄ receperunt. sed
etiā p̄dicatores ueritatis. contume
līs affectorunt. Vñ. Uenit iohes. neq;
manducans neq; bibens. et dicunt
demoniū habet. et tales fuerūt isti.

Uñ ē confitent̄ **Remiss̄** erit.
p̄ccata sua ex coactione. ul̄ ex despa
tione. siue ex timore pene. agunt
penitentia. et n̄ agunt penitentia.
quia qñ inuiti confitent̄. Ex coactio
ne ul̄ desparatione agunt impenitē
tia. q̄a sunt similes iude. q̄ dixit.
Peccavi. t̄dens sangūē iustū. Ex ti
more pene. q̄ dicunt. **Lraumus**
a uia iustit̄. Sunt itē alij q̄ agūt
penitentia. et n̄ agunt penitentia.
illi scil̄ q̄ spontaneē n̄t̄ penitent
et n̄ ope extiorū. et isti agunt peni

tentia. s̄ n̄ in me et cilicio. Tales
erant illi q̄bz petrus ait. si r̄s ager
penitentia. et baptizet̄ unq̄sq; uirū.
Quidam s̄ agunt penitentia. n̄ tñ
in cinere et cilicio. i. op̄is extioris
exhibitione. de q̄bz hic facit mentio
nē. Vñ. **Confiteor t̄ pat̄.**

Dñs responderet aliqñ oīom̄. Vñ.
Non ē tibi cur qđ soror mea reli
quit me. Et dñs respondit. Mar
tha martha sollicita ē. Aliqñ co
gitationū. et tacite obiectionū. Vñ.
Symon. hic si esset ppha. Cui res
pondit dñs. Symon habeo t̄ aliqđ
dice. Aliqñ petitionū. Vñ. Adhuc lo
q̄ntē te. dicam ecce assum. **In Glosa.**

Est exaltatio indignitate. q̄ bo
nā ē. et exaltatio in superbia que
mala ē. et ē exaltio cognitionis.
Vñ. legit̄ qđ ap̄ls rap̄ ē usq; ad
t̄cum celum. **Om̄ia in t̄bita s̄.**

Doc noīe om̄ia aliqñ intelligū
tur illa que p̄tinent ad diuinā
essentiā. Vñ. Om̄ia mea tua sunt.
Aliqñ p̄ om̄ia intelligunt̄ electi.
et p̄destinati. Vñ. Om̄ia traham ad
me. Aliqñ rerū uniuersitat̄. Vñ. Oīa
p̄ ipsū facta sunt. **Uñ meū leue.**

Est oī malicie. Vñ. Sup̄ talen
tū plūbi sedet iniquitas. Et ē oī
iusticie et collectio iustit̄. Vñ. In po
plō graui laudabo te. Et ē oī
legalis obseruantie. Vñ. Nolite no
bis imponē iugū qđ neq; patres
n̄r̄i neq; nos portare potuim̄.
Discipuli esurientes.

Esuriet aliqñ ē ex necessitate.
sic fuit in dauid. qñ comedit pa

nes ppositionis. Aliqñ ex sola uolū
tate sic dñs esurire. Vñ. Esurui
et dedisti m̄ manducare. et cū ieru
nasset. xl. dieb; post esurire.

Omne peccm et blaffia.

Pecm̄ in spm̄ sc̄m̄ diuidit̄ in ob
stinatōe et uicatis impugnatō
ne. Obstinatio ū. in despationem.
et p̄sumptionē. q̄a p̄sumptio emol
lit bonitatē dī. Despatio. extenuat.
s; de his ūst̄ hic m̄tio. s; de impug
natione uicatis. que ē alia sp̄et pec
cati in spm̄ sc̄m̄. exponit̄ loc̄ iste.
que similis diuidit̄ in duas sp̄es.
scil̄ in diuisione uicatis. et odiū
firmitatis. q̄ eū uicatis ecclie sci
ent̄ scindit̄. disp̄git cū diab̄lo.

Genatio mala et adul̄ta.

Icūt ē corpale adul̄tū. ita
sp̄uale. Adul̄tāt̄ em̄ qñq; aliqua
ex infirmitate carnis. ut illa que
dephensa fuit in adul̄tio. Qñq; ex
necessitate. uel coactione. uel timo
re. uel paup̄tate et huius modi. ut
berſabee. Qñq; ex iniquitate. scil̄ qñ
unū h̄c odio. Similis ē in sp̄uali
adul̄tio. q̄a qdam adul̄tant̄. i. rece
dunt a deo peccando p̄ infirmita
tē carnis. Et qdam peccando p̄ con
suetudinē que necessitat̄ d̄r. Quidā
uero ex iniquitate et malicia. scil̄
modi mali. sunt genatio p̄ua et
adul̄ta. tales sunt isti. q̄a ū tantū
peccant p̄ infirmitatē et p̄ consue
tudinē. s; p̄ iniquitatē. Let̄ uero ab
his. et si sunt genatio adul̄ta. non
tamen praua. *Exut q̄ seminat.*

*exut seminat auctoritate ḡm̄
insinuando. Vñ. Ego sum uicis*

et pater meus agricola ē. Predicatores
seminant ministerio. Vñ. Dissemnaba
tur uerbum dī p̄ uniuersam regionē.
Et diabolus seminat. Vñ. Uenit inimic̄
et sup̄ seminauit zizania. Xpc̄ seminat
auctoritate et dñs. Vñ. Exut q̄ seminat
semen suū. *Q̄ habet dabi ei.*

Orandū qd̄ n̄a dicunt̄ que habent̄
a nobis et ū ab aliis. Talia uident̄ esse
natalia. qd̄ ea scil̄ habent̄ a nobis. Sed
ḡntia dant̄ nobis q̄ aliena. Ne ḡ ui
detur qd̄ natalia essent a nobis. ita
qd̄ ū a deo. data. dicit̄ q̄ h̄c fide qd̄ est
gratitū. dabit̄ ei intelligentia qd̄ ē
natale. cū econūso uidet̄ debet̄ dici.
ut p̄ hoc ostendat̄ qd̄ ū tantū ḡntia
sunt nobis a deo. s; etiā natalia.
Q̄ seminat se uiam.

Aliqñ inuenit̄ qd̄ diabolus mittat̄
p̄ qd̄ derogatur ei potencie. Vñ. In
missiones p̄ anglos malos. Aliqñ inue
nit̄ qd̄ uenit̄. p̄ qd̄ uocat̄ uoluntas ei
peissima et magnitudo malicie.
Continuo scandalizant̄.

Quidam sunt q̄ nullo in scandali
zari possunt. Vñ. Neq; mors neq; uita
potit̄ me separe a caritate xpi. Alij
sunt q̄ scandalizant̄. s; p̄ri sustinent
flagella. et multas tribulationes. ut il
li qui deficiunt a fide in ip̄is torm̄
tis. Et sunt qdam q̄ ū possunt susti
nere torm̄ta. sed in ip̄is torm̄tis defici
unt. et p̄mo impet̄. ut pet̄. q̄ ad
noctē ancille negauit̄. Cū aū dormi

Quidam plati sunt homines.
dormiunt. qñ ignorantes ū instruiunt.
Vñ. Paruuli penerunt panē. et nō
erat q̄ frangeret eis. Et dormiunt. qñ
peccantes ū arguunt. Vñ. Canes

muti si ualentes latrare. Et dormi-
unt qui male uiuunt. Vñ. Que dicunt
facite. que autē faciunt facere nolite.
Simile ē regni celoz gno sinapis.
Sicut quod nascitur in agro sustentat
corpus humanū. et quod nascitur in orto.
et quod conficitur in domo. ita doctrina
euēgelica. i. spūalis relectio in tēpore consistit.
que quod seminat in agro. i. in mundo. i.
in fide. que quod nascitur in orto. i. in corde
humano. in caritate. que quod conficitur
in domo. i. consistit in facto.

Thesauri absconditi.

Thesauri absconditi ppter incapa-
citatē auditoroz. Vñ. Multa habeo uobis
dicere. si uis potestis potare in. Et ppter dis-
crecionē maloz. Vñ. Nolite dare scē-
tis canibz. neqz margaritis ante porcos.
hominū negotiatori.

Est mala negotiatio quā nō approbat dñs.
Vñ. Non cognoui negotiatores. Et est
bona negotiatio quā approbat deus.
Vñ. hō quidam pēgre pliciscens. et cetera.
Aplī uero et ceteri pdicatores. sunt negoci-
atores ministerio. Vñ. Negociamini
in dum uenit. Et dñs dicit negotia-
tor magis quā alius. quia negotium
dicitur quod negans oculū quod ē labor. et
dñs plus omnibz laboratur. quia suscepit
propter miseria nra. ut nobis conferret
beattudinē suā. Et paupertatē nram.
ut nobis impenderet diuitias suas. Vñ.
Uere langores nros ipse tulit et dolo-
res nros. *Propter herodiade. p.*

Iosephus dicit quod ista herodias.
fuit filia aristoboli. filii herodis mag-
ni. quē aristobolum ipse herodes pater
suū interfecit. et dicit quod iste abstulit
eā philippo. et quod ipse herodes habuit

prī filiam arethe regis.

Die autē natalis herodis.

Est dies natalis maloz cū nascitur
in hanc lucē. et uitā mortalem.
quā incipiunt uiuere mundo. et
idō tunc celebratur natalis eoz. Na-
talis dies bonoz. ē in obitu eoz
quā tunc moriuntur mundo. et inci-
piunt uiuere deo. et idō natalis
eoz tunc celebratur. S. si queratur qua
de causa natiuitas dñi celebratur
et iohannis baptiste. dicimus quā idō
natiuitas dñi celebratur. quā uitam et
salutē dedit mundo. et quā natus est
immunus a peccato. Natiuitas bea-
ti iohis idō colitur. quā nascendo dñm
pēcucurrit. Quod autē natiuitas beate
uiginis celebratur. de nouo addita ē.
quā ipsa fuit causa nre salutis.
hōra pater. hel.

Aut honor aliqui uerbo tenetur.
Vñ. Populus hic labijs meis honorat.
Aliquid ostensione extior. Vñ. Corā
cano capite consurge. Aliquid opū
exhibitione. Vñ. honora patre tuū.
omnis plantatio. hel.

Plantat dñs auctoritate. Vñ. Ego
sum uitis. et pater meus agricola ē.
Plantat homo ministerio. Unde.
Ego plantam apollo rigauit et
cetera. *Grās agens fregit. is.*

Languis aliqui ad apiendum.
Vñ. Paruuli pederunt panē. et
nō erat quod frangeret illis. Et sanguis
aliqui ad humiliandū. Vñ. fracto
alabastrō. fudit super caput ei. Et
sanguis aliqui ad distribuendū.
Vñ. Panis quē sanguis nōne be-
nedictionis ē. Et sanguis aliqui

ad conterendū. Vñ. Tu confregi
sti capita capita draconis.

Tollat crucē suā. her.

Quidam imponitur crux.
qñ tollunt eam. ut symon. q
portauit crucem in angaria. A
lii tollunt eam. s; n secunt xpm.
Alii tollunt et secunt xpm. scil
q ex caritate hoc faciunt.

Saluam facere. ioh.

Est salus maloz in p'senti. Vñ.
Homines et iumenta saluabit d.
Et est salus bonoz in p'senti. Vñ.
Hon ex opib; iusticie que fecimus
nos. Et in futuro. etna beatitudo. Vñ
hic. *Ho putat filiu. glosa.*

Usqñ speramus aliqd p suspicio
ne. Hos speramus qd ipse esset redēp
tus isti. Aliqñ p fidem. Vñ. Cū ue
nerit fili hominis putas inueniet
fidem sup tram. Aliqñ p ammira
tionē. Vñ. Tu es qui uentus es.

Resplendunt facies. hel.

Modis conuincat inuigilatio
ne. qā a loco ibi. in monte. A m. ibi
resplendunt facies ei. A testib; ibi.
Apparuerunt cum eo moyses et
helias. A testib; uiuoz. et a testib;
mortuoz. A tota tūitate. Cōmōat
etia xpm p substantiā ibi. fili mē
p generationē. ibi. in quo m cōpla
cunt. Talem enī genuit. q in mul
lo sibi displicuit. Et cōmōat eum
p pōicationē. ibi. ipsum audite.

Ex p incredulitatē. hel.

Heredulitas Aliqñ puenit ex
ignorantia. Vñ. O stult; et tardi
cor ad credendū. Aliqñ ex infir
mitate. Vñ. Modice fidi. quare du

bitasti. Aliqñ ex contemptu. Vñ. Benatio
incredula. *Sic grano sinapis.*

U grano sinapis. Cōmōat humilitatē
fidi. feruorē caritatis. adūsoz patientiā.

Sunt iustificantes se. ut pharisei. q
iusticiā suā uolentes statuere. iusticie

*Sup. xxi.
iustis qñ her.*

dei n sunt subiecti. Et sunt iusti iusti
ficati. i. ex peccatorib; facti iusti. Vñ.
Ut iustificati gñā ipsi. heredes simi
scdm spē uite etne. Et sunt iusti qñ
peccauerunt. et tepide agunt. Et sūt
iusti pfecti. q sctificati sunt ex utero.
Ut iohes. jeremias.

Corripe eū ite

Est correptio ex amici uoto. et ipm. p.

que ponet ad quēlibet. qlibet enim
amicus tenet corripe amicu. Prela
tū ex officio tenet corripe subditū.
int se et ipsum solū. si ab ipso solo
peccatū ei sciat. et si eū n audit. adhi
beat secū duos testes. et si eos n audie
rit. et crim ppare n potit. et notoriū
n fuerit. dimittat eū. Et si notoriū
fuit. ul possit eū conuincere testib;. ul
confessus fuit. dicat eccle. Si u crimē
subditi notū sit alijs. et plac possit
habere testes ad conuincendū. et nolu
erit corrip. ponat eos et dāpnat
eū. Subdit u potest corripe platum.
sed n tenet. Solus solū. si solus sciat.
Et si habuit testes. potit eū accusare
et licet ei. sed n tenetur. *Qm moyses*

Est pceptū qd tenem ad duriciā. h.
face. Et consiliū pfectoz. ut uende oīa
que habes. et ueni sequere me. Et est
concessio ut coniugium. qd esset mor
tale peccatū. n concedet. Et est pmissio
ut diuortiu. qd ē peccm sed in lege p
mittēbat. ne delictū fieret. Et est qdā
pmissio. que peccm n ē. ut coniugiu.

Unusquisque suam habeat. propter fornicationem. et est promissio que est veniale peccatum. id est non prohibito. Unde Iheronimus. et nolite peccare. et est promissio que est mortale peccatum. id est sustinentia. scilicet quando nulla irroga est pena. pro alio mortali peccato. ut culpa maior deumetur. Unde hoc promissum moyses ad duriciam cordis vestri. Sunt et

Et continentia necessaria. *nuchi. hel.* et est simulatoria. et est voluntaria. prima non habet meritum. secunda habet peccatum. Tercia meritum. ut quidam qui habent divitias. et non amant eas. Unde. Divicie si affluant nolite cor apponere. et sunt qui amant et non habent. Unde hic. et alibi. Divites eguerunt. et esurierunt. et sunt eas habentes et voluntate. et non possessione. Unde. Quodam erat dives. qui induebat purpura. *tercia. vi. uero. gen. hel.*

Egressus domini aliquando notat eternam generationem. Unde. Exiit apud et venit in mundum. Aliquando manifestationem. Unde. Legit et in salutem populi tui. Aliquando incarnationem. Unde. Exiit qui seminat seminare seminem suum. *potestis bibere cal.*

Passio compatitur calicem. in quo mensura est potestatis. et hoc propter tantum. scilicet propter voluntatem. quia si potestatis cito transiret. ita passio respectu vite eterne. Unde. Non sunt condigne passionem huius temporis ad futuram gloriam que revelabitur in nobis. et compatitur propter mensuram. quia si potestatis mensuratur cum vase illo. qui dicitur calix vite communis. et ita et deus dat nobis passionem. secundum hoc quod possumus pati. Unde. fidelis deus qui non patietur vos temptari super id quod potestis. et compatitur propter voluntatem et delectationem quam habet qui pro christo patitur. Unde. Baptismo habeo baptizari. et

ador usqueque perficiat. *ite in castellum.* *itum vocat castellum. quia munitione fuit. vel quia fuit contra dominum in*

Iudendo ei. *filium subiugali.* *H*oc nomen subiugalis. in greco. siue in eadem voce. siue in diuersa. nomen est asine. Asinus autem dicitur a sedendo. quia huic animali primum insedit homo. sed forsitan apud grecos subiugalis idem dicitur. quia hoc animal primum fuit subiugo et domino hominis. *Osanna*

Ordo. dicens filio *filio dauid.* *dauid.* ut sit dominus castus. Quidam tamen dicunt sic. o fili dauid. ut sit vocatus castus. osanna id est salua obsecro. *Benedictus qui venit. hel.*

Alii benedicendi veniunt in mundum. omnes enim nascuntur filii iure. sed ille solus venit benedictus. *ite. Osanna filio dauid.*

In hac serie commendat christum. secundum humanam naturam. et secundum divinam. In primo osanna. secundum divinam naturam. In secundo. secundum humanam. et hoc multipliciter. quia in genere nobilitate. ibi. filio dauid. In peccati immunitate. ibi. benedictus qui venit. In glorie maiestate. ibi. osanna in excelsis. *Glosa.*

Edificat dominus auctoritate. Unde. Simile est regnum celorum. et sicut peritiam. Apli ministerio. Unde. ut sapiens archi. fundameta posui. et cetera. Sacerdotes et pharisei. opinione. Unde. Iudicia sua volentes statuere. iusticie dei non sunt subiecti. *Humilis* et carnali coniugio ad nuptias facta sunt. scilicet sponsalia. animorum consensus. et ductio sponse in domum

mariti. et collocatio uxoris. in chala-
lamū uiri. Ita in spūali coniugio
diuine natē et humane. in unitate
p̄sone in xp̄o coniuncte. q̄i sponsalia
p̄cesserunt. añ aduentū dñi. q̄ndo
predixerunt p̄ph̄e incarnationē
xp̄i. Vñ. Sic sponsam alligauit in
mittā. Traductio in domū uiri fuit
q̄n diuinitas unita fuit humane
natē in uero beate uirginis. Vñ. Tam
q̄m sponsus dñs p̄cedens de thala-
mo suo. collocatio in chalamū uiri
fuit. ascensio in celū. ubi nata ūbo
unita. gl̄ificata d̄f̄ecit. Vñ. Et uos
similes hōibz expectantibz dñm su-
um q̄i reuertat̄ a nuptiis. *et uos*

icut sup̄i instruit discipulos. p̄
vñ. gen̄a beatitudinū. ita inue-
nit hic in sēbas et phariseos. notant̄
in eis. Vñ. gen̄a peccōz. p̄ vñ. ue.
He enī cōm̄nationē pene et̄ne in
facia sp̄ita notat. In p̄mo ue. rep̄-
hendit p̄uā doctrinā eoz. In sc̄do.
gulositatē. In uñ. inuidiā. In uñ.
fallitatē eoz. In q̄nto. auariciam.
In vñ. ostentationē. In vñ. simula-
tionē. in opibz p̄nētibz ad se. In
vñ. simulationē in opibz que p̄-
ueniunt ad p̄mū. *Et q̄m inuidia*

Uia gen̄a fidelū q̄ in ecclesia s̄t
hic notant̄. Per hoc enī q̄ dicit̄
q̄ in iudea sunt fugiant ad mōtes
notat̄ imperfectos. P̄ hoc q̄ dicit̄ q̄ in
tecto. notat̄ cōtemplatiuos. P̄ hoc q̄
dicit̄ in agro. platol. *Et erit thula*
Et minor p̄secutio. que ē in cor-
p̄. Vñ. Nolite timē eos q̄ occidunt
corp̄. Et est maior. scil̄ q̄i sensuali

tas que ē inferior pars anime. p̄sentit.
Vñ. Tristis ē aīa mea usq; ad mortē.
Et ē p̄secutio in aīa. q̄n iō ducit̄ in er-
rorem. ut cū putat bonū malū. et equū.
Vñ. Ve illis q̄ dicunt bonū. malum.

Itas dicit̄ aduen-
t̄ ad iudiciū. p̄p̄t̄ in nouationē. q̄a oīa
tunc renouabunt̄. Vñ. Ecce noua facio
oīa. Et p̄p̄t̄ seruit̄ caritatis. Vñ. Uir-
dñs cui ignis ē in syon. et cammū in iher̄.
Et p̄p̄t̄ fructificationē. Vñ. Uementes
aī uement̄ cū exultatione. portan-
tes por̄ manipulos suos. Et p̄p̄t̄ mani-
festationē. Vñ. Tunc manifesta erūt
abscondita cordis nr̄i. *Uilalate ei.*

Vigilat dñs p̄seruando cōfessiones
singlōz. Vñ. Vigilam uigilantē ego
uideo. Vigilat hō ne cadat. Vñ. Vigila-
te et orate. ut n̄ int̄eris in t̄p̄tationē.
Vigilat diabolus ut decipiat. Vñ. Ip̄e
insidiat̄ calcaneo mulieris. Ip̄e est
leo rugiens q̄ circuit querens quē
denoret. *et uos*

Et semen q̄d spargit̄. q̄d sit p̄p̄-
dicatores. Vñ. Si uos uob̄ sp̄alia sem-
nauit̄. Et ē s̄m q̄d miserit̄. q̄d facit̄
deus grām infundendo. Vñ. Cū cog-
nouissent dñm. n̄ sic dñm gl̄ificauit̄
runt. *Uenit q̄d*

Recusat se hō aliqui. culpā suā re-
fundendo in dñm. Vñ. Mulier quā
dedisti m̄. dedit m̄. et comedi. Aliq̄n
culpando p̄mū. Vñ. Declinantes
aī in obligationes adducet dñs q̄c̄ta.
Aliq̄n uero tacendo ueritatē. Vñ. dñs
ad cam. Vbi abel frat̄ tuus. Respondit
nescio dñe. *Q̄ bonū opata ē in me.*

Vedam sunt mala ex se. ut adul-
teria. et huiusmodi. Vñ. fornicatores et

adulteros indicabit deus. Queda si
et si non sunt mala dicunt mala. quia
mala fiunt intentione. Unde. Populus
labius me honorat. Et quedam dicunt
mala quia melius possent fieri quam fiunt.
Unde. Loiban quodcumque est ex me et proderit.
Ita hoc opus ex se bonum est. quod notat ibi.
opus bonum operata est in me. Et bonum est
ex cooperatione. quod notat ibi. pauper
enim semper habetis uobiscum. Et bonum
in significatione. quod ibi notat. Quo-
tens hec mulier hoc unguentum in
corpus meum. ad sepeliendum non me fecit.

Per hoc opus marie designatum est
quod imprimis sepeliendus esset. Vel
quia preuidebat quod officium sepulchre
non licet ei ex parte sepulto. quod non potuit
impendere impendere mortuo. mini-
stravit imprimis mortuo. et hoc
notat hec propositio. scilicet ad.
Parum tibi comidere pascha.

uia. unde. fery. pactum in iure iudas
cum principibus sacerdotum tradendi dominum.
ideo eadem tacet gloria patris. et dominus uo-
biscum. et huiusmodi ad uespas quia tunc
incoatur officium dominice passionis.

Qui unguent mecum

Potuit ita contingere. quod alii regre-
runt mariam ex tunc. iudas autem ut
uideret innocentem non retinebat qua-
si ex bona conscientia. Si uero ad

ascendum omnes ad penam. finiet.

filii pene. Unde. Nascuntur omnes filii ure.
Nascuntur etiam ad culpam. scilicet per
peccatum. Unde. Vos ex patre diabolo estis.
Et nascuntur ad fidem. Unde. Nisi quis rena-
tus fuerit ex aqua et spiritu. Et de his tunc
agit hic. Et nascuntur ad gloriam. quod
erit infuso. Unde. In regeneratione et c.

Bonum erat ei si natus.

Bonum erat ei si natus in uero. non fuisse
natus ex utero. quia tunc cum
originali peccato tunc. mortuus esset.

Lept. contra. l. vii.

ritificia que malorum est. aliquando est
de amissione rerum temporalium. uel
despatione uite eterne. Unde. Nolunt
uos ignorare de dormientibus. Aliquando
ritificia est ex naturali defectu. et hec sunt
in christo. Unde. hic. Et est quicquid per peccata propriis.
Et quicquid per peccata aliorum. que est in iustitia.
Unde. Qui infirmat et ego non infirmor.
Et his duabus consonat glossa illa ie-
romini. Lept. contra. l. vii.

hic calix uini bibi. ut illum.

Est calix ad necessitatem scilicet
corpalem. Unde. Ihesus fessus ex itinere
sedet super puteum. Et est calix ad de-
lectationem. scilicet quoniam delectatur dominus
ad consuetudinem uiam. Unde. Non bibam
a in de generatione uinis. et cetera. Et est
calix ad utilitatem. Unde. hic et alibi.
Potestis bibere calicem quem ego bibi-
turus sum. Et orant. in.

Via dominus ter orant. uigilie
diuidentur in tres nocturnos. et tunc
in tunc. et tunc responsoria. et unicuique
nocturno addit patris noster. ut sic dominus
ter orant. ita et oratio dominica est dicat.

Idem. l. vii. de quinquagesima.

Oredo. Et acceperunt. xxx. arge-
teos. et dederunt magistro figuli.
et hec sunt uerba prophetie. Illa uero que
sequuntur possunt esse euangeliste. uel
ipsius prophetie. uel dominus. hec uerba scilicet
prophetie appropriata. quoniam appropriata sunt
a filiis israel. sic constituitur. i. re-
uelantur die prophetie uel etiam euangelii

Gusta. Per diem autē sollempnē.
Iste et n̄ alius p̄ter hac consuetu-
dine usus ē. erga iudeos. q̄a cū
alijs p̄fides. et iudee. et sine p̄eire.
iste soli iudee. et ideo magis capta-
bat grām qm̄ alijs p̄fides. **Calamū.**

Per calamū intelligit occisio ue-
nenatorū. q̄a tradit qd salua hōis p̄
calamū serpenti infusa. occidit il-
lum. Vel ut dicunt phisici. calamū ē
sp̄s quedā que expellit uenena.
uel scdm̄ alios. qdā calamū ē q̄ natu-
ralit̄ ē uenena. **In sepulcrā pegnor.**

Peregrinare aliqui notat culpam.
Vñ. Abiit filius p̄digus in regionem
longinqm̄. Aliqñ notat penam. Vñ.
Quandū sum̄ in corpore. pegnamur
a dño. Aliqñ notat glām. Vñ. homo
pegre p̄ficiens qdā. **d. vi. aū hora.**

uancū ad iusticiā sensum. a. notat
consecutionē. ut sit sensus. a. vi. hora.
i. post sextā horam. ut cū dñ. hic se-
det ab illo. i. post illum. Vel a vi.
incipiente hora. **Alqñ hōi notā.**

Eclipsis consuetū. n̄ potest dura-
re p̄ t̄s horas. nec potest ēē in x̄m̄.
luna. qd̄ infuit. q̄a qñ fit. luna est
opposita soli. recto diamet. nec po-
test ēē p̄ unūsam t̄ram. sed in par-
te t̄re. et ita his t̄s modis p̄bat. qd̄ n̄
fuit consuetū eclipsis. **Ue qñ dñ.**

idet̄ deus delinquere qñ n̄c.
qñ nos exponit passioni. Vñ. hic et
alibi. Vñ. qd̄ deus reppulisti infuē.
Et qñ nos p̄mittit peccare. Vñ. Hō te
deseram. neq; delinqm̄. **primoge-**

Qual habuit dñs in primoge-
nationes. Uuā in incarnatione.
in qua fuit unum ab om̄i peccō.

et ita fuit dignior om̄ibz. et scdm̄
hanc dñ. p̄mogenit̄. ex multis filijs.
Altam habuit in resurrectione. qm̄
p̄m̄ resurrexit ad immortalitatem.
et ideo dñ. p̄mogenit̄ mortuorū. **101. p̄.**

Cōndat hic ioseph. 101. p̄.
intēpalibz diuitiis. et sp̄ualibz. In tēpa-
libz ubi dicit. qd̄ fuit diues et qd̄ ha-
buit officiū iocundit̄. et qd̄ fuit ab a-
rimachia. In sp̄ualibz ubi dicit. qd̄ fuit
discip̄s dñi. et qd̄ petiit a pilato corp̄
dñi. et qd̄ inuoluit illud. in sudone
munda. et posuit in monumento. Cōm-
dat etiā eū in soliditate et diligentia.

Hui sc̄. talis ē ordo. Vesp̄e sabb̄i. i.
in vesp̄e seqm̄ sabb̄m uenit maria
magdalene. i. p̄parit se ut ueniret. s;
in vesp̄e que lucebat in p̄ma sabb̄i.
scilicet lucebat mane p̄me sabb̄i. ue-
nit. i. p̄ dñe. et hui sc̄. cōsonat p̄nci-
piū magne glōse. **Jeronymus. Q. 1. 1. 1.**

Redunt se a m̄datio. **eccl̄. 1. 1. 1.**
q̄ palliat illd̄. uel redm̄tiū m̄datio-
um. i. se a m̄datio redm̄tiū. Et redm̄-
tiū se a sanḡue saluationis. **Explet**

Erat pascha. et azima post biduū.
et cetera. **Matth. 26.**

unc asp̄gati lib̄ū m̄m de sanḡue
agn̄. et lumina domorū. et funem coc-
cineū circūdenti domū oron̄is n̄re.
et coctū habeam̄ in manu n̄ra. ut za-
re ligeri. ut naccam̄ rufam inualte
occisam. enarrare possim̄. **De die aū illa.**

Ieronim̄ in maiori breuiar̄ psalmo.
cxxx. vñ. humanitas filij dicte in ex̄n̄
gl̄io. ignorare se finē mundi. **Gregori**
in registro. eulogio patriarche. **Hout**

unigenit' dei. horam iudicii: sed
n' ex natura humanitatis. *Laguna* me.

Quod marcus lagenam. lucas
amphoram dicit. un' uasis genus.
alter: modum significauit. *Un' facie*
eromni in maiori breuitate. *bant.*
sup locum illum. un' faciebant q'
queriebant animam mea. Iudei un'
faciebant. uel pet. cum dicerent. et
tu ex illis es. uel iacobo. q' ca' traher
ret nud' p'fugit ab eis. Aug'us dicit
n' teme' ee' dissimendum istud. uel
similia. *Ter me negabit.*

Aug'us dicit petru' negasse in a
to anne. et ibi tnam negatione' con
sumasse. S; beda et ieronim' dicunt
q'd in atrio caiphe. iohes u' dicit q'd
p'ma negatio est facta in ato anne.
due: in ato caiphe. q'd uer'u' uidit. cu'
ipse p'sens esset. et ultimo scrip'sisset.
Ecce uero q' nec mentione' faciunt de
atrio anne. dicunt in atrio caiphe.
Tradidit pilato.

Ido. Adduxerunt eu' uinctum
usq; ad p'tonu'. sed n' intierunt. ut n'
contaminarent. et pilat' exiit ad eo'
foras. et ip'si tunc accusabant eum. in
th'. scil' q'd phibebat t'buta dari cesa
ri. et q'd se faceret regē iudeor'. et diceret
se filiu' di. et tunc int'uit pilat' imp'o
rum. et locut' e' cu' ih'u. interrogans
eum. utru' ip'e ee' rex iudeor'. q'i hoc
solum iudicans ee' querendu'. *Plecten*

De iuueis acutis inmodu' tes corona.
spinaru'. ut sunt illi q' crescunt in
aq's marinis. ut asserunt illi q' uide
runt. et etiā hoc q'd dicit plectentes.
innuit hoc ip'm. *Et dabant ei bibe.*
libi dr. et satis congrue. q'd iam

crucifixo dat' sit pot' iste. et ideo po
ssum' dice. q'd hic sit p'occupatio. ul'
q'd pot' iste uis fuit oblat' ei. *hora. iii.*

In maiori breuiario. sup locu' istu'
ier. dicit. marcū p'p'e et ue' dixisse.
xpm. si. hora crucifixu'. S; cum po
fuisse. ep'si. q'd e' signu' senarij nu
meri. in greco: uicio se'ptor' positu' e'
gamma. q'd e' signu' t'uarij. q'a h'e affi
nitatē et similitudinē cu' ep'si. *Simul*

Titulul' continet *causē ei.*
causam q'i crucifixe' sit et ideo fuit
titulul' triumphal' solebat s'bi in ar
cubz p'conat'. in domibz. memorial'.
in sepulc'. S; solul' triumphal' causam
ponit q'i ita sit. *In gloria.*

Quia tunc t'ot' e' ille q' e' alfa et
io. y'n et nos eo die p'ncipiū et finē
silenti' horaru'. nec illo die immola
u'. q'a tunc immolauerunt lamiste.

Prop'e auctoritatē *Ubi d' dicitur*
illam que die. n' q's renat' *templum.*
fuit ex aq'. dicunt q'dam om' bono'
q' fuerunt an' passionē dñi. baptiza
tos ee' illa aq' que fluxit de late' x'.
q'a ille latro q' fuit ex parte illa in
qua ap'cu' e' lat' x'. scil' in parte dex
ta asplul' fuit illa. hec e' antiq' sentē
tia. *Uq; in horam i.*

Usq; inclusu'. et ita p'f' horas
durauerunt iste tenebre. Et hec est
quedā causa. q'r' ta' matutinoz
officia. q'i e' matutinales exeq's
mortis x' celebrat ecc'lia. an' re
surrectionē. et hoc sine muta
tione. Redet etiā tūm dieru' in
sepulcro: alia e' ratio. *In horam*
itca finē. s. hore *reclonant*
none. mat' die circa hora' nonā.

Qda dicunt qd hoc sem fuit in
spacio hore pcedentis. qda in spacio
hore sequentis. S; credendu e qd in
spacio hore noue. et ideo celebra
mus missa. q fit in memoria passi
onis dnice. in tpe xl. p hora ix.
in aliis tpeibz int. iii. et. vi. qd tunc
crucifix fuit. Et de istis duabz hont
e antiq institutio. S; qd fit in missa
initio de resurrectione. que facta fuit
in mane. ppter laborantes missam
celebrant mane. Et qd in ea fuit in
tio de ascensione. que facta fuit post
vi. S; in conuersione eleuat e celebra
m missam in ieiuniis. que faciunt
pt. xl. p. vi. horam. et de istis duabz
hont e nouella institutio. Et consili
um. qd q celebrat missam. semp di
cat. iii. an eam. ut salte in hora ob
seruet qd in tpe obseruare n pot.
hic illatur de ligno sanguis.

In zacharia legit qd de lapide eri
uit sanguis. qd de ligno n occurrat.
forsitan rerum qd hoc apposuit
alicubi inuenit. *Uelut repli cistia*
er cistione ueli. qd uelabat est.
cherubin. et ppiatori. et cetera.
q erant int sca scdy. significat qd il
la q p erant uelata fign. morte x
manifestata sunt. ad qd representan
dum capfulas et reliqas scdy in xl.
uelant. Crux u et si in illo tpe ue
let. n fit ppter hanc causam. s; ut
tunc latens in die passionis dnice.
q subito appareat. Sicut in adue
tu dn. gla in excelsis. licet alios
hymnos dicant. ut alla. et huius mo
di. ut cu maiori sollempnitate in
die natiuitatis dnice. q subito

dicat. Obicienti u qd licet ueliu mti
scissum eet. n tn miora illa apparebant
respondeat qd pariet ille n ex pcepto
dn fcs e. s; salomonis. S; ex pcepto dn
uelu appositu fuit. et ideo expositoz
loq de uelo. ij. qd dñs uobis pon
in tabnaclo et n in templo. *Simila*

libi dr. Inclinato capite uocet.
emittit spm. qd representat sacerdos
in canone missae. cum inclinat se di
cent. Supplices te rogam. *Uiso*

Alibi dr. uidentes terre motu.
motum. percutiebant pectora. qd re
pntat sacerdos in canone missae. cu in
clinat se tndens pectus suu dicent.
Hob q; peccatoribz et debet dici alius.
et cu eleuatione uocis. ad representan
du. qd dixit centurio. et forsitan alij.
et si n fit septu. Ve hic ho fili di erat.

eronim dicit. qd n omis q erant de
curia dicti sunt curiones. s; illi tan
q habebant sedes in sinedrio. Sinedri
um loc fuit in quo conueniebant
maiores de curia. ad consiliu in quo
qsq; illoz pparat sedem habuit. et sede
ille sinedrie uocabant. qn ergo con
ueniebant in sinedrio centuriones
ad tractandu de morte x. tunc n int
fuit ioseph. nec consensit eis. Curia
uero dom fuit in qua conueniebant
ad negotia tractanda. *ioseph hui.*

Allegorice corp x. i. ecclesia *et c.*
que e corp x n auro. scil tpealibz. sed
lineo puro. i. puritate conscientie ob
uoluntur. Ita legi allegorice. Si u corp
dn accipiat. p corpe xpi qd e in altari.
tunc u e allegoria. et tunc sic legendu.
e. Allegorice aute corp x. i. qd corp x
ita obuoluit lineo puro. allegoria e.

Nox illa fuit finis diei *In Glosa.*

precedentis. et principium diei sequentis. Et cum prius dies precederet noctem. tunc incipit nox precedere diem. Adam enim quando factus fuit. fuit lux. postea cecidit in tenebras. In passione uero domini. rediit

Hoc ad lucem de tenebris. *Ordo in sole.*

hic exclamant porphyrii dicent. quod euangeliste diuise. sentiant. cum iohannes dicat. cum adhuc tenebre essent. Lucas diluculo. Matheus uespere sabbati. Marcus ualde mane. Ieronimus soluit hoc ita dicens quod hoc caplin. cum adhuc essent tenebre. non est in quibusdam codicibus grecis. uel potest dici. cum adhuc essent tenebre. dictum est secundum tempus resurrectionis. quia tunc apparuit marie magdalenae. quod autem Matheus dicit uespere. uespere hic notat tarditatem et non finem diei. Ambrosius uero probat per institutionem apostolorum in prima tua ecclesia quod media nocte surrexit. Constituerunt enim apostoli. quod in nocte dominica. sollempnizaret populus usque ad media noctem in qua hora surrexit dominus. et tunc remearet lectus ad propria. Et probat quod media nocte surrexit. quia hora sanctorum tulit portas gaze. Augustinus. quod in aurora dicitur. et hoc probat. quia sic diebus. xli. cum discipulis fuit. per resurrectionem. ita. xli. horis mortuus est. quod non posset stare. si facta esset resurrectio in media nocte. Lucas etiam dicit quod diluculo. quod sancta tenet ecclesia. que ad hoc designandum. laudes matutinas que sunt hora diei non noctis. de die celebrat in tempore resurrectionis domini.

Corpus enim supernum. *Glosa.*
hic etiam alii in sepulchro ponunt. ut

notetur ipso in positionis quod sit sol. surgit ab oriente. et tendit ad occidentem. et ita redit ad orientem. ita homo de celo uenit in mundum. et tendit ad mortem quasi ad occasum. et sic ad celum. quasi ad orientem. *Precedit uos*

resens tempus scilicet procedit. ponit hic per imminenti futuro. uel etiam precedet. quia postea per spaciū aliquot dierum ibi eis apparuit. *In Galilea.*

Quia ibi cepit dominus predicare. et miracula facere. et discipulos congregare. uel ibi. scilicet in galilea. in reuelatione. quod erit quando uidebimus eum facere ad faciem.

Apparuit primo marie magdalenae.

hec est prima apparitio que redacta sit in scriptis. Sed cum credimus quod prius apparuit petro. sed non habemus quando uel ubi. Putant quidam quod in reditu de sepulchro. cum ipse et iohannes cucurrerunt et inuenerunt illud uacuum. Quod autem dicunt quidam quod prius apparuit iosepho in carcere propter illum. non est autenticum. forsitan beate uirginis prius apparuit. sed ipsa est persona excepta. et privilegiata. *Oculi eorum*

Quadam specie cecitatis. *tenebant.*
que uocatur omnia. ut sit quando aliquis querit quod habet in manu. et sicut sodomite uolentes intrare domum loth. quod aliqui sunt exprobratione. et ex subita mutatione. ut si subito uideret aliquis aliquem senem. quem paulo ante. uidit puerum. *Glosa.*

Et penitencia instructuosa qua dolet quod per dampnum terreno. uel quod de phensu est in crimine. uel per timore pene finis. uel per desperationem. quando habuit uidat. Sed illa penitencia quod quod dolet ex

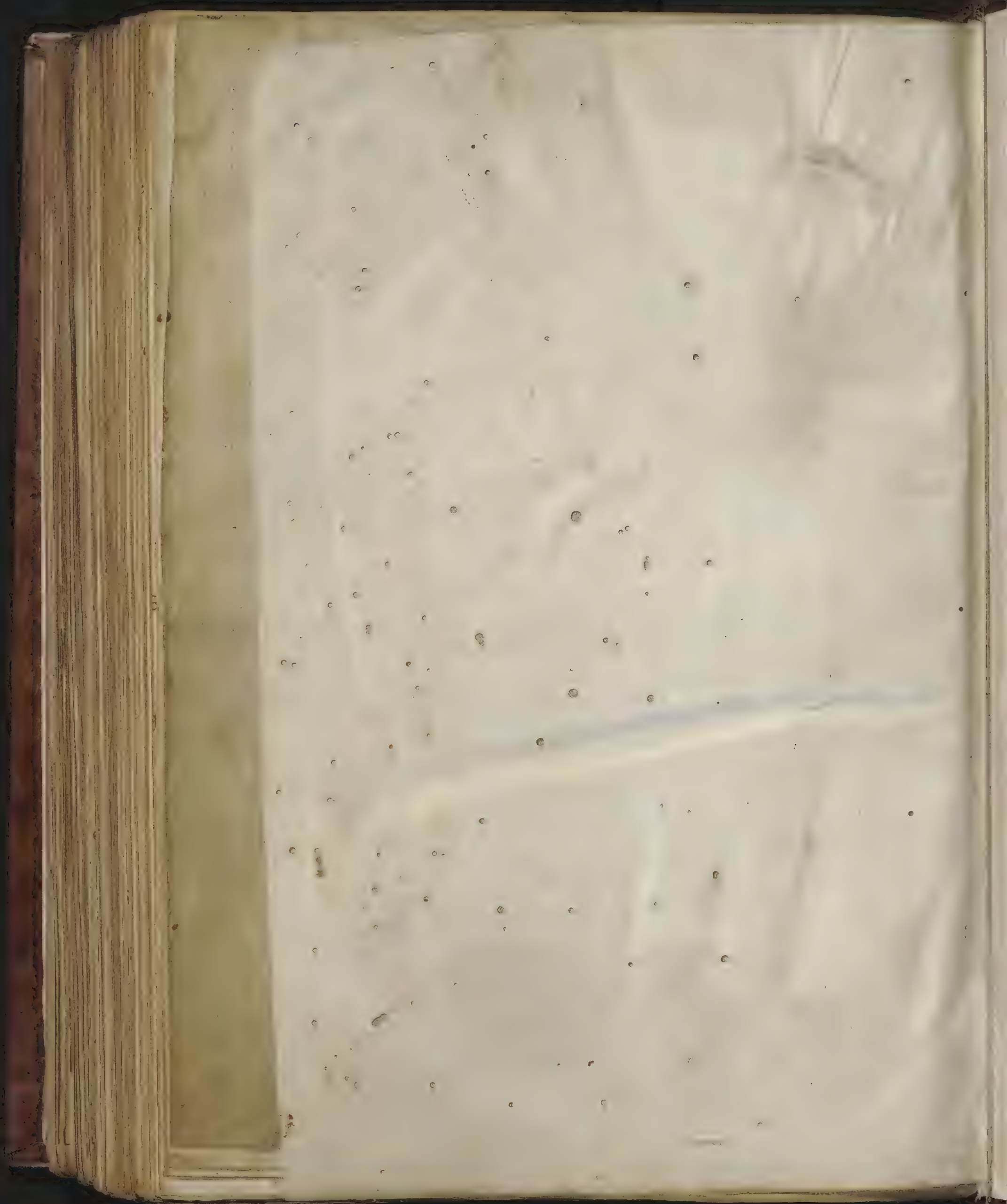
caritate. habent uoluntate penitendi.
bona est. et fructuosa. *In Glosa.*

Premitur hic qd cu in ascensione
dñi. discipuli aspicerent in celum. qm
duo nuri. id e duo angli. aliterunt
uxta illos. et qm xxi. annis pdicauerunt
in iudea. et tunc ad pfectione
eoru ad gentes.

In claustris. quoz cultu dat regna poloz.
Sunt mala mixta bonis sub uultu religionis.
Hinc boni. hinc demones. par cultu. n eade mens.
Hinc dñs seruus. carne domat. inde pñus.
Se unctū fieri dolo. et claustris retinere.
Iste pñi frater ueniat. amat qñ patre.
Ille feror spñs. qm dissimile s cernit.
Hic bene inuenit studio colit. ille nocent.
Iste caret bellis claustralib; ille rebellis.
Hic boni affatu fr. fer ille relatu.
Melle gerit plenū sermonē. corde uenit.
Huī in ore dñs sñ sonat. ac phariseus.
Ille. nichil facit n tñia q meditatur.
Eollaudatū plaudat. uano q. fauor.
Se benedicens solū putat. et sapientē.
Inuydet. inflat. tot pene malis honorat.
Lent cellul uenat habet. et qñ harenas.
Lent lentil capiti. lent lentil quent cu.
Et ara porcor. s. dicit ara deoz.
E antea uru. nat uru. flumine crescit aru.
Malo malū similisq; lupo uicasse lupanar.
Quā sub ouis specie dissimulasse lupū.
Tēpa pterunt. anni labunt. et etal.
Festinata ruit. elāq; senescit homo.
Lex pacto cedit. pacto lex dñs obedit.
In quā facto. lex. obnoxia pacto.
Pendeo suspens. pendo dñi subleuo pond.
Sh epus. uenit. uenit. lucifer idem.
Rol. rat. re. canit. ra. epat. rā nube mgt.
Secubens languet. peubens. nūa flectit.
Accubens dormit. discubens. pecha sumit.

Si rogat addidis cor congregat et dat in inf.
De minuit. sub substituit. pñit inter.
Querit. pñit. supat. ab deffit. ad. q. supbit.
Sausape. pñit. non mutant. neq; cepe.
Sul. foma supol colit atq; parem.
Hos colit. hoc habitat. cenat. honorat. amat.
Sunt iungio. seruatur. esto.
Sunt equoce mare. lect. alell. hosti.
Fur aurū. hgo. flore. mare nauita. libro.
Cleric. equoce singla. qsq; legit.
Sul aial. glis tra. tenax. glis lappa uocat.
Sulid. igitur. fit deniq; tercia glis.
Paret. intendit. supat. cessat. q. liquet. q.
Pone uaca. dicit. ite pñda uacare.
Pidior. incipio. telas. cedit. aranne.
Pign. alo. pign. redimo. do pign. amor. *Pign. ai. uengaret.*
Pont. h. uelle. aut ouu. pone magistrum.
Ponte caret. pont. pelag. pede. dr. equ.
Lenc. fretu. q. fremens. i mare mīr. aq.
Qs. iungas. ablatiuo. designat. in inf.
Sepe locū. p. nonnq. sup. int. ad. an.
Accusatino. dec. atq; locū. sup. usq;
Illa. p. cont. inon. et tēpa. longa.
Dolia. f. uasa. doliū. qq. scripula. rasa.
Et etia. doliū. lectio. p. medui.
Qd dolat. r. scindit. doliū. mea. dolia. fundit.
De dolo. doleo. dolia. cū. uideo.
Fraude. dolo. fracta. mea. dolia. lugeo. sol.
Eū. doleo. doliū. cū. dolo. fraude. doli.
Et uita. radix. fruct. f. uia. racem.
Surct. tēnum. uim. ramū. p. pago.
Papm. ē. foliū. boti. flos. uinea. totū.
Fert. parit. dñ. fert. cup. atq; gent.
Significat. cedo. dñ. cedo. loca. cedo. recedo.
Die. curto. cedo. pducunt. ceta. cedo.
Aul. nauela. lūtrū. cassandra. caria.
Iba. raris. leb. scasa. pra. lōna. fabel.
Ft. ordo. fur. torq. fune. torq. telū.

Exul abire in hoc redit. patetq. rei q.
Amittit p[ro]p[ri]os opes. nec posse g[e]n[er]u[m].
Insc[ri]pt[us] manet i[n] patria. s[ed] p[er] spoliat.
Et s[ed] p[er]legat. Inq[ui]s g[e]n[er]u[m] h[ab]et.

VIII VI

St
VII

VIII VI

